ion drăguşanul

povestea aşezărilor moldovene

D

Cluj-Napoca, 2024

Coperţile:

tablouri de regretatul
pictor rădăuţean ***Dimitrie Savu***.

Precuvântare:
„istoria românilor, o tragedie”

Din Carpaţi, până la Nistru şi de la Dunăre, până la Colacin, încă freamătă mărturiile despre neamul nostru, al moldovenilor, dar nu le mai auzim şi, tocmai de aceea, nu mai facem distincţie între loc natal şi baştină sau între oameni buni şi bătrâni. Nu mai avem nici putere, nici ştiinţă şi nici dragul de drag necesar pentru înţelegere din perspective diferite, adică altele de la veac la veac, poate că şi din cauza degenerării sensurilor, cum observa Mircea Eliade, prin aderenţa noastră oarbă la mitul folcloric, adică la falsul în parte religios, în parte proletcultist, în care „petrecem româneşte”, bem şi ţopăim tot mai înstrăinaţi de rădăcini şi de brazde, chiar dacă, încă din vreme, „cu câtă durere, cu atâta dreptate asemăna un istoric al nostru **istoria românilor** cu **o tragedie**. Aşa este, într-adevăr: istoria noastră, de la început şi până în momentul prezent, este o adevărată istorie de patimi”[1].

Şi când te gândeşti că, pe la 1495, „deşi năvăliri barbare de tot felul s-au revărsat asupra” străbunilor, generaţiile acelea superbe, mărturisite de Antonio Bonfini, „**luptă** nu atât pentru păstrarea neatinsă a vieţii, **cât a**

---

[1] A. Papiu Ilarianu, *Istoria românilor din Dacia superioară,* Viena 1851, p. 1

limbii”[2]. „Aşadar, poporul moldovean, cu un port aproape întocmai ca al străbunilor săi, purcede după datina şi rânduiala acestora; nu se foloseşte de arme deosebite de ale ungurilor, adică de scuturi şi lănci de lupta, care sunt ceva mai scurte ca cele ungureşti şi nu se deosebesc mult de acele săbii şi suliţe ce se întrebuinţează şi acum în luptă. Ei sunt destul de îndemânatici în treburile ostăşeşti şi foarte ageri. / Apoi neamul acesta al moldovenilor este **aspru şi foarte primitiv**, totuşi în treburile ostăşeşti şi războinice ei sunt deosebit de bine pregătiţi în felul lor”[3], scria, în 1541, Reicherstorffer.

Sunt mulţi la număr cărturarii europeni ai trecutelor vremi, care, trecând prin aceste locuri, aveau să lase mărturii nepreţuite despre neamul nostru românesc al moldovenilor, mărturii care, dincolo de satisfacerea unor orgolii patriotarde, pot ajuta la înţelegerea mărturiilor proprii, chiar dacă, preponderent, documentele moldoveneşti sunt doar expresii ale unui cadastru rudimentar, dar care s-au păstrat cu sfinţenie, nu din conştiinţă sau măcar drept sugestie de neam, ci dintr-un instinct gentilic de proprietate. Dar printre rânduri, cu rol motivaţional, dacă nu chiar persuasiv, răzbat secvenţe tulburătoare de viaţă, întâmplări din „istoria măruntă, care fac istoria mare”, cum inspirat scria Nicolae Iorga în prefaţa unei cărţi a lui Ilie Corfus despre însemnările de pe cărţile bisericeşti. Din toate aceste însemnări funciare, urice, ispisoace şi zapise, se desprinde concluzia, formulată şi de călătorul

---

[2] *Călători străini despre Ţările Române*, vol. I, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1968, pp. 482, 483

[3] *Călători străini despre Ţările Române*, vol. I, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1968, pp. 196, 197

Conrad Iacob Hilterbrandt, în 1658, că „locuitorii Moldovei sunt, în cea mai mare parte (şi în toate timpurile – n. n.), oameni demni”[4], „isteţi din fire, vioi, ei se bucură de o minte pătrunzătoare”, „blânzi, ascultători, credincioşi patriei lor; au însă puţină sârguinţă şi simţământ al puterii pentru ridicarea moralului şi a culturii”[5], care pun mare preţ pe suflet, pe neîntinarea lui cu vorbe şi fapte.

Şi poate că tocmai această fervoare a lăuntricului, a fărâmei de dumnezeire din fiecare, a şi condus la o necontenită asuprire din partea liderilor lor spirituali şi administrativi, moldoveanul, „incredibil de apăsat de bir… plătind felurite dări… hărţuit în fel şi chip până ce plăteşte birul din banii luaţi de el cu împrumut”[6], pierzându-şi mereu bruma de agoniseală şi, de aceea, plecând întotdeauna în altă parte, cât mai departe de baştină, în căutarea altui pământ de codru nepătruns, pe care să-l defrişeze şi să-l desţelenească, pentru a-l lăsa moştenire urmaşilor. În fond, „moravurile locuitorilor sunt destul de bune. Religia, mai bine zis ritualurile religioase, se respectă cu stricteţe. Respectul şi iubirea pentru părinţi şi bătrâni sunt nesilite şi, se pare, înnăscute. Luxul – care li se atribuie – nu se vede mai deloc, însuşi boierii iubesc nu atât luxul, cât parada: a te etala cu o haină scumpă, a-ţi îmbrăca soţia cu o rochie bogată şi a te preumbla într-o trăsură frumoasă este o înclinaţie inse-

---

[4] *Călători străini despre Ţările Române*, vol. V, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1973, pp. 584-587, 592-595

[5] *Călători străini despre Ţările Române*, Serie nouă, vol. II, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005, pp. 73, 74 şi 77

[6] *Călători străini despre Ţările Române*, vol. V, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1973, pp. 277-279

parabilă a lor. Nu arareori se întâlnesc boiernaşi mai săraci decât ţăranii şi boierul duce lipsă de multe în casă. Le place viaţa în trândăvie şi inactivitate şi sărăcia, care se observă oriunde în principate, de aici provine. Printre trăsăturile lor, cele care îi caracterizează sunt cupiditatea şi cruzimea faţă de cei supuşi, dar mai ales faţă de ţiganii săraci, care, constituind proprietatea boierilor, poartă cătuşele cele mai grele ale sclaviei"[7].

În întreaga „*ţară binecuvântată de Dumnezeu* (*Bogdana,* cum o numesc românii)"[8], „poporul moldovean, cu un port aproape întocmai ca al străbunilor săi, purcede după datina şi rânduiala acestora"[9], iar cartea aceasta, din care am lucrat, în patru volume doar, peste 6.000 de pagini cu mărturii, nu îşi propune altceva decât să contribuie la desluşirea şi înţelegerea rânduielilor îndătinate, prin istoriile mărunte, care ne fac istoria mare.

---

[7] *Călători străini despre Ţările Române*, Serie nouă, vol. III, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2006, p. 48

[8] *Călători străini despre Ţările Române*, Serie nouă, vol. III, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2006, pp. 69-71

[9] *Călători străini despre Ţările Române*, vol. I, Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1968, pp. 196, 197

DABEŞTI

(comuna Drăguşeni, Galaţi).

1634, septembrie 14: Zapisul vornicului Strătulat şi Călmăţui, în care mărturisesc, că fiind chemaţi de Mihai, sluga lui Curt Celebi, cu scrisoarea domniei, în care se poruncea „să mergem la sat la **Măcişani** (Măcişeni, comuna Corni, Galaţi), ce este pe Mânjina, la ţinutul Covurluiului, care sat l-a cumpărat de la oameni din Măcişeni, să-l alegem dinspre alte hotare… am chemat oameni buni de primprejur, anume Dodeş Irodu din **Corne** (comuna Corni, Galaţi), Cârste Totrepehe din **Măcişani**, Măteiu din **Puţăni** (Puţeni, azi Valea Mărului, comuna Valea Mărului, Galaţi) şi Zbere din **Cleni** (comuna Corni, Galaţi)”, cu care au stabilit că „hotarul satului Măcişănilor, din jos, se întâmpină cu hotarul Puţănilor şi cu al Clenilor, la o movilă mare, în deal, dinspre apus, şi merge în sus culmea dealului, pe lângă hotarul Puţănilor, până se scoboară pe o vâlcea, ce se cheamă Valea lui Negrilă, şi dă în Găunoasa, şi merge în sus pe matcă, pe lângă hotarul **Mândreştilor** (comuna Valea Mărului, Galaţi), până se întâmpină cu hotarul **Gorneştilor** (înglobat în Smulţi, comuna Drăguşeni, Galaţi) şi taie, la răsărit, pe lângă hotarul **Dabeştilor** (comuna Drăguşeni, Galaţi), ce trece Mânjina, în deal, dinspre răsărit, până se întâmpină cu hotarul **Cornilor**, şi merge în jos culmea dealului până se întâmpină cu hotarul **Clenilor** şi taie, de-a curmezişul, peste vale Mânjina, alături cu hotarul Clenilor, până iar la movila

unde se întâmpină hotarul Măcişănilor şi al Puţănilor şi cu al Clenilor. Deci noi le-am ales şi le-am stâlpit dinspre alte hotare străine”[10].

DĂDEŞTI

(inclus în Târgu Frumos, Iaşi).

1427, decembrie 28: Întărit de Alexandru voievod lui Dad şi nepotului său Solomon, care primesc uric pentru „satul **Dădeşti**, de la apus de Târgul Frumos”[11].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o

---

10 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 260, pp. 290, 291
11 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An V, Fasc. V, 1925, p. 41

bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaşi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul

Măneştii (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hrici-canul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropo-peşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[12].

1633, septembrie 1: Întărit de Moise Moghila voievod clucerului Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru „un sat, pe selişte, care se cheamă **Dădeştii**, pe Sârbca, la ţinutul Romanului, şi cu tot **hotarul** ce se începe de la valea Căcainei şi trece peste Sârbca, până în moviliţa Piscului, de acolo trece drumul cel mare la moviliţa Dâmburilor şi loveşte la Glodişoare, unde a fost Odaia Banului, şi de-aici merge la deal, până în hotarul

---

[12] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

Costeştilor şi, de acolo, merge în jos la vale, peste Sirca, până la hotarul Ezerenilor”[13].

1637, martie 30: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitru Buhuş asupra „părţii lui Voruntar, ce a fost comis, din sat din **Dădeşti**”[14].

1637, aprilie 12: Marele vornic al Ţării de Jos, Savin Prăjescul, dăruieşte nepotului său, vistiernicul Dumitru Buhuş, „partea mea de ocină din seliştea **Dădeştilor**, a opta parte, ce este pe Sirca”[15].

1637, aprilie 12: Marele vornic al Ţării de Sus, Dumitru Şoldan, şi jupâneasa Safta dăruiesc „fratelui nostru, vistiernicul Dumitru Buhuş, partea noastră de ocină din seliştea **Dădeştilor**, a opta parte, ce este pe Sirca, din a opta parte de sat, jumătate”[16].

1637, aprilie 12: Sofronia, jupâneasa Ciogolei, şi cu fiii ei, Coinstantin Ciogolea – vornic de Botoşani, Pătraşco Ciogolea – pârcălabul de Horin, Miron Ciogolea şi Tofana dăruiesc „fratelui nostru, vistiernicul Dumitru Buhuş, partea noastră de ocină din seliştea **Dădeştilor**, câtă se va alege”[17].

1637, mai 4: Savin Prăjescul, Dumitraşco Şoldan şi cneaghina lui Elisafta, cneaghina Sofronia Ciogoloaie şi fiii ei, Constantin Ciogolea vornic de Botoşani, Pătraş-

---

[13] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 376, p. 474

[14] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 48, p. 45

[15] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 60, p. 61

[16] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 61, p. 62

[17] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 62, p. 62

cu Ciogolea pârcălab de Hotin şi Miron Ciogolea cu fiica sa Tofana dăruiesc „toată partea lor din seliştea **Dădeşti**, ce este în ţinutul Romanului, lui Dumitru Buhuş vistiernic”[18].

1637, noiembrie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod „seminţiei şi boierului nostru Dumitru Buhuş vistierul”, care primeşte uric pentru „parte de ocină din seliştea **Dădeştilor**, a opta parte, ce este pe Sirca, mai sus de Târgul Frumos”[19].

1900: „**Dădeşti**, sat în partea sudică a comunei Băiceni, judeţul Iaşi, plasa Bahluiul, situat pe valea pârâului Bahlueţul. Are o suprafaţă de 1000 hectare şi o populaţie de 50 familii sau 259 locuitori români, care se ocupă cu agricultura și creşterea vitelor. Are o biserică, zidită din piatră; e deservită de un preot. Numărul vitelor e de 616 capete, din care: 178 vite mari cornute, 54 cai, 314 oi și 70 râmători”[20].

DĂENI

(lângă Moreni, comuna Prisăcani, Iaşi).

1640, octombrie 6: Toderaşco (Cantacuzino), marele vornic al Ţării de Jos, şi marele vistiernic Iurgaci (Iordache Cantacuzino) dăruiesc „prietenului lor Ando-

---

[18] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 87, pp. 87, 88

[19] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 213, p. 195

[20] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 62

ca… o selişte, anume **Dăenii** (lângă Moreni, comuna Prisăcani, Iaşi), din ţinutul Iaşului, pe apa Prutului”[21].

1643, octombrie 15: Întărit de Vasile Lupu voievod Andocăi zlătarul, după ce îi trimite pe vornicul de gloată Vasile Roşca şi pe Tăbârţă vornicul să hotărască „satul **Dăeni** şi au pus semne, arătând toate semnele pe rând”[22].

1644, martie 29: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Anduca (Andoca zlătar), care primește uric pentru „o seliște, anume **Urseștii** (lângă Oprișeni, comuna Țuțora, Iași), pe râul Prut, în ținutul Iași, care a fost a noastră dreaptă domnească, ascultătoare de ocolul Țuțorei... / Și o seliște, anume **Deiani** (Dăeni, lângă Moreni, comuna Prisăcani, Iași), iarăși la râul Prut, în ținutul Iași, aproape de Ursești, care seliște îi este dreaptă danie și dăruire de la Toderașco mare logofăt”[23].

DĂICENI

(sau Dieşani, azi Bardarul, Lăpuşna, Moldova).

1595: Zapis de la Mihalcea şi Constantin, mari vătafi ai ţinutului Lăpuşnei, ţoltuzul şi cei 12 pârgani ai **târgului Lăpuşna**, prin care mărturisesc că Grigore, fiul

---

[21] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 464, p. 456

[22] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 201, p. 186

[23] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 271, pp. 242-244

lui Isac, nepotul lui Oană, a vândut pârcălabului Toader Cehan, „pentru un cal bun, preţuit drept 35 taleri de argint… din ispisocul de cumpărătură ce a avut bunicul său Oană de la Petru voievod, din satul **Dieşani** (sau Dăicenii, actualul sat Bardarul), din a treia parte a treia parte, cumpărată de la Drăghici, fiul lui Arvat”[24].

DĂJENI

(lângă Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi).

1632, iulie 9: Zapisul lui Ionaşcu Mânje şi al lui Toader sulgerul or **Dăjeni** (lângă Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), în care mărturisesc „cum au venit la noi Dima cojocarul… să alegem o parte de ocină de a cumpărat Dima de la Lazor şi de la frate-său Toader din sat din **Lungani** (comuna Voineşti, Iaşi), din a treia parte de sat, jumătate de parte. Deci am strâns oameni buni… Gheorghie Saula şi Gheorghe Herga hânsărel din **Procelnici** (Proselnici, comuna Miroslava, Iaşi), Mihăilă sulgerul şi Gheorghe din **Dăjeni**… Şi am ales acea parte cum am ştiut mai cu dreptul cu sufletele noastre dinspre răzeşii lui, Hilimon şi Miron Roibanu şi dinspre Vasile, Petrea, Vasile şi dinspre alţi răzeşi ai lui”[25].

1644, august 6: Nastasia, fata lui Gheorghe Duraleu, fratele ei Sava, Antemia, fata Măricăi, și cu soră-sa

---

[24] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 15, pp. 24, 25

[25] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 150, pp. 194, 195

Ciurla, nepoatele lui Marco, vând cumnatului lor Oancea și verișoarei Titiana, drept 8 taleri, „moșia din sat de **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), din partea de sus, partea lui Marco... dinaintea feciorilor Mirăuțoaiei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), anume Vasile, Toader și Ștefan, Toader din **Nedieni** (comuna Voinești, Iași), Matei căpitan de **Dăjăni** (comuna Voinești, Iași) și alți mulți oameni buni”[26].

1672, aprilie 20: Scrisoare hotarnică de la logofătul Tudose Dubău, trimisul domnesc la **Nedeiani**, în Cârligătura, să cerceteze pricina dintre răzeşi şi mănăstirea Dealul Mare, numită Hadâmbul, care are dăruite toate cumpărăturile din Nedeiani, făcute de Solomon Bârlădeanul: „Am strâns oameni buni, anume Ion Coş, Tănase Gălăţeanul, Tănase Corbul din **Dăjeni**, Gheorghe Pitic din **Bogdăneşti**, preotul Iurco de **Iaş**, Sămion, Ştefan Mirăuţ, Tatul aprod, Lupul Surdeanul, Vasile Zavul şi Cocioevă din **Procelnici**, Matei şi fratele său Vasile din **Voineşti**, preotul Iacob din **Drăgoeşti**, Dumitraşco din **Turbăteşti** şi răzeşii toţi. Socotit-am pe dresul ce ni l-a arătat egumenul şi am aflat toate cumpărăturile lui Solomon Bârlădeanul şi ale lui Iane Hadâmbul… şi s-a aflat jumătate de sat, fără doi stânjeni şi jumătate, şi la măsuratul seliştei, mai lăsat-au călugării, din pământul lor de selişte, două funii şi un stânjen, pentru cei doi stânjeni şi jumătate ce le lipsesc lor. De aceasta, facem ştire măriei dumitale”[27].

---

[26] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 390, p. 374

[27] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 235-238

1690, noiembrie 20: Se împart între moştenitori moşiile rămase după Enache medelnicerul „şi de la maica noastră Irina, precum ne-am învoit noi, fraţii: **Lunganii, Dăjănii, Bogdăneştii** şi casele din Lungani s-au dat lui Toader, fratelui mai mic; / **Iurghicenii** s-au dat lui Dumitraşco cămăraşul… / Părţile din **Obrijăni**, care le-au cumpărat părinţii noştri de la Buhuşoae, le-au dat surorii noastre Safta sulgeroae, când s-a măritat… / **Pleşeştii** de la Suceavă şi părţile de la **Bulbucani**, cu Dăniţăniiau rămas împărţitoare peste toţi fraţii, să se facă trei părţi”. Şi s-au mai împărţit între cei trei fraţi „5 fălci de vii din **Miroslava**… 3 fălci de vii din **Gânca**… **Casele din Iaş**… locul de prisacă din **Branişte**… 2 locuri de prisacă peste codru, la **Mirceşti**”[28].

DĂJENI

(sau Dejani Cârligătura, comuna Voineşti, Iaşi).

1644, august 6: Nastasia, fata lui Gheorghe Duraleu, fratele ei Sava, Antemia, fata Măricăi, și cu soră-sa Ciurla, nepoatele lui Marco, vând cumnatului lor Oancea și verișoarei Titiana, drept 8 taleri, „moșia din sat de **Turbătești** (înglobat în Vocotești, comuna Voinești, Iași), din partea de sus, partea lui Marco... dinaintea feciorilor Mirăuțoaiei din **Procelnici** (comuna Miroslava, Iași), anume Vasile, Toader și Ștefan, Toader din **Nedieni**

[28] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, pp. 111, 112

(comuna Voinești, Iași), Matei căpitan de **Dăjăni** (comuna Voinești, Iași) și alți mulți oameni buni”[29].

1666, decembrie 28: Matei, căpitan din **Dejani**, femeia lui Ana şi fetele lor Iliana şi Arhira vând lui Iane Hadâmbul postelnic, pentru 25 lei, „moşia din satul **Nedeiani**, din jumătate de sat, a treia parte din partea din sus, şi din a treia parte, a treia parte, partea Irimiei ce s-a alege”[30].

1657, aprilie 15: Zapis de la Cârstoae cămănăriţa, în care mărturiseşte „cum m-a cumpărat Toader Mânja la măria sa, la Ştefan vodă, pentru nişte fălci de fân, 25 fălci de fân: tocmeala a fost falcea câte un zlot, deci dintr-acei bani am dat Mânjei 2 lei şi mi-a mai dat mie Mânjea 18 ciubere de bere, ciubărul câte un zlot, deci bani nu i-am dat, nici de pe fân, nici de pe bere, deci, când m-a cumpărat la vodă m-a rămas şi m-a luat un tămbar; deci eu m-am tocmit cu Mânja, de i-am dat o prisacă zălog, ce a cumpărat Cârstea cămăraşul de la Păladie postelnic, şi acea prisacă este de hotarul Mânjei (Voineşti), deci o am pus zălog trei ani, iar de nu voi plăti banii să fie pieitoare, şi-n tocmeala noastră au fost Papară de **Mihăileşti**, Mătei, Macovei, Tănasie de **Dejani**, Bocăş, Mătei, Cilotie, Vasile Holboca şi Stoica de **Voineşti**, şi mulţi oameni buni”[31].

1665, martie 14: Matei, căpitanul din Cârligătura, din satul **Dăjeni**, mărturiseşte „cum mi-a făcut bine Iorga

---

[29] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 390, p. 374

[30] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 194, 195

[31] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 244, 245

vemaşul cu 25 lei bătuţi, la o nevoie, de am avut ca să-i dau banii într-un an, şi i-am pus zălog un loc de prisacă, ce este la **Voineşti**, care este de la Mânjea cumpărătură”[32].

1675, aprilie 20: Aniţa şi Ion, feciorii lui Gligorie Comândare, nepoţii Măncescului, fac un schimb de moşii cu Bosie, „cu câtă parte a avut el la **Dăjeni** de pe femeie, iar noi i-am dat la **Todereşti**, din partea Mănceştilor, cât se va alege partea lui Gligorie sin (fiu) Măncescul… şi ne-a mai dat Bosie încă 10 lei adaos. Şi la iată tocmeală s-au întâmplat Vasile Honcescu, Gheorghe Buzarna, Neculai zet (ginere) popii Tasie”[33].

1687, februarie 18: Măria, fata Arhirei, nepoată de fiică lui Matei din **Dăjiani**, ce a fost căpitan, vinde lui Savin din **Turbăteşti**, pentru 12 lei, „moşia ce am avut de la unchiul nostru Toader Şchiopul din **Nedeiani**, ce este la ţinutul Cârligăturii, ce a fost văr primar moşului (bunicului) meu Matei căpitanul, tatăl mamei mele, această parte şi partea mea, şi partea Antimiei, fata Ilenii, sora mamei mele, iarăşi nepoată de fiică lui Matei din Dăjeni, toată partea unchiului nostru, ce am avut din tot satul Nedeiani, a şasea parte”[34].

1690, iunie 12: Scrisoarea hotarnicilor Pântea şetrar, Ganea şi Toader Bâtcă din **Nedeiani**, Constantin, călăraş de Ţarigrad ot **Voineşti**, Ion Popescu, Agahie şi Toader Drug ot **Dăjeni**, trimişi domneşti să aleagă moşia lui Savin, feciorul lui Dumitraşco, ce a fost colivar, din

---

[32] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, p. 254

[33] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XI, Iassi 1889, pp. 283, 284

[34] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. V, Iaşi 1908, pp. 75, 76

Turbăteşti, şi a lui Ion şi Ştefan, nepoţi lui Marco din satul Nedeiani, în ţinutul Cârligăturii: „ne-am strâns noi şi am căutat oameni buni, care au mărturisit precum că sunt toţi nepoţi lui Marco, şi nici pe unul din moşie nu se pot scoate, şi am socotit cu toţii să se facă această parte în trei părţi: să ţină o parte Savin, o parte Ion şi o parte Ştefan. Deci Savin să ţină partea lui Cojoc bătrânul şi Ion patea lui Grozav, iar Ştefan partea lui Marco, căci toţi sunt nepoţii lui Marcu Bucioc. Aceasta facem ştire măriei tale”[35].

DĂMĂCUŞA

(pe Zeletin, lângă Frumuşel, aproape de Tecuci, Bacău).

1774, iunie 26: Satul **Slobozia Dămăcuşa**, ţinutul Tecuciului, ocolul Zeletinului, după recensământul lui Rumeanţev[36], avea **toată suma caselor 45**. Scădere rufeturi 30: 1 popă, 25 scutelnici, 2 văduve, 2 slugi. Rămân birnici 15. / **Birnici:** Costantin, grădinar / Sârghii, muntean / Dumitru zet (ginere) lui Dobria / Gheorghi, rotar / Marcu sin (fiu) Alecsandru / Dumitru al lui racher / Costia al lui Dumitru / Eni Tecucian / Ştefan, morar / Ion Lungul / Adam Dragomir / Stan, muntean / Ion, cioban / Gheorghiţă fiul lui Stanciul / Toader Dodul. // **Rufeturi:** Gheorghi Baciul, scutelnic lui Manolachi Costandachi /

---

[35] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 77, 78

[36] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 598

Stan, mocan, cumnat lui, tij (la fel) / Vasili, mocan, la fel / Radu Colunic, mocan, la fel / Marin al popii, la fel / Radu Bircariul, la fel / Stan, mocan, la fel / Radu, mocan, la fel / Dumitru, mocan, la fel / Jinga, mocan, la fel / Ion, mocan, la fel / Popa Coman / Catrina Stănislăvoai, văduvă / Ivana, babă / Neculai, rotar, scutelnic dumisale paharnicului Ştefan Costandachi / Ion plugar, la fel / Costantin Roşca, plugar, la fel / Toader, rotar, la fel / Vasili, muntean, la fel / Coman, văcar, la fel / Gheorghi, pâslar, la fel / Năstasi Dumitru, la fel / Costantin Durbaca, la fel / Toader Hauia, la fel / Zârna, la fel / Chiriac, la fel / Vâlcul Moşniaga, la fel / Ion, morar, la fel / Dumitrachi Stănislav, sluga dumisale paharnicului Ştefan Costandachi / Ion fiul lui morar, la fel, slugă.

1900: „**Dămăcuşa**, sat, face parte din comuna Podul Turcului, judeţul Tecuciii. E situat pe coasta dealului cu același nume, 500 m departe de Podul Turcului, în partea de nord, pe malul stâng al Zeletinului. Are o populaţie de 54 familii sau 175 suflete, care locuiesc în 50 case. Sunt în sat 3 familit de evrei. În marginea satului se află o grădinărie. Copiii urmează la școala din comuna Podul Turcului”[37].

[37] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 65

DÂMBEŞTI

(comuna Borleşti, Neamţ).

1645, decembrie 9: Ion Mojilă, Ionaşco Movilean şi Ionaşco Tâşăşea vând comisului Furtună, drept 10 lei, „toată partea tătâne-nostru Vasile Mirţă din seliştea **Dâmbeştilor** (comuna Borleşti, Neamţ), ţinutul Roman, pe Cobâle… / Şi Toader Ţampău vinde toată partea mâne-mea Tecla, cât se va alege din Ciumăleşti, şi a unchiului meu Vasile Nătăgatul, drept 8 lei. / Şi în această tocmeală au fost Bechea de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), Ciomârtan şi Ion feciorul lui Ciomârtan ot **Căţeleşti** (azi Siretul, comuna Săuceşti, Bacău) şi Ionaşcu fiul lui Bechea din **Săuceşti** (comuna Săuceşti, Bacău)”[38].

1774, iunie 26: Satul **Dămieneştii**, al mazilului Neculai Momitco, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[39], avea **toată suma caselor 7**. Scădere rufeturi 5: 3 mazili, 2 văduve. Rămân birnici 2. / **Birnici**: Costandin, șelar / Simeon. // **Rufeturi**: Neculai Momitco, mazil / Costandin Armaș, mazil, priș ot (vine din) Neamț / Dumitrachi Ciudin, mazil, tij (la fel) / Maria, săracă /Catrina, săracă**.**

---

38 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 260, p. 205

39 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 273

DĂMIENEŞTI

(fostul sat Drăgeşti la Cobâle,
comuna Dămieneşti, Bacău).

1489, martie 15: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Voroneţ, cu prilejul împărţirii moşiilor între „Coste Tudora , feciorul lui Mohul Tudora, nepoţii Petrii Tudorii, cu fraţii săi Ivanco şi cu surorile sale, cu Olăşcoae şi cu Drăgălina, ficiorii Jurgii Tudora, şi Isacu, şi Silion, şi Niacşa, şi Drăgălina, feciorii lui Ivan Tudora, de a lor bunăvoie s-au tocmit cu surorile lui Costea Tudora, cu mătuşă-sa Ivan, şi Olăşoae şi Drăgălina, ficiorii Jorgii Tudora, şi mătuşe a lui Isac, şi a lui Silion, şi a Niacoşii şi a Drăgălinii, ficiorii lui Ivan Tudora, anume Anuşca şi Muşe, şi au dat Coste Tudora şi cu toţi fraţii săi, pentru partea lor de Triabăş, pe de amândouă părţile de Triabăş, pentru parte lor din fântână, tot, ce-au vândut ei acest sat acei fiiastre, Niacşe, fata unui vornic, jupâneasa lui Isac visternicului, iar ei au dat un sat, anume Drăgeştii, pe Cobâle, Anuşcăi şi Muşei”[40]. Hotarul, din veac.

1491: Întărit de Ştefan voievod Anuşcăi şi Muşei, care primesc, în cadrul unui schimb de moşii, de la rudeniile lor Coste Tudora, fiul lui Mihai Tudora, Ivanco, Olăşcoae şi Drăghina, fiii lui Jurj Tudora, Isac, Silion, Niacşa şi Drăgălina, fiii lui Ivan Tudora „**Drăgeştii** pe

---

[40] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 52, p. 98

Cobăle şi o parte în Treabăş pe Cobâla”[41].

1558, aprilie 14: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod fraţilor Nistor, Ghinda şi Bisurca, copiii Anuşcăi, şi seminţiilor lor Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, toţi nepoţi ai lui Petre Tudora, care primesc ispisoc pentru „satul **Drăgeştii** pe Cobâle, ce este pe Cobâlea, ca să le fie în două: jumătate să fie lui Nistor şi surorilor lui, partea de sus, iar partea de jos să fie Oanei şi fraţilor lui… / şi am dat Oană, Mihul Averescul şi Vasile, feciorii Muşei, a treia parte din sat din **Lăscani** (desfiinţat, în Ştirbeşti, Suceava), partea din jos, pe apa Sucevei, şi jumătate din jumătate de sat **Ţuzora**, ce este pe Bâc, cu loc de moară pe Bâc, dintr-un dres ce au avut de schimb de la răposatul părintele domniei mele Ştefan voievod şi dintr-un dres de danie de la răposat părintele nostru Alexandru voievod şi de la fiii săi Ştefan şi Ilie voievozi. / Aşijderi, au venit Simeon, feciorul Petrei, nepotul lui Tudora, şi a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie dintr-un uric ce au avut părinţii lui de la Ştefan voievod, lui Mihul Averescul, din a treia parte de sat **Onişcani**, a patra parte din sus, drept 60 zloţi tătăreşti”[42].

1558, aprilie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod, care dă ispisoc pentru satul **Drăgeşti**, în două părţi: jumătatea de sus lui Nistor, Ghindă şi Bisurco, copiii Muşei, iar jumătatea de jos lui Oane, Mihul Averescul şi Vasile, copiii Anuşcăi, „toţi strănepoţi lui Petre Tudora”[43].

---

[41] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283
[42] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 40, 41
[43] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283

1624, martie 20: Întărit de Radul Mihnea voievod lui Lupu, al doilea logofăt, care cumpără, cu 30 taleri, de la Grigori, ficior Anii, nepot Zahariei şi strănepot Anuşcăi, „cât se va alege partea lui din satul **Ruşii Zavolui** (sat inclus în Călugăreni, Bacău), din vatra satului şi din curătură, şi din eleşteu, şi din livezi, şi cu loc de prisacă şi din ţarină 12 pământuri, şi iarăşi patru pământuri, ce şi le-a cumpărat el de la Ioan Ciuntul, ficiorul Maricăi, nepot Stancăi, prestrănepot Anuşcăi… / Şi iarăşi au venit înaintea noastră Larion şi sora lui Antimiia, feciorii Petrii, nepoţii Zaharii, prestrănepoţii Anuşcăi, ş-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie, dintr-acelaşi uric şi dintr-acelaşi sat, toate părţile lor, câte să vor alege din vatra satului şi din curătură şi din fânaţ, şi din loc de moară şi din ţarină, 12 pământuri şi din tot venitul, iarăşi mai sus numitului boierului nostru, drept 24 taleri, bani gata, număraţi. / Şi iarăşi au venit… Sirghii, ficior Zahii, nepot Anghelinii, prestrănepot a lui Zavula, ş-au vândut toată parte lui de ocină, câtă să va alege dintr-acelaşi sat, din vatra satului şi din heleşteu şi din curături şi din ţarină, şi din tot venitul, iarăşi boieriului nostru, drept 30 taleri de argint, şi moşii, şi cumpărătură. / Şi iarăşi au venit… Nastasiia fata lui Ioan, nepoata Zaharii şi strănepoata Anuşcăi, ş-au vândut moşia sa dintr-acelaşi sat, câtă se va alege partea ei din tot venitul şi din ţarină, două pământuri, drept doi galbini de aur ungureşti. / Şi iarăşi au venit… Grigorii, ficior Anii, nepot Zaharii, ş-au vândut a lui una parte de ocină dintr-acelaşi sat Rusii, ce şi l-au cumpărat el de la Cozma, ficior Tomii, strănepot Baliceoai, câtă să va alege parte Cozmii, din tot venitul şi din ţarină, opt pământuri şi jumătate, pe acelaşi au vândut-o mai sus numitul slugii noastre, drept 20 taleri, bani gata, număraţi. / Şi iarăşi au

venit… Mariia şi soru-sa Ştefana, şi fratele lor, Toader, ficiorii Arsănii, ficiorii lui Micul, nepotul Tomii şi prestrănepot Onişcăi, şi ş-au vândut o parte de ocină din satul **Dămieneştii** (sat din comuna Dămieneşti, Bacău), ce i-au fost lui cumpărătură de la soacră-sa Stanca, din vatra satului şi din heleşteu şi din tot venitul şi din ţarină, opt pământuri, pe aceeaşi au vândut-o mai sus numitului boierului nostru, drept 20 de taleri. / Şi iarăşi au venit… Gavrilaş pitar şi fratele său Coste, şi sora lor Nastasiia, ficiorii Anghelinii, câtă se va alege dintr-acelaşi sat Rusii, din vatra satului şi din heleşteu şi din tot venitul şi din ţarină, unsprezece pământuri, iarăşi mai sus numitului boierului nostru Lupul logofăt, drept 30 de taleri de argint”[44].

1624, august 31: Zapisul de vânzare al Uliancăi şi al copiilor ei Drăgan, Chirilă şi Dronţa, care dau vărului lor, popa Gligorie din Dămieneşti, în contul dabilelor domneşti plătite de acesta pentru verii săi şi pentru încă 50 de taleri, „partea noastră de ocină ce am avut în hotarul Dămieneştilor, vatra satului şi din ţarină, şi cu eleşteu, şi cu prisacă, şi cu livezi… şi alte părţi ale noastre de ocină ce am avut în hotarul Rusilor Zavului”[45].

1627, septembrie 1: Zapisul lui Ionaşco sin Macsin ot **Drăgeşti**, prin care dă mărturie că a „vândut o livadă, ce este în unghi dinspre **Dămieneşti**, ce a fost vândută de părinţii noştri lui Nicuoară. Iar eu o am răscumpărat din puterea mea, fără de alţi fraţi ai mei. După aceea o am vândut fratelui nostru Vicol, drept 14 zloţi

---

44 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 175, pp. 226, 227

45 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 233, p. 301

bătuţi… dinaintea lui Ion Prăvălici, Toader Zăpalce, Constantin sin Cârstea şi Ionaşco sin Căliniscul din Drăgeşti”[46].

1628, septembrie 1: Zapisul lui Reţea vătavul, prin care mărturiseşte „cum am luat 6 galbeni bani buni de la dumnealui vornicul pentru o bucată de loc ce ajunge de îneacă coada heleşteului, ce acea parte mie încă mi-a fost cumpărătură de la Gligorie cel bătrân din **Dămieneşti** (ţinutul Roman, Bacău)… Şi am luat banii dinaintea lui Bosuioc de **Bătrâneşti** (ţinutul Roman, Neamţ), Sava Calinescul, Ghiagă cel bătrân şi Arsenie de **Buciumeni** (satul Bucium, ţinutul Romanului, Neamţ), Simion Călinescul şi Gavrilaş ot **Căuteşeni** (comuna Izlaz, ţinutul Roman, Bacău) şi mulţi oameni buni”[47].

1633, septembrie 10: Întărit de Moise Moghila voievod jupânesei Zanfira din târgul **Iaşi**, în baza unor zapise de la Ştefan logofăt, Petria şi Sava din **Dămieneşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), Vasile Buliga din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Constantin Tropoteiu şi Lazăr din **Ruşi** (Ruşii Zavului, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Nechifor fost hortnog şi Andronachi vistiernic din **Pădureni** (comuna Dămieneşti, Bacău), Grigore, Trifan vistiernic şi Zaharia uşer din **Bucium** (comuna Valea Ursului, Neamţ), Vico armăşel şi Istrati vistiernic din **Drăjăşti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), care mărturisesc „cum că ea şi-a cumpărat, de la Lazor şi Vasile, feciorii lui Neniul, toată partea câtă se va alege din satul ce se numeşte **Ruşii Zavolovii**, ce

---

[46] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 237, p. 322

[47] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 398, p. 547

este la ţinut Romanului, drept 80 zloţi… / Şi iarăşi, o parte de ocină dintr-acelaşi sat Ruşii, de la Anghelina, fata lui Ştefan paharnic, cât se va alege partea moşului ei Raţi Moişăscul, drept 60 taleri… / Şi iarăşi, într-acelaşi sat Ruşii, de la Vasile şi Ana, fecorii lui Neniul, nepoţi de fii ai Răţoai, şi de la Lazor, fecior Dochiei, toate părţile Răţoai şi a Dochiei, drept 30 zloţi bătuţi”[48].

1636, septembrie 14: Zapisul lui Neniul vornic, Ionaşcu, Iachim şi Străzulat vornici, „pentru un loc de prisacă din sat de **Drăgeşti**, din marginea Bărbosului, ce l-a vândut Grigore Mojilă lui Lupul Prăjescul clucer”[49].

1639, septembrie 1: Agahiia, fata Solomii, nepoata lui Toadir Vrânceanu din Drăgeşti, vinde partea ei din **Drăgeşti** (azi Dămieneşti, comuna Dămieneşti, Bacău) „lui Munjilă şi femeii sale Vărvara, drept 13 galbeni”[50].

1643, martie 29: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Pavel, fiul popii Ionaşco din **Căutişeni** (fostul Ilieşeşti la Cobâle, înglobat în Poiana, comuna Negri, Bacău) s-a pârât de faţă cu popa Berheci şi cu Vasile din **Negoşeni** (Neguşeni, comuna Roşiori, Bacău) şi cu răzeşii lor pentru hotarul acestor sate, zicând Pavel că hotarul satului lor Căutişeni este ales şi stâlpit de către hotarul satului Negoşeni şi ei ţin pe unde au ţinut şi bătrânii lor. Iar popa Berheci şi Vasile au arătat că nu a fost ales hotarul acestor sate unul către altul, ci ţin toţi împreună, pentru că au fost dintr-un singur bătrân. / Deci

---

[48] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 390, pp. 491, 492
[49] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 509, p. 563
[50] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 214, p. 217

domnia mea am făcut carte lui Gavrilaş din Căutişeni, lui Zapalcea din **Drăgeşti** (comuna Dămieneşti, Bacău) şi lui Sava din **Dămineşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), să strângă oameni buni… şi aşa au aflat că a fost ales hotarul satului Căutişeni de către hotarul satului Negoşeni şi au pus stâlpi vechi"[51].

1645, mai 12: Fraţii Dochiţa, Dafina şi Andrei, feciorii Mălanei, nepoţii lui Vasile, strănepoţii lui Toader vând lui Pavel, feciorul popii Ionaşco ot Căuteşeni, „drept 40 zloţi bătuţi şi doi boi, preţuiţi câte 4 ughi (ducaţi ungureşti) boul… „din **Căuteşeni** (Căuteşeşti, înglobat în Poiana, comuna Ilişeşti, Bacău), cât se va alege partea moşului (bunicului) nostru Vasile, un bătrân în tot locul… dinaintea lui Gavrilaş, Dinga, Dumitraşco, Grozav şi Neculai ot **Căuteşeşti** (azi Poiana), Iacomiasă şi Costân ot **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Sava Călinescul şi Arcadie din **Dămineşti** (comuna Dămineşti, Bacău), Vasile şi Constantin din **Neguşeni** (comuna Roşiori, Bacău), Vasile şi Marco din **Căuteşeni**, Silion ot volostu Vaslui şi mulţi oameni buni"[52].

1645, decembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Pavel, fiul popii Ionaşcu din Căuteşeni, care cumpără, pentru 50 galbeni ungureşti, de la Dochiţa, Dafina şi Andrei, nepoţii lui Vasile bătrânul, strănepoţii lui Toader, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Căuteşeni** (Căuteşeşti, înglobat în Poiana, comuna Ilişeşti, Bacău), ce este în ţinutul Roman… dinaintea lui Gavrilaş,

[51] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 57, pp. 65, 66
[52] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 73, p. 68

Dinga, Dumitraşco, Grozav, Nicula, Vasile şi Marco din **Căuteşeni**, cneaghina Iacomiasa şi Costin din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, Bacău), Sava Călinescu şi fiul lui Iordache din **Dămineşti** (comuna Dămineşti, Bacău), Vasile şi fratele lui Constantin din **Neguşeni** (comuna Roşiori, Bacău) şi Silion din Vaslui”[53].

1725, iulie 1: Satul **Drăgeşti**, care umbla în doi bătrâni, Vrânceanul şi Averescul, umblă acum în 6 bătrâni, „trei bătrâni în bătrânul jumătăţii de sus, zisă bătrânul Vrânceanului; şi alţi trei bătrâni în jumătatea de jos, zis bătrânul Averescului”[54].

1774, iunie 26: Satul **Drăgeştii**, sat răzeşesc, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[55], avea **toată suma caselor 26**. Scădere rufeturi 14: 3 popi și diaconi, 7 mazili, 4 văduve. Rămân birnici 12. / **Birnici**: Tănasă Grăjdian / Ștefan, vornic / Andronache / Gavril Dănilache / Ursul Mane / Toader Nican / Andrei Prichici / Ioniță Pocitania / Sandul Dudău / Mihălache Făgăraș / Ion Patriche / Istrate. // **Rufeturi**: Gavril Burchii, mazil / Ursul Burchii, mazil / Radul Roată, mazil / Popa Mihalcia / Popa Toma / Sandul, diacon / Ștefan Andoni, mazil, vine din Neamț / Costandin Turcul, mazil, tij (la fel) / Neculai Porcescu, mazil, tij (la fel) / Antohi Lipan, vine din Bacău / Anița, săracă / Nastasia, săracă / Maria, săracă / Irina, săracă.

1774, iunie 26: Satul **Drăgeştii**, **liuzii** (oameni străini) comisului Ion Movilă, ţinutul Romanului, ocolul

---

[53] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 263, pp. 208, 209

[54] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283

[55] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 273, 274

de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[56], avea **toată suma caselor 7**. Scădere rufeturi 4: 4 țigani. Rămân birnici 3. / **Birnici**: Ion, cioban / Toader, argat / Irimia. // **Rufeturi**: Neculai, țigan / Andronache, țigan / Ion, țigan / In (alt) Ion, țigan.

1900: „**Dămieneşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Fundul, spre sud de orașul Roman şi la o depărtare de 25 km de el. Este formată din satele: Călugăreni, Dămienești, sat, Dămienești, târguşor, şi Pădureni, cu reședința comunwi în târguşorul Dămieneşti. Are 320 familii sau 1.233 locuitori, care locuiesc în 322 case. Are 262 contribuabili. Știu carte 109 persoanec. Populaţia este compusă, în cea mai mare parte, din români, pe lângă care mai sunt şi 47 familii de evrei şi 78 familii (290 locuitori) de unguri. Are 2 biserici de lemn: una ortodoxă şi una catolică; o şcoală primară mixtă, care, în anul școlar 1886-1887, a fost frecventată de 30 elevi (24 băieţi și 6 fete) din 42 înscrişi (30 băieţi și 12 fete). Are 997 vite mari cornute. Ţine de circumscripțiunea fiscală Bătrâneşti. Este legată cu orașul Roman prin şosea. / **Dămieneşti**, târguşor în judeţul Roman, comuna Dămieneşti, pe pârâul Creţoaia și la 25 km de oraşul Roman. Este așezat la poalele dealului Creţoaia. Are 193 familii sau 766 locuitori, care locuiesc în 201 case. Arc 166 contribuabili. Știu carte 98 persoane. Populaţia este compusă din români și din 45 familii evrei. Are un oficii poştal și telegrafic, înființat la 1 septembrie 1895, al cărui venit, pe 1896-1897, a fost de lei 2.856, bani 53. Aci este reşedinţa plăşii Fundul şi a comunei Dămieneşti. Se află o judecătorie de ocol. Acest târguşor,

---

[56] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chișinău 1975, p. 274

fiind cel mai mare centru din partea de jos a judeţului Roman, face comercţ cu cereale și mai cu seamă cu vite. El este al treilea centru comercial din județ. Face iarmaroc în toate Duminicile, dar mai cu seamă în Duminicele din timpal iernii și primăverii. Este legat cu oraşul Roman prin şosea. / **Dămieneşti**, sat în comuna Dămieneşti, lângă târgușorul cu același nume şi spre nord de el, pe piriul Crețoaia. Are o biscrică de lemn"[57].

DĂMILENI

(înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi).

1635, noiembrie 14: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, după „pâra ce a avut Neculai, feciorul Albului, cu Tăutul logofăt, cerând acel Neculai satul **Dămilenii**, cu dresuri vechi de 200 de ani, şi, dovedindu-se, cu mulţi martori, că acel Neculai şi tatăl său Albu n-ai stăpânit niciodată, s-a dat rămas"[58].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Ba-

---

[57] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 66

[58] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 267, p. 308

cău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad”. / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna”. / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii”. / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava”. / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului”. / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi”[59].

1638, iulie 5: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod „de pâra ce-au avut Dumitraşco Şoldan şi alţi ai săi, toţi feciorii lui Pătraşcu fost mare logofăt, cu

---

[59] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

Tăutul logofăt pentru satul **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Botoşani), zicând feciorii lui Pătraşcu că tatăl lor a avut miluire acel sat de la Constantin Movila voievod şi dresele ce a avut de la acel domn s-au prăpădit, când a luat Alexandru Iliaş voievod toată averea lui Băcioc vornic de la mănăstirea Râşca, şi pe urmă Alexandru Iliaş voievod a miluit cu acel sat pe Tăutul logofăt, care sat, luându-se de la Tăutul, s-a dat feciorilor lui Pătraşcu logofăt, dându-le şi Tăutul osebită scrisoarea sa, cum şi ispisoacele ce le-a avut"[60].

1774, iunie 22: Satul **Dămilenii**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[61]**, toată suma caselor: 103**. Scădere rufeturi, însă 41: 9 femei sărace, 5 argaţi şi păstori ai şătrăresii Catrinii Cârstoai, 12 argaţi şi păstori ai lui Ion Buznă şi Vasile Buznă, şi Vasile Cârste mazil, 5 preoţi şi diaconi, 2 jidovi, 3 ţigani, 5 mazili Buzneşti şi Cârsteşti, ce sunt scoşi la neamuri cu cartea Divanului. Rămân birnici 62. / **Birnici**: Grigoraş sin (fiu) Măricuţă, vornic / Andreiu, vătăman / Vasile, rus / Ion fiu al Mariei / Ionel / Dumitraşco Bordeian / Irimie, puşcaş / Ion fiu lui Trohin / Dragul, bârsan / Vasile Tronciul / Vasile Coroiu / Costantin Roşca / Iacob Miron, ieşean / Timoftii, ieşean / Ion Miron, ieşean / Petre, ieşean / Ştefan zet (ginere lui) Boboc / Dumitru Frăsinel / Ioniţă Crăciunel / Lupul Gligoriţă / Ilie Chirtoc / Ion fiul lui Trăisteţ / Ion fiu lui Toader / Ion fiu lui Andreiu / Toader al lui Ion / Gheorghi Dubangiu / Grigorie Tronciul / Luca, târnicerul / Neculai

---

60 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 397, pp. 385, 386

61 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 492-494

fiu lui Andreiu / Maftei, covătar / Ştefan, trăistar / Chiril fiu lui Macovei / Lupul, trăistar / Ursul, trăistar / Ştefan Zbâncă / Chiril Ghionos / Matei, strugar / Grigoraş Isac / Mateiu fiu Macovei / Dumitraşco Păşincă / Ursul Codrian / Ursul Ignat / Ion Bercia / Miron, muntean / Sandul Bursuc / Costandin Bursuc / Lupul Tihul / Andreiu a Românei / Sandul Ghionoiu / Nichita fiu lui Macovei / Ion Boroncian / Ion Niamţul / Ursachi, târnicerul / Toader Isăcuş / Grigoraş Platon / Dumitraşco fiu Măriuţăi Săndulesei / Ion Jâjâian / Pricopi, olar / Vasile Degeratu, stricat la o mână / Costandin Şchiopu / Dumitraşco, fiu prescurniţii / Andrei Grosu. // **Femei sărace**, fără de ajutor: Marie Româniasa / Lupa Ciocăniasa / Cârstina Nicoriţoai / Catrina, butnăriţa / Aniţa, târniceriţa / Tudora, săracă / Aniţa, vădană /Antimia Sucioai / Ilena Ţibichioai. // **Rufeturi**: **Argaţii şătrăresei** Catrinii Cârstoai: Ion, bârsan / Gheorghi cel Mic / Ostafii Zvâncă / Irimie, morar / Ursachi, herghelegiu. // **Argaţii lui Anton Buznă** şi ai lui Ion Buznă, şi ai lui Vasile Buznă, şi ai lui Vasile Cârste: Gheorghie al lui Brânduşer / Gavril Jâjâian / Toader (brat) frate lui Degerat / Toader a Românei / Grigoraş fiu popii, slugă / Vasile Hodoroagă / Grigoraş Opre / Matei fiu lui Trohin / Vasile, holtei, slugă / Costandin Broscăucian / Apostul, vrâncian / Acsintii, morar. // **Preoţi, diaconi, dascăli**: Preotul Pricopii / Preotul Carpu / Preotul Vasile / Diaconul Gavril / Toader, dascălul. // **Jidovii**: Aizâc, jidov / Nădrailu, jidov. // **Ţiganii**: Vasile, ţigan / Costandin, ţigan / Ştefan, ţigan. // **Mazilii** ce sunt scoşi la neamuri cu cartea Divanului: Ion Buznă / Anton Buznă / Vasile Buznă / Gavril nepot Buznei / Vasile, nepot Cârstii.

1900: „**Dămilenile**, sat pe moșia cu același nume, comuna Ibănești, plasa Prutul de sus, judeţul Dorohoi, divizat în Dămileni-Cristea și Dămileni-Miclescu. Proprietatea acestei moşii din vechime a fost a mănăstirii Dragomirna, din Bucovina; pe atunci se numea Dănuleni. De la 1785, când s-au vândut bunurile mănăstirești din Bucovina, deveui proprietate privată; astăzi partea din sus a satului, cu moşia, este a erezilor defunctului C. Corbu; are o populaţie de 130 familii sau 355 suflete; iar partea din jos, a erezilor defunctului Miclescu, are o populaţie de 160 familii sau 467 suflete. Așezările sătenilor, în partea de sus a satului, sunt bune; iar proprietarul are casă de zid, cu 2 rânduri şi heiurile necesare, livadă mare de fructiferi; 2 pogoane vie şi grădină de legume. Pe partea de jos, a Miclescului, e casă de zid cu un rând, având heiuri, livadă, grădină și puțină vie. Are o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ și 1 pălămar; este de lemn și tencuită; e refăcută de săteni, în 1856. Sătenii împroprietăriți au 369,5 hectare pământ; iar proprietarii 1.518 hectare câmp și 486 hectare pădure. Iazuri sunt 2, din care unul, numit al Cristișorului, şi altul al Găinăriţei. Pârâul principal ce trece prin moşie e Bașeul. Drumuri sunt: acel de la Herţa, la Săveni, și acele către Darabani. Hotarele cu: Cristinești, Herţa, Liveni și Suharăul”[62].

[62] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 66

DĂNĂEŞTI

(vechiul sat Dămăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea)

1627, septembrie 1: Zapisul comisoaiei Ileana şi a fratelui ei Vasile din **Turcineşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), prin care mărturisesc că au „vândut jumătate de sat din Turcineşti, ce este în gura Trotuşului, unde dă în Siret… Dabijăi din **Păuneşti** (aproape de Adjud, Vrancea), drept 50 taleri bătuţi… dinaintea popii Dumitru, popii Ilii, Vasilie Crucean, Arhip şi Iosip din **Dămăeşti** (Dănăeşti, lângă Mănăstioara, Vrancea), a lui Ionaşcu Putna fost vornic, Ţuţuian şi Ghiorghie din **Todireşti** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea), Piialeş sin Nechifor din **Jevreni** (satul Viişoara, inclus în Oneşti, Bacău) şi dinaintea lui Erimiia Puful ot **Turbata** (lângă Burcioaia, inclusă în oraşul Adjud, Vrancea)”[63].

1632, august 15: Zapisul lui Mârzea, feciorul lui Andronic, şi al femeii sale Irina, fata Dabijei, prin care mărturisesc că au vândut moşia părintească „în sat, în **Hălmăgeşti** (ţinutul Adjud, Bacău), cu vad de moară, cu 6 pământuri în frunte… Dabijei pârcălabul, drept 70 lei bani gata… dinaintea a mulţi oameni buni: popa Toader, Iane şoltuzul, Ghince, Petrea Motco, Apostol sin Ghince sin **Adjud**, Grigorie Susanul din **Torceşti** (comuna

---

[63] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 236, pp. 321, 322

Umbrăreşti, Galaţi), Leahul de **Drăguşeni** (Drăguşani, comuna Parva, Bacău), Iuraşco de **Scurta** (comuna Orbeni, Bacău), Arhip de **Dănăeşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Pătrăşcan de **Bătineşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Scântee de **Purceleşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[64].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti,

---

[64] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 176, pp. 226, 227

Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[65].

1662, mai 15: Întărit de Evstratie Dabija voievod lui Alexa, feciorul popii Ionaşco, nepotul lui Necoară Ciocârlie vatav, şi seminţiei lui feciorii lui Mihăilă, iar nepoţii lui Necoară Ciocârlie, în baza unui zapis de la Bobanul, ce a fost şoltuz la **Agiud** şi cu 12 pârgari şi de la mulţi oameni buni, despre cum a venit Ion Buzea din satul **Huşi**, ce este în hura Tutovei, şi le-a vândut moşia din satul **Găişteni** şi din **Conţeşti**, partea lui, din a opta parte, jumătate, partea Stancăi, din amândouă satele ce sunt la ţinutul Putnei, drept 370 lei; / şi din alt zapis de mărturie, de la Vasile Morar şi Dinga din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, Ion Pruş, Mărdarie, Drăgan, Strătulat şi Vasile Luhul din **Rugineşti**, scriind cum au venit Iftimie şi surorile lui Vărvara şi Maria, şi nepoatele lui, fetele lui Avram, şi i-au vândut din satul **Deleni**, jumătate de bătrân, partea maicii lor şi a moaşei (bunicii) lor, sora popii Gheorghe din Deleni, din partea Monei, din şapte bătrâni, jumătate de bătrân al Monei, drept 3 galbeni de argint; şi alt zapis, de la Vasile Morariu, Dima şi Luca din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, alt Vasile, Condrea

[65] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

păhărnicel, popa Budaş şi Strătulat din **Rugineşti**, scriind cum au venit Gheorghe cu fratele său şi i-au vândut o săpătură, ce o făcuse tatăl lor, în **Dumbravă** mereae, alături cu săpătura Cozmei, ce este la ţinutul Putnei, drept 4 galbeni"[66].

1698, februarie 22: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, care cumpără, cu 180 lei, de la Ion şi Sandul Sturzea, „352 de pământuri… din satul **Dănăeşti**, ce sunt la ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, părţi care le-au fost lor de la unchiul lor Ion Prăjescul, care le cumpărase de la răzeşii din Dăneşti: 88 pământuri de la Ionaşco Săverenco, Neculai Sturzea şi toţi fraţii lor, feciori Teatiului de Dănăeşti; 88 pământuri de la Luca şi Necula, feciori Iarciului; 88 pământuri de la Precop, Simion, Chiriac şi Dumitraşco, feciori Chiei; 88 de pământuri de la Vasile Şelariu, Ion şi Răpedoaie cu feciorii ei, care fac, peste tot, 352 pământuri… / Şi alt zapis, de la Tudosie, ginerele lui Simion Pepelea căpitanul, şi de la femeia sa Nastasia, fata lui Simion Pepelia, nepoata lui Matei şi a lui Vasile Matei, ce-a fost cumnat lui Simion Pepelea şi lui Gavril Iutiganul din **Văsieşti**, care i-au vândut a treia parte din **Dănăeşti**, partea de mijloc, lui Ilie Catargiul comisul şi jupânesei Safta, drept 30 lei bătuţi, care lui Tudosie şi Nastei le-a fost hotărât Ion Gealepul, ce-a fost staroste de Putna, cu mărturie de la Dubensche de **Rugineşti**, Ionaşco ce-a fost pitar, Necula Crucian şi Cerbul de **Domneşti**, Ţuţuian cel bătrân din **Păuneşti** şi alţi mulţi oameni buni… / şi alt

[66] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 312-314

zapis, de la Ion Comşea, feciorul lui Toader Comşea din **Borzeşti**, nepot Comşei, ce a vândut lui Ilie Catargiul 3 pământuri în frunte din satul **Dănăeşti**, care fac 6 lei… şi alt zapis, de la Diacul, Pătraşco şi Velica, feciorii lui Vasile Blendea şi ai Todosiei, fata lui Miftodi din Dănăeşti, nepoată de fecior lui Crăciun, strănepoată lui Iachim, care i-a vândut dumisale 2 pământuri în frunte din Dănăeşti, drept 4 lei. / Şi alt zapis, de la Vasile Hardalupa, femeia sa Varvara, feciorii lor Iosip şi Necula, şi de la ginerele Lepădat Drug, care i-au vândut 4 pământuri în frunte din satul Dănăeşti, drept 8 lei bătuţi, care lor le-a fost cumpărătură de la Dumitraşco Ţipăluş, fecior Pazăi, nepot Moşnegealei… / Şi trimis-am hotarnici, pe Alexandru Ramandi fost vornic mare, Smilache căpitanul de curteni şi pe Ursul Conţăscul, de au strâns oameni buni, pe Pricopie Mihalcea, Dumitraşco Viaveriţ (Veveriţă), popa Neculai, Hardalupa, Diicul fecior lui Blendea, Mistode Ţiul din **Dănăeşti**, Vasile Coipan, Gheorghiţă Boulachi, Gheorghiţă feciorul lui Vasilache, Ion fecior lui Apostol fost pitar, popa Ştefan, Haret din **Domneşti**, Gafton, Postolache de **Rugineşti**, Ion Ciobotariu din **Ionăşeşti**, şi ai socotit şi au ales dumisale acele cumpărături cu bună dreptate, pe zapise ce-au avut, şi au stâlpit părţile dumisale dinspre părţile răzeşilor, ce au fost nevândute… / apoi acei răzeşi s-au socotit şi au vândut şi ei părţile lor comisului Catargiul, cu zapis de la Enache şi Vasile, feciori Saftei, sora Mardariei, fata lui Arhip cămăraşul, care au vândut partea lor drept 14 lei… şi alt zapis, de la popa Neculai, fecior Anghelinei, fata lui Crăciun Iachim din Dănăeşti, care i-a vândut 2 pământuri în frunte drept 8 lei, tot în acel zapis scriind cum a vândut şi Nastasia, fata Foii, femeia lui Balotă, iarăşi 2

pământuri în frunte, drept 8 lei bătuţi… şi alt zapis, de la Arhip, fecior Mardariei, nepot lui Arhip cămăraşul, care i-a vândut toată partea mamei lui Mardaria, drept 26 lei bătuţi… şi iarăşi mai scriind în acel zapis, cum având comisul Ilie Catargiul un bătrân de Danie, de la Vasile Grecul, în satul **Berdeeşti**, ce i-a fost lui Grecul cumpărătură de la Bejan Orbul, ce se hotărăşte cu satul Dănăeşti, vânzând Arhip cu fraţii lui părţile lor din satul Dănăeşti, comisul i-a dăruit lui Arhip acel bătrân de moşie din **Berdăeşti**"[67].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu

[67] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 184-189

vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul

ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpărată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o

Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi, cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei”[68].

1704, martie 12: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru „câteva părţi de ocină din satl **Dănăeşti**, ce sunt în ţinutul Putnei, pe apa

[68] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

Trotuşului"[69].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satele **Şerbăneşti** şi **Topileni**, în baza unui zapis de la Lupaşco, fecior lui Sălăvăstru de **Başcani**, femeia lui Todosia, fata lui Constantin de **Hănţăşti**, şi de la feciorii lor, de la Dumitraşco Balaci, feciorul lui Bălan de Başcani şi femeia lui Maria, fata lui Eftemie de Başcani, cu feciorii lor, de la Pascal din **Ploscuţiani** şi femeia lui Catrina, de la Vasile Hardalupa, Femeia lui Varvara şi feciorii lor Iosup şi Nicula. De la Dumitraşco Candia, fecior lui Şeptelici de **Poiana**, Ioniţă Ţăpăluş, fecior lui Dumitraşco Ţăpăluş de **Dănăeşti**, care i-au vândut… moşia din satul **Şărbăneşti**, ce este în ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, care sat este alături cu satul dumisale **Topileanii**, însă fără partea Ghindei, cât este în capul hotarului de sus, drept 100 lei bătuţi, însă având şi Miera, ispravnicul Lupului Bogdan hatmanul parte în acel sat, dimpreună cu frate-său Lupaşco, feciorul lui Sălăvăstru, a vândut frate-său şi partea Mierăi, zicând că s-au învoit a-i da lui într-alte locuri pe unde mai au moşii… / şi alt zapis, ce-a cumpărat din satul **Topileani**, un bătrân care se cheamă bătrânul Zmeachei, şi acel bătrân este a treia parte de sat, căci acel sat îmblă pe 3 bătrâni… / şi alt zapis, de la Pavăl Proţap, fecior Irimiei Proţap, şi de la femeia lui Dochiţa, fata lui Şeptilici, şi de la feciorii lor, care i-au vândut un bătrân ce au avut la Topiliani, ce se hotărăsc cu satul dumisale **Domneşti**, unde dă Trotuşul în Siret, care se cheamă acel bătrân Drăghici… / şi alt zapis, de la Ion, fecior lui

[69] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 196-201

Mierăuţ Scănteai, şi de la femeia lui Ioana, fata lui Maxin Cotcodaci, şi de la Tanasie, fecior lui Maxin Corcodaci de **Rujineşti**, şi de la femeia lui Nastasia, nepoata Cozmei lui Ţihte, care i-au vândut un bătrân din satul Topileani, ce le-a fost lor moşie din moşi şi părinţi, au vândut şi ei al treilea bătrân, care s-au făcut satul… / şi alt zapis, ce-a cumpărat de la răzeşii din **Răspopi**, tot la ţinutul Putnei, un zapis de la Ioana, femeia lui Ionaşcă Veaveriţ, de la feciorii ei Gligoraş şi Toader, care i-au vândut, din hotarul Răspopilor, ce-a fost cumpărat Ionaşco Veaveriţ din partea de jos, 7 pământuri, de la Chiul, şi 6 pământuri de la Iliana Bobjiloai, iar din partea de jos, şi 6 pământuri de la Necuţa, iar din hotarul de jos, care fac 18 pământuri, şi 9 pământuri de la Toader Căluţanul, 6 pământuri de la femeia lui Ioana, care sunt acele 9 pământuri de la Papareţ, din sus de hotarul Răspopilor, şi 3 pământuri de la Simion Caul, iar de la Papareţ din sus, şi 3 pământuri de la Gligoraşco Diacăş, tot dintr-acel hotar din sus al Răspopilor, drept 40 lei bătuţi… / şi alt zapis, de la Necula, cu femeia lui Aniţa şi cu feciorii lor, de la Vasile, Rusanda şi Salonca, feciorii lui Gheorghe Zavul, Măriia, cu feciorii ei Condrachi, Cărstea şi Ioneş, de la Groze, fata lui Negoiţ Zavul, şi Partenie, cu femeia lui Savina, nepoată de fată lui Tudosie Zavul, care i-au vândut 7 pământuri şi un răzor în satul **Răspopi**, care acea moşie le-a fost lor cumpărătură de la Grozava şi Mărica, şi de la Irimia, fata lui Urmoş, nepoata lui Anghel cel mare… şi tot într-acel zapis, 4 pământuri şi un răzor în satul Răspopi, cumpărate de la Marica, fata lui Hoidac, nepoata lui Nistor… / Mai arătat-a vistiernicul Ilie Catargiul un zapis de la popa Neculai şi de la feciorii lui Pârvul, Manolache şi fata lui Safta din târgul Adjud, care

i-au vândut a patra parte din **Papareţ**, ce este pe apa Trotuşului, din jod de **târgul Adjud**, ce i-a fost lui de la moşii (bunicii) lui Ghidioan şi Creţul, de la Pahiia şi Armanca, preum arată uricul de la Pătru voievod… Aşij-deri, tot într-acel zapis, i-au mai vândut popa Neculai, cu feciorii lui, un bătrân în Papareţ, care este din jos de hotarul Creţului, alături de partea lui Crăciun, ce i-a fost de la părintele lui, Vasile de Adjud, cumpărătură de la nepoţii lui Crăciun din Papareţ… / Şi alt zapis, de la Vasile Haret, ginerele lui Gligorie Stavăr, şi de la femeia lui Iliana, care i-au vândut un loc de crâşmă, de casă, de pivniţă, de grajd, care loc este pe locul Stăvăraşilor, unde este Alxa Măreaiu, drept 10 lei bătuţi… / Mai arătatu-ne-a vistiernicul trei zapise, ce-a cumpărat în **Şendreşti** pe Polocini, iar în ţinutul Putnei, un zapis de la Gavril, ginerele Ştefanii Cărcioae, fata lui Toader Volovatul din Şendreşti, şi de la feciorii lor Enachi, Ursul şi Dochia, care i-au vândut un bătrân de moşie din Şendreşti… / Şi alt zapis, de la Alecsandru Posmag de **Sascut**, fecior lui Dumitraşco Miaună de **Lieşti**, de pe Polocini, de la femeia lui Ioana, fata lui Vasile, şi de la feciorii lor Ion, Vasile, Iliana, Paraschiva şi Tofana, care i-au vândut jumătate de bătrân din satul Şendeşti pe Polocini, din bătrânul Toader Gârneţ, drept 35 lei bătuţi…. Şi alt zapis, de la Ion Tocilă, fecior Petrei Tocilă, şi de la femeia lui Todosica, fata lui Tofan Volovatul, care i-au vândut, în satul Şăndreşti, jumătate de bătrăn din bătrânul Toader Gârneţ”[70].

---

[70] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

DĂNĂEŞTI

(lângă Oneşti, înglobat în Oneşti, Bacău).

1636, septembrie 17: Zapisul şoltuzului de **Trotuş** Soci Mihai, al celor 12 pârgari, Nechita staroste de Trotuş, Iane vameşul, Dumitru Puia de **Negoeşti** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), Bosiioc de **Bordzeşti** (Borzeşti, sat înglobat în Oneşti, Bacău), Ionaşco vornicul de **Bogdana** (comuna suburbană Ştefan cel Mare, inclusă în Oneşti, Bacău), în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Ion Tăzlăonul, feciorul lui Toader diaconul, şi Măteiu de **Provăzăşti** (Prohozeşti, comuna Poduri Bacău) şi „au vândut fratele nostru Ion (Tăzlăonul) a noastră dreaptă moşie, un bătrând din sat de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, Bacău)… lui Arhip fost cămăraş şi femeii sale Evghenia, drept 15 galbeni. Noi, dacă am auzit că a vândut, am făcut carte Măriei sale să-i întoarcem. El n-a vrut, deci ne-am pârât înaintea Măriei Sale pentru că ne-a zălogit moşia. Deci ne-a rămas Arhip ca să ţină toate părţile lui Ion din Dănăeşti şi din **Măneşte** (Măneşti, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău) şi din **Dzeameş** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), iar cu părţile noastre să n-aibă treabă… după aceea, ne-am tocmit cu Arhip să ţină toată partea noastră din Dănăeşti… şi ne-a dat bani 10 ughi”[71].

---

[71] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 512, p. 566, 567

1636, decembrie 18: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco, după ce i s-au jeluit fraţii Mihalcea şi Cozmiţă „pe Arhip de **Dănăeşti** (lângă Oneşti, înglobat în Oneşti, Bacău), zicând că le ţine ocina şi moşia lor dreaptă, ce au la **Sacalişeşti** (sat înglobat în Oneşti, Bacău) şi la **Dzemeşeşti** (Zemeş, lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), în cura Tazlăului… iar tu să ai a opri pe Arhip din acele moşii ale lor, şi să-i dai zi, să vină să stea de faţă înaintea Domniei mele; şi să aibă a-şi aduce şi dresele”[72].

DĂNCĂUŢI

(comuna Cruhlic, raionul Hotin, Ucraina).

1770-1772: Satul **Cruhlicul**, ce s-a scos din poşta **Dăncăuţilor**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[73], **toată suma caselor: 29**. Scădere rufeturi 1: 1 popă. Rămân birnici 28. / **Birnici**: Sapian Mihail / Ilaș, holtei / Vasile Palii / Vasile, vornic / Petria / Sava cumnat vornicului / Toader Palamiu / Ivan fiul vornicului / Pintelei al lui Urluc / Vasile, vătăman / Roman tatăl vătămanului / Ilie Uțul / Ivan Petrică / Vasile al lui Petrică / Dumitru cumnat lui Vasile / Ion, bejenar / Anatie / Petraș / Ion al lui Enache / Vasile Lopăciuc / Toader fratele vornicului / Ivan Crase /

[72] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 570, p. 618

[73] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 169, 170

Iacob, rus / Andrei, butnariul / Ivan, bejenariul / Vasile Lopăciuc / Luchian, vătăman / Andrei, rus. // **Rufeturi:** Popa Grigore.

1770-1772: Satul **Dăncăuţii**, ce ţin poştă, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[74], **toată suma caselor: 19**. Scădere rufeturi 19: 19 poştaşi. / **Poştaşi**: Ignat Gura / Ostahe, rus / Ștefan Haiduc / Iacob Stari / Toader fiul lui Iacob / Ivan Znosu / Petre, rus / Ivan Haiduc / Dănilă, rus / Vasile Pavliciuc / Ivan, vătăman / Ivan, ciobanu / Ivan Răbucinchie / Nicolae Socoloșchie / Iacob, rus / Vasile Meretiuc / Grigoraș Futemașciuc / Simion, rus / Fosor, rus.

1770-1772: Satul **Capeleuca**, la poşta **Dăncăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[75], **toată suma caselor: 15**. Scădere rufeturi 15: 15 poştaşi. / **Poştaşi**: Ștefan Coroșciuc / Vasile, rusul, văcar / Timofte, cibotariul / Ivan Clăpăuc / Ivan, bejenariul / Ilie, rus / Ion, vornic / Hrihor Stilinca / Fedor Cohorinoțchi /Andrei Horinoțchi / Ivan Postoli / Fedor, scripcariul / Nicolae, rus / Timofte Ursanco / Nichifor.

1770-1772: Satul **Peşcăuţii**, la poşta **Dăncăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[76], **toată suma caselor: 40**. Scădere rufeturi 40: 2 popi, 38 poştaşi. / **Poştaşi**:

---

[74] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 172

[75] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 172

[76] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 172

Grigoraș Vicol / Vasile fiul lui Dentolia / Tănase fiul beşliului / Alecsei / Vasile / Ion fiul vornicului / Grigore, prisăcariul / Hrihor Giușcanul / Ion Iasaiancul / Ștefan Uțul / Ștefan Ficiuc / Ion Ghidura / Ivan Fedorciuc / Ion Durat / Miron fiul lui Costin / Toader al lui Coria / Alecsa Mira / Ion unchiul lui Alecse / Ștefan Urcic /Costaș fiul lui Covată / Ion Găinușă / Maxim fost vornic / Gheorghe fiul lui Iftimie / Chiriac fiul lui Iftimie / Vasile Coșliot / Ion al lui Coșliot / Hrihor Soroclit / Simion, văcariu / Dumitru, rus / Ilaș, vătăman / Ivan Uțanu / Toader fiul lui Timofte / Onofrei / Matei, rus din Sănicău / Iacob Sficiuc / Simion / Toader / Ion Corchi. // **Preoți și dascăli**: Popa Dănilă / Iacob, dascăl.

1770-1772: Satul **Bilăuţii**, la poşta **Dăncăuţi**, ţinutul Hotinului, ocolul Mijlocului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[77], **toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi 30: 1 popă, 1 dascăl, 28 poştaşi. / **Poştaşi**: Nicolae fratele vornicului / Pricup / Sandul Dupcia / Macsim fratele vornicului / Vasile Negru / Ion al Grigoroaei / Ștefan fratele lui Ion / Iacob, rus / Vasile fiul lui Andrei / Ștefan al lui Andrei / Andrei, rotariul / Andrei Căcăriază / Ionel / Ion Scorohogia / Chiriac / Toader, vătăman / Ignat fiul lui Simionel / Ivan, rusul / Onofrei fiul lui Ivan / Darie al lui Ivan / Grigoraș al lui Ivan / Ștefan Dupcia / Grigoraș Dupcia / Istrate cumnatul lui / Toader Bujăniță / Toader / Pricopi din Forosna / Vasile, vornic. // **Popi și diaconi:** Popa Ion / Hrihor, dascăl.

1904: „**Dăncăuţi**, sat în judeţul Hotin, aşezat pe şoseaua de la Hotin spre Negreni, centrul volostei cu

---

77 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 172, 173

acelaşi nume, în valea Pitreva. Are 168 case, cu o populaţie de 1.823 suflete de ţărani români; biserică; 326 vite mari. Sunt livezi cu pruni şi grădini cu pomi”[78].

DĂNCENI

(lângă Şendreni, Galaţi).

1625, martie 29: Zapisul de mărturie a lui Tufă, Iona şi Părasca din Şendreni despre cum au „vândut dreaptă ocină a noastră de sat din **Şendreni**, jumătate de sat, doi bătrâni, partea din jos până la pârâu… jupânului Costantin cămăraşul, drept 150 ughi bani gata (ducaţi ungureşti)”. Iar tocmeala şi vânzarea „s-a făcut dinaintea a mulţi oameni buni, anume Vasilie vătavul de hânsari, Ion feciorul călugărului, Tatul feciorul lui Trifan, Bancul, Cârstea, Mârzac feciorul Tatului, Ţapu, Manea, Nan şi Ploe din **Dănceni** (lângă Şendreni, Galaţi)”[79].

1627, ianuarie 26: Zapisul lui Diaba din Dănceni, al fetei lui şi al Gaftonei, fata lui Ciolpan, şi al bărbatului ei Ionaşcu, prin care mărturisesc că au vândut „o vie cu loc, cu tot, cât ţine via şi loc cât va fi din toate părţile, care vie a fost dreaptă ocină şi a noastră, la sat la **Dănceni** (lângă Şendreni, Galaţi), din partea de jos… lui Ignat Benea din **Vlăşeneşte** (Vlăsineşti, sat în ţinutul Putnei, Vrancea), drept 17 lei bătuţi şi 2 vaci cu viţei, şi 10 merţe

---

78 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 85

79 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 303, pp. 374, 375

de făină, şi o slănină… Iar această tocmeală s-a făcut în casa lui Stărpar star şi au fost mulţi oameni buni şi bătrâni, anume Stărpar star, Boiac star, Bojor, Nan, Micul, Dumitru Corbea, Cârstea, Pepelea, Manea Chiţul, Ţapul, Hoiul sin Căprioriţa din **Dănceni**, şi Stoica ot **Şindreni** (ţinutul Covurlui, Galaţi) şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[80].

1628, ianuarie 13: Zapisul marilor boieri divaniţi, în care scriu că au venit în faţa lor Constantin, Vasile, Grigorce, Pătraşco, Anton şi Maria, toţi feciorii Oprinei, nepoţii Ţonii… şi au vândut a lor ocină şi moşie ce-au avut de pe mama lor Oprina, fata Ţonii, soră lui Pătraşco Corpaci, ce se va alege din bătrânul Onei lui Baci, jumătate din satul **Dănceni**, ce sunt în ţinutul Tecuciului, de pe apa Zeletinului, cu vad de moară în apa Zeletinului… prietenului nostru Stratl paharnic, pentru 20 galbeni şi 10 oi”[81].

1628, ianuarie 18: Zapisul marilor boieri divaniţi, în care mărturisesc cum au venit în faţa lor Părasca şi fiul ei Andreian, şi nepoata ei Solomia, fiica lui Petrea, fratele Părascăi, toţi fiii lui Huruian din satul **Piscani**, în ţinutul Covurluiului… şi au vândut a cincea parte din tot satul **Dănceni**, care este în ţinutul Tecuciului… lui Istratie Bolea ceaşnic şi cneaghinei lui”[82].

1628, octombrie 7: Zapisul fostului căminar Constantin, în care mărturiseşte cum a vândut dreapta lui

---

80 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 144, pp. 174, 175

81 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 293, p. 398

82 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 298, pp. 408, 409

cumpărătură, „partea din jos a doi bătrâni din sat din **Dănceni**, în ţinutul Covurlui, lui Gheorghiţă vameşul şi femeii sale Samfira, şi coconilor săi, drept 100 de galbeni bani buni”[83].

1705, august 20: Carte de împuternicire, dată de Antioh Constantin (Cantemir) voievod vornicesei Safta, văduva lui Ion Racoviţă, ca „pe cine va trimite să fie volnic a lua de a zecea, precum este obiceiul, de pe dreptele dumisale ocini şi moşii din sauul **Dănciani** şi din **Crăngiani**, de la ţinutul Covurluiului”[84].

1719, mai 21: Carte de judecată de la Mihail Racoviţă voievod, după ce marele vistiernic Constantin Costache şi marele sulger Ada, Luca „şi-au făcut mare jalobă asupra lui Antiohie Căpitanul, feciorul lui Neculai fost clucer, zicând dumnealor cum, într-a doua domnie a domniei mele, cumpărând deseatina la **Tecuci** de la Cochi, Antohie Căpitanul a cumpărat-o de la ei, împreună cu Sârbul şi Gavrilaş, precum mi-au arătat zapis, însă trebuind bani în grabă pentru slujbă, aşa le-a fost tocmeala, dumnealor să afle bani de la turci, cu dobândă, să-i dea pentru slujbă, cu dobânda ce-ar fi fiind, şi au luat dumnealor două pungi de bani de la Mehmet Iazagi de **Focşani** şi de la Calafat, de-au dat la cămară, şi pe urmă Antohie Căpitan a dat o seamă de bani la turci, iar cu 386 ughi (ducaţi ungureşti) 12 potronici, au rămas nedaţi la turci, mâncând Antohie acei bani, precum şi soţii lui au arătat aceşti bani asupra lui, cu 70 ughi ce-a făcut deseatina stupilor lui şi ai mâne-sa, şi nestând la cocoteală

[83] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 407, pp. 556, 557

[84] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 334

Antohie Căpitanul, au apucat turcii pe dumnealor, fiind zapisul dumnealor la turci, şi-au plătit toţi banii cu dobândă, cu tot, şi apucând pe Antohie Căpitanul, l-au pus şi la opreală, cu poruncă domnească, pentru istovul slujbei; ci venind maica dumisale, Sandală cluceroaia, a făcut zapis, cu să istovească Antohie toţi banii slujbei, precum scrie zapisul de cumpărare a slujbwi, împreună cu ginerele său Neculai clucer; deci Antohie n-a mai dat acei bani, nici la socoteală n-a vrut să ştie, câtăva vreme îmblând cu felurite meşteşuguri, fiind vremile tulburate din zi în zi, până a stătut la judecată acum, la a treia domnie a domniei mele, deci i-am orânduit lui Dumitru Macri mare ban ca să le ia seama cum va fi mai drept, şi aşa a aflat pe Antohie cu acei bani rămăşiţă, iar Antohie n-a stat să plătească, ci a fugit în ţara muntenească. / Deci domnia mea, împreună cu tot sfatul nostru, aşa am judecat şi leam dat moşia lui Antohie Căpitanul pentru acei bani, anume satul **Drăguşianii**, ce-i la ţinutul Vasluiului, şi satul **Şendreştii**, tij (la fel) la Vaslui, ce-i este cumpărătură de la frate-său Gavriliţă, drept 90 lei, şi satul **Dănceni** pe Zeletin, la ţinutul Tecuciului, ce-i este cumpărătură lui Antohie de la frate-său Gheorghe, drept 80 lei, 2 boi, 2 vaci şi un cal, să fie volnici dumnealor a le ţine şi a le stăpâni… iar cine din fraţii lui Antohie ar vrea să le cumpere, să dea banii… căci aşa scrie zapisul cluceroaei, de-a fugi Antohie, să plătească ea, şi n-a mai plătit, ci a murit”[85].

[85] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 47-49

DĂNCENI

(sau Dânceni, contopit cu Podu Turcului, Bacău).

1633, martie 4: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui şetrar Stratul Bolea, care cumpără, cu 100 de ughi (ducaţi ungureşti), de la fraţii Mihalcea fost armaş, Cozmiţă, Nastasia şi Salomiia, fiii lui Pătraşco Baci, nepoţii lui Oană Baci, „toate părţile lor, câte se vor alege, din satul **Târzii** (azi Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), şi din **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, Bacău) şi **Bălăneşti** (comuna Podu Turcului, Bacău) şi din **Lazoreşti** (Lăzureşti, înglobat în Poiana, comuna Nicoreşti, Galaţi), şi din vetrele satelor, şi din câmp, şi din săpături, şi din vaduri de moară la pârâul Zeletin, care sunt în ţinutul Tecuciului”[86].

1634, noiembrie 12: Zapisul comisului Duca, al şoltuzului Dobromin şi al celor 12 pârgari din **târgul Galaţi**, şi al şoltuzului Alexa, Stamati şi Siriian, fiii lui Porfir, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Mărinca, fiica Teclei, Părasca şi Mărinca, fetele Armancăi, nepoatele Marincăi, surorile lui Ona Baci, şi au vândut, „din satul **Dănceni** (contopit cu Podu Turcului, comuna Podu Turcului, Bacău), pe Zeletin, ce este în ţinutul Tecuciului, din tot hotarul Dănceştilor ce l-au avut dinspre **Boleşti** (comuna Podu Turcului, Bacău), din tot

[86] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 305, pp. 390, 391

satul a cincea parte… lui Stratul Bolea, pentru 10 taleri bătuţi”[87].

1635, noiembrie 20: Întărit de Vasile Lupu voievod cneaghinei Grozava a răposatului Stratul Bolea ceaşnic, în baza unui zapis de la popa Simion din **Târzii** (comuna Podu Turcului, Iaşi), popa Pavel din **Sârbi** (comuna Podu Turcului, Iaşi), Gligorie Bogdan, Cozma Baci Dumitru şi Buşilă din **Găiceni** (Găiceana, comuna Găiceana, Bacău), în care mărturisesc „cum au venit înaintea fraţii Ion, Bălan şi Varvara, fiii lui Danciul din **Obârşie** (Obârşia, comuna Izvorul Berheciului, Bacău)… şi au vândut dreapta sa ocină şi dedină din satul **Dănceni** (comuna Podu Turcului, Bacău)… cneaghinei Grozava, pentru 8 lei bătuţi. / Şi de asemenea a cumpărat cneaghina Grozava altă parte de ocină din satul Dănceni de la Ion, partea unghiului său Avram şi a lui Ion Dămăcuş, a Magdei, Bălan, Aftimiei, Bălaei, Anisiei şi a lui Fătul, nepoţii lui Ionaşcu, şi partea Călinei, pentru 35 taleri bătuţi”[88].

1639, iulie 4: Întărit de Vasile Lupu voievod Grozavei, cneaghina lui Stratul Bolea fost paharnic, care cumpărase, de la fraţii Mihalce Baci, Cozmiţa, Nastasia şi Solomia, feciorii lui Pătraşco Baci, nepoţii Oanei Baci, „din satul **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău), nişte părţi de moşie… pe unde i-au hotărât şi stâlpit Ursul Vartic vornic, Necula Ghiorma, Simion Giurge din **Vălena** (?), Pepelă din **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), Iliaş vătah, Mihoci, Moise, Ion Roşca, Aposto-

---

[87] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 280, pp. 313, 314

[88] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 273, pp. 314, 315

lache, Maftei Răbâe, Pătraşco Corpaci şi Dumitraşco Zeamă… / Hotarul Dăncenilor dinspre **Boleşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), dinspre **Târzii** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dinspre **Bălăneşti** (comuna Podul Turcului, Bacău), până unde au pus semne şi pietre, din jos, dinspre Bălăneşti, din sus să fie după hotarele vechi"[89].

1639, septembrie 14: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod Danciului, „spre aceea să fie tare şi puternic a lua a zecea dintr-a lui dreaptă ocină şi moşie, din satul **Popeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Bacău) şi din **Dănceni** (comuna Podul Turcului, Bacău) şi dintr-alte moşii ale lui, pe unde va avea"[90].

1900: „**Dânceni**, sat, face parte din comuna Giurgioana, plasa Zeletinului, judeţul Tecuci. E situat pe coasta dealului cu acelaş nume, la vest de Podul Turcului, departe de reședința comunei de 4 km 400 metri. Are o populaţie de 58 familii, cu 211 suflete. Copii în vârstă de școală sunt 30 (16 băieţi şi 14 fete). Comerţul se face de 2 cârciumari. În acest sat a fost o biserică, zidită la 1856, cu cheltuiala mănăstirii Soveja, fiindcă moșia Dânceni aparţinea acestei mănăstiri. Construcţia, însă, fiind slabă, s-a dărâmat în anul 1860. Astăzi nu se mai cunoaște decât locul, şi o parte din odoarele bisericii se găsesc într-un

---

[89] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 163, pp. 175, 176

[90] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 233, p. 235

hambar, la un locuitor din sat. Locuitorii sunt: parte mocani de la munte, parte sârbi”[91].

DĂNCENI

(lângă Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi).

1638, aprilie 15: Ştefan, feciorul lui Gheorghie ce-a fost vornic de Siminiceni (Suceava), vinde lui Lupul Prăjescul, drept 30 de galbeni, „a lui dreaptă ocină şi moşie şi a fraţilor săi, Costea şi Vărvara, pentru că cu fraţii săi s-a tocmit să ţină aiurea, unde au moşii dimpreună, şi părţile lui, pentru aceste părţi ce a vândut el din sat de **Dănceni** (lângă Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi), din jumătate de sat, ce ce împarte în şase părţi, două părţi, fără trei părţi ce a vândut înainte fraţilor lui, Ionaşco, Gavril şi Nastasia”[92].

1638, mai 12: Vărvara, fata lui Gheorghe Siminiceanul, ce-a fost vornic, şi cu feciorul său Căzacul vând clucerului Lupul Prăjescul, drept 40 de taleri, bani buni, cu zapis de mărturie întărit de Gheorghe Năvrăpăscul ce-a fost vornic, Lazor Moţoc păhărnicel de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), popa Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ştefan, feciorul Siminiceanului de Siminiceni (Suceava), Ilea, feciorul lui Iacon de **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Ştefan păhărnicel de

---

[91] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 136

[92] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 320, p. 311

Drăgoteni (lângă Hărmăneştii Vechi, comuna Todireni, Iaşi), Ţuţurman de **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi Benea de **Găureni** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi), „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dănceni** (în hotar cu Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi), ce-i în ţinutul Romanului, dintr-a patra parte, a treia parte, cu tot venitul”[93].

1696, iunie 3: Silion, ce a fost armaş, vinde „moşia care o am luat eu de la Gligoraşco, feciorul popii din Frăteni, din ţinutul Cârligăturii… pentru doi boi ce mi-a pierdut Grigoraşco la Cameniţă, fiind el cărăuş, trimis cu plata mea… şi, neavând cu ce plăti boii, i-am luat partea lui de ocină din **Frăteni** şi din **Dănceni**… şi le-am vândut lui Mavrodin vistiernic şi jupânesei Catrinei, drept 15 lei”[94].

DĂNCENI

(sat la Fântâna Lepinea, pricut al satului Bălăneşti, inclus în oraşul Bârlad, Vaslui).

1531, mai 18: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Baciul, Balca, Dumitru, Petrea, Parasca, Srăbca şi Marena, copiii lui Dan Bolea, fost ăârcălan al Hotinului, nepoţii lui Ivan Crămeata şi Hanţea, care primesc, „din uricile vechi ale părintelui domniei mele Ştefan voie-

[93] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 350, p. 345
[94] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An III, Fasc. III, 1923, p. 38

vod… satul **Trăzii** (Târzii pe Bârlad[95], Vaslui), unde a fost cneazul Trăziul, satul **Bălăneştii** (inclus în oraşul Bârlad, Balaneşti[96], Vaslui), unde a fost Bălan, cumpărătura cu numele satului **Dănceanii** (sat la Fântâna Lepinea, pricut al satului Bălăneşti, inclus în oraşul Bârlad[97], Vaslui), unde-i Lepin Crăniţa, satul **Lazoreştii** (lângă Podu Turcului[98], Bacău) şi jumătate de sat **Jurjeştii** (Giurgeşti, Giurgioana, Bacău[99])… cu toate ale lor vechi hotare"[100].

DĂNCENI

(pe Işnovăş, raionul Kotovsk, Moldova).

1727, iunie 21: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod Mariei, văduva stolnicului Ursache, ca „pe cine va trimite la moşiile sale, la **Mănciaşti** pe Băc, la **Dănciani** din cheile Vişnovăţului, şi la **Folteşti**, de la ţinutul Lăpuşnei, să fie volnic a lua de-a

[95] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 256
[96] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 25
[97] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 78
[98] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 143
[99] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 110
[100] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 81-83

zecea”[101].

DÂNCENI

(pe Siret, ţinutul Romanului, azi Oţeleni,
comuna Oţeleni, Iaşi).

1632, iulie 6: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului postelnic Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru „a patra parte din **Dânceni**, din tot locul şi din vatra satului, şi din câmp şi din pădure, şi cu iaz şi cu tot venitul… şi de asemenea, din tot satul **Săoani**, pe râul Siret, a noua parte, a noua parte, ce este în ţinutul Roman”[102].

1635, noiembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui clucer Lupul Prăjescul, care cumpără, cu 20 de taleri, de la Ionaşco din Hăndreşti, „dreapta sa ocină şi moşie ce are în hotarul **Hăndreştilor** (Hândreşti, comuna Oţeleni, Iaşi), alături cu hotarul **Dăncenilor** (comuna Oţeleni, Iaşi), de unde iese drumul Hăndreştilor, la Moviliţă, şi de la Moviliţă până în Rediul Popii, şi din Rediul Popii până în margine, la dumbravă, loc de 30 de pământuri”[103].

1645, august 31: Scrisoarea lui Macri căpitan, popa de **Dărmăneşti** (oraşul Dărmăneşti, Bacău), Chicior

---

[101] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 170, 171
[102] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 145, pp. 184-186
[103] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 265 p. 307

ot tam (de acolo), Natul şi Pavel ot **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) „pentru rândul Tomiţii căpitanului, că a venit cu cartea măriei sale ca să socotim, cu oameni buni, pentru o parte de ocină, zicând că are asupreală dinspre nişte răzeşi ai lui, la o selişte, ce s-a chemat **Dănceni** (azi Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi)… şi s-au aflat două pământuri şi jumătate ale Tomiţii, arate de răzeşii lui… Şi s-au pus semne, cum s-a măsurat hotarul”[104].

DÂNCENI

(pe Botna, lângă Gangura, Lăpuşna, Moldova).

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot **Nisporeni**, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot

[104] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 180, p. 150

Vărzărești, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[105].

1774, iunie 5: Satul **Dâncenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Botnii, după recensământul lui Rumeanţev[106], avea **toată suma caselor 94**. Scădere rufeturi 28: 19 volintiri, 1 popă, 1 mazil, 1 ruptaș, 6 femei sărace. Rămân birnici 66. / **Birnici:** Gheorghi fiul lui Vasile / Enachi din Tolmaza / Grigori, botnar / Irimie, dascăl / Ion fiul lui Costandin / Pavel nepot lui Tudose / Petrașcu Bătrânu / Ioniță Savin / Ioniță Ciorescu / Apostol fratele lui / Costandachi / Irimii fiul lui Petre / Toader, secrier / Pavel Drăguțan / Lupul Pătrașcu / Niță Cheptini / Vasile fiul lui Vârlan / Ștefan Vârlan / Neculai fratele lui / Andrii Ivănuță / Apostol Vasâliță / Gheorghi fiul lui / Ion Botezat / Simion Purcel / Vasile Bihol / Vasile Pătraşcu / Andrei, dogar / Solomon Arhirii / Gheorghe / Chirică, cibotar / Toma Cheptene / Vasile fiul lui dogar / Grigori, dogar / Andrei Iftodi / Ștefan, șelar / Onică Zbârna / Ștefan Purcel / Gheorghiță Bâgul / Pavel, om străin / Ioniță Cucul / Vasile fiul lui Toma / Ștefan, vătăman / Ursul Călăraș / Zaharie a Măriuții / Ocsinte fiul Măriuții / Onică Iftodi / Chiriac Colța / Iftodi Bouroș / Ioniță Colța / Dănilă, vornic / Toderașcu Danu / Grigoraș al popii / Istrate Măra / Ioniță Bogos / Andrei Zbârne / Postolache Furdui / Tănasă Cergă / Dumitrașco Zbârne / Dămian Zbârne / Dămian Purcel / Lupu Măger / Lupu fiul lui Dănilă / Nistor, văcar / Grigori, săcrier / Irimie / Gavril

---

[105] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

[106] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 451, 452

Dănilă. // **Rufeturi:** Vasile fiul lui Ursu, volintir / Solomon fratele lui, volintir / Ion fiul popii, volintir / Vasile Căpăţână, volintir / Constandin Cârlan, volintir / Constandin Cârnul, volintir / Tudose Ignat, volintir / Gheorghe Vozianu, volintir / Ştefan, săcrier, volintir / Vârlan Grigori, volintir / Ursachi, volintir / Nicolai, văcar, volintir / Ioniţă Văliţă, volintir / Vasile fiul lui popa, volintir / Ocsănti, volintir / Ion Brahă, volintir / Ion Frunzălată, volintir / Constantin Sile, volintir / Lupu fratele lui, volintir / Istrate, ruptaş / Popa Ştefan / Pavel, săcrieru, mazil / Lupa, femeie săracă / Oţuţuiasă, săracă / Sofronie, săracă / Diaconiţa, săracă / Gafiţa, săracă / Tudora, săracă.

1904: „**Dănceni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Ialoveni. Lângă sat este un iaz mare. Are 143 case, cu o populaţie de 1.020 suflete de ţărani români, care posedă pământ de împroprietărire 312 deseatini. Proprietarii, Mihalache Donici-Iordăchescu şi dna Ecaterina Franţchevici, posedă, atât aici, cât şi în Suruceni, Ialoveni şi Bostancea, 1.488,5 deseatini pământ. În sat este o şcoală cu o clasă”[107].

[107] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 85

DÂNCENI

(pe Căinari, Soroca, Moldova).

1668, iunie 11: Întărit de Iliaş Alexandru voievod marelui vistiernic Ursachi, care cumpără, cu 200 lei bătuţi, de la Istratie şi Mihăilă, feciorii Ţopii, şi de la Dimisie, Jalobă şi Andronic, feciorii lui Isaax, şi de la alte seminţii ale lor, toţi nepoţi şi strănepoţi Drăguţei, „o selişte ăntreagă, ce se cheamă **Priporenii**, ce este pe apa Jijiei, în ţinutul Dorohoiului… / Aşijderi, drept 100 lei bătuţi, de la Lupaşco stolnicel şi fraţii săi Neculai şi Ion, feciorii Danciului temnicerului, jumătate de sat **Popeşti** şi jumătate de sat **Dânceni**, şi alte părţi din satul **Scăeni**, ce sunt oe apa Căinarii, în ţinutul Sorocii”[108].

DĂNCEŞTI

(azi Rediul Galian, lângă Tăcuta,
comuna Codăeşti, Vaslui).

1490, ianuarie 18: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate Marina şi Fedca, fiicele lui Mircea Ciucescul, şi pe Romaşco şi surorile lui Neaga şi Ulca, fiii lui Danciul Ciucescul, şi pe Toader şi Paşco şi fratele

[108] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 71, 72

lor Lie, şi sora lor Ilca, fiii lui Paşco, şi pe Drăguş şi surorile lui Baniţa şi Armeanca, fiii Marei, le-am miluit cu deosebita noastră milă, şi le-am dat şi le-am întărit ocina lor dreaptă, satele pe Cuţitna, anume Mirceştii, şi Dănceştii şi Paşcanii, să le fie de la noi uric cu tot venitul lor. Însă să fie Marinii şi Fedcăi satul Mirceştii, iar lui Romaşco şi surorilor lui Neaga şi Ulca, să le fie satul Dănceştii, iar lui Toader, şi lui Paşco, şi lui Lie, şi surorii lor Ilca, să le fie satul Paşcanii"[109]. Hotarul, din veac.

1624, aprilie 6: Zapis de mărturie al lui Constantin, feciorul Măgdălinei, şi, Boţia, feciorul Pribei, privind vânzarea, cu 12 zloţi bani gata, lui Todica din Şurineşti părţii „de moşie din sat de **Şurineşti** (azi Drăguşeni, Galaţi), ce se va alege din partea Dutceştilor, a treia parte, din partea de jos, şi din câmp şi din pometele satului… Şi s-a făcut această tocmeală în casa lui Loghin din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi neam întâmplat acolo: eu, popa Mateiu de acolo, şi Pântea tij (la fel), şi Pătraşco din **Dănceşti** (lângă Tăcuta, Vaslui), şi Fremul ot tam (de acolo), şi Dumitru Burnar din **Măjeşti** (Mogeşti, comuna Independenţa, Galaţi) şi Dămian din **Scântiae** (comuna Scânteia, Vaslui)"[110].

1635, aprilie 4: Zapisul lui Zaharia, fiul lui Bilţă din Păşcani prin care vinde partea lui „din **Păşcani** (lângă Mirceşti, comuna Tăcuta, Vaslui), partea de jos, din a treia parte, jumătate, lui Istratie din **Glodeni** (comuna Soleşti, Vaslui), drept 14 ughi bani gata. Şi s-a făcut acest zapis în casa lui Lazor Drulea din Glodeni", de faţă fiind

---

[109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 63, pp. 118-120

[110] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 192, pp. 265, 266

Lazor Drulea şi Rusul din Glodeni, Pătraşco, Ionaşcu şi Frimu din **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Ciobăniţă şi Loghin din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui) „şi alţi mulţi oameni buni”[111].

1635, mai 13: Zapisul lui Zaharia sin Bilţu din Paşcani, în care mărturiseşte că a vândut „partea de ocină de sat de **Păşcani** (lângă Mirceşti, comuna Tăcuta, Vaslui), partea de jos, din jumătate de sat a treia parte, cu vad de moară… lui Istratie din **Glodeni** (lângă Iaz, comuna Soleşti, Vaslui), drept 14 ughi. Şi au fost într-această tocmeală Popa Simion, Pătraşco Peticul, Frimul şi Ionaşco de **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Lazor şi Rusul de **Glodeni** şi mulţi oameni buni”[112].

1636, august 1: Zapisul lui Dumitru Teleagă, Precup Urduca, Ion Buga şi sora lor Sanhira, prin care mărturisesc că şi-au pus „moşia noastră zălog… la Lazor şi la Drulea de **Glodeni** (lângă Iaz, comuna Soleşti, Vaslui), pentru 15 taleri şi 4 stupi. Şi la tocmeală au fost Pătraşcu păhărnicel, Ionaşcu Talpă şi Gâdea de **Dănceşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), Dane, Sârghi şi Ionel de **Potropopeşti** (Protopopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui)”[113].

1643, august 31: Zapisul lui Grigorie Hurmeziul şi al femeii sale Candachia, în care mărturiseşte cum a „luat de la Isac din **Pribeşti** (comuna Codăieşti, Vaslui) 140 galbeni buni… şi i-am dat la mănăstirea Râşca, de am cumpărat satul **Popeştii** (comuna Schitu Duca, Iaşi), de la

---

111 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 83, p. 105

112 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 115, p. 153

113 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 471, p. 532

obârşia Vasluiului, deci ca să aibă a ţine acel loc, până când îi voi da banii… / Şi acest zapis s-a făcut dinaintea lui Irimie sărarul, ce este vătăjel, Sârghie croitorul, ce este staroste, şi Vasile din **Dânceşti** (azi Rediul Galian, comuna Codăeşti, Vaslui)… şi ne-am pus peceţile, ca să se ştie”[114].

1664, martie: Frimul din **Dănceşti** şi femeia lui Măghina vând hatmanului Neculai Racoviţă, pentru 12 lei, „moşia din satul **Şurineşti**, ce se va alege partea lui Nicoară Verdeş, dintr-un bătrân a treia parte”[115].

1664, martie 1: Frimul din **Dănceşti**, femeia lui Măghina, feciorii Dumitraşco, Mirăuţă, Toader, Grozava, Acsinia şi Vasilca, şi nepoţii şi strănepoţii lor vând hatmanului Neculai Racoviţă, pentru 18 galbeni, „moşia din satul **Şurineşti**, din bătrânul Bulăescului, din partea lui Nicoară Verdeş a patra parte, ce mi s-au ales 11 pământuri în ţarină şi cu loc de fânaţ la Teişori şi la Piersici, şi din vatra satului… / Aşijderi, le-am vândut şi din bătrânul Dutceştilor, din partea Tătărăscului, ce mi s-au ales 15 pământuri în ţarină, şi cu loc de fânaţ la Teişori şi la Piersici, şi cu vatra satului”[116].

1688, aprilie 4: Tănasăi şi Apostol, nepoţi Peicului ot Dănceşti, dăruiesc paharnicului Ion Racoviţă, care, atunci când „am căzut şi noi la o nevoie, s-a milostivit şi ne-a dat 12 lei bătuţi… toată partea noastră din satul **Dănceşti**, cu vatră de sat, cu vad de moară, cu ţarini, cu

---

114 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 155, pp. 149, 150

115 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 101

116 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 102, 103

fânaţ, cu pomet, cu loc de prisacă… însă ce nu se va ajunge locul din Dănceşti, pe aceşti bani, să aibă a plini cu alte moşii ce avem aiurea"[117].

1709, august 7: Întărit de Mihai Racoviţă voievod lui Iordachi Ruset, fostul mare vornic al Ţării de Jos, care primeşte ispisoc pe a sa „dreaptă ocină şi moşie, pe seliştile **Dănceşti**, **Păşcani** şi **Glodeni**, care sunt pe apa Cuţitnei, la ţinutul Vasluiului, din drese de cumpărături ale socrului său Neculai Racoviţă… Şi am trimis hotarnici şi am aflat la Dănceşti 170 pământuri, la Păşcani 118 pământuri şi la Glodeni 94 pământuri, iar pământul 20 paşi în frunte de lat… iar hotarele acestor selişti s-au hotătât, de jur, împrejur, la un loc, începându-se semnele hotarului **Dănceştilor** din sus, dinspre Mirceşti, din jos de moara Zahariei vătavul s-a pus stâlp de piatră, din deal, pe drum, de acolo pe hat, drept la deal spre răsărit, s-a aflat stâlp de piatră vechi pe hat, de acolo, la altă piatră veche, ce s-a aflat deasupra, în deal, la curmătură, şi se coboară la vale horţâş pe costișă, tot pe un hat, până în Dumasca, de acolo pe vale Dumascăi în jos, dându-și coaste cu hotarul Dobrovățului, până unde dă Dumasca în Cuțitna, și iar s-a pus un stâlp de piatră, lângă pârâul Dumascăi cel vechi, precum au dat seamă răzeșii. / De acolo, peste șes și pe apa Cuțitnei tot horțiș, cam jos, cum caută piatra, și se împreună cu hotarul Codăeștilor; de acolo, drept la deal de valea pietrelor, la un stâlp mare de piatră vechi; de acolo, tot drept la deal, până în hotarul Codăeștilor, și, de aici, în sus, zarea dialului, și pin pădure, pe lângă hotarul Șurineștilor, prin fundătura Dolhăi, și pe deasupra poieni Clepoaea, până în hotarul

[117] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 230, 231

Mirceştilor, de acolo se pogoară la vale, pin fundătura văii Mirceştilor, pe din sus de poiana Clepoaea, pe costişa Holmului dinspre apus, până în vârful Holmului, şi se coboară la vale, prin pornituri, pe costişa dinspre răsărit, până în apa Cuţitnei şi s-a pus un stâlp die piatră supt coasta Holmului, din vale de drumul Mirceştilor; / de acolo, drept spre răsărit, peste şes şi peste apa Cuţitnei, pe din jos de moara Zahariei vătavul, ce s-a zis mai sus, la hotarul cel dintâi, din sus de seliştea Dănceştilor, de unde s-au început a se hotărî dintâi. Atâta este tot hotarul, cu tot venitul, acestor trei selişti ce s-au numit mai sus… precum văzum şi mărturia de la hotarnici, cu peceţile răzeşilor anume: Tănasă călugărul, nepotul Peicului ot Dănceşti, Toader brat (frate), Frimul, Cocul sin popa Dumitraşco, Ştefan Robul sin Ducăi din **Dăneceşti**, Toader, Goian, Ion Lişcanu braţ (ftate) Zahariei ot **Mirceşti**, Ostahi Bostan ot **Potropeşti**, Neculai bulucbaş ot **Iaşi**, Nechita postelnic, Mihăilă Tânjală, Ion Negre ot **Codăeşti**, Dănilă curteanul ot **Şerbeşti**, şi Chifanea, Gheorghiţă Cazacul ot **Şărboteşti**, Vasile Pasat ot **Pribeşti** şi alşi oameni buni”[118].

[118] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 189-192

DĂNCEŞTI

(comuna Bodeşti, Neamţ).

1632, august 17: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Pătraşco Başotă, care primeşte urice pentru „a şasea parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce sunt pe Cracău, în ţinutul Neamţ, ce el a cumpărat de la mătuşa sa Cârstina Pureceoare şi de la fiul ei Simion, pentru 80 taleri bătuţi. / Şi de asemenea.., partea lui Gheorghiţă şi a fratelui său de fânaţ de la **Muncei** (poiană pe Cracău, Neamţ)… şi a dat 14 taleri bătuţi în mâinile lui Gheorghiţă. / Şi de asemenea… jumătate din a patra parte din satul **Şofrăceşti** (contopit cu Trifeşti, comuna Trifeşti, Neamţ), ce este pe Pârâul Negru**,** Zgârceanii, ce a răscumpărat-o de la Şteful Şoldan vistiernic, pentru 80 de taleri număraţi… şi, din acelaşi sat Şofrăceşti, partea de jos, ce a cumpărat-o de la Dochia, fiica Ursei, pentru 14 taleri bătuţi”[119].

1636, iunie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Gheorghe, fost vistiernic, Iuraşco, fost hatman, şi Marica, fiii lui Toader Başotă pivnicer şi ai cneaghinei Anghelina, care primesc ispisoace de întăritură pentru „dreptele lor ocini şi dedini, câte a patra parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) pe Cracău, ce sunt în ţinutul

---

[119] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 178, pp. 228, 229

Neamţului, cumpărătură lui Toader Başotă de la Gheorghiţă Ciolpan; şi iarăşi, partea lui Toader Başotă din satul **Cuciulaţi** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamţ), iarăşi din acel ţinut; altă parte de ocină din satul **Bereşti** (comuna Bereşti-Bistriţa, Bacău), cumpărătură de la Gheorghiţă Ciolpan şi de la alţi răzei ai lui; a treia parte din satul **Boteşti** (comuna Boteşti, Neamţ), ceare este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, dedină a cneaghinei Anghelina a lui Başotă cel bătrân; altă parte de dedină, în **Mogoşeşti** (înglobat în Costişa, comuna Costişa, Neamţ), pe Bistriţa; parte a satului **Şerbăneşti** (înglobat în Hârleşti, comuna Filipeşti, Bacău), cumpărătura mamei lor Anghelina”[120].

1640, septembrie 8: Zapisul lui Ştefan din **Dolhăşti** (înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ), în care mărturiseşte „cum a îmblat feciorul meu Solomon la o slujbă, la ţinutul Neamţului. Deci a cheltuit din bani domneşti 42 de galbeni… noi n-am avut cu ce plăti, ci am întrebat toată ruda noastră, ca să se afle cineva să-l plătească de acei bani şi nu s-a găsit nimeni. / Deci noi, dacă-am văzut nevoia, am căzut la dumnealui Toma (Cantacuzino), stolnicul cel mare, de ne-a plătit acei bani… şi i-am pus ocinile mele zălog, din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), toată partea mea, din a opta parte din sat a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din a opta parte a patra parte, ce este pe apa Cracăului, în ţinutul Neamţului, cu loc de moară pe Cracău, şi de piuă, şi de ştează. Pe acea parte, din Sfânta Măria Mică, până la Paşti, ca să-i dau banii atunci, iar de nu, să fie aceste ocini pieitoare (înstrăinate) în veci… /

[120] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 427, pp. 489-491

Şi-n tocmeala noastră au fost Gheorghe Boţul din **Dolhăşti**, Eunaşco Răspop şi Gligorecea din **Bodeşti**, Eunaşcu vătavul de **Dobreni** (comuna Dobreni, Neamţ) şi mulţi oameni buni”[121].

1643, iulie 2: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod stolnicului celui mare Toma (Cantacuzino), „să fie tare şi puternic a ţine şi a opri toată partea de ocină a lui Ştefan a Dolhescului, ce se va alege din satul **Bodeşti** (Bodeştii de Jos, comuna Bodeşti, Neamţ) şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din ţarină, fânaţe, livezi din tot locul să aibă a ţine şi a împărţi în două cu Gherghiţă, pentru că este dreaptă cumpărătură”[122].

1644, ianuarie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care cumpără, de la Ştefan Dolhescul, cu 42 de ughi (ducaţi ungureşti), „a patra parte din a opta parte din satul **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce este pe Cracău, la ţinutul Neamţ, cu loc de moară pe Cracău şi de piuă, şi a patra parte din a opta parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din acelaşi ţinut”[123].

1644, mai 18: Zapisul de mărturie al boierilor divaniți, în care scriu că Tudorina Purceloaie și cu fetele ei Anghelina și Solonca au vândut Tomei (Cantacuzino) marelui stolnic, „drept 120 lei și 30 de stupi, biciuluiți câte doi zloți stupul... niște părți de ocină, ce li s-au venit

---

[121] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 454, pp. 447, 448

[122] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 121, p. 123

[123] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 227, pp. 206, 207

din rămășițele mătușii lor Mărica, fata lui Bașotă cel bătrân, din a patra parte din satul **Bodești** (comuna Bodești, Neamț), a patra parte, la fel din **Dăncești** (comuna Bodești, Neamț), din **Porcești** (azi Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamț) și din **Cuciulați** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), iarăși din a patra parte de sat, a patra parte, cumpărătura unchiului lor Iurașco Bașotă, ce a fost hatman"[124].

1645, martie: Larion Pleşcar din **Verşani** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaţi), ginerele lui Ionaşco Pleşcău, vinde vistiermicului celui mare Iorga, drept 35 de galbeni, „16 pământuri, şi cu vatră de sat, din Vereşani, pe Moldova, ce-i în ţinutul Suceava, ce această parte de ocină este moşie femeii mele Varvara, căci am plătit pe socru-meu Ionaşco şi de dajde curtenească, şi l-am comândat, şi sărăcuste i-am făcut. / Şi aşijderi Gavril, feciorul Dochiţei, nepotul lui Ion Gineretea am vândut, aşijderi în Verşeni, 7 pământuri în ţarină vistiernicului Iordachi, drept 12 galbeni buni… / Şi în tocmeală s-au prilejit Ursu Vartic ce-a fost vornic de poartă, Tănasie diacul din **Dânceşti** (Dănceşti, comuna Bodeşti, Neamţ), Vasile Grăbea neguţătorul de **Iaşi**, Ursu feciorul lui Botedzu (Botez), Toader Perju diacul din **Homiceni** (comuna Bârgăoani, Neamţ) şi Mirăuţă Păturniche de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi alţi mulţi"[125].

1645, octombrie 8: Gheorghe Păturnichii, Mirăuţi şi Maricuţa, feciori Anuşcăi, şi Damaschin pârcălab de Neamţ, feciorul Nastasiei, toţi nepoţi şi strănepoţi Voicăi,

[124] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 322, p. 310

[125] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 19, p. 11, 12

vând lui Toma (Cantacuzino), marele vornic de Ţara de Sus, drept 140 galbeni, „a opta parte din satul **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ) şi a opta parte din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), ce sunt pe Cracău, în ţinutul Neamţului, şi cu vad de moară pe Cracău, şi cu a treia parte din jumătate de fânaţ de la Bodeşti, şi cu o poiană de fânaţe de la Muncei, ce se cheamă Grigoaia, din vatra satului şi din tot venitul… din dresele ce a avut îma (mama) noastră Anuşca de împărţire de la Eremia vodă”[126].

1646, martie 24: Gligorcea Gherghiţă, feciorul lui Gherghiţă de Bodeşti, cu fraţii lui Ionaşco, Vasile, Gavril, Savin, Mărica şi Anisia, când lui Toma (Cantacuzino), vornicul cel mare, drept 40 de galbeni, moşia „câtă am avut noi la sat la **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), în ţinutul Neamţului, dintr-a opta parte a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), aşijderea, cu vad de moară în Cracău, cu pădure, cu Groapa Corbului şi cu tot venitul”[127].

DĂNCEŞTI

(comuna Viişoara, Vaslui).

1637, octombrie 25: Popa Gligorie din **Mălăeşti** (comuna Vutcani, Vaslui) şi preoteasa lui Măriica, nepoata lui Frunteş din Belciug, de pe apa Bârladului, din

[126] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 219, pp. 171, 172

[127] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 320, p. 258

ţinutul Fălciului, vinde lui Ionaşco, nepotul lui Nicoară hatmanul, „partea de ocină din sat de **Stolniceni** (comuna Viişoara, Vaslui), din **Dănceşti** (comuna Viişoara, Vaslui) şi din **Belciug** (comuna Viişoara, Vaslui), pe hotarul lui Frunteş… Şi în tocmeala noastră au fost Gavriţa, Ipatie, Vlad, Bălan şi Drăgoiu stegarul din **Şerbăcani** (Şărbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Istratie ot **Bilţeni** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi mulţi oameni buni”[128].

1637, octombrie 25: Ion şi Onofrei, feciorii Frâncului, nepoţii lui Frunteş Isac din sat din **Belciug**, de pe apa Bârladului, din ţinutul Fălciului vând partea lor „de ocină din sat din **Stolniceni** (comuna Viişoara, Vaslui), **Belciug** (comuna Viişoara, Vaslui), **Dănceşti** (comuna Viişoara, Vaslui) din ţinutul Fălciului, şi din **Sârbi** (comuna Banca, Vaslui), şi din **Ciorăşti** (comuna Ciorăşti, raionul Nisporeni, Moldova), de pe apa Bârladului… lui Ionaşco, nepotul hatmanului Nicoară. Şi în această tocmeală am fost eu, Andreica stolnicelul din **Şerbăcani** (Şărbăcani, comuna Viişoara, Vaslui), Vasile Focea şi Simion Tăpălagă din **Răpşeni** (comuna Viişoara, Vaslui), Lepădat feciorul lui Pătrăşcan, Hămsea călăraş şi Costin botaru”[129].

---

128 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 207, p. 191

129 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 208, pp. 191, 192

DĂNEŞTI

(comuna Girov, Neamţ).

1442, martie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Crâstea Iucăşeanul, care primeşte uric pentru „satele la Iucaş: unde este casa lui, anume Bălăneşti, şi, mai sus, anume Balosineşti, şi, la câmp, anume Milotineşti, unde a fost aşezarea lui Tatul săbierul, şi, pe Cracău, **unde a fost Sas Dan şi Dan Vicălesi, amândouă judeciile**… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[130].

1628, iulie 30: Cartea de împuternicire a lui Miron Barnovschi voievod, dată lui Iosip Şaidir şi lui Toader, pentru „a lua a zecea dintr-a lor ocină de pe hotarul **Bozianilor** şi din partea lor din **Dăneşti**, pe unde va fi ocina lor să aibă a lua din pâine şi din fân şi din cânepi şi din inuri şi din tot venitul, fie cine va fi arat sau va fi cosit pe ocina lor”[131].

1632, iulie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugăriţelor de la mănăstirea de peste pârâul Bistriţei, care primesc uric pentru „o bucată de pământ din satul lor **Doneşti**, dinspre răsărit… căci ele s-au pârât cu rugătorii domniei mele, călugării din ţarină, de la Sfântul Nicolae,

---

[130] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 219, pp. 307-309

[131] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 387, p. 533

pentru acea bucată de pământ, pe care ei au cotropit-o către satul lor, **Avereşti**”[132].

1900; „**Dănești**, sat în comuna Girovul, plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, situat între satele Doina și Dochia. Are o populaţie de 334 suflete sau 78 familii, care trăiesc în 87 de case; această populaţie se împarte astfel: 171 bărbaţi, 163 femei; 149 necăsătoriţi, 155 căsătoriţi, 29 văduve, un divorțat; știu carte 27 persoane. Numirea veche a satului: Mitocul Maicelor”[133].

DĂNEŞTI

(Sculeni, raionul Făleşti, Moldova).

1625, mai 30: Întărit de Radul voievod fostului mare logofăt Ionaşcu Ghenghe, care a cumpărat, de la Ionaşcu, feciorul Anghelinei, nepot lui Solomon „jumătate de sat din Dăneşti pe Prut, în ţinutul Iaşului, şi jumătate din balta cu peşte şi cu loc de iaz în ţarină”[134].

---

[132] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 133, pp. 169, 170

[133] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 68

[134] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 334, p. 406

DĂNEŞTI

(înglobat în Oancea, comuna Oancea, Galaţi).

1632, iulie 15: Zapisul lui Toader de **Bârlad**, care scrie zapisul şi mărturiseşte „cum au venit înaintea noastră popa de **Hărmăneşti** (Ghermăneşti, comuna Banca, Vaslui), Vasile Buţucul şi popa Gligorie de Hărmăneşti, feciorul popii lui Albeş şi Costantin aprod de **Rădăcineşti** (comuna Corbiţa, Vrancea), şi Gheorghe de **Rădeşti** (comuna Bălăbăneşti, Galaţi), Busul şi a Cârstei, fratele popii Buţucului, şi Nechita, fratele popii Buţucăi, şi Dănilă, feciorul lui Ştefan, Gorul, Casin feciorul lui Ştefan şi Ion Molofeiu de **Răsipeni** (lângă Vinderei, Vaslui), Grozava, feciorul său şi cu Antonisiia şi au vândut… din sat de **Răsipeni**, de pe Jeravăţ, partea unui bătrân, ce i se vine partea lui Molofteiu… lui Constantin Ciurei din **Dăneşti** (lângă Oancea, Galaţi), drept 55 de zloţi"[135].

1640, februarie 28: Simion Sprânceană, feciorul lui Ionaşco Sprânceană, nepotul lui Gavril Sprânceană paharnic şi al Vasillcăi Sprâncenoae, vinde, în faţa boierilor divaniţi, lui Strătulat aga, drept 15 galbeni ungureşti, „partea moaşei (bunicii) sale Vasilca din satul **Dăneşti**, ce este în ţinutul Fălciului, a patra parte din acel sat, din a patra parte, jumătate"[136].

---

[135] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 158, pp. 201, 202

[136] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 300, pp. 295, 296

1656, martie 6: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod lui Dumitraşco Groze, care cumpărase, cu 20 lei, de la Ioana, fata lui Agachi, nepoata Chelsiei, „din satul **Dăneşti** şi din **Şovărcani**, ce sunt în ţinutul Covurluiului, din amândouă satele, din a treia parte, a patra parte, cu vad de moară şi cu iezer de peşte pe Prut; / aşijderi, unchiul său Grigore Groze i-a dăruit o parte de ocini din Dăneşti şi din Şovărcan, din a treia parte, iarăşi a treia parte, cu tot vadul de moară pe valea Oancei şi cu iezer de peşte la Prut; / de la Ivaşcu, feciorul Ghenghii, drept 50 lei, alte părţi din Dăneşti şi Şovărcani”[137].

DĂNEŞTI

(pe Başeu, Botoşani).

1632, septembrie 12: Zapisul fraţilor Simion şi Grozava, în care mărturisesc cum „şi-au vândut partea lor de ocină de **Dăneşti**, câtă i se va alege partea lui şi a surorii sale Grozava de ocină, cu loc de moară în Başeu… drept 20 taleri de argint, jupânului Miron”[138].

1632, septembrie 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui sulger Toma, ginerele fostului clucer Miron”, după ce „a arătat înaintea noastră un zapis, cum a cumpărat socrul lui mai sus scris Miron fost clucer, de la Simion şi de la sora lui Grozava, partea lor, cât se va

---

137 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 215, 216

138 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 205, pp. 262, 263

alege din satul **Dăneşti**, cu vad de moară în Başeu, pentru 25 taleri de argint”[139].

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi, părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[140].

---

139 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 206, pp. 263, 264

140 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

DĂNEŞTI

(în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea).

1634, septembrie 4: Zapisul comisoaiei Ileana, mătuşa lui Toderaşcu pitar, şi al fratelui ei Vasile Boboc, cu nepoţii Anghelina, Lola şi Maria, fetele lui Obrejan Ţigan, şi Condrea, nepotul lui Ţigan, prin care mărturisesc că au vândut „jumătate de sat din **Todereşti** (ţinutul Adjud, Bacău), partea din jos, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Adjudului… Dabijei ce a fost pârcălab, drept 70 ughi… Şi într-această tocmeală au fost Vasile Crucean şi Necula de **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Haret şi Dumitraşcu de **Călimăneşti** (comuna Siretu, inclus în Mărăşeşti, Vrancea), Simion şi Iosip de **Dăneşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), popa Dumitru ot **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), popa Mihai ot **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), David de la Boul, Peleş de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău) şi mulţi oameni buni dimprejur megieşi”[141].

---

[141] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 253, p. 284

DĂNEŞTI

(comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1630: Pavăl, fecior lui Potan din Zlătăreşti, vinde lui Gavril din Zlătăreşti, drept 95 lei 95 de pământuri, din „satul **Zlătăreşti**, la ţinutul Vasluiului… care loc ni l-au ales răzeşii, tot de o parte în parte, de jos, dinspre Mileşti, până în capul jgheaburilor, cu loc de heleşteu în matca Sărăţii, ce se hotăreşte cu locul Mileştilor până în matca Titeştilor, în sus, dealul până în hotarul Bouşorilor… dinaintea lui Ion Bouşoru de **Bouşori**, Şteful şi Ghedeon din **Titeşti**, Ionaşco Burnar de **Mănjăşti**, Artenie de **Şerboteşti**, Iordachi de **Negoeşti**, Ardarie de **Zlătăreşti**, Mihalce de **Dăneşti**, şi eu, popa Andreica din Zlătăreşti am scris zapisul, ca să se ştie”[142].

1640, februarie 28: Simion Sprânceană, feciorul lui Ionaşco Sprânceană, nepotul lui Gavril Sprânceană paharnic şi nepot Vasilcăi Sprâncenoae vinde lui Strătulat aga, drept 15 taleri ungureşti, „a lui dreaptă ocină şi moşie, din partea moaşei (bunicii) sale Vasilca, ce se va alege din satul **Dăneşti**, ce este în ţinutul Fălciului, a patra parte din acel sat, din a patra parte jumătate”[143].

1645, august 24: Strătulat fost agă dăruieşte fetei lui Măricuţa „10 boi de plug şi 3 tineri, 10 vaci cu viţei şi 3 tinere, 7 iepe cu mânji, 10 mascuri, 150 matce de stupi,

---

[142] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, pp. 46, 47

[143] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 126

200 de oi, viile în **Dric** (deal în **Huşi**) cu cramă, de la **Manţul** (comuna Tătărăni, Vaslui), satul **Hurdugii** (azi Dimitrie Cantemir, Vaslui) cu curţi, cu iazuri, cu vecini şi parte de **Dăneşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), şi prisaca Hurdugi, iar din jumătate de sat **Futeleşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), în jumătate, şi din **Pojorăni** (Pojărăni, , lângă Lunca Veche, Vaslui), de la Prut, cât se va alege partea noastră, în jumătate, din ţigani, în jumătate, din provijie casei, din argint, o sabie, o şarvana şi un ilic… dinaintea popii Tene, Macarie căpitanul, Romaşco, Gligorie Colăcei şi Ionaşco Godinac"[144].

1682, aprilie 8: Ştefana, femeia lui Toader, feciorul lui Dobândă, mărturiseşte „precum a luat bărbatul meu o iapă de la Enachi, Zearotă, Meadelan şi Strânbelea, de ne-am plătit capetele de o nevoie, şi s-a fost apucat într-o lună să-i dea iapa sau 6 lei bani, şi au trecut 2 ani, şi nu i-a mai dat nimic, şi s-a venit partea bărbatului meu 6 orţi, şi dacă s-a săvârşit bărbatul meu Toader, m-au strâns pe mine să-i dau banii, iar eu n-am avut ce-i da, ci i-am dat partea lui din **Dăneşti**, ce se va alege, şi am zis fraţilor lui să-i dea bani şi să ţină partea, dar ei n-au vrut"[145].

1686, iunie 5: Vărvara, fata Anisiei, sora lui Simion Sprânceană, feciorul lui Ionaşco Sprânceană şi al Anisiei, şi Vasile, Măria şi Simina, feciorii lui Andrei călugărul, vând lui Enachi Penişoară, pentru 5 lei bătuţi,

---

144 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 174, p. 144

145 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. VII, Iaşi 1912, pp. 126, 127

„moşia ce avem noi de la părinţii noştri din satul **Dăneşti**, dintr-a patra parte din Dăneşti, jumătate”[146].

1692, decembrie 12: Ispisoc de judecată de la Constantin Cantemir voievod, după ce „s-au pârât de faţă Vasilie Ţirţachie cu Mirăuţă, pentru satul **Lăţcanii** (Leţcani), ce sunt în ţinutul Vasluiului, care se împarte în două părţi, pe doi bătrâni, zicâd Ţirţachie cum a ţinut un bătrân el, iar un alt bătrân l-a ţinut Mirăuţă, iar acum Mirăuţă s-a sculat să scoată pe Vasile Ţirţacă din moşie, zicând că n-are moşie nimica într-acel sat şi i-a luat şi uricul, deci domnia mea întâi am fost făcut o carte la Tiron, ca să pună pe Mirăuţă şi pe răzeşii lui să-şi caute 12 oameni buni, să jure cum nu are moşie Ţirţachi în satul Lăţcani, nici este de moşie de acolo şi, dacă or jura, să lipsească Ţirţachie din moşie, şi n-a aflat oameni să jure, iar Ţirţachie şi-a aflat patru oameni, anume Postolachie din **Mileşti**, Ion Chichiţă, Stratul şi Vasile Şindilă din **Dăneşti**, şi i-a adus înaintea domniei mele şi au mărturisit cum adevărat au avut şi moşul (bunicul) său, şi tatăl său, şi el până acum a ţinut; domnia mea nu i-am crezut nici pe acei oameni, ci, de iznoavă, am scris lui Golăe, vornicul de poartă, cum să-şi aducă Mirăuţă şi cu răzeşii lui 24 de oameni înaintea lui Golăe şi să jure cum nu este de moşie Ţirţachie de acolo, din Lăţcani… Deci mergând acolo Golăe de trei-patru ori, ca să aducă acei 24 oameni Mirăuţă, să jure, n-a aflat Mirăuţă pe nimeni să jure, iar Vasile Ţirţachie a strâns oameni, anume Vasile Şindilă şi Ion din **Glodeani**, Postolachie din **Mileşti**, Stratul, Mihăilă, Nica şi Ion Chigheaci, de au mărturisit cum este Vasile Ţirţachie om de acolo, de Lăţcani, şi a

[146] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 127

ţinut bătrânul Ivan, cum au ţinut moşul şi tatăl său, iar bătrânul Ion de Mirăuţă… Deci domnia mea îi întărim lui Vasile Ţirţachie ca să-şi ţină bătrânul său Ivan”[147].

1762, august 1: Mihălachi Cojan diacon, fecior Chilsii, nepot Drăgaii, vinde lui Postul Penişoară „moşia din **Dăneşti**, de pe apa Elanului, din patru bătrâni i-am vândut jumătate de bătrân, partea mamei, de pe moaşă-sa (bunică-sa) Drăgaia”[148].

1774, iulie 5: Satul **Dăneştii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[149], avea următorii: **Birnicii:** Ştefan sin (fiu) lui popa Ursul / Dumitru Moşuleţ / Dumitraşcu Moşuleţ. // **Holtei:** Gheorghi Oruna / Ştefan fratele lui / Constandin fiul popii Neculai. // **Preoţi:** Popa Neculai. // **Diaconi:** Andrei, diacon. // **Ruptaşi:** Toader Coroban / Mihalachi Moşuleţ. // **Copii din casă:** Gheorghi Popa. // **Călăraşi:** Vasile Oruna / Ursachi.

1900: „**Dăneşti**, comună rurală, în centrul plăşii Mijlocul, judeţul Vaslui, la distanță de 30 km de orașul Vaslui şi de 8 km de Codăeşti, reşedinţa plăşii, situată pe continuarea terenului a trei dealuri, cu văile şi podişele lor, ce se întind de la nord, spre sud, de-a lungul comuna, și numite: Dealul Șurăneştilor și Dealul Ghergheliului, spre est; Dealul.Râșcanilor, al Beresei și al Goliei, spre vest, şi dealul Dănești, prin mijlocul comunei. E formată din satele: Dănești-Răzeși, Dănești-Golia și Ciorița, ce se

---

147 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 109

148 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 127, 128

149 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 226

întind pe o suprafață de 1.859 hectare, din care: 71 hectare pădure și 1.073 hectare loc de cultură, fânaţ şi imaș ale proprietăţii, iar 715 hectare ale locuitorilor, cu 20 hectare vie. Are o populație de 242 familii sau 560 suflete, din care 28 evrei. Sunt aci: o şcoală; 2 biserici, deservite de 1 preot și 3 eclesiarhi; un iaz; 4 crâşme. Comerţul se face de 3 români. Numărul vitelor e de 512: 151 vite mari cornute, 260 oi, 79 cai şi 22 râmători. Locuitorii posedă: 33 pluguri, 66 care cu boi; 2 pluguri şi 5 căruţe cu cai, precum şi 150 stupi cu albinc. / **Dăneşti-Răzeşi**, sat, în partea de nord a comunei Dănești. Formează un trup cu satul Dăneşti-Goliei. E situat pe limba Dealului Dăneştilor și pe coastele dealurilor: la est, al Bisericii, și la vest, al Brehnacei. E udat de două pâraie; cel din partea vestică se numește Pârâul Fundăturii, şi cel din partea estică, Pârâul din Huci. Teritoriul pendinte de sat se întinde pe o suprafață de 1.430 hectare, din care: 42 hectare pădure şi 673 hectare loc de cultură, fânaţ și imaș, sunt ale proprietăţii, iar 715 hectare sunt ale locuitorilor răzeşi. Pe locul localităţii se află 20 hectare vie şi 8 hectare pădure. Are o populaţie de 180 familii sau 886 suflete, din care 20 evrei și 3 ţigani; se ocupă în genere cu agricultura, creşterea vitelor, cu cultura viilor şi a livezilor. Aici se află o şcoală, înfiinţată la 1866, frecventată de 34 elevi; o biserică, deservită de 1 preot și 3 cântăreţi, zidită cam pe la 1826; 4 cârciumi. Vite sunt: 186 vite mari cornute, 73 cai, 260 oi şi 20 râmători. Locuitorii posedă: 30 pluguri și 60 care cu boi; 2 pluguri şi 2 căruţe cu cai. Sunt 150 stupi. / **Dăneşti-Goliei**, sat din comuna Dănești, spre sud de satul Dănești-Răzeși (cu care formează un trup şi la care s-a comptat întinderea, populațiunea și numărul vitelor). Se află situat pe coasta

Dealului-Goliei, spre nord-vest de satul Cioriţa. Şi-a luat numele de Dănești-Goliei, pentru că doi bătrâni răzeşi neavând succesori, l-au dat danie mănăstirii Golia din Iași. Această parte acum este proprietatea dlui A. S. Miclescu, iar partea din susul satului Dăneşti-Răzeși, numită Fundătura, e proprietatea llui Gh. Racoviță”[150].

DÂNGENI

(Dânceni, azi Dângeni, comuna Dângeni, Botoşani).

1633, iulie 8: Zapisul Ilincăi, fata Oniului, în care mărturiseşte că a vândut „dreaptă moşia mea, ce a fost dată de tatăl meu Oniul, sin (fiul lui) Simionce, mie zestre… Tiţii, partea mea din sat, din **Dânceni** (Dângeni, comuna Dângeni, Botoşani), ce a fost cumpărătura tătâne-meu de la Pilat, din partea Zlătarului, a treia parte din stâlpul de jos, şi am luat o iapă cu mânz, şi aşijderea ce a fost cumpărat de la Urâta Lisa, am luat un bou. Şi în tocmeala noastră fost-au Nechifor din **Mireşti** (comuna Albeşti, Botoşani), Gavril vătăma, Simion Berce şi Nicoară din **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) şi alţi mulţi oameni buni”[151].

1774, iunie 22: Satul **Dângenii**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Ru-

---

[150] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 68, 69

[151] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 338, pp. 431, 432

meanţev[152], **toată suma caselor: 52**. Scădere rufeturi 8: 3 femei sărace, 2 preoţi şi dascăli, 1 ţigan, 1 jidov, 1 oştean cu cartea prea înălţatului Feldmareşal, om străin. Rămân birnici 44. / **Birnici**: Mihălachi, dohotar, vornic / Lupul sin (fiu) Radu / Vasile, ciobotar / Iordachi Ţinu / Toader Dobrotă / Eftimie zet (ginere) Dobrotă /Grigoraş sin (fiu) Dobrotă / Pavlo cel roş / Mihălachi Humă / Radul, bârsan / Gavril zet Selegian / Chiril Selegian / Eftimie Selegian / Niagul, bârsan / Simion Grosu / Simion nepot Grosului / Simion zet (ginere) Selejan / Ion Bolfă, de la un an zace / Pintilie Porcos / Vasile sin Chiril / Andreiu Porcos / Petre, vătăman / Lupul Capră / Toader Răilian, priş dun Buhăceni / Ion, muntian ot tam (de acolo) / Georgie sin Nechitii / Simion Tofan / Ursul sin Grigorii Şuşăn / Ignat Şuşăn / Enachi, cheptănar / Enachi, cioban / Andrei sin (fiu) Savin / Gavril Cumpătă / Dumitraşco Bantuş / Alexandru sin Chirilă / Costandin Botoşan / Timofti Pleşca / Ion a popei / Pavăl Bantăş / Toader, croitor / Ion Huzun / Savin Siliştian / Eftimie, ciobotar / Toader sin Sălăgian. // **Femei sărace**: Marie Şuşoai / Ioana, ruscă / Ilinca, ciobotăriţă. // **Rufeturi**: Preotul Neculaiu / Ion sin (fiu) preotului, dascăl. // **Ţigan**: Vasile. // **Jidov**: Isac. // **Oştean**: Vasile Hrisan, oştean cu cartea prea înălţatului Feldmareşal, ce slujeşte la polcul Kabridin.

1900: „**Dăngeni**, comună rurală, situată în partea de nord-est a plășii Jijia, judeţul Botoșani, la 28 km de orașul Botoșani. E formată din satele: Bivolari, Buhăceni, Bunenii Florii, Bunenii Stihii, Coșteni, Dăngenui, Iacobenii Noi, Iacobenii Vechi și Strahotinul. Teritoriul comunei e deluros, de natură argilos și are o suprafaţă de 7.209

[152] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 521, 522

hectare, cu o populaţie de 400 familii sau 1.669 suflete. Locuitorii se ocupă cu agricultura și creşterea vitelor, afară de 10 comercianţi şi 12 meseriaşi; sunt toţi români. Întinderea locurilor cultivabile e de 6.008 hectare. Păduri, în întindere de 194 hectare, compuse din rânduri mici, care unele se exploatează. Vite: 1.563 boi şi vaci, 352 cai, 4.269 oi, 169 râmători. Sunt 3 iazuri şi 2 mori cu abur. Are trei biserici, deservite de 3 preoţi şi 6 cântăreţi; 1 şcoală mixtă, condusă de 1 învăţător şi frecventată de 27 băieţi şi 4 fete”[153].

DÂNGENI

(sau Dânjeni, comuna Dângeni,
raionul Ocniţa, Moldova).

1636, martie 8: Cartea de întărire, dată de Vasile Lupu vornicului Gavrilaş din **Ocnină** (Ocniţa, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), ca să „fie tare şi puternic a lua vecini drepţi, care sun în Ocnină şi în **Dânjeni** (Dângeni, comuna Dângeni, raionul Ocniţa, Moldova), care vecini i-a fost strâns Branovschi voievod în Dânjeni. Şi apoi, dacă a cumpărat Gavrilaş satul Ocnina, el i-a dat iar iar înapoi acei vecini, câţi au fost de moşie din Ocnina… anume Bobăscul, Robul şi alţi răzeşi ai lor, şi

[153] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 69, 70

pe aceia i-au fost luat Dondrinschi şi cu cumnaţii lui la Dânjeni, dacă a ieşit Barnovschi vodă din ţară”[154].

1770-1772: Satul **Dângenii**, ţinutul Hotinului, ocolul Nistrului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[155], **toată suma caselor: 10**. Rămân birnici 10. / **Birnicii**: Ion fiul Răului Vasile (mai jos: Vasile Rău) / Iftimie / Grigoraș / Dumitrașco Neborac / Vârlan, cibotariul / Vasile Scoarță / Vasile Rău / Fodor, rusul / Toropală / Ștefan Purice, vornic.

1775, februarie 7: Şetrăreasa Maria Cucoranul, născută Cuza, dă zestre fetei sale Aniţa, pe lângă tot felul de obiecte gospodăreşti, „o moşie, anume **Dănjenii**, cu case vechi şi cu biserică; o moşie, anume **Lunganii**, cu fânaţe şi arătură; un loc de casă în **Eşi**; o dugheană în târhul de sus, însă după moarte; 8 pogoane de vie lucrate şi 10 pogoane vie paragină la **Necoreşti**”[156].

---

154 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 351, p. 394

155 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 152

156 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 53

DÂNGENI

(sau Dingani, lângă Caracuşenii Vechi,
comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova).

1638, iunie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan s-au tras în judecată, în faţa noastră, cu neamurile sale, cu Dingana, fata lui Gligorie, cu Solonca, femeia lui Ionaşco, cu Neculai, feciorul lui Vasile Grumaz, toţi nepoţi şi strănepoţi Dingăi hatmanului, pentru moşiile ce le-a avut moşul lor Dinga, zicând că ar fi având strâmbătate unii de către alţii. / Deci Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan ne-au arătat un ispisoc de la Constantin Movila voievod, scriind precum că părinţii lor toate dreptele moşiile lor, ce le-a avut Dinga hatmanul, şi le-au împărţit între dânşii. Şi în partea Saftei, maicii Măricăi şi a lui Ştefan, s-au venit satul anume **Oltenii** (sau Olteneşti, între Cuca şi Folteşti, comuna Folteşti, Galaţi), pe Prut, şi a tria parte din jumătate de sat **Fârloeşti** (înglobat în Stăneşti, comuna Măgireşti, Bacău), şi a patra parte din sat **Târgovişte** (Târgoveţi, lângă satul Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi cu mori pe Putna. Şi în partea lui Vasile Grumaz s-au venit satul **Feriianii** (Ferăiani, lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** (Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi cu o o pivniţă de piatră în târgul Iaşului. Şi în partea Irinei, fetei lui Ionaşco, şi a Soloncăi s-a venit satul **Vlăşineştii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi jumătate de sat din

Carapuşceni şi cu mori, şi a treia parte din **Mirceni** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), şi a treia parte din **Cârsteşti** (azi Kerstenţi, raionul Hotin, Ucraina). Cum şi Dinganii, fetei lui Gligorie, i s-au venit satul **Dângenii** (alt nume al satului Dingani), cu iaz şi cu moară, şi jumătate de sat din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ), cu iaz şi cu moară, şi a treia parte din satul **Dinganii** (lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova). / Deci domnia mea… i-am lăsat să-şi stăpânească moşiile după cum şi le-au împărţit părinţii lor împreună”[157].

DĂNICENI

(pe Valea Elanului, Vaslui).

1634, aprilie: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Procopie Focea şi diacului Necula, după pâra acestora cu Ion din **Dăniceni** (pe Valea Elanului, Vaslui), pentru o parte de ocină a Dărdăreştilor din **Pogoceni** (lângă Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui), ţinând-o Simione pentru nişte iepe turceşti ce-a plătit el. Deci Pricopie Focea a zis că tată-său Vasile, ce a fost la închisoare la temniţa domniei mele, cu năpaste pentru acele iepe turceşti, care s-a prilejit şi a murit în temniţă, şi n-a fost vinovat, precum a mărturisit înaintea noastră credincios boierul nostru Ştefan, când a spânzurat la Căzacul tâlharul li pe

[157] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 390, pp. 378, 379

Prodan, şi gazda lui, pe Ion Oni din Pogoceni, iar Vasile Focea, căruia i s-a prilejit moarte în temniţă, nu-i vinovat şi încă i s-au luat şi bucatele pentru plata iepelor. Deci domnia mea am socotit… să i se-ntoarcă bucatele dinspre soţii Căzacului tâlharul, adică de la Prodan şi de la Ion Oni, iar dacă nu-i vor întoarce bucatele, să aibă a ţine Procopie Focea partea de ocină a lui Prodan din Pogoceni, partea Dărdăreştilor"[158].

1685, august 20: Întărit de Constantin voievod agăi Lupaşco Bogdan, feciorul fostului comis Gheorghiţă, care arată zapise de mărturie „de la Ion, Ilie şi Nedelcu din **Denisăşti**, scriind cum Varvara, fata Stancăi, a vândut toată partea sa, un bătrân din Dănişăni lui Vasile Dămian, drept 80 taleri de argint, iar Vasile a vândut comisului Gheorghe Bogdan… / de la Ion Udre, Grigore a Ursoaei, Tofan Răpede, Vasile fratele lui Tofan şi Grăjdeanu din **Glăvăneşti**, scriind cum Simeon, feciorul Dobrii de Glăvăneşti a vândut a sa dreaptă ocină şi moşie, un vad de moară în apa Zeletinului, vadul de jos, lui Ion Rusăi din **Putredeni**, iar Ion Rusă l-a vândut lui Gheorgiţă Bogdan comisul, drept 60 taleri bătuţi… / de la Toader Paladi, Toader şi Ion Bujoranul, Constantin şi Pavăl Bâtcă din **Greci** şi Simeon din **Hulpăşeşti**, scriind cum Mereuţă cu feciorii săi au vândut partea socru-său Gavril şi a soacrăsi Ioana din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Putnenilor, ce este în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 de taleri… / de la Ianachi vistiernic, Constandin jicnicer, Negre stolnic, Roşca şi Vetriş vornici de poartă, scriind că Ioana Căzăceasa, cu feciorii ei Ion şi Gavril, au vândut partea din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti**, ce sunt pe

[158] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 91, pp. 104, 105

Smila, în ţinutul Tutovei, lui Gheorghe Bogdan comis, drept 40 galbeni… / de la aceiaşi boieri, scriind cum Ionaşco, feciorul lui Ionaşco din **Negreşti** a vândut ale sale drepte ocini şi moşii din satl **Hulpăşeşti** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 20 taleri de argint… / de la Crăciun, Porhirie şi Necula din **Floreni**, Strătulat din **Pătrăşcani**, Postolache şi Simion din **Bicani**, scriind cum Toader, feciorul lui Iftodi din Hulpă-şeni a dăruit ale sale drepte părţi din **Hulpăşeni** şi din **Ibăneşti** lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Neculai, feciorul lui Frim din **Zmeeni**, Ionaşco Şălarul de **Suseni**, Stratul de **Băcani**, Pavăl fecior lui Bâtcă şi popa Buguţa de **Portăreşti**, scriind cum fraţii Constantin Şoitul şi Dumitraşco au vândut a treia parte dintr-un bătrân din satul **Ibăneşti** şi din **Hulpăşeni** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 90 taleri de argint… / de la Racleş vătavul de **Stolniceni**, Toader Bujoranu şi Grădescul pitar, scriind cum Neculai, feciorul lui Zavantie de **Ivăneşti**, a vândut partea câtă i se va alege după mamă-sa Nastasia, fata lui Hilimon, din satul **Ibăneşti**, din bătrânul Hilimoneştilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Toader Paladi stolnicul, Gavril şi Ciochină – vornici de Bârlad, Constantin Isar, Echim călugărul de **Portăreşti**, popa Andrei din **Băcani**, Neculai şi Buciumaş de **Zmeeni** şi Toader Bujoranu de **Fruntişăşti**, scriind cum Stratul, feciorul Irimiei Sărăcuţul de **Băcani**, a vândut părţile de moşie ale lui Vasile Cheptănariul de la **Ibăneşti** şi de la **Hulpăşeni**, din bătrânul Putnenilor lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint… / de la Simion medelnicerul, Liciul, Ion Nuţul, Alexandru şi Ion Măciucă de **Polocineşti**, scriind cum a vândut Ion Giudele de Polocineşti a sa parte de sat din **Ibăneşti**; şi cu

femeia sa şi-a vândut partea lor de ocină din **Şărbăneşti**, cât se va alege; şi Tudor din Poloceni a vândut partea lor din Şărbăneşti lui Şandru, iar Şandru a vândut lui Gheorghe Bogdan comis, drept 100 taleri de argint… / de la Dumitraşco Călin, ţoltuzul, cu 12 pârgari din târgul **Bârladului**, şi Crâste Gavriţa şi popa Gavril tot de acolo, scriind cum Gavril, feciorul lui Vasile, fratele lui Tămâie, nepot lui Căpăţână, a dăruit a sa dreaptă ocină de la **Poloceni**, ce este de la părinţii săi şi altă parte. Ce-i este cumpărătură de la Neagul, lui Gheorghe Bogdan comis … / de la Zota, Toader Grădescul şi popa Costachi, scriind cum Ţigan de **Huşi** a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Belceşti** lui Gheorghe Bogdan comis, drept 30 taleri de argint”[159].

DANILA

(lângă Dărmăneşti, Bucovina).

Numit, până în **1783**, când este colonizat cu ruteni, Dănileşti, cut al satului Măriţei, a cărui istorie este îndreptăţit să şi-o asume, satul Danila, de pe pârâul Danila, „care curge prin Dănileşti”, era o selişte pustie în 1774.

În **1843**, biserica Sfinţilor Cosma şi Damian din Dănila, înălţată la Costâna, în 1786, şi adusă la Dănila, în 1812, de către ctitorul Ioan de CÂRSTE, cu 398 enoriaşi,

[159] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 76, pp. 123-128

era slujită de preotul administrator George PALIEVICI. În 1876, când parohia avea 672 enoriaşi, preot era Dimitrie BRĂILEAN. În 1907, parohia avea 946 enoriaşi, preot fiind Vasile de VOLCINSCHI, născut în 1861, preot din 1891, cantor fiind, din 1900, Meftodie IONAŞCU, născut în 1871[160].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, **Danila**, Găureni, Hatna cu Dărmăneşti, Iasobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni, Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[161].

1890: „Raportul anual 1890. Pagina 52 (Tumul la Dănila). „Corespondentul prof. Schmidt a indicat că explorarea tumulului de la Dănila (Bucovina) va avea loc în curând“.”.

1902: Banca poporală din Danila a fost înfiinţată, în 1902, de Vasile de Volcinschi şi de Metodiu Ionaşcu.

---

160 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 44, 1876 p. 35, 1907 p. 132

161 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Dănila**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată în apropiere de malul stâng al râului Suceava, în partea de Nord a districtului. Populaţia: 713 locuitori, în majoritate ruteni de religie gr. or. Se află lângă drumul principal Siret-Suceava; are o biserică particulară, cu hramul „Sfinţii Cosma şi Damian”. Aci s-au găsit, în anul 1874, prin surparea unui mal, o mulţime de obiecte de aur, despre care poporul crede că ar fi fost îngropate de hoţi (de fapt, obiectele preistorice s-au găsit la Măriţei, aduse de apă din dealul Dănilei[162] – n. n.). Populaţia se ocupă cu agri-

---

[162] 1891. Volumul 17. Nota 104, pagina 123 (Măriței) ,,Corespondentul W. Schmidt raportează asupra satului Măriței din Bucovina. Cătunul Măriței formează un loc ciudat, lângă prima stație, Hatna, a căii ferate Lemberg-Cernăuți-Suceava, înfipt între dealuri și mărginit de un torent cu același nume cu Hatna. Descoperirile bogate în aur au atras atenția generală cu atât mai mult asupra acestei așezări, întrucât se știa că mulți țărani au vândut bucată cu bucată bogățiile aruncate în poala lor prin voia coincidenței capricioase, unor pânditori ai profitului, care aşa au ajuns la prosperitate. Chiar și anchetele oficiale s-au dovedit a fi lipsite de rezultate, în confruntarea cu istețimea vicleană a căutătorului, vânzătorului și a cumpărătorului, până în 1878, când, în cele din urmă, anumite piste, care au fost urmărite, au condus la faptul că, după o puternică rupere de nori, din iulie, torentele care s-au năpustit în Măreţia au scos, din nou, la iveală diverse obiecte de aur, pe care le-au cules ţăranii şi le-au păstrat în secret, până ce le-au vândut, pentru o sumă derizorie, unui comerciant rătăcitor. După finalizarea anchetei, căutătorii și cumpărătorul au fost aduși, împreună cu obiectele găsite, la Căpitănia districtului, pentru cercetare. / Au fost înregistrate o brățară masivă din aur, de formă primitivă, în formă de șarpe, și câteva fibule similare. Toate piesele au arătat urme regretabile de frecare cu rocile torentului, deasupra cărora amețitorul curent de apă le-a determinat să se rostogolească. De asemenea, cu această ocazie, a ieșit la iveală un molar al unui *Ursus primogenius*. Căpitanul de atunci districtului, Anton Heschmann, s-a simțit obligat

să meargă cu o comisie la fața locului, în Măreţei, pentru a putea determina proveniența descoperirilor, cercetând cu atenție terenul. / Corespondentul Schmidt a fost chemat în această comisie și a urmat cursul torentului, în amonte, pentru a descoperi semne de orientare. Deși a pătruns până la sursă, nu a văzut nimic semnificativ și se poate presupune, cu toată certitudinea, că astfel de aur găsește doar în cursul abundenţei de apă, torentele formându-se, la o distanță considerabilă, de partea dreaptă sau de partea stângă, și probabil că puhoiul realizează spălarea obiectelor și îndepărtarea pământului, de îndată ce valul sălbatic a atins o înălțime suficientă pentru a lăsa curentul să se învolbureze și să sape şi peste locul în care se află obiecte de valoare. Sătenii care au găsit aceste obiecte l-au asigurat că nu au habar de unde provin toate aceste comori. / Pe de altă parte, a fost fericit că a făcut o altă descoperire. În timp ce cobora, se uită în jurul zonei, văzând o înălțare spre vest, precipitată, dar ușor înclinată spre vest, de aproximativ douăzeci de metri, al cărei vârf era încununat de un fag bătrân. Când a ajuns în vârf, a observat, de departe, ceea ce doar ochii pricepuți pot vedea, niște denivelări discrete, care pot dezvălui, în orice moment, vremuri pline de viață. Tumulul era aproape în mijlocul platoului, în timp ce în jurul lui se aflau morminte scufundate. În ciuda înserării tot mai pronunţate, căpitanul de district și ceilalţi au urcat pe deal, iar Schmidt le-a arătat spre descoperirea sa; ascultându-l cu neîncredere, ei au răscolit în locurile arătate de el şi au scos la iveală, deocamdată, o secțiune transversală, care l-a încredinţat pe Schmidt despre corectitudinea presupunerii sale, apoi au aflat alte trei astfel de locuri de odihnă, în care se aflau resturi calcinate de coloană vertebrală. Unii au propus adunarea rămăşiţelor, astfel încât să se poată face o înmormântarea creştină a acestor rămășițe umane descoperite din întâmplare. Câțiva medici, prezenţi acolo, au explicat că, pentru a intra în această stare de calcifiere, scheletele umane trebuie să fi stat în pământ cel puțin două mii de ani, ceea ce a dus la decizia ca, în viitorul apropiat, după obținerea permisiunii, de la proprietarul moşiei, baronul Johann Kapri, să se caute cu atenție şi să se săpe pentru a descoperi tumulul. Problemele referitoare la costuri au amânat executarea acestei decizii. / De atunci, nu s-au mai făcut raportări ale altor descoperiri de aur în zona Măriţei, dar acest lucru nu înseamnă că astfel de descoperiri ar

cultura şi creşterea vitelor; mare parte părăseşte, în timpul anului, ţara şi vine în România, să caute de lucru. Comuna posedă 300 hectare pământ arabil, 72 hectare fânaţuri, 7 hectare 50 ari grădini, 233 hectare izlaz, 17 hectare pădure. Are 34 cai, 190 vite cornute, 416 oi, 162 porci, 35 stupi. **Dănila, moşie**, districtul Suceava, consistând numai din păduri şi păşuni, fără nici un locuitor. Suprafaţa: 1,20 kmp”[163].

1912: Patronatul bisericesc în Danila era asigurat de Centrala Însoţirilor Economice Române din Bucovina, care, înainte cu câţiva ani, moşiile respective şi obligaţiile faţă de 3 parohii (Pătrăuţii de Jos pe Siret, Romaneşti şi Danila)[164].

1913: „În Danila, districtul Suceava, există o clădire şcolară nouă, gata de trei ani de zile. Acest edificiu, pentru care comuna, care e săracă, a sângerat, stă goală, şi copiii cresc fără învăţătură, din pricină că autorităţile vor să deschidă o şcoală ruteană, iar comuna a cerut, de repetate ori, şcoală română”[165]. „Aici autorităţile şcolare au încercat toate metodele posibile spre a afla starea adevărată a lucrurilor: statistica de la 1910 arată numai element românesc (numai 1 rutean), multele comisii care au fost la faţa locului şi au interogat pe părinţi au constatat că toţi, unanim, cer numai şcoală

fi fost făcute și până acum, comorile rămânând ascunse, pentru presupusul avantaj al căutătorului“

[163] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 81, 82

[164] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

[165] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 14, Anul II, 28 ianuarie 1913, p. 214

românească, examenele care s-au ţinut au arătat că toţi copiii obligaţi să cerceteze şcoala au răspuns în limba românească”[166].

1915: „În luptele din Iulie 1915 de la Boian şi Rarancea a fost rănit şi fântânarul Anton Hoşmanciuc din Danila şi aşa de grav, încât, la 1 August, a repăusat, lăsând în urmă 6 copii fără casă şi masă. Primăria din Danila a hotărât să le dăruiască un loc de casă”, iar parohul Ion Berariu a făcut un apel la o colectă publică în folosul orfanilor[167]. „Pentru copiii fântânarului căzut în război, Anton Hoşmanciuc, au contribuit la primăria din Danila: IPC Sa Dl. profesor univ. Dr. Emilian Voiuţchi – 10 coroane, PV Sa părintele exarh din Rus-Moldoviţa Teofil Bocancea – 4 coroane, Cuvioşia Sa părintele din Gemene Dumitru Perhinschi – 10 coroane”[168].

---

[166] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 10, Anul III, 26 februarie 1914, p. 149

[167] VIAŢA NOUĂ, Anul III, nr. 162, 12 septembrie 1915, p. 4

[168] VIAŢA NOUĂ, Anul III, nr. 164, 17 octombrie 1915, p. 4

1915: Urmând exemplul Vienei, care iniţiase „Ţintuirea ostaşului ferecat”, şi al Berlinului, unde „s-a construit din lemn o statuie uriaşă a generalului Hindenburg, pe a cărui suprafaţă se pot bate 20 milioane de ţinte”, la Suceava s-a făcut „un product, lucrat cu multă artă, din lemn de tei, de cunoscutul maestru Vasile Buliga din Câmpulung”, după care a trecut la organizarea de colecte publice. În 24 octombrie 1915, buciumul a fost dus la Danila, delegatul prefecturii fiind concepistul guvernial Lumicovsci. „Un banderiu de călăreţi a întâmpinat pe oaspeţi, la hotarul comunei. Baronul George Capri a participat, tot timpul, la serbare. La iniţiativa părintelui Ion Berariu (preotul satului – n. n.), s-a făcut, cu concursul primarului şi secretarului, şi al altor fruntaşi din Danila, o masă şi pentru fruntaşii sosiţi din cele 7 comune învecinate, care au sosit, cu preoţii Ursachi din Romaneşti, cu Lanivschi din Călineşti Ienachi şi cu Hotincean din Călineşti Cuparencu, precum şi cu primarii lor”. S-au strâns 942 coroane – deh, masa costă! –, plus 250 de coroane, promise de primarul Danilei, cav. de Cuparencu, din partea comunei sale[169].

1919: Şapte persoane din Danila sufereau, fără a fi internate în spital, de „boli grav molipsitoare”[170].

---

[169] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 4

[170] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 63, 10 septembrie nou 1919, p. 6

1920: „Deciziune de expropriere No. 1236/20. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Suceava, cu care s-a decis exproprierea de 118 ha 30 a 14 mp corpul dominical Danila, fasc. No. 452, proprietatea Fondului bisericesc, în folosul „Fondului de pământ bucovinean", a devenit definitivă"[171].

1921: În cadrul unui proces de divorţ, sunt menţionaţi Maria lui Toader Sorohan şi Toader al lui Dumitru Sorohan din Danila[172].

1947: În cadrul mutărilor şi confirmărilor pe posturi, îşi au trecutul sau viitorul legat de Dănila învăţătorii „**Antip Zaharia**, de la Dănila, la Comăneşti; **Slătineanu Mihai**, de la Dănila, la Dărmăneşti; **Seiciuc Dumitru**, de la Dărmăneşti, la Dănila"[173].

1955: Părţile satului, aşa cum sunt confirmate de Secţia regională de învăţământ Suceava, din 1955, erau Cotul, Dealul şi Valea.

DĂNIŞOARA

(sat pe Prut, comuna Stănileşti, Vaslui).

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, i Soltăneştii, şi Socii, cu mănăs-

[171] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 7, Cernăuţi 1 martie nou 1921, p. 69

[172] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, 8 martie nou 1921 p. 92

[173] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4911

tire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti, şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă, pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz”[174]. Hotare, din vechi.

DĂNUŢĂNI

(comuna Gropniţa, Iaşi).

1635, august 3: „Mărturi3 hotarnică de la Constandin biv pârcălab, Hăugul, Soltan ot **Mălăești** (comuna Gropniţa, Iaşi), Dodan ot **Hălceni** (comuna Şipote, Iaşi) și Gagia ot **Dănuțăni** (comuna Gropniţa, Iaşi), arătând că, după carte gospod ce le-a adus Vasilie Balș, poruncitoare ca să-i aleagă parte lui din sat din **Forăști** (comuna Gropniţa, Iaşi), ce a fost a moșului său, Bârlădeanul logofăt, a strâns oameni buni, slugi domnești, și feciori de boieri și slujitori din curte, anume popa Gheorghe de **Hălceni**, Căzacul diac de **Mișăști** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), Necoară Dupniță de **Potângeni**

[174] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23

(comuna Movileni), Chirilă de **Dănuțăni**, Nechita de **Bulbucani** (comuna Gropniţa, Iaşi),Vasile Bulboacă și Petre Broscariul, și multi oameni buni… şi au ieșit la țarină și au socotit, și au întrebat și de bătrâni, și au aflat și stâlpi puși de bătrânii lor prin mijlocul hotarului Forăștilor, precum a ținut Bârlădeanu jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, au ținut Nastasia, fata Gligorcii de Forăști, cu oamenii săi; și așa au socotit cu sufletele lor, ca să ție ei pe acei stâlpi ce sunt puși de bătrânii lor, jumătate de sat, partea din sus, din tot hotarul, să țină Vasile Balș, care parte a cumpărat-o moșul său, Bârlădeanul, iar jumătate de sat, partea din jos, să țină Nastasia cu oamenii săi”[175].

DĂNUŢENI

(fostul sat Deleşti, contopit cu Ungheni,
raionul Ungheni, Moldova).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexan-

---

[175] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 196, p. 231

dru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bogdăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[176]. Hotarul, din veac.

1637, octombrie 14: Întărit în parte de Vasile Lupu voievod lui Căzacul din **Mălăeşti** (comuna Gropniţa, Iaşi) şi soţiei lui Ştefana, dar şi lui Sava şi soţiei sale Sofronia, în baza unui zapis de mărturie de la Nicoară Dupniţă diac din **Potângiani** (Potângeni, comuna Movileni, Iaşi) şi fratele lui Strătulat, Gagea şi Chirila din **Dănuţeni** (sat înglobat în oraşul Ungheni, raionul Ungheni, Moldova), Costin din **Beliţeni** (lângă Borşa, comuna Vlădeni, Iaşi), Vasile Văugul şi Sava diac din **Vădeni** (lângă Vlădeni, comuna Vlădeni, Iaşi), Nechita din **Bulbocani** (Bulbucani, comuna Gropniţa, Iaşi), Ghidion călugăr de la schitul Selevestru, prin care mărturisesc că au venit înaintea lor Chirana, fiica lui Vasile, nepoata lui Ploscă, strănepoata lui Ploscă cel bătrân, şi verii ei Ga-

[176] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

vril, fiul lui Negrilescu, şi Cârstea şi au vândut lui Căzacul din Mălăeşti, şi soţiei Ştefana, şi lui Sava, şi soţiei Sofronia, pentru 50 taleri de argint şi o vacă cu viţel, „dreapta lor ocină şi dedină din satul **Miseşti** (înglobat în Mălăeşti, comuna Gropniţa, Iaşi), pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, jumătate de sat din jumătatea de jos a satului”[177].

1904: „**Dănuţeni**, sat mare în judeţul Bălţi, aşezat pe malul Prutului, la gura văii Boeleşti; între acest sat şi satul Valea Mare exisă, până acum, rămăşiţele unei cetăţi vechi; ruinele sunt chiar pe malul Prutului. Face parte din raionul Ungheni. Are 277 case, cu o populaţie de 1.715 suflete, ţărani împământeniţi sub C. Moruzzi, care au primit 915 deseatini pământ. Moştenitorii lui C. Moruzzi au 3.381 deseatini. Fiul lui C. Moruzzi a voit să stabilească aici o colonie de germani şi a avut un proces cu coloniştii aduşi prin contract”[178].

DARABANI

(fostul Căbiceni, dar şi Corneşti, Voicăuţi şi Bajura, azi părţi din oraşul Darabani, Botoşani).

1634, ianuarie 15: Întărit de Moise Moghila voievod lui Pătraşco, fecior Nastii, nepot Anuşcăi şi lui Ivanco sulger, care primeşte uric pentru dania domnească

---

[177] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 198, pp. 180-182

[178] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, pp. 85, 86

„trei părţi de satul **Căbiceni**, din ţinutul Dorohoiului, care aceste părţi au fost a lui dreaptă moşie şi baştină de pe Ivanco sulger, pentru căci au fost vândute unchiului domniei mele, lui Miron Barnovschi vodă, şi după moartea lui au rămas toate moşiile lui iarăşi domneşti”[179].

1636, martie 14: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Dumitra şi Căzacul, fiii Nastacăi, nepoţii lui Petriman, în baza unui zapis de la Soltan fost vătah de pitari, Avradin păhărnicel şi Măteiu cel bătrân din **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Bantăş vătah din **Corneşti** (sat înglobat în oraşul Dărăbani, Botoşeşti), în care se mărturiseşte că au venit în faţa lor Dumitra şi Căzacul, fiii Năstacăi, cu rudele lor, fiii lui Dumitru Ciudenschi, „şi şi-au împărţit dreapta lor ocină şi dedină, satul anume **Jurjeştii** (Giurgeşti, lângă oraşul Dărăbani, Botoşani), pe pârâul Podraga, care este în ţinutul Dorohoiului”[180].

1636, decembrie 8: Zapisul lui Gheorghe Borodaci, feciorul Anghelinei, nepotul lui Frăţiian, în care măturiseşte că a vândut, „din a treia parte din sat **Voicouţi** (Voicăuţi, înglobat în Bajura, oraşul Darabani, Botoşani), a treia parte, ce este în ţinutul Dorohoiului, pe Prut, cu vad de moară în apa Prutului… lui Vasile Vartic, feciorul Grăpinei, nepotul lui Gânscă, strănepot lui Frăţiian”[181].

1638, mai 30: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, popii Cozman din **Stănileşti** (comuna

---

[179] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 21, pp. 21, 22

[180] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 357, pp. 400, 401

[181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 564, p. 612

Stănileşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), care se înfăţişează la Divan „cu un zapis de mărturie de la Machidon Hirevcescul din **Fetcăuţi** (Feteşti, comuna Feteşti, raionul Edineţ, Moldova), făcut dinaintea a mulţi oameni buni, scriind Machidon că şi-a dat dreapta sa ocină şi dedină din satul **Voicăuţi** (înglobat în Bajura, înglobată în Darabani, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, pe râul Prut, a patra parte din a treia parte… rugătorului nostru popa Cozman, pentru doi boi şi opt stupi, ce i-a pierdut Machidon la dabile, în zilele lui Ştefan (Tomşa) voievod, la a doua domnie. Şi nu a avut a-i plăti cu altceva, ci i-a dat această parte de ocină… Iar când a fost acum, s-a apucat un om, anume Pătraşco, care a spus că este rudă lui Machidon, şi a voit să-l scoată din această ocină, şi şi-a luat zi, ca să vină aici, înaintea domniei mele, să se întrebe pe faţă. Popa Cozma a venit la zi şi a aşteptat p săptămână peste zi, iar Pătraşco a rămas din zi şi din toată legea”[182].

1643, iunie 7: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Pătraşco Berciul aprodul, lui Toader Liciul şi fraţilor lor „să fie tari şi puternici a-şi ţine şi a-şi apăra a lor dreaptă ocină şi moşie din satul **Corneşti** (azi cartier al oraşului Darabani, Botoşani), ce-i în ţinutul Dorohoiului, pe unde au ţinut părinţii şi moşii lor, cum le spun şi dresele, căci s-au pârât de faţă înaintea domniei mele cu Gavrilaş ce-a fost logofăt mare… şi a răspuns cum nu se amestecă la partea lor, ce se amestecă la alte părţi”[183].

---

182 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 300, pp. 297, 298

183 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 106, p. 111

1643, octombrie 29: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Tomiţă din **Şetrăreni** (comuna Albeşti, Botoşani), după ce „s-a jeluit Drăgan, feciorul cămăraşului din **Căbiceni** (înglobat în oraşul Darabani, Botoşani), nepotusău Pătraşco Bercea, Toader Liciul şi fraţii săi pe Gavrilaş, ce-a fost logofăt, zicând că le face împresurătură pe moşia lor, de jumătate de sat din **Corneşti** (azi cartier în oraşul Darabani, Botoşani), şi le-a cosit fânaţul fără ştirea lor. Aşijderea, se leagă şi de alt sat al lor, anume **Căbicenii**, de zice că are cumpărături acolo. Şi zic Drăgan şi Berciul că au şi vecini în Căbiceni, ai lor drepţi de moşie, şi-i ţine logofătul. / Pentru aceea, să mergi la sat la Corneşti, să strângi oameni buni şi să socotiţi împreună cu Toderaşco logofăt şi cu acei oameni buni, iar de se va afla că a cosit logofătul Gavrilaş fără ştirea lor pe a lor dreaptă ocină de sat la Corneşti, să aveţi a opri fânul. / Aşijderea, şi la Căbiceni să socotiţi. De va zice logofătul că are acolo niscai cumpărături, să pună dresele înaintea domniei mele şi să aducă şi uricul Căbicenilor, ce-a luat de la Gaftona, nepoata lui Drăgan, şi cât fân va fi cosit să aveţi a-l opri. Şi vecinii, de se vor afla că sunt drepţi de moşia lui Drăgan şi a fraţilor săi, să aibă ei a-şi ţine vecinii”[184].

1643, decembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile Vartic ce a fost vătav, feciorul Grăpinei, care cumpărase, conform unui zapis de mărturie de la boieri, „o parte de ovină din sat **Voicouţi** (lângă oraşul Darabani, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoiului, pe apa Prutului, din a treia parte din tot satul a treia parte, cu vad de moară în apa Prutului… de la Gheorghe Borodaci,

---

[184] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 205, p. 188

feciorul Anghelinei, nepotul lui Frăţiian, drept 20 de galbeni de aur… / Aşijderi, de la popa Samson de târgul **Hotin** şi de la soră-sa Nastasia, de la feciorul său Ionaşco şi de la nepoată-sa Măricuţa, fata Nastasiei, o parte de ocină din acel sat Voicouţi, drept 20 de galbeni de aur"[185].

1645, noiembrie 21: Costanda, jupâneasa lui Ion Terţei din **Vincicăuţi** (Vancicăuţi, comuna Leorda, Botoşani), fratele ei Vasile Ciudinschii şi feciorul ei Tudosi mărturisec cum au „luat de la comisul Sârbul 100 galbeni, şi i-am pus zălog satul **Giurgeşti** (inclus în oraşul Darabani, Botoşani) la ţinutul Dorohoiului"[186].

1774, iunie 22: Satul **Văicăuţi** (**Bajura**), ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[187]**, toată suma caselor: 56**. Scădere rufeturi 3: 1 femeie săracă, 2 preoţi şi dascăli. Rămân birnici 53. / **Birnici**: Toader Hama / Agapie Topală / Ioniţă Nicorescu / Ştefan, struga / Savin brat (frate) Nicorescu / Savin zet (ginere) Vasile, preot / Ichim, vătămam / Postolachi, eşan / Eftimie sin (fiu) Postolachi / Toader Orbul / Vasile, strugar / Vasile Zelenco / Vasile Barbul / Andrei Târsăn / Ion Beşliaga / Pavăl sin Tofana / Ion sin Tofana / Dănăilă Păsat / Pintilie sin bejenar / Mihăilă / Ştefan sin Moroşan / Neculai Miaună / Andrei zet Bălăniasă / Grigoraş Nicşan / Tănasii Nicşan / Lupul sin Gherasim / Tănasii Hilip / Vasile Bărbăcar / Grigoraş

---

185 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 223, p. 203

186 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 252, pp. 197, 198

187 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 505, 506

Cătămărăcian / Toader Miaună / Georgii, rus, merticar / Toader brat lui / Vasile Grosu / Dănălache sin Georgii, rus /Toader, rotar / Grigoraş Ionel / Ion Ionel / Tănasii, croitor / Ioniţă sin lui / Toader Porhira / Vasile Târsănă / Toader Târsănă / Andreiaş zet Ivaşco / Ivaşco Târsănă / Neculai zet Ivaşco / Neculai, rotar / Toader, nepot lui Ivaşco / Vasile Hâjdău / Dumitraşco, crâşmar doftorului / Neculai, vornic / Anton Târsănă / Neculai, cojocar. // **Femei sărace**: Nastasie Catargioai. // **Rufeturi**, preoţi şi dascăli: Preotul Mihălachi / Grigoraş, dascăl.

1774, iunie 22: Satul **Dărăbani** şi **Corneşti**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensă-mântul lui Rumeanţev[188]**, toată suma caselor: 90**. Scăde-re rufeturi 15: 8 femei sărace, 4 preoţi şi dascăli, 1 ruptaş, 1 slugă a dumisale logofătului Balş, 1 jidov. Rămân birnici 75. / **Birnici**: Toader Turturan / Grigoraş Dravă, slab, bătrân / Agapie / Ion Buhne / Iftodie, olar / Iacob Turturan / Costandin Ţulug / Maftei Doroftei / Apostol Ştirbăţ / Tănasii Barbă / Simeon Tricăar / Ioniţă, salahor / Grigoraş Bahrin / Simeon Turturan / Acsintii Stari / Todosii brat (frate) lui / Ivan, rus / Simeon Bândul / Sandul, salahor / Ion, rotar / Mihălachi sin (fiu) lui / Costandin sin lui / Vasile sin lui / Andronachi sin lui / Dănilă, rus / Dumitraş / Georgiţă, harabagiu / Ion Brabăn / Acsentii Brabăn / Toader Păduchi / Costandin Podole / Georgiţă Moloci / Grigorie Turturan / Toader Moloci / Georgiţă, olar / Dumitraşco sin lui / Simeon Postolachi / Tănasii Midrihan / Luca, olar / Ion, olar / Pintilii Luca / Vasile Midrihan /Toader Crăciun / Manasii Drencă / Foca zet (ginere) lui / Neculai sin popei / Toader Culic / Savin

[188] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 506, 507

zet Manasii / Petre Cârste / Irimie văr Cârstii / Ilie Sudurechi / Grigorie Sudurechi / Irimiţă Sudurechi / Vasile Boinu, rus / Pintilie, rotar / Ion Culic / Vasile, ungurian / Simion Cosavan, slab, bătrân / Toader Drev / Andrei Delendre, slab, bătrân / Ion, cojocar / Toader, ungurian / Simion, rus / Georgie, crâşmar / Ignat sin Roman, bejenar / Miron cumnat rotarului / Vasilachi, bejenar / Vasile, scripcar / Andrei, sârbul, vornic / Ion, ungurian, scutelnic popii, dat de sat. // **Femei sărace**: Paraschiva, babă / Acsinia, babă / Vasilca Molăcioai / Aniţa / Marie Brânzoai / Vasilca soacra lui Vasile / Todosie fata Bumbului / Măriuţa a Catrinii. // **Rufeturi, preoţi, diaconi, dascăli**: Preotul Toderaşco / Preotul Gavrilaş / Diaconul Ioniţă / Vasile, dascăl. // **Slugile**: Tănasii, sluga dumisale logofătului Balş. // **Jidovii**: Berco, jidov. // **Ruptaşi**: Georgi Zelinco, ruptaş.

1774, iunie 22: Satul **Teioasa**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Prutului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[189]**, toată suma caselor: 51**. Scădere rufeturi, însă 16: 6 femei sărace, 5 argaţi ai Rucsandei Murguleţoai maziliţă, 2 preoţi şi dascăli, 3 jidovi. Rămân birnici 35. / **Birnici**: Miron Ciolac / Iftimie sin (fiu) lui / Prodan, rus / Dumitraş Dados / Istrati fiul lui Misar / Toader Ciubică / Maftei Stroici / Chiriac fiul lui Hilip / Neculai Ciocănel, rus / Istrati zet (ginere lui) Tomagăi / Toader Pohonţul / Hilip, vornic / Vasile, butnar / Ifrimie Zmeură / Toader Misar / Floare Bujăniţă / Neculai Bujăniţă, holtei cu mamă / Alecsa Bujăniţă / Vasile Bujăniţă / Gherasim Bujăniţă / Iacob, morar / Andrei fiul lui Măteiu / Pintelie Zmeură / Vasile Ţigănaş / Ilie al lui Măteiu / Ivan, văcar,

189 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 507

rus / Toader Barbălată /Antohii nepot Ţârdii / Iorga, muntean / Ilie Lungul /Vasile cumnat lui Antohi / Ion fiul lui Barbălată /Andronic, văcar / Irimiţă Buliga / Gheorghie, cioban, priş ot Mlenăuţi. // **Femei sărace**, fără de ajutor: Angheluşa, săracă / Haivăzoai, văduvă / Măriuţa, babă / Irina, văduvă / Măriuţa Mustăţoai / Ştefania, săracă. // **Argaţii** Rucsandei Murguleţoai, maziliţă: Andronic Brabăn, argat / Irimie Ţâbârnă, argat / Savin, scripcar, slugă / Vasile, hergelegiu / Ivan Leh. // **Preoţi:** Preotul Anton / Pavăl, dascăl. // **Jidovi:** Isac, jidov / Marco, jidov / Maior, jidov.

1900: „**Darabani**, comună rurală în judeţul Dorohoi, plasa Prutul de jos, formată din satele: Bagiurea, Cornești, Darabani satul, Darabani târguşorul, şi Runcul Odăii, cu reşedinţa primăriei în târguşorul Darabani. Are o populaţie de 1.479 familii sau 5.674 suflete. Are 2 biserici, deservite de 3 preoți, 4 cântăreţi și 3 pălămari; 2 școli, conduse de 2 învăţători și frecventate de 130 elevi; 2.001 hectare 82 ari pământ sătesc; 6.633 hectare 23 ari câmp şi 369 hectare 5 ari pădure a moşiei; 11 iazuri și 18,5 pogoane vie. Vite mari cornute sunt: 1.673; sunt 3.306 oi, 595 cai, și 779 râmători. Locuitorii posedaă și 575 stupi cu albine. / **Darabani**, târsuşor, pe moșia Darabani, cu 845 familii sau 3.369 suflete, din care aproape 500 familii sunt evrei. E la 29 km de Dorohoi. Pe culmea plană a dealului Prutul se află centrul târgului; iar pe costişă sunt mahalale; în total ocupă o suprafaţă de 215 hectare. Aşezările locuitorilor în mare parte sunt bune, mai multe din vălătuci și puţine de cărămizi. Centrul sau adevăratul târg este pe ambele laturi ale șoselei judeţene, ce trece, de la Rădăuţi (Prut) spre Dorohoi, de-a lungul târgului. Casele, înşirate de o parte şi alta a șoselei,

formează strada principală. Dughenele, atelierele şi casele de locuit din această stradă au numai simple ogrăzi și aparţin mai toate neguţătorilor evrei. Mahalalele sunt mai toate ocupate de români, case bune, cele mai multe cu livezi și cu grădini. Proprietarii moşiei au o casă mare, cu două rânduri, bine zidită, în formă de castel, cu grădină frumoasă, cu florărie; livezi cu fructiferi de diferite specii și grădină regulată de legume. Împrejurul caselar și grădinii se află un zid de piatră. Pe frontispiciul palatului, deasupra balconului, stă în zid piatra pe care sunt săpate armoriile (blazonul, cu armele – n. n.) familiei Balş: steaua de aur cu opt raze, aşezată pe scutul în color roşu roş-albastru suprapusă, ce stă peste o altă stelă mai mare, aurită, tot cu 8 raze, pusă pe un așternut de hermelin, adumbrit de draperii în color vișiniu-purpar, peste care se află o coroană. Are o biserică, cu hramul Sf. Nicolae, deservită de 2 preaţi, 2 cântăreţi; e un edificiu frumos şi bine zidit, cu un turn pe bolta principală. Este încunjurată de un zid de piatră, cu un turn deasupra porţii, la intrare în ogradă; s-a fondat în anul 1840. Toate acaretele, dimpreună cu biserica, sunt făcute de fostul proprietar, logofătul Teodor C. Balş. Școala primară de băieți, condusă de un învăţător și frecventată de 90 elevi, are local bun și încăpător, făcut de comună, în anul 1870. Școala de fete este condusă de o învăţătoare şi e frecventată de 40 eleve. Comunitatea izraelită are 8 sinagogi și 2 școli elementare. Târgoveţii se aplică la negoțul cerealelor și a pădurilor; la comerțul feluritelor mărfuri; la diferite meserii, precum și la agricultură şi viticultură. Atât târgul central, cât și mahalalele, au strade, cea mai mare parte fără nici o aliniere, din care trei sunt prunduite. Iluminatul se face de 50 felinare cu lămpi de petrol.

În fiecare Duminică, se face bâlci a diferite obiecte de agricultură și viticultură și mică industrie rustică. În privința frumuseţii şi a bunei rase de vite, ce se adună de primprejur, la zile de târg, această localitate este privită a doua, după Săveni; ea atrage cumpărători de pe la Bârlad, Focșani, Brăila şi Ploești. E un medic, o moaşd şi o farmacie. Se află şi un birou telegrafo-poştal, al cărui venit, pe 1896-1897, a fost de lei 5358, bani 20. / **Istoricul**. Acest târgușor s-a înființat cam de pe la 1835, de răposatul mare logofăt și general Teodor C. Balş, proprietarul moşiei, El, văzînd folosinţa ce poate aduce un așa târgușor la sporirea veniturilor moșiei și găsind că poziția e favorabilă, fiindcă drumurile ce treceau pe aici erau în comunicație cu Ștefănești, Rădăuţi (Prut) și cu satele din josul Prutului, şi acel ducător la Herţa şi Mamornița, a pus stăruințe şi a căpătat hrisovul, sub No. 28, dat în Iași, în 1837, iunie 21, de Mihail Gr. Sturdza-Vodă, prin care-i acordă dreptul înființării târgului, cu 12 iarmaroace pe an, și ziua de târg lunea, în fiecare săptămână. Prin construire de dughene și prin publicaţiile făcute pentru înlesnirea de trai și negoț s-au adunat români, dar în mult mai mare număr evrei, întroduși aicea de către evreul Leiba Gherşin Darabaner, destul de cunoscut ca vechi orândar al ratoșului ce se află pe acest loc, construit la drumul mare. Înlesnirile date de proprietarul moșiei; foloasele ce puteau trage de la taberele de cărăuși, ce umblau cu transporturi de diferite producte; cârdurile de vite de negoț, ce treceau în Bucovina, și care toți făceau popas aicea; apoi apropierea de cursul Prutului, hotărâră pe mulți evrei a umple târgul, așa că, la 16 octombrie 1839, se şi făcu înscrisul de învoială între proprietar şi târgoveţi, prin care se statornici, pe 25 de ani, drepturile

şi datoriile reciproce, între ambele părți, pe baza legii bezmănului, din codul Calimah. Mai târziu, târgul și moșia au aparţinut dnei Smaranda Cimara; pe urmă, dlui Vasile Lascar, cu care se urmează (1898) tratative pentru răscumpărarea târgului de către primăria locală. / **Darabani**, sat pe moșia Darabani, cu 166 familii sau 664 suflete. Are bună situaţie, cu plăcută privire pe podişul Prutului, ceva înclinat spre sud. Așezările sătenilor sunt în mare parte bune, cu livezi și grădini. Proprietatea acestei întinse și frumoase moșii a fost a dnei Smaranda Cimara, fiica defunctului marelui logofăt şi general T. C. Balş, şi a defunctei logofetese Maria Balş, născută Bogdan; acum este a dlui Vasile Lascăr. Sătenii înproprictăriți au 555 hectare 21 ari pământ; iar proprietatea moșiei are 6.402 hectare 68 ari câmp (afară de 216 hectare, ocupate de târgușorul Darabani) și 270 hectare pădure tânără, cu diferite esențe, între care predomină stejarul; această pădure, aflată în trei locuri, poartă trei numiri: Buleandra, Grozava și Podriga. Sunt trei livezi pe moșie, cu diferite specii de fructiferi, în suprafață de 7,5 hectare; şi pe lângă fiecare livadă, se aflӑ şi vie, care, luată în totul, e de 18,5 pogoane. Iazuri sunt 11, din care cele mai mari, numite: Iazul Turcului, cu o suprafață de 42 hectare; al Milancei, de 22 hectare; şi Iepăria, de 22 hectare, toate cu pești buni și raci. Podriga și Ieşanca sunt pâraiele principale, care trec pe moşie. Se găseşte piatră calcarică şi grezie în lespezi, pe malul Prutului, şi se extrage numai pentru trebuința locală. Drumuri insemnate sunt: calea județeană, de la Rădăuți, prin Păltiniş; calea comunală ducătoare la Ştefăneşti, pe deasupra Bivolului; aceea ce duce la Săveni, pe deasupra Mileancei și a Tătărășenilor, iar de la Tătărășeni, pe la Balinţi, la Botoșani; acel ce duce de la

Dorohoi, pe la Gârbeni şi Havârna; acel ce duce la Dorohoi, pe la Hudeşti și Lişna, şi acel ce duce la Herța și Mamornița, pe la Bagiurea, Baranca și Orofteana. Hotarele moşiei cu: Hudești, Conceşti, Ghitcăuţi, pe laturea sudică; Teioasa, Păltinişul, Bivolul, pe laturea nordică; Prutul şi o mică parte din Teioasa, pe laturea estică; Milancea şi Cordăreni, pe laturea vestică. Localităţi însemnate sunt: Dealul Ursului, Valea Ieşancăi, Ponorul Apelor, Izvorul Boerului şi Râpele Ciorbenilor. Numirea veche a satului, după documente, era Câbâceni (Căbiceni – n. n.); iar actuala a căpătat-o în urmă, după numele stării sociale a locuitorilor, care aparţineau la căpitănia locală a corpului Darabanilor. Darabanii erau corpul de armată pedestru și permanent. Obligativitatea serviciului trecea de la tată, la fii în stare validă. Din acest corp se luau străjile la Curtea Domnului, unde sta întotdeauna un căpitan de darabani. Serviciul Darabanilor era distins la scaunul Domniei, după cum arată şi Dimitrie Cantemir, în *Descrierea Moldovei*”[190].

DĂRĂŞTI

(în hotar cu Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui).

1634, noiembrie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui medelnicer Simion Gheuca, care primeşte urice pentru o parte de ocină din satul **Dărăşti** (în hotar cu Hă-

---

[190] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 56-58

lăreşti, comuna Iana, Vaslui) şi din **Hăruleşti** (Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), pe pârâul Puţului, în ţinutul Tutovii, toată partea Mărciască, cât se va alege dintr-acele două sate, ce este cumpărătură de la Dumitraşcu Şeptelici, drept 3 iepe cu mânji… Iar lui Şeptelici i-a fost cumpărătură de la Nicoară din **Ceucani** (Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi de la femeia sa Nastasia, şi de la feciorii lor, feciorii Mărcescului şi ai Mărceascăi… / Şi iarăşi îi întărim a lui dreaptă danie, de la Condre şi Maftei, feciorii Rusului, partea lor din satul **Mânzaţi** (comuna Alexandru Vlahuţă, Vaslui), cu loc de prisacă, din partea de sus, de către răsărit"[191].

1638, martie 22: Marica, jupâneasa răposatului Simion Gheuca mare medelnicer dă „o parte de ocină **Dărăşti**, care parte a fost dat-o Sofronia Măteiasă, drept sufletului ei şi a părinţilor ei, jupânului Simion Gheuca… lui Mihail, feciorul Gogului… dinaintea Ursului aprodul şi Irimie Sărăcuţul. Şi eu, Iuraşcu, feciorul popii celui domnesc din târgul Bârladului, încă m-am prilejit"[192].

1688, noiembrie 21: Toader, feciorul lui Vartic din **Mânzaţi**, şi soţia lui Anghelina „dăruiesc cu limbă de moarte vtori postelnicului Ion Pălade a lor dreaptă ocină şi moşie, partea ce li se va alege din Mânzaţi; asemenea, îi dăruiesc şi partea lui Bucium, câtă i s-a veni, din Mânzaţi, care parte o ţin ei pentru partea din **Dărăşti**, vândută de Bucium lui Enachi clucerul din **Ţifeşti**"[193].

---

[191] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 277, p. 311

[192] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 293, p. 293

[193] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 155, pp. 147, 148

DÂRJENI

(înglobat în Bogdăneşti, comuna Horleşti, Iaşi).

1636, ianuarie 30: Zapisul fraţilor Liontie şi Simion, feciorii lui Ion Lupu, al lui Mihalcea, feciorul Frăsinei, şi al nepoţilor lor Gligorie şi Simion, feciorii Titianei, în care mărturisesc că au vândut „partea noastră din sat din **Ştoboreni** (Ştioboreni, comuna Soleşti, Vaslui) Cârstei, ginerelui preotesei din Iaşi. Însă i-am vândut pădure întreagă, ca să-şi facă el prisacă, şi pomăt şi ce-i va trebui, drept 24 de zloţi bătuţi. Şi la tocmeala noastră au fost Gheorghe Arapul sulger, Iordache şi Apostol – feciorii Goei, Selion de **Moimeşti** (comuna Popricani, Iaşi), Moisei de **Românești** (comuna Româneşti, Iaşi), Grigorie Hermeziu, feciorul lui Pentelei vornicul de **Tăuteşti** (comuna Rediu, înglobată în Iaşi), Nacul din **Dârjeni** (înglobat în Bogdăneşti, comuna Horleşti, Iaşi), Precop hotnogul, Isac ginerele lui Feştilă, Petrea sluga Vlădicăi şi Isăilă hotnogul din **Iaşi**"[194].

1774, mai 26: Satul **Dârgenii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[195]**: Toată suma caselor: 10**. Toată suma caselor: 10. Scădere rufeturi, însă 5: 2 popi, 1 dascăl, a aprod, 1 săracă. Rămân birnici 5. / **Birnici** (tij ai dumisale):

[194] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 325, p. 367

[195] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 477

Toader, bârsan / Năstasă Ţurcan / Timoftii / Vasâle, pas / Neculai, pas. // **Rufeturi** (tij ai dumisale): Popa Neculai / Popa Toader / Vasâle, dascăl / Toma, aprod / Tudora, prescurniţă săracă.

1900: „**Dârjeni**, sat în partea de est a comunei Cucuteni, plasa Stavnicul, judeţul Iaşi, situat pe coasta dealului cu asemenea numire. Are o populație de 22 familii sau 106 suflete; o biserică ruinată, făcută la 1742 de fostul proprietar Moisi Cocoranul. Satul face parte din trupul moșiei Cucuteni. Numărul vitelor e de 165 capete, din cari: 106 vite mari cornute, 12 cai şi 47 râmători”[196].

DĂRMĂNEŞTI

(oraşul Dărmăneşti, Bacău).

1632, februarie 7: Zapisul lui Mavric grecul şi al fetelor lui Smăragda, Cuconiţa, Tudosca şi Măgdălina, prin care mărturisesc că au vândut ocina ce au avut-o cumpărătură, în „sat din **Dărmăneşti**, de la Erodiia şi Drăghilă… jupânului Gligorea, ce-a fost jitnicer, şi jupânesei Rocsanda, drept 45 galbeni de aur, două vaci cu viţei şi o iapă… Şi în tocmeala noastră au fost Bejan paharnicu, Gheorghiţă sin Dumitraşco Ştefan vel logofăt, Gligoraşco Bejan şi Ionaşco din **Silişti**… Nistor şoltuzul

[196] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 136

cu 12 pârgari şi Ştefan Chihaia şi Mihaiaş grecul, Miha vameş din târg de **Trotuş** şi alţi mulţi oameni buni”[197].

1639, aprilie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Gligorce şi jupânesei Ruxandra, care cumpăraseră, cu 30 de taleri, de la Vasile Plavăci, de la feciorii lui Gavril, Tudor, Pleşă şi Lazor Plavăci, de la nepoţii Toader, Tudosie, Măriica, Ioana şi Iliana, feciorii lui Tănase Plavăci, de la Nedele şi Varvara, feciorii Muşăi, de la Dochia şi Ionaşco, feciorii Anghelinii, Ihnat, feciorul Ruscăi, şi Ionaşco, feciorul Maricăi, „partea lor din satul **Nadişa** (comuna Strugari, Bacău), din ţinutul Bacăului, o jumătate din partea lui Plavăci, care se numeşte partea lui Ion Plavăci, şi partea Magdăi Băşascăi”. Zapisul de mărturie era semnat de Constantin pivnicer, Barbul, popa Fodor Mani şi Grigore din **Comăneşti** (oraşul Comăneşti, Bacău), Petre Borzea, Dumitru Cerbul şi Marco Childă din **Săsieşti** (comuna Strugari, Bacău), Toader şi Vasile, feciorii lui Toader, Gheorghe zăt (ginere) Toader din **Nadişa** şi de Pricopie şi Ursul din **Petrileşti** (comuna Bereşti-Tazlău, Bacău). / Şi a mai cumpărat Grigorcea, cu 20 taleri, conform zapisului de mărturie de la Sava şi surorile lui, Naste, Gheorghe şi Ilieş din **Dărmăneşti** (oraşul Dărmăneşti, Bacău), de la Petre Borzea din **Văsâeşti** (Văsieşti, înglobat în oraşul Moineşti, Bacău), „toată partea lui şi a surorii lui Simina din jumătate din partea lui Plăvaci sin satul Nadişa”, iar cu 40 de ughi, de la Voica, femeia lui Istratie Plăvaci, şi de la Grigorie Beldemanu, Isăiu şi Ignat, „partea lor din Nadişa, dintr-o jumătate din partea lui Plavăci”. / Şi a mai cumpărat Grigorce părţi de moşie din Nadişa de la Naste

---

[197] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 7, p. 7

şi Cârste Rareş, feciorii lui Vasile Cergatul – drept 9 ughi şi o vacă cu viţel, de la Tecla, fata Riarii, femeia lui Mihai – drept 4 ughi, iar de la Mavrichi grecul şi de la fetele lui Smaranda, Aniţa, Troiţa şi Măgdălina, drept 45 ughi, două vaci cu viţei şi o iapă, „partea lor din **Hărmăneşti** (lângă Cârligi, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), ce-a fost cumpărătură de la Irodie şi de la Savul"[198].

1645, august 31: Scrisoarea lui Macri căpitan, popa de **Dărmăneşti** (oraşul Dărmăneşti, Bacău), Chicior ot tam (de acolo), Natul şi Pavel ot **Şătrăreni** (azi Jijia, comuna Albeşti, Botoşani) „pentru rândul Tomiţii căpitanului, că a venit cu cartea măriei sale ca să socotim, cu oameni buni, pentru o parte de ocină, zicând că are asupreală dinspre nişte răzeşi ai lui, la o selişte, ce s-a chemat **Dănceni** (azi Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi)… şi s-au aflat două pământuri şi jumătate ale Tomiţii, arate de răzeşii lui… Şi s-au pus semne, cum s-a măsurat hotarul"[199].

1774, iunie 15: Satul **Dărmăneşti**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[200]**: Toată suma caselor**: 104. Scădere rufeturi, însă 17: 4 popi, 3 diaconi, 1 ruptaş, 9 sărace şi nevolnici. Rămân birnici 87. / **Birnici:** Ioniţă Hăzăpară / Vasile Hăzăpară / Dumitraşcu Horjăba / Costandin Barna / Ichim Popa / Toderaşcu Bucilă / Lupul Timar / Simion Nemţanu / Grigoraş Hăzăpară / Pavăl

---

198 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 114, pp. 126, 127

199 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 180, p. 150

200 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 318, 319

Grumeza / Acsănti zet (al) lui Măşcăşan / Ioniţă Hăzăpară / Ion Lungul / Ştefan Pavăl / Ioniţă Stratul / Paladi Guţuman / Lupul Hăzăpară / Dumitraşcu Cârlig / Ioniţă Ţâgancia / Vasile Donosie / Ion, vrâncean / Filip Bumbul / Ion Roman / Mafteiu Donosii / Ion a Dochiţoai / Costachi / Pavăl, cojocar / Ştefan Ţâgancia / Gavriliţă / Gligoraş a Stănesii / Apostol, stoler / Toader a lui Postolachi / Ioniţă Ţârţâcă / Petre Ţârţâcă / Vasile Ţârţâcă / Ion, pâslar / Ignat, cojocar / Michita Pârlăpău / Ghilescul / Vasile, ciobotar / Ioniţă Susan / Ion Hăzăpară / Neculaiu, vătăman / Iftimi Băran / Năstas, morar / Ştefan sin Gligoraş / Gavril Marcu / Ion fiul lui Dumitraşcu / Ioniţă Guţăş / Stoica, bârsan / Gheorghi, pâslar / Ştefaqn a Tălpăşicăi / Ion Ianăş / Pinteleiu Chiţurli / Mihaiu frate lui Şchiopu /Dumitru, tăbăcar / Ilii Ugle / Mane al lui Mafteiu / Ion al lui Mafteiu / Ion frate lui Gavriliţă / Ion cumnat lui Gavriliţă / Ion Mălin / Toader, cojocar / Petre Lăzoschi / Ioniţă Puişor / Ştefan Cârligă / Toader Hăzapară / Ioniţă Savin / Dumitru Schim / Pălachi Mestodi / Tănasi / Vasile, păscar / Stan, păscar / Pinteleiu, lăcătuş / Vasilachi Părlipău / Dănăilă / Toader Frumuşel /Andreiu Mistodii / Vasile Grosul / Luca Mane / Neculaiu Roman / Ion, cojocar / Nicodim, văcariul / Vance, jitar / Stan Chiţurle / Vasile din Vrancea / Mihăilă a Tofănesii. // **Nevolnicii şi femeile sărace:** Măriuţa / Tij (la fel) Măriuţa / Tofana / Tudosia / Nicuţa / Mafteiu Mărluşca / Ilii, Safta, monahi / Cârstina / Ion Moşanu. // **Rufeturi:** Popa Andronachi / Popa Ioniţă / Popa Mihălachi / Popa Gheorghi / Diaconul Condorachi / Diaconul Neculaiu / Diaconul Gavrilă / Ion Niţă, ruptaş.

1900: „**Dărmăneşti**, comună rurală în plasa Muntelui, judeţul Bacău. E așezată pe ambele maluri ale

Trotușului şi pe valea Uzului. Se compune din 3 cătune: Dărmăneşti, reşedința, la confluența celor 2 râuri; Lapoșul, cu secția Dărmăneasca, de-a dreapta Trotuşului; Plopul și Păgubeni, de-a stânga; Poiana Uzului, pe cursul superior al Uzului. / În aceste locuri (de fapt, în Dărmăneşti, Neamţ – n. n.) a venit Iliaș vodă, la 1434, cu ajutor de la regele Vladislav, ca să răstoarne pe fratele său Ștefan vodă, dar, fiind bătut de acesta, s-a retras în fugă peste hotar… În Condica Liuzilor (din 1803) se găsesc: Plopul, al mănăstirii Tazlăul (Neamţu) și Dărmănești al schitului Dărmănești (Lapoș?). În Statistica din 1878 o găsim compusă din 5 cătune, ca şi acum… Are o şcoală mixtă, care funcționează, din 1864, în satul Dărmănești, întreținută de stat, într-un local bun, în valoare de 3.000 lei, construită, din bârne, de comună, cu 19 prăjini pământ în vatra satului. În anul 1891, şcoala a fost frecventată de 41 copii, printre care și o fată. Sunt 5 biserici ortodoxe: 2 în satul Dărmănești, una în Poiana Uzului, una în Plopul şi una în Lapoș, deservite de 2 preoţi şi 9 cântăreţi, şi o biserică catolică, în satul Dărmănești, deservită de un preot. Sunt 22 cârciumi. / Populaţiunea numără 918 familii sau 3.968 suflete: bărbaţi 2.018, femei 1.905. După naţionalitate, se împart: 3.747 români, 2 bulgari, 4 germani și 215 unguri, dintre care 3.940 de protecţiune romîâă, 2 austriacă, 20 ungară, 4 germană şi 2 bulgară. După felul ocupaţiunii sunat: 1.568 agricultori, 150 meseriaşi, 40 industriași, 155 comercianţi, 50 cu profesiuni libere, 450 muncitori şi 250 servitori. Știu carte 151 persoane. Sunt 731 contribuabili. După legea rurală din 1864, s-au dat, la 570 locuitori, 1.935 fălci pământ în împroprietărire… Proprietari: Principele Al. B. Ştirbei are o moşie de 7.084 fălci, ce-i dă un venit anual

de aproape 40.000 lei; Eug. Ghica are o moșie de 7.000 fălci, cu un venit de aproape 10.000 lei. Statul are moșiile Plopul şi Lapoșul, cu o întindere aproximativ de 3.300 fălci. Principele Ştirbei are aci un castel, cu o poziţiune frumoasă, pe deal. În jurul castelului s-a făcut un parc și pe o parte s-a plantat viţă. Din grădină se poate imediat intra în pădure, pe unde treci, spre a urca pe munții cei mai înalți, precum sunt Nemirele şi altele. În această comună se află: o fabrică de cherestea cu aburi, 3 ferestraie de apă, 5 mori, 2 dârste și 12 pive de bătut sumane, neperfecționate. Viile ocupă o suprafață de 10 hectare, care, în 1890, au dat 7,60 hectolitri vin negru și 15,20 hectolitri vin alb. Via lucrătoare are 13 hectare. Animale sunt, în 1890: 197 cai, 2.496 vite cornute, 557 porci, 299 capre şi 3.665 oi, care, în 1891, au dat 46 kg lână țigae, 5.207 kg lână țurcană, 93 kg lână amestecată şi 280 lână miță. Stupi de albine sunt 340; în 1890, au dat 170 kg miere şi 84 kg ceară. / **Dărmăneşti**, sat, reşedinţa comunei Dărmăneşti, situat de-a lungul malului stâng al pârâului Uzul, nu departe de vărsarea lui în Trotuș. De acest sat ţine cătunul Brătuleşti. Are o școală mixtă, la care au urmat, în 1891, din acest cătun, 25 copii, din 205 în vârstă de școală. Are două biserici ortodoxe; una clădită, la 1797, de boierul Const. Ghica, iar, la 1843, restaurată de locuitori, cu ajutorul Catincăi N. Ghica; şi alta, clădită, la 1808, de locuitori; bisericile sunt deservite de 1 preot şi 4 cântăreţi; de asemenea, se află o biserică catolică, zidită, la 1813, de locuitori. Cârciumi sunt 17. Se găseşte o fabrică de cherestea cu aburi, 3 ferestraie de apă şi 3 mori. Populația numără 2.723 suflete, cu 618 capi

de familie. Animale sunt: 135 cai, 1.786 vite cornute, 402 porci şi 252 capre”[201].

DĂRMĂNEŞTI (HATNA)

(aproape de Suceava, Bucovina).

Până în **7 ianuarie 1403**, când a fost dăruit Episcopiei Sucevei, satul Dărmăneşti, numit Hreţca sau Sârbi, a făcut parte din „ocina dreaptă” a voievodului Alexandru cel Bun, cel care adusese la Suceava, încă din 29 iunie 1402, moaştele Sfântului Ioan cel Nou. Sfântul fusese depus în biserica de mir a Moldovei, care ţinea loc şi de episcopie, iar satele „Hreţca pe Suceavă şi Averăuţi pe Suceavă (Vereşti)” însemnau ofranda pe care o aducea voievodul, „la soborul Sfântului Ioan Botezătorului”, noului patron spiritual al capitalei Moldovei. Dărmăneştii aveau hotare „vechi şi dedemult”, formula aceasta certificând existenţa satului cu mult înainte de primul Descălecat, adică din vremurile în care „drumul ctitorea satul” (Iorga). Iar primul nume pe care l-a purtat în istoria mărturisită, acela de Sârbi, poate explica rolul Dărmăneştilor de paznic al Drumului Mare, care unea, comercial, Nordul şi Sudul, printr-o posibilă colonizare cu vlahi balcanici sau chiar cu sârbi, o colonizare conjuncturală, care, în ciuda aparenţei, nu întăreşte teoriile migraţioniste ale neprietenilor românilor. Pe vremea aceea, aşa cum se

---

[201] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 73, 74

confirmă şi prin textele străvechi din „Rohonczi Codex”, vlahii stăpâneau munţii, începând din Balcani şi terminând cu crestele împădurite de pe malurile Rinului, urmând pe un „Vlad” (în slavă, „vlad” înseamnă proprietar de pământ, stăpânitor) sau altul „pe Calea Dacilor”, după „voia Căii Stelelor”, pentru a împlini destinul „şoimului”, după închinare pe înălţimile sfinte ale Rarăului. Din păcate, despre vremurile vechi noi n-am păstrat mărturii, iar atestările documentare nu sunt altceva decât un fel de cadastru primitiv, prin care se consemnează modificarea regimului de proprietate. Mai există, ce-i drept, „tradiţiile” sau legendele, care menţionează, de o parte şi de alta a apei Sucevei, pe un cioban aproape mitologic, Dediu, care şi-a înveşnicit numele în toponime („Dealul Dediului”, „Valea Dediului”, „Fântâna Dediului” etc.), într-un teritoriu întins, care începea dinspre Părhăuţi şi Dărmăneşti şi sfârşea dincolo de hotarele estice ale Vereştilor. Dar şi acest Dediu a fost uitat, în cele din urmă, ba chiar a fost substituit, toponimic, cu nume de proprietari vremelnici, precum Dolenciuc, Pomirki sau Solomia. Chiar şi amintirea celui care avea să dea numele durabil al satului (protopărintele, moş-strămoşul obştesc), Petru Dărman, avea să fie ignorată peste vremuri, tot aşa cum, printr-o ciudată confuzie administrativă, chiar şi numele Dărmăneştilor avea să fie substituit de numele unui cătun megieş, Hatna.

În **10 aprilie 1430**, când Alexandru cel Bun, întărind Pătrăuţii lui Vlad Adiş, îi dădea acestuia uric şi pentru „al treile cot, tij di Pătrăuţi, unde au fost Grecii din Dărmăneşti, la Fântână”. Şi, totuşi, dubla legendare, cea a unei descendenţe balcanice, grefată pe obştea neamului de păstori ai baciului Dediu, poate fi argumentată prin

elemente aparent minore, care ţin de perioada de după recuperarea satului de sub tutela episcopească, în vremea lui Stoian, al cărui fiu, Petru, se va numi şi Dărman, adică omul care „dărma" (dobora) copacii pentru a-şi hrăni, pe timpul iernii, turmele. Că primii săteni ai Dărmăneştilor trăiau pe seama turmelor rezultă şi din faptul că ei mai aveau un sat, Dărmăneşti pe Jijia, care este întărit nepoatelor lui Stoian, Taţa şi Vasca, în 10 aprilie 1499, odată cu Dărmăneştii pe Suceava, ocina botoşeneană servind, probabil, pentru iernatul turmelor, cirezilor şi hergheliilor. Şi ar mai fi o precizare, legată de toponimul „botuşani", care desemnează, în româna veche, pe ciobanii oilor boteie, adică oile sterpe, inclusiv cârlanii, tot aşa cum „botuş" înseamnă locul pe care erau păşunate oile sterpe.

Data de 10 aprilie **1499** este considerată de cei mai mulţi istorici şi monografi, mai ales de cei care l-au creditat excesiv pe Daniel Werenka, drept cea a atestării documentare a satului Dărmăneşti. Atunci, în 10 aprilie 1499, Taţa, fata lui Petru Dărman şi nepoata lui Stoian, împreună cu verişoara ei, Vasca, fata Nastasiei, solicită întăritură domnească pentru trei sate, inclusiv „Dărmăneşti pe Suceavă", moştenite de la bunicul lor, iar Ştefan cel Mare confirmă proprietatea, dar fără referiri la urice domneşti anterioare. Drept consecinţă, nu se cunosc condiţiile în care Stoian, tatăl lui Petru Dărman şi al Nastasiei, intră în stăpânirea fostului sat domnesc Hreţca, aflat, vremelnic, şi în proprietatea Episcopiei Sucevei. Apoi urmează un veac şi jumătate de tăcere.

În 3 decembrie **1642**, Ieremie Busuioc, fiul fostului mare spătar Busuioc, lăsa, „cu limbă de moarte… a treia parte a satului Dărmăneşti, ţinutului Sucevii" lui

Ieremie Murguleţ, moştenitor al unei jumătăţi din satul Părhăuţi, cel mai mare dintre fraţii boieri Murguleţ, toţi zvăpăiaţi şi veşnic implicaţi în desele schimbări de voievozi ai Moldovei.

Din 6 aprilie **1634**, beneficiază de atestare documentară şi satul Măriţei, şi cătunul acestui sat, Hatna sau „jumătate de sat Măriţei, partea de jos”, cumpărată de Evloghie, pentru a doua oară episcop al Rădăuţilor, om hapsân, amestecat în fel de fel de afaceri oneroase şi care avea să cumpere Hatna pentru înzestrarea surorii sale, Ana. Pe Ana o va moşteni Toader Murguleţ, stăpânitorul unei obşti săteşti de neamuri străvechi, reprezentată, în 6 aprilie 1659, la o hotărnicire în Iacobeşti, de Ipatie Murguleţ, Lupul Dubnim, Ionaşco Pintescul şi de fraţii Gligorie, Loghin şi Simion Pintescul.

1708: Satul lui Petru Dărman, cel menţionat de uricele voievodale, se afla, în vremurile vechi, pe malul apei Sucevei, până la pârâul Hatna. Cealaltă parte de sat şi de moşie, „de la părâul Hatna în sus, socotind pârâul mijlocul moşiei”, era proprietate răzeşească, menţionată ca atare şi în 12 aprilie 1708, când Iuon Abăza revendică, în divanul lui Mihai Racoviţă Vodă, o jumătate „parte de sat Dărmăneşti la apa Sucevii… care moşie i-a venit de la moşul său, răpusatul Dociul biv paharnic”. Acest Iuon Abăza, moştenitor al părţii de sat desprinsă din trupul obştesc, ar fi îngropat, sub altarul bisericii din vatra veche a satului, o comoară, pe care urmaşii lui au tot căutat-o, vreme de vreo două secole, dar fără să o afle, pentru că nimeni nu-şi mai amintea unde anume s-a aflat, cândva, prima biserică, probabil din lemn, a dărmăneştenilor.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[202], din 1772-1773, înregistrează la Dărmăneşti, în Ocolul Vicovilor, fără alte precizări, „37 – toată suma caselor”, însemnând 4 femei sărace, 1 popă şi 32 birnici.

1774: La venirea austriecilor în Bucovina (ocupaţia s-a încheiat în data de 1 octombrie 1774), satul Dărmăneşti, care avea doar 41 de gospodării, îşi pierde numele, în favoarea celui al cătunului Hatna. Pe vremea întocmirii „Topografiei” lui Daniel Werenka, în 1895, deci, satul avea 2.236 locuitori, doi preoţi, pe Georgie Popovici şi pe Dumitru Burac, şi un cantor bisericesc, pe nume I. Masichevici, doi învăţători, pe Grigori Iacubovici şi pe Ecaterina Halla. Primarul, şi el ucrainean, se numea Nicolai Strilciuc. Măriţeia avea, în 1774, 33 familii, dar satul creşte, până în 1784, la 114 familii, datorită colonizării cu 81 familii de galiţieni, pe care o va face noul proprietar, negustorul armean Ivan Capri.

În 15 iunie **1765**, stăpân peste partea nerăzăşească a satului Dărmăneşti era Radu căpitan, un boiernaş care împresurase parte din moşiile stăpânite de mănăstirea Pătrăuţi. În 1808, jumătatea de lângă apa Sucevei a moşiei dărmăneştene aparţinea paharnicului Iuon Cârste, care o dăruieşte nepotului său Ioan, fiul lui Ilie Cârste. În 24 mai 1833, acel Ioan, ajuns baron al statului austriac, a dăruit a opta parte din sat nepotului său, Ienachi, şi el „baron Cârste”. Satul megieş, Măriţeia, încăpuse, începând din 22 august 1785 şi până 8 decembrie 1786, pe mâinile negustorului armean Ivan Capri (Ioan Căprii, cum i se zice într-un alt document), care, ca să-şi exploateze eficient noua moşie, începe o masivă colonizare cu galiţieni.

---

202 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 342

Din rândul acestor agricultori avea să se ridice, la 1848, deputatul-ţăran Dolenciuc, ales, în 14 iunie 1848, deputat de Suceava în Parlamentul din Viena cu 59 voturi din 74.

În **1843**, biserica Naşterea Domnului din Hatna, cum erau numiţi Dărmăneştii, cu 1.515 enoriaşi, era slujită de parohul Ilie TARNOWIECKI, patron bisericesc fiind baronul Ennakaki von KRISTIE (Cârste). În 1876, biserica, cu hramul schimbat, din 1875 (Arătarea Domnului), aflată sub patronajul lui Nicolai de CÂRSTE şi a lui Bogdan de PRUNKUL, avea, în comuna Bisericească Hatna şi Măriţei, 3.604 enoriaşi, paroh fiind George POPOVICI. În 1907, patron al bisericii era evreul Iankel FISCHER, paroh fiind Eugen BODNARESCUL, născut în 1846, preot din 1871, paroh din 1876, ajutat de preotul cooperator Adrian BODNARESCUL, născut în 1879, preot din 1906, cantor fiind, din 1899, Clementie SCRIPCARIU, născut în 1864.

1858: În Hatna-Dărmăneşti, funcţiona, din 1858, o şcoală cu 3 clase[203].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Suceava** (Oraş cu tribunal districtual) cu Cutul Zamca, Iţcanii Vechi şi Şeptilici, Bosance cu Nemericeni, Podeni, Hriaţca şi Lisaura, Buneşti, Buninţi, Chilişeni, Danila, Găureni, **Hatna cu Dărmăneşti**, Iasobeşti sau Fogodisten cu Gura Solcii, Slobozia sau Milişăuţii de Jos, St. Ilie, Ipoteşti, Iţacanii Noi, Călineşti Enache cu Vasilache, Călineştii lui Kuparenko, Costâna cu Berindeşti, Liteni,

[203] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 44, 1876 p. 42, 1907 p. 154

Mereţei, Mihoveni, Mitocul Dragomirnei cu Lipoveni, Părhăuţi, Pătrăuţi pe Suceava, Reuseni, Romaneşti, Rus Mănăstioara, Rus Plavalar cu Rus Poienile, Securiceni, Şcheia, Soloneţ, Stroieşti pe Suceava, Tişăuţi, Todireşti cu Pietroasa, Uideşti, Zahareşti”[204].

1869: La doar trei ani de la inaugurarea primei linii ferate din Bucovina, Lemberg-Cernăuţi (primul tren a sosit la Cernăuţi în 15 septembrie 1866), s-a dat în funcţiune şi calea ferată Cernăuţi-Iţcani, primul tren sosind în gara Hatna în ziua de 28 octombrie 1869. Această cale ferată, proiectată de arhitectul Adolf Marin, fiul primarului german din Rădăuţi, urma să treacă prin oraşul natal al proiectantului şi să urmeze culmea dealurilor de pe malul drept al Sucevei, până în fostul oraş voievodal, Suceava. Nemţii din Rădăuţi, în frunte cu tatăl proiectantului, înspăimântaţi de „fantasma noului” (taman ca în romanul „Prăpădul Solobodei”, de Eusebiu Camilar), s-au pus pe întocmit jalbe, ajungând „până la împărăţie”, iar „drăguţul de împărat” Franz Iosif s-a milostivit de nemţii rădăuţeni, recomandându-i lui Adolf Marin să facă noul „drum de fier” departe de Rădăuţi, pe malul celălalt al apei Sucevei. Conform noului proiect, Dărmăneştii, cunoscuţi drept Hatna, căpătau statutul economic de „nod feroviar” important. Cealaltă cale ferată importantă a Bucovinei, Hatna-Câmpulung era în funcţiune încă de la începutul anului 1888 (în 5 februarie, între Cacica şi Soloneţ, a deraiat locomotiva unui tren cu 16 vagoane, încărcate cu prund, ucigându-l pe conducătorul trenului, un oarecare Milecki), inaugurarea fiind planificată pentru ziua de 1 februarie 1888, dar evenimentul festiv s-a petre-

---

[204] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

cut, cu surle şi trâmbiţe, abia în ziua de 1 mai 1888, zi în care Dărmăneştii devin în mod real inima feroviară a Bucovinei.

1882. Volumul 8, Raport anual pentru 1881. Pagina XI. (**Tumuli, morminte megalitice, descoperire de aur**). „Conservatorul Gutter a raportat recentele sale cercetări arheologice în Bucovina, în special în vechiul castel din Suceava. S-a remarcat raportul aceluiași conservator despre tumulii din Pătrăuţi (Petrouts), Siret (Sereth), Corceşti (Korczeschti) și Ropcea (Ropcze), precum și un alt raport, despre așa-numitele morminte megalitice, găsite la Jankulberg (Dealul lui Iancu) și despre un depozit de aur, găsit la Hatna“[205].

1891. Volumul 17. Nota 104, pagina 123 (**Măriţei**) „Corespondentul W. Schmidt raportează asupra satului Măriţei din Bucovina. Cătunul Măriţei formează un loc ciudat, lângă prima stație, Hatna, a căii ferate Lemberg-Cernăuți-Suceava, înfipt între dealuri și mărginit de un torent cu același nume cu Hatna. Descoperirile bogate în aur au atras atenția generală cu atât mai mult asupra acestei așezări, întrucât se știa că mulți ţărani au vândut bucată cu bucată bogăţiile aruncate în poala lor prin voia coincidenței capricioase, unor pânditori ai profitului, care aşa au ajuns la prosperitate. Chiar și anchetele oficiale s-au dovedit a fi lipsite de rezultate, în confruntarea cu istețimea vicleană a căutătorului, vânzătorului și a cumpărătorului, până în 1878, când, în cele din urmă, anumite piste, care au fost urmărite, au condus la faptul că, după o

---

[205] Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

puternică rupere de nori, din iulie, torentele care s-au năpustit în Măreţia au scos, din nou, la iveală diverse obiecte de aur, pe care le-au cules ţăranii şi le-au păstrat în secret, până ce le-au vândut, pentru o sumă derizorie, unui comerciant rătăcitor. După finalizarea anchetei, căutătorii și cumpărătorul au fost aduși, împreună cu obiectele găsite, la Căpitănia districtului, pentru cercetare. Au fost înregistrate o brățară masivă din aur, de formă primitivă, în formă de șarpe, și câteva fibule similare. Toate piesele au arătat urme regretabile de frecare cu rocile torentului, deasupra cărora amețitorul curent de apă le-a determinat să se rostogolească. De asemenea, cu această ocazie, a ieșit la iveală un molar al unui *Ursus primogenius*. Căpitanul de atunci districtului, Anton Heschmann, s-a simțit obligat să meargă cu o comisie la fața locului, în Măreţei, pentru a putea determina proveniența descoperirilor, cercetând cu atenție terenul. Corespondentul Schmidt a fost chemat în această comisie și a urmat cursul torentului, în amonte, pentru a descoperi semne de orientare. Deși a pătruns până la sursă, nu a văzut nimic semnificativ și se poate presupune, cu toată certitudinea, că astfel de aur găsește doar în cursul abundenţei de apă, torentele formându-se, la o distanță considerabilă, de partea dreaptă sau de partea stângă, și probabil că puhoiul realizează spălarea obiectelor și îndepărtarea pământului, de îndată ce valul sălbatic a atins o înălțime suficientă pentru a lăsa curentul să se învolbureze și să sape şi peste locul în care se află obiecte de valoare. Sătenii care au găsit aceste obiecte l-au asigurat că nu au habar de unde provin toate aceste comori. Pe de altă parte, a fost fericit că a făcut o altă descoperire. În timp ce cobora, se uită în jurul zonei,

văzând o înălțare spre vest, precipitată, dar ușor înclinată spre vest, de aproximativ douăzeci de metri, al cărei vârf era încununat de un fag bătrân. Când a ajuns în vârf, a observat, de departe, ceea ce doar ochii pricepuți pot vedea, niște denivelări discrete, care pot dezvălui, în orice moment, vremuri pline de viață. Tumulul era aproape în mijlocul platoului, în timp ce în jurul lui se aflau morminte scufundate. În ciuda înserării tot mai pronunţate, căpitanul de district și ceilalţi au urcat pe deal, iar Schmidt le-a arătat spre descoperirea sa; ascultându-l cu neîncredere, ei au răscolit în locurile arătate de el şi au scos la iveală, deocamdată, o secțiune transversală, care l-a încredinţat pe Schmidt despre corectitudinea presupunerii sale, apoi au aflat alte trei astfel de locuri de odihnă, în care se aflau resturi calcinate de coloană vertebrală. Unii au propus adunarea rămăşiţelor, astfel încât să se poată face o înmormântarea creştină a acestor rămășițe umane descoperite din întâmplare. Câțiva medici, prezenţi acolo, au explicat că, pentru a intra în această stare de calcifiere, scheletele umane trebuie să fi stat în pământ cel puțin două mii de ani, ceea ce a dus la decizia ca, în viitorul apropiat, după obținerea permisiunii, de la proprietarul moşiei, baronul Johann Kapri, să se caute cu atenție şi să se sape pentru a descoperi tumulul. Problemele referitoare la costuri au amânat executarea acestei decizii. De atunci, nu s-au mai făcut raportări ale altor descoperiri de aur în zona Măriţei, dar acest lucru nu înseamnă că astfel de descoperiri ar fi fost făcute și până acum, comorile rămânând ascunse, pentru presupusul avantaj al căutătorului“[206].

---

[206] Ibidem

1896: **„**Czernovitz, 7 Ianuarie. Serviciul drumurilor de fier al liniilor secundare Hatna – Kimpu-Lung şi Hadikfalva – Radautz, se va suspenda, probabil pentru 4 zile, din cauza ninsorilor mari**”**[207]**.** În faţa gării din Dărmăneşti, s-a deschis, în primăvara anului 1896, „ospătăria românească” a lui Georgiu Roşul, „o ospătărie pentru orice drumeţ şi mai ales pentru Românii noştri, cari pot, în tot momentul, aici mâncări bune şi pat pentru dormit a căpăta”[208]. Ospătăria aceasta îşi va păstra renumele şi în 1919.

1901: Pentru dialectologul Gustav Weigand, care vizitează satul Dărmăneşti, nota: „Hatna, sat care, la fel ca Ipoteştii, care se află și mai la sud, lângă Suceava, are o populație slavă”[209].

1904: În primăvara anului 1904, înainte de Paşte, Nicolae Iorga a trecut, în două rânduri, prin Dărmăneşti, în drum spre Câmpulung şi la întoarcere, iar în vremea popasului în gara Hatna avea să noteze cu inconfundabil sarcasm: „La Hatna, se îmbulzeşte tot felul de lume în gara joasă şi murdară. Trei familii cu înfăţişare distinsă s-au întâlnit în Restaurant. Recunoaştere, amintiri, glume… Bărbaţii au tipuri austriace desăvârşite, austro-iudaice mai bine, cu pălăriuţe, mustăţi cârligate, dungi de favorite. Mersul, căutătura, ifosul arată pe desăvârşitul funcţionar austriac. Femeile au vioiciunea, eleganţa, graţia Româncei, felul ei de vorbă felurită şi cochetă. Un copil, adus ca să-l cunoască şi ceilalţi, aleargă la cea mai tânără din Doamne, căreia ceilalţi îi spun Tuţa şi o cheamă „mamă”. Când va fi mare, acest copil oacheş va purta pălăriuţă, îşi

---

[207] *Epoca*, No. 51, Anul II, marţi 9 ianuarie 1896, p. 2
[208] DEŞTEPTAREA, Nr. 22/1896, p. 185
[209] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

va lăsa favorite, va încârliga mustăţile sale negre, va vorbi nemţeşte cu toţi ai lui ca şi cu străinii. Dar acum i se îngăduie, lui i se îngăduie să fie încă Român". Nicolae Iorga, prorocind simbolic, avea să se înşele asupra acelui copil dărmăneştean, care va rămâne Român până dincolo de moarte şi care se va afirma drept primul teoretician al „iconarismului" bucovinean, drept poet înzestrat, drept prozator inconfundabil, drept filosof strălucit, la care şi Lucian Blaga avea să caute cu admiraţie, şi drept celebru universitar cernăuţean. Apoi, după ce se va fi jertfit pe sine pentru cauza Românismului, dărmăneşteanul acela va cunoaşte umilinţe inimaginabile, va fi arestat, întemniţat, bătut şi golit de sine, va fi pus să cureţe rigolele Sucevei, şi i se va dărâma bustul, şi i se va călca memoria în picioare chiar şi atunci când se vor întoarce vremurile pentru care el a luptat, el a trăit şi tot el a murit.

1906: „**Nenorociri**. În gara Hatna s-a întâmplat, în noaptea de joi spre vineri, 14 decembrie 1906, o groaznică nenorocire. În decursul ranjării, frânarul Georgi, alunecând de la scările unui vagon, a picat sub vagoane, care l-au tăiat drept în două. Nenorocitul a lăsat în urma sa o soţie şi patru copii"[210].

1907: „Era o zi frumoasă, de început de septembrie. Fiind şi ziua Domnului, răsunau, des de dimineaţă, clopotele, cu mai multă putere ca altădată, căci aduceau ştirea înbucurătoare că aceasta zi nu este o zi de rând, ci o zi de sărbătoare mare pentru întreg satul, deoarece în această zi se aranjează **prima petrecere poporală**. Cu toate că acest sat are, în cea mai mare parte, o populaţie românească, după cum dovedeşte aceasta nu-

---

210 *Apărarea Naţională*, Nr. 22, Anul I, Cernăuţi, joi 20 decembrie stil nou 1906, p. 3

mele de familie ca Bejenariu, Scorţariu, Pitei, Olariu ş. a., nu a avut fericirea să aibă şi el o petrecere poporală, până acum. De aceea, ne-exprimabilă era bucuria ce au simţit-o hatnenii cu aceasta petrecere. Totodată au avut ocaziune hatnenii să asculte, atât în biserică, la liturgie, cât şi la petrecere, un cor mândru de ţărani, din comuna Mitocul Dragomirnei, sub conducerea vrednicului diriginte Dodu Totoescul. Ţi se umplea inima de bucurie, când vedeai cu ce entuziasm cântau aceşti ţărani, numai şi numai de a deştepta, prin aceasta, şi hatnenilor gustul la înfiinţarea unui astfeliu de cor, dar mai ales spre a-i aduce pe hatneni, mai ales prin cântecele lumeşti, la conştiinţa de sine, că sunt şi ei în rând cu ceilalţi români, din celelalte sate din apropiere, şi că nu dorm. / Petrecerea s-a aranjat, după cum s-a amintit, în invitări pe toloacă, înaintea bisericii, un loc potrivit pentru întreg satul. De departe se vedeau fâlfâirile **măreţului steag tricolor, care şi el, pentru prima oară, a fost înfipt pe pământul Hatnei**, înfipt însă aşa, ca să nu mai fie scos în veci şi ca să rămână propriu **hatnenilor, care uitaseră de dânsul**. Festivitatea a mai fost potenţată şi cu vuietul răsunător al săcăluşelor, cu care se întâmpinau oaspeţii. Încă nu erau două ore şi toţi poporeni veniseră la locul hotărât, ca să vadă ceva ce nu mai văzuseră până atunci. Cu mic, cu mare, iară mai ales bătrânii şi bătrânele priveau cum se joacă frumoasa horă şi celelalte jocuri naţionale, săturaţi fiind de atâta rusească neaoşă rusească. Numai aceşti bătrâni şi bătrâne puteau înţelege mai bine rostul horei, căci ei îşi aduceau încă aminte când şi în Hatna numai acest joc se juca şi când nu se auzea alta vorbă decât cea românească. Îţi sălta inima de bucurie, când vedeai cum jucau flăcăii din satele din apropiere, cu fete din Hatna, şi

cum le îndemnau, ba chiar le mustrau că nu vorbesc româneşte. După ce s-au jucat mai multe jocuri naţionale, a luat părintele cooperator **Adrian Bodnarescul** cuvântul şi a intonat necesitatea unei şcoli româneşti în Hatna, arătând, totodată, că, fără de această şcoală, nu poate progresa comuna, cea ce se mai poate vedea din lipsa de studenţi, dintre care abia 2 poate să numere Hatna, pe când celelalte sate, cu zecile. A mai adus la expresie vorbitorul bucuria tuturor că hatnenii nu dorm şi că au simţit lipsa unei şcoli româneşti, pentru care s-au şi întreprins paşii necesari. În urmă, a mulţămit oaspeţilor care au contribuit, atât de mult, la ridicarea prestigiului petrecerii. Deja, cu câteva zile înainte, se interesau hatnenii ori vor avea oaspeţi, căci se vedeau părăsiţi, şi de aceea au simţit ei deosebită bucurie că lumea de prin prejur nu a uitat de dânşii şi că a venit să-i cerce şi să vadă ce pot Aşa au onorat cu presenţa lor petrecerea profesorul veteran Bumbac, părinţii Morariu, ambii Bodnărescul, Totoescul, Ott, profesorii Lucaci, Victor Morariu, artistul Roşca, oaspeţii din regat, Furnică, Goraş, funcţionarii de la tribunalul din Suceava, Tomaşciuc, Balmoş şi Taniac, foarte mulţi învăţători şi reprezentanţii societăţilor academice „Junimea”, „Academia ortodoxă”, „Dacia” şi „Bucovina”, şi alţi oaspeţi, de care nu-mi mai aduc aminte. Petrecerea a reuşit, cu toate că a fost prima, splendidă, mulţămită comitetului aranjator. Venitul curat se urcă la suma de 144 coroane, unde sunt cuprinse şi suprasolvirile, pentru care se aduce, şi pe această cale, mulţămita cea mai profundă, cu atât mai mult cu cât fiecare ban are, aici, o valoare înzecită”[211].

---

[211] *Apărarea Naţională*, Nr. 65 şi 55, Anul II, duminică 8 septembrie stil nou 1907, p. 3

1907: „În cancelaria comunală din Hatna se află listele de alegere pentru comitetul comunal. Listele aceste sunt întocmite numai în favorul superiorului **Gelka** şi a cumătrului său **George Şvediniak**, care a fost ales, înainte de cinci ani, în consiliul şcolar din loc şi ocupă şi astăzi acest post; fără o altă alegere, respective realegere. Aceşti doi conducători sau, mai bine zis, gheşeftari de şcoală din Hatna vânează acuma şi după conducerea destinelor comunale şi, spre acest scop, sunt întocmite şi listele de alegere ale comitetului comunal. În listele aceste sunt corect scrise numele lipaşilor superiorului Gelka şi a lui George Şweduniak, iar numele celorlalţi hatneni şi, în special, ale românilor din Hatna lipsesc cu totul sau sunt schimbate, dacă nu numele, atunci numărul casei respective, al colii proprietăţii de loc. Aşa, bunăoară, sub numărul casei 16 se află, în loc de **Mihai Cuşnir**, Mihai Cozmiuk, în loc de **Ilie Cuşnir**, Ilie Cozmiuc, nume care nici nu-s în Hatna; în loc de **Petru Seniuc**, Ion Marusiac, în loc de de **Vasile Opariuc**, Vasile Marciuc, în loc de **Dumitru Bejenariu**, Onutrei Bejenariu ş. a. m. d. sau altele lipsesc cu totul, aşa bunăoară **Nicolai Perhinschi** şi alţi mulţi. Petru a lui **Constantin Seniuc** posedă trei numere de casă, nu-i însă pus nici sub un număr de-al său, ci sub numărul unei case străine şi plăteşte pentru această gospodărie, după cum arată listele de alegere, numai 78 de bani bir, pe când cărticica birului ne arată că gospodarul susnumit plăteşte peste 35 coroane. În modul acesta, sunt scrise şi sucite listele de alegere, aşa că vor putea vota şi vor putea fi aleşi numai lipaşii galiţianului Gelka şi a cumătrului său, George Şweduniak, pe când ceilalţi nu vor putea vota nici, nu vor putea fi aleşi. Rugăm deci pe dl căpitan al districtului Sucevei, Dr.

Tarangul, să arate şi faţă de hatneni bunăvoinţa sa şi să facă un capăt neorânduelilor ce se fac în comuna Hatna”[212].

1907: „Duminică, în 22 decemvre stil nou 1907, a aflat **loc deschiderea Cabinetului de lectură din Hatna**. O mulţime de poporeui a participat la această deschidere festivă a cabinetului de lectură, aducând omagiile lor prea bunului nostru împărat şi mulţămind din inimă celor ce îşi dau toată silinţa să-i aducă pe calea ce duce spre mântuire. În cuvântul său de deschidere, a îndemnat S. S. părintele Adrian Bodnărescul pe păstoriţii săi să trăiască în frăţie şi bună înţelegere, să fie unul pentru toţi şi toţi pentru unul, că numai aşa va prospera şi va înflori atât poporul, cât şi **cabinetul, ce poartă numele de „Aurora”**. Urmând, apoi, realegerea comitetului, el se constituie în următorul mod: S. S. părintele **Adrian Bodnărescul**, preşedinte, **Ioan Seniuc-Sinescu**, vicepreşedinte, **Ilie Poriuc**, secretar, **Mihai Pitic**, casar, **Procopie Seniuc**, controlor, **Mihai Mateiciuc**, bibliotecar, **Mihai Cuşnir**, econom, **Nicolai Jitariuc**, **Mihai Perhinschi** şi **Nicolai a lui Mihaiu Şveduneac**, în comisia judecătoare. Toţi aceşti gospodari din comitetul cabinetului nou înfiinţat, în anul jubileului de 60 ani de domnie a Maiestăţii Sale împăratului nostru, sunt oameni cinstiţi, harnici şi binevoitori, şi astfel fac şi vor face cinste comunei Hatna”[213],

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Hatna**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe pâ-

---

[212] *Apărarea Naţională*, Nr. 3, Anul III, duminică 12 ianuarie stil nou 1907, p. 3

[213] *Apărarea Naţională*, Nr. 97, Anul II, duminică 29 decembrie stil nou 1907, p. 4

râul Hatna, afluent al râului Suceava. Suprafaţa: 11.79 kmp; populaţia: 2.263 locuitori, aproape exclusiv ruteni, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 1.927 locuitori, şi din satul Dărmăneşti. Este punctul de întâlnire a 2 drumuri: unul principal, Siret-Suceava, şi altul districtual, Siret-Hatna. E staţie de drum de fier a liniei Cernăuţi-Suceava, din care se desprinde aci o ramură, ducând spre Câmpulung. Are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoala populară, cu 2 clase (deci, un total de 60 şcolari – n. n.); o biserica parohială, cu hramul „Înălţarea Domnului". La 1776, era cătun. Populaţia, formată din huţuli (sau huţani), veniţi din districtul Rădăuţului, se ocupă cu agricultura şi cu creşterea vitelor şi, parte, cu exploatarea pădurilor şi cu lucrul în România. Comuna posedă 907 hectare pământ arabil, 70 hectare fânaţuri, 18 hectare grădini, 303 hectare imaşuri, 162 hectare pădure. Are 89 cai, 804 vite cornute, 765 oi, 723 porci, 46 stupi. **Hatna, mic afluent**, pe stânga Sucevei, ce răsare între dealurile Călineşti Coparencu şi, ramificându-se sub formă de viroage numeroase, se varsă în râul Suceava, în faţa satului Hatna, districtul Suceava. **Hatna, moşie**, ţine de moşia cu administraţie specială Costâna, districtul Suceava. Are 5 case, cu 34 locuitori"[214]. „**Dărmăneşti** (sau Ghermăneşti), sat, pendinte de comuna rurală Hatna, districtul Suceava. Are 336 locuitori, aproape exclusiv ruteni, de religie gr. or."[215]. „**Mereţei**, comună rurală, districtul Suceava, aşezată pe pârâul Hatna, la Sud de Călineşti lui Enache, la Est de Iacobeşti şi Danila, şi lipit,

---

[214] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 108
[215] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 82

în partea sa de Sud, de Hatna. Suprafaţa: 8,53 kmp; populaţia: 1.558 locuitori ruteni, de religie gr. or. Se compune din vatra satului, cu 1.264 locuitori, şi din satul Mereţeii-Mici sau Mereţeica. Este aşezată lângă drumul districtual Siret-Hatna; ţine de şcoala populară şi de biserica parohială Hatna. La 1776, o jumătate aparţinea mazilului Ioniţă Costan şi alta a lui Costantin Cosmiţă. Aci s-au găsit, de mai multe ori, obiecte de aur şi alte podoabe, toate din timpurile vechi, între giuvaericale merită o deosebită atenţie o brăţară în chip de şarpe, probabil de origine gotică. Populaţia, formată din vechi colonişti ruteni, veniţi din Tarnopol (Galiţia), peste care au venit, la 1778, colonişti transilvăneni, se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor. Comuna posedă 1.024 hectare pământ arabil, 100 hectare fânaţuri, 14 hectare grădini, 112 hectare imaşuri, 244 hectare păduri, 2 hectare heleştee. Se găsesc 56 cai, 480 vite cornute, 340 de oi, 330 porci, 4 stupi. **Mereţei, moşie**, cu administraţiune specială, districtul Suceava. Suprafaţa: 7,71 kmp; populaţia: 46 locuitori, dintre care 43 izraeliţi şi 3 ruteni gr. or. Forma, la 1776, o singură administraţie cu Mereţei, comuna. **Mereţeii Mici** sau Mereţeica, sat, pendinte de comuna Mereţei, districtul Suceava. Se găsesc 294 locuitori ruteni, de religie gr. or."[216].

1914, decembrie 18: Prinţul moştenitor, arhiducele Carol, „porni, peste Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Hadicfalva (Dorneşti – n. n.), la frontul din est, unde asemenea a vizitat toate staţiunile militare, înaintând, în urmă, până în tranşeele din faţa frontului duşman… În calea spre Câmpulung, Arhiducele a fost întâmpinat, în

[216] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 139, 140

staţiunile din **Hatna**, Ilişeşti, Cacica, Gura Humorului şi Vama, de clerul şi reprezentanţii acelor regiuni şi de o mulţime de popor, primind cu cuvinte de mulţămire pâinea şi sarea ce i se prezentau, după obiceiul strămoşesc, în semn de bună venire. În Câmpulung, era pe la 8 ore, seara, poporul l-a întâmpinat pe Arhiduce cu sunete de bucium şi cu un frumos conduct de torţe; însufleţirea mulţimii era nemărginită, când Arhiducele, la vorbele de întâmpinare, rostite de primarul Hutu, a răspuns, în grai viu moldovenesc, prin cuvinte de mulţămită şi recunoştinţă”[217]. „Arhiducele Moştenitor Carol Francisc Iosif, în 30 decembrie, pentru a primi raportul guvernatorului conte de Meran şi a colonelului Eduard Fischer, iar în dimineaţa zilei de 1 ianuarie 1915 începu, de la Câmpulung, o călătorie cu trenul spre Dărmăneşti (Hatna) şi Dorneşti (Hadicfalva), cu intenţia de a inspecta „toate staţiunile militare, înaintând, în urmă, până în tranşeele din faţa frontului duşman”[218]

1914: În dimineaţa zilei de 6 octombrie 1914, odată cu năvala ruşilor în Bucovina, un tren cu funcţionari austrieci a sosit, la ora 11, în gara Burdujeni, iar la prezentarea paşapoartelor, aceştia au cerut autorităţilor române permisiunea de a călători spre Viena, prin Predeal, iar cererea le-a fost acceptată. De la refugiaţi s-a aflat că grosul armatei ruseşti cantonase în pădurea Terebleşti, o patrulă rusească ajungând până la Hatna (Dărmăneşti). La Cernăuţi, debarcaseră trei regimente de voluntari ruşi, întâmpinate cu fanfară militară. În seara zilei de 8 octombrie, soseau, în Burdujeni, 350 refugiaţi

---

[217] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 279, Anul LXXVII, Braşov, vineri 19 decembrie (1 ianuarie) 1914, p. 1

[218] *Viaţa Nouă*, III, nr. 152, 27 dec. n. 1914, p. 1

din Bucovina, dar toţi şi-au continuat drumul spre Ploieşti, iar de acolo, prin Predeal, spre Viena. Alţi 400 de refugiaţi erau aşteptaţi la Burdujeni, din clipă în clipă, „cu destinaţia pentru Predeal”[219]. În 11 octombrie 1914, ziarele aduc vestea tristă a morţii, peste noapte (9 spre 10 octombrie), a regelui Carol I, la Castelul Peleş din Sinaia, iar în 30 septembrie, cea a încoronării lui Ferdinand I, care a depus jurământul în 12 octombrie, ambele evenimente fiind însoţite de corul laudativ tradiţional românesc al cultului personalităţii. Între timp, pentru că ruşii ajunseseră la Hatna (Dărmăneşti), la gara Burdujeni debarcă „mari bogătaşi şi comercianţi, cu familiile lor” şi se cazează pe la oamenii din sat, iar primarul Burdujenilor, I. Vasiliu, ordona brutarilor „să facă mai multă pâine decât de obicei”, pentru că alte trenuri cu refugiaţi aşteptau la Iţcani, apoi soseau la Burdujeni, „din cea în ceas”[220].

1915: În după-amiaza zilei de 1 ianuarie 1915, după două lupte, în 31 decembrie, la Storojineţ şi la Rădăuţi, „primele patrule ruseşti şi-au făcut intrarea în Suceava, venind din direcţia Hatna şi luând drumul spre satele Costâna şi Mihoveni. În urma patrulelor, trupele ruseşti au cantonat în pădurea Costâna”, iar sucevenii şi iţcănenii s-au refugiat în Burdujeni. În 2 ianuarie, pe la orele 14, 300 de ruşi au intrat în Suceava, ocupând oraşul. La pichetele de grăniceri ruse au fost instalaţi soldaţi basarabeni, care, „aflând că este teritoriul românesc, au salutat, retrăgându-se”[221]. „Pe un legionar din Dorna l-au

---

219 *Exodul din Bucovina*, „Adevărul” din 26 septembrie 1914
220 *Exodul populaţiei din Bucovina*, „Adevărul” din 30 septembrie 1914
221 *Adevărul*, 27, nr. 9980 din 22 decembrie 1914, p. 2

prins cazacii, la Hatna, l-au dus în lagăr, la Rădăuţi, şi, vreme de două zile, l-au schingiuit. Dar omul a izbutit să scape din mâinile lor şi, fugind pe câmp, a rămas cu viaţă. Dar la alţi flăcăi de ai noştri, legionari, li s-a ridicat de ruşi viaţa, că noi, după cum spun ei, n-avem drept să luptăm, căci nu suntem soldaţi”[222].

1915: Urmând exemplul Vienei, care iniţiase „Ţintuirea ostaşului ferecat”, şi al Berlinului, unde „s-a construit din lemn o statuie uriaşă a generalului Hindenburg, pe a cărui suprafaţă se pot bate 20 milioane de ţinte”, la Suceava s-a făcut un product, lucrat cu multă artă, din lemn de tei, de cunoscutul maestru Vasile Buliga din Câmpulung”, după care a trecut la organizarea de colecte publice… „duminică, 17 octombrie, Danila, Găureni, Iacobeşti, Călineştii lui Cuparencu şi Ienachie, Măriţei, Romaneşti şi Slobozia… duminică, 24 octombrie, Pătrăuţi, Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Mitocul Dragomirnei”[223].

1914-1918: Sacrificiul de sânge dărmăneştean pentru Bucovina a fost săvârşit de „Infanteristul **Alexa Bejenar**, Hatna, Regimentul 41, rănit”[224]; „Vânătorul **George al lui Ion Perhinschi**, Hatna, Bat. 30, mort (3-15.08.1915); Infanteristul **Dumitru Pitic**, Hatna, Regimentul 80, prizonier”[225]; „Rezervistul **George Opariuc**, Hatna, Regimentul 22, prizonier”[226]; „**Ilie vel Ilaş a lui Gheorghe Chidoveţ**, din **Dărmăneşti**, a participat la

---

[222] *Adevărul*, 28, nr. 9991, 5 ianuarie 1915, p. 2
[223] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2
[224] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 164 din 17 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[225] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment
[226] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

război şi ar fi căzut pe frontul rusesc, în anul 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ioana a lui Ilie a lui Gheorghe Chidoveţ, procedura pentru declararea morţii celui dispărut; **Ioan Marusiec**, din **Dărmăneşti**, a participat la război şi e dispărut din anul 1914, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Eleana a lui Ioan Marusiec, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[227].

1919: Cârciuma cu renume din Dărmăneşti era cea a lui **Gheorghi Roşu**[228].

„Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin „incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[229]: **Gavrilescu M. Dumitru**, seria 1938, media 7,50, numit în comuna **Dărmăneşti**, postul IX, jud. Suceava”

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[230]: **Holovenciuc Victor**, cojocar, domiciliat în **Dărmăneşti.**

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[231]: **Holovenciuc Nicolae**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu în comuna **Dărmăneşti**, judeţul Suceava, mort la 2 iulie 1941;

---

[227] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254
[228] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 69, Cernăuţi, în 3 octombrie nou 1919, pp. 1-3
[229] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele
[230] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208
[231] *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

Romaniuc Vasile, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu în comuna **Dărmăneşti**, judeţul Suceava, mort la 21 iulie 1941;

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[232], următorii învăţători şi învăţătoare: **Belţa Silvia**, comuna **Dărmăneşti**, jud. Suceava, media 7,25; Cruşcă Elena, comuna **Dărmăneşti**, jud. Suceava, media 7,03; **Oţel Emilia**, comuna **Dărmăneşti**, media 8,12”.

1945; „Prin Ordinul Nr. 319.634 din 15 Noemvrie 1945[233], se fixează, pe data de 1 noemvrie 1945, următorii învăţători la şcoalele aratate în dreptul fiecăruia: Corduban Ion, la **Dărmăneşti**, p. 11; Popescu Victoria, la **Dărmăneşti**, p. 10, soţ pretor”.

1946: În *Monitorul Oficial,* Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Solidaritatea”, comuna Dărmăneşti, judeţul Suceava.

1947: „Constituiri de societăţi cooperative[234]: Cooperativa „Plugarul”, corn. Dărmăneşti, jud. Suceava”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[235], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Belţa Silvia**, de la Dărmăneşti, la Zahareşti; **Slătineanu Mihai**, de la Dănila, la Dărmăneşti; **Seiciuc Dumitru**, de la Dărmăneşti, la Dănila; **Corduban Ecaterina**, de la Dărmăneşti,

---

232 *Monitorul Oficial,* Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

233 *Monitorul Oficial,* Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

234 *Monitorul Oficial,* Nr. 268, 19 noiembrie 1947, p. 10261

235 *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

la Zahareşti; **Titeanu Constantin**, de la Dărmăneşti, la Şerbăuţi; **Rachieru Ioan**, de la Şerbăuţi, la Dărmăneşti; **Rachieru Felicia**, de la Şerbăuţi, la Dărmăneşti”. „**Cormoş Pavel**, de la Andrieşti-Gorj, la **Dărmăneşti**, post X, vechime în grad”.

Copilul acela, simbol pentru Nicolae Iorga în 1904, născut în 21 iulie 1906, la Dărmăneşti, s-a numit Traian Chelariu. Tot la Dărmăneşti a văzut lumina zilei, în 29 mai 1935, folcloristul Ion Rebuşapcă, la Măriţeia născându-se, în 20 august 1913, pictorul Mircea Boşcoianu.

DĂRMĂNEŞTI

(sat înglobat în Piatra Neamţ).

1632, iunie 15: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Pângăraţi, care primeşte urice pentru „două sate, anume **Bilăeştii** şi **Ivăneştii**, pe râul Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţ, şi cu două mori pe râul Cracău, şi de asemenea o moară din satul **Dărmăneşti**, care este danie”[236].

1632, iunie 23: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Pângăraţi, care cumpărase, cu 60 taleri număraţi, de la Larion şi Ion Obrati din **Dărmăneşti**, „dreptele lor curături, pe care înşişi le-au făcut”, zapisul de mărturie fiind semnat de „oameni buni şi pârgarii din

---

[236] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 123, pp. 152-155

târgul **Piatra**, Axintie Pirţu, Ştefan Caravlah şi Vasilie, fiul lui Ion din Dărmăneşti"; / cu 20 taleri şi 7 sărăcuste, „curătura de mai sus de Strajă", cumpărată de la Loghina şi de la fiii ei Tănasie, Ştefan, Gligorie şi Irina, zapisul fiind întărit de „Zaharia, şoltuzul din târgul Piatra, şi de pârgarul Axintie"[237].

1632, august 30: Zapisul fostului hatman Savin Prăjescul, care, din poruncă domnească, după o pâră a mănăstirii Pângăraţi cu satul **Dărmăneştii**, „pentru o bucată de hotar, ce-au intrat Dărmăneştii în hotarul sfintei mănăstiri", a mers, a adunat martori şi, în baza mărturiilor şi a zapiselor vechi, a „ridicat stâlpi, dintr-apa Bistriţei, din stâncă, în dreptul locului, în fântână la Răchită, de-aici toată poiana până la Straje"[238].

1633, ianuarie 24: Alexandru Iliaş întăreşte mănăstirilor Bisericani şi Pângăraţi, care s-au plâns domniei „satul **Dărmăneşti** şi cu o seamă de orăşeni din târgul Piatra şi au pârât de faţă, înaintea noastră, pe rugătorii noştri călugări de la sfânta mănăstire Pângăraţi, zicând că le impresoară hotarul din munte şi nu au unde să se folosească. / Iar apoi au venit rugătorii noştri călugări de la Pângăraţi şi de la Bisericani şi au arătat urice de danie şi de miluire de la Eremia Moghila voievod şi ispisoace de întărire de la toţi domnii, scriind de acel hotar de care au spus, Dărmăneştii, că este al lor"[239].

---

[237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 129, pp. 165, 166

[238] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 186, p. 243

[239] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 277, pp. 352-354

1633, februarie 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Pângăraţi, după o nouă dispută la Divan şi după cercetarea la faţa locului, făcută de Savin Prăjescul, „cu satul **Dărmăneşti**, pentru o bucată din hotarul sfintei mănăstiri, pe care a luat-o satul Dărmăneşti fără rând şi fără drept, cu mare asuprire”[240].

1633, septembrie 4: Întărit de Moise Moghila voievod mănăstirii Pângăraţi, care primeşte urice pentru „două sate, anume **Bilăeştii** şi **Ivăneştii**, pe râul Cracău, ce sunt în ţinutul Neamţului şi cu două mori pe râul Cracău şi, de asemenea, o moară din satul **Dărmăneşti** şi o prisacă în branişte, la capătul de jos al branişii, pe Bohotin, la **Hămeiuş**, şi trei fălci de vie şi 40 de prăjini de vie în Dealul Nou de la **Cotnar**, şi toată poiana **Pangaraţi**”[241].

1637, aprilie 15: Călugării de la Bisericani se „jăluiesc pe Gherman din **Dărmăneşti**, zicând că le împresoară braniştea sfintei mănăstiri, ce este în munte şi are el o poieniţă acolo şi împresoară şi poiana ce este a sfintei mănăstiri”[242].

1637, iulie 5: Scriu lui Vasile Lupu voievod „smeritul egumen popa Partenie şi toţi stareţii şi bătrânii din sfânta mănăstire din Bistriţa”, precum că „rândul unei bucăţi de hotar din munte, ce pârăsc străjerii **Dărmăneştii** (înglobat în Piatra Neamţ) pe Bisericani, zicând Dărmăneştii că este acel loc de munte al lor; iar noi ştim… că

---

240 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 295, pp. 376-378

241 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 382, pp. 480-482

242 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 65, p. 65

acea strajă, până în zilele Erimiei vodă, am ţinut-o noi, cu vecinii (iobagii) noştri, cu **Oprişianii** (Oprişeni, înglobat în Dărmăneşti, înglobate în Piatra Neamţ) şi cu jumătate de sat de Dărmăneşti, ce numai ce au ţinut straja atunci acei vecini (iobagi) ai noştri şi Dărmăneştii, şi au avut scuteală. Iar cu acel loc de branişte nici au avut treabă Dărmăneştii, nici Oprişianii, ce a fost un loc domnesc. Iar după aceea s-au milostivit Eremia vodă şi Radul vodă şi au miluit Bisericanii cu acel loc de branişte în munte"[243].

1638, ianuarie 4: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Gavrilaş, „să fie tare şi puternic a cerca şi a socoti la hotarul satelor sfintei mănăstiri a Beserecanilor, că s-au jeluit călugării de acolo pe sat, pe **Dărmăneşti**, că au intrat peste semne şi peste hotarele ce le-am hotărât domnia mea"[244].

1774, iunie: Satul **Dărmăneştii,** ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[245], avea **toată suma caselor 88**. Scădere rufeturi 24: 3 popi, 1 mazil, 7 văduve, 9 ţigani, 4 case pustii. Rămân birnici 64. / **Birnici:** Sandul, ungurian / Lupul, ungurian / Pavăl, ungurian / Neculai, ungurian / Ivan, chetrar / Lazor, ungurian / Opre / Toader / Lupul, ungurian / Ioniţă, puşcaş / Toma, morar / One, cojocar / Petre, jitar / Neculai, ungurian / Filip, ungurian / Ion, sârbu / Toma, vornic / Iftimi, văcar / Gheorghe, plugar / Ursul, plugar / Apostol, plugar / Ioniţă, porcar / Toader, plugar / Filip

---

[243] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 139, p. 129

[244] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 225, p. 207

[245] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 51, 52

Căsăescu / Ştefan / Gheorghe / Vasile / Simeon Moscu / Andrei, vornic / Ion, stoler / Simeon Căzacu / Neculai, crav / Grigore, grădinar / Gavril, crav / Ştefan, morar / Costantin Băncilă / Gavril, arnăut / Miron, slugă / Neculai Dobândă / Vasile, slugă / Ion, muntean / Muşet / Ion, slugă / Ion, plugar / Ion a Păvăloaei / Ion, slugă / Toader, dascăl / Eni, arnăut / Vasilache / Vlad, muntean / Ion, ciobotar / Iordache Berţoi / Grigore a Cârstii / Vasile, văcar / Crâste, ciobotar / Frenţul, muntean / Mihai, morar / Angheluţă / Manolache / Toader, teslar / Vasile, slugă / Ichim, pas. // **Rufeturi:** Popa Ion / Diaconul Gherasim / Popa Iosip / Toader sin (fiu) lui Ioniţă Enachi, mazil / Gafiţa, văduvă / Safta / Nedelia / Niacşa / Maria / Aniţa / Maria / Gheorghe, ţigan / Costantin, ţigan / Lupul, la fel / Toader, la fel / Vasile, la fel / Costantin, ţigan / Andrei, la fel / Ioniţă, la fel. // **4 case pustii**.

1900: „**Dărmăneşti**, sat în comuna Gârcina, plasa Piatra-Muntele, judeţul Neamţ, aşezat pe valea ce se cuprinde între muntele Cozia și dealul Balaurul, la 2 km depărtare de orașul Piatra, mărginindu-se, către nord, cu satul Gârcina. Are o populaţie de 86 familii, cu 372 suflete, din care: 190 bărbaţi, 182 femei; 183 necăsătoriţi, 145 căsătoriţi, 43 văduvi, un divorţat; 36 ştiu carte, 1.519 nu știu. Sătenii se îndeletnicesc mai cu seamă cu agricultura. În acest sat se află: o velniţă (fabrică de spirt), cu capital de 100.000 lei, 51 lucrători, producând anual 309.134 litri; două mori; o biserică de lemn, veche, în care, după descriere, se păstrează o icoană a Maicii Domnului, ce s-a purtat de un boier, în bătălia de la Pultava; iar în partea dreaptă a drumului județean Piatra-Neamţ se află o clădire veche, după cum spun bătrânii de pe timpul lui Ştefan cel Mare. În cronica lui, Gr. Ureche

spune că: „luni, în săptămâna albă, 6942 (1434, februarie 1), la Dărmănești s-au bătut fiii lui Alexandru cel Bun, Ștefan şi Elia, și a învins cel dintâi pe fratele său Elia”, dar nu numeşte ţinutul; aşa că nu putem afirma cu siguranță dacă localitatea numită e aceasta, ori Dărmănești din judeţul Bacău. Cei mai mulți însă atribuiesc acest fapt istoric localității din acest județ”[246].

DĂRMĂNEŞTI

(comuna Răuseni, Botoşani).

1636, martie 29: Scrisoarea marelui logofăt Gavrilaş Mătiaş, care, din poruncă domnească, a cercetat pricina de hotar dintre Onciul Iuraşcovici cu Măriuţa şoltuzoae, la satul **Bisericani** (comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), punând stâlpi, după mărturia megieşilor Dumitru Ponici ot **Rugăşeşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani), Pahulcea bătrânul, Gheorghie şi Ignat din **Tomeşti** (comuna Bolotina, raionul Glodeni, Moldova), Ambros vătămanul din **Cajva** (Cajba, comuna Hâjdieni, raionul Glodeni, Moldova), Toader Dohatco diacul, Gavrilcea Polschii şi Gliguţa din **Giuleşti** (înglobat în Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), Chiceră din **Dărmăneşti** (comuna Răuseni, Botoşani), Dumitru din **Ran-**

[246] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 74, 75

ghileşti (Rânghileşti, comuna Santa Mare, Botoşani) „şi alţi oameni buni”[247].

DĂŞĂNI

(sat pe Dobruşa, ţinutul Soroca,
raionul Rezina, Moldova).

1634, iunie 3: Cartea de împuternicire a lui Vasile Lupu voievod, dată lui Ciomârtan din **Dăşăni** (sat pe Dobruşa, ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova), „ca să fie tare şi puternic a opri a lor dreaptă ocină şi moşie din selişte din **Vlădini** (Vlădeni, sat pe Dobruşa, ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova), drept din jumătate de sat a treia parte, partea lui Ionaşcu Pitriscului, care parte a fost oprit-o Vasile şi Melentiana… Oricui a părea cu strâmbul să aibă a veni, să stea de faţă înaintea domniei mele, şi să-şi aducă dresele ce vor avea spre Vlădene”[248].

---

247 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 381, p. 429
248 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 149, p. 169

DAVID

(odinioară Belceşti, apoi Şchei, azi David,
comuna Boteşti, Neamţ).

1455, august 23: Întărit de Petru voievod lui Tador al lui Limbădulce, care primeşte uric pentru „satele, anume: Branişteri, unde este curtea lui, şi Giuleşti, şi Şchei, şi Bărboşi, şi Beşicureni, şi Frăteşti, pe Pârâul Negru, şi Măsteacârul, şi, pe Neamţ, Graşii, şi Moineştii, şi Liseţul şi Iubaneşti”[249]. Hotarul, din veac.

1492, martie 30: Întărit de Ştefan voievod, cu ocazia împărţirii moşiilor între nepoţii lui Crăciun Belcescu, „a lor drepte ocini, satele pe Pârâul Alb, anume Belceştii şi Negoeştii, precum şi două părţi din Şerbeşti, viind în parte Iurşii aprodului satul Belceştii şi în partea surorii sale, Vascăi, satul Negoeştii, iar surorii lor, Maruşcăi, acele două părţi din satul Şerbeştii, pe celălalt Pârâu Alb”[250]. Hotarul, din veac.

1900: „**David**, sat în judeţul Roman, plasa Moldova, comuna Văleni, spre nord-vest de satul Văleni. Are 34 familii sau 135 suflete, din care 32 contribuabili, care locuiesc în 33 case. Această populaţie este mai toată compusă din unguri (30 familii, cu 100 suflete). Are o

---

[249] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 51, pp. 73, 74

[250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 111, p. 220

biserică catolică de lemn. Se numea, mai înainte, și Scheia”[251].

DAVIDENI

(„unde au fost curţile lui vechi”,
comuna Ţibucani, Neamţ).

1451, iulie 14: Întărit de Bogdan voievod, lui Zianco, care primeşte uric pentru „sate anume Husii, pe Şomuz, unde au fost casele Oncii (lângă Preuteşti, Suceava), şi, pe Topoliţă, Uricheni şi Răteşti, unde sunt casele lui, şi Davideştii, unde au fost curţile lui vechi, şi partea lui din Ceahlăeni şi Alexandrenii, în gura Zahornii, şi jumătate de Curticeşti”[252]. Hotare, din veac.

1614, martie 20: Condrea fost hotnog, Lazor Cumpătă şi Toma din **Ţibucani**, popa Lucaci şi Lazor diaconul din **Davideni** mărturisesc „cum au venit Grigore păhărnicel din **Verăşăni** şi cu nepotul său Toader, feciorul Odochiei, şi cu Truşcan, toţi nepoţii Avroamoaei şi au vândut a lor ocină şi moşie din **Nisporeşti**, loc de o casă în vatra satului şi cât li se va alege Boului fost vistiernic, drept 35 taleri de argini”[253].

1635, august 20: Întărit de Vasile Lupu voievod

---

[251] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 60

[252] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 12, p. 13

[253] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 244, 245

fostului clucer Ştefan Boul, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină şi întoarcere, satul **Davidenii** (comuna Ţibucani, Neamţ), pe Moldova, în ţinutul Neamţului… care fusese mai înainte drept de moştenire al tatălui lui, Boul vistiernic, împreună cu fraţii lui Pătraşco Boul, Dumitru şi Frăsina… dar a fost pierdut de bunicii lor şi a căzut în mâinile lui Talpă postelnic, şi s-a sculat tatăl lui, Boul vistiernic, şi a răscumpărat acel sat din mâinile lui Talpă paharnic, şi a dat 1.000 de ughi galbeni şi jumătate din satul **Budeşti** (comuna Făurei, Neamţ), care este pe Apa Neagră, iar unchii lui, Pătraşco, Dumitru şi Frăsina n-au voit să dea bani cu Boul vistiernic, ci singur a dat banii”[254].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea

[254] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 213, pp. 251, 252

dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni”[255].

1774, iunie: Satul **Davidenii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[256], aveau **toată suma caselor 13**. Scădere rufeturi 11: 3 popi, 8 ţigani. Rămân birnici 2. / **Birnici**: Vasile, crâşmar / Petre, plugar. // **Rufeturi:** Popa Gherasim / Diaconul Ion / Alecsandru, monah / Ion, muntean, ţigan / Ghiurme, ţigan / Gavril, vezeteu, ţigan / Panhilie, ţigan / Ion, muntean, ţigan / In (alt) Ion, ţigan / Mihăilă, herar / Simeon, fiul lui Toader.

1900: „**Davideni**, sat în comuna Păstrăveni, judeţul Neamţ, plasa Mijlocul de sus, aşezat pe șesul ce se întinde către vestul râului Moldova, la 3 km depărtare de acest râu. Se mărginește, la nord, cu Spieşti și Păstrăveni;

---

[255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

[256] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 18

la est, cu satul Verşeşti, din judeţul Roman, de care se desparte prin râul Moldova; la vest, cu Urecheni şi Rădeni (moşii), la sud, cu satul Ţibucani de sus, și Ţibucani de jos. Are o populațiune de 160 suflete, toți români, care se îndeletnicesc cu agricultura şi creșterea vitelor, iar în timpul verii și cu pescuitul. Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864, care aveau boi, sunt 101 care au primit câte 3,5 fălci de pământ (din 4 fălci, cât li se cuvenea după lege), iar 37 (clăcași cu palmele), câte 200 prăjini. Posedă o biserică de piatră, foarte veche, care, fiind stricată de o furtună, s-a reparat acum vreo 40 de ani în urmă, cu cheltuiala Domniței Sasca și cu osteneala unui călugăr, anume Ioil. Biserica e deservită de 1 preot şi 2 eclesiarhi. Sunt: 2 mori, cu câte o piatră, pe apa pârâiașului ce vine dinspre Țibucani; 2 fierării. Aci se fac două iarmaroace: unul la 27 iulie (Sf. Pantelimon), şi altul la 20 august (Tăierea Capului Sf. Ioan). Numărul vitelor se urcă la 200 de capete”[257].

DAVIDENI

(lângă Banila Moldovenească, Bucovina, Ucraina).

Aflat pe malul stâng al Siretului Mic, între Banila Moldovenească şi Cireş, împărtăşind, deci, întreaga istorie a satului Banila pe Siret, Davidenii erau doar un loc pe hotarul Banilei, în **1783**.

---

[257] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 61

În **1786**, s-a sfinţit, la Davideni, biserica de lemn, cu hramul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril.

În **1843**, biserica Sfântul Mihail din Davideni, înălţată în 1786, restaurată în 1883, cu 820 enoriaşi, aflată sub patronajul lui Nicolai de GOIAN, era slujită de preotul administrator Iordachi STEPANOVICI. În 1876, parohia avea 1.121 enoriaşi, paroh fiind Ioachim PATRAŞ. În 1907, biserica din Davideni, închinată, din 1883, Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril, era patronată de Anna de GRIGORCEA şi de evreul Hermann WOHLIN, paroh fiind Mihail NICHITOVICI, născut în 1855, preot din 1882, paroh din 1892, iar cantor, din 1898, Nicolai HOTOPILĂ, născut în 1869.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Storojineţ – **Storojineţ** (Curte districtuală), Banila Moldovenească pe Siret, Broscăuţi, Budeniţ, Cireş cu Opaiţ, Ciudin cu Neuhütte (coliba nouă), **Davideni**, Igeşti, Iordănești, Camenca cu Petriceanca, Carapciu pe Siret cu Hatna, Comareşti, Comareşti Camerale cu Althütte (coliba veche), Crasna-Ilschi cu Glashütte (fabrica de sticlă), Cupca, Panca, Pătrăuţi pe Siret, Prisăcăreni, Ropcea, Suceveni sau Pomeşti, Zadova”[258].

1877: În Davideni funcţiona, din 1877, o şcoală cu 3 clase, o altă şcoală, cu o clasă, fiind deschisă în cătunul Zrub, din 1896[259].

---

[258] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[259] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 35, 1876 p. 68, 1907 p. 144

1891: O listă de subscripţie pentru construirea bisericii ortodoxe din Cacica, din decembrie 1891, încredinţată lui „Alexandru TARNAVSCHI, administrator parochial în Davideni”, şi de soţia lui, Eugenia, conţine următoarele nume de localnici: boieroaica Leontina de GOIAN, Minodora FILIEVICI, învăţătorul Ioan GRIGOROVICI, răzeşul Ion alui Niculaiu DUMITRIUC, Gheorghi STRUGARIU, Ilie TCACIUC, Atanasie TOMIUC, Ion TOCARIUC, Dimitrie GATEJ, Ion NEVOTNEI, Vasile GATEJ, Precopie RÂNDIUL, Petru CUCIREA, Ioan DAVIDEANU, Ioan GATEJ, Ioan TANIEVSCHI, Istratie STRUGARIU, Ioan MITROFANOVICI şi Petru STRUGARIU[260].

În **1894**, satul Davideni avea o şcoală în limba română, una din cele 15 care funcţionau în Bucovina vremii, cealaltă biserică, tot de lemn, cu hramul Sfintei Parascheva, fiind sfinţită în 1910.

1896: Societatea de cetire „Lumina” din Davideni, înfiinţată în 23 februarie 1896, de boeriţa Ana de Grigorcea, de preotul Nichitovici, de învăţătorul Grigorovici, de secretarul Leon de Baloşescul şi de cantorul Paşcaniuc, funcţiona în casa lui Petru Verchuleac, cu 42 membri. Preşedinte al societăţii era parohul Nichitovici, vicepreşedinte era Dimitrie Tanevschi, din comitet făcând parte şi Petru Verhuleac (casar), Dimitrie Gătej (bibliotecar), primarul Tcaciuc, Vasile Gătej, Teodor Paşcaniuc şi Leon Barabulschi. În comisia judecătoare au fost aleşi Leon de Baloşescul, Ion Tocariuc, Alexandru Cleac şi Ion alui Simion Davidean[261].

---

260 GAZETA BUCOVINEI, Nr. 33/1892, p. 3
261 DEŞTEPTAREA, Nr. 5/1896, p. 39

1901, Gustav Weigand: „Satele Banila Moldovenească, Davideni, Comareşti vorbesc limbi slave, în ciuda românilor”[262].

1903: Banca populară raiffeisiană din Davideni a fost înfiinţată în primăvara anului 1903, sub preşedinţia lui Ilie Cuşnir şi sub direcţiunea preotului Nichitovici, vistiernic fiind Nicu Hotopila. Cabinetul de lectură „Lumina” funcţiona, din 1896, în casa lui Petru Verchuleac, cu 80 membri, 20 cărţi, 2 abonamente la gazete şi o avere de 14 florini şi 60 creiţari. Această primă bibliotecă comunală din Davideni era condusă de Ilie Tcaciuc, Alexandru Moldovan şi Silvestru Danilescu.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Davideni**, comună rurală, districtul Storojineţ, aşezată pe partea stângă a Siretului Mic. Populaţia: 1.881 locuitori români, de religie gr. or., pe lângă care s-a pripăşit, în ultimii ani, şi o colonie de mazuri, lucrători de la velniţele părăsite din apropiere. Este în apropierea drumului districtual Bănila Moldovenească – Budineţ. Are un oficiu poştal; o şcoală populară, cu o clasă (30 şcolari – n. n.) şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril”, ce ţine sub dependinţa sa biserica filială din Slobozia Davidenilor (sau Znebul), precum şi o parte din enoriaşii comunei Cireş. La 1776, era moşie pendinte de comuna Bănila Moldovenească şi, puţin după aceasta, s-a întemeiat pe ea satul cu acest nume. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor şi foarte mult cu facerea fâneţelor. Comuna posedă 884 hectare pământ arabil, 557 hectare grădini, 254 hectare izlaz, 1.904 hectare păduri. Are 170 cai, 722 vite cornute, 239 porci, 108 stupi. / **Davideni, moşie boerească**, cu administraţie spe-

[262] Weigand, op. cit., pp. 7-17.

cială, districtul Storojineţ. Suprafaţa: 24,24 kmp; populaţia: 16 locuitori, dintre care 13 izraeliţi. La 1776, făcea parte din moşia Bănila Moldovenească”[263].

1911: „Învăţătorul ucrain Koski Poklitar a fost trimis, de către panslaviştii stockiani din capitală, în ajunul recensământului la Davideni-Zrub, pe spesele fondului şcolar al ţării, ca să prepare locuitorii de acolo pentru recensământ în favorul rutenilor. În urma cererii conducerii şcolare de acolo, consiliul şcolar sau, mai bine zis, inspectorul Daszkiewicz din Storojineţ, a lărgit şcoala din Davideni-Zrub, cu o clasă mai mult, contra voinţei poporului, eventual a factorilor competenţi. Această lărgire grăbită a făcut-o inspectorul rutean Daszkiewicz probabil mai mult cu scopul ascuns de a câştiga puteri agitatorice pentru Ucraina lor, căci acest mai marele dascălilor ucraini a dispus, iute ca fulgerul, trimiterea învăţătorului Koski Pokletar la Davideni-Zrub, chiar cu 3 (trei) luni înainte de năimirea localului şi pregătirea acareturilor de şcoală. Contra poruncii de a pregăti local pentru şcoală, înţelepţii oameni din Davideni-Zrub, cunoscând planurile diavolice ale păscarilor ucraini, cu Daszkiewicz la comandă, au şi recurat imediat, la care recurs Daszkiewicz a râs de era să-şi piardă şi cumpătul, a râs în pumni, să nu-l vadă nime şi a respins recursul. Pentru aste fapte, ar trebui Stocki să grijească pentru Daszkiewicz o medalie galbănă, căci acest Berechet inspector a născocit zdravene planuri pentru pierderea românilor şi ştergerea lor de pe sacrul pământ al Bucovinei şi, în special, din Davideni-Zrub. Ei, lume, judecă: Lui Pokletar nu i s-a năimit nici local pentru şcoală şi nici nu avea acareturile trebu-

[263] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 81

incioase şi, hop, iată-l ca din cer picat în sat, la agitaţie ucraină pentru recensământ. Drept aceea, Pokletar, învăţătorul, fără să aştepte pregătirea necesară pentru deschiderea claselor sale paralele, s-a dus la Zrub şi a năimit o casă, pe spesele şcolii, şi apoi, trei luni de zile, puţin şi-a bătut capul cu şcoala, a avut destul timp de a agita de la casă la casă. Bieţii oameni au auzit lucruri neauzite din gura agitatorilor, şi asta pe mulţi i-a înduplecat ca să se înscrie în listă ca ruteni, în timpul recensământului. Aşa s-a şi întâmplat! I-a succes cuconaşului Koski de a seduce oamenii din Zrub după placul lui”[264].

1912: „*Seljanska Kassa* (Centrala Însoţirilor Economice Rutene din Bucovina) e patron în 2 parohii (Pătrăuţii de Sus pe Siret şi Davideni)… „*Seljanska Kassa* (Centrala Însoţirilor Economice Rutene din Bucovina) a cumpărat tot 2 moşii, în Pătrăuţii de Sus pe Siret şi Davideni, şi iarăşi cu menirea ca să fie parcelate şi vândute, dar nu ţăranilor ruteni, ne-existenţi în părţile acelea, ci ţăranilor români rutenizaţi din cele 2 comune „mixte” (nu mixte, ci *inundate!*) din valea Sireţelului! Dar pe când Centrala română a cumpărat moşii, ca să ferească sate româneşti de o invaziune galiţiană (!), *Seljanska Kassa* a cumpărat moşiile amintite, cu scopul ca să facă prozeliţi în rândurile noastre şi să propage lăţirea galiţianismului veşnic flămând cât mai departe, înspre miazăzi. Dar aceasta nu se ţine întocmai de patronatul bisericesc din Pătrăuţii de Sus pe Siret şi

[264] *Revista Politică*, Nr. 22, Anul VII, 12 martie 1911, p. 4

Davideni, care, prin cumpărătură, a trecut la *Seljanka Kassa*”[265].

1914-1918: Jertfa de sânge a Davidenilor pentru Bucovina a fost depusă de „Sergentul major **George Tocariuc**, Davideni, Regimentul 22, mort”[266], „Infanteristul **Alexie Olar**, Davideni, Regimentul 55, rănit”[267] şi „Infanteristul **Petru Nimciuc**, Davideni, Regimentul 22, rănit”[268].

1921: „Potrivit dispoziţiunilor art. 12 şi 23 din regulamentul pentru Congresul bisericesc ortodox român al Arhidiecezei Bucovinei, convocat, prin înaltul Decret Regal Nr. 2513 din 17 Iunie 1921, pe ziua de 3 Octombrie, la Cernăuţi, se publică următoarea listă a patronilor bisericeşti particulari, de lege drept credincioasă răsăriteană, îndreptăţiţi la alegerea de 6 reprezentanţi pentru acest Congres: **Grigorcea Ana de** şi **Stefania Mavrocordato**, Cernăuţi, strada Vasilco No. 4 (Cireş, Opaiţeni şi Davideni), compatroni”, dar şi „**Zotta Margareta de**, Iaşi strada Cuza Vodă Nr. 12, Davideni”[269].

În **1939**, conform cadastrului prefecturii judeţului Storojineţ, Davidenii aveau trei cătune, Runc, Zrub Nou şi Zrub Veci, părţile de sat fiind formate din Bahna, Centru şi Reforma, parte de sat apărută după reforma agrară din 1926.

---

[265] Dugan, Ilie, *Patroni şi patronat în biserica ortodoxă din Bucovina. Date şi reflexii*, în *Românul*, Nr. 98, Anul II, Arad, joi 3/16 mai 1912, pp. 8, 9

[266] *Monitorul Oficial*, Nr. 277, 3 decembrie 1945, p. 10553

[267] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 165 din 31 octombrie n. 1915, p. 2 - Supliment

[268] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4

[269] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi 21 iulie nou 1921, pp. 64-66

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[270], următorii învăţători şi învăţătoare: **Cerlincă Petru**, comuna Davideni, Zrud Nou, jud. Storojineţ, media 7,08; **Lazăr Vasile**, comuna Davideni**,** Storojineţ, media 8,25”.

1943: Judecat de Curtea Marţială, Dobre Constantin, din Davideni, a fost condamnat, în contumacie, „pentru sustragere de bunuri din casele părăsite”, delict săvârşit împreună cu Cupcianu Vaspazian, Vasilovici Gheorghe şi Vasilovici Alexandru, toţi din Storojineţ, „la câte 5 ani muncă silnică şi la câte 1.000 lei cheltuieli de judecată de fiecare”[271].

La Davideni s-au născut două mari personalităţi culturale, genealogistul şi istoricul Sever ZOTA (1874-1943), membru al Academiei Române, şi celebrul tenor Joseph SCHMIDT (1904-1942).

DAVIDEŞTI

(pe Berheci, lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău).

1529, martie 16: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Pârvul, Ion şi Niacşa, feciorii Oanei Tâlmaci, care primesc ispisoc pentru moşiile „tatălui lor Oană Tălmaci, din uric şi din dresuri ce au de la părintele domniei mele Ştefan voievod… un sat, anume **Ruseni** pe Tutova, trei părţi din satul **Davideşti** pe Berheci, unde a şezut David,

[270] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[271] *Monitorul Oficial*, Nr. 47, 25 februarie 1943, p. 1098

părţile cele din jos ale satului **Simineşti** pe Tutova şi pe Bârlad, satul **Neagomireşti**¸unde a şezut Dragomir Petre, din sus de Criveşti, şi peste Prut, satul la Maluri **Tomeştii**, cu moară, un loc în pustiu, din sus de Troian, pe Cahul, la fântâna Zeletinului, anume **Spriia**, şi pe Tutova, satul unde a şezut Mir, două locuri din pustiul Tecuciului, şi o selişte pe Dimaci, unde se cheamă seliştea **Lalova**, şi moară în Dimaci, şi altă selişte din pustiu, la **Olteni**, între Caloianu şi Naneştii, anume **Lungociul**”[272].

1640, aprilie 19: Bace, fecior Arvasiei, vinde comisului Corui, pentru „2 boi, drept 12 galbeni de aur… dinaintea răzeşilor mei şi a lui Constantin din **Răchitiş** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), Micro neguţător din **Bârlad**, Tânjală, Vasile sin (fiu) Tânjală, Veveriţă, Toder sin Tânjală, Gheorghe nepot Bărboe, Pravăţe şi Lionte… a mea parte, a popii lui Corcorisie şi frăţânesău Alexei din **Buneşti** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), din vatră de sat, pomăt, fâneţe, ţarină, săpături şi cu un loc dinspre **Davideştii** (lângă Buda, comuna Răchitoasa, Bacău), ce se cheamă Bojoeşti”[273].

---

[272] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 16, 17

[273] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 338, p. 353

DAVIDEŞTI

(comuna Dragomireşti, Vaslui).

1643, aprilie 25: Toader, feciorul lui Mihail ot **Davideşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) vinde vărului său Ştefan din **Dragomireşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), drept 7 ughi (ducaţi ungureşti), „partea noastră din satul Dragomireşti şi din **Bulăeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), ce se va alege… dinaintea lui Gherasim şi a popii Sava din **Coloneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Burdugan ot **Dragomireşti**, Vasile şi Cârstea ot **Semeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril din **Buneşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[274].

1708, februarie 5: Toader şi Lupu, feciorii lui Vasile, nepoţi Gafiei, fetei lui Surlă, dăruiesc marelui vistiernic Ion Pălade „partea lor din seliştile **Davideşti, Băloşeşti** şi **Şărbăneşti**, din bătrânul Surlă, a patra parte, pe apa Bogdănii, ţinutul Tutovei”[275].

1900: „**Davideşti**, sat în partea de sud a comunei Rusca, plasa Prutul, judeţul Fălciu, aşezat pe valea pârâului Nemţeni. Are o suprafaţă cam de 70 hectare şi o populație de 33 familii sau 184 suflete, din cari 34

---

[274] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 81, pp. 87, 88

[275] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 184, p. 164

contribuabili. Locuitorii sunt răzeși vechi. Are o biserică. făcută la 1820”[276].

DAVIDEŞTI

(în Coţmani, Bucovina, Ucraina).

Satul din Ţinutul Coţmanilor, din vecinătatea Stăucenilor, Clivodinului, Suhovercăi şi Gavrileştilor, a fost atestat documentar în **6 iulie 1413**, atunci când soacra lui Alexandru cel Bun, Anastasia, primea de la voievod uric pentru „Coţmanul Mare cu toate cătunele ce ţin de el, anume Suhoverhul, Hliveştii, Davidăuţii, cu toate locurile ce ţin de ele”.

1503: După moartea Anastasiei, Davideştii au trecut în stăpânirea Episcopiei de Rădăuţi, care beneficiază de întăriri şi, deci, de noi menţionări documentare ale satelor respective, în 26 august 1503, în 6 octombrie 1520 şi aşa mai departe, istoria satului fiind indisolubil legată de cea a călăraşilor de Coţmani.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[277], din 1772-1773, înregistrează la Davideşti „57 – toată suma caselor”, însemnând 2 popi, Dumitru şi Iacob, 1 dascăl, Costandin, 2 jidovi, Elesii şi Nusân, 6 văduve, Maria, Todosia, Marka, Odochia moscăliţă, Aiţa şi Palaghia, 4 case pustii şi 42 birnici, adică: Onofrei vornic, Cozma

[276] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 62

[277] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 411

OLKSA, Ion SUHAR, Vasile COZLUC, Toader SUHAR, Mihail RUSĂSCHII, Neculai RUSĂSCHII, Ivan vătăman, Vasile COŞLIAN, Vasile PILAT, Costia, Ivan CRAVIUC, Hrihor scripcar, Fedot STROGI, Hrihor pânzar, Ivan BABIUC, Ştefan BABIUC, Mihai nepot popii, Michita LECA, Constandin zet popa, Vasile BELCIUC, Andrişka, Ilii VELCIUC, Hrihor dascăl, Matei sin ROMAN, Toader STRĂCHICI, Simion CIORNIC, Neculai ILCIUC, Pale BELCIA, Hrihor ANDRIICIUK, Vasile ZAZULĂ, Ianchii văcar, Hrihor FLĂCĂU, Andrei COBINSKI, Ivan CIORNE, Vasile BABICIUK, Toader VODOVEZ, Ivan morar, Onofrei PETRENCU, Ivan MAMICIUK şi Petro IVANCIUK.

În **1843**, biserica Sfântul Mihail din Davideşti, înălţată, în 1781, de presviterul Dimitrie, Constantin şi Iacov TOMASCIUC, restaurată în 1824 şi în 1881, când a fost dotată cu un nou iconostas, hramul fiind sărbătoarea Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavril, cu 801 enoriaşi, îl avea paroh pe Constantin TOMASCIUC. În 1876, paroh era Mihail HNIDEI, numărul enoriaşilor ajungând la 1.074 suflete. În 1907, paroh era Ioan CARPIUC, născut în 1843, preot din 1876, paroh din 1897, cantor fiind, din 1900, George ZURKANOWICZ, născut în 1840.

1866: În Davideşti funcţiona, din 1866, o şcoală cu două clase[278].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Coţman** (judecătorie de district), Berhomet pe Prut,

[278] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 26, 1876 p. 76, 1907 p. 104

Bordei sau Burdigeu, **Davideşti**, Dubăuţi, Hacrileşti, Iujeniţa, Ivancăuţi, Clivodin, Laszkowka, Lujeni, Malatineţ, Mămăieştii Vechi, Mămăieştii Noi cu Cutul Striletchi, Nepolocăuţi, Orăşeni, Oşehlib, Piedecăuţi cu Ţopeni, Revacăuţi, Revna, Şipeniţ, Şişcăuţi, Stăuceni, Suhoverca, Valeva, Viteleuca"[279].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Davideşti**, comună rurală, districtul Coţman, aşezată, în masă compactă, între cele două Soviţe şi în vecinătatea comunelor Stăuceni, la Nord-Vest, şi Clivodin, la Sud-Est. Suprafaţa: 9,12 kmp; populaţia: 984 locuitori ruteni, de religie gr. or. Este legată, prin drumuri de ţară, cu comunele sus menţionate, precum şi cu drumul districtual Stăuceni-Nepolocăuţ. Are o şcoala populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril". Această comună este pomenită într-un zapis din 20 octombrie 1451 (prima nemţionare este, de fapt, în 6 iulie 1413 – n. n.). A fost posesiunea Episcopiei de Rădăuţi, încă mai înainte de 1519, când Bogdan cel Chior, printr-un hrisov din 6 octombrie al acestui an, confirmă această posesie. Populaţia se ocupă cu agricultura. Comuna posedă 743 hectare pământ arabil, 70 hectare fânaţuri, 7 hectare 50 ari grădini, 63 hectare izlaz, 41 hectare pădure. Are 71 cai, 199 vite, 252 oi, 73 porci şi 19 stupi de albine"[280].

1927: „Lista familiilor cu nume româneşti şi numărul lor în prezent: Andruş(ciuc) 23, Banul 8, Băut 43, Coşman 16, Cozma 6, Cot 1, Greu 1, Pilat 27, Pită(c)

---

[279] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

[280] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 81

2, Prună 4, Tomaş(ciuc) 12, Vacar(ciuc) 12, Vatrici 2, Vicsici 24. Suma: 162 familii = 810 suflete”[281].

DEALUL NOU

(pe Bistriţa, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Dialul Nou**, ţinutul Bacău, ocolul Bistriţei de jos, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[282]**: Toată suma caselor**: 29. Scădere rufeturi, însă 4: 1 popă, 1 dascăl, 2 mazili. Rămân birnici 25. / **Birnici:** Anton Colţa / Ilii, muntean / Ştefan, haidău / Chirilă, vornic / Sandul, haidău / Neculce sin (fiu) Sandul / Mihaiu brat ego (fratele lui) / Neculaiu Lupul / Lupul fiul lui Neculaiu / Gheorghe Coman / Dumitraşco, muntean / Vasile Măteiu / Paraschiv, muntean / Iacob, bejenariu / Toader Medeman / Toader fiul lui Pavăl / Mihaiu Colţa / Iosip / Ilii Măteiu / Costachi / Ilii, haidău / Ianuş Fecheteu / Giurgiu / Petre fiul lui Giurgiu / Grigoraş Peşca. // **Rufeturi:** Andreiu Bosuioc şi fratele lui, mazili / Vidraşco, căpitan, mazil / Popa Vasile / Dumitru, dascăl.

1900: „**Dealul Nou**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Bistriţa de jos, situată pe deal, nu departe de malul drept al Bistriţei, şi pe valea Turluiului, aftuent al Tazlăului Mare. Turluiul se încarcă cu apele Răchitişului

[281] Ţopa, Dimitrie Preotul, *Românismul în regiunea dintre Prut şi Nistru din fosta Bucovina*, Cernăuţi 1927, Bucureşti 1928, p. 78

[282] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 293, 294

și cu cele de pe valea Tomanului. Ridicătura cea mai importantă este dealul Chetricica (Petricica). Comuna se compune din 6 cătune: Dealul Nou, reședință, Petricica, pe deal, Tazul, Bărzulești, Coman, Găidariul, în vale, Sărata și Talpa. În Statistica din 1874, o găsim alcătuită numai din 4 cătune: Coman, Dealul Nou, Slobozia Comanului şi Turluiul. Relativ la această comună, găsim în „Chestionarul Archeologic”, de la Academie (1873), următoarele: „Pe un vârf de deal se află o cetățuie veche, înconjurată cu un şanţ; aici se apărară românii în contra tătarilor. În faţă se află o movilă, unde s-au găsit fel de fel de arme ruginite. Se mai spune că, înainte cu vreo sută de ani, se scotea sare de aci. Pe locul numit „Siliştea”, se zice că ar fi fost o mănăstire de călugări, fondată de Stefan cel Mare”. / Teritoriul comunii se mărginește, la est, cu țarina orașului Bacău și cu teritoriul comunei Letea, la sud cu teritoriul comunelor Valea Seacă și Sănduleni, la vest cu al comunelor Nadișa și Boșoteni, la nord cu al comunei Liuzi-Călugăra. În comună sunt 2 biserici ortodoxe şi 3 catolice. Populaţia este de 406 familii sau 1.517 suflete: 910 români, 600 unguri, 6 armeni și un izraelit, toți de protecțiune română. Locuiesc în 400 case. / În comună sunt: 780 agricultori, 6 profesiuni libere, 10 muncitori şi 10 servitori. Știu carte 17 persoane. Sunt 3 cârciumi. Contribuabili se numără 297. / În 1865, s-au împroprietărit 200 locuitori, cărora li s-au împărțit 740 fălci şi 40 prăjini. Viile cuprind 51,89 hectare, care au dat, în 1890, 27,37 hectolitri vin negru și 1.550,4 hectolitri vin alb. Via lucrătoare ocupă o întindere de 84 hectare. Proprietatea mai mare aparține dnei Emma Miclescu; are o întindere de 436 hectare, dând un venit anual de 12.000 lei. Mai au moșii: Atistide Furnarachi, cu

un venit de 5.000 lei anual; urmaşii lui G. Sion, care au 114 hectare şi un venit de 3.600 lei, şi alții. Vite sunt: 64 cai, 734 vite cornute, 264 porci, 21 capre și 1.326 oi. Stupi de albine sunt 124. / **Dealul Nou** sau Dealul Sării, sat al comunei rurale cu același nume. Este așezat la poalele dealului și pe Valea Sărăţii, cuprinzând secţia Talpa şi băile Sărata. Aci se află 2 biserici: una ortodoxă, zidită în 1800 de către locuitori şi deservită de 1 preot şi 2 dascăli; iar alta catolică, zidită la 1873 de către enoriașii săi. Mai are 2 cârciumi. Capi de familie sunt 174 sau 637 suflete, în mare parte unguri. Animale se găsesc: 18 cai, 240 vite cornute, 134 porci şi 18 capre. Acest sat se numea, pe la 1830 (Condica Liuzilor), Dealul Nou – Răzeși. Aci se scotea, în vremurile trecute, sare; se văd și astăzi gurile ocnelor vechi”[283].

DEJUGAŢI

(pe Rahova, lângă Leuceşti, comuna Ivăneşti[284], Vaslui).

1560, aprilie 3: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Oprea vatag din **Ungureni** şi lui Drăguş, al doilea armaş, care cumpără de la Anghelina, fata Solomiei, nepoata lui Petrică portarul, cu 300 zloţi tătăreşti, „a ei dreaptă ocină şi moşie din drese ca a avut sodăşul lor Vlad Semenescul de întărire de la bătrânul Ştefan voie-

[283] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 87, 88

[284] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82

vod şi din drese de cumpărătură ce a avut Petrică portar de la Petru voievod, din jumătate de sat **Vlădeaştii** pe Racova, care e numit **Leuceştii**, din partea de jos, jumătate; însă dintr-un sat, ce este în cel hotar, care acum se numeşte **Dejugaţii**, partea de jos, şi cu jumătate de moară în Racova, însă acea cumpărătură a lui Ivul armaşu"[285].

DELENI

(comuna Deleni, Iaşi).

Întărit, în **7 iulie 1430**, de Alexandru cel Bun, fraţilor Jurju Jumătate, Ştiful şi Mândrul, care primesc uric pentru împărţeala „ocinilor părintelui lor, Ioan Jumătate: Jurji, curţile de pe Jijia ce se cheamă Giumătăţeni şi, din sus de Hârlău, **Delenii** şi Miclăuşenii; acestea s-au dat Jurjii. Iar giupânului Ştiful, s-au dat Sărbăneştii pe Siret, şi cu mori în Siret, şi... Cândeşti, pe Siret, cu moară în Siret, între Grămeşti şi Rogoşeşti, şi, mai jos de Călineşti, ... iar cu mori în Siret, şi Roşiiacii; aceasta-i partea lui Ştiful. Iar partea Mândrului: Balinţii, pe Siret, curţile şi cu morile ce sunt în Siret şi cu tătarii ce sunt la acele curţi şi Mândreşti, în Cârligătură, şi Vorişte, unde au fost curţile lui Dumbravă, şi, din sus de Hârlău, Vlădenii; acestea s-au dat iar giupânului Mândrul"[286].

---

285 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 44-47

286 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 99, pp. 146, 147

1438, august 18. Întărit, drept pustie, de Ilie şi Ştefan voievozi, mănăstirii Probota, care primeşte uric pentru „o pustie, lângă pricuturile de la Hârlău, ca să-şi întemeieze sat… Iar hotarul acestei pustii să fie începând de la Valea Mare, drept peste câmp, la spini, la stâlpul din mijloc, iar de acolo drept peste bahnă, apoi drept peste poiana Crucea de Piatră, iar de acolo la deal, de-a curmezişul stâlpului lui Piscan. Acesta este tot hotarul dinspre Racăş. Iar de acolo în sus pe deal, apoi... dumbrăvii, la capătul dealului şi la capătul dumbrăvii, la stâlp, iar de acolo, peste vale, drept mai sus... apoi, peste câmp, drept la marginea spinilor din sus, la stâlp, între movile, iar de acolo, de-a curmezişul peste... peste vie, la deal, la sărătură, iar de acolo, drept peste câmp, în Valea Mare. Şi în acelaşi hotar să-şi facă moară unde vor putea. Acesta este tot hotarul acestei pustii, pe unde a hotărnicit pan Crâstea Negru cu oameni bătrâni şi cu megieşi dimprejur"[287].

1450, ianuarie 23: Întărit de Bogdan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru dania feciorilor lui Fumu, Şteful şi Mândre, „un loc în hotarul Dilenilor, însă ca să facă două mori, iar în hotarul pământului ca să nu se amestece, numai călugării ca să aibă a-şi face mori pe hotarul acela"[288].

1532, martie 12: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Petru Micşin, Alba şi Maruşca, şi seminţiei lor Malina şi Maruşca, care primesc ispisoc „din uricul ce l-au avut de întărire de la părintele domniei mele Ştefan

---

[287] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 187, pp. 264-266

[288] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 8, p. 10

voievod, **Deleni** pe Bujor şi **Poniceşti** pe Ialan (lângă Deleni[289], Iaşi), pe ambele laturile Ialanului, ca să fie lui de 3 părţi, în partea lui Petru Micşin, şi a surorilor Alba şi Maruşca li s-a cuvenit lor a treia parte din satul Deleni, partea din sus, şi a treia parte din Poniceşti pe Ialan, partea din jos, iar în partea Malei s-a cuvenit ei a treia parte din acelaşi sat Deleni, partea din jos, şi a treia parte din Poniceşti pe Ialan, partea din sus; iar în partea Malinei şi Maruşcăi s-a cuvenit a treia parte din Deleni, partea de mijloc, şi a treia parte din Poniceşti, iarăşi partea de mijloc"[290].

1774, iunie: Satele **Cotnarul, Horodişte** şi **Zlodica**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[291]**, toată suma caselor: 106**. Scădere rufeturi 41: 1 popă, 1 diacon, 39 vieri boiereşti. Rămân birnici 65. / **Birnici:** Ion Grumeza / Neculai Grumeza / Toader sin (fiu) lui Neculai Grumeza / Gligori Petică / Vasile fiul lui Cârstei / Chiriac Mahu / Alicsandru Bulău / Pavăl Bulău / Vasile Savin / Ion Savin / Ioniţă fiul lui Savin / Toader, tălpălar / Gheorghe Sănduţă / Manoli Savin / Ilie Savin / Vasile Savin / Pavel Stiţco / Petre Dorcoş / Neculai fiul lui Iacob / Ion, muntean / Luca Buznian / Vasile Coşciug / Gheorghe, ungurian / Ianăş, unguru / Vasile Corhanu / Iacob, unguru / Ştefan, unguru / Ion Mândru / Alde, bârsanu / Martin, ungur / Feltin, ungur / Petre fratele lui Feltin / Ion

---

289 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 199

290 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. I, Iaşi 1906, pp. 129-131

291 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 227, 228

Melenghi / Pricopi cumnat Mândrului / Gligoraş Tobultoc / Ursachi fiul lui Sofroni / Gheorghi fiul lui Ştefan / Ştefan fiul lui Simion / Toader Ţurcanu / Dumitraşcu fiul lui Andrunachi / Postolachi / Ion, muntian / Miron Nicorescu / Gheorghe Narte / Toader fiul lui Păragină / Toader Cărădan / Ioniţă Scântei / Sandu Pătraşcu / Toader, teslariu / Sandu Tescu / Vasile Steţcu / Radu, bârsanu / Chiriac / Damir / Grigori Ţurcan / Apostu Ţurcan / Toma Ţugui / Timofti Ţugui / Toader fiul Sofronoai / Ioniţă fiul Sofronoai / Ion Delian / Vasile Borcoi / Toader, muntean / Simeon fiul Mărioarii /Chiriac, apariu. // **Rufeturi:** Popa Gavril / Diaconul Ignat / Toader Pătraşcu, vier la dumisale paharnicul Iordachi Balş / Toader Grumeza, vier la dumisale paharnicul Costandin Paladi / Pantele, tij (la fel) vier / Grigori Buţurcă, la fel / Ion Sarage, vier la dumisale postelnicul Arghire / Toader Sarage, la fel / Păladi Ţurcan, la fel / Gheorghi Ţurcan, vier mănăstirii Sfeti Spiridon / Costandin, vier paharnicului Matei Hurmuzachi. // **Liudi** (oameni străini) **vieri** ai dumisale spătarului Iordachi Cantacuzino, ce n-au dat la rânduieli, fiind cu darea lor la satul **Delenii**: Năstac Vărzari / Vasile Cârstei / Ştefan Cârstei / Lupu Dărăban / Neculai Dărăban / Neculai Minciună / Ursachi Minciună / Vasile Epure / Vasile nepot lui Mazâre / Gheorghiţă Unguraş / Gavril Unguraş / Ianăş, ungur / Martin, ungur / Ursu Unguraş / Ioniţă fiul lui Vasile Cârstei / Dumitraşcu Popăscu / Toader fiul lui Unguraş / Ursu Dolhăscu / Timofti Narte / Lupu Savin / Ştefan Botez / Stan, bârsanu / Ambrosi / Lupuşor / Grigori Niţă / Ştefan Pândari / Iosip, unguru / Grigori Spătaru / Simion Minciună / Năstac Burţucă.

1774, iunie: Satul **Delenii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Bahluiului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[292]**, toată suma caselor: 153**. Scădere rufeturi 153: 3 popi, 120 liudi ce se scutesc cu salgovardie, 30 ţigani. / **Cu salgovardie:** Popa Vasili / Popa Toader / Popa Ion / Apostu, butnar / Giorcu, lăcătuş / Toma, butnar / Chiriac sin (fiu) Toma / Tudos, butnariu / Ioniţă Brăescu / Ursu Hârţar / Nichita brat (frate) lui / Andrei frate lui / Vasile Hârţar / Ştefan, trăistar / Ioniţă Căpută / Grigoraş Hârţar / Grigoraş cumnat Creţului / Trohin / Condurachi, plugar / Ioniţă fiu Nichitii / Costachi / Simion Bulciu / Chiriac, cojocar / Gheorghiţă, ungurian / Iftodi fiul lui Cercu / Gavril Cercu / Nica, blănar / Ion Pungă / Ion, vezetiu / Andrei Bota / Lupu, borşer / Ştefan, posluşnic / Pavăl Pârâială / Matei, rus, ciubotar / Gheorghi Dilă / Vasili, cioban / Gheorghi, butnar, slugă / Trifan, petrari / Andrei, ciubotari / Ilie, borşer / Lupu Boghiu / Ivan, rus / Toader, argat / Toader, muntean / Gheorghe Mihai / Ilie Pârlială, posluşnic sihăstriei / Vasile, cojocar / Savin, stoler / Ilie, stoler / Buzinschi, herghelegiu / Ştefan, ciubotar / Luca, ciubotar / Ioniţă Tănasă / Toader fiul lui Roman / Mihălachi, puşcaş / Gheorghi Buzămurgă, crav / Apostol Pleşcuţă / Grigoraş Roman / Iftimi Ştiucă /Ursul zet (ginere) lui Ştiucă /Irimie fiul lui Ştiucă / Lupu fiul lui Ostahi / Neculai Tăbăcele / Neculai, stoler / Gheorghi, purcariu / Ioniţă Bondoc / Manolachi, slugă / Toader Tudose, slugă / Toader Brandabur / Ion, vieriu / Lupaşco, sarage / Vasili, ungurian / Sandu Buzămurgă / Andrei al lui Tăbăcele / Andrei, plugar / Vasili Tăbăcele / Tudose brat (frate) lui

---

292 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 231, 232

Simion / Vasili Cimpoeşu / Simion Tăbăcele / Vasile fratele lui / Apostol Sturza, slugă / Ioniţă Chiriţă / Miron Scropan, slugă / Apostu, cârciumar / Ifrim Tighician, slugă / Gavril, grădinar / Sandu Ştiucă / Iftimi fiul lui Ştiucă / Mihălachi, argat / Toader, plugar / Ioniţă, grădinar / Eni Vălian, slugă / Tănase Gârbe, slugă / Vasile Roman, slugă / Gheorghe, blănar, slugă / Petre Calcavura / Toader fiul Tudurii / Crâste, bârsanu / Alecsa, rus / Ioniţă Mihai / Costandin Iftimi / Ifrim, puşcaş / Chiriţă Potlog, slugă / Ştefan Jigât, slugă / Ştefan Obretinschi, slugă / Costandin, vătăman / Vasili, biholar / Miron, dulgheriu / Ion, butnar / Nichita, murar / Toader Găină / Vasile, butnariu / Pavăl, bejenar / Grigoraş, dulgher /Petre, pas / Toader Bosnici / Alecsandru, puşcaş / Manolachi, puşcaş / Chiriac Seval / Timofti, puşcaş / Mihăilă, grădinar / Gheorghi fiul lui Savin, ţigan / Toader fratele lui, ţigan / Petre fiul lui Pavăl, ţigan / Acsinti fiul lui Ion, ţigan / Mihălachi, ţigan / Grigori, ţigan / Gavril Găinar, ţigan / Mătei, rus, ţigan / Ion, herghelegiu, ţigan / Ion, herar, ţigan / Păladi, ciurar, ţigan / Ivan fiul lui Păladi, ţigan / Parnă, ciubotar, ţigan / Ion, ciurar, ţigan / Ursu, ciubotar, ţigan / Bârzan, ţigan / Toader, muscalangiu / Lupu, ţigan / Nica, ţigan / Ursu, scripcar, ţigan / Vasili, herar, ţigan / Grigoraş, ţigan / Grigoraş Gogoi, ţigan / Neculai Stărbu, ţigan / Gheorghi, herar, ţigan / Vasili Biciucă, ţigan / Vasile Purcel, ţigan / Niţu fiul lui Gramă, ţigan / Mărdari, jude, ţigan / Vasili, scripcar, ţigan.

1900: „**Deleni**, comună rurală, situată la sudul plășii Coșula, judeţul Botoșani, în vecinătate cu Hârlăul, la 45 km de Botoșani, şi formată din satele: Deleni, Mac-sut, Pârcovaci și Slobozia, toate așezate în vecinătate cu

pe moşia Deleni… Populaţiunea e de 600 familii sau 2.745 suflete, care locuiesc în 589 case; sunt 574 contribuabili, locuitorii sunt români, afară de o ceată de ţigani şi de câteva familii de evrei, Ocupaţiunea lor e agricultura, creșterea vitelor, pietrăria, lemnăria, iar ţiganii sunt fierari, lăutari etc. Sunt 27 hectare vii. Numărul vitelor e de 5.733: 1.849 boi și vaci, 11 bivoli, 198 cai, 3.400 oi, 275 porci. Locuitorii posedă și 500 stupi cu albine, care produc mai mult de 1.000 kg miere şi 680 kg ceară. În comună sunt 3 mori de apă şi 1 de aburi, 1 fabrică de spirt, care produce vreo 40.000 litri pe an… Comerţul se face cu Hârlăul, Târgul Frumos și Botoşani. Sunt în comună 6 cârciumi, 5 comercianţi şi 8 meseriași. Are 4 biserici, deservite de 3 preoţi, 3 cântăreți şi 1 paracliser; mai sunt 2 biserici în părăsire și aproape în ruină. Este 1 școală mixtă, frecventată de 50 băieţi. Sunt 136 copii înscriși pe liste. / **Deleni**, sat, situat pe coasta de sud-est a dealului Pietrăria, în centrul comunei Deleni. Satul Deleni are o populaţie de 425 familii sau 1.691 locuitori, care se ocupă cu agricultura și creșterea vitelor și mulţi cu stoleria și pietrăria. Vite sunt: 390 boi şi vaci, 150 cai, 1.350 oi; sunt 100 stupi cu albine. Satul e străbătut de şoseaua comunală Hârlău-Deleni-Feredieni. Are 1 biserică, deservită de 2 preoți și 1 cântăreţ, apoi, spre nord-vest, în codru, este vechea biserică, de la schitul Lacurile, în părăsire; 1 școală mixtă, condusă de 1 învățător, plătit de stat, frecventată de 50 şcolari; 1 fabrică de spirt; 5 mori de apă. / Despre biserica din Deleni se zice că temelia i-ar fi pus-o Ştefan Voevod şi că, în urmă, s-a construit de familia Ghiculeştilor. Legenda atribue acestui sat o vechime de peste 400 ani (atestarea docunentară datează, în realitate, din 7 iulie

1430, deci din ultimul an al domniei lui Alexandru cel Bun – n. n.), însă se zice că era așezat mai spre est, aproape de iazul Gurgueta, pe văile Lugani şi Tulburea, pe unde trece șleahul mare Hârlău-Botoșani; satul se numea Iugani şi Tulburea. Moșia se zice că era dată de Ștefan cel Mare răzeşilor; aceștia aveau moşioarele lor, cu capetele spre est și vest; iar în locul satului de astăzi, Deleni, erau codri și, în mijloc, o mănăstire de călugări, ale cărei urme se presupun a fi în partea de sud-est. În Iugani există numai o biserică de lemn. Numele satului Deleni se poate explica de la vorbele „oamenii din deal" sau Deleni, deoarece satul ocupa partea de sus a dealului Pietrăria. Se zice că, cum au dispărut vechii răzeși, un boier le-ar fi cumpărat parte din moșioare, iar parte le-ar fi luat cu sila… În luna lui Iunie, anul 1730, Grigore Ghica vodă logodește pe fiul său Scarlat cu fiica lui Iordache Cantacuzino, vel spătar, fiind faţă şi Chiru Nichifor Mitropolitul, și au făcut petreceri și mese la Deleni, ţinutul Hârlăului, mai multe zile, nu numai boierii, ci şi toată slujitorimea. De la Deleni, a mers Grigore vodă la Hârlău, de a văzut casele domnești, apoi la Cotnari, unde a făcut iarăși mese cu boierii, apoi s-a întors la Iași, la scaun. În toamna anului 1738, Griore Ghica vodă, întorcindu-se de la Orhei, unde fusese trimis din ordinul Sultanului, să ridice puştile ce le îngropase rușii și să le ducă la Tigine, n-a mai venit la Iași, că mureau de ciumă, ci a trecut la sat, la Deleni, în ţinutul Hârlău, la vornicul Iordache Cantacuzino-Deleanul, și a șezut acolo, până în ziua înti de decembrie, când, înțelegând că s-a mai potolit focul ciumii, s-a întors la Iași, la scaun"[293].

[293] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

DELENI

(lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului", odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş" (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină" (comuna Laza, Vaslui); de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân" (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său", cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de

volumul III, Bucureşti 1900, pp. 97-99

Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii" (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele" (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea; de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei" (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi" (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost Stanciul Săcuiul"; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii" (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din

târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic"[294].

1609, iunie 13: Ispisoc de judecată de la Constantin Moghila voievod, după ce „Petre spatar, Iachim comisul, Efrim armaşul şi Ionaşco din Mărtineşti au tras de faţă înaintea domniei mele pe Borvină, aprod din **Deleni**, pentru satul **Maxineştii**, ce se numeşte acum **Martineştii**, zicând că ei au avut acolo două sate Maximeştii, ce se cheamă acum Martineştii şi **Şuleteştii**; iar Borvină a arătat că adevărat este satul acolo Martineştii. / Şi noi am căutat dresele acestor oameni, Patrea, Iachim, Efrim şi Ionaşco, ce au avut moşii lor de la Ilieş vodă, de strămoşie (baştină), şi le arată lor în uric două sate Maximeşti, ce acum se numesc Mărtineşti şi Şuleteşti, şi după aceea iarăşi am căutat şi-n uricul lui Borvină aprod, ce a avut de la Alexandru vodă, danie de la o mătuşă a lui, Safta, din a patra parte a satului Mărtineşti, partea din jos, ca să o caute pe dânsa şi după moartea ei să o pomenească, şi el vrea să ia şi din Şuleteşti a patra parte, şi vrea să facă strâmbătate acestor oameni… dar noi am văzut că nu i-a rămas nimic în Şuleteşti, ci numai i s-a venit a patra parte din satul Mărtineşti, partea din jos, ce-i este danie, şi mai mult să nu aibă a stăpâni"[295].

---

[294] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

[295] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 308, 309

1628, februarie 20: Martor jurător, la zapisul lui Mitrofan, episcopul de Huşi, în care mărturiseşte că au venit înaintea lui „Gabăr, ce a fost căpitan, şi cu răzeşii lui de pe sat de pe **Negrileşti** şi de pe balta ce se cheamă **Gemenele**, şi de pe sat **Briţcani**, anume Bertea feciorul Crăciunei, Armaga feciorul lui Gavrilă Bâtcă, Cornea feciorul Aremiei, Iachim feciorul lui Nistor, Ursa nepoata Cozmiţei, Samfira fata lui Roşculeţ, Păntelei nepotul Stanei, Cihan de Briţcani, Costantin feciorul Morcoteiului, Pântea feciorul Bontei de Negrileşti, cu cinstită cartea măriei sale lui vodă şi cu sluga măriei sale, cu Vlasie diacul, să jure pe sfânta evanghelie cu 24 de jurători cum n-au vândut Nistor Cornescul, cu Nicula Galbănul şi cu femeia sa, şi cu răzeşii lor în sat în Negrileşti nimică, nici baltă în Gemenele, nici într-apă, nici în uscat. Şi să jure că n-a vândut Cozmiţa strigătorul cu Alexa Bota şi cu răzeşii săi nimic în sat în Briţcani vornicului Ureche, ce le este împresurătură pentru c-au pârât Grigoraşcu Ureche că este cumpărătură de tată-său, de Ureche vornicul”[296]. Lista jurătorilor: Petriul pârcălab de **Burboceni** (Buboceni, lângă Barboşi, Vaslui), Ghiorghie călăraş de **Şişcani** (ţinutul Lăuşna, Moldova), Căsul fost pârcălab ot **Măliceni** (Moldova), Horjă pitărel ot **Oţeleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), Gavril Mamotă ot **Cucoara** (ţinutul Chigheci, Moldova), Petrea Căcăradză ot **Căcărădzeni** (Căcărăzeni, lângă Goteşti, ţinutul Cahul, Moldova), Frango Malcoci ot **Malcoceni** (Moldova), Mihăilă Ţărăşoară ot **Cărhăneşti** (satul Cârja, Vaslui), Petriman aprod şi Constantin Ţicău păhărnicel ot **Sărăţeni** (ţinutul Tutova, Vaslui), Paşco hotnog la călăraşi, Vârno călăraş ot **Vlă-**

---

[296] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 312, p. 424, 425

deşti (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova), Vicol chihaia ot **Hlipiceni** (lângă Guşiţel, Vaslui), Ionaşco Ciubăraia şi Ihnat Căltac ot **Lăţeşti** (în Fălciu, Vaslui), Bălan Buţa ot **Blăgeşti** (în Fălciu, Vaslui), Buculei, Marvici Lean ot **Oţeleni**, Nica călăraş ot **Fălciu**, Marco Cucul or **Deleni** (în Fălciu, Vaslui), Giovlen ot **Suhuleţi** (Stuhuleţi, în Fălciu, Vaslui), Agapie ot **Păcurăreşti** (lângă Goteşti, ţinutul Chigheci, Moldova) şi Camber ot **Golăeşti** (satul Crăciuneşti, Vaslui).

1628, septembrie: Scrisoarea fostului sulger Lupan, în care mărturiseşte cum a ales partea de ocină a popii Gligorie şi a nepoţilor săi. Bălăban şi fata Grădincei, „din sat din **Orgoeşti** (ţinutul Tutova, Vaslui). Deci am strâns oameni buni şi bătrâni, şi din sus, şi din jos, anume Ionaşco Giureneacul şi cu frate-său Ursul şi cu Costachie de **Folteşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui), şi cu Gheorghiţă din **Deleni** (ţinutul Fălciu, Vaslui), şi cu popa Danul, şi cu mulţi oameni buni, megieşi. Deci am făcut cinci părţi, după cinci bătrâni şi am hotărât cum a fost mai cu dreptul; deci a vândut Floarea partea ei popii lui Toader şi Grădincei, surorii popii lui Gligorie din sat din Orgoieşti, a cincea parte şi a mărturisit Cătălina, fata Floarei… cum a vândut mumă-sa partea ei de Orgoieşti, şi şi-a adus şi dresele înaintea noastră”[297].

1690, mai 3: Întărit de Constantin Cantemir voievod comisului Ştefan Cerchez şi jupânesei Acsuţa, care primesc ispisoc de cumpărătură, în baza unui zapis de la Lazăr Moşuleţ şi feciorii lui Pană, Aniţa şi Aftmie, care i-au vândut „partea lor din **Tupilaţi**, ce sunt pe apa Elanului, în ţinutul Fălciului, ocină care le-a fost lor parte

---

297 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 403, p. 551

de pe moşul (bunicul) lor Ion Moşuleţ”. / Şi alt zapis, de la Grozava şi feciorii ei Necola şi Arhire, care i-au dăruit „partea lor din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Pavăl cu femeia lui Maria, de la frate-său Gliga cu femeia lui Dochiţa, de la cumnatul lui Simion cu femeia lui Ioana, fata lui Mănăilă, de la Irimia cu femeia lui Avrămia, fata lui Mănăilă, şi de la Gheorghe cu femeia lui Varvara, fata lui Mănăilă, care „i-au dăruit toate părţile ce au de pe moşul lor Ştefan comisul, părţile din Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Năstasie şi femeia lui Cârstina, care „i-au dat danie toată partea lor, câtă se va alege, în satul Tupilaţi”. / Şi alt zapis, de la Tofana, fata Petrii, nepoata Furceleştilor, şi de la fat ei Agafia, care i-au dăruit „partea lor, din hotarul satului Tupilaţi, din apa Elanului spre apus, până în locul Pogăcenilor, cu vad de moară în apa Elanului”. / Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora preotesei Edoae din satul **Pistcani** de pe Elan, şi de la fratele său Vasile, care „au vândut comisului Ştefan şi jupânesei sale toată partea de pe mama lor Ana, din hotarul satului Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre răsărit, cât se va alege din bătrânul Ştefanii, jumătate”. / Şi alt zapis, de la Constandin, feciorul Savii din **Bălăneşti**, şi cu fraţii lui Hortolomie, Vasile, Loghina, Vasilca şi Stratina, care îi dăruiesc „toată partea lor de moşie din dealul Holobăţului, dinspre soare-răsare, din valea Elanului spre Copăceana, până în locul târgului, cumpărătura părinţilor săi, Savii, de la Edul, partea Todiresei”. / Şi alt zapis, de la Anghelina şi Tofana, fetele Edului, care i-au vândut, drept 6 lei, „dreapta moşie de la Edul, ce este pe apa Elanului, dinspre soare-răsare, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Ilie, feciorul Alexandrei, nepoata popii Edului, care i-a vândut „partea de la părinţii lui, ce este pe

apa Elanului, dinspre soare-răsare, între hotarul Bălăneş-tilor şi al Crăciuneştilor”. / Şi alz zapis, de la Dumitraşco, fecior Dochiei de **Ghilţeni**, care i-a vândut, drept 12 ughi (ducaţi ungureşti), „toată partea lui, de unde se cheamă moara popii Edului de pe Elan, în dealul dinspre soare-apune, până în locul Tupilaţilor, martea de pe mamă-sa Dochiţa, cu vad de moară şi cu 19 pământuri în ţarină”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata Mihului, şi de la Ştefãnia, fata Anisiei, şi de la Dochia, fata Edului, care „i-au vândut a lor dreaptă ocină şi moşie din **Lungeni**, din locul Tupilaţilor, până în apa Elanului, dinspre soare-apune, cu vad de moară”. / Şi alt zapis, de la Solomon, fecior Anisiei de **Puţeni**, care i-a vândut, drept 12 lei bani gata, „19 pământuri din satul Lungeni, şi din vad de moară în apa Elanului, ce este de pe moaşă-sa (bunica) Mărica Edoai preoteasa”. Şi alt zapis, de la Ştefana, fata Anei, sora Edoai preotesei din satul **Pistcani**, şi de la fratele ei Vasile, care i-au vândut, drept 30 lei, „toată partea lor din Pistcani, din ţinutul Fălciului, pe apa Elanului, cu vad de moară pe Elan”. / Şi alt zapis, de la Anisia, fata popii Edului, , care „a dăruit comisului Ştefan toată partea ei din satul **Puţenii cu apă**”. / Şi alt zapis, de la Neculai, feciorul lui Toader Coţman, care i-a vândut „un bătrân din satul **Tomceşti**, din ţinutul Tutovei, pe apa Bogdana, care moşie i-a fost lui de la moşul (bunicul) lui Coţman”. / Şi alt zapis, de la Toader şi Gheorghiţă, feciorii Furnicăi, care i-au vândut, „drept 16 lei bani gata şi un cal drept 6 lei, care fac 76 lei… ce i-a dat comisul Ştefan, de l-a scos de la pierzare pentru un furtişag ce a fost făcut Chiricăi, feciorul lui Andonie de Coroeşti… jumătate de bătrân din **Tomceşti** şi o vie cu pivniţă gata tot într-acel sat Tomceşti”. / Şi alt zapis, de la Sâmziiana,

fata Macarii, şi de la nepotul ei Toader, feciorul lui Pricopie, fratele Sâmzienii, care i-a vândut, drept 32 lei bani gata, „partea lor din satul **Brădeşti**, ce este la ţinutul Tutovii”. / Şi alt zapis, de la Nechifor, feciorul Chirilii de la **Botoşăni**, şi de la femeia lui Angheluşa, fata lui Vasile de **Băsăşti**, care i-a vândut „o vie ce este în deal la Băloşeşti, dinspre apus, cu pivniţă gata, cu pomeţi în vie”. / Şi alt zapis, de la Gheorghe, femeia lui Gafia şi fetelor lor Maria şi Urâta, şi de la frate-său Ţugulea, care i-au dăruit „un loc de prisacă în **Deleni**, pe Bilahoiu, cu pomeţi”. / Şi alt zapis, de la Orăş, Romaşco, Năstaca şi Măricuţa, feciorii Mihului şi ai Angheluţei, care i-au vândut, drept 148 lei, „patru părţi din satul **Bereşti**, de la ţinutul Covurluiului, din obârşia Chinejăi, care lor le-a fost de la mama lor Anghelița, de la moşul (bunicul) lor Maftei Roşca”. / Şi alt zapis, de la Toader, feciorul Hilinii, de la femeia lui Sofronia şi de la feciorii lor Chirică, Antiohie, Floare şi Sâmina din satul **Urdeşti**, care au dăruit comisului Ştefan „moşia lor din satul **Puţenii cei săci**, cât se va alege partea Hilinii”. / Şi alt zapis, de la Ignat Ciorciul şi de la femeia lui Todosca, fata lui Bosoi, şi de la feciorii lor Ursul, Cozma, Măria, Tudora şi Negruţa, care îi dăruiesc „un loc de prisacă, cu pomeţi, ce este în **Bosoiu**, la ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Ion, feciorul lui Albotă, şi de la femeia lui Lozâna, care i-au vândut, drept 10 lei, „un loc de prisacă ce este la **Boţoaia**, iar în ţinutul Vasluiului”. / Şi alt zapis, de la Lazor Moşuleţ, de la feciorul Pană şi ginerele Tudosă, care îi dăruiesc comisului Ştefan „un loc de prisacă de la **Curăluşa**, iar în ţinutul Vasluiului, însă şi pentru o iapă, ce a fost dator Tudosă, ginerele lui Lazor, dumisale comisului”. / Şi alt zapis, de la Fote, care i-a

vândut, drept 24 lei bătuţi, „un loc de prisacă, ce este de la **Znamân** în vale, în ţinutul Iaşilor, cumpărătură de la popa Gligori şi preoteasa Măria, de aici, din târgul Iaşi, de la biserica Sfântului Teodor”[298].

1704, august 20: Ioniţă Ursul ot **Deleni**, fratele său Opre şi surorile vând paharnicului Adam Luca, pentru 25 lei, „moşia ce am avut în **Lungeni**, pe Moisei… şi pentru credinţă ne-am pus degetele Negrae, Andrei Bădros, Mărcotă sin Savin, Opre Pleş, Trohin Poruschi, lupul Timotin”[299].

1708, mai 6: Scrisoarea armaşului Iamandi, după cercetarea poruncită de vodă în pricina de stăpânire dintre Albul şi vornicul Iordache Racoviţă, la „satul **Munteni**, la ţinutul Fălciului, şi, pe lângă siliştea **Căpşeştilor**, la siliştea **Bereştilor**, care se ocupă de Gavrilaş”. Martori au fost Ion Ghibanul, Constantin Şotropa, Ioniţă Ursul, Ionaşco Pleş, Gligorie Ţiganaş ot **Deleni**, Gligoriţă Neculai ot **Codru**, „şi aceşti oameni au mărturisit cu sufletele lor precum ştiu, că au auzit din părinţii lor, coum are Albul moşie la **Căpşeşti**, dar nu ştiu hotarul, nici cât loc are, şi Vasile Safăr, ce a fost vornic la Munteni, 11 ani, în zilele Ducăi vodă celui bătrân, a zis că nimenu nu a venit să ia de a zecea, nici o hliză, fără decât a venit Albul, cam furiş, la Safăr acasă şi i-a luat nişte in de pe casa lui Safăr, apoi Safăr a făcut ştire logofătului”, despre „acest Albul, ce se acoliseşte de ani încoace de această moşie şi zice cum nu are nici o treabă logofătul Racoviţă, într-acea hliză, care este toată a lui”. Alţi martori, precum Gligoraş

---

298 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 174, pp. 155-160

299 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 204

sin (fiu) Nicolai ot Codru, mărturisesc cum că „are moşii logofătul Racoviţă într-acea hliză, ce se ţine Gavrilaş, şi a mărturisit Gheorghe zet (ginere) Vârlan cum a citit, mai înainte vreme, şi veleat la acest zapis nu a fost, iar măria ta, ca un domn milostiv, precum îi socoti, aşa vei judeca"[300].

1708, octombrie 18: Gheorghiţă sin (fiu) Vaslcăi, fata Petrii ot Deleni, vinde paharnicului Adam Luca, pentru 15 lei, „partea mea din **Deleni** şi din **Voroveni**, câtă mi se va veni partea mea din Voroveni de pe tatăl meu Gorie, şi, din Deleni, de pe mama mea Vasilca"[301].

1710, mai 20: Statie ot **Deleni** şi fiul său Toader vând sulgerului Adam Luca, pentru 5 lei, „partea noastră din satul **Lungeni** de pe Moisia, în ţinutul Fălciului, cât se va alege… şi pentru credinţă ne-am pus degetele Toader sin Statie, Lupul Polie, Mărcot, Darie hotnog, Ioniţă sin Ursul ot Deleni"[302].

1710, mai 20: Darie hotnog sin (fiul) lui Ion vinde sulgerului Adam Leca „partea mea din **Lungeni**, de pe Moisia… şi ne-am pus degetele Stahie ot **Deleni**, Savin brat (frate) Darie, Lupul Polei. Dragotă, Gorii Buzilă"[303].

1721, mai 12: Irina, fata Vasilcăi, fata Petrii ot Deleni, vinde sulgerului Adam Luca, pentru 15 lei, „partea mra de ocină din **Deleni** şi **Voroveni**, însă din Voroveni ce se va alege de pe tatăl meu Gorie. Şi din

---

300 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 10-12
301 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 213
302 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 204
303 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 204

Deleni, de pe mama mea Vasilca”[304].

1900: „**Deleni**, comună rurală din judeţul Vaslui, plasa Crasna, formată din satul numit Deleni. Se află la sud-estul judeţului, la 14,5 km de orașul Vaslui și 43 km de Codăești, reşedinţa plășii, situat pe un platou întins, având o poziţiune pitorească. În faţa satului dinspre vest se arată Dealul Mănăstirii. Satul se împarte în două părţi, numite: mahalaua din jos, sub denumirea de Burgheleşti şi Cârceoanei, despărţite prin pârâul Gurgea, și mahalaua din sus, sub denumirile: Bilahoiul, Blăniţeşti, Gherghina şi Movila, întinzîndu-se pe o suprafaţă de 2.574 hectare, din care pe 1700 hectare se face cultură de cereale, pe 300 hectare se cultivă vii și livezi, iar restul ce rezervat pentru îmaşe și vatra satului. Are o populaţie de 863 familii sau 3.006 suflete, din care 19 familii străini. Căsătoriţi sunt 559. Ştiii carte 190 de persoane. Majoritatea locuitorilor e formată din români răzeși, care se ocupă cu agricultura, cu creşterea vitelor și cu cultura albinelor. Sunt în comună 352 stupi. În acest sat sunt 2 biserici și 1 schit. O biserică se află între mahalaua de sus şi cea din jos, făcută de preoţii Vasile și Gheorghe Focşa, la 1586; cealaltă biserică se află la sidul satului; este zidită, de la 1840, de dnul Dahnovici. Schitul, numit Schitul Deleni, este la depărtare de 1 km de sat; e înconjurat cu vii, livezi şi fâneţe, pe o întindere de aproape 13 hectare, proprietatea schitului. Acest schit e făcut tot de preoţii Vasile şi Gheorghe Focșa, la anul 1580, şi a servit până la 1866 ca loc de rugăciune pentru maici. În sat este o scoală, situată în mahalaua de jos, înfiinţată la 1862, și acum frecuentată de 48 elevi. Sunt 10 mori de vânt și 1 cu aburi; 7 câr-

[304] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 214

ciumi și iazuri. Comerţul se face de către 7 români și 20 evrei. Numărul vitelor e de 3.163: 516 vite mari cornute, 1.460 oi, 10 capre, 127 cai şi 1.050 râmători. Locuitorii posedă: 115 pluguri cu boi, 150 care și 32 căruțe cu cai"[305].

DELENI

(Mânjeşti, azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1635, martie 3: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, „ce întăreşte în stăpânire pe Ponici, feciorul lui Simion Ungurăşanul, întru a treia parte din hotarul **Bungeştilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), dinspre răsărit, pe lângă **Ghigoeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ)… Iar hotarul **Bungeştilor** şi **Mânjăştii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) stau în capul **Trudeştilor** (înglobat în Ghigoeşti, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), pe Valea Neagră, la ţinutul Neamţului şi, înconjurând ispisocul prin semne, pietre hotare şi bouri, întâi porneşte din colţul dintâi al Trudeştilor, din piatra hotarului dinspre răsărit, alături cu hotarul Ghigoeştii, pe lângă zarea dealului şi însuşi pe Dumbravă, până la râpa unde se despart Bungeştii de Mânjăşti în două, este bour într-un stejar şi groapă, şi de acolo, tot spre miază-noapte şi alături cu hotarul **Măstăcănii** (Mastacăn, comuna Dragomireşti, Neamţ), până în coasta Chizării, dinspre asfinţit, acelei

305 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 97, 98

mori, unde este o piatră de hotar în gura drumului vechi şi bour mai la vale, într-un stejar, şi de acolo spre asfinţit, pe drumul mare, şi până în valea Mânjaştilor, unde este un bour într-un tei şi groapă, şi de acolo, tot spre apus, până la o movilă, unde se întâlneşte cu hotarul **Cotojănilor** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în colţul de sus iar este bour şi piatră lângă movilă, şi de acolo, în jos, drept spre amiază, peste valea Lacului Negru, alături cu hotarul Cotojănii, până din sus de Fântâna Dănesei, unde se despart Mînjeştii de Bungeşti. Şi de acolo, pe coasta dealului, alături cu **Broştenii** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), până în colţul hotarului Trudeştilor, deasupra Lacului Tătăraşului, şi de acolo, spre răsărit, ce-i din sus de movila ce-i zic Muntele Trudeştilor, şi peste pârâu, până în mijlocul Văii Negre, şi acolo este groapă mergătoare, şi de acolo până în colţul dinspre răsărit, în patra dintâi"[306].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad". / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna

---

[306] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 48, pp. 47, 48

Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna". / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii". / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava". / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului". / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[307].

1643, mai: Ştefan Florescul vinde marelui paharnic Gheorghe, drept 10 lei, „o curătură a mea, ce am făcut-o eu din pădurea întreagă, ce se cheamă **Colibiţa** (în hotarul moşiei mănăstirii Râşca, Neamţ), pe apa Bistriţei… dinaintea lui Ion Ţigârlea, Ionaşco Bârlibă, DumitruHârjabă şi vătămanul de **Bălţăteşti** (comuna Bălţăteşti), Buzulucă şi Toma Andoniescul din **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) şi Sturzea şi

[307] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

Vrânceanul din **Gura Largului** (azi Poiana Largului, comuna Gura Teiului, Neamţ)"[308].

1646, aprilie 4: Mănăstirea Bistriţa vinde lui Iordache (Cantacuzino) mare vistiernic, pentru 250 lei, „o selişte, ce se cheamă **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţului"[309].

1662, mai 15: Întărit de Evstratie Dabija voievod lui Alexa, feciorul popii Ionaşco, nepotul lui Necoară Ciocârlie vatav, şi seminţiei lui feciorii lui Mihăilă, iar nepoţii lui Necoară Ciocârlie, în baza unui zapis de la Bobanul, ce a fost şoltuz la **Agiud** şi cu 12 pârgari şi de la mulţi oameni buni, despre cum a venit Ion Buzea din satul **Huşi**, ce este în hura Tutovei, şi le-a vândut moşia din satul **Găişteni** şi din **Conţeşti**, partea lui, din a opta parte, jumătate, partea Stancăi, din amândouă satele ce sunt la ţinutul Putnei, drept 370 lei; / şi din alt zapis de mărturie, de la Vasile Morar şi Dinga din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, Ion Pruş, Mărdarie, Drăgan, Strătulat şi Vasile Luhul din **Rugineşti**, scriind cum au venit Iftimie şi surorile lui Vărvara şi Maria, şi nepoatele lui, fetele lui Avram, şi i-au vândut din satul **Deleni**, jumătate de bătrân, partea maicii lor şi a moaşei (bunicii) lor, sora popii Gheorghe din Deleni, din partea Monei, din şapte bătrâni, jumătate de bătrân al Monei, drept 3 galbeni de argint; şi alt zapis, de la Vasile Morariu, Dima şi Luca din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, alt Vasile, Condrea păhărnicel, popa Budaş şi Strătulat din **Rugineşti**, scriind cum au venit Gheorghe cu fratele său şi i-au

---

[308] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 85, pp. 91, 92

[309] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 330, p. 278, 279

vândut o săpătură, ce o făcuse tatăl lor, în **Dumbravă** mereae, alături cu săpătura Cozmei, ce este la ţinutul Putnei, drept 4 galbeni”[310].

DELENI

(sat ce s-a numit Hotineşti, inclus în Corneşti,
raionul Nisporeni, Moldova).

1620: Întărit de Gaşpar voievod nepoţilor şi strănepoţilor lui Sima Bica, după ce dresele acestuia de la Ştefan cel Mare „le-au pierdut în pradă, când au venit Alexandru vodă şi cu un cumnat al cneazului Corin, când au prădat pe dânşii şi au luat bucate şi straie… jumătate de sat din **Hotineşti**, ce se numesc acum **Delenii** (sat ce s-a numit Hotineşti, inclus în Corneşti, raionul Nisporeni[311], Moldova), pe pârâul Giurgii, partea dinspre răsărit, ce este în ţinutul Tutovei”[312].

---

310 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 312-314

311 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82

312 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 214

DELENII

(pe Tazlăul Mare, Bacău).

1774, iunie 15: Satul **Delenii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[313]**: Toată suma caselor**: 33. Scădere rufeturi, însă 3: 1 preot, 2 diaconi. Rămân birnici 30. / **Birnici:** Vasile Dălban / Ioniţă Dălban / Ştefan, vătăman / Toader Bălan / Ion Bălan / Enache Bufte / Gheorghi Grozăvenci / Vasile Bălan /Grigore Budă / Ioniţă Nicolă / Pavăl Nicolă / Toader Grozăvenci / Vasilachi Pătrăşcan / Dumitru sin (fiu) lui / Cârste, lădariul / Ştefan Goramba / Simion zet (al) lui Pavăl / Mihălachi Bode / Grigoraş Ifrim / Antohi fiul lui Ioniţă / Costandin Raţă / Ştefan fiul rusului / Ion Raţă / Ilii Buftea, vornic / Ilii Trăsneş / Costandin brat (frate) lui Frănţele / Ursul Cârstâne / Timoftii / Vasile, bejenar / Frenţilă, bejenar. // **Rufeturi:** Popa Pinteliu / Toderaşcu, diacon / Irimie, diacon.

1900: „**Deleni**, sat în judeţul Bacău, plasa Tazlăul de jos, comuna Drăgugești, situat pe Dealul Delenilor, la depărtare de 2 km de satul Helegiu (şcoală). În 1891, au urmat la şcoală, din acest cătun, 6 băieţi, din 102 copii în vârstă de şcoulă. Are o biserică, clădită de locuitori la 1763, deservită de 1 preot și 2 cântăreți. Cârciumi sunt 3.

313 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 326

Are o populaţie de 291 familii sau 1.033 suflete. Vite sunt: 7 cai, 453 vite cornute, 95 porci şi 70 capre”[314].

DELEŞTI

(pe Stemnic, comuna Deleşti, Vaslui).

1635, martie 12: Zapisul vornicului de gloată Neniul, în care mărturiseşte că, după pâra dintre Constandin şi Nicoară, pentru a patra parte din **Bârzăşti** (Bârzeşti, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui), a venit în sat şi a adunat oameni pentru mărturie, printre care Pătraşcu de **Buhăeşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constandin din **Onceşti** (Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Ţiul de **Vultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Nicoară Sfeclă de **Răşcani** (comuna Dăneşti, Vaslui), Nechifor de **Bolaţi** (comuna Rebricea, Vaslui), popa Coste de **Deleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Samson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), cu care a „împărţit vatra satului în 4 părţi şi am stâlpit, ca să ţină Nicoară 3 părţi în vatra satului, dinspre apus, din vale până la marginea pădurii, iar lui Constandin i s-a ales a patra parte din vatra satului, spre răsărit, unde i-s casele. Aşijderea din heleşteie, din ţarină şi din tot locul”[315].

1774, iulie 5: Satul **Deleştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Stemnicului, după recensământul lui Rumean-

[314] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 98

[315] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 56, pp. 59, 60

ţev[316], avea următorii: **Birnici:** Toader, argat / Agapi Buzilă / Pascal Buzilă / Toader Lungul / Ștefan, argat / Păladi Ajachei / Vasile Luncă / Miron, sucmănar / Costandin Cașul / Tănasă Șchiopul / Gavril Grosul / Andrei fratele lui / Iordachi fratele lor / Ștefan Jocotă / Ion al lui Tănasă / Ion al lui Donos. // **Babele sărace:** Vasilca, săracă. // **Țiganii:** Neculai / Opre / Ioniță.

1900: „**Deleşti**, sat și reşedinţa comunei Chetrești, plasa Stemnicul, judeţul Vaslui, situat pe valea dintre dealurile Comisul și Băltag, pe o întindere de 1.272 hectare şi cu o populaţie de 13 familii sait 375 suflete, din care 1 familie de evrei, cu 6 suflete. Are o şcoală, înființată în anul 1879 şi frecventată de 23 elevi, precum şi o biserică, făcută la 1806 de Gr. Hrisoverghi, fostul proprietar. Moşia Deleşti e proprietatea statului. Pe ea sunt împroprietăriți locuitorii din Deleşti, Albești, Răduești şi prea puţini din Chetreşti. Numărul vitelor ce de 570: 254 vite mari cornule, 210 oi, 32 cai, 50 râmători, 12 capre şi 12 bivoli”[317].

DEMIANĂUȚI

(sat pe lângă Bolotina, raion Făleşti, Moldova).

1429, iunie 19: Întărit de Alexandru cei Bun lui Dan Uncleat, care primeşte uric pentru „şase sate, anume: jumătate din satul Verejani pe Prut, unde este casa lui, şi

[316] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 231
[317] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 101

Ciulineşti, şi unde a fost Oanţă, şi, peste Prut, **Demiianăuţi**, şi Zubreuţi, şi satul la Nistru, la obârşia Medvediei, unde este vătăman Stepan, cu pricurile sale. Şi încă i-am dat trei locuri din pustie, unde este Iurie, un loc la Fântână, sub prisaca lui, şi două locuri la drumurile celor Două Fântâni… Iar hotarul acestor şase sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Zubreuţilor să fie din jos, de la Andriaş, de la gura văii, lângă movila săpată din câmp, apoi, peste câmp, la baltă, mai jos de casa lui Roman, apoi, pe baltă... apoi la capătul de sus al poienilor lui Scumpu, apoi la Prut. Iar hotarul acestor trei locuri din pustie să fie cât vor putea să folosească destul trei sate"[318].

DERENĂUŢI

(lângă Crihana Veche, raionul Cahul, Moldova).

1452, mai 12: Întărit de Alexandru cel Bun lui Stroici, printr-un uric pentru „două sate, anume Levoşăuţi, cu toate cuturile sale, şi Nepolocăuţi (ambele în Bucovina – n. n.), şi două selişti pustii: una Derenăuţi, şi alta pe Roşul, în dreptul movilei celei mari. / Iar hotarul acestor două sate să fie după hotarele vechi, pe unde din veac au folosit; iar hotarul acestor două pustii să fie după hotarele vechi, pe unde a folosit Zubrea… / Şi încă i-am dat uric pentru satele lui Ravas de la Suceava şi de la Jijia

[318] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

(Răusăni) şi pentru tătari, pentru ca ei şi neamul lor să nu mai pomenească niciodată şi nici să nu mai vorbească nimic, niciodată, pentru satele lui Ravas şi pentru tătari”[319].

DERENEU

(azi comuna Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova).

1495, martie 17: Menţionat de Ştefan voievod, când întărea moşia lui Toader, fiul lui Miclea Bălcescul, şi lui Dragotă Vulpescu, care cumpără cu 55 zloţi tătăreşti, de la Nastea, fiica lui Rosomac, „un sat pe Măiatini, anume Hirova, între Dereneu şi între Grişani, unde a fost casa tatălui ei Rosomac”[320]. Hotarele, din veac.

1600: Zapis de la Năvrăpescul jicnicer, Hraniţă diac, Ursu din **Mihălaşa**, David din **Ciulucani**, Şanţa aprodul din **Vovineşti**, Potărescul din **Biliceni** şi Rusul din **Spancoicani**, în care mărturisesc cum „a venit Ionaşco Bârboşel din **Biliceni** şi a vândut a sa dreaptă ocină din satul **Dereneu**, din a cincea parte din jumătate de sat cât i se va alege lui, drept 66 taleri, lui Necoară logofăt”[321].

[319] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 61, pp. 88, 89

[320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 189, pp. 343-345

[321] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 16, pp. 27, 28

1628, iunie 24: Zapisul lui Pătraşco Başotă şi al altor mari boieri, în care mărturisesc că au venit înaintea lor fraţii Ionică, Mărica şi Odochia, feciorii Dinului sin (fiul lui) Anghelenii, nepoţii Micului, „ş-au vândut, din jumătatea cea din jos a satului **Dereneu** şi din **Prehodişte**, a şasea parte, ce este în ţinutul Orheiului, cu loc de iaz şi de moară, şi cu loc de cosit fânaţe, şi cu livezi… Vlasii cămăraşul, drept 60 taleri bătuţi"[322].

1646, august 5: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Andrii căpitan de cprteni, care cumpără, cu 200 taleri de argint, de la Micul şi Sacotă, feciorii lui Vasile Portărescul, şi de la Vremeş şi Constantin, feciorii lui Simion Portărescul, „toată partea tatălui lor din satul **Bilicenii** (azi Ghiliceni, comuna Ghiliceni, judeţul Bălţi, Moldova), din **Horodişte** (comuna Horodiştea, raionul Rezina, Moldova), din **Dereneu** (comuna Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova) şi din **Prihodişte** (lângă Dereneu, raionul Călăraşi, Moldova), ce-i pe Ciuloc şi pe Cula, în ţinutul Orheiului, din vatra satelor, din câmp, din ţarină, cu fânaţ, cu loc de mori pe Ciuloc, pe Cula şi pe Dereneu, cu vie, cu pomăt şi cu tot venitul… / Şi Nastasia, fata Chirinii, nepoata Portăreştilor i-a vândut, drept 20 ughi (ducaţi ungureşti), „partea mâne-sa Chirina din satul Dereneu şi din Prihodişte"[323].

1669, mai 25: Carte de împuternicire, dată de Duca voievod Saulii de **Biliceni** „să fie tare şi puternic a-şi popri şi a-şi ţine a sa dreaptă ocină şi moşie ce are la **Prihodişte** şi în partea **Dereneului** şi drese ce are de la

---

[322] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 371, pp. 516, 517

[323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 462, p. 394

moşul (bunicul) său şi de la tatăl său, şi nimeni să nu cuteze a ţine şi a opri înaintea cărţii domniei mele”[324].

1774, iunie 5: Satul **Dereneu**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[325], avea **toată suma caselor 36**. Scădere rufeturi 32: 3 volintiri, 5 scutelnici ai lui baron, 12 mazili, 10 ruptaşi, 2 popi. Rămân birnici 4. / **Birnici:** Toma fiul lui Iacob / Anton Meleghi / Toader al lui Gratii / Toader, jidov. // **Rufeturi:** Darii a Avrămii, scutelnic a polcovnicului baron / Constantin fratele lui Darii, la fel scutelnic / Pintilii fiul lui Darii, la fel scutelnic / Dumitraşco, cocier, la fel scutelnic / Ştefan Macari, la fel scutelnic / Ioniţă Bogdan, volintir / Ştefan Gratii, volintir / Ştefan, harabagiu, volintir / Gheorghiţă Gavriliţă, mazil / Constandin Durnescu, mazil / Sandu Luca, mazil / Toader, căpitan, mazil / Gheorghiţă Luca, mazilApostu nepot lui Furculiţă, mazil / Maftei Luca, mazil / Andrii Scurtul, mazil / Niţă Scurtul, mazil / Apostu fratele lui Niţă, mazil / Dumitrachi fiul popii lui Ipati, mazil / Ioniţă fiul lui Tănasă Scurtul, mazil / Vasili fratele lui Lefter, ruptaş / Ion nepot lui Vasile Lefter, ruptaş / Irimie frate lui Ion, ruptaş / Istrate Bobârnatul, ruptaş / Dămian Leul, ruptaş / Ştefan Leul, ruptaş / Enachi Cojocscurt, ruptaş / Terenti Zupcu, ruptaş / Ştefan Spânul, ruptaş / Constantin Negară, ruptaş / Popa Anton / Popa Miron.

1786, noiembrie 28: Marele logofăt Dimitrie Sturza schimbă moşii cu Gavril şi Grigoraş Jărdan, feciorii Tofanei, fata lui Miron Crăsnăşanu, strănepoţi Sandu-

---

[324] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 118, p. 124

[325] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 404

lui căpitan, care „având ei părţi în trei moşii, anume **Bălcăşeştii, Cerceleştii** şi **Sârbenii**, ce sunt toate într-un hotar, în ţinutul Orheiului, pe apa Răutului, baştină de la mama lor Tofana, şi părţi în **Dereneu**, baştină de pe tatăl lor Ştefan Jărdan, în care moşie Dereneu are şi mănăstirea Bărboiu parte de moşie, din jumătatea de jos a satului Dereneu şi din **Prihodişte**, a şasea parte”, primeşte toate aceste părţi de moşii de la răzeşi „schimb pentru parte din Dereneu şi din Prihodişte, ce le-am dat cu bună pace”[326].

1904: „**Dereneu**, sat mare în judeţul Orhei, volosti Teleneşti, aşezat într-o vale ce se deschide, din dreapta, la valea Culei. Are 287 case, cu o populaţie de 1.435 suflete: o biserică, cu hramul Adormirii; 570 vite mari; 6 mori de vânt. Sunt multe vii şi grădini cu pomi”[327].

DERSCA

(comuna Dersca, ţinutul Dorohoi, Botoşani).

1470, august 25: Întărit de Ştefan voievod lui Ureche şi surorilor sale, care primeşte uric pentru o jumătate de „sat Derţca ”[328], cealaltă jumătate fiind întărită lui Gheorghe, Ivanco şi Lazor[329].

---

[326] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 288, pp. 324, 325
[327] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 86
[328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 170, p. 255
[329] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 171, p. 255

1569: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod lui Zaharia din **Derţsca**, drept „nişte poieni din hotarul **Hilişăului de jos**, anume **Strujoacele**", ispisoc „spălat şi şters, care s-a rupt în 7 iunie 1669"[330].

1628, octombrie 11: „Cartea domnească de la Miron Barnovschi Movila voievod, în care scria că a dat carte călugărilor de la sfânta mănăstire Homorul şi fie tari şi puternici a opri şi a ţine partea mănăstirii şi toate părţile lui Stroici vel logofăt, pentru că a făcut schimbătură sfânta mănăstire cu Stroici logofăt cu satul Băeşeştii şi a fost dat Stroici logofăt satul **Derzsca** pentru Băeşeşti"[331].

1634, august 8: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Mihaşco Cornaci, în baza zapisului şoltuzului şi al celor 12 pârgari din Siret, în care scriu că au venit înaintea lor Minta, fata Zahariei, şi feciorul ei Griga, şi nepotul ei Tudoraşu, feciorul lui Madoniia, şi au vândut „două jirebii din **Dersca**, partea Ticşii, cu loc în vatra satului… popii lui Cornaci din Derzsca, drept 43 zloţi de argint"[332].

1634, septembrie 1: Cartea de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Mihaşco Cornaci, „ca să fie tare şi puternic a îmbla să-i aducă înapoi pe vecinii săi, ce-au fugit de la dânsul din cislă, din satele lui, din **Dersca** (comuna Dersca, ţinutul Dorohoi, Botoşani) şi din **Sinăuţi** (Sinăuţii de Jos, contopit cu Mihăileni, comuna

---

[330] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 70, 71

[331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 408, pp. 557, 558

[332] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 227, p. 256

Mihăileni, Botoşani), anume Hilimon, Chifa, Panco şi Petre, oriunde-i va găsi"[333].

1636, martie 19: Ispisocul lui Vasile Lupu voievod, prin care întăreşte mănăstirii Humorului „părţi din satul **Derzsca**, pe care a cumpărat-o de la Derzsca pitarul; şi de la Zaharia, o casă cu jirebie şi cu pomăt, drept 50 taleri de argint fiecare jirebie… Şi de la Nicoriţă vel vornic, părţile cumpărate de la Axana, soţia lui Nicorici, şi de la fata ei Evdochiia, şi de la Tămaş, nepotul lui Nicorici, drept 60 taleri. Şi iarăşi, de la Dornovca şi Todoran, partea lor din satul Derzsca, drept 60 taleri"[334].

1636, septembrie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Mihaşco Cornaciu, feciorul popii Cornaciu din Dersca, după judecarea pârei Mintei, a feciorului ei Strtulat şi a ginerelui Pătraşco Ciotăricosu pentru „două jirebii din acelaşi sat **Dersca** (comuna Dersca, Botoşani), din partea Ţicşăi, zicând că le ţine Cornaciu moşia lor, în puterea lui, şi i-au făcut împresurare tatăl său, popa Cornaciu. Iar mihaşco Cornaciu a arătat ispisoc de cumpărătură de la Radul voievod, în care scrie cum a cumpărat popa Cornaciu acea moşie de la Minta, sora Zahariei din Dersca, şi de la nepotul ei Tudoran, feciorul Madonii, drept 40 taleri bătuţi. Şi iarăşi a întors popa Cornaci şi 60 de galbeni ungureşti lui Miron de **Cruglic** (lângă Dersca, comuna Dersca, Botoşani), pentru acea parte, ce-a fost zălogită lui Miron"[335].

---

333 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 246, p. 276

334 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 364, p. 408

335 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 505, p. 561

1637, iunie 21: Anna, fata lui Tinaşco, nepoata popii Tomşei din **Derzsca** vinde vărului ei Mihaşco, feciorul Solomiei, nepotul popii Tomşei, „o jirebie şi jumătate, moşia ei, ce-a fost în satul Derzsca, cu iazuri, cu fâneţe, cu loc de mori, cu pomăt… Iar partea surorii ei, a Pelaghii, adică o jirebie şi jumătate, nevândută”[336].

1637, septembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Mihaşco Cornaci, care primeşte uric pentru „o parte de moşie din satul **Dersca**, în ţinutul Sucevei, din a treia parte de sat, a treia parte, pe de ceastă parte de pârâu, sfârşitul de jos, care este lui danie de la moşul lui, popa Tomşe, ce au cumpărat strămoşii lui, Avăr sin Ioan Şerp, de la Iurie, feciorul lui Ilieş spătar, şi de la jupâneasa lui Maruşca; şi iarăşi, un loc de casă, cu tot venitul, din sus de biserica din Dersca, care a fost cumpărat de moşul lui Popa diac, feciorul Năstacii, nepotul Maricăi, strănepot lui Avăr; şi iarăşi, altă parte din Dersca, cumpărată de popa Tomşe de la Iuraşco, feciorul Năstacii, nepot Suilei… două jirebii, de la Minta şi nepotul ei Tudoran, feciorul Madonei, din partea unchiului lor Focşa; partea lui Ivanco, danie de la Varvara, fata lui Vasco şi a jupânesei Axana, mătuşă lui Mihaşco Cornaci; curăturile ce le-a făcut singur popa Tomşe, pe ambele părţi de moşie Derscă; două curături din partea vărului său Ihnat, feciorul lui Ion Şărpăscul; o jirebie jumătate cumpărată de la Anna, fata lui Tinaşco, nepoata popii Tomşei, şi de la ginerele ei, popa Ilie din Stroeşti; un iaz, ce l-a făcut moşul lui, popa Tomşe, pe din sus de drumul Seleşăului celui din Sus… / Şi iarăşi întărim lui Mihaşco Cornaci o parte de moşie din **Şeleşeul de Sus**, din ţinutul Doroho-

---

336 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 124, pp. 118, 119

iului, cu pomi, loc de moară la pârâul Jijii, cumpărat de tatăl lui, popa Cornaci, de la popa Nechifor, feciorul popii Efrem, nepot lui Dumşa, pentru 30 de taleri bătuţi"[337].

1639, august 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Mihaşco Cornaci, care primeşte uric pentru „o parte de moşie din satul **Derzca**, din ţinutul Sucevii… danie de la moşul lui, popa Tomşa, ce au cumpărat strămoşii lui Avăr şi Ioan Şerpe de la Iurie, feciorul lui Ilieş spătar, şi de la jupâneasa lui Maruşca. / Şi iarăşi, un loc de casă, din sus de biserică, din acelaşi sat Derzca, cumpărătura popii Tomşa de la Ionaşco pitărel, frate Lupului diac, feciorul Năstacii, nepotul Maricăi, strănepot lui Avăr. / Şi iarăşi, altă parte din Derzca, cumpărată de popa Tomşe de la Iuraşco, feciorul Năstacii, nepot Suilesii. Şi au rămas lor, de la popa Tomşe, cu câţiva bani, 50 de taleri, pentru acea parte şi a plătit popa Cornaci, tatăl lui Mihaşco, după moartea popii Tomşii. / Şi iarăşi, 2 jirebii din Derszca, cumpărate de popa Cornaci de la Minta, sora Derscăi, şi de la nepotul ei Tudoran, feciorul Madonii, din partea unchiului lor Focşa. / Şi iarăşi, cât se va alege partea lui Ianco, care este danie de la Vărvara, fata lui Vasco şi a jupânesei Axanii, mătuşa lui Mihaşco Cornaci. / Şi iarăşi, oarecare curături, ce singur le-a făcut moşul lor popa Tomşe pe acele părţi de moşie din Derzca; o curătură pe pârâu, iar altă curătură la drumul Buhaiului şi pe din sus de drum, şi pe din jos. Iar alte curături, din Prigorca, la fântână. / Aşijderi, 2 curături, ce sunt la parte vărului său Ihnat, feciorul lui Ion Şărpăscul, şi o au cumpărat tatăl său, popa Cornaci. / Şi o jirebie şi jumătate, pe care a cumpărat-o Mihaşco Cornaci de la Ana, fata lui Tinaşco,

---

[337] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 191, p. 175

nepoată popii Tomşa, şi de la ginerele ei, popa Ilie din Stroeşti, pentru 60 de taleri leşeşti, cu lazuri şi cu pomet şi cu vaduri de moară pe pârâul satului. / Şi un iaz, făcut de popa Tomşe, pe din sus de drumul Clăşăului celui de sus, legat de o curătură ce singur popa Tomşe a făcut. / Şi iarăşi întărim lui Mihaşco Cornaci o parte de moşie din **Şilişeul de Sus**, din ţinutul Dorohoiului, cumpărătura popii Cornaci de la popa Nechifor, feciorul popii Efrem, nepot lui Dumşan, pentru 30 de taleri bătuţi”[338].

1641, decembrie 14: După costisitorul proces cu fraţii Căzacul, Ionaşco Herţea, dinaintea şoltuzului şi a celor 12 pârgari de Cernăuţi, împrumută 20 galbeni de la Moiseiu din **Dersca**, punând „zălog toate părţile sale din **Pomârla**, din stâlpul lui Boldur, cu tot venitul ce se va găsi din pometi, din câmp, din vatra satului şi din heleşteu”[339].

1642, decembrie 14: Zapisul lui Ionaşco Herţea, în care mărturiseşte că, pentru datoria la Moisei din **Dersca**, 20 galbeni, îi dă partea lui „din sat din **Pomârla**, din ţinutul Dorohoiului… şi aceşti bani i-am dat la nevoia mea şi mi-am plătit capul”[340].

1646, august 11: Scrisoarea lui Pătraşco Stejereanul, trimisul lui Vasile Lupul voievod la satul **Turiiatca** (comuna Herţa, raionul Herţa, Ucraina), să socotescă „de un hotar cu fânaţe, ce-a avut pâră jupâneasa lui Dumitraşco, Antemiia, cu Pătraşco şi Danovici, înaintea măriei sale, zicând Antemia că a cosit Danovici

[338] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 198, pp. 204, 205
[339] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An VIII, Fasc. VIII, 1930, p. 6
[340] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, p. 73

nişte fânaţe ale ei, care le-au fost luat Stroici logofătul, iar Danovici a zis c-a fost al lui. / Deci noi am strâns oameni buni, anume Pântelei Barnovschi, Vidraşco, Stănilă, Grigore şi Drăgan din **Briceşti** (comuna Mogoşeşti, raio-nul Herţa, Ucraina), Orheianul, Silion şi Zaharia din **Mogoşeşti** (comuna Mogoşeşti, raionul Herţa, Ucraina), Hilcea, Gherasim şi Ştefca din **Năhoreni** (azi Nihoreni, în hotar cu Tureatca, Ucraina), Lelic, Ilea şi Miron din **Ternauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), Macsin vătămanul, Gavril, Malic, Moisei, Cornaci şi Simion de **Dersca** (comuna Dersca, Botoşani), Ihnat vătămanul, Curilă şi Lelea de **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani), şi au luat cu sufletele lor cum au fost luate acele fânaţe de Stroici logofătul, către **Culiceni** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina), şi a fost de moşia Antemiei, de hotarul Turiiatcăi, iar Danovici n-are nici o treabă acolo. Şi s-au găsit că a cosit Danovici 55 de stoguri de fân, cu tăria sa. De aceasta dăm de ştire. / Aşijderea, au mărturisit aceşti oameni că a cosit Danovici la **Străneşti** (comuna Tureatca, raionul Herţa, Ucraina) 40 de stoguri, iar pe partea jupânesei Antemia. De aceasta, dăm ştire”[341].

1774, iunie: Satul **Derţca**, ţinutul Suceava, ocolul Berhometelor, după recensământul lui Rumeanţev[342], avea **toată suma caselor 31**. Scădere rufeturi 8: : 4 popi, 1 ţigan, 3 femei sărace. Rămân birnici 23 (fără numele localnicilor).

1900: „**Dersca**, comună rurală în partea de nord a plăşii Berhometele, judeţul Dorohoi, formată din satele:

[341] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 465, p. 396

[342] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 339

Cândeşti, Dersca, Pârâul Negru, Viţcani şi Vlădeni, cu reședința primăriei în Dersca. Are o populațiune de 775 familii sau 2.274 suflete. Sunt 6 biserici, deservite de 5 preoţi, 7 cântăreţi şi 6 pălămari; 2 școli, conduse de 2 învăţători şi frecventate de 115 elevi; 2.187 hectare 54 ari pământ sătesc; 3.789 hectare 59 ari câmp şi 2.577 hectare 95 ari pădure ale proprietăţilor mari din comună; 3 iazuri și 4 pogoane de vie. Vite mari cornute sunt 1.245, oi 1.860, capre 10, cai 171, râmători 220. Locuitorii posedă 366 stupi. / **Dersca**, sat pe moșia cu același nume, cu 488 familii sau 1.284 suflete. E aşezat pe podiș ceva înclinat, între dealurile Pietrișul și Breazul. Locuinţele sătenilor sunt bune, cu livezui și grădini. Proprietarul moșiei are casă de zid, cu heiuri necesare; livadă cu fructieri aleşi; grădină cu flori și pentru legume. Proprietatea moşiei a fost, din vechime, a Mănăstirii Homorului din Bucovina, până la 1785, când s-a vândut. Are o biserică, cu hramul Sf. Mihail și Gavril, deservită de 1 preot, 1 cântăreț și 1 pălămar; este de zid și încăpătoare; s-a fundat în anul 1810, de fostul proprietar P. Cazimir, apoi reparată și de alți proprietari ai moşiei: P. Mavroeni şi Iosif Uhrinovschi. În jurul bisericii se află o livadă frumoasă. Are o școală, condusă de 1 învăţător şi frecventată de 60 elevi. Calitatea pământului este mai peste tot bună. Sătenii împroprietăriți au 1.108 hectare 16 ari loc, iar proprietarul moşiei are 1.589 hectare 74 ari câmp şi 1.575 hectare 41 ari pădure mare, parte bătrână. Moşia are acareturi bune, precum: magazine de păstrat productele; grajduri de iernat vitele; velniță mare, cu toate necesarele, şi un ratoş cu duhgeană în mijlocul satului. Iazuri sunt 3, de mică întindere, între care mai mare e acela numit Beizadela, în suprafață de 2 hectare 51 ari, cu soi frumos

de peşte. Vie este pe o întindere de 4 pogoane. Drum judeţean principal este calea Dorohoi-Mihăileni. Hotarele moșiei sunt cu: Buhaiul, Lozna, Cândeşti, Viţcani, Pârâul Negru, Tureatca și Hilişeu. Locuri însemnate sunt: Silişte Veche, Movilele Breazului, Breazna, Palanca, Șanţul-Mare și Sanţul-Lung”[343].

DESCULŢI

(pe Trotuş, inclus în Borzeşti, Bacău).

1502, aprilie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Tăbuci Mititelul şi Frece, care „au adus dresuri ce au de la moşul (bunicul) domniei mele Ştefan voievod, pe satul **Disculţii** (pe Trotuş, inclus în Borzeşti[344], Bacău), ce este în ţinutul Trotuşului, pe jumătate din **Găureana** pe pârâul Turbata, pe satul **Ciorşeceşti** ce se cheamă acum **Arămeşti**, unde a fost Avram jude, ce este în ţinutul Neamţului, pe satul **Hărmăneştii** (Hrăneşti pe Siret, aprpape de Roman[345], Bacău), **Rusciorii** pe Siret, dinspre amiază-noapte, peste Cobâla, în ţinutul Romanului, unde a fost Stan jude, dinspre amiază peste Cobâla, valea pe Siret, satul **Dumbrăviţa** (pe Siret, la

---

343 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 107

344 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82

345 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 118

Cobâle[346], Bacău), unde a fost Giurge jude, satul **Petreştii** (pe Siret, lângă Adjud[347], Bacău) pe pârâul Diineţului, unde a fost Gavrilă diacu jude, din capul pârâului Diineţului, valea pe amndouă părţile ape Diineţului, până la pârâul Zmeului, ce este în ţinutul Ajudii"[348].

DETELEV

(sat pe Cula, în comuna Ghetlova,
raionul Orhei, Moldova).

1436, iulie 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Hodco al lui Creţu, care primeşte uric pentru „două locuri în pustie pe Cula, între **Borşciari** şi între **Deteleu**, la Luncuşoara de Jos, la Două Fântâni… Iar hotarul acestor pustii să fie cât vor putea folosi acele două sate îndestul"[349].

1636, august 31: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, lui Ionaşco Rusul, după pâra lui Moisan şi a fraţilor săi, feciorii Drăguţei, „pentru o parte de sat de **Ghitilova** (sau Ghetilova, azi Ghetlova, comuna Ghetlova, raionul Orhei, Moldova), de la Orhei, zicând feciorii Drăguţei precum acest Moisan n-ar fi avut moşie

---

346 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

347 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189

348 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 105-107

349 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 157, pp. 216-218

în Ghitilova, iar Ionaşco Rusul a adus mărturie cu iscălituri şi a dovedit pe feciorii Drăguţei”[350].

DIACĂUŢI

(sat pe Sitna, lângă Stroieşti, comuna Lunca, Botoşani).

1431, iunie 15: Întărit de Alexandru cel Bun vornicului Cupcici, care primeşte uric pentru mai multe sate, printre care, „pe Jijia, pământ să-şi întemeieze sate, de la gura Liubanei în sus şi din cealaltă parte, de la gura văii lui Lazăr în sus, pe amândouă părţile, până la Horaiţele lui Coşarici şi, peste bucovină, **Diacăuţii, amândouă cuturile**, pe care i-a schimbat cu fiica lui Costin înaintea noastră, şi Catamareuţi, pe care i-a schimbat cu Catamare pentru Şerbăuţi, şi, pe Bahlui, Neagşinţi, şi prisaca la Cârligătură, şi, la Terebne, pământ din pustie să-şi întemeieze sate, anume Cozareuţi, şi Polzalăuţi, şi Vedinţi, şi Micicova, şi Nesteacăuţi, şi, pe Ciuhru, în sus de moară şi în jos de moară, şi, pe Ciuhru, Mihailăuţi la Vadul de Piatră şi la Hacişce Leş… Iar hotarul acestor sate de la Vadul de Piatră, să fie de cealaltă parte a Ciuhrului, în sus, până la Durnea Ceatariu, iar de la Ciuhru, pe vale, până la Dumbrava Rotundă, şi de la Tador, pe hotarele vechi, până la Racovăţ, iar de la Neagăuţi şi de la Grozea

---

350 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 493, p. 553

şi de la Costici, pe hotarele vechi, până la Vadul de Piatră”[351].

1438, martie 5: Întărit de Ilie voievod, Neagăi a panului Giurgiu Piatră, care primeşte uric pentru „un sat pe Sitna, anume satul Diiacul, mai sus de Stroe, şi seliştea care este în acelaşi hotar, şi un loc pustiu pe Bâc… la gura Divicei, să-şi întemeieze sat, şi pe Crasna, anume Slăveşti. Şi, de asemenea, a venit înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri Grozav, fiul lui Mogoşel de la Vinnea, de bună boia sa, şi a vândut partea sa, jumătate de sat la… Mogoş de la Vinea, pentru… paniei Neaga a panului Piatră… Iar hotarul acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul acestei pustii să fie cât vor putea folosi îndestul”[352].

DIACĂUŢI

(fostul Briceni, Moldova).

1632, august 5: Întărit de Alexandru Iliaş voievod fostului pârcălab Simion Pilipovschi şi surorilor lui Greaca, Nastasica, Olena, Solomiia şi Maruşca, copiii lui Mănăilă Pilipovschi, nepoţii lui Ivancu Pilipovschi, care primesc urice pentru „jumătate de sat **Mihalcăuţii** (Mihăileanca, comuna Belousovca, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu moară în pârâul Vilii, şi jumătate sat **Volcăuţii**

---

[351] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 103, pp. 152-154

[352] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 181, pp. 256-258

(Văscăuţi, comuna Văscăuţi, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi cu eleşteu şi cu moară despre izvorul Vilii, şi jumătate sat **Zubriceni** (comuna Zăbriceni, raionul Ediniţa, Moldova), sub Terebna, cu locul de moară în Ciuhur, şi satul **Blişcinăuţi** (comuna Bleşteni, raionul Ediniţa, Moldova), tij sub Terebna, şi satul **Înşâneţul** (Iujineţ, Bucovina), pe Nistru, şi satul **Diiacăuţii, ce se numeşte Briceni** (oraş, Moldova), cu locul de eleşteu şi moară în Vilnia, şi satul **Vişineva** (Vişneva, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, şi a patra parte de satul **Siliştea** (comuna Seliştea, regiunea Cernăuţi, Ucraina), cu loc de moară pe acelaşi pârâu, şi a treia parte de satul **Pilipăuţii** (comuna Pilipăuţi, Dorohoi, Botoşani) şi a şasea parte din satul **Orăşăni** (Bucovina), ce sunt pe Prut, şi a şasea parte din satul **Nipolcăuţii** (Nepolocăuţi, Bucovina)şi a şasea parte din satul **Bârnova** (raionul Donduşani, Moldova), şi a şasea parte din satul **Şăndreni** (Şendriceni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina), şi a şasea parte din satul **Negreştii** (Negreni, comuna Mămăliga, regiunea Cernăuţi, Ucraina)”[353].

DIECENI

(Diecii, Diiaceni, Dieceni, lângă Bardar,
județul Chișinău, Moldova).

1644, septembrie 16: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Hrizea și cnea-

[353] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 166, pp. 209, 210

ghina lui Vambula, sora răosatului Ianachie mare postelnic „și au dat și au dăruit dreapta lor ocină și danie, a patra parte din satul **Ulmeni** (Ulmu, județul Chișinău, Moldova), în ținutul Lăpușna, pe râul Botna, cu loc de moară și cu tot venitul, care a fost cumpărătură lui Ianachie postelnic de la Ion, fiul Dumitrei, nepotul lui Ulmanul... / Și de asemenea au dat și au dăruit a treia parte din satul **Diiaceni** (Dieceni, lângă Bardar, județul Chișinău, Moldova), care este iarăși pe Botna, în ținutul Lăpușna, cumpărătură lui Ianachie postelnic de la Vasile Drăguș... fratelui și prietenului nostru Neniul vornic de gloate”[354].

DIENEŞTI

(sat şi mănăstire pe Dieneţ, Bacău).

1623, iunie 25: „Suret de pe copia ce a arătat sfânta episcopie, adeverită de Costandin Leondari şi de răposaţii boieri Lupul Balş vornic şi de Manolachi Dimachi vornic, din 1812, septemvrie 4, încredinţată, iar copie fără nici un văleat: / Milostive şi luminate doamne, rugămu-ne şi dăm ştire domnii tale că au venit popa Vasili de **Găleşăşti** (sat la Gura Răcătăului, inclus în Pănceşti, Bacău) şi cu călugării de la mănăstire de la **Dieneşti** (sat şi mănăstire pe Dieneţ, Bacău) cu cinstite cărţile mării tale, scriind la noi pentru o ocină şi moşie a

[354] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 429, pp. 408, 409

lor ce a fost vândută de nişte unchi a lor Condei lui Bucium, vornicului celui mare, iar Condei Bucium au fost dat-o ficiorului său Vasilie Bucium. Deci Vasilie Bucium au ţinut-o până în zilele lui Ştefan vodă, iar când au fost în zilele lui Ştefan vodă datu-i-au o slujbă lui Vasilie Bucium. Deci dintr-ace slujbă au rămas cu nişte bani câţiva datori domnu-său; altă n-au avut ce da şi cu ce să plătească, ci au vrut să vândă ace ocină să-şi plătească capul şi datorie, iar jupâneasa Mărica n-au vrut să cumpere, alţii au dat 66 lui Ştefan vodă… 13 boi şi vaci de la [lipsă] Deineţi de au răscumpărat ace moşie din Găleşăşti şi au dat mănăstirii Diineţului [lipsă] şi nepoţilor săi să se hrănească, iar Vitoltie au dat 11 vite de au plătit pe frate-său anume se amestecă [lipsă] pre a sa ocină. Deci, i-au chemat popa Vasilie şi călugării pre Vitoltie, la noi, să-i judecăm şi să alegem parte, iar Vitoltie n-au vrut să vie după cărţile mării tale. Noi aşa ştim şi mărturisim cu sufletele noastre şi de va fi pre vreun jurământ om şi jura. Să hii domnia ta sănătos, amin”[355].

1625, aprilie 12: Întărit de Radul voievod fostului ceaşnic Bejan, în baza unui zapis de mărturie de la Nistor voiut şi de la 12 pârgari din târgul **Trotuş**, despre „cum au vândut Ihnat Doboş şi fiica lui Antimia toate părţile lor de ocină din satul **Bahna** (comuna Pârgăreşti, Bacău), lui Tămaş din **Hilipeşti** (Filipeşti, sat pe Oituz, Bacău), pentru 13 taleri bătuţi. Şi după aceea a răscumpărat această ocină mai sus zisul Bejan, fost ceaşnic, de la Tămaş şi i-a dat lui acei 13 taleri…Şi au mai venit Măriica şi Nastea şi sora lor Măgdălina, fiicele lui Tămaş, cu zapis de

[355] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 93, pp. 137, 138

mărturie de la Nistor şi cu 12 pârgari din târgul Trotuş, scriind astfel în el, cum a întocmit tatăl lor, Tămaş, până la moartea lui, ca să aibă a stăpâni toate trei împreună în ocina lor, ce o au de cumpărătură în satul Hilipeşti şi **Dieneşti** şi unde mai au a stăpâni… de asemenea, a arătat înaintea noastră un zapis că şi-a cumpărat acest loc de prisacă de la Arhip vraciul, pentru 16 taleri”[356].

1900: „**Dieneţul**, sat al comunei Păucești, plasa Siretul de jos, judeţul Bacău. Se află situat pe pârâul cu acelaşi nume, la o depărtare de 1200 m de staţia Păuceşti. Are o biserică, zidită la 1873, de Toader Bulgarul, şi 1 cârciumă. Populația este de 110 familii sau 383 suflete. Vite sunt: 151 vite mari cornute, 24 cai, 12 capre şi 50 râmători”[357].

DIHTINEŢ

(în graniţa cu Polonia, Bucovina, Ucraina).

Practic, aşezările Dihtineţului ar trebui să se revendice, ca atestare documentară, în întâmplarea din 1501, „când au aşedzat pace Ştefan-vodă cel Bun cu leşii, fiind Ion Tăutul logofăt mare, l-au trimis sol la leşi. Şi au dăruit craiul leşescu Tăutului aceste sate la margine: **Câmpul Lungu rusescu, Putila, Răstoaceli, Vijniţa**... Toate acestea le-au dăruit craiul leşescu Tăutului logofă-

[356] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 306, pp. 377, 378
[357] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 116

tului. Şi au pus hotar apa Cirimuşul, întru o duminică dimineaţa”[358], aşezările Dihtineţului având, pe atunci, statutul târlelor şi cuturilor care mai existau, în 1908, cu acelaşi străvechi statut al pietrificării în netimp, pe care Lucian Blago o numea metaforic „veşnicia (care) s-a născut la sat. Reperele cronografice ale localităţilor Dolhopole, Putila, Răstoace şi Vijniţa sunt, în fond, şi ale localităţilor Dihtineţ. Muntenii, existând dincolo de timp şi de istoricitate, nu s-au mărturisit singuri, iar cei care au făcut-o, mai târziu, au fost stârniţi de „enigma etnologică” (Iancu Nistor), pe care ei o reprezentau în vremurile mai apropiate de noi. De aceea, informaţiile sunt puţine şi au, de cele mai multe ori, un caracter etnografic sau geologic.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Vijniţa – **Putila cu Stroroneţ** (district), Chiseliţeni, Toraki și Sergi, Plosca, Dihteniţa, Dolhopole sau Câmpulung rusesc, Jabloniţa, Koniatyn, Petrasza sau Petriceni, Rostoki, Stebny cu Stepki, Uscie-Putilla cu Mariniceni”[359].

1874: „La Dichtenitz (germană **Teerdorf**), în valea pârâului Dihteniţa, chiar lângă moara de apă, o companie din Bucovina a săpat câteva puţuri, de 30-80 m, în urmă cu 30 de ani, iar unul, cu o adâncime de 32 m, ar fi trebuit să producă până la 5 barili pe zi. Petrolul era de culoare verde deschis, bogat în parafină și condensat (cunoscut ca intermediar între petrolul brut și ceara de

---

[358] ION NECULCE, *O samă de cuvinte,* Junimea 1972, p. 10

[359] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

pământ). Ceara de pământ ar fi trebuit să fie găsită și puţuri. Urmele de petrol brut de la Dichtenitz apar din gresii de până la 30 m grosime, cu granule grosiere, orientate spre nord-vest (nivelul superior al celui de-al treilea orizont)”[360].

1884: „Bucovina. Siturile de descoperire a petrolului formează o legătură intermediară și de legătură în lanțul de forări de petrol, care se află de-a lungul Carpaților și Moldovei… Urmele de petrol apar pe panta Nord-estică a Carpaților, până la Câmpulung și Stulpicani, la granița Moldovei. Potrivit lui Bruno Walter, se pot distinge 3 pungi de petrol. Prima este identificată în Breaza, Sadova, Câmpulung, Stulpicani; a doua, prin punctele de descoperire a petrolului, Dihteniţa, Putna, Ruşi-Modoviţa și Vatra-Moldoviţa; a treia prin locurile cu petrol: Berhomet, Crasna, Karlsberg, Mănăstirea Putna, Maginea, Solca, Cacica, Slatica”[361].

1889: Raimund Friedrih Kaindl primea însemnări cu folclor din Dihteniţa de la preotul G. Baloszeskul, deci George Baloşescul, parohul din Dihteniţa[362]. Folosind şi un desen, Kaindl scrie: „Casa de la Dihiteniţ are o singură cameră, nici un coridor și un acoperiș rău, cu excepția celui din față”[363].

1899: „Starea îmbolnăvirilor de tifos. Creșterea cazurilor de îmbolnăviri, în perioada din 7 până în 19 decembrie 1899. În Bucovina în raionul politic Rădăuţi:

---

[360] Krahmann, Max, *Zeitschrift für praktische geologie, mit besonderer berücksichtigund*, Berlin 1904, p. 324
[361] Zincken, C. F., *Die Geologischen Horizonte der fossilen Kohlen*, Leipzig 1884, p. 297
[362] Kaindl, Raimund Friedrich, *Die Huzulen*, Wien 1894, p. III
[363] Ibidem, p. 32

Şipot 5 cazuri; în raionul Vijniţa: Dihteniţa 1 caz, Podzahorycz 1 caz, Putilla 2 cazuri, Sergie 6 cazuri”[364].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Dihtineţ** (**Dichtinetz**), comună rurală, districtul Vijniţa, aşezată pe pârâul cu acelaş nume, la confluenţa sa cu Putila. Suprafaţa: 29,80 kmp; populaţia: 1.579 locuitori, aproape exclusiv huţani gr. or. şi câţiva izraeliţi. Se compune: 1). din satul de reşedinţă Dihtineţ, care, împreună cu târlele Gruni, Chicerca şi Socoli, are 784 locuitori, având pe lângă sine şi cătunele Besaşin – 116 locuitori ruteni, Dichterca, Lipoveţe – 335 locuitori, Ruda – 130 locuitori, şi Tarnocica cu Bucovinca; şi 2). din satul atenent Greblena. Partea centrală a comunei e străbătută de drumul districtual Vijniţa-Storoneţ-Putila. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică parohială, cu hramul „Sf. Dumitru”. Aci se aflâ urme de izvoare de păcură. Populaţia se ocupă cu prăsila de vite, cu stânăria şi cu exploatarea pădurilor. Comuna posedă 213 hectare pământ arabil, 1.201 hectare fânaţuri, 35 hectare grădini, 231 hectare izlaz, 1.290 hectare pădure. Se găsesc 107 cai, 890 vite cornute, 1.900 oi, 485 porci şi 150 stupi. **Dihtineţ, pârâu**, afluent, pe stânga, al râuleţului Putila. Izvorăşte din pădurea Maximeţ, la poalele muntelui cu acelaş nume, şi se varsă în Putila, lângă comuna Dihtineţ, districtul Vijniţa. **Dihterca** (**Dichterka**), cătun, pendinte de Dihtineţ, satul de reşedinţă al comunei rurale cu acelaşi nume. Are 15 case şi 55 locuitori huţani. **Greblena**, sat, districul Vijniţa, formând, împreună cu satul de reşedinţă Dihtineţ, o singura comună rurală, cu numele Dihtineţ. Suprafaţa: 29,80 kmp, împreună cu satul de reşedinţă Dihtineţ; populaţia: 795 locuitori ruteni şi foarte

[364] *Österreichische Sanitätsrathes,* Wien 1900, p. 24

puţini izraeliţi; religia gr. or. Se compune: 1). din vatra satului, care, împreună cu târlele Lipovăţ şi Ruda, are 469 locuitori; şi 2). din cătunele: Gruni – 117 locuitori, Chicerca (Kyczerka) – 131 locuitori, Mancile (Manczyly) cu Groapa – 11 case, cu 56 locuitori, şi Socoli (Sokoly) – 142 locuitori ruteni. Satul Greblena este aşezat la Nord-Vest de satul de reşedinţă, la piciorul muntelui Hanger”[365].

1919: Raportul despre starea bolnavilor în 10 mai 1919 prezintă un caz de tifos abdominal la Dihteniţ[366], iar în 20 mai – 2 cazuri[367].

1919: La Judecătoria Putila, s-au scos la licitaţie, în 12 mai 1919, parcelele cadastrale Nr. 319 – cu 2.500 coroane, şi Nr. 859 – cu 580 coroane, ambele în Dihtineţ[368].

1919: „Juri Ilişciuc şi Vasile Ivanciuc, ambii domiciliaţi la urmă în Dihteniţi”, figurează într-un proces pentru pagube la Tribunalul din Cernăuţi[369]. Vasile Ivanink, Iuri Iliszczik, Vasile Doboş şi Mihai Iendesczek, „toţi din Dihteniţ” au fost daţi în judecată, pentru o datorie de 6.700 coroane către Iankl Reichmann din Plosca, dar „pârâţii neaflându-se în Bucovina”, aveau să fie reprezentaţi, din oficiu, de avocatul Dr. Kisselitza[370].

1940: 1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi,

---

365 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 85

366 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 30, 24 mai nou 1919, p. 2

367 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 36, 6 iunie nou 1919, p. 5

368 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 30, 24 mai nou 1919, p. 6

369 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 36, 6 iunie nou 1919, p. 8

370 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 87, 11 decembrie nou 1919, p. 14

anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[371]: **Focşer Ioan**, tâmplar, domiciliat în Dihtineţ”.

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940”[372]: **Focşer Ioan**, tâmplar, domiciliat în Dihtineţ”.

1941: Învăţătoarea **Mina Iaroslava**, născută Ivanicic, absolventă în 1938, cu media 7,50, este numită la şcoala Dihtineţ-Centru[373].

DIMĂCENI

(Dimaci, azi Dimăceni, lângă Vadu Roşca,
comuna Suraia, Vrancea).

1635, noiembrie: Porunca dată de Vasile Lupu voievod cămăraşului Sava, după pâra vornicului Vasile Roşca cu „Hârbor şi cu oamenii săi pentru sat, pentru **Dimaci** (azi Dimăceni, lângă Vadu Roşca, comuna Vulturu, Vrancea), zicând Vasile Roşca că-i este cumpărătură Crâsnei vornicul şi a arătat şi zapis… Iar Hârbor a zis că nu este cumpărătură Crâstei vornicul, nici nu au vândut Hârbor, nici oamenii săi. Deci… le-am aflat lege să vină acolo, să scrie jurătorii Hârbor, 24 de jurători: unii să-i scrie vornicul Roşca; alţi jurători să-i pună Hârbor… iar tu să scrii acei jurători într-un izvod, să vină să jure

[371] *Monitorul Oficial,* Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208
[372] *Monitorul Oficial,* Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208
[373] *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 20 octombrie 1941

aici, înaintea domniei mele, şi să le pui zi în două săptămâni”[374].

1636, ianuarie 15: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după pâra făcută de Anghelina şi Schiva, fetele Cârstii vornicul, Vasile Roşca ginerele Măricăi Cernătoae, şi cumnaţii lor Ştefan Cernat şi Meriuţă ginerele Cernătoaie împotriva lui Hărbor, Andrii fratele lui Moţoc, Chizel, Fition, Grecul, Bratin, Albotă, Corni, Zimbrilă, Băloş „şi alte rude ale lor, pentru satul **Dimăcenii**, din ţinutul Tecuciului, zicând acei oameni că au vândut părinţilor Cărstii vornicul, drept 120 de galbeni, şi au arătat zapis de cumpărătură pe acel sat. Iar Bărbor şi cu seminţia lui a zis precum n-au vândut ei acel sat, Dimăcenii, lui Cârtea vornicul, şi le-a făcut lor împresurări… şi le-am pus lor zi, ca să-şi aducă Hărbor martori, ca să jure precum n-au vândut acel sat Cârstii vornicul. Şi, după obiceiul ţării, când a fost zi, ei n-au putut să-şi aducă jurători şi au rămas Hărbor şi cu seminţia lui din zi şi din toată legea ţării”[375].

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti**

---

[374] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 258, pp. 299, 300
[375] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 307, p. 345

(comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcă-reşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), ia-răşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comu-na Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **To-meşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ),

la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului"[376].

1636, octombrie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vasile Roşcaginerele Măricăi Cernătoae, şi cămăraşului Toader, ginerele Schivei, prin ispisoc de judecată, după pâra lui Toader, feciorul lui Hârbor din **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), Răchitan feciorul Ghizălii, Ionaşco nepot Grecului, Fetion nepotul lui Fetion cel bătrân, Ştefan izbaşa şi Hârbor din **Dumbrăviţa** (înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), Antonii din **Lieşti** (înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), toţi nepoţii şi strănepoţii Neagului Buze, şi a sorei lor Muşe, şi a verilor Buze şi Stana, „pentru un sat, anume **Dimăcenii** (lângă Vadu Roşca, comuna Vulturu, Vrancea), ce este în ţinutul Tecuciului, zicând aceşti oameni precum acel sat Dimăcenii le este dreaptă ocină şi moşie, din uric ce au arătat de la Ştefan voievod Bătrânul. Iar Vasile Roşca şi Toader aşa au mărturisit, că satul Dimpcenii le este cumpărătura răposatului Cârstii, vornicul de la Ţara de Jos, de la Hârbor şi de la Andrei, fratele lui Moţoc, şi de la Ghizăle, Fetion, Fetion, Grecul, Bratin, Albotă, Corni, Zâmbrilă şi Bâlor. Şi au arătat un zapis…

---

376 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

precum şi drese în care scrie că acel sat este cumpărătură”[377].

1637, aprilie 23: Logofătul Racoviţă Cehan şi stolnicul Dumitraşco primesc poruncă domnească „să mergeţi la sat la **Dimiceni** (Dimăceni, Dimaci, înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), să socotiţi şi să alegeţi nişte părţi de ocină a Roşcăi vornicul, ce le are cumpărătură de la Cârstea vornicul”[378].

1774, iunie: Satul **Dimaciul**, ţinutul Tecuciului, ocolul Bilieşti, după recensământul lui Rumeanţev[379], avea **toată suma caselor 52**. Scădere rufeturi 11: 6 slugi boiereşti, 1 vornic, 1 popă, 3 văduve. Rămân birnici 41. / **Birnici**: Ioniţă Albul / Pavăl Albul / Tihii Nacul / Dumitru Untu / Ion Cinpoeş / Gheorghi Pătraşcu / Chirvasie Marcu / Stahii, ciubotar / Ion Agachii / Ioniţă Gheorghiţă / Ivan / Tudori Untu / Vasilachi / Isac / Păladi / Ion sin (fiu) Isacu / Simeon / Iordachi, vărzar / Neculaiu, vărzar / Tănasii, holtei cu mamă / Mania / Vasilii zet (ginere) Albul / Ioniţă Bălăuţă / Vasilii Broască / Gheorghi, bejenar / Costandin, bejenar / Crăciun Brăcăcilă, ce a fost scutelnic al postelnicului Iordachi Die; bejenari veniţi de la martie / Ion Brăcăcilă, tij / Gheorghi Gole, tij / Ion Focşa, tij / Ion Bancia, tij / Floria, bejenar, tij / Dima, bejenar, tij / Radu, bejenar, tij / Stanciul, tij / Grigoraş, tij / Andonii Albul, tij / Ursul Gogoman, tij / Sava, brat (frate) lui, tij / Ion, morar, tij /

---

377 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 544, pp. 593, 594

378 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 75, p. 74

379 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 541

Apostul Mircia, tij. // **Rufeturi**: Popa Sandul Blându / Vasile, vornic / Antemia, văduvă / Baba Costandina, văduvă / Ioana Cărăgăţoai, văduvă / Toader sin (fiu) Stanchei, sluga postelnicului Iordachi Die / Gheorghi, tij / Iordachi, tij / Petria, tij / Sandul, tij / Panhilii, tij.

DIMĂCHENI

(Fărceni, Căcăceni, Dimideani, azi Dimăcheni,
comuna Corlăteni, Botoşani).

1616, septembrie 20: Întărit de Radul voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte ispisoc pentru „ale sale drepte ocini şi miluiri, care i le-a dat pentru sufletul său răposatul Lupul Stroici, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, **Bărsăneştii** şi **Dimideanii**, de la ţinutul Dorohoiului, **Broscăuţii** din ţinutul Cernăuţului… / şi iarăşi siliştea numită **Grăbeşti**, de la ţinutul Hârlăului, pe apa Sitnoi, care a fost pusă chizeş, pentru 600 ugri de fiii lui Drăgan logofăt, toader şi Iuraşco, care au rămas datori în visteria domnească cu 600 ugri din o deseatină de albine din ţinutul Sucevei, în zilele lui Eremia vodă, şi a plătit din acea datorie”[380].

1626, aprilie 30: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte uric pentru „un sat ce se numeşte **Fărcenii**, în ţinutul Dorohoi, şi cu vad vechi de moară pe Jijia, şi cu tot hotarul acestui sat, care a fost dreaptă ocină şi cumpărătură a lui Isac Balica

---

380 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 59-63

hatman, de la cneaghina lui Andreica… Domnia mea am dăruit acest sat pentru pomenirea răposatului Isac Balica hatman şi a părinţilor lui”[381].

1627, aprilie 7: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Hangu, care primeşte uric pentru două sate, anume **Bălţăteştii** (Neamţ) şi **Mânjeştii** (parte a satului Bălţăteşti, Neamţ), ce sunt în ţinutul Neamţului. Iar în zilele lui Constantin voievod, Pătraşco, marele logofăt, a dat oareşce sumă de bani pentru trebuinţele domniei şi a pământului şi, pentru această sumă de bani, a dat lui domnul aceste sate. Iar în urma lui Pătraşco logofăt le-a fost stăpânit Coste Bocioc vornic, pentru că i-a fost lui ginere. Iar după pieirea lui Băcioc, trecând din mână în mână, i-au adus fiii lui Pătraşco documentele ce le-a avut părintele lor” lui Miron Barnovschi voievod, care le-a dat lor iarăşi „dania şi cumpărătura părintelui lor… iar când a început a zidi mănăstirea Hangului… a făcut tocmeală cu fiii lui Pătraşco logofăt şi cu fiii lui Coste Bocioc, şi le-a dat lor alte două sate, pentru aceste sate, anume **Miclăuşănii** (satul Miclăuşeni, ţinutul Dorohoiului, Botoşani), cu iazuri, ce este în ţinutul Dorohoiului, şi **Căcăcenii** (satul Dimăcheni, Botoşani), cu loc de iaz şi de moară pe apa Jijiei, ce este în ţinutul Hârlăului, care aceste două sate au fost drepte ocini şi moşii ale moşului domniei sale, Balica hatmanul… Şi a mai dat nepoţilor lui Pătraşco şi fiilor lui Bocioc 990 galbeni ungureşti. Iar aceste sate să fie iarăşi sfintei mănăstiri din nou zidite, numită Hangul”[382].

---

[381] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 53, pp. 71, 72

[382] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 174, pp. 227, 228

1634, martie 14: Întărit de Moise Moghila mănăstirii Hangul, care, după o pâră cu episcopului Romanului şi cu călugării de la mănăstirea Suceviţa, primeşte urice pentru „o biserică, ce a zidit-o Gheorghe Moghila, mitropolitul Sucevei, peste apa Bistriţei şi satul **Crăcăoani** (comuna Crăcăoani, Neamţ), şi siliştea **Ursăştii** (Urseşti, lângă Crăcăoani, comuna Crăcăoani, Neamţ), tij (la fel) două sate ce au fost ale lui Isac Balica hatmanul, anume **Căcăcenii** (azi Dimăcheni, comuna Corlăteni, Botoşani) din ţinutul Hârlăului şi **Miclăuşanii** (Miclăuşeni, contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) de la ţinutul Dorohoiului”[383].

1774, iunie 15: Satul **Căcăceni** sau **Dimăcheni**, ţinutul Botoşani, ocolul Câmpului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[384]**: Toată suma caselor**: 32. Scădere rufeturile 7: 1 slugă / 2 argaţi / 2 popi / 2 dascăli. / Rămân birnici: 25. / **Birnici**: Ion Coroiu / Ion al Lupului / Vasile, dulgher / Vasile Nacul / Condria Nacul / Petre, dulgher / Pavel zet (ginere) Bădărău / Iftimi Popescul / Chiriac Istrate / Ioniţă Istrate / Chiriac Nacul / Toader Popescul / Dumitraşcul Prăjină / Costandin Bârlinschi / Ştefan Tiurtiuc / Vasile, rusul / Simion, rusul, vornic / Toader Barbă / Vasile zet (ginere) Bărbuţă / Neculai Ignătescul / Leonte sin (fiu) Costantin / Petre Dudău / Ursul Buzilă / Denolache Barbă / Sandul Georgiţă. // **Rufeturi**: Constandin Tacu, slugă banului Neculai Ruset / Iosâp, argat Tacului / Ion Căzacu, argat Tacului / Popa Chirilă / Popa Tudosi / George, diacon / Ursache, diacon.

---

383 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 79, pp. 87, 88

384 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 186

1900: „**Dimăcheni**, comună rurală în judeţul Dorohoi, în partea de nord-est a plăşii Coșula, formată din satele: Dimăcheni și Mateleni, cu reşedinţa primăriei în Dimăcheni. Are o populaţie de 274 familii sau 940 suflete; 2 biserici, deservite de 1 preot, 2 cântăreţi, 2 pălămari; o școală, condusă de 1 învățător și frecventată de 54 elevi; 739 hectare pămînt sătesc; 3.237 hectare 20 ari câmp şi 114 hectare 58 ari pădure ale proprietarilor moșiei; 21 iazuri și 12 pogoane vie. Vite mari cornute sunt 1.007, oi 1.886, cai 210 și porci 358. Sunt 110 stupi. / **Dimăcheni**, sat pe moşia cu același nume. Are 200 familii sau 775 suflete. Așezările sătenilor sunt în mare parte bune, cu livezi și grădini. Proprietarul moşiei are casă mare, cu două rânduri, bine zidită şi cu heiurile necesare. Proprietatea moșici este a dnei Elenca Docan, născută Dimache. / Biserica, cu patronul Adormirea Maicii Domnului, deservită de 1 preot, 2 cântăreți şi 1 pălămar; este mare, bine zidită şi frumos înzestrată cu necesariile oficiului divin. Inscripţia ce o are deasupra intrării spune: „Acest sfânt locaş se presupune a fi zidit de Isac Balica hatman, iar acum, la 1842, s-a zidit clopotniţa, din temelie, de vorniceasa Profira Dimache, născută Miclescu". / Are o școală, condusă de un învăţător şi frecventată de 54 elevi; localul este făcut de Ioan Docan, în 1869. Calitatea pământului este bună şi fertilă. Sătenii împroprietăriți au 581 hectare 47 ari pământ; iar proprietarul moşiei are 2.143 hectare 99 ari câmp și 42 hectare 97 ari pădure. Pe moşie se află acarete bune pentru păstrarea recoltei. Sunt 16 iazuri, care produc: stuh, pești și raci; între toate, mai mare este acel al lui Dimache, în întindere de 4 hect 29 ari. Se mai află o livadă întinsă, cu mulți şi diferiți fructieri, şi vie în întindere de 5 pogoane.

Apele ce trec pe moşie sunt: râul Jijia, ce curge pe la hotar, şi pâraiele Arăndelul și Humeni, începătoare de pe moșie. Drumuri principale: acel de la Dorohoi, ce trece prin sat şi duce la Podul Stamatei şi la Nicşeni; acel de la Miclăușeni şi Dumeni, ce vine prin Corlăteni şi se desparte în 2 ramuri, unul ducând la Botoșani, şi cu alta la Leorda. Hotarele sunt cu: Corlăteni, Văculceşti, Brăești, Teișoara, Nicşeni și Mateieni. Curtea boierească se zice că e refăcută pe urmele vechi ale caselor hatmanului Balica, care deveniră domnești, dimpreună cu moșia, prin decapitarea hatmanului, în urma războiului de la Cornul lui Sas, când i s-a confiscat de Domnie toată averea. Biserica se zice că iarăşi este foarte din vechime urzită acolo; din povestirile bătrinilor, reiese că ea a fost făcută de Ștefan Vodă, atunci când şi moşia era domnească; dar prin grele înprejurări ce au urmat s-a stricat, şi apoi, după ce deveni proprietar moșiei hatmanul Balica, acesta a refăcut-o dinpreună cu Curţile Domneşti, care se aflau în ruină. Locuri însemnate sunt: Iazul Domnesc şi Movila Bortoasă. În satul Dimăcheni s-a ţinut, în anul 1773 (7181), sfatul boierilor contra lui Ștefan Petriceico-Vodă”[385].

---

[385] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 117

DIMITREŞTI

(Dumitreşti, azi Dimitreşti, comuna Mărgineni, Neamţ).

1637, septembrie 12: Cneaghina Gherghiloaie şi sora ei Candachia, fiicele Nastasiei Pătrăşcănească, nepoatele lui Toader uşar, fac un schimb de moşii cu vistiernicul Dimitrie Buhuş „şi le-a dat lor pan Dumitrie Buhuş vistiernic jumătate din satul **Dumitreştii** (Dimitreşti, comuna Mărgineni, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ”, iar fetele lui Toader uşar i-au dat lui Buhuş „jumătate din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), ce este în ţinutul Romanului, şi a treia parte din seliştea **Căcăceştii** (în Cârligătura, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligătura, pustie, fără vecini; şi încă le-a mau dat lor pan Dimitrie Buhuş vistier 600 de taleri bătuţi”[386].

DINĂUŢI

(satul Dzinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi

[386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 188, pp. 172, 173

(Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă **satul Dzinăuţi** (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova)), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Vusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust

(Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului,

unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac"[387].

DINGA

(pe Albiia, unde a fost Niagşia, comuna Costeşti, Vaslui).

1441, aprilie 16: Întărit de Ilie voievod, lui Cozma Pivniciariul, care primeşte uric pentru „satul pe Bogdana, anume Dilţegani, unde a fost socru-său, Delţeg, şi poiana de la Hovrăleata, unde au fost lui ţarina şi moara, adică deasupra Smilei, din sus, pe lângă pădure, şi, pe Albiia, unde a fost Niagşia, satul unchiului său, pe Valea Comisoae în jos, şi Dăreştii pe Albia… Iar hotarul acestor sate să fie de toate părţile pe hotarul cel bătrân, pe unde au ţinut din veci"[388].

1900: „**Dinga**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, comuna Orgoeşti, spre est de satul Orgoeşti, în partea de

---

[387] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

[388] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 213, p. 299

nord-est a județului, așezat pe vârful unui deal. Are 108 locuitori (din cari 7 știu carte) și 40 case”[389].

DINGANI

(Dingeni sau Dângeni, lângă Carapuşcenii Vechi, comuna Carapuşcenii Vechi, raionul Briceni, Moldova).

1638, iunie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan s-au tras în judecată, în faţa noastră, cu neamurile sale, cu Dingana, fata lui Gligorie, cu Solonca, femeia lui Ionaşco, cu Neculai, feciorul lui Vasile Grumaz, toţi nepoţi şi strănepoţi Dingăi hatmanului, pentru moşiile ce le-a avut moşul lor Dinga, zicând că ar fi având strâmbătate unii de către alţii. / Deci Mărica, fata Saftei, şi cu Ştefan ne-au arătat un ispisoc de la Constantin Movila voievod, scriind precum că părinţii lor toate dreptele moşiile lor, ce le-a avut Dinga hatmanul, şi le-au împărţit între dânşii. Şi în partea Saftei, maicii Măricăi şi a lui Ştefan, s-au venit satul anume **Oltenii** (sau Olteneşti, între Cuca şi Folteşti, comuna Folteşti, Galaţi), pe Prut, şi a tria parte din jumătate de sat **Fârloeşti** (înglobat în Stăneşti, comuna Măgireşti, Bacău), şi a patra parte din sat **Târgovişte** (Târgoveţi, lângă satul Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi cu mori pe Putna. Şi în partea lui Vasile Grumaz s-au venit satul **Feriianii** (Ferăiani, lângă

---

389 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 119

Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** (Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova) şi cu o o pivniţă de piatră în târgul Iaşului. Şi în partea Irinei, fetei lui Ionaşco, şi a Soloncăi s-a venit satul **Vlăşineştii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi jumătate de sat din **Carapuşceni** şi cu mori, şi a treia parte din **Mirceni** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), şi a treia parte din **Cârsteşti** (azi Kerstenţi, raionul Hotin, Ucraina). Cum şi Dinganii, fetei lui Gligorie, i s-au venit satul **Dângenii** (alt nume al satului Dingani), cu iaz şi cu moară, şi jumătate de sat din **Goşmani** (comuna Români, Neamţ), cu iaz şi cu moară, şi a treia parte din satul **Dinganii** (lângă Caracuşenii Vechi, comuna Caracuşenii Vechi, raionul Briceni, Moldova). / Deci domnia mea… i-am lăsat să-şi stăpânească moşiile după cum şi le-au împărţit părinţii lor împreună”[390].

1638, octombrie 11: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievoc, după ce „au venit înaintea domniei mele oameni din **Cărăpuşceni** (comuna Carapuşcenii Vechi, raionul Briceni, Moldova), de ţinutul Hotinului, de s-au jelui pe satul **Dingenii** (comuna Carapuşcenii Vechi, raionul Briceni, Moldova), de ţinutul Iaşilor, zicând că le opresc pâinea şi alte bucate ce au ei acolo pentru nişte cislă (bir datorat de obşte) ce au avut ei acolo. Deci domnia mea am lepădat acea cislă acelor oameni din Cărăpuşceni, ce au avut ei cislă la Dingeni, şi le-am pus cislă la Cărăpuşceni. Deci Dingenii să aibă a le da acelor oameni din Cărăpuşceni tot ce le vor fi oprit şi să nu mai

---

390 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 390, pp. 378, 379

aibă treabă Dingenii cu acei oameni din Cărăpuşceni. Numai să aibă ei a-şi plăti cisla lor la Carapuşceni, pe cât vor fi scrişi la catastif în visteria domniei mele”[391].

DINGANI

(comuna Nicoreşti, Galaţi).

1610, mai 20: Carte de împuternicire, dată de Constantin Moghila voievod Saftei, fata Dingoaei, şi nepoata ei Dingoaea, fata lui Grigorie, nepoata Dingoaei, „să aibă a stăpâni în două a patra parte din **Târgovişte**; dar mo moară, ce a avut Safta, să fie numai a ei, iar celălalt loc de moară să fie al nepoatei sale Dingoae, cum şi a treia parte din satul **Fărloeşti**, cu fântânile de păcură, cum şi jumătate sat din **Dingani**”[392].

1643, aprilie 2: Fraţii Iftimie, Hilohie, Sava şi Todosiia, feciorii lui Ion Bueban şi ai Dochiei, nepoţi Savei cel bătrân, vând sulgerului Dumitraşco, drept 7 galbeni, „16 paşi în frunte în hotarul **Dinganilor** (comuna Nicoreşti, Galaţi), până în apa Siretului, cu ţarină, selişte de sat, pădure, cu tot venitul… / Şi în tocmeala noastră au fost Sava cămăraş, popa Toader şi Balica din **Nicoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Foca, Blojul, Dumitru, Vasile, Arimiia, Solac şi Nohit din **Ionăşeşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), Ionaşco, Lazor, Meleşean, Mihăilă,

---

391 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 480 pp. 448, 449

392 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 186, 187

Serghie din **Buciumi** (Buciumeni, comuna Buciumeni, Galaţi), Târdziul de **Săseşti** (fostul Satul Nou, înglobat în Tecuci, Galaţi) şi alţi mulţi oameni buni”[393].

DINIŞEŞTI

(comuna Iveşti, Vaslui).

1638, mai 18: Stratulat or **Măgiurcani** (nume schimbat în Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), sin (fiu) lui Iusip şi al Teclei, şi Vasilr sin Drăgănesei, nepoţi lui Osou or **Dinişeştii** (comuna Iveşti, Vaslui) vând „partea moşului nostru Osou ot Dinişeşti jupânului Apostolachi, drept 4 lei… dinantea lui Ursu, Sava, Muşeat şi Ioan Bujeniţă din **Măgiurcani**, Maftei şi Dumitraşco Perje din **Iveşti** (comuna Iveşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[394].

1638, mai 18: Sion sin Bâtă, Zavul, Ionaşco Holteiul, Toder Corbil, Ursul Zbogomăscul, Dele Ghigă şi Dunbravă din **Costeşte** (comuna Costeşti, Vaslui) vând „moşia din sat din **Dineşeşti** (Dinişeşti, comuna Iveşti, Vaslui), din partea Zbogomeştilor, din câmp, din apă şi vad de moară pe Tutova, şi săpături în dumbravă, lui

[393] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 66, p. 77
[394] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 355, p. 349

Apostolachi şi vom fi mărturie înaintea măriei sale, lui vodă"[395].

1638, mai 18: Tudora, cu nepoata sa Vasilca, nepoata lui Ventilă, vinde „ocina din sat din **Dineşeşti** (Dinişeşti, comuna Iveşti, Vaslui), jumătate de sat, cu loc în ţarină şi cu vad de moară în Tutova lui Constantin vel pârcălab, drept 4 boi şi 6 taleri bani buni. Şi au fost în tocmeala noastră Mârzea cel Mic, Gheorghe Bogdan postelnic şi Huruian, Bungean feciorul lui Huruian, Vasile Bogdan, Zavul, Lazor Torbuţ, popa Andronic, Trifan şi Şimion feciorul lui Huruian din **Boeşti** (Boieşti, în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui)"[396].

DIOCHEŢI

(lângă Moviliţa, Vrancea).

1774, iunie 26: Satul **Diocheţii**, ţinutul Putnii, ocolul Zăbrăuţului, după recensământul lui Rumeanţev[397], avea **toată suma caselor 41**. Scădere rufeturi 13: 2 scutelnici, 3 popi, 4 nevolnici, 3 slujitori, 1 slugă. Rămân birnici 28. / **Birnici**: Dragomir, vornic / Dragomir Hărăbor, vătăman / Vasile Hărăbor / Niţul fiul călugărului / Toader Triboi / Ion Furdui / Vasile Gotul / Ioniţă Hărăbor

---

395 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 356, p. 350

396 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 357, pp. 350, 351

397 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 295

/ Tănase Ilic / Ion Ionaşco / Simion Andrii / Ion Strătulat / Toader, bejenar / Echim Stan / Ştefan Ifrim / Petre Borşu / Postolache Golomoz / Tănase Ionaşco / Toader, chelar / Ion Brânză / Ignat Ilisei / Simion fiul lui Ioniţă / Tudor, olar din Crucea de Jos / Ioniţă Chiriţă / Ion Ţălină / Strătulat Chiciorlungu / Neculai fiul lui Petre Strătula / Ion Brânză, ce-a fost vier. // **Rufeturi:** Simion Gândac, vier paharnicului Iordache Darie / Macovei, vier la fel / Neculai al lui Ilisei, slujitor / Costantin Strătulat, slujitor / Ion Enache, chelar al dumnealui vel postelnicului Arghirie / Sandul Stan, nevolnic / Ifrim, nevolnic / Baba Ioana / Baba Nastasia / Popa Pavăl / Diaconul Ştefan / Diaconul Mihaiu.

1900: „**Diocheţi**, comună rurală în plasa Şuşița, judeţul Putna. Este aşezată pe un deal, ce este despărțit de Dealul Crucii prin pârâul Zăbrăuţul. Distanţa comunei de reședința subprefecturii Mărășești e de 3 km, iar de capitala judeţului, de 31 km. Comuna Diocheţi se compune din cătunele: Diocheţi (unde e și reşedinţa primăriei comunei), Boloteşti şi Sperieţi. Populaţiunea comunei, după cel din urmă recensământ, e de 297 familii sau 1.071 suflete (552 bărbaţi, 519 femei). Accastă populațiune se împarte astfel: 381 neînsuraţi, 594 însuraţi şi 96 văduvi; 1.057 români, 4 ruși şi 10 de diferite naţionalități; 1.057 ortodoxi, 4 catolici și 10 mozaici; 315 agricultori, 8 meseriași, 5 comercianţi, 8 având profesiuni libere, 41 muncitori și 32 servitori. Ştiu carte 116 persoane (103 bărbaţi, 13 femei). Numărul caselor de locuit e de 302. Are o biserică parohială, cu hramul Cuvioasa Paraschiva, în cătunul Diocheţi, şi una filială în satul Sperieţi, cu hramul Sf Ioan. Copii cu vârstă de școală sunt 133, din care urmează numai 14 la școala din comuna Moviliţa.

Vite sunt 2.001, din care: 561 boi, 146 vaci, 153 cai, 1.000 oi, 139 capre și 207 râmători. În anul 1893, cultura viţei a fost pe 11.352 hectare, producând 25.000 lei. În comună sunt: 1 antreprenor de accize, 4 fierari, 2 morari, 1 cârciumar, 1 rotar, 39 fabrici de rachiu, 1 brutar, 2 lemnari şi 3 comercianți diferiţi”[398].

DIOCHIEŢI

(sat contopit cu Drăguşeni, comuna Drăguşeni, Galaţi).

1495, ianuarie 10: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ona şi Fedor şi vărului lor Albul, care cumpăraseră, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Drăgălina, fiica lui Laţco Leghetiş, nepoata lui Ştefan Leghetiş, „două părţi din satul Deocheaţi pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ştefan Leghetiş”[399]. Hotarul, din veac.

1495, octombrie 1: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte moşia fraţilor Giurgiu Cârmete, Dragoşe, Drăgălina şi Stana, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Toader, fiul Nastei, „un sat pe Soholui, anume Mireştii, unde a fost Ivan Mieriul, mai sus de Deocheaţi”[400]. Hotarul, din veac.

---

[398] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 120

[399] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 152, pp. 283, 284

[400] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 194, pp. 353-355

1774, iunie 5: Satul **Scânteeştii**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[401]**. Birnici ce şed la Diocheţi:** Anghel / Sava Imbrihoi / Dimoftie / Ilie văr lui Lazor / Toader Tiron / Toader Dănăilă / Gligore Delungul / Andronache / Toader Roşu / Ilie Roşu / Ion fiul lui Tălabă / Ionaşco a prescurniţii / Costandin Roşu / Ion Streşină / Lupul, rotar / Mihai Ştirbăţ / Gavril Brihoi / Stanciul fiul lui Nicolai / Gavril Bălan / Alicsandru Tiron / Costandin Brihoi / Manolache fratele lui Vasile / Gligoraş Streşină / Toader Bălan / Ion Streşină / Gligore Lungul / Iordache Brihoi / Costandin, cibotar / Marin a Vasilcăi / Lazor Talabă / Chiriac Lungul /Tănasă Mânză. // **Rufeturi:** Popa Ioniţă / Diaconul Lazor.

1774, iunie 5: Satul **Diocheştii**, al dumisale paharnicului Iancului, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[402]**. Scutelnici: /** Dumitrache Cârneţ, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Gheorghe, căprar, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Ioniţă Vădaş, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Gligoraş, plugar, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Neculai Mirăorul, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Gligoraş al butnarului, scutelnic al paharnicului Iancului **/** Ioniţă Burhaz, scutelnic al paharnicului Iancului. **// Case cu femei văduve:** Lunguliasă, văduvă **/** Aniţa, văduvă **/** Maria, văduvă.

1900: „**Diocheţi**, sat în comuna Drăguşeni, judeţul Covurlui, plasa Zimbrul, așezat pe valea şi dealul Dio-

---

[401] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 103, 104

[402] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 104

cheți, în partea vestică a reședinței comunale. Are o populaţiune de 154 familii sau 843 locuitori. Până la 1 martie 1886, Diocheţi forma o comună aparte. În mijlocul acestui sat se află o râpă, numită Râpa Gălățenilor, nume ce se susţine că i-ar veni din timpurile vechi, când, de frica turcilor şi a tătarilor, mulți gălăţeni își găseau aicea loc de scăpare”[403].

DIVICEA

(satul Divicea, Deviceni, azi Vadurile,
lângă Poliţeni, Vaslui).

1558, aprilie 16: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod lui Lazor pitarul, care cumpără, cu 700 de galbeni tătăreşti, de la Vascan, Mariica, Marina şi Neacşa, copiii lui Dragotă Teleagă, şi de la nepoţii ei de soră Toader şi Lazăr, feciorii Mariicăi, nepoţii lui Dragoş Teleagă, „un sat anume **Ceucanii**, dintr-o selişte, anume **Deviceanii** (în acelaşi ispisoc, numit şi **Divicea** – n. n.), din opt părţi, şapte părţi şi cu moară pe Tutova”[404].

1623, august 18: „Adică eu, Nicoară, adică mărturisesc cu acest zapis al meu cum am luat un cal şi două vaci de la dumneaei, de la jupâneasa Todosiia, de la vorniceasa cea mare, de la jupâneasa dumisale vornicului lui Nicoară. Şi am zălogit jumătate de sat de Deviceni,

---

[403] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 120

[404] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 14, pp. 27-26

până mă voi tocmi cu dumnealui, cu vornicul Sămion Plătică”[405].

1624, martie 26: Întărit de Radul Mihnea voievod marelui vornic de Ţara de Sus Necoară, care obţine uric pentru „jumătate din tot satul **Divicea** (Deviceni, azi Vadurile, lângă Poliţeni, Vaslui) din ţinutul Tutova, pe care l-a cumpărat de la Necoară fost spătar, pentru tot satul **Ceucani** (Ciocani, Vaslui) din acel ţinut, cu loc de iazuri şi vaduri de moară pe râul Tutova şi cu vii şi cu case, cumpărat tot de la Necoară spătar şi de la fiii lui pentru 350 taleri bătuţi”; / „satul **Corjouţii** (Corjeuţi, raionul Edineţ. Moldova) din ţinutul Hotin, pe care el l-a luat de la Zaliţchi, pentru 300 ughi roşii şi pentru alte averi şi haine”; / „un vad de moară la gârla Putnei de Jos, la satul **Purceleşti** (Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), care este în ţinutul Putna şi l-a cumpărat de la Văscan şi **Ţigăneşti** (lângă Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi de la Costachi, diac din **Şendreşti** (lângă Făurei, Vrancea), şi de la Scânteie din Purceleşti, şi de la Nistor din **Bătineşti** (comuna Tifeşti, Vrancea), pentru 70 de taleri bătuţi”; / „un loc de prisacă din satul **Rătceşti** (azi Viişoara, comuna Todireşti, Vaslui) din ţinutul Vaslui, cu grădini împrejurul prisăcii, însă cât poate un om să azvârle din mijlocul prisăcii cu toporul în toate părţile, cumpărat de la Vasile Huhulea, pentru 35 taleri bătuţi”; / „o parte de ocină din satul **Cajva** (Cajba, raionul Glodeni, Moldova), în ţinutul Iaşi, şi iarăşi o parte de ocină din satul **Munteni**, care îi sunt dreaptă moştenire, şi altă parte din acelaşi sat Munteni, care se numeşte **Scutaşi** (pe Siret, Neamţ), pe Siret, în ţinutul Neamţ, a treia parte din

[405] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 108, pp. 155, 156

a şasea parte”; / „un loc de prisacă în satul **Podeni** (sat, Vaslui), în ţinutul Vaslui, pe râul Bârlad”[406].

1650, iulie 23: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupul voievod mănăstirii Nicoriţă din Iaşi, „ca să fie tare şi puternică a ţine satul **Mirenii** pe Pereschiv, la ţinutul Tutovei, cu loc de mori în Pereschiv, şi jumătate de sat **Diviceni**, pe valea Tutovii, şi nişte părţi de ocină din satul **Şărbăneşti**, la ţinutul Tutovei, şi o săpătură şi un răzor, ce este ca capul iazului, şi nişte părţi din **Bănceni**, pe valea Tutovei, cu loc de moară pe valea Tutovei, aşijderi trei părţi dintr-acelaşi sat Bănceni, şi o parte din satul **Creţăni**, pe valea Tutovei, cu loc de moară, partea unui bătrân… dare şi miluire de la ctitorii mănăstirii, de la Nicoriţă ce a fost hatman şi de la jupâneasa lui Tudosia”[407].

DIVICEA

(pe Bâc, Orhei, Moldova).

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei

406 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 183, pp. 248-251

407 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, p. 72

Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce sunt alăture cu **Crăciuneștii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem

de pe strămoșul nostru Coromă Laşcul, jumătate de sat de **Drujăni**, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se împarte cu Hășdienii în două și din țărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roșestii și cu Scutăreștii, și din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alți frați, frații Andrăchii după Geantaonul”[408].

DOAMNA

(Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ).

1462, septembrie 15: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod „mănăstirii noastre de la Piatra lui Crăciun (Piatra Neamţ), unde este hramul Adormirea preasfintei născătoare de Dumnezeu şi pururi fecioară Maria”, care primeşte uric pentru „anume satele şi morile: moara cea mare care este pe Bistriţa (Bistriţa, comuna Viişoara, Neamţ) şi în **Zdvijinţii** (Zvijinţi, Arca sau Doamna, parte din Piatra Neamţ), **de la Doamna** şi Soboleşti (sat lângă Săvineşti, Neamţ), şi Faurii (înglobat în Zăneşti, Neamţ), şi Vascăuţi (lângă Săvineşti, Neamţ), şi Braşeuţi (Brăşă-uţi, comuna Dumbrava Roşie, Neamţ), şi Bulgari (partea a municipiului Piatra Neamţ), şi Mărăţei (în Piatra Neamţ), şi Dărmăneştii pe Chivejdi (în Piatra Neamţ), şi Oprişani (Cuejdiu, comuna Gârcina, Neamţ), de asemenea pe Chivejdi, şi Răidăceştii (lângă Turtureşti, co-

408 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137

muna Girov, Neamţ), şi Tortoreştii (numit şi Tătăraşi, azi Turtureşti, comuna Girov (neamţ), două părţi – o parte pe care ei au cumpărat-o de la Cozma, fiul lui Băloş, pentru 75 de zloţi tătăreşti –, şi Căuceleştii pe Cracău şi cu moară (Căciuleşti, comuna Girov, Neamţ), şi Mândreştii pe Orbic (lângă Goşmani, comuna Români, Neamţ), şi satul lui Şerbu Răspop (Beşicani, comuna Săuceşti, Bacău), şi Stăuciani, amândouă cuturile şi cu moară şi cu iaz (Săuceşti, Bacău), şi morile de la Bacău, pe care ei le-au întemeiat din pustiu, şi prisaca de la Fundu, dincolo de Siret (Siretu, comuna Letea Veche, Bacău), unde a întemeiat Martie, şi via de la sare, la Bacău, în Dealul Sării, şi Vâlsăneştii, mai sus de Bacău, şi cu dârsta (partea de sus a Bacăului), şi Lucăceştii pe Tazlăul Sărat (parte a oraşului Moineşti, Bacău), şi satul anume Heciani, şi cu morile, pe Siret, pe care l-a dat lor pan Hodco Ştibor din uricul său, pentru sufletul său, şi mănăstirea unde este hramul Sfântul Bogoslov, şi mănăstirea de la Bahlui, şi cu moara, şi mănăstirea de la Bohotin, şi cu moara, şi prisaca Cozia, de la Bohotin, şi Botna, pe Nistru, şi cu prisaca şi cu Iezerul Alb şi cu toate gârlele, care din veac ascultă de Botna, şi moara de la gura Chivejdiului, sub Piatra lui Crăciun, şi prisaca de la Itchil, şi poiana de sub Ceahlău, şi poienile de la Chivejdi"[409]. Hotarele, din veac.

1900: „**Doamna**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, la 4 km de orașul Piatra, așezată de-a lungul văii râului Bistriţa, pe podişele şi dealurile ce se întind paralele cu râul. Se mărginește, la nord, cu comuna Gârcina, de care se desparte prin creștetul ramurilor munţilor Bistriţa, Simion, Cârloman şi o parte a muntelui

[409] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 107, pp. 151-154

Cozla; la sud şi est, se mărginește cu comuna urbană Piatra, de care se desparte prin pârâul Borzogheanul şi râul Bistriţa; la sud, se mărgineşte cu comuna Vânători-Dumbrava Roșie, de care se desparte prin limită convențională; la vest, se mărginește cu comuna Pângăraţi, de care se desparte prin ramura munţilor Viişoara, Bisericani, cum și cu comuna Vadurile, de care se desparte prin râul Bistriţa, Pe teritoriul comunei se află mai mulți munți însemnați, precum: Bâtca Doamnei, Schitul Cărbunoasa, Căpriana și alţii… Este formată din satele: Doamna, Cindia, Mănăstirea Bistriţa, Sărata Văraticului şi Viişoara, cu o suprafață cam de 4.000 hectare (cuprinzându-se și localitățile Cazaci). Are o populaţie de 351 familii sai 1.362 suflete, din care 667 bărbaţi, 695 femei; 677 necăsătoriți, 584 căsătoriţi, 98 văduvi, 3 divorțaţi, 51 nevolnici; 6 familii de evrei, 1 familie de unguri. Știu carte 128 persoane. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi: 99 care stăpânesc înșişi locurile lor, 7 ca urmaşi. Dintre cei împroprietăriţi în 1878, sunt astăzi: 48 care stăpinesc înșiși locurile lor, 13 ca urmași şi 32 care, deși însuraţi și cultivatori de pământ, n-au însă nici un fel de proprietate, precum nici putinţa de a moşteni după urma părinţilor lor legiuiţi, Sătenii se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor ; străinii, cu industria şi speculațiunea. Imaşul (suhatul) are o întindere de 360 hectare şi nutrește un număr de 2.007 capete de vite, dintre care: 240 boi, 200 vaci, 980 oi, 32 cai, 200 râmători şi 242 vite mici cornute. / În această comună se află: 4 biserici și 1 paraclis (una în stare bună și 3 ruinate), între care se numără şi mănăstirea Bistriţei, cu 8 deservenţi: 1 arhimandrit, 2 călugări, 2 preoţi și 3 dascăli, plătiți cu 2.232 lei subvenţiune din partea statului şi 727

lei 32 bani din partea comunei. Este o școală, condusă de 1 învățător, plătit de către stat; 1 piuă pentru făcutul sucmanelor și a postavurilor; 5 mori de apă; o vărărie; 3 ferestrae pentru fasonatul lemnelor de brad ; o olărie; 3 schele pentru staționarea plutelor pe malul Bistriţei ; 2 fierării; o fabrică de scrobeală; o fabrică de săpun. Numărul contribuabilor: 225. / **Doamna**, sat în comuna Doamna. Situat pe malul râului Bistriţa, la 2 km depărtare de oraşul Piatra. Se mai numește şi Bâtca Doamnei. Are o populaţiune de 32 familii sau 104 suflete, dintre care: 51 bărbaţi, 53 femei; 43 necăsătoriți, 54 căsătoriţi; 7 văduvi, 7 nevolnici. Sătenii sunt toţi români şi se ocupă cu munca câmpului. Numărul contribuabilor: 32. / În acest sat se află o moară, pe apa Bistriţei. Vite sunt 89 capete: 10 boi, 15 vaci, 30 oi, 2 cai, 20 râmători și 20 junci"[410].

DOBÂRCENI

(numit iniţial Dobrârceni, a format, împreună cu Brăteni, satul Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani).

1427, octombrie 15: Întărit de Alexandru cel Bun lui Oancea şi „copiilor Nastei, pe care îi are cu Dobrăcin, şi fiului ei, care este de la alt bărbat", care primesc uric pentru „un sat la Carpeni, unde a fost casa lui Dobrăcin şi a lui Bratul Pleşescul… Iar hotarul acestui sat să fie din jos, de la satul lui Oprişac, după hotarul vechi, la Başeu,

[410] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 139, 140

apoi să-i fie în sus, după hotarele vechi, până la Şuşman, pe vechiul hotar şi dinspre satele panului Mihail şi dinspre pădure, pe hotarul vechi din toate părţile pe unde au folosit din veac”[411].

1623, ianuarie 2: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Dumitru Buhuş şi surorii lui Safta, fiii paharnicului Caraiman, şi soţiei sale Nastasia, care primesc uric pentru „satul anume **Hulpăşeşti** sub codrul de fag; şi satul **Gâdinţi** pe Cobâle şi cu vad de mori în Siret şi cu pod trecătoriu şi cu bălţi de peşte; şi satul **Simioneşti** pe Moldova şi cu vadul de mori în Moldova, în ţinutul Romanului; şi satul **Dobricenii** în Cărpineştii, ce este în ţinutul Dorohoiului; şi satul **Molovate** de pe Nistru, ce este în ţinutul Orheiului, ce a fost de ocolul târgului Orheiului”[412].

1774, iunie 22: Satul **Doburceni**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[413]**, toată suma caselor: 30**. Scădere rufeturi 22: 9 slugi, argaţi a sânovi medelnicerului Vasile Stamati, 1 diacon, 2 ţigani, 1 jidov, 1 femeie săracă, 8 scutelnici tij (la fel) ai dumisale. Rămân birnici 8. / **Birnici şi scutelnici:** Tănasii, cojocar / Gheorghi ce şede cu jidovul / Grigoraş Stegar /Ilie sin (fiu) lui Grigoraş / Lupul fiu Nastasii, cioban, holtei / Miron fiul lui Brahnă / Macovei fiul lui Enachi / Miron, pitar / Gavril / Ioniţă fiul lui Costandin / Grigorie / Mihălachi, holtei cu mamă /

---

411 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 69, pp. 101, 102

412 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 3, p. 4

413 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 523

Andrei Bârgău /Ion al lui Brahnă / Toader, ciobotar / Nichita. // **Argaţii** dumnealor sinovii medelnicerului Vasile Stamati: Zaharie / Tiron Stahei / Ursul, cioban / Ştefan, herghelegiu / Enachi / Ion Ghene / Dumitraşco, prisăcar / Lupul Brahnă / Neculai Homoran, slugă. // **Rufeturi** (diacon): Roman, diacon. // **Ţigani:** Ştefan, ţigan / Toader, bucătar, ţigan. // **Jidovi:** Isac, jidov. // **Femei sărace:** Nastasie, săracă.

1900: „**Dobârceni**, comună rurală în judeţul Botoşani, situată în partea de vest a plășii Ștefănești, pe un teritoriu deluros, şi compusă din satele Cişmăşeşti și Dobârceni. Este udată de pârâul Corogea, care trece prin mijlocul comunei, şi de pârâul Muguţa, prin partea de est. Are și 6 iazuri. Suprafața comunei e de 3.183 hectare, din care 2.717 hectare ale proprietarilor mari și 466 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 291 familii sau 1.001 suflete, care locuiesc în 200 case. Sunt 186 contribuabili, toţi locuitori români, care se ocupă cu agricultura şi creşterea vitelor… Vii sunt 5 hectare. Locuitorii posedă: 402 boi și vaci, 51 cai, 360 oi, 222 porci; 200 stupi cu albine. În această comună se află 1 moară cu 2 pietre. Are 2 biserici, deservite de 2 preoți şi 3 cântăreţi; 1 școală mixtă, cu 1 învățător, frecuentată de 30 băieţi și 2 fete. / **Dobârceni**, sat în partea de sud a comunei Dobârceni, aşezat pe un deal înclinat spre nord. Întinderea moşiei e de 2.043 hectare, din care 1.716 hectare ale proprietarului şi 327 ale locuitorilor. Teritoriul e ocupat cu semănături și parte cu pădure. Locurile cultivate au o întindere de 1.071 hectare. Pădurile au o întindere de 429 hectare; viile au 5 hectare. Numărul vitelor e de 679: 269 boi şi vaci, 35 cai, 250 oi, 125 râmători, Sunt 200 stupi. În acest sat e reşedinţa comunei Dobârceni. Are o populaţie de

223 familii sai 749 suflete, care locuesc în 140 case. Are 1 biserică, deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; 1 şcoală mixtă, înființată la 1879, condusă de 1 învățător plătit de stat; frecventată de 30 băieţi și 2 fete"[414].

DOBÂRCENI

(Filipeşti, în Dobârceni, contopit cu Mânjeşti,
comuna Muntenii de Jos, Vaslui).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului", odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş" (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină" (comuna Laza, Vaslui); de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume

---

[414] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 143

Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân” (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său”, cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii” (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele” (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea (loc între Vaslui şi Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei” (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi” (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii (în Dobârceni, contopit cu Mânjeşti, comuna Muntenii de Jos, Vaslui) şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcu-

ienii, unde a fost Stanciul Săcuiul"; de la Şteful şi Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii" (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic"[415].

1900: „**Dobârceni**, sat în partea de est a comunei Muntenii de jos, plasa Crasna, judeţul Vaslui. E situat pe coasta și valea dealului Dobârceni, pe o suprafață de 472 hectare, din care pe 34 hectare sunt vii. Are o populație de 162 familii sau 344 suflete de români, ocupându-se cu agricultura, creșterea vitelor şi cu cultura viei. Are o biserică, făcută din bârne de obştea locuitorilor, biserică a cărei vechime se zice a fi de mai bine de 200 ani, și la care acum deservește un preot şi 1 eclesiarh. Numărul vitelor e de 652: 249 vite mari cornute, 296 oi, 26 capre, 2 cai și 70 râmători. Locuitorii posedă: 37 pluguri şi 74 care cu boi. / **Dobârceni-Răzeşi**, sat în partea de nord a comuna Mânjeşti, plasa Crasna, judeţul Vaslui, alăturea cu satul Dobârceni din comuna Muntenii de jos. Are o

[415] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

suprafaţă de 150 hectare și o populaţie de 30 familii sau 150 suflete. Numărul vitelor e de 138: 66 vite mari cornute, 50 oi și 22 râmători. Locuitorii posedă: 6 pluguri şi 10 care cu boi”[416].

DOBREANA

(comuna Filipeni, Bacău).

1646, mai 7: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Nanea Brahnea, care primeşte ispisoc de cumpărătură, „pe lângă alte cumpărături din **Filipeni** (comuna Filipeni, Bacău), **Oţăleni** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) şi **Broşteni** (lângă satul Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău), şi pe o parte de moşie din sat de **Dobreana** (comuna Filipeni, Bacău)”[417].

---

[416] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 143

[417] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 364, p. 311

DOBRENI

(sat pe Almaş, mai jos de Dolheşti,
comuna Dobreni, Neamţ).

1436, aprilie 12: Întărit de Ilie voievod lui Baico, care primeşte uric pentru „prea a lui ocini, sate anume: Dolheştii, unde era casa lui, şi Negreştii, şi Almăşelul, şi Horăeţeştii, şi Roşcanii, şi, pe Almaşi, din gios de Dolheşti, Dobrenii”[418].

1623, martie 4: Martori din acest sat, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte jupânesei „Candachie a dumisale Goe ce a fost postelnic”, în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni: anume Onul din Maxineşti (selişte în Gâdinţi, Neamţ), şi Cozma de acolo, şi Ursul din Şărăţăi (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Simion tij de acolo, şi Pătraşcu ot Lăţcani (înglobat în Doljeşti, Neamţ), şi Gheorghie tij de acolo, şi Oancea ot Lucani (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Epure tij de acolo, şi Ionaşco din Druleşti, şi Toader Gâlcă tij de acolo, şi popa Pintilii ot Doljeşti (pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ), şi Ionaşco tij de acolo, şi popa Pahulce, şi popa Leahul de acolo”, s-a „ales jupânesei lui Goe postelnic partea ei de moşie şi de cumpărătură din satul Buruieneşti şi s-au aflat trei părţi a tot satul; iar a patra parte s-a aflat numai a Pârvuleştilor”, dar, după o dovadă că postelnicul Goe, cumpărase, „de la un frate a Pârvu-

---

418 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 147, p. 202

leştilor o bucată de loc”, părţile s-au înţeles între ele, aşa că „a patra parte a rămas sub stăpânirea Pârvuleştilor”[419].

1625, iulie 17: Zapisul de mărturie prin care Ionaşco sin Ursu Nechiţelea din **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) vinde fratelui său Dumitraşco căpitanul, pentru 15 taleri, partea lui de moşie, ce a cumpărat-o de la „vara noastră Mărica, dimpreună cu frate-meu Dumitraşco, căpitanul… şi cu un vecin, anume Glogorie Ţiţul, feciorul lui Ifrim din **Strâmbi** (sat în Bodeşti, Neamţ)”, la tocmeală fiind de faţă Enachie, diaconul din **Dobreni** (sat pe Almaşi, comuna Dobreni, Neamţ), Dumitraşco Dănici, Dumitraşco Silioan din Vârtop, Vasilie din **Piatra**”[420].

1640, septembrie 8: Zapisul lui Ştefan din **Dolhăşti** (înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ), în care mărturiseşte „cum a îmblat feciorul meu Solomon la o slujbă, la ţinutul Neamţului. Deci a cheltuit din bani domneşti 42 de galbeni… noi n-am avut cu ce plăti, ci am întrebat toată ruda noastră, ca să se afle cineva să-l plătească de acei bani şi nu s-a găsit nimeni. / Deci noi, dacă-am văzut nevoia, am căzut la dumnealui Toma (Cantacuzino), stolnicul cel mare, de ne-a plătit acei bani… şi i-am pus ocinile mele zălog, din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), toată partea mea, din a opta parte din sat a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din a opta parte a patra parte, ce este pe apa Cracăului, în ţinutul Neamţului, cu loc de moară pe Cracău, şi de piuă, şi de ştează. Pe acea parte, din Sfânta Măria Mică, până la Paşti, ca să-i dau banii atunci, iar de

---

419 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, p. 30

420 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 358, p. 429

nu, să fie aceste ocini pieitoare (înstrăinate) în veci… / Şi-n tocmeala noastră au fost Gheorghe Boţul din **Dolhăşti**, Eunaşco Răspop şi Gligorecea din **Bodeşti**, Eunaşcu vătavul de **Dobreni** (comuna Dobreni, Neamţ) şi mulţi oameni buni”[421].

1774, iunie: Satele **Dobrinii** şi **Măşcăteştii**, ocolul Pietrii, după recensământul lui Rumeanţev[422], aveau **toată suma caselor 162**. Scădere rufeturi 81: 9 văduve, 4 popi, 2 mazili, 10 ţigani, 56 case pustii. Rămân birnici 81. / **Birnici:** Tudor, legător de cărţi / Tănasă din Livezi / Gligoraş a Gligoroaei / Lazor brat (frate) lui / Gligori cel Mare / David, eşan / Lupul sin (fiu) Gligori / Voinia, muntean / Radul, muntean / Luchian, muntean / Dobromir, muntean / Temelie, muntean / Ştefan, muntean / Isariu, muntean / Nica, muntean / Ilie, muntean / Ştefan, muntean / Ion fiul Urâtei, muntean / Balotă, muntean / Neculai, muntean / Matei Potlog, muntean / Nedelco, rotar / Gligoraş, rotar / Ion Udrichi, muntean / Calotă / Stoica, muntean / Mihalcia, rotar, muntean / Bale, rachier / Gherghi, muntean / Ion Bălăniţă / Mihai Uncheş / Costantin, bârsan / Lupul, muntean / Mateiu / Badiul / Toma / Ştefan Garavacia / Sava / Zaharia / Andrei / Vasile Gorliază / Stoica Druică / Sava / Dragomir / Niagul / Ion zet (ginere) Druicăi / Gheorghe fiu Druicăi / Ion Băbuţă / Ioniţă fiul lui Costantin, bârsan / Măteiu / Sava Semiche / Petco, trăistar / Stanciul, răilian (din Raia) / Dragomir / Stănilă / Iane / Pană / Radul / Costantin / Ştefan, ungurian / Oancheş / Ianeş, săcui / Ioji

---

421 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 454, pp. 447, 448

422 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 58, 59

Cadar, săcui / Ioji, baciul, săcui / Bacista / Baciul Obiliz / David, baciul / Iştan / Alt Iştan / Jâga / Costin Petre / Mahaiu, ciobotar / Gheorghe Marton / Otul, săcui / Izcup / Ianăş / Matieş / Ianăş Fătul / Iuje Laston / Mihaiu Cătana / Vasile, ungurian. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Ştefan / Diaconul Ioniţă / Diaconul Ion / Ioniţă Cocris, mazil / Ştefan Frunteş, tij (la fel) / Ioana, văduvă / Altă Ioana, la fel / Chira / Iliana / Safta Iliana / Sanda / Iliana Mârţoae / Maria Ciuntoae / Gheorghe, ţigan / Dumitru, la fel / Ion, la fel / Badiu, la fel / Vasile, la fel / Nistor, la fel / Costantin, la fel / Dumitru, la fel / Toader, la fel / Lupu, la fel. // **56 case pustii**.

1900: „**Dobreni**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, aşezată pe şesurile ce se întind, din dreapta, spre pârâul Cracăul, până în creștetul dealurilor Balaurul și Cuejdiul, ocupind toată zarea muntoasă înspre nord, până pe culmele ce se întind către sud de mănăstirea Horaiţa… Se mărginește, la nord, cu comuna Bodeștii Precistei și comuna Crăcăoani, comuna Buhalniţa şi întregul teritoriu al comunei Gârcina; la sud şi est, cu comuna Căciulești şi comuna Cârligi. Este formată din satele: Dobreni, Cășăria, Malul, Măscăteşti, Almașul, Negreşti şi Poiana Almașului, având o suprafață de 6.019 hectare (4.209 fălci), şi o populaţie de 733 familii sau 2.874 suflete, care locuiesc în 680 case; sunt 1.395 bărbaţi, 1.469 femei, 1.551 necăsătoriți, 1.070 căsătoriți, 229 văduvi (din care 206 vădane), 43 nevolnici, 14 divorțaţi; 600 băieți, 598 fete; 12 evrei. Știu carte 170 persoane, nu ştiu 2.694. Dintre locuitorii împroprietăriți în 1864, sunt astăzi 80 care stăpânesc înşiși locurile lor; 274 ca urmaşi; 80 neavând nici un fel de proprietate și nici putinţa de a moșteni după urma părinţilor lor legiu-

iţi… În această comună se află: 7 biserici (3 făcute de săteni şi 4 de particulari), deservite de 6 preoți şi 8 eclesiarhi; 3 şcoli, frecventate de 179 elevi; 5 mori pentru măcinat; 5 herăstrae pentru tăiatul și fasonatul lemnelor; 3 fierării; 2 butnării; 3 rotării; o vărărie; o olărie; doi caretaşi, 1 cojocar și 1 țesător. Contribuabili sunt 436. / **Dobreni**, sat, situat la 9 km 700 m de orașul Piatra, pe ultimele înclinațiuni dinspre sud ale dealurilor Ceuca și Prohalul, în unghiul format de curbătura şi intersecţia șoselei Piatra-Neamţ cu șoseaua Dobreni-Moinești… Suprafaţa terenurilor sale e de 1.859 hectare (1.300 fălci, socotindu-se întru aceasta și întinderea satului Cășăria şi Mășcăteşti). Are o populaţie de 219 familii sau 705 suflete, care locuiesc în 219 case; sunt 376 bărbaţi, 409 femei; 426 necăsătorți, 297 căsătoriți, 55 văduvi, 7 divorţaţi și 6 nevolnici; 7 evrei. Ştiu carte 91 persoane, 694 nu știu. În sat se află o biserică de zid, deservită de 2 preoţi și 2 eclesiarhi; o școală, frecventată de 63 elevi; 2 mori (din care una cu 2 pietre), 2 fierării, o rotărie. Numărul vitelor se urcă la 669 capete, din care: 125 boi, 90 vaci, 350 oi, 22 cai, 30 râmători, 19 junci, 30 viței şi 3 tauri pentru prăsilă”[423].

423 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 145, 146

DOBRENI

(pe Prut, lângă Drăculeşti, raionul Kotovsk, Moldova).

1500, martie 22: Întărit de Ştefan voievod lui Danciul Ştiucariu şi nepoţilor lui Onţa Gocianul şi Trif, feciorii Mărinii, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Sora, fata Muşei, nepoata comisului Stanciul, „a sa dreaptă ocină, un sat, anume Dobreni pe Lăpuşna”[424]. Hotarul, din veac.

1548, martie 21: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Cupcea, Trif, Lazăr, Ivan şi Rusca, copiii lui Radul Drăculea, care primesc uric pentru „ale lor drepte ocine din drese de danie, ce le-a avut tatăl lor Radul Drăculea de la procatohul nostru Ştefan voievod, două locuri din pustiu, spre Prut, sub Obrejie, între **Troeneşti** (azi **Şopârleni)** şi între Dobreni, la fântână, sub Coaste, care acum se numeşte **Drăculeştii**”[425].

---

[424] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 255, pp. 456, 457

[425] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8

DOBRIENEŞTI

(sau Dobrieneşti, apoi Băliţeni, azi satul Telejna, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1489, ianuarie 22: Întărit de Ştefan voievod lui Oanea, care cumpărase, cu 86 de zloţi tătăreşti, de la Magda, fata Marinii, şi rudenia ei Vasilca, fata Cozminii, nepoatele Baliţii, „a lor dreaptă ocină, două părţi din sat din **Dobrieneşti**, partea lor, unde a fost casa moşului lor Baliţa, pe pârâul Telejnii… Şi iarăşi am întărit slugilor noastre Oanei şi fraţilor lui, Tomii şi popii Lupşe, pe a lor dreaptă ocină, a treia parte din sat de Dobrieneşti pe pârâul Telejna, ca să le fie lor de la noi uric”[426]. Hotarul, din veac.

1598, aprilie 20: Întărit de Eremia Moghilă voievod surorilor Mariica, Rusca şi Zlata, copiii Jurjei, / şi seminţenia lor Ion, fiul Cristei, nepot Jurjei, / şi ruda lor Pavăl, fiul lui Lazor, nepot Jurjei, / ruda lor Mariica, fata lui Dragoş, / Ghenadie, Ion, Todosia şi Măriica, fiii Ilei, nepoţi lui Dragoş, care, pierzând „uricul de cumpărătură, ce l-au avut părinţii lor Dragoş şi Jurj de la Patru (Rareş) voievod, bătrânul, pe a şaptea parte din **Dobrineşti**, care acum se numeşte **Băliţenii** pe Telejna, în ţinutul Vasluiului, care ei singuri au cumpărat de la Toma, fratele Oanei şi al Lupşei, drept 250 zloţi tătăreşti, din uric de întăritură ce ei l-au avut de la bătrânul Ştefan voievod, acel uric l-au pierdut când au fost în pământul nostru, al Moldovei,

[426] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 46, pp. 86, 87

multă pradă şi multe limbi: unguri şi tătari, şi leşi, atunci când a fost alungat Răzvan vodă din ţară, şi când domnia mea a venit, cu vrerea lui Dumnezeu, în ţara Moldovei. / Drept aceea, le-am dat ca să le fie lor şi de la noi uric şi ocină, cu toate veniturile”[427].

DOBRINEŞTI

(comuna Nicoreşti, Galaţi).

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Arsenie din Bârlad, care aduce un zapis de mărturie de la Andrieş şoltuz, cu 12 pârgari, şi de la Cârstea şoltuz, Cârstea, Rusul, popa Pavel din **Necoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), şi Toma din **Dobrineşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), scriind că „fiul Rofei şi fiii lui au vândut parte ce li se va alege din satul **Docani** (comuna Vinderei, Vaslui), care este în ţinutul Bârlad, partea lui Bălan, şi părţile din satul **Docani**, din bătrânul Dobrineştilor, cumpărate de la Corban din **Necoreştii de Jos**, lui Arsenie din Bârlad, pentru 5 ughi (ducaţi ungureşti)”[428].

1900: „**Dobrineşti**, sat, face parte din comuna Nicorești, judeţul Tecuci. E situat pe malul drept al pârâului Căcaina şi pe coasta dealului, în legătură cu târgul Nicorești. Are o populaţie de 96 familii sau 327 suflete. Copii în vârstă de şcoală sunt 39 (18 băieţi și 21

[427] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 79-81

[428] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 193, p. 180

fete). Aici se află 2 biserici, una cu hramul Sf. Gheorghe, deservită de 1 preot și 1 cântăreţ, și a doua, cu hramul Cuvioasa Paraschiva, deservită de 1 preot și 1 cântăreț. Cea dintâi e zidită, la 1840, de Ioniţă Gheltu. Înainte, tot pe acest loc, a fost alta, de bârne, făcută de Ștefan Gheltu. Are 8 pogoane de pământ arabil. A doua e zidită, de la 1845, de Arghir Guzgă şi Constantin Cap-Mare”[429].

DOBROEȘTI

(comuna Tupilați, Neamț).

1644, septembrie 27: Zapisul de mărturie al răzeșilor Ionașco Trufașul de **Uscați** (comuna Războieni, Neamț), Vasiiu de **Borcești** (comuna Răucești, Neamț), Giorge Craescul, Ionașco Harguțul, Nechita, Maftei, Crăciun și Ionașco Butiman de **Totoești** (în hotar cu Negoești, comuna Dragomirești, Neamț), Păcurar, Toader Harcul, Ionașco Mardan, Ursu, Tănasie și Danciul de **Verșeni** (comuna Miroslăvești, Iași) de ținutul Sucevei, Pătrașco de **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași) și Vasile Borșe din **Dobroești** (comuna Tupilați, Neamț), în care scriu „cum ne-a chemat dumnealui Boul clucerul la o gâlceavă ce-a avut cu satul **Negoești** (comuna Dragomirești, Neamț), pentru o bucată de loc din hotarul Strâmbilor și al Devidenilor, din Dumbravă. / Deci noi, dacă ne-am strâns, am întrebat pe Negoești cu ce au intrat

[429] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 151

în acel loc; deci ei au adus un uric de la Alexandru vodă cel Bun, ce scrie pe un moș al lor, pe Crăciul Belcescul, și pe feciorii lui Pătru, Ivan, Iosif și Andriiaș. Și scrie uricul în semne: se începe din țărmurele Văii Albe, dinspre Leutești, dintr-o movilă săpată și, dintr-acea movilă, drept în marginea dumbravei, și de acolo la altă movilă săpată, în marginea dumbrăvii dinspre hotarele Totoeștilor, iar de acolo iar la o movilă săpată, ce spune în mijlocul câmpului și de acolo drept peste Valra Albă"[430].

DOBROMIREŞTI

(sat pe Smila, lângă Pătrăşcani,
azi Alexandru Vlahuţă, Vaslui).

Întărit, în **22 octombrie 1440**, de Ştefan voievod, lui Ignat, care a cumpărat de la Ivul, fratele stolnicului Danciul, şi de la nepotul lor Negrea, „satele lui Danciul stolnic de pe Smila, anume Dobromireşti şi Balosineşti"[431].

1441, iulie 7: Ilie şi Ştefan voievozi confirmă lui Ignat stolnic cumpărătura de la Ivul, Danciul şi nepotul lor Negre, „două sate anume **Dobromireşti** şi Balosineşti"[432].

---

[430] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 435, p. 414, 415

[431] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 210, p. 295, 296

[432] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 216, pp. 302, 303

1452, septembrie 10: Întărit de Alexandru voievod postelnicului Ignat, care primeşte uric pentru „a lui dreaptă ocină şi moşii, sate anume Şoldeştii, la Dumitra, şi Ciorăştii, şi Bârlăleştii, şi Soltăneştii, şi Socii, cu mănăstire şi cu Stanul, şi, pe Prut, Dănişoara, şi Ciocăneşti, şi Borzăştii, şi, tot acolo, la Vadul Ruşilor, unde este Niag, şi, de acolo, câmpul până ajunge la altă selişte, unde au fost Mane, şi selişte... Ştelunova, şi, pe din sus, la gura Sărăţii, sileşte Buvina, i... osebit alte selişti, şi pe din sus de Husova, şi Dobromireştii, pe Smila, şi Balosineşti, pe Smilişoara, şi, pe Tutova, unde este fratele lui, Româneşti, şi unde este casa lui, la Moina, şi sileşte Negrileşti, şi sileşte pe Lucoveţ, unde au fost Frumuşelul, şi Zorilă, pe Tegheci, şi, la Prut, pe gârla Soholeţul, unde au avut şi moară şi iaz”[433]. Hotare, din vechi.

1631, decembrie 17: Carte de împuternicire, dată de Moise Moghila voievod „lui Dumitru şi lui Solomon de la Neamţ, spre aceea ca ei să fie tari şi puternici a-şi ţine a lor dreaptă ocină şi moşie, şi morile şi piva din **Dobromireşti**, dinspre Simila, din ţinutul Tutovii… să nu aibă Chicos nici o treabă cu moşia lor, pentru că a fugit din legi şi de la poarta (divanul) domniei mele şi n-a vrut să stea, ca să se pârască cu dânşii”[434].

---

433 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 20, pp. 22, 23

434 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VI, Iassi 1875, pp. 84, 85

DOBROSLĂVEŞTI

(„seliştea lui Ţolea”, azi Dobroslăveşti, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1438, august 24: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Oană portarul, care primeşte uric pentru „satele, pe Vaslui, anume: Brudureşti, unde este casa lui, şi seliştea lui Fundea, şi, sub Rediul Lung, Câteştii, unde este Mic şi Iliaş, amândouă judeciile, şi Retedzeşti şi, la obârşia, Bârlădzelului, Boziani, şi, pe Prut, Iacobeşti şi Bărboşii, şi **seliştea lui Ţolea şi cu iezerul şi via lui, la obârşia pârâului Dobroslăveştilor**… Iar hotarul acestor sate şi selişti să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac”[435].

1490, martie 3: Întărit de Ştefan voievod diacului de vistierie Avraam, care cumpărase, cu 150 de zloţi tătăreşti, de la Urâta, fiica Malei, nepoata lui Giurgiu Piatră, „un sat pe Bârlad, anume Dobroslăveşti şi cu moara pe pârâu”[436]. Hotarul, din veac.

1617: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „fiii Pătrăşcoaei au pârât cu pâră mare pe vornicului Băseanul pentru jumătatea de sus din satul **Boţeşti**, care i s-a venit lui a o cumpăra în două dăţi: 100 ughi (ducaţi ungureşti) a dat fraţilor lui Costil, iar altă 100 ughi a dat lui Toader stolnicul, pentru că a fost luată de către

---

[435] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 189, pp. 268-270

[436] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 65, pp. 120-122

Eremia Moghilă vodă pentru hiclenie, când a venit Costil cu răzvan voievod asupra ţării noastre; a treia 100 ughi a fost cheltuit-o pentru biserică, ce a fost pustie de mulţi ani, şi altă cheltuială, căci a făcut două iazuri, case, mori, stupi, clopotniţă şi multe cheltuieli, şi le-a fost dată lor zi în două săptămâni, pe obiceiul ţării, din luna aprilie, 29 zile, în două spătămâni, şi când a fost zi, ei n-au întors nimic… Pentru aceea, fiii Pătrăşcoae au rămas… / Şi de asemenea, întărim lui Băseanul şi jupânesei lui Varvara, fata lui Petre Hohulea, nepoată lui Dumitru Hohulea vornic, din drese ce a avut bunicul ei de la Iliaş voievod, satul **Şofrăneştii** pe Şacovăţ, cu mori pe Şacovăţ, ce-i sunt ei cumpărătură de la Andreica, ureadnic de Bădeuţi, pentru 700 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi am întprit Băseanului vornic ocina ce a cumpărat de la Gheanghe, fiul lui Ionaşco, nepot Savei, a patra parte de sat **Ţibăneşti** pe Şacovăţ, cu loc de moară în Şacovăţ, pentru 50 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit a patra parte din **Răzina** pe Nistru, cumpărată de la Candachia, fata Magdalinei, nepoata Petrei Hohulea, drept 25 talei. / Şi iarăşi i-a, întărit lui a patra parte din **Stoileşti** pe Rebricea, cumpărată de la Pătraşco şi Ion, fiii lui Lazor Cercel, pentru 25 ughi. / Şi jumătate din satul **Crăciuneşti**, ce-l la obârşia apei Goliei, din jumătate a treia parte, cumpărată de la Arsenie, fiul Malei, nepot Annei, şi de la nepoţii ei Roma, şi Anton şi Platon, fiii Neagului, nepoţi Sorei, şi de la unchiul lor Baloş, fiul Sorei, drept 20 taleri curaţi. / Şi jumătate din a treia parte din jumătate de sat **Crăciuneşti**, cumpărată de la Simion, fiul lui Dumitru, fiul popii Oatu, de la nepoţii săi Ignat şi Ioan, nepoţi Olenii, drept 15 taleri curaţi. / Şi iarăşi i-am întărit două părţi din jumătatea dinspre răsărit a satului **Tulova**, ce se numeşte

Glodenii, cumpărat de la Gherman şi Andronic, feciorii Tacoşei, de la nepoţii lor Condrea Lăbuşco, Ionaşco şi Sora, copiii Căcii, şi de la frate-său Ion, nepot Nastei, drept 35 taleri curaţi, din drese de împărţeală ce au avut Nastea şi sora ei Tacoşa de la bătrânul Petru voievod. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătatea dinspre apus jumătate din acelaşi sat Glodeni, cumpărat cu 30 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur). / Şi a patra parte din satul **Scănteae**, ce a cumpărat-o de la Toader, Mihăil şi Drăghina Scăntee, copiii lui Scăntee, nepoţi lui Trifan, drept 26 ughi galbeni. / Şi iarăşi, a patra parte din jumătate de sat **Tulova**, ce se numeşte **Glodeni**, dinspre apus, cumpărată de la Vasilca, fata Nastasiei, nepoata lui Ionaşco Fărăraş, drept 12 taleri curaţi. / Şi iarăşi, din a patra parte, trei părţi, şi din a cincea parte, a treia parte, cumpărătură din jumătatea de jos a satului **Boţeşti**, de la Miron, fecior lui Nebojatco, nepot lui Ilie Boţescul, de la Costea şi Mihail, fiii lui Vasile, nepoţi iarăşi lui Ilie Boţescul, pentru 100 ughi galbeni, din drese ce au avut de împărţeală de la bătrânul Petru voievod. / Şi a patra parte din satul **Boţeşti**, o parte şi jumătate din a cincea parte, şi o parte şi jumătate de la Ionaşco, Gavril, Sofronia, Buna, Cristina, Vasile şi Pătraşco, fiii lui Oană, nepoţi lui Ilie Boţescul, drept 50 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit , din jumătatea de sus a satului **Vultureşti**, partea Sorei, fata Copăceanului, nepoata Oanei, drept 80 ughi galbeni. / Şi a patra parte dintr-o selişte **Nicoriţa** pe Rebricea cea mică, care acum se numeşte **Hilimăneşti**, şi din altă parte, cumpărătură de la Tudora Varticoae, nepoata Cristinei, fata Siminei, drept 300 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi, din cea de jos a treia parte din satul **Miclăuşenii**, ce se numeşte **Graurii**, 12 pământuri din toate ţarinile, cumpă-

rate de la Solomia, fata lui Ion Graur, drept 20 ughi galbeni. / Şi iarăşi i-am întărit un loc de prisacă pe Bârlad, din sus de satul **Dobroslăveşti**, cumpărătură de la Mărica, Ana şi Costanda, fiii lui Oţăl”[437].

1625, decembrie 14: Întărit de Radul voievod lui Petrea Cehan, în baza unui zapis de la popa Vasile, Marco hânsar şi pitărelul Ciocârlie din **Fereşti** (comuna Laza, Vaslui) şi de la Ionosie din **Bosânceni** (lângă Fereşti, comuna Văleni, Vaslui), „scriind în acest zapis că au venit înaintea lor Mateiu şi surorile lui Sora şi Marica, fiii Anei, nepoţii lui Gheorghie… şi au vândut dreapta lor parte de ocină şi dedină din satul **Româneşti** (lângă Micleşti, Vaslui), partea de jos, din vatra satului şi cu fânaţ, şi din câmp şi din ţarină. Aceasta au vândut-o slugii noastre Petrea Cehan, pentru 60 taleri număraţi şi o iapă. / Şi de asemenea a venit Bogza, fiul Buscăi, nepotul lui Ion Bolea… şi a vândut dreapta lui parte de ocină din satul **Fâstâci** (sat pe Stemnic, Vaslui), ce se fa alege din fundătura de ţarină şi cu loc de prisacă şi de fânaţ… lui Petrea Ceha, pentru 1t taleri număraţi. / Şi, de asemenea… Vasile, fiul lui Frăţiia, nepotul lui Brânduşă din **Brânduşeni** (comuna Brânduşeni, Vaslui)… a vândut dreapta sa ocină ce se va alege din satul **Prigorceni** (lângă Sărata, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 20 taleri număraţi. / Şi de asemenea, Anna, fiica Vărvarei, şi fiii ei Gligorie şi Mârzea din satul **Strâmbi** (Strâmba sau Cetăţuia, comuna Puieşti, Vaslui)… au vândut dreapta lor ocină şi dedină din satul **Strâmturi** (Strâmtura, Vaslui)… lui Petrea Cehan, pentru 10 zloţi număraţi. / Şi de asemenea… Busca, fiica lui Ionaşco din **Troeneşti** (sau

[437] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 121-129

Brăteni, lângă Bouşori, Vaslui), nepoata lui Budul, şi Ghiorghie Ţânpău şi au vândut dreapta lor ocină, un loc de la **Nedee** (sat inclus în Bouşori, Vaslui), jumătate din acest loc, până la fântână şi cu loc de grădină şi cu cât loc le spune privilegiul… lui Petrea Cehan, pentru 32 taleri număraţi. / Şi de asemenea… Moţoc, cu fiii lui Macovei şi Ţonţa, şi Ileana Părtăţoae şi fii ei Măteiu şi Obrejie… şi au vândut dreapta lor ocină din satul Fâstici…lui Petrea Cehan, pentru 11 taleri şi jumătate. / Şi de asemenea… Ştefan Fortos şi femeia lui Ţâganca, fiica lui Alexa… au vândut a patra parte din satul **Dobroslăveşti** (comuna Zăpodeni, Vaslui), care este pe râul Bârlad, şi cu vad de moară, şi cu loc de ţarină şi cu fânaţ… lui Petrea Cehan, pentru 15 taleri număraţi”[438].

1657, iulie 28: Porunca dată de Gheorghe Ştefan voievod lui Ioanăş şi Vasile Leţco, după ce „s-a jeluit Racoviţă Cehan logofătul pe nişte răzeşi de-ai lui din satul **Dobroslăveşti**, zicând că are acolo a patra parte din sat şi are şi drese… iar voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi să alegeţi această a patra parte de sat dinspre răzeşi, precum vor spune dresele”[439].

1900: „**Dobrosloveşti**, sat în partea dinspre est a comunei Bârzești, judeţul Vaslui, plasa Stemnicul, situat în fundătura formată de dealurile Plopul și Făunoaia, cu ramificarea Morci. Numirea de Dobrosloveşti se spune că-i este dată din timpul proprietarului Ioniţă Cuza stolnicul (în realitate, atestarea documentară datează din 24 august 1438 – n. n.), fost şi ispravnic pe la 1776, la

---

438 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 398, pp. 462-465

439 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 293, 294

ţinutul Vaslui. Mai înainte satul se numea Bălăneşti. Se zice că satul s-a format între anii 1700-1755, cu locuitori veniți din Ardeal, în urma unei foamete mari, pricinuită prin devastarea productelor de grindină. Are o intindere de 1.017 hectare și o populație de 52 familii sau 268 suflete, locuitori români, care, pe lângă agricultură şi creșterea vitelor, se mai ocupă și cu cultura albinelor. Numărul vitelor e de 187: 95 vite mari cornute, 80 oi, 4 cai și 8 râmători”[440].

DOBROVĂŢ

(comuna Dobrovăţ, Vaslui)**.**

1499, noiembrie 26: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod mănăstirii Dobrovăţ, danie domnească, Ştefan cel Mare primind, la schimb, de la Crâstina, fiica lui Voislav şi de la nepoata ei de soră Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, „trei sate pe Dobrovăţ, anul anume **Ruşii** (Dobrovăţ-Ruşii, contopit cu comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost curtea lui Stan al lui Popa, alt sat **Călugărenii** (comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat **Dumeştii** (Dumasca, comuna Tăcuta, Iaşi), unde a fost Dadul, care sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici – Vodă oferind „patru sate în schimb pentru acele sate: două sunt pe Bujor, unul **Dumbrăveni** (comu-

[440] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 155

na Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Belici, altul **Radoteşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Borta… căci schimbase acele două sate bunicul nostru Alexandru voievod cu mănăstirea Bistriţa", care dăduse „trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume **Birăeştii** (Gherăieşti, înglobat în Bacău), unde a fost Birai, şi **Vlăcsăneşti** (înglobat în Bacău) şi **Manoileşti** (Manuileşti, înglobat în Bacău)", „al treilea sat li l-am dat pe Berheci, anume **Davideştii** (nelocalizat, Bacău), unde a fost David", cumpărat cu 240 zloţi de la Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar… „al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume **Neagomireşti** (lângă Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), mai jos de **Orgoieşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui)"**,** cumpărat cu 150 zloţi de la Filip, Tudoran şi sora lor, fiii lui Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae"[441]. Hotarul, din veac.

1503, octombrie 7: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Dobrovăţ, drept danie domnească, „mănăstirea ce este la obârşia Dobrovăţului şi cinci sate pe Dobrovăţ: un sat Feteşti, alt sat Alexeşti, unde a fost Radul, al treilea sat Munteni, al patrulea sat Costiceni, unde a fost Andriaş, al cincilea sat Ostroveni", cumpărate de Ştefan cel Mare, cu 1.500 zloţi tătăreşti, de la Crâstina, fiica lui Voislav, de la nepoata ei de soră Nastasia şi de la vara lor Vasutca, fiica lui Mihul, nepoţii lui Ivan Damianovici… Iar hotarul acestei mai sus scrise mănăstiri şi al satelor care ascultă de mănăstire, dintre Călugăreşti şi Tăcuteşti, să fie începând de la dumbrava din marginea pădurii, de la un tei însemnat şi o movilă săpată şi în sus prin făget, tot pe vârful dealului, la alt tei însemnat, tot pe acelaşi

---

[441] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 247, p. 444-446

vârf şi la un stejar mare însemnat, pe acelaşi vârf şi peste bahnă până la capătul piscului, la un stejar însemnat, şi pe acel pisc, pe vârful dealului, până la marginea altei bahne, la un fag însemnat, aproape de drum, şi, pe acelaşi vârf, până la obârşia Dobrovăţului Mic şi a pârâului Calinei, la un fag însemnat, lângă drum, şi, pe acelaşi vârf, la un fag însemnat, lângă drumul ce vine de la Ruleni, şi, pe acelaşi drum, până la Poiana Nastei, şi, pe vârf, prin poiană şi prin pădure, până la Poiana Mestecenilor, şi, prin acea poiană, la Poiana lui Lehaci, şi, prin acea poiană, la trei tei însemnaţi şi la marginea Poienii Cetăţelii, la un stejar mare însemnat care este lângă drumul ce vine de la Cuţitna, şi, pe acel drum, până la Poiana lui Mogoş, la un stejar însemnat, lângă drum, de acolo, întorcându-se pe marginea acelei poieni, pe obârşiile Dobrovăţului, la poiana celor şapte tei, şi, peste acea poiană, la un stejar mare îngemănat şi însemnat, apoi tot pe deal, pe la toate obârşiile Dobrovăţului, până la Dealul Mare, la movila cea mare a Ciurbeştilor, şi peste drum, pe deal, la obârşia Dobrovăţului şi a Pietroasei, până la obârşia Vasluiului, la un tei mare însemnat, lângă drumul ce merge de la Buciumi la mănăstirea Dobrovăţului, şi pe acel drum, în jos pe deal, la doi fagi însemnaţi, lângă drum, şi din nou pe vârf la vale, până la Poiana lui Andriaş, şi, pe vârf, prin acea poiană şi pădure, la cinci tei însemnaţi, la capătul făgetului, iarăşi pe la obârşia dumbrăvii, până unde se încrucişează drumurile pe valea Pribeştilor, la un stejar însemnat, şi apoi pe drumul cel vechi, pe marginea dumbrăvii, până la vârful dealului, la un stejar însemnat, lângă drum, şi, pe drumul dumbrăvii, până la capătul Dumbrăvii lui Pribici, la o movilă săpată, şi, pe deal în jos, la Movila Evvei, şi, pe deal, la Movila Tătarului, de

la acea movilă la vale, pe vale, drept la matca Vasluiului, pe matca Vasluiului, în jos, până la gura Dobrovăţului, unde cade Dobrovăţul în Vaslui. Acesta este hotarul mai sus scrisei mănăstiri şi al mai sus scriselor sate"[442].

1774, iulie 5: Satul **Dobrovăţul**, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[443], avea următorii: **Birnici:** Constantin, muntean din Poenari / Ion, muntean ot tam (de acolo) / Lupul, butnar de acolo / Iordachi a Cătanii de acolo / Vasile Rătundul / Vasile Vicol / Tănasă sin (fiu) diaconul / Vasile fiul lui Bejan / Toma, rotar / Iosif, butnar / Tincul, pas / Andrei Codăescu / Nechulai Chifani / Ştefan fiul Ursoaei / Vasile Gordul / Neculai Ojiga / Andrei Cucul / Simion, pas / Ichim, rotar / Vasile fiul lui Donos / Simion, vornic. // **Ruptaşi:** Alecsandru al lui Năstasă Bogdaprosti. // **Diaconi:** Vasile, diacon / Nistor, diacon. // **Călăraşi:** Radu al scăfarului / Macovei / Irimia. // **Ţigani:** Ignat, ciobotar / Sandul, ciobotar / Agapii, ciobotar / Gavril, ciobotar / Toma, scripcar / Macovei, ciobotar / Pavăl, scăfar / Lupul, ciobotar / Alecsandru, ciobotar / Ioniţă Puiul, scripcar / Ştefan Bugar / Pricopi cumnat lui / Ioniţă Goţul / Carp, ciobotar / Ilie, jude / Constandin, jude / Ştefan fiul lui Ilii / Constandin fiul lui / Cotae / Toader Cotae / Constandin Cotae / Pintelei, ciobotar.

1900: „**Dobrovăţul**, comună rurală în partea de nord a plășii Crasna, judeţul Vaslui, la distanță de 43 km de oraşul Vaslui, de 11 km de Codăeşti, reşedinţa plăşii, și de 22 km de orașul Iaşi, situată în marginea judeţului,

[442] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 295, pp. 526-530

[443] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 223

pe culmea dealurilor și a văilor ce se desfac din Bordea, la hotar între judeţele Iaşi și Vaslui. Este formată din satele: Dobrovăţul Moldoveni, Dobrovăţul Ruși şi Dumasca, pe o întindere de 8.952 hectare, din care 5.028 hectare pădure şi 1.265 hectare loc de cultură, fânaț, imaș, proprietatea Domeniului Coroanei, iar 2.660 hectare sunt ale locuitorilor împroprietăriți. Această moșie a fost a mănăstirii Dobrovăţul, după a cărei secularizare deveni proprietatea statului şi apoi a Domeniului Coroanci. Are o populaţie de 796 familii sau 2.777 suflete, în care sunt 100 lipoveni, 200 ţigani şi 61 evrei. Ştiu carte 146 persoane. Locuitorii se ocupă cu agricultura, ce se face pe o întindere de 1.315 hectare, părţile lor, şi 658 hectare partea proprietăţii; ei se mai îndeletnicesc cu cultura viei şi a livezilor, pe o întindere de 140 hectare, cu tăiatul lemnelor din păduri şi cu transportul lor pe la oraşe. În această comună sunt 2 biserici și o mănăstire, deservite de 3 preoţi şi 6 cântăreți; o biserică lipovenească; o şcoală; o moară de apă; 8 cârciumi. Comerţul se face de 16 persoane. Sunt 367 contribuabili. Numărul vitelor e de 3.720: 1.244 vite mari cornute, 1.300 oi, 3.090 cai şi 787 râmători. Locuitorii posedă: 155 pluguri și 270 care cu boi, 28 pluguri şi 57 căruţe cu cai. / **Dobrovăţul-Moldoveni**, sat în partea de est a comunei Dobrovățul; se numește Moldoveni, pentru a se deosebi de satul Dobrovăţul-Ruși, care e colonizat cu ruteni, încă din timpul lui Ştefan cel Mare. E situat pe coasta de vest a dealului Dobrovăţul, pe o suprafaţă de 4.293 hectare, din care 2.574 hectare pădure şi 572 hectare loc de cultură, imaș, fâneaţă, ale proprietății Domeniului Coroanei, iar 1.147 hectare sunt ale locuitorilor. Are o populaţie de 300 familii sau 1.285 suflete, din care 31 suflete evrei şi 50

ţigani. Aici este reşedinţa comunei; o şcoală, cu localul ei propriu, înfiinţată la 1865, frecventată de 45 elevi; o biserică de lemn, construită, în 1825, de un călugăr, numit Pahomie, deservită de un preot şi un eclesiarh. Sunt 2 crâşme. Numărul vitelor e de 1.145: 492 vite mari cornute, 250 oi, 135 cai și 268 râmători. Locuitorii posedă: 70 pluguri şi 12 care cu boi; 10 pluguri și 20 căruțe cu cai. Stupi cu albine sunt 215. / **Dobrovăţul-Ruşi**, sat în partea de vest a comunei Dobrovăţul; și-a luat numele de la o colonie de mazuri rusnaci, stabiliţi aci, se zice, încă din timpul lui Ștefan cel Mare. E aşezat pe coasta Dalului Ruşilor, pe o suprafață de 4.126 hectare, din care 693 hectare loc de cultură, fânaţ, imaș și 2.453 hectare pădure, proprietatea Domeniului Coroanei, iar 980 hectare ale locuitorilor. Satul are o populaţie de 185 familii sau 900 suflete, din care 25 evrei şi 56 ţigani. În partea nordică se află mănăstirea Dobrovăţul, deservită de 1 preot şi 3 dascăli. În curtea sa se află penitenciarul corecțional. În apropiere este o moară cu patru pietre. În sat sunt 4 cârciumi. Numărul vitelor e de 1.338: 430 vite mari cornute, 497 oi, 154 cai și 257 râmători. Locuitorii posedă: 60 pluguri şi 100 care cu boi, 10 pluguri şi 15 căruțe cu cai, 22 stupi cu albine”[444].

---

[444] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 157-159

DOBRULEŞTI

(lângă Mărgineni, Neamţ).

1480, septembrie 11: Întărit de Ştefan voievod Stancăi, care cumpărase, cu 100 zloţi tătăreşti, de la mătuşa sa Anna, sora logofătului Dobrul, „un sat anume Dobruleştii, la obârşia Oarbicului”[445]. Hotarul, din veac.

1626, mai 17: Întărit de Miron Barnovschi voievod strănepoţilor fostului pârcălab Condre, fraţii Vasile şi Simion, feciorii lui David, şi Rudeniile lor Ştefan şi Simion, feciorii Agafiei, în baza unui zapis de mărturie de la Gheorghie, comişel din **Dobruleşti** şi de la alţi oameni buni de primprejur, „din satul **Păstrăvenii**, ce este în ţinutul Neamţului… a patra parte, de către vatra veche, de la stâlp din a patra parte, partea de sus”[446].

1646, iunie 22: Scrisoarea lui Coste de **Călineşti** (comuna Negri, Bacău) şi a lui Miron din **Ţibucani** (comuna Ţibucani, Neamţ), trimişi de Vasile Lupu voievod să cerceteze „hotarul **Dăvidenilor** (comuna Ţibucani, Neamţ), al **Strâmbilor** (comuna Ţibucani, Neamţ) cu al **Negoeştilor** (comuna Dragomireşti, Neamţ)”, şi au început, urmând semnele din uric, „de unde au început semnele hotarului, de la o movilă săpată în ţărmurile Văii Albe, dinspre Leuteşti, şi acolo au şi piatră pusă de moşii lor. De acolo, am scos trei oameni bătrâni, anume pe

[445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 228, pp. 347, 348

[446] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 66, pp. 84, 85

Toader Hăţag din **Belceşti** (inclus în Tupilaţi, comuna Tupilaţi, Neamţ), Ionaşco Harţugul din **Totoeşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ) şi Tănasie Draciul din **Leuteşti** (comuna Tupilaţi, Neamţ), să ne poarte pe unde spun semnele uricului. De-acolo, ne-a mânat uricul drept în sus, la altă movilă săpată, şi acolo s-a aflat altă piatră pusă de moşii lor, de acolo drept în marginea Dumbrăvii şi în marginea dumbrăvii, iar s-a găsit piatra pusă de moşii lor, din marginea dumbrăvii ne-au mânat semnele uricului drept în sus, dinspre Totoeşti, în marginea dumbrăvii, la altă movilă săpată, iar Negoeştii au zis: chemaţi, că mai avem alte pietre mai în lăuntrul pădurii. Noi n-am vrut să mergem, dacă n-au spus în uric acele semne… / Şi am pus întăritură robii măriei tale Păcurar, Toader Harcul şi Ursul din **Vereşeni** (Verşeni, comuna Mirosloveşti, Iaşi), Pătrăşcuţă, Pătraşco şi Vasile Borşea din **Mirăslăveşti** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Ion din **Dobruleşti** (lângă Mărgineni, Neamţ), Cârstea din **Borceşti** (Borşeni, comuna Războieni, Neamţ), Gligorie şi Nacul din **Uscaţi** (comuna Războieni, Neamţ), Constantin Holbură şi Vasile din **Ţibucani**, Vasile din **Podlogeni** (comuna Ţibucani, Neamţ) şi alţi mulţi oameni buni şi bătrâni”[447].

---

[447] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 418, p. 358, 359

DOBRULEŞTI

(sau Boureni pe Moldova, inclus în Cristeşti, Iaşi).

1625, aprilie 23: Martori la un zapis de mărturie de la Samfira, fata Acseniei, care a „avut, din jumătate de sat de Stolniceni, a opta parte” şi, după ce a „întrebat pe toţi unchii mei de faţă, ei m-au lăsat şi am vândut acea parte a mea… ce este în hotarul **Purceleştilor** (sat inclus în Stolniceni, Iaşi)… jupânului Ionaşco Prăjescu, drept 120 taleri bani buni”[448]. Martori care întăresc zapisul sunt fostul hatman Gligorie Ciolpan, Gligorie Bolşea de **Dobruleşti** (sat pe Moldova, inclus în Cristeşti, Iaşi), Popovici de **Năvrăpeşti** (sat pe Moldova, Iaşi), Grecul de **Păşcani** (oraşul Paşcani, Iaşi), Vasilie de **Ciupeşti** (sat înglobat în Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), Andonie, Toader sin Hireasca din **Hăsnăşeni** (înglobat în Cogeasca, comuna Leţcani, Iaşi), Ionaşco Năvală de **Soci** (sat, Iaşi), Constantin vistiernic şi Pătraşco Ciogolea de **Vlădeşti** (sat pe Siret, inclus în Purceleşti, comuna Stolniceni-Prăjescu, Iaşi), popa Pahomie de **Stolniceni**.

1632, aprilie 18: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod lui Ionaşco Prăjescul din **Stolniceni**, care, în baza unui zapis „de la mulţi oameni buni, anume Tpader Şoldan şi Zupcă fost vornic de **Hârlău**, Pătraşco Ciogolea, Costantin şi Iuraşco de **Vlădeşti**, Mierăuţă, Hărăscul şi Andonie din **Hăsnăşeni**, Vasilie

---

448 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 312, p. 384

din **Ciupeşti**, Borşea din **Dobruleşti**, primeşte uric pentru o moşie în „satul **Băloşeşti**, din ţinutul Sucevei”, pe care o cumpărase, cu 50 de taleri bătuţi, de la Anghelina, soţia lui Pătraşco Capşea pitărel, fiica lui Toader din Băloşeşti”[449].

DOBRULEŞTI

(lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi).

1635, iulie 23: Întărit de Vasilie Lupu voeivod lui Gheorghie Borșe ot **Dobrulești** (lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi), în baza unui „zapis de mărturie de la Năvrăpăscul biv vornic și de la alți oameni buni”, în care „scriu și mărturisăsc precum au venit înnainte lor Ignat, sin Crâste, și cu nepotul său Simion şi au vândut a lor dreaptă ocină și cumpărătură din satul Dobrulești, ce-i în ținutul Sucevii, pe apa Moldovei, din giumătate de sat, din a patra parte, a patra parte, a lui Ignat și a lui Simion, ce le-au fost dreaptă cumpărătură de la Sava, Ștefan și Irina, feciorii Agafi… lui Borșe vistiemic, drept 20 taleri de argint. / Și iarăși ne-a mai arătat alt zapis, de la același Năvrăpăscul vornic și de la alți oameni buni, scriind precum au venit înainte lor Mihailă sin Anușcăi, nepot lui Marinica, strănepot lui Vlaico Căprioară, și ș-au vîndut a sa dreaptă ocină dintru același sat Dobruleștii... lui Gheorghie Borșe, drept 19 taleri de argint. / Și tij ne-a

---

449 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 26, pp. 22, 23

mai arătat și alt zapis, de la Ionașcu aprod de la **Soci** (comuna Miroslăveşti, Iaşi) și de la Marco comis ot Dobrulești și de la alți oameni buni, scriind și mărturisind precum au venit înnaintea lor Gheorghie Răspop sin Crâstea şi a pus zălog a sa dreaptă ocină din Dobrulești, din pol sat, din a patra parte, a patra parte, cumpărătură de la Lupul Veisa, drept un polobocu de miere, prețăluit drept 15 taleri de argint, la mâna lui Borșe, cu vade. Iar, dacă s-a împlinit vadiaoa, el n-a avut ca să dea acei bani, nici polobocul cu miere, și a rămas dintr-acea zi”[450].

1637, ianuarie 12: Zapisul Annei Rujinoia de **Dobruleşti** (lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi) şi al lui Eremiia Meicul, feciorul Nastei, nepot lui Marco din Dobruleşti, în care mărturisesc că au „vândut a noastră ocină şi moşie şi răscumpărătură, ce-a răscumpărat părintele nostru Marco de la popa Toader din Dobruleşti, cât se va alege partea a trei fraţi, Anna Rujinoe, Nastea şi Gherasim, pentru care lucru a fost fratele nostru Gherasim sterp şi-a murit pe mâna noastră, şi l-am grijit noi… aceea o am vândut prietenului nostru Vasile Borşea din Dobruleşti, drept 15 lei bătuţi. Şi această tocmeală s-a întâmplat dinaintea lui Vartic de Tătăraşi (?), Ionaşco şi Gheorghe de Broşteni (comuna Drăguşeni, Suceava) şi dinaintea altor oameni buni”[451].

1637, iulie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod vistierului Gheorghe Borşea din Dobruleşti, care cumpărase, cu 20 de taleri de argint, de la Ignat, fiul lui Cristea, şi de la nepotul său Simion, partea lor „din satul **Dobru-**

---

[450] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 180, p. 216

[451] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 6, p. 3

leşti, ce este în ţinutul Sucevei, pe râul Moldova, a patra parte din jumătate de sat… care le-a fost cumpărătură de la Sava, Ştefan şi Irina, fiii Agafiei”, de la Mihăilă, fiul Anuşcăi, nepotul Maricăi, strănepotul lui Vlaico Căprioară, cu 90 taleri de argint, „din acel sat Dobruleşti, parte de sat jumătate”, iar de la Gheorghe Răspop, fiul lui Cristea, cu „un poloboc de miere, preţuit la 15 taleri de argint”, pentru cumpărarea căruia Răspop pusese zălog moşioara sa din Dobruleşti, „a patra parte din jumătate de sat”, care „i-a fost cumpărătură de la Lupul Veisea”[452].

1644, decembrie 21: Scrisoarea fostului clucer Ștefan Boul despre „cum au venit Nacul Brut din **Năvrăpești** (înglobat în Miroslăvești, comuna Miroslăvești, Iași) și cu Samson din **Dobrulești** (lângă Boureni, comuna Moțca, Iași), ca să-i judecăm pentru niște părți de ocină din satul Năvrăpești, ce-a fost cumpărat Samson de la niște rude ale Nacului, anume de la Ionașco, Gligorcea, Todosie și Luna, nepoți Drăguței, drept 132 taleri. Iar Nacul Brut a zis că este seminție mai aproape și se cade să o întoarcă, că Samson n-a avut nici o treabă în acel sat. Deci Samson, văzând că se cade Nacului să întoarcă acea moșie, el a poftit să-i întoarcă banii, toți câți scrie în zapis. Iar Nacul Brut i-a întors toți banii deplin și i-a mai și dat 4 galbeni buni pentru alte cheltuieli ce-a cheltuit Samson pentru acele părți de ocină. / Și în tocmeală s-au întâmplat popa Gligorie, Vasile Borșea și Ion de **Dobrulești**, Gheorghe Răspop și Gligorie Botăș din **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași), Pătrașco a Lupei, Luca, Maftei și Andreica din **Ciohoreni** (comuna Miroslăvești, Iași), Ionașco Poșchin din **Hăsnășeni** (înglobat în

---

[452] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 160, pp. 151-153

Cogeasca, comuna Lețcani, Iași), Vasile Muste, Gheorghe și Vasile curteanul din **Năvrăpești**”[453].

1644, decembrie 20: Drăgan și Bălan, feciori Nechitei, nepoții lui Drăghici, vând Nacului Brut, drept 15 taleri bătuți, „din **Năvrăpești** (comuna Miroslăvești, Iași), toată partea noastră câtă se va alege... înaintea lui Vasile, Ion și popa Gligori din **Dobrulești** (comuna Moțca, Iași), Gheorghe Răspop li Andreica și Maftei ot **Ciohorăni** (comuna Miroslăvești, Iași) și Pătrașco a Lupei ot **Miroslovești** (comuna Miroslăvești, Iași)”[454].

1644, decembrie 20: Vasile, feciorul lui Fârtat și al Candachiei Nacului Brut, drept 25 de taleri bătuți „din **Năvrăpești** (comuna Miroslăvești, Iași), toată partea mea câtă se va alege... dinaintea lui Vasile, Ion și popa Gligori din **Dobrulești** (comuna Moțca, Iași), Gheorghe Răspop li Andreica și Maftei ot **Ciohorăni** (comuna Miroslăvești, Iași) și Pătrașco a Lupei ot **Miroslovești** (comuna Miroslăvești, Iași)”[455].

1645, iunie 20: Pavăl, Leavul şi Istratie, feciorii lui Grigore vătavul şi ai femeii sale Donchia, şi cu nepoţii lor, feciorii Leavului, ai lui Ionaşco, ai Măriei şi ai Oghiniei, vând marelui vistiernic Ioradache (Cantacuzino), drept 140 lei bătuţi, „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Verşeni**, pe Moldova, în ţinutul Sucevii… din jumătatea din jos, două case de moşie bătrâne şi jumătate din altă casă, din partea lui Pleşcan, ce-i partea lui Oiţă, şi din

[453] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 453, pp. 430, 431
[454] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 467, p. 447
[455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 468, p. 447

partea călugărească a doi fraţi, ce ne este dreaptă cumpărătură de la feciorii Nemişului, Ilea şi Vasile. Aşijderi, şi din cea jumătate de sus, părţile a trei fraţi, iar de la feciorii Nemişului, Ilea, Vasile şi Tiron, cu vatră de sat, cu pământuri în ţarină, cu loc de stupină, cu pomăt şi cu vad de moară în Moldova… / Şi în această tocmeală au fost Eremia Murguleţ, Ilie portarul, Nacul pârcălabul, Ionaşco cuparul, Ilie Boul, Nacul Brut, Dumitru diacul din **Verşeni** (comuna Mirosloveşti, Iaşi), Vasile Câmpanul din **Bârleşti** (înglobat în Hărmăneştii Vechi, comuna Todireşti, Iaşi), Hilotie de **Dobruleşti** (lângă Boureni, comuna Moţca, Iaşi), Andronic de **Hăsnăşeni** (lângă Paşcani, Iaşi), Suilă de **Miteşti** (satul Mânjeşti, comuna Mogoşeşti, Iaşi) şi sătenii din Verşeni. Şi eu, Luchian diacul, am scris, ca să se ştie”[456].

DOBRUŞA

(sat sub Caraghine, ţinutul Soroca,
raionul Rezina, Moldova).

1570: Întărit de Bogdan (Lăpuşneanu) voievod Ciorcei, fata lui Toader Fierăi, jupâneasa lui Danciul postelnic, care primeşte ispisoace pentru „ale ei drepte ocini şi cumpărături ale tatălui ei Toader Ferăi… un loc în pustietate pe Botna cea mare, pe de ceea parte de Botna, pe din jos de Batog, în gura văii Colonului, ce se

[456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 104, p. 89

numeşte la Giurge Grecul, partea cea din mijloc, cu heleştee şi cu moi pe Botna, cumpărată de la Dumitru, drept 250 zloţi tătăreşti. Aşjderi, din o a treia parte, o jumătate din partea cea de pe Udrina, partea cea din jos, cu parte din heleşteu şi din moară, cumpărată de la Giurge Grecul, fratele lui Dumitru, drept 150 zloţi tătăreşti. / Şi iarăşi i-am întărit o selişte sub Carahecul lui Mavrodin, pe Dobruşa, în ţinutul Sorocii, anume **Chipialca** (lângă Soroca, raionul Rezina, Moldova), la fântâna Niţăi, între **Dobruşa** (sat sub Caraghine, ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova) şi între **Răspopeni** (ţinutul Soroca, raionul Rezina, Moldova), cumpărată de la Elisafta, nepoata dumisale, drept 360 zloţi tătăreşti, din drese ce a avut străbunul ei Mihail Dorohonstchi… / un loc din pustietate, pe Ciuluc, unde cade Urâta în Ciuluc, pe amândouă părţile Ciulucului, ce se numeşte acel los după satul **Urâtei**… / două locuri în pustietate, din sus de acel loc, pe acelaşi Ciuluc, în gura Cohanei, unde se numeşte **Curcubete**, ce sunt pe a,ândouă părţile Ciulucului… / şi iarăşi alt loc, unde se numeşte **seliştea lui Ivaşco**, până unde loveşte în drum… / un loc din pustietate, în ţinutul Sorocii, din sus de movila Hecii, de ceea parte de Urâta, şi satele **Zăvădinele** (Zăvadini, pe Răut, în Alexandreni, raionul Lazovsk, Moldova)… un loc în pustietate după **satul lui Ursul**, ce se numeşte acum **la Giurge**”[457].

1904: „**Dobruşa**, sat în judeţul Orhei. Face parte din volosi Samaşcani. E aşezat pe valea pârâului Dobruşa, între mănăstirea Dobruşa şi satul Chipeşca. Are

[457] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 41-43

67 case, cu o populaţie de 759 suflete de ţărani români. Numeroase vii şi grădini cu pomi”[458].

DOCANI

(satul vechi Cărăpciuneşti, pe Bârlad,
comuna Vinderei, Vaslui).

1434, ianuarie 29: Întărit de Ştefan voievod lui Gruban, care primeşte uric pentru „satele lângă Bârlad, Şuşneştii, unde este Ştefan, şi Tămaşul, şi, pe din sus, **Cărăpciuneştii**, şi, pe Cracovăţ… seliştea lui Mihai Bărbosul”[459].

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Arsenie din Bârlad, care aduce un zapis de mărturie de la Andrieş şoltuz, cu 12 pârgari, şi de la Cârstea şoltuz, Cârstea, Rusul, popa Pavel din **Necoreşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), şi Toma din **Dobrineşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi), scriind că „fiul Rofei şi fiii lui au vândut parte ce li se va alege din satul **Docani** (comuna Vinderei, Vaslui), care este în ţinutul Bârlad, partea lui Bălan, şi părţile din satul **Docani**, din bătrânul Dobrineştilor, cumpărate de la Corban din **Necoreştii de Jos**, lui Arsenie din Bârlad, pentru 5 ughi (ducaţi ungu-

[458] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 88

[459] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 125, p. 177

reşti)”[460].

1644, septembrie 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce frații Zaharia, Mihăilă și Neculai, feciorii lui Constantin Șișunescul, și Lepădat au pârât pe Micro... care „le ține o bucată de loc din satul **Dacani** (Docani, comuna Vinderei, Vaslui), dinspre partea lui Micro din jos, în ținutul Bârladului, fără drese și este a lor moșie. Iar Micro a arătat drese domnești de la Alexandru vodă, de la Irimia vodă și de la Ștefan vodă, cum este a lui dreaptă ocină și moșie a patra parte din satul Dacani, partea din jos, dinspre apus. Iar Zaharia, Mihăilă și Niculai și Lepădat n-au arătat nici un dres”[461].

1765, iulie 18: Porunca dată de Grigorie Alexandru Ghica voievod ispravnicilor ţinutului Tutova, după ce „a dat jalobă Vasile din satul **Huşii**, de la ţinutul Sucevei, zicând că a avut moşie de baştină la ţinutul Tutovei, anume **Docanii** pe Jăravăţ, care a îmblat în 4 bătrâni, şi, în anii trecuţi, s-ar fi sculat nişte neamuri de-ale lui şi au vândut nişte părţi din acea moşie vistiernicului Gheuca şi, pe urmă, s-au sculat nişte nepoţi ai lui Gheuca şi au scos la vânzare acele cumpărături… şi răzeşii au răscumpărat moşia, dar unii n-au dat bani la răscumpărare şi au intrat şi la moşie stăpânitori… Şi s-au sculat unii din răzeşi şi au vândut părţile lor cele de baştină şi din răscumpărături banului Lupul Costachi, şi-au dat şi zapisele cele vechi de răscumpărare dumisale… / Pentru care, să-l chemaţi şi pe ban de faţă şi să luaţi seama, foarte cu amănuntul şi cu bună dreptate; şi de va fi jaloba adevărată, să-i dea banii

[460] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 193, p. 180

[461] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 413, p. 396

dumisale banul”[462].

1766, iunie 16: Porunca dată de Grigorie Alexandru Ghica voievod ispravnicilor ţinutului Tutova, după ce „a dat jalobă Vasile Feale asupra unui Samoilă sin (fiu) Lupul Ciobanul ot Tutova, zicând că are un bătrân, anume Măciucaşul, acolo, la Tutova, în satul **Docani**, şi acel bătrân îmblă pe 2 părţi. Şi, dintr-acei moşinaşi, s-au sculat Gheorghe Banul şi cu un Lupul Ciobanul şi-au vândut şi părţile lor, şi-ale tuturor fraţilor, dintr-acel bătrân de baştină vistiernicului Gheuca şi, prinzând de veste ceilalţi răzeşi că au vândut şi părţile lor, au apucat pe Gheorghe Banul şi Lupul Banul şi i-au tras la judecată. Şi, umblând, câtăva vreme, în judecăţi cu Gheuca vistiernic, nu au putut ca să scoată acele părţi de moşie ale lor… şi pe urmă, murind Gheuca, au rămas acele părţi în stăpânirea nepoţilor; şi acei nepoţi, scoţând părţile la vânzare, au întrebat pe răzeşi întâi dacă vor ca să-şi răscumpere părţile lor de moşie. Şi, dintr-acel neam, s-a găsit un Neculai Banul şi-a dat banii, dimpreună cu Lupul Cumpănici, nepoţilor Gheucăi, şi au luat părţile în stăpânirea lor… Şi zice jăluitorul că Lupul Cumpănici n-a avut nici o treabă, ca să dea banii şi să răscumpere partea Ciobanului… Domniile voastre să aduceţi de faţă şi pe acel Samoil şi să cercetaţi pricina aceasta cu amănuntul şi cu bună dreptate”[463].

1900: „**Docani**, sat în judeţul Tutova, plasa Târgul, spre sud-est pe pârâul Docan. Formează singur o comună (comuna Docani). Are 601 locuitori, din care 45

---

[462] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 115, pp. 183, 184

[463] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 117, pp. 186-188

ştiu carte. Contribuabili sunt 92. Sunt 145 case. În cuprinsul comunei sunt grădinării. Se cultivă via pe o întindere de 48 hectare, din care 15,5 nelucrătoare; iar livezile cu pruni numai pe o suprafață de 75 ari. Comerţul se face de 7 persoane în 12 stabilimente comerciale, din care 4 cârciumi. Are o şcoală primară de băieţi; 2 biserici”[464].

DOCHIA

(sat pe Cracău, Jideştii sau Zideştii şi Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ).

1438, februarie 17: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi boierului Comarici, care primeşte uric pentru „două sate, lângă movila lui Iucaş, anume Jideştii şi Avereştii… cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[465].

1452, decembrie 21: Întărit de Alexandru voievod lui Trişor, fiul lui Şandru de la Iucaş, şi fratelui său Tador, care primesc uric pentru „ocinele lui, satele anume: Oprişeşti pe Zeletin, şi Cârna, şi Răchitiş pe Dobrotvor, unde este popa Duma, şi, la Iucaş, unde este

---

[464] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 160

[465] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 179, pp. 252, 253

casa tatălui său (Dochia, sat pe Iucaş, comuna Girov), şi Mărgineni”[466]. Hotare, din veac.

1615, aprilie 6: Întărit de Ştefan (Tomşa) voievod mănăstirii Bisericanilor, care primeşte ispisoc pentru „satul **Troiţa**, de la ţinutul Neamţului”[467].

1624, noiembrie 12: Întărit de Radul voievod mănăstirii Săcul, care primeşte uric pentru „două sate, anume Ruşciorii şi Jideştii, care sunt în ţinutul Neamţ”, danie „cu mare blestem de Dămian fost vistiernic”[468].

1626, februarie 3: Întărit de Miron Barnovschi mănăstirii Bisericani, care primeşte uric pentru „un sat anume **Troiţa** (satul Dochia, Neamţ), ce este pe Cracău, în ţinutul Neamţ, şi cu loc de mori pe acest pârâu Cracău. Lu de asemenea, şi alt sat, anume **Popceştii** (Popşeşti, Neamţ), ce este tot pe Cracău, de ocolul Neamţului”[469].

1626, septembrie 1: Zapisul surorilor Anna şi Ileana, fetele Candachiei, şi al lui Ioanăş, toţi nepoţii lui Isaiu Plantos, în care scriu că au „vândut parte de ocină din **Măstacăn** (comuna Borleşti, Neamţ**)**, din partea Neguleştilor, 10 pământuri şi din vatra satului ce se va alege… Lupului Hăbăşescului, vornicului, drept 10 galbeni bani buni, dinaintea preotului Ggiorghie din **Mărgineni** (sat, Neamţ), Ghiorghie Păturniche din **Brăneşti** (lângă Buhuşi, Bacău), Matei vătămanul, Nechifor, necoară din Măstacăn, Ignat ce-a fost din Măstacăn,

---

466 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 23, pp. 27-29

467 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 220

468 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 240, pp. 308-310

469 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 15, pp. 20, 21

Bejan din **Iucaş** (satul Dochia, Neamţ), Nechitii şi Gavril din **Boziiani** (Bozieni, Neamţ) şi dinaintea a mulţi oameni buni”[470].

1628, aprilie 2: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii lui Balica („ce se numeşte Balicova”) din **Iaşi**, metoh „al slăvitei mănăstiri de la muntele Sinaiului”, care are „în semne acel hotar al sfintei mănăstiri, în jos până la fântână, pe capătul grădinilor lui Necoară şi, de acolo, în sus, la drumul mare a Scânteii, în dreptul pârâului Gălăţii şi în dreptul morii călugăriţelor de la Socola, iar de la pădure, până la Cetăţuie şi pe unde curg apele spre mănăstire”, mănăstirea „Balicova” primind uric pentru „un sat anume **Ulmii** (pe Bahlui, Iaşi), cu iazuri şi mori pe Bahlui, în ţinutul Hârlăului”; „alt sat, anume **Borceştii** (lângă Glingeni, în Soroca, Moldova), pe apa Ciorna, cu loc de moară şi chive, din ţinutul Sorocăi”; „alt sat, anume **Iucaşul** (satul Dochia, Neamţ), cu loc de iaz şi moară, din ţinutul Neamţului”; „alt sat, anume **Şiviţa** (în Covurlui, Galaţi), din ţinutul Covurluiului”; „un sat, anume **Mogoşăştii** (Iaşi), ce este sub Plop, cu loc de iaz şi moară, în ţinutul Cârligăturii”; „două fălci de vii din **Cotnar**, din Dealul Piscopului, dinspre răsărit… şi alte două fălci de vii din Cotnar, în Dealul Ursului”[471].

1632, aprilie 30: Întărit de Alexandru Iliaş voievod mănăstirii Secul, care primeşte uric pentru „satele anume **Ruşciorii** şi **Jideştii**, ce sunt în ţinutul Neamţ, cu loc de mori şi de iazuri, care acele mau sus scrise sate

---

[470] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 114, pp. 136, 137

[471] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 333, pp. 454-456

le-a fost dat răposatul Dămian şi cneaghina lui Nastasia, pentru pomenirea lor şi a părinţilor lor”[472].

1632, mai 25: Întărit de Alexandru Iliaş voievod călugărilor mănăstirii Bisericani, care primesc uric pentru moşia „pentru un sat, anume **Troiţa** (azi Dochia), care este pe pârâul Cracău, în ţinutul Neamţ, şi cu loc de moară pe acelaşi pârâu Cracău, şi de asemenea şi alt sat, anume **Popceşti**, care este iarăşi pe Cracău, în ocolul Neamţ”[473].

1634, aprilie 25: Zapisul popii Ionaşco şi al fratelui său Gheorghe din **Ruşciori** (lângă Jideşti, contopit cu Dochia, comuna Girov, Neamţ), prin care mărturisesc că au vândut a lor „dreaptă moşie din sat din **Aldeşti** (înglobat în Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), din jumătate de sat jumătate, adică din tot satul Aldeşti, a patra parte de sat… jupânesei Nastasia slugeroaei, jupâneasa lui Gheorghe Arapul ce-a fost sulger mare şi cuconilor dumisale, drept 120 lei… Şi în tocmeala noastră au fost preotul Trifan şi Albul ot **Costiani** (Costeni, lângă Podoleni, Neamţ), Ionaşco vătămanul ot **Podoliani** (comuna Podoleni, Neamţ), Păntelei şi Dumitraşco sinovi Păntelei ot **Hărliceşti** (înglobat în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), Constantin Bantăş, ot **Fauri** (contopit cu Zăneşti, comuna Zăneşti, Neamţ) şi mulţi oameni buni s-au prilejit”[474].

---

472 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 46, pp. 51, 52

473 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 86, pp. 93, 94

474 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 104, p. 116

1634, mai 14: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Secul, care primeşte urice pentru „satele anume **Ruşciori** şi **Jideşti**, ce sunt în ţinutul Neamţ, cu loc de mori şi de iazuri, pe care le-a dat răposatul Dămian şi cneaghina lui Nastasia pentru pomenirea lor şi a părinţilor lor”[475].

1636, aprilie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod Mariei, cneaghina lui Savin Prăjescul, mare vornic de Ţara de Jos, fiica lui Beldiman fost logofăt, şi fraţilor ei Toader şi Mihăilaş, fiii lui Beldiman, care primesc ispisoace de împărţeală. „Deci, în partea cneaghinei Maria a căzut satul **Negoeştii** (înglobat în oraşul Buhuşi, Bacău), care este în ţinutul Neamţului, pe Orbic, iar partea fratelui ei Toader Beldiman a căzut jumătate din satul **Vălinei** (Văleni, înglobat în Dochia, comuna Girov, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului şi cu nişte părţi cumpărate din **Sârbii Sasului** (Sârbi, lângă Băluşeşti, comuna Girov, Neamţ), iar partea fratelui lor Mihăilaş a căzut jumătate din satul **Plopeşti** (înglobat în Hoiseşti, comuna Mărgineni, Neamţ), care este în ţinutul Neamţului”[476].

1637, iunie 6: Zapisul marilor boieri, moştenitori ai logofătului Pătraşco, care, după repetate pâri „pentru rândul satului **Troiţa** (azi Dochia, comuna Girov, Neamţ), ce este pe Cracău, în ţinutul Neamţului, care sat a fost dar şi miluire părintelui nostru Pătraşco logofătul de la Constantin vodă şi apoi l-a luat Ştefan vodă şi l-a dat sfintei mănăstiri Bisericanilor”, care, dacă au văzut că

---

[475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 129, pp. 141, 142

[476] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 391, pp. 448-450

părintele lor e „scris la pomelnic”, n-au mai continuat demersurile de recuperare, ca să nu strice „pomenirea părintelui” lor ş au „dat iar satul sfintei mănăstiri Beserecanilor, pentru sufletele părinţilor noştri şi pentru sufletele noastre”[477].

1638, mai 9: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Malcoci din **Călimani** (lângă Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ), „ca să fie tare şi puternic, cu cartea domniei mele, a ţine şi a opri a sa dreaptă ocină şi moşie, hotarul satului Călimanilor, dinspre satul **Troiţa** (Troiţa, azi Dochia, comuna Girov, Neamţ), pe unde a fost din veac, măcar şi peste apa Cracăului va fi fost hotarul din veac, că apele au fost vii, de se mută şi pe alte locuri; care, de vor fi arat Troiţănii pe hotarul Călimanilor, să fie volnic a le lua zeci, de vor cosi să aibă a lua fânul cosit, şi dobitocul de va călca şi-l va prinde în pământuri sau în fânaţ, să-l ia şi să-l aducă la poarta domniei mele”[478].

1638, iulie 2: Carte de împuternicire dată de Vasile Lupu voievod fostului sulger Gheorghe Arapul, după ce „s-au pârât de faţă, înaintea noastră, Malcoci, ce a fost pitarcu călugării de la mănăstire de la Biserican, pentru o bucată de hotar, pentru că au fost mergând apa Cracăului pe lângă satul mănăstirii ce se cheamă **Troiţa**, şi i-a fost matca cea bătrână pe acolo, iar apoi s-a mutat Cracăul, de şi-a făcut loc pe lângă **Călimani**, satul lui Malcoci. Deci călugării au vrut să ia acea bucată ce a săpat-o apa şi au lăsat locul spre Troiţa. De aceea… tu să strângi oameni

---

[477] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 116, pp. 110, 111

[478] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 346, pp. 340, 341

buni şi megieşi şi să socoteşti acolo, ca să ţină călugării, cu satul lor Troiţa, până în matca cea bătrână, iar cât hotar va fi luat dinspre Călimani, să-l ţină ei şi să-şi ia a zecea din acel loc, de vor fi arat. Şi să nu făţăriţi nimănui”[479].

1660, octombrie 8: Ispisoc de judecată de la Ştefan (Lupu) voievod, după ce fostul vornic Beldiman şi popa Ilie, egumenul mănăstirii Sfânta Vineri, „s-au pârât pentru nişte vecini, ce au fost ieşit, din zilele lui Moise vodă, de la **Iucaţi** (Iucaş, sat pe Iucaş şi Cracău, inclus în Dochia[480], Neamţ) şi au mers şi s-au căsătorit în satul **Negoeşti** (unde a fost Neguşor, sat pe Orbic, lângă Orbic[481], Bacău). Pentru acest lucru, domnia mea am judecat că, de vreme ce au ieşit de copii, în zilele altor Domni, ca să aibă a-i lăsa călugării în pace, să fie la satul Negoeşti, şi nici pâra aceasta să nu mai aibă a se pârî, nici odinioară în veci”[482].

1774, iunie: Satul **Troiţa**, ţinutul Neamţului, ocolul Bistriţei, după recensământul lui Rumeanţev[483], aveau **toată suma caselor 33**. Rămân birnici 33. / **Birnici**: Toma Anton / Ilii Condre / Gheorghe zet (ginere) lui Anton / Toader Anton / Stahii al lui Anton / Gheorghe, muntean / Iftimii Condre / Vasile Condre / Simeon Condre / Gheorghe Cumpătă / Ioniţă Cumpătă / Gavril Cumpătă / Dumitru, vrâncean / Gavril Pârjoală / Vasile

---

[479] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 394, p. 383

[480] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 137

[481] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 174

[482] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. X, Iassi 1888, p. 165

[483] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 24, 25

Nanotă / Acsenti Nanotă / Ion Nanotă / Ion, ungurian / Aldia, ungurian / Eni, muntean / Gheorghe, holtei cu mamă / Neculai, plugar / Apostul Cumpătă, holtei cu mamă / Stan, morar / Niagu, morar / Floria, ungurian / Stan Şule, bârsan / Simeon, morar / Gheorghe Prutian / Ştefan Prutian / Andrei Ureioc / Apostol Prutian / Trohin.

1900: „**Dochia**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa Piatra-Muntele, înfiinţată acum câțiva ani în urmă, în virtutea legii din 1864. Este asezată pe podişele cuprinse, către est, din pârâului Cracăul, până în dealurile Mărginenilor şi ale Tatomireştilor, între comunele Girovul, la nord-ves-sud, Mărgineni, la sud-est, Buceştii Ghicăi, Bărgăoani şi Șerbești, la nord. Este formată din satele: Dochia şi Băluşești și are o populație de 250 familii sau 1.257 suflete, care trăiesc în 298 case; sunt 573 bărbaţi, 585 femci; 576 necăsătoriți, 490 căsătoriţi, 86 văduvi, 5 divorțaţi; 261 băieţi, 273 fete; 7 străini. Știu carte 116, nu știu 1.041. Dintre locuitorii împroprictăriţi în 1878, sunt astăzi: 225 care stăpânesc înşişi locurile lor; 57 ca urmaşi; 13 părăsite; 39 locuri ocupate de către alţii, 15 locuri rămase pe seama comunei. Solul se cultivă pe o întindere de 909 hectare 50 ari. Imaşul are o întindere de 170 hectare şi nutrește un număr de 1.456 capete de vite. În comună sunt 2 biserici (una în ruină), deservite de 1 preot şi 1 eclesiarh, plătiţi din fondurile comunei; o școală. De asemenea, 3 fierării; 4 cojocării; 1 croitorie, 3 stolerii, 3 rotării; 1 dogărie, 2 rogojinării. / **Dochia**, sat în comuna Dochia. E situat la 16 km depărtare de orașul Piatra, între satele Bălușești, Dănești și Bahna. Arc o populaţie de 260 familii sau 1.054 suflete, care locuiesc în 273 case. Această populaţie se împarte astfel: 520 necăsătoriți, 454 căsătoriţi, 75 văduve, 5 divorţaţi; 522 bărbaţi, 533 femei.

Ştiu carte 104 persoane, nu ştiu 950. Locuitorii sunt toţi români, împroprietăriți la 1878. În acest sat se află: o biserică; o şcoală, frecventată de 38 elevi”[484].

DOCINŢII SCOBENŢENI

(Roşcanii, numiţi Docinţii Scobenţeni,
comuna Podu Iloaei, Iaşi)

1632, mai 31: Întărit de Alexandru Iliaş voievod vistierului Gheorghe Roşca, care primeşte uric pentru „o selişte, anume **Văleşenii** (în Cârligătura, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii”, cumpărătură de la mănăstirea Sfântul Ilie, pentru 200 ughi galbeni (ducaţi ungureşti); / „satul anume **Roşcanii**, care se numeşte **Docinţii Scobenţeni** (comuna Podu Iloaei, Iaşi), ce şi-a cumpărat de la Pavel, Măteiu şi Tudora, femeia lui Gligorie, ce le este moştenire, şi de la Ştefana, fiica lui Pătraşco, nepoţi lui Ion Scobenţeanul, şi de la Cornea, fiul Agahiei Şuverdeneasă… pentru 1.150 taleri de argint”; / Drept moştenire, „toate părţile lui Grigore Ureche din satul **Oneşti** (lângă Dumeşti, Iaşi); de la Condrea Malici, care cumpărase de la Costachi şi Rusul, „a şasea parte din acel sat Oneşti… Şi iarăşi i-a mai vândut Condrea Malici altă parte dintr-a şaptea parte din acel sat Oneşti, trei părţi pe care le răscumpărase de la Neniul pârcălab şi Drăguşan, ce le-au fost cumpărătură de la Drăghici Potângu, iar acestuia de

---

484 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 160

la Brahăş, pentru 80 taleri de argint”; „Dreapta lui danie, toată partea lui Ionaşco Peicul fost sulger, din acel sat Oneşti”; „Şi de asemenea jumătate dintr-a şaptea parte a satului Oneşti, cu loc de iaz pe pârâul satului şi cu prisacă şi cu tot venitul”[485].

DOCOLINA

(sat pe Bârlad, lângă Crasna, comuna Albeşti, Vaslui).

1433, iunie 15: Întărit de Ilie voievod lui Onea clucinic, care primeşte uric pentru „un sat pe Bârlad, anume satul lui Docolin… Iar hotarul acestui sat să fie pe Bârlad în jos, şi pe apă şi pe deal, până la hotarul lui Popoiuc, care şi acesta este un sat al lui, şi cât va putea aşeza în acest hotar, totul să-i fie lui uric, cu tot venitul, şi copiilor lui şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi celor mai apropiaţi fraţi ai lui şi surorilor, neclintit niciodată, în veci”[486].

1624, august 31: Zapisul de mărturie al Hilinnei, fata popii Grigorie, care zălogeşte, pentru 10 lei, vărului său Dumitraşco Cămârzan partea ei din **Orgoieşti** (sat la obârşia Hovârletei, Vaslui), martori fiind „popa Simion ot **Târdzie** (Târzia, Vaslui), şi Crăciun Popovici şi Ionaşco

---

485 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 101, pp. 124-128

486 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 117, pp. 168, 169

croitorul ot **Docolina** (comuna Albeşti, Vaslui) şi mulţi oameni buni şi bătrâni”[487].

1639, decembrie 28: Papagrigorios cântăreţul mărturiseşte că, „pentru asprii pe care mi-i datora Moise voievod, cei 250 aslani, mi-a dat hrisovul satului **Docolina** (lângă Gura Albeştilor, comuna Albeşti, Vaslui), ca să fie al meu; şi fiindcă avea şi comisul Furtună treabă cu satul, ne.am înţeles şi mi-a plătit mie boierul, căruia am dat şi hrisovul şi adeverinţa”[488].

1662, aprilie 25: Postolache şi fraţii lui adeveresc faptul că muma lor, Avrămia, fata popii Dumitru, vându-se „a ei dreaptă moşie din **Albeşti** şi din **Hăceni**… pentru o vacă cu viţel, o cergă ca 7 lei 4 lei bani, apoi s-au sculat feciorii ei, Gapie, Filip şi Nuţul, de au luat moşia înapoi şi n-au voit să întoarcă banii lui Crucean, apoi Crucean s-a dus la vodă şi a făcut vodă carte să-i întoarcă banii, ci bani n-au avut şi iar i-au dat moşia… şi acea tocmeală s-a făcut dinaintea lui Onilă din **Sârbi**, Constantin Borşie, Ignat Intinge, Stratul Carpăn, Răzvan, Postolachi, Frunteş, Macarie, Maftei ţigan şi Căbăran din **Docolina**”[489].

1900: „**Docolina**, târgușor în partea de vest a comunei Albești, judeţul Fălciu, plasa Crasna, așezat pe șes, lângă șoseaua naţională Vaslui-Bârlad. Puțin mai în jos de târgușor se află un pod mare, de piatră, peste apa râului Bârlad, construit pe 5 arcuri, în timpul domniei lui Mihail Grigore Sturdza. Aici, la Docolina, ne spune

---

[487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 231, p. 300

[488] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 271, p. 269

[489] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 18

cronicarul Grigore Ureche, a urmat un războiă între Crețu Potcoavă și Petru Schiopul, în anul 1578, pentru domnia țării”[490].

DODEŞTI

(azi Băseşti, comuna Viişoara,Vaslui).

1438, mai 17: Atestat atunci când Ilie şi Ştefan voievozi întăresc lui Mihlia Tavă şi fiului său Stan aprodul, „satul unde este casa lor, pe Crasna, pe din sus de Dodeşti, şi un loc din pustietăţi… Şi hotarul satului să fie pe unde au stăpânit din vechi, iar hotarul pustietăţii acei să fie pe cât vor putea apuca să stăpânească din destul un sat”[491].

1495, februarie 3. Întărit de Ştefan voievod fraţilor Pătiul, Petrea şi Drăgălina, şi verilor lor Toader şi Nicoară, şi unchiului lor Negrilă Medeleanu, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la fraţii Ion Budză şi Drăgălina, nepoţii popii Scolofendie, şi de la alt Ion, fiul lui Vasilie, şi de la verii Pătru Gâlţ şi Muşa, nepoţii popii Dragomir, împărţit în patru părţi, „un sat pe Jigălie, anume Dodeştii, unde a fost Ştefan, mai jos de Tămăşel”[492]. Hotarul, din veac.

---

[490] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 161

[491] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 182, p. 258

[492] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 177, pp. 320-322

1635, februarie 5: Întărit de Vasile Lupu voievod fraţilor Vasile, Păcurar, Toader şi Apostol Corlătescul, fiii Erinei, nepoţii lui Corlat cel bătrân şi strănepoţii lui Gagea, nepotul lui Pătru şi al lui Vlaicul, care primesc uric pentru „un sat, anume **Tămăşenii** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jigălie, care este în ţinutul Fălciului, cumpărătura străbunilor lor Pătru şi fratele lui Vlaicul de la Toader ceaşnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă ceaşnic, din privilegiul Gurbăneştilor, şi satul **Fântânele** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde au fost casele lor, şi, la deal, **Horeştii** (înglobat în Urdeşti, comuna Viişoara, Vaslui) şi **Urdeştii** (comuna Viişoara, Vaslui), o selişte la capătul Pisului, care se numeşte acum **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), din acelaşi ţinut al Fălciului… Şi mai întărim lui Vasile Corlătescul şi cneaghinei lui Annasiia, deosebit de ceilalţi fraţi ai lui, alte părţi de ocină… pe care le-a avut socrul lui Sofron stolnicel… o parte de ocină din satul **Turbăteşti** (înglobat în Vocoteşti, comuna Voineşti, Iaşi), care este în ţinutul Cârligăturii… cumpărătură de la Ionaşco Rafeiu, fiul lui Zane şi de la Maria, nepoata Zanei… / Şi de asemenea le întărim un loc de prisacă în pădure, în hotarul **Budeştilor** (comuna Creţeşti, Vaslui), pe Pârâul Glodului… schimb pe care l-a avut Sofron stolnicel cu popa Vasile, fiul lui Gheorghe din Budeşti, pentru o parte de ocină din Turbăteşti, a şasea parte din a cincea parte”[493].

1640, iulie 8: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Toader de **Călimăneşti** (comuna Puieşti, Vaslui) s-a pârât de faţă, înaintea domniei mele,

[493] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 28, pp. 27, 28

cu Sora şi cu feciorii ei pentru o parte de ocină din Călimăneşti şi pentru o parte de ocină din **Tămăşeni** (înglobat în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), din jumătate de sat de Călimăneşti a patra parte, şi din jumătate de sat Tămăşeni, iar a patra parte, zicând Sora cum ţine acele părţi Toader, fără lege şi fără ispravă. Iar Toader a zis că-i este cumpărătură de la soacră-sa Nastasia, fata Ruscăi, şi a arătat şi zapis de la Nastasia de cumpărătură şi drese de întăritură de la Radul vodă. Iar Sora n-a arătat nici un dres şi a rămas înaintea domniei mele şi din toată legea ţării”[494].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarîşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani, comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan

[494] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 388, p. 397

Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii… / Şi o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti”[495].

1900: „**Dodeşti**, comună rurală în partea de sud a plăşii Mijlocul, judeţul Fălciu, formată numai din satul Dodești. Are o populaţie de 280 familii sau 1.180 suflete, din care 280 contribuabili. Locuitorii sunt răzeși. În satul Dodești se află: primăria; o şcoală, înființată la anul 1868, frecventată de 68 elevi; o biserică, făcută la 1825, deservită de 1 preot și 2 dascăli. Prin mijlocul satului trece pârâul Dodeşti. Teritoriul comunei e brăzdat de 3 dealuri principale. Vite mari cornute sunt 482; cai, 34; oi, 510 şi porci, 280”[496].

---

[495] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

[496] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 162

DOFTEANA

(Dohtana, Doftana, sat pe Trotuş,
comuna Dofteana, Bacău).

1436, septembrie 8: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Balea Plopescul, care primeşte uric pentru „patru sate: pe Tazlău, Topaneşeşti, şi pe Trotuş… şi Bratieşti şi **Dohtana**... Iar hotarul tuturor acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, să fie pe unde au folosit din veac”[497].

1486, noiembrie 21: Întărit de Ştefan voievod, lui Ion Ulan, care cumpărase, cu 70 de zloţi tătăreşti, de la Cerna, fiica lui Balea, „ocina sa dreaptă, a treia parte din satul anume Duhtana, pe Trotuş”[498]. Hotarul, din veac.

1774, iunie 15: Satul **Doftana**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[499]**: Toată suma caselor**: 63. Scădere rufeturi, însă 10: 1 popă, 1 diacon, 8 femei sărace. Rămân birnici 53. / **Birnici:** Ion Macsim / Ştefan Trifan / Toader, croitor / Ştefănică, vătăman / Gheorghiţă Chiticar / Ioniţă Spataru / Chiriţă Gorţul / Vasile, ungurian / Ştefan, ungurian / Gavril Paisa / Ion Grumeza / Mihaiu Giurgiuvan / Ion Giurgiuvan / Mihăilă Micşoiu /

---

497 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 162, pp. 225-227

498 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 265, pp. 408-410

499 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 319, 320

Ştefan, blidar / Acsănii Ţuguiu / Sandul Cambiu / Costan Bitir / Mihălachi Bitir /Vasile Bitir / Istrate Huiban / Gheorghiţă Coman / Stan Nedeş / Ion Roman / Sandul Moţoc / Andreiu, dogariul / Hilip din Slobozia / Ion sin (fiu) lui Giurgiuvan / Costandin nepot lui Giurgiuvan / Vasili fiul lui Bobocu / Toader al lui Bobocu / Vasilachi Bobocu / Ion, argat / Ioniţă Bobocu / Gheorghiţă fiu lui Bobocu / Gavril, rotariul / Costandin zet (al) lui / Toader Mânzală / Gavril Bobocu / Frăţilă, morariu / Vasile, ungurian / Ion, rotariul / Ion Grosul / Neculai fiul lui Gheorghiţă / Toader, bejenar /Dumitru al lui Bobocu / Andreiu fiul lui Coman / Toader, ciubotariul / Ion, argat popei / Ilie Cârsân / Dumitru fiul lui Nacul / Proca Nacul / Costandin, vrâncianul. // **Nevolnici şi femei sărace:** Antimia / Dochiţa / Irina / Catrina / Ilinca / Mihna / Costandin, moşneag / Catrina. // **Rufeturi:** Popa Lăscărachi / Diaconul Mihălachi.

1774, iunie 15: **Târgul Ocnii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, cu lăturaşii de primprejur, avea, după recensământul lui Rumeanţev[500]**: Toată suma caselor**: 58. Scădere rufeturi, însă 58: 1 preot, 2 diaconi. Rămân birnici 30. / **Lăturaşii:** Dumitraşcu Frunză din Doftana / Toader sin (fiu) lui Nedeş din Doftana / Ion Enciul din Doftana / Ion Niamţian, păscar din Doftana / Vasile Paise din Doftana / Simion Nedeş din Doftana / Petre Bitiră din Doftana / Toader Hârbul din Doftana / Ion Hârbul din Doftana / Ioniţă fiul lui Enciul din Doftana / Ştefan Sava din Doftana / Neculai Savin din Doftana / Gheorghi Barna din Doftana / Tănasă din Doftana / Ilii, arman, din Doftana / Ştefan, arman, din

---

[500] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 328, 329

Doftana / Costandin Cociuiu, şaugău, din Doftana / Ilii Cârsin din Doftana / Toader Savalos din Larga / Ion Buduroiu din Larga / Neculaiu Ichim din Larga / Costandin fiul lui din Larga / Mihăilă Atan din Larga / Vasili, baciul, din Cucueţi / Andreiu Frunză din Cucueţi / Toma Frunză din Cucueţi / Ion Paisa din Cucueţi / Neculaiu, vrâncian din Cucueţi /Vasili Paisa din Cucueţi / Neculaiu, ungurian, din Cucueţi / Vasili fiul lui Spoială din Cucueţi / Vasile al lui Spoială din Cucueţi / Dumitraşcu, puşcaş din Cucueţi / Chiriac fiul lui Micul din Bârsăneşti / Radul din Bârsăneşti / Mihaiu din Bârsăneşti / Ani din Bârsăneşti / Lupul din Bârsăneşti / Iordachi din Bârsăneşti /Stan, lăturaş din Bârsăneşti / Ursachi din Bârsăneşti / Costandin Mihu din Bârsăneşti / Andreiu din Bârsăneşti / Dumitru din Bârsăneşti / Toader din Bârsăneşti / Vasili din Bârsăneşti / Gavril din Bârsăneşti / Petre din Bârsăneşti / Anghel din Bârsăneşti / Ioniţă din Bârsăneşti / Ioniţă Hârlău din Brăteşti / Ion Fârcul din Brăteşti / Iftimi, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Toader, păscar al cămăraşului din Brăteşti / Lazăr Bălcan din Brăteşti / Ioniţă fiul lui Pricopi din Brăteşti / Ion Voicul din Brăteşti / Andreiu, tărăbănţaş din Brăteşti.

1900: „**Doftana**, comună rurală în judeţul Bacău, plasa Trotușul. E așezată pe valea Trotuşului și pe Doftana şi se compune din 4 cătune: Doftana, reședința, la confluența celor două râuri; Bogata, de-a dreapta Trotușului; Larga și Cucuieţi, de-a stânga lui. În Condica Liuzilor (1812) se găsește trecută Doftana răzăşească; iar în Statistica din 1878, se află compusă tot din cele 4 cătune de mai sus. Teritoriul comunei se mărginește, la nord, cu al comunei Dărmăneşti, despărţindu-se de el prin pâ-

râul Măscaşiul; la est, cu al comunei Bârsăneşti (satul Brătești şi cu Târgul Ocna); la sud, cu comuna Târgul Ocna; și la vest, cu Transilvania… Are o școală mixtă, care funcționează, din 1865, în satul Doftana, întreținută de stat, într-un local bun, construită, din bârne, de comună, cu 15 prăjini pământ în vatra satului. În anul 1891, școala a fost frecventată de 47 copii, printre care 12 fete. Sunt 4 biserici ortodoxe: 2 în Doftana, 1 în Cucuieţi și 1 în Larga, deservite de 3 preoţi şi 6 cântăreți, și 2 biserici catolice: 1 în Doftana şi alta în Bogata, cu un singur preot. Sunt 640 case de locuit; 18 cârciumi. Populaţia e de 654 familii sau 2.348 suflete: 1.417 bărbaţi, 1.421 femei; 2.554 români și 294 unguri; 2.810 de protecţiune română și 38 ungară; 1.040 agricultori, 19 meseriaşi, 20 industriaşi, 9 comercianţi, 21 profesiuni libere, 42 muncitori şi 22 servitori. Știu carte 147 persoane, nu știu 2.701. Contribuabili, după noul recensământ, sunt 533. După legea rurală din 1864, la 273 locuitori s-au dat 1.289 fălci şi 40 prăjini pământ în împroprietărire... Proprietari mari: N. N. Ghica are o moșie de 12.730 hectare, ce dă un venit anual de 36.500 lei. și G. N. Ghica, o moşie de 9.790 hectare, ce dă un venit de 16.900 lei pe an. În comună se găsesc: o fabrică de cherestea cu aburi, a dlor Niculescu și Miteanu, mai multe ferăstraie de apă și o fabrică de gaz. Viile sunt pe o suprafață de 9 hectare. Via lucrătoare ocupă 0,75 hectare. Animale sunt: 115 cai, 1.790 vite cornute, 530 capre, 1.425 oi și 544 porci. / **Doftana**, sat, reședința comunei cu același nume; situat în valea pârâului Dofteanei, aproape de gura acestui râu în Trotuș. Are o şcoală mixtă; 2 biserici, din care una veche, clădită de locuitori. la 1788, și alta, clădită. la 1889, de locuitori, cu ajutorul Primăriei şi a proprietarului N. Ghica; aceasta din urmă e

deservită de 1 preot şi 2 cântăreţi; este şi o biserică catolică, înălțată de locuitori. la 1861. Are o populaţie de 366 familii sau 1.670 suflete. Vite sunt: 74 cai, 988 vite cornute, 375 capre şi 360 porci. Pe teritoriul acestui cătun se găsesc: o fabrică de cherestea cu aburi; 4 herăstraie de apă; o fabrică de gaz. Pământul abundă în păcură, mai cu seamă in văile Năneasa și Păcuricea”[501].

DOLEJINI

(sat pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui).

1632, mai 19: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Rusul vistier din **Dolejini** (sat pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui)**,** care „a adus un zapis de mărturie de la Maria, fiica Anuşcăi din **Poloceni** (azi Polocinu, comuna Iveşti, Vaslui), făcut dinaintea popii Tănase Gorie, a popii Ionaşcu, a lui Baciul din **Costeşti** (pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui), a lui Gligori, fratele lui Dumitru din **Suricini** (pe Pereschiv, în Tutova, Vaslui)… mărturisind că a dat şi a dăruit, din satul Polocine, un loc de prisacă, oriunde îi va place lui, şi un loc de casă în vatra satului, Aceasta a dat-o ea şi a dăruit-o acelui mai sus scris Rusul vistier din Dolojini şi pepoatei lui, pentru sufletul ei şi pentru sufletul părinţilor ei şi pentru grijania şi pomenirea

[501] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 163, 164

fiului ei Pontelei, la moartea lui, şi să fie şi pomenire a fiului ei”[502].

DOLEŞTI

(comuna Ardeoani, Bacău).

1412, februarie 19: Întărit de Alexandru cel Bun lui „Radu diac, fiul lui Stanislav de la Neamţ”, pentru „două sate pe Tazlăul Sărat, anume **Doleştii** şi Leontineştii… Iar hotarul acestor sate să fie de la Ardeoa, pe la Tazlău, din apă, prin mijlocul plopilor, la marginea plopilor, o pivniţă, de la pivniţă drept la vârful dealului, o movilă, apoi, pe deal, la un păr, o movilă, de la acea movilă, peste pârâu, pe alt deal, o movilă, de la acea movilă, pe deal, de unde se întâlneşte cu hotarul lui Cirţă Stan, o movilă, de acolo la hotarul lui Borzea, o movilă, , de acolo drept la pârâu, la mal, o movilă, apoi pe pârâu în jos, de la Ignat drept pe câmp, mai jos de Cridă, la gura pârâului, apoi în sus, pe pârâu, la vârful dealului, apoi pe vârful dealului în jos, până în faţa pivniţei vechi. Acesta îi este tot hotarul”[503].

1458, martie 12: Întărit de Ştefan voievod Duşcăi, fata lui Toader, care primeşte uric pentru un „două sate pe

[502] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 78, pp. 84, 85

[503] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 32, pp. 45-47

Tazlăul Sărat, anume Dolieştii şi Liontenieştii, şi jumătate din Măzănăeşti, şi jumătate din Poiana Călugăriţei”[504].

DOLHASCA

(aproape de Fălticeni, Suceava).

Primele moşii şi aşezări ale actualei comune Dolhasca, în dreapta Siretului, au fost atestate în 2 iulie 1398, pe când moşia şi aşezările de pe malul stâng al Siretului, de unde se pretinde că ar fi venit străbunii actualei vetre, din 20 iunie 1453. Spre deosebire de Dolheşti, care, ca formulă de plural, defineşte moşia răzeşilor Dolh (Lung – Ioan Bogdan îi înşiruie în splendida lor încrengătură), Dolhasca defineşte statutul de moşie integrală a unui proprietar, lucrată cu robi şi iobagi, desprinsă din moşia răzeşească, prin daniile domneşti, în beneficiul mănăstirii Pobrata (a fratelui, dar a fratelui lui Petru Muşat). Că moşiile primite de călugării de la Probota înseamnă Dolhasca, şi nu Dolheştii, o dovedeşte uricul din 22 februarie 1502, bazat pe două privilegii vechi, obţinute de Şendrea, bunicul cumnatului lui Ştefan cel Mare, asupra Dolheştilor, „Dobra, fiica lui Ivanco, şi verii ei, Toader Macica, şi fratele lui Berzea, fiii Mărinei, toţi nepoţii panului Şandru portar” vânzând vistiernicului Isac „un sat pe Şomuz, anume Dolheşti… pentru şase

---

504 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 68, p. 100

sute de zloţi tătăreşti”[505]. Mult mai târziu, după „hiclenirea” lui Isac, soldată cu confiscarea averilor de către Ştefăniţă Vodă, aveau să ajungă şi Dolheştii în puterea Probotei, care, astfel, devenea unicul moştenitor al neamului răzăşesc Dolh. Cât despre moşiile de pe celălalt mal al Siretului, acestea se numeau, în cea mai mare parte, Heciu şi doar a patra parte purta numele lui Iliaş al lui Cârje, Ilieşeşti sau Ileşeşte, dar sătuleţul acesta dispare curând din istorie, intrând în posesia anonimizatoare a călugărilor Probotei, care, în 1772, aveau pe întinsa moşie Heciu doar 40 de robi ţigani, şi nici un liud (om străin) sau român. De altfel, şi pe dreapta Siretului, nu existau decât 4 curţi tătăreşti, plus robii de pe lângă mănăstire. Şi-atunci, când şi de unde au venit numeroşii locuitori, care, peste doar trei decenii, sub Iordache Cananău, au dat consistenţă satului Dolhasca-Buda? Iancu Nistor susţinea că, „la aşezarea definitivă a hotarului pe temeiul convenției de la Balamutca… în satele de la frontiera Bucovinei se adăpostiră mulţi fugari ruteni, care, după aşezarea hotarului, nu aveau nici un motiv să se mute în Bucovina, ci din contra pribegii adăpostiţi prin Bucovina năzuiau mereu spre hotarul Moldovei şi anume mai ales din momentul în care ei urmară să fie reclamaţi de stăpânii lor din Galiţia şi de când administraţia Bucovinei se învoi să-i extrădeze”[506]. Teoria marelui istoric bucovinean este confirmată de *Condica liuzilor din 1803*, când, în mod spectaculos, Dolhasca ajunge la o populaţie de 387 liuzi şi 10 breslaşi. Numai că liuzi înseamnă „oameni aduşi de peste hotar de către proprietarii de moşii, atât

---

[505] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 264, p. 474

[506] Nistor, I., *Românii şi rutenii în Bucovina*, Bucureşti 1915, p. 57

boieri, cât şi mănăstiri, care se foloseau de munca lor pe un timp oarecare”, după cum precizează Codrescu, mulţi dintre aceştia împământenindu-se ulterior. Practic, istoria obştească Dolhasca, spre deosebire de cea a moşiei Dolhasca, începe cu acest an 1803, aşa cum încep, în fapt, mai toate istoriile obşteşti din Moldova, temelia reală a vetrelor de sate constituind-o reforma agrară a lui Alexandru Ioan Cuza. Vă daţi seama cât de puţină vreme a trecut din 1864 până astăzi şi că fiecare dintre noi reprezintă doar cinci-şase generaţii de oameni stabili, care au o brazdă de apărat?

1398, iulie 2: Ispisocul sârbesc al lui Ştefan Voievod, „cuprinzător că a dăruit două sate pe pârâul Pobratei, însă unul Bodino şi **altul mai sus de acela**, sfintei cu hramul Sfântului Nicolae, care mănăstire este în Poiană, între Şomuz şi pârâul Pobratei”[507]. În înscrisurile mai târzii, de întăritură, se scrie: „Am dat acestei adevărate mănăstiri a noastre din Poiană, care este între Şomuz şi pârâul Pobratei, două sate, anume Budinţi, iar al doilea, mai sus de acesta, Tatarei”[508], adică **moşia Turbata**, unde, de fapt, au fost aduşi tătarii lui Petru Şoldan de la Tămârtaşinţi (Şoldăneşti) şi dăruiţi mănăstirii.

1404, iulie 20: Suret de la Alexandru cel Bun pentru „două sate pe pârâul Pobratii, sfintei mănăstiri cu hramul Sfântul ierarh Nicolae, care este în Poiană, între Şomuz şi între pârâul Pobratei, un sat anume Bodinţii şi

---

507 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 6, pp. 6, 7

508 Ibidem, p. 9

altul din sus de acela (identificat de autori cu „moşia Turbata")"[509].

1453, iunie 20: Alexandru Voievod întăreşte logofătului Mihail şi „satele lui drepte, pe care le-a cumpărat, pe banii săi drepţi, de la pan Oană Pîşco şi de la soţia lui, sora lui Raicu, anume: unde este curtea de jos a lui Neagoe, care este pe Siret, şi **alt sat, mai sus de curte, anume Părtănoşi**, şi alte sate, pe cealaltă parte a Siretului, anume: Pobrate, şi Berindeşti, şi Valea Seacă, şi Heci"[510].

1499, noiembrie 23: Ştefan cel Mare cumpără de la „Maruşca, fiica Nastei, şi vara ei, altă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui **Iliaş al lui Cârje**… un sat pe Siret, anume Ilieşeuţii, şi cu mori pe Siret; şi l-au vândut domniei mele pentru 200 de zloţi tătăreşti", pentru a-l dărui mănăstirii Bistriţa, deşi privilegiul „bunicului lor Iliaş al lui Cârje de la bunicul nostru, Alexandru voievod, acel privilegiu s-a pierdut"[511].

1500: „Soţia lui Isaia vornicul, Sora, va fi îngropată la mănăstirea Probota, unde este înmormântat fiul ei, Dumşa postelnicul, cum se vede din inscripţia de pe patra de mormânt: Această groapă este a robului lui Dumnezeu, pan Dumşa postelnic, fiul Sorei, sora lui Ştefan Vodă, care s-a strămutat către veşnicul locaş în anul 7008, adică 1500, ianuarie"[512].

---

[509] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 19, pp. 27, 28

[510] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 33, p. 46

[511] AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 246, pp. 441, 442

[512] Bogdan, I., *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi 1933, p. 15

1514: „O fiică cunoscută a lui Şandrea şi a Mariei se numea Neacşa (într-un uric de la Bogdan Voievod, din 7022, adică 1514). Domnul arată că dă mănăstirii Pobratii „un sat anume Heaciul, pe care au fost dat acel sat *vara Domniei sale, Neacşa, fata Mariei, sora tatălui Domniei sale, Ştefan Vodă,* la moartea sa, din al său uric şi cumpărătoare, ce le-au fost cumpărat tatăl Domniei sale, răposatul Ştefan Vodă”[513].

1625, iunie 26: „Dat-am cartea domniei mele slugilor noastre lui Ionaşco Moga şi lui Păcurar, nepoţii Popşei din Ilişeşte, spre aceea ei cu cartea domniei mele să fie tari şi puternici a ţine şi a apăra dreapta ocina lor din sat Ileşeşte, a patra parte, partea din mijloc, ca să aibă ei a ţine pe unde a ţinut moşul său Popşea şi unchiul lor Nechita Popşescul”[514].

1772: Conform recensământului lui Rumeanţev, Heciu avea „42 ţigani ai Pobratii”, Tătăruşi „4 birnici”, cu tot atâtea case[515]. Dolhasca, Buda, Gulia, Ilieşeştii, Probota nu apar în recensământ, fiind vetre pustii. Apare însă o aşezare „Seliştia”, cu 13 case şi 8 rufeturi, însemnând 1 mazil, 4 argaţi şi păstori ai lui, 2 femei sărace, 1 popă şi doar 5 birnici, care poate fi Dolhasca, fiind trecută în recensământ mai jos de Dolheşti.

1792: „Împărţală de ţigani pe trei fraţi, după cum şi-au împărţit ţiganii, adică părintele Eftimie Cananău proegumenul cu cumnata Sfinţiei Sale, a răposatului

---

513 Bogdan, I., *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi 1933, p. 14

514 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova,* vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 351, p. 425

515 AŞRSSM, *Moldova în epoca feudalismului*, I, Chişinău 1975, p. 349

Constantin Cananău biv vel (fost mare – n. n.) paharnic, şi cu fratele Sfinţiei Sale, Iordachi Canano vel Ban (Iordachi era la Dolhasca)”[516].

1803: În „Condica liuzilor pe 1803”, adică „a oamenilor aduşi de peste hotar de către proprietarii de moşii, atât boieri, cât şi mănăstiri, care se foloseau de munca lor pe un timp oarecare. Visteria nu putea percepe nici o dare de la toţi aceşti liuzi sau oameni străini”[517]. În Ocolul Siretul de jos, „Iordachi Cananău, banul, avea Dolhasca, din judeţul Suceava, şi în biserica de acolo fu şi pus în pământ, la 11 mai 1803”[518]. „**Dolhasca-Buda**, a casei banului Iordache Cananău, lucrul pământului, şi loc de mijloc, cu liuzii serdarului Anastasie”[519], 387 liuzi şi 10 „breslaşi ot tam, asemine”, scutiţi de bir „de către casă. Cei 387 liuzi au plătit, pe 3 luni, 1.112 lei, din totalul anual de 4.448 lei. „**Gulie**, cu liuzii ot Heciu, a mănăstirii Probota, asemene”, avea 48 liuzi, cu 150 lei de plată pe 3 luni, din 600 anual.

1825, septembrie 4, Iaşi: „Ioan Sandu Sturdza, domnul Moldovei, întăreşte boierilor Constand Negre, fost mare spătar, şi cumnatului său Ioan Pătraşcu, fost mare ban, „slobozenia pentru alcătuirea de târg pe moşia lor Brătenii, ţinutul Suceava, dată prin cartea sa din 1 iunie 1825. Împotriva înfiinţării târgului s-a ridicat Stavarachi Bosie, fiul lui Nicolai Bosie agă, proprietarul moşiei Sireţelul, „zicând că slobozenia de alcătuire de

[516] Iorga, N., *Studii şi documente cu privire la Istoria Românilor*, vol. XXI, Bucureşti 1911, p. 185
[517] Codrescu, Th., *Uricarul*, Vol. VII, Iaşi 1886 p. 241
[518] Iorga, N., *Studii şi documente cu privire la Istoria Românilor*, vol. XXI, Bucureşti 1911, p. 254
[519] Ibidem, p. 246

târg este de simţitoare pagubă pentru moşiile învecinate”. Cercetând motivele, marii boieri n-au găsit „nici un temei destoinic de oprire” şi, prin anaforaua din 18 iulie 1825, propun domnului înfiinţarea târgului, fiind spre „folosul visteriei şi alişverişul ţării”, aşa cum au stabilit proprietarii locului cu „jidovii neguţători care s-au găsit a-şi face dugheni şi locuinţe pe moşie”, la 2 iulie 1825. Se stabileşte organizarea târgului şi plata bezmănului pe stânjenul de dugheană, cârciuma şi casa „ce va prinde loc la uliţă”, câte 4 lei pe an, în două vadele, cei de la mahala câte 2 lei stânjenul; lungul dughenelor să fie de 19 stânjeni, iar şandramaua de un stânjen şi jumătate; cei ce vor face negoţ cu vin, rachiu, păcură, pitarii şi mungerii, în dughenele lor, să plătească bezmenul numai pentru dugheni, „cu alt havaet să nu fie supăraţi”; căsăpiile, câte se vor face, „jumătate să fie ale stăpânilor târgului şi jumătate ale negustorilor; venitul cotului va fi al stăpânilor şi se va plăti câte 30 parale butea şi 15 parale polobocul; imaşul va fi din locul târgului, până în hotarul moşiei Sireţel, **moşia Dolhasca** şi apa Siretului, „împlinindu-se 1.000 de stânjeni de plată în bezmen” şi va cuprinde şi ţarina din sus, care se numeşte Livezile, pe care să nu pască mai mult de 5 vite, fără viţei şi mânzaţi; locul pentru şcoală, pentru două case de obşte, pentru „mormântări” şi feredeu să fie în dosul uliţei şi să nu se plătească bezmen; casa căpităniei să fie în piaţa târgului de vite; alte case de alişveriş să nu se facă, decât un scrânciob, care va fi al stăpânilor târgului; celor ce nu vor plăti bezmenul la vadelele hotărâte să li se scoată dughenele la mezat; epitropii se vor alege din breasla negustorilor. Domnul întăreşte şi zilele de iarmaroc, din 15 august, de Sfânta Maria Mare, şi 7 ianuarie, de Sfântul Ioan Botezătorul,

precum şi ziua de târg săptămânal, care va fi lunea. Venitul mortasipiei de la vitele ce se vor vinde în zilele de târg, cât şi la iarmaroace, câte 24 bani de toată vita mare, bou, vacă, cal şi capră să „fie a stăpânitorilor târgului; se scutesc şi 12 oameni străini”, sub numele de pârgari, care să fie aduşi de peste hotar”, care să păzească târgul de foc şi „pentru orice alte întâmplătoare trebuinţe” ale târgului”[520].

1886, mai: „O vacă a locuitorului Gheorghe Ioan Miron, din comuna Dolhasca, plasa Siret, județul Suceava, a făcut un vițel cu două capete îngemănate, două guri, patru ochi și trei urechi; corpul avea patru picioare și părul galben. Acest monstru nu a trăit. / În ziua de 14 Mai curent, a plouat bine prin plăși și în special la plasa Șomuz-Moldova, județul Suceava; ploaia ce a căzut în acea zi, în comuna Pleșești, a fost însoțită de grindină deasă și mare, care a durat ca trei ore, cauzând următoarele stricăciuni: A distrus 60 fălci grâu de toamnă al dlui Gheorghe Măcărescu, din care 30 fălci se speră a se îndrepta; 30 fălci grâu de toamnă, 12 fălci de orz și 26 fălci ovăz a dnei Calipso Condrea, din care parte se speră a se îndrepta; 6 fălci de ovăz al dlui Burah Harodniceanu, ca la 180 fălci semănături de pâine albă a locuitorilor și toate semănăturile de cânepă, a stricat mai multe ferestre pe la casele locuitorilor, le-au mâlit arături și semănături. / Asemenea, a plouat cu grindină și la comuna Liteni; din cauza ploii mari și a furtunii ce a urmat, s-au rupt podețe, îngrădiri, s-au întrerupt linia căii ferate, în mersul de la Liteni, spre Dolhasca, s-au mâlit și distrus arături și semănături, care se speră a se îndrepta; de asemenea, în

---

520 DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1838, pp. 580, 581

comuna Rotopănești, tot în arătata zi, a căzut fulgerul pe casa locuitorului Vasile Dumitru Andrei, stricând un căprior de la acoperământ, apoi intrând în casă, a atins pe soția și o copilă a numitului locuitor, cărora le-a ars pielea la picioare, parte de corp și față, din care cauză, devenind greu bolnave, s-au transportat în cura spitalului județean. / Pe teritoriul comunei Horodniceni, tot în ziua de 14 curent, a căzut o ploaie furtunoasă, cu puțină grindină, dar n-a făcut alte stricăciuni, decât foarte puțin la arborii fructiferi; asemenea, ploaia cu grindină ce a căzut pe teritoriul comunei Sasca a distrus mai toate țarinele cu semănături ale locuitorilor, precum și parte de pe proprietatea dnei Elena Gh. Sutzo, și fulgerul a lovit 6 oi, de la stâna dlui Iorgu Vasiliu, care au și pierit; nu mai puțin, pe teritoriul comunei Giurgești, ploaia cu grindină a făcut stricăciune la semănăturile locuitorilor, posesorilor și proprietarului Ciulei, a mâlit arături și fânețe”[521].

1888, decembrie 8: „București, 8 decembrie / Ministerul de Interne // CAROL I, / Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al României, / La toți de față sănătate: Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul de interne, sub No. 18.703; / În virtutea art. 30, 31 și 34 din legea județeană, / Am decretat și decretăm: / Art. I. Consiliul județului Suceava este convocat în sesiune extraordinară, pentru ziua de 3 ianuarie 1889, spre a se ocupa cu cestiunile următoare: / Să se pronunţe asupra despăgubirii fraților Veissengrün de costul terenului luat pentru construirea liniei ferate Dolhasca-Fălticeni”[522].

---

[521] *România Liberă*, Anul X, Nr. 2640, duminică 25 mai / 6 iunie 1886, p. 3

[522] *Monitorul Oficial*, No. 199, vineri 9/21 decembrie 1888, p. 1

1893: „Dolhasca, comună rurală situată în partea nordică a plasei Siretul de Sus şi la 24 km de Folticeni. Se megieşeşte, la est, cu comunele Lespezi şi Tudora, din județul Botoşani, la vest, cu comunele Dolhești şi Tătăruşi, la sud, cu comuna Lespezi şi la nord, cu comunele Dolhești şi Tudora, despărţindu-se de toate părţile prin semne convenţionale. Are forma unui hexagon neregulat. Compusă din satele: Dolhasca, Gulia, Probota şi Ruda, cu reşedinţa în satul de la care şi-a luat numele. Populată cu 1.263 capi de familie, ce numără 4.406 suflete sau 2.197 bărbați şi 2.209 femei, din care 125 izraeliţi. Contribuabili sunt 838. Are 4 biserici, câte una în fiecare sat, cu 6 preoţi şi 11 cântăreţi, şi trei școli rurale mixte, frecventate de 133 şcolari, din 234 băieți şi 228 fete cu etatea de şcoală aflători în comună. Bugetul comunei, pe anul financiar 1892-1893 are, la venit, 21.918,48 lei şi la cheltuieli tot atât, iar al drumurilor, 4.291,81 lei venit şi 3.700 cheltuieli. În toată comuna sunt 89 cai, 69 mânji, 8 armăsari, 187 iepe, 463 boi, 743 vaci, 4.150 oi şi 791 porci. Altitudinea comunei, de la nivelul mării, variază între 325-335 m. E udată de râul Şiret şi pâraiele: Şomuzul Mare, Păltinosul, Probotei, Pietrosul, Pârțul lui Pulpă, Pietrosul-Budei, Râmnic, Siliştea, Turbata, Turbăţica, Vămeni, Poiana ş. a. **Moşia e proprietatea Statului**, fostă a Mănăstirii Probota. Suprafața ei e de 5.100 fălci, din care 2.460 fălci pădure (Statul are 4.165,8380 hectare pădure), 2.105 cultivabile, şi restul neproductiv. Anul acesta s-a cultivat: 307 hectare grâu, 1.616 hectare porumb, 324 hectare orz, 160 hectare ovăz, 18 hectare hrişcă şi 25 ari vie. Locuitorii împroprietăriţi la 1864 şi 1879 sunt: 472 fruntași, 530 pălmași şi 149 codași, stăpânind 2.622 fălci şi 38 prăjini. Mai însemnată în

comună e Mănăstirea Probota. / **Dolhasca, sat** pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume. Aşternut pe frumosul şes al Siretului şi mănoasa vale a Şomuzului Mare, e împărţit în mahalalele: Vămeni, Vântulești, Cotu Morii, Seudenii şi Ciuchinarii. Numără 403 case, populate cu 460 capi de familie sau 1.717 suflete (895 bărbați şi 922 femei), din cari 60 izraeliţi, nemţi etc. Contribuabili sunt 320. Vatra satului ocupă 130 fălci. Majoritatea locuitorilor sunt bunişori gospodari, dar sunt şi din acei ce-şi pierd vremea pe la gară. Moşia, proprietatea Statului, fostă a Mănăstirii Probota, are întinderea de 1.643 fălci, din care 600 cultivabile, 720 pădure (Statul are 1.362 hectare pădure), 100 fălci fânaţ şi restul nefolositor. Împroprietăriţi la 1864 şi 1879 sunt 173 fruntași, 187 pălmași şi 63 codași, stăpânind 1.161 fălci și 37 prăjini. Are o biserică, cu patronatul „Învierea”, zidită de săteni, la 1877, servită de 3 preoţi şi 2 cântăreţi şi împroprietărită, la 1864, cu 25 fălci şi 40 prăjini, şi o școală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de stat, înfiinţată la 1866, frecventată de 75 şcolari, împroprietărită, la 1879, cu 6 fălci 40 prăjini. Numărul copiilor între 7-12 ani din raza şcolii sunt 133 băieți şi 145 fete. Drumurile principale sunt la Lespezi (8 km), la Gulia (1500 m), la Dolheștii Mici (4.000 m) şi la Poiana Răhtivanului (5 km). Satul Dolhasca n-a fost totdeauna unde se află astăzi. În vechime, spun bătrânii că era peste Siret, pe locul numit acum Livadă şi Silişte şi se numea Iliești sau Ilişești. Pe locul ce ocupă azi erau păduri mari de stejar şi ulm, arbori de care se găsesc şi acum aproape pietrificaţi, cu lemnul negru ca abanosul şi foarte frumos şi trainic pentru mobile, în albia şi malurile Siretului, fiind mâliţi la o adâncime de 5-7 metri. Fie din cauza albiei neregulate şi inundaţiei la care era expus satul, fie din

cauză, precum spun mulţi, că pe aci, fiind şleahul cel mare, de la Botoşani, la Paşcani, Bucureşti şi Iaşi, în trecerea păgânilor turci şi tătari se aduceau multe stricăciuni avutului sătenilor, fiindu-le viaţa ameninţată şi trăind cu frica în sân, satul Ilieşti se mută pe ţărmul drept al râului, şi anume pe Dealul Viei şi fiindcă, drept în locul unde s-a aşezat satul, Siretul făcea un fel de vârtej, numit în localitate „dolie”, de aci se crede că ar fi convenit să dea şi numele satului Dolha („dolh, dolha”, în româna veche, însemna „lung, lungă” – n. n.) şi mai târziu Dolhasca. Poate însă, şi aceasta cred că e mai admisibil, ca Dolhasca să fie un termen slavonesc (precum avem Dorna, tot aşa poate fi şi Dolna). După câtva timp, ne mai convenindu-le poziţiunea de pe Dealul Viei, se scoborâră pe vale, unde sunt acum. La început, toate casele au fost făcute din lemnul de pe loc. Mai înainte de 1864, singur satul Dolhasca forma o comună. La 1864, Buda şi Gulia se alipiră la Dolhasca şi, în 1870, se uni şi Probota. Din bugetul ce se păstrează în arhiva primăriei, se vede că primarii de Dolhasca, Gulia şi Probota erau plătiţi fiecare cu câte 3 galbeni pe an. / La 1803, „Dolhasca-Buda a casei Banului Iordache Cananău, împreună cu liuzii Serdarului Anastasie, numărau 387 liuzi, plătind 4.448 lei bir anual, fiind şi 10 scutiţi”. La liuzii birnici se adăugau „breslaşii ot tam” (tot de aici – n. n.), „10 liuzi cu 140 lei bir pe an” (*Uricar*, de T. Codrescu, vol. VII, p. 246). / La 1821, turcii trec prin Dolhasca, dar nu-i pricinuiesc nici o stricăciune, graţie mijlocirii ce a făcut un oarecare „Monsieur Diubsche”, către mai-marele celor 150 turci din Botoşani (*Ist. Mitr. Mold.*, p. 143). / Se spune că moşia Dolhasca, cu trupul Buda, avea, mai înainte, o întindere cu mult mai mare, dar din ea s-au tot înstrăinat

bucăţi. Aşa, povestesc bătrânii satului că unui slujbaş mare, de 1a cârmuire, ce venea dinspre Botoşani, îi căzu un cal, la un podeţ. Ca să nu rămână cu butca în drum, el ceru un cal de la Cananău, care nu-i dete. Se adresă atunci către Paşcanu, proprietarul Tudorei, care-i trimise patru cai din cei mai frumoşi, cerându-i în schimb să mijlocească pe lângă Vodă a i se da şi lui o parte din Dolhasca, ce-i trebuia numaidecât. Ajuns la Divan, slujbaşul îndeplini dorinţa lui Paşcanu. Tot cam astfel se dădu o altă bucată, la Poiana Răhtivanului, şi o a treia la Sireţel. / **Dolhasca, gară** în satul cu acest nume, la 408 km de București. Schimbarea liniei spre Folticeni"[523].

1896: În cadrul manevrelor din toamna anului 1896, „Divizia a 8-a va fi concentrată la Dolhasca, pe malul drept al Siretului; Brigada de Piatra-Neamţ, venind înspre Fălticeni va lua acest oraş, gonind Brigada 2 din Divizia care se retrage la Dolhasca"[524].

1897: „**Catastrofa din** Moldova. Ploaia torenţială, care a inundat ieri stradele Capitale, nu a fost decât răsunetul îndepărtat al trombei de apă care s-a revărsat, tot ieri, asupra mai multor puncte din ţară, dar mai ales în Moldova de Sus. O telegramă a corespondentului nostru din Iaşi, sosită aseară, după punerea ziarului sub presă, ne anunţa calamitatea întâmplată. Iată telegrama, în îngrozitoarea ei expresivitate: O trombă de apă a inundat linia Paşcani-Lespezi-Dolhasca. Oraşele şi satele sub apă. Sunt numeroase victime. Podul Paşcani a fost rupt. Circulația este întreruptă. Linia Iaşi-Vaslui e de asemenea între-

---

[523] Ionescu, Serafim, *Dicționar geografic al județului Suceava*, București 1894, pp. 95-97
[524] *Epoca*, No. 192, Anul II, sâmbătă 29 iunie 1896, p. 1

ruptă”[525]. / „**Inundaţiile din Suceava.** De trei zile plouă neîncetat; în noaptea trecută a fost un adevărat potop; întregul oraş era în picioare, de frica unei catastrofe, toate pivniţele sunt pline de apă, din care cauză mai multe case din mahalaua Sucevei s-au scufundat. Podul cel mare de pe Moldova, de la Mălini, care pune în comunicaţie plasa Muntelui cu restul județului, a fost rupt de ape, cel de la Dumbrăviţa a avut, ieri noapte, aceiaşi soartă; toate podurile de pe Bistrița, Siret, Râşca, Şomuz nu mai există. Terasamentele căitor ferate Dolhasca-Fălticeni, Dolhasca-ițani şi Dolhasca-Lespezi-Paşcani sunt rupte în mai multe părţi, iar trenurile în aceste părţi nu mai circulă. Siretul a ajuns în gara Paşcani. Oamenii bătrâni asigură că nu-şi reamintesc ca vreodată pâraiele Siretul şi Şomuzul să fi fost unite, Bistrița şi Moldova să fi venit aşa mari. Inundaţiunile au produs pagube colosale. Între Cornul Luncii şi Tupilaţi, toată valea Moldovei e sub apă. Domnii Gh. Ghilescu, Principesa Sutzo, Moscovici, Radu de Deal, Steinheld, Juster etc., proprietari arendaşi ai mai multor moşii, au suferit pagube care se urcă la peste un milion jumătate. În acest timp, domnii Softa, prefect, şi Gh. Radu, primarul Fălticenilor, stau la moşiile lor, unde se ocupă cu strângerea recoltei, abandonând totul pe mâinile directorului prefecturii, care maltratează lumea, pentru a scăpa de ei”[526].

1899: „Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că, în ziua de 9 Decembre 1899 şi următoarele, orele 10 dimineaţa, se va ţine licitaţiune publică, conform art. 6, 24 şi următoarele din legea înstrăinării bunurilor Statului şi răscumpărării embaticurilor, în localul prefecturii

[525] *Epoca*, No. 466, Anul III, sâmbătă 31 mai 1897, p. 3
[526] *Epoca*, No. 482, Anul III, marţi 17 iunie 1897, p. 2

județului Suceava, pentru vinderea bunurilor mici arătate mai jos: Locul cârciumii de la Ungureni, de pe moşia Gulia, pe plan lit. b5, în întindere suprafaţa totală ca de 1.860 mp, situat în comuna Dolhasca, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se la nord şi est cu **Toader al Ilincăi**, la sud şi vest cu **Neculai Partenie**; arendat, pe anul 1899-1900, cu lei 7; garanţia: lei 15. Concurenţa începe de la suma de lei 90. / Livada cu pomi roditori şi sălbateci, de pe moşia Dolhasca, pe plan lit. b12, în întindere suprafaţa totală ca de 1 hectar, 9.069 mp, situat în comuna Dolhasca, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se la nord cu drumul între loturi, la sud şi vest cu lotul No. 223, şi la est cu lotul mare No. 3; arendat, pe anul 1899-1900, cu lei 28; garanția: lei 136. Concurenţa începe de la suma de lei 762, bani 75. / Locul cârciumii, cu o casă cu 3 încăperi, o pivniţă de piatră boltită, de pe moșia Dolhasca, pe plan lit. b1, în întindere suprafaţa totală ca de 2.429 mp, situat în comuna Dolhasca, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu șoseaua Dolheşti-Lespezi, la est, cu un drum din sat, la sud, cu grădinile locuitorilor, şi la vest, cu drumul; arendat, pe periodul 1896-1901, cu lei 68, bani 50 anual; garanţia: lei 140. Concurenţa începe de la suma de lei 947, bani 20. / Locul cârciumii din Sândeni, cu o casă cu două încăperi, o sală şi o pivniță de piatră boltită, de pe moşia Dolhasca, pe plan lit. b8, în întindere suprafaţa totală ca de 3.581 mp, situat în comuna Dolhasca, plasa Siret, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu locul lui **Ioan Păduraru**, la est, cu C. F. R., la sud, cu **Vasile a lui Gheorghe Bârleanu** şi, la vest, cu drumul; arendat, pe periodul 1896-1901, cu lei 80

anual; garanţia: lei 160. Concurenţa începe de la suma de lei 646. / Locul cârciumii de la Turbata, având pe el o casă ruinată, de pe moşia Dolhasca, pe plan lit. b11, în întindere suprafaţa totală ca de 4 hectare, 2.966 mp, situat în comuna Dolhasca, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la sud, cu **Ion Niţă, Alexandru Dascăl**, la vest, cu **Ilie a lui Gheorghe Bucatariu**, la nord, cu moşia Tudora, şi, la est, cu **Zamfir a lui Ioan Torescu**; arendat, pe periodul 1897-1902, cu lei 132 anual; garanţia: lei 264. Concurenţa începe de la suma de lei 1.336. / Locul cârciumii de la Buda, având pe el o casă cu două încăperi, o sală şi pivniţă de piatră boltită, de pe moşia Dolhasca, pe plan lit. b15, în întindere suprafaţa totală ca de 7.623 mp, din care ca 2.949 mp călcaţi, situat în comuna Dolhasca, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu locurile de casă ale locuitorilor **Ion a lui Vasile Rotaru** şi **Gheorghe Apostol**, la est, cu un drum, la sud, cu locurile de casă ale **preotului Cozma**, şi, la vest, cu şoseaua din sat; arendat, pe periodul 1895-1900, cu lei 95 anual; garanţia: lei 190. Concurenţa începe de la suma de lei 887. / Locul de pe moşia Tătăruşi, pe plan lit. b2, în întindere suprafaţa totală ca de 4.950 mp, situat în comuna Tătăruş; plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu locul de casă al locuitorului **Gheorghe Avram**, la est, cu al lui **Iordache al Butulasei**, la sud şi vest, cu strada; arendat cu sus zisa moşie, pe periodul 1900-1905; garanţia: lei 20. Concurenţa începe de la suma de lei 198. / Locul cu o casă de bârne cu 2 odăi, sală, cu pivniţă dedesubt, de pe moşia Tătăruşi, pe plan lit. b3, în întindere suprafaţa totală ca de 726 mp, situat în comuna

Tătăruşi, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu loc de casă al locuitorului **Gheorghe a Năzari** şi **Simion a Năzari**, la est şi vest, cu strada, şi la sud, cu şoseaua; arendat cu sus zisa moşie, pe periodul 1900-1905; garanţia: lei 30. Concurenţa începe de la suma de lei 279. / Locul ariei de pe moşia Tătăruş, pe plan lit. b4, în întindere suprafaţa totală ca de 7.563 mp, situat în comuna Tătăruş, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu locul locuitorului **Vasile Băbălcu**, la est, cu **Vasile Băbălcu** şi **Maftei Prisacariu**, la sud, cu **Vasile Prisacariu**, şi la vest, cu drumul; arendat cu sus zisa moşie, pe periodul 1900-1905; garanţia: lei 35. Concurenţa începe de la suma de lei 302, bani 52. / Locul cu moară cu o piatră, în stare proastă, de pe moşia Tătăruş, pe plan lit. b5, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Tătăruş, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord şi est, cu loturile din Câmp, la sud, cu Pârâul Mare, şi la vest, cu loturile din Câmp; arendat cu sus zisa moşie, pe perioclul 1900-1905; garanţia: lei 405. Concurenţa începe de la suma de lei 4.050. / Locul cu moară cu o piatră, în stare proastă, de pe moşia Tătăruş, pe plan lit. b6, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Tătăruş, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, est şi vest, cu loturile de Câmp, şi la sud, cu Pârâul Mare; arendat cu sus zisa moșie, periodul 1900-1905; garanţia: lei 405. Concurenţa începe de la suma de lei 4.050. / Locul cu moară cu o piatră, în stare proastă, de pe moşia Tătăruş, pe plan lit. b7, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Tătăruş, plasa Moldova-

Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord şi est, cu loturile din Câmp; arendat cu sus zisa moşie, pe periodul 1900-1905; garanţia: lei 405. Concurența începe de la suma de lei 4.050. / Locul cu moară cu o piatră, de pe moşia Tătăruş, pe plan lit. b8, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Tătăruş, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord-est, cu loturile din Câmp, şi, la sud şi vest, cu Pârâul Mare; arendat cu sus zisa moşie, pe periodul 1900-1905; garanţia: lei 405. Concurenţa începe de la suma de lei 4.050. / Locul de pe moşia Dolhasca, pe plan lit. b7, în întindere suprafaţa totală ca de 8.053 mp, în care intră şi drumul de 6 metri lăţime, exclus din vânzare, situat în comuna Dolhasca, plasa Siret, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu lotul mare No. 25, la sud, cu porţiunea pe plan lit. b6 (prin deschizătura drumului, la punctul 1), la est, cu parte din locul **sergentului Ştefan Grigoriu**, la vest, cu apa Siretului; arendat, pe anu11899-1 900; garanţia: lei 10. Concurenţa începe de la suma de lei 80, bani 53 // No. 83.042 bis – 1899, octombrie 22"[527].

1899: Teritoriul vechiului Ilişieuţi sau Ilişeşte, deci vechiul sat Dolhasca, cel de pe Dealul Mare şi din împrejurimi, care purta numele lui Ilie Popşea, este uşor de identificat, după licitaţia din 1899, în care se vorbeşte despre parcelele de pământ din Lespezi şi, mai sus, Heci, de pe moşia care a aparţinut mănăstirii Probota: „Locul cârciumii din colt, pe plan lit. b4, de pe moşia Heciu, în întindere suprafaţa totală ca de 1.240 mp, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord-est, cu drumul şi, la

[527] *Monitorul Oficial*, Nr. 183, 15/27 noiembrie 1899, pp. 6354-6357

sud-vest, cu locuitorii **Gheorghe Ciocănel, Alexandru Rusu** şi **Vasile a lui Ilie Niţă**; arendat, pe anul 1899-1900, cu lei 3, bani 75; garanţia: lei 10. Concurenţa începe de la suma de lei 349, bani 60. / Locul cu moara cu o piatră, stare slabă, pe plan lit. b2, de pe moşia Heciu, în întindere suprafaţa totală ca de 9.450 mp, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord şi vest, cu drumul, la est cu locuitorul **Gheorghe Puiu**, şi la sud cu locuitorii **Vasile Hrişcă** şi **Ion a lui Nică Puiu**; arendat, pe periodul 1897-1902, cu lei 48 anual; garanţia: lei 96. Concurenţa începe de la suma de lei 3.550. / Locul ariei, având pe el un coşar şi un hambar ruinat, precum şi materialul unei standole şi a unei case, pe plan lit. b5, de pe moşia Heciu, în întindere suprafaţa totală ca de 2 hectare, 7.200 mp, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu imaşul satului Heciu, la sud cu şoseaua Heciu-**Tătăruş** (unde au fost aduse curţile cu tătari ale lui Petrea Şoldan, de la Tământaşinţi – n. n.), la est cu şoseaua şi locul de casă al locuitorului **Vasile Melinte**, la vest cu locul casei lui **Simion Lişman** şi imaşul locuitorilor; arendat, pe periodul 1895, până la 1900, cu lei 55 anual; garanţia: lei 110. Concurenţa începe de la suma de lei 1.308. / Locul hăţaşului, pe plan lit. b7, de pe moşia Heciu, în întindere suprafaţa totală ca de 3 hectare, 5.352 mp, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord şi sud, cu drumul, la Est cu locurile însurăţeilor şi, la vest, cu zona C. F. R. Lespezi-Paşcani; arendat, pe periodul 1895-1900, cu lei 22 anual; garanţia: lei 45. Concurenţa începe de la suma de lei 1.414, hani 10. / Locul morii din sus, de la Bodeşti,

cu mai multe răchiţi pe malul pârâului Bodeşti, din moşia Heciu, pe plan litera b8, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord, cu loturile mici No. 85, 86, 87, 88 şi 89, la sud şi est, cu lotul mic No. 84 şi cu pârâul Bodeşti, şi, la nord-vest, cu **parcelarea locuitorilor de pe Tătăruş**; arendat, pe anul 1899-1900, cu lei 100; garanţia: lei 200. Concurenţa începe de la suma de lei 2.550. / Locul morii din jos, de la Bodeşti, cu mai multe răchiţi pe malul pârâului Bodeşti, din moşia Heciu, pe plan litera b9, în întindere suprafaţa totală ca de 5 hectare, situat în comuna Lespezile, plasa Siretul, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se, la nord-est, cu loturile mici No. 80, 81, 82, 83 şi 84, şi, la sud-vest, cu pârâul Bodeşti; arendat, pe anul 1899-1900 cu bunul de mai sus; garanţia lei 200. Concurenţa începe de la suma de lei 2.550"[528].

1899: „Se publică spre cunoştinţa generală că, în ziua de 18 Noiembrie 1899, orele 11 a. m., se va ţine, în localul primăriei comunelor respective de care depinde fiecare din bunurile notate mai jos, licitaţiune publică orală pentru arendarea terenurilor de arătură, de fâneţe şi a golurilor de munte pentru păşune, încorporate pădurilor prin perimetrarea lor, cu ocaziunea vinderii de veci a moşiilor respective: **Gulea:** „393. **Locurile de fâneţe**, şi anume: Poiana Crâşmarului, ca de 1 hectar, 6.150 mp, dimpreună cu **locurile de arătură**, şi anume: Poiana cu Oameni, ca de 11 hectare, 4.600 mp, şi poiana Holtoanei, ca de 10 hectare, 250 mp, şi fără terenul din Valea Poienii, în întindere ca de 3 hectare, 5.000 mp, date în folosinţa gardienilor pădurii, situată în perimetrul pădurii

[528] Ibidem

Statului **Gulia**; garanţia provizorie lei 180”[529]. / **Probota:** „397. **Locurile de arătură**, anume: Poiana lui Oică, ca 2 hectare, 9.900 mp; marginea la Poiana lui Oică, ca 7.200 mp; Poiana Bălaşei, ca 1 hectar, 8.100 mp; Sandului, ca 2 hectare, 9.300 mp; Frasinului, ca 19 hectare, 5.300 mp; poienile la Ursari şi Nemţeşti, ca 20 hectare 7.000 mp; poiana Coptului, ca 13 hectare, 1.400 mp; a lui Nicolae a Timoftoaei, ca 8 hectare, 2.300 mp; marginea de la Ursari, ca 4.500 mp; dimpreună cu **locurile de fâneţe**, şi anume: poienile lui Oică, cu fâneţe, ca un hectar, 6.800 mp; poiana lui Dănilă, ca 3 hectare, 1.100 mp; a lui Nestor Roată, ca 1 hectar, 3.200 mp; poiana de la Pădurărie, ca 1 hectar, 7.900 mp; poienile de la Dealul Stânii, ca 4.500 mp; poienile la Piciorul Frasinului, ca 5.200 mp; poienile la Piciorul Nebunului, ca de 4.700 mp; poienile la Piciorul Grecului, ca de 4.100 mp; la Coasta Magaziei, ca de 17 hectare, 1.900 mp; în total întindere ca de 97 hectare, 4.400 mp, situate în perimetrul pădurii Statului **Probota**; garanţia provizorie de 735 lei”[530]. / **Dolhasca:** „398. **Locurile de arătură**, şi anume: poienile denumite la Poiana Munteanului, ca 7.000 mp; poiana Popei, ca 6.600 mp; marginea la Rădiu lui Movilă, ca de 6.800 mp; poiana la Pârâul Rotarului, 5.200 mp; Toloaca Lingurarilor, ca 1 hectar, 7.500 mp, dimpreună cu **poienile de fâneţe**, anume: poiana Turbiţei No. 1, ca de 4.300 mp; Turbiţa No. 2, ca 2.600 mp; Turbiţa No. 3, ca 4.300 mp; Turbiţa No. 4, ca 7.200 mp; Turbiţa No. 5, ca 6.800 mp; curătura Răicenilor, ca 6.600 mp; Găvanul Roşcăi, ca 1 hectar, 2.900 mp; Rădiu lui Movilă, ea 8.800 mp; poiana Rotariului, ca 4.400 mp, coasta Hurmuzului,

[529] *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5939
[530] *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5940

ca 2 hectare, 200 mp; poiana lui George Raicu, ca 4.300 mp; a lui Ştefan Galiţa, ca 3.209 mp; a lui Ioniţă Drob, ca 2.800 mp; a lui Ştefan Raicu, ca 5.200 mp; a lui Iordache a lui Anton Doniţaru, ca 4.500 mp; Pârâul Irinei, ca 7.500 mp; a lui Bejuşcă, ca 4.100 mp; marginea ea Dealul Vârâţi, ca 7.600 mp; poiana Notului, ca 3.100 mp; marginea la Pârâul Leaţului, ca 9.100 mp; marginea la poiana Leaţului, ca 3.000 mp; coasta Bozăriei, ca 13 hectare, 2.500 mp; în total 30 hectare, 8.100 mp, toate situate în perimetrul pădurii Statului **Dolhasca**; garanţia provizorie de 308 lei”[531]. **Tătăruşi:** „400. **Locurile de arătură**, şi anume: poienile numite Marginile Palancei, ea de 2 hectare, 864 mp; la poiana Turbăţicăi, ca 12 hectare, 8.880 mp; Babei, ca 6 hectare, 7.725 mp; Marginile Căprienei, ca 5 hectare, 120 mp; Bâtca, ca 18 hectare, 6.160 mp; Rujii, ca 11 hectare, 4.560 mp; Marginile Ţigulei, ca 8 hectare, 1.624 mp, şi Lanul Bodeşti, care ţine de moşia Statului Heciu, ca 30 hectare, 7.900 mp; dimpreună cu **locurile de fâneţe**, şi anume: Poiana Palancei, ca 2 hectare, 1.480 mp; sub Pripor, ca 1 hectar, 2.530 mp; Balta Rugei, ca 1 hectar, 7.900 mp; a lui Gh. Neamţu, ca 2 hectare, 3.270 mp; Ştefan a Porcului, ca 8.055 mp; Grigore Vasile, ca 1 hectar, 2.530 mp; Albinelor, ca 8.960 mp; Grigore Bogheanu, ca 5.370 mp; Gh. Macovei, ca 6.800 mp; Nicolai a Pristavului, ca 4 hectare, 2.960 mp; Grigore Bogheanu No. 2, ca 7.160 mp; Nicolae Filip, ca 8.055 mp; Gheorghe Gorgan, ca 1 hectar, 2.530 mp; Gheorghe Gordun, ca 1 hectar, 740 mp; Th. Sandu, ca 5.370 mp; a Surdoaiei, ca 1 hectar, 8.795 mp; Anton Pintilie, ca 2 hectare, 3.270 mp; Ion a Fârtului, ca 1 hectar, 740 mp; Iordache Pintilie, ca 8.950 mp;

---

531 *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5940

Gheorghe a Floarei, ca 8.055 mp; Theodor Negrea, ca 1 hectar, 6.110 mp; Theodor Vasile, ca 1 hectar, 6.110 mp; Theodor din Poiană, ca 3 hectare, 430 mp; a lui Pavel, ca 1 hectar, 1.635 mp; Theodor Lazăr, ca 1 hectar, 7.900 mp; Nicolae Neamţu, ca 1 hectar, 1.635 mp; Petrea Burtilă, ca 1 hectar, 2.590 mp; Theodor Burtilă, ca 1 hectar, 124 mp; a Ungureanului, ca 1 hectar, 5.215 mp; Constantin Ionică, ca 2 hectare, 6.850 mp; Preotului Gheorghe, ca 7.160 mp; Ion a Aniţei, ca 3.580 mp; Poiana Oşlobanului, ca 3.580 mp; Socilor, ca de 5.370 mp; Vasile Pintilie, ca de 5.370 mp; Batileşti, ca de 1 hectar, 1.635 mp; a lui Mihaiu, ca de 1 hectar, 2.530 mp; a lui Niculăiţă, ca de 1 hectar, 740 mp; Nichifor, ca de 7.160 mp; Cocostârcului, ca de 8.950 mp; Albului, ca de 1 hectar, 8.795 mp; a lui Gâtlan, ca de 8.950 mp; a lui Grigore Iosub, ca de 6.265 mp; a lui Theodor a Lăzăroaei, ca de 5.340 mp; a Nuţului, ca de 6.265 mp; a lui Petrea Ionoaia, ca de 8.950 mp; a Preotului Costache şi o margine a Preotului Ion, ca de 1 hectar, 6.100 mp; a lui Careja, ca de 2 hectare, 1.480 mp; Groapa Rusului, ca de 4 hectare, 1.170 mp; în total ca de 161 hectare, 6.390 mp, situate în perimetrul de pădure a Statului **Tătăruşi**; garanţia provizorie lei 1.430”[532].

1901, Gustav Weigand: „Din cauza deplasării anevoioase pe drumurile jalnice de pe terenul deluros din judeţele Dorohoi și Botoșani, mi-am lăsat trăsura şi bagajele în Fălticeni și am luat, mai întâi, trenul, prin Dolhasca, spre Verești, de unde un birjar evreu, pentru 2 franci, m-a dus la Dumbrăveni, locul naşterii lui Eminescu. Primarul m-a trimis la preot, pe care nu l-am găsit acasă, așa că nu am avut de ales şi a trebuit să-mi

[532] *Monitorul Oficial*, Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5940

petrec noaptea într-un han mizerabil din sat, unde a trebuit să mă mulţumesc cu niște ouă și cu o cameră murdară, ca nu îngăduie nici măcar gândul la odihnă. Dar, cu siguranță, am fost compensat de materialul lingvistic abundent[533], pe care puteam să-l adun acolo, în restul timpului”[534].

1913: Raportul prefectului de Suceava, Nicolae Catargi, adresat ministrului de interne, precizează că, în anul respectiv, doar „câteva zecimi de km” din şoseaua Fălticeni-Dolhasca sunt pietruite, iar restul porţiunilor „nu pot rezista unor vremuri rele mai îndelungate, mai ale primăvara, după dezgheţ, când se desfundă pe mari distanţe şi devin impracticabile”, că „în anii din urmă s-a construit pod definitiv peste Siret la Dolhasca şi Lespezi” şi că „bolile cu caracter endemic” fac ravagii prin judeţ[535].

1917: „În tranşeele de lângă gara Dolhasca, s-au găsit bucăţi de silex, corect cioplite, care au fost dăruite muzeului de dl prof. Constantin Fedeleş, de la Universitatea din Iaşi”[536].

1922: În extrasul din 9 august 1922, este menţionat şeful ocolului silvic Dolhasca, Gh. Tărnăuceanu, care se alăturase membrilor Iacob Ştefănescu, Ştefan Albu, Gh. V. Bertea şi secretarului I. Pişleru, în formularea următorului proces-verbal: „Comisiunea, în unani-

---

[533] Lui Gustav Weigand i-au cântat, la Dumbrăveni: Rucsanda a Gafiţi (*Foaie verde trii pelini*), Gheorghi a Gafiţi (*Foaie verdi arţăraş*)

[534] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

[535] *Opinia*, Nr. 1880, Anul X, joi 16 mai 1913, p. 3

[536] Bianu, Vasile, *Însemnări din războiul României Mari*, I, Institutul de Arte Grafice *Ardealul*, Cluj, 1926, pp. 148-150

mitate, decide: Constată că nu e cazul de a se proceda la expropriere din moşia **Slobozia-Drahuţa**, proprietatea doamnei Elena colonel A. Rotariu, deoarece posedă teren cultivabil sub 150 ha, moşia fiind în regiune de şes, cu cereri de împroprietărire mari şi fără investiri importante în inventar". / În 24 octombrie 1922, comisia „expropriază pentru cauza de utilitate naţională bunurile mici, proprietatea Statului, din satul **Probota**, comuna Dolhasca, plasa Dolhasca, judeţul Suceava, în următoarea întindere şi megieşie: a) Zăvoiul „Odaia", teren arabil, suprafaţa de 50 ha, la nord, est, sud cu râul Siret, la vest cu zăvoiul „Lespezi", cu delimitarea 1864 şi cu loturile locuitorilor din Probota; b) Aria proprietăţii teren arabil, în suprafaţă de 2 ha 1.0135 ari, megieşit pe trei părţi cu delimitarea rurală 1864, iar la est, cu drumul comunal". / În 23 octombrie 1922, comisia, condusă de judecătorul Ilie Cocea şi având în componenţă pe Iacob Ştefănescu, Gh. Jaba şi secretarul I. Pişleriu, „expropriază pentru cauză de utilitate naţională, din pământul bisericii din **Dolhasca**, situat în plasa Dolhasca, judeţul Suceava, câtimea de 23 ha, în următoarele 4 trupuri, şi anume: **a)**. Trupul „Curătura", în suprafaţă totală de 19 ha 70 ari, din care 9,50 ha arabil şi 10,20 ha fânaţ, cu următoarele megieşiri: la nord, cu locul locuitorilor din Dolhasca, la sud, cu fânaţul locuitorilor din Dolhasca din 1864, la est, cu ogoarele locuitorilor din Dolhasca şi, la vest, cu proprietăţile locuitorilor din satul **Gulia**, C.F.R. şi pârâul Şomuz, ce desparte trupul „Curătura" de terenul locuitorilor din Gulia; **b).** Trupul „În obădărie", în suprafaţă de 65 ari teren arabil, megieşit, la nord, cu locul viran al comunei, la sud, cu terenul lui Vasile Petraru, la est, cu Neculai Maxim şi grădinile locuitorilor din Dolhasca, la

vest, cu Gheorghe D. Petraru; **c)**. Trupul „La Dascălu”, în întindere de 1 ha 45 ari arabil, megieşit, la nord, cu Costache Barieanu, la sud, cu drumul satului ce merge la biserică, la est, cu Toader Pădurariu, la vest, cu proprietatea lui Vasile Mihailescu şi restul pământului bisericesc; **d)**. Trupul „Peste Siret”, în întindere de 1 ha 20 ari arabil, megieşit, la nord, cu proprietatea lui Mihai Simionescu, la sud, cu proprietatea locuitorilor din Dolhasca, la est, cu linia dintre ogoare şi, la vest, cu fânaţul locuitorilor din Dolhasca. Terenul expropriat prin prezentul proces-verbal face parte din regiunea I-a, grupa A. Drept care am dresat prezentul proces-verbal într-un exemplar, care se va înainta, împreună cu dosarul comisiunii judeţene Fălticeni, o copie de proces-verbal se va înainta Casei Centrale a Cooperaţiei şi Împroprietăririi, prin consilierul agricol al judeţului, una parohului bisericii respective şi primăriei comunei Dolhasca, şi un extras, direcţiunii *Monitorului Oficial*”. / În 25 octombrie 1922, comisia, condusă de judecătorul Ilie Cocea şi având în componenţă pe Iacob Ştefănescu, Gh. Jaba şi secretarul I. Pişleriu, revine la **Dolhasca** şi hotărăşte: „Expropriază, pentru cauza de utilitate naţională, din pământul bisericii din satul **Gulia**, comuna Dolhasca, plasa Dolhasca, judeţul Suceava, câtimea de 12 ha 31 ari pământ arabil şi de imaş, ce trece peste cota de 13 ha, în următoarele trupuri şi megieşii: **a)**. Trupul „Imaş”, în suprafaţă de 6 ha 59 ari, la nord şi vest, cu pădurea satului Gulia, şi, la sud şi est, cu islazul locuitorilor din Gulia; **b)**. Trupul „În Dealul Nucului”, în suprafaţă de 4 ha, megieşite, la nord, cu proprietatea lui Neculai Iremia, la sud, cu Teodor Crăsnariu, la est, cu locul bisericesc, la vest, cu grădina preotului Moţoc; **c)**. Trupul „Lângă biserici”, în suprafaţă

de 1 ha, megieşit, la nord, cu pământul şcolii, la sud, cu locul preotului Stupcanu, la est, cu Ion Nichitoaia şi, la vest, cu drumul satului. **d)**. „La Împărătescu”, în suprafaţă de 72 ari, megieşit, la vest şi nord, cu locuitorii din Valea Poenei, la sud, cu Constantin Gorilei, şi, la răsărit, cu apa Şomuzul”. / În 25 octombrie 1922, aceeaşi comisie hotărăşte: „Expropriază, pentru cauza de utilitate naţională, din pământul bisericii satului **Probota**, comuna Dolhasca, plasa Dolhasca, judeţul Suceava, câtimea de 12 ha din lotul de 24 ha şi care câtime e megieşită, la est, cu locuitorii din Probota, la sud, cu drumul comunal Probota-Lespezi, la nord, tot cu pământurile locuitorilor din Probota, iar la vest, până la completarea suprafeţei expropriate de 12 ha, cu locul ce rămâne bisericii”. / În 30 octombrie 1922, comisia condusă de judecătorul Ilie Cocea hotăra exproprierea, „pentru cauză de utilitate naţională, din pământul bisericii **Liteni**, comuna Liteni, plasa Dolhasca, judeţul Suceava, câtimea de 12 ha 34 ari teren arabil şi fânaţ, cu urătoarele megieşii: la nord, moşia Liteni, la sud, cu pădurea Liteni, la răsărit, cu moşia Liteni şi, la apus, cu partea rămasă neexpropriată a bisericii”. / Judecătorul A. Faur, inginerul Gheorghe Tărnăuceanu – delegatul Casei Pădurilor şi, desigur, şeful Ocolului silvic Dolhasca, Iacob Ştefănescu – delegatul Casei Centrale şi secretarul I. Pişleru, hotărau, nedatat, exproprierea, „pentru înfiinţare de izlaz comunal, necesar comunei Dolheşti şi repartizează satului **Dolheştii Mici** suprafaţa de 50 hectare de pădure din pădurea Statului „Diudiu”, cantonul Pelineşti, în următoarele megieşii: la nord-vest, cu pădurea Statului „Diudiu”, la nord, cu pădurea „Poiana Răftiganului”, la est, cu delimitarea

locuitorilor din comuna Dolhasca şi, la sud, cu delimitarea locuitorilor din satul Dolheştii Mici”[537].

1924: „Comisiunea, în unanimitate, decide: Se expropriază, pentru cauză de utilitate naţională, în folosul locuitorului **Ion a lui Gheorghe Irimia**, din comuna Dolhasca, bunul mic B4 sau casa vătafului din satul Probota, comuna Dolhasca, judeţul Fălticeni, în următoarele megieșii: la răsărit cu drumul comunal şi mănăstirea, la apus cu proprietatea arendaşului Ion a lui Gheorghe Irimia, la nord cu proprietatea locuitorului **Zaharia a lui Ilie Popa** şi la miază-zi cu uliţa satului. Terenul este de calitatea I şi face parte din regiunea I, grupa A. / Comisiunea, în unanimitate, hotărăşte: Expropriază, pentru cauză de utilitate naţională, următoarele trupuri, proprietatea comunei Dolhasca: **1).** Bunul numit **fierăria lui Chinolea**, în întindere aproximativ de 5 prăjini sau 900 mp, megieşit la răsărit cu şoseaua Dolhasca-Lespezi, la apus cu **Maria Săndeanu**, la nord drumul şi proprietatea locuitorului **Petre Oprişan**, la sud şoseaua comunală şi proprietatea Mariei Săndeanu, care s-a atribuit locuitorului **Petre Chinolea**, locuitor din comuna Dolhasca, judeţul Fălticeni. **2).** Bunul numit **Balta Puraveţ**, în întindere aproximativ de 15 prăjini sau 2.700 mp, megieşit la răsărit cu **Theodor Strugariu** şi drumul, la apus şoseaua Dolhasca-Lespezi, la sud drumul comunal, şi la nord **Dumitru Şchiopu**. **3).** Bunul numit **la Balta Cap Mare**, în întindere aproximativ 20 prăjini sau 3.600 mp, megieşit la nord cu şoseaua Dolhasca-Liteni, la apus cu **Catinca D. Cot** şi **Ion Cap-Mare**. la sud cu **Vasile Surugiu** şi terenul expropriat, la nord cu linia

[537] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, pp. 2627-2631

ferată Dolhasca-Fălticeni. / Toate aceste terenuri fac parte din regiunea I, grupa A, şi sunt de calitatea I”[538].

1941: „Se publică mai jos lista Nr. 9 de gradele inferioare (trupă) morţi pentru Patrie în actualul război, începând de la 22 Iunie 1941, ora 24[539]: **Cantoriţa Constantin**, caporal, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Tătăruşi, jud. Baia, mort la 2 iulie 1941; **Bejan Gheorghe**, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Tătăruşi, jud. Baia, mort la 18 iulie 1941”.

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: Bălan Elvira, învăţătoare, consiliera Centrului Dolhasca; **Sandu Alexandru**, soldat, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Dolhasca, jud. Baia, mort la 7 iulie 1941; **Colibă Gheorghe**, caporal, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Tătăruş, jud. Baia, mort la 13 iulie 1941”[540].

1963: În cronologia lui Emil Brumaru, din prefața cărții *Julien Ospitalierul*[541], se dau reperele legăturii Poetului cu Dolhasca. În 1963, „se căsătorește cu Doina Popescu, fostă colegă de facultate, medic la Circumscripția din Dolhasca. Este repartizat la Dolhasca, medic

---

538 *Monitorul Oficial*, nr. 44 din 28 februarie 1926, p. 2109

539 *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 27 august 1941, pp. 5043 şi următoarele

540 *Monitorul Oficial*, Anul CX, Nr. 24, joi 29 ianuarie 1942, pp. 561, 565

541 Brumaru, Emil, *Julien Ospitalierul*, Polirom, Iași 2009, pp. 7 și următoarele

la Spitalul Mixt Rural din Dolhasca. Stă în gazdă, lângă bariera căii ferate Dolhasca-Fălticeni, în Cotul Morii". Beneficiază de numeroase vizite ale lui Adi Cusin. În 1967, „Grupul oniric este invitat la Dolhasca de Anul Nou. Dimov vine cu soția, Marina, și fiica, Ileana. Țepeneag este cu Mona, Vintilă Ivănceanu – singur". Dimov revine la Dolhasca în vara anului 1968 și așa mai departe, Dolhasca devenind, prin și datorită lui Emil Brumaru, un adevărat pol al culturii române.

DOLHEŞTI

(pe Crasna, comuna Dolheşti, Iaşi).

1406, mai 1: „Un sat pe Crasna, unde este casa lui Vlad Dolhici… şi un loc pustiu peste Prut, anume Fântâna Veprova, deasupra Săratei… Iar hotarul acelui sat să-i fie cu toate acele vechi hotare, după cum au umblat din vechi, precum şi hotarul locului acelui pustiu" să fie cât va putea apuca să stăpânească din destul pentru un sat"[542].

1612, iulie 19: Întărit de Ştefan Tomşa voievod lui Ionaşco Cehan vornic de gloată, în baza unui zapis de mărturie de la popa Necoară din **Horjeşti**, Cihan bătrânul, Rusul, frate-său Laur şi Simion din **Stăneşti**, Toader Mărgilat de **Stângaci**, Bălici şi Văsian din **Ciorăşti**, „scriind cum el singur a cumpărat o bucată de ocină din

---

[542] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 20, pp. 28, 29

satul **Nemicani** (pe Lăpuşna, sub Movilă, în hotar cu Scorţăşti, raionul Kotovsk[543], Moldova) de la Toader Hudici pitar din **Hudiceni** (pe Lăpuşna, sub Movilă, în hotar cu Scorţăşti, raionul Kotovsk[544], Moldova), toată partea lui, care i-a fost cumpărătură de la Toader Cosiţă, pentru 30 taleri bătuţi"; în baza altui zapis, de la Toader Dubău, ureadnic de **Huşi**, de la şoltuz şi cei 12 pârgari, de la popa Trifan, Dumitru Sorâci, Gavril Iuriescul, Balcă Ianciul din **Huşi**, de la Roman şi Gligorie din **Păhneşti**, Bilaşco, Frăia, Hilip şi popa Oniţă din **Şopârleni**, „scriind cum el a cumpărat o bucată de ocină de la Sava stolnicul, fiul lui Raşco, cât se va alege din jumătate din satul **Şopârleni** (pe Prut şi Zebuştea[545], Vaslui), pentru 60 taleri de argint". / Şi un alt zapis, de la Ionaşco fost mare armaş, Toader din **Botneni**, popa Ifrim şi Moisei, „scriind cum a cumpărat, de la Măriica Stângăcioae, fata lui Posmag, nepoata Micăi, toată partea ei din satul **Dolheşti** (pe Crasna, şinutul Fălciu, Iaşi), pentru 22 taleri bătuţi"[546].

1617: Întărit de Radul voievod lui Dumitraşcu Buciumaş, vornic de huşi, care cumpără, cu 30 taleri de argint, de la Vasile, feciorul Căruntului din Botneni, „ce are el de pe tatăl său Ion Căruntul din satul **Botneni** şi din

---

543 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175

544 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 128

545 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 251

546 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, pp. 248-251

Dolheşti, din vatra satului, câmp, ţarină şi loc de fânaţi, şi vad de moară şi cu loc de prisacă"[547].

1623, iulie 19: Martori, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte moşiile vornicului de gloată Ionaşco Cehan, în baza zapisului de mărturie semnat de Cihan cel bătrân, de fraţii Rusul şi Laur din **Stăneşti** (lângă Horjeşti, judeţul Lăpuşna, Moldova), de Mărgelat, Stângaci şi Simion, tot din Stăneşti, de Bălici şi Văsiu din **Ciorăşti** (judeţul Ungheni, Moldova), care confirmă că „el şi-a cumpărat o parte de ocină din satul **Nemicani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), de la Toader Hudici, pitărel din **Hudiceani** (judeţul Lăpuşna, Moldova), toată partea lui, cât se va alege din satul Nemicani, care acea parte de ocină i-a fost cumpărătură de la Toader Cosiţă, pentru 30 taleri bătuţi. / Şi iarăşi a adus înaintea noastră alt zapis, de la Toader Dubău ureadnic din **Huşi** (târg în ţinutul Fălciu, Vaslui) şi de la şoltuzul şi 12 pârgari de acolo, şi de la popa Trifan, şi de la Dumitru Soraci, şi de la Gavril Iuriescul, şi de la Balcău Ianciul, iarăşi şi de la Roman, şi Grigorie din **Pâhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), şi de la Bilaşco, şi Frăea, şi Hilip, şi popa Oniţă din **Şopârleni** (comuna Heleştieni, Iaşi), de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină, de la Sava stolnicel, fiul lui Raşco, din toată partea tatălui său, Raşco, cât se va alege, jumătate din satul Şopârleni, pentru 60 de taleri de argint. / Şi de asemenea a adus înaintea noastră alt zapis, dinaintea lui Ionaşco, fost mare armaş, şi de la Toader din **Botneni** (sat pe Crasna, Iaşi), şi de la popa Efrim, şi de la Moisei, de asemenea scriind că şi-a cumpărat o parte de ocină de la Măriica Stângăcioaie, fiica lui Posmag, ne-

---

[547] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 223, 224

poata Micăi, toată partea ei cât se va alege din satul **Dolheşti** (sat pe Crasna, Iaşi), jumătate, însă partea din ţarină şi din vatra satului, iar fânaţul să fie tot, pentru 22 de taleri bătuţi”[548].

1632, august 8: Întărit de Alexandru Iliaş voievod marelui Pitar Ionaşco Cehan, care primeşte uric pentru „a cincea din a patra parte din satul **Dolheşti**, ce este la obârşia Crasnei, partea Stancăi, ce se va alege”, de la Păcurar, fiul sulgerului Cozma, nepotul lui Toader Băiaş, „pentru 60 taleri de argint”[549].

1634, mai 21: Zapisul Anisiei, fata Tudorei, a preotesei din **Criceşti** (Chirceşti, comuna Micleşti, Vaslui), şi al feciorilor ei Gavril, Gheorghe şi Anghelina, în care mărturisesc că au „vândut partea surorii mele Dochia, ce i se vine în moara Criceştilor, a patra parte de moară, lui Constantin din **Dolheşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), drept un poloboc de miere şi 5 zloţi bătuţi. Şi într-această tocmeală au fost popa Gligorie, Păntiul, Pătraşco şi Ionaşco din **Şerbeşti** (comuna Ciorteşti, Vaslui) şi Dumitraşco din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui)”[550].

1639, septembrie 2: Grăjdan, femeia şi fraţii lui, cu toţii feciorul lui Crăciun visternicel din **Dolheşti** (comuna Dolheşti, Iaşi) mărturisesc „cum a avut tată-nostru Crăciun o cumpărătură, o parte de ocină de la Bulboae cea bătrână, toată partea ei din sat din **Micleşti** (comuna Micleşti, Vaslui), cum scrie şi în drese de la Constantin

---

[548] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 102, pp. 147-149

[549] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 168, pp. 212, 213

[550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 143, pp. 162, 163

vodă... şi noi, feciorii, le-am zis la nişte seminţii ale Bulboae de vor avea vreo putere să-şi întoarcă ocina. Ei au zis că n-au nici o putere. Deci noi am vândut acea parte de ocină spătarului Gligorie (Miclescul), drept 20 galbeni. De asta scriem şi mărturisim, ca să se ştie"[551].

1640, iunie: Apostol primeşte danie de la mama lui, fata lui Constantin din **Dolheşti** (comuna Dolheşti, Iaşi), care, simţindu-şi sfârşitul aproape, îi dăruia „casa mea din deal, o prisacă de stupi pe o râpă adâncă", la care prisacă „mistuiam tot ce aveam acolo, când erau vremi rele. Şi punând o ladă acolo, mi s-au luat din ladă 2 valuri de pânză, unul subţire şi unul de casă, şi valul de câte o sută de coţi, şi un boţ de ceară de 80 de ocă, şi un uric a locului acesta la Dolheşti, ce era al soţului meu, Luca vătav de aprozi, de la moşii lui, şi o pereche de pistoale bune. / Şi am făcut aceasta cu sufletul meu; de s-a găsi tâlharul, mai mult să nu i se mai pună în spate. / Şi de faţă au fost şi s-au iscălit preotul Vasile din satul **Botneni** (lângă Dolheşti, Iaşi) duhovnicul dumneaei, Ionaşcu, Stoian din **Şerbeşti** (comuna Ciorteşti, Iaşi), Toderaşcu Gherman, Gavriliţă fecior Pântului, Gavril aprodul din Dolheşti, Gheorghe cel Mare din Botneni"[552].

1648: Mărturia lui Pătraşco vameşul, despre cum a cumpărat10 boi, cu 30 de galbeni, de la Pavăl căpitanul, dar „boii au fost luaţi de pe la curteni", care s-au plâns la vodă, şi au venit de şi-au luat boii şi de la Pătraşco, iar vameşul l-a „închis pe căpitanul pentru cei 30 de galbeni", şi cum „din Ruda lui nimeni n-a venit să-l

551 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 220, p. 221
552 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 367, p. 378

plătească”, logofătul Racoviţă „l-a scos din temniţă”, plătind banii şi primind, de la Pavăl căpitanul, „partea lui, a fraţilor şi surorilor sale din satul **Dolheşti** şi din **Botneni**, ce-i pe Crasna, în ţinutul Fălciului”[553].

1900: „**Dolheşti**, comună rurală în partea de nord a plăşii Crasna, judeţul Fălciu. Are situaţia accidentată. E mărginită, la nord, cu comuna Moșna; la sud, cu Brădiceşti; la est, cu Cozmeşti și, la vest, cu judeţul Vaslui. Este formată din satele: Dolheşti și Pietrișul, pe o suprafață cam de 902 hectare. Are o populație de 440 familii sau 1.500 suflete. Sunt 270 contribuabili. Are două biserici; o şcoală. Vite sunt: 450 vite mari cornute, 576 oi, 33 capre, 118 cai şi 121 porci. / **Dolheşti**, sat în comuna cu acelaşi nume. E situat pe valea pârâului Dolheşti, ce curge printre două dealuri, unul spre vest de sat, numit Dealul Raţei, ce continuă spre nord, în formă de câmpie arabilă, sub numirea de Valea lui Crăciun, iar spre sud, cu întinse imașe, fânaţe, vii și livezi, sub numirea de Dealul Rusului; și unul, în partea de est a satului, numit Dealul Morii, pe care se face cultură de cercale, mai cu seamă în partea nordică, pentru care s-a numit de cei bătrini Dealul Plaiului… Moșia are o suprafaţă cam de 758 hectare și o populaţie de 260 familii sau 900 suflete, din care 150 contribuabili. Este reședința comunei. Are o şcoală, înfiinţată în anul 1867, frecventată de 30 elevi; o biserică veche, făcută în anul 1740, deservită de un preot și doi dascăli. Locuitorii sunt răzeși. Ei se ocupă, pe lângă agricultură, și cu cultura viilor și a livezilor. Prin mijlocul

---

553 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VIII, Iaşi 1913, p. 297

satului curge pârâul Dolhești şi trece ţoseaua judeţeană, ce se leagă de judeţul Vaslui”[554].

DOLHEŞTI

(aproape de Fălticeni, Suceava).

În aceeaşi zi a anului **1398**, în care mănăstirea Probota obţine uric şi privilegiu pentru o parte din moşia răzeşilor Dolh (Lung), care, nemaifiind răzeşească, se va numi Dolhasca măcar în limbajul cotidian, un urmaş al lui Giurgiu Dolh, Şendrea, obţine uric şi privilegiu pentru Dolheşti.

1398, iulie 2: Şendrea, bunicul patern al lui Şandrea – viitor portar de Suceava, însurat cu Maria, sora lui Ștefan cel Mare, „este pomenit ca stăpânul satului Dolheşti”. Şandrea avea să moară „în lupta cu Ţepeluş, la Râmnic, în 1481, iulie 8”[555]. A fost înmormântat la Dolheşti, acolo unde, în 27 martie 1486, avea să-şi găsească veşnica odihnă şi Maria, voievodala lui cneaghină[556].

1470: „Al. Gonța, într-un studiu special[557], a dovedit că Ștefan Voievod s-a oprit la Dolhești (în condica moldo-germană: Dolschecht), care era satul surorii

[554] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 168, 169
[555] Bogdan, I., *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi 1933, p. 12
[556] Ibidem, p. 13
[557] Gonța, Al. I., *O problemă de geografie istorică*, în *Studii*, an. XI, 1958, nr. 6, pp. 189-201

sale, căsătorită cu Șendrea[558], viitorul portar, de pe Șomuzul Mare"[559].

1480: Biserica din Dolheștii Mari, construită înainte de anul 1470, conform istoriografiei române, este datată ca fiind ctitorită (probabil ca nouă construcție, ca rezidire) în 1480[560].

1502, februarie 22: În faţa divanului lui Ştefan cel Mare se prezintă „Dobra, fiica lui Ivanco, şi verii ei, Toader Macica, şi fratele lui Berzea, fiii Mărinei, toţi nepoţii panului Şandru portar" şi-l vând vistiernicului Isac „un sat pe Şomuz, anume Dolheşti… pentru şase sute de zloţi tătăreşti"[561].

1514: „O fiică cunoscută a lui Şandrea şi a Mariei se numea Neacşa (într-un uric de la Bogdan Voievod, din 7022, adică 1514). Domnul arată că dă mănăstirii Pobratii „un sat anume Heaciul, pe care au fost dat acel sat *vara Domniei sale, Neacşa, fata Mariei, sora tatălui Domniei sale, Ştefan Vodă,* la moartea sa, din al său uric şi cumpărătoare, ce le-au fost cumpărat tatăl Domniei sale, răposatul Ştefan Vodă"[562].

1878: „Sunt confirmați debitanți, pentru a exercita vânzarea de tutunuri, următoarele persoane: Vasile Vlaicu, în comuna Dolhești, cătunul Dolheștii Mici, plasa Șomuz, județul Suceava; Constantin a Catrinei, în comu-

---

558 Bogdan, I., *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi 1933, pp. 13, 14

559 Boldur, Alexandru V., *Ștefan celo Mare, Voievod al Moldovei,* Editura „Carpații", Madrid 1970, p. 13

560 Rice, D. Talbot, *Byzantine Art*, London 1954, p. 127

561 AŞSP, *Documente Romaniae Historica. A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 264, p. 474

562 Bogdan, I., *Documentele moldoveneşti de la Ştefan cel Mare*, Iaşi 1933, p. 14

na Dolhești, cătunul Dolheștii Mari, plasa Șomuz, județul Suceava; Năstase Margoci, în comuna Dolhești, plasa Șomuz, județul Suceava; Ştefan a Vărzarei, în comuna Dolhești, plasa Șomuz, județul Suceava; Petrea Militicai, în comuna Dolhești, plasa Șomuz, județul Suceava”[563].

1772: Conform recensământului lui Rumeanţev, Dolheşti avea „42 toată suma caselor; 22 scădere rufeturi: 3 popi, 2 greci străini, 1 femeie săracă, 1 jidov, 15 case pustii; 20 rămân birnici”[564].

1886, martie: „În noaptea de 12/13 februarie curent, femeia Marghioala, soția lui Nicolae Dămian, din comuna Dolhești, plasa Șomuz-Moldova, județul Suceava, a născut două fete și un băiat. Mama, precum și noii născuți, se află sănătoși”[565].

1893: „**Dolheștii Mari**, sat, pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume, aşezat pe ţărmurile Şomuzului Mare. Numără 451 case, populate cu 414 capi de familie sau 1.932 suflete (916 bărbați şi 1.015 femei) din care 71 străini (izraeliţi). Are 426 contribuabili. Vatra satului ocupă 41 fălci. Locuitorii sunt gospodari de mijloc. Moşia, proprietatea statului, fostă a mănăstirii Probota, e în întindere de 3.333 fălci, din care 1.722 cultivabile, 1.532 pădure şi restul neroditor. Împroprietăriţi la 1864 sunt 84 pălmaşi şi 170 codași, stăpânind 668 fălci. Drumuri principale sunt: la Dolheștii Mici (4.000 m) şi la Preutești (8.000 m). Are o biserică, cu patronul „Sfânta Paraschiva”, servită de un preot şi 2 cântăreți şi

---

563 *Monitorul Oficial*, No. 63, sâmbătă 18/30 mai 1878, p. 1799

564 AŞRSSM, *Moldova în epoca feudalismului*, I, Chişinău 1975, p. 348

565 *România Liberă*, Anul X, Nr. 2572, joi 27 februarie / 11 martie 1886, p. 3

împroprietărită cu 17 fălci. A fost zidită înainte de 1470, de tatăl lut Şendrea, hatmanul lui Ştefan cel Mare. După izbânda de la Podul Înalt (1475), „având bucurie Ştefan Vodă de ai săi, cum se aflară toţi prinprejurul lui la loc de nevoie şi de grijă, îndată a repezit pe Şendrea hatmanul înaintea oştii muntenești, cu puţini slujitori, ca în chip de strajă. Şi dând de oştirea Radului Vodă, fură biruiţi de munteni; şi acolo a pierit şi Şendrea hatmanul (cumnat lui Ştefan Vodă), mai jos de Râmnic, unde mult s-a pomenit movila Şendrii; şi l-au dus de l-au îngropat în biserica din Dolhești, lângă tatăl său (Grigore Ureche, *Letopisețul*, vol. I, pp. 161, 162). Tradiţia spune că, mai înainte, ar fi fost biserică săsească. În biserică sunt 3 morminte: unul al tatălui lui Şendrea, altul al hatmanului şi al treilea al unui fiu al acestuia. Două au inscripţii slavone, iar piatra de pe al treilea a fost luată de cine, când şi ce s-a făcut nu se știe. În pomelnic se pomenesc Alexandru şi Şendrea V. V. Odăjdii sau orice alte odoare vechi nu se găsesc. O singură icoană, a Maicii Domnului, se aseamănă mult cu cele de la mormintele lut Petru Rareş din mănăstirea Probota. Satul mai are o școală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de stat, înfiinţată la 1864 şi frecventată de 50 şcolari, din 91 băieţi şi 119 fete cu etatea între 7-12 ani, din cercul şcolii. În sat este şi o moară a moşiei. La 1803, „Dolhești a mănăstirii Probota, avea 13 liuzi, plătind 2.432 lei bir pe an (*Uricariul*, vol. VII, p. 254.). / **Dolheştii Mici**, sat, numit şi Gioseni, pe moşia şi în comuna Dolheşti. Aşezat pe Şomuzul mare, numără 282 case, populate cu 343 capi de familie sau 1.052 suflete (516 bărbați şi 536 femei), din care 16 izraeliţi. Contribuabili sunt 287. Vatra satului ocupă 23 fălci. Împroprietăriţi la 1864 sunt 45 pălmaşi şi 99 codași,

stăpânind 374 fălci. Are o biserică, cu patronul „Sfântul Nicolae”, zidită la 1833, de locuitori, împroprietărită la 1864 cu 17 fălci, servită de un preot şi 2 cântăreţi. O şcoală rurală mixtă, cu un învăţător plătit de stat, înființată în 1891, frecventată de 40 elevi, din 74 băieţi şi 47 fete între 7-12 ani, aflători în raza şcolii. În sat este o moară a statului, pusă în mişcare de apa Şomuzului Mare, cu trei pietre, aducând 2.000 lei venit anual. / **Dolhești**, iaz, în suprafaţă de 15 fălci, format de Şomuzul Mare, lângă satul Dolheștii Mari. Acum e acoperit de stuf şi, în mare parte, nămolit. Apa sa pune în mişcare o moră cu trei pietre, aducând 3.000 lei venit anual”[566]. „**Poiana Răftivanului, sat**, pe moşia cu acelaşi nume din comuna Dolheşti. Aşezat pe o coastă ce ţărmureşte şesul drept al Siretului, numără 82 case, în care trăiesc 68 capi de familie sau 302 suflete, din care 114 bărbaţi şi 88 femei (5 fiind străini). Are 70 contribuabili. Locuitorii sunt bunişori gospodari. Moşia, proprietatea moştenitorilor familiei Răftivanul, are 373 fălci, din care 274 arabile şi 99 pădure. Împroprietăriţi în 1864 au fost 8 fruntaşi şi 17 pălmaşi, stăpânind 74 fălci. Are o biserică foarte frumuşică, cu patronul „Naşterea Domnului”, zidită în 1848, de familia Răftivanu, menţinând-o şi ca mănăstire, împroprietărită cu 8,5, servită de un preot şi un cântăreţ. Şcoala din Dolheşti deserveşte şi acestui sat”[567].

1899: „Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că, în ziua de 9 Decembre 1899 şi următoarele, orele 10 dimineaţa, se va ţine licitaţiune publică, conform art. 6, 24

---

[566] Ionescu, Serafim, *Dicționar geografic al județului Suceava*, București 1894, pp. 98-100

[567] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, p. 250

şi următoarele din legea înstrăinării bunurilor Statului şi răscumpărării embaticurilor, în localul prefecturii județului Suceava, pentru vinderea bunurilor mici arătate mai jos: Locul cu două pive, la Tănăseşti, pe plan lit. b7, de pe **moşia Dolheşti**, în întindere suprafaţa totală ca de 1 hectar, 9.643 mp, situat în comuna **Dolheşti**, plasa Moldova-Şomuz, fost pendinte de mănăstirea Probota; învecinat cu pământurile locuitorilor împroprietăriţi la 1864; arendat pe periodul 1897-1902, cu lei 150 anual; garanţia: lei 300. Concurenta începe de la suma de lei 1.289, bani 30. / Mlaştina de pe moşia Dolheşti, pe plan lit. b4, în întindere suprafaţa totală ca de 1 hectar, 5.382 mp, situată în comuna Dolheşti, plasa Moldova-Şomuz, fostă pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se cu imaşul locuitorilor împroprietăriţi la 1864; neînchiriată; garanția: lei 20. Concurenţa începe de la suma de lei 154. / Mlaştina, pe plan lit. b3, de pe moşia Dolheşti, în întindere suprafaţa totală ca de 1 hectar, 8.052 mp, situată în comuna Dolheşti, plasa Moldova-Şomuz, fostă pendinte de mănăstirea Probota; învecinându-se cu imaşul comun al delimitării de la 1864; neînchiriat; garanţia: lei 20. Concurenţa începe de la suma de lei 180, bani 50. // No. 83.042 bis – 1899, octombrie 22”[568].

1899: „Se publică spre cunoştinţa generală că, în ziua de 18 Noiembrie 1899, orele 11 a. m., se va ţine, în localul primăriei comunelor respective de care depinde fiecare din bunurile notate mai jos, licitaţiune publică orală pentru arendarea terenurilor de arătură, de fâneţe şi a golurilor de munte pentru păşune, încorporate pădurilor prin perimetrarea lor, cu ocaziunea vinderii de veci a moşiilor respective: **Dolheşti:** „392. **Locurile de ară-**

[568] *Monitorul Oficial*, Nr. 183, 15/27 noiembrie 1899, pp. 6354-6357

tură, şi anume: Poienile denumite la Carpen (12 hectare, 5.300 mp), poiana la Chirilă (9 hectare, 3.100 mp), Macovei (4 hectare, 6.500 mp), Becli (1 hectar, 2.200 mp), poiana Popa Ieremia (2 hectare, 9.200 mp), la Cioate (9.000 mp), marginea la Popa Eremia (4 hectare, 4.900 mp), marginea la groapa lui Bălan (1 hectar, 7.900 mp), marginea la Cioroianu (1 hectar, 200 mp), dimpreună şi cu **locurile de fâneţe**, anume: poiana la Ovesoaia (5.400 mp), la Arnăut (1 hectar, 1.100 mp), la Chiţău (9.000 mp), şi poiana la Fântâna Cecli (5.400 mp); în total 41 hectare 8.300 mp, situate în cantonul Muncelu. De asemenea, şi cu **locurile de arătură**, anume: Poiana la Corduleni, în fund (1 hectar), Pârloagele la Corduleni, în vale (3 hectare, 1.900 mp), poiana la Buculei (2 hectare, 2.600 mp), pârâul Turbeţei la Lingurari (12 hectare, 7.100 mp), la Popa Toader (3 hectare, 4.000 mp), poiana la Ileana (2 hectare, 5.800 mp), la Ilie Procovan (1 hectar, 8.100 mp), marginea lui Marian (1 hectar, 2.500 mp), marginea lui Chiţău, până la Costănoaia (9.000 mp), marginea la Osoiu (4 hectare, 6.500 mp), cum şi cu **locurile de fâneţe**, anume: poiana la Hârtopu Becli (1 hectar, 2.500 mp), poiana la Savu (8.600 mp), la Marian (1 hectar, 5.000 mp), la Tocilă (5.400 mp), la Popa Gheorghiţă (9.000 mp), la Costănoaia (7.500 mp), Alexandru Cârstea (1 hectar, 6.800 mp), la Crucea Armeanului (9.000 mp), Buta (9.000 mp), la Pavăl a Tominei (1 hectar, 4.300 mp), Duca (9.000 mp), Mihăilă (1 hectar), Hultoana (1 hectar, 1.500 mp), Mesteceni (2 hectare, 3.300 mp), Popei (1 hectar, 2.500 mp), Căprăriei (4.100 mp), Făsăi (1 hectar, 5.000 mp) şi poiana la Macovei (1 hectar, 5.200 mp); în total 54 hectare, 5.200 mp, situate în cantonul numit Arşiţa, dimpreună şi cu

locurile de arătură, numite: poiana la Izvoare din Deal (11 hectare, 6.400 mp), la Huida (1 hectar, 7.900 mp), poiana la Dealul Viei (1 hectar, 8.100 mp), Toader a Eftimiei (3 hectare, 5.800 mp), Gura Căprăriei (6.100 mp), la Groapa Ghinuţoaei (2 hectare, 9.500 mp), poiana la Andrieşi până la Duruitorii (2 hectare 3.300 mp), poiana Fântâna lui Casian până la perii lui I. Nichită (12 hectare, 5.300 mp), la Stejari (1 hectar, 9.700 mp), marginea la Jitaru (6 hectare, 6.200 mp), marginea la Lazăr (1 hectar, 9.200 mp), marginea la Ghinuţoaia (3.600 mp), marginea la Dobrota (3 hectare, 3.300 mp), marginea la Murgoceni (5.000 mp), poiana lui Ilie (1 hectar, 9.700 mp), dimpreună şi cu **locurile de fâneţe**, anume: poiana lui Ştiubei (1 hectar, 2.500 mp), la Popa Ion (2 hectare, 1.500 mp), la Toader Zaharia, sub muchie (7.200 mp), la Chiţu (8.200 mp), la Toader Zaharia (8.400 mp), la Gheorghe Dobrota (7.000 mp), la Ionel (5.700 mp), la pârâul lui Dobrota (5.700 mp), la Mierla (7.200 mp), la Groapa lui Lazăr (2 hectare, 6.900 mp), la pârâul Podişorului (1 hectar, 3.400 mp), la pârâul Podişorului, în fund la Plop (4.800 mp), la Varniţe (5.400 mp), marginea la Bostăneşti (9.000 mp); în total 68 hectare, 2.000 mp, situate în cantonul numit Valea Poienei, cum şi cu **cele de arătură**, denumite: Poiana lui Harbuz (7.200 mp), la Stănişcea (1 hectar, 8.300 mp), cu **cele de fâneţe**, anume: poiana Rujii (9.800 mp); la Pleşca (6.300 mp), la Buleandra Mare (3.600 mp) şi marginea la Pelineşti (1 hectar, 7.900 mp); în total 6 hectare, 3.100 mp, situate în cantonul numit Diudiu-Pelineşti. Toate aceste locuri sus denumite se găsesc coprinse în perimetrul pădurii Statului **Dolheşti** şi au o suprafaţă în total

ca 170 hectare, 8.600 mp; garanţia provizorie lei 1.800”[569].

1917: „Secţia zoologică (a muzeului din Fălticeni – n. n.), compusă din colecţia de paseri regionale, procurată, cu donaţia bănească a Primăriei, din Institutul dermato-plastic Dombrovski din Bucureşti. Specimene de fluturi, insecte, cuiburi etc. Ceea ce atrage atenţiunea este craniul de *Bison Priscus* (Zimbru), admirabil conservat şi găsit în malul Şomuzului Mare, în dreptul satului Dolheştii Mici”[570].

1922: „Judeţul **Fălticeni**. La comuna **Dolheşti**: Ştefan Puică, preşedinte; Ion Todireasa, vice-preşedinte; Dumitru T. P. Marian, Vasile C. Pantelimon, Ion C. Mitruţă, Ion Ilie Buculei, Ion Ion Sandu; Vasile Alex. Tanasă, Gheorghe Şerban Stoleru, Petrea C. Pelin, C. V. C. Marian şi Const. Gh. Befu, membri”[571]. / Judecătorul A. Faur, inginerul Gheorghe Tărnăuceanu – delegatul Casei Pădurilor şi, desigur, şeful Ocolului silvic Dolhasca, Iacob Ştefănescu – delegatul Casei Centrale şi secretarul I. Pişleru, hotărau, nedatat, exproprierea, „pentru înfiinţare de izlaz comunal, necesar comunei Dolheşti şi repartizează satului **Dolheştii Mici** suprafaţa de 50 hectare de pădure din pădurea Statului „Diudiu”, cantonul Pelineşti, în următoarele megieşii: la nord-vest, cu pădurea Statului „Diudiu”, la nord, cu pădurea „Poiana Răftiganului”, la est, cu delimitarea locuitorilor din comuna Dolhasca şi, la sud, cu delimitarea locuitorilor din satul Dolheştii Mici” / În 30 octombrie 1922, comisia

---

569 *Monitorul Oficial,* Nr. 172, 2 noiembrie 1899, p. 5939

570 Bianu, Vasile, *Însemnări din războiul României Mari,* I, Institutul de Arte Grafice *Ardealul,* Cluj, 1926, pp. 148-150

571 *Monitorul oficial al României,* nr. 14, 19 ianuarie 1926, p. 1

condusă de judecătorul Ilie Cocea hotăra exproprierea, „pentru cauză de utilitate naţională, din pământul bisericii **Liteni**, comuna Liteni, plasa Dolhasca, judeţul Suceava, câtimea de 12 ha 34 ari teren arabil şi fânaţ, cu urătoarele megieşii: la nord, moşia Liteni, la sud, cu pădurea Liteni, la răsărit, cu moşia Liteni şi, la apus, cu partea rămasă neexpropriată a bisericii”. / Judecătorul A. Faur, inginerul Gheorghe Tărnăuceanu – delegatul Casei Pădurilor şi, desigur, şeful Ocolului silvic Dolhasca, Iacob Ştefănescu – delegatul Casei Centrale şi secretarul I. Pişleru, hotărau, nedatat, exproprierea, „pentru înfiinţare de izlaz comunal, necesar comunei Dolheşti şi repartizează satului **Dolheştii Mici** suprafaţa de 50 hectare de pădure din pădurea Statului „Diudiu”, cantonul Pelineşti, în următoarele megieşii: la nord-vest, cu pădurea Statului „Diudiu”, la nord, cu pădurea „Poiana Răftiganului”, la est, cu delimitarea locuitorilor din comuna Dolhasca şi, la sud, cu delimitarea locuitorilor din satul Dolheştii Mici”[572].

1924: „Comisiunea ide ocol pentru expropriere de pe lângă Judecătoria ocolului Lespezi, judeţul Fălticeni: Se expropriază, pentru cauză de utilitate naţională, suprafaţa de 24 ha, din care 12 ha din pământul bisericii Dolheştii Mari şi 12 ha din pământul bisericii din Dolheştii Mici, din comuna Dolheşti, judeţul Fălticeni, în următoarele megieşii: / **1).** Un trup aproximativ de 5 ha 50 ari, megieşit la răsărit cu locuitorii din Dolheştii Mici, la apus cu partea neexpropriată rămasă bisericii, la sud cu fânaţul partea bisericii neexpropriat, la nord cu secţia bisericii Dolheştii Mici, neexpropriat. / **2).** Suprafaţa de aproximativ 5 ha în următoarele megieşii: la răsărit cu partea ce se expropriază de la Dolheştii Mici, la apus şi

[572] *Monitorul Oficial*, nr. 52 din 8 martie 1924, p. 2631

nord cu locurile locuitorilor din Dolheştii Mici şi la nord cu secţia bisericii Dolheştii Mici. / **3).** Suprafața de 1 ha, zis Bahnă, megieşit astfel: la răsărit cu C. F. R., la nord, apus şi sud cu grădinile locuitorilor din Dolheştii Mici. / **Teren fânaţ**: **1).** Suprafaţa de 50 ari, în satul Dolheştii Mari, megieşit astfel: la nord cu drumul satului, la sud cu C. F. R.; la vest şi est cu grădinile locuitorilor din Dolheştii Mari. / La biserica din Dolheştii Mici, în următoarele megieşii: suprafaţa aproximativ de 8 ha, în următoarele megieşii: la răsărit cu locurile locuitorilor din Dolheştii Mici, la apus cu drumul de exploatare dintre lanuri şi pârâul Dindiului; la nord cu locurile din Dolheştii Mici şi cu parte din teren expropriat din Dolheştii Mari, la sud cu partea neexpropriată. / **2).** Suprafaţa de aproximativ 4 ha, în următoarele megieşii: la răsărit cu locurile locuitorilor din Dolheştii Mici, la apus şi sud-vest cu pădurea Statului, la nord cu apa Şomuzului. / Terenul în general este de bună calitate şi de natură argilă nisipos; iar în categorii specificat astfel: 13 ha şi 50 ari arabil, 3 ha fânaţ şi 7 ha 50 ari păşune”[573]. „Se expropriază, pentru cauză de utilitate naţională, pentru construirea şcolii primare din Dolheştii Mici, comuna Dolheşti, judeţul Fălticeni, suprafaţa de 40 ha (eroare, pentru că s-au expropriat doar 40 ari – n. n.), proprietatea moştenitorilor lui **Dumitru I. Tanase**, teren arabil de calitatea I, situat în vatra satului Dolheştii Mici, conform schiţei de plan alăturată, care face parte integrantă din acest proces-verbal, în următoarele megieşii: la nord, cu locuitorii **Ştefan Fuică** şi **Gheorghe a lui Ioan Popa**, la sud cu terenul **preotului Gheorghe Teodorescu** şi terenul cooperativei din Dolheştii Mici, la est cu drumul comunal, la vest cu Ştefan

[573] *Monitorul Oficial*, Nr. 44, 28 februarie 1924, p. 2108

Fuică, iar în schimbul acestui teren i se dă suprafața de 1 ha din pământul expropriat bisericii din Dolheştii Mici, cu megieşiile prevăzute în schiţa de plan alăturată, care face parte integrantă din acest proces-verbal, în următoarele megieşii: la nord cu restul terenului bisericii din Dolheştii Mici expropriat, la sud cu partea neexpropriată a bisericii din Dolheştii Mici, la est cu locuitorii din Dolheştii Mici, la vest cu drumul din... Terenul este de calitatea II, la 300 m de halta Dolheşti".[574]

1926: „Cercul de recrutare Fălticeni: Pierzându-se certificatele invalizilor şi văduvelor de război mai jos notaţi: **Ungureanu Gheorghe**, invalid, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 5.891. / **Socoleanu Dumitru**, comuna Dolheşti, invalid, certificatul cu No. 5.890. / **Epure Nicolae**, invalid, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 5.892. / **Stoloriţă Gavril**, invalid, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 5 894. / **Pautcă Ioan**, invalid, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 5 166, 5.895. / **Marghioala V. Bogozan**, văduvă, comuna Dolheşti certificatul cu No. 4.001, 4.002. / **Ruxandra N. Petru**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.003. / **Catinca N. Moroşanu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.001. / **Maria D. Nuer**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4 028. / **Elena G. Sandu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.005. / **Ruxanda T. Ştefan**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.006. / **Elena V. Metriţi**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 1.806. / **Maricuţa C. Marianu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.007. / **Paraschiva C. Rusu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 1.008. / **Catinca N. Alexandru**,

[574] Ibidem, pp. 2108, 2109

văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.009. / **Paraschiva C. Todireacă**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.010. / **Elena N. Spiridonescu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.012. / **Catinca N. Marian**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.012. / **Maria G. Doniscanu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.013. / **Uluico I. Bola**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.014. / **Paraschiva Gh. Pandelea**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.015. / **Maria I. Marian**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.016. / **Paraschiva N. Pandelea**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.017. / **Maria lui Dumitru Jitariu**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.018. / **Elena C. Maftei**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.019. / **Catinca Gh. Ichim**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.020. / **Maria I. N. Alexandru**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.022. / **Sevastiţa Gh. Porju**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4 023. / **Elena I. Boboc** zis **Chiac**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul No. 4 024. / **Mărioara Gh. Michifor**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul cu No. 4.025. / **Maria P. Chifor**, văduvă, comuna Dolheşti, certificatul No. 4 026, **se declară nule şi fără valoare** în mâinile oricui s-ar găsi”[575].

1941: „Se publică mai jos lista Nr. 9 de gradele inferioare (trupă) morţi pentru Patrie în actualul război, începând de la 22 Iunie 1941, ora 24[576]: **Melinte Petre**, soldat, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu cunoscut în com

---

[575] *Monitorul Oficial,* Nr. 263, 24 noiembrie 1926, p. 18206
[576] *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 27 august 1941, pp. 5043 şi următoarele

Dolheşti, jud. Baia, mort la 2 iulie 1941; **Irimescu Mihai**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Dolheşti, jud. Baia, mort la 17 iulie 1941; **Albu Dumitru**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Dolheşti, jud. Baia, mort la 17 iulie 1941; **Marian Ioan**, soldat, ctg. 1937, cu ultimul domiciliu cunoscut în com. Dolheşti, jud. Baia, mort la 17 iulie 1941”.

DOLHEŞTI

(sau Doljăşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui)

1635, martie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vornic Ionaşco Cehan şi lui Duca fost comis, care primesc urice pentru „un sat, anume **Novacii** (înglobat în Duda, comuna Duda-Epureni, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Huşi, Şi au dat 600 taleri de argint lui Ştefan Tomşa voievod, atunci când a mers Enachi Catargiul banul la Ţarigrad pentru nevoia ţării… / o selişte, anume **Stănileştii** (comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, cu bălţi de peşte şi cu vad de moară la Prut, unde au fost 6 mori domneşti într-o casă… fostă dreaptă domnească, lângă târgul Huşi, dată lui de Barnovschi voievod pentru slujbă credincioasă şi pentru un cal bun, pe care l-a luat de la el şi l-a trimis la craiul unguresc… / alt sat, **Volosenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), în ţinutul Fălciului, fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dat lui de Ştefan Tomşa pentru 200 ughi şi 6 cai buni, ce s-au dat în slujba ţării…

/ alt sat, anume **Măicanii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi **Cerbicani** (comuna Lunca Banului, Vaslui), şi cu bălţi de peşte, anume Căuşul, Alba, Neagra, Pepelea, Cerbicana, Gârla Stâlpului şi Lungul, jumătate, care acest sat Măicani a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dăruit de Radul Voievod pentru doi cai buni, ce i-a dat în treaba ţării… / o parte din satul **Dolheşti** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), care este la obârşia Crasnei, în ţinutul Fălciului, cumpărată de la Păcurar, fiul lui Cozma sulgerel, a cincea parte din a şasea parte, partea Stancăi, cu 60 taleri de argint… / jumătate din satul **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), partea de jos şi cu vad de moară la Dobrovăţ, de asemenea a cincea parte din cealaltă jumătate din satul Codăeşti, care este în ţinutul Vaslui, cumpărată de la Pântea fost şetrar, fiul Tudorei, pentru 225 ughi… partea de sus a dat-o lui Pântea vara lui Tudora, fiica Anisiei Purceloae, pentru că a plătit capul ginerelui său Dumitru Purcel, pentru o moarte de om, pe care a făcut-o el”[577].

1635, septembrie 1: Ispisoc de întărire, dat de Vasile Lupu voievod moştenitorilor lui Ghenghe vel (mare) logofăt: / „Și s-au venit partea boierului nostru, Lupul Prăjescul vel clucer și jupânesei lui, Saftei, satul **Chilmeștii** (azi oraşul Chelmenţi, raionul Chelmenţi, Ucraina), la ținutul Hotinului, și o parte de ocină din **Lățcani** (Leţcani, comuna Doljeşti, Neamţ), la ținutul Romanului, și jumătate de sat de **Scoposăni** (Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi), la ținutul Cârligăturii, și satul **Văscăuții** (ţinutul Orhei, Moldova), la Orhei, și jumătate de sat de **Mărășăni** (comuna Marşinţi, raionul Novose-

[577] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 54, pp. 52-56

liţa, Ucraina), la Hotin, și satul **Noua Suliță** (comuna Novosiliţa, raionul Chelmenţi, Ucraina), tij la Hotin, și jumătate de sat din **Negrești** (oraşul Negreşti, Vaslui), la Vaslui, și o seliște, anume **Lineștii** (lângă oraşul Negreşti, Vaslui), tij la Vaslui, și satul **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), la Suceavă, care i-au fost lui dreaptă danie de la părintele lui, Ghenghe logofăt, încă fiind viu, osebit de a altor frați. / Iar în parte slugii noastre Lupul Ghenghe i s-au venit jumătate de sat de Vlădeni (Arghira-Preuteşti, Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de **Volcinești** (Volcineţ, azi Maiovka, comuna Ocniţa, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, și o parte de ocină din **Costești** (înglobat în Târgu Frumos, Iaşi), la Roman, și o parte din satul **Strășnenii** (lângă Ghireni, comuna Coţuşca, Botoşani), la Dorohoi, și satul **Surdeștii** (lângă Ciortolom, comuna Tutova, Vaslui), la Tutova, cu moară în Bârlad, și jumătate de sat din Șărbăuți (Bucovina), la Cernăuți, și satul **Mălăeștii** (comuna Vutcani, Vaslui) și **Leoștii** (comuna Pădureni, Vaslui), la Fălciu, și o siliște Șărbăuții (Bucovina), la Cernăuți. / Iar în parte slugii noastre Dumitrașcu Ghenghe i s-au venit jumătate de sat **Jioldești** (satul Joldeşti, comuna Vorona, Botoşani), la Suceavă, și satul Stârcenii (Bucovina), la același ținut, și cu moară în Siret, și jumătate de sat de **Vorona** (comuna Vorona, Botoşani), tij la Suceavă, și satul **Măgiurcanii** (azi Iveşti, comuna Iveşti, Vaslui), la Tutova, și satul **Popii** (azi Pochidia, comuna Tutova, Vaslui), tij acolo, și jumătate de sat **Tole** (Coteleva, comuna Koteleve, raionul Nevoseliţa, Ucraina), la Hârlău, și o siliște, **Doljăștii** (Dolheşti, lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), la Tutova. / Iar în parte lui Ion Ciolpan i s-au venit satul Arăteștii (Suceava), la Suceavă, și jumătate de sat de

Bilăuți (comuna Bilăuţi, raionul Hotin, Ucraina), la Hotin, și jumătate de sat Lucovița (Bucovina), la Cerăuți, și satul **Târauca** (comuna Târnauca, raionul Herţa, Ucraina), tij la Cernăuți, și jumătate de sat Dobrinăuți (Bucovina), tij la Cernăuți, și satul **Costeștii** (în hotarul oraşului Târgu Frumos, Iaşi), la Tutova, și o siliște, anume **Ruptura** (lângă Gefu, comuna Ghidiceni, Galaţi), tij la Tutova… / Iar pentru o datorie a Lupului Prăjescu clucer, care are și zapis de la părintele lor, Ghenghe logofăt, drept 497 ughi, au dat ei toți un sat, anume **Săvenii** (oraşul Săveni, Botoşani), la Dorohoi, și alt sat, Boian (Bucovina), la Cernăuți, pentru acea datorie”[578].

DOLHEŞTI

(sat înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ).

1635, octombrie 16: Zapisul postelnicului Toma, în care mărturiseşte „cum au învăţat şi au grăit către noi jupâneasa Mărica cluceroae, la datul sufletului său, zicând că s-au prilejit nepotul său, popa Vasile din **Şerbeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), de au pricestuit şi au făcut masle şi rugă înaintea morţii dumisale, şi au scris toate trebile la moartea dumisale… / fiindu-i preotul nepot, l-a dăruit cu partea dumisale de ocină la sat la **Vârtop** (lângă Vereşti, comuna Girov, Neamţ), cu tot venitul moşiei dumisale. Aşijderea, a fost

578 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 227, pp. 266, 267

cumpărătura jupânesei Mărica şi a Dochiei, mama preotului Vasile, partea lui Simion Beşetea, văru-său, şi acea cumpărătură încă i-a dăruit preptului… Aşijderea, o parte de moşie, ce a fost cumpărat dumneaei de la Ioana, drept 12 taleri bătuţi, încă o au dăruit preotului… Şi când au miluit pe nepotu-său, popa Vasile, tâmplatu-s-au acolo părintele Andonie de Beserecani şi Gheorghe Bosie de **Dolheşti** (sat înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ)”[579].

1636, octombrie 16: Zapisul de mărturie al lui Toma postelnic, în care scrie cum „a grăit către noi răposata jupâneasă Mărica cluceroaia, la datul sufletului său, zicând că s-a prilejit nepotul său, popa Vasile din Şerbeşti, de a pricesluit şi a făcut masle şi rugă înaintea morţii dumisale, şi a scris toate trebile la moartea dumisale, deci dumneaei, fiindu-i preotul nepot, i s-a făcut milă şi şi-a adus aminte şi l-a dăruit cu partea dumisale de ocină la satul **Vârtop**, ce a fost cumpărat de jupâneasa Mărica şi de Dochia, mama preotului Vasile, să fie de tot a preotului, dimpreună cu partea lui Simion Beşeatea, văru-său, şi i-a dat şi zapisul de la Vasile vodă; aşijderea o parte de moşie ce a fost cumpărat de la Ioana, sora mamei preotului… şi tâmplatu-s-au la această adevărată danie părintele Andonie de **Beserecani** şi Gheorghe Bosie de **Dolheşti**”[580].

1640, septembrie 8: Zapisul lui Ştefan din **Dolhăşti** (înglobat în Negreşti, comuna Dobreni, Neamţ), în care mărturiseşte „cum a îmblat feciorul meu Solomon

---

579 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 254, p. 297

580 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. III, Iaşi 1907, pp. 121, 122

la o slujbă, la ţinutul Neamţului. Deci a cheltuit din bani domneşti 42 de galbeni… noi n-am avut cu ce plăti, ci am întrebat toată ruda noastră, ca să se afle cineva să-l plătească de acei bani şi nu s-a găsit nimeni. / Deci noi, dacă-am văzut nevoia, am căzut la dumnealui Toma (Cantacuzino), stolnicul cel mare, de ne-a plătit acei bani… şi i-am pus ocinile mele zălog, din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), toată partea mea, din a opta parte din sat a patra parte, şi din **Dănceşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din a opta parte a patra parte, ce este pe apa Cracăului, în ţinutul Neamţului, cu loc de moară pe Cracău, şi de piuă, şi de ştează. Pe acea parte, din Sfânta Măria Mică, până la Paşti, ca să-i dau banii atunci, iar de nu, să fie aceste ocini pieitoare (înstrăinate) în veci… / Şi-n tocmeala noastră au fost Gheorghe Boţul din **Dolhăşti**, Eunaşco Răspop şi Gligorecea din **Bodeşti**, Eunaşcu vătavul de **Dobreni** (comuna Dobreni, Neamţ) şi mulţi oameni buni”[581].

DOLHEŞTI

(comuna Pipirig, Neamţ).

1638, aprilie 1: Zapisul lui Iuraşco visternicel, Ştefan pitărelul, Văsiian Nemţanul, Arsenie vătămanul şi Lazăr de **Porceşti** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamţ), Pătraşco Ciogolea de **Ionăşeşti** (comuna Mir-

[581] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 454, pp. 447, 448

cești, Iași), Gheorghe Boțul de **Dolhești** (comuna Pipirig, Neamț), Anton din **Zbiereni** (Zbereni, comuna Cotnari, Iași), Istratie Hurjui ot **Șerbești** (azi Ștefan cel Mare, Neamț) și Căzan ot **Tupilați** (comuna Tupilați, Neamț), în care mărturisesc „cum au venit înaintea noastră Bosie Capotă, feciorul Măricăi, pentru o parte de ocină a lui, ce-a fost pusă zălog la Ion Curea din **Porcești**, drept 14 taleri bătuți. Dintr-acești bani, a întors Bosie lui Ion Ciurea 7 taleri bătuți, iar 7 taleri n-a vrut să-i dea, ci a venit Toma stolnicul cel mare și i-a dat 7 taleri bătuți în mână lui Ion Ciurea, pentru că a mai avut o cumpărătură bătrână Gheorghe Bașotă vistiernicul și cu Iurașco Bașotă hatmanul de la Bosie Capotă”[582].

1638, octombrie 28: Zapisul lui Sălevăstru din Porcești, feciorul lui Toader Bârjovanul în care mărturisește că a „mers la dumnealui Toma, stolnicul cel mare, și am vândut a mea dreaptă ocină și moșie din sat din **Porcești** (Moldoveni, comuna Moldoveni, Neamț), care ocină am cumpărat-o de la Ilea Udrea, ce-a fost din partea Ciolponease, din a patra parte, o parte... drept 25 lei bătuți. Și în tocmeala noastră au fost Ionașco Răspop din **Bodești** (comuna Bodești, Neamț), Nicolae din **Bârgăoani** (comuna Bârgăuani, Neamț), Gheorghe Boț diac ot **Dolhești** (comuna Pipirig, Neamț), Pavăl ot **Cuciulați** (Căciulați, înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), Arsenie vătămanul din **Porcești** și alți oameni buni”[583].

---

[582] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, București 1998, doc. 303, pp. 302, 303

[583] AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, București 1998, doc. 491, p. 459

1900: „**Dolheşti**, sat în comuna Pipirigul, plasa de Sus-Mijlocul, judeţul Neamţ, aşezat pe valea pârâului Ozana, între ramurile munţilor: Cotnărelul, Petru Vodă, Dolheşti, Grugenilor, mărginindu-se cu satul Plotunul (așezat în susul pârâului Ozana) şi cu satul Pipirigul (așezat către gura pâriâului cu același nume, mai în josul Ozanei). Vatra satului are o întindere de 28 hectare 60 ari, cu o populație de 104 familii sau 463 suflete… În acest sat se află: 1 moară cu o piatră; 1 herăstrău sistematic, purtat prin ajutorul apei; o piuă. În împrejurime se întinde pădurea statului Pipirigul. Sunt 104 contribuabili. Numărul vitelor este de 1.300 capete, din care: 120 boi, 93 vaci, 900 oi, 20 cai, 60 râmători și 100 vite mici cornute”[584].

DOLINA

(comuna Leorda, Botoşani).

1633, decembrie 2: Întărit de Moise Moghila voievod lui Strătulat Borăleanul, care primeşte uric pentru „o bucată de loc din hotarul **Pituluşenilor** (lângă Dolina, comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul Dolinii, în ţinutul Hârlăului, începând întâi din poiana de către **Ionăşeni** (comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), de către Siret, cât va fi hotarul Pituluşenilor, din hotarul **Liverdii** (Leverda, azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul **Dolinii** (comuna Leorda, Botoşani), până la siliş-

---

584 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 169

tea Pituluşenilor, tot locul să fie în două şi peste seliştea Pituluşenilor, pe din sus de curtea lui Crâste vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce sunt toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani), de acolo la matca Sitnii, de după înconjur, cu loc de iaz pe pârâul Sitnii, cât ţine apa”[585].

1635, februarie 28: Întărit de Vasile Lupu voievod uricarului Borolianu, care cumpărase „o parte de ocină din hotarul **Pituluşănilor** (Pituluşeni, înglobat în Dolina, comuna Leorda, Botoşani), pe pârâul, Dolinii, ce-i în ţinutul Hârlăului… de la Stanca, jupâneasa lui Isachi Mitieşăscul, şi de la feciorii dei, Neculai şi Gligoraşcu, drept 320 taleri de argint”. / Hotarul satului, „începând întâi din poiana de către **Ionăşani** (Ionăşeni, comuna Vârfu Câmpului, Botoşani), cât este hotarul Pituluşănilor, din hotarul satului **Leverdii** (azi Leorda, comuna Leorda, Botoşani), până în hotarul **Dolinii** (comuna Leorda, Botoşani), partea cea din jos să fie în doi, cum şi unde se numeşte Sub Cornu, de către câmp, partea cea din jos, iarăşi în doi, cu loc de iaz, care se numeşte Iazul Grozii, cât ţine apa; şi de acolo, tot locul, până la pârâul Dolinii, până la seliştea Pituluşănilor, tot locul să fie în două; şi de acolo, Dolina în jos şi drept peste seliştea Pituluşănilor, pe din sus de curtea ce şi-a fost făcut Crâstia vornicul, cu un rând din pământurile cele de jos, ce-s toate pe o cărare, pe la capetele pământurilor celor din sus, până la o moviliţă de către **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani); de

---

585 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 420, p. 528

acolo, la vale, la matca Sâcnii, pe după înconjur, cu loc de iaz în pârâul Sâcnii, cât ţine apa iazului”[586].

1900: „**Dolina**, sat în partea de nord-vest a comunei Costineşti, plasa Târgul, judeţul Botoșani, pe valea şi pârâul Sicna. Are o suprafaţă de 1.465 hectare şi o populaţie de 100 familii sau 440 suflete. Are o biserică, deservită de 1 cântăreţ. În sat sunt 2 mori de apă la iazuri și una cu aburi. Vite sunt: 297 boi şi vaci, 67 cai, 1.214 oi, 8 capre şi 131 mascuri; 6 stupi. Sunt 3 cârciumi, 3 comercianţi şi 6 meseriaşi”[587].

DOLINENI

(comuna Dolineni, raionul Hotin, Ucraina).

1635, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod postelnicului Bălan Haţimirţchi, care primeşte uric şi hotarnică pentru „dreaptă ocina lui şi cumpărătură, satul **Stăuceni** (comuna Stavceani, raionul Hotin, Ucraina)… / Și începându-se hotarul satului acestuia, a Stăucenilor, întâi dinspre hotarul satului **Cruhlic** (comuna Cruhlic, raionul Hotin, Ucraina), pe unde a arătat Pilat clucer, cu sufletul lui, de la un stâlp de piatră, care desparte și hotarul dinspre Cruhlic și dinspre **Dolineni** (comuna Dolineni, raionul Hotin, Ucraina); de acolo, tot drumul cel mare până la hotarul dinspre **Cerlena** (comuna Cerle-

---

586 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 44, p. 43

587 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 170

nivka, raionul Novoseliţa, Ucraina), până unde au pus ei tot stâlpi de piatră, până la o piatră ce este într-un hat, lângă drum, și de acolo la altă piatră; de acolea, se întoarce hotarul și merge până la deal, la Ghivina, unde au pus un stâlp; de acolo, se suie tot pe coasta dealului Ghivinei, până la niște ciritei de ulmi, până la o piatră ce este în mijlocul Ghivinei; de acolo, la alt stâlp, în capul Ghivinei din sus, și se pogoară tot pe deal și apoi trece peste drumul cel mare al Cerlinii, până la alt stâlp, în pisculeț, din sus de matca văii Cerlinii, și merge drept în matca Cerlinii și apucă matca în sus, și valea Potolianului desparte hotarul dinspre **Cârstești** (comuna Cârstinţi, raionul Hotin, Ucraina), și tot matca acei văi, până la hotarul **Șărăuților** (comuna Şirivţi, raionul Hotin, Ucraina), și acolea, de către Șărăuţi și de către **Vlădiceana** (Vlădicina, comuna Şirivţi, raionul Hotin, Ucraina), s-au pus doi stâlpi de piatră, unul de o parte de drum și altul de altă parte; de acolo, drept locul peste câmp și peste valea Uhareului, pe din sus de unde-i hotarul **Nădăbăuților** (comuna Rucşin, raionul Hotin, Ucraina), până la alt stâlp de piatră, ce este în mijlocul capetelor a țăranilor, a Nedăbăuților și a Stăucenilor; de acolo, la alt stâlp de piatră, din sus de Struica, și drept peste valea Derenovățului, în vârful dealului, despre Nădăbăuți, unde vin și țarinile Dumenilor în dial; de acolo, dealul în jos, peste hotar, până la un colț ce vine până la Săpanca și drept peste valea Dumenilor; de acolo, la deal, pe din sus de Hliboca; de acolo, în jos, la movila cea mare, ce se numește Păuniacica… până unde se împreună hotarul, la acel stâlp de piatră, ce este lângă drum, dinspre Cruhlic. Atâta este tot hotarul satului acestuia, a Stăucenilor”[588].

---

588 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII,

1904: „**Dolineni**, sat mare în judeţul Hotin, volosti Doncăuţi, aşezat la izvoarele pârâului Cerlina, Are 270 case, cu o populaţie de 1.712 suflete, români, ruteni şi ruşi; biserică; şcoală elementară, frecventată de 40 elevi, din 163 în vârstă de ţcoală (1902); vite 494 capete”[589].

DOLJEŞTI

(Dolheşti, sat pe Almaş, în comuna Dobreni, Neamţ).

1428. septembrie 3: Întărit de Alexandru cel Bun lui Fundea, care primeşte uric pentru „satul anume Fundenii, pe Albinea… Iar hotarul acestui sat, Fundeni, să fie începând de la movila de la Nedeia, de la Balomireşti, pe vârful dealului, până la moviliţa care este lângă drum, apoi, de acolo, pe drum, la stâlp, până la hotarul Herniceştilor, apoi, de acolo, pe drum în jos, până unde se împreună hotarul Sacnii, şi al Herniceştilor şi al Negreştilor, apoi, de acolo, drept peste câmp, până la Pârâul Merilor, la meri, apoi, pe pârâu în jos, apoi drept la Dealul Negreştilor, la movilă, apoi, de acolo, la marginea pădurii, apoi până la marginea bucovinei, până la Glodul de la Negreşti, la înfundătură, apoi, de acolo, drept la Albinea, apoi, în jos pe Albinea, până la gura Străvinoasei, apoi, în sus, până la obârşie, apoi până la apă, la Albinea, şi peste deal, peste bucovină, la Bulboacă, la

Bucureşti 1996, doc. 219, p. 258

589 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 89

râpele de la Balomireşti, apoi, drept la deal, la movila de la Nedeia. Acesta este tot hotarul din toate părţile”[590].

1436, aprilie 12: Întărit de Ilie voievod lui Baico, care primeşte uric pentru „prea a lui ocini, sate anume: Dolheştii, unde era casa lui, şi Negreştii, şi Almăşelul, şi Horăeţeştii, şi Roşcanii, şi, pe Almaşi, din gios de Dolheşti, Dobrenii”[591].

1479, martie 4: Întărit de Ştefan voievod lui Dajbog pârcălab de Neamţ, care primeşte uric pentru „satele anume: Doljeşti la Gura Albânei, pe care acest sat el l-a cumpărat cu banii săi drepţi: întâi a cumpărat 2 părţi din acest sat de la Maruşca, fiica lui Oancea Doljescul, pentru patru sute de zloţi tătăreşti, a treia parte din acest sat a cumpărat-o de la Nistor, fiul vitreg al lui Dolj, pentru două sute de zloţi tătăreşti; alt sat, anume Donceştii de la Poieni, pe care el l-a cumpărat pe banii săi: o parte de la Muşa, fiica lui Manciul, pentru 60 de zloţi tătăreşti, iar a doua parte de la soţia lui Danciul şi de la fiul ei Tador, încă pentru 60 de zloţi tătăreşti, a treia parte a cumpărat-o de la Zoica, nepoata lui… 60 de zloţi tătăreşti”[592]. Hotarul, din veac.

1484, mai 13: Întărit de Ştefan voievod lui Dragoşe, ginerele lui Severin, care primeşte uric pentru „ocina soţiei sale Anuşca, satele anume Fundeştii pe Albinea şi, de asemenea, în acelaşi hotar, satul anume Lăţcani… Iar hotarul acestui sat Fundeştii pe Albinea şi, de asemenea,

---

590 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 79, pp. 115-117
591 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 147, p. 202
592 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 212, pp. 320-322

hotarul Lăţcanilor, care este în hotarul Fundeştilor, să fie din toate părţile după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[593].

1623, martie 4: Martori din acest sat, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte jupânesei „Candachie a dumisale Goe ce a fost postelnic”, în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni: anume Onul din Maxineşti (selişte în Gâdinţi, Neamţ), şi Cozma de acolo, şi Ursul din Şărăţăi (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Simion tij de acolo, şi Pătraşcu ot Lăţcani (înglobat în Doljeşti, Neamţ), şi Gheorghie tij de acolo, şi Oancea ot Lucani (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Epure tij de acolo, şi Ionaşco din Druleşti, şi Toader Gâlcă tij de acolo, şi popa Pintilii ot Doljeşti (pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ), şi Ionaşco tij de acolo, şi popa Pahulce, şi popa Leahul de acolo”, s-a „ales jupânesei lui Goe postelnic partea ei de moşie şi de cumpărătură din satul Buruieneşti şi s-au aflat trei părţi a tot satul; iar a patra parte s-a aflat numai a Pârvuleştilor”, dar, după o dovadă că postelnicul Goe, cumpărase, „de la un frate a Pârvuleştilor o bucată de loc”, părţile s-au înţeles între ele, aşa că „a patra parte a rămas sub stăpânirea Pârvuleştilor”[594].

1623, martie 17: Întărit de Ştefan Tomşa voievod fraţilor Gheorghie, căzacul şi Bejan, fiii lui Pătraşco şi nepoţii lui Luca ceaşnic, care pierduseră dresele şi uricul

---

593 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 257, pp. 392, 393

594 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, p. 30

pe care le-au avut pentru „jumătate din satul Lăţcanii, ţinutul Roman”[595], dar sunt refăcute în baza mărturiilor.

1623, martie 6: Mărturia lui „Ştefan, şi femeia mea Grozava, fiica lui Nestor, şi Ion, şi Gheorghe, şi sora lor Solomca, fiii lui Andrul, nepoţii lui Pătraşco şi ai preotesei celei bătrâne”, care vând „a treia parte din tot satul Lăţcani, cu loc de iaz şi de moară pe pârâul Lăţcoaia… panului Ionaşco Ghianghea, mare logofăt, pentru 60 taleri de argint”[596].

1623, martie 8: Întărit de Ştefan Tomşa voievod marelui logofăt Ionaşco Ghianghea, care primeşte uric pentru satul „Lăţcani, jumătate din a treia parte”[597].

1623, martie 21: Mărturia Pietrei din Târgu Neamţ, sora lui Drăgan din satul Stroeşti, referitoare la cumpărarea unui „loc de 2 case din sat de Lăţcani, de la Andreica şi de la feciorul lui Macsin, pe ai săi bani. Deci cuconi nu-i i-au custat şi frăţâne-meu i s-au tâmplat moartea. Şi câte bucate au avut frate-meu, toate au rămas la mâna fiiastrului său, lui Efrim, şi la mâna mea nimic nu mi-a dat. După aceea, eu m-am sculat şi am vândut dintr-acele 2 case: una lui Vasile Stroici (… iar de la Vasile Stroici o au cumpărat Gheorghie), iar o casă nu am vândut-o, căci m-a oprit Gheorghe, feciorul Botului, să-mi dea bani câţi a dat frate-meu, căci i-i lui ocină şi moşie”[598].

---

[595] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 25, pp. 32, 33

[596] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 27, pp. 38, 39

[597] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 30, pp. 43-45

[598] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 37, p. 52

1625, decembrie 13: Zapisul lui Nechita de **Sârbi** (comuna Răuceşti, Neamţ), prin care mărturiseşte că a vândut postelnicului Toma „o parte de ocină din **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din partea Popei, ce se va alege a patra parte, partea mea şi a lui Pătraşco Giuncul, însă 7 pământuri şi o lature drept 20 de taleri. Iar de se va afla ocină mai mult, dumnealui postelnicul să mai dea bani ce se va veni cu dreptul". Printre martori, alături de slugile domneşti, „Nechita ot **Vârtop** (selişte în Bodeşti, Neamţ) i Gheorghe Boţul ot **Doljeşti** (sau Dolheşti, sat pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ)"[599].

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Selo **Brătulenii** (sat, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, cu heleşte şi cu mori, şi satul **Fântânele** (sat, Bacău), în ţinutul Bacăului, suntu-ne aceste două sate cumpărătură de la Candachiia, jupâneasa lui Dumitru Goei postelnicul, radi 300 de galbeni roşii, pentru că a fost luat Dumitru Goia postelnic 500 de galbeni de la Costantin Batişte ce a fost paharnic, în zilele lui Alexandru vodă, de s-a plătit de o nevoie ce a avut către Alexandru vodă, şi pentru acei bani fost-i-a făcut drese pe nişte sate ale lor, anume **Doljeştii** (sat, Neamţ) şi **Balomireştii** (comuna Bâra, Neamţ), în ţinutul Romanului. După aceea, venit-a jupâneasa Candachiia Goiuae de ş-a întrebat cu Batişte înaintea dumisale domnul nostru. Deci legea s-a aflat să jure Batişte cum a dat acei bani. Deci Batişte a jurat. Dacă a văzut jupâneasa Goiuae că a jurat, căzut-a cu boierii de s-au rugat lui Batişte să-i

---

[599] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 394, pp. 458, 459

mai ierte din acei bani. Deci Batişte o au iertat pe 250 galbeni. Deci ea n-a avut de unde"[600].

1632, noiembrie 1: Zapisul lui Ştefan Bâcta diac şi Petre hotnog, prin care mărturisesc că Anghelina, fata Măricuţei, nepoata popii Ianului a vândut a sa „moşie din sat din **Doljeşti**, a şasea parte şi cu vad de moară într-apa Albâei, ce este pe apa Siretului, în ţinutul Romanului… mătuşii sale Păscălinei şi feciorului ei Dumitrachi, drept 40 de galbeni"[601].

1632, decembrie 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod cneaghinei Păscălina şi fiului ei Dumitrache, care cumpărase de la Anghelina, fiica Măricuţii, nepoata popii Ianul, cu 40 ughi, partea ei din satul **Joldeşti**… cu vad de moară la pârâul Albâia, ce este la râul Siret, în ţinutul Roman… / de la Iuraşco, cu 40 lei, „dreapta lui ocină şi cumpărătură din satul **Ruşii Goii**, parte ce era cumpărătură lui Iuraşco de la Arvasiia, fata Cătălinii… / de la Toader Fărţol din Crucea de Jos, cu 120 taleri, „o vie de la **Crucea de Jos**", martorii menţionaţi de zapise fiind Ştefan Bechea diac, Petrea hotnod şi popa avram din **Pitceni**, popa Ionaşco, Gavril şi Saconie din **Căuteşani**, Toader din **Neguşeni**, Ştefan şi Vasile din **Meseheneşti**, Costin din **Ruşi** „şi alţi oameni buni"[602].

1634, august 28: Întărit de Vasile Lupu voievod jupânesei Goei, după pâra lui Iuraşco, zicând că are Iuraş-co moşie la nişte părţi de ocină în sat în **Doljeşti** (comuna

---

600 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 245

601 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 233, pp. 288, 289

602 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 257, pp. 322-323

Doljeşti, Neamţ), şi în **Fârţeşti** (azi Buhoana, comuna Doljeşti, Neamţ), şi în **Ruşii Blăgoeşti** (Ruşi, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori. Bacău), iar jupâneasa Goei a arătat uric şi ispisoace de la Radu vodă, cum le-a cumpărat jupânul său Goia acele părţi de ocină de la Iuraşco”[603].

1774, iunie 26: Satul **Doljăştii**, al mănăstirii Doljăşti, ţinutul Romanului, ocolul de Sus, după recensă-mântul lui Rumeanţev[604], avea **toată suma caselor 55**. Scădere rufeturi 15: 6 ţigani, 9 văduve. Rămân birnici 40. / **Birnici:** Dumitraşco Brânză / Mihai Şoican / Giurgiu Bărbulă / Costandin Ianăş / Petre Dortu / Simion Petre / Costandin Mihai / Roca Mărtin / Roca Giurgiu / Cadar Ianăş / Andrieş / Săcuiul Giurgiu / Mihai Cimpoeş / Savin sin (fiu) Petrei Luţchin / Stanciul, muntean / Andronachi Berbecul / Cozma Perjul / Năstasă, olariu / In (alt) Năstasă / Ion / Vasile / In (alt) Vasile / Macsin / Crâste, morariu / Costandin, olariu / Petre, pas / Costandin zet (ginere) lui Istrate / Ştefan Călin / Vasile, vătăman / Costandin Fulga / Simion Pal / Costandin, teslar / Gherasim Huşan / Ion Chihaia / Gheorghe, chelariu / Sima, vornic / Neculai fiul lui Gheorghe / Vasile / Petre, bărbier / Costandin, tălmaci. // **Rufeturi:** Vasile Doroftei, ţigan / Vasile Cerguţă, ţigan / Ion Purice, ţigan / Gheorghe Purice / Ion, ţigan / Vasile fiul lui Ion / Iliana, ţigancă / In (altă) Iliana, tij (la fel) / In Iliana, la fel / Maria, la fel / Tudora / Catrina / Altă Catrina / Ioana / Dochiţa.

---

[603] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 244, pp. 273, 274

[604] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 264, 265

DOLJEŞTI

(comuna Doljeşti, Neamţ).

1635, august 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fiilor fostului vornic Dumitru Goia, Gligoraşco, Iordache, Lupaşco şi Erena, în baza unui zapis de la Ion din **Şirăţei** (sat înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Iaşi), popa Vasile din **Hriniceşti** (sau Hărniceşti, azi Rediu, comuna Bâra, Neamţ), Cozma visternicel, Ştefan şetrărel Avram şi Dumitru Pârvul din **Macsineşti** (sau Maxineşti, înglobat în Oţeleni, comuna Oţeleni, Neamţ), „scriind şi mărturisind cum a venit în faţa lor Ionaşco, fiul lui Pătraşco, şi a vândut dreapta sa ocină şi moşie şi cumpărătură din satul **Lăţcani** (sau Leţcani, lângă Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), care este în ţinutul Romanului, 25 ogoare în ţarină, în partea dinspre hotarul **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), lângă ogoarele din capăt, la luncă… cumpărătură de la Aniţa, satul lui Boldescul din satul **Băloşeşti** (sau Băluşeşti, comuna Icuşeşti, Neamţ)… lui Dumitru Goia, fost vornic, şi fiilor lui, drept 50 taleri bani gata”[605].

1637, decembrie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Lupul Prăjescu, care cumpără, cu 40 ughi (ducaţi ungureşti), de la cneaghina Păscălina Iacomiasa, „a şasea parte din satul **Doljeşti**, pe Pârâul Albâia, cu loc

---

[605] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 221, pp. 261. 263

de moară la Albâia şi cu tot fenitul, cumpărătură de la Anghelina, fiica Maricăi, nepoata lui Ianul”[606].

1638, mai 30: Lupul Prăjescul clucer şi feciorii lui Dumitru Goia, ce-a fost clucer, schimbă moşii între ei, „şi-a dat Lupul clucer o parte de ocină din **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), din tot satul a şasea parte, ce este pe Albâia, cu vad de moară în Albâia, ce o au cumpărat de la jupâneasa Păscălena… iar feciorii Goii au dat Lupului clucer o parte de ocină din **Lăţcani** (Liţca, înglobat în Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), ce le-a fost cumpărătură de la Ionaşco, feciorul lui Pătraşco den Laşcani”. Zapisul de mărturie este semnat de câţiva boieri şi de „Lazor Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Dănilă din **Hândreşti** (comuna Oţeleni, Iaşi), Gheorghie de **Lăţcani** şi de Gligorie din **Druleşti** (comuna Doljeşti, Neamţ)”[607].

1639, ianuarie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Iuraşco, fiul Maricăi, nepoata lui de soră Arvasiia peoteasa şi popa Sanson s-au pârât de faţă, înaintea noastră, cu Gligoraşco, Iurdachii, Apostol şi Lupaşco, fiii lui Dumitru Goe fost paharnic, nepoţii Anghelinei, pentru nişte părţi de ocină din satul **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), din **Fârţeşti** (înglobat în Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ) şi din **Ruşi** (înglobat în Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), zicând Iuraşcu, Arvasia şi popa Sanson că le-a cotropit aceste părţi de ocină Dumitru Goe. Iar fiii lui Dumitru Goe au arătat un ispisoc de la Constantin Moghilă voievod, că tatăl lor Dumitru

---

606 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 221, pp. 202, 203

607 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 362, pp. 353, 354

Goe a plătit capul lui Isac, fiul Maricăi, de la Lazor şi Păcurar, pentru o faptă rea, ce a făcut-o el, şi a dat pentru el 112 taleri buni, cu cheltuiala ce a făcut, scriind, de asemenea, în acel ispisoc de la Constantin Moghilă voievod că a vândut Iuraşco, fiul Maricăi, fratele lui Isac, dreptele lui ocine din Doljeşti, Fârţeşti şi Ruşi”[608].

1640, ianuarie 14: Arvasiia, fata Cătălinei, nepoata Măricăi, strănepoata Anghelinei Goioae, vinde unchiului ei Gligoraşco Goia, drept 25 galbeni, „ce se va alege din sat din **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), de la ţinutul Romanului… şi altă parte de ocină din sat din **Fârţeşti** (înglobat în Buhoanca, comuna Doljeşti, Neamţ)… dinaintea lui Ionaşco şi Oprea, aprozi de **Iaşi**, Avraam şi Ivan de **Iucşeşti** (comuna Iucşeşti, Neamţ), popa Gheorghe, popa Ionaşco şi diaconul Leavul din Doljeşti”[609].

1644, august 10: Frații Iordache, Apostol și Lupașco, feciorii Goiei, fac schimb de moșii cu jupâneasa Păscălina și cu frații ei Dumitru și popa Vasile: „datu-i-am partea noastră de cumpărătură din satul **Rușî** (Rușii Zavodului, inclus în Călugăreni, comuna Dămienești, Bacău) a șasea parte și alte părți le-am dat lor, pentru că este moșie mai bună în **Doljești** (comuna Doljești, Neamț) decât în Rușî”[610].

1646, iunie 17: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod lui Iordache Goia, „ca să fie tare şi

---

[608] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 15, pp. 16, 17
[609] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 287, p. 280
[610] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 393, p. 377

puternic a căuta şi a cerca ai săi drepţi vecini, care vor fi fugiţi, de când ne-a adus Dumnezeu la domnie, din sat de **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), anume: Gligorie Moise şi frate-său Iacob, Hilip feciorul Lazei, Ştefan şi frate-său Gligorie, Vasile şi frate-său Căsiian şi Hilotie”[611].

1681, ianuarie 8: Vasile, Dumitraşcu, Andrieş, Alexandru şi Candachia, feciorii lui Iordachi Goi, vând mănăstirii Bărboiul, drept 150 galbeni de argint, Jumătate din satul **Balomireşti** (Roman)… / Din aceşti bani, cu 100 galbeni, răscumpără a treia parte din **Doljeşti**, ce fuseseră daţi de maica lor Maria mănăstirii Cetăţuia, pentru comând”[612].

1900: „**Doljeşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Siretul de sus, spre nord-est de orașul Roman, la 16 km de reședința plăşii. Este așezată pe malul stâng al râului Siretul. E formată din satele: Buhoanca, Burueneşti, Boljeşti, Rădiul şi Rotunda, cu reşedinţa comunei în satul Doljeşti. Are o populaţie de 620 familii sau 2.769 suflete, din cari 700 contribuabili; 651 case de locuit. Populaţiunea este mai mult de jumătate unguri. Are 3 biserici, din care 1 catolică; o școală primară mixtă, care, în 1886-1887, a fost frecventată de 33 elevi, din 72 înscriși. Ţine de circumscripţia fiscală Sagna. Sunt 2.200 capete de vite mari. Este legat cu orașul Roman prin şosea. / **Doljeşti**, sat în comuna Doljești, spre nord-est de oraşul Roman, la 16 km și de 8 km de reședința plășii, pe malul stâng al râului Siretul. Are o populație de 146 capi

611 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 404, p. 347

612 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An I, Fasc. II, iulie 1922, p. 260

de familie sau 622 suflete, din care 153 contribuabili; locuiesc în 145 case. Ştiu carte 27 persoane”[613].

DOLJOC

(satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina).

1437, decembrie 20: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi marelui boier Mihail de la Dorohoi, care primeşte uric pentru „satele lui şi privilegiul pe care i 1-a dat sfânt răposatul părintele nostru, anume: satul Chindinţi (Cândeşti pe Siret, comuna Mihăileni, Botoşani), şi satul lui Herţea (Herţa, raionul Hliboca, Ucraina), pe Prut, satul Pecialăuţi (raionul Noua Suliţă, Ucraina), la Pecialova, şi satul Ugrinăuţi (Grineacica, comuna Rohatin, raionul Hotin, Ucraina), şi satul la Iaz (Stăuceni, în Vorniceni, Botoşani), şi satul pe Rochitna (Rochitna, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Dragomir al lui Mândrea (Cerlena, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Coteleu (Cotelău, raionul Noua Suliţă, Ucraina), şi satul Milianăuţi (Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Şizco (Şişcăuţi, comuna Ringaci, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul Dzinăuţi (Dinăuţi, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă satul unde a fost Malici, lângă Giurgică (Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul de lângă

[613] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 171

Simca (Sincăuţi, comuna Malinţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Salicee (Şilăuţi, comuna Bocicăuţi, raionul Hotin, Ucraina), încă satul Cristinţi (Cristineşti, comuna Mălineşti, raionul Noua Suliţă, Ucraina), încă **satul unde a şezut Petrişor, la capătul Doljocului** (Doljoc, comuna Malineşti, raion Noua Suliţă, Ucraina), şi încă satul, sub Luncuşoară, unde şade Dragomir (Zalucea, comuna Drepcăuţi, raionul Bticeni, Moldova)), şi încă satul, în jos de Prut, Itovoeuţi (sat pe Prut, lângă Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Rădăuţi (Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Vişneuţi (Işnovăţ, azi Rediu, comuna Rădăuţi-Prut, Botoşani), şi satul Lipnic, la Nistru (Lipnic la Nistru, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde a fost Cuseară (Bârnova, raionul Donduşani, Moldova, fost Vusareu), şi încă satul unde sunt Caragunicii (Tumaniuca, înglobat în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul la moara Naslavcei (Naslavcea, raionul Donduşani, Moldova), încă satul lui Pavust (Paustova, comuna Lipnic, Moldova), încă satul de lângă Macsim (Maxim, în Mereşeuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşanu, Moldova), încă satul lui Mirişce (Mereşceuca, comuna Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Noguicoi (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul unde a fost Cleţină (lângă Lencăuţi, raionul Donduşani, Moldova), şi satul Tereşeuţi (Teleuşca, raionul Donduşani, Moldova), încă satul unde este Rospop, în jos la Bineva (Făgădău, comuna Văscăuţi, raionul Floreşti, Moldova), şi satul Cuhareuţi (Cuhureştii de Sus şi de Jos, raionul Floreşti, Moldova) şi alt sat, Cunicea, sub Bineva (Floreşti, raionul Floreşti, Moldova), şi satul unde este Ţârvici (Ţâra, comuna Ghindeşti, raionul Floreşti, Moldova), încă satul, sub Caragine, unde

este Simeon cneaz, la obârşia Dobruşei, încă satul, sub Caragine, Dobruşa, şi satul, sub Caragine, Mordvina, încă satul, mai jos de Mordovina, sub Caragine, pe Dobruşa, unde sunt Fântânile (toate părţi ale comunei Receşti, raionul Rezina, Moldova), încă satul lui Oleşco, sub Caragine (Olişcani, raionul Rezina, Moldova), încă satul, la obârşia Rezinei, unde şade Ţigan (Sămăşcani, raionul Rezina, Moldova)), încă satul, pe Răut, unde este Vadul Pietrei (Lazo, numit şi Piatra, raionul Orhei, Moldova), şi, mai sus de Vadul Pietrei, tot pe Răut, la capătul Stâncii (Stânca, comuna Slobotca, raionul Ohei, Moldova), încă satele, pe Răut, unde este moara, încă satul, la Moiatinul de Jos (toponim), unde este Nichita (Ghermăneşti, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi satul unde şed Grabăuţii (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), la capătul de sus al Culişăului, unde a şezut Radul (Văsieni, comuna Suhuluceni, raionul Orhei, Moldova), şi încă seliştea unde este iazul, la Cornul Bagului, unde au şezut fiii lui Cosco (Bahu, comuna Seseni, raionul Călăraşi, Moldova), încă seliştea de sub Măiatini, unde şade Rujici, şi, la Moiatinul de Sus, satele ce au fost ale cneaghinei, şi, la Carpeni, satul unde şade Stan, şi, la capătul de sus al Carpenilor, la Başeu, unde şade Matei (Mateieni, comuna Corlăţini, Botoşani), şi, sub Dumbrava înaltă, unde şade Miclouş (Miclăuşeni, comuna Corlăţeni, Botoşani)… Iar hotarul tuturor acestor sate mai sus scrise să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac”[614].

1770-1772: Satul **Doljăcul**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumean-

[614] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 175, pp. 245-248

ţev[615], **toată suma caselor: 8**. Rămân birnici 8. / **Birnicii**: Vasile, vornic / Ştefan Uţan (Huţan, conform numelui fiul său, Toader – n. n.) / Petre din Păşcăuţi / Simion Codrianul / Luca / Toader al Huţanului / Luca Ciohurianul / Lupul, vameş.

1904: „**Doljoc**. Sat în judeţul Hotin, volosti Grozinţa, la vest de şoseaua dintre Gotin şi Dunavţi. Are 162 case, cu o populaţie de 890 suflete de ţărani români şi ruşi; vite, 366 capete"[616].

DOLNA

(pe Bâcovăţ, fostul sat Corneşti, astăzi Dolna, raionul Călăraşi, Moldova).

1420, aprilie 25: Întărit de Alexandru cel Bun lui Oană vornic, cel care primea uric pentru „satele anume: Corneştii, şi Miclăuşeştii, şi Loznova, şi Săcărenii, şi Vornicenii, şi Dumeştii, şi Ţigăneştii, şi Lavreştii, şi Sadova, şi Homiceşti… Iar hotarul acestor sate, care sunt la Bâcovăţ, să fie începând de la mănăstirea lui Vărzar, pe deasupra prisăcii lui Acibco, pe vârful Horodiştei, la vârful Lozovei, la podul lui Gârlanici, de la Fântâna Mică până la Fântâna Mare, iar de la Fântâna Mare, pe deasupra, la poiana Târnaucăi, de la poiana lui Chiprian, cu moara de pe Bâc, din Lunca cea Mică, şi către

[615] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 121

[616] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 89

Poroseci, şi de la Poroseci la gura Pituşcăi, la seliştea lui Tigomir, iar de la seliştea lui Tigomir, pe deasupra Homiceştilor şi pe deasupra Sadovei, şi de la obârşia Sadovei, la gura Conelii, iar de la gura Conelii, pe deasupra, la mănăstirea lui Vărzar. Şi în acest hotar să-şi întemeieze prisăci, câte va putea să întemeieze. Şi îi întărim hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[617].

1545: Hotarnica moşiilor mănăstirii **Căpriana**, întărită prin uric de la Petru (Rareş) voievod: „Se începe hotarul de la Ișnovăț, este piatră dinspre răsărit și alta împotrivă, ce este peste Ișnovăț, dinspre amiazăzi; se hotărăște cu **Mimorănii** și se coboară dincoace, în Valea lui Coste, și se suie drept la deal, înspre răsărit, și este piatră în muchie și purcede înspre miazănoapte, pin vărsătura apei, pin mijlocul poienilor și se hotărăște cu locul **Trușănilor** și este piatră. Până aice a mers tot împreună cu a Mimorănilor hotar, de acolo purcede prin codru, pe vărsături deasupra Trușănilor și pe deasupra **Cojușnii** și pe deasupra **Volosănilor**, tot pe vărsătura apei, și se scoboară drept înspre Bâc, pe o vale ce se numeşte Domnească. / În gura văii acesteia este moviliță și piatră. De acolo, merge drept peste Bâc, în ținutul Orheiului, la movila ce este în gura văii **Găleştilor** și este pus cu piatră. Și de acolo purcede înspre apus, pe zare dealului, cu hotarul Găleştilor, prin fundul văii Căldăroasăi și loveşte mai sus de gura văii țarinii și în zarea dealului este piatră, și merge pe muchia dealului, până se împreună cu hotarul **Vărzăreştilor**, într-o vâlcică; se coboară drept la vale, în siliștea Vărzăreştilor, prin talpa casei lui Stan Vărzariu s-a pus piatră și mai la vale, fântâna cu

[617] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 47, pp. 67, 68

budăi de stejar. / Și purcede alăture spre hotarul **Pituşcii**, până la Voloate și se suie drept pin voloate, la deal, este moviliță și piatră. De acolo, purcede pin vărsătura apei drept muchia, alături cu hotarul Pitușcii, pe la țigla cea mare cu dumbravă, unde se hotărăște și se împreună cu hotarul **Păuleştilor**, este piatră, și se coboară drept înspre apus, în Vale Păuleascăi, este moviliță și piatră, și taie curmeziș până în zarea dealului, la ruptură, spre Bâc, unde se împreună cu hotarul **Neşcanilor** și taie drept peste Bâc, în gura Verchii și pe mijlocul văii Verchiei se suie la deal și, în muchie, este piatră, și purcede tot zarea, mai la deal, deasupra **Tuzorii** și pe mijlocul codrului, pe deasupra **Uneaștilor** și pe deasupra **Horodiștii** dinspre Bâc, până în poienile Cunilii și acolo este țiglă mare, goală, fără copaci, și piatră, și coboară drept la vale și trece peste Cunila și se suie la deal, la lacul cu rogozul lui și merge pin mijlocul codrului, și se coboară la Lacul Negru și trece peste valea **Ciorăștilor**, prin poieni, și se suie la deal, pe Valea Noarbei și iese deasupra Ciorăș-tilor, până deasupra **Răcătăului** și merge pin dumbravă spre Bâcovăț și se împreună cu **Corneştii**, este piatră în drum, și trece peste Bâcovăț. în ținutul Lăpușnii, drept la deal și se împreună cu hotarul **Cârsteştilor** și al **Căză-neştilor** și al **Săcărenilor** și merge pe mijlocul codrului, până în Poiana Cârlanilor, și merge pe marginea poienii, dinspre amiazăzi, înspre răsărit, mai jos de fundul Văl-cinețului, este piatră într-o costișă, și se suie până în muchia dealului și merge în jos drept prin codru și se apropie de unde se văd marginile **Târnovcii**, din jos, dinspre mănăstire, este piatră în codru, unde am stătut de am arătat marginile poienii, și de la piatră se coboară drept la vale și taie pe valea Târnavcăi mai sus de luncă,

în marginile poienii dinspre mănăstire este piatră, și de la piatră se suie drept la deal în mijlocul codrului, piatră și buor domnesc într-un stejar, și ia culmea dealului, în jos, înspre răsărit, între Botna și între Cătarha, deasupra ulmilor, până în fundul Suricii, în poiană este piatră, și purcede pe culme, între Surice și între Cătarha, deasupra **Pojorănilor**, și se împreună cu hotarul Mimorănilor, mai sus dintâi pomenit, într-o moviliță drept acel hotar întâi pomenit și de la moviliță se coboară la vale, peste Cătarha, și se împreună cu hotarul de unde am purces dintâi, în siliște **Zăpenilor** și a **Mimorenilor**"[618].

1663, mai 20: Aftinia, fata popii Gavril, feciorul Miculii din Corneşti, dăruieşte serdarului Mihalcea Hâncul „a ei dreaptă ocină şi moşie, ce a avut de la părinţii săi, doi bătrâni din satul **Corneşti**, din valea Bâcovăţului şi din Aşbâca, din vatra satului, din ţarină şi cu vaduri de moară"[619].

1664, martie 27: Arion, fratele Duralii, dăruieşte serdarului Mihalcea Hâncul „partea sa de ocină şi a frăţâne-său Duralii, şi a fratelui lor Vejuncu, câtă se va alege din satul **Corneşti**, a patra parte, ce este pe Bâcovăţ, la ţinutul Lăpuşnii"[620].

1665, iunie 12: Andrei Horotciani din **Pereni** sin (fiu) Ghervase, nepot Lupului Duvirca, dăruieşte lui Dumitraşcu, fiul serdarului Mihalcea Hâncul, „toată partea sa de ocină şi din moşia din **Scumpia**, ce este pe

[618] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 7, pp. 11, 12
[619] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 70, p. 94
[620] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 74, p. 98

Bâcovăţ, la satul Corneşti, şi din **Corneşti**, din sat cât se va alege”[621].

1667: Dumitraşcu Hâncul cumpără părţi de moşie „la satul **Corneştii**, de pe Bâcovăţ”[622].

1668, octombrie 18: Întărit de Ilieş Alexandru voievod vătafului de stolnicei Dumitraşcu Hâncul, care primise, de la Andrei Horotcianul, „moşia de la sat de la **Corneşti**, ce este pe Bâc şi de pe o vale, ce se cheamă **Scumpia**”[623].

1669, mai 30: **Hotarnica satului Iurceni**, făcută „după o pâră ce a avut Necula, căpitan de Iurceni, din ţinutul Lăpuşnii, cu alţi fraţi ai lui, cu nişte răzeși ai lui, anume Vasilie Nofit de acolo, cu Vasile Vărzaru, cu Măteeș, cu Ioan și cu alți frați ai lor pentru nişte părți de ocină ce a avut Necula în Iurceni moșie și cumpărătură... / Mers-am la sat la Iurceni și am strâns mulți oameni buni, din sus și din jos, megieși, anume Gavril din **Cojușna**, Paniș ot **Volosăni**, Ionașcu Spănachi ot **Dânceni**, Surucean, Simion Plămădeală ot **Boghiceni**, Ion ot tam (de acolo), Ion Cărăbăț căpitan, Neculai ot **Ciuciuleni**, Dănilă ot **Cornești**, Constandin ot tam, Constandin ot **Nisporeni**, Gheorghe din **Petrosul**, Afteni Vărzariu ot **Vărzărești**, Latsor ot **Mereșeni**, Bosii ot tam și mulți oameni buni, și am socotit de pe drese și de pe zapise ce au avut de cumpărătură și le-am ales toate părțile”[624].

---

621 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 75, p. 99

622 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 78, p. 101

623 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 81, p. 103

624 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 86, pp. 107-110

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi

nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[625].

1774, iunie 5: Satul **Dolna**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[626], avea **toată suma caselor 8**. Rămân birnici 8, 3 case pustii. / **Birnici:** Iftodi sin (fiul) lui Ioniţă / Sandul / Ion / Toader / Lupul / Ion Pricopi / Antohi / Roman, scăfar.

1904: „**Dolna**, sat în judeţul Chişinău, volosti Nisporeni, aşezat pe partea dreaptă a văii Bâcovăţului. Satul e înconjurat din trei părţi de păduri. Are un iat. În partea de vest e o vale. Are 103 case. Locuitorii, ţărani români, au pământ de împroprietărire 664 deseatini. Satul aparţinea familiei boiereşti Ralli, care l-a vândut. Astăzi proprietari sunt Târgovăţul Cicaloff, care are 501 deseatini; ţăranii (76 familii) satului Ciorăşti, 213 deseatini; locuitorii din satul Vărzăreşti, Niculai şi Leon Huduila, 220

---

625 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

626 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 428

deseatini, şi Theodor Huduila, 375 deseatini. Satul are o şcoală eparhială, unde se învaţă numai ruseşte”[627].

DOLNICENI

(lângă Brăteni, azi Pădureni,
comuna Dobârceni, Botoşani).

1537: Întărit de Petru Rareş voievod Nastei drept cumpărătură, cu „150 zloţi tătăreşti… părţile din sat din **Dolniceni**, din a cincea parte, jumătate”[628].

1575: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod, prin ispisoc, după ce „Drăghici, fiul lui Romaşco, vara lui primară Vasilca, fata Maricăi, sora lui Romaşco, nepoţii lui Birtalan, strănepoţii lui Ghedeon Papa, şi seminţiile lor Ionaşco Dinga diac, Petru şi Măriica, copiii lui Dinga diac, nepoţii lui Isaico, strănepoţi lui Miroslav, s-au jeluit cu mare jalobă şi cu mare mărturie de oameni buni şi bătrâni megiaşi, zicând cum privilegiile lor de danie, ce le-au avut străbunii lor Ghedeon Papa şi Miroslav pe jumătate de sal **Dolniceni**, de la bătrânul Ştefan voievod, le-au fost pierdut, când au venit tătarii asupra lui Ion vodă, când au ars şi au prădat ţara domniei mele. Deci

---

[627] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 89

[628] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 57

noi, văzând a lor jalobă cu mare mărturie… încă am dat şi am întărit lor acea jumătate de sat din Dolniceni”[629].

1604, mai 15: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Gligorie Boben, Gorcea, Nicoară, Popa, Ion, Eremia, Şiptelici, Mărica, Ion, alt Ion, Toma, Totosia, Sofica cu sora ei Elinca şi Chirilă, în baza unui zapis de mărturie de la Văscan vatag şi de la oameni buni, precum „au cumpărat o parte de ocină de la Drăghici, fiul lui Birtălan, fiul lui Romaşco, care le este lor seminţie, toată partea câtă li se va alege din satul **Dolniceani**, din a patra parte de sat, jumătate, drept 86 taleri de argint”[630].

1620, aprilie 12: Întărit de Gaşpar voievod paharnicului Gheorghe Gorci, care cumpără, cu 14 taleri, de la Frăsina şi Ileana, fetele lui Vasco, şi de la nepoatele ei de soră Minta şi Nastaca, fetele Rafei, „ce li se va alege din satul **Dolniceanii**, din vatră de sat, din câmp şi din tot venitul”[631].

1637, iunie 8: După împărţirea moşiilor între urmaşii lui Pătraşcu logofăt, lui Dumitraşcu Şoldan i „s-au venit **Dămilenii** (înglobat în Cristineşti, comuna Cristineşti, Dorohoi), la Dorohoi, jumătate de sat **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani), sub Cărpiniş, la Dorohoi, Petia Mare (judeţul Suceava), partea din **Ciutureşti** (comuna Secuieni, Bacău), la Roman, un vad de moară la Bacău şi loc de grădină la Obârşie la Bârlad”. / Toader Şoldan a primit „Şoldăneştii

---

[629] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 88, 89

[630] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 126, 127

[631] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 222, 223

şi Broştenii, la Suceavă, parte din **Cotuzăni** (Cotiujeni, Iaşi), ce este în ţinutul Iaşi, pe Prut, parte din **Vartici** (lângă Uricani, comuna Miroslava, Iaşi), de la Cârligătură şi jumătate din **Scorţăşti** (Scorţeni, comuna Scorţeni, raionul Teleneşti, Moldova), la Lăpuşna". / Fetele Candachiei, sora celor doi Şoldan, „venit-au **Bălţăteştii** (comuna Bălţăteşti, Neamţ) de la Neamţ, jumătate de **Tribasăuţi** (Trebisăuţi, comuna Trebisăuţi, raionul Ocniţa, Moldova), la Hotin, parte din Giurgeşti (judeţul Suceava), în ţinutul Sucevii". / Surorii lor, Tudosca, i „s-au venit satul Leucuşăşti (judeţul Suceava) şi satul Mohilenii (judeţul Suceava), de la Suceava". / Surorii Anghelina „venitu-s-au satul **Mânjeşti** (azi Deleni, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ) de la Neamţ şi **Borulile** (Borole, comuna Hăneşti, Botoşani), parte din **Jăvărteni** (azi Sărata, comuna Mihălăşeni, Botoşani), la Dorohoi, parte din Cămârzani la Suceava, jumătate din **Scorţăşti**, la Lăpuşna, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului". / „Iar în partea surorii noastre Tofanii venitu-s-au satul **Storeşti** (comuna Frumuşica, Botoşani) şi satul **Şăndrenii** (Şendreni, comuna Frumuşica, Botoşani), la Hârlău, **Moiceşti** (azi Pojereşti, comuna Şcheia, Vaslui) şi părţi din **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), la Vaslui, şi două fălci de vie la **Cotnari**, în Dealul Asinului, Şi viile s-au pus împotriva satelor ce au luat alţi fraţi"[632].

1638, august 20: Scrisoare de mărturisire a „egumenului Ghidion şi cu tot soborul de la sfânta mănăstire Dragomirna... pentru rândul a patru oameni, anume: Isacu Cotic, Goga, Alexa şi Latul, ce aceşti oameni ne-au fost nouă vecini din satele sfintei mănăstiri, din **Nicşeani**

---

[632] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 120, p. 116

(Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani) şi din **Trăistreni** (comuna Nicşeni, Botoşani), şi au fugit, de câtăva vreme, din satele noastre prin slobozii şi în alte părţi, mers-au şi s-au aşezat în satele dumisale vornicului Şoldan, la Dorohoi: la **Dolniceni** (lângă Brăteni, azi Pădureni, comuna Dobârceni, Botoşani) şi la **Budeşti** (lângă Păltiniş, comuna Păltiniş, Botoşani). / După aceea am mers la dumnealui, la vornicul, şi l-am dodeit pentru aceşti vecini, să ni-i dea; dumnealui, ca un boiarin bun, nu ni i-a oprit, ci a zis să ni-i luăm, însă să le luăm şi cisla ce vor avea din satele dumisale. Iar noi, văzând că nu ni-i apără, că zice să ni-i luăm cu cislă (cotă parte din birul obştesc), cu tot, socotit-am cu tot soborul şi i-am lăsat să fie dumisale vecini, numai să ne fie dumnealui de vorbă pentru destule nevoi şi greutăţi ce vin asupra altor vecinaşi ce au rămas. Domnealui Dumitraşco Şoldan, vornicul cel mare, ca un boiarin bun şi mult milostiv, ne-a făcut mult bine altor sătcele ce am avut şi le-a scăzut din cislă şi cu altă milostenie ne-a socotit la sfânta mănăstire”[633].

1646, mai 25: Gaftona, fata lui Andronic din satul Dolniceni, nepoata lui Bălmojel ot tam (de acolo), vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 15 lei, „partea moşu-meu (bunicului meu) Bălmojel din satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani). / Deci eu, Gaftona, când am vrut să vând, am întrebat toată seminţia mea, dar dintre dânşii nimeni nu s-a aflat să o plătească… Şi am vândut dinaintea Tomei căpitanul şi Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligor-

---

[633] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 443, p. 422

cea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) şi Tofan de **Găleşeni** (comuna Dobârceni, Botoşani)”[634].

1646, mai 25: Tofan, feciorul Stancăi, cu nepotul lui Hilcea, fiul lui Isac, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 20 lei bătuţi, „a noastră ocină, ce am avut în satul **Dolniceni** (comuna Dobârceni, Botoşani), de pe moşul nostru Creţul vătavul… Şi în tocmeala noastră au fost Pătraşco de **Brăteni** (comuna Dobârceni, Botoşani), Dumitraşco de **Băbiceni** (comuna Durneşti, Botoşani), Ionaşco Liavul şi Ionaşco ot **Budeşti** (înglobat în oraşul Săveni, Botoşani), Gligorcea de **Pleşăşti** (comuna Nicolae Bălcescu, Botoşani) de pe Miletin, Toder Colivanul şi Gligore Bidiviul de **Buneni** (comuna Dângeni, Botoşani) şi alţi oameni buni”[635].

1646, iunie 19: Istratie, feciorul Irimiei, vinde vornicesei Şoldăneasa, drept 12 bani buni, în prezenţa consătenilor Nistor şi Mănăilă, „partea mea, din jumătate de stâlp a patra parte, ce mi-a fost cumpărătură din partea Grebencei, din satul **Dolniceni**”[636].

1646, iunie 19: Medelian, Irina şi Toader, feciorii lui Boben, vând vornicesei Şoldăneasa, drept 34 lei, „din satul **Dolniceni**, ce sunt în ţinutul Dorohoiului, din stâlpul lui Belei a treia parte, ce este cumpărătură de la Belei, părintelui nostru Gligorie Boben”[637].

1646, iunie 19: Chilsie, fata lui Gorcea, şi cu fe-

---

[634] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 381, p. 325

[635] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 382, p. 326

[636] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 410, p. 351

[637] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 411, pp. 351, 352

ciorii ei vând vornicesei Şoldăneasa, drept 50 lei, „din satul **Dolniceni**, din jumătate de sat, partea din jos, dinspre câmp, din a cincea parte a cincea parte, şi din partea Dumşei, dintr-acel stâlp a zecea parte, ce-a fost cumpărătură de la un frate al lor, şi din stâlpul Belei, a şasea parte, cumpărătură de la un frate”[638].

DOMNENI

(raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1770-1772: Satul **Domneni**, ţinutul Hotinului, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[639], **toată suma caselor: 43**. Scădere rufeturi 2: 1 popă, 1 dascăl. Rămân birnici 41. / **Birnicii**: Ştefan, rus / Vasile Socal / Iacob, rus / Hrior al babei / Fedor Chiscanoc / Tincul / Hrihor, vătăman / Ion Dragul / Simion, puşcaşu / Deli Ion / Nicolae, rus / Simion, chitariul / Andreeş /Iftimie, vornic / Ştefan sin (fiu) Nichita / Ivan Spaci / Tănasă Negurici / Toader Mititel / Hrior, rus / Gavril Moşniaga / George Carolan / Toader Buftâga / Onofrei / Nichifor / Toader, rus / Acsănte / Costin brat (frate) Acsănti / Onofrei / Ştefan Grozav / Andrei Boicul / Ivan Nizimcul / Nicolae / Ivan, rus / Grigoraş, holtei / Coste Căzac / Constandin Bătrânu / Ioniţă sin (fiu) Ştefan / Vasile sin popei / Ioniţă sin

---

638 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 412, p. 352

639 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 123

cheptănariul / Antohe sin Coste / Simion. // **Rufeturi**: Popa Iacob / Andrei, dascăl.

DOMNEŞTI

(comuna Pufeşti, Vrancea).

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea), Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian,

Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri"[640].

1635, mai 6: Întărit de Vasile Lupu voievod starostelui Dabija, în baza unui zapis de mărturie de la cei 12 pârgari din **Adjud** şi de la Arvat fost armaş, Gligorie Susanul, Iuraşci diac, Vasile Băgea diac, Ploscuţan diac, „scriind cum a venit înaintea lor Vasile Bobul, fiul lui Ţigan din satul **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea) şi a vândut moşia sa din satul Domneşti, partea de jos… slugii noastre Dabijea staroste, pentru trei boi buni, două vaci şi 30 ughi bani buni"[641].

1698, februarie 22: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, care cumpără, cu 180 lei, de la Ion şi Sandul Sturzea, „352 de pământuri… din satul **Dănăeşti**, ce sunt la ţinutul Putnei, pe apa Trotuşului, părţi care le-au fost lor de la unchiul lor Ion Prăjescul, care le cumpărase de la răzeşii din Dăneşti: 88 pământuri de la Ionaşco Săverenco, Neculai Sturzea şi toţi fraţii lor,

---

[640] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

[641] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 109, p. 149

feciori Teatiului de Dănăeşti; 88 pământuri de la Luca şi Necula, feciori Iarciului; 88 pământuri de la Precop, Simion, Chiriac şi Dumitraşco, feciori Chiei; 88 de pământuri de la Vasile Şelariu, Ion şi Răpedoaie cu feciorii ei, care fac, peste tot, 352 pământuri… / Şi alt zapis, de la Tudosie, ginerele lui Simion Pepelea căpitanul, şi de la femeia sa Nastasia, fata lui Simion Pepelia, nepoata lui Matei şi a lui Vasile Matei, ce-a fost cumnat lui Simion Pepelea şi lui Gavril Iutiganul din **Văsieşti**, care i-au vândut a treia parte din **Dănăeşti**, partea de mijloc, lui Ilie Catargiul comisul şi jupânesei Safta, drept 30 lei bătuţi, care lui Tudosie şi Nastei le-a fost hotărât Ion Gealepul, ce-a fost staroste de Putna, cu mărturie de la Dubensche de **Rugineşti**, Ionaşco ce-a fost pitar, Necula Crucian şi Cerbul de **Domneşti**, Ţuţuian cel bătrân din **Păuneşti** şi alţi mulţi oameni buni… / şi alt zapis, de la Ion Comşea, feciorul lui Toader Comşea din **Borzeşti**, nepot Comşei, ce a vândut lui Ilie Catargiul 3 pământuri în frunte din satul **Dănăeşti**, care fac 6 lei… şi alt zapis, de la Diacul, Pătraşco şi Velica, feciorii lui Vasile Blendea şi ai Todosiei, fata lui Miftodi din Dănăeşti, nepoată de fecior lui Crăciun, strănepoată lui Iachim, care i-a vândut dumisale 2 pământuri în frunte din Dănăeşti, drept 4 lei. / Şi alt zapis, de la Vasile Hardalupa, femeia sa Varvara, feciorii lor Iosip şi Necula, şi de la ginerele Lepădat Drug, care i-au vândut 4 pământuri în frunte din satul Dănăeşti, drept 8 lei bătuţi, care lor le-a fost cumpărătură de la Dumitraşco Ţipăluş, fecior Pazăi, nepot Moşnegealei… / Şi trimis-am hotarnici, pe Alexandru Ramandi fost vornic mare, Smilache căpitanul de curteni şi pe Ursul Conţăscul, de au strâns oameni buni, pe Pricopie Mihalcea, Dumitraşco Viaveriţ (Veve-

riţă), popa Neculai, Hardalupa, Diicul fecior lui Blendea, Mistode Ţiul din **Dănăeşti**, Vasile Coipan, Gheorghiţă Boulachi, Gheorghiţă feciorul lui Vasilache, Ion fecior lui Apostol fost pitar, popa Ştefan, Haret din **Domneşti**, Gafton, Postolache de **Rugineşti**, Ion Ciobotariu din **Ionăşeşti**, şi ai socotit şi au ales dumisale acele cumpărături cu bună dreptate, pe zapise ce-au avut, şi au stâlpit părţile dumisale dinspre părţile răzeşilor, ce au fost nevândute… / apoi acei răzeşi s-au socotit şi au vândut şi ei părţile lor comisului Catargiul, cu zapis de la Enache şi Vasile, feciori Saftei, sora Mardariei, fata lui Arhip cămăraşul, care au vândut partea lor drept 14 lei… şi alt zapis, de la popa Neculai, fecior Anghelinei, fata lui Crăciun Iachim din Dănăeşti, care i-a vândut 2 pământuri în frunte drept 8 lei, tot în acel zapis scriind cum a vândut şi Nastasia, fata Foii, femeia lui Balotă, iarăşi 2 pământuri în frunte, drept 8 lei bătuţi… şi alt zapis, de la Arhip, fecior Mardariei, nepot lui Arhip cămăraşul, care i-a vândut toată partea mamei lui Mardaria, drept 26 lei bătuţi… şi iarăşi mai scriind în acel zapis, cum având comisul Ilie Catargiul un bătrân de Danie, de la Vasile Grecul, în satul **Berdeeşti**, ce i-a fost lui Grecul cumpărătură de la Bejan Orbul, ce se hotărăşte cu satul Dănăeşti, vânzând Arhip cu fraţii lui părţile lor din satul Dănăeşti, comisul i-a dăruit lui Arhip acel bătrân de moşie din **Berdăeşti**”[642].

1698, februarie 25: Întărit de Antioh Constantin (Cantemir) voievod fostului comis Ilie Catargiul, feciorul lui Apostol Catargiul, şi jupânesei Safta, fata lui Iordache Ruset mare vistiernic, nepoată de fiică răposatului domn Evstratie Dabija vodă, care primesc ispisoc pentru

642 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 184-189

moşiile „din drese domneşti şi din zapise de cumpărături ce-a cumpărat răposatul domn Dabija vodă, satul întreg **Crainicii** în Polocin, cu vecini, cu locuri de heleşteu, de moară şi de pod în apa Siretului, ce este la ţinutul Putnei, jumătate de sat ce-a fost schimbătură cu Neculai Buhuş logofăt… i-a dat Dabija vodă lui Buhuş, pentru jumătate de cat Crainici, satul **Tămăşeanii** pe Prut, în ţinutul Iaşilor, iar jumătate din satul Crainici, partea din sus, a cumpărat-o de la Gavril, popa Cornilie feciorul popii Hilohie, şi de la seminţia lor fraţii Necula, Vasile şi Loghin, drept 400 lei bătuţi. / Şi satul **Poenariul**, din jos de Crainici, ce se hotărăşte cu Crainici, cu Covrigul şi cu alte bălţi de peşte, cumpărătură Dabijei vodă de la mulţi răzeşi, drept 185 galbeni, cum arată zapisul de la Vasile vodă. / Şi satul **Sucmezăul**, cu **Rogoazăle**, iar la ţinutul Putnei, cu vecini, cu moară cu heleşteu, ce se hotărăşte cu Măţcani, cumpărat de Dabija vodă de la Irimia Nădabaico cel bătrân şi de la feciorii lui Cozmiţă şi Nastasia, drept 400 lei bătuţi… / şi satul **Măţcanii**, iarăşi în ţinutul Putnei, pe Polocin, cu vecini, cu moară cu heleşteu, care a fost danie de la Gheorghe Ştefan voievod Dabijei vodă pentru 700 taleri ce i-a fost dat Dabija, în boierie, pentru treaba ţării, care sat Măţcani l-a fost cumpărat Iorga postelnic cu jupâneasa sa, fata lui Trufandă, şi după moartea Iorgăi, neavând feciori, fiind Iorga văr primar cu Vasile vodă, a rămas acel sat domnesc şi, domnindu-se, pe urmă, Gheorghe Ştefan vodă, l-a dat danie Dajijei, pentru acei bani, iar mai pe urmă, sculându-se rudele Iorgăi, de-au tras parte, Dabija încă le-a mai dat 500 lei, ca să nu mai aibă treabă cu acel sat Măţcani… / Şi satul **Baloteştii**, la ţinutul Putnei, pe Zăbrăuţ, pentru care a fost dat Dabija vodă 600 de galbeni pentru nevoile oamenilor

din Baloteşti, la domnia lui Gheorghe Ştefan, cum arată ispisocul de la Gheorghe Ghica vodă, precum le-a pus zi acelor oameni, să dea acei bani, şi nu i-au mai dat, şi neavând bani la zi, a rămas satul Dabijei vodă. / Şi părţile din **Bodia**, iarăşi la ţinutul Putnei, cu vecini, danie Dabijei de la Gheorghe Ştefan voievod. / Şi satul **Domneştii**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini, şi satul **Mihăileştii**, din jos de Domneşti, şi satul **Volovaţii**, din sus de Domneşti, şi satul **Făureştii**, din sus de Volovaţi, ce le-au cumpărat Dabija vodă şi Iordache Ruset vistiernic de la mulţi răzeşi din acele selişti, cum arată zapisele acelor vânzători, şi satul **Dănăeşti**, cumpărătura lui Ilie Catargiul comisul… / Şi jumătate de sat **Bârlădeani**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vad de moară în Sireţel, cumpărătura Dabijei vodă de la Alexandra, sora Iorgăi, şi de la feciorul ei Toderaşco, drept 350 lei bătuţi. / Şi satul **Răcăciunul**, iarăşi în ţinutul Putnei, cu vecini şi cu vaduri de moară, cumpărat de Dabija vodă de la răposatul Ştefăniţă vodă, feciorul răposatului Vasile (Lupu) vodă, cu locuri de fânaţ în Vlamnic şi cu o poiană ce se cheamă Mărvila, drept 1.000 taleri, care sat a fost al lui Gheorghe Ştefan vodă, şi l-a luat Ştefăniţă vodă, cu alte moşii, pentru 20.000 taleri, ce-a fost dat Vasile vodă să-i ţină Gheorghe Ştefan, pe când era logofăt mare, iar el s-a ridicat cu acei bani, cu ungurii, pe domnia lui Vasile vodă… / Şi iarăşi alt sat întreg, **Lunca mare**, lângă Răcăciuni, la ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija vodă şi doamna Dafina de la Anuşca, femeia lui Dănăilă Vitolt, strănepotul lui Bucium ce-a fost vornic mare, şi de la feciorii lor Vasile şi Marica, din jumătate de sat Lunca mare, a patra parte, din partea de jos, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, partea din jos, a patra patre, cumpă-

rată de Dabuja vodă de la Gligorie şi femeia lui Tudosca, şi de la fraţii lor Gheorghiţă, Băluţă, Nastasia şi Mărica, feciori Artemiei, fetei lui Vitolt, ce-a fost logofăt mare, drept 220 lei, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea de jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Gavrilaş şi Mărica, feciorii lui Lupaşco Vitolt, ce-au fost făcuţi cu Aviiana, fata lui Ciocârlie, şi de la Ştefanşi Tofana, iarăşi feciorii lui Lupaşco Vitolt, făcuţi cu Nastasia, nepoata Corpăcioae, drept 150 lei bătuţi, şi iarăşi, din jumătate de sat Lunca mare, din partea din jos, a patra parte, cumpărată de Dabija vodă de la Solca, femeia lui Ilie Băicescul ce-a fost pivnicer, şi de la feciorii lor Ansiniţa şi Gavrilaş, drept 220 lei bătuţi, care fac aceste cumpărături jumătate de sat, drept 740 lei bătuţi, iar jumătate de sat **Lunca mare** a cumpărat-o Dabija vodă de la fraţii Lupaşco şi Ionaşco de **Măneşti**, feciori Acsiniei, nepoţi lui Bucium vornicul, drept 600 lei, care s-au făcut, pentru tot satul Lunca mare, drept 1.340 lei; / aşijderi satul **Stoileşti**, la ţinutul Putnei, pe gârla Putnei din sus, cu vad de moară, ce este de moşie Dabijei vodă şi cumpărătura, ce-a cumpărat un vad de moară de două roate de la Bejan Gheuca mare pitar, drept 40 galbeni, şi 2 pământuri de frunte, cu vad de moară şi cu casă făcute, cu 3 pogoane de vie, cumpărate de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, drept 60 galbeni, şi 4 pământuri în frunte, tot în satul Stoileşti, primite danie de Dabija vodă de la Toader Ciohodarul, fecior Sanfirei, nepot lui Vartic vornic, şi un vad de moară, cumpărat de la Tudora, fata lui Dragotă, nepoată lui Oţăl şi Avrămiei, fata lui Puşcă, iar nepoată lui Oţăl; / satul **Oleşeştii**, cu vecini, ce este pe gârla Putnei, din sus, în ţinutul Putnei, cumpărat de Dabija voievod de la Pavăl fost logofăt şi de la alţi răzeşi,

cu vad de moară şi cu vii, drept 330 lei bătuţi. / Şi satul **Sascut**, ce-a fost moşie Dabijei vodă şi cumpărătură de la răzeşi… / şi, din 7 bătrâni din satul **Conţăşti**, 5 bătrâni, cumpăraţi de Dabija vodă de la Feona arhimandritul, ce-a fost egumen la Galata şi Caşin, drept 500 lei”[643].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satul „**Turburea, ce se cheamă Pufeştii**”, în baza unui zapis de la Vasile Hardalupa, Alexa Puful, Dumitraşco Puful, Iachim şi Dumitru Puful, Onmianghia, Vasilache şi Ştefan Pealeş, în care „mărturiseau cu sufletele lor cum ştiu ei că a cumpărat răposatul Dabija vodă jumătate de bătrân din **Turnurea**, din partea Puceleştilor, ce se împarte pe 9 bătrâni, a cumpărat Dabija vodă jumătate de bătrân, ce se hotărăşte fin apa Siretului, până în hotatul Spăriaţilor, din partea **bătrânului Bagulias**; / şi alt zapis, de la Ursul Găndacul, feciorul lui Iosip din **Drăghiceşti**, şi de la femeia lui Ştefania, care i-au vândut un pământ în frunte la Pufeşti, la Turburea, ce este din **bătrânul Ursul**, din apa Siretului, până în hotarul Spăriaţilor, ce se cheamă drumul Furilor… / şi alt zapis, de la Alexa Puful, femeia lui Ioana şi feciorii lor Simion şi Grozav, care i-au vândut un pământ de frunte în Turburea, din **bătrânul Drăgălina şi Cortei**, cu selişte de sat… /şi alt zapis, de la Ursul fecior Donosii de **Drăghiceşti**, femeia lui şi feciorul Toader, care i-au vândut 3 răzoare în Turburea, din **bătrânul lui Ursu**… / şi alt zapis, de la Durac şi Gherghina, feciorii Cărstei, de la femeia lui Mărina, fata Struţăi, nepoată lui Irod de la Pufeşti, care i-au vândut partea

---

643 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 189-195

mamei lor Marina din partea **bătrânilor lor Struţ şi Irod**, învoindu-se cu soră-sa Gherghina să vândă şi partea ei de la Pufeşti, iar ea să ţină partea frăţâne-său Durac de la **Rugineşti**… / alt zapis, de la Hilimon, fecior lui Simion a Damaschinei de **Ioneşeşti** şi de la femeia lui Nastasia şi de la feciorii lor Ion şi Ioana, care le-au vândut un răzor în frunte la Turburia, din **bătrânul Pieleseştilor** care se cheamă Pufeşti… şi un răzor în frunte, la selişti, din **bătrânul Frenţăştilor**, ce este la **Ionăşeşti**. / Şi alt zapis, de la Vasile, fecior lui Gheorghe Grecul, nepot Cornei din Turburea, şi de la Hilimon, ginerele lui Gheorghe Negrul, care i-a vândut un pământ de frunte la **Mihăileşti**, de pe **moşul** (bunicul) **lor Cornea**… Aşijderi, i-a mai vândut un răzor de frunte la Turburea… / şi alt zapis, de la Tănasie Drăguţul şi femeia lui Tudosia, din satul **Păuneştii**, care i-au vândut un bătrân, ce este la Bahlui, lângă Căretna, lângă Păuneşti, în ţinutul Putnei, care jumătate de bătrân le-a fost cumpărătură din Hedul şi jumătate din Condrat; şi tot într-acel zapis, pentru un bătrân, iar la Bahlui, ce l-au fost cumpărat Alexandru Albotă, vornicul de **Domneşti**, şi murind Albotă şi rămânând un fecior al lui, Istrate, şi căzând la o datorie, a plătit acea datorie un nepot al lui Ion a Palaghii, care a luat moşia şi a vândut-o visti-ernicului Ilie Catargiul”[644].

1774, iunie 26: Satul **Domneştii**, ţinutul Putnii, ocolul Luncii, după recensământul lui Rumeanţev[645], avea **toată suma caselor 177**. Scădere rufeturi 46: 4

---

644 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

645 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 279-281

preoți și diaconi, 32 nevolnici și babe, 6 țigani, 4 slugi boierești, 1 volintir. Rămân birnici 131. / **Birnici**: Calin, vornic / Samson / Cârste al lui Dalica / Pălade Arsănie / Ilie fiul lui Pălade / Gheorghe fiul lui Pălade / Vasile Andruganiș / Ștefan Andrugan / Tănasă Ignat / Costantin Răbădan / Dumitrașco fiul Sandei / Ștefan Ghețâu / Apostol fiul Poșățoae / Vasile, scutar / Darie fiul Rucsandii / Lupul Tălpău / Ioniță fiul lui Lupul / Costantin, grădinar / Vasile Mirodonie / Toader Gherman / Antohie Magadan / Ioniță Bode / Ștefan Bode / Iftemie fratele lui / Pavăl Bode / Niagul Bale din Pădureni / Ion Bale / Toader Ciomârtan / Ștefan Niagul / Ștefan Codru / Vasile Ionașco / Gheorghe Ionașco / Alicsandru Ionașco / Ifrim, muntean / Ion, lăcătuș / Apostol Robul / Toader Robul / Radul al Mantii / Iordache, bucătar / Sandul Spătaru / Ion Cimbrul / Vasili Chiriloiu / Vasili Spătaru / Crăciun Spătaru / Costantin, vătăman / Gavril, muntean / Ion, muntean / Ion Prutian / Ilie, pas / Ion Blende / Gheorghe, cioban / Ioniță Robul / Ion Dobre / Dumitrașco Ciușlian / Voine / Ioniță, vier / Costantin al lui / Ursul, morar / Costantin, rotar / Drăghici Talmaci / Tănasă Bahluian / Stan fiul lui Enache / Enache din Diocheți / Mihăilă, vițălar / Costantin Bulelete / Dinul, păscar (pescar) / Ion Tiron / Ursul Mirodonie / Ion, argat / Sandul, argat / Gheorghe Spătaru / Opre Barne / One Lomnician / Ion al lui Lomnician / Radul fiul Năstăsoae / Ion, panțir / Ion Lomnician / Gheorghe Bahanța / Ion Barne / Ion Mazăre / Avram / Vasile, cojocar / Stoica, ungurian / Grigoraș fiul lui Chira / Iftenie, bejenar / Vasile, bejenar / Ranite Bahluian / Năstasă fiul lui Ranite / Gheorghe Drele / Lupașco / Grigoraș fiul Babii / Costantin Ciomârtan / Echim Danțeș / Lupașco fiul lui

Ștefan / Moisă, muntean / Istrate, muntean / Marin, muntean / Ștefan Briga / Petre fiul lui Stoica / Vasile, bejenar / Bucur Batoe / Radul Barne / Stoica fiul lui Opre / Nițul, ungurian / Dumitru, muntean / Gavril Marco / Gheorghe fiul lui Gavril / Vasile Nacul / Ursul a Săvoaei / Ion a Săvoaei / Alicsandru zet Iftodie / Ion Mânzală / Ion Gafton / Toader Stafi / Gheorghiță Pungăspartă / Enache Hurjuiu / Gavril Cioanchăș / Ion Mititelu / Ștefan al lui Turturică / Iordache Beiul / Vasile Beiul / Pătrașco / Enache Moldovan / Ion, cârciumar / Dumitrașco fiu ciobotar / Ifrim, vier / Ion Mititelu. // **Rufeturi:** Popa Toader / Popa Vasilie / Popa Dumitrașco / Popa Gherasim / Radul Chiban, chelar, sluga dumnealui banului Iancului / Apostol, la fel slugă dumnealui / Sava Roșca, la fel slugă dumnealui / Sandul Pătrășcan, la fel slugă / Baba Comana / Baba Safta / Baba Iona / Baba Marie / Baba Stanca / Baba Chira / Baba Floare / Baba Marica / Baba Ioana / Baba Sanda / Baba Dafina / Baba Ioana / Baba Stana / Baba Niacșe / Baba Voica / Baba Măriuța / Lupul, grădinar, nevolnic / Hurmuz, nevolnic / Lupul Loghin, nevolnic / Vasile Cioancăș, nevolnic / Toma, teslar, nevolnic / Gheorghie Bălășcău, nevolnic / Lazor, grădinar, nevolnic / Lupașco, nevolnic / Petre Ciolan, nevolnic / Toader Robul, nevolnic / Ion Bahanța, nevolnic / Năstas, mocan, nevolnic / Stanciul, șchiop, nevolnic / Radul Bahanța, nevolnic / Iacob Bahanța, nevolnic / Mane, nevolnic / Dumitrașco, vânător, are fecior volintir la oaste / Ioniță, țigan al Răchitoasei / Lupul, țigan / Gheorghe, țigan / Ion, țigan / Mihai, țigan / Ion Tună, țigan.

1900: „**Domneşti**, comună rurală, formată din satul și târgul cu același nume, plasa Sușița, judeţul Putna.

Comuna Domnești este situată pe malul Siretului, satul fiind la o depărtare de 5 minute spre est de târg. Distanţa comunei de reşedinţa sub-prefecturii e de 8 km, iar de capitala judeţului e de 32 km. Populaţiunea comunei, după cel din urmă recensământ, e de 253 familii sau 982 suflete (468 bărbaţi, 514 femei). Această populațiune se împarte astfel: 533 neînsurați (241 bărbaţi, 202 femei), 302 însuraţi, 146 văduvi (75 bărbați, 71 femei) şi 1 divorțat (bărbat); 830 români, 1 grec, 7 bulgari, 50 unguri, 7 ruși, 1 italian şi 86 de diferite naţionalităţi; 708 ortodoxi, 51 catolici, 86 mozaici și 47 armeni; 234 agricultori, 8 meseriaşi, 33 comercianţi, 11 având profesiuni libere și 15 servitori. Ştiu carte 117 persoane (78 bărbaţi, 30 femei). Numărul caselor de locuit e de 234. Are o biserică parohială, cu hramul Sf. Împărați, în târgul Domnești, și una filială, cu hramul Adormirea, în satul Domnești. Comuna vine în ajutorul bisericii cu 900 lei anual. Instrucţiunea publică se predă într-o şcoală mixtă, construită de comună şi frecventată de 32 copii (26 băieţi, 6 fete), din 91 copii în vârstă de școală. Comuna Domneşti vine în ajutorul școalei cu 936 lei anual. Sunt 209 contribuabili. Numărul cultivatorilor trece de 150. Instrumentele agricole de care dispun cultivatorii comunei sunt: 3 maşini de treerat cu aburi; 1 de bătut porumb cu aburi; 20 pluguri de lemn: 24 de fier, 3 tăvăluguri; 1 moară de apă şi 2 maşini de vânturat. Vite sunt 953, din care: 351 boi, 272 vaci, 162 cai, 78 oi, 15 capre şi 153 porci. În anul 1893, se aflau în comună 391 stupi de albine. Industria și comerțul sunt reprezentate prin: 9 cârciumari, 4 băcani, 3 magazine de mărunțișuri, 1 de manufactură, 3 brutari, 1 comerciant de cercale, 1 stoler, 4 fierari, 1 comerciant de fructe, 2 mecanici, 3 fabricanţi de rachiu, 2

rotari, 1 croitor, 4 cizmari și 13 diverşi comercianţi. / **Domneşti**, sat, în comuna cu același nume. Este așezat pe malul Siretului, la o depărtare de 5 minute spre est de târgul cu același nume. Are o populaţiune de 523 sufete, care locuiesc în 163 case. Are o biserică filială, cu hramul Adormirea. Copii cu vârstă de şcoală sunt 46 (27 băieţi, 19 fete), din care urmează 16 (băieți) la școala din târgul Domneşti… În satul Domnești este o biserică veche, făcută de DabijaVodă, în genul arhitecturii celei făcute de logofătul Tăutul, tot pe malul Siretului, la Bălinești, în județul Dorohoi. Aci, DabijaVodă a avut palate domnești, de unde a rămas și numele de Domnești, ce-l poartă satul. Lângă biserică sunt doi molitvi mari şi o grădină, în care se văd ruinele unor ziduri vechi. Aproape de acestea, este şi locul numit, şi până astăzi, Cetatea, unde de bună seamă a fost, odată, vreo cetate. În acest sat s-a refugiat, în anul 1683, Domnul Moldovei, Duca Vodă, ginerele Doamnei Dabijoaia, când Petriceicu Vodă, cu ajutorul Polonilor, se făcu stăpân pe scaunul Moldovei. La Domnești, în ziua de Crăciun, a fost surprins Duca Vodă, pe când şedea la masă şi pe cînd oștile-i erau risipite, de Petriceicu Vodă, însoțit de nepotul său, Vasilie Buenski. Duca Vodă e prins și dus în Polonia. / **Domneşti**, târguşor, în comuna cu acelaşi nume. Este situat pe ambele laturi ale căii naţionale București-Iaşi, pe malul Siretului. Are o populaţiuae de 998 suflete, care locuiesc în 234 case. Are o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Împărați; o şcoală mixtă, clădită de comună, care e frecuentată de 36 copii (26 băieți, 6 fete). Numărul copiilor cu vârsta de școală e de 45 (24 băieţi, 21 fete)”[646].

---

[646] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*,

DONCEŞTI

(sat în stânga Siretului, ţinutul Romanului, Neamţ).

1479, martie 4: Întărit de Ştefan voievod, lui Dajbog pârcălab de Neamţ, care primeşte uric pentru „satele anume: Doljeşti la Gura Albânei, pe care acest sat el l-a cumpărat cu banii săi drepţi: întâi a cumpărat 2 părţi din acest sat de la Maruşca, fiica lui Oancea Doljescul, pentru patru sute de zloţi tătăreşti, a treia parte din acest sat a cumpărat-o de la Nistor, fiul vitreg al lui Dolj, pentru două sute de zloţi tătăreşti; alt sat, anume Donceştii de la Poieni, pe care el l-a cumpărat pe banii săi: o parte de la Muşa, fiica lui Manciul, pentru 60 de zloţi tătăreşti, iar a doua parte de la soţia lui Danciul şi de la fiul ei Tador, încă pentru 60 de zloţi tătăreşti, a treia parte a cumpărat-o de la Zoica, nepoata lui… 60 de zloţi tătăreşti”[647]. Hotarul, din veac.

volumul III, Bucureşti 1900, pp. 188, 189

[647] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 212, pp. 320-322

DONCEŞTI

(în Valea Arinilor, comuna Măgireşti, Bacău).

1492, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod verilor Toader şi Sima şi surorii acestuia Mierla, care cumpăraseră, cu 30 zloţi tătăreşti, de la Avăr, fiul lui Ivan vistiernic, „dreapta sa ocină, jumătate de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos… Însă să fie jumătate din acea jumătate de sat slugii noastre Toader, singur, lui şi copiilor lui, şi nepoţilor lui, şi strănepoţilor lui, şi răstrănepoţilor lui şi întregului său neam, cine i se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Şi, iarăşi, cealaltă jumătate din această jumătate din satul Donceşti, partea de sus, să fie slugii noastre Sima şi surorii lui, Mierla, lor şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci. Iar hotarul acelei jumătăţi de sat din Donceşti, care este pe Doncea, partea de jos, să fie din tot hotarul jumătate şi după vechiul hotar, pe unde au folosit din veac”[648].

1497, martie 10: Întărit de Ştefan voievod, lui Trif Sogne, care cumpără, cu 15 zloţi tătăreşti, de la Avăr, fiul lui Ivan vistiernic, „a patra parte de sat, anume Donceşti, ce sunt pe Doncea, partea de sus”[649]. Hotarul, din veac.

---

[648] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 117, pp. 227-229

[649] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 210, pp. 378-380

DONCEŞTI

(lângă Măstăcani, Galaţi).

1632, aprilie 18: Cartea de împuternicire a lui Alexandru Iliaş voievod, dată lui Ionaşco de **Zmiiani** şi fraţilor săi, „ca să fie tare şi puternic a-şi ţine şi a-şi apăra ale lor drepte moşii ce au ei, satul **Românii** şi cu vad de moară şi jumătate de sat **Zmiani**, iar cu vad de moară în Smila şi în Bogdana, şi satul **Donceştii**, ce sunt pe apa Covurluiului, şi a patra parte de sat de **Strâmba**, să ţie pe hotare bătrâne, pe unde s-au ţinut din veac”[650].

1676, octombrie 6: Sofiica, fata Zahariei din Ghergheşti, dăruieşte „nepoţilor mei, feciorii Acsiniei, lui Gavril şi Mălancăi… partea mea de moşie din satul **Ghergheşti**, şi din satul **Zmianie**, şi din **Români**, de pe apa Smilei, şi din satul **Strâmba** şi din **Coţmăneşti**, de pe apa Tutovei, şi din satul **Donceşti**, de pe apa Covurluiului… dinaintea preotului Ştefan, Dionisie călugărul, Gheorghe feciorul lui Maftei Biniei şi Petre feciorul lui Andrei de **Ghergheşti**, Irimia feciorul lui Constantin Giuncu de **Tătăreni**, Iosip de **Oneşti**, şi alţi mulţi”[651].

---

[650] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 25, pp. 21, 22

[651] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 71, pp. 117, 118

DONICI

(Bezeni, azi Donici, comuna Donici,
raionul Orhei, Moldova).

1636, septembrie 1: Zapisul Anghelinei, fata lui Simion Codău ot **Bezăn** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), prin care mărturiseşte că dă „un loc de casă fratelui nostru Apostol aprod, ci loc de ocol, de arie şi de grădină, ce este în treaba casei omului”, martori fiind „popa Bălan, ginerele său Ionaşco, Ionaşcu Băţu, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşco Popăscul, Albul, Moga şi Vasile feciorul lui Grozav ot **Turbureşti** (sau Tulbureşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp din **Gărbleşti** (Grăbleşti, azi Grebleşti, comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova)”[652].

1637, aprilie: Anghelina, fata lui Simion Codău din **Bezin** (Bezeni, azi Donici, comuna Donici, raionul Orhei, Moldova), şi fiul ei Lupul dăruiesc „un loc de casă, de arie, de grădină, ce este treaba casei… în Bezin, în vatra satului, din os de partea noastră, lui Apostol”. Martori; popa Bălan, ginerele său Ionaşcu, Ionaşcu Băţ, Costin şi Ivanco din **Bizin**, Petre, Ionaşcu Popăscul, Albul şi Moga din **Tulbureşti** (comuna Recea, raionul Străşeni, Moldova), Bosăi şi Iosăp ot **Bărbişti** (Bărbeşti,

---

[652] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 496, p. 555

raionul Vascăuţi, Ucraina) „şi alţi oameni buni din sus şi din jos”[653].

DORĂŞTI

(Durăşti sau Dorăşti, înglobat în Barcea,
comuna Barcea, Galaţi).

1637, septembrie 1: Lupul, feciorul lui Săvastrie vinde lui Dumbravă sin (fiul) Mândrei din Durăşti, pentru „un bou preţuit drept 6 galbeni, şi a cheltuit cu oamenii, când a făcut zapisul 3 lei”, „15 paşi din sat de **Durăşti**, din bătrânul Îndreicăi, din apa Bârladului în hotarul Gerove (Gerului?), pentru că i-a fost nevoie, că a fost foamete. Şi în tocmeala noastră au fost Stoica şi fratele lui Ioan, Ionaşco Scobici, Constantin fiul lui Bogdan şi fratele său Nechita, şi fiul său Peliniţă, Budăi, Zbeara fiul Ernului, Vasile fiul lui Şeptilici, Anghel, Necula, Grigore fiul lui Filip, Avram fiul lui Dumitru, Nechita şi popa Dumitru din **Durăşti** (Dorăşti, înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi)… Şi apoi a mai dat Dumbravă 6 ughi bani lui Lupie”[654].

1639, august 4: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Macovei din **Durăşti** (înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi), care „a adus un zapis de cumpărătură de la şoltuzul Petrii din **Tecuci**, cu cei 12 pârgari de acolo, scriind în acel zapis că Briia, fata Mişei şi a lui Muşatu au

---

[653] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 50, p. 47

[654] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 170, p. 159

vândut dreaptă ocină din satul Durăşti Rocei, moşul lui Macovei, drept 150 de taleri tătăreşti, ce a fost partea Briei, cumpărată de Rocea, moşul lui Macovei, fără de ai săi fraţi şi surori, fără Horineasă şi fără ai ei fraţi… / Aşijderi, au venit Ignat şi Toader din Durăşti şi au zis cum au şi ei treabă într-acea parte de ocină; iar Macovei a zis că n-au ei nici o treabă, căci ei nu-s din Rocea, ci-s din Hotineasă. Şi a arătat un zapis de la oameni buni, scriind cum a cumpărat acea ocină Rocea, fără ai săi fraţi şi fără Hotineasă"[655].

1639, octombrie 15: Zapisul „făcut în casa Cârstei din **Gârleşti** (comuna Nămoloasa, Galaţi), dinaintea stolnicului Dumitraşco, Mocan de **Movileni** (comuna Lieşti, Galaţi), Căzac, Ion Morocas, Lupul, Grigore Ţifănag, Drăgan, Zibeiu şi Stanciul de **Şerbăneşti** (comuna Lieşti), Lupul de a fost socotitor ot **Umbrăreşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi) şi Toderiţă de **Merăşti** (Mirăeşti, lângă Lieşti, comuna Lieşti, Galaţi), în care scriu „cum a cumpărat Lazor din **Durăşti** (sau Dorăşti, înglobat în Barcea, comuna Barcea, Galaţi) o parte de moşie, de la Boia, Movila şi Manea, la moara Boei, în vadul **Şerbăneştilor**, cu fânaţ, cu vad de moară, cu partea lor de pădure, pentru un cal negru înşelat, înfrânat; şi s-a preţuit calul drept 10 ughi (ducaţi ungureşti), şi o pereche de sahaidaci şi 20 de ughi bani"[656].

1900: „**Dorăşti**, sat, face parte din comuna Barcea, judeţul Tecuci. E situat pe ambele laturi ale şoselei naţionale Tecuci-Ivești, la o depărtare de 1 km de comuna

---

[655] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 196, pp. 202, 203

[656] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 252, p. 251

de reședință. Are o populaţie de 40 familii sau 163 suflete, care locuiesc în 39 case. Comerţul îl fac în acest sat 3 cârciumari. Ca meseriași sunt 2 fierari şi 1 cizmar, Știu carte 9 bărbaţi. Teritoriul satului este de 800 hectare, din care locuitorii stăpânesc numai 300 hectare. Satul este înfiinţat între anii 1880-1881 (în realitate, este atestat documentar din data de 1 septembrie 1637 – n. n.), pe moșia statului Dorasca, cu locuitori împroprietăriți din satele: Bucești, Liești, Movileni și Umbrărești"[657].

DORNA ARINI

(aproape de Vatra Dornei, Suceava).

Bazată mai mult pe legende, în ciuda mărturiilor care atestă stăpânirea câmpulungenilor asupra tuturor teritoriilor dornene, în care localităţile se înfiripă, după anul 1700, cu proprietari câmpulungeni ai unor moşii de pe valea Bistriţei, satele comunei de odinioară Dorna au, totuşi, o istorie densă, dar despre care nu se prea vorbeşte, deşi, în vremea în care au fost înglobate în Domeniile Regelui, au beneficiat de o intensă vizualizare, inclusiv fotografică.

1749, februarie 13: „Săteni din Dorna" dau mărturie „la mâna Gherghiţenilor" pentru muntele Păltiniş şi dealul Omului, şi cel „dintre Negre", faţă de mănăstirea Slatina, „şi valea neagră Săcuiască". „Pentru să se ştie că

[657] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 193, 194

aceste locuri sunt domneşti, şi în trecută vreme le stăpâneau ungurii, şi se făceau multe pricini şi morţi de om dintr-un ungur, anume Pătru Cotaţ, care pusese mâna pe aceste locuri şi, şezând un strămoş într-acea parte de loc, a Ghiorghiţenilor, s-au sculat şi au ucis pe acel ungur. Şi, după ce l-au ucis, înştiinţându-se pe lăcuitorii Ţării Ungureşti, pe la cei mai mari, au trimes cărţi şi la Domnul Moldovei pentru acea moarte de om. Şi, trimiţând Măria Sa, Domnul Moldovei, care s-au fost întâmplat Domn la acea vreme, ispravnici de ai Măriei Sale de au prins pe strămoşul acestor Ghiorghiţeni, şi ducându-l pe la Domnie, s-a dovedit că locurile acelea sunt ale Moldovei, şi domneşti, iar pentru moarte aceea de om a dat Ghiorghe Ghiorghiţanul, strămoşul acestor Ghiorghiţeni, trei sute de berbeci, şi a rămas moşia să o stăpânească Ghiorghiţan, împreună cu neamul lui. Dar noi, satul Dorna, ne-am lepădat de acea moarte de om, şi nici la locurile acelea nu ne abatem a-i scoate. / Iscălesc trei oameni care ţinem minte de o sumă de ani: Costantin Ştefănel, Vasile Candre, Lupul Mălăeş, Nechita Nesutuş, Necolai Ursachi. / Face mărturie şi Vasile Başotă, medelnicer, că ştie de când a fost Vornic . / Tot aşa şi un Dumitraşco Medelnicer, „când am fost Vornic”. Pecetea Câmpulungului, deosebită de cea veche: „Această pecete Câmpulungului..., leat 7249 (1741)”[658].

1755, martie 12: „Câmpulung, 12 Mart 7263 (1755). Dinu Cantacuzino, pentru trei *neamuri* din Dorna: **Gheorghiţenii**, **Tăriţenii** şi **Chilsoenii**. Pomeneşte hotărnicia vornicului Costachi şi cheltuiala, „afară de 100 lei c-au pus hatalm un Sămion Negre la Visterie gospod”. „Loc dezbătut de la Unguri”. Îl împart dornenii, adu-

[658] Ibidem, p. 5

nându-se „în casă la preotul Mihail din Dorna”. Aici se face „împărţeala bătrânilor”. Arată ce se cuvine celor trei familii: „până în glodeţ, ci este în cotiştea Drăgoeştii cei mari”, „pe supt poala Bibiraucii, margine pădurii, până în Plaiul Voivodesei”, „Fântâna Vămanului”. Semnează: Costandin Cantacuzino Paharnic”[659].

1800, august 6: „Hrisovul pre-înălţat Domnului nostru, Măria Sa Constantin Alexandru Ipsilant Voevoda, de danie prea-iubit fiului înălţimii Sale, luminatului beizadea Alexandru Ipsilant, pe trei moşii, ce-au fost domneşti, la Ţinutul Sucevei, alăture una lângă alta, anume Dorna, Şarul şi Păltinişul, la marginea ţării Moldovei, ce să hotărăsc cu Transilvania şi cu Bucovina Nemţească; 1800, August 6 zile. / [Şi Domnii de înainte au dăruit nu numai la] biserici şi mănăstiri, ce mai ales către fiii şi rudeniile Domniilor Sale: adică, atât moşii din hotarele domneşti şi ţigani din ţiganii domneşti, cât şi alte mile din însuşi veniturile Domniei, volnici fiind, ca nişte Domni şi stăpânitori, cum mai pre larg dovedesc aceleaşi hrisoave ce se văd pe toată ziua, care toate se păzesc ca un lucru lăudat, şi se urmează întocmai... Aflat-am că la Ţinutul Sucevei este o moşie domnească din cele vechi şi drepte hotare domneşti, nedată nimănui până acum, care este alături cu hotarul ţării ungureşti şi al Bucovinei; pe care moşie se aflã şi oameni locuitori, adică trei sate, anume Dorna, Şarul şi Păltiniş. Deci această moşie, cu tot hotarul cât este domnesc şi nedat nimănui de alţi luminaţi Domni, cu toţi munţii ce se aflã pe dânsa, cu locuri de fânaţe, de ţarini, cu locuri de mutări pentru păşunatul oilor, cu vaduri de mori şi de chiuă de sucmani şi de hirisăia, cu tot venitul din tot locul [o dă lui Alexandru,

[659] Ibidem

fiu-său], de pe care să ia vechilul Luminării Sale tot venitul, din tot locul, după obiceiul pământului şi după ponturile ce sunt în Visterie cu pecete gospod. Martori: fiii Alexandru, Dimitrie, Gheorghie, Necolai; şi boierii: Costandin Balş Vel Logofăt de Ţara de Jos, Iancul Razul Vel Logofăt de Ţara de Sus, Teodoraşco Balş Vel Vornic de Ţara de Jos, Manolachi Conache biv Vel Vornic de Ţara de Jos, „epistat Vornicii de aprozi”, Vasili Costache Vel Vornic de Ţara de Jos, Costandin Paladi Vel Vornic de Ţara de Sus, Dimitri Ralet Vel Vornic de Ţara de Sus, „Sandul Sturza Hatman şi pârcălab Sucevschii”, Iordache Rosăt Vel Vistier, Costache Caragea Vel Postelnic, Grigoraş Caliiarhi Vel Cămăraş, Iancul Negre Vel Agă, Costache Manu Vel Spătar, Iordache Milo Vel Ban, Teodorache Văcărescu Vel Comis, Petrache Ritoridi Vel Căminar, Toadir Jora Vel Paharnic, Dimitrie Jora Vel Sărdar, Constantin Cantacuzino Vel Stolnic. Scrie Şărban Botescu biv Vel Sulger. 6 August 1800”[660].

1800, septembrie 9. „Toţi lăcuitorii din Dorna”, către Domn. Îi chemase ispravnicul, pentru a le ceti „mila” dăruirii lor către „beizadea Alexandru Voevod”, „spre odihna şi ocrotire noastră”. Mulţămesc pentru „nemărginita bunătate”: „acum am dobândit bună ocârmuire”. Semnează şi „Ion Cozan Vornic ot Dorna, Toader Ungurian, Chirilă Cărstei, Nechita Săminescul”. „Şi noi, tot satul Dorna şi Şaru şi Păltiniş, neştiind carte, am pus degetele”. Martori: boieri, popi, călugări. Parte din locuitori vin şi la Divan, de arată că aşa e[661].

1800, noiembrie 15: „Hotărnicia celor trei sate ale lui beizadea Alexandru. Se hotărăsc „cu munţii Vorone-

[660] Ibidem, pp. 6-8
[661] Ibidem, p. 8

ţului, a Clirosului, anume Horda şi Cruce", „cu munţii mănăstirii Slatina, anume Grenţiiaşul", „cu muntele Chetrosul, ce se stăpâneşte de dumnealui sulgerul Toma Balş". Se înfăţişează ca vechili: „dumnealui dragomanul Toma Moldovanul". Arată hotarele despre cei dintâi munţi, locuitorii „din Niagra Secuilor, pe Negrişoara în sus, până la Piatra Pinului, şi tot Negrişoara în sus, pâră în gura Toplişoarei, şi Toplişoara, la deal, până în obârşie ei, şi din obârşia ei, în deal, pin capul opcinii Raţei, în opcina Tunzării, şi opcina Tunzării, în sus, până la piatra Tunzării şi până în vârful Tunzării, şi, pe deasupra fântânii Ialovicioarei... Şi de acolo întoarce opcina Mihăileţului, la deal, până în vârful Şarului... Şi de acolo, opcina Bădii, până în vârful Bosuiucului... Şi de acolo, plaiul, la vale, pin Băda şi pe la fântâna Bădii... Şi de acolo, opcina Şandrului, pin vârful Stevii şi în prilog, unde să întâlneşte cu muntele Petrosul" (acestea, între Holda şi Dorna). **Balş arată „că acest munte este după neamul Cantacuzineştilor şi că maica dumisale l-a avut zestre"**. Oamenii Dornei înşiră hotarele: „din prislop şi drept prin Ciungi, şi în cracul Sunătoriului, şi de acolo, în dealul Călugărului, şi de acolo în buza Bagolicului, şi drept în apa Bistriţei, drept gura Colbului". Ai lui Balş, „care au ţinut în cumpărătura de la dumnealui acel munte cu anul", arată alte semne: pe la „gura Părăului Rău", „bătca Palmeşului". Chiril, arhimandritul Slatinei, e chemat apoi pentru Grenţiiaş: arată un act de la 9 Iulie 1795, întărit de ispravnicul Sucevei, Spătarul Dumitrachi Ghica. Hotare: „Glodul Omului, şi în vârful dealului dintre Negre, şi pogoară la vale, prin bătca cu Dărmocza, în buza dealului Bratului". Pomenite „iadulurile ce sunt între Negre". Se aduce şi o mărturie a

dornenilor, din 13 Februar 7257 (1749), „cu pecetea Câmpulungului întărită, după obiceiul vremii de atunce, dar este adeverită şi cu iscăliturile a doi boieri: răposat Medelnicer Vasăli Başotă, Medelnicer Dumitraşco, care aceşti boieri au fost, în vremile trecute, Vornic la Câmpulung”. Altă mărturie, „de la răposatul boier Banul Dinu Cantacuzino, fiind, într-acea vreme, Paharnic şi Vornic de Câmpulung, din văleat 7263 (1755), Mai 12”: în acest act se pomeneşte o veche hotarnică, „ce ar fi făcut… un Costachi biv Vel Stolnic, ce era, în vremea de atunci, Vornic de Câmpulung, întâi scris: Botoşeni”. O hotărnicie n-o recunosc dornenii: ar fi făcut mărturia „din silă şi din închisoare”, plângându-se apoi lui Alexandru Vodă Calimah. O anulează acum, „pentru că ei sunt nişte lăcuitori ce şed pe moşie domnească şi nu aveau putere nici să dea moşie, nici să ia moşie”. „Nişte oameni ce numai din păscutul bucatelor zic că ştiu”. Despre partea Bucovinei, „Cordonului”, s-ar fi încălcat cinci case. Se împresura şi dinspre Ungaria. Nouă hotare, între care: „părăul Serişorul”, „lunca Vânătorului”, vârful Lucaciului, „tăietura ce este mai la vale de Pietrile Roşii”, „un picior din mijloc, din trei picioare ce se pogoară din dealul Bonbii”, „părăul tăieturii”, „părăul haitei”, „un părăuţ ce vine de la deal, din Ciriboc”, „un picior ce vine din muntele Căliman”, „părăul Călimanului, ce se numeşte şi a Bucinişului”, „Arsurile Omului”[662].

1801, ianuarie 28: „Condică de toate scrisurile moşiilor Dorna, Şarul şi Păltiniş, de la Ţinutul Sucevei, c-au dat danie prea înălţat Domnul nostru, Măria Sa Constandin Alexandru Ipsilant Voevoda, prea iubit fiului Înălţimii Sale, Alexandru Voevoda, prin luminat hrisovul

---

[662] Ibidem, p. 9

Înălţimii Sale, şi apoi s-au hotărât de boieri hotarnici, a cărora mărturie hotarnică, cercetându-se de către Preosvinţie Sa părintele Mitropolit şi de către iubitorii de Dumnezeu episcopi ai Scaunului, de cătră toată boierimea, s-au făcut carte de încredinţare, care s-a trecut aice asemine; 1801, Ghenarie 28… Aflat-am că, la Ţinutul Sucevei, este o moşie domnească din cele vechi şi drepte hotare domneşti, nedată nimănui până acum, care este alături cu hotarul ţării ungureşti şi al Bucovinei; pe care moşie se aflã şi oameni locuitori, adică trei sate, anume Dorna, Şarul şi Păltiniş. Deci această moşie, cu tot hotarul cât este domnesc şi nedat nimănui de alţi luminaţi Domni, cu toţi munţii ce se aflã pe dânsa, cu locuri de fâneţe, de ţarini, cu locuri de mutări pentru păşunatul oilor, cu vaduri de mori şi de chio de sucmani şi de hirisăia, cu tot locul”[663] o dăruieşte fiului său, beizadea Alexandru.

1809, octombrie 13: „Divanul Cnejiei Moldovei. Costandin Balş biv Vel Logofăt ia cele trei moşii de la Hatmanul Sandul Sturza. Serdarul Gheorghi Tufeccibaşa nu dă alte acte decât condica; restul, până în două luni. Întărită stăpânirea lui Balş şi fără ele”[664].

1832, iulie 9: „Alecu Balş, către Logofeţia Dreptăţii. Pentru nişte turci, ce, fără voia lui, s-au suit la munţi, exploatează cheresteaua, nu vreau să dea „zeciuială pentru adetiul moşiei”, au bătut un vătav, „s-au aşezat acolo în sate, luând casă şi având ţiitoare, şi în silă gonind şi despărţind pe bărbaţi de femei”. Se plânge protopopul. Îl leagă şi-l dă Vornicul pe unul din ei, spre

---

[663] Ibidem, p. 7
[664] Ibidem, p. 10

a-l trimete la isprăvnicie; se roagă ceilalţi turci a-i da drumul. Era ordin de la Iaşi a-i scoate de acolo”[665].

1855: „După un sejur de patru sau cinci zile în Dorna, ne hotărâm a ne coborî, pe Bistriţa, în munţii Moldovei. Suindu-ne pe plute şi depărtându-ne de Carpaţii Bucovinei, ne despărţim cu durere de aceste frumoase locuri. Orice român călător în Bucovina trebuie să se simtă cuprins de aceleaşi simţiri. Preumblându-se în acei munţi încântători, în mijlocul acelor verzi români, călătorul ar uita că această parte e supusă unei dominaţiuni străine, dacă pajora nemţească, înfiptă în toate părţile, nu l-ar face să-şi aducă aminte de nedreapta dezmembrare a Moldaviei. El îşi oglindeşte, atunci, în gândire modul nedrept în care răpirea fu aşezată şi împlinită de două puteri despotice, fără a considera sfinţenia tratatelor şi dreptului popoarelor. El se simte pătruns de speranţa că, mai curând sau mai târziu, România va redobândi locurile ce i-au fost răpite şi îndreaptă, ca mulţămire, memoria sa spre Grigore Ghica[666], Domnul Moldaviei, care, prin cutezătorul său protest şi patriotica sa moarte, a înscris numele său cu litere de aur în paginile istoriei”[667].

1865: „În apropiere de Dorna”[668], medicul Denarowski descoperea, în vara anului 1865, o puzderie de frumuseţi nemaiîntâlnite, pentru că „Dorna Watra are un mediu atât de minunat, încât puteți face plimbări foarte plăcute în toate direcțiile, locul fiind înconjurat de păduri

---

[665] Ibidem

[666] Mit fals, care justifică tradiţionala noastră neputinţă – n. I. D.

[667] Negruzzi, Iacob, *Din Carpaţi / Fragmente*, în *Convorbiri literare*, Anul I, No. 22, Iassi 15 ianuarie 1868, pp. 308-314

[668] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868, Capitolul *Umgebung von Dorna*.

tinere, de pajişti luxuriante de munte și de păduri mari" ale veacurile de până atunci. „Printre aceste ţinte, călătoria la Kolbu merită primul loc, pentru că se face pe o vale, care este cea mai frumos împodobită în această zonă. După ce ați parcurs o distanță scurtă cu trăsura, urcați pe plută, la debarcaderul Dorna Kilia şi plutiţi pe Bistriţa. În depărtare, zăriţi vârfurile Giumalău, Pietrele Doamnei, cu zidurile sale de stâncă, în care, potrivit legendei, o prințesă moldovenească s-a ascuns de turci, și Pietrosul, care munții se arată vederii în funcție de direcţia de mers, în direcția nord și nord-est apropiindu-se valea Kolbu. Pe măsură ce Bistriţa se îndreaptă prin defileul ei de munte, de fiecare dată când râul coteşte, veți fi surprinşi de o nouă grupare de munţi. / Spre nord-est, se observă lanțuri montane parțial simetrice, care se ramifică parțial spre culmi, parțial împădurite, parțial cu grupuri de mesteacăn și arbori de conifere, care înconjoară pădurea în formă de coroane. Pe măsură ce un munte se ridică peste altul, aidoma valurilor mării, deasupra tuturor se întrezăreşte vârful Giumalău, care îşi înalţă culmea în zare, înspre răsărit, în concurenţă cu smalţul armonios al Pietrelor Doamnei, pe care îl poate născoci doar cea mai sălbatică imaginație. / Ziduri abrupte, în creștere, dense păduri de munte, proeminenţe spre est, care sunt întrerupte adesea de chei, care pot fi percepute drept trăsăturile elementelor furioase, copaci rupți, alunecări de teren și ruperi de stâncă, peste care pârâul zgomotos se abate fără speranță. Pe măsură ce defileul Bistriţei devine mai îngust, se observă promontoriul Pietrosului, înspre est, al cărui vârf este acoperit cu imense masive de stâncă și este imitat. mai departe, de Pietrele Doamnei. Cu cât mergi mai departe, cu atât lanțurile

muntoase se apropie unul de celălalt, iar pereții abrupți, ai căror mase de rocă se înalţă ameţitor dau contur celor mai aventuroase personaje. Vâslind prin aceste chei, vă vedeți înconjurat de ziduri de stâncă și de versanți de munte, de jur împrejur, dar o cotitură îndrăzneață a plutei, spre frumos, transformă valea Kolbu, care se îndreaptă spre sud, într-o o peninsulă grațioasă, mărginită pe toate părțile de munți înalți și situată în punctul în care pârâul Kolbu se varsă în Bistriţa, la 2.262,60 picioare faţă de nivelul mării. După ce ați coborât de pe plută, vă întoarceți, cu trăsura, acolo de unde aţi venit"[669].

1890: „A doua zi, în revărsatul zorilor, am plecat din Dorna-Vatra şi, după o oră de drum cu trăsura, am ajuns la Dorna Gura-Negrei, în România, unde, la malul Bistriţei, ne aştepta o frumoasă plută, împodobită cu crengi de brad, anume pregătită pentru noi. Acolo se adunaseră toţi locuitorii satului, precum şi cei din satele învecinate, Şarul-Dornei, Neagra-Şarului, Negrişoara, bărbaţi, femei, copii, cu preoţii şi primarii în frunte, pentru a saluta pe soţia şi pe copiii celui mai mare român din ţară[670], a cărui faimă străbătuse până în adâncul munţilor"[671].

1894: „**Dorna, comună rurală** situată în partea nord-vestică a plasei Muntele, spre apus şi la 110 km de Fălticeni. Se mărgineşte: la est, cu comuna Broșteni,

---

[669] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

[670] „Persoanele ce întovărăşeau pe doamna Brătianu erau fiicele dumisale, doamna Sabina Cantacuzin şi domnişoarele Maria, Taţiana şi Pia, ginerele dumisale, dl doctor C. Cantacuzin, fiul dumisale, dl Ionel Brătianu, dl Iorgu Radu, prefectul de Bacău, fiul meu Alexandru şi eu", adică Nicu Gane – n. n.

[671] Gane, N., *Zile trăite*, Iaşi 1902, p. 230-237

despărţindu-se prin munţilor Călugărului, Bogolinului, Pietrosul, Ciungii, Prislopul, Gruiul, Obcina Şandrului, Bâda şi Obcioara; la sud, cu Şaru Dornei, despărţită prin râul Vâlcele şi muntele Ursului; la vest şi nord, cu Bucovina, despărţită prin hotarul pârâul Neagra Șarului şi Bistrița. Are forma unui triunghi dreptunghic. Se compune din: **Gura Negrei, Dozănești, Ortoaia, Rusca, Sunători, Zugreni** și **Dârmoxa**, cu reşedinţa în Dozănești. Numele „Dorna" e slav, însemnând sus, şi şi-l trage de la orăşelul Dorna, din Bucovina, cu care, mai înainte de 1777, forma o comună. Populată cu 536 capi de familie, ce numără 1932 suflete sau 972 bărbaţi şi 960 femei, din care 131 izraeliţi. Contribuabili sunt 571. Are 4 biserici, o școală rurală mixtă de băieţi şi o alta de fete. Bugetul comunei, pe anul 1892-1893 are, la venit, lei 5.848 şi, la cheltuieli, 5817,65; iar al drumurilor: 4.402,74 lei venit şi 2.040 lei cheltuieli. În toată comuna sunt 368 cai, 587 boi, 1.024 vaci, 3.089 oi, 267 capre şi 204 porci. Altitudinea comunei, de la nivelul mării, atinge, în vârful Pietrosului, 1.704 metri. Udată de Bistriţa şi pâraiele Vâlcele, Rece, Arinul, Arinaşul, Cozănești, Ortoaia, Rusca, Osoiu, Sunători, Secu, Neagra Şarului, Negrișoara şi Toplicioara. Cei mai însemnaţi munţi ai comunei sunt: Buza Bogolinului, Pietrosul (1.704 m), Scrânciobul, Ciungii, Prislopul, Vârful Stegei, Şandru, Vârful Bâdei (1.400,1 m), Busuiocul, Obcioara, Vârful Şarului, Dealul Călugărului, Palmeşul (1.253 m), Prislopul, Hasca, Colăcelul, Corhana, Piciorul Ortoaei, Dealul Cozăneștilor, al Gogoşenilor, al Ursăriei, al Ciocârlanilor, al lui Monac, Bâtca Ţăranului, Hulturul, Ulmul (1.156 m), Piscul Bucinişul, Călimănelul, Ialogiţa, Mihăileţu, Tunzăria, Rusu şi Buza Toplicioarei. Pădurile

ce îmbrăcau altădată munţii, acei codri nestrăbătuţi de brad, molid şi tisă, au fost tăiate şi în mare parte desfiinţate fără milă. Tisă nu se mai găseşte defel. Ea a fost întrebuinţată la cuie pentru acoperit casele cu draniţă. Moşia e răzăşească. Suprafaţa teritoriului comunei e de 10.248 hectare, din care 2.845 hectare fânaţ. Nici un fel de cultură nu se face aci şi acesta pentru că porumbul nu reuşeşte, neavând timp a se coace, iar celelalte semănături pentru că locuitorilor nu le place să se dedea cu ale plugăriei. Anul din urmă s-au cultivat numai 25 hectare cartofi, 3 hectare in şi 4 hectare mazăre. Locuitorii se ocupă cu plutăria şi economia vitelor. Ei îşi aduc alimentele de prin târguri, cei mai mulţi pe cai, în desagi, formând un fel de caravane (caii, legaţi unii de alţii de coadă). Cel puţin o săptămână îi trebuie dorneanului ca să-şi aducă provizii din Fălticeni sau Piatra. / Locurile mai însemnate în comună sunt: Piatra Stănoaei, Piatra lui Lazăr, Colţul Acrei şi Comoara. Mai sunt 5 izvoare cu apă minerală, din care trei burcuturi (apă feruginoasă, alcalină), unul pe Pârâul Arinului, la 3.000 m în sus de la gura sa (acesta a fost analizat de dnul Dr. Bernad); al doilea, pe Osoiul, în cătunul Rusca şi aproape de malul Bistriţei, numit „Burcutul Ţârcovnicului" (asemenea analizat de acelaşi); al treilea, un mic izvor la Gura Arinului; iar ultimele două, la gura pârâului Rusca, foarte abundente în apă sulfuroasă. / **Din trecutul Dornei**. Mai înainte de răpirea Bucovinei, toate satele ce ţin de comuna Dorna formau o singură comună cu Dorna Bucovineană, târguşor în care se afla şi reşedinţa comunei. Tot teritoriul era o singură răzeşie, dată de Ştefan Vodă cel Mare, în împrejurările următoare, zice tradiţia: Vodă pornise spre Ardeal, pe valea Moldovei, dar la Vama (cel mai vechi

sat din câte sunt în împrejurimi, unde se crede că se vămuiau toate mărfurile venite din Ardeal şi Ungaria), se opri cu oştirea, neputând înainta, deoarece drumul înainte nu era decât o cărare îngustă şi foarte nepracticabilă. Aci, la Vama, Ştefan Vodă puse un stâlp (confuzie, ca şi în cazul Vamei în sine, cu stâlpul lui Mihai Racoviţă – n. n.), ce se vede şi astăzi. Pe atunci, în Câmpulung nu erau decât câteva case şi, de acolo, spre Dorna, cale de o zi, nu mai întâlneai locuinţă omenească, ci numai codri posomorâţi, păduri fecioare. Unde e acum Târgul Dorna, între ape (la gura Dornei, în Bistriţa), se afla o singură gospodărie, casă bună, grajd etc., proprietăţi ale unui oarecare Gheorghiţă, hoţ vestit şi rafinat şi vânător neaoş. Acesta croi şi lărgi cărarea ce lega locuinţa lui cu târguşoarele de primprejur. El prăda la depărtări mari şi, astfel, niciodată nu fu prins. Drumul trecând pe dinaintea casei lui, orice călător, boier sau ţăran, de la vlădică, până la opincă, trăgea la dânsul, unde era foarte bine primit şi în deplină siguranţă că nu i se va întâmpla nimic. Celor mai distinşi dintre musafirii săi le dădea călăuze devotate, care să-i călăuzească şi să-i apere de orice primejdii. Astfel reuşi el să se facă foarte cunoscut. Neavând copii cu prima-i soţie, Gheorghiţă, cu învoirea ei, îşi mai ia o femeie, cu care are trei băieţi: pe Gheorghe, Ioniţă şi Grigore. Pentru această faptă, cum şi pentru o prădăciune întâmplată pe drum, dar nedovedită, Gheorghiţă e ridicat şi dus, spre a fi judecat de divan şi Mitropolit, la Suceava. Încărcat de fel de fel de blănuri, intră Gheorghiţă în Suceava, unde cei cărora le acordase ospitalitate reuşesc nu numai să-l îndreptăţească către Vodă, ci îl prezentară ca pe un mare binefăcător. Vodă, drept recompensă, îi dărui tot locul şi pădurile cunoscute numai lui şi astfel se

înfiinţă răzeşia Dornei. Hrisovul lui Ştefan Vodă se păstră până la răpirea Bucovinei, când nu se știe ce s-a făcut. Cei trei fii ai lui Gheorghiţă întemeiară: Gheorghe satul Gheorghiţeni, dar peste Bistriţa, Ioniţă, poreclit Tărâţă şi Ciocârlan, înfiinţă satul Gura Negrei; iar Grigore rămase în locul tătâne-său şi se deda cu tâlhăria, fiind foarte cutezător. Acesta de mic era ruşinos, nu îndrăznea să se ducă pe la pomeni, dar pândea pe cei de seama lui şi le fura colacii, numiţi „cozani". Omenii îl poreclîră atunci Grigore Cozan. Cozan, urmărit pentru tâlhăriile lui, fuge, pe cea dintâi plută, pe Bistriţa, cu familia sa, şi scoboră la Cruce, sat descălicat de el; iar urmaşii săi, după un timp oarecare, vin şi pun începutul satului Cozănești. La 1776, din vechea Dornă se înfiinţează două comune, Dorna-Vatra, dincolo, şi Dorna-Gura-Negri, dincoace. Mai târziu, înmulţindu-se locuitorii, prin dezlipire se formează comuna Şaru Dornei, din care nu sunt decât câteva zeci de ani de când se desfăcu comuna Neagra Şarului. Astfel, pe vechea răzeşie sunt acum patru comune mari. Dorna Vatra şi ale noastre Dorna, Şaru şi Neagra, a căror populaţie a sporit mult prin refugierea aci a multor români din Ardeal şi Bucovina. Nesupăraţi de nimeni, stăpânîră răzeşii moşia până pe la 1800, când dornenii revoltaţi contra unor jidani, ce-i exploatau în mod neomenos, ucid, în cârciuma satului de la Gura Negrei, pe 9 dintre ei. Daţi în judecată, Vodă Alexandru Ipsilante le ceru uricele moşiilor lor, pe care învinovăţiţii, neavându-le, Vodă le confiscă moşia şi, prin hrisovul din August 1800, o făcu danie fiului său (hrisovul e în stăpânirea numitului preot, împreună cu toate actele răzeşești, pe care le-am şi citit însumi). După Ipsilante, moşia trecu prin vreo trei mâini, până ce încăpu în acele ale familiei

Balş. Urmară judecăţi peste judecăţi. Mulţi dintre răzeşi au pierit în închisorile Iaşului. Un preot, moş al preotului Gheorghe, însoţit de un turc, căruia i se făgăduise 500 oi, pornește la Ţarigrad, să dea jalbă Sultanului. Dar cei din jurul Împăratului nu i-au făcut loc, pozitiv fiind înștiinţaţi din timp de vreun boier de-ai ţării, ba, ceva mai mult, l-au ameninţat că-şi va pierde capul. Înspăimântat, preotul se întoarce, pe altă cale, acasă, până unde nici nu se aştepta să ajungă cu zile. Se mai spune că domenii erau cât p-aci să intre în luptă cu 50 arnăuţi, trimis să pună pe Balş în stăpânirea moşiei. Dar, pe când şedeau arnăuţii la masă, pe dealul Prihodului, Axinte Bigeu, vânător de frunte, de după tufe, unde sta ascuns, dă foc şi şterge paharul agăi, pe când acesta îl ridica la gură. Speriaţi, cei 50 se retrag. Nu o dată însă apucară dornenii topoarele, cosele şi puștile, ca să îşi apere pământul din moşi-strămoşi de a fi prădat. Astfel se petrec lucrurile până pe timpul lui Mihai Sturza, care, la judecată, hotărăște ca răzeşii să-şi răscumpere moşia de la Balş, pe preţul de 12.000 galbeni, plătiţi în trei costuri şi cu condiţiunea ca, de nu vor fi în stare să plătească la timp, Balş să-şi ia moşia şi să le înapoieze banii ce-i va fi primit, fără dobândă. Plătiră o rată, dar când fu la a doua, nu mai avură dornenii de unde face banii. Vodă îi chemă şi le propuse să le dea 4.000 galbeni, însă cu condiţie ca, pentru binefacerea ce le-o face, dăruindu-le această sumă, Măria Sa să aibă dreptul a exploata, fără nici o plată, orice mină ar găsi pe moşie, să i se dea locuri pentru instalat fabrici şi tot combustibilul de care ar avea nevoie. De voie, de nevoie se împăcară dornenii. Sosind revoluţia de la 1848, Vodă Sturza fu învinovăţit, între altele, că, sub pretextul de a ajuta pe dorneni, caută a pune dânsul mâna pe moşia lor. Strâns cu

uşa, Mihail Sturza rupe actul de învoială ce-l avea de la dorneni şi partizanii săi publică următoarea îndreptăţire: / „Art. 23. – Despre pricina Dornei. La clevetirea despre răşluire de acte însemnătoare din rele, pârâtorii pomenesc de pricina Dornei. Pentru a se încredinţa cineva de adevăr, nu are decât a lua seama la împrejurările atingătoare de această pricină. Satele Dornei, în munţii Carpaţi, sunt locuite mai bine de trei mii suflete, care, din vreme nepovestită bucurându-se în pace de această proprietate, au fost dezbrăcaţi de dânsa de către Domnul Constantin Ipsilante, la 1800, punând a sa stăpânire pe aceste sate, sub pricinuire că se află pe un domeniu cuvenit ţării. Domnul Ipsilante a făcut-o danie fiului său, mai pe urmă această moşie, prin deosebite tocmeli, a trecut-o, cu preţ de 80.000 lei, în stăpânirea familiei Bălşeşti, care, sub toate ocârmuirile ce s-au petrecut în Moldova, în curgere de 30 ani, au cerut în zadar stăpânirea ei, din pricina statornicei împotriviri a locuitorilor acelor părţi, care, bizuindu-se într-o stăpânire necurmată de multe veacuri şi, în poziţia lor prin munţi şi poteci nestrăbătute, s-au ţinut în stăpânirea proprietăţii lor; iar îndată după numirea Domnului, fraţii Bălşeşti au cerut întrebuinţarea puterii înarmate pentru a scoate din stăpânire pe aceşti 3.000 suflete şi tot cu acest prilej ei au pus înaintea Domnului ca să primească acele moşii cu preţ de 6.000 galbeni; însă Domnul a depărtat o asemenea propoziţie, având în vedere neputinţa în care s-au aflat toate ocârmuirile de mai înainte, de a dezbrăca 3.000 suflete, în favorul unei singure familii, precum şi pribegirea acelor 3.000 suflete în Bucovina, care se află pe marginea acestei proprietăţi. În urmare, dar, înălţimea sa a rânduit, prin cererea a ambelor părţi, o comisie, îndemnând pe

răzeşi a-şi alege vechili şi toată această gâlcevire, care se înlănţuie de 30 ani, s-a curmat printr-o învoire cu bună primire, în puterea căreia 12.000 de galbeni se dau familiei Bălşeşti de către locuitorii Dornei pentru ca să fie stinsă orice pretenţie în sarcina lor. După această alcătuire, bieţii locuitori, neavând de unde plăti cea dintâi vadea, la împlinirea ei în sumă de 4.000 de galbeni, Domnul a plătit spre înlesnirea unui norod nenorocit această sumă de la sine, fără vreo dobândă şi în singurul scopos a slobozeniei lor. Din această sumă, care s-a numărat fraţilor Bălşeşti, Domnul, până în ceasul acesta, are a primi peste 2.000 de galbeni de la răzeşi" (*Uricar*, de T. Codrescu, Vol. IX, pp. 7-9). / În socotita celor 2.000 galbeni, despre care se spune că Domnul i-a primit de la răzeşi, Vodă a luat peste 1.000 de plute din cel mat ales lemn. Pentru ultima rată, de 4.000 galbeni, răzeşii vândură luă Conaki Dealul Omului, munte care acum face parte din trupul moşiei Broşteni. Împărţirea moşiei între răzeşi s-a făcut de inginerul Chefneux, un francez care făcu mulţi bani. / Constantin Şerban (în lupta cu Ghica), respins fiind de tătari, trece în Ardeal, de unde, cu moartea lui Racoţi, care cade în bătălia de la Sibiu (22 Mai 1660), pierind sprijinul său din Transilvania, „el (Constantin Şerban) iese din Ardeal, cu 800 oameni, lefegii tot într-ales... şi... a luat poteca peste munţi, pe la Dorna şi a ieşit pe la Câmpulung" (*Istoria României*, de A. D. Xenopol, Vol. IV, 297 şi *Letopiseţul Ţării*. Vol. I, p. 368). „Încă din a doua Domnie a lui Nicolae Mavrocordat în Moldova (1711-1716), nemţii încep operaţia ce deveni, mai târziu, atât de fatală Moldovei, a înaintării pajurilor împărăteşti asupra hotarelor turceşti, luând o parte din Moldova, pe la graniţa Dornei. Nicolae

Mavrocordat protestează cu curaj contra încălcărilor Austriei şi o sileşte, la sfârşit, să se retragă, ameninţând-o cu război din partea Turciei” (*Istoria*, Xenopol, Vol. V, p. 11). Prin testamentul lui Gheorghe Lupaşcu Hajdeu, din 1732, Noiemvrie 7, se lasă în munţi satul Buneni şi o parte din Dorna fiului său Nicolai” (*Arhive*, de B. P. Hâjdeu, Vol. I, p. 55). George Lupaşcu Hajdeu este strămoşul eminentului filolog, dl B. P. Hajdeu şi testamentul său a fost dăruit Arhivei Statului, de către domnia sa. Genealogia: George Lupaşcu > Ştefan Dominic > Ioan > Tadeu > Alexandru > B. P. Hajdeu. În biblioteca Universităţii din Iaşi putem vedea portretele lui Efrem Hajdeu (1630) şi Gheorghe Lupaşcu. (Comunicarea aceasta mi s-a făcut de însuşi dl B. P. Hajdeu, căruia dator sunt a-i mulţumi). / La 1803, Dorna Şarul şi Păltinişul, ale Domnului Alexandru Ipsilante, aveau 175 liuzi (oameni străini, aduşi din Galiţia – n. n.), plătind 3.184 lei pe an (proprietarului Ipsilante, nu visteriei – n. n.). / Într-o anafora din 1813, Iunie 22, întărită de Scarlat Calimah, la 1 Octombrie, în pricina moşiei Dorna, de la munte, cu logofătul Constantin Balş, se aduce ca dovadă o carte de la Ioan Nicolae Vodă, din 1747 (*Uricar*, T. Codrescu, vol. VII, p. 255, şi vol. VI, p. 83). / În comunele Dornei, pe la 1863, se aflau peste 80 turci, care se ocupau cu exploatarea pădurilor. Aceştia erau stăpâni pe avutul şi viaţa dornenilor. Ispravnicul de pe atunci, Nicolae Canta, primind mai multe jalbe de la răzeşi despre modul cum îi tratează turcii, care le stricau bunele moravuri, a stăruit la Bucureşti şi, cu putere domnească, a venit să-i scoată din Dorna. El chemă pe toţi turcii la Zastava, unde era compania de dorobanţi şi post vamal, sub pretext că voieşte să-i răfuiască şi să le scoată

datoriile de pe la oameni. Strânşi acolo, soldaţii pun mâna pe ei, îi leagă şi, astfel încătuşaţi, îi duseră la Fălticeni. Pentru a scăpa răzeşii de datoria ce aveau către dânşii, au dat orândele din Dorna, pe opt ani, care bani s-au dat turcilor. Astfel scăpară dornenii şi de turci, de la care le-a rămas ca moştenire răul obicei de a trăi cei mai mulţi în concubinaj, dispreţuindu-şi soţiile, şi bolile venerice, de care nu se mai pot tămădui. Aproape jumătate, dacă nu mai mulţi, din copii au pierit[672]. / **Gura Negrei, sat**, numit, în partea dinspre muntele Şaru, şi plaiul Şarului, pe moşia şi în comuna Dorna. Aşezat pe ţărmul drept al Bistriţei şi pârâul Neagra Şarului şi străbătut de pârâul Vălcica, pârâul Rece, Arinul, numără 223 case, populate cu 222 capi de familie sau 777 suflete, din care 394 bărbaţi şi 383 femei (46 străini, izraeliţi). Are 230 contribuabili. O vatră propriu-zis a satului nu există, fiind risipit. Biserica satului, cu patronul „Sfânta Maria Mare”, e servită de un preot şi 2 cântăreţi, împroprietărită cu 6,5 fălci. George Caramanlău şi Preotul George Ortoanu făcură o bisericuţă de lemn, în 1785, care arse şi, în 1818, aceiaşi o restaurară şi funcţionă până pe la 1880, când începu zidirea actualei biserici, prin osârdia preotului Gheorghe Ortoanu, nepot celui dintâi, şi se sfinţi în 1884, Septembrie 30. O şcoală rurală de băieți şi o alta de fete, frecventate de 70 elevi, cu local nou propriu, făcut danie tot de preotul Gheorghe Ortoanu, care a înzestrat școala şi cu 680 mp în jurul localului. Lângă sat este o schelă bună şi tot aci e punctul vamal Dorna[673]. / **Ortoaia, sat**, numit şi **Gioseni**, iar în partea de sus, de pe munte Băda, pe

[672] Ionescu, Serafim, *Dicţionar geografic al Judeţului Suceava*, Bucureşti 1894, pp. 100-107
[673] Ibidem, pp. 144, 145

moşia şi în comuna Dorna. Aşezat pe dealul Ortoaei şi Poiana Groşenilor, numără 138 case, populate cu 121 capi de familie sau 503 suflete, din care 260 bărbaţi şi 243 femei (21 izraeliţi). Contribuabili sunt 129. Vatra satului propriu-zis nu există, fiind casele foarte risipite. Are 2 biserici: una cu patronul „Intrarea în biserică”, care, cu sute de ani în urmă, se spune că ar fi fost schit de călugări, şi o alta, cu patronul „Duminica Mare”. Ambele sunt de lemn, servite de un preot şi 2 cântăreţi şi împroprietărite cu câte 8 fălci. Școlile din Gura Negri servesc şi acestui sat[674]. / **Rusca, sat** numit, în partea estică, **Osoiu**, pe moşia răzeşească din comuna Dorna. Răşchirat pe ţărmul drept al Bistriţei, numără 52 case, în care trăiesc 56 capi de familie sau 175 suflete, din care 85 bărbaţi şi 90 femei (11 izraeliţi), fiind 61 contribuabili. Vatra satului propriu-zis nu există. Locuitorii sunt bunişori gospodari, ocupându-se cu plutăritul, exploatarea pădurilor, creşterea şi economia vitelor. Biserica din Ortoaia şi şcoala din Gura Negrei servesc şi acestui sat. În sat sunt 2 surse cu burcut (ape minerale feruginoase). Un singur drum duce, pe malul Bistriţei, la Sunători (3 km)[675]. / **Sunători, sat** numit şi **Sârghieni**, pe moşia şi în comuna Dorna. Împrăştiat pe ţărmul drept al Bistriţei şi poalele muntelui Palmeş, e străbătut de pârâul de la care şi-a luat numele şi numără 25 case, în care trăiesc 23 capi de familie sau 73 suflete, din care 40 bărbaţi şi 33 femei. Contribuabili sunt 27. Vatra satului propriu-zis nu există, satul fiind tare risipit. Biserica din cătunul Ortoaea şi şcolile de băieţi şi fete din Gura Negrei servesc şi acestui sat. Un singur drum principal, în lungime de 2 km, duce

[674] Ibidem, p. 224
[675] Ibidem, pp. 290, 291

la Zugreni[676]. / **Zugreni, sat** pe moşia şi în comuna Dorna. Împrăştiat pe ţărmul drept al Bistriţei, numără 24 case, în care trăiesc 26 capi de familie sau 105 suflete, din care 51 bărbaţi şi 54 femei, fiind 30 contribuabili. Biserica din Ortoaia şi şcolile din Gura Negrei servesc şi acestui sat. Locuitorii răzeşi şi buni gospodari. Singurul drum principal e cel ce duce la Sunători (2 km). În acest sat, din malul Bistriţei iese un izvor de apă pucioasă[677]. / **Dârmoxa, sat** numit şi Odocheni, pe moşia răzeşească şi în comuna Doma. Îşi trage numele de la un fel de arbore cu frunza lată, numit „dârmox". Aşezat între pâraiele Negrişoara şi Toplicioara şi pe poalele muntelui Buza Toplicioarei, numără numai 14 case, populate cu tot atâţia capi de familie sau 52 suflete, din care 17 bărbaţi şi 15 femei. Contribuabili sunt 14. Casele sunt foarte risipite, iar locuitorii sunt gospodari slabi. Drumuri principale sunt; la Panaci (16 km) şi la Păltiniş (10 km)[678]".

1913: „Noul hirotonit, preotul **Octav Ionescu**, a fost definitiv numit paroh al parohiei **Ortoaia**, judeţul Suceava"[679].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[680], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Radu Gheorghe**, de la Moldova Suliţa, Benia, la Dorna, Sunător".

---

[676] Ibidem, p. 351
[677] Ibidem, p. 379
[678] Ibidem, p. 93
[679] *Opinia*, Nr. 1876, Anul X, vineri 10 mai 1913, p. 3
[680] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

1949: Au fost numiţi directori ai şcolilor din **învăţământul elementar, ciclul I**[681]: **Sârbu Ioan**, director la Şcoala elementară Dorna, Gura Negri; **Pintelie Ioan**, director la Şcoala elementară Dorna, Cozăneşti; **Rotaru Panait**, director la Şcoala elementară din Dorna, Ortoaia; **Niculiţă Valeria**, directoare la Şcoala elementară din Dorna, Sunător”.

DORNA CANDRENI

(lângă Vatra Dornei, Bucovina).

Sat al câmpulungenilor Candrea, deci cu dreptul de a-şi revendica atestarea documentară în **14 aprilie 1411**, ca şi Câmpulungul, Dorna Candreni exista ca vatră de sat şi nu doar ca risipire de gospodării de vară, încă din 20 noiembrie 1755, când ispravnicul de Suceava, Constantin Cantacuzino, paharnic, rânduia, în baza unei cărţi de gospod, pe bătrânii din Candreni, Gligorie Iuga, Gavril Cărnu şi Ion a Irinii, să măsoare şi să hotărască moşiile fraţilor Vasile, Lupul, Ursul şi Neculai Candrea, feciorii lui „Ioniţă Candrea din gura Coşnei”.

În 2 noiembrie **1756**, Ion Candre şi alţi răzeşi ai moşiei Căndreni se jeluiesc lui Grigore Ghica Vodă că moşia lor „se hotărăşte cu ţara ungurească şi, pi dincoace, se hotărăscu cu o moşie, anume Todăşcanii”, cu care Căndrenii au multă gâlceavă, hotarele dintre cele moşii fiind mutate în defavoarea Căndrenilor, în baza unor

[681] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

mărturii mincinoase („pe gura acelui Constantin Pizdele”).

În 1 iunie **1765**, Constantin Kogălniceanu, vornicul Câmpulungului, judecă pricina dintre Căndreni şi Floceni pentru stăpânirea muntelui Ouşorul. Bătrânii Căndreni, Constantin Vasile, Axente şi Donisă Candrea, susţineau că muntele Ouşorul ar fi al lor, iar „un Vasile Iuga, şi Chiruţă Todaşcu, şi Ursuţu Candre, şi Constantin Todereanu, şi un Toader Rogină” susţineau la fel, „aceştia jurând toţi cu suflitile lor că drept a Căndrenilor este muntele Ouşorul”.

1776: „Pe 13 septembrie, comisarii de frontieră s-au întâlnit la Baia (în Moldova). Demarcația în curs de desfășurare avea, acum, un curs atât de favorabil, încât întreaga frontieră sudică și, de asemenea, granița de est, până la Cernăuţi, putea fi corectată până la începutul lunii noiembrie. Austria şi-a fost adjudecat, în sud, Candreni (de lângă Dorna-Watra) și Stulpicani (de lângă Câmpulung), precum și întinderi considerabile de pământ, între râurile Siret și Suceava. Dar acum astfel de dispute au izbucnit între comisari, motiv pentru care nu numai că demarcația ulterioară a stagnat, dar Tahir Aga a declarat că o parte din frontierele deja corectate (de exemplu, între râurile Siret și Suceava) sunt îndoielnice. Comisia, tocmai datorită comportamentului inteligent al lui Thugut, în ianuarie 1776, a plecat, din Cernauca, iarăşi la muncă”[682].

1783: „Enzenberg enumeră următoarele ameliorări: a). Şoselele pentru comunicații mai lesnicioase cu

---

[682] Polek, Dr. J., *Topographische Beschreibung der Bukowina mit militärischen Anmerkungen von Major Friedrich von Mieg*, în *Jahrbuch des Bukowiner Landes-Museum*, Fünter Jahrgang, Czernowitz 1897, p. 3

Transilvania, prin Bârgău, spre **Dorna Candreni** se intersectează cu cea a Coşnei (adică peste Rodna) și continuă spre Gura Humorului, de unde pleacă, prin Solca, Vicov, Storojineţ şi Selenov, în Galiţia”[683].

În 11 iunie **1789**, vornicii şi juraţii din Dorna Candrenilor, Toader sin Floce Candre, Maftei Candre, Ion sin Constandin Candre, Timofti Todaşcan, Constantin Toderel, Grigori Pardău, Grigori sin Vasile Iuga şi Ioniţă sin Rusul Ivan, întocmesc o „cvarte de împărtaştină lui Petre Prale a Lupului cu cât îi revine după tatăl său”.

1788: „În aceşti munţi, şade un român, despre care se afirmă că ar avea o sută cincizeci de ani (!), dar, totuşi, pare neîndoios că patruzeci de familii actuale, din cuprinsul Dornei Candrenilor, se trag din el şi sunt fiii, nepoţii sau strănepoţii săi. Eu am văzut doi dintre fiii lui, într-o cârciumă, unde am petrecut noaptea, şi unul avea şaptezeci de ani, şi celălalt – optzeci şi doi de ani. Aceştia doi s-au veselit atâta, trei zile în şir, încât nu s-au mai trezit din beţie, în tot acest timp). I-am găsit zdraveni la trup şi fără nici o slăbire a celor cinci simţuri”[684], povestea renumitul naturalist Baltazar Hacquet.

1807: Destinul Dornei Candrenilor se modifică, după 7 iulie 1807, atunci când Franz Schubert, inspectorul Domeniilor Bucovinene, raportează Administraţiei cezaro-crăieşti unite a domeniilor şi salinelor din Lemberg despre constatările făcute cu ocazia vizitării izvoarelor minerale de la Dorna Candreni, vizitate la începutul lunii iunie, izvoare recent descoperite de către medicul districtual Pluschk pe pajiştea dirigintelui de poştă de

---

[683] Polek, Dr. Johann, *Joseph's Reisen nach Galizien und der Bukowina*, Czernowitz 1895, pp. 41 și următoarele

[684] *Călători,* II, X, pp. 812, 813

lângă pârâul Negrişoara. Schubert propune amenajări strict necesare pentru utilizarea izvoarelor, inclusiv o „baie şi un hotel”, precizând că un meşter şi câţiva săteni pot înălţa construcţiile acelea într-o singură vară. În 8 octombrie 1807, contele Karl von Zichy face cunoscută hotărârea Camerei Aulice din Viena de a nu se împotrivi amenajării unei staţiuni balneare la Dorna Candreni şi la Vatra Dornei, dar cere, iniţial, o investiţie de 200 guldeni pentru curăţirea şi podirea cu scândură a izvoarelor, astfel încât aceste ape medicinale să devină băubile.

1817: Călătorind pe valea Bârgaielor, pe „Şoseaua Franciscană”, cum se numea, din 1817, în cinstea împăratului Francisc, care o folosise în acel an, „drumul împărătesc” al lui Isof al II-lea, vienezul Adolf Schmidl precizează că „Josenii Bârgăului predă, în fiecare an, 70.000 de lulele de pământ, care merg, în primul rând, în Bucovina” şi că „drumul se ridică, treptat, spre pasul Bârgăului, un defileu îngust în munte, prin care se prăvălea în jos Bistriţa. De aici, drumul a fost tras, în 1812, într-un urcuş lin şi uniform, pe vârful muntelui de la Măgura Calului. Staţia de poştă Tihuţa este o colonie. Odinioară, drumul ducea, de la pas, pe deasupra Dealului Zimbrilor, până la postul de graniţă, de odinioară, Iliuşa, şi, apoi, iarăşi foarte abrupt, pe vârful înalt al Măgurei. Noul drum are numeroase poduri masive, deasupra multor prăpăstii, dintre care ultima este cea mai minunată. Un viaduct de piatră duce, de-a curmezişul, deasupra unei văi largi, şi are, în mijloc, o arcadă înaltă, prin care formează un torent o cascadă însemnată. Piscul pleşul al Măgurei oferă o privelişte înspăimântătoare şi grandioasă asupra unor munţi nenumăraţi şi a unor defileuri adânci. Ajungi, acum, la posturile de graniţă ale Transilvaniei înspre

Bucovina, unde un comandament militar cercetează trecătorile, şi, curând după aceea, se ajunge la Poiana Stampei, prima localitate din Bucovina, formată numai dintr-o casă de poştă şi dintr-o cazarmă mică. Drumul duce, acum, peste coama lată a unui munte, în valea atrăgătoare a Dornei, la vărsarea Dornei în Bistriţa Aurie. Ţinutul este bogat în minunate izvoare de apă minerală acidă, dintre care mai multe sunt folosite pentru băi. **Satul Dorna are şase ceasuri în lungime şi este format din Dorna Candrenilor şi Vatra Dornei, unde se află vama de frontieră**. În susul apei, pe valea Bistriţei Aurii, urmează târgul de munte Iacobeni, unde se exploatează, din 1786, o mină de fie, cu 19 galerii, dintre care cea mai bogată este Valea Stânei; la Arşiţa, se mai găseşte şi azbest”[685].

În **1843**, biserica ortodoxă Sfântul Nicolae din Dorna Candreni, care deservea şi Poiana Stampii, avea 1.742 enoriaşi, păstoriţi de parohul Georgie PROCOPOVICI. În 1876, biserica cu hramul Adormirii Maicii Domnului, ctitorită între anii 1858-1863, ca şi cea din Poiana Stampii (la Poiana Negri), cu hramul Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril, era păstorită de parohul Isidor PROCOPOVICI, numărul enoriaşilor ajungând la 2.444. În 1907, comuna bisericească Dorna Candreni, Dealul Florenilor, Poiana Negri şi Smizi, cu 2.206 enoriaşi, era slujită de parohul Victor ZURCAN, născut în 1859, preot din 1886, paroh din 1905, preot cooperator fiind Emanuil PRELIPCEAN, născut în 1862, preot din 1893, iar cantori, angajaţi în 1887, erau Filip MOROŞAN, născut în 1866, şi Theodor SPÂNUL, născut în 1847.

[685] *Călători,* XIX, III, pp. 291, 292

1849: „În 23 decembrie 1848, colonelul Jablonsky von Deés şi locotenent-colonelul von Losenau von Bánffy-Hunyád, au fost nevoiţi să se retragă din faţa forțelor inamice superioare, care blocau drumul de la Cluj, la Bistriţa, cel de-al doilea pornind pentru a ocupa Clujul. Colonelul Urban ordonase trupelor sale, în 25 decembrie, să se grăbească spre Cluj, dar acestea au ajuns prea târziu. Și-a salvat trupele și armele doar printr-un marș îndrăzneț de flanc, a străbătut prin liniile inamice de la Apahida, în 26 decembrie și a ajuns în Mezöseg, după un marș de trei ore, dar nu a mai avut putere să răzbată până la Gros Wardeners. Ulterior, l-a împins peste graniță pe generalul Bem, după luptele de la Szeretfalva, din 1 ianuarie1849, mărşăluind prin Bistriţa, în 2 ianuarie, prin Pasul Tihuţa, de lângă Prundul Bârgăului, în 4 ianuarie, şi ajungând, din Transilvania, în Bucovina, la Dornawatra, în 6 ianuarie 1849, ocazie cu care, totuși, al 2-lea regiment de frontieră română din Transilvania s-a dispersat în mare parte”[686]. Confruntările militare din ţinutul Dornei au fost dure, dese şi fără să consacre o stabilitate sau alta sau măcar o relativă tihnă. „Pe 6 martie, Urban a mutat avanposturile și coloanele cu cantonamentele în Iacobeni, Vatra Dornei (aici, Divizia a VII-a, nr. 41) și Dorna Candreni, avanposturile fiind expuse între Poiana Stampii şi Cârlibaba”. „La invaziunea către Moroşeni, în 6 februarie 1849, a avut colonelul Urban, afară de trupa de linie „Carol Ferdinand”, pe Sivkovicz şi pe cordoniştii din regimentul său propriu, adică al II-lea românesc, vecin,

[686] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant,* 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, pp. 372, 373

pe următorii ofiţeri şi subofiţeri: căpitanul Simeon Vără-reanu, locotetent prim Franz Storch, adjutant Pantelemon Domide, calopin Carl Urban, sergent Gabriel Pop, corpo-ralii Iacob Gâtia, Michael Orban, Ioan Ilieşiu, tribunii Nicolau Rusu, voluntarul de la Chioar. Marşul, socotit din Dorna-Vatra, peste Poiana Stampii, Priporul Candrenilor, Dealul Rusu, Poiana lui Taloş, Dealul Senienilor, a durat nu 20, ci 36 ore. Măgura Calului, Tihuţa, Fântâna Iancu-lui sau, cu un cuvânt, tot muntele „Miroslava" s-a înconjurat. Toţi au mers pedestru, de la Urban, până la gregari. Nea mare, frig, cărări neumblate. Este adevăr că sergentul Gavril Pop, din Feldra, a făcut mult, prin incur-siunea către Moroşeni, a fost însă, mai totdeauna, însoţit de corporalii Gâtia, Ilieşiu şi Orban, toţi trei din Bâr-gău"[687].

1851: O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece", are, printre repere, „Din Vatra Dornei, până la Poiana Stampi, pe o cale de o poştă şi jumătate, se trecea prin Băile Dorna, prin **Dorna Candreni** şi peste pârâul Coşna". Poiana Stampi însemna frontieră galiţiano-tran-silvană şi avea un punct de control grăniceresc. De aici, până la Tihuţa, era cale de o poştă şi un sfert[688].

1857: La Dorna Candreni, în 1857, existau „șase surse minerale. Cinci dintre au debit mic și nu sunt folosite. Sursa din Poiana Negri se caracterizează prin conținut mai mare de săruri, iar acestui conținut i se datorează puterea de vindecare recunoscută. Această

---

687 *Transilvania*, Nr. 2, Anul IX, Braşov 15 ianuarie 1876, pp. 16-19
688 Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

sursă izvorăște din mijlocul unei pajiști, întinsă pe suprafața unui jug și 58 de tați (T), pajiște care este înconjurată de o pădure moderat de înaltă, care se întinde pe coasta unui munte. Atât sursa, cât și modestul bazin, se află într-un pavilion și mai modest acoperit. Observi, dacă privești în bazin, cum se ridică, din fundul acestuia, spre nivelul apei, bule abundente, în creștere vie, care trădează existența unei importante cantități de dioxid de carbon. Apa din acest izvor abundent este limpede, transparentă, ușor sărartă. Gustul este plăcut acid, răcoritor, cu discrete furnicături pe limbă. Greutatea acestei ape este, după Torosiewicz, de 1,00189. Temperatura +14° R. Măsurarea făcută de mine, în septembrie 1857, a dat +6° R"[689].

1857: „O a doua excursie minunată se poate face la Poiana Negri. După ce ajungeți la Dorna Candreni, la o distanță de o milă de Vatra Dornei, faceți la stânga, de pe şoseaua de poştă, pe un drum forestier, pe care, după o jumătate de milă, veți ajunge la Poiana Negri, un sat format din gospodării împrăștiate în această vale montană. Poiana Negri, situată la 2.721,60 picioare deasupra suprafeței mării, oferă o vedere plăcută în toate direcţiile, dar este ea însăși precum imaginea unui schit. Privită de la sursă, puteți vedea un baldachin blând de munte, spre nord, care se pierde într-un plan prin care trece drumul forestier, în timp ce fundalul este mărginit de lanțuri montane înalte, dominate de vârful golaş Ouşor. Spre est, puteți vedea un baldachin alungit de munte, cu o pădure frumos dezbrăcată şi cu alte culmi, care sunt acoperite cu păduri de molid. Pentru că această pantă de munte este

---

[689] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

din ce în ce mai abruptă, spre sud și diferite grupuri de culmi, care se acoperă reciproc într-o formă simetrică, poate fi zărit, în depărtare vârful Lugacz, care este acoperit cu pereți de stâncă și se ridică la 5.074 picioare deasupra suprafeței mării. Spre vest, acest acoperiș de munte se potoleşte în văi din ce în ce mai blânde, mai alungite şi dens împădurite. O excursie la fel de plăcută este pe Ouşor. Odată ce ai urcat pe muntele, înalt de 5.100 picioare, în jur ţi se desfăşoară o priveliște a depărtărilor care depășește toate așteptările în ceea ce privește măreția. La est, puteți vedea vârful înzăpezit al Suhardului din Moldova, la vest granițele înalte ale Transilvaniei, dispuse într-un imens lanț de munți, suprapuşi paralel şi care cresc în trepte, în continuare, într-o neclaritate îndepărtată în nori”[690].

1862: La Dorna Candreni funcţiona, din 1862, o şcoală cu 3 clase, cea din Poiana Negri, cu 1 clasă, fiind dată în folosinţă în 1884, iar şcoala cu 1 clasă din Dealul Florenilor fiind inaugurată în anul 1900[691].

1868: Preot la Dorna Candreni era Alexandru Pleşca, menţionat de Simion Florea Marian, cu mulţumiri, pentru că a dăruit „Junimii române” din Suceava „mai multe broşurele mici”[692].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Dornawatra** cu Dornakilie (judecătorie), Dorna

---

690 Ibidem
691 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 52, 1876 p. 56, 1907 p. 63
692 *Albina*, Nr. 77, Anul III, sâmbătă 20 iulie / 1 august 1868, p. 4

pe Giumalău, Dorna Candreni cu Coşna, Iacobeni, Cârlibaba Partea câmpulungeană, Poiana Stanpii cu Pilugani, Ciocăneşti”[693].

1871: În lista celor care au contribuit financiar pentru „**serbarea de la Putna**, din 15/27 şi 16/28 august 1871 **întru memoria lui Ştefan cel Mare**”, dată publicităţii, de Pamfil Dan şi Vasile Morariu, în 6/18 septembrie 1871, apar şi două contribuţii comunale bucovinene: „De la comuna **Dorna Candreni** (Bucovina) 9 florini. De la comuna **Poianastampi** 12 florini”[694]. E superb, pentru aceste două comune, că au avut străbuni, care să-i sprijine pe Eminescu şi pe Slavici, în pioasă închinare la mormântul Sfântului nostru voievod.

1877: „Româncele din Căndreni şi cele din satele învecinate, după cum ne scrie **Petru Ursul, cantor bisericesc din Căndreni**, când aud o găină cântând ca cocoşii, o prind şi o dau de-a dura, în cap şi-n coadă, din unghiul (colţul – n. n.) casei de către răsărit, pe sub laiţă, până în unghiul casei despre apus, cu o mătură, care stă în mâna dreaptă, cum se intră, din tindă, în casă. De ajunge găina cu capul mai întâi la ungher, îi taie capul, iar de ajunge cu coada, îi taie coada”[695].

1879: Simion Florea Marian folosea, pentru studiul *Ornitologia poporală română*, pe care îl publica în *Albina Carpaţilor* din Sibiu, şi informaţii primite de la

---

[693] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

[694] *Federaţiunea*, Nr 99/567, Anul MDCCCLXXI, miercuri 11 octombrie / 29 septembrie 1871, pp. 395, 396

[695] Marian, Simion Florea, *Datine, credinţe şi moravuri române. Găinile*, în *Albina Carpaţilor*, Nr. 11, Anul I, 27 octombrie 1877, pp.128-131

„dl Petru Ursul, din Dorna Căndreni”[696]. Cu un an înainte, 1878, pentru studiul *Mitologia daco-romană. Moroii*, Marian primise informaţii de la acelaşi Petru Ursu[697].

1887: Printre oaspeţii de mai târziu ai Dornei Candrenilor s-a numărat şi istoricul A. D. Xenopol, care, în 1887, susţinea, după o vacanţă de o lună, în 1886, în munţii Dornei, că „una din cele mai frumoase preumblări, ce poţi face nu departe de Dorna, este acea pe drumul de pe lângă casa răposatului preot Constantinovici, ce vine aproape de podul ce trece Dorna spre a merge la Candreni. Acest drum merge pe coasta a dealurilor din stânga râului, aproape la jumătatea înălţimei lor, şi slujeşte numai pentru aducerea fânului ce se face pe coaste. După el se vede necontenit Dorna, şerpuind la o mare adâncime, adeseori aproape verticală sub picioare. Şoptirea râului este întreruptă, din când în când, de strigătele plutaşilor, pe care îi poţi vedea coborând iute pe repedele curs al apei, cântând, adeseori, câte un cântec monoton, ce ajunge la auz ca un ecou îndepărtat. De cea parte a râului, se întinde câmpia, care, departe de-a înfăţişa ochiului un verde monoton, îl desfătează prin nuanţele cele mai deosebite. Cele mai închise provin din umbra aruncată de naltele piscuri, umbre ce par a isvorî din văile şi pădurile unde se ţin ascunse, cu cât soarele coboară spre asfinţit. Apoi vin pădurile de brazi, de un verde închis, care, lovite de razele soarelui, iau coloare albă în părţile luminate, care contrastează cu atât mai puternic cu cea închisă, rămasă în umbră. La poalele pădurilor se

---

[696] *Albina Carpaţilor*, Nr. 14, Tomul IV, 30 aprilie 1879, pp. 218, 219

[697] *Albina Carpaţilor*, Nr. 6, Anul III, 31 decembrie 1878, pp. 86, 87

întinde imaşul verde ca smaragdul, întrerupt, în toate părţile, de fâneţe, în care fânul cel copt are o coloare verde-galben, mai deschisă, cât stă fânul în picioare, mai închisă, când a fost cosit"[698].

1891: O listă de subscripţie pentru zidirea bisericii orientale din Cacica, întocmită, în iunie 1891, de „Simion ILIUŢ, paroch în Candreni", menţionează, printre familiile comunei, pe: Teodor IUGA, Vasile ŢĂRAN, Jacob CANDREA, Vasile CARPEA, Grigori SPÂNU, Ilarion SPÂNU, Ion al Agafiei CANDREA, Gheorghi FLOREA, Cozma DONISI, Timofteiu CANDREA, Grigori alui Alecsa CANDREA, Luca PRALEA, Ion cu Porfira SPÂNU, Ion cu Maria CHELŞOIU, cantor Todiriţă SPÂNUL, Domiţian CANDREA şi Iosif MĂTU[699].

1896: O altă listă de subscripţie, din mai 1896, pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, încredinţată preotului I. VOROBCHIEVICI, menţionează următoarele nume de localnici: preotul Emanuil PRELIPCEAN, Cosma DONISĂ, Timoftei alui Ion CANDREA, Iosif FLOAREA, Toader alui George SPÂNUL, Mihai BUMBU, Teodor alui Vasile FLOAREA, Filip MOROŞAN, Iorgu alui Dimitrie ŞOARIC, Chiril FLOAREA, Ioan alui Nicolai FLOAREA, Leonte JUNCA, George alui Nicolai FLOAREA, Gavril IOAN, Nichita CHELSOI, Simion BUZILĂ, Titus AVRAAM, Vasile T. CANDREA, Leontie MOROŞAN, Ieremie FLOAREA, Vasile NEDELEA, Petru IOAN, Elena DONISĂ, Maria URSUŢ, Cornelia DRANCA, Paraschiva lui Georgi CANDREA, Leonti IRINESCU, Cosma PAŞCAN, Istratie

---

[698] A. D. XENOPOL, *O călătorie la Dorna, în Bucovina*, în *Revista Politică,* Anul II, nr. 4 / 1 iulie 1887, pg. 13
[699] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 28/1891, p. 4

DOROFTIESCU şi Ioan IURTEN[700]. „Ne oprirăm puţin la preotul din Căndreni, Iliuţă, de la casa căruia, aşezată lângă biserică, se vede cea mai frumoasă câmpie. Dâmbul pe care sunt clădite casele şi biserica este înconjurat ca un arc regulat de cerc de râul Dorna, care pare a-l încinge ca un „braţ dezmierdător”. Peste râu, se întinde o câmpie colorată cu cele mai bogate nuanţe ale verdelui”[701].

1898: Cabinetul de lectură „Ouşorul” din Dorna-Candreni s-a deschis în 26 octombrie 1898, sub preşedinţia preotului Ioan Vorobchievici. Din comitetul de conducere făceau parte George Popovici (vicepreşedinte), Emanuil Prelipcean (secretar), Toader Spânu (cassar), Nichita Chelsoi (controlor), Foca Iuga (bibliotecar), George Doroftiesi (econom), Iorgu Şoaric, Filip Moroşan, George alui Costan Candrea, Simion Buzilă şi Vasile alui Tănasi Candrea (în juriu), Titus Avraam, Timoteiu Chelsoi şi Iacob Pardău (comisia de control)[702].

1907, aprilie 18: Legendarul conte Bellegarde nu se bucura de simpatia Candrenilor, care au acordat 366 voturi lui Aurel Onciul şi doar 121 lui Bellegarde[703], ratând, pentru prima dată, şansa de a intra în legendă. Aveau să rateze şi în 1910, cu un „căpău” de popă politic, pornit împotriva ţăranilor.

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub sem-

---

700 DEŞTEPTAREA, Nr. 11/1896, p. 85

701 A. D. XENOPOL, *O călătorie la Dorna, în Bucovina*, în *Revista Politică*, Anul II, nr. 5 / 15 iulie 1887, pg. 16

702 DEŞTEPTAREA, Nr. 21/1898, p. 176

703 Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească*, Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

nătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[704], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Calinic CAPRĂ (cântăreţ sătesc, 21 ani în 1913) din Dorna Candreni.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Dorna-Căndreni**, comună rurală, districtul Câmpulung, aşezată pe râul Dorna, afluent al Bistriţei Aurii. Populaţia: 2228 locuitori români, de religie gr. or., cu puţini izraeliţi şi germani. Se compune din vatra satului, cu 1.818 locuitori, şi din cătunele atenente Căndreni, La Izvor, La Piatra, Pilugani, Piluganii-Pralenilor, Poiana-Negri şi Smizi. Este străbătută de drumul mare carpatin, care de aci trece în Transilvania. Secţia locală a acestui drum e numită de popor, până azi, drumul Tătarilor. Are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară, cu o clasă, în satul de reşedinţă, şi alte 2, în cătunele atenente Poiana-Negri şi Dealu-Florenilor; o biserică parohială cu hramul „Adormirii Maicii Domnului", în satul de reşedinţă, şi alta filială, în Poiana-Negri. La 1762, Ioan Ţăpărdău şi Metodiu Cârpă, au zidit aci o biserică, care s-a dărâmat abia în al 70-lea an al secolului trecut. La 1776, era unită cu Vatra-Dornei, într-un singur sat, numit Doma, şi era proprietate jumătate a casei domneşti şi cealaltă jumătate a mănăstirii Suceviţa. Lângă muntele Ouşor, s-au găsit, de repetate ori, monede, arme, săgeţi, vârfuri de lănci, cămăşi de zale ş. a., probabil de pe timpul invaziunilor tătăreşti. La ocuparea Bucovinei, s-au găsit aci urme de exploatări de aramă (Valea Aramei) şi de spălătorii de aur. Numele comunei provine, după legendă, de la colonistul transilvănean Vasile Candrea,

[704] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

care nume este săpat pe o piatră, la biserică. Aci se găsesc izvoare feruginoasc, de care se folosesc, în parte, vizitatorii băilor de la Vatra-Dornei. Populaţia, formată în mare parte din colonişti transilvăneni, se ocupă cu prăsila de oi şi de vite mari, precum şi cu exploatarea de păduri şi cu plutăritul, în timpul verii. Comuna posedă 91 hectare pământ arabil, 3.917 hectare fânaţuri, 13. grădini, 1.487 hectare islaz, 2.515 hectare poeni, 13.410 hectare pădure. Se găsesc 326 cai, 4.135 vite cornute, 3.820 oi, 1.030 porci şi 63 stupi de albine. / **La Izvor**, cătun, pendinte de comuna rurală Dorna-Candreni. Are 10 case şi 37 locuitori. / **La Piatra**, cătun pendinte de Dorna Candreni. Are 10 case şi 47 locuitori. / **Pilungani**, cătun, pendinte de Dorna-Candreni. Are 7 case şi 27 locuitori. / **Piluganii-Pralenilor**, cătun, pendinte de Dorna Candreni, are 8 case şi 30 locuitori. / **Poiana-Negri**, cătun, pendinte de Dorna Candreni. Are 20 case şi 77 locuitori români gr. or. / **Smizi**, cătun pendinte de Dorna Candreni. Are 115 locuitori români gr. or. / **Dealul-Florenilor**, vechi cătun bisericesc, pendinte de Dorna Candrenilor. Acum face parte din vatra satului. Are o şcoală populară cu o clasă (deci, 30 de şcolari – n. n.)”[705].

1910: Preotul din Dorna Candreni s-a pronunţat, în 1910, împotriva alegerii ţăranului Gheorghe Boncheş ca deputat vienez, îndemnând din uşa altarului: „Să nu alegeţi un ţăran prost, butuc încălţat cu opinci şi să nu ascultaţi de căpăii vorniceşti!”[706].

1912: „În şedinţa din 2 octombrie 1912, fu numit dl **Emanuil Cazievici,** învăţător în Dealul Florenilor,

---

[705] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 86, 87
[706] REVISTA POLITICĂ, nr. 11/1910, p. 8

învăţător superior; în Dorna-Candreni fu numit învăţător definitiv dl **Dimitrie Vicol** din Rădăuţi”[707].

1914: La Dorna Candreni au avut loc cursuri de vară, organizate de „Asociaţia corpului didactic român din Bucovina” şi de „Asociaţia învăţătorilor români din Câmpulung”. „Pe lângă dl **George Tofan**, preşedinte al „Asociaţiei corpului didactic”, care e iniţiatorul cursurilor şi care va ţine multe conferinţe, vor mai face cursuri: dl Dr. **Iancu I. Nistor**, profesor universitar, despre „Istoria Bucovinei” şi „Instrucţiunea civică”, cu capitole din istoria Austriei, şi dl Dr. **Eugen Botezat**, docent, care va ţine conferinţe din domeniul ştiinţelor naturale. Se vor aranja mai multe excursiuni”[708].

1915; În vreme ce în ţară se desfăşurau cu o evlavie fastuoasă sărbătorile Bobotezei, în Bucovina, după cum preciza o telegramă, transmisă din Vatra Dornei, în 7/20 ianuarie, ziarului „Adevărul”, „avangăr-zile ruseşti au ajuns la o depărtare de 6 km de Vatra Dornei”, în vreme ce trupele austriece se poziţionaseră la doar 3 km de târgul de sub Ouşor. Năvala rusească ocolise Mestecănişul fortificat, dar pe care îl încon-juraseră, pe Valea Bistriţei, prin Colbu şi Ciocăneşti. Flancul drept austriac, după cum preciza o corespondenţă fălticeneană din aceeaşi zi, „nu s-a putut menţine în poziţiile Călineşti, Goliceni şi Rusca. Austriecii au fost siliţi a se retrage între punctele Sunători şi Osoi, în aşteptarea ajutoarelor, care să umple golurile. Aceste aju-toare au sosit astăzi, şi anume: un batalion din Regi-

---

[707] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 11, Anul II, 7 noiembrie 1912, p. 175

[708] *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*,Nr. 15 şi 16, Anul III, 20 iulie 1914, p. 249

mentul 41 de infanterie (cu luptători bucovineni – n.n.), care, fiind decimat în luptele anterioare, nu poate fi alcătuit decât de elemente adunate din diferite alte regimente”. Curgea sângele tinerilor români prin Bucovina, generalul Lilelman bântuia între Dorna şi Candreni, căutând o altă poziţie strategică, cu care să apere Ardealul de o posibilă invazie rusească, trupele de cazaci săpând tranşee la Ciocăneşti. „Trupele ruseşti sunt desfăşurate astfel: grosul, în Valea Colbului; un batalion de infanterie, o baterie de munte, 400 de cazaci şi trupe de pionieri, în extrema stângă. Acest detaşament, după ce a atacat şi respins trupele austriece din Călineşti, a cantonat în acest sat, în noaptea de 6/19 ianuarie, iar astăzi a înaintat, ocupând poziţii între Sunători şi Rusca, în care timp, au fost continue încăierări între patrulele şi cercetaşii ambilor beligeranţi”. Comunicatul oficial rusesc menţiona ocuparea satului „Ianeşti, la 15 verste la nord de Vatra Dornei”, iar comunicatul austriac menţiona doar „împuşcături neînsemnate”[709]. „Luptele au început din noaptea de 3/16 ianuarie şi au continuat, cu multă violenţă şi fără întrerupere, zi şi noapte, până azi, fără a se sfârşit nici acum. Au căzut, din ambele părţi, mulţi morţi şi răniţi, ofiţeri şi trupă. Astăzi, alte trupe austriece, în forţă de aproximativ o brigadă mixtă, primind două tunuri de calibru mare, au pornit, din Dorna Vatra, spre frontul de luptă. Rezultatul luptei, deşi nu-l am, pare a fi defavorabil austriecilor, judecând după faptul că generalul Silelman, comandantul suprem, cu statul său major, cu două batalioane de infanterie şi 600 de călăreţi, s-au

[709] *Adevărul*, nr. 9997, din 11/24 ianuarie 1915

retras din Dorna Vatra, prin Dorna Candreni, la Poiana Stampei”[710].

1914-1918: Sacrificiul de sânge, pe altarul Bucovinei, a fost făcut de „Infanteristul **Nistor Candrea**, Dorna Candreni, Regimentul 22, mort; Corporalul **George Mitrofan**, Candreni, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Felix Ungurean**, Candreni, Regimentul 22, mort”[711]; „Legionarul (tânăr voluntar, care nu putea fi încorporat – n. n.) **Luca Candrea**, Candreni, Comp. 2, mort (25-27.12.1915); Legionarul **Ion Nedela**, Candreni, Comp. 1, mort (27.12.1915)”[712]; „Infanteristul **Vasile Candrea**, Candreni, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Chirilă Candrea**, Candreni, Regimentul 22, rănit”[713]; „La propunerea doamnei Agapia Galiş din **Dorna-Candrenilor**, se îndrumează procedura pentru adeverirea morţii lui **Teodor a lui Gheorghe Galiş**. Doamna Agapia Galiş susţine că soţul ei Teodor Galiş a murit în prinsoarea rusească / Tribunalul Suceava, Secţia I, la 10 Iulie 1919”[714];

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Vatra - Dornei** făceau parte şi „Reprezentantul Băncii regionale: **Samuil Ioneţ**, învăţător superior, Dorna Candrenilor” (Samuil Ioneţ va înfiinţa Muzeul din Rădăuţi), iar ca locţiitor, şi „**Andrei Bruju Donisă**, agricultor, Dorna Candrenilor”[715].

---

[710] *Adevărul*, 28, nr. 9993, 7 ianuarie 1915, p. 4
[711] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915
[712] *Viaţă Nouă*, IV, nr. 175 din 5 martie n. 1916, p. 4
[713] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8
[714] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 66, Cernăuți, în 18 Septemvrie nou 1919, pp. 4-7
[715] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

1925: „Atragem luarea aminte a Onoratei Direcţiuni generale a poştelor că scrisorile, trimise din Cluj, pentru comuna Coşna, judeţul Bistriţa-Năsăud, şi acum trec prin Teuş, Predeal-Ploieşti, Buzău, Paşcani, Burdujeni, Dărmăneşti, Vatra-Dorna, **Dorna-Candreni**, ca poştă din urmă. Mai naturală şi mai aproape legătură ar fi Cluj, Borgo-Prund, Tihuţa, Dorna-Helgiu şi Dorna-Candreni. Aci trebuie cel mult 2 zile. Pe linia Predeal, caâte 8 zile”[716].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[717], următorii învăţători şi învăţătoare: **Ciurea Maria**, comuna Dorna Candrenilor, jud. Câmpulung, media 7,16; **Glinescu Sabina**, comuna Dorna Candrenilor, jud. Câmpulung, media 7,89”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[718], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Galeriu Iuliu**, de la Doroteia, la Dorna-Candreni; **Timofte Panait**, de la Dorna C. Negri, la Dorna Candreni, Poiana Negri; **Alexievici Leontina**, de la Dealul Floreni, la Dorna Candreni, Poiana Negri”.

1949: Este numit „Găină Minu, director la Şcoala elementară Dorna Candreni”[719].

La Dorna Candreni s-au născut muzicienii rock Sorin Moraru, basist şi compozitor la „Luna Amară”, şi

---

[716] *Renaşterea*, Nr. 43, Anul III, 25 octombrie 1925, p. 6
[717] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552
[718] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[719] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

fratele lui Sorin, Cătălin Morau, vocalist la „Cantellion” şi „Blackout”.

DORNA-VATRA sau VATRA DORNEI

Ca şi Dorna Candreni, Vatra Dornei, numită, iniţial, Dorna, ca şi apa, nu-ţi poate despărţi rădăcinile străvechi de cele ale Câmpulungului Moldovenesc, data atestării documentare putând fi considerată cea de **14 aprilie 1411**.

1688: Întâmplările obşteşti dornene, deja localizate în acest ţinut, ţin de veacurile mai de tihnă şi poate de aceea abia în 13 septembrie 1688 au loc tranzacţii cu poieni şi prin munţii din partea locului, Mihăilă Dodul cumpărând poiana lui Bărnar şi muntele Bărnariul de la Gherasim Maleş şi de la Ionaşcu Porcul, cu 9 lei bătuţi, 2 boi şi 6 groşi de miţă albă, deci cu o sumă mai mult decât modestă.

În 9 iulie **1728**, Petrea Cărnul şi fraţii săi, Vasile Păţilica şi Todaşcu Ştefănel, toţi din „satul Dorna”, dau mărturie lui Nil, egumenul Voroneţului, precum că moşia sa „de pe Bărnariu, din gura Plutoniului în sus”, pe care dornenii cică „au stăpânit-o pe nedrept”, ar fi a mănăstirii Voroneţ, după cum scrie uricul acesteia, şi se obligă să dea adetul cuvenit sfinţilor călugări pentru folosirea acestei moşii.

În 5 decembrie **1757**, sunt menţionaţi „doi preoţi ce sunt la Dorna”, în „Uricul Cămpulungului”, Grigore Ioan Callimah Vodă scutindu-i pe cei doi de dări.

În 16 iunie **1768**, când Vasile Todaşcu şi Candrenii îşi dispută Runcul Dornei, „fruntaşii satului Dorna”, Ion a Irinii, Constantin Todirean, Vasile Iuga, Ioniţă Negre, Toader Buzilă şi Gavril Rogină, decid că „acel runc este sătescu, ca să cosească cu toţii sau să-l pască cu toţi”

Între anii **1748-1774**, se stabilesc la Vatra Dornei emigranţii transilvăneni Giorge DOŞOGAIS (Rodna), Gavril UNGUREAN (Berghia), Marin FAUN (Berghia), Vasile Gr. UNGUREAN (Berghia), Marin DANILĂ (Berghia), Nichifor UNGUREAN (Râpa de Sus), Petru UNGUREAN (Rodna), Vasile GOMA (Berghia), Constantin BERCU (Topliţa), Tudor MARE (Budacul Românesc), Iosif ŞTREANGĂ (Rodna), Gavril TRUŢĂ (Topliţa), Procop RACIOC (Topliţa), Chirilă FUAVAGUI (Topliţa), Vasile GILIANU (Căila), Ion BOMOHAZ (Rodna), George MORARIU (Budacul Românesc), Horea ARDINI (Jelna), Iacob şi Nistor FRÂNCU (Jelna), Tudor GOTHA (Rodna), Ion CĂTANĂ, Ion GHERMAN (Râpa de Sus), Filimon MOROŞAN (Budacul de Sus), Florea şi Mihai BROFORI (Şieuţ), Lupu UNGUREAN (Bistriţa), Matiaş MARIAN (Berghia), Mihai, Macovei şi Vasile UNGUREAN (Rebra Mare).

1772: Recensământul lui Rumeanţev[720], din 1772-1773, înregistrează în Dorna „319 – toată suma caselor”, însemnând 6 popi, 4 panţiri, 1 dascăl, 10 femei sărace şi 298 birnici, aceştia fiind: Gavril VÂNTU, Grigori MIE-

---

[720] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 252

DRIA, Lupul PANGA, Vasile sin (fiu) TĂNASEI, Ion CATANĂ zet (ginere) COZAH, Nicolai CIOCÂRLAN, Giorgii IUGA, Toader, olar, Cârstea LOPATĂ, Vasile COZAH, Ion COZAH, Niţul sin COZAH, Andrieş sin Chiruţă MIEDRIA, Vasile DANDUL, Crăciun LĂSTUN, Ion TODERIANU, Grigori sin ŞTEFAN, Petrea sin ŞTEFAN, Chiriţă DOLHESCU, Timofte sin Dumitru TODOŞICO, Grigori sin Dumitru TODOŞICO, Toader MIEDRIA, Dumitru TODOŞICO, Iacob TODOŞICO, Ion CORNIA, ion sin Ion CORNIA, Vasile a IRINEI, Vasile zet lui, Grigoraş sin IRINEI, Miron sin Grigoraş a IRINEI, Chiruţă MIEDRIA, Andrieş CIOTÂRCĂ, Todosia, babă cu holtei, Simion MUSTEA, Ion MUSTEA, Petrea MUSTEA, Andrieş MUSTEA, Vasile BUDĂI, Nicolai NACUL, Vasile FLOREA, Alecsa DRANCA, Georgii DRANCA, Ştefania MIVOVANCA cu holtei, Ion sin ei (fiul Ştefaniei), Florea BIZUM, Toader sin Petrea IRINEI, Toader, ungurian, Nicolai DIACUL, Ion DIACUL, Georgii PIZDELE, Vasile sin PIZDELEI, Dumitru PIZDELE, Andrieş PIZDELE, Ion sin Dumitru PIZDELE, Toader PIZDELE, Iliana săracă cu holtei, Ion MIEDRIA, Nastasia IROAE cu Gavril holtei, Vasile sin IUGA, Nicolai sin NEGRII, Costandin TODIRIAN, Toader BUZILĂ, Grigoraş DRUGA, Irimia ODOCHIAN, Gavril ODOCHIAN, Ioana săracă cu Petrea holtei, Toader NACUL, Gavril NACUL, Dumitru, ungurian, Irina Florea holtei, Nicolai sin Petrea PALAGHEI, Toader MĂLĂEŞ, Gavril BONCHEŞ cu mamă, David BONCHEŞ, Vasile sin Nicolai, diac, Ion zet VARVARII, Grigori sin IUGA, Ion PORCU, Ion, ungurian, cârciumar, Andronache, jitar, Ion, olar, Ion SUBŢIREL, Petrea SUBŢIREL, Chiruţă SUBŢIREL, Dămian

SUBŢIREL, Gavril ŢICŞA, Georgii DRANCA, Grigori sin NICHITUŞ, Nistor MAZGA, Vasile MAZGA, Vasile PÂNTEA, Nichita sin PÂNTEA, Ion MITITEL, Petrea zet Vasile PÂNTEA, Toader SUBŢIREL, Ion ZOIAN, Sandul MIVOVAN, Acsinte zet MIVOVANU, Filip IUGA, vornicel, Precopi DRANCA, Vasile IUGA, Nicolai URSACA, Toader a NICHITEI, Iosif DRANCA, Ion NICHITUŞ, Nicolai NICHITUŞ, Vasile URSACA, Lupul sin MARIEI, Costandin sin diacul, Ştefan brat lui, Andrieş tij brat lui (de asemenea frate lui), Dumitraşco sin MĂRIUŢII, Ion POMOGACI, Petrea sin Irinei NEGROAEI, Grigoraş ROGINĂ, Ilieş zet popei MIHĂILĂ, Chiruţă sin IRINEI, Petrea a IRINEI, Ion sin Petrea a IRINEI, Luca sin PARDĂU, Grigori brat lui (frate lui Luca PARDĂU), Ion PARDĂU, Simion PARDĂU, Maftei sin Gavril CANDREA, Gavril CANDREA, Acsinte CANDREA, Ion sin CANDREA, Miftodii sin CANDREI, Mihăilă, ungurian, Nistor CANDREA, Denisă CANDREA, Toader CANDREA, Constandin CANDREA, Manole, diac, Simion CANDREA, Dumitraşco sin CANDREA, Vasile brat lui, Nicolai brat lui, Vasile NICHITUŞ, Nicolai BOCA, Ion sin CELSIEI, Varvara PÂNTELOAE cu holtei, Rusul PINTELESCU, Grigori PINTELESCU, Chirilă PINTELESCU, Nistor PINTELESCU, Vasile BOCA, Petrea PÂNTESCU, Georgii JUNCĂ, Gavril, văcar, Ştefan CANDREA, Ion CANDREA, Vasile CANDREA, Ursul sin Lupul CANDREA, Nichita ODOCHIAN, Ursul CANDREA cel bătrân, Toader sin Ursul CANDREA, Grigore sin Acsinte CANDREA, Ion sin Carpia CANDREI, Grigori, cojocar, Ion ŞTEFĂNEL, Iacob ŞTEFĂNEL, Grigori ŞTEFĂNEL, Ion POPESCU, Petrea POPESCU, Toader POPESCU,

Constandin ŞTEFĂNEL, Chiriţă sin ŞTEFĂNEL, Simion URDĂ, Ion CHIRUŢĂ, Ştefan POPESCU, Gavril, ungurian ot Straja, Vasile TODOŞICO ot tam, Mitrofan, ungurian ot tam, Florea sin Constandin CANDREA, Andrieş, vămăşel ot tam, Petrea PRALE ot tam, Nastasia, săracă, cu Toader holtei, Toader ROGINĂ ot tam, Gavril ROGINĂ ot tam, Filip RUSCAN ot tam, Palaghia CHIPĂROAE cu Toader holtei, Simion ROGINĂ, Ion, ungurian, Gavril NICOLA, Ion ODOCHIAN, Grigori COZAN, Petrea COZAN, Ion CIORAN, Paraschiţa COZĂNIASA cu holtei, Ion URTOAN, Ivan, rus, Constandin SIMIONESCU, Simion SIMIONESCU, Petrea SIMIONESCU, Toader URTOAN, Andronic URTOAN, Gavril URTOAN, Petrea FLOREA, Simion IUGA, Ion SIMIONESCU, Georgii SIMIONESCU, Simion sin lui (fiul lui George Simionescu), Ion ŢAMBRA, Toader MACSINTE, Vasile MACSINTE, Chirilă MACSINTE, Toader MACSINTE, Mihăilă CELSÂOIA, Petrea CELSÂOIA, Ştefan sin MACSINTE, Ion RUSCAN, vornicel, Simion sin lui, Georgii sin lui, Nichita sin lui (fiii lui Ion Ruscan), Ion RUSCAN, Gavril RUSCAN, Chirilă, tărnicer, Petrea morar, Dumitraşco, morar, Ursul sin Petrea (MORAR), Vasile sin URSULUI, Grigori sin MORAR, Andrieş sin MORAR, Matei, ungurian, Grigori BALICI, Vasile BALICI, Ion sin SANDEI, Nichita BALICI, Georgi BALICI, Ion ROGIN, Vasile NECULIŢĂ ot Şarul, Constandin NECULIŢĂ ot tam (tot de acolo), Toader NECULIŢĂ ot tam, Grigoraş NECULIŢĂ ot tam, Gavril MIHOC ot tam (deci, tot din Şarul), Chirilă BOSI ot Mitic, Precup HULPE ot tam, Vasile NEGRI ot tam, Ion sin Vasile NEGRI ot tam (tot din Şarul), Lupa NEGROAIA cu Pintelei holtei, Ion sin PETREI ot tam, Lupul TODERIAN ot tam,

Ion, ungurian ot tam, Florea ot tam, Dănilă sin FLORII ot tam, Toader, ungurian ot tam, Ioana, unguriancă cu Toma fiul ei, Toader, olar ot tam, Toader hagiu ot tam, Gavril BOCA ot tam, Chirilă BOCA ot tam, Lupul LĂSTUN ot tam, Precup LĂSTUN ot tam, Grigori LĂSTUN ot tam, Pintelei LĂSTUN ot tam, Dumitru HUNIA ot tam, Chirilă HUNIA ot tam, Aniţa HUNEOAIA cu holtei, Ion, baci ot tam, Ştefan HĂU ot tam, Matei, ungurian ot tam, Ion HORIAN, Nichita MOROŞAN, Vasile sin Nichitei MOROŞAN, Simion HAGIA, Lupul, ţălar, toţi „ot tam", deci din Mitocul Dornei, adică din partea cu fâneţe şi păşuni, Lupul zet MĂRIEI ot Iacobeni, ca şi toţi cei care vor urma, adică Grigori sin ANDRIEŞ, Simion IACOBAN, Grigori IACOBAN, Andrieş IACOBAN, Toader IACOBAN, Grigoraş IACOBAN, Palaghia IACOBOAE cu holtei, Macovei zet Lupul IACOBAN, Nastasia IACOBENIASCA cu holtei, Mihăilă, ungurian, Gavril PROFIR, ungurian, Gerasim COLBAN ot Vatra (Dornei), Georgii, salahor ot Pojorâta, din Pojorâta fiind şi Toader PORCU, Mihai sin Toader PORCU şi Andronic, morar, Istrati BUTA şi Lupul BUTA ot Sadova, din Vatra Dornei fiind Ion ŢANE, Vasile sin lui, Mihălachi GÂRVAN, Nicolai BURDUHOS, Simion sin lui, Nichita RUSCAN şi Costandin SIMIONESCU, din Gemenea fiind Petriţă sin FÂRDEI şi Ion SPĂTAR, din Bistriţa fiind Şteful BALICI, din Homor, Crăciun LĂSTUN, iar din Ruşii Moldoviţei, Ion PORŞTIOARĂ.

Rufeturile erau: popa Mihăilă MIVOVAN, popa Mihăilă BĂTRÂNU, popa Simion MOROŞAN, popa Nichifor zet PARDĂU, popa Simion, popa Larion, Ştefan BULEU, dascăl la biserica din Şarul, Gavril CHIRUŢĂ, panţir, Toader ŢICŞA, panţir, Toader BODRILĂ, panţir

ce şade la Pojorâta, Maria IOGEOAE, săracă, Iftinca, săracă, Acsinia ŢICŞOAIA, săracă, Maria ODOCHIA, săracă, Paraschiva MĂLĂEŞOAE, săracă, Ştefania, săracă, Todosia PARDOAIA, Irina ZVĂRĂCIOAIA, Irina NEGROAE şi Irina, cojocăriţa.

1773: „La ordinul împăratului Iosif al II-lea, în 1773, locotenent-colonelul Regimentului 2 de Grăniceri Valahi (Rodna), Karl Freiherr von Enzenberg, a făcut o călătorie de recunoaștere prin partea de nord a Moldovei. El avea misiunea să investigheze dacă este de dorit achiziția acestei regiuni în beneficiul monarhiei austriece, dar, în special, dacă ar fi posibilă stabilirea unui drum permanent, din Transilvania, prin Dorna, către Galiția[721]. Raportul lui Enzenberg, intitulat „*Von und aus der Bukowina*“, care a fost tipărit[722], în septembrie 1781, în „Staats-Anzeigen ”, de Schlözer, vol. I. p. 38, – pleda în favoarea ocupației; prin urmare, merită, fără îndoială, să fie plasat în fruntea literaturii culturale a Bucovinei“[723].

1774: „Sediul trupelor austriece, introduse în Bucovina, se afla la Cernăuţi, iar de aici au fost înaintate departamente individuale până la granița cu Moldova. Puterea acestora a fost de 400 de soldați, la începutul lunii septembrie 1774. La începutul lunii octombrie, Batalionul Siskowitsch a fost direcționat către Suceava pentru a putea oferi mai mult sprijin trupelor avansate, în

---

721 Vezi lucrarea mea: „Achiziția Bucovinei de către Austria”, Cernăuți 1889, p. 13.

722 Acest memorandum stă la baza broșurii lui Zieglauer, „Starea Bucovinei, la vremea ocupației austriece”, Cernăuți 1888.

723 Polek, Johann, *Recenzie privind cercetările asupra pământului și obiceiurilor Bucovinei după 1773*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 3-20

caz de eventualități neplăcute, şi a primit ordinul de a stabili și menține legătura cu Transilvania, prin Pasul Rodna, prin intermediul poştelor. Astfel de poşte au fost în Dorna, Capu Codrului și Stupca. Poziţionări similare au fost făcute și în interiorul graniței transilvănene, de brigada de frontieră situată acolo, iar generalul de câmp Preiss a informat Înaltul Consiliu de Război din Viena că a luat măsura pe care Filo a considerat-o necesară pentru a stabili legătura dintre Transilvania și Bucovina. Această măsură a constat în faptul că al doilea regiment grăniceresc românesc a trebuit să mențină un post de vamă între Coşna și Dorna, adică în afara Transilvaniei. Postul era format din opt bărbați puternici (inclusiv un caporal și un sergent), care subordonau postului principal de la Kukuraza. Legătura a fost stabilită între Galiția și Transilvania astfel încât întărirea trupelor galiţiene, de către cei din Ungaria, ar fi fost mai uşor de făcut, la nevoie. Prin urmare, împăratul Josef II a emis un ordin, prin care i-a ordonat lui Hadik să consolideze trupele din Bucovina, care să respingă eventuale atacuri ostile din Turcia. Două regimente din Ungaria fuseseră deja pregătite de marş, în acest scop. În urma acestui ordin, Hadik s-a deplasat în Bucovina, pentru a se vedea dacă și în ce măsură a fost necesară consolidarea la frontiera moldovenească. După ce a inspectat granița, a raportat la Viena că a găsit primul post al regimentului grăniceresc românesc la o jumătate de oră de Dorna, lângă Todorkani, postul fiind responsabil pentru corespondența dintre trupele din Bucovina și cele din Transilvania. O șosea duce prin Câmpulung, în timp ce o potecă şi un drum trec peste munți”[724].

[724] Werenka, Dr. Daniel, *Bukowinas entstehen und aufblühen*

1774: „Aşa cum era de aşteptat la Viena, Romanzow a permis ca noua linie de frontieră între Pokuţia şi Moldova să fie ocupată imediat, iar după plecarea sa de la Iaşi, anunțul a fost „suspendat" acolo. Infanteria și cavaleria din Galiţia au intrat în Bucovina, trăgând un cordon, de la Preworodek, pe Nistru, la Capu Codrului, pe Moldova[725]. La jumătatea lunii octombrie, „expoziția ordonanțelor" din Vama, Câmpulung și Dorna s-a conectat cu cele din Transilvania[726]. Porunca de a ocupa Cordonul a fost înfăptuită de Mieg până în 24 octombrie 1774"[727].

În **1774**, satul Vatra Dornei avea 236 familii, dar includea în numărul acesta, ca şi în recensământul din 1775, şi vetrele de sat din apropiere, von Spleny trecând în evidenţe „Dorna cu Iacobeni", care aveau 4 popi şi 302 ţărani.

1775: „Pe 13 septembrie, comisarii de frontieră s-au întâlnit la Baia (în Moldova). Demarcația în curs de desfășurare avea, acum, un curs atât de favorabil, încât întreaga frontieră sudică și, de asemenea, granița de est, până la Cernăuţi, putea fi corectată până la începutul lunii noiembrie. Austria şi-a fost adjudecat, în sud, Candreni (de lângă Dorna-Watra) și Stulpicani (de lângă Câmpu-

---

(Apariţia şi înflorirea Bucovinei), în *Archiv für österreichische Geschichte* (Arhive pentru istoria austriacă), Wien, 1892, pp. 98-152.

725 Polek, *Erwerbung der Bukowina durch Oessterreich* (Bucovina achiziționată de Austria), pp. 24. Următoarele, şi Werenka, Supliment XXXV.

726 Werenka, Supliment L şi LI.

727 Werenka, *Bukowinas Enstehen und Aufblühen* (Archiv für österr. Geschichte, Bd. 78, Wien 1892, Beilage III - *Apariția și înflorirea Bucovinei* (Arhiva pentru Istoria Austriei, Vol. 78, Viena 1892, Suplimentul III

lung), precum și întinderi considerabile de pământ, între râurile Siret și Suceava”[728].

În **1778**, se stabilesc în satele dornene şi alţi emigranţi transilvăneni, Ion ARAMĂ (Beclean pe Someş), Vasile STRUGARIU (Sf. George, deci Sângeorz, Bistriţa-Năsăud), Grigore MEŞ (Berghea pe Someş), Ioan CUREA (Berghea pe Someş), Ioan HOLERCARIU (Bungard pe Someş), Vasile şi Mihai SCAN (Bungard pe Someş), Ioan GAVRIL (Bungard pe Someş), Simeon a UNGUROAEI (Bungard pe Someş), Procop MAIOR (Bungard pe Someş), Dănilă ZACHARIA (Ompoi, din comuna Poiana pe Someş), Tudor ANDRA (Solnoc pe Bistriţa), Alexa CAVOIANU (Berghea pe Someş), Vasile PINTELEI (Berghea pe Someş), Petru IACOB (Berghea pe Someş), Horea MARCALI (Berghea pe Someş) şi George DOBREAN (Bistriţa). Emigraţia transilvăneană la Vatra Dornei a continuat, desigur, şi în deceniile următoare, aşa cum a continuat şi modelul de viaţă preistoric, în paralel cu cel istoricizant, impus de austrieci după 1807.

1781: „În Bucovina, împăratul Iosif II trebuia să urmeze planul inițial; venind din Borgo-Prund, trebuia să petreacă noaptea în Dorna, pe 24 iulie, dar a continuat călătoria spre Câmpulung, în acea zi. În noaptea următoare, el a petrecut la Suceava”[729].

---

[728] Werenka, *Bukowinas Enstehen und Aufblühen* (Archiv für österr. Geschichte, Bd. 78, Wien 1892, Beilage III - *Apariția și înflorirea Bucovinei* (Arhiva pentru Istoria Austriei, Vol. 78, Viena 1892, Suplimentul III

[729] Polek, Dr. Johann, *Joseph's Reisen nach Galizien und der Bukowina*, Czernowitz 1895, pp. 65-

În 30 mai **1790**, Gavril, Ioan şi Grigore, nepoţii câmpulungeanului Gheorghe Dodul, revendică o moşie a bunicului lor, avându-l ca martor pe preotul Mihail Mivovanul din Dorna.

1793: „Toată pricina jalobei noastre într-aceste următore se cuprinde: De într-al treilea sută de ani şi mai bine acum, după cum am înţeles de la moşii şi strămoşii noştri, de când s-au început a aşeza bătrânii şi rădăcina neamurilor noastre, într-aceşti munţi carpaticeşti, sau, precum zic nemţii, alpi, pe la apa şi pe la izvorâte apelor Dorna, Bistriţa şi Moldova, pe la locuri sălbatece, pe unde mai înainte vreme n-au putut străbate prin codrurile cele dese nici fiare, doară necum oamenii, şi lăzuind codrul verde cu multă sudoare şi muncă, scoţând rădăcinile copacilor verzi, am lărgit loc, încet, încet, de s-au făcut satele: Câmpulungul, Dorna, Fundul Moldovei şi, mai pe urmă, Pojorâta şi Sadova, cum şi alte sate, în partea Moldovei, care acum peste cordunul împărătesc au căzut… La anul 1782 s-au aflat, din prea luminata poroncă împărătească, a fi de trebuinţă să se facă drum de cară, peste munţii pustii, în ţara Ardealului, şi la aceasta îndată am fost siliţi a lucra cu trăsuri şi cu mâinile, dar nesocotind cum că această datorie în veci se va întemeia, şi văzând atât folosinţa şi trebuinţa drumului, nici cu un cuvânt nu ne-am împotrivit, dar acum vedem cum că de acolo datorie vecinică ni s-au născut. Au mai aflat aceşti domni generali, peste aceasta, împotriva privilegiilor noastre, şi aceia, să mai dăm cai de forşpont, şi purtăm o greutate a forşpontului ca aceia care nici în Bucovina, nici într-alte ţări împărăteşti nu se pomeneşte, căci Câmpulungul moldovenesc trebuia să poarte poşta de la Câmpulung, până în Dorna, peste muntele Mestecăneşti,

5 mile de 1oc, iară Dorna trebuia să dea forşpont la Bistriţa, peste munţi, 13,5 mile. Am socotit noi cum că această greutate, care am primit-o peste dreptăţile noastre, fără de a ne jelui oareunde, a fi destulă încărcătură asupra noastră, dar cu cât îngăduitori ne-am făcut, cu atâta mai mult alte greutăţi s-au aflat, căci acum diregătorii boiereşti tot chipul de silinţă au pus, ca să ne însarcine cu tot felul de datorii, cu care însărcinat este un ţăran, cel ce şede în tară, pe loc neted şi roditor, care însuşi înaintea unei comisii, ce s-au făcut într-aceste zile, din gura domnului Director de la St. Ilie însuşi ni s-au dat răspuns, cum că privilegiile noastre, ce le avem, nu ne învolnicesc nici de adetul casei, nici de dejma, şi aşa de va rămânea pe voia dregătorilor, Dumnezeu ştie cu câte greutăţi ne vor însărcina, precum şi pân-acum multe au făcut, care nu erau; aceşti dregători mai sus numiţi nu cumpănesc, aici, cum că noi puţintea pâinea noastră o facem departe, în ţară, şi mulţi o facem peste cordon, în Moldova, 10 şi 12 mile de loc de departe, ca să ne putem hrăni aice, între munţi, ce ne caută numai aici că suntem sudiţi, călcând peste privilegiile noastre; cele mai multe chivernisele a noastre sub numele veniturilor boiereşti ni ie închid şi trag la dânşii, aşa ni s-au poprit crâşmele şi s-au dat în orănda străinilor, care după voia lor rădicând preţul băuturii, din munca noastră se îmbogăţesc; aşa s-au scornit taxele pădurii, care, până la vremea comisiei de îndreptare, nu s-au auzit nici odinioară, măcar că aice prea multă pădure se aflǎ şi îndemnare a o tăia şi a deschide locuri mai multă folosinţă va face decât popreală. Aşa ni s-au închis văile şi păscăriile, care acum de la aceşti deregători cu bani le cumpărăm, aşa s-au închis şi vânătoria, pentru care asemene siliţi suntem a

plăti orănda; aşa vor să ne încarce şi morile cu osăbit adet, după cum vor socoti dumnealor, nesocotind cum că aceste mori, cu morile cele ce se află în ţară, pe loc neted, nici odinioară nu se vor putea întruchipa, căci acestea, fiind făcute pe nişte păraie ce izvorăsc dintre munţi şi nu ţin totdeauna matca lor, adeseori se schimbă pe alte locuri şi, uneori, din pricina îngheţului, alte ori din schimbarea apei pe alt loc, rămânând morile pe loc uscat, nu umblă, nici atâtea venituri nu aduc, cât pe jumătate de una din cele ce sunt în ţară; toate acestea nu primesc la socoteală, ba nici acelea nu se caută, cum că un ţăran, ce şede în ţară, pe loc neted, găseşte chiverniseala vieţii sale în verdeţurile grădinilor şi din semănătura câmpului, fiindcă se face: mazăre, fasole, linte, bob, hrişcă, păsat; se află şi roade pomătului: cireşe, prune, perje, pere, mere, care toate aceste în locul locuinţei noastre nu sunt şi stânca nu le mai rodeşte, şi toată hrana noastră, o zi ca alta, în toată viaţa noastră; la vreme de post, mămăligă uscată (mulţi sunt cari nici aceea n-au), iar, în vreme de frupt, o zi ca alta, mămăligă şi brânză, şi acei mai mulţi n-au nici aceea. Iar găini, gâşte şi raţe, cum şi râmători de tăiat, la noi foarte rar se află, fiindcă nu este cu ce să le ţinem; toate acestea nu se primesc la socoteală de către numiţii dregători. Dar cu aceea vor să ne apese, să ne dovedească cum că avem plodul vitelor prea mare, că la dânşii prea mare numărul oilor este, la un gospodar 200, şi acest fel de gospodari poate s-ar găsi 4 sau 5 în tot ocolul Câmpulungului, la dânşii prea mare număr este: 10 sau 12 vaci la un gospodar, şi de aceştia poate s-ar găsi unul sau doi, la Dorna. Aceste sunt cu care vor să ne dovedească, dar nu caută cum că, pe lângă unii ca aceştia, care au câte 100 şi 200 de oi, ori câteva vaci, mai mulţi săraci se găsesc, şi

cei mai mulţi sunt, care cu totul nu au nimica şi trăiesc numai de la aceşti mai cu putere; iară ce se atinge de cei mai cu putere şi de ploada lor cea de vite, nu caută cum că această ploadă cu nenumărată greutate este, căci iarna se începe de la luna lui octombrie şi, după starea locului, până la jumătatea lui mai, şi adeseori până la sfârşit ţine, şi omenii cu ploada lor cea de vite sunt siliţi a merge în ţară, la loc neted, şi caută fân pentru vitele lor, precum şi aceasta ştiut este şi dovedit cum că cele mai multe vite, câmpulungenii le iernează în partea Moldovei, pe la Iaşi, şi mai în jos de la Iaşi, pe apa Prutului şi Siretului"[730].

1802, noiembrie 2 – Inaugurarea Şosefeli franciscane: „Marele împărat Iosif a fost acela care a pus să se construiască, în anul 1783, o şosea, care, pornind din satul Prundul Bârgăului, în comitatul Doboka, dă posibilitatea călătorului ce merge, din Transilvania, în Bucovina, să facă, într-o singură zi, un drum pentru care îi trebuiau, înainte, şase zile. În anul pomenit mai sus, s-a pus în stare de funcţiune şi un drum de poştă, şi un drum comercial între Sibiu şi Braşov, care parcurge 12 mile ungureşti"[731].

1809, Marcel De Serres: „Această provincie are o turnătorie de fier în Iacobeni, pe râul Bistriţa. Aici se transportă minereurile din Dorna, Vatra și Valea-Şarului. Această turnătorie se află într-o poziție foarte avantajoasă, în mijlocul unei păduri grozave și pe malurile unui râu năvalnic, iar galeriile cele mai bogate nu sunt

---

[730] Codrescu, Theodor, *Uricarul cuprinzător de hrisoave, anaforale şi alte acte ale Moldovei*, Tomul al VI, Iaşi 1875, pp. 164-170

[731] Rohrer, Joseph, *Relatarea călătoriei prin Moldova și Bucovina,* Academia Română, *Călători străini despre Țările Române,* Serie nouă, Vol. I (1801-1821), București 2004, pp. 155, 156

departe. După topirea minereului, fierul este turnat în bare, care nu este de mare calitate, din pricina manganului cu care este amestecat. Această turnătorie, singura din provincie, raportează anual între 4 și 500 de chintale de fier… Aurul se găsește nu numai în apropiere de Dorna, Vatra, Tarniţa și Halda, dar și în munții înalți, lângă granițele statelor maghiare. Ţiganii, care sunt angajați în special în acest tip de ocupație, folosesc, pentru a obține aur, aceeași metodă care este folosită în Ungaria și Transilvania… Singurele două drumuri care pot fi văzute în Bucovină sunt cel care vine de la Lemberg, spre Moldova, şi cel de la Dorna, spre Transilvania. Aceste două drumuri au fost deschise de când Bucovina se află în puterea Casei de Austria”[732].

În 10 iunie **1818**, bătrânii din satul Dorna, Vasile Cozan, Toader Urdan (80 ani), Ioniţă Todorean (90 ani), Gregori Todorean (100 ani), Chirilă Negre şi Mihai Pizdele dădeau mărturie că Runcul Dornei este proprietatea Candrenilor, deşi, în 16 iunie 1768, „fruntaşii satului Dorna” stabiliseră că „acel runc este sătescu, ca să cosească cu toţii sau să-l pască cu toţi”, la fel ca şi munţii din partea Ardealului, „adică fănaţurile şi Netedul, tij Perşan, tij Şuvărosu, tij faţa Cucuresii, din vărfu încoace; şi munţii înşiraţi şi cămpii Tătăraşului, şi prin dealul lui Frău, şi pănă în Măgura Calului, adică scursura apelor încoace, precum Coşna şi Cucureasa, şi Teşna împuţită, şi toate prelucile carele să ţăn de hotarul vechi”.

1843: Biserica ortodoxă Sfântul Mihai, cum se numea în 1843, era slujită, în acel an, de doi parohi, Ioan ZURKAN şi Ioan CHIBICI, numărul enoriaşilor ajun-

[732] De Serres, Marcel, *Voyage dans l'Empire d'Autriche, pendant les années 1809 et 1810,* Livre VIII, Bukowine, Paris, 1814, pp. 227-233

gând la 2.384. În 1876, hramul bisericii era Naşterea Maicii Domnului, iar cei 2.377 enoriaşi erau păstoriţi de parohul Mihail CONSTANTINOVICI şi de preotul cooperator Dimitrie VASILOVICI. În 1907, comuna bisericească Vatra Dornei, Agestru, Pietroasa, Roş, Gura Negrii, Moroşeni, Şarul Dornei, Chilia, Mireştea, Băliceni, Georgiţeni, Rusca şi Calineşti folosea biserica Naşterea Maicii Domnului, înălţată la Vatra Dornei, în 1749, de Ioan Theodor Callimah Vodă şi de Doamna Sa, Zoiţa, biserica din Agestru, zidită în 1840, cea din Roş, zidită în 1845, cea din Gura Negrii, zidită în 1842, cea din Şaru Dornei, înălţată în 1843, cea din Chilia, ridicată în 1890, cea din Miriştea, datând din 1889 şi cea din Georgiţeni, sfinţită în 1884. Paroh era Constantin ZBIERA, născut în 1844, preot din 1871, paroh din 1875, preot cooperator era Dimitrie GEORGESCU, născut în 1858, preot din 1886, al doilea preot cooperator fiind Ioan TOMOIAGA, născut în 1876, preot din 1903, iar cantori, Ioan PITICARIU, născut în 1853, angajat în 1897, şi Constantin IONESCU, născut în 1875, angajat în 1904.

În 6 mai **1844**, Nechifor Vornicu se angajează să-i facă două plute lui Gheorghe Pascal, ambii fiind din Dorna.

1845: În Vatra Dornei funcţiona, din 1845, o şcoală de băieţi, cu 4 clase, iar din 1846, o şcoală de fetiţe, tot cu 4 clase[733].

1846: „**Dorna, Valea**, Transilvania, un pârâu care izvorăşte în județul Doboka, în bazinele de Bistriţei Aurii din munții Sztrunyoru, Vurvu-Illye-Popi (vârful lui Ilie Popii), Piétrille-Illyjiji (Pietrele lui Ilie), din ramura înaltă

---

733 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 52, 1876 p. 56, 1907 p. 69

estică, iar izvoarele sale trec peste granița transilvăneană în ţinutul Bucovina, din Cercul Galiţiei, străbat localităţile Dorna-Kandreny și Dorna, care se află în districtul din munții Piátra-Dorni, Piétrille-Rossi, Tajetura, Muntsél cu malul drept Välye-Lukätsu şi, după un parcurs de 5 ore şi jumătate, primeşte, în Dorna-Kandreny, pe malul drept, pârâul Văii, care curge din munții Mogura-Kaluluj, Sandroja și Buba, care izvorăşte din Transilvania şi, după o oră de curs, ajunge în cercul bucovinean galic, la Dornişoraa, apoi Dorna mai primeşte apele pâraielor Tesna-impuzita, Tesna-rétse, Kosnitza și Bankuluj, care toate se unesc în pârâul Kosna, atât pe malul stâng, dar și în ţinutul Bucovina din Galicia, iar după trei sferuri de oră Dorna ajunge în satul Vátra-Dorna, iar după o alergare totală de 11 ore, se varsă în râul Bistriţa Aurie, pe malul drept“[734].

1846: „**Dorna, Watra**, Cercul Galiţia, Ţinutul Bukow. Moşia aparține satului, cu o parohie și un oficiu poștal; situat între Waleputni (Valea Putnei) și Bojana-stampi (Poiana Stampii) pe Czernow (Neagra). În apropiere, Bistriţa Aurie; are oficiu poştal“ [735].

În 4 februarie **1849**, generalul-locotenent Ignatz Malkowsky von Dammwalden, comandantul graniţei Bu-

---

[734] Raffelsperger, Franz, *Allgemeines geographisch-statistisches Lexikon aller Österreichischen Staaten : nach ämtlichen Quellen, den besten vaterländischen Hilfswerken und Original*-manuscripten, *von einer Gesellschaft Geographen, Postmännern und Staats-beamten*, Dritter Band, Wien 1846, p. 161

[735] Raffelsperger, Franz, *Allgemeines geographisch-statistisches Lexikon aller Österreichischen Staaten : nach ämtlichen Quellen, den besten vaterländischen Hilfswerken und Original*-manuscripten, *von einer Gesellschaft Geographen, Postmännern und Staats-beamten*, Dritter Band, Wien 1846, p. 162

covinei, se afla, în fruntea corpului de armată, la Dorna, pentru a respinge atacurile revoluţionarilor maghiari, care ajunseseră până la Mestecăniş. „În 23 decembrie 1848, colonelul Jablonsky von Deés şi locotenent-colonelul von Losenau von Bánffy-Hunyád, au fost nevoiţi să se retragă din faţa forțelor inamice superioare, care blocau drumul de la Cluj, la Bistriţa, cel de-al doilea pornind pentru a ocupa Clujul. Colonelul Urban ordonase trupelor sale, în 25 decembrie, să se grăbească spre Cluj, dar acestea au ajuns prea târziu. Și-a salvat trupele și armele doar printr-un marș îndrăzneț de flanc, a străbătut prin liniile inamice de la Apahida, în 26 decembrie și a ajuns în Mezöseg, după un marş de trei ore, dar nu a mai avut putere să răzbată până la Gros Wardeners. Ulterior, l-a împins peste graniță pe generalul Bem, după luptele de la Szeretfalva, din 1 ianuarie1849, mărşăluind prin Bistriţa, în 2 ianuarie, prin Pasul Tihuţa, de lângă Prundul Bârgăului, în 4 ianuarie, şi ajungând, din Transilvania, în Bucovina, la Dornawatra, în 6 ianuarie 1849, ocazie cu care, totuși, al 2-lea regiment de frontieră română din Transilvania s-a dispersat în mare parte”[736]. Confruntările militare din ţinutul Dornei au fost dure, dese şi fără să consacre o stabilitate sau alta sau măcar o relativă tihnă. „Pe 6 martie, Urban a mutat avanposturile și coloanele cu cantonamentele în Iacobeni, Vatra Dornei (aici, Divizia a VII-a, nr. 41) și Dorna Candreni, avanposturile fiind expuse între Poiana Stampii şi Cârlibaba. Nu mult timp după intrarea în noile cantonamente, diareea și scorbutul

[736] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant,* 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, pp. 372, 373

au izbucnit în rândul oamenilor, iar febra tifoidă s-a dezvoltat curând, răpunând nu puține victime. Drept urmare, o cazare mai extinsă a trupelor era absolut necesară, iar o parte din trupe a fost mutată la Vama, Câmpulung și Eisenau”[737]. „Încă în acea noapte (3 spre 4 ianuarie 1849), s-a retras Urban, împreună cu despărţământul lui Binder, până la Dorna-Vatra. În 5 ianuarie 1849, cam pe la 11 ore şi jumătate a. m., Bem, în frunte cu legionarii vienezi şi cu tunurile, se afla înaintea Dornei. Se încinge bătaia înfocată, însă scurtă, la podul Dornei. Căpitanul Gerlak, de la cordonişti (trupele din Cordon, deci bucovinene – n. n.) răniţi, a adunat mai mulţi soldaţi morţi şi răniţi. Urban se retrage către Iacobeni şi Valea Putnei. Bem nu s-a încumetat a ne persecuta (*verfolgen*) mai afund în Bucovina, auzind că, în Gura Negri (în Moldova), lângă Dorna, se află deja un despărţământ de cazaci ruseşti… Urban, ajungând la Tihuţa, cu cei prinşi şi 2 tunuri, află pe mareşalul campestru Fml. Malkovsky, care venise, cu grabă, de la Câmpulung, căci auzise că Urban ar fi dispărut din Dorna. Primirea fu cu acestea cuvinte: „Herr Oberst! Ich gratulire zum M. Theresien-Orden“ (Domnule colonel! Vă felicit pentru Ordinul Maria Theresa – n. n.). Ofiţerii şi soldaţii prinşi fură escortaţi la Cernăuţi şi, de acolo, la Lemberg (Cel ce a văzut toate acestea cu ochii le-a descris, aci, cu de-amăruntul şi adevărată este descrierea lui). După această incursiune, împreunată cu nespuse osteneli (*fatige*, în text – n. n.), a urmat îmbolnăvirea

[737] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant,* 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, p. 518

multor soldaţi austrieci şi aşezarea lor în spitale, în Dorna şi Iacobeni. Colonelulu Urbanu îi cercetă în toate zilele… Urban plecă, cu coloana sa, în 12 februarie 1849, din Dorna şi ajunge, în 14 februarie, in Iadu, fără să audă ceva despre inamic… După această bătaie, s-a retras Urban, cu coloana sa, în Bucovina, unde a şi rămas, la Dorna, până la intrarea corpului rusesc, în 17 iunie 1849, sub comanda generalului Grotenhjelm. Maiorul Blaskovits a murit de tifos în Iacobeni, la 20 martie 1849”[738].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, poziţionează Vatra Dornei astfel: De la Pojorâta, la Valea Putnei, acolo unde se afla cazarma austriacă, desenată de Knapp, era cale de o poştă, apoi, până la Vatra Dornei, prin Iacobeni şi peste râul Bistriţa, cale de o poştă şi jumătate. Din Vatra Dornei, până la Poiana Stampi, pe o cale de o poştă şi jumătate, se trecea prin Băile Dorna, prin Dorna Candreni şi peste pârâul Coşna. Poiana Stampi însemna frontieră galiţiano-transilvană şi avea un punct de control grăniceresc. De aici, până la Tihuţa, era cale de o poştă şi un sfert[739].

1855, Iacob Negruzzi: „La Iacobeni, călătorul părăseşte valea Moldovei şi, intrând în valea Bistriţei, aleargă, împreună cu aceasta, la Dorna-Vatra, orăşel cunoscut prin apele sale minerale. Aceste băi sunt frecventate de locuitorii din Bucovina şi din Moldova. Oraşul e aşezat pe malurile Dornei, fluviu care, la capătul târgului, se varsă în Bistriţa. Dorna-Vatra posedă trei biserici, una

---

[738] *Transilvania*, Nr. 2, Anul IX, Braşov 15 ianuarie 1876, pp. 16-19
[739] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

mică, catolică, două mai însemnate, ortodoxe. Acestea din urmă sunt zidite şi întreţinute de românii dorneni, oameni pioşi şi activi. Poziţiunea Dornei e mult inferioară în frumuseţe celorlaltor oraşe din munţii Bucovinei. Dealurile ce încunjură oraşul sunt goale şi triste, valea Dornei e largă şi înfăţoşează puţina variaţiune, pe de altă parte băile sunt rău căutate şi scăldătorul nu află îndemânările trebuincioase. Societatea, în stagiunea băilor, se compune din poloni, germani şi români, parte veniţi din Moldova, parte din Bucovina. Exclusivitatea predominând mai mult sau mai puţin între aceste naţionalităţi, mişcare mai că nu se vede. În Dorna nu se fac preumblări şi petreceri comune, care dau altor băi atâta viaţă. În zadar se încearcă o mică o mică trupă de lăutari ţiganoungureni să înveselească societatea Dornei, viaţa rămâne tristă şi uniformă. După un sejur de patru sau cinci zile în Dorna, ne hotărâm a ne coborî, pe Bistriţa, în munţii Moldovei. Suindu-ne pe plute şi depărtându-ne de Carpaţii Bucovinei, ne despărţim cu durere de aceste frumoase locuri. Orice român călător în Bucovina trebuie să se simtă cuprins de aceleaşi simţiri. Preumblându-se în acei munţi încântători, în mijlocul acelor verzi români, călătorul ar uita că această parte e supusă unei dominaţiuni străine, dacă pajora nemţească, înfiptă în toate părţile, nu l-ar face să-şi aducă aminte de nedreapta dezmembrare a Moldaviei. El îşi oglindeşte, atunci, în gândire modul nedrept în care răpirea fu aşezată şi împlinită de două puteri despotice, fără a considera sfinţenia tratatelor şi dreptului popoarelor. El se simte pătruns de speranţa că, mai curând sau mai târziu, România va redobândi locurile ce i-au fost răpite şi îndreaptă, ca

mulţămire, memoria sa spre Grigore Ghica[740], Domnul Moldaviei, care, prin cutezătorul său protest şi patriotica sa moarte, a înscris numele său cu litere de aur în paginile istoriei”[741].”

1856; „La 8 decembrie 1856, Majestatea Sa Împăratul a aprobat o nouă diviziune de districte suplimentare, prin care teritoriul monarhiei, cu excepția frontierei militare, a fost împărțit în 64 de districte principale și 8 independente, cu zone geografice… Ducatului Bucovinei cuprinde următoarele districte administrative ţi politice: districtul urban și rural Cernăuţi, Dorna-watra, Gurahumora, Kimpolung, Kotzman, Putilla, Radautz, Sadagora, Sereth, Solka, Storozynetz, Suczawa, Waszkoutz am Czeremosz, Wiznitz, Zastawna”[742].

1857: Călătorind la Dorna, în scopul documentării, Denarowski[743] a beneficiat de „toate facilitățile unei excursii montane”, adică de panorama unor „munții înalți, impunători pe ambele părți ale localității, un birou poştal și o stradă comercială foarte bună”. „De pe jumătatea cealaltă a Mestecășului, începe valea Iacobenilor, care, de pe munte, se zărește ca prototipul unei țări cu adevărat idilice. O vale largă, mărginită de creste muntoase, care cu arbori și tufișuri grupate sunt acoperite, o abundență de flori în ea, împrăștiate pe dealurile pe care colibele fac

---

[740] Mit fals, care justifică tradiţionala noastră neputinţă – n. I. D.

[741] Negruzzi, Iacob, *Din Carpaţi / Fragmente*, în *Convorbiri literare*, Anul I, No. 22, Iassi 15 ianuarie 1868, pp. 308-314

[742] Formanek, Jaromir – k. k. Hauptmann des Regiments, *Geschichte des k. k. Infanterie-Regiments Nr. 41 / derzeit Josef Freiherr Vecsey de Vecse et Böröllyö-Iságfa, k. k. Feldmarschall-Lieutenant*, 1807-1887, II Band, Czernowitz 1887, p. 571

[743] Denarowski, Dr. Carl, *Die mineralquellen in Dorna-Watra und Pojana-Negri in der Bukowina*, Wien 1868

o trimitere plăcută în timp... După o jumătate de oră de drum prin această vale, se ajunge la Iacobeni (2953 picioare), localitate situată pe Bistrița de Aur, cândva atât de aglomerată și oraș prietenose de munte, în care se află mine de fier. Se găsește, în defileul din fața Iacobenilor, sulf rece, izvoarele de lângă drum sunt folosite în case balneare bine construite. Distanța dintre Valea Putnei și Iacobeni este de transportă 1,75 mile. În spatele Iacobenilor, strada duce chiar pe sub piciorul versantul estic al muntelui, în timp ce, în dreapta, strada curge pe lângă Bistrița, pe care o flanchează și pe o parte, și pe cealaltă. Malurile Bistriței sunt însoțite de case din Iacobeni cale de o jumătate de milă. Panta de munte vestică, chiar înainte Dorna, este plină de grădini, care devin promenade pentru plimbări pe vale și chiar mai departe". Până la Dorna Watra, Denarowski mai avea de parcurs un sfert de milă, dar simțea deja că „nevoile imaginației", pentru a descrie călătoria, au nevoie de resurse suplimentare. De-a lungul drumului, între Gura Humorului și Câmpulung, existau hanuri confortabile, iar „cele 14 mile, de la Suceava, până la Vatra Dornei, pot fi făcute atât cu trăsura de poștă, cât și cu trăsuri particulare, într-o singură zi de vară"[744].

1857: „Topografie și condițiile climatice din Dorna. Orașul balnear Vatra Dornei, din districtul Câmpulung, este situat între 47,9 și 48 grade latitudine nordică și 45,9 și 44 grade longitudine estică, la o înălţime de 2.723,40 picioare, faţă de nivelul mării, înşirându-se pe o vale montană, înconjurată munți înalți, o vale care se deschide în direcția sud-vest, unde se intersectează cu Bistriţa aurie, în care se varsă râul Dorna, care adună

[744] Ibidem

râuleţele din aval şi străbate Dorna Watra. Oraşul este staţie de poştă, penultima stație spre Transilvania, unde scrisorile și diligenţa ajung de trei ori pe săptămână, de la Cernăuţi. Pentru confortul oaspeților, a fost înființată în Dorna o stație de telegraf, pentru tot sezonul balnear. Dorna Watra are 725 de case și 2.421 de locuitori, ţinutul fiind locuit încă din vremuri imemoriale, deoarece, la ocuparea Bucovinei, în 1777 (anul în care s-a depus jurământul de credinţă faţă de Austria – n. n.), această aşezare era format din multe colibe, aflate în lunga largă vale de munte şi la poalele pădurii seculare. În 1804, presupusul izvor de fier din Dorna Watra a fost descoperit de ofiţerul vamal de acolo, Moritz Lattinek[745], care i l-a arătat medicului de atunci, Dr. Pluschk, iar acesta a examinat apa, în 1805, și a recunoscut izvorul ca unul de vindecare. De atunci, aceste izvoare au fost folosite în așa fel, încât apa să fie adusă în casă și încălzită acolo, într-o cadă cu pietre încălzite. Abia în 1848 s-a construit o casă de baie improvizată, iar în 1860, actuala casă de baie, care constă din 9 camere, cu câte două băi fiecare. Locul are avantajul că razele soarelui pot pătrunde liber și căldura este temperată de fluxul de aer blând, care impregnează aerul cu mirosul balsamic al coniferelor; satul este protejat, la nord și est, de munți înalți. În capătul sud-vestic, valea este mărginită de o pantă a muntelui, care face ca direcția predominantă a vântului să fie spre sud-vest. Clima aparţine zonei temperate”, cu dimineţi adesea ceţoase şi înserări calme, care tivesc zile

---

[745] Și anul descoperirii acestor surse, şi numele presupusului descoperitor sunt problematice; prima analizare a surselor de ape minerale din Dorna Watra a fost făcută, încă din 1798, de către Hacquet.

vesele şi însorite, întrerupte de ploi rapide, timpul verii durând „de la a doua jumătate a lunii iunie, până la sfârşitul lui august, uneori până la mijlocul lui septembrie”, după care urmează „toamna frumoasă şi de lungă durată”, care sfârşeşte lungă şi deasă în ninsori fascinante”[746].

1857: „Nevoile locuitorilor munteni sunt mici. O colibă improvizată, acolo unde există un adăpost pentru animalele sale, cu care se mută în munţi, pe timpul verii, este locuinţa munteanului. Locuitorii din munţii acestei zone sunt blânzi și binevoitori, dar, la fel ca întreaga populație rurală din Bucovina, se află la un nivel inferior de civilizație. Educația populară intelectuală, religioasă și morală se află abia la început. Deocamdată, educația lor se bazează pe obiceiuri, precum respectarea stoică a posturilor și a slujbelor ritualice ale religiei lor, dar şi pe sentimentul înnăscut al dreptului, al moralităţii, al neîncrederii în clasele mai inteligente. O evlavie mare, dragostea de libertate și curăţenia casei sunt calitățile înnăscute, care caracterizează pe toți locuitorii munților, în ansamblu”, concluziona Denarowski, aproape plagiindu-l pe Cantemir, care, cu aceste atribute, caracteriza, de fapt, pe toţi locuitorii nordului moldav.

1865: „În apropiere de Dorna”[747], medicul Denarowski descoperea, în vara anului 1865, o puzderie de frumuseţi nemaiîntâlnite, pentru că „Dorna Watra are un mediu atât de minunat, încât puteți face plimbări foarte plăcute în toate direcţiile, locul fiind înconjurat de păduri tinere, de pajiști luxuriante de munte și de păduri mari” ale veacurile de până atunci. „Printre aceste ţinte, călă-

---

[746] Ibidem

[747] Capitolul *Umgebung von Dorna*.

toria la Kolbu merită primul loc, pentru că se face pe o vale, care este cea mai frumos împodobită în această zonă. După ce ați parcurs o distanță scurtă cu trăsura, urcați pe plută, la debarcaderul Dorna Kilia şi plutiţi pe Bistriţa. În depărtare, zăriţi vârfurile Giumalău, Pietrele Doamnei, cu zidurile sale de stâncă, în care, potrivit legendei, o prințesă moldovenească s-a ascuns de turci, și Pietrosul, care munții se arată vederii în funcție de direcţia de mers, în direcția nord și nord-est apropiindu-se valea Kolbu. Pe măsură ce Bistriţa se îndreaptă prin defileul ei de munte, de fiecare dată când râul coteşte, veți fi surprinşi de o nouă grupare de munţi. Spre nord-est, se observă lanțuri montane parțial simetrice, care se ramifică parțial spre culmi, parțial împădurite, parțial cu grupuri de mesteacăn și arbori de conifere, care înconjoară pădurea în formă de coroane. Pe măsură ce un munte se ridică peste altul, aidoma valurilor mării, deasupra tuturor se întrezăreşte vârful Giumalău, care îşi înalţă culmea în zare, înspre răsărit, în concurenţă cu smalţul armonios al Pietrelor Doamnei, pe care îl poate născoci doar cea mai sălbatică imaginație. Ziduri abrupte, în creștere, dense păduri de munte, proeminenţe spre est, care sunt întrerupte adesea de chei, care pot fi percepute drept trăsăturile elementelor furioase, copaci rupți, alunecări de teren și ruperi de stâncă, peste care pârâul zgomotos se abate fără speranță. Pe măsură ce defileul Bistriţei devine mai îngust, se observă promontoriul Pietrosului, înspre est, al cărui vârf este acoperit cu imense masive de stâncă și este imitat. mai departe, de Pietrele Doamnei. Cu cât mergi mai departe, cu atât lanțurile muntoase se apropie unul de celălalt, iar pereții abrupți, ai căror mase de rocă se înalţă ameţitor dau

contur celor mai aventuroase personaje. Vâslind prin aceste chei, vă vedeți înconjurat de ziduri de stâncă și de versanți de munte, de jur împrejur, dar o cotitură îndrăzneață a plutei, spre frumos, transformă valea Kolbu, care se îndreaptă spre sud, într-o o peninsulă grațioasă, mărginită pe toate părțile de munți înalți și situată în punctul în care pârâul Kolbu se varsă în Bistriţa, la 2.262,60 picioare faţă de nivelul mării. După ce ați coborât de pe plută, vă întoarceți, cu trăsura, acolo de unde aţi venit. / O a doua excursie minunată se poate face la Poiana Negri. După ce ajungeți la Dorna Candreni, la o distanță de o milă de Vatra Dornei, faceți la stânga, de pe şoseaua de poştă, pe un drum forestier, pe care, după o jumătate de milă, veți ajunge la Poiana Negri, un sat format din gospodării împrăștiate în această vale montană. Poiana Negri, situată la 2.721,60 picioare deasupra suprafeței mării, oferă o vedere plăcută în toate direcțiile, dar este ea însăși precum imaginea unui schit. Privită de la sursă, puteți vedea un baldachin blând de munte, spre nord, care se pierde într-un plan prin care trece drumul forestier, în timp ce fundalul este mărginit de lanțuri montane înalte, dominate de vârful golaş Ouşor. / Spre est, puteți vedea un baldachin alungit de munte, cu o pădure frumos dezbrăcată şi cu alte culmi, care sunt acoperite cu păduri de molid. Pentru că această pantă de munte este din ce în ce mai abruptă, spre sud și diferite grupuri de culmi, care se acoperă reciproc într-o formă simetrică, poate fi zărit, în depărtare vârful Lugacz, care este acoperit cu pereți de stâncă și se ridică la 5.074 picioare deasupra suprafeței mării. Spre vest, acest acoperiș de munte se potoleşte în văi din ce în ce mai blânde, mai alungite şi dens împădurite. / O excursie la

fel de plăcută este pe Ouşor. Odată ce ai urcat pe muntele, înalt de 5.100 picioare, în jur ţi se desfăşoară o priveliște a depărtărilor care depășește toate așteptările în ceea ce privește măreția. La est, puteți vedea vârful înzăpezit al Suhardului din Moldova, la vest granițele înalte ale Transilvaniei, dispuse într-un imens lanț de munți, suprapuşi paralel şi care cresc în trepte, în continuare, într-o neclaritate îndepărtată în nori. / Călătoria la Şaru Dornei nu este mai puțin plăcută. De pe partea de sud-vest a dealului, spre ultimele case din Dorna, puteți vedea Ouşorul și Suhardul dominând lanțul nordic. La est, vârfurile Giumalău, Pietrele Doamnei și Pietrosul anunţă granița cu Moldova. Pe latura moldovenească a Pietrelor Doamnei există o mănăstire și un loc de pelerinaj. / Călătorind de-a lungul pârâului Neagra, timp de aproximativ o oră, ambele părți, de sud-est și nord-vest, oferă o vedere mai uniformă, dar la fel de plăcută. Culmi împădurite, între care curge pârâul Neagra, pajiști luxuriante, sate de munte împrăștiate pe coastele munților până în depărtare, munții înalți, grupați în splendide peisaje montane. În Șaru Dornei sunt izvoare minerale, a căror analiză nu a fost încă realizată. Alte călătorii care se pot face din Vatra Dornei sunt la Iacobeni, pe cele șapte mari Măguri și satele fermecătoare învecinate”[748].

1879: O adresă din 2 iulie 1879, semnată de medicul veterinar dornean Otto Binder, cel care a făcut şi fântâna din parcul staţiunii („Izvorul lui Otto”, desenat de Rudolf Bernt – 1844-1914), ne dumireşte asupra faptului că doctorul austriac avusese un recunoscut succes prin vaccinarea animalelor. Binder scria oficialităţilor veterinar-sanitare din Viena: „Datorită faptului că am reușit să

[748] Ibidem

vă surprind plăcut cu mostrele din flacoanele pe care le-ați primit, care dovedesc că am obținut pustule frumoase, perfecte, vă rog, cu drag, să-mi trimiteți încă două flacoane. Dornawatra, 2 iulie 1879. / Dr. Otto Binder”[749].

1886: „Aşezarea Dornei pierde întru câtva când te afli în mijlocul ei. Ea câştigă iarăşi îndată ce te ridici pe munţii ce o înconjură. Astfel, trecând podul Bistriţei, te poţi urca pe înălţimea cea mai mică din apropierea ei, pe dealul Miriştei, care coboară prăpăstios în apa Bistriţei, ce-i udă poalele într-o albie aşa de regulată ca şi cum ar fi săpată de mână omenească. De pe dânsul se văd ambele râuri, Bistriţa şi Dorna, cum curg cătră o laltă şi se unesc împreună. Din valea Bistriţei se vede numai o mică parte, orizontul fiind închis de nalţii munţi ce se ridică cătră Iacobeni. Dimpotrivă, valea Dornei se vede la o întindere îndestul de mare, cursul ei fiind drept şi fără cotituri. De ambele părţi ale râului se rădică două şesuri de munţi. Cel din dreapta este mai nalt, cu fânaţe până aproape de vârf, unde încep pădurile. Acel din stânga, pe lângă care râul este mai râpos, înfăţişând ponoase, irugi şi stânci rostogolite, acoperit de iarbă numai pe creştetul său şi cu totul desgolit de păduri în partea ce vine deasupra oraşului. Dorna, curgând pe sub poalele lanţului râpos, lasă în partea ei dreaptă un şes destul de întins, care se suie tărăgănat până în vârful munţilor ce îl mărginesc. Când te sui pe unul din acele dealuri, se desfăşoară o privire din ce în ce mai frumoasă. Natura începe a predomni asupra aşezării omeneşti, care, în curând, nu mai apare decât ca un cuib ascuns în poala munţilor. Apele Dornei şi ale Bistriţei şerpuiesc, cu sclipitoarele ei valuri, în văile

---

[749] Heinrich, Dr. Johann von, *Cultur der animalen Vaccine im Jahre 1879,* Wien 1880, p. 17

adânci şi Ouşorul, muntele cel mai nalt din jurul Dornei, se desfăşură pe orizont în toată maiestatea lui; păduri de brazi se aştern ca o manta neagră pe verdea iarbă a imaşurilor, râpile şi ponoasele, care stricau armonia tabloului, dispar în sânul bogăţiei nespuse de forme ce se înalţă din toate părţile”[750]. „Cele mai multe petreceri, cari se întâmplă aici, Duminica şi sărbătorile, se fac la cârciume, unde se încinge danţul între cei tineri, pe când cei mai stătuţi se aşază la masă, în jurul paharului. Se bea şi la Dorna, dar cu cumpătare şi nu cu abuz… Iată cum petrec ei: vin, Duminica (căci în zilele de lucru nici vorbă nu poate fi de petrecere), din munţi, unde stau toată săptămâna, în orăşelul Dorna şi, după ce şi aici îşi caută de trebi la preot, la primărie sau la dugheni, se opresc, grupuri, grupuri, pe stradă, în toate părţile, şi stau de vorbă, glumind sau spunându-şi veştile ce le-au aflat pe unde au fost. Unii se pun pe băncile ce se află dinaintea magaziilor, alţii intră în ele pentru a târgui cele de trebuinţă la vreo nuntă sau vreun botez ca s-a brodit în timpul săptămânii… La ospăţul pe care l-a dat primarul (Vasile Deac), pentru a-şi serba realegerea lui, stăturăm până la două din noapte şi, cu toate că era vin îndestul, nici un ţăran nu ieşi ameţit. Veselia era, însă, foarte mare. Se jucară diferite danţuri, însoţite de chiuituri caracteristice, cele mai multe glumeţe şi pline de haz. În ele se deosebea, mai ales, un fruntaş din Dorna, Ioan Nacu Odochianu, om ce are peste 140 de vite şi o întindere mare de pădure şi fâneţe. Printre danţuri, lăutarii intonară o doină, pe versul căreia, jalnic şi tărăgănat, hazliul poet potrivea nişte strofe comice, cari contrastau de minune cu

[750] A. D. XENOPOL, *O călătorie la Dorna, în Bucovina*, în *Revista Politică,* Anul II, nr. 4 / 1 iulie 1887, pp. 12, 13

melancolia cântecului. Pe întorsătura finală, el întocmi versurile următoare: „Căci, zău, banii de pe muncă / Unde pot ei să-mi ajungă? / Iar din cei de pe hoţie / Beau şi-mi mai rămân şi mie!”. Un râs general izbucni şi însuşi poetul nu şi-l putu stăpâni, când ultimul vers se termină”[751].

1865: „Principalele proprietăți ale apelor minerale din Dorna”[752], prezentate sub aura unui citat din Aristotel[753] („Totul este apă”), încredințează posterității și câteva mărturii importante. În 1857, la Vatra Dornei, „în mijlocul satului, există patru izvoare de ape minerale feruginoase, pe malul drept al râului Dorna, care sunt folosite pentru băut și scăldat. Trei dintre aceste surse sunt colectate într-un rezervor comun. Au originea pe partea de sud a pavilionului și izvoarele se află la distanță, în trei locuri ale aceluiași munte; primul în est, al doilea în sud și al treilea în sud-vest. În vecinătatea pavilionului, ele converg și sunt preluate în tuburi de lemn, dispuse la patru centimetri unul de altul, care le transportă în rezervor. Acest rezervor este alcătuit dintr-un bazin rotund, cu diamtrul de două picioare și la fel de adânc, în care se trece apa prin două tuburi. O singură țeavă de lemn duce apa într-un al doilea recipient, făcut din fontă și care înseamnă rezervorul camerei de încălzire, în care apa de la a patra sursă este de asemenea adusă prin tuburi

---

751 A. D. XENOPOL, *O călătorie la Dorna, în Bucovina*, în *Revista Politică,* Anul II, nr. 11 / 15 octombrie 1887, pp. 13

752 *Eigenschaften der Hauptquelle in Dorna*, capitol care urmează după cel al florei și faunei, peste care trec, doar existența umană interesându-mă în acest material – n. n.

753 „Plerique tamen inquiunt esse aquam, qualis terra est per quam fluxerit, quod quidem in salsis aquis potissimum declaratur“, op. cit., p. 36.

de lemn. Dacă nevoia este mai mare, tubul care aduce apa în al doilea recipient este închis și toată apa este direcționată spre camera de încălzire. Dacă cererea este mai mică, apa este drenată în al doilea container și, de acolo, în râu. Din rezervorul camerei de căldură, apa este parțial direcționată, de o stație de pompare, în două cazane din fontă, în care este încălzită și apoi trecută, prin conductele de fontă, în căzile de scăldat, parțial pompate, parțial prin curgere liberă, rezervorul aflându-se în poziție superioară față de căzi, iar apa se scurge prin tuburi în căzile băii. Casa pentru cură balneară este construită din lemn și este formată din nouă încăperi de baie, dotate cu 18 căzi, făcute din tablă de fier. De asemenea, trebuie menționat faptul că a patra sursă, care se ridică în direcția nord-est, are două șuvoaie care nu sunt colectate, ci se scurg în râul Dorna. Piscina este acoperită cu un pavilion, care protejează apa de contaminare. În spatele acestui pavilion, se află un parc pentru oaspeții stațiunii, cu o suprafață de 1 jug și 1131 tați (T), care se desfășoară pe coasta unui deal și servește ca promenadă. Parcul a fost amenajat de Wandelbahn. Un salon de cură, un restaurant corespunzător, precum și extinderea casei de baie sunt cele mai urgente lucrări de care stațiunea are nevoie. O casă nouă, construită cu podea înaltă, cu un spațios salon, este locul de întâlnire pentru petreceri mai mari ale societății. Bogăția surselor minerale este demonstrată de măsurarea recent luată. Dintre cele trei surse de apă, care se scurg în bazin, debitul din mijloc a umplut o măsură în 15 secunde, cel din dreapta a umplut 2 măsuri în 45 de secunde, dar a secat prin deteriorarea conductei. A patra sursă a livrat și o măsură de apă în 15 secunde. Echivalând, se constată că prima sursă furnizează 240

măsuri într-o oră și, deci, 5.760 măsuri în 24 de ore. A doua sursă livrează aici 160 de măsuri într-o oră, deci 3.840 măsuri în 24 de ore. A patra sursă livrează, de asemenea, 5.760 măsuri în 24 de ore. Toate cele trei surse au, împreună, 15.360 măsuri… Apa este incoloră, pur transparentă, și depune un precipitat galben-ocru de fier, formând oxidul. Are un gust ușor acru, picant, gust de tartă. Greutatea acestei ape este, după Torosiewicz, de 1,00067, care este o circumstanță minoră. Cantitatea de săruri din această sursă relevă că, dacă este expusă la aerul atmosferic, o lungă perioadă de timp, se descompune cu atât mai mult, cu cât este mai lungă perioada, producându-se volatilizarea acidului carbonic, care este liantul oxidului de fier în apă, iar calciul carbonat se volatilizează, mai întâi, printr-o nuanță de galben murdar, apoi prin depunerea unui precipitat alb-cenușiu”[754].

1868: „O evreică mai că e botezată. Din Dorna, în Bucovina, ni se scrie o întâmplare despre o fiică a lui Israil, care, rezolvându-se a primi religiunea creştinească şi fiind, din această cauză, persecutată de coreligionarii săi, a cerut ajutorul dregătoriei politice; diregătorii au luat-o sub scutul lor, împlinind formalităţile recerute în astfel de cazuri şi au trimis-o, cu doi jandarmi, la preotul local, spre a o încreştina fără preget. Preotul local, din întâmplare, nu era acasă, ci la la o petrecere, de unde, deşi fu îndată chemat, totuşi n-a venit destul de timpuriu; coreligionarii amintitei fiice a lui Israil, folosindu-se de această împrejurare favorabilă, i-au slăbit convingerea, prin diferite promisiuni şi daruri, până ce au câştigat-o deplin, aşa încât, venind preotul acasă, a ajuns numai bine spre a primi, din partea evreicei, declararea că nu mai

[754] Ibidem

voieşte să se încreştineze. I se impută preotului, în mod caustic, că, să fi venit mai timpuriu, câştiga un suflet pentru creştinătate; de ar fi fost, la numita evreică, dorul de a se încreştina atât de arzând, ar fi putut aştepta şi ceva mai multişor, până ce va veni preotul, pe care nu-l scuzăm, însă se vede că nu-i era convingerea destul de tare, de n-a putut întâmpina smomiturile”[755].

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Câmpulung – **Dornawatra** cu Dornakilie (judecătorie), Dorna pe Giumalău, Dorna Candreni cu Coşna, Iacobeni, Cârlibaba Partea câmpulungeană, Poiana Stanpii cu Pilugani, Ciocăneşti”[756].

1886: „În ziua de 18 Iulie (1886), fiind timpul frumos… plecarăm o societate îndestul de numeroasă cu plutele, ca să vizităm Cheile, locul cel mai periculos al plutirei pe Bistriţa şi cel mai măreţ din măreţul curs al acestui şuvoi de munte… Cătră opt ore, plecarăm, deocamdată în trăsuri, până la Gura Negrei, unde ne aştepta pluta. Calea până la schele urma partea stângă a Dornei şi apoi a Bistriţei, de la vărsarea celei dintâiu în ea… Drumul merge chiar pe marginea râurilor, încât, la unele cotituri, zărea umbrele noastre fugind pe valuri; privirea, cu totul mărginită din partea stângă, se întindea pe dreapta, peste apele Dornei şi ale Bistriţei, până la Dealul Negru, care mărgineşte cursul lor cătră sud… Din dosul

---

[755] *Albina*, Nr. 99, Anul III, Viena, duminică 22 septembrie / 4 octombrie 1868, p. 3

[756] *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

lui se ridică mai şters, mai aburos, muntele Calimanul, pe al cărui pisc se întâlnesc, astăzi, hotarele a trei ţări, pe care natura le-a unit prin legătura unuia şi aceluiaşi popor, Bucovina, Ardealul şi România, dar pe care formaţiunile istorice le ţin despărţite în trei corpuri deosebite. Ajunşi la Gura Negrei, văzurăm, deodată, desfăcându-se, spre stânga, o parte din cursul Bistriţei, care străbate prin o vale largă şi măreaţă, mărginită, de ambele sale părţi, cu munţi înalţi, cari păreau a se întinde la o mare îndepărtare, înaintea noastră, prin muntele Rarăul, deasupra căruia se vedeau, albind ca două coarne uriaşe, Pietrile Doamnei. Pe malul drept al Bistriţei se ridică, în Moldova, nişte dâmburi de forme foarte curioase, ce păreau ca nişte întărituri de cetate, admirabil aşezate într-un mic şes ce le desparte de apă şi nişte munţi nalţi ce formează un fund al tabloului. Aceste dâmburi se numesc Bâtcele Urtoaei, din care se scurge, ceva mai la vale, pârâul Urtoaea. Pe malul stâng, în Bucovina, se ridică, în dreptul lor, Bârnărelul, coperit cu o pădure de brazi; dânsul îşi trage, ca şi Bârnarul din Moldova, numele de la bârnele ce se scot din brazii săi. Mai la vale de Bâtcele Urtoaei, începe a se înălţa masivul cel mare al Pietrosului, aşternut din trei trepte uriaşe. Cea din faţă, de lângă râu, este un dâmb, acoperit cu păşune, şi poartă, ca şi satul ce se întinde la poalele sale şi pârâul ce se scurge din el, numele de Rusca. Deasupra şi dedesuptul lui se înalţă, dintr-o vale, un al doilea cat de munţi, acoperit în mare parte cu păduri, numit Slapăţul; iar al treilea rând, cel mai îndepărtat, închide ca un cadru vaporos încântătoarele forme ce le cuprinde în braţele sale şi înalţă mult mai sus decât ele pleşuva sa titvă, până în norii ce-l brăzdează cu fulgerele şi torentele lor. Cât ţine lungul lanţ al munţilor

Pietrosului, pe dreapta râului, se înalţă, pe stânga lui, mai multe dâmburi mari, purtând numele de Bâtce, din cauza formei lor de moşoroale rotunde. Una din ele se numeşte Bâtca Vărăriei, din cauză că conţine cariere de var; alta poartă numele de Bâtca Dranca… După ce se sfârşeşte Pietrosul, începe lanţul Osoiului… Osoiul se sfârşeşte printr-un dâmb înalt, numit Bogolnicul… După Osoiul, încep munţii numiţi Sunătorii, probabil din cauza unui ecou, pe care nu l-am putut adeveri… După Sunătorii, încep Zăgărenii, cu pârâul cu acelaşi nume, la picioarele căruia se aşterne satul Moroşeni, care se întinde pe ambele maluri ale Bistriţei; ceva mai departe, dai de satul Călineştii, aşezat numai pe partea Bucovinei, în faţa muntelui cu acelaşi nume, pe când, pe partea Moldovei, înaintează lanţul Zăgărenilor. Cu cât ne apropiam de strâmtoarea de la Chei, cu atât clina râului devenea mai repede şi cursul apei mai pornit… Soarele nu se mai vedea, o răcoare pătrunzătoare te străbate şi, deodată, auzi un vuiet sălbatic şi îngrozitor, care-ţi îngheaţă sângele în vine. Ajunsem la Colţul Acrei… Dibăcia plutaşilor stă în aceea de a se feri de curentul cel drept şi de a cârmi pluta pe acel ce înconjoară dâmbul. Pluta noastră, fiind mare şi încărcată, era greu de mânuit. Chiar în cursul călătorie până aici, bătrânul plutaş, ce sta la cârma de dinainte, numit Toader Buzilă, care de 43 de ani îşi făcea viaţa pe apă, îmi spuse că pluta noastră era ca un car prea greu pentru nişte cai slabi, care, la vale, poate fi dată peste cap. Când intrarăm în repeziş, ambii plutaşi îşi încordară puterile, îndemnându-se cu glasul spre a putea abate pluta de la curentul cel drept… După mult necaz, plutaşii izbutiră a da, cu încetul, pluta în curentul încunjurător dâmbului… Pârâul Colbului, care vine în cascade, din

lăuntrul munţilor, aducea, cu un zgomot aproape mai mare decât al Bistriţei, slabul său tribut de apă reginei munţilor… Ajunşi la Gura Colbului, ne coborârăm de pe plute pe un tăpşan de iarbă, aşternută ca un covor pe marginea pârâului”[757].

1886, Vatra Dornei: „Chiar în spatele bisericii se află un stabiliment prietenos, încadrat de două străzi mari. Băile publice, încadrate de un parc, în care cântă mereu o trupă, sunt asaltate de evreice, romånce și nemţoaice, dar în principal de familii din Bucovina și din Moldova vecină. Vedem mai multor femei și fete frumos construite, în veşmintele lor tradiționale, care diferă de portul local. Ele poartă un fel de șorțuri strâmte, în față şi în spate, ca o catrinţă neagră, cu dungi, sau ca o splendidă catrinţă de un roșu cărămiziu, apoi o cămașă simplă, a cărei puritate este captivantă. Postura lor este liberă, leagănul lor este dincolo de munți. Ele aparțin Transilvaniei, de unde au adus fructe pentru vânzare. Șederea la Băile din Vatra Dornei se întărește cel mai mult la sfârșitul lunii august. Zilele sunt încă destul de calde în acest sezon, dimineața și seara revigorante, iar nopțile sunt foarte răcoroase. Vremea este constantă, se recomandă utilizarea unor izvoare și băi de fier. Se spune că apa Dornei este una dintre cele mai pure de pe continent, dar, din păcate, Băile au fost vizitate doar de cel mult 500 de persoane, în 1886. Acest lucru s-a datorat performanțelor slabe ale afacerilor și sezonului ploios, de șase săptămâni”[758].

---

[757] A. D. XENOPOL, *O călătorie la Dorna, în Bucovina*, în *Revista Politică,* Anul II, nr. 4 / 1 iulie 1887, pp. 13-16

[758] Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute,* Breslau 1887, pp. 81-93

În **1888**, la Dorna se prepar băile feruginoase în două institute: în **Institutul Fondului religionar ortodox-oriental**, care capătă ape minerale din izvorul de băut din sorgintea lui Valter şi a lui Saier, care sunt captate cu lemn şi a căror ape sunt duse la institut în ţevi de brad, şi în **Institutul medicului Binder**, care e nutrit de fântânile lui Otto şi a Amaliei”[759].

1890: „Călătorie la munte cu doamna Pia Brătianu şi familia sa. Persoanele ce întovărăşeau pe doamna Brătianu erau fiicele dumisale, doamna Sabina Cantacuzin şi domnişoarele Maria, Taţiana şi Pia, ginerele dumisale, dl doctor C. Cantacuzin, fiul dumisale, dl Ionel Brătianu, dl Iorgu Radu, prefectul de Bacău, fiul meu Alexandru şi eu, care, în urma dorinţei doamnei Brătianu, luasem însărcinarea destul de complicată de a călăuzi întreaga societate într-o regiune a munţilor foarte întinsă şi pe care nimeni, afară de mine, nu o cunoştea. Nu bine însă am ajuns la ***Cerdac***, jumătatea drumului între Slănic şi Târgul-Ocna, că nourii se risipiră şi un soare cald, lucitor înveseli pământul şi inimile noastre, iar când, înspre seară, am atins frontiera Bucovinei, la Iţcani, timpul luase un aspect de tot frumos şi nici un strop de nour nu se mai vedea pe cer. Funcţionarii austrieci, preveniţi de sosirea noastră, au fost de o politeţă extremă, au ridicat barierele, fără să ne cerceteze paşpoartele sau să ne facă cea mai mică revizie, şi, a doua zi, în zori de ziuă, după o noapte petrecută în vagoanele trenului cu care veniserăm, am plecat, în patru trăsuri, spre Dorna, pe frumoasa şosea care şerpuieşte printre munţi… pe la asfinţitul soarelui, am ajuns la Dorna-Vatra, staţiune balneară foarte frecventată în Bucovina, situată sub muntele

---

[759] REVISTA POLITICĂ, Anul III, nr. 16, 1 septembrie 1888, p. 10

Ouşorul, nu departe de punctul unde se împreună trei râuri plutitoare, Dorna, Neagra şi Bistriţa… La Dorna-Vatra am fost cu toţii găzduiţi în casa unui evreu bogat, cea mai mare şi mai bine mobilată casă din oraş; ni s-a servit o masă îmbelşugată, cu mâncări bune şi alese, şi, a doua zi, când i-am cerut socoteala, evreul a refuzat plata, zicând că a fost o onoare pentru el de a găzdui pe soţia primului ministru al României. Aşa se întorc lucrurile în lume. Medalia are totdeauna două feţe. A doua zi, în revărsatul zorilor, am plecat din Dorna-Vatra şi, după o oră de drum cu trăsura, am ajuns la Dorna Gura-Negrei, în România, unde, la malul Bistriţei, ne aştepta o frumoasă plută, împodobită cu crengi de brad, anume pregătită pentru noi. Acolo se adunaseră toţi locuitorii satului, precum şi cei din satele învecinate, Şarul-Dornei, Neagra-Şarului, Negrişoara, bărbaţi, femei, copii, cu preoţii şi primarii în frunte, pentru a saluta pe soţia şi pe copiii celui mai mare român din ţară, a cărui faimă străbătuse până în adâncul munţilor”[760].

1896: „În cadrul ședinței din 30 iunie, l. J. au fost dezbătute următoarele teme: 1). Opinia experților cu privire la deschiderea unei staţiuni de cură în Dornawatra, recent construită de Direcția cezaro-crăiască a fondului religios greco-oriental, în ceea ce privește utilizarea noii versiuni a direcției menționate în Dornawatra și Pojana Negri de către consilierul instanței, prof. Dr. Ernst Ludwig, care a examinat chimic sursele de fier, în scopuri terapeutice (referent: consilier guvernamental de stat, Dr. Kluczenko).

[760] Gane, N., *Zile trăite*, Iaşi 1902, p. 230-237

2). Opinia experților cu privire la revizuirea propusă a Farmacopeei Austriei, Edit. VIII (referenţi: S. R. Dr. Lazarus și S. R. Prof. Dr. Pribram)”[761].

1896: Deşi stabiliţi, în număr mic, la Vatra Dornei, încă din 1774, evreii ajung să aibă o comunitate a lor abia în 1896, deşi, conform recensământului din 1880, ei erau în număr de 494, dintr-un total al populaţiei de 3.980 locuitori. Evreii se ocupau cu prelucrarea şi vânzarea de alimente (Sachter, Paecht, Rauchwerger şi Goth), cu administrarea hotelurilor, Hotelul comunal fiind arendat lui Mathias Neumann, Hotelul Central, lui Faust şi Drach, iar Hotelul Runc şi Hotelul Habsburgic, lui Nachum Braunstein. Prima şi singura tiparniţă din Vatra Dornei a aparţinut lui Pinkas Rosenstrauch, iar mai târziu, fraţilor Schaffer. Cel mai important industriaş evreu era Natan Klipper, urmat îndeaproape de evreii care, sub auspiciile Mitropoliei Bucovinei, Tăiau pădurile şi, după ce le prelucrau în fabrici, le exportau, aceştia fiind Schaje Pistiner, fraţii Schieber, Jakob Druckmann Mosses Paecht şi Aharon Katz. Din Consiliul Orăşenesc făceau parte şi evreii Schloime Pistiner, Jankel Druckmann şi Meschulem Druckmann. Din rândul funcţionarilor guvernamentali făceau parte şi judecători evrei Rubinsohn, Drach şi Wender, oficialii Rubin, Pollak, Gershon Greif, în biroul fiscal fiind angajat H. Kassner, iar ca oficianţi poştali, F. Salzinger şi Max Frucht. Avocaţi au fost Gabriel Hauslich, Lipowitz, M. Dollberg, Kessler, Hochstaedt, E. Koenig, F. Schaffel, Isidor Hauslich, A. Langhaus, S. Rubinger şi M. Rosenstrauch. În Staţiunea Balneo-Climaterică lucrau medicii evrei Loebel, Antler, Berg-

---

[761] Daimer, Dr. J.; Netolitzky, Dr. A., *Das Österreichische Sanitätswesen,* VIII Jahrgang 1896, Wien 1896, p. 298

mann, Blechner, Bronstein, Druckmann, Gottlieb, Greif, Gruenfeld, Hart, Scheid şi Wohl, precum şi dentistul Mohr.

1896: În urma alegerilor comunale din 15 iunie 1896, au beneficiat de sufragii, în Corpul III, George DEAC, Vasile DEAC, Toader ODOCHIAN, Vasile OLAR, Ioan alui Axenti NEGRI, Simeon IRINAR, Sava SPÎNUL şi Daniil VLEJUL; în Corpul II: Fridrich WORLACZECK, Mihai POP, Iacob ODOCHIAN, Iacob DRUKMAN, Samuel MEHLFARBER, Michail WLODKOWSKI, Berl TAUBER şi Leib ZUKERMAN; în Corpul I: George ISECESCUL, Dr. Iosif WOHL, Adolf APPEL, Antschel IACOB, George BALMOŞ, Pintea TÂRNAVEANU, Aron KATZ şi Mes. DRUKMAN[762].

1898: „Duminică, în 20 Februarie nou, a fost la Dorna o adunare de alegători. Începutul, precis la orele 3 d. m. La ordinea zilei era discursul – dare de seamă asupra situaţiunei politice, asupra organizării partidului naţional şi programul de acţiune pentru viitor, rostit de dl deputat Dr. George Popovici (istoric, dar poezia o semna cu pseudonimul calamburistic **T. Robeanu**, adică *Te robea, nu?* – n. n.). S-au făcut cele mai întinse pregătiri pentru primirea vrednică a distinsului deputat al nostru”[763].

1898: „Vechile trotuare de lemn au dispărut şi avem plăcerea de a păşi pe trotuare de piatră. „Curat ca în Europa”, a exclamat cuconul Ştefanachi. Şi, în adevăr, faptul acesta dă Dornei o poleitură urbană. O novitate atrăgătoare, aş putea zice impozantă, prezintă edificiile cele noi, ridicate în faţa stabilimentelor balneare, cu banii

[762] GAZETA BUCOVINEI, Nr. 55/1896, p. 3
[763] *Tribuna Poporului*, Nr. 27, 19/20 februarie 1898, p. 129

Fondului Religionar. Feeric apare, în cadrele panoramei încântătoare, elegantul salon de cură, cu cafeneaua drăgălaşă şi cu ospătăria seducătoare, apoi pomposul hotel al Fondului… Faţa de către grădină a câştigat imens, prin o mică creaţiune de horticultură, o idee bine realizată a grădinarului Fondului, a domnului Boariu, transilvănean de origine. Muzica cântă, actualmente, de trei ori pe zi. În anul trecut, scăldau valurile ei armonioase auzul nostru numai de două ori. Dimineaţa şi seara, e promenadă, ca înainte, dar la amiază, între orele 11 şi 1, orchestra concertează în pavilionul Falkenhayn, din faţa salonului de cură. Sărmanul Falkenhayn! De mult doarme el, uitat, în cripta familiară a unei capele, în Austria de Jos. Numai în fericita Bucovină numele său trăieşte şi e onorat… Reuniune e în fiecare săptămână, în salonul de cură. Afară de această reuniune, mai e concert, o dată sau de două ori pe săptămână, la Hotelul Comunal. Apoi mai vin unele variaţiuni, care întregesc plăcut lista stereotipă. Astfel, un tânăr virtuos român a dat, nu de mult, un concert (pe vioară) în sala cea mare a Fondului. Altădată, comitetul oaspeţilor a aranjat o petrecere pe Runc. Chiar ieri, comitetul Cabinetului de lectură „Sentinela” a aranjat o mare petrecere populară, tot pe Runc. Petrecerea a avut o reuşită foarte frumoasă. La finea acestei săptămâni, va sosi aici, aşa se speră, muzica militară din Cernăuţi… Familii române sunt foarte puţine, în anul acesta, la Dorna. Voi cita acele pe cari le-am întâlnit la promenadă. Am remarcat, mai întâi, pe venerabilul nostru deputat, Dr. Ioan Ţurcan, cu soţia, apoi pe dl consilier consistorial şi prezident al Societăţii pentru cultură şi literatură, dl Dionis cav. De Bejan, cu familia, pe dl consilier D. Isopescul, dl profesor Cosovici, dl consilier guvernial N.

Balmoş, doamnele Adriene Şandru şi Aurora C. Popovici, dl consilier de administraţiune O. Ţurcan, cu familia şi alţii. Dintre străini, notăm pe prezidentul ţării, baronul Bourguignon, cu familia şi cu întregul stat major guvernial (curat ca în anul trecut, înainte de alegerile crâncene; numai Pompe lipseşte), constătător din domnii consilier Balmoş, consilier Kluczenko, consilier Barleon, cu familia, apoi dl consilier aulic Szymonowicz şi alţii. E de notat că şi Candrenii se bucură, în anul acesta, de o frecvenţă mai mare. Acolo petrec dl profesor Cărăuş, dl director C. Mandicevschi, dl inginer Gregor, dl căpitan Hadler”[764].

1899: „**Permutări**: Avocații Dr. Ludwig Eichhorn, în Teplitz, după Bilin; Dr. Emanuel Podubecky, în Königl; Weinberge, la Praga; Dr. Josef Hurtig în **Dorna Watra**, de la Suceava; Dr. Moriz Kornblüh, în Freistadt (Silezia), de la Mährisch-Ostrau; Dr. Isidor Diamant, în Stryj, de la Bóbrka; Dr. Heinrich Horn, în Viena, de la Gars. Ger. Bez. Horn“[765].

1899: „**Numiri**, în ceea ce privește **judecătorii regionali**: Ernst Mandyczewski, din Dorna Watra, pentru Suceava... Cornel Kisselitza din Suceava, acolo... Dr. Emanuel Dresdner, din Cernăuţi, acolo... judecătorul de district Emil Orobko, din Sadagura, pentru Cernăuţi... Emil Prokopovici, din Suceava, în Suceava... judecătorul de district Elias Dan, din Coţman, în Suceava. Cu privire la judecătorii regionali în calitate de judecător de district: Julian Curkowski, din Sadagura, în Zastavna, Simeon Wydyniwski, din Sorojineţ, în Dorna Watra, Elias Sema-

[764] PATRIA, Anul III, Nr. 306 din 4/16 August 1899, pg. 1
[765] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XV. Jahrgang 1899, Wien 1899, p. 141

ca, în Cernăuţi, din Solca... Hippolyt Calindescu, din Rădăuţi, în Dorna Vatra, Johann Stefanoeicz, în Cernăuţi, din Vijniţa, Emil Tomorug, în Dorna Watra, din Sadagura şi Georg Tarnawski, în Suceava, din Coţman“[766].

1899: „Pe lista avocaților au fost înscrişi următorii: Dr. Nikolaus Wassilowski, cu domiciliul în Dorna Watra“[767]. „Permutări: Avocatul Dr. Ernst Anastasius Fein, în Dorna Watra, de la Cernăuţi“[768].

1900: „Casă naţională în Dorna. În Dorna (Bucovina), s-a proiectat, de Cabinetul de lectură ‚Sentinela” de acolo, zidirea unei case naţionale. Lucrările se vor începe la 15 aprilie 1900 şi, astfel, Dorna va avea, încă în acest an, în hotarele sale, o prea frumoasă casă naţională”[769].

1901, dialectologul Gustav Weigand: „În dimineața zilei de 19 august 1901, am vizitat binecunoscuta stațiune balneară Dorna-Vatra, cu hoteluri elegante, cu o instalație de băi și facilități, dar în restul sezonului, locația nu este nicăieri atât de drăguță, pe cât ar trebui să vă așteptați. După câteva ore de ședere, am mers pe valea largă, în creștere lentă pe lângă apa Dornei, iar până în seară, am ajuns la hanul din Poiana Stampi, care era foarte singur, lângă biserică. Alături, se află primăria, școala și casa unui țigan. În jur este pajiște și pădure. Casele ţăranilor sunt împrăștiate, unele dintre ele la

[766] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XV. Jahrgang 1899, Wien 1899, pp. 255, 256
[767] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XV. Jahrgang 1899, Wien 1899, p. 311
[768] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XV. Jahrgang 1899, Wien 1899, p. 341
[769] *Tribuna Poporului*, Nr. 57, Anul IV, Arad, joi 23 martie / 5 aprilie 1900, p. 3

câteva ore depărtare. În această singurătate cu un climat aspru, cum este de așteptat, la 1.000 m altitudine, oamenii trebuie să petreacă ierni lungi și severe. Preotul, a cărui casă se umpluse cu copiii rudelor sale, care și-au petrecut vacanța acolo, a fost foarte mulțumit de vizita mea și a regretat că voi pleca mai departe, în dimineața următoare,într-o zi de duminică. Înainte de asta, am avut ocazia să fac poze și să studiez limba. La prânz, am ajuns la înălțimea trecătorii Bârgău, de peste 1.200 m înălțime, și ne-am odihnit, la prânz, în cabana patetică a unui supraveghetor al şoselei, unde am avut ocazia să cunosc dialectul din Tihuţa, sat din apropiere”[770]. În Vatra Dornei, a cântat, pentru savantul german, Sava Pizdeali (56 ani).

1903: „Liga țăranilor români din Bucovina împotriva alcoolului. Din pricina numărului enorm de birturi, ţinute, peste tot, de evrei, alcoolismul face în Bucovina ravagii înfricoşătoare. Dar, de câtva timp, datorită eforturilor inteligente ale excelentului cler ortodox din această provincie, există o mișcare semnificativă împotriva alcoolului. Această mișcare este peste tot considerabilă printre românii din districtele Rădăuți, Suceava, Gura Humorului și Câmpulung. Țăranii s-au formal, în fața preoților, să nu mai bea băuturi spirtoase și n-au mai băut. În unele locuri, îngroapă solemn țuica, împreună cu preoții. În Vatra Dornei, alcoolul are chiar un mormânt foarte drăguț, pe care toți vizitatorii băilor din această localitate au putut să-l vadă (A Dorna Watra l'alcool possède même

---

[770] Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

un très-joli tombeau que tous les visiteurs de bains de cette localité ont pu voir)"[771].

În **1903**, cu ocazia unei colecte pentru Internatul român de băieţi ort. or. din Siret, organizată se secretarul primăriei, Georgi I. BOTEZAT, sunt menţionaţi pe listele de subscripţie următorii locuitori ai localităţii Vatra Dornei: Maria CONSTANTINOVICI, Eugenia BARANOVSCHI, Efroim FLEISCHER, George SPÂNUL, Mehmet Abdulrahman KESSOGLU, Iancu CARAPEŢ, Dawid ZUKERMANN, Sigmund WOLFER, Emil LEWICKI, Solomon CAHAN şi Tit AVRAAM[772].

1904: „Vatra, înzestrată cu strade pietruite şi împodobite cu cheiuri, e un mare centru evreiesc, numai evreiesc. Otelul comunal, clădit din banii unui proces câştigat de târgoveţii români, e ţinut de Evrei. Ei au şi băile Dornei, la care vin mai mult Evreii din România şi Bucovina. Ei au birjele care duceau, odată, când nu ajunsese linia până aici, la Iacobeni, ci casele lui de lemn, la Valea Putnei, aşezări mărunte de Munteni. Şi astăzi aceste birje înaintează în Ardeal până la Bistriţa. Drumul se înfundă în munte prin Cândreni şi Poiana Stampei, printre căsuţe, biserici de lemn ale Românilor şi propinaţii evreieşti. Românii şi câte o ceată de Ruteni – cari nu lipsesc nici pe aice – străbat drumul din vale. Ţigani poposesc pe la crâşme. Păduri dese, foarte bine ţinute, te înconjură pe alocurea"[773].

1904: „Bucovina, o țară preponderent păduroasă și muntoasă, are bălți, printre care se numără şi nume-

[771] Verax, *La Roumanie et les juifs*, Bucarest 1903, p. 350
[772] DEŞTEPTAREA, Nr. 12/1903, p. 5
[773] NICOLAE IORGA, *Neamul românesc în Bucovina*, Bucureşti 1905, p. 69.

roase mlaştini de înălțime. Acum încep să le exploateze, la fel cum s-a întâmplat, cu mult timp înainte, în Galiția. Turba este extrasă pe scară largă în multe zone din Galicia, cum ar fi în Korsow, în estul Galiției, unde se folosesc utilaje, și în Bucovina se dorește să se acorde o atenție deplină folosirii mlaştinilor din munţi, în scopul valorificării turbei. Nu trebuie să uităm că Bucovina are și o staţiune balneară, la Dorna-Watra, care este mobilată cu tot luxul și confortul”[774].

1904: Printre absolvenţii cu doctorat ai Facultăţii de teologie greco-orientală a Universităţii Francisco-Josephniene din Cernăuţi[775], se numărau şi dornenii: Georgescu Demeter, în 1886, preot în Vatra Dornei / Hauslich Isidor, în 1882, avocat în Vatra Dornei / Vasilovski Nicolaus, în 1894, avocat în Vatra Dornei / Appel Adolf, în 1885, G. Adj. i. P în Vatra Dornei / Calinescu Hippolyt, în 1886, şef de district în Vatra Dornei. / Acest şef de district (raion), deci un fel de prefect (şef al Consiliul Curții de Stat din Dornawatra), pe nume Hypoplit Calinescu, prin Preaînaltul ordin cezaro-crăiesc al Majestăţii Sale Apostolice, Franz Iosif din 29 august 1904, avea să primească, la recomandarea Asociației pentru construcții și administraţie din Viena, cea mai înaltă distincţie care se conferea ofițerilor și funcționarilor, Crucea de Cavaler al Ordinului Franz Joseph[776].

---

[774] Klein, Hermann Joseph, *Jahrbuch der Astronomie und Geophysik*, XIV Jahrgang 1913, Leipzig 1904, p. 335

[775] Norst, Dr. Anton, *Alma mater Francisco-Josephina*, Czernovitz 1900, pp. 122, 125 şi 127

[776] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XX Jahrgang 1904, Wien 31 August 1904, Stuck XVI, p. 270

1904: Călătorind, în vara anului 1904, din Ardeal, spre Putna, pentru a participa la „Serbarea din 3/16 iulie”, Dr. Valentin Drăgan a lăsat după sine o interesantă mărturie despre Bucovina acelor vremi. „Trecând pe la Năsăudul plin de amintiri de şcoală şi pe la „bogata şi tarea cetate a Bistriţei, care se înflora de mândrie săsească supt stăpânirea moldovenilor”, am ajuns, peste Bârgău, la Măgura înaltă, ale cărei înălţimi nu lasă locomotiva să împreune două ţări surori, despărţite după calapodul „*Divide et impera!...*”. începem a urca pe „*Via Francisca*”, drum curat ca o panglică albă, în răcoarea munţilor, prin codrii plini de susur, de zuzăt şi de şoapte. De-o parte şi de alta a drumului se desfăşură priveliști romantice. Păduri întinse de brad, risipite pe văi sau pe coastele munţilor, umplu aerul de un miros binefăcător. Timpul nu ştii cum trece, urcuşul nu ştii cum se face, drumul nu ştii cum se scurtează, că totul e aşa de blând şi aşa de plin de farmec, că ai dori să mergi mereu pe această cale şi capăt să nu mai aibă! Nu peste mult suntem în ţara de vechi păduri frumoase, de culmi rotunjite, de văzduh limpede, care se desface după trecerea Măgurii, în Bucovina, ţara mândră a fagilor. Şi am ajuns la **Vatra Dornei**. Cum dăm, de pe strada Transilvaniei, pe cea Domnească, vedem scris în ţigle, cu litere mari vorbele: „Hai să dăm mână cu mână, / Cei cu inimă română!”. Mai încolo, dăm de Palatul Naţional, Primăria, apoi Şcoala poporală, Otel comunal. Nu ştii ce sentiment de adâncă, neaşteptată bucurie îţi umple inima şi te înviorează. Şi ochii sorb literele româneşti. E ca şi cum atunci ţi s-ar lumina, deodată, că fiinţa neamului tău e mult mai puternică şi mai intimă, decât o credeai, că limba şi dulcea doină strămoşească răsună cu mult mai

departe... Şi ţi-e drag să ştii că oamenii aceia bine făcuţi, cu plete şi privirea blândă, sunt fraţi de ai tăi, vorbesc şi simt ca tine. Era o zi aşa de frumoasă! Peste Vatra zâmbeau blândele raze ale soarelui. Profităm şi noi de ocazie şi vizităm băile de un aranjament modern, dar cercetate aproape numai de „Unsere Leut”. Avea drept Eminescu, cu a lui „Din Boian, la Vatra-Dornii, / A umplut omida cornii”. Peste câteva ore, plecăm, cu trenul, mai departe, pe drumul interesant şi din punct de vedere al ştiinţei tehnice, deoarece locomotiva, până la un loc, tot urcă gâfâind, printre păduri de brazi, care îşi înalţă fruntea până în nori. Munţii stau atât de fragezi şi de verzi, fereastra cupeului e deschisă şi mirosul frunzişului năvăleşte înlăuntru; clopotele unei turme sună peste munţi. De o parte **a** trenului se înalţă stânci puternice şi se pierd în văzduh vârfurile înalţilor brazi. Pe alocuri, colţuri de stânci stau ameninţătoare, parcă ar voi să cadă pe vagoane. Jos, în vale, străluceşte râul şi ramuri de fagi şi risipă de flori în aceasta caldă ţară a umbrelor şi a izvoarelor”[777].

1906: „Societatea „Scutul copiilor orfani“ în Dorna. Una din cele mai filantropice fapte ce le-au săvârşit, până acum, românii este, pe lângă crearea internatelor şi a azilelor, şi înfiinţarea Societăţii „Scutul copiilor orfani” din Dorna. Societatea aceasta a fost creată înainte de trei luni şi scoposeşte întreţinerea şi creşterea copiilor sărmani, care n-au mai mult fericirea să aibă părinţi. Tânăra societate întreţine deja doi orfani, la Şcoala profesională din Câmpulung, şi sprijină cu haine şi cu rechizite

[777] Drăgan, Dr. Valentin, *Serbarea de la Putna – 3/16 iulie 1904*, în *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 144, Anul LXXVII, Braşov 3/16 iulie 1914, pp. 1, 2

pe mulţi elevi de la Şcoala poporală din Dorna. Pentru societatea aceasta şi-au câştigat multe merite domnul secretar Aleco Popovici şi domnul notar Dr. Minodor Bendevschi. Înainte, cu Dumnezeu!”[778].

1906: „Din incidentul permutării domnului consilier la tribunal c. r. Ipolit Calinescu, de la Dorna, la tribunalul din Cernăuţ, au aranjat funcţionarii tribunalului din Dorna, la 28 Octoinvre st. n. 1906, un banchet festiv, la care a participat un public numeros, compus din persoanele marcante ale întregului district. Şirul toastelor l-a deschis dl secretar la tribunal c. r. Alecu Popovici, căror le-au urmat discursurile domnilor comisar c. r. Lindes, ca reprezentant a prefecturii c. r. din Cîmpulung, adv. Dr. Vasilovschi, consilier la trib. c. r. Meixner, exarh gr. or. Sbiera, director la şcoala poporală Grigorovici, primar G. Deac, gospodar Ştefan Forfotă etc. Toţi oratorii au accentuat, cu cuvinte elocvente, însuşiile eminente ale jubilantului ca preposit judecător, coleg, amic, fiu demn al naţiunii, persoană deosebit de activă spre binele comun, amic al şcolii, bărbat gentil etc. Participanţii la banchetul acesta s-au petrecut în dispoziţiunea cea mai animată până în zori de zi. Marţi, în 30 Octomvre s. n. 1906, a aranjat, tot în onoarea numitului domn şi a prea stimatei sale doamne, casinul din Dorna o serată cu dans, la care a participat întreaga inteligenţă din Dorna. Petrecerea aceasta a reuşit aşişderea deosebit de bine, părăsind participanţii sala de dans chiar în zorile dimineţii. Miercuri în 31 Octomvre st. n. a. c., a plecat dl consilier Calinescu, cu familia sa, din Dorna, părăsind locul activităţii sale deosebit de rodnice, de 7 ani. La staţie, s-a întrunit

[778] *Apărarea Naţională*, Nr. 7, Anul I, Cernăuţi, duminică 28 octombrie stil nou 1906, p. 4

toată inteligenţa din loc, spre a-şi lua rămas bun de la numitul domn şi de la prea stimata sa doamnă. Districtul tribunalului din Dorna are cauză să-i păstreze domnului consilier Calinescu, care a fost unul din cei mai activi funcţionari ai tribunalului şi care s-a întrepus pentru binele comun, o memorie bună. Mai ales însă pentru naţiunea romînă, al cărei fiu deosebit de demn este dl consilier Calinescu, învolvează strămutarea Domnie Sale din Dorna o pierdere mare”[779].

1906: 31 octombrie 1906: „Prefectul, dl conte Francisc Bellegarde, numit de către popor „Tata muntenilor”, a părăsit, în 20 octomvrie a. c., în cea mai mare tăcere, oraşul Câmpulung şi, precum ne vestesc unele ziare germane bine informate, nu se va mai reîntoarce la Câmpulung, ci va fi ataşat unei secţii în ministerul din Viena. Prin plecarea contelui Bellegarde de la postul său de prefect districtual, pierde populaţiunea română de la munte pe unul din acei amploiaţi care a avut vecinic înaintea ochilor numai înaintarea mult asupritului şi părăsitului popor românesc. De când a intrat Bucovina în stăpânirea Austriei, încă n-a avut poporul român (erau şi prefecţi români) din vechiul ocol moldovenesc un prefect mai priincios, sincer, milos şi, înainte de toate, un scutitor aprig şi dezinteresat al drepturilor poporului român, decât Contele Bellegarde. Cunoscând bine limba română, a intrat cu poporul român în contact mai aproape şi nu odată a vizitat pe munteni în colibele lor, ca să audă de la popor nemijlocit jalbele şi durerile lor, spre a le putea asana. Fiind, în anul 1904, o secetă mare în munţi – şi fiind poporul în mare pericol şi perind vitele de foame – a

[779] *Apărarea Națională*, Nr. 11, Anul I, Cernăuți, duminică 11 noiembrie stil nou 1906, p. 3

adus contele Bellegarde multe sute de coreţe de păpuşoi şi multe vagoane de fân, la Câmpulung, împărţindu-le, prin amploiaţii săi, între sărmanul popor. Atunci a cheltuit filantropul conte, din banii săi proprii, multe mii de coroane”[780].

1906: „În oraşul Vatra Dornei s-au finit, de vreo doi ani, pertractările pentru înfiinţarea unei şcoli pentru ucenici (Gewerbliche Forsbildungsschule), dar, cu toate opintirile factorilor locali, totuşi încă nu s-a deschis şcoala aceasta. Este lucru de mirare cum că referentul de la guvernul ţării lasă baltă aceasta afacere urgentă, ştiind prea bine că forul cel mai înalt şcolar favorizează înfiinţarea numitelor cursuri speciale. Nu cumva se zădărniceşte înfiinţarea numitului curs numai de aceea fiindcă limba de propunere are să fie, pe lângă cea germană, numaidecât şi cea română?”[781].

1907: „Din Dorna, primim ştirea că, la adunarea conchemată de A. Onciul şi Lupu, în 14 februarie 1907, au participat nu multe mii de alegători, precum anunţă o telegramă din „Buk. Nachrichten”, ci numai vreo 300 de persoane, între care 50 % femei, iar restul, lucrători cu feţele inbojurate de rachiul consumat. Ca prim orator a vorbit dl Florea Lupu, care urma constatării că creierii lui Aurel Onciul cumpănesc mai mult decît cei ai tuturor deputaţilor din parlament, propune pe acesta de candidat. Mulţimea extaziată, prin alcolul consumat, întâmpină propunerea aceasta cu aclamaţiuni frenetice”. Onciul promitea că va promova o lege „prin care să se stabilească

---

[780] *Apărarea Naţională*, Nr. 8, Anul I, Cernăuţi, miercuri 31 octombrie stil nou 1906, p. 8

[781] *Apărarea Naţională*, Nr. 14, Anul I, Cernăuţi, joi 22 noiembrie stil nou 1906, p. 3

ca, în viitor, să nu mai poată fi vândute gospodăriile ţărăneşti, fie ele cât de îndatorate”. Iar după miting, cică, în bună tradiție românească, „au fost consumate mai multe vedre de rachiu şi vreo câteva hectolitre de bere”[782], berea urmând să-i aducă votul dornenilor, dar nu şi pe cele ale întregului district.

1907: „Cine e Bellegarde acesta, care a putut obţine un succes atât de frumos, în cel mai conştient cerc electoral românesc?” [783], întreba retoric, iar un răspuns nu s-a dat nici până astăzi, revista ieșeană *Viața românească*, în vara anului 1907, după ce căpitanul districtual (prefectul) din ținutul Câmpulung – Dorna, fără să-și depună candidatura, dar fiind de acord să o primească, dacî va fi ales, și-a zdrobit contracandidații, obținând 4.653 de voturi, „democratul” Aurel Onciul primind doar 2.755, iar Teodor Ștefanelli, ca lider al celor care l-au trădat pe Bellegarde, „într-un mod de tot necalificabil şi nedemn, **încercând să aţâţe spiritele pentru contele Bellegarde**”[784], a primit doar 1.014 voturi”. Şi totuşi, la Vatra Dornei, precum în întreg ţinutul, Bellegarde a obţinut doar 254 de voturi, în vreme ce Aurel Onciul câştiga alegerile dornene, nu şi pe cele districtuale, cu 622 opţiuni[785]. Deşi ales şi devenit membru al Parlamentului din Viena, unde s-a dovedit a fi mai român decât românii, Bellegarde şi-a depus mandatul, în 2

---

[782] *Apărarea Națională*, Nr. 16, Anul II, Cernăuți, miercuri 20 faur stil nou 1907, p. 2

[783] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească*, Volumul V, anul II, Iași 1907, p. 305

[784] *Apărarea Naţională*, Nr. 21, Anul II, Cernăuţi, joi 21 martie stil nou 1907, p. 2

[785] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească*, Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

noiembrie 1910, şi, deşi „sunt vreo câteva persoane în ţară care ţin morţiş la realegerea lui, chiar cu riscul de-a aduce o sciziune în sânul singurului partid român, care abia s-a înfiripat. Contele Bellegarde e cel dintâi care nu vrea să admită ca să i se facă silă (adică să fie obligat – n. n.) şi **declară categoric că nu primeşte mandatul** la nici un caz”[786].

1907: „Informații și reglementări pentru stațiunea de sănătate Dorna-Watra. Odată cu ordonanța guvernului Țării Bucovina din data de 26 mai, anul I al L. G. bl. nr. 32, datele și termenele care trebuie respectate pentru stațiunea balneară Dorna-Watra, în acord cu Curtea Regională Superioară din Lvov, au fost date exact în modul următor: / § 1). Dacă un apartament este închiriat, pe termen nelimitat, de către un străin din Dorna-Watra, pentru uz sau altfel pentru o ședere temporară, contravtul poate fi reziliat în orice moment, atât de către chiriaș, cât și de proprietar, sub rezerva unei perioade de preaviz săptămânal. / § 2). Dacă apartamentele sunt închiriate, în mod explicit, săptămânal sau zilnic, în primul caz trebuie să existe întotdeauna o perioadă de preaviz săptămânal, în al doilea caz, o perioadă de preaviz de 24 de ore. / § 3). În primul caz al § 2)., săptămâna de încetare trebuie să urmeze exact săptămâna trecută de închiriere. Săptămâna de închiriere este calculată din ziua în care începe răspunderea de plată pentru apartamentul închiriat Dacă anularea are loc pe parcursul săptămânii de închiriere, aceasta este considerată ca și cum ar fi fost anulată doar la sfârșitul acestei săptămâni. Săptămâna este calculată a șapte zile. / § 4). Evacuarea se va efectua cel târziu la

[786] *Tribuna*, Nr. 225, Anul XIV, Arad, miercuri 2 noiembrie nou (20 octombrie vechi) 1910, p. 5

amiaza zilei următoare încheierii. / § 5). În măsura în care instrucțiunile de mai sus nu conțin dispoziții mai detaliate, trebuie să se aplice dispozițiile legale generale. Instrucțiunile de mai sus se aplică numai în această măsură, întrucât nimic altceva nu a fost convenit contractual între părți. / § 6). Ordonanța actuală devine efectivă în ziua publicării în monitorul de stat și în fișa ordonanțelor. În același timp, Anunțul din 24 iulie 1898, Nr. 14802 (L. G. u, V. Bl. Nr. 23) a emis regulamentul de închiriere și de mutare a stațiunii de sănătate Dorna-Watra[787],[788].

1908: O reclamă a Băilor din Vatra Dornei, publicată în *Wiener Almanach* pe anul 1908, la Viena, reclamă pe care m-am străduit să o traduc cu adaptări cât de cât acceptabile (pricepătorii adevăraţi au la dispoziţie şi reclama originală), sugerează atmosfera austriacă a renumitei Case de Cură din Bucovina, administrată, în 1907, când s-a tipărit almanahul, de medicul imperial Arthur Loeblin, care scosese pe piaţă, şi pentru cură, dar şi pentru şpriţ, o apă minerală carbogazoasă, probabil prima de acest tip şi care se numea „Dornaer Ludwigsquelle". Almanahul, cu un interesant colaj al membrilor casei imperiale pe copertă, dominat de statura de bunic cumsecade a „drăguţului de Împărat" Franz Iosif, încă mai sugera şi promova ideea unei unităţi prin diversitate a Europei Centrale şi, tocmai de aceea, cred că ar merita pe deplin atenţia istoricilor care ştiu cu adevărat limba germană. Pentru că o lucrare relaxată, sărbătorească şi aproape deloc politizată, cu excepţia unui „Kaiserlied", compus de Wilhelm von Waldstein, pe versuri de Karl Werwart, şi a

---

[787] Mitgeteilt im J. M. V. Bl. 1898, S. 236

[788] *Verordnungsblatt des k. k. Justizministeriums*, XX Jahrgang 1904, Wien 19 August 1904, Stuck XV, p. 247

câtorva poezii omagiale – aşa cum se întâmplă întotdeauna şi în toate împărăţiile. Iată reclama Băilor din Vatra Dornei: / **„Ape carbogazoase, cea mai puternică baie de nămol. Cură cu apă rece. / Bucovina „DORNA" Bucovina / Sezon: 1 iunie - 30 septembrie. /** Trenul de munte Hatna-Dornawatra. // În două pavilioane de baie, băile sunt administrate conform celor mai moderne sisteme. / Băile de minerale bogate în acid cobaltic sunt deosebit de eficiente pentru bolile de inimă și băile cu nămol, pentru calcifierea gelurilor. / Cure de lapte, zer și dietă. / Casa de cură conține săli de mese elegante, cafenea și concerte. Sală de biliard, de lectură, de jocuri și muzică. / Restaurantul Casei de Cură este administrat de un profesionist dovedit. / Pe lângă numeroase apartamente și hoteluri private, două elegante hoteluri de cură, mobilate confortabil, sunt disponibile, la prețuri moderate. / Linie cu sursă înaltă. Canalizare, iluminat electric. / Concerte cu muzică de fanfară a Regimentului din Bistriţa, tenis pe iarbă, joc de crochet, pistă de biciclete, excursii în zonă cu mașina, cu calul și cu pluta. / Rezervări Administraţia cezaro-crăiască a Băilor din Dorna și camere rezervate la cerere. / Baia cezaro-crăiască și curele sunt administrate de medicul consiliului imperial Dr. Arthur Loeblin, în Dorna. / Prețurile curei și a apartamentelor sunt reduse semnificativ în iunie și septembrie. / Acidul alcalin natural „Dornaer Ludwigsquelle" s-a dovedit excelent ca băutură dietetică de masă în o mare varietate de afecțiuni catariene și este, de asemenea, deosebit de potrivit pentru amestecarea cu vinul. / Comenzile pentru „Dornaer Ludwigsquelle" pot fit trimise la Administraţia cezaro-crăiască de Cură, în Dorna"[789].

---

[789] *Wiener Almanach fűr das Jahr 1908,* Wien 1907, p. 374

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Dorna-Vatra**, târg, situat la vărsarea râuleţului Dorna în Bistriţa Aurie, districtul Câmpulung. Are o suprafaţă de 169,89 kilometri pătraţi, cu peste 5.000 de locuitori, care, afară de un număr oarecare de evrei şi germani, sunt toţi români şi de religiune ortodoxă. Comuna se compune, afară de târgul Dorna propriu-zis, încă din cătunele rurale: Argestru, Dorna pe Giumnlău, Buliceni, Călineşti, Chilia, Gheorghiceni, Rusca, Gura Negrii, Haşu Moroşeni, Popenii, Roşu şi Şarul Dornei. Este străbătut de marele drum carpatin (Şoseau Franciscană – n. n.) şi e şi staţie a drumului de fier local Hatna-Câmpulung, cu prelungirea până la Dorna. Dorna-Vatra este centrul unui ocol judecătoresc, având judecătorie, percepţie, 2 şcoale cu câte 6 clase (deci circa 360 şcolari, în condiţiile în care o clasă, conform legii, avea 30 de copii – n. n.), una pentru fete şi alta pentru băieţi, poştă, telegraf, un mare stabiliment pentru fabricare de lemnărie industrială de export şi o schelă de plute pe Bistriţa. Aci se află şi marele stabiliment balnear cu instalaţiuni moderne, apele feruginoase fiind bine captate şi stabilimentul având şi o instalaţiune pentru băi de nămol. Cultul este îngrijit de o biserică ortodoxă, cu hramul „Sfânta Maria”, ce se află în centrul târgului, şi de o biserică ortodoxă filială, în cătunul Moroşeni, cu hramul „Sfinţii Arhanghelii Mihail şi Gavril”, pe lângă care mai sunt în fiinţă şi 8 bisericuţe de cimitir, pe la cătunele împrăştiate, unde liturghia se face de către paroh şi cei doi preoţi auxiliari, la anumite sărbători mari. Populaţiunea se ocupă cu prăsila vitelor şi oilor şi câştigă mult, în timpul verii, cu băile, care sunt bine frecventate. Locuitorii de prin cătune găsesc, afară de asta, destulă ocupaţiune cu plutăritul pe râul Dornei şi

a Bistriţei, precum şi cu ceva negoţ peste graniţa română. Ca proprietate rurală, Dorna ţinea, până la 1776, pe jumătate de averea curţii domnitoare din Moldova; cealaltă jumătate era averea mănăstirii Suceviţa. Într-o vreme, se ocupau, şi la Dorna, ca la Cârlibaba, familiile de ţigani cu spălatul aurului din nisipul Bistriţei. Ca avere comunală, Dorna posedă: 68 hectare pământ arabil; 4.327 hectare fânaţuri; 21,5 hectare grădini; 2.087 hectare izlaz; 310 hectare poieni şi 9.700 hectare pădure. Animale domestice sunt, în Dorna, 439 cai, 5.240 vite cornute, 5.269 oi şi 712 porci. / **Argestrul**, cătun, situat pe valea Bistriţei, pendinte de târgul Dorna-Vatra. Are 213 locuitori români, o şcoală populară cu o clasă şi un cimitir cu capelă. / **Dorna-pe-Giumălău**, cătun, pendinte de târgul Vatra-Dornei. Are 515 locuitori. / **Buliceni**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra. Are 23 case şi 100 locuitori români gr. or. / **Călineşti**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra. Are 18 case şi 77 locuitori români gr. or. Este aşezat pe sânga râului Bistriţa Aurie, lângă muntele Caldul. / **Chilia**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra. Are 156 locuitori români gr. or. / **Georgiceni**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra. Este aşezat pe stânga râului Bistriţa Aurie, la piciorul muntelui Corhana. Are 114 locuitoro români gr. or. / **Gura Negrei**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 284 locuitori. / **Haşu Moroşeni**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 8 case şi 57 locuitori. / **Popenii**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 106 locuitori români. / **Roşul**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 271 locuitori români gr. or. / **Rusca**, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 11 case, 46 locuitori şi o şcoală populară. Este situat la confluenţa pârâului cu acelaşi nume cu râul Bistriţa. /

Şarul-Dornei, cătun, pendinte de târgul Dorna-Vatra, are 254 locuitori români gr. or. şi o şcoală populară"[790].

1910: Cantorul bisericesc „**George Boncheş din Dorna**, care s-a obligat să se retragă îndată ce dl conte Bellegarde va fi aplecat să primească iară deputăţia Câmpulungului", iar Boncheş, „omul vostru, deci şi al contelui Bellegarde"[791], merită căutat pe îndelete prin filele colbuite ale mărturiilor vremilor, pentru că s-a prezentat la alegeri şi le-a câştigat, în baza unui program în 10 puncte[792], care nu diferea, practic, de programul antecesorilor George Popovici şi Francisc Bellegarde. Şi nu diferea pentru că şi Boncheş, şi toţi muntenii lui, sperau la clipa reîntoarcerii contelui, chiar dacă o merituoasă lucrare monografică[793], din care voi folosi câteva fotografii, dar, cum contele nu s-a mai întors, inimosul George Boncheş s-a văzut nevoit să ducă mai departe – şi

---

[790] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 87

[791] *Revista Politică*, Nr. 7, Anul VI, Suceava, în 27 noiembrie 1910, pp. 1, 2

[792] „1). O bancă pentru răscumpărarea gospodăriilor ţărăneşti încărcate cu datorii; 2). Slobozirea păşunilor şi îmbunătăţirea prăsilei vitelor; 3). Scăderea birului; 4). Deschiderea vămii pentru păpuşoi şi alte cereale; 5). Îndreptarea şcolii săteşti; 6). Scăparea pădurilor de servitute; 7). Organizarea consiliului cultural al ţării; 8). Dacă ar veni să se vândă o gospodărie ţărănească la licitaţie pentru datorii, să rămână atâta gospodarului, cu cât şi-ar putea ţine întreaga casă; 9). Românii să capete, de la toate diregătoriile, scrisori şi răspunsuri numai în limba română; 10). La orice lucrări şi întreprinderi să nu se primească străini; 11). Biserica noastră să nu se despărţească şi să rămână românească" – cf. *Revista Politică,* Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, p. 3

[793] Boncheş, Ilie; Braşcanu, Paul, *Gheorghe Boncheş / Un ţăran Dornean în Dieta Bucovinei*, Iaşi, 2017

a făcut-o în mod exemplar – moştenirea celor două mituri nobiliare ale politicii bucovinene, George Popovici şi Francisc Bellegarde. Inclusiv obligativitatea folosirii limbii române în administraţie şi funcţionarea liceului în limba română, în locul unuia în limba germană, la Câmpulung Moldovenesc.

20 noiembrie 1910: „**Candidatul ţăran George Boncheş pentru mandatul în camera împărătească din ţinutul Câmpulung**. Ţărănimea vine, a două oară, la cuvânt; în 1907, se băteau două partide şi şi-au pus fiecare partid candidatul său… Când au văzut muntenii că conducătorii şi politicienii noştri îmblă cu „vicleana" şi voiesc să îmbete lumea cu vorbe goale şi să o siluiască la o organizaţie şubredă şi fără rost, s-au hotărât să treacă şi ei peste voinţa partidului şi a căpitanului Iancu Flondor şi să-şi puie un candidat din mijlocul lor, ca să le potolească pofta de deputăţie tuturor „domnilor celor mari", care-s fraţi de cruce numai înainte de alegeri şi, pe urmă, se îmbogăţesc pe spinarea poporului, care nu-i poate controla pe deputaţi după ce au toată puterea în mână. Muntenii s-au încredinţat că doi bărbaţi vrednici au avut ca deputaţi, pe neuitatul George Popovici şi pe contele Bellegarde. Aceşti bărbaţi şi-au bătut capul şi au căutat să le uşureze traiul şi să-i călăuzească pe calea cea bună şi adevărată; pe când ceilalţi, şi-au împlut buzunarele cu banul muncit de ţăran în sudori de sânge. Din câţi candidaţi cărturari îmblă după deputăţia Câmpulungului, niciunul nu dă dovezi că ar fi în stare să apere cu temei nevoile muntenilor şi să le fie un prieten adevărat. E drept că unii au urnit degetul şi au mai sprijinit pe unul şi altul dintre munteni cu câte ceva. Pentru aceasta, însă, poporul nu-i dator să-i răsplătească înmiit. Muntenii înţeleg foarte

bine că nu dragostea de dânşii şi dorul de muncă îi mână pe cărturari să cerşească voturile alegătorilor, ci pofta de mărire şi câştig. Candidaţii cărturari, fiind şi în slujba împărătească, capătă îndată două lefi şi le mai cad, cu vremea, şi nişte chicuşuri grase, iar la muncă nu-i sileşte nimeni. Nu-i mirare că la deputăţie se îndeasă, cu droaia, chemaţi şi nechemaţi. Dacă, în adevăr, deputaţii noştri ar lucra aşa cum se cere de la ei şi cum trebuie, şi dacă poporul ar şti să-i ţină din scurt, nu i-ai vedea pe „domni", cărora nu le e de slujbă, pentru că trebuie să muncească la vreme, alergând şi jertfind atâta pentru a fi aleşi deputaţi. Apoi „domnii" cei mari, vrând să fie deputaţi, aduc multă vrajbă între săteni şi-i dezbină pe preoţi şi pe învăţători, în dauna poporului. După alegere, se împacă cei mari, iar cei mici nutresc şi mai departe, în sufletele lor, ura şi duşmănia ucigătoare… Programul gospodarului George Boncheş este: 1). O bancă pentru răscumpărarea gospodăriilor ţărăneşti încărcate cu datorii; 2). Slobozirea păşunilor şi îmbunătăţirea prăsilei vitelor; 3). Scăderea birului; 4). Deschiderea vămii pentru păpuşoi şi alte cereale; 5). Îndreptarea şcolii săteşti; 6). Scăparea pădurilor de servitute; 7). Organizarea consiliului cultural al ţării; 8). Dacă ar veni să se vândă o gospodărie ţărănească la licitaţie pentru datorii, să rămână atâta gospodarului, cu cât şi-ar putea ţine întreaga casă; 9). Românii să capete, de la toate diregătoriile, scrisori şi răspunsuri numai în limba română; 10). La orice lucrări şi întreprinderi să nu se primească străini; 11). Biserica noastră să nu se despărţească şi să rămână românească"[794].

---

[794] *Revista Politică*, Nr. 6, Anul VI, Suceava, în 20 noiembrie 1910, pp. 2-4

1910: „Luni, în 5 decembrie, a aflat loc alegerea de deputat în sfatul împărăţiei, în locul dlui conte Bellegarde. La alegerea aceasta, a picat candidatul partidului, dl Dr. Reuţ, cu 1445 voturi. Din căderea domniei sale, ne-am putut alege cu învăţătura că aşa-zisa organizaţie a partidului nostru este o minciună. Organizaţie nu există, căci, dacă ar fi existat, atunci n-ar fi avut voie unii politicieni să lucreze cu mijloace mişeleşti, ca să scoată deputat, cu de-a sila, pe un bărbat care le place lor, împotriva voinţei poporului. Se va face, deci, o nouă alegere, luni, în 12 decembrie, între ceilalţi doi candidaţi, care au primit cele mai multe voturi, domnii **Boncheş (cu 1862 voturi)** şi Sârbul (cu 2671 voturi). Noi ne-am bucurat că **candidatul nostru, dl George Boncheş**, fără a lucra cu parale şi minciuni, fără a da de băut norodului sau a se vinde la străini, a câştigat un număr aşa de frumos de voturi”[795].

1911: „În 2 aprilie 1911, au păşit toţi alegătorii înaintea comisiunii şi şi-au dat voturile pentru candidaţii în care au avut mai multă încredere sau şi neîncredere, pentru că au votat, siliţi prin o lege nouă a domnilor din dieta trecută… Pentru ţinutul Dornei, şedinţa nu a luat nici o hotărâre, pentru că **acolo e tare unicul candidat ţăran, George Boncheş**, cu care comitetul naţional nu a voit să se mulţămească şi l-a lăsat în sama tuturor hămesiţilor de deputăţie, care, de bună samă, pe sub mână vor fi sprijiniţi de membrii comitetului naţional”[796].

---

[795] *Revista Politică*, Nr. 9, Anul VI, Suceava, în 11 decembrie 1910, pp. 1, 2

[796] *Revista Politică*, Nr. 25, Anul VII, Suceava, în 16 aprilie 1911, p. 2

1911: „Există și alte orașe în Bukowina, care sunt pline de interes, prin oameni și istoria lor, dar și pentru peisaj. Una dintre stațiunile preferate este Dorna Watra, în apropierea frontierelor cu România și Ungaria, și nu departe de Ardeal. Dorna se află pe coaste de munte, la aproximativ 2.500 de picioare deasupra nivelului mării și este o stațiune de sănătate în creștere, cu Curhaus (Casă de Cură) frumoasă, în care se fac băi pentru gută și reumatism, apele Donei și băile de noroi fiind printre cele mai curative. Există cinci surse și două unități de baie, iar râurile frumoase și satele pitorești fac din Dorna Watra o stațiune plăcută”[797].

1912: „**Clubul național român dietal**: Dionisie cav. de Bejan, **Gheorghe Boncheș**, Nicu cav. de Flondor, Constantin baron Hormuzachi, Constantin Popovici de Neculiță, Dori Popovici, Dr. Eusebie Popovici, Varteres cav. de Pruncul, Gheorghe Sârbu, Dr. Ipolit Tarnavschi, Aurel Țurcan, Dr. Nico Vasiloschi”[798]. Două interpelări, din 15 și 16 octombrie 1912, adresate „mareșalului țării, dl Alexandru baron Hormuzachi și... președintelui țării, dl Dr. Conte de Meran”, prin care s-a dat glas „nemulțumirii publicului cu biroul de meliorațiuni”, au fost semnate de deputații „Cuparencu, Sârbu, **Boncheș**, Țurcan, Vasilovschi, Dori Popovici”[799].

1914: „Luni, în 27 Iulie 1914, dimineaţa, la orele 10, pleacă din Cernăuţi primii rezervişti, doi ofiţeri ro-

---

[797] Baker, James, *Capitolul X, În Bucovina*, pp. 83-90, în *Austria: her people & their homeland*, New York 1913, cu ilustraţia Cernăuţilor, de Donald Maxwell, la p. 85

[798] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 66, Anul LXXV, Brașov, joi în 22 martie (4 aprilie) 1912, p. 2

[799] *Gazeta Mazililor și Răzeșilor Bucovineni*, Nr. 13, Anul II, Cernăuți, 4 ianuarie 1913, p. 205

mâni, la Pola. Deja în aceeaş zi, pe linia ferată care duce spre Dorna erau înşiraţi, la oarecare distanţe, „landsturm”-ări în portul lor românesc, cu o bandă negru-galben la braţul stâng al mânii. Spre marea noastră surprindere, la intrarea trenului în gara Hadic, de pe peron o damă face un gest de recunoaştere. În momentul următor, trenul se opreşte şi, înaintea noastră, stă doamna Goga, soţia iubitului nostru poet. Întâlnirea neaşteptată a creat o situaţie de duioşie pentru toţi trei (persoana a treia e soţia mea). Doamna Goga fusese în Bucovina la sora ei Mina[800]) şi aştepta acceleratul de la Iţcani, cu care avea să plece spre îndepărtatul Apus. Câteva cuvinte schimbate în grabă şi un adio. La toate gările era mare agitaţie. Primul care se cobora din tren, la fiecare gară, era un comisar civil. Cel dintâi lucru al lui era o schimbare de câteva cuvinte cu şeful. În Dorna, lumea de la băi, care nu putuse pleca deja luni, era, marţi, dimineaţa, gata de plecare. Automobilul cel mare al „Fondului religionar”, pus în circulaţie, prima dată, anul acesta, între Dorna şi Bistriţa, pentru sezonul băilor, era şi în ziua aceea arhiplin cu cei care plecau spre Ungaria”[801].

1914: „Ceea ce mă îndeamnă de a scrie pentru cititorii „Românului” impresiile mele este însă frumoasa serbare ţinută, aici, ieri, adică duminecă, în 15(28) iunie 1914, întru amintirea marilor noştri dispăruţi: Mihai Eminescu şi Ion Creangă, morţi în acelaşi an. Deşi serbarea n-a fost proiectată în cadre mai mari, cu vorbiri lungi, totuşi ea merită să fie cunoscută pentru modul

---

800 Autoarea răspânditului album de broderii și țesături românești – nota ziarului „Românul”

801 Felea, Dr. I., *Impresii de călătorie*, în *Românul*, Nr. 178, Anul IV, Arad, joi 14/27 august 1914, p. 4

înjghebării acestui „prinos de recunoştinţă"… Vestea despre „Liturghia în sobor", în legătură cu parastas, la care ocaziune va cânta un „cor mixt", s-a răspândit repede, astfel că, ieri, la orele 9, în vechea biserică parohială, tixită de gospodari, se strecurau o mulţime de inteligenţi, spre a asista la slujbă. Mare ne-a fost mirarea când, printre ai noştri, am zărit mai mulți străini, care, cu multă evlavie şi admiraţiune, ascultau pomposul nostru serviciu ortodox. Corul, deşi improizat, a executat, cu adevărată artă melodioasa liturghie, al cărei original grecesc e transpus în româneşte, cu multă acurateţe, de dl Dr. **I. Felea**, paroh la Pecica română (Ungaria). După liturghia festivă, celebrată de trei preoţi, a urmat slujba parastasului, premearsă de jalnicul: „Adusu-mi-am aminte", al regretatului Ciprian Porumbescu, iar la fine, părintele **Constantin Ureche**, din Frătăuțul Nou, a rostit o cuvântare, ascultată cu multă atenţiune. Întreagă slujbă, cât şi predica, a produs o adâncă impresie asupra gospodarilor dorneni, care erau vădit emoţionaţi, la auzul cuvintelor că cei doi „pomeniţi" la parastas au scris „cărţile cele mai frumoase" din viaţa poporului român"[802].

1914: „În 30 august, Cernăuţii nu mai răspundeau la telegraf, iar de aici s-a ivit bănuiala ocupării lui de către ruşi[803]. Apoi, în 31 august, Poşta Centrală a anunţat instituţiile româneşti „că reşedinţa Bucovinei s-a mutat de la Cernăuţi la Dorna-Vetrei"[804], în Bucovina instalându-se panica şi, odată cu ea, dorinţa de a trece cât mai repede în România neutră, inclusiv din partea funcţionarilor

---

[802] *Românul*, Nr. 137, Anul IV, Arad, marți 24 iunie vechi / 7 iulie nou 1914, pp. 6, 7

[803] *Cernăuţi a căzut?* – în „Adevărul" din 19 august 1914

[804] *Cernăuţi evacuat* – în „Adevărul" din 19 august 1914

austrieci. „Astfel, în ziua de 29 august, domnul Vasile Petriche, şeful postului de jandarmi Mamorniţa, a găsit, în satul Cotu-Hotin, situat la un kilometru depărtare de graniţă, pe funcţionarii vamali austrieci Frantz Hanusch şi Richard Betea, şi pe soldatul miliţian Friederich Iohan, fugiţi de teama ruşilor. Cu toţii au fost înaintaţi prefecturii judeţului”[805].

1914: „Luni, seara, trupele ruseşti se aflau la 10 km depărtare de Cernăuţi”. Dar cu o zi înainte (în 2 septembrie – n.n.), odată cu mutarea administraţiei la Vatra Dornei, pe ruta Cernăuţi-Dorna, trenurile circulau din jumătate în jumătate de oră, cu câte zeci de vagoane, ticsite de oameni. „Dar nu numai în trenuri, ci şi în trăsuri şi căruţe, şi chiar pe jos, porneau zeci de mii de locuitori ai Cernăuţului pe drumul ce duce la Dorna Vatra, Gura Humora, Câmpulung şi Suceava. Era un spectacol mişcător revărsarea asta de lume disperată, oameni care porneau în voia sorţii, căutând un adăpost, un loc sigur, ferit de năvala ruşilor. Vremea posomorâtă şi ploaia torenţială au mărit şi mai mult tristeţea acestui tablou al unei populaţiuni care fuge de teama duşmanului”[806].

1914: „Ruşii reocupă mai multe localităţi din Bucovina. Mizeria în Bucovina. Burdujeni (Cenzurată). Se ştie că, înainte de reocuparea Cernăuţilor de către ruşi, el fusese evacuat de către armata austro-ungară, care s-a retras spre Dorna-Vatra. Acum, nefiind împiedecaţi de nimeni, reocupă mai multe localităţi, ce mai erau în stăpânirea lor, şi anume: Strojineţ, Siret, Hliboka etc. În aceste localităţi, vine, ziua, câte o patrulă de cazaci, stă toată ziua şi, seara, se retrage. Populaţia bucovineană,

805 *Panica în Bucovina* – în „Adevărul” din 19 august 1914
806 „Adevărul” din 22 august 1914

îngrozită de barbariile comise de cazaci, încă din prima oară, îşi lasă avutul în părăsire şi se refugiază, unii pe lângă frontiera română, alţii în ţară, ori trec, prin Palanca, spre Viena. Zilnic trec prin gara locală sute de familii, care se găsesc într-o cumplită mizerie, căci în Bucovina e mare lipsă de alimente, iar din România nu-şi pot procura, deoarece nu li se permite de către funcţionarii vamali. Funcţionarii şi autorităţile din gară, văzând situaţia precară în care se găsesc aceşti nenorociţi, se poartă foarte amabil faţă de ei. În localitate s-a format un comitet de domnişoare, care, zilnic, sunt în gară, împărţind acestor prigoniţi de soartă ceai, pâine vin etc.”[807].

1914: „Suceava, 27 decembrie 1914[808]. Împăratul Francisc Iosif a trimis pe Moştenitorul tronului Său în ţara Bucovinei, ca să aducă salutul împărătesc bravilor ostaşi de pe acest front. Împăratul a ţinut să cunoască, prin alesul Său trimis, care este situaţia pe acest câmp de luptă şi care este ţinuta oştirii Sale, aşezată la capătul aripii drepte a uriaşului front oriental. De aceea, vizita Alteţei Sale, a Arhiducelui Moştenitor Carol Francisc Iosif, a avut un caracter strict militar, ceea ce impunea ca pe câmpul de operaţiuni ale războiului, care este întreaga Bucovină, să se evite orişice manifestare de întâmpinare, împreunată cu aglomerări de populaţiune… În 19 decembrie, dimineaţa, Arhiducele a pornit spre Vatra Dornei, unde a fost întâmpinat de toate autorităţile şi de poporul care s-a fost adunat în număr mare, din largul cuprins al acestui district. Primarul din Vatra Dornei, chipeşul român Forfotă, în fruntea reprezentanţilor comunali din

---

[807] *Românul*, IV, nr. 259, 25 noiembrie v. / 8 decembrie n. 1914, p. 3
[808] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 279, Anul LXXVII, Braşov, vineri 19 decembrie (1 ianuarie) 1914, p. 1

întreg districtul, a adresat Arhiducelui Moştenitor cuvinte de adâncă mulţămită pentru cinstea ce a făcut ţării şi poporului român, venind, în aceste vremi de grea cumpănă, în mijlocul lui. În numele poporului, primarul Forfotă îl încredinţează pe înaltul oaspe de nestrămutată credinţă către Împărat şi dinastie. Alteţa Sa Imperială Arhiducele a răspuns următoarele: / „Bucuros am venit în această ţară frumoasă, urmând ordinul Maiestăţii Sale. Sunt adânc mâhnit că ţara aceasta a fost greu încercată prin evenimentele războinice. În graţia Sa nemărginită, Maiestatea Sa, în prea înaltul manifest, a hotărât calea pe care se vor tămădui rănile pricinuite de război. Aveţi deplină încredere în Dumnezeu, care va da biruinţă trupelor noastre viteze! Vă mulţumesc pentru frumoasa manifestare şi voi face raport Maiestăţii Sale, Prea Bunului nostru Împărat, despre sentimentele Domnilor Voastre de neclintită credinţă. Vă mulţămesc foarte pentru frumoasa întâmpinare". / Cuvintele Arhiducelui, rostite în parte şi în grai românesc, au stârnit, la mulţimea adunată, o furtună de aplauze, izvorâte din inimile însufleţite de acest moment sărbătoresc. În urmă, Alteţa Sa, cu o afabilitate încântătoare, s-a întreţinut cu reprezentanţii comunali, interesându-se de referinţele lor familiare, cât şi de starea economică şi culturală a ţăranului român bucovinean. După aceea, Arhiducele a primit în audienţă, la Palatul de Cură al stabilimentului balnear, pe reprezentanţii tuturor autorităţilor autonome şi administrative, care de prezent se află cu sediul în Vatra Dornei. Ca cel dintâi a fost primit în audienţă Excelenţa Sa Mitropolitul Dr. Vladimir de Repta, care audienţă a durat aproape timp de jumătate de oră. Au urmat, apoi, clerul greco-ortodox, în frunte cu consistoriul arhiepiscopesc, clerul romano-catolic, repre-

zentanţa guvernământului ţării, în frunte cu contele Meran şi consilierii guverniali, între aceştia doi români, fraţii Dr. Erast de Tarangul şi Constantin de Tarangul, acesta din urmă prefectul poliţiei din Capitală; apoi reprezentanţii comitetului ţării, între aceştia deputatul român Aurel Ţurcan; primăria oraşului Cernăuţi, reprezentată prin primarul capitalei, deputatul Dr. Dori Popovici, şi, în urmă, celelalte deregătorii şi corporaţiuni. Cu prilejul acestor audienţe, Arhiducele a documentat deplină orientare în starea de lucruri la noi, în ţară, şi a arătat un viu interes pentru tot ce priveşte Bucovina. Membrului din comitetul ţării, deputatului Aurel Ţurcan, i-a cerut amănunţite desluşiri asupra daunelor pricinuite românilor bucovineni pe urma invaziunii duşmane. Faţă de primarul Cernăuţilor, deputatul Dr. Dori Popovici, Arhiducele a vorbit de viile impresii ce le-a primit, în cursul călătoriei Sale, de la poporul român. / „Mi-au impus – a zis Alteţa Sa – chipurile frumoase şi staturile zdravene; l-am aflat înzestrat cu o inteligenţă rară şi mă bucur deosebit de mult că am avut prilej să cunosc mai de aproape acest popor. Am auzit adese vorbindu-se cu laudă de sentimentele patriotice ale poporului român, însă ceea ce am întâmpinat, venind însumi în ţară, întrece toate aşteptările mele. Sunt încântat de primirea ce mi s-a făcut şi voi raporta cu drag Maiestăţii Sale despre credinţa şi devotamentul acestui brav popor”. / „Sunt adânc mişcat – a răspund deputatul Dr. Dori Popovici – că sentimentele curate ale poporului nostru sunt întâmpinate de Alteţa Voastră cu atâta bunăvoinţă. Poporul român va fi fericit, când va afla despre răsunetul viu ce l-au produs însufleţitele lui manifestări patriotice şi rog să-mi fie îngăduit ca să aduc acestea, din ordinul Alteţei Voastre, la cunoştinţa

poporului român”. Alteţa Sa şi-a dat, cu deosebită afabilitate, asentimentul Său. Terminându-se audienţele, Arhiducele Moştenitor şi-a luat rămas bun de la mulţimea adunată, care-l însoţi, cu nesfârşite urale de „Să trăiască!”, pe când urca, cu suita Sa, în automobile, luând calea spre Bistriţa”.

1914: „Comunicație între Dorna și Bârgău-Bistrița. Dat fiind numărul mare al refugiaților din Bucovina și Galiția, care inundau orașul Bistrița și care, pentru o trăsură, plăteau prețuri fabuloase, direcțiunea căilor ferate austriece a înlesnit comunicația, punând, în Dorna, trăsuri la dispoziția fugarilor. Transportul pentru o persoană, de la Dorna, la Bârgâu-Bistrița, costă 40 coroane”[809].

1914:„Nr. 370/D, pres. ex. 1914. / Publicaţiune / Guvernului i. r. al ţării ducatului Bucovinei // La emisul comandei militare Lemberg, în Munkacs, se aduce la cunoştinţa tuturora că, de acum, până mai departe, **nu este voie, la nici un caz, a trage clopotele bisericeşti, a lumina ferestrele, a umbla pe stradă după 7 ore seara, a mâna vite pe dealuri la păscătoare şi a aprinde focuri libere**. / Cei ce nu se vor ţinea de ordinaţiunea aceasta vor fi aspru pedepsiţi. / Vatra-Dornei, în **18 septembrie 1914** // Preşedinte i. r. al ţării / **Meran** m. p.”.

1914: „Ospătărie Poporală, înfiinţată în Vatra Dornei, la 29 noiembrie 1914, în localul Societăţii SENTINELA, strada Francisc Iosif I. Un prânz, constând din o farfurie (talger) de supă, carne în cantitate de cel puţin 0,10 kg, cu o bucată de pâine, sau un gulaş (tocană)

---

809 *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 210, Anul LXXVII, Brașov, miercuri 24 septembrie vechi / 7 octombrie nou 1914, p. 2

cu o bucată de mămăligă costă 40 de bani de porţie. Un pahar de ceai, cu zahăr şi cu o bucată de pâine, în cantitate de 0,15 kg sau un pahar de lapte încălzit cu o bucată de pâine în cantitate de cel puţin 0,15 kg costă 12 bani. Preţuri mai mici nu se pot pretinde. Reclamaţiuni sunt a se adresa în ospătărie, către damele din comitet, care sunt încredinţate cu inspectarea ospătăriei, sau în biroul prezidial al Judecătoriei districtuale din Dorna. / Vatra Dornei, în **29 noiembrie 1914** // Comitetul".

1915: „Încă din toamnă, după ce ocupaseră ruşii Cernăuţii şi tăiaseră, astfel, legătura de cale ferată a Bucovinei cu Ungaria, mii de căruţe ţărăneşti au fost rechiziţionate şi duse la Iacobeni şi Dorna, ca să întreţină, de aici, comunicaţia spre Bistriţa. Rechiziţiile acestea s-au repetat mereu, până ce n-au mai rămas cai şi căruţe prin satele româneşti. Cu străinii, s-a făcut, şi de data aceasta, abatere. Numai acela care a văzut nesfârşitele convoaie ale nenorociţilor rechiziţionaţi, bătătorind, zi şi noapte, în vreme de iarnă, şoselele de munte, mânaţi din urmă, fără popas, de neînduraţii jandarmi şi soldaţi unguri, poate să-şi facă o închipuire a faimosului „Pohod na Sibir". O iarnă întreagă, au stat oamenii aceştia sub cerul liber, cantonând, la un loc cu caii lor, în zăpadă, pe pieţele din Dorna şi Bistriţa. Mulţi au murit, din cauza suferinţelor îndurate, pentru care n-au fost pregătiţi deloc, căci, când i-au luat jandarmii, de cu toamnă, de pe la casele lor, le-au spus că, după două săptămâni, vor fi înlocuiţi de alţii. După o noapte petrecută „fără adăpost, nici foc", mulţi se trezeau cu mâinile şi picioarele degerate. Multora le-au pierit caii de foame şi de ger, mulţi şi-au lăsat caii şi căruţele în părăsire şi au trecut, pe la Dorna, în România, numai ca să scape de urgia zbirilor.

Câţiva, mai cu dare de mână, au ştiut să-şi răscumpere libertatea, de la sergentul lor, care-i comanda, plătind câte 100 de coroane. Numai aceştia au ajuns acasă, după ce au rătăcit, cu săptămânile, pe căi lăturalnice, ca să nu-i înhaţe, din nou, jandarmii. Cei care au mai rămas teferi în Dorna au fost târâţi în urma armatei, ce înainta spre Galiţia, şi au ajuns tocmai în Polonia, în dosul frontului german, pe unde li s-a pierdut, apoi, urma. Ţăranii care nu au avut căruţe au fost duşi la săpatul tranşeelor, mai întâi în Carpaţi, apoi, de-a lungul Prutului, la Cernăuţi, în Galiţia şi în Polonia rusească, iar în timpul din urmă, pe frontiera românească, de la Stulpicani, spre Dorna. Munca grea, lipsită de hrană, şi bolile i-au decimat şi pe aceştia. Jandarmii aveau, însă, prin sate izvor nesecat, de unde să-i înlocuiască, şi, când s-au sfârşit bărbaţii valizi, au scos moşnegi, copii şi femei şi i-au mânat ca pe o turmă spre câmpurile de tranşee. De groaza aceasta, cum a venit primăvara, mulţi ţărani dormeau pe câmp şi prin pădure, ca să nu fie aflaţi de jandarmi, care, de regulă, îi ridicau noaptea. Când săpau tranşeele de la frontiera României, erau mereu îndemnaţi la lucru cu fel de fel de înjurături la adresa Regatului şi, mai ales, cu fraza: „Săpaţi bine, căci aceste şanţuri sunt mormântul vostru şi al celora de dincolo!”. În timpul din urmă, lucrau bieţii oameni alături de prizonieri ruşi şi se bucurau de un tratament egal cu aceştia… Urmarea a fost totala istovire materială şi morală a ţărănimii şi, în consecinţă, tabloul ce ni se prezintă, astăzi, prin satele româneşti din Bucovina e îngrozitor de trist. Moşnegi gârbovi şi femei disperate fac munca câmpului, iar acasă copiii mor de foame şi de teribilele boli contagioase. Câteşi trei sunt duşi, deodată, la groapă. În vremea aceasta, jandarmii şi

străinii aranjează serbări zgomotoase pentru pretinsele victorii ale armatei, iar lumea nebună de durere şi istovită de suferinţă, lasă prohodul şi merge să strige: „Trăiască Împăratul!”. E crâncenă tragedia şi dorobanţul nu vine!”[810].

1915: „Londra, 26 ianuarie 1915 – cf. unei depeşe pentru *Daily Mail*, transmisă din Bucureşti, în 23 ianuarie. Ruşii, începând o energică ofensivă, au ocupat districtul Iacobeni, care este cheia spre Ungaria. Dornawatra este ameninţată inevitabil cu ocuparea”[811]. „Miercuri, 27 ianuarie 1915, ruşii au cucerit Iacobenii şi mărşăluiesc spre Dornawatra, care este cheia Transilvaniei”[812].

1915: „Apel. În curând se va deschide subscripţiunea la al treile împrumut pentru război. A treia oară, în decursul războiului, apare provocarea a-i da statului mijloacele necesare pentru împlinirea marelui său scop. Fapte glorioase de istorie ale armatei şi ale marinei noastre ne întăresc încrederea în viitor, însă şi **dovezile forţei noastre economice au puterea unei victorii**. **Fraţii noştri din câmp jertfesc patriei viaţa şi sângele lor**. Cine a rămas acasă are datorinţa de onoare a asigura mijloacele pentru război cu toate puterile, până la marginea extremă a putinţei şi a averii sale. Deci, cine posedă bani gata şi are depuneri sau cont la bănci, cine posedă valori care se pot preface în bani, pentru acela e un postulat al cinstei patriotice, o datorinţă a pune la dispoziţie mijloacele necesare, la care are dreptul de întâietate ţara periclitată de duşmani. Această datorinţă nu e grea, căci

---

810 *Adevărul*, 28, nr. 10355, 9 ianuarie 1916, p. 1

811 L*'Intransigent*, No. 12.614, Mercredi 27 janvier 1915, p. 1

812 *Le Miroir*, No. 63, Dimanche 7 Février 1915, p. 3

statul nu pretinde de la cetăţeni sacrificii sau pierderi de câştig, ci numai aplecarea a împrumuta mijloacele financiare pentru echipamentul economic de război şi astfel a contribui la finalizarea victorioasă a războiului mondial. Toate cercurile poporaţiunii să ţie, deci, chiar de acum pregătite mijloacele ca să poată participa la al treilea împrumut pentru război. / Vatra-Dornei, în **8 Octombrie 1915** // Prezident cezaro-împărătesc al ţării / Meran m. p".

1915: „Nicolae Iorga: *Contele Bellegarde*. Mort pe câmpul de luptă sau pierdut între mulţimile prizonierilor care nu mai pot vorbi, care nu sunt în stare să comunice nimic nimănui? Cine ştie! Contele Bellegarde, însă, ostaş credincios până la sfârşit Austriei sale, soldat al Împăratului său, urmaşi fără greş al tradiţiilor familiei sale, a dat tot ce avea; fericirea casnică, situaţia şi, la sfârşit, viaţa. Desigur, un viteaz. Şi cine l-a urmărit în viaţă putea fi sigur că, la ceasul celei mai mari primejdii pentru steagul în care credea, el va fi la locul său, ca să biruiască ori să moară. S-a coborât în munţii Câmpulungului românesc, sunt vreo zece ani de atuncea. A văzut pe acei simpli ţărani, care sunt batjocura evreimii părăsite şi veşnicul obiect de dispreţ al tuturor surtucarilor străini. El era mai nobil decât rasa tuturor laolaltă şi cu situaţia lui administrativă îi domina pe toţi. Avea dreptul să batjocorească şi să dispreţuiască mult pe oricine. Şi, nu. Curios om!, el s-a coborât până la aceşti oameni *daţi în seama lui* – aşa credea, în calitatea lui de creştin şi de curtean – *de Dumnezeu şi de Împăratul*. L-a interesat vederea lor, s-a aplecat să le audă graiul şi, când l-a deprins, el nu s-a oprit până n-a smuls taina sufletelor. Şi aceste suflete i s-au părut din cele mai frumoase, pe care

le-a cunoscut în viaţa lui. De aceea, pornind de la datorie, el a ajuns la iubire. Contele Bellegarde va fi simţit, din fundul fiinţei sale, un răsunet al sângelui său latin? Latura omenească are ciudate taine. Oricum să fie, între puţinii străini în stare să iubească simplitatea curată a ţăranului, a fost el. Şi a arătat-o prin fapte. Că n-a părăsit, pentru aceasta, pe domnul şi Împăratul său, că nu a înţeles iredentismul nostru decât ca o fantomă ispititoare, rea şi făcătoare de rău, cine s-ar putea mira? Că a vrut să ne împiedice, prin orice mijloace, de a pătrunde până la ai săi, pe care voia să-i ferească de „primejdia" libertăţii *româneşti*, gata însă a le da toată libertatea *umană,* se înţelege aşa de bine! Din cauza contelui Bellegarde, eu n-am mai putut intra în Bucovina, decât cu permisie specială, în vagon închis. Mi-a spus de ce se crede dator a lucra aşa; mi-a spus-o cavalereşte şi româneşte. I-am răspuns cum eram dator eu la cealaltă soluţie a problemei. Dar oameni ca acesta se respectă şi când ai încrucişa cu dânşii spada. Sunt două credinţe care se înfruntă şi se înţeleg în motivul moral care le trezeşte în două suflete, pe care soarta le mână pe alte drumuri. Şi de aceea, când am aflat despre moartea contelui Bellegarde – undeva, în stepa Poloniei, poate lângă unul din acei ostaşi bucovineni, pe care, ca ţărani, i-a iubit aşa de mult –, am avut o strânsoare de inimă. Păcat de dânsul! Căci, în lumea aceasta, conte Bellegarde, una din cele mai rare fericiri, când te-a făcut Dumnezeu cu un suflet drept, e să afli adversarul pe care-l meriţi! / 6 Decembre, 1915"[813].

1916: „Comunicatul oficial rusesc, din 31 mai 1916 (13 iunie nou – n.n.), anunţa, pe lângă ocuparea de

---

[813] Iorga, Nicolae, *Războiul nostru în note zilnice / 1914-1916,* Vol. I, „Ramuri" Craiova 1926, pp. 310, 311

importante localităţi poloneze şi luarea de prizonieri (1.700 ofiţeri şi 114.soldaţi), că „în sectorul Prutului, între Boian şi Nepolocăuţi, trupele ruseşti s-au apropiat de malul stâng al râului. Lângă capul de punte de la Cernăuţi, o luptă crâncenă mai dăinuieşte”[814]. La Sadagura, ruşii au capturat un mare depozit de materiale de geniu şi căi ferate. În 2/15 iunie 1916, la ora 17, Guvernul României a primit o telegramă, prin care se anunţa că Cernăuţii au fost evacuaţi de către austrieci, care au numit o comisie pentru predarea oraşului, compusă din câte doi reprezentanţi ai fiecărei naţionalităţi. Mitropolitul Repta a fost ridicat şi dus la Dorna. Linia ferată a fost distrusă, de la Cernăuţi, până la Volksgarden, pe o lungime de trei kilometri, pentru a întârzia înaintarea ruşilor. La Iţcani, 80 de locomotive aşteptau, sub presiune, să transporte întreg materialul rulant la Burdujeni, în vreme ce câteva trenuri cu răniţi erau îndreptate spre Vatra Dornei[815].

1916: „De la 1 septembrie 1916, luptele s-au concentrat în regiunea Dornawatra, unde rușii s-au alăturat forțelor române, care au intrat în acțiune. Prin lupte aprige, austriecii au fost dezlipiți de înălțimile pe care leau ocupat și pe care au încercat, în zadar, să le recucerească, printr-o serie de contraatacuri… Dar deja a apărut zăpada în Carpati și a ajutat cu înghețuri și vreme rea să se încetinească operațiunile”[816]. „Petrograd, 11 septembrie. Trupele române au ocupat câteva defileuri importante din Alpii Transilvaniei. Aripa stângă a armatei ruse şi cea dreaptă română au intrat în contact, la 45 km sud de

---

[814] *Adevărul*, 29, nr. 10498, 2 iunie 1916, p. 3
[815] *Adevărul*, 29, nr. 10498, 2 iunie 1916, p. 4
[816] Guillot, Eugène, *Précis de la guerre de 1914,* Tome II – Octobre 1915 – Février 1917, Paris 1918, p. 155

Câmpulung – Dorna-Watra, pe culmile muntoase care delimitează Bucovina de Moldova. Trupele române care operează în această regiune sunt comandate de generalul Cottesco. Ele operează în colaborare cu aripa stângă a armatei generalului Letchitsky"[817]. „Petrograd, 15 octombrie 1916. Trupe inamice, care au susţinut mai multe atacuri asupra poziţiilor noastre din regiunile Cârlibaba-Dornawatra şi Dobrogea au fost respinse"[818]. „Petrograd, 10 decembrie 1916 – comunicat al Marelui Stat-Major: În regiunea Valea Putnei şi la nord de Dornawatra, luptele continuă şi trupele noastre, înaintând, au fost întâmpinate de rezistenţa încrâncenată a inamicului"[819]. „În Valea Putnei şi la nord de Dorna-Watra, luptele continuă; trupele ruseşti, înaintând, au întâlnit o disperată rezistenţă inamică"[820]. „În Bucovina, inamicul s-a dedat la atacuri violente, menite să-i alunge pe aliaţii noştri ruşi de pe aliniamentul Dornawatra – Iacobeni – Cârlibaba, ţinut, în ultima vreme, sub focul lor de artilerie. Cu această ocazie, câteva contingente germane au venit să sprijine trupele austriece, care ocupă această parte a frontului. Conform buletinelor de informaţii ale inamicului, el a fost acela care a apărat importante poziţii, pe care le-a păstrat; dar, în comunicatul lor, aliaţii noştri ruşi pun lucrurile la punct, declarând că marile forţe austro-germane au încercat să ocupe o înălţime, la 4 km est de Iacobeni, dar un contraatac le-a respins"[821].

[817] *Le Journal*, No. 8.752, Mardi 12 septembre 1916, p. 1
[818] *L'Echo D'Alger*, Lundi 16 Octobre 1916, p. 1
[819] *Le Rappel*, No. 16.825, Lundi 11 décembre 1916, p. 2
[820] *Le Radical*, Lundi 11 décembre 1916, p. 2
[821] *La Lanterne*, No. 14.452, Vendredi 16 Février 1917, p. 1

1916: „Atacul asupra poziției ruse de la răsărit de Dorna Watra, susţinut în 27 octombrie, a avansa linia noastră. Așteptasem să ajungă divizia de cavalerie și am luat următoarele decizii: / 1). Conducerea atacului a fost transferată comandantului de sub-secție din Dorna Watra, comandantul regimentului bavarez (Obstlt. Schönwerth – locotenent colonel). L-am desemnat pe el, pentru că locotenent-colonalul Schönwerth era, în primul rând, un strateg foarte eficient și, în al doilea rând, pentru că fusese înlocuit, din 6 septembrie, și, prin urmare, îi cunoscuse foarte bine pe soldaţi. Ar fi fost dezavantajos să punem un general, care nu era familiarizat cu situația la zi, la comanda diviziei de cavalerie nou sosită. / 2). În afară de propriul regiment, Obstlt. Schönwerth a primit mai multe alte formațiuni, împreună 4.200 de puști. I-aş fi oferit şi aproximativ 1.200 de rezervişti, unii pentru Dorna Watra, alții pentru Şaru Dornei, dar au rămas la dispoziția mea”[822].

„Între **26 noiembrie 1916** și începutul lunii martie 1917, Corpul XI a susținut o serie de bătălii aprige. Întrucât inamicul era de două ori, de trei, patru și cinci ori mai mare decât apărătorii pozițiilor pe care le-a atacat, soarta frontului și probabil soarta Armatei a VII-a, dar şi soarta patriei s-au aflat pe muchie de cuțit. Știam exact ce lovitură groaznică a suferit armata noastră la Luck și Okna; ştiam exact şi nu am fi putut suferi încă o înfrângere, după acestea două. Prin urmare, nu este surprinzător faptul că, chiar și atunci, loviturile focului inamic, care au

---

822 Habermann, Hugo, *Über die Führungstätigkeit der höheren Kommandanten im Kriege, aus persönlich Erlebtem*, în *Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen*, Wien 1921, pp. 410-419

căzut pe înălțimile de la Pasul Mestecăneşti sau pe cele de la Dorna Watra, trupele mele, pe care le conștientizez în număr mic, au rezistat în faţa pericolul copleşitor, care provoca o îngrijorare serioasă, de fiecare dată când porneau la atac. Nu sunt în măsură să găsesc o comparație potrivită pentru această preocupare, care este, în orice caz. incomparabil mai mare decât toate celelalte, care ne neliniştesc în viața obișnuită, dar poate că doar acel care, o dată, a întreprins o activitate destul de îndrăzneață va avea înţelege, pe de o parte, necesitatea victoriei, iar pe de altă parte, pericolul teribil care ne amenința; poate va înțelege şi starea de spirit a liderului superior, în timpul unei bătălii majore, dacă își amintește dacă, în clipita când a luat decizii irevocabile întru speranță, părea neliniștit. Preocuparea pentru soarta frontului, a armatei și a patriei nu a fost singurul lucru care m-a tulburat. Mi-am iubit trupele, le-am iubit cu adevărat și nu îmi este rușine să spun că fiecare lovitură primită de vitejii mei, în față și în Dorna Kandreny, mă doare. Și cu urechea fină a observatorului experimentat, am auzit aproape fiecare bătălie, pe întregul meu mare front”[823].

„La **26 noiembrie 1916**, furtuna, care a durat zece-douăsprezece zile, ca urmare a amenințării ostile crescânde, a fost întreruptă de primul tunet. În această zi, aripa de sud a frontului, la Dealul Vinat, a fost atacată violent, de ambele părți, dar fără succes. Întrucât aripa de sud, după cum am menționat, era extrem de slabă, am trimis un regiment de cavalerie (600 de puști), pe care l-am avut ca rezervă în zona de sud-est a Dornei Watra, pentru a-l sprijini Dealul Vinat, spre Panaci, la aproxima-

---

[823] Ibidem

tiv jumătatea drumului. Însă am păstrat 1.500 de puști ca rezervă la Dorna Watra”[824].

„**27 noiembrie 1916**. Am lăsat apoi cei 1.500 de ostaşi, care erau încă disponibili ca rezervă, în spatele secțiunii Dorna Watra, grupează-le astfel încât, dacă ar fi fost necesar, să poată contra-ataca imediat. Am avut, de asemenea, şi pe cei 60 de soldaţi, trimiși la Panaci, cu o zi înainte, să rechiziţioneze 60 de vagoane, pe care să le pot aduce repede la Dorna Watra, dacă va fi necesar. În cele din urmă, întrucât nu m-am putut baza pe declarațiile prizonierilor, am pus la dispoziție și două trenuri feroviare la Dorna Watra, astfel încât rezervele acumulate acolo să poată fi transportate rapid și în nord-vest, dacă ar fi fost necesare acolo (Calea ferată trecea prin Dorna Kandreny, Dorna Watra, Jakobeny, până la Pas. O mică cale ferată face legătura dintre Jakobeny și nord-vest)”[825].

„**28 noiembrie 1916** a început cu un asalt violent, pornit de Vinat, din Dorna Watra și pe ambele părți ale pasului Mestecăneşti. În timp ce acest foc continua să crească, un atac inamic puternic a avut loc la stânga corpului meu, Corpul I, ceea ce a dus la intrarea în pozițiile acestui corp. Prin urmare, mi s-a dat ordin să trimit un regiment de cavalerie (500 de puști), din rezervele de la Dorna Watra, la Corpul I. Acest lucru s-a întâmplat imediat, cu unul dintre trenurile disponibile; mm fost reticent în a face acest lucru, deoarece se auzeat un foc puternic pe înălțimile Pasului Mestecăneşti. Mai multe atacuri violente au urmat de la amiază. Unul, la pasaj, care a eșuat sub focul nostru de artilerie; al doilea, la sud de Vinat, dar amândouă asalturile au eşuat, sub focul

[824] Ibidem
[825] Ibidem

tuturor armelor noastre, până la 2:30 după-amiază; un al treilea atac, împotriva unui post avansat, la sud-est de trecere (*Feldwache Neu-Itzkany*), care însemna o capodoperă a fortificațiilor comandantului de secție, a fost repetat de trei ori, fiind mereu respins, în ciuda faptului că fortificaţia era apărată doar de 80 de soldaţi și în ciuda celei mai violente pregătiri de artilerie, artileria inamică de asalt fiind de zece ori mai numeroasă. În timp ce aceste atacuri aveau loc, pe frontul a întreg s-au dus lupte de artilerie violente, de pe ambele părți ale Dornei Watra trăgându-se, uneori, cu 40, până la 50 de lovituri pe minut. La 2 după-amiază, inamicul a sporit brusc focul pe Pasul Mestecăneşti și pe înălțimile de la nord de acesta, până la Lauskuppe (Lauskuppe se numesc soldaţii pentru o înălțimi, amplasaţi pe 4-5 km, la nord de trecere, nefiind specificat pe hartă; i-am numit astfel din cauza unei păduri rare, care avea o formă asemănătoare cu păduchii pe hartă). Am concluzionat, aici, că atacul principal al inamicului a fost intenționat acolo și, în condiţiile canonadei violente de artilerie asupra frontului Dorna Watra, dar și a celui din sud, am îndepărtat imediat majoritatea rezervelor de la Dorna Watra. Puțin mai târziu, când cel de-al doilea atac, de la sud de Dealul Vinat, s-a prăbușit, am întărit din nou frontul Dorna Watra, retrăgând şi regimentul de cavalerie, trimis spre sud, în data de 26, spre Dorna Watra”[826].

„Pe **29 noiembrie 1916**, focul puternic al inamicului a început dimineața, devreme. Acesta a fost îndreptat împotriva a două secțiuni, împotriva secțiunii de la est de Dorna Watra. în schiță – cu numerele 1295, 925, și împotriva secțiunii dintre Pas și „Lauskuppe”. Prima

[826] Ibidem

secțiune, care a fost apărată de aproximativ 4.000 de soldați, a fost atacată de 12 batalioane rusești (înregistrate de prizonieri), de 21 de ori mai mare. Trei atacuri în masă au fost respinse, aici, până la ora 11:00, cu participarea excelentă a artileriei noastre. Atunci focul inamic a început să se stingă. Singurul lucru pe care vrăjmașul îl câștigase și îl plătea cu pierderi grele, care depășeau probabil 1.000 de vieţi, era o poziție fortificată înaintată, notată pe schiţă cu 1295. Lupta a fost chiar mai acerbă în secțiunea de nord a trecerii. Comandantul de secție acolo (generalul-baron Schnehen, care comandase geniştii colonelului Papp şi Divizia a 8-a cavalerie) plănuise inițial un nou contra-atac, pentru a recucerii părțile din poziția pierdută în ziua precedentă. Totuși, acest atac a trebuit să fie oprit, din moment ce însuși inamicul, copleşitor ca număr, a atacat. 16 batalioane inamici au atacat, frontal, linia de la Lauskuppe la Pas ul Mestecăneşti, avansând împotriva punctului de intrare de la 1228, pentru a extinde succesul din ziua precedentă. La rândul nostru, în prima poziţie menționată am avut 2.000 de soldaţi, iar la poziţia 1228, aproximativ 800 de bărbați. Inamicul era de patru, până la cinci ori mai numerous… Dimineața, Dorna Watra a fost atacată, chiar la vremea respectivă, fiind apărată de doar 500 de ostaşi, iar după-amiază, când bătălia de acolo s-a oprit, a sosit regimentul de cavalerie (600 de bărbați) de la Jakobeny. A rămas o singură escadrilă (100 de bărbați) pe întreaga secțiune mare. Am alcătuit aripa de sud în întregime din rezerve”[827].

1916: „Apel. / Cetăţeni! După victoriile strălucite pe câmpiile de luptă, armatele noastre se află adânc în ţara duşmanului; învingerea deplină este apropiată, răs-

[827] Ibidem

plata victoriei ne surâde, pacea durabilă plină de glorie! Spre a ajunge la această ţintă, trebuie să se însoţească la victoria pe câmpia de luptă şi superioritatea economică asupra duşmanului. De a patra oară vă cheamă patria să procuraţi mijloacele trebuincioase pentru armata noastră, **pentru războiul nostru sfânt**. Împrumutul de război, al patrulea, scutit de bir cu interese de 5 ½ %, se va efectua de la 17 Aprilie, până la 15 Mai 1916, cu preşul de 2,50. Subscripţia minimă este de 100 coroane, pentru care se vor depune în numerar numai 17 coroane 50 bani. O plasare mai bună a capitalului nici nu se poate. Alergaţi cu toţii la locurile de subscripţie, la oficiile poştale, la bănci. Vă gândiţi cu toţii că efectul mare al împrumutului de război înseamnă o victorie mare asupra duşmanului. Fiecare cetăţean austriac bun, orice patriot bun, **fiecare locuitor al ţării noastre credincioase împăratului trebuie să subscrie împrumutul de război şi face-o**. / Vatra-Dornei, în **15 Aprilie 1916** // Prezidentul cezaro-crăiesc al ţării / Meran m. p”.

1917: „Sistemul de tranzit al lemnului din România necesită doar un permis de tranzit, cu taxe foarte mici. Acest tranzit de lemn din România nu este prea mare, ceea ce înseamnă că scapă de estimarea procentului din valoarea introdusă pentru exporturile de cherestea prin porturile românești. Cherestea tranzitorie este adusă de la Dorna și Prișcani, în Moldova, la Galaţi, cu plute pe Bistriţa și Siret, pentru care nu există nici o taxă în România. Râurile Bistriţa și Siret sunt o cale ieftină de transport; în acest fel, aproximativ 200.000 mc buşteni moi și tari din Bucovina și Transilvania și la fel de mult – adică alţi 200.000 mc – sunt aduşi din pădurile de pe Bistrița, spre Galaţi. Costurile salariale pentru un buştean

rotund, de la Dorna. la Galaţi, o distanță de peste 400 km, sunt, de obicei, între 3 și 3,50 lei; numai în cazul inundațiilor, care sunt de așteptat, în unele perioade, salariul plutaşilor este dublu, ba și mai mare”[828].

1914-1918: Pentru Bucovina au depus jertfe de sânge „Rezervistul **Toader Pistelli**, Vatra Dornei, Regimentul 22, rănit”[829]; „Rezervistul **Ion Zaharie**, Vatra Dornei, Regimentul 22, rănit”[830]; „La propunerea doamnei **Mariora Boncheş**, născută Russu, din **Vatra Dornei**, se dispune procedura în scopul de a aduce dovezi asupra morţii bărbatului ei, **Toader Boncheş**. Doamna Mariora Boncheş susţine că soţul ei, Toader Boncheş, a repausat în lupta de la Halici, în toamna anului 1914”[831]; „**Anna Mittermayer**, născută **Tofanel**, soţie de conducător de tren, a plecat din Cernăuţi, pe timpul invaziei ruseşti, pe la finea anului 1916 sau începutul lui 1917, cu un soldat rus, luând cu sine documentele ei personale, între altele şi o legitimaţie de călătorie, cu fotografia ei. De la retragerea ruşilor din Bucovina, lipseşte orice ştire despre dânsa. În august 1918, a adus **Ioachim Palamar**, gospodar din **Crasna-Ilschi**, fost infanterist la Regimentul 22, reîntorcându-se din prinsoarea rusească, legitimaţia cu fotografia Annei Mittermayer, căsătorită Tofanel, şi zice că a aflat-o, pe la 14 februarie 1918, la o femeie, care zăcea moartă pe un câmp liber, lângă un sat în districtul Jaroschenka. Comparând el fotografia cu trăsăturile răpo-

---

[828] Direktion des k. k. Österr. Handelsmuseum, *Rumänien. Landes und Wirtschaftsstatische sowiw Topographische űbersichten*, Wien 1917, p. 191

[829] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

[830] *Viaţa Nouă*, IV, nr. 159 – Supliment, din 6 august n. 1915

[831] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi în 5 Aprilie nou 1919, p. 4

satei, a constatat cu siguranţă că aceasta e fotografia ei şi, conchizând după locul de emitere, „Dorna-Watra”, că e o persoană din Bucovina, a luat cu sine fotografia. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea lui Petru Tofanel, procedura pentru stabilirea morţii celei dispărute”[832]; „**Nicolai a lui Vasile Ticşa**, din **Vatra Dornei**, care a participat la război şi ar fi murit în anul 1916, întrun spital din Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Anghelina a lui Nicolai Ticşa, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[833].

1918: În 27 octombrie 1918, când „a luat ființă Constituanta Bucovinei”, printre cei „50 de membri ai consiliului național, aleși cu unanimitate după redeschiderea ședinșei”, se număra și Boncheș Gheorghe[834]. În Ședința Consiliului Național Român, de miercuri, 13 noiembrie 1918, prezentat, de la masa prezidiului ca având „o problemă de urgență” și dându-i-se cuvântul, „dl Boncheș vorbește despre **populația de la munte**, care, în urma acestui război, **a rămas fără hrană, haine, vite, oi, fără lemne**, și roagă guvernul ca să se dea lemne din pădurile fondului religionar pentru clădirea de bordeie pentru țăranii rămași fără adăpost, în urma războiului, să li se dea și sprijin în bani. Face propunerea să se aducă o mie de oi, ca să se împartă la oamenii lipsiți. Vorbind despre originea nenorocirii care a căzut asupra Bucovinei, spune că **acela care a fost nimicitorul nostru este gene-**

[832] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 75, Cernăuţi în 18 Octomvrie nou 1919, pp. 7, 8
[833] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192
[834] *Unirea*, Nr. 68, Anul XXVIII, Blaj, luni 4 noiembrie 1908, p. 2

ralul de la jandarmerie Fischer, care a înfundat pe români în lagăre, a spânzurat. Acesta ar trebui să fie pedepsit pentru fărădelegile comise față de popor și face propunerea ca generalul Fischer să fie dat în judecată. Aprobându-se propunerea ca chestia Fischer să fie lăsată în seama guvernului, ședința se închide, la orele 12 din noapte, rămânând ca termenul ședinței proxime să se împărtășească în scris”[835].

1919: În ședința Comisiunii pentru reforma agrară în Bucovina, ținută în 3 marie 1919, după „orele 4 și jumătate după masă”, la care au participat „ministrul-delegat Flondor... I. P. S. Mitropolitul Repta și dl General Zadic”, au vorbit „frumos şi cu multă înţelegere pentru problema de la ordinea zilei **ţăranii Boncheş, Axani şi Cuciureanu**, care preciseazǎ punctul de vedere al ţăranilor în chestia reformei agrare. Resping acuzazajiile ce se aduc de către cei interesaţi, acuzaţii care tind să acrediteze ideea că, prin exproprierea marii proprietăţi, ar scădea puterea productivă a țării. Dl Cuciureanu aminteşte că oraşele şi astăzi sunt alimentate de către ţărani, cu toată lipsa care stăpâneşte pre tutindeni. Se miră că, în Bucovina, nici un mare proprietar n-a urmat gestul sublim al M. S. Regelui, care , după cum se ştie, a împărţit ţăraailor toate moșiile Coroanei”[836].

1919, septembrie 10: Decretul de confirmare a autorităţilor judecătoreşti. Începând cu 1 septembrie 1919, se confirmă „la autorităţile judecătoreşti din Buco-

[835] *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 5, Cernăuți, în 28 decembrie nou 1918, p. 4
[836] *Unirea*, Nr. 55, Anul XXIX, Blaj, vineri 14 martie 1919, p. 3

vina, următoarele persoane[837]: **La judecătoria Vatra Dornei - Tomaşciuc Victor**, judecător de district la tribunalul Cernăuţi, consilier conducător de judecătorie cu rangul VII; **Botuşan Erich**, judecător la judecătoria Vatra-Dornei, judecător de district cu rangul VIII; **Forgaci Eugenie**, ascultant la tribunalul Suceava, judecător de district cu rangul VIII; **Tomovici Stefan**, concepist la guvernul bucovinean, judecător cu rangul VIII".

1919: Comisiunea agrară de ocol Vatra Dornei: Preşedinte: **Victor Tomaşciuc**, consilier de tribunal şi şef al ocolului judecătoresc Vatra Dornei. (Locţiitor: **Erich Botuşan**, judecător districtual Vatra Dornei. / Reprezentantul Administraţiei: **Dimitrie Lumicean**, subprefect Vatra Dornei. / Locţiitor: **Petru Forfotă**, primar Vatra-Dornei. / Reprezentantul Băncii regionale: **Samuil Ioneţ**, învăţător superior, Dorna Candrenilor. / Locţiitor: **Gavril Chiruţă**, agricultor, Vatra Dornei. / Expert agricol: **Gheorghe Marcu**, referent agricol, Câmpu-Lung. / Locţiitor: **Vasile Mihal**, învăţător, Iacobeni. / Reprezentantul proprietarilor expropriaţi: **Silviu Dimitrovici**, maestru silvic, Vatra Dornei. / Locţiitor: **Emilian Jemna**, asistent silvic, Vatra Dornei. / Inginer hotarnic: **David Stern**, inginer hotarnic superior, Vatra Dornei. / Locţiitor: **Nicolai Hluşcu**, inginer, Câmpu-Lung. / Reprezentanţi ai ţăranilor: **Filip Giosan**, agricultor, Ciocăneşti; **Iile Nacu**, agricultor, Vatra Dornei. / Locţiitori: **Andrei Bruju Donisă**, agricultor, Dorna Candrenilor; **Gavril Vasiluţ**, agricultor, Poiana Stampii"[838].

---

837 *Monitorul Bucovinei*, Anul 1919, Cernăuţi, în 10 Septembrie nou, Fascicula 63, pp. 1-4

838 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

1922: Într-un ordin al Ministrului secretar de Stat la Departamentul Economiei Naţionale, referitor la crearea de stocuri pentru CFR de către fabricile de cherestea din România, aflăm numele fabricilor din Bucovina[839] şi a proprietarilor lor: Fabricile din **Găineşti** şi **Suha**, jud. Baia, şi din **Frasin** şi **Vatra Dornei**, din jud. Câmpulung, ale Societăţii „Dacia”, cu sediul în Bucureşti; Fabrica din **Vatra Dornei**, jud. Câmpulung, în exploatarea dlui Nichifor Robu, cu sediul în Cernăuţi, Piaţa Unirii Nr. 2; Fabrica din **Vatra Dornei**, **Roşu**, exploatarea Societăţii Româno-Germană, cu sediul în Vatra Dornei.

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922 – **b)**. în calitate de învăţători definitivi şi învăţătoare definitive: **Grigorie Dragan** şi **Constantin Piticariu** la Vatra-Dornei – şcoala de băieţi”[840].

1922: „În ziua următoare, 19 septembrie 1922, drumul s-a continuat, cu **trenul industrial**, ce duce, peste pitoreştii munţi, care formau în trecut frontiera spre Bucovina. Sosind pe pământul Bucovinei, grupul pelerinilor a fost întâmpinat şi salutat, în **gara din Dorna-Helgei**, de către doi preoţi bucovineni, delegaţi ai Mitropoliei din Cernăuţi. De la Vatra-Dornei, pelerinii au trecut la Rădăuţi, unde, fiind găzduiţi, au stat până în dimineaţa zilei de 8/21 septembrie 1922, când, apoi, un

---

[839] *Monitorul Oficial*, Nr. 133, 11 iunie 1942, pp. 4872-4874

[840] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41

tren special i-a dus la Putna"[841]. „Legătura între Bucovina și Transilvania a fost, în toate vremile, foarte puțin vie, pentru că uriașele vârfuri ale Carpaților, care le despart, făceau și fac foarte anevoioasă o trecere, de aici, la Bucovina, ca și de la ei, la noi. Chiar liniile ferate se opreau, la poalele culmilor, și trebuia să mergi mult cu trăsura, de la capătul liniei ferate ungurești din Ardeal, până la capătul liniei austriece din Bucovina. Sub domnia românească, iaca, abia în al 4-lea an, se puse capăt acestui neajuns. Azi, poți merge cu trenul, de la Cluj, peste Bistrița, la Dorna-Vatra și, de aci, la Cernăuți. Și încă cu ce tren! Cu tren electric, a cărui mașină nu e dusă cu foc de cărbuni, nici cu motor de benzină, ci cu un motor electric, care-și ia puterea de la firul de sârmă (drot) ce trece pe deasupra sa. La un capăt și la celălalt al liniei, două mașini de fabricat electricitate fac electricitate și o dau sârmei ce merge, de la una, la alta. Aceste sârme dau, ca la tramvaie, putere vagonului de cârmă a trenului și acela poate merge ca rândunica, păzit numai de un îndreptător și opritor al lui. Trenul acesta umblă numai 3 săptămâni, între Dorna-Helgel (Bucovina) și între Borgo-Prund, trecând înalta spinare a Carpaților, zisă Vârful Măgurei, apoi satele Cermacut, Piatra, Măgura, Tihuța, Cărare și Bordoprund. Deschiderea liniei, darea ei în folosință, plecarea celui dintâi tren de acest fel s/a făcut, acum 3 săptămâni, în mijloc de frumoase serbări"[842]. E de prisos să mai adaug faptul că „cel dintâi tren electric din ţară", atât de „zărvuit" în 1922, în beneficiul monarhiei române, fusese construit de austrieci, în 1915, după cum

---

[841] *Biserica și Școala*, Nr. 40, Anul XLVI, Arad, 2/15 octombrie 1922, pp. 4, 5

[842] *Libertatea*, Nr. 26, Anul XX, Orăștie, la 27 iunie 1922, p. 1

rezultă din însemnţrile comandantului frontului austriac din Bucovina, generalul Hugo Haberman, care nota, în 29 noiembrie 1916 (textul integral, în această culegere de mărturii necunoscute: „Ambele întăriri au fost imediat puse în mișcare pentru apărarea Dornei Watra, iar brigada de cavalerie, fără cai, a fost trimisă pe jos, în munți; i-am trimis 120 de vagoane și 50 de animale de tracţiune, pentru a-i permite, mai târziu, să vină pe front; **trenul l-am trimis pe o cale ferată electrică, construită în timpul războiului**. A ajuns la Dorna Watra, la ora 9 p. m.”[843].

1924: „**Daruri pentru studenții întemnițați la Văcărești**. La Vatra-Dornei (Bucovina), în seara zilei Iordanului, din prilejul unei petreceri poporale aranjată de Societatea *Arcașul*... s-au dăruit, de către cei care au luat parte la petrecere, sume pentru tinerii care zac întemnițați la Văcărești pentru o cauză măreață și sfântă (în total, 4.650 lei)”. Printre donatori s-au aflat și „Porfir Boncheș, comerciant”, și „Ilie Boncheș, proprietar”[844].

1925: „Conform ştirilor transmise din Viena, excese antievreieşti au loc în numeroase localtăţi de provincie din Moldova, unde profesorul Cuza a făcut un turneu de propagandă antisemită. Dezordini serioase au avut loc la Roma,. Piatra şi Dornawatra. La Dornawatra, poliţia s-a văzut obligată să facă uz de focuri de arme pentru a-i dispersa pe agitatori. S-au semnalat mai mulţi răniţi. Profesorul Cuza trebuia să ia cuvântul în acest

---

843 Habermann, Hugo, *Über die Führungstätigkeit der höheren Kommandanten im Kriege, aus persönlich Erlebtem*, în *Militärwissenschaftliche und technische Mitteilungen,* Wien 1921, pp. 405-407

844 *Libertatea*, Nr. 6, Anul XXII, Orăștie, 7 februarie 1924, p. 2

oraş, la o reuniune antisemită; dar poliţia, crezând că tulburările nu vor înceta să apară, a întrerupt reuniunea, în ultimele ei minute. Nebunia izbucnise deja peste tot prin oraş, unde se aruncau invective la adresa evreilor. Poliţia a format, în acelaşi timp, un cordon, pentru că furia tocmai începuse să se manifeste şi situaţia devenise, la un anumit moment, atât de critică, încât poliţia s-a văzut nevoită să se folosească de arme. Mai mulţi evrei au fost grav răniţi“[845].

1929: „Un mărgăritar din adâncile zăcăminte ale neamului: GHEORGHE BONCHEŞ. O veste fulgerătoare ne umple astăzi de mare întristare: Falnicul luptător, ţăranul proprietar din ţinutul Vatra Dornei, Gheorghe Boncheş, a murit. Pierderea ce am simţit-o noi, astăzi, este destul de mare, pentru că s-a dus de lângă noi un stâlp, un ales al nostru. Prin înţelepciunea cu care a fost înzestrat, prin energia şi prin munca sa, a putut ajunge, în scurt timp, deputat în Camera Austriacă; deci a fost **primul ţăran român, care a putut ajunge la înalta treaptă de deputat într-o Cameră străină** şi care a apărat cu dârzenie drepturile scumpe ale românilor din județul Câmpulung. Cuvântările lui Gheorghe Boncheş, pline totdeauna de inimă şi înflăcărare, au apărat cu mult succes interesele economice și politice naţionale, aşa că, cu drept cuvânt, a fost un mărgăritar al Bucovinei. A dat dovezi de om mare, totdeauna stăruitor în lucru, om cu multă experienţă şi iniţiativă, căci a fost primul om care şi-a putut instala pe moşie o minunată crescătorie de păstrăvi. Pe moşia lui, de asemenea, vedeai cele mai noi înstalaţiuni practice pentru nutreţuri şi cereale, cele mai bune şi mai moderne grajduri pentru adăpostul, sănătatea

[845] *L'Univers Israélite*, 81 Année, No. 9, 30 Octobre 1925, p. 159

şi pentru prăsila vitelor; de aceea, nici societăţile care se ocupă cu bunul mers al gospodăriilor săteşti nu l-au lăsat nerăsplătit pentru toate acestea, ci l-au premiat în mai multe rânduri. Dar activitatea desfăşurată de el n-o putem pune, aici, în 2-3 cuvinte şi nici nu sunt eu în drept să spun bunul pe care l-a făcut Gheorghe Boncheş pentru zecile de mii de suflete şi pentru cei pe care i-a învăţat, ci urmele faptelor sale să ne vorbească. A fost membrul fondator şi preşedintele uneia din cele mai bogate societăţi culturale româneşti, „Sentinela", care a luat fiinţă în anul 1891 şi care societate avea de scop: *Apărarea intereselor româneşti*. A mai fost şi consilier comunal, şi cetăţean onorific. Orice lucrare pentru propăşirea naţională, culturală sau economică din judeţul său nu se putea să nu-l aibă pe Boncheş între luptătorii cei mai înfocaţi sau chiar în fruntea lucrărilor. În anul 1915, deşi Gheorghe Boncheş era deputat austriac, totuşi n-a fost cruţat, ci, împreună cu câteva sute de ţărani în rând din Bucovina, au fost duşi şi ţinuţi în marele lagăr al suspecţilor şi trădătorilor din localitatea Oberholabrun, lângă Viena, unde se hrăneau cu cir (terci) de făină şi sfecle albe. A fost un adevărat patriot, căci, cu toate că a fost aşa de chinuit în timpul războiului, totuşi nu s-a dat o clipă înapoi, ci a fost cu gândul numai la prosperarea ţării noastre. Activitatea sa, meritele sale i-au fost recunoscute şi apreciate de toţi, aşa că a murit fericit că a putut lăsa în urmă o muncă rodnică şi cinstită. Pe patul de moarte, a cerut să fie înmormântat cât se poate de simplu, dovadă că şi în viaţă a fost plin de modestie şi totdeauna s-a mulţămit cu puţin. Acesta a fost Gheorghe Boncheş, apărătorul românilor din Câmpulung (Bucovina), un om de bine, un străjer devotat, al interesului public, un patriot

renumit, deci: Un mărgăritar din adâncile zăcăminte ale neamului. / Diac. V. Fussu”[846].

1940: În 9 noiembrie 1940, în cadrul unor vandalisme şovine, au fost confiscate, de fratele primarului Paulescu, proprietăţile evreilor Simon Landau şi S. Zimmet.

1941: În vara anului 1941, au fost deportaţi în Transnistria, din Vatra Dornei şi din satele din jur, 2650 evrei.

1941: „Tabloul normaliştilor cu diploma de capacitate, numiţi în învăţământul primar, prin ,,incredinţare de post”, pe ziua de 1 octombrie 1941”[847]: **Vasile Gh. Petre**, seria 1938, media 7,40, numit în comuna Şarul Dornei, postul III, jud. Câmpulung”.

1941: „Se publică mai jos Lista Nr. 13, de gradele inferioare (trupă), morţi pentru patrie, în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 24[848]: **Alupei Toma**, sergent, ctg. 1936, cu ultimul domiciliu în comuna Neagra Şarului, judeţul Câmpulung, mort la 2 iulie 1941; **Ungureanu Vasile**, soldat, ctg. 1930, cu ultimul domiciliu în comuna Şaru Dornei, judeţul Câmpulung, mort la 2 iulie 1941; **Rusu Ioan**, soldat, ctg. 1933, cu ultimul domiciliu în comuna Neagra Şarului, judeţul Câmpulung, mort la 2 iulie 1941”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregis-

---

846 *Cultura Poporului*, Nr. 269, Anul IX, București 10 martie 1929, p. 3

847 *Monitorul Oficial*, Nr. 249, 2o octombrie 1941, pp. 6439 şi următoarele

848 *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

trat sub Nr. 264.182 din 1947[849], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Tanaselea Ioan**, de la Vatra Dornei I, la Vatra Dornei IV; **Tanaselea Cleopatra**, de la Vatra Dornei I, la la Vatra Dornei IV; **Andreescu Emilia**, de la Vatra Dornei I la, Vatra Dornei V; **Radu Gheorghe**, de la Moldova Suliţa- Benia, la Dorna-Sunător; **Bârsan Virgil**, de la Cârlibaba, la Şaru Dornei, Coverca; **Vasilescu Mihai**, de la Stulpicani, la Şaru Dornei, Sărişor; **Amorăriţei Nicolae**, de la Valea Seacă, la Şaru Dornei, Sărişor; **Onica Nicolae**, de la Şaru Dornei, la Dorna Poiana Negri".

1948: „Tablou de întreprinderile naţionalizate trecute în administrarea comunelor, potrivit dispoziţiunilor art. 1, aliniatul penultim, din legea N. 119 din 1948, şi pentru care urmează să se ia deciziuni în cauză de către Preşedinţia Consiliului de Miniştri: Moara fostă proprietate a lui Binderer şi Brecher din oraşul Vatra Dornei"[850].

1949: Se numesc directori ai unor şcoli, pentru **Învăţământul elementar, ciclul I**[851]: **Nistor Maria**, directoare la Şcoala elementară Vatra Dornei, Roşu; **Pridie Eugen**, director la Şcoala elementară Vatra Dornei, Argestru; **Lucescu Iosif**, director la Şcoala elementară Vatra Dornei, Rusca; **Bayng Leon**, director la Şcoala elementară Vatra Dornei, Şarul; **Sârbu Ioan**, director la Şcoala elementară Dorna, Gura Negri; **Pintelie Ioan**, director la Şcoala elementară Dorna, Cozăneşti; **Rotaru Panait**, director la Şcoala elementară din Dorna, Ortoaia; **Niculiţă Valeria**, directoare la Şcoala elementară din

[849] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[850] *Monitorul Oficial*, Nr. 229, 2 octombrie 1948, p. 7951
[851] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

Dorna, Sunător; **Câmpianu Iacob**, director la Şcoala elementară Neagra Şarului; **Popescu Petru**, director la Şcoala elementară Neagra Şarului, Gura Haitii; **Marian Dumitru**, director la Şcoala elementară Neagra Şarului, Sărişor. Pentru **Învăţământul elemenlar, ciclul II: Marcu Ioan**, director la Şcoala elementară Vatra Dornei; **Paţa Ioan**, director la Şcoala elementară Şaru Dornei, Panaci. Pentru **Şcoli medii tehnice: Păduraru Teofil**, director la Şcoala tehnică administrativă Vatra Dornei-Resort; **Mândreanu Constantin**, director la Şcoala tehnică minieră Vatra Dornei-Resort, iar pentru **Şcoli de calificare**, **Corsaru Radu**, director la Şcoala profesională forestieră Vatra Dornei.

La Vatra Dornei s-au născut dramaturgul Ion LUCA (7 decembrie 1894), publicistul Ernest CARA (24 ianuarie 1902), prozatorul Platon PARDĂU (1 decembrie 1934) şi poetesa Cornelia Maria SAVU (4 septembrie 1954).

DORNEŞTI

(sau Durneşti, sat cu mănăstire, comuna Costişa, Neamţ).

1475, aprilie 14: Întărit de Ştefan voievod sulgerului Mihul şi fraţilor lui, Ciopei şi Sima, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satul anume Durneşti şi mănăstirea de la Durneşti”[852]. Hotarul, din veac.

---

[852] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 199, pp. 299-301

1487, octombrie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Gliga Sârbescul, care primeşte uric pentru „un sat anume Mănăileşti, în ţinutul neamţului, lângă Durneşti”[853]. Hotarul, din veac.

1493: Întărit de Ştefan voievod lui Grigoire Săvăscul, care cumpărase, cu 270 zloţi tătăreşti, de la fetele lui Mănăilă, Anuşca şi Neacşa, „satul Mănăileşti”[854].

1623, aprilie 8: Întărit de Ştefan Tomşa voievod fostului mare spătar Gheorghe şi cneaghinei lui Nastasia, care primesc uric pentru „o selişte, anume Săcălăşeştii (Săcăluşeşti, Neamţ), pe pârâul Topoliţa, cu vad de moară în Topoliţa, ce este în ţinutul Neamţ”; „a şasea parte din satul Galbeni (comuna Filipeşti, Bacău), cu iaz şi cu moară pe pârâul satului, în acelaşi ţinut Neamţ, care îi este dreaptă cumpărătură de la Toma Birtoc şi de la fratele lui Matei aprod, copiii Erinii Birtocoaie, nepoţii Vasilcăi… Aceasta şi-a cumpărat-o pentru patruzeci de ughi galbeni (ducaţi ungureşti – n. n.)”; „o parte de ocină din satul Aldeşti (contopit cu Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău), a treia parte din jumătate de sat, ce este în ţinutul Neamţ, care acea ocină le este lor dreaptă ocină şi cumpărătură de la sora lor Dochiţa, fiica Maricăi, şi de la fiii ei, Pătraşco şi Scânteie, şi Simeon, şi Mărica, şi Tudora, pentru cincizeci de taleri de argint”; „două locuri de două case din satul Durneşti (Dorneşti, Bacău), ce şi-au cumpărat de la Todosia, cneaghina lui Stavăr, şi, de asemenea, toată partea ei, ce se va alege de moştenire din

---

853 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 12, pp. 19-21

854 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 119, p. 234

acelaşi sat Durneşti, cu loc de iaz. Aceia ei şi-au cumpărat-o pentru patruzeci de taleri de argint"; „o casă din acelaşi sat, din Durneşti, pe care şi-a cumpărat-o de la popa Simeon, şi de la Ion, şi Ilarion, şi Toader, şi de la sora lor Mărica, nepoţii Durnei, pentru treizeci de taleri de argint. Şi, de asemenea, jumătate de jirebie din acelaşi sat, din Durneşti, care aceea ei şi-au cumpărat-o de la Gligorie Nicşea, pentru doisprezece taleri de argint"[855].

1625, august 24: „Adică eu, Pătraşcu Başotă, al doilea logofăt, şi eu, Gheorghie Başotă, al doilea vistiernic, mărturisim noi cu mare credinţă, la mâna dumisale lui Pană vistiernic, că, trimiţându-ne cu cinstită carte a măriei sale, lui vodă, de i-am hotărât dumisale, lui Pană vistiernic, nişte părţi de moşie din **Mogăşăşti** (inclus în Costişa, Neamţ) de la ţinutul Neamţului, care le-a cumpărat Pană vistiernicul cu un zapis de la Zaharie şi fraţii lui, Irimie, şi Simion, şi Condre şi sora lor Tudora, toţi nepoţi Danciului din Mogoşăşti, ce au vândut, din jumătate de sat, a patra parte, ce s-au chemat partea Mânzăştilor, care le-a plătit Pană vistiernic cu 80 de taleri bătuţi. / Şi alt zapis, de la Macsâm, fecior Andriicăi Creţului, şi Gavril, cu fraţii lui, Ştifan şi Bejan, feciorii Măriei, toţi nepoţii Danciului Pardos cel bătrân, care a vândut lui Pană vistiernic, din tot satul Mogoşăştii, a patra parte, cu casele lor şi cu pivniţe şi jăcniţe. şi toate măiestriile ce sunt pe lângă casă, şi cu jumătate vad de moară, şi cu două mori gata, umblătoare în gârla Bistriţei. / Care toate aceste le-au plătit Pană vistiernic bani gata... şi coţi postav ce s-au cuprins 90 ughi bani buni, şi un zapis de la Toader Gărgăriţă, ficior lui Gligori Gărgăriţă

---

[855] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 51, pp. 73-76

cel bătrân şi cu femeia lui, cu Nastasie, fata popii Bechii şi a Gaftonii, şi cu fetele lor, cu Sofronie şi Ileana, au vândut, din jumătate de sat, a treia parte. / Deci noi, dacă am mers acolo, la moşie, împreună cu Trele, pârcălabul de Neamţ, şi cu Iuga pârcălabul şi Cârlig vornic de poartă, şi am strâns pe toţi răzeşii şi pe alţi oameni buni şi bătrâni: Alecsa ot **Hârliceşti** (sat lângă oraşul Buhuşi, Bacău), şi Pintilie ot tam, şi Veriva ot tam, şi Condre, şi Dămiian, şi Cortiş ot tam, şi Gavril Ciochirlie, şi Bănte ot **Vrânceni (?)**, şi Gavril de **Dumbrăveni** (comuna Dumbrăveni, Bacău), şi Patrichi de la **Orbic** (contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), şi Rusul călugărul din Mogoşăşti, şi Toader vornicul, şi diaconul Bănte din **Zbereşti** (satul Zbereşti, Bacău), şi Hroiţă, şi Ion, şi Costandin şi Toader din **Dorneşti** (satul Dorneşti, Bacău). / Şi mergând cu toţii la Bistriţă, întâi am făcut o funie de 20 de stânjeni ş-am măsurat, din apa Bistriţei, lunca cea mare din sus, de unde umblă luntrile, pe drum, până peste Topliţă, la casa lui Nichifor, şi am găsit 27 funii şi am pus piatră în malul Topliţei. De acolo, piste bălţi, printre Zbereşti şi printre Mogoşăşti, pe şes, până supt deal, şi am găsit 50 de funii şi am pus o piatră la mijlocul şesului şi o piatră supt… şi am măsurat şi dumbrava, la deal, până la loc în vârful dealului, deasupra, şi am găsit bolovan vechi şi am făcut şi noi bour, şi până acolo am găsit 38 funii, 2 stânjeni. / Şi am mai mers cu trei funii până în muchia dinspre Orbic şi n-am mai putut merge cu funie, că-i huciul des şi pădure, dar am căutat din muchie, peste codru, spre răsărit, precum mi-au mărturisit răzeşii că merg Mogoşăştii. Şi s-au dus Luca, vătavul lui Pană vistiernic, cu răzeşii şi au făcut un bour peste Orbic, în muchea codrului, într-un paltin, şi unul într-un fag, în Bobeică, în vârful codrului. /

Şi am mai făcut bour în pârâu, pe unde a fost moara lui Hăsan, în capul poienii ceea mai din jos, şi ne-am dus şi noi până în marginea unor săpături, peste Orbic, la un bour vechi, şi ne-am întors înapoi şi am măsurat tot satul curmeziş şi au scos răzeşii pe acele zapise 16 funii 10 stânjeni şi le-am pus o piatră hotar supt deal. Şi şi-au primit toţi răzeşii atâta să ţină şi la luncă şi la dumbravă şi la codru. / Şi am iscălit, să se creadă, şi, iscălit şi unii din răzeşi, dar popa Bechii şi Pintilie şi Veriva n-au iscălit, zăcând că or întoarce de la Pană vistiernic"[856].

1627, septembrie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Gheorghie, pârcălabul de Neamţ, care cumpără, de la Ioana şi feciorii ei, fata Cozmii, nepoata Durnii, „partea ei din **Durneşti**. Şi iarăşi a mai cumpărat Gheorghie o parte de sat din **Mihăileşti**, de la Lupul sin (fiul lui) Ilie"[857].

1628, noiembrie 25: Întărit de Miron Barnovschi voievod marelui sluger Gheorghe Costeanul şi cneaghinei lui Nastasia, care cumpără, pe lângă ocina din Petreşti (azi Blăgeşti, Neamţ), pentru 10 ughi, „parte de ocină din satul **Mănăileşti** (lângă Dorneşti, Neamţ), două părţi din partea Drăghinei, ce se va alege din a treia parte… de la Lupul Vărzar fost vornic, de la soţia lui Gaftona şi de la fii lor, Florica, Gligorie şi Trofanda, cumpărătură de la Anghelina, fiica Drăghinei, sora lui Ilie Găgilă"; / „altă parte de ocină din satul **Durneşti** (Dorneşti, Neamţ), de la Maria şi sora sa Marta şi fraţii lor Romaşco şi Iacob, fiii lui Şteful, toată partea lui Şteful şi a fratelui lui Ionaşco

---

[856] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 369, pp. 438, 439

[857] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 231, p. 318

Buzu, pentru 10 zloţi bătuţi"; / „altă parte din acelaşi sat Durneşti, de la Vlasie, ce şi lui i-a fost cumpărătură de la Varvara, fiica lui Drăgan, şi altă parte de la Robul, fiul lui Bobotă, tot fiu lui Drăgan, cu 4 curături şi un loc de prisacă din pădure, pentru 26 galbeni ungureşti"; / de la Ghidul, femeia lui Sora şi fiii lor Larion, Vasilie şi Ion, şi de la Stopteasa şi fiica ei Safta, „toată partea lor din satul **Gocimani** (satul Bârcu-Goşmani, Neamţ), cu loc de iazuri şi cu tot venitul din vatra satului şi din câmp şi din pădure… şi un ogor din satul Durneşti, care l-au cumpărat de la Lupul Vărzar, ce-a fost vornic, pentru un ughi"[858].

1636, mai 5: Zapis de la popa Hilip, Toader Zăpalcea, Mihalce şi Dămian, în care mărturisesc cum a venit în faţa lor Vasile sin (fiul lui) Ghinda, nepot Condrii ot **Dorneşti** (sau Durneşti, comuna Costişa, Neamţ), ţinutul Neamţ, „şi a vândut, din a treia parte, două părţi, partea Condrei şi Mariei, dreaptă partea lor, din sat din **Drăgişti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), ţinutul Romanului, drept 40 zloţi bătuţi, lui Vicol Titici şi femeii sale Urâta, dinaintea a mulţi oameni buni, şi tineri, şi bătrâni: Isac sin Domitraşco, Constantin sin Ionaşco Guglă"[859].

1636, iulie 15: Zapisul lui Iacob, feciorul Măricăi, nepotul lui Paingu din **Durneşti** (comuna Costişa, Neamţ), prin care mărturiseşte că a vândut partea mamei sale Mărica „din sat de **Măstacăni** (Mastacăn, comuna Borleşti, Bacău), ce este în ţinutul Bacăului… lui Gligo-

[858] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 439, pp. 600-603
[859] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 410, p. 472

rașco Bejan, drept 10 lei bătuți ughi (ducați unguresti)… Și la tocmeala noastră au fost Neculae Sechil fost cupar, Constantin Bantăș și Gliga ot **Cuciulați** (înglobat în Secuieni, comuna Secuieni, Neamț), Dumitrașco Varnav, Gavrilaș sin Ciocârlie, Gligorie Hudici, Gligorcea Herțea și alți mulți oameni buni”[860].

1639, iulie 20: Carte gospod, dată de Vasile Lupu voievod lui Vârnav și fraților lui „ca să fie tari și puternici a lua de-a zecea la sat la **Durnești**, pe acea parte cât se va alege. Ce va fi arat să ia ei a zecea, iar fânațul să li-l oprească”[861].

1645, mai 4: Scrisoarea lui Constantin Bantăș, Păntelei și Alexa din **Hărlicești** (Hârlicești, lângă Buhuși, Neamț), care primiseră poruncă de la Vasile Lupu voievod să aleagă „hotarul **Blăgeștilor** (comuna Blăgești, Bacău) dinspre al **Petreștilor** (comuna Bâra, Neamț) și al Petreștilor dinspre al Blăgeștilor” și care au adunat martori, pe Avram de **Grozești** (înglobat în Rediu, comuna Cândești, Neamț), Patrichie. Gligorie și Petrea Geferi de **Orbic** (înglobat în orașul Buhuși, Neamț), Ionașco de **Cândești** (comuna Cândești, Neamț), Pătrașco de **Zberăști** (Zbierești, comuna Costișa, Neamț), Gligorie brăhariul de **Bociulești** (inclus în Podoleni, Neamț), Toader de **Blăgești**, Gligorie Vărzar de **Durnești** (Dornești, comuna Costișa, Neamț) și alți oameni buni, stabilind împreună hotarul. / „Hotarul este la câmpul din sus, din Fântâna lui Parce, puținel mai sus, am pus bolovan, și în dreptul locului la un hâns mare de spini și din spini, în

---

860 AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, București 1996, doc. 462, p. 524

861 AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, București 2003, doc. 184, p. 195

jos, până în lacul cu pipirig, din lac în jos, în dreptul lacului, în Blăgeasca, unde a fost prisaca, iar de acolo, în jos, pe marginea poienii celei mari, în jos, până în Lespezdi. Aşijderi, din sus de Fântâna lui Parce, în dreptul locului, până în groapa lui Gheţe (Gheaţă), iar din groapa lui Ghiiaţe, în dreptul locului, în codru, până în dealul Tazlăului”[862].

1900: „**Dorneşti**, sat în comuna Podoleni, plasa Bistriţa, judeţul Neamţ. E aşezat în unghiul văii pârâului Plopeşti, între podișele Negrițeştilor, de o parte, și dealurile Orbicului, de alta. Se mărginește, la sud-vest, cu satul Podoleni, la sud-est cu satul Zbereştii de sus (din comuna Costişa), la nord-est cu Orbicul, de care se desparte prin dealurile cu același nume. Se mai numește și Durnești, Are o populaţie de 120 locuitori. Sunt 70 contribuabili. În sat se află: 2 mori; 2 rotari şi 1 fierar. Numărul vitelor se urcă la 300 de capete”[863].

DORNEŞTI

(între Siret şi Rădăuţi, Suceava).

În vreme ce biserica din Dorneşti este atestată documentar încă din **1490,** odată cu închinarea bisericilor Episcopiei de Rădăuţi („la Iuga cel Prost”, în slavonă „Juga Durnyj”), satul „Durneşti, partea de jos, cu loc de

[862] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 71, pp. 66, 67
[863] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 197

moară în apa Sucevii şi în sat”, este atestat abia în 12 noiembrie 1605, când Ieremia Movilă schimbă nişte moşii ale fratelui său, Toader, pentru acea jumătate din satul Dorneşti.

În 7 decembrie **1612**, Anastasie, mitropolitul Sucevei, solicită aprobarea Divanului Domnesc pentru construirea unor mori la Durneşti, sat care, conform izvodului de documente al Mitropolitului Moldovei, Teofan, alcătuit între anii 1617-1619, ar fi fost dăruit Mitropoliei de Alexandru cel Bun.

1627: Partea de sat a lui Toader Movilă, cea „de jos”, a fost schimbată, în 12 februarie 1627, cu alte moşii, noii proprietari fiind Toader Petriceico şi jupâneasa Ileana. Toader Petriceico îşi va construi curtea boierească la Dorneşti, intrând şi în stăpânirea celeilalte jumătăţi de sat, prin schimb de moşii, în 13 februarie 1636.

În 3 iulie **1645**, cu întăritura lui Vasile Lupu vodă, Mitropolia Moldovei face hotarnica moşiei sale, Durneşti, dar, ceva mai târziu, în 20 iunie 1637, Ştefan Petriceicu, ajuns Domn, dăruieşte satul, curţile boiereşti şi moşia sa mănăstirii Sf. Onufrie, de lângă Siret, ctitorie a sa, dania fiind întărită, în 1708, şi de Mihai Racoviţă Vodă, care precizează, în uric, cum că „satul Durneşti… i-a fost moşie, cu vecini şi heleşteie, şi o vie lângă via lui Dumitru paharnic… şi patru sălaşe de Ţigani, anume Simeon, fiul lui Creţul, cu copiii, doi feciori ai lui Zaharia, cu copiii săi, Vasile căldărarul, fratele lui Simeon, un bucătar, cu copiii săi”.

În **1775**, satul Dorneşti avea 1 popă şi 26 ţărani. După o masivă colonizare cu unguri, Dorneştii se vor numi Hadicfalva (de la numele guvernatorului Galiţiei, Hadik), harta cadastrală a satului, din 1785, cuprinzând,

pe lângă vechile toponime, şi câteva toponime de hotar ungureşti, precum Boenke, Diak Hud, Felso Mesur, Hossu Gniunasch, Hossu Niel, Koreck Hold etc.

În **1784**, conform unui raport al auditorului raionului Siret al administrației de stat, din 8 aprilie 1784, optsprezece familii de maghiari din Moldova, care veniseră în Moldova la îndemnul mănăstirii Putna, s-au stabilit la Bălcăuţi, lângă Siret. Ulterior, această moșie a fost luată în considerare pentru așezările maghiare planificate la acea vreme și adăugată, ca așezarea motivată, sub numele maghiar Laudon-Falva. Colonizarea Bucovinei în ţinutul Siretului a continuat, în martie 1786, cu 52 de familii maghiare din Moldova, în special din satul Bălineşti, familii care s-au mutat cu vitele și cu alte obiecte în Bucovina. Li s-a acordat permisiunea de a alege un loc, unde să se stabilească, pe moșii mănăstireşti, și, în acest scop, au trecut prin ţinuturile Siret și Suceavă, optând pentru a se aşeza la Dorneşti"[864].

1785: „Festivitatea de sfințire a satului Hadikfalva[865] (Dornești) a avut loc în data de 5 iunie 1785, la Józseffalva (Vorniceni) în data de 25 septembrie 1785"[866].

În **1787**, câteva familii germane din Renania, Bavaria şi Baden-Württemberg se stabilesc la Dorneşti, formând colonia Kriegsdorf.

---

[864] Kaindl, Raimund Friedrich, *Das Ansiedlungswesen in der Bucovina*, Innsbruck 1902, p. 119

[865] Cei stabiliți ulterior la Dornești au trecut granița prin sudul Bucovinei, pe la Nemericeni.

[866] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar*, Centrul Cultural „Bucovina" 2019, p. 20

1787: În Hadikfalva funcţiona o şcoală cu 4 clase, din 1787[867]: „În aceste şcoli îşi însuşeau copii cele mai elementare şi necesare cunoştinţe şi cititul. La început nu erau dascăli calificaţi în aceste şcoli, cantorii, unii membri din corul bisericiilor sau după caz sătenii cunoscători de carte au predat copiilor. Conform uzanței, pentru satele maghiare ar fi trebuit să solicite dascăli maghiari din Ardeal. Doarece situația se arăta fără ieşire, Mártonffi a venit cu propunerea să trimită doi băieţi maghiari cu o bursă lunară de 5 forinți la școlarizare în Cernăuţi, care peste 2-3 ani să revină în sate ca dascăli calificaţi. Aceştia i-ar înlocuit pe cantori şi cu timpul toţi cantorii ar fi înlocuiţi de dascăli calificaţi. În mai 1786 guvernatorul Enzenberg solicită învăţător de la statul major al armatei din Ardeal. Drept rezultat în primăvara lui 1787 vine din Ardeal în Bucovina un dascăl şi îşi ocupă postul la Hadikfalva.[868] Anul şcolar era destul de scurt pe atunci, avea numai 14 săptămâni"[869].

„24 septembrie **1800**. Albinele lui Vasile Buga din Mitoc zburau vesele în grădina lui József Deák din Dornești.

18 octombrie **1801**. Cele doua gâște dispărute de la Antal Kovács erau una la János Csernik cealaltă la István Galambos. În decembrie, József Begyhárd din Iacobești a primit 60 de lovituri de bețe, iar Miska Fejér și János Csernik din Dornești câte 25 de lovituri pentru furt.

---

[867] SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 46, 1876 p. 49, 1907 p. 127

[868] Boethy János Alajos

[869] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar*, Centrul Cultural „Bucovina" 2019, p. 92

19 decembrie **1802**. Oile lui Albert Lovász și Ferenc Máté din Țibeni își plângeau necazurile în curtea lui János Keresztes și József Jakab la Dornești.

27 februarie **1803**. Vițica lui Antal Kovács s-a trezit orfană pe lume, în curtea lui József Miklós.

26 ianuarie **1804**. Animalul lui Nicolae Țibu din Satumare[870] s-a rătăcit în curtea lui Mihály Marosán, iar la 12 august câte o vacă și un vițel a lui Ștefan Tofan și Niculae Tofan și-au luat lumea în cap, și nu s-au oprit până la curțile lui Elek Finna și János Keresztes din Dornești.

8 iunie **1805**. Boul lui Constantin Nicoara din Frătăuții Noi s-a dat la unguri, si a ajuns până în curtea lui István Keresztes din Dornești, iar boul pădurarului din Camenca a trecut la Antal Leopold și flăcăul Gábor, cel adoptat de către György Sebestyén.

21 octombrie **1805**, vaca lui István Turbuk și vițeaua lui István Ferenc au fost vândute lui Pál Biszak, de către István Bersan, István Ambrus și Pista Becze. În alte ocazii autoritățile au dat numai de urma animalului, cum a fost cazul cu oaia lui Albert Sándor, a cărei piele a fost găsită la József Vencel”[871].

1831: O epidemie de holeră, care a ţinut între 8 iulie şi 1 septembrie, face 21 de victime printre maghiarii din, evidenţele păstrând numele, cu data morţii şi numărul casei, următorilor dispăruţi: Pál Antal, Bogos Klára, Sorbán Teréz, Dani Dávid, Krivatsek Mihály, Szőts Sándor, Balogh Ferenc, Jakab István, Salamon István, Galambos Antal, Jakab Mária, Fazakas Márta, Salamon

[870] Satul Mare, în germană Grossdorf, localitate lângă Țibeni.
[871] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar*, Centrul Cultural „Bucovina” 2019, p. 26

Ferenc, Salamon Márton, Erdős József, Erdős Terézia, Erdős Márton, Antal Magda, Turbuk Anna, Turbuk Katalin, Szentes Katalin[872]. Numele românilor din Dorneşti care au trăit sau au murit atunci au fost patriotic adăpostite în tradiţionalul „Să trăiţi şi să-i pomeniţi!”.

În **1843**, parohia ortodoxă Satul Mare şi Dorneşti (Hadikfalva), cu 867 enoriaşi, îl avea paroh pe Vasilie POPESCUL. În 1876, aceeaşi parohie, cu 1.182 enoriaşi, îl avea paroh pe Mihail ILIUŢ. În 1907, comuna bisericească Satul Mare, „Dorneşti vel Hadikfalva”, „Zibeni vel Istensegits”, cu poştă în Hadikfalva, îl avea paroh pe Theodor POLONIC, născut în 1850, preot din 1873, paroh din 1885, cantor fiind, din 1906, Athanasie ŢIBU, născut în 1867.

„În anul **1848** la Hadikfalva au murit 117 oameni de holeră. A fost perioada când s-au înființat noile cimitire la Țibeni și Dornești. Acesta era situat la Dornești dincolo de pârâu, la nord de sat. Cu timpul însă, din lipsa pământurilor, cimitirul a fost arat, dar numele locului a rămas: pământul Holericilor”[873].

1851: „O broşură, lucrată de Franz Raffelsberger şi publicată în 1851, la Viena, cuprindea „**Itinerariile sau directorul tuturor rutelor poştale** din k. k. Statele austriece“, consemnează „Drumul de poştă de la Siret, la Rădăuţi, lung de o poştă şi jumătate, trecea prin Sf. Onufri, Hadikfalva (Dorneşti), trecând peste râul Suceava“[874].

---

[872] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar,* Centrul Cultural „Bucovina” 2019, p. 72

[873] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar,* Centrul Cultural „Bucovina” 2019, p. 73

[874] Raffelsperger, Franz, *Itinerär oder Verzeichniss aller Postrouten in den k. k. österreichischen Staaten*, Wien 1851, pp. 53, 54

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Siret – **Siret** (Oraş cu tribunal districtual), Bahrineşti, Raince, Bălcăuţi sau Laudonfalva, Bănceşti, Botoşănița, Cerepcăuţi cu Bereşti, Ţibeni sau Istensegits, Fântâna Albă sau Białakiernica, Şerbăuţi, Grăniceşti, **Hadikfalva sau Dorneşti**, Calafindeşti, Cândeşti, Climăuţi, Muşenița, Negostina, St. Onufri sau Drăguşanca, Oprişeni sau Panţiri, Rogojeşti cu Gura Molniţei, Rudeşti sau Gropana, Şerbăuţi, Sinăuţii de Sus, Sinăuţii de Jos, Stârce sau Berlinţi cu Slobozia lui Dumka, Terebleşti, Vaşcăuţi pe Siret cu Parcelowka, Volcineţ"[875].

1883: „În data de 30 martie 1883 a plecat primul tren din gara de la Dornești cu 600 de oameni, majoritatea erau reformați din Măneuți. La 2 aprilie a plecat a doua garnitură din halta Țibeni, cu 900 de locuitori din Țibeni și Iacobești, iar în ziua de 3 aprilie o altă garnitură din Dornești. În prima fază în total au plecat cu trenul 2200 de maghiari, 1150 de bărbați și 1050 de copii și femei. La 18 aprilie au plecat 41 de căruțe din Țibeni, ei urmând traseul Bistrița, Târgu Mureș, Deva, Lugoj și comitatul Torontal. În 7 mai găsim pe drum încă 33 de căruțe din Țibeni, iar la data de 11 mai au plecat 220 de persoane din Vorniceni, ei îmbarcându-se la Suceava. În scurt timp numărul celor plecați din cele cinci localități maghiare din Bucovina a ajuns la 4000 de persoane"[876].

---

875 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich,* Wien 1869. pp. 158-161

876 László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar,* Centrul Cultural „Bucovina" 2019, p. 37

1887, iulie 9: „Sâmbătă, dimineaţa, la 6 ore, Alteţa Sa Imperială (Arhiducele Rudolf, tragicul prinţ de la Mayerling, care vizita Bucovina – n. n.) a părăsit Cernăuţii … Precis la 8 ore sosi trenul separat la staţiunea drumului de fier Hadicfalva (Dorneşti – n. n.). Aici se coborî Alteţa Sa Imperială din tren, dimpreună cu suita sa, fiind întâmpinat cu „Să trăiască" răsunând din mii de glasuri … Primarul din Bosanci, **Vasile Blându**, îmbrăcat în costum naţional, ţinu apoi o cuvântare în limba română, oferind Alteţei sale pâine şi sare. Alteţa Sa răspunse, apoi, germăneşte: „Meinen innigsten Dank den edlen, treuen und lieben Rumanen!", adică: „Mulţămita mea cea mai intimă nobililor, credincioşilor şi iubiţilor români!". După aceea, privi Alteţa Sa în special la fiecare spalier, ce era compus din unguri – ca cei de casă, apoi de mai la 1.000 de români. Atât fete, cât şi flăcăi, erau postaţi după costume şi naţionalităţi"[877].

În **1890**, satul Dorneşti, numit Hadicfalva, avea 3.539 locuitori. Primar era ungurul Paul Marton, iar învăţător – Anton Szabo.

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Dorneşti**, sat vechi, ce se află pe apa Sucevei, între comunele Frătăuţul Nou şi Hadicfalva[878]. Este menţionat, pentru prima dată, într-un hrisov din 20 August 1550, prin care Domnitorul Moldovei, Petru Ioan, 1-a dăruit bisericii mitropolitane cu hramul „Sfântul George" din

---

[877] *Revista Politică*, Anul II, nr. 5, 15 iulie 1887, pp. 6-10

[878] Colonie în satul Dorneşti, care în 1775 avea 26 de familii de ţărani români, sat care se va numi Hadicfalva (de la numele guvernatorului Galiţiei, Hadik), harta cadastrală a satului, din 1785, cuprinzând, pe lângă vechile toponime, şi câteva toponime de hotar ungureşti, precum Boenke, Diak Hud, Felso Mesur, Hossu Gniunasch, Hossu Niel, Koreck Hold etc. – n. n.

Suceava. Prin documentul din 12 Ianuarie 1680, Ştefan Petriceicu Vodă, care avea aci o casă pentru vară, l-a făcut danie mănăstirii Sf. Onufrei. În scurgerea vremurilor, acest sat a dispărut, aşa că, la 1776, era numai moşia cu acest nume. La 1777, cea mai mare parte a acestei moşii, prin înţelegerea dintre episcopul Herescu şi guvernatorul austriac, trecu în posesia mănăstirii Burdujeni, deci la România; restul rămase pe teritoriul Bucovinei şi pe el s-au întemeiat 2 comune: Frătăuţul Nou şi Hadicfalva. **Dorneşti, fermă**, pendinte de comuna rurală Andreasfalva, districtul Rădăuţi. Are 2 case şi 15 locuitori români”[879]. „**Hadicfalva** (rom. Dorneşti), comună rurală, districtul Siret, aşezată pe malul stâng al râului Suceava, în vecinătatea districtului Rădăuţi. Suprafaţa: 21,41 kmp; populaţia: 3.539 locuitori maghiari-ciangăi, de religie rom. cat. Este străbătută de un drum districtual, ce vine de la Rădăuţi şi care se uneşte cu drumul principal Siret-Suceava, în cătunul Ratuş, comumna Negostina; prin marginea sa dinspre apa Sucevei, trece linia ferată Cernăuţi-Iţcani, din care se desprinde aci o ramură, apucând spre Rădăuţi. Staţie de drum de fier; are un oficiu telegrafo-poştal; o şcoală populară maghiară, cu 4 clase (deci 120 şcoari – n. n.), şi o biserică rom. cat. Colonie maghiară, întemeiată în anul 1785, pe teritoriul vechiului sat românesc Dorneşti. Numele Hadicfalva (satul lui Hadik) i s-a dat în onoarea Feldmareşalului Baron Andreaş Hadik de Fulak. În apropierea localităţii, şi anume la poalele muntelui Iancu (de fapt, pe dealul Iancului s-au găsit urme preistorice, dar în oartea dinspre Grăniceşti – n. n.), s-au găsit schelete omeneşti, care, împreună cu tumulii ce

---

879 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 87, 88

se văd aci, denotă că pe locul acesta au locuit oameni, în negura vremurilor trecute. Populaţia se ocupă cu creşterea vitelor, cu agricultura, cu grădinăria şi în deosebi cu cultivarea verzei şi a cepei; mulţi din locuitori sunt cărăuşi sau se îndeletnicesc cu agricultura. Comuna posedă 1.978 hectare pământ arabil, 217 hectare fânaţuri, 55 hectare grădini, 40 hectare imaşuri. Se găsesc 436 cai, 961 vite cornute, 827 oi, 1.155 porci şi 1.117 stupi. **Hadicfalva** sau **Rudeşti, moşie** cu administraţie particulară, districtul Siret. Suprafaţa: 3,84 kmp; populaţia: 27 locuitori izraeliţi, ruteni şi alţii"[880].

1914: În 18 decembrie, „Alteţa Sa Imperială, Arhiducele Moştenitor Carol Francisc Iosif… porni, peste Hatna (Dărmăneşti – n. n.) şi Hadicfalva (Dorneşti – n. n.), la frontul din est, unde asemenea a vizitat toate staţiunile militare, înaintând, în urmă, până în tranşeele din faţa frontului duşman"[881].

1920: „**Deciziune de expropriere No. Ag. 284/20**. Deciziunea Comisiunii agrare de ocol Siret, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 429, **Dorneşti**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 222 ha 58 a 14 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean", a devenit definitivă"[882].

---

[880] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 107

[881] *Gazeta Transilvaniei*, Nr. 279, Anul LXXVII, Braşov, vineri 19 decembrie (1 ianuarie) 1914, p. 1

[882] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, Cernăuţi, 1 iunie nou 1921, pp. 213-216

1921: Inspectoratul General pentru Salubritatea Publică din Bucovina îl numeşte agent sanitar pentru circumscripţia Dorneşti pe Dylyn Nicolai[883].

1940: Tablou de cărţile de capacitate (atestate de meserie – n. n.) eliberate de Oficiul Rădăuţi, anulate de minister prin decizia Nr. 66.017 din 1940"[884]: **Şerban Grigorie**, cizmar, domiciliat în Dorneşti; **Dolha Sebastian**, cizmar, domiciliat în Dorneşti; **Gominţchi Andreeas**, cizmar, domiciliat în Dorneşti; **Covaci Gaspar**, cizmar, domiciat în Dorneşti; **Heber Rudolf**, lăcătuş, domiciliat în Dorneşti; **Ringel Bruno**, lăcătuş, domiciliat în Dorneşti; **Pal Francisc**, zidar, domiciliat în Dorneşti; **Ladz Erwin**, bărbier, domiciliat în Dorneşti; **Ceke Anton**, bărbier, domiciliat în Dorneşti; **Ambrister Cristian**, brutar, domiciliat în Dorneşti; **Brucher Ioan**, morar, domiciliat în Dorneşti; **Heucert Filip**, morar, domiciliat în Dorneşti; **Pal Ionaş Boris**, rotar, domiciliat în Dorneşti".

1941: „Cunoaștem numai numele a 42 de bărbati, majoritatea originari din Dornești (în paranteză este specificat anul nașterii pentru cei al căror an îl cunoaștem): Antal Fábián (1911), Antal Lajos (1902), Barabás Ferenc (1914), Bece Gáspár (1912), Bíró István (1907), Cseke Ambrus (1906), Csíki Márton, Erős Antal (1919), Erős Géza (1919), Erős János, Fazekas Boldizsár (1906), Fazekas Lajos (1908), Fazekas Piusz (1910), Ferencz József, Forrai Márton (1911), Forrai Márton senior, Forrai Sándor (1910), Illés Antal, Illés Gergely (1899) Illés István (1916), Illés József (1902), Jakab Fábián (1924), Jakab Lajos, Kiss István, Kökény Piusz (1923),

[883] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 17, 1 iunie nou 1921, p. 211

[884] *Monitorul Oficial*, Nr. 58, 10 martie 1941, pp. 1197-1208

Lovas István (1906), Lovas Rudolf (1906), Lovász Orbán (1894), Mátyás Pál, Mátyás Piusz, Miklós János (1899), Miklós Vilmos (1910), Nagy Antal (1911), Nagy Lőrinc (1906), Solymosi Vilmos, Szabó István (1925), Szabó József (1892), Szentes Ágoston (1913), Szentes Jeromos (1914), Venczel Antal, Venczel Gergely, Zalavári Géza, Zalavári Péter[885] Este interesant de remarcat că văduvele acestora nu s-au mai căsătorit niciodată"[886].

1946: În *Monitorul Oficial*, Nr. 264 din 13 noiembrie 1946, pp. 11909 şi următoarele, sunt înregistrate următoarele cooperative săteşti de credit: Cooperativa „Frăţia", comuna Dorneşti, judeţul Rădăuţi.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[887], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Târdea Nina**, de la Dorneşti, la Brodina; **Cuter Constantin**, de la Dorneşti, la Horodnicu de Jos, Centru; **Iuraşoc Vera**, de la Dorneşti, la Rădăuţi, Şc. fete nr. 2, p. XI, aproape de soţ, învăţător".

La Dorneşti s-au născut poetul Corneliu ŞERBAN (8 martie 1937) şi publicistul Liviu PAPUC (6 iulie 1950).

---

[885] Cseres Tibor - Vérbosszú Bácskában, Magvető könyvtár, 1991, pag 64.

[886] László, Gergely Pál, *Bucovina unui maghiar,* Centrul Cultural „Bucovina" 2019, p. 47

[887] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

DOROBIŢĂŞTI

(comuna Izvorul Berheciului, Bacău).

1640, august 15: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Bechea căpitan, Truşan din **Cucuteni** (lângă Tarniţa, comuna Onceşti, Bacău) şi Constantin din **Răchiteşti** (Răchitoasa, comuna Răchitoasa, Bacău), după ce „s-au pârât de faţă, înaintea domniei mele, **Stănişăştii** (Stănişeşti, azi Ţepoaia, comuna Motoşeni, Bacău), **Ţigăneştii** (comuna Vultureni, Bacău) şi **Dorobiţăştii** (comuna Izvorul Berheciului, Bacău) cu nepoţii lui Şandru din **Oţăleşti** (Oţeleşti, comuna Izvorul Berheciului, Bacău) pentru o poiană ce este pe apa Dobrovăţului… Pentru aceea, voi să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi bătrâni şi să socotiţi uricele şi să le alegeţi pe cât le vor spune dresele”[888].

DOROHOI

(târg, Botoşani).

1495, octombrie 15: „Blagocestivul şi de Hristos iubitorul, Io Ştefan voievod… fiul lui Bogdan voievod, a zidit acest hram în numele marelui ierarh şi făcător de

---

[888] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 422, pp. 428, 429

minuni Nicolae; şi s-a sfârşit în anul 7003 luna lui octombrie, în 15 zile, iar al domniei sale al 30-lea an curgător”[889].

1612, august 20: Tiron sin (fiu) Sava din Silişeul de sus şi nepotul său Iftimie, fiul Sofiicăi, vând lui Căzac, fiul Grigăi din **Pomârla**, pentru 85 taleri, „ocina sin **Silişeul de sus**, din a patra parte, a patra parte din sat şi cu loc de moară… şi iarăşi, o ocină ce şi nouă ne-a fost cumpărătură de la boierul Pană, în preţ de 35 taleri… Şi la această tocmeală au fost oameni buni vameşi Danciul Vuip, Cioban Vuip, Florea şi Sava crivopis, Cristea Malic şi Costin din **Dorohoi**”[890].

1620, februarie 16: Scrisoarea trimisă de marelui logofăt Gheanghea, de „mai mici feciorii dumitale Gavril diac biv (fost) ureadnic, Ion Jidovul ureadnic, Ştefan diacon, Ion Nalivaico biv şoltuz, Gheorghie Scripca diac de **Dorohoi**, Ionaşco Grozăvescul, Lealii vataman ot **Ternauca**, Ihnat vataman, Gavril, Ştefan, Gligorie, Vasi-le Sinite star (bătrân), de **Buhaice**, Ionaşco Miţiescul, Pavăl Mişco star (bătrân), Zaharia, Grigore, Dumitru, Ionaşco Vlaicul ot **Şendriceni**, după ce „a venit Onciul pârcălabul cu cartea măriei sale vodă, cum să avem a strânge oameni buni şi să socotim hotaul şi de un stâlpm cum l-au stricat acel stâlp dinspre satul **Buhaice**, deci noi aşa am făcut… şi am aflat cu sufletele noastre cum stâl-pul nu a fost scos, nici mutat din loc, ci a fost zdrobit deasupra de tot, şi a fost şi Onciul, şi sluga dumisale Ion Jidovul, dregătorul, cu vatamani din satele **Şerbăneşti** şi **Ternauca**, de au văzut şi ei cum a fost stâlpul ridicat şi

---

889 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, VIII
890 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 243, 244

zdrobit de nişte păstori. Deci noi am pus alt stâlp, tot pe acelaşi loc şi dăm ştire dumitale"[891].

1620, august 5: **Hotarul Şendricenilor**, „hotărât împrejur din toate părţile; astfel este hotarul **Șendriceanilor**, **dinspre Dorohoi**; din vracnița Șendricenilor din piatră, spre soare răsare, la altă piatră, în vârful eleșteu-lui Cristei, și de acolo la movila Braicoviță, și de acolo la hreablele (iazul) Tomei purcariului, iar de acolo la un stâlp de piatră, la dealul din mijloc dinspre hotarul Păscarilor; iar de la acel stâlp de piatră, dealul, la movila din mijlocul dealului, iar de la movilă, până la drumul ce vine din Dragule, la heleșteul Bodiului, iar de la heleșteu, matca, în jos, la iazul Pribeagului, la drum în hotarul Păscarilor, iar de acolo, tot drumul, pe lângă movilă, până la vracnița Șendriceanilor și la stâlpul de piatră dinspre Dorohoi; asemenea, pe vechiul hotar dinspre iezer. Iarăși hotarul dinspre Bahaicea, din iezer, din valea adâncă, la lozii, pe drumul bătrân, la un stâlp de piatră, iară de acolo, la alt stâlp de piatră, și din piatră drept peste apa Buhaicea, la sărături, și de la sărături (soloneț), la dumbravă, la bour, și de acolo la Marcovița și de la Marcovița la bourul Loznii, supt Lăbușcă, iar de acolo pârâul, în jos, la hotarul Cobâlei, la poiană, și de acolo, dinspre pădurice, drept la fântâna Strahova. Așijderea dinspre hotarul Cobăliei, iarăși din fântâna Strahovei, peste apa Cobâlei, la deal, drept la un stâlp de piatră dinspre hotarul târgului Dorohoiului, și de acolo, la alt stâlp de piatră, și de la piatră, în sus, peste apa Buhaiului, la fântână și la râpa din iezer, dinspre hotarul Păscarilor; peste tot împrejur, hotarul este după vechiul hotar al satului Șeandriceanilor.

[891] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, p. 5

/ De aceasta dăm știre dumitale, pe ale noastre suflete și mărturisim cum înșine am găsit și am făcut, cu oameni buni și bătrâni… / Noi, mai mici fii dumitale: Botică ureadnic din **Dorohoi**, și Lazor biv pitar, și Gligore Mitrofanici șoltuz și cu 12 pârgari, Cristea bătrânul, Costin șlicarul, alt Grigore Hubar, Cozma bătrânul, Dubrov, Pavel, Malic, Stratul, Macsin și alți oameni. au fost mulți din **târgul Dorohoiului,** și Andreica vătăman din **Cobăla**, Onciul vătăman din **Măgura**, Buțurca vătăman din **Pascari**, Vasile vataman, Dan, Cozma, Ilea din **Buhaicea**, Simion Horbul din **Cucorăni**, Ionaşco bătrânul, Miţ, Gherasim, Pavel Mişco, Lazor, Brai, Dima şi Tihmar din **Şendriceni**”[892].

1632, mai 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod, după un schimb de moşii între mănăstirile Suceviţa şi Hangul, schimb prin care mănăstirea Suceviţa primeşte „a treia parte de iezer ce este la târgul Dorohoiului”, iar mănăstirea Hangul, „o selişte de sat, anume **Urseştii**, ce este la Cracău, sub **Crăcăoani**”[893].

1633, aprilie 22: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Dumitru Botoşanul, în baza unui zapis de mărturie de la Udrea fost vornic, Onciul Iuraşcovici, Gorciul din **Dorohoi**, Iasac Stârce, Tiron vătămanul din **Necşăni** (Nicşeni, comuna Nicşeni, Botoşani), Grigorce din **Gorbăneşti** (comuna Gorbăneşti, Botoşani), Gavril uriadnic din **Onţăni** (Unţeni, comuna Unţeni, Botoşani), „mărturisind în acel zapis precum că el şi-a cumpărat lui o parte de ocină din satul **Băicenii** (comuna Todireşti, Iaşi), ţinu-

---

892 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 7, 8

893 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 71, pp. 76, 77

tul Hârlăului, de la Rugină diacul din **Şilişău** (Silişeu, azi Hilişeu, comuna Horia, Botoşani), drept 64 zloţi bătuţi”[894].

1634, aprilie: Zapisul şoltuzului Miron, al celor 12 pârgari şi bătrâni din **Dorohoi**, Grozav, Ghiciul, Ignat, Grigore, Ion, Ianco, popa Iordache, popa Corne, popa Gheorghe, Ştefan diaconul, şi orăşenii Gavril Găină, Creţul, Gavril Veveriţă, Onciul stari, Ion stari, Simion vătăman ot **Văculeşti** (comuna Văculeşti, Botoşani), popa Condre, Buţura stari şi Hanco ot **Brăeşti** (comuna Brăeşti, Botoşani), Gociu ot **Lozeni** (Lozna, comuna Dersca, Botoşani), Buţa stari şi Gavril stari ot **Măguri** (în Ibăneşti, comuna Ibăneşti, Botoşani), Vasile vătăman ot **Miclăuşeni** (contopit cu Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani), prin care mărturisesc „că de când am apucat noi, o seamă de oameni ce suntem din zilele lui Petru voievod, noi n-am apucat, nici nu ştim să fi ţinut Gliguţa, nici tatăl său, nici alt boier… satul **Păscari** (lângă Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), ce-a ascultat de oraşul măriei tale, Dorohoi, până la Barnovschi voievod”[895].

1635, august 4: Scrisoarea lui Borăleanul uricar, Isac Stârcea, și Gociul din Dorohoi, trimisă lui Vasile Lupu voievod, prin care mărturisesc despre cum au fost să socotească, cu oameni buni și bătrâni, megieși, „o bucată de hotar din hotarul **Șendricenilor** (comuna Şendriceni, Botoşani), satul Onciului pârcălabul, că s-a jeluit înaintea Măriei Dumitale că i-a împresurat Lupul Talpă comisul cu hotarul **Șeleșeului** (Şilişeu, Hilişeul de Sus,

---

894 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 324, p. 417

895 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 92, pp. 105, 106

înglobat în Pomârla, comuna Pomârla, Botoşani). Deci noi mers-am și am strâns oameni de primprejur și din târg din **Dorohoi** și din alte sate… am trimis la Lupul comisul, să vină și să-și aducă și dresele, să le citim, și ale lui, și ale Onciului, să le hotărâm pe unde le vor spune dresele, cum este obiceiul. Iar el n-a vrut să vină la hotar și la oameni buni, cum au fost învățătura Măriei Tale, ci a zis că va veni înaintea Măriei Dumitale. Ci au trimis pe Dumitrașco din Ilișești (Bucovina), cumnatul lui Rugină, cu un ispisoc de întăritură de la Simion Vodă, pe o bucată de loc din hotarul **Buhaicilui** (Buhaci, Buhaiciu, Buhai, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), și scrie în acel ispisoc acel loc în semne despre hotarul Șendricenilor, din Jidovca, în movila acea mare, la Urlea, și peste o moviliță, despre hotarul Păscarilor... / Deci, noi le-am dat zi și am mers cu acești oameni buni, de ne-au arătat acele semne. Și ne-au arătat de unde a luat Lupul fânul lui Dumitru, șoltuzul din **Botoșăni**, ce au vândut Onciul pârcălabul, și de unde i-au bătut vecinii. Deci tot este hotarul Onciului de Șendriceni. / De aceasta dăm știre Măriei Dumitale, iar Măria Dumitale îi vei judeca cum va fi voia Măriei Dumitale, ca un domn milostiv. / Mai mici robii Măriei Dumitale, Borăleanul uricar, Isac Stârcea, Gociul, Grozav biv șoltuz, Romașco, Ion Ouco, Stratula, Ștefa bătrânul, Vlașin, Gligorie Oucic, Droni, Gavril Șelepco, Ionaș zeat (ginere) Cârsti, Ionașco Frățiian, Gagiul, Roman, Gora bătrânul, Ionașco bătrânul, Dumitrașco biv șoltuz, Petriașiul, Isac Ilcescul din **Dorohoi**, Gheorghe dregătorul şi Ştefa ot **Buhaiciu**, Fădor ot **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani), Pavăl, Eremiia, Ionaşco, Ionaşco Drăgăneţ şi Moisea ot **Șendriceni**, dăm ştire Măriei Dumitale, toţi, noi cu sufletele noas-

tre”[896].

1635, august 21: Scrisoarea fostului staroste Onciul Ioraşcovici, Borileanul uricarul, Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Toader Arbure de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani) şi Gociul de **Dorohoi**, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că au dat curs poruncii aduse de pârcălabul de Hotin Pătraşco Ciogolea şi au mers la satul acestuia, **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), să-i stabilească hotarul dinspre **Miclăuşenii** (înglobat în Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) lui Constantin Stârcea, împreună cu martorii Lupul Talpă comisul, Ionaşco Roşca, popa Matieşi şi Ioan Târte ot **Popeniii** (comuna George Enescu, Botoşani), Isac, Golăi şi Olan din **Bobeşti** (lângă Movileni, comuna Conceşti, Botoşani), popa Iordache cel domnesc, Ioan şoltuzul, Miron, Grozav, Găjdul şi popa Ştefan din **Dorohoi**… I-am întrebat întâi cu ştiu ei cu sufletele lor de acel heleşteu ce este pe valea Bilaucăi, unde se împreună hotarul Dumenilor cu al Miclăuşenilor… şi au mărturisit că a fost a nişte popi, ce au fost locuind în Dumeni. Deci a cumpărat a treia parte de acel heleşteu un om, ce l-a chemat Ţepişca din Dorohoi, şi l-a ezit şi l-a ţinut, până când a dobândit Balica hatmanul Dumenii, ce i-a cumpărat. Deci a trimis, de a chemat pe Ţepişcă şi i-a întors 56 taleri şi l-a ţinut Balica către sat, către Dumeni. Deci am întrebat şi de hotarul Dumenilor dinspre al Miclăuşenilor… şi aceşti oameni au spus că este din capul acelui iaz hotarul drept la deal, peste o muchie de deal şi de aici pe la nişte capete de pământuri, pe de la vale, până într-un pisc… dintr-acel pisc, tot muchia dealului, peste o

---

896 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 191, p. 227

moviliţă tot dealul, până la drumul mare ce vine de la Dorohoi, şi de aici drumul, până într-o movilă dinspre Cordăreni, unde se împreună hotarul Dumenilor şi al Miclăuşenilor şi al Cordărenilor”[897].

1635, septembrie 14: Zapisul uricarului Borăleanul, al şoltuzului Ion, al celor 12 pârgari din târgul **Dorohoi**, şi al unor „oameni buni, anume: Miron biv (fost) voiut (şoltuz), Grozav biv voiut, Ştefa star, Vlaşen star, Gligorie Oucec, Droni, Gavril Şelep, Ionaşco zeat (ginere) Cârstii, Iosip Ilicescul, Ionaşco Frăţiian, Braia star, Ionaşco Drăgănescul, Pavel Blisco şi Samson”, după pâra dintre pârcălabul Onciul cu comisul Lupul Talpă „pentru o bucată de hotar din hotarul **Şendricenilor**, zicând Lupul comisul că este de hotarul lui, al **Şeleşului**… Ci am mers de am aflat acel loc de ţarină tot stricat cu oile şi călcat; şi am găsit şi oile de faţă, în ziua Înălţării Cinstitei Cruci, şi am luat şi nişte berbeci dintru acele oi, de s-au dat la scaun, la Dorohoi. / Iar hotarul este, dinspre Şeleşeul, piscul Jidovcăi, dinspre baltă, dinspre Lazăr, drept prin Iazul lui Pribeag şi valea în sus, tot matca, până într-un iaz, al Boghiului, unde se împreună cu hotarul **Pomârlei**; de aici, la deal, la Urlea, unde este un pisc mare cu movilă, şi pete pisc, pe drumul Dragolii, până la hotarul Păscarilor. Iar pe unde a luat fânul comisul Lupul tot este hotarul Onciului, al Şendricenilor. Acum iarăşi a călcat acel loc, tot cu oile, şi i-au luat şi un cal de la un fecior, şi i-au bătut şi pe nişte oameni, iarăşi an, cu puterea domisale… noi am însemnat locul şi n-am pus

---

[897] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 216, pp. 253, 254

stâlpi, ci dăm de ştire dumitale”[898].

1636, mai 19: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ionaşco Roşca şi cneaghinei lui Maria, în baza unui zapis de la Ivan şi Botici, foşti ureadnici, Gligorie şoltuz, Cârstea cel bătrân, alt Gligorie fost şoltuz şi Maguş de **Dorohoi**, popa Anton, Guţul şi Ostahie din **Săpoteni** (Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ionaşco diac, „cu carte de la Radul voievod, şi de la Gheanghea logofăt, şi de la Nicoară vornic, ca să aibă ei a socoti de rândul unui iaz de la satul **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi de la satul **Săpoteni**. Şi ai aflat ei, cu sufletele lor, că Ionaşco şi Petrea au avut a treia parte din iazul de la Popeni, pe Iubăneasa, din iazul de jos, şi de asemenea de la Săpoteni, jumătate de iaz, tot a lui Ionaşco şi a răzeşilor săi”[899].

1636, mai 19: Porunca dată de Vasile Lupu voievod dregătorilor de Dorohoi, după ce „s-au jeluit rugătorii Domniei Mele, egumenul şi tot soborul de la sfânta mănăstire de la Bârnova şi Onciul ce a fost pârcălab pe Dumitraşco, cumnatul lui Rugină şi pe Lupu ce-a fost comis, zicând că le iau de la trei sate hotare, de la **Buhaiciu** (Buhaci, azi Pădureni, comuna Şendriceni, Botoşani), **Şendreni** (comuna Şendriceni, Botoşani) şi **Păscari** (înglobat în Şendriceni, comuna Şendriceni, Botoşani). Pentru aceea, să le daţi zi să stea de faţă înaintea Domniei

[898] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 232, pp. 274, 275

[899] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 421, pp. 483, 484

Mele şi să-şi aducă dresele cu ce iau acele hotare. Şi să le faceţi şi hârtie de zi”[900].

1637, mai 4: Ştefan de **Pomârla**, fiul Chiranei, mărturiseşte că a furat patru boi ai verilor săi „Căzăceştii de Pomârla, a Drinei şi a Costei. Deci ei au îmblat şi au alergat pentru paguba lor şi şi-au prins boii petrecuţi de mine în Ţara Leşească. Deci m-au prins şi pe mine şi m-au dus la închisoarea din **Dorohoi**, pe mâna postelnicului Dumitraşco. Deci m-au scos la judeţ, de m-au judecat oameni buni. Deci mi s-a aflat judeţul să-mi facă ca unui fur. Eu, văzând că mi-a venit vremea de a pieri, am căzut după dumnealui postelnicul Dumitraşco, să-mi scoată capul dintr-această nevoie. Deci dumnealui m-a scos, iar eu i-am dăruit dumisale partea mea de ocină din Pomârla, din a cincea parte, a treia parte din stâlpul lui Băldor, ce mi-a fost mie moş”. Printre martorii tocmelii s-au numărat „Toader Găină şi Vasile şoltuzul de Dorohoi”[901].

1639, martie 16: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Isac Stârcea, și cu Ionașco Roșca, ginerele lui Mihăilă Posmag ot **Săpoteni**, s-au pârât de faţă pentru un heleșteu, ce este în satul **Popeni**, pe valea Iubănesei. / Și au pârât Ionașco Roșca că are jumătate de heleșteu cu țărmurile Săpotenilor și a scris și un zapis, făcut de la domnia mea, care s-a găsit făcut cu strâmbul, viclean, cu mărturie de la dregători de **Dorohoi**, Ivan și Botici și alți oameni ce erau morți. Și domnia mea am socotit că nu era drept, ce i l-am luat și l-am dat pe mâna lui Toderașco, logofătului al treilea, și le-am făcut

900 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 424, pp. 486, 487

901 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 83, p. 81

carte la boieri și la oameni buni, cum vor ști: ținut-au Săpotenii cu acel țărmure într-acel heleșteu au ba? Și s-a aflat cum n-au nici o treabă, nici au ținut. Iară Ionașco Roșca s-a lăsat, pentru că au Săpotenii heleșteu mai în jos cu țărmurile Popenilor și stau pustii; dacă le va trebui să-și iezească”[902].

1640, septembrie 3: Scrisoarea trimişilor domneşti „la satul vistiernicului celui mare Iordachi (Cantacuzino), la **Ploscureni** (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), să hotărâm şi să stâlpim hotarul acestui sat. / Deci noi am venit şi am strâns oameni şi am socotit, şi am ales hotarul acestui sat de unde se începe, din gura Ciuhurului, ce dă în Prut, tot matca în sus până în gura Prăvalului, ce dă în Ciuhur, şi matca Prăvalului până în stâncă, şi de acolo drept la deal, peste drumul cel mare, într-un stâlp de piatră, ce s-a pus, şi de acolo drept la deal, în Movila Maradineţului, în dumbravă şi peste altă movilă, ce este lângă sânsa; şi de aici, prin dumbravă, până într-altă movilă, ce este găunoasă, lângă drumul Dămăşcanilor, la obârşia viei Dihanului, şi de aici muchia Dihanului dinspre răsărit, până într-un stâlp de piatră, şi de aici peste valea Dihanului, într-alt stâlp de piatră, ce s-a pus dinspre apus, dinspre Prut, şi de acolo drept la vale în coastă, la stâlp de piatră, şi de acolo iarăşi într-o movilă din sus, unde s-a pus alt stâlp de piatră în a treia movilă din sus. Iar şesul Prutului şi bălţile dinspre Iaşcăuţi, noi n-am ales… şi încă am mai lăsat hotarul Ploscuţenilor spre hotarul Păşcăuţilor, şi i-am tocmit. / şi la acest hotărât au fost Vasile Balş şi Bogdan căpitan de curteni din ţinutul **Dorohoiului**, Grigoraşcu Jora, Ionaşcu Cociorvei din

---

902 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 63, pp. 66, 67

Turăuţi (comuna Costeşti, judeţul Bălţi, Moldova), Dande şi Pantelei din **Ştefăneşti** (comuna Ştefăneşti, Botoşani), Sămion, Laghii şi Drăgance din **Băscăceni** (Boscoteni, comuna Româneşti, Botoşani), Alecsăi din **Avrămeni** (judeţul Bălţi, Moldova) şi alţi oameni buni”[903].

1644, noiembrie 27: Eonașcu, soră-sa Florea și Todosie, feciorii Irinei, fetei Solonchei, surorii lui Simion Pilipovschi, vând lui Macri căpitanul și jupânesei Grăpina, drept 180 lei, „a patra parte de sat **Zubriceni** (Zăbriceni, județul Edineț, Moldova), cu loc de heleșteie și cu vad de moară... Și în tocmeală au fost Popăscul pârcălab și Ursul Pârcălab de **Dorohoi**, Condrea hotnog, Vasile Ropceanul, Lupul de la Ghica, Gligorcea de la hatmanul, Tofan, Pătrașco Brăteanul, Vasile Mândrele, Nicoară călăraș și alți oameni buni din Dorohoi”[904].

1647: Zapis de la popa Nicoară, soacră-sa Anna, fata Antemiia, fata popii Ionaşco, „ce-a fost de **Şeleşeul de sus**”, prin care mărturisesc vânzarea a „două jirebii din satul Şeleşeul de sus, ce-a fost moşia fetelor mele de la părintele lor, popa Ionaşco, noi am vândut rudei noastre Bilăi şi lui Gavrilaş, feciorii lui Gligorie, ce-a fost de Şeleşeul de sus, drept 30 lei… am vândut de mare nevoie, ca să putem răscumpăra de robie pe fata mea Ioana, preuteasa popii Nicoară… dinaintea lui Dămian vornicul, popa Gligorie, Căzacul şoltuz cu pârgarii, Gociul, Sema,

---

903 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 452, pp. 445, 446

904 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 456, pp. 433, 434

Cornea, Mălai, Grigoraşco Scripeştii şi Ionaşco feciorul Albului, toţi din **Dorohoi**”[905].

1660, mai: Porunca dată de Ştefan (Lupul) voievod lui Toader Gherman de **Cordăreni**, după ce i s-a „jeluit Eremia Cărcu, ce a fost portar, pe **târgoveţii de la Dorohoi**, zicând Cărcu că-i iau hotarul, alături cu Dorohonceanii, care s-au sculat şi au arat pe lângă hotarul lui Cărcu, şi n-au arat numai în hotarul lor, ci au trecut peste stâlp şi în hotarul lui Cărcu, şi au stricat stâlpul… tu să mergi acolo, la **Şeandriceani**, să strângi nişte oameni buni şi să socoteşti acolo de se va afla că au intrat Dorohonceanii peste stâlpul lui Cărcu şi vor fi stricat ei stâlpul, şi să ne dai ştire”[906].

1662: Mierla, fata Grigăi, sora lui Istrate, nepoata Căzăceştilor din **Pomârla** dă lui Dumitraşco pitar „cu bărbatul meu Gavril, pentru un cal şi o iapă şi pentru nişte bani ce-am rămas din şugubină… partea ce mi se vine din Pomârla… şi s-au prilejit Pentelii, Laşcenco fost şoltuz, Pirluşco, Ionaşco şoltuzul, Ştefan Romaşco şi alţi oameni buni din **Dorohoi**”[907].

1667, ianuarie 21: Zapis de la popa Nicoară, soacră-sa Ana, şi Antimia, fata popii Ionaşcu, ce-a fost de **Şilişeul de sus**, prin care vând „rudei noastre Ghilan şi Gavrilaş, feciorii lui Grigorie, drept 30 lei… două jirebii din satul Şilişeul de sus, ce-au fost moşia fetelor mele, de pe părintele lor, popa Ionaşcu… Şi în această tocmeală s-

---

905 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 53, 54

906 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, p. 24

907 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 90, 91

au întâmplat Dămian, vornicul, popa Gheorghe, Cazacul şoltuzul cu pârgarii, Sima, Cornea, Mălai, Grigoraşcu Scripeşti, Ionaşcu feciorul Albului de **Dorohoi**". / Simion din Şilişeu vinde, pentru 15 lei, lui Miron Costin, marele vornic de Ţara de Sus, „o jirebie din **Şilişeul de sus**, care jirebie a dăruit-o Melenteana unui cucon al meu, drept sufletul unui fecior al ei"[908].

1671, august 20: Scrisoarea hotarnicilor domneşti Pătraşco Zbiere, vornicul de **Dorohoi**, Simion Popa Cadehrib, Ionaşco Bădro şoltuzul de Dorohoi, Ion Lişcenco ce-a fost şoltuz, Gheorghiţă diaconul, Pirluşco, Sănic, Condre bătrânul, Gligoraşco Furtună, Condre Turcin şi Eremia Silic din **Dorohoi**, Condre, Simion Buţurcă şi Vasile Vătăman de **Păscari**, Mitre, Vasile Candinco şi Diaconul de **Buhaiciu**, şi Lupaşco vătămanul de **Lozna**, „pentru rândul unui hotar din **Şendriceani**, ce este peste iezer, în ţinutul Hârlăului, ce-i dat, de demult, din hotarul Dorohoiului, pentru pâra ce are Dubău logofătul cu şătrarul Rugină pentru acel hotar, scriind drese bătrâne ale lui Rugină cum este lor danie şi moşie o bucată de loc din hotarul Şendriceanilor, în semne scriind, de demult, semnele din Jidovca, la movila Orlii, ce este acel Orlii un deal şi o movilă pe acel deal, iar Rugină zice că nu-i acela Orlii, iar noi toţi mărturisim cu sufletele noastre că ştim că, după multă pâră ce-au avut Onciul cu Rugină şi cu cumnaţii lui… s-au mutat pietrele mai jos, la Jidovca şi-n movila ce-i în dealul Orlii, care sunt pietrele şi astăzi, şi-au ţinut Şendriceanii până anţărţ, când iar au început a mesteca acel hotar şi trece peste pietre"[909].

[908] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. VIII, Iassi 1886, pp. 12, 13
[909] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 26, 27

1715, mai 20: Porunca dată de Nicolae Alexandru voievod lui Pârvul şetrar, Gheorghiţă Gorovei şi Gafenco uricarul, după ce proprietarul **Şendricenilor**, Albotă clucerul, s-a plâns că „fiind acel sat Şendriceanii aproape de târgul **Dorohoi**… îi împresoară Dorohoianii o bucată de loc din hotarul Şendriceanilor"[910].

1720, mai 20: Scrisoare hotarnică a marelui ban Dumitru Macri, care, din porunca lui Mihai voievod, „a mers la **Dorohoi**, jeluind târgoveţii că le împresoară Stroici spătarul o bucată de loc din hotarul târgului, către hotarul **Cobăle**, şi, mergând acolo, a strâns oameni buni, anume Dumitraşco Gafenco uricar, Albotă clucer, Toader Buliandră – ispravnicul vlădicăi Calistru, Duracu şi Ilie vornici de Dorohoi, şi cu toţi târgoveţii… începându-se **hotarul Cobâlei** dintr-un stâlp de piatră, ce este pe costişă, de către hotarul târgului Dorohoi, deasupra Trebujenilor, purcegând hotarul Cobâlei înspre apus; de aici merge alături cu hotarul Dorohoiului şi, dând pricină Stroicu spătar cum merge hotarul Cobâlei pe un loc, iar târgoveţii au dat seamă că este pe alt loc, şi, neavând dinspre nici o parte ispisoace, să le arate din semne în semne hotarele, nici altă dovadă, am socotit şi le-am zis: lăsa-vor să jure oameni bătrâni şi să meargă cu brazda în cap pe unde merg hotarele, şi a primit Stroici spătar să jude Dorohoienii. / Deci au socotit şi au ales şase oameni bătrâni din târgul Dorohoi, anume Ştefan Dăriescul, Constandin Sirnenco, Gheorghiţă Guţco, Pătraşcu şi Andrieş Leşcenco, şi au jurat aceşti oameni în biserică şi au purces cu brazda în cap şi au pus stâlp de piatră în culmea dealului, de acolo au ăurces la vale, tot înspre apus, pe din sus de fân-

910 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 28, 29

tâna Putredii, şi-au pus un stâlp de piatră într-un dâmb şi la capul iazului lui Melenciuc, din sus de acolo, printr-o poeniţă din luncă, pe din jos de o fântână şi în jos de pârâul Cobâlei, până în hptarul Şendricenilor, şi din fântâna Strahovei, la deal, alături cu hotarul Şendricenilor, până în poiana Cobâlei. / Aşa am aflat hotarul Cobâlei finspre Dorohoi şi dinspre Şendriceni”[911].

1720, iunie 4: Din poruncă domnească, marele ban Dumitru Macri cercetează hotarul **Şendricenilor** dinspre **Cobâla**, după ce se jeluise iar clucerul Sandul Albotă şi cu Ilia, vornicul de **Dorohoi**, că „Dorohoienii le împresoară hotarul”. Cercetarea se bazează pe mărturia „diaconului Toder sin (fiu) diaconului ot **Şendriceani**, Gligorie şi Neculai, popii din **Ocnă**, şi Gligori Deleu vătaf la casa vistiernicului”[912].

1720, septembrie 11: Întărit de Mihail Racoviţă voievod fostului mare ban Dumitru Macri, staroste de Cernăuţi, care primeşte danie domnească „un vad de moară pe apa Jijia, cu amândouă ţărmurile apei, la **siliştea târgului Dorohoiului**, ce este hotarul domnesc din sus de biserica cea de piatră gospod (domnească) şi din jos de pod, însă, nefiind vad vechi, să-şi facă moară pe unde a socoti pe vad nou”[913].

1764, noiembrie 2: Carte de împuternicire, dată de Grigore Alexandru Ghica voievod „tuturor oamenilor ce sunt lăcuitori în târgul **Dorohoiului”**, care se jeluiseră împotriva fostului mare agă Iordachi Hrisoscoleu, fiul lui

---

911 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 2

912 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIV, Huşi 1925, pp. 39, 40

913 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp. 98, 99

Alistarh Hrisoscoleu, fost mare vistier, care aveau, încă din „vremea lui Ioan Neculai voievod, un hrisov de danie pe tot târgul Dorohoiului, cât loc a fost drept domnesc şi dat târgoveţilor până la acea vreme", Aristarh „întinzându-se să-şi stăpânească şi să ia dijmă numiţilor târgoveţi din toate, cum se ia şi pe alte moşii". Un şir de plângeri pe la toţi voievozii care s-au succedat la putere, până ce Ghica voievod porunceşte ca, de acum, înainte, toţi târgoveţii din Dorohoi să trăiască în pace şi în apărare de către aga Iordache Hrisoscoleul, şi niciodată să nu fie supăraţi cu mai multă dijmă"[914].

1774, iunie 5: Târgul **Dorohoiului**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[915]**, toată suma caselor: 177**. Scădere rufeturile, însă 177: 112 poştaşi, 6 femei sărace, 8 străini, 5 argaţi ai căpitanului de poştă, 5 lemnari i (şi) pescari isprăvniceşti, 10 preoţi, diaconi, dascăli, 3 ruptaşi, 5 ţigani, 21 jidovi, 2 vădani ai jidovilor. / **Poştaşii**: Anton Tiron / Vasile Straton / Ion sin (fiu) Tofăneasăi / Ion, hoştinar / Nichita, pescar / Constantin Hribu / Georgii Gavriluţă / Ilie sin Ursul / Toader zet (ginere) Ungurinaş / Macsim / Ion sin Mihaiu / Vasile, muntian / Savin Dărăscu / Ion Broscăuţan / Vasile Andrieş / Luca Criţă / Toader Criţă / Ştefan Criţă / Macsim Ţar / Ştefan Tiron / Ioniţă, ciobotar / Vasile, olar / Ion Răcilă / Neculai cumnat lui Roman / Alecsa, morar / Miron Cuciran / Ion sin Miron / Acsinti Coţuc / Neculai Coroi / Ion Motan / Tănasi, solonar / Acsinti Iftodan / Dumitru, bârsan /

914 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp. 61-64

915 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 486-488

Georgii Hilip / Vasile, vătăman / Eftimie, solonar / Ion Ghiniş / Sandul Pricop / Moisi Pricop / David Pricop / Vasile, chihae / Lupul sin Ursul / Timofti Ostahi / Chiriac, morar / Toader Mâţă / Chiriac, olar / Ion Grosu / Ioniţă, blănar / Tatul / Andrei Fetescul, holtei cu mamă / Dumitraşco Surdul, slabu / Toader sin Andriaş / Vasile, secrier, şchiop / Gavriluţă cel bătrân / Onofrii, morariu / Vasile Ciucă, bătrân / Petre cumnat lui Macsin / Neculai sin Zaharia / Tănasii sin Soltuzoaei, holtei / Mihălachi sin Filip / Ion cumnat Lucăi / Toader, olariul, bejenar / Simion, casap / Andronic, slabu / Ivan, rus / Toader Tiron / Ion sin Gafiţii, holtei cu mamă / Georgiţă, ungurian, slabu / Neculai Gânsacu, vătăman / Neculaiu, rus / Ion Coceran / Vasile, brăhar / Sandul cumnat chihae Cernăuţan / Ştefan Coroi / Eftimie sin Măricăi, slabu / Nichita, brat (frate) lui / Ion Ursul brat Nichitii / Toma Cuciran / Nichifor sin Georgiţii / Sandul Căzacu, vătăman / Ştefan, vătăman / Toader Pleşca / Opre, muntian, văcar / Grigorii sin Coroi, holtei / Vasile, ciobotar, bătrân / Grigoraş zet (ginere) ciobotar / Ion Bălan / Toader Prutian / Ştefan Plăcintă / Toader Hodoroamă / Gavril Hodoroabă / Vasile, rotar / Eftimie sin Moisi, slabu / Ursul Moisi / Ion Ţâmpoc / Ion, ungurian / Dumitraşco Straton / Georgii, oltian / Chira Horlaciu / Pavăl Horlaciu /Georgii Dron / Ursul sin Bejan / Miron Bejan / Andrei, zugrav / Ştefan sin lui / Alecsa sin lui / Vasile Negrescu / Ion Vasoschii / Vasile Bostan / Lazor sin Herjabă / Eftimie Ciuntul, calic. // **Femei sărace, fără de ajutor**: Neculăiasa / Lupa Scifirniţoae / Nastasia Neculăiasă / Româniasa / Maria, bărbieriţă / Ioana, preotiasă. // **Rufeturi**: **Străini din târgul Dorohoi** ce nu dau nici la o rânduială; Toader, crâşmar vlădicăi ot (din) Rădăuţi /

Stoian, furmagiu, orbu / Georgii, marchitan / Ştefan, crâşmar căpitanului Costandin / Vârnav, cu daria lui la satul Hilişeu ot Botoşani / Georgii, argat lui Tutovan, străin / Vasile, sârbul, marchitan / Ion, frâncul, botezat / Vasile Robul. // **Argaţii lui Grigoraş Gherghel, căpitan de poştă**: Georgii sin Andrieş, pescar / Andrieş, pescar / Sandul zet Andrieş, lemnar / Grigoraş zet (ginere) Bălan, lemnar / Ion sin Parascivii, lemnar. // **Preoţi, diaconi şi dascăli**: Preot Tănasii / Preot Iordachi / Preot Ion / Diacon Irimie / Diacon Dumitraşco / Diacon Toader / Dumitraşco, clisiiarhu / Grigoraş, dascăl / Preot Păladi / Diacon Simion, // **Ruptaşi ot tam** (de aici): Vasile Brandaburul / Constantin cumnat Brandaburului / Toader, cojocar. // **„Ţiganii dumisale stolnicului Enachi Canta, cei ce se află cu case şezătoare în Dorohoi”**: Stan, scripcar / Dumitru, scripcar / Nistor, cobzar / Ion, scripcar / Drăgoi, scripcar. // **Jidovii ce se află şezători în târgul Dorohoiului**: Herşcu, staroste / Iosil Strâmbul / Iosip zet Marie / Niţul sin Bărcul /Iţco cumnat Leibii /Moscul sin Hărşcu / Aizic sin Hevjii / Haţcal / Marco zet Freidii / Dănilă brat Leiba / Strule cel Negru / Strule, bârlădian / Avram a Beilii / Mănaşco sin Herşcu / Mihel Şcolnic / Solomon Tătar / Moscul, hotincian / Nuta, croitor, cel bătrân / Iacob zet Avram / Leiba, croitor, slab / Zavil, croitor, slab. // **Jidovi vădani**: Ciorna / Rava.

1794, mai 8: Din porunca ispravnicilor de Dorohoi, şoltuzul Tanasă dă lui Vasile Băcalu „o bucăţică de loc din locul domnesc, necuprins de nimeni… cinci pol stânjeni gospod (domneşti) de loc, care din jos se

hotărăşte cu locul lui Gheorghe Altiţa, iar din sus se hotărăşte cu locul lui Tanasă şoltuz”[916].

1811, mai 30: Căminarul Ioniţă Başotă cumpără la mezat, cu 500 lei, dughenele lui Vasile Bacalu din Dorohoi, după ce-i împrumutase, încă din 20 august 1809, fără a-o fi returnaţi, 500 lei, „sumă de bani cu dobândă din zece unsprezece sau 5 lei de pungă pe lună”[917].

1816, septembrie 12: Carte de împuternicire de la Scarlat Alexandru Calimah, dată Zoiţei Potlog pentru „casele ce le-a cumpărat lângă biserica domnească a Sfântului Nicolae, cum şi 6 pogoane de vie, la dealul Beldiman, aşezate pe loc domnesc, toate acestea cu 5.000 lei, de la Chirică Grecul şi de la fiică-sa Safta, soţia postelnicului Iordachi Leca”[918].

1820, decembrie – Catagrafia Dorohoiului: Dorohoiul avea 204 familii, dar „toţi aceştia şed pe moşie domnească şi a dumisale vornicului Ioniţă Sturza, loc de câmp, strâmtoraţi foarte pentru cele trebuincioase ale hranei lor, chiverniseala şi alişverişul birnicilor cu cărătura de piatră şi lucrul mânurilor, starea lor foarte proastă” / **Birnici:** Sava Prilogeanu / Ostafie Moisa / Mihalachi Răileanu / Nichita a Aniţei / Sămion Răcilă / Toader Tiron / Ştefan a Prodanei / Ion Guţic / Sămion Pricop / Cheorghe a Aniţei / Ioan a Bebei (Babei?) / Vasile Văcariu / Sămion Ciobanu / Toader Prilogeanu /

---

916 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 102

917 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 102

918 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 103

Anton Cheptănariu / Toader a Anisiei / Sămion zet Prilogeanu / Toader Cheptănariu / Ilieş Murariu / Ioan Ciubotariu / Mihălachi Morariu / Ioan Călugăreanu / Ioan a Parascăi / Sava Solonariu / Sămion Moşneagu / Matei Dulgheriu / Tănase Solonariu / Petre Ostafie / Toader a Petrei / Ion Prilogeanu / Sămion a Ilincăi / Mihai Vătămanu / Gligore Ghiniţă / Ioan Bălan / Ioan Vătămanu / Tănasă Răcilă / Constantin Stratin / Chirilă a Grigoroaei / Iftime Mihai / Gavril Chihulca / Vasile Gavriliţă / Gheorghe Cornea / Iordachi Cioată / Maftei Sărbu / Ioan Săcrieriu / Grigori Budeanu / Tănasă a Sandului / Dumitru a Sandului / Ioan a Simionesei / Grigoraş Oltea / Ioan Solonariu / Ioan a Lucăi – „din aceşti 60 de birnici, 7 sunt fruntaşi, 1o mijlocaşi, iar 37 sunt codaşi, bez. 5 lide nevolnici, săraci şi iertaţi; toţi aceştia au 123 vite mari, 9 cai şi 170 oi". / **Breslaşii Sămeşiei:** Iacov Motan / Ion Calancea / Darie Cuciureanu / Acsinte zet Munteanu / Ion Filip. / **Neguţitoraşi ot Dorohoi:** Ion Botoşăneanu / Ion Furmagiu /Grigore Ciubotar / Onofrei Ciubotar / Toader Creţu / Toader a Radului / Andrei Crâşmar. / **Bresle:** / **Cioclii bisericii Sfântului Nicolae:** Matei Ciubotar / Mihai Herţanu / Vasile Dubălariu / Leonte Ciubotar / Vasile Furmagiu / Iordachi Cojoca / Grigore Popovici / Dumitru Vântu. / **Liudi tot acestei biserici:** Iordachiu sin Apostol / Roman Ungureanul / Nedelcu. / **Ciocli ai bisericii Ospeniei:** Constantin Şoltuzu / Ioan Onofrei Şoltuzu / Iordachi sin Onofrei / Axinte Vântul / Ioan Vântul / Manole Cojocu. / **Liudi tot a acestei biserici:** Ioan Morţun / Andrei Horobat. / **Liudi mănăstirii Gorovei:** Ioan Culicean ciubotar / Iancu Ciubotar / Iosep Ciubotar / Timofti Culiceanu / Pintilie Ciubotar. / **Lumânărari isprăvniceşti:** Ilie Ciubotar / Dumitrachi

Bărbieriul / Alexandru Croitoriul / Toma sân ego (fiul său) / Constandin Crâşmariul. / **A Beşlegei:** Gheorghe Ciubotariu / Petrea Ciubotariu / Ioan Casap / Neculai Rotar / Sămion Casap / Ioan Ungureanu / Dumitru Culiceanu / Toader Irimenco / Toader Dulgheru / Neculai Cojocariu / Toader Ungureanu / Ştefan Ivaşco / Vasile zăt Răileanu (din bir). / **A dumisale Zoiţa Potlog:** Petrea Rusu / Mihai sin Andrei / Ioan Cimpoeşul / Neculai Rusul / Chitilă zet Rusu / Lupu Ilaş / Vasile Rusu / Pricope Ilaş / Grigoraş Buzilă / Alexandru Moşneagu / Miron Dulap / Costachi Munteanu / Gheorghe Vierul (din bir) / Anton Gogâţă (din bir). / **A dumisale Ilie Caftangiu:** Ioan sin Macovei / Vasile Rusul / Macovei Moşneagul / Dumitru sin ego (fiul său) / Ilaş nepot lui / Vasile Lozneanu / Grigoraş Ţintilă / Ioan Ciubotariu / Iancu Ciubotariu. / **A dumisali Vameşului Teodosachi:** Costachi Căldăruşă / Iftime Căldăruşă / Lupul Ungureanu / Ioan Ungureanu / Mihalachi – „toţi aceştia după cărţile visteriei" / **A Doricăi monahia:** / Costandin a Vieriţei / Ursu Mâţăoaei / Gheorghe a Muntencii. / **A căpitanului Arhanghel:** Neculai Jitariu / Gheorghe Ungureanu / In (alt) Gheorghe Ungureanu / Vasile Ungureanu – „toţi aceştia după hrisov". / **A Căpitanului Pascal:** Dămian Rusu / Toader Ciubotariu – „toţi după carte gospod". / **A Polcovnicului Mihalachi:** Ioan Vezetiu / Gavril Butnariu / Vasile Pânzariu / Onofrei Livădariu / Grigore – „toţi după carte gospod". / **Ai Sărdariului Crupenschi:** Toader / Pintilie Prilogeanu / Tudosie sin Nichita / Vasile Ivaşcu / Tănasă Chihae. / **Ai Marghioalei Vârnăvoaie:** Vasile Cojocariu / Ioan Papuc. / **Ai Căpitanului Şişcală:** Vasile Cojocariu / Simion Butnariu – „toţi după carte gospod". / **A dumisale Spătar Alecu Balş:** Vasile

Bordiianu. / **A Căpitanului Pavăl:** Vasăle zet Pintilie Ciubotar. / **A mănăstirii Sf. Spiridon din Iaşi:** Gheorghe Harabagiu (cu cartea Epitropilor). / **Ai iconomului Gheorghe, protopop ţinutului:** Mihai Hancu / Gheorghe zet Apostol / Pavăl Dinşăs / Gheorghe Cojocar / Leonte Purice. / **A protopopului Vasile:** Ion Bălan / Iacob Morariu. / **Ai preotului Chirilă i două preotese:** Dumitru Rusu / Iacob Rusu / Ioan Ungureanu / Gheorghe Burduj – „toţi în loc de argaţi". / **Ai hatmanului Răducan Roset:** Căpitan Dumitrachi Inţa. / **Ai lui baş beşleagasi din Iaşi:** Toader Ţigănariu. / **A lui Odriţchi:** Grigore Crâşmariu. / **A Căpitanului Dumitru Costrăş:** Gheorghe Crâşmariu. / **A Spătarului Constantin Ruset:** Ioniţă Cilibiu. / **A lui Ioniţă Gherghel:** Ţonea Silitrariul (din bir). / **A lui Chinargiu, de la vamă:** Panaite Căpitan / Vasile Botezatu / Ioan Creţu Botezatu – „aceştia cu cartea Sfintei Mitropolii". / **Ai Căpităniei de târg:** Ioan Bălăniţki / Onofrei / Petre Rusu. / **Adunarea sumelor**: 60 birnici, 5 breslaşi ai Sămeşiei, 7 negustoraşi birnici, 120 bresle, fac peste tot 192, bez. Afară de 20 haimanale burlaci şi calici. / **Preuţi şi alţi slujitori ai bisericilor:** La **biserica Sfântului Nicolae**: Iconom Gheorghe, Protopopul Vasile, preutul Dimitrie, preutul Ioan, diaconul Grigorie, dascălul Ioam, Ştefan Palamar. / La **biserica Arormirii Maicii Domnului:** preutul Chirilă, preutul Ioan, Costandin psalt, dascălul Costandin, Tanasă pălămar. / **Peste tot**: 204 persoane. / *Obs.* În dosul paginii stă scris: „toţi aceştia şed pe moşie domnească şi a dumisale vornicului Ioniţă Sturza, loc de câmp, strâmtoraţi foarte pentru cele trebuincioase ale hranei lor, chiverniseala şi alişverişul birnicilor cu cărătura de piatră şi lucrul mânurilor, starea lor foarte proastă". / **Ruptaşi noi:** Ioniţă

sin Tănasă Şoltuzul, ot Dorohoi (din slugă boierească) /Ştefănachi Chepşa ot Dorohoi. / **Ruptele visteriei:** Ţone Silitranul ot Dorohoi (din neguţitor)"[919].

1823, februarie 10: „Târgoveţii creştini şi jidovi din Dorohoi fac jalobă la Domn că unii dintre târgoveţi au făcut binale (dughene) pe locul slobod, unde se vând vitele, şi care cuprinde 90 stânjeni pe lung şi 40 stânjeni pe lat… că medelnicerul Constantin Dimitriu a încălcat 40 stânjeni cu îngrăditura caselor sale… că spătarul Gheorghe Lăţăscul a încălcat cu 4 stânjeni, iar feciorul logofătului Chirică, altă parte… încât nu ne mai rămâne decât să ne mutăm cu totul din târg"[920].

1830, decembrie 18: **Hotarnica Dorohoiului**, dinspre moşiile megieşite, **Broscăuţi** şi cu pământul dăuit din locul târgului, afară de mărginirea moşiei **Dumeni**¸ „unde pricinile se găsesc îngrădite prin luminatul hrisov al prea ănălţatului nostru stăpânitor"[921].

1851-1922, Primarii Dorohoiului: „Mihalachi Ştefanovici, efor, 1851-1854 / Banul Mihalachi Manolachi, prezident efor, 1855 / Manolachi Capşa, prezident efor, 1856 / Comisul Ioan Gherghel şi stolnicul Mihail Ştefanovici, prezident efor, 1857 / Gheorghe Ciornei, efor preşedinte, 1858 / Manolachi Mavrodin, efor preşedinte, 1859 / Gheorghe Mavrodin, efor preşedinte, 1860, 1861 / Mihail Ştefanovici, efor preşedinte, 1862 / Maiorul Budişteanu, efor preşedinte, 1863 / aga Iancu Atanasiu, efor

---

919 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, pp. 96-98

920 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 103

921 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, p. 3 şi urm.

preşedinte, 1864 / Emanoil Gavril, primar, 1865 / Manoli Gavril, primar, 1866 / Iancu Atanasiu, primar, 1867 / Alecu Radu, primar, 1868-1870 / Ion Tăutu, primar, 1871, 1872 / Alecu Scolar, primar, 1873-1876 / Iordache Burghele, primar, 1877, 1878 / Vasile Calcântraur, primar, 1879 / Ioan Panaitiu, primar, 1880 / Iorgu Misi-hănescu, primar, 1881-1883 / Vasile Calcântraur, primar, 1884-1886 / Iancu Dimitriu, primar, 1887, 1888 / Ioan Panaitiu, primar, 1889-1892 / Vasile Calcântraur, primar, 1893, 1894 / Iorgu Cernovodeanu, primar, 1895 / Neculai Mihail, primar, 1896 / Gheorghe Giurgiuveanu, vice-preşedinte, 1897-1899 / Gheorghe G. Burghele, primar, 1897-1899 / Ion Coroi, primar, 1900, 1901 / Gheorghe Marcu, primar, 1902-1905 / Onisifor Gherghel, primar, 1906 / Gheorghe Marcu, primar, 1907-1910 / Romulus Bălănescu, primar, 1911, 1912 / Constantin Andrei, primar, 1913 / Gheorghe G. Burghele, primar, 1914, 1915 / Ştefan Scriban, primar, 1916 / Constantin Cuparencu, preşedinte, 1917 / Constantin Prasa, preşedinte, 1918 / colonel I. Dimitriu, preşedinte, 1919 / Gheorghe Flores-cul, preşedinte, 1919 / Gheorghe Timuş, preşedinte, 1920 / Dumitru Coroi, preşedinte, 1921 / Jean Gorgos, preşe-dinte, 1921 / Ernest Canano, preşedinte, 1922 / Constan-tin Cuparenco, preşedinte, 1922 / G. G. Tomazu, preşedinte, 1922”[922].

1877-1878: Tabloul ostaşilor din al IV-lea Corp de Armată, Divizia a VII-a de Linie, căzuţi în Războiul de Independenţă: **Lemnea Dimitri**e, soblocotenent, din comuna **Sacoşniţa**, plasa Dorohoi, districtul Dorohoi, de

922 Ghibănescu, Gh., *Dorohoiul / Studii şi documente*, Iaşi 1924, cuvânt înainte

27 ani”[923].

1877-1878, districtul **Dorohoi**: Tabloul ostaşilor din al VIII-lea de Linie, căzuţi pentru apărarea Patriei pe câmpul de onoare în Războiul de Independenţă: **Mindirigiu Vasile**, soldat, din comuna **Darabani**, Dorohoi; / **Dăscălescu Dimitrie**, soldat, din comuna **Dorohoi**, Dorohoi; / **Zelnicu Neculai**, soldat, din comuna **Dersca**, Dorohoi; / **Vizitiu Vasile**, soldat, din comuna **Răscăutz**, Dorohoi; / **Dănilescu Ioan**, soldat, din comuna **Honeşti**, Dorohoi; / **Oberschi Ion**, soldat, din comuna **Dorohoi**, Dorohoi; / **George Balan**, soldat, din comuna **Delniţa**, Dorohoi”[924].

1887: „În noaptea de 13, pe la orele 2, casa lui Vasile Calcăntraur (neam boieresc din vremea lui Alexandru cel Bun, încoace - n. n.), care lipsește de acasă, tot din cauza zbirilor, a fost teatrul unor fărădelegi nemaipomenite. Nevasta lui, care dormea singură în casă, numai cu o soră a ei, aude un zgomot infernal afară; crezând că au năvălit hoții, s-au apropiat de fereastră, să vadă cine este. Atunci a văzut că două slugi ale ei prinseseră pe un sergent de oraș, care voia să intre cu forța în casă; pe alți sergenți, care îl însoțiseră, i-a scăpat. Se vede că aceștia voiau să intre în casă. / Doamna Calcăntraur, văzând aceasta, a ieșit în stradă și a cerut ajutor. Nu a apucat a face câțiva pași și, deodată, un sergent o oprește, lovind-o în piept cu putere și târând-o pe uliță, ca s-o ducă la poliție. La țipetele de disperare ale ei, se scoală mahalaua în picioare. Slugile de la Manoliu aleargă și o scot din mâinile sergentului. Biata femeie disperată, fiind dezbrăcată și desculță, ajunge până la

[923] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, p. 245
[924] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. IX, Iassi 1887, pp. 2611-270

Manoliu și cade jos. Nu trece mult și, pe când ea se întorcea acasă, cu sora ei și cu Manoliu, deodată polițaiul Stârcea pătrunde în ogradă și în casă, cu tpată forța agenților săi, înjurând-o și amenințând-o cu grosul; îi face „perchisiție”... prin casă, îi bate și arestează slugile. Una este așa de bătută, încât e pe moarte. / Biata femeie e disperată, a avut mai multe leșinuri. Tot târgul a alergat să o vadă; doi medici o caută. Aud că Petrovanu a dat în judecată pe doamna Calcăntraur pentru atentat la viața unui sergent”[925].

1900: „**Dorohoiul**, oraș și capitala județului Dorohoi, este unul din cele mai vechi orașe ale ţării. Fondația sa nu se arată prin acte sau istoric, când și cum s-a făcut, mărginindu-se tradiția a ne spune că este foarte vechi. Stradele sunt îndestulătoare pentru circulație, din care mai principale, ceva mai regulate şi șoseluite sunt: Ghiţăloaei, Doctorului, Reşedinţei, Telegrafului, Broscăuţilor, Trestianei; pe lângă care este și strada principală, ce-i cale județeană şi întretaie târgul în lung, de la bariera Botoșani, la bariera Mihăileni. Restul stradelor sunt în stare naturală și după cum întâmplările le-au dat direcţiunea. / Iluminatul stradelor se face de 260 felinare cu lămpi pentru petrol. / Populaţia, este de 14.500 locuitori, din care 7.000 de diferite rituri și naţionalităţi, între care majoritatea este de români şi 7500 de naţiune și religiune mozaică. După recensământul din anul 1890, sunt, după sex: bărbaţi 4.637, femei 4.676, total 9.313; după starea civilă: necăsătoriți 5.848, căsătoriți 3.246, văduvi 190, divorțaţi 29, total 9.313; după instrucţiune: știu carte 1.884, nu știu 7.420. După cult: ortodoxi 4.483, catolici

[925] *România Liberă*, anul XI, nr. 2977, duminică 26 iulie (7 august) 1887

448, protestanți 17, grigorieni 11, lipoveni 22, mozaici 4.432; după naţionalităţi: români 4.152, izraeliţi 4.332, ruşi 312, lipoveni 22, armeui 17, nemţi 447, italieni 1. Ocupațiile la care se dedau locuitorii sunt: profesiunele libere; comerțul, în diferite ramuri, industria, în diferite specialități; iar la mare parte, agricultura şi creşterea vitelor. / Creştinii au două biserici, cu 4 preoți, 1 diacon, 4 cântăreţi și 4 pălămari. Bisericile sunt: una mică, cu patronul Adormirea Maicii Domnului, făcută din bârne de stejar, zidită de mai mulți enoriași din această mahala. Inscripţia, săpată deasupra ușii, în lemn, puţin descifrabilă, arată că este făcută în anul 1779, aprilie 12, sub Domnul Constantin Dimitrie Moruzzi vodă. / Una mare, cu patronul Sf. Nicolae, e şi catedrala actuală; zidită solid, cu turn pe bolta principală. Inscripţia, săpată în piatră, din peretele de afară, la uşa de intrare, în limba slavonă, tradusă în romineste arată că: „Blagovestivul şi de Christos iubitorul, Io Stefan Voevod, cu mila lui Dumnezeu Domnul țării Moldovei, fiu al lui Bogdan Voevod, am zidit acest templu, cu patronul marelui ierarh şi făcător de minuni Nicolai, şi s-a săvârşit în anul de la zidirea lumii 7003 [1494], luna octombrie, în 15 zile, iar Domniei noastre, al 30-lea curgător”. / Ambele biserici sunt întreţinute de casa comunală a urbei Dorohoi. / Evreii au două sinagogi mari; zece şcoli de rugăciuni; şase belferii pentru copiii mai mari de 10 ani; 8 belferii pentru copiii mai mici, în care deprind limba şi dogmele religiei mozaice. Evreii întrețin și un feredeu cu micvele de scăldare. Întreţinerea acestora se face din cotizaţiile comunităţii izraelite locale. / În Dorohoi se află: reședința Prefecturii şi a Consiliului Judeţean, a Tribunalului şi a Judecătoriei de Ocol; a Casieriei Generale și a percepţiei

de circumscripție; a corpului tehnic; este scaunul Protoereului, a Medicului-Primar, a Consiliului de Igienă şi al Veterinarului judeţean; are un birou Telegrafo-Poştal, cu serviciu limitat pentru telegraf, un stabiliment penitenciar. / Administraţia în comună se face de Primar, cu 2 ajutoare și cu concursul Consiliului comunal și al personalului necesar de servicii. Ordinea publică se menţine de un polițai, cu 3 comisari, 3 sub-comisari şi 32 sergenţi, cu şeful lor. Apărarea de încendii o face trupa pompierilor, de 12 soldați, conduşi de un sergent major, având instrumentele trebuincioase şi un foişor de lemn înalt, pentru permanenta observare. / Sănătatea publică se îngrijeşte de un medic comunal, cu două moaşe titulare; un veterinar și un vaccinator comunal; afară de persoanele de asemene profesiune, cu liberă practică. Ca stabiliment sanitar este un spital civil, cu 60 crivate, pentru bărbaţi şi femei. / Școli se aflā: un gimnaziu real, cu 4 clase, sub denumirea Grigorie Alexandru Ghica Vodă. O școală primară, cu 4 clase, pentru fete, unde se învaţă și felurite cusături, împletituri și broderii. Două mici şcoale profesionale, una de croitorie și alta de ciubotărie. Toate aceste, întreținute de Stat, judeţ și comună. Un stabiliment de băi sistematic. / Stabilimente industriale și comerciale sunt: o farmacie completă; o tipografie bine asortată; o fabrică pentru apă gazoasă ; o cofetărie şi dulcețărie ; o moară mare de aburi, după cel mai nou şi mai perfect sistem; patru mori de cai, două dubălării de producţie ordinară; o lumânărărie; mai multe ateliere de stolerie, rotărie, butnărie, caretășie, lăcătușărie, ferărie, hamurărie, tinichigerie, căldărărie, croitorie, ciubotărie, blănărie, cojocărie etc., mai multe magazine de coloniale, manufacturiale; băuturi spirtoase, depouri de făinării,

fierării, lemnării etc. / Alimentarea cu victualii, alte provizii şi diferite obiecte necesare se face zilnic: în piaţa reşedinței, unde se adună, cu legume, lăptării, păsări, fructe şi alte victuale; săptămânal, în piaţa vitelor, unde se adună, în fiecare Marţi, ce-i ziuă de târg, obicete de provizii, de furaj, de cherestea, producţii animale şi felurite vite bune; anual, în șesul iarmarocului de lângă Jijia şi Buhai, unde se face frumoasă adunare, de la 12, la 24 iunie, de vite albe, cai, producte şi industriale locale, multă cantitate de manufactură şi diferite specialităţi de pe la alte târguri. / Alimentarea cu apă se face din fântâni, căci cişmeaua la care se aduce apa pe olane, de la un bun izvor, nu dă apă în cantitatea ce se credea. Apa, în cele mai multe fântâni, este sălcie; puţine au apă bună; cea mai bună este aceia din şipotul lui Gheorge Ciornei; bună în calitate se mai poate avea de la şipotul de sub dealul Ezerului, ce înlesneşte facerea apei gazoase. / Ieşirile şi întrările târgului se fac pe la barterile: Botoşanilor, Ghiţeloaei, Mihăileni, Trestianei şi Broscăuților. / Înmormântările se fac la 2 cimitire creștine și 1 izraelit. / Vitele de hrană și de muncă ale târgoveţilor au păşunatul pe toloaca din jurul târgului, nesupusă acum la vreo taxă. Această toloacă, dată în vechime, de domnitor, pentru trebuinţele târgoveților, se asigură că era cu mult mat mare decât e acum, dar că s-ar fi răşluit în diferite părţi şi nu s-au putut urmări despresurările, căci semnele de hotare, fiind descrise prin hrisovul păstrat în Evanghelia furată din biserică, nu se mai știu. / De remarcat, în Dorohoi, este biserica Sf. Nicolae, făcută de Ștefan cel Mare Voevod, înainte de victoria repurtată asupra polonilor, pe câmpurile Siretului, la Vârful Câmpului şi Ionăşeni. Deşi a fost bogat înzestrată cu odoare pentru

serviciul divin şi cu avere pentru întreţinere, înprejurările și lăcomia i-au răpit averea și preţioasele înzestrări ctitoreşti. Prin minune, s-au fost păstrat, din odoare, o Evanghelie, scrisă pe pergament şi bine legată cu argint, în care era pusă copia formală, iar după alții chiar originalul hrisovului de la domnitorul fondator, pentru terenul târgului şi al toloacei lui, dar şi aceasta s-a furat, cu alte lucrură, din biserică, în 1850. Vestminte Sacerdotale vechi nu are; cele actuale conţin un rând complet de stofă scumpă, pentru preot şi diacon, date, la 1819, de Ion Dimitrie Arbore, Doroftei Monahul şi Elisabeta Monahia; aduse de la Moscva, spre a lor pomenire, după inscripția greacă de pe ele. / Catapiteazma bisericii este foarte veche. Pereţii din lăuntru sunt zugrăviți cu chipurile sfinților și tablouri din istoria sacră; iar din dreapta ușii, în faţă, către altar, sunt portretele: Domnitorului Ştefan cel Mare Voevod, în haine luxoase (asemene celui de la biserica Sf. Nicolai din Iaşi); al soţiei sale, Doamna Maria, și ale fiilor lui: Bogdan și Petru Voevozi, şi al nepotului său Ștefan. Exteriorul edificiului, în cea mai mare parte, are pereții netencuiți, lucraţi din piatră de Italia cioplită și din cărămizi mari, din care parte smălţuite. În galerie, două rânduri sunt lăsate locuri pentru chipurile sfinţilor, pe unde se spune că au fost zugrăvite; de asemenea, se află şi medalioane de teracotă, smălţuite galben şi verde, cu diferite embleme pe ele, în relief. Biserica, deși solid zidită, în decursul secolelor, prin neîngrijire, arată acum necesitatea de a fi restaurată, în stilul său primitiv, fără cea mai mică alterare, păstrându-se formele vechi. Casele Domnești, unde sta Domnitorul, când venea, şi unde era reşedinţa Marelui Vornic al Țării de Sus, după spusa tradiției, s-au distrus

prin mâini vandalice şi zidurile ce au mai rămas și parte din fundamente de picatră se acoperiră de pământ de mult timp. La 1849, Iconomul Ionică din Botoşani, stăpânul unor case făcute pe aceste locuri, punând la arat, în grădină, plugul, se opri în o piatră; scoţindu-se aceasta, dădu de altele şi așa se găsi o cavitate zidită. Autoritatea locală, în vederea vechii credințe că acolo ar fi comori domnești, rândui 6 slujitori, ca, împreună cu locuitorii săteni, sub privigherea delegatului prefectorial, să facă săpături amănunte. La diferite adincimi se găsiră: părți de pereţi, beciuri boltite și pavate, uși de piatră masivă, dar nici o inscripţie sau părți de metal, ci numai o masă de marmoră. Piatra rămasă din ziduri parte s-a vândut, parte s-a întrebuințat la fundamentul actualei clopotnițe; iar masa de marmoră s-a trimis la Muzeul de antichităţi din Iași. / **Dorohoiul**, sfație de drum de fier, judeţul Dorohoi, plasa Berhometele, comuna Dorohoi, pe linia Leorda-Dorohoi, pusă în circulație la 15 decembrie 1888. Se află la 10 km de Văculeşti, staţie finală. Venitul acestei stații, pe anul 1896, a fost de 3.516.604 lei 77 bani”[926].

DOROŞĂUŢI

(pe Nistru, Bucovina, Ucraina).

Situat pe malul drept al Nistrului, între Vasilău, Cincău, Tăutri, Ocna şi Brodoc, satul Doroşăuţi este întărit, în **15 ianuarie 1517**, Antimiei, văduva lui Dimitrie

926 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 209-211

Lenţa, şi copiilor ei, Marica, Anghelina, Magda şi Miron, fiind cumpărat, în 12 martie 1622, de Gavrilaş Mateiaş, starostele Cernăuţilor. În 1 ianuarie 1670, Alexandra, fata lui Gavrilaş Mateiaş, jupâneasa lui Iordachi Cantacuzino, moşteneşte satul, care, din 1680, după o dispută la Divanul Domnesc, revine, în părţi egale, lui Miron Cocoranul şi Grozavei, văduva lui Constantin Cocoranul.

În 4 martie **1652**, se împart moşiile răposatului Gavrilaş Mateiaş între copii lui, Ieremie, Ileana comisoaia şi Alexandra vorniceasa. „Partea jupânesei Iliana comisoaia a fost… jumătate de Doroşăuţi".

În 1 aprilie **1680**, când Grozava, fata lui Isac de Sinehău, văduva lui Constantin Cocoranul, determină împărţirea moştenirii rămase după soţul ei, cumnaţii ei, Miron Cucoranul, Vasile Căzăcescul, Tudosie Ţintă, Costaşco căpitanul Turculeţu şi Trinca, le revene „parte ce să va alege din sat de Durăşăuţi".

În 25 martie **1704**, descendenţii lui Miron Cocoranul, Ilie şi feciorii Lupei (jupâneasa lui Constantin Turcul) împart între ei moşia şi satul Doroşăuţi.

În 18 ianuarie **1727**, Grigore Ghica Vodă porunceşte postelnicului Şerban Cantacuzino, staroste de Cernăuţi, să cerceteze şi să judece cu dreptate faţă de conflictul ivit între Dumitraşco Calmuţchi şi Goeneşti „pentru nişte părţi de otcină din sat de Buenciuc şi din Toutri şi din Doroşiuţi şi din Zastavna şi Şişcăuţi".

În 31 iulie **1731**, Grigore Ghica Vodă trimite pe starostele de Cernăuţi, Constantin Silion, să cerceteze conflictul dintre Sandul Nalivaico şi alţi răzeşi pentru părţi de moşii în „Tăutrea şi Boenciucul şi la Doroşăuţi şi Zăstavna".

În **1752**, la împărţeala moşiilor Goianeştilor, fraţii Toader, Nacul şi Ion Goian, şi surorile lor, Măriuţa, jupâneasa lui Vasălce, Irina, jupâneasa lui Andrei Marcu, şi Gafiţa, jupâneasa lui Sandul Tăutul, primesc a opta parte din Doroşăuţi, baştină.

În 28 iulie **1757**, Ştefăniţă Iamandi paharnic se jeluieşte, la Divan, împotriva lui Ion Mustiaţă, „care are a patra parte de sat Doroşăuţi" şi-i împresoară lui moşia.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[927], din 1772-1773, înregistrează la Doroşăuţi, moşie a lui Vasili IAMANDI, „71 – toată suma caselor", însemnând 1 popă, Timofti, 2 dascăli, Ivan şi Necolai, 4 scutelnici ai lui IAMANDI, Iacob ŢURCAN, Lupaşco şi Ivan morar, 7 văduve, Vasilca, Erina, Paraschiva, Paraschiva, Catrina, Vasilina şi Aniţa, 2 jidovi, Ilia şi Boroh, 1călăraş, Ion, şi 53 birnici, şi anume: Vasili NUŢULIAC vornic, Ion ACSENTI, Vasili sin lui ACSENTI, Ivan GAVRILIUC, Toader sin lui ACSENTI, Ştefan brat lui ACSENTI, Ivan LISCO, Petrea zet lui ACSENTI, Gligoraş CUHCIUC, Mihailo pânzar, Ivan CRIVACHIJA, Toader salahorul, Mihail BIJCANUL, Simion LONICU, Hrihor pânzar, Vasile ANGHELACHI, Toader BUJENIŢĂ, Dumitru rus, Ivan DEHA vătăman, Alecsa pânzar, Vasilco văcar, Necolai sin lui CORULAC, Ivan HUBCA, Onofrei pânzar, Vasili ARIPIACU, Anton TIMCIUC, Andrei TIMCIUC, Petru TRICAC, Ivan COZONAC, Vasile DUMITRACHI, Ivan sin lui IACHIŞ, Vasili sin lui Ivan ŢUHAI, Timco COVAL, Iacob BURILAC, Andrei BĂZVERNI, Dumitru sin lui ŢIAN, Luchian VEHNAVCIUC, Vasili ONOFREI, Hrihor MIHALIUC, Andrei

[927] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 438

MIHALIUC, Vasili BOHONOS, Andrei BOIKO, Ştefan sin lui PANCO, Ştefan morar, Pricop CURILIAC, Ivan pânzar, Alecsa ROMANIUC, Nichita ROMANIUC, Panco zet BĂTRÂN, Ilie sin lui PANCO, Fodor morar, Iurie argat şi Lupaşco PAUŞ.

În **1775**, satul Doroşăuţi, din Ocolul Nistrului, avea 2 popi şi 46 ţărani.

În 7 iulie **1808**, Tribunalul din Stanislau înscrie jumătate din moşia şi satul Doroşăuţi pe numele Paraschevei Iamandi şi al feciorilor lui Toma Iamandi, Mihai, Alexandru şi Vasile.

1843: Biserica ortodoxă Sfântul Vasile din Doroşăuţi, cu 985 enoriaşi, în 1843, era patronată de Joseph von ABRAHAMOWICZ, paroh fiind Leon MOROZIEWICZ. În 1876, când numărul enoriaşilor ajunsese la 1.745, patron bisericesc era Christof von PETROWICZ, iar paroh, Eusebie ANDRICIUC. În 1907, când hramul bisericii din Doroşăuţi, ctitorită, în 1779, de Theodor CAUTIŞ şi de Ioan MASEC, era sărbătorit la Adormirea Maicii Domnului, patron bisericesc fiind evreul Kalman SCHLESINGER, preot era Arcadie BOCANCE, născut în 1877, preot din 1903, iar cantor, angajat în 1892, Theodor DRABIK, născut în 1850.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea raionului Coţman – **Zastavna** (judecătorie de district), Babin cu Ştefanovca, Boianciuc, Borăuţi, Brodok, Czarnypotok, Cincău, **Doroşăuţi**, Horoşăuţi, Iurcăuţi, Cadobeşti, Kiseleu, Krisciatek, Cuciur-mic, Culeuţi, Mitcău, Mosoiuca, Ocna, Onut, Pohorlăuţi, Prilipce cu Luca, Repujineţ, Samuşin, Teutri,

Vasileu, Verbăuţi, Verenceanca, Zwiniec cu Koetris-zöwka”[928].

1887: O şcoală cu 2 clase funcţiona la Doroşăuţi din 1887[929].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Doroşăuţ** (**Doroszoutz**), comună rurală, districtul Coţman, aşezată pe malul stâng al Nistrului, la confluenţă cu pârâul Toutri, aproape în faţa localităţii galiţiene Zazulince. Populaţia: 2.211 locuitori ruteni, gr. or. Cuprinde, pe lângă vatra satului, şi târla Horodişcin (Horodywszczyn). Este străbătută de drumul districtual Zastavna-Doroşăuţ, care o leagă cu drumul principal Cernăuţ-Zaleszczyki (Galiţia), precum şi cu cel principal Cernăuţi-Uscie-Biskupic (Galiţia), prin intermediul drumului districtului Horoşăţ-Iurcăuţ-Zastavna; prin drumuri de ţară comunică cu Ocna şi Porholăuţ. Are o şcoală populară, cu 3 clase (deci, cam 90 şcoalari – n. n.), şi o biserică parohială, cu hramul „Sfântul Vasile”. La 1776, era în posesia familiei Iamandi. Aci s-au găsit, în 1896, o mulţime de monede vechi polone, datând din prima jumătate a secolului al XIII-lea. Nistrul, având în dreptul acestei localităţi ţărmuri stâncoase, este prevăzut cu 2 poduri de piatră. Populaţia se ocupă cu agricultura, cu prăsila de vite şi cu pescuitul. **Doroşăuţ, moşie**, cu administraţie particulară, districtul Coţman. Suprafaţa: 7,50 kmp; populaţia: 62 locuitori, în majoritate izraeliţi, restul poloni şi ruteni. Cuprinde, pe lângă moşia Doroşăuţ propriu-zisă, cu 4 case şi 20 locuitori, şi cătunele Horodişcin

---

928 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

929 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 29, 1876 p. 89, 1907 p. 86

şi Odaia. Comuna posedă 1.835 hectare pământ arabil, 77 hectare fânaţuri, 6 hectare grădini, 93 hectare islaz şi 70 hectare pădure. Se găsesc 140 cai, 444 vite cornute, 187 oi, 209 porci şi 41 stupi de albine”[930].

În **1910**, o treime dintre sătenii din Doroşăuţi încă mai vorbeau româneşte, dar au fost asimilaţi, ulterior, de majoritatea ruteană.

1915: Pe malul Nistrului, la Doroşăuţi, în 26 iulie 1915 s-a făcut „comemorarea încheierii unui an de război”, serbarea fiind organizată de parohul exarh Vasile Nichitovici. „După săvârşirea sfintei liturghii, celebrată în biserica parohială, în sobor, sub conducerea parohului, şi, după panahida săvârşită la mormântul bravilor soldaţi căzuţi, o frumoasă procesiune s-a îndreptat spre Piaţa Votivă din Doroşăuţi, unde era concentrată miliţia şi o mare mulţime de popor. Aici s-a săvârşit, sub cerul liber, doxologia pentru Majestatea Sa Împăratul Francisc Iosif I şi izbânda armatelor sale, executând muzica militară coralul şi imnul festiv… Serbarea s-a încheiat cu un dejun, în ospitaliera casă a părintelui Nichitovici, la care a participat înalta ofiţerime a garnizoanei. A doua zi, în 27 iulie, s-a celebrat, apoi, în biserica parohială, sfânta liturghie pentru ostaşii regimentului bosniac din acea garnizoană”[931].

1916: O parte dintre ostaşii români din Ardeal fuseseră încazarmaţi, în ianuarie 1916, la Doroşăuţi, pe malul drept al Nistrului, iar alţii, pe celălalt mal. Miercuri, în 19 ianuarie vechi, întregul batalion de ardeleni s-a prezentat la biserica din Doroşăuţi, unde slujea bătrânul

---

930 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 88

931 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 160, din 18 august n. 1915, p. 3

Vasile Nichitovici, apoi a participat, cu muzica militară în frunte, la procesiunea bisericească, la care cânta corul bisericesc, dirijat de Vasile Penteleiciuc, şi participa o mulţime de oameni cu făclii în mână, din Doroşăuţi şi din împrejurimi. În timpul ritualului de sfinţire a apei Nistrului, prin scufundarea unei cruci în undele fremătătoare, cantorul intona, pe româneşte, „În Iordan, botezându-te Tu, Doamne!”, impresionându-i pe ardeleni până la a cere ca batalionul lor de cavalerie să fie botezat Sfântul Mare Mucenic George, ceea ce s-a şi făcut, dar cu varianta grecească pentru „ţăran”, „gheorghios” şi nu „georgius”, ca să nu se creadă că bucovinenii ar fi papistaşi, prin preoţii lor – de la grecescul „presviter”, care înseamnă, ca şi „popa”, în latină, „bătrân înţelept”; şi de limba română ne-ar fi deposedat ierarhii, pentru că provine din latină, şi ne-ar fi dăruit pe veci limba sacră slavonă, dacă ar fi fost doar după voia lor pravoslavnică[932].

1914-1918: Printre Eroii Necunoscuţi ai Bucovinei, al căror sacrificiu s-a contatat târziu, în faţa instanţelor, se numără şi „**Ioan a lui Petrea Wihnan**, născut în **Doroşăuţi**, la 21 mai 1880, ar fi murit la 6 decembrie 1916, în Broket, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Anastasia Wihnan, născută Stadnek, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[933]; „**Nicolai a lui Toader Kuziak**, născut în **Doroşăuţi**, la 26 aprilie 1882, chemat sub arme, în august 1914, a dispărut, la 10 august 1916, lipsind, până în prezent, orice ştire despre el. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Mariei

---

932 *Viaţă Nouă*, IV, nr. 174 din 7 februarie n. 1915, p. 3
933 *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 11, Cernăuţi 30 martie nou 1921, pp. 128-133

Kuziak, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[934]; **Nicolai a lui Toader Haida**, născut la 15 noiembrie 1888, în **Doroşăuţi**, ar fi murit la 1 mai 1918, în Iusewa, guvernământul Iekaterinoslav, Rusia, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Anei Haida, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[935]; „**Ioan a lui Demeter Repei**, născut la 3 iulie 1891, în timpul din urmă domiciliat în **Doroşăuţi**, a fost înrolat la oaste, cu ocazia mobilizării generale, şi a plecat, pe urmă, pe frontul rusesc. În noiembrie 1914, ar fi plecat el în spital, fiind bolnav. De atunci e dispărut. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea Axeniei Repei, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[936].

1941: În urma examenelor, învăţătorul „**Cismaru I. Nicolae**, seria 1936, media 7,60, a fost numit în com. Doroşăuţi, jud. Cernăuţi”[937].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[938], următorii învăţători şi învăţătoare: **Turliuc Silvia**, comuna Doroşăuţi, jud. Cernăuţi, media 7,29”.

---

[934] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 5, Cernăuţi 12 februaie nou 1921, pp. 51-53

[935] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 4, Cernăuţi 10 februarie nou 1921, pp. 38-49

[936] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 1, Cernăuţi 13 ianuarie nou 1921, pp. 6-10

[937] *Monitorul Oficial*, Nr, 249, 20 octombrie 1941, pp. 6452 şi următoarele

[938] *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

DOROŞCANI

(în Cârligătura, comuna Popeşti, Iaşi).

1612, mai 25: Întărit de Radul voievod „pe împărţeala ce au făcut Simina, jupâneasa paharnicului Jora, şi Aniţa, fetele lui Alexa postelnic… şi Siminei i s-a venit jumătate de **Doroşcani**, cu iaz, cu jumătate de iaz în Bahlueţ, cu jumătate de moară şi alte părţi de moşie, iar Aniţei i s-a venit jumătate de **Doroşcani**, fără casă, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu în Bahlueţ, jumătate de moară şi alte acareturi”[939].

1643, iulie 22: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Eremiia Murguleţ, după ce „a pârât de faţă înaintea domniei mele Jora vornicul pe Gheorghe Roşca ce-a fost vistiernic, zicând Jora vornicul că-i impresoară hotarul satului **Doroşcani** (comuna Popeşti, Iaşi) cu hotarul **Scobinţenilor** (Scobâlţeni, comuna Podu Iloaiei, Iaşi), la mijlocul hotarelor, iar în capetele hotarelor aşa au zis amândoi că stau pietrele pe loc. / Pentru aceea, să strângi oameni buni şi să socotiţi şi să pui stâlpi pe unde a hotărât Veveriţă spătarul, cum spun dresele”[940].

1668, august 27: Porunca dată de Iliaş Alexandru voievod sulgerului Pătraşco, să meargă la **Doroşcani**, în Cârligătura, pentru a rezolva conflictul dintre Constantin

---

[939] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, p. 187

[940] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 136, p. 132

Jora şi Hagi Panaite uşierul, pricinuit de numărul heleşteelor care ar încăpea pe valea satului, „zicând Jora că este loc de trei heleştee, iar Hagi Panait a arătat drese de împărţeală a moşiilor lor, care zic că este loc numai de două heleştee, unul al lui şi unul al lui Jora”[941].

1671, iulie 15: Scrisoare hotarnică de la Contăş sulger, trimisul domnesc la **Doroşcani**, în Cârligătura, să aleagă hotarul între moşiile lui Constantin Jora şi Hagi Panaite uşierul, în problema heleşteelor: „Strâns-am oameni buni şi am început a măsura hotarul întâi pe lung, din hotarul Piţcanilor, până în Bahlueţ, după aceea am măsurat de-a curmezişul pe trei locuri de către capul hotarului, din jos şi de către capul hotarului de sus, şi la mijlocul hotarului, şi unde s-a arătat în jumătate s-au pus semne, iar după aceea am mers la capul hotarului dinspre Bahlueţ, unde am socotit că se mai lungeşte acolo, partea de către apus, cu o brazdă de pisc şi cu o bucată, călcată cu apă, vrând să le tocmim, să fie amândouă părţile deopotrivă, am măsurat 10 stânjeni de pământ din partea de către apus, de-a curmezişul locului, şi am lipit către partea de răsărit, şi aşa până la celălalt capăt al hotarului, de către Piţcani, tot am lupit cei 10 stânjeni de pământ către partea dinspre răsărit, şi am pus stâlpi de piatră în trei locuri, pe trei părţi. / După aceea se făcu mare gâlceavă între Jora armaşul li Panaite uşierul, zicând Panaite că vrea să ia partea de către apus, şi să ia Jora partea de către răsărit, după care lucru am cunoscut că nu vor să mai aibă tocmeală între dânşii, ci, mai mult decât până acum, a fi gâlceavă între dânşii, fiind casele Jorei, de la părinţii lui, în partea dinspre apus, întemeiate pe

941 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 228

lucruri bune şi cu pometţi aşijderea, iar casele lui Panaite uşierul, de la părinţii lui, fiind în partea dinspre răsărit, iarăşi întemeiate cu toate bune, că nu ar fi nici într-o zi trai bun între dânşii, ci tot sfadă şi pâră, ca şi până acum; pentru acest lucru le-am răspuns ales precum s-au învoit părinţii lor să se învoiască şi ei; după aceea am socotit pentru heleştee, ce un heleşteu este în Bahlueţ, cu mori, iar pe pământul satului sunt două heleştee mari şi unul mic. Din cele două, unul este iezit de tatăl Jorei, iar unul, de ceste dinspre Piţcani, iezit o parte multă de către un moş (bunic) al lor, Alexa postelnic, şi neistovit, precum iarăşi aşa a fost iezit şi acela ce l-a gătit Jora, iarăşi de acel moş al lor, acela s-a socotit să şi-l ţină Panaite uşierul, iar cel mai mic, ce rămâne împărţit, le-am răspuns mai întâi să-şi vâneze peştele tot dintrînsul, pentru că l-a iezit el, deci să întoarcă Jorei jumătate din cheltuiala iezăturii şi să ţină, de aici, frăţeşte… aşa am aflat între dânşii să fie cu drept şi le-am stâlpit”[942].

1685: „Atunci au ars leşii şi tătarii multe curţi boiereşti, la ţară şi la **Iaşi**. Ars-au în **Lungani**, în **Obrejeni**, în **Popi** (Popeşti), în **Doroşcani**, la Leca, în **Podobiţi**, în **Brăeşti**, în **Prigoreni**, în **Găneşti**… tot curţi şindilite boiereşti au ars atunci”[943].

1774, mai 26: Satul **Doroşcanii**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[944]**: Toată suma caselor: 9**. Scădere rufeturi, însă 3: 2 ruptaşi, 1 panţer. Rămân birnici 6. / **Birnici**:

---

942 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 233-235
943 Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 21
944 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 470

Ianache, vier / Ştefan, scutar / Andreiu, bejenariu / Georgii, vier / Toader Tobă / Ilia sin (fiu) Sandul. // **Rufeturi**: Vasâle, ruptaş / Ion Iuraşcu, ruptaş / Vasâle, panţer.

1900: „**Doroşcani**, sat din comuna Popeşti, plasa Cârligătura, judeţul Iaşi, așezat pe dealul Doroşcani. Acest sat s-a strămutat aici, cam pe la 1792, de la locul numit Dudăul, din cauza mlaștinilor. Are o populaţie de 89 familii sau 451 locuitori; o biserică, făcută la 1785 de către Teodor Balş, deservită de 1 preot, 1 cântăreț şi un eclesiarh. Satul se află pe moşia Popeşti. Numărul vitelor e de 891 capete, din care: 234 vite mari cornute, 31 cai, 543 oi și 83 râmători”[945].

DOROTEIA

(între Frasin şi Stulpicani, Bucovina).

Satul are o istorie relativ recentă, care începe cu câteva case împrăştiate, menţionate în **1785**, într-un izvod al mănăstirii Voroneţ. Unul dintre primii locuitori ai satului de mai târziu pare să fi fost Ion Lucanul, care, în 2 iulie 1737, îi vindea o moşie, „di sus de Doroteşti”, lui Nichita Holuţă.

1787: În hărţile cadastrale din 1787 şi din secolul următor, în toponimică sunt incluse şi nume ale unor

---

[945] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 211

băştinaşi (Fânaţele lui Mardarie, Poiana lui Ionică Balan, respectiv ţarinile Şandru, Gâleleu, Mordei etc.).

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, Drăgoieşti cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşzi cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, **Doroteia**, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin”[946].

1872: Biserica Arătarea lui Isus Cristos din Doroteia a fost construită, din banii Fondului Religionar, între anii 1872-1875, fiind sfinţită în 1881 şi slujită, în 1907, de parohul din Bucşoaia, Dimitrie POPESCUL, născut în 1845, preot din 1883, paroh din 1899, şi de cantorul Ilie SĂHLEANU, născut în 1858, angajat în 1897.

1887: În Doroteia funcţiona, din 1887, o şcoală cu 2 clase[947].

1897: O colectă publică pentru Internatul de băieţi români din Cernăuţi, în decembrie 1897, menţionează, în „Plotoniţa-Dorotea”, următorii localnici: Mihai GEMENAR, Petru GEMENAR, Dimitrie CORLICIUC, George CRĂCIUN, Simion LEHACI, Toader GEMENAR, Nicolai GEMENAR, Constantin IANOVICI, Petre STRU-

---

946 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

947 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1907 p. 95

GAR, Petre RUS, Ioan POPA, George STRUGAR, Dumitru BRADAŢAN, Toader PAVEL, George FORMINTE, Vasile CRĂCIUN, Petru GEMANAR, Ioan BRADAŢAN, Petru LEHACI, George GEMENARI, Ioan LEHACI, George GEMANAR, Vasile GEMANAR, Petru GEMANAR, Mihai SECRUAN, Ioan PAVEL, Haralambie GEMANAR, Ioan GEMENAR, Petru LEHACI, Dumitru alui Toader RUSU, Ioan GEMENAR şi Ilie NACU[948].

1899: „De la Drumul împărătesc, din Frasin, s-a făcut un drum lung de aproximativ 18 kilometri, ce duce, prin Stulpicani, către Ostra și constituie ruta principală pentru zona văii Suha; în legătură cu acest drum, a fost înființată o linie pentru transport cu aburi, în vagonete; ea trebuie extinsă în valea principală. Drumuri forestiere, însumând aproximativ 15 kilometri, au fost create pe văile Gemenea, Muncel și Botuşan, iar o potecă forestieră, de 6 kilometri, în Braniştea. Gara Frasin este conectată cu fierăstrăul fabricii, iar aceasta este conectat, cu o pistă industrială, la stația gării locale Frasin. Pista are direcții și condiții de pantă foarte favorabile. Raza minimă este de 80 de metri, cel mai mare gradient, pe linia principală, nu este mai mare de 33 grade 2 minute pe milă, iar pe pistele laterale, de 41 grade 8 minute pe milă”[949].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina”, care aveau să vadă lumina tiparului sub

[948] DEŞTEPTAREA, Nr. 4/1898, p. 30
[949] Engel, Alexander von, *Österreichs Holz-Industrie und Holdzhandel*, I Theil, Wien 1907, pp. 196-202

semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[950], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la Maria a lui Dumitru ROŞU (23 ani în 1908) din Doroteia.

1907: „Din Doroteia şi Plotoniţa ne soseşte vestea îmbucurătoare că comuna progresează mereu, sub conducerea înţeleaptă a antistelui (primar – n. n.) **Ilie Brădăţan**. O comună nu prea bogată, dară administrată cinstit, şi-a rădicat şcoală frumoasă, a reparat biserica, a zugrăvind-o din nou, a cumpărat un ţintirim nou, l-a îngrădit frumos, ba a îngrijit ca şi comunicaţia pe Valea Suhei, care era, până acuma, atât de anevoioasă, să fie mai uşoară, punând temelia la zidirea podului de peste apă, care, în curând, va fi gata. Un merit frumos şi-a cîştigat **vornicul Brădăţan** prin schimbul făcut cu Moses Eisenkraft din Vama, asigurând comunei, pentru totdea-una, o păscătoare frumoasă, pentru 5.700 de brazi din pădurea sătească. Laudă se cuvine antistelui şi comi-tetului comunal pentru administrarea desinteresată şi înţeleaptă a averii comunale”[951]. „Acest proces verbal s-a făcut noaptea, fiindcă Eisenkraft avea nevoie şi grabă mare de a finaliza această afacere încă în aceeaşi seară. Imediat după iscălirea procesului verbal, de către mem-brii prezenţi ai comitetului comunal, consilierul comunal şi confindentul lui Eisenkraft, Lehrer, face propunerea că să i se vândă lui Eisenkraft lemnul din chestiune cu 10 coroane copacul, chiar dacă nu i-ar succede să pună la dispoziţie comunei muntele fondului religionar, pe care trebuie încă să-l schimbe cu alte locuri ale ale. Aceasta

---

[950] MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina,* Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

[951] *Apărarea Naţională,* Nr. 1, Anul II, joi 3 ianuarie stil nou 1907, p. 2

propunere a fost însă respinsă de toţi consilierii comunali prezenţi, cu cea mai mare indignare, strigând toţi ca dintr-o gură, că ei nu vor să ştie de vânzare, ci numai de schimbul amintit în procesul verbal iscălit, fără ca să ştie ei cum e pus la cale, în procesul verbal, acest geşeft al lui Eisenkraf… Eisenkraft, după această şedinţă, a deschis punga şi a început să distribuie sumele de mituire”[952].

1907: Cei mai mulţi locuitori din Doroteia (211) au votat pentru legendarul conte Bellegarde, şi doar 3 pentru Aurel Oniciul, iar pentru T. V. Stefanelli doar preotul satului[953]. Din Comitetul naţional districtual al Câmpulungului făcea parte şi preotul econom Ioan a lui T. Crăciun din Dorotea[954].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Doroteia-Plotoniţa**, comună rurală, distristul Câmpulung, aşezată în valea Suha, între cele 2 pâraie, afluenţi ai săi, Doroteil şi Brăneşti. Populaţia: 853 locuitori români, de religie gr. or. Este străbătută de drumul districtual şi de linia ferată locală Hatna-Câmpulung. Cuprinde, pe lângă vatra satului, cu 815 locuitori, şi cătunul Ţarina. Are o şcoală populară, cu o clasă, şi o biserică filială, cu hramul „Înălţarea Domnului”, atenenţă a parohiei din Bucşoaia. La 1776 era cătun, pendinte de Bucşoaia. Populaţia se ocupă cu prăsila de oi şi de vite mari, precum şi cu exploatarea de păduri. Comuna posedă 58 hectare pământ arabil, 833 hectare fânaţuri, 3 hectare grădini, 377 hectare

---

[952] *Apărarea Naţională*, Nr. 93, Anul II, duminică 15 decembrie stil nou 1907, pp. 2, 3

[953] Gt., *Viața Românească în Bucovina*, în *Viața Românească,* Volumul V, anul II, Iași 1907, pp. 304, 305

[954] *Apărarea Naţională*, Nr. 20, Anul II, duminică 17 martie stil nou 1907, p. 3

izlaz şi 2.273 hectare păduri. Se găsesc 72 cai, 523 vite cornute, 1.381 oi, 289 porci şi 84 stupi de aibine. **Dorotea, mic afludent**, pe dreapta pârâului Suha, ce se varsă în Moldova, lângă comuna Bucşoaia, districtul Câmpulung, izvorăşte mai jos de Pietrele Brusturosului, districtul Câmpulung. **Ţarina**, cătun, pendinte de comuna rurală Doroteia-Plotoniţa. Are 7 case şi ră locuitori”[955].

1910: „Din **Dorotea Plotoniţa** ne-a sosit o scrie-soare foarte chipărată contra dlui superior (învăţător superior – n. n.), dlui primar, dlui deputat Sârbu, feş-terilor şi bereznicilor şi, apoi, a inteligenţei din Gurahu-morului. E vorba de buţi de rachiu şi de agitaţie nebună, din partea unor inteligenţi români, alăturea cu toţi jidanii. Un oarecare Hluşco, din Gurahomorului, şi cantorul Hutu, din Slulpicani, să fi stârnit minciuni mârşave de tot contra candidatului Boncheş, minciuni pentru care şi-or primi răsplata la judecătorie. Bereznicii strigau: „Glăsuiţi cu fondul, căci din fond aveţi să trăiţi!”. Aceasta ţi-i, domnule Onciul, „libertatea alegerilor”, cu care te făleşti mereu că ai „stors-o” de la stăpânire? Vă numiţi partid creştin-social, iară la alegeri votează preotul cu jidanul contra ţăranului. Să nu vă pară şagă, domnilor din „par-tidul naţional”, când ţăranii şi-or pune candidaţi în toate ţinuturile! Pe dl deputat Sârbu, care desigur n-nre ştire de cele ce s-au întâmplat la alegeri, îl rugăm însă să caute a se dezbăra de atfel de oameni, care l-au discreditat, cu agitaţia lor, în ochii poporului”[956].

---

[955] Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, p. 88

[956] *Revista Politică*, Nr. 11, Anul VI, 25 decembrie 1910, p. 8

1914: Din 7 martie, învăţătorul Mihai Cosmiuc a fost transferat din „Doroteia-Plotoniţa, în Botuş”[957].

1916: Printre „Soldaţii de la Arbeiter Abtig I/41 (geniştii, deci – n. n.), toţi din Bucovina – în total 61,92 coroane”, care au pus bani pentru camarazii invalizi şi pentru orfanii de război, s-a numărat şi **Popovici Nichita**, din Doroteia, cu 50 fileri[958].

1918: „Comuna Dorotea Plotoniţa a numit pe părintele Adrian Boca cetăţean de onoare pentru meritele ce le-a câştigat, în tot decursul războiului, pentru părţile muntelui, organizând cu multă jertfă de muncă alimentarea muntenilor cu porumb şi alte cereale, dându-le în împrejurările cele mai grele sfat şi ajutor”[959].

1919: Din **Comisiunea agrară de ocol Stulpicani** făcea parte, ca reprezentant al ţăranilor, şi **Ion Gemănar**, agricultor din Doroteia[960].

1941: Printre primii Eroi ai României Mari s-a numărat şi „**Rusu Ilie**, fruntaş, ctg. 1940, cu ultimul domiciliu în comuna **Doroteia**, judeţul Câmpulung, mort la 27 iunie 1941”[961].

1943: „Se numesc cu titlul definitiv, pe ziua de 1 septembrie 1943[962], următorii învăţători şi învăţătoare: **Crijanovschi Lidia**, comuna Doroteia, jud. Câmpulung, media 7,50”.

---

957 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor*, Nr. 11, Anul III, 2 aprilie 1914, p. 174

958 *Românul*, Nr. 25, Anul VI, joi 17/4 februarie 1916, p. 5

959 VIAŢA NOUĂ, Anul V, nr. 8, 21 iulie 1918, p. 4

960 *Monitorul Bucovinei*, Fascicola 73, 13 octombrie nou 1919, pp. 1-8

961 *Monitorul Oficial*, Nr. 220, 17 septembrie 1941, pp. 5543-5549.

962 *Monitorul Oficial*, Nr. 71, 24 martie 1944, pp. 2549-2552

1944: Prin ordinul „Nr. 63.175 din 20 martie 1944, se înaintează 1a gradul II în învăţământul primar, pe ziua de 1 septembrie 1943, următorii învăţători şi învăţătoare, care au reuşit la examenele de înaintare la gradul II, din sesiunea August 1943, la Centrul Cernăuţi, cu notele arătate în dreptul fiecăruia[963]: Galeriu Jules, comuna **Doroteia**, media 7,87”.

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[964], următorii învă-ţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: Galeriu Iuliu, de la Doroteia, la Dorna-Candreni”.

1949: A fost numit învăţătorul **Ignat Nicolae**, director la Şcoala elementară Doroteia[965].

La Doroteia s-a născut pictorul Mircea HRIŞCĂ (23 noiembrie 1938).

DRĂBUŞENI

(Orhei, Moldova).

1671, ianuarie 8: Vasile Suriceanul, femeia lui Măriia şi cu toţi feciorii lor vând fraţilor Necoară, Stră-tulat şi Andreica, „drept 60 lei bătuţi şi 4 boi de negoţ… toată partea mea din satul **Hruşova**, cât se va alege, cu

---

[963] *Monitorul Oficial*, Nr. 72, 25 martie 1944, pp. 2612 şi urm.
[964] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657
[965] *Monitorul Oficial*, Nr. 20, 25 ianuarie 1949, pp. 845, 846

vad de moară în Ichil… Şi în tocmeală s-au întâmplat Gavril pârcălabul de **Chişinău**, Vasile Stancul de **Turlueşti**, Micul, ginerele Dolocăi, Toader sin (fiu) Doloca de **Mărteneşti**, Zota vătavul de **Boşcana**, Scridon vătavul ot **Micăuţi**, Vasile ot **Negreşti**, Andriiu şi Ion ot **Păşcani**, Aftenie ot **Drăbuşeani**, Căzacul şoltuzul şi Budul or **Chişinău**"[966].

DRACSINI

(pe Studineţ, comuna Băcani, Vaslui).

1632, iulie 4: Porunca dată de Alexandru Iliaş voievod pârcălabului ţinutului Tutova, după ce „s-a jeluit Iftimie, comis ot **Drăgomăneşti**, pe Neculai Bălţatul ot **Grădeşti**, zicând cum s-a sculat Neculai Bălţatu şi a făcut o carte de la domnia mea, şi opreşte o parte de ocină din satul **Drăcşeni**, parte ce a cumpărat-o Iftimie comis de la Matei, feciorul lui Stoian, şi a adus şi drese domneşti, şi mărturie de la oameni buni cum a cumpărat acele ocini… / tu să socoteşti şi de va fi făcut pe acea parte, ce a cumpărat-o Iftimie, să-l opreşti de la acea ocină, ca să-şi strângă Iftimie pâinea"[967].

1632, noiembrie 20: Ion Carapotona şoltuzul, cu 12 pârgari, preotul Ştefan cel domnesc, Maftei Roşca, Neculai cupeţ şi Dinga din târgul **Bârlad**, şi Maxim şi

---

[966] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 126, pp. 129, 130
[967] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 10, 11

Dumitru de **Călineşti** şi Zahariuţul diacul de **Miceşti** mărturisesc „cum a venit Dochia, fata lui Ursul pitarul, şi feciorii ei Balan, Ştefan, Mogâldea şi cu surorile lor din **Rădeşti** şi au vândut toată partea lor de la satul **Dracsini**, cu loc de moară în apa Studineţului, lui Apostol, neguţătorul de Bârlad, şi feciorului său Constantin, pentru 12 galbeni de aur”[968].

1633, ianuarie 23: Întărit de Alecsandru Iliaş voievod lui Iftimie şi femeii lui Tudosia, care cumpărase de la Nicolai sin (fiu) Ursul Bălţatul pitar, şi de la sora lui Dochia, „moşia ce au avut-o în satul **Dracsini**, pe apa Studeniţei, partea lor şi a fraţilor lor Gligore şi Toader, pentru aceea că au vândut Gligore şi Toader partea lor din satul **Lehăceani** lui Ion cupeţ, 5 părţi din satul Dracsini, pentru 90 zloţi bătuţi… / Şi Măftei sin Stoian din **Găneşti** i-a vândut moşia din satul Dracsini, ce a avut-o unchiul său, a patra parte din sat, pentru 40 ughi şi 5 jolti (45 ducaţi ungureşti de aur)”[969].

1636, mai 18: Iuraşco, fiul popii Gavril de **Găneşti**, nepot lui Stoian, mărturiseşte că „fratele nostru Iftimie vătavul a vândut vistiernicului Iordache, drept un cal şi drept o iapă… a patra parte de sat **Dracşeni**, cu prisacă şi cu loc de heleştee… Şi la tocmeală au fost Ursul din **Sireţel**, Statie neguţătorul, Gheorghe Bou, Gavril Siminiceanu, Ionaşco vătav, Toma, Ştefan Băcă de **Bogdăneşti**, Gheorghe şi Istrati de pe uliţa Strâmbă, şi alţi mulţi feciori de boieri”[970].

1638, mai 1: Ispisoc de judecată de la Vasile

---

968 Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 36, pp. 66, 67

969 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 412-415

970 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, p. 13

(Lupu) voievod, după ce „s-au pârât de faţă Iftimie cu Tanasie, ginerele lui Toader Bălţatul, pentru nişte părţi de ocină din **Drăcşeni**, partea lui Toader, socrul lui Tanasie, şi partea lui Grigore, fratele lui Tanasie, ce le-a vândut Neculai, feciorul Bălţatului, lui Iftimie. / Deci Tanasie a zis că ţine Iftimie acele părţi fără ispravă, iar Iftimie a arătat zapis de la Neculai, cum a cumpărat acele părţi, dinaintea a oameni buni. / Deci Tanasie a rămas din toată legea ţării”[971].

1639, mai 10: Întărit de Ion voievod lui Iftimie, „cu un zapis de mărturie de la mulţi oameni buni”, care cumpără, cu 40 de galbeni, de la Matei, feciorul lui Stoian din **Găneşti**, „a patra parte din satul **Drăcşeni**, cu iaz, ce s-a ales… / Aşijderi, de la Iuraşco, feciorul popii Gavril din **Găneşti**, a patra parte din **Dracşeni**… pentru un cal bun, şi alt cal bun, şi un cal murg, în 40 galbeni… / Aşjderi, de la Nicolae, feciorul Bălţatului mare pitar, moşia fraţilor săi Grigore şi Toader din **Dracseni**, pentru 90 zloţi bătuţi”[972].

1642, iulie 4: Mărturie de la Isaia, dregătorul de **Bârlad**, Racleş căpitanul, Iupul neguţătorul, Ionaşco Băltag, Ursul aprodul de **Zmieani**, Ionaşco Dinga de Bârlad, Ursul Vântul şi Nacul neguţătorul tot de acolo, în care scriu cum „a venit Iftimie vătavul, de a pârât pe Dumitraşco Gheuca, pentru ocina din **Dragseni**, ce a fost cumpărat Dumitraşco de la Oprina, fata Stancăi de **Grădeşti**; deci Iftimie a avut moşie mai devreme acolo şi n-a fost ştiut că a cumpărat-o Dumitraşco. / Deci am socotit ca să-i întoarcă Iftimie lui Dumitraşco şi Iftimie a scos banii înaintea noastră şi a tot târgului şi i-a dat pe

[971] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, p. 15
[972] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 69-71

mâna lui Dumistraşcu 75 ughi (ducaţi ungureşti). Şi aceşti bani s-au dat pentru partea mâne-sa Stanca, pe partea Odochiei, a lui Toader Bălţatu, şi a lui Neculai, feciorul lui Ursu pitar, şi face jumătate de sat Dracşani"[973].

1645, iulie 18: Oprea călugărul, feciorul Băisanului, dăruieşte fraţilor lui, „anume Simion Băisanul şi cu Toderaşco, feciorul Jorei, părţile mele de ocină, anume **Buhăeştii** (comuna Vultureşti, Vaslui), jumătate, şi jumătate de sat din **Dracsini** (comuna Băcani, Vaslui), ce sunt la ţinutul Vasluiului, ca să le fie lor moşie dinspre alţi fraţi… / iar după moartea mea să aibă ei a mă griji şi la ţăruit, şi la comândat, Dar până voi fi viu, cu acele ocini să n-aibă treabă fraţii mei… Iar de nu văr comânda, să aibă ei a da seamă la Dumnezeu"[974].

1645, iulie 20: Zapis de mărturie de la Isac, dregătorul de **Bârlad**, Racleş căpitanul, Iupul neguţător, Ionaşco Băltag, Ursul aprod de **Zmiiani**, Ionaşco Dinga, Ursul Vântul, Nacul neguţătorul din Bârlad, în care scriu cum a venit înaintea lor „Iftimie vătavul de a pârât pe Dumitraşco Gheuca pentru ocina de la **Dragsini** (comuna Băcani, Vaslui), ce a fost cumpărat Dumitraşco de la Oprina, fata Stancăi de **Grădeşti** (comuna Puieşti, Vaslui) a jupânesei Cimbalei. / Deci Iftimii a avut moşie mai devreme acolo şi a ştiut că a fost cumpărat Dumitraşco. Deci am socotit ca să-i întoarcă Iftimie lui Dumitraşco… şi a scos banii înaintea noastră şi a tot târgul şi i-a dat pe mâna lui Dumitraşco, 75 ughi (ducaţi ungureşti). Şi aceşti bani s-au dat pentru partea mâne-sa Stanca şi pe partea Odochiei, şi pentru partea lui Toader Bălţatul, şi pentru

---

973 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 99, 100

974 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 136, p. 115

partea lui Neculai, feciorul lui Ursul pitarul; face jumătate de sat Dracsini"[975].

1698, septembrie 1: Apostol Racliş şi şe feciorul său Ion vând lui Lupan, drept 25 lei, „partea mea ce am în **Dracsini** de pe jupâneasa mea Catrina, fata vatavului Iftimi or **Dragomăneşti**; ajungând noi la greu, am ajuns la răzeşi, pe cine am avut, la Simina visterniceasa şi la cumnatul meu Constandin Aftimiai, nu o dată, ci de 5-6 ori, şi ne-au dat răspuns să vindem cui se va afla cumpărător; deci noi, umblând să vindem acea moşie, s-a aflat dumnealui Lupan, şi i-am vândut-o toată"[976].

1702, februarie 13: Porunca dată de Mihai Racoviţă voievod marelui stolnic Gavril Costache, după ce s-a jeluit „această săracă de femeie Rucsanda pe văduva vistiernicului Gheuca, zicând că, având o moşie la **Drăcşeni**, în ţinutul Tutovii, dimpreună cu Gheuculueasa, se cuvine numai ea să ţină patru părţi, iar Gheuculeasa o parte. / Şi s-a sculat visterniceasa lui Gheuca şi câtă iarbă a fost pe acea moşie a vândut-o unui turc din Bârlad, în 20 lei… / Dumneata să cauţi să le iei seama cu dreptate, cine pe câtă parte are la acea moşie, şi cât fân a făcut turcul şi pe cât fân s-ar cuveni Rucsandei să-i plineşti fânul de la turc. Şi precum vei afla să faci şi mărturie"[977].

1712, decembrie 31: „Adică noi, Ştefan, Postolachi şi Lupaşco, feciorii lui Constantin Gherghescul, mărturisim că, încăpând noi în robie la nişte Liaşi şi neavând ce face într-alt chip, ne-am scos moşiile la vân-

---

[975] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 137, p. 116

[976] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 204, p. 186

[977] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, p. 24

zare, ce avem la ţinutul Tutovei, şi alt nimeni nu s-a aflat să le cumpere, şi am căzut cu rugăminte la Ion Pălade mare spătar şi ne-a dat dumnealui o bute de vin de 100 vedre, şi vadra de câte un tult, care se fac 33 lei şi 4 potronici; şi pentru aceşti bani să avem a-i da dumisale moşia din **Ghergheşti**, sau din **Manoi**, ori din **Dracsini**, ori din **Bogdana**, pământul câte 2 orţi, să avem a-i împli moşie de aceşti bani"[978].

1726, noiembrie 29: Preotul Ştefan Bostaca, nepotul lui Lupan, vinde spătarului Pălade „dania de la unchiul meu Lupan, care este în **Dracsini**, şi unchiului meu Lupan îi sunt cumpărături, precum arată zapisul cel vechi; şi la moartea lui mi s-a dat mie tot ce a avut, ca să-l grijesc şi să-l pomenesc la sfânta biserică"[979].

1737, august 23: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod lui Lupaşco Gherghescul şi fraţilor săi, feciorii lui Constantin Gherghescul, ca „să fie tari şi puternici a-şi lua de-a zecea de pe a lor drepte ocini, ce au la **Ghergheşti**, la **Mănoiu**, la **Miceşti**, la **Stângaciu**, la **Corodeşti**, la **Dracşeni**, la **Răteci**, la **Obârşieni**, la **Huşi**, şi la **Unguraşi**, ce sunt în ţinutul Tutovei"[980].

1767, mai 7: Grigore Ioan Calimah voievod porunceşte marelui stolnic Constantin Sturza şi vornicului de poartă Antohi Luţi să hotărască moşiile marelui logofăt Ion Pălade, ce „le are la ţinutul Tutovei, anume **Drac-**

---

[978] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 205, pp. 186, 187
[979] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 206, pp. 187, 188
[980] Codrescu, Theodor, *Uricarul,* vol. XVII, Iassi 1891, pp. 30, 31

sinii şi **Mânzaţi**, care moşii nu sunt alese şi hotărâte de către (dinspre) răzeşi”[981].

1767, iulie 4: Nepoţii lui Lupaşco Gherghescul, pentru o datorie a unchiului lor la marele logofăt Ioniţă Pălade, îi dau „dumisale 66 de pământuri şi dintr-un bătrân două părţi… Şi a avut Lupaşco moşie baştină dintr-un bătrân a patra parte şi un bătrân întreg, ce l-a avut danie de la mătuşă-sa Mărica, ce-a ţinut-o Lupaşco, fratele lui Frige-vacă; şi a mai avut şi alţi doi bătrâni, danie de la unghiul său, popa Gavril… / Aceste toate le-am dat dumisale, un bătrân şi a patra parte dintr-alt bătrân din **Dracsini**, cu seliştea satului şi cu iazul; şi din **Stângaci** iarăşi aceste părţi; şi din **Mănoi**, şi din **Cociobani**, iarăşi aceste părţi; iar din **Ghergheşti** i-am dat trei bătrâni şi dintr-alt bătrân a patra parte; şi din **Dragomăneşti** iar i-am dat un bătrân şi dintr-altul a patra parte şi cu loc de prisacă; şi s-au împlinit dumisale deplin 66 de pământuri”[982].

1774, iulie 5: Satul **Dracsinii**, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[983], avea următorii: **Birnici:** Ioniţă a Aftiniei. // **Dărăbani:** Zaharia Tânjală / Vasile, dărăban.

1900: „**Dracsini**, sat pe coastă de deal, în dreapta lacului Dracşani, în partea de nord-vest a comunei Dracşani, plasa Miletinul, judeţul Botoşani, și pe moșia Dracșani, cu o suprafață de 2.072 hectare, pământ atât al

---

[981] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 207, p. 188

[982] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 208, pp. 188, 189

[983] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 224

locuitorilor, cât și al proprietarului, și o populație de 250 familii sau 1.000 sufete, din care 245 contribuabili. Are o biserică, deservită de un preot şi 2 cântăreți, și 1 şcoală mixtă, condusă de 1 învățător și frecventată de 80 şcolari. Numărul vitelor este de 1.275: 412 boi și vaci, 87 cai, 610 oi, 166 mascuri. Sunt 20 stupi cu albine. Se află 3 cârciumi, 3 comercianți şi 2 meseriași. / Se zice că, pe locul unde se află satul, erau păduri, că într-o poiană s-ar fi stabilit câteva familii de peste Prut și din Bucovina, sunt vreo 200 ani. În urma năvălirii turcilor asupra unui mic sătişor, ce era în stânga lacului Dracșani, numit Seliștea, pe locul numit astăzi L.ipoveni, locuitorii ar fi fugit în dreapta lacului, în poiana unde se stabiliseră câțiva. Se spune că turcii ar fi prins şi tăiat în biserică pe parte din oamenii din Selişte. Mai târziu, un preot, Andrei, ar fi mutat bisericuța de lemn, din Seliștea, pe locul Dracsinilor, care, pe atunci, se numea Bejinari, adică oameni scăpaţi cu fuga. Locuitorii unei alte localități, Cioreni, au venit încă aici şi au mărit satul. Cu ocazia împroprietăririi locuitorilor, la 1864, s-au mai adaos vreo 20 familii, ce locuiau într-o poiană, numită Tăetura, unde era și o velniţă, care s-a desființat. Ca dovezi că a existat satul Seliştea în vechime sunt o cruce, cu inscripția rusească, şi o carte scrisă rusește, aduse de la vechea biserică din Selișite”[984].

---

[984] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 216

DRACŞANI

(fostul Drăgăşani, comuna Suliţa, Botoşani).

1632, mai 11: Zapisul lui Toader Petriman, Ion Grosul, Iftemi Haidău, prin care s-au „apucat chezaşi pentru Ion sin (fiul lui) Iftodie Ţinurcă, pe care-i paşte dumnealui vecini din **Drăgăşani**, cum de astăzi, mai a 11 zi, până-n două săptămâni, să se afle el, împreună cu tată-său Iftode la **Eş**, să stea la divan cu dumnealui jupânul, să i se aleagă de este vecin, de nu este; iar de n-ar veni la ziua însemnată şi ar da dos, să fim noi vecini în locul lui"[985].

1774, iunie 10: Satul **Dracşanul** şi **Dracsinii**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[986]**: Toată suma caselor**: **80**. Scădere rufeturile 22: 2 popi / 1 dascăl / 1 volintir / 12 scutelnici / 6 ţigani. / Rămân birnici 58. / **Birnicii**: Lupul Dărângă, vornic / Pintelei, vătăman / Tănase Crudul / Toader sin (fiu) Hopul /Aftănachi sin Tomii / Toma cel Bătrân / George Cojescul / Neculai Băjan / Nechita Băjan / Miron Cojescul / Costandin Bălan / Vasile Bejan / Dinul / Toma Andon / Iftimi Vicol / Sava Belici / Ioniţă Belici / Agapi, olar / Vasile Suhan / David / Ştefan Cucoş / Vasile sin Vicol / Toader, crav / Sava sin Pintelei / Neculai Radul / Petre / Toader, şelar / Acsinte, olar / Nistor Surdul /

---

985 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 70, pp. 75, 76

986 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 195, 196

Ostahi sin (fiu) Pricopi / Iacob, rotar / Vasile, prisăcar / Vasile Baltă / George Barnia / Nistor Ţurcan / Vasile Budăiu / Grigoraş Boştoc / Ignat, văcar / Gavril Strătian / Vasile Colbul / Toader Colbul / Costandin Colbul / Necula Negrul / Hoiniag / Ion Negrul / Ilie / Vasile Joroble / George, rusul / Ion Ţurcanul / Toader Mărdare / Ursul Ţipău / Acsinte / Ion Ghileţchi / Carpu sin diaconiţii / George Gavrilaşcu / Anton zet (al) funariul / Pricop brat (frate) Iacob. // **Rufeturi**: Popa Ştefan / Popa Toader / Vasile, dascăl / Ursul Bulboacă, volintir cu salvogvardie / Ursul Buga, scutelnicul domniei sale paharnicului Iordache Balşe / Ion, scultelnic, tij (la fel) / Ilie, morar, tij / George Popăscul, tij / Ion sin Cucoş, tij / Ion, plugar, tij / Tănase Almaţ, tij / Dumitru, tij / Andrei, plugar, tij / Ifrim, prisăcar, tij / Pricopi, prisăcar, tij / Timofti, prisăcar, tij / Gavril, jude, ţigan / Onică, căldărar, ţigan / Toader, ţigan / Simion, herar, ţigan / Ştefan, herar, ţigan / Ursul brat (frate) lui, ţigan.

1900: „**Dracşani**, comună rurală în partea de sud a plășii Târgul-Miletin, judeţul Botoşani. Se întinde pe valea Sicnei, pe-a pârâului Ursoaia și pe dealurile din dreapta și din stânga Sicnei, pe un teritoriu deluros şi acoperit cu păduri. Este la o depărtare de 24 km de orașul Botoşani. Se compune din satele: Cerchejeni, Dracșani, Dracsini, Suliţoaia și Zlătunoaia Mică. Are o suprafaţă de 7.304 hectare și o populație de 720 familii sau 2.880 suflete, din care 701 cotribuabili. Pâmântul e mai mult argilos, negru sau galben; locurile de cultură au o întindere de 3.200 hectare. În partea de sud și vest, teritoriul comunei e acoperit cu păduri, asemenea și în partea de nord; au suprafaţă de 4.000 hectare și se exploatează pe o scară întinsă. / În centrul comunei și spre vest de târgul

Suliţa, este lacul Dracşani, care are o suprafață de 1.360 hect. și o lungime de peste 5 km; este bogat în peşte, stuh și papură; aduce un venit de peste 4.000 lei anual; prin lacul Dracșani curge pârâul Sicna, la ieșirea căruia se află 1 moară de apă, sistem nou. / Numărul vitelor e de 5.018: 1.431 boi și vaci, 235 cai, 465 porci, 2.198 oi, 689 mascuri, Sunt 132 stupi cu albine. / Comuna este străbătută de calea vecinală comunală Suliţa-Talpa și de calea Dracşani-Copălău. Sunt 3 biserici, deservite de 3 preoţi şi 5 cântăreţi; 2 şcoli mixte, conduse de 2 învăţători şi frecventate de 120 şcolari. / **Dracşani**, sat în partea de sud a comunei Dracșani, așezat pe coastă de deal şi în dreapta lacului Dracșani. Moșia este a prinţului Grigore Mihail Sturdza și are o suprafață de 2.466 hectare, în care intră și partea locuitorilor. Are o populație de 240 familii sau 960 suflete. În Dracșani e reşedinţa primăriei comunei Dracşani. Are 1 biscrică, deservită de 1 preot și 2 cântărcţi. Vite sunt: 267 boi și vaci, 146 cai, 695 oi, 6 bivoli şi 496 mascuri. Sunt 50 de stupi cu albine. În sat se află 1 cărciumă; 1 comerciant și 1 mescriaș. / La Dracșani, în ţinutul Hârlăului, a urmat bătălie între turci, sub comanda lui Schender-Pașa, care susțineau în domnie pe Radul Vodă, și leșii și cazacii de sub comanda lui Coretchi, care susțineau pe Doamna lui Ieremia Movilă. Au învins turcii, prinzând pe Doamna și familia sa şi pe Coretchi, pe care i-au dus în robie la Constantinopole. Aici, spune cronicarul, fu pierderea casei lui Ieremia Movilă"[987].

[987] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 216, 217

DRĂCULEŞTI

(pe Prut, ţinutul Lăpuşna, raionul Vulcăneşti, Moldova).

1533: Întărit de Petru Rareş voievod lui Dragotă Averescul şi lui Neagoe Şopârleanul, care cumpără „cu 80 zloţi tătăreşti părţi în satul **Troeneşti** pe Prut”[988].

1548, martie 21: Întărit de Iliaş Rareş voievod fraţilor Cupcea, Trif, Lazăr, Ivan şi Rusca, copiii lui Radul Drăculea, care primesc uric pentru „ale lor drepte ocine din drese de danie, ce le-a avut tatăl lor Radul Drăculea de la procatohul nostru Ştefan voievod, două locuri din pustiu, spre Prut, sub Obrejie, între **Troeneşti** (azi **Şopârleni)** şi între Dobreni, la fântână, sub Coaste, care acum se numeşte **Drăculeştii**”[989]. / **1548**: Întărit de Iliaş (Rareş) voievod fraţilor Cupceanu, Triflazan, Ivan şi Ruschea, nepoţii lui Radul Draculea, care primesc ispisoc pentru „privilegiul de dania, pe care l-a avut tatăl lor Radul Draculea de la predecesorul nostru Ştefan voievod, două locuri la **Pustieni**, dincolo de Prut, sub Obreja, între Troeneşti şi Dobreni, la fântâna sub Oboceni, ceea ce astăzi se numeşte **Drăculeştii**… Iar hotarele acelor două locuri la Pustieni, să fie din toate părţile pe unde vechile hotare au fost din veci”[990].

---

988 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8

989 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, p. 8

990 Codrescu, Theodor*, Uricarul,* vol. XIV, Iassi 1889, pp. 148-150

1627, decembrie 20: Zapisul lui Grigore Ureche, prin care mărturiseşte că a făcut schimb cu Gheorghi Roşca, dând „cât se va alege din sat din **Oneşti**, în ţinutul Cârligăturii, cu prisăci”, pentru „moşia ce a avut dumnealui, satul **Drăculeştii**, cu vad de moară în gârla ce iese din Prut”[991].

1628, decembrie 11: Întărit de Miron Barnovschi voievod, după un schimb de moşii între Grigore Ureche logofăt şi Gheorghiţă Roşca vistiernic, schimb prin care „Grigore Ureche a dat lui Gheorghiţă Roşca partea lui ce i se va alege din satul **Oneşti**, ce este în Cârligătură… cu loc de moară li de iaz, şi cu prisacă şi cu grădini”, primind de la Roşca „partea lui din satul **Drăculeşti**, ce este în ţinutul Lăpuşnei, cu vad de moară şi cu bălţi de peşte la Prut”[992].

DRĂNCENI

(fostul sat Drăceanii din ţinutul Fălciu, Vaslui).

1623, septembrie 15: Întărit de boierii divaniţi lui Lupul, logofătul al treilea, care cumpără satul „care acum se numeşte Drăcianii pe Prut, ce este în ţinutul Fălciu, însă cât se va alege partea lor din vatră de sat şi din câmp şi din bălţile cu peşte”, de la „Ion, fiul lui Toma, nepotul lui Clocot, şi vărul lui, Gavril, fiul lui Clocot, şi verii lor,

---

991 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 279, p. 376

992 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 447, pp. 613, 614

Grozav, fiul lui Ionaşco, nepotul Cârstei, şi strănepotul lui Ilie bătrânul, şi ruda lui, Gligorie, fiul lui Pilat, nepotul lui Ilie, şi, de asemenea, rudele lor, Bălan, fiul lui Beghiul, şi fratele lui, Obreje, şi Gherman, şi Gavril, şi Cârstea şi sora lor, Erina, şi nepotul lor, Lazor, fiul lui Calinic, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Ioan Căliman bătrânul, şi de asemenea rudele lor Maxin, fiul Mariicăi şi strănepot lui Drăguş, şi ruda lui Nechifor, fiul lui Maxin, nepotul popii Ciogolea şi strănepotul aceluiaşi Drăguş, şi ruda lor, Tudora, fiica Elenii, nepoata şi strănepoata lui Gligorie, şi ruda lor Simion, fiul lui Chirilă, nepotul lui Toader Capreş şi strănepotul Anei bătrâna, şi de asemenea ruda lor Lazor, fiul lui Ţopa, nepotul lui Veasel, şi ruda lui, Ţiganca, fiica Sorei, nepoata lui Mareş, şi ruda lor, Precop fiul Mihalcei, nepotul lui Gavril Hiştoc, şi sora lui, Anghelina, şi ruda lor, Stratilat, fiul lui Condrea şi strănepotul Mălinei, şi Chirana, fiica Ieremiei Veasel, nesiliţi de nimeni, nici asupriţi, ci de bunăvoia lor şi au vândut dreapta lor ocină şi dedină, din dreptele lor privilegii de întărire ce au avut străbunii lor de la Petru voievod cel Bătrân”[993].

1900: „**Drânceni**, comună rurală şi târguşor în judeţul Fălciu, plasa Podoleni. Comuna se compune din: târguşorul Drânceni, 16 familii; Cotul Ghermăneşti, sat, cu 52 familii; Râpele, 56 familii; Drânceni, cătun, cu 5 familii; Albiţa, 6 familii, Vărăria, 4 familii, și Odobeşti, 2 familii, adică 204 familii sau 1.000 suflete, din care nemţi 6, unguri 8, evrei 140, armeni 7, bulgari 5, greci 24, ţigani 17 şi restul români. / **Târgușorul Drânceni** a fost fondat de proprietarul Mihail Kogălniceanu, la 1863. În comună

---

993 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 115, pp. 160-162

sunt 2 biserici: una zidită de Ilie Kogălniceanu, tatăl lui Mihail Kogălniceanu, și alta în satul Cotul Ghermănești, zidită de locuitorii răzeși; mai este o sinagogă, două școli primare, una de băieți, înfiinţată în 1866, cu hrisov domnesc, prin stăruința lui Mihail Kogălniceanu, și alta de fete, înființată în 1887, două școli private evreiești, un birou poştal şi telegrafic, sub-prefectura plăşii Podoleni, judecătoria de ocol, o școală primară pentru băieţi și alta pentru fete, un birou vamal, cu trecătoare în Rusia, etc. Tot aci e un mic port la Prut, prin care se transportă la Galaţi cereale, încărcate pe caice. / **Drânceni**, sat în comuna Drânceni, așezat pe culmea dealului Cărăuța, spre vest de târgușorul Drânceni, pe o suprafață de 85 hectare. Proprietatea moșiei e a locuitorilor răzeși. Aici se află o fântână cu apă de pucioasă”[994].

DRAGA

(în Cârligătură, lângă Târgu Frumos, Iaşi).

1774, mai 26: Satul **Draga**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[995]**: Toată suma caselor: 6**. Scădere rufeturi, însă: 2 slugi, 1 dascăl, 2 ruptaşi, 1 panţăr. / **Rufeturi**: Vasâli, slugă paharnicului Alecsandru Neculce / Vasâli, dascăl a dumisale vornicului Ioniţă Sturza / Ioniţă Ghineţ, ruptaş /

---

[994] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 254, 255

[995] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 462

Toader Ghineţ, ruptaş /Georgii Melinti, panţăr / Vasili, slugă.

DRĂGĂNEŞTI

(comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ).

1452: Întărit de Alexandru voievod lui Giurgiu Mijatco, care primeşte uric pentru „a lui ocină, un sat, anume Dragoteşti, pe Miletin… a venit înaintea noastră şi a boierilor noştri Ion Cuşterca şi a dat de bunăvoie fratelui său, Mijatco Giurgiu, o parte a sa din Draganeşti, pe Cracău… Aici s-a arătat că un oarecare Vlaşin l-a pârât totodată pe Giurgiu pentru satul Draganeşti, pârâşul fiind oprit de la alte pâri cu o amendă de 100 zloţi”[996]. Hotare, din veac.

1580, mai 29: **Hotarnica satului Oglinzi**, părţile lui Mihăilescul uricar, făcută, din porunca lui Iancul Sasul voievod, de Varic postelnic „fiului meu Mihăilescul uricar cu oamenii din satul **Topliţa**. Înainte de această vreme, le-a hotărât lor Golăe, pârcălab de Neamţ, când n-a fost acasă Mihăilescul, ci fost-a atunci la gorştină în câmp, cu marele comis; astfel i-a fost hotărât lui cu nedreptate, căci n-a fost atunci acasă şi nici un megieş n-a chemat Golăe pârcălab la hotar, ci numai el singur a fost şi cu oamenii din Topliţa. / Deci eu, Vartic postelnic, chemat-am oameni buni şi bătrâni şi ocolaşi din megieşi,

---

[996] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 16, pp. 17, 18

şi boieri de curte, anume Luca sulger, Simion Stroici căminar, Mereuţă aprod, Lazor fiul lui Gavril logofăt, Băseanu diac, Onciul diac şi oameni buni şi bătrâni, popa Andronie, Petrea judele, Ion, Şteful, Toader, Luca şi Gherman din satul **Brusturi**, Gorga, Ion bătrânul, Nica, Precup, Zaharia şi Andreica din satul **Drăgăneşti**, Grozav, Gherasim, Grozea, Gliga, Panteleiu, Bălaci bătrânul, Cristea, Mihăil, Gavril, Cozma, Matei, Toma, Ion, alt Toma, Macsin Isac, Gliga, Chirilă, Tomşea, Mihăil, Donie, Ion, Sava, Alexa şi Iosip din satul **Săveşti**, Dumitru, Lupul, Chirilă, Toader şi Maleş din satul **Borceşti**, Gliga, Toma, Fărtat, Florea, Marco şi Nechifor din satul **Oglindeşti**, Drăcşan Neameş, Coste şi Gavril din satul **Şoimăreşti** şi, câţi au fost martorii Mihăilescului, cu toţii aflat-am că-i hotarul Mihăilescului şi au jurat toţi pe ale sale suflete, înaintea noastră, cum este lui dreaptă ocină şi moşie, şi am pus stâlpi de piatră şi bour în stejari, pe unde le-au arătat acei oameni buni şi bătrâni, iar acei stâlpi, unde i-a pus lor Golăe pârcălab, eu i-am scos lor toţi, iarăşi cu acei oameni buni, căci aflat-am cu sufletele noastre cum i-a hotărât lui cu strâmb şi după mită”[997].

1639, ianuarie 20: Zapisul lui Tănasie, vornic de gloată, care s-a tocmit cu călugării de la mănăstirea Neamţ, după ce le-a „iezit un heleşteu la Broşteni (Drăguşeni, Suceava), în ţinutul Sucevei, şi le-am mai dat nişte vite de vaci şi nişte bouleni, şi nişte stupi... şi mi-au dat seliştea **Drăgăneştii**, ce este în ţinutul Neamţului, ce sunt pe pârâul Brusturilor, în ţărmurele Râşcei, să ţin acea moşie până voi fi viu. Iară după moartea noastră iară să fie a sfintei mănăstiri cu oameni şi cu tot venitul ce se va

---

[997] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 166-168

agonisi pe acea moşie Drăgăneştii, să mă scrie la pomelnic şi la pamente la anul, să-mi fie pomană. / Şi în această tocmeală au fost Marco, Iorga, Fealtin a Zofei de **târg de Neamţ**, Dumitraşco Cocris de **Şoimăreşti** (comuna Brusturii-Drăgăneşti, Neamţ) şi alţi oameni buni"[998].

1640, aprilie 14: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „călugării de la sfânta mănăstire Neamţ s-au pârât, de faţă, înaintea domniei mele, cu Damaschin, Gheorghiţă şi cu alţi răzeşi ai lor pentru satul **Drăgăneşti** (comuna Brusturi-Drăgăneşti, Neamţ) şi pentru o poiană, ce se cheamă **Brustura** (în satul Brusturi, comuna Brusturi-Drăgăneşti, Neamţ), ce este pe Cracău, şi cu moară pe Cracău, ce este în ţinutul Neamţului, zicând Damaschin, Gheorghiţă şi cu răzeşii lor cum acel sar Drăgăneşti şi acea poiană le sunt lor moşie. Şi au arătat uric. / Iar rugătorii noştri călugării au arătat un uric de la Ştefan vodă pe satul Drăgăneşti şi pe acea poiană. Deci, după aceea, şi-au pus zi, să vină să-şi întrebe de izvoavă… iar rugătorii noştri au venit la zi şi au aşteptat o săptămână, şi Damaschin, Gheorghiţă şi cu răzeşii lor tot n-au venit la zi"[999].

1747, mai 31: Tocmeala dintre Ghidioan, egumenul Neamţului, care stăpânea **Drăgăneştii** şi Toader Bere, stăpânul din **Pănărişti**, pentru hotarul menţionat în drese, pecetluit prin primirea, de către Bere, a unui „cărţi de blestem, pe care a sărutat-o"[1000].

---

998 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 14, p. 15

999 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 334, pp. 348, 349

1000 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 31, 32

1774, iunie: Satul **Drăgăneştii**, ţinutul Neamţului, ocolul de Sus, după recensământul lui Rumeanţev[1001], aveau **toată suma caselor 34**. Scădere rufeturi 12: 6 popi, 1 mazil, 5 case pustii. Rămân birnici 22. / **Birnici**: Sandul Pricopan / Vasile Flocia / Mihai, ungurian / Vasile Niamţul / Andrieş / Toader sin (fiu) lui Gheorghe / Hilip / Grigori, ungurian / Costantin Ciudin / Chiriac Peiul / Iftimi Luchian / Cheruţă Hăţul / Grigori Băltaga / Sava, ungurian / Toader Băltaga / Ioniţă fiul lui Pentelii / Mihăilă Dobrian / Istrati / Mihăilă, ungurian. // **Rufeturi:** Popa Gheorghe / Popa Neculai / Popa Dumitru / Diaconul Ilii / Diaconul Dumitru / Diaconul Costantin / Pavăl Bere, mazil priş (venit) ot Hârlău. // **5 case pustii**.

1900: „**Drăgăneşti**, comună rurală în judeţul Suceava (pe atunci, astăzi Neamţ – n. n.), situată la sud-vestul plăşii Moldova de jos, la 21 km de Fălticeni. Se mărginește, la est, cu comuna Uideşti și Drăguşeni, de care se desparte prin râul Moldova; la sud, cu comuna Drăguşeni şi Răucești, din judeţul Neamţ (prin semne convenţionale); la vest, cu comuna Răuceşti și Vânătorii Neamţului (prin semne convenţionale), pârâul Brustura şi creasta muntetelui Pleşul. E formată din satele: Drăgăneşti, Pănurești, Orţeşti, Giuleşti, Tonţi, Șoimărești, Brusturi, Săveşti, Poiana Prisăcii și Cornileşti, cu reşedinţa în satul de la care şi-a luat numele. Are o populaţie de 957 familii sau 3.614 suflete (1.795 bărbaţi şi 1.810 femei), din care 72 izraeliţi. Are 8 biserici şi 3 şcoli rurale mixte. Vite sunt: 562 boi, 518 vaci, 510 viței, 252 cai, 2.300 oi și 382 porci. Sunt 682 stupi… În comună sunt 3 mori, aducând un venit anual de 4.500-5.000 lei. Împroprie-

[1001] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 15

tăriți, la 1866, sunt 181 fruntași, 308 pălmaşi şi 124 codaşi, stăpânind 1.509 fălci. / **Drăgăneşti**, sat în comuna cu acelaşi nume, aşezat pe ţărmul stâng al pârâului Culcеșa, la vărsarea lui în Râșca. Are o populaţie de 126 familii sau 462 suflete (233 bărbaţi și 229 femci), din care: 246 necăsătoriţi, 180 căsătoriţi și 36 văduvi. Știu carte 37 persoane. Vatra satului ocupă 10 fălci. Împroprietăriţi, la 1864, sunt 64 locuitori, stăpânind 203 fălci şi 20 prăjini. Însurăţei sunt 52, stăpânind 104 fălci. Are o biserică, cu hramul Sf. Voevozi, clădită din lemn, la anul 1848, deservită de 1 preot şi 2 cântăreți; o şcoală rurală mixtă, condusă de un învățător, plătit de stat. Înfiinţată mai întâi în Orţești, la 1860, a fost mutată aci la 1865. E frecventată de 49 elevi și împroprietărită cu 60 fălci. Drumurile principale sunt: la Brusturi (3-800 m.), la Boroaia (5 km), la Poiana Prisăcii (3 km) şi la Săveşti (5 km). Primul proprietar al moșiei se zice că ar fi fost un oarecare Drăgan sau Dragoș. Mai spun bătrânii că moșia Drăgăneşti a fost răzășească, dar a fost trecută către mănăstirea Neamţului, în împrejurările următoare: un preot, trimis de stareţul mănăstirii spre Mitropolie, a fost omorât aci. Vodă dădu, ca daune, mănăstirii o parte din moşia răzeşilor. Tradiţia mai spune că singurul moştenitor al lui Drăgan, primul proprietar, închină partea sa de răzeşie mănăstirii Neamţ. Călugării s-au tot întins, răşluind din răzăşiile învecinate de la Mitoc (azi curtea posesiei) și până în pârâul Brustura. Multă vreme urmară judecăţi şi, la urmă, bănuind călugării că vor fi rămași, au mutat satul din deal, de pe malul stâng al pârâului Brustura, unde se află astăzi. Urmele desfiinţatului sat se cu-

nosc încă. Aceasta, zice-se, s-ar fi întimplat numai cu un veac în urmă”[1002].

DRĂGĂNEŞTI

(comuna Drăgăneşti, Galaţi).

1627, aprilie 20: Catastiful satelor marelui logofăt Dumitraşco Ştefan şi ale cneaghinei sale Ziniica, fiica lui Mogâldea vornic: „Satul **Drăgăneştii** la Tecuci, cu loc de mori într-apa Bârladului, este-ne cumpărătură de la Sora şi de la fratele ei Scărlet, feciorii lui Gavril, nepoţii lui Ţibăştea, şi de la Nechita şi fraţii săi Eremiiia şi Epotin, feciorii Parascăi, şi de la Alexandra, fata Tudorii, de la Mărica, fata Grecului, nepoata lui Răfeiu, şi de la Crăciuna, fata Ţibăştii, toţi nepoţi şi strănepoţi Fetchii, fetii Camilie, şi de la Nechita şi surorile lui Taliia şi Anna, feciorii lui Ion judele, şi iarăşi nepoţi Ţibăştii, şi de la Magda, fata Măricăi, şi de la Vasilie, feciorul lui Stavăr, nepot Frăţimănesei, şi de la altă rudă a lor. Însă Vasile, feciorul lui Stavăr, numai ce a vândut vadul de moară. Acest sat ne-a fost vândut drept 800 taleri bani buni. Şi ne-au făcut drese domneşti”[1003].

1640, august 10: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „s-au pârât Togan diacul şi Călmăţui din **Puţăni** (înglobat în Jorăşti, comuna Jorăşti,

[1002] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 235-237

[1003] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 186, p. 246

Galaţi) cu Mirăuţă şi Apostol şoltuzi de **Tecuci** şi cu toţi bătrânii târgului pentru locul ce se cheamă, din locul Plopului, în dreptul locului spre amiazăzi, unde se întâmpină hotarul Gerului cu al **Cămileştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), pe unde a mers Neaniul vornic de gloată de a stâlpit locul târgului şi al Cămileştilor, către hotarul Păţănilor, dinspre Covurlui. / Întâiul semn este un măceş, lângă drum, de acolo merge semnul înainte, o groapă pe care a săpat-o Ghidion din Cămileşti, semn de hotar, iar de acolo, spre amiazăzi, în pustie, cum dă pe hotarul Puţănilor, din apa Gerului spre apus, alături cu al **Drăgăneştilor** (comuna Drăgăneşti, Galaţi), în dreptul locului, cum vine groapa lui Ghidion. / Pentru aceea, domnia mea am socotit pe unde le spun lor uricele şi dresele, pe hotarul din bătrâni, ca să-şi ţină ei ocina. Şi au rămas Toader diac şi Călmăţui pe târgoveţi şi pe Cămileşti din toată legea ţării"[1004].

1681, februarie 18: Tofana, fata lui Drăgan, cu fiul ei Ion şi fata Angheluşa vând „a noastră dreaptă ocină şi moşie din satul **Hultureşti**, din **Drăgăneşti**, din **Pirlueşti**, din **Lungeni** şi din tot hotarul **Bărboşilor**, jumătate din câtă cumpărătură a avut tatăl meu Drăgan, nepotului meu Gavril Lucăi căpitanul şi nepotului meu Toderaşco sin (fiu) Gorii, drept 120 lei bătuţi… însă fără un vad de moară, ce l-am dăruit nepoatei mele Safta, ce este lângă sat"[1005].

1774, iunie 26: Satul **Drăgăneştii**, ţinutul Tecuciului, ocolul Şerbăneştii şi Lieştii, după recensământul

---

[1004] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 417, p. 424

[1005] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, p. 1

lui Rumeanţev[1006], avea **toată suma caselor 36**. Scădere rufeturi 15: 1 vornic, 7 scutelnici, 2 văduve, 5 ţigani. Rămân birnici: 21. / **Birnici**: Vasile, hrubar (din Hrubele – n. n.) / Dumitraşcul, sârbul / Tomofti, haidăul / Niagu, harabagiu / Păladi, bejenar / Niacşul, bejenar / Ursul, hrubar, ce a fost scutelnic dumisale Manolachi Conachi / Toader Dănăilă / Tănasă, păscar / Iftimii, ce a fost scutelnic al dumisale spătarului Conachi / Vasili Roşca, tij (la fel) / Ion Podaru, ce a fost birnic la Cărpenoaia / Iftemi Stroe, ce a fost birnic la Fundeni / Sandul Suliman, ce a fost scutelnic spătarului Gheorghi Costandachi / Antohi Suliman, ce a fost birnic la Năneşti / Mitiul, bejenar de 6 zile / Caliu, brat (frate) lui / Costandin sin (fiu) Dragu / Nedelcu brat lui / Stan Ochiană / Radu, bejenar. // **Rufeturi**: Toader, vornic / Costandil zet (ginere) lui Vasile, păscar (pescar – n. n.), scutelnic al postelnicesei Maricăi Catargioai / Ioniţă a babii Tudorii, tij (la fel) / Mihălachi sin Vecinul, tij / Ion Casămândră, tij / Neculaiu, hrubar, tij / Ursul Cotor, tij / Gheorghi Angheluţă, tij / Sandală, crâşmăriţă văduvă / Ion, ţigan al postelnicesei Maricăi Catargioaia / Dumitraşcu, ţigan, tij / Bala, ţigan, tij / Radu, ţigan, tij / Tudor, ţigan, tij / Catrina, văduvă.

1900: „**Drăgăneşti**, sat, face parte din comuna Barcea, judeţul Tecuci. E așezat pe partea stângă a râului Bârlad, loc şes, la o distanţă de 3 km departe de reședința comunei. Se află la 3 km de Tecuci. Are o populaţie de 170 familii sau 495 suflete, locuind în 126 case și 15 bordeie. Comerţul îl fac 9 cârciumari. Știu carte 17 bărbaţi și 3 femei. Industriași sunt: 1 fierar şi 4 lemnari. Are

[1006] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 554, 555

o şcoală mixtă, condusă de o învățătoare. Școala e frecventată de 19 elevi (9 băieţi și 10 fete). În partea de nord a satului se află 2 poduri peste Bârlad; unul al căii ferate şi altul al șoselei naționale. Tot aici se află și un iaz sistematic, cu moară. Are o biserică, zidită de Domnitorul Moldovei Mihail Sturdza. S-a reparat în 1866. După legea rurală, are 8 fălci de pământ arabil. Locuitorii clăcași au fost împroprietăriți, la 1864, şi stăpânesc 620 hectare, iar principesa Gorciacov are 4.380 hectare. Înainte de acest sat, a fost un altul, spre notd, sub numele de Răstoaca, pe malul Bârladului, la locul care astăzi se numeşte Malul Alb"[1007].

DRĂGĂNEŞTI

(sat pe Cahul, Moldova).

1628, februarie 24: Martori la zapisul lui Bertea, Armaga, Cornea sin Arămii, Iachim Cornescul, Ursa vnuc Cozmiţa, Pântea, Samfira docica (fiica lui) Roşculeţ şi Pãntelei, prin care mărturisesc că s-au „tocmit cu jupân Gabăr căpitanul, de am luat un cal bun de la dumnealui, drept 70 de galbeni buni, de l-am dat pentru sat **Briţcani** şi pentru **Negrileşti** şi pentru bălţi, pentru Gemene, logofătului celui mare. Şi cheltuiala ce-a făcut dumnealui, aşijderi 20 galbeni bani gata drept acea treabă, deci să avem noi a-i da dumisale fără nici un cuvânt şi fără pâră. /

[1007] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 237

Şi în tocmeala noastră fost-au Vlasie cămăraşul, ce-a fost hotarnic, Macsin Şeptelici din **Mândreşti**, popa Procopie de **Drăgăneşti** (sat pe Cahul, Moldova) şi Grozav, ginerele Botei”[1008].

1904: „**Drăgăneşti**, sat în judeţul Soroca, volosti Pepeni, aşezat pe valea Soloneţu. Are 182 case, cu o populaţie de 1.374 suflete de ţărani români; 226 capete de vite, 120 cai, 270 oi”[1009].

DRĂGĂNEŞTI

(înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău).

1636, octombrie 18: Zapisul prin care vând părţi din satul **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău) postelnicului Fortuna Obrejie, feciorul lui Dănăilă – partea lui Roteşti, drept 15 taleri; Cozma, feciorul lui Bărcan – părţi din vatra satului, din câmp, din pădure, din fâneţe, din bălţi şi din vad de moară pe Siret, pentru 15 taleri; Ilie, feciorul Arvasiei, aşijderea. „Şi în tocmelile noastre au fost Bechea, Ion, Gavriţa şi Ionaşcu feciorul Bechei din **Drăgăneşti**, Grapă de **Cereteiani** (azi Hertioana-Răzeşi, comuna Traian, Bacău) şi alţi oameni buni”[1010].

[1008] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 313, pp. 426, 427

[1009] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90

[1010] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 542, pp. 591, 592

1639, septembrie 1: Feciorii hotnogului Ionaşcu din **Muşeteşti** (comuna Săuceşti, Bacău), Hrestofor, Vasile, Agaftona, Duna, Ileana şi Marta, mărturisesc „cum a mărturisit părintele nostru Ionaşcu de o parte de cumpărătură de la **Drăgăneşti** (înglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), că a fost vândută comisului Fortunii, drept 30 de taleri, căci părintelui nostru i s-a întâmplat moartea, deci n-a apucat să-i facă zapis. Şi am făcut noi, feciorii hotnogului, ca să n-aibă nimeni din fraţii noştri a se amesteca peste tocmeala părintelui nostru. De-aceasta mărturisim eu, Toderiţă din **Muşeteşti**, Bechea Ştefan, Ion şi Gavriliţă din **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău)”[1011].

1639, octombrie 1: Zaharia din **Vivoreni** (Viforeni, comuna Ungureni, Bacău), ginerele Teclei, vinde comisului celui mare Fortuna (Mihail), drept 30 de zloţi bătuţi, „partea de ocină şi moşie dreaptă ce se va alege din sat din **Drăgăneşti** (ănglobat în Prăjeşti, comuna Traian, Bacău), în ţinutul Romanului, cu loc de prisacă şi vad de moară în Siret”[1012].

[1011] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 215, pp. 217, 218

[1012] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 247, p. 245

DRĂGĂNEŞTI

(pe Jijia, lângă Răuseni, Botoşani).

1774, iunie: Satul **Drăgăneştii**, ţinutul Hârlăului, ocolul Jijiei, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1013], **toată suma caselor: 3**. Scădere rufeturi 3: 3 argaţi ai Roşculesii. / **Rufeturi:** Tănasă, rus / Simion, harabagiu / Andrei, văcar.

1900: „**Drăgăneşti**, sat în partea de norda comunei Șipotele, plasa Bahluiul, judeţul Iași, situat pe dealul Drăgăneşti, în dreapta râului Jijia, şi având o populaţie de 41 fanilii sau 169 suflete, şi o biserică, fondată la 1830 de doamna Elena Secară. Această biserică e aproape ruinată, Numărul vitelor e de 780 capete, din care: 220 vite mari cornute, 35 cai, 515 oi şi 10 râmători”[1014].

DRĂGEŞTI

(sat pe Rebricea, comuna Scânteia, Iaşi).

1462, octombrie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Nicoară Sârbescu, care primeşte uric pentru „satele lui, ocina lui dreaptă, anume satele care sunt pe Rebricea:

[1013] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 247

[1014] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 236

unde a fost curtea lui Duma Negrul şi, mai sus, **Drăgeştii**, şi Boriseştii, şi Ţibăneştii, şi Muncei, unde a fost cetatea lui Duma Negru, şi unde a fost Moişă Filosofu pe Rebricea, pe care la cumpărat Nicoară de la Ilca, fiica lui Popşa, şi de la fiii lui Moişă, de la Danciul şi de la Maruşca, pentru 60 de zloţi”[1015]. Hotarele, din veac.

1900: „**Drăgeşti**, sat în judeţul Vaslui. Se numea, din vechime, Răcești, se află în partea dinspre sud-vest a comunei Borăști, plasa Fundurile. E situat parte pe şesul Poiana Bradului și parte pe Dealul Mărului, printre care trece pârâul Şocovăţul, pe o întindere de 863 hectare. Are o populaţie de 50 familii sau 174 suflete, între care 9 evrei, Are o biserică, făcută la anul 1731. Numărul vitelor e de 521: 138 vite mari cornute, 340 oi, 23 cai și 20 râmători”[1016].

DRĂGEŞTI

(sat înspre Roman, lângă Dămienceşti,
comuna Dămienceşti, Bacău).

1491: Întărit de Ştefan voievod Anuşcăi şi Muşei, care primesc, în cadrul unui schimb de moşii, de la rude-niile lor Coste Tudora, fiul lui Mihai Tudora, Ivanco, Olăşcoae şi Drăghina, fiii lui Jurj Tudora, Isac, Silion, Niacşa şi Drăgălina, fiii lui Ivan Tudora „**Drăgeştii** pe

[1015] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 112, pp. 160-162

[1016] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 239

Cobăle şi o parte în Treabăş pe Cobâla"[1017].

1558, aprilie 18: Întărit de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod, care dă ispisoc pentru satul **Drăgeşti**, în două părţi: jumătatea de sus lui Nistor, Ghindă şi Bisurco, copiii Muşei, iar jumătatea de jos lui Oane, Mihul Averescul şi Vasile, copiii Anuşcăi, „toţi strănepoţi lui Petre Tudora"[1018].

1604, mai 10: Ispisoc de judecată de la Eremia Moghilă voievod, după ce „Ionaşco Petilici sin (fiu) Gheorghe, Trifan şi Rusul, feciorii lui Andrei, s-au pârât cu Chirilă hânsărel pentru o parte de ocină, din jumătate, jumătate, şi dintr-aceea a treia parte, şi dintr-acea a treia parte, jumătate din satul **Drăgeştii**, ce i-a fost lui de cumpărătură de la Andrei, drept 165 zloţi tătăreşti, încă în zilele lui Ioan voievod, a avut şi zapis scris Chirilă de cumpărătură de la Ion, marele hatah, şi de la Ruda lui Diac, Macsin şi de la alţi oameni buni; iar Ionaşco cu oamenii săi a răspuns precum acea parte de ocină a fost… domniei mele, şi au jurat înaintea noastră"[1019].

1622, iunie 2: Ionaşco, feciorul lui Dumitru, vinde lui Vicol, drept 7 taleri, o „ curătură făcută la mâna mea în cornit", la **Drăgeşti**, „dinaintea lui Iacob şi Pănte din **Giurgeni**, Goglă din **Ungheni**"[1020].

1622, iulie 2: Întărit de Ştefan Tomşa voievod schimbul de moşii făcut de Ioan visternicel din **Drăgeşti** şi Pătraşco, după ce „Ioan s-a tocmit cu Pătraşco ca să

1017 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283
1018 Buletinul *„Ioan Neculce"*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283
1019 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 125, 126
1020 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 240

răscumpere toate părţile de ocină din **Ţuţcani**, ce este în ţinutul Neamţului, ce au fost zălogite de tatăl lor Pătraşco Păsăţel la Sekel, şi au făcut schimbătură între dânşii: a dat Ioan visternicel acea parte de ocină lui Pătraşco, iar Pătraşco să aibă a da părţile ce se vor alege din Drăgeşti şi cu iaz de moară. / Şi iarăşi s-a sculat Ioan visternicel şi a vândut partea de ocină din satul **Călugăreni** şi cu acei bani a răscumpărat partea din Ţuţcani de la Sekel"[1021].

1627, septembrie 1: Zapisul lui Ionaşco sin Macsin ot **Drăgeşti**, prin care dă mărturie că a „vândut o livadă, ce este în unghi dinspre **Dămieneşti**, ce a fost vândută de părinţii noştri lui Nicuoară. Iar eu o am răscumpărat din puterea mea, fără de alţi fraţi ai mei. După aceea o am vândut fratelui nostru Vicol, drept 14 zloţi bătuţi… dinaintea lui Ion Prăvălici, Toader Zăpalce, Constantin sin Cârstea şi Ionaşco sin Căliniscul din Drăgeşti"[1022].

1627, noiembrie 8: Zapisul lui Nechita Moţoc şi al femeii sale Ioana, prin care mărturisesc că au „vândut partea de ocină din **Drăgeşti**, ce se va alege parte lui Ion, din tot locul, ş-a Ilincăi şi a fetii sale Ana, jumătate din partea lor, ce a fost pusă la noi zălog pentru dajdie… feciorilor Blândei pârcălabului, anume Paşco, Ţindiţa şi Cotos, drept 30 de zloţi bătuţi, drept cât a fost şi la noi zălogită. Şi la tocmeala noastră au fost Savin pârcălabul

---

1021 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 242, 243

1022 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 237, p. 322

şi Bumbuţa, **şoltuzul de Roman**, şi 12 pârgari, şi Petriman curelarul şi George Romşe”[1023].

1633, septembrie 10: Întărit de Moise Moghila voievod jupânesei Zanfira din târgul **Iaşi**, în baza unor zapise de la Ştefan logofăt, Petria şi Sava din **Dămieneşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), Vasile Buliga din **Bătrâneşti** (comuna Icuşeşti, Neamţ), Constantin Tropoteiu şi Lazăr din **Ruşi** (Ruşii Zavului, contopit cu Roşiori, comuna Roşiori, Bacău), Nechifor fost hortnog şi Andronachi vistiernic din **Pădureni** (comuna Dămieneşti, Bacău), Grigore, Trifan vistiernic şi Zaharia uşer din **Bucium** (comuna Valea Ursului, Neamţ), Vico armăşel şi Istrati vistiernic din **Drăjăşti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), care mărturisesc „cum că ea şi-a cumpărat, de la Lazor şi Vasile, feciorii lui Neniul, toată partea câtă se va alege din satul ce se numeşte **Ruşii Zavolovii**, ce este la ţinut Romanului, drept 80 zloţi… / Şi iarăşi, o parte de ocină dintr-acelaşi sat Ruşii, de la Anghelina, fata lui Ştefan paharnic, cât se va alege partea moşului ei Raţi Moişăscul, drept 60 taleri… / Şi iarăşi, într-acelaşi sat Ruşii, de la Vasile şi Ana, fecorii lui Neniul, nepoţi de fii ai Răţoai, şi de la Lazor, fecior Dochiei, toate părţile Răţoai şi a Dochiei, drept 30 zloţi bătuţi”[1024].

1636, mai 5: Zapis de la popa Hilip, Toader Zăpalcea, Mihalce şi Dămian, în care mărturisesc cum a venit în faţa lor Vasile sin (fiul lui) Ghinda, nepot Condrii ot **Dorneşti** (sau Durneşti, comuna Costişa, Neamţ), ţinutul Neamţ, „şi a vândut, din a treia parte, două părţi,

---

1023 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 251, pp. 334, 335

1024 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 390, pp. 491, 492

partea Condrei şi Mariei, dreaptă partea lor, din sat din **Drăgişti** (Drăgeşti, comuna Dămieneşti, Bacău), ţinutul Romanului, drept 40 zloţi bătuţi, lui Vicol Titici şi femeii sale Urâta, dinaintea a mulţi oameni buni, şi tineri, şi bătrâni: Isac sin Domitraşco, Constantin sin Ionaşco Guglă”[1025].

1636, septembrie 14: Zapisul lui Neniul vornic, Ionaşcu, Iachim şi Strătulat vornici, „pentru un loc de prisacă din sat de **Drăgeşti**, din marginea Bărbosului, ce l-a vândut Grigore Mojilă lui Lupul Prăjescul clucer”[1026].

1636, decembrie 24: Întărit de Vasile Lupu voievod clucerului Lupul Prăjescul, care cumpără, cu 10 galbeni, de la Lupul, feciorul Liahului şi al Sofroniei, strănepot Cârstii, „din a treia parte din sat din **Mălăeşti**, ce este în ţinutul Fălciului, pe Pârâul Sec, partea sa toată”, iar de la Grigore Mojilă, din **Drăgeşti**, cu 2 galbeni, „un loc de prisacă la Drăgeşti, în margine la Bărbosul, ca să-şi pună stupii pe acel loc”[1027].

1643, martie 29: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce Pavel, fiul popii Ionaşco din **Căutişeni** (fostul Ilieşeşti la Cobâle, înglobat în Poiana, comuna Negri, Bacău) s-a pârât de faţă cu popa Berheci şi cu Vasile din **Negoşeni** (Neguşeni, comuna Roşiori, Bacău) şi cu răzeşii lor pentru hotarul acestor sate, zicând Pavel că hotarul satului lor Căutişeni este ales şi stâlpit de către hotarul satului Negoşeni şi ei ţin pe unde au ţinut şi

---

[1025] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 410, p. 472

[1026] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 509, p. 563

[1027] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 572, pp. 619, 620

bătrânii lor. Iar popa Berheci şi Vasile au arătat că nu a fost ales hotarul acestor sate unul către altul, ci ţin toţi împreună, pentru că au fost dintr-un singur bătrân. / Deci domnia mea am făcut carte lui Gavrilaş din Căutişeni, lui Zapalcea din **Drăgeşti** (comuna Dămieneşti, Bacău) şi lui Sava din **Dămineşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), să strângă oameni buni… şi aşa au aflat că a fost ales hotarul satului Căutişeni de către hotarul satului Negoşeni şi au pus stâlpi vechi”[1028].

1646, iulie 12: Mărica, fata lui Ion din **Drăgeşti** (comuna Dămieneşti, Bacău), nepoata lui Gavril ot tam (de acolo), şi cu cuconii ei Simion şi Boţolea, vând lui Varlam, feciorul Axiniei de Drăgeşti, pentru 2 galbeni, „partea tătâne-meu Ion de la sat de **Bodeşti** (comuna Bodeşti, Neamţ), din ţinutul Neamţ, din a opta parte a cincea parte, ce-au fost două pământuri… dinaintea satului **Vindăoanilor** (Ghindăoani, comuna Bălţăteşti, Neamţ), anume Ionaşco Loghin, Vartic, Gheorghe, Vasile şi Filip”[1029].

1725, iulie 1: Satul **Drăgeşti**, care umbla în doi bătrâni, Vrânceanul şi Averescul, umblă acum în 6 bătrâni, „trei bătrâni în bătrânul jumătăţii de sus, zisă bătrânul Vrânceanului; şi alţi trei bătrâni în jumătatea de jos, zis bătrânul Averescului”[1030].

1900: „**Drăgeşti**, sat în judeţul Roman, plasa Fundul, comuna Negri, pe malul stâng al râului Siret, la nord de satul Negri şi la o depărtare de 2 km de el și de 3 km

---

[1028] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 57, pp. 65, 66
[1029] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 440, pp. 377, 378
[1030] Buletinul *„Ioan Neculce”*, Iaşi, An IV, Fasc. IV, 1924, p. 283

de gara Galbeni. Are 59 familii sau 262 suflete, din care 63 contribuabili. Știu carte 12 persoane. Locuiesc în 67 case. Vite sunt 173 capete. Are o biserică de lemn; un pod stătător, pe râul Siret, peste care trece șoseaua judeţeană ce duce, de la târgușorul Dămienești, la gara Galbeni. Acest sat datează, după cum ne arată documentele, încă dinainte de 11 martie 1563 (din 1491 – n. n.). Tot documentele ne spun că aci a fost, din vechime, un schit”[1031].

DRĂGEŞTI

(satul Măţcani, înglobat în Drăgeşti, comuna Tătărăşti, Bacău).

1636, februarie: Întărit de Vasile Lupu voievod ceaşnicului Dabija şi cneaghinei lui Schiva, în baza unui zapis de la Ivan fost cămăraş şi Vasile Rugină din **Găiceni** (comuna Găiceana, Bacău), Hârbor şi Gherasim spătar din **Măţcani** (înglobat în Drăgeşti, comuna Tătărăşti, Bacău), Calotă din **Hrueşti** (comuna Huruieşti, Bacău), Chervasie din **Giordzeşti** (azi Giurgeni, comuna Tătărăşti, Bacău), Isac din **Herniceşti** (înglobat în Perciu, comuna Huruieşti, Bacău), Ionaşco, fiul lui Cârstea din **Ungureni** (comuna Tătărăşti, Bacău), popa Anton din **Cicoveni** (înglobat în Movileni, comuna Coroieşti, Vaslui), Toader diac, Paşcul, Chigicean şi Liica din **Mireni** (comuna Coroieşti, Vaslui), Burlan şi Gheorghe Viţă din

---

[1031] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 239

Stănueşti (azi Cociu, comuna Moşoteni, Bacău), „scriind şi mărturisind cum a venit înaintea lor Gheorghe, fiul lui Florea, nepotul lui Dumitru… şi a vândut 12 ogoare din satul **Mireni**, care este în ţinutul Tutovei, pe Pereschiv, lui Dabija ceaşnic şi cneaghinei lui Schiva, pentru 12 taleri. / Şi a cumpărat şi alte părţi din acest sat…de la Pahomie, pentru 6 ughi; de la Buroban, partea lui Dragoş şi partea lui Stegar, pentru 12 taleri; de la Chighician, toată partea lui, pentru 12 taleri; de la Nastea, fiica lui Mihoci, a cincea parte din acest sat; de la Drăghinoae din **Petreni** (azi Chetreni, comuna Motoşeşti, Bacău), partea lui Dumitru, fiul lui Pantea, din acest sat, care a fost pusă zălog de multă vreme la Drăginoae, pentru 10 taleri; de la Toader, fiul lui Paşco, partea lui Gherman din acest sat Mireni, pentru 12 taleri… / Şi de asemenea, de la Părasca, partea lui Terchilă din satul **Stănueşti**, pe acest pârâu, pentru 20 de taleri; de la Burlan, toată partea lui din acest sat Stănueşti”[1032].

1645, august 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „au pârât de faţă înaintea domniei mele femeia Popăscului din **Măţcani** (înglobat în Drăgeşti, comuna Tătărăşti, Bacău) şi cu feciorii ei pe Mihalcea diacul pentru o moşie din **Uricheşti** (Urecheşti, comuna Urecheşti, Bacău), din partea de jos, zicând Popăscoaia şi feciorii ei că au zălogit această moşir, drept 2 taleri buni, la Cozma, socrul Mihalcei din **Copăceşti** (comuna Urecheşti, Bacău), iar Mihalce a zis că a cumpărat acea moşie Cozma, socru-său, a treia parte din Vasile Popăscul, cum a arătat zapis de la oameni buni, mărturie cum au cumpărat. / Deci au rămas Mihalcea pe

---

[1032] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 326, pp. 368-370

Popăscoie şi pe feciorii ei dinaintea domniei mele”[1033].

1900: „**Drăgeşti**, sat, face parte din comuna Condrăchești, judeţul Tecuci. E situat în partea de vest a comunei, pe ambele laturi ale Văii Oii, la o distanţă de 3 km și 340 m departe de reşedinţa comunei și este străbătut de pârâul Drăgești, care se uneşte, la sud, cu Gherdana. Are o populație de 100 familii sai 375 suflete, care locuiesc în 93 case. Teritoriul cătunului este de 815 hectare. Locuitorii sunt împroprietăriţi la 1864. Are o biserică, cu hramul Adormirea Maicii Domnului, făcută de locuitori, la 1770, din lemn. și cu temelia de piatră. S-a reparat de două ori. Are 8 fălci de pământ, date la 1864. Satul comunică cu satele vecine prin şoseaua ce vine din Florești și trece Corbasca”[1034].

DRĂGOEŞTI

(sat pe Cracău, lângă Verşeşti, comuna Girov, Neamţ).

1436, februarie 7: Întărit de Ilie voievod lui Mihailă Bărbosu, care primeşte uric pentru „prea a lui ocini şi uric de la părintele nostru, anume satele Drăgoieştii pe Cracău, ce sunt la gura Almaşului, şi Vârtopul… Iar

---

1033 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 170, p. 141

1034 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 239

hotarul acelor sate să fie cu toate hotarele cele vechi, pe unde au pe unde au îmblat din veci”[1035].

DRĂGOEŞTI

(în Ţepoaia, comuna Motoşeni, Bacău).

1452, decembrie 21: Întărit de Alexandru voievod lui Oană Cândescu, care primeşte uric pentru „ocinele lui: Drăgoeşti, la gura Dobrotvorului, şi, pe Zeletin, jumătate din Petreşti, şi, la gura Pojetitei, la Baicu, şi, la gura Berheciului, Verişeşti”[1036]. Hotare, din veac.

1481, aprilie 25: Întărit de Ştefan voievod, lui Isaiu Muste şi Ion Baico, care primesc uric, pentru „a lor dreaptă ocină, lui Ion Baico şi fraţilor lui Toader şi Andriicu, satul anume Petreştii pe Zeletin, cu toate fântânile ce sunt întru acel hotar… Iar lui Isaiu Muste şi fratelui său Toader, să fie satul anume Drăgoeştii în gura Dobrotvorului, şi Simeştii în gura Pojeritii”[1037]. Hotarele, din vechi.

1495, ianuarie 22. Întărit de Ştefan voievod seminţiei lui „Toader Iucaş şi nepotul lui de frate, Farco aprod, şi surorile lui, Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, şi vara lor, Anuşca, fiica Stanei, şi vărul lor, Isaiu,

---

1035 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 145, p. 201

1036 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 22, pp. 26, 27

1037 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 238, p. 362

fiul lui Oană Muste, şi verii lor, Andreico şi fraţii lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărul lor Giurgiu Vulpe, fiul Maruşcăi, toţi nepoţi ai lui Laslău globnic", care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele care au fost ale bunicului lor Laslău globnic, anume: Lăslăoani pe Cracau, şi Şerbeştii sub Piatra Cracăului, şi Mohorâţii mai jos de gura Pojorâtei, şi, mai jos, Drăgoeşti pe Dobrotvor, şi, pe Zeletin, Petreştii, şi, în acelaşi hotar, satul Plăcintenii, şi Oprişeştii, şi Cârna şi Răchitişul… Însă să le fie acele sate în trei părţi: o parte din acele sate să fie slugilor noastre Toader Iucaş şi nepoţilor lui de frate, Farco aprod, şi surorilor lui Dolca şi Măruşca, fiii lui Petru Iucaş, iar o altă parte din acele sate să fie Anuşcăi, fiica Stanei, singură, iar a treia parte din acele sate să fie lui Isaiu, fiul lui Oană Mustea, şi verilor lui, Andreico şi fraţilor lui, Ion şi Toader, fiii Ilcăi, şi, de asemenea, vărului lor, Giurgiu Vulpe, lor, şi copiilor lor, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi răstrănepoţilor lor şi întregului lor neam, cine li se va alege cel mai apropiat, neclintit niciodată, în veci"[1038]. Hotarul, din veac.

DRĂGOEŞTI

(lângă Scoposeni, comuna Horleşti, Iaşi).

1493, martie 26: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte proprietatea lui Alexa diac, care cumpăra-

---

[1038] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 172, pp. 314-316

se, cu 110 zloţi tătăreşti, de la Ciorciolina, fiica lui Drăgoici de la Cârligătură, nepoata lui Şerb Rădpop, „o selişte la Cârligătură, anume unde a fost jude Iuga… Iar hotarul acelei selişti mai sus scrise să fie de la Drăgoeşti, pe unde a hotărnicit pan Braţul armaş şi cu megieşii, începând din vârful dealului, de la movila de la Coposeani, şi drept peste zăpodie, în mijlocul dumbrăvii, la movilă, de acolo la movila care este la obârşia pârâului Drăgoeştilor, de acolo drept peste dumbravă, la capătul dumbrăvii, la movilă, de acolo drept peste câmp la movilă, şi de acolo peste câmp la movilă la vârful dealului, de acolo drept peste vârtoape şi drept la movilă, la pârâul care se cheamă Recea, iar din alte părţi, după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[1039].

1774, mai 26: Satul **Drăgoeşti**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Jos, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1040]**: Toată suma caselor: 41**. Scădere rufeturi, însă 6: 1 slugă, 1 săracă, 4 case pustii. Rămân birnici 35. / **Birnicii** (tij ai dumisale): Georgii, sârbul / Dan, bârsan / Radu, bârsan / Iani, bârsan / Grăjdian, bârsan / Ion, bârsan / Dumitru, bârsan /Radu, bârsan / Ştefan, bârsan / Petre, bârsan / Dobre, bârsan / Şerban, bârsan / Crâste, bârsan / Mihăilă, bârsan / Radu, bârsan / In (alt) Radu, bârsan / Stan, bârsan / Ion, bârsan / Vlad, bârsan / Toader, bârsan / Ion, bârsan / Ion, tij (la fel) bârsan / Mătei, cioban / Ion Covăţică / Lupul Puiu / Ion Durnianu / Ştefan / Dârvar, pas / Georgii Buftia / Chiriac, cioban / Vasâle, teslar / Postolache / Ursul, pas / Toader Nicoară /

1039 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 134, pp. 258-260

1040 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 478

Radul. // **Rufeturi** (tij ai dumisale): Vasâle Buftia, slugă / Tudora, săracă. // **4 case pustii,** însă: 1 Vasâlca, dusă / 1 Aniţa, tij (la fel) / 1 Ioana, tij / 1 Anghel, mort.

DRĂGOEŞTI

(sat pe Putna, Vrancea).

1638, mai: Zapis de la Dronţa, nepoata lui Gavril Curea, fata Cârstei lui Ciulei din satul **Ivănceştii** (comuna Boloteşti, Vrancea), Apostol, nepotul Ţigănoe din **Tâmpişti** (Tâmpeşti, comuna Războieni, Neamţ), sin (fiu) Danciu, Gavril sin Iugeasca, nepoţi Ţiganei, frete-său Apostol, Ursu feciorul lui Andrei din Ivănceşti, Nedelea, fata Manei lui Curea, femeia lui Buzinchi din **Drăgoeşti** (pe Putna, Vrancea), nepotul său Ionaşco şi cu nepotul său Ion de la **Cruce** (Crucea de Los şi de Sus, în oraşul Panciu, Vrancea), în care mărturisesc să au vândut, pentru 60 de taleri bătuţi, „un vad de moară din sat din Ivănceşti, din capul satului din jos, sfintei mănăstiri Păngăraţilor… / Aşijderea şi noi, nepoţi Grozei lui Nămaiu, din sat din Ivănceşti, anume: Dumitru diacul din **Clipiceşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), Todir feciorul Neacşei din **Spineşti** (comuna Vrâncioaia, Vrancea), Gligorie din **Ivănceşti**, feciorul lui Nicoru, Ştefan din **Ţifeşti** (comuna Ţifeşti, Vrancea), feciorul lui Lazor Hapca şi cu toţi fraţii săi, şi Ioana fata Stredzei din **Ţifeşti**, Căzacul sin Mareia din **Ivănceşti**, Sofroniia fata lui Ivan tot de acolo, cu toţii nepoţi Grozei lui Nămaiu, şi Anna, fata lui Ion Cupcei, cu Hilimon, nepoţi Scurtului din **Ivănceşti**, am vândut un

vad de moară din Ivănceşti, la mijlocul satului, drept 60 de lei bătuţi, pe gârla din jos. Şi Ion Robea sin Galeş din **Ivănceşti**, cu feciorii săi Simion şi Gligorie, Cârstea din sat din **Găgeşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), noi toţi am vândut această ocină sfintei mănăstiri Păngăraţilor… Şi pe mai mare mărturie au fost vătaful de gârlă, anume Scântee din **Porcioleşti** (Purceleşti, azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea), Ureche, Ionaşco, Constantin, Manea, Vasile şi alt Constantin din **Mogeşti** (comuna Independenţa, Galaţi), Iacov, Trif, Lazor şi Dumitru din **Ivănceşti**"[1041].

DRĂGOEŞTI

(lângă Cucuteni, comuna Leţcani, Iaşi).

1638, iunie 15: Hariton, feciorul lui Vasile Mardan din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) vinde „fratelui nostru Ionaşco Dronei din **Blândeşti** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe un cal drept 20 de galbeni buni şi două vaci bune cu viţei… moşie din sat din Băloşeni de pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşilor, din a şasea parte din sat, jumătate din cutul de jos, ce se va alege partea Borcei… Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile Drăguş ce a fost pârcălab şi Ionaşco Ţampa din **Ionăşeni** (comuna Truşeşti, Botoşani), Petrea Hurjui staroste de mesergii de târg Iaşi, Larion din **Drăgoeşti** (lângă Cucuteni, comuna Leţcani,

---

[1041] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 342, pp. 337, 338

Iaşi) de la Cârligătură, Mihalcea, Măteiu şi alt Măteiu din **Blândeşti**, Toader din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), Ionaşco Budzea din **Băloşeni** şi mulţi oameni buni”[1042].

DRĂGOEŞTI

(pe Solovăţ, raionul Făleşti, Moldova).

1649, octombrie 14: Lie, Gheorghe, Neculai, Sălăvăstru, Codan, Necoi, Vasilachi, Uirlan, Nica şi Zamfir cu femeia lui Marina, şi Solomon, Tanasă, Nasta, Ionaşco fratele lui Sărghie, Grozava şi Vasilaş, feciorii lui Ion, şi Vacihovschi, Alexandru, Radul şi Pahomi, feciorii lui Trifan, şi Grigori, Dochiţa şi Sofronia, feciorii lui Dumitru, şi Dănilă, Paraschiva şi Mahdalina, feciorii lui Dumitraşco Albotă stolnic, strănepoţi lui Dragoş vornicul, vând lui Vasile Mărzacul, marele căpitan de Hotin, pentru 300 taleri de argint, „a noastră dreaptă ocină şi moşie, ce avem noi în pustie peste Prut, la ţinutul Eşului, pe pârâul şi pe valea Solovăţului, un sat anume **Drăgoeştii**, ce este lângă Folinteani şi Melinteani, pe Sovăţul Bugăi… / şi încă i-am vândut şi alte două selişti în pustie, din susul Solovăţului, din ţinutul Eşilor, pe nume **Buhăenii** şi **Meliştenii**, în mijlocul Ustiei, şi Alibeanii a Cărpiţilor, pe lângă Funduri şi Duşmani, şi aceste două selişti le-am vândut drept 200 taleri de argint, 3 perechi de boi buni,

[1042] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 372, p. 362

10 vaci cu viţei”[1043].

DRĂGOIEŞTI

(între Suceava şi Gura Humorului, Bucovina)

Satul poartă numele ctitorului său, Drăgoi cel Bătrân, deşi se revendică, destul de timid, din Drăgoi Viteazul, amintit la curtea lui Petru Muşat, drept „Draguy Marscalus”, vornic de Tulova, dar care îşi avea curţile la Drăgoieşti, în **6 mai 1389**. Satul în sine este atestat documentar abia în **3 decembrie 1462**, când, pentru că se pierduseră uricele lui Drăgoi Viteazul pentru satele Drăgoieşti, Lucăceşti, Boteşti şi Căcăceani, Ştefan cel Mare întăreşte aceste moşii lui Laţco, ginerele lui Romaşco şi, deci, nepotul lui Drăgoi Viteazul. De la Laţco, moşia trece la Vasutca, sora lui, jupâneasa lui Stanciul aurarul, care obţine uric în 24 septembrie 1498.

În 5 aprilie **1558**, nepoţii Vasutcăi şi ai lui Stanciu aurarul, monahul Teodosie şi sora lui, Odochiţa (copiii lui Drăgoi, feciorul Vasutcăi), dăruiesc mănăstirii Voroneţ „un sat, anume Drăgoeşti, după uricele de întărire pe care le-a avut moaşa (N.N.: în sensul de bunică) lor, Vasutca, precum şi satele Lucăceşti, Boteşti şi Căcăceani.

1772: Recensământul lui Rumeanţev[1044], din 1772-1773, înregistrează la Drăgoeştii, în Ocolul Siretu-

---

[1043] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 142, 143

[1044] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 346

lui de Sus, fără alte precizări, „53 – toată suma caselor”, însemnând 47 panţiri isprăvniceşti, 3 popi, 2 femei sărace şi 1 casă pustie.

În **1774**, satul Drăgoieşti avea 47 familii ţărăneşti, iar în 1775 – 1 popă şi 48 ţărani, dintre aceştia 10 fiind emigranţi transilvăneni, stabiliţi la Drăgoieşti între anii 1756-1773: Mihai COSUŢ (din Argalia), Ion UNGUREAN (Lumpert), Costin OLARIU (Chintelnic), Vasile MOROŞAN (Chişfalău), Vasile IOSOP (Chintelnic), Dragoş VASCĂ (Sf. Ioan), Ştefan UNGUREAN (Lumpert), Ion EREMIE (Uifalău) şi Mihai HORVAT (Chintelnic).

În **1778**, se mai stabilesc la Drăgoieşti încă 10 familii de emigranţi ardeleni, Ion RUSU (Chintelnic), Grigore SOMEŞAN (Vinda), Gavril şi Iacob SABADIŞ (Bungard), Dumitru şi Ion NIŢAN (Archid), Grigoraş BUZIAN (Sf. Ioan), Grigore MOROŞAN (Bungard), Ion NIMIGEAN (Rus, Cluj), Tudor POPA (Varviţ, Cluj) şi Gligore BĂEŢAN (Şintereag pe Someş).

În **1784**, satul Drăgoieşti avea 61 familii.

În **1843**, biserica Naşterea Maicii Domnului din Drăgoieşti, construită între anii 1816-1818, dotată cu un nou iconostas în 1829, care deservea şi „Joseph Falva” (Vorniceni), avea 1.049 enoriaşi, paroh fiind Constantin VOROBCHIEVICI. În 1876, paroh era Petru de ANDROHOVICI, numărul credincioşilor ortodocşi ajungând la 1.683. În 1907, paroh era Gavriil BOCA, născut în 1877, preot din 1905, iar cantor, din 1900, Ilie PETROAIA, născut în 1866.

1869: O tipăritură vieneză din 1869, referitoare la organizarea politică și judiciară în țările reprezentate în Împărăţia Austriei, prezintă următoarea administrare în

Ducatul Bucovinei: „Administrarea districtului Suceava – **Gura Humorului** (tribunal districtual), Băişeşti cu Stănileşti sau Cornu Luncii, Berchişeşti, Braşca, **Drăgoieşti** cu Lucăceşti şi Folowanik, Gemenea cu Slătioara şi Ostra pe Graniţă, Ilişeşti, Joszeffalva, Capu Câmpului, Capu Codrului cu Păltinoasa, Mănăstirea Humorului cu Bori, Pleşca şi Buchenhain sau Poiana Mikuli, Corlata, Măzănăieşti cu Stejăroaia, Stulpicani cu Plutoniţa, Doroteea, Voroneţ cu Bucşoaia şi Frasin"[1045].

1871: În Drăgoieşti funcţiona, din 1871, o şcoală cu 6 clase[1046].

În **1890**, comuna Drăgoieşti avea 1.734 locuitori. Primar era George Cepoi, paroh – Atanasie Procopovici, cantor bisericesc – Ilie Petroaia, iar învăţător – Leon Vasilovici.

1892: Raport anual, pagina 118 (Teracotă) „Conservatorul Klauser a raportat despre descoperirea unei teracote în relief la Drăgoieşti, care a fost dată Muzeului Ţării din Cernăuţ"[1047].

1907: Adunând „cântece populare româneşti din Bucovina", care aveau să vadă lumina tiparului sub semnătura nemeritată a lui Mattias Friedwagner[1048], în 1940, Alexandru VOEVIDCA a cules folclor şi de la drăgoieş-

---

1045 *Politische und gerichtliche / Organisation / der / im Reichsrathe vertretenen Länder von Öesterreich*, Wien 1869. pp. 158-161

1046 SCHEMATISMUS DER BUKOWINAER, Czernowitz, 1843 p. 50, 1876 p. 53, 1907 p. 96

1047 Romstorfer, Carl A, *Aus „Mittheilungen der k. k. Central-Commission*, în Maximovici, E.; Mikulicz, A.; Polek, Dr. J; Romstorfer, C. A.; *Jahrbuch des Bucowiner Landes-Museum / 1893*,Czernowitz 1893, pp. 45-71

1048 MATTHIAS FRIEDWAGNER, *Rumanische Volkslieder aus der Bukowina*, Konrad Triltsch Verlag Wurzburg, 1940

tenii Ghiţă POPĂSCU (cioban, 52 ani în 1907), Ana DEAC (fără vârstă menţionată, în 1907) şi Iustina DOBREA (26 ani în 1907).

1908: „Duminică, la 26 iulie st. n., va da cabinetul de lectură „Drăgoi” din Drăgoieşti o petrecere poporală, cu program variat, în localităţile şcolii poporale din loc. Intrarea pentru inteligenţă 1 coroană şi pentru popor, 50 bani de persoană. Venitul curat e destinat pentru sprijinirea elevilor sărmani”[1049].

În **1908**, conform Dicţionarului lui Grigorovitza: „**Drăgoeşti**, comună rurală, districtul Gurahumora, aşezată pe partea dreaptă a pârâului cu acelaşi nume. Suprafaţa: 18,48 kmp; populaţia: 1.734 locuitori români, de religie gr. or.; sunt însă şi câţiva germani, de religie evanghelică. Cuprinde, pe lângă vatra satlului, şi ferma Seci. Este aşezată lângă drumul dstrictual Suceava-Gurahumora. Are o şcoală populară, cu 3 clase (deci, 120 şcolari – n. n.) şi o biserică parohială, cu hramul „Naşterea Maicii Domnului”, de care ţine şi biserica filială din Vorniceni (sau Tolova-Mică). A fost dăruita, de fiii luì Dragoş-Vodă (eroare: cei care urmează sunt copiii lui Drăgoi Viteazul – n. n.), de monahul Teodosie şi de sora sa, Eudochia, mănăstirii Voroneţ. La 5 Aprilie 1558, Alexandru Lăpuşneanu confirmă această danie. În această localitate circulă o mulţime de poveşti, ce au de erou pe Dragoş. Se află, apoi, aci, ruinele unei cetăţi, ale unei mănăstiri şi ale unei biserici (ruinele Tulovei, care, în vornicie, era mai presus de Suceava – n. n.). În aceste ruine s-au găsit table de piatră, cu chipuri istorice săpate în ele. Populaţia se ocupă cu agricultura şi cu creşterea

[1049] *Apărarea Naţională*, Nr. 44, Anul III, duminică 19 iulie stil nou 1908, p. 3

vitelor. Comuna posedă 959 hectare pământ arabil, 155 hectare fânaţuri, 45 hectare grădini, 450 hectare izlaz, 3 ari vii, 209 hectare pădure, 11 ari heleştee. Se găsesc I35 cai, 886 vile cornute, 73i oi, 709 porci, 116 stupi. **Drăgoeşti, moşie**, cu administraţie specială, districtul Gurahumora. Suprafaţa: 8,75 kmp; populaţia: 27 locuitori, dintre care 23 izraeliti şi 4 români. Se compune din moşiile: 1). Drăgoeşti propriu-zisă, cu ferma La Căsoaia, având 3 case şi 13 locuitori, şi 2). Lucaceşti, cu ferma Samuş, în Băeşeşti. Depindea, odată, de comuna cu acelaşi nume. **Drăgoeşti, mic afluent** al pârâului Ciunciurile, cu care, împreună, se varsă în pârâul Stupca, izvorând în apropierea muntelui Ciunciurile şi udând satul Drăgoeşti, districtul Gurahumora"[1050].

1913: A luat examenul de capacitate pentru şcolile primare, cu predare în limba română, Maria Ciumeu din Drăgoieşti[1051].

1914-1918: Au depus obolul de sânge pentru Bucovina: „Rezervistul **Petrea Gvinda**, Drăgoieşti, Regimentul 22, rănit; Rezervistul **Ilie Tabarcea**, Drăgoieşti, Regimentul 22, rănit"[1052]; „Rezervistul **Petrea Gvinda**, Drăgoieşti, Regimentul 22, rănit; Infanteristul **Trifon Gavrilescu**, Drăgoieşti, Regimentul 22 Infanterie, rănit"[1053]; „Infanteristul **Ilie Bundar**, Drăgoieşti, Regimentul 22, rănit"[1054]; „**Todosi Bondari**, din **Drăgoieşti**, care a participat la război şi ar fi murit pe frontul italian,

---

1050 Grigorovitza, Em., *Dicţionarul geografic al Bucovinei*, Bucureşti 1908, pp. 89, 90

1051 *Gazeta Mazililor şi Răzeşilor Bucovineni*, Nr. 4, Anul III, 18 iulie 1913, p. 63

1052 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 157 – Supliment, din 8 iulie n. 1915

1053 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 158 – Supliment, din 25 iulie n. 1915

1054 *Viaţa Nouă*, IV, nr. 182, 4 iunie n. 1916, p. 8

după cum afirmă martorii. Fiind deci probabilă prezumţiunea legală a morţii, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Ioana a lui Todosi Bondari, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1055]; „**Simion a lui Gheorghe Niţan**, din **Drăgoieşti**, a participat la război şi ar fi căzut, în anul 1916, pe frontul italian, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Eleonora a lui Simion Niţan, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1056]; „**Samuilă Petroaie**, din **Drăgoieşti**, a participat la război şi e dispărut din anul 1916, după cum afirmă martorii. Fiind deci decesul probabil, se îndrumează, la cererea soţiei sale, Rachila a lui Samuil Petroaie, procedura pentru declararea morţii celui dispărut”[1057].

1916: Eroul Bucovinei **Vasile Popescu** din Drăgoieşti a căzut, la Valea Spinului, în Argeş, în ziua de 1 Noiembrie 1916, el fiind combatant al Regimentului 54 Infanterie al Armatei Române.

1920: „**Deciziune de expropriere No. Ra 50/20**. Deciziunea comisiunii agrare de ocol Gura Humorului, cu care s-a decis exproprierea corpului dominical fasc. No. 402, **Drăgoieşti**, din registrele fonciare pentru moşiile bucovinene, în suprafaţă de 187 ha 63 a 77 mp, proprietatea Fondului bisericesc ort. or., în folosul „Fondului de pământ bucovinean”, a devenit definitivă”[1058].

[1055] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 15, Cernăuţi în 29 Aprilie nou 1921, pp. 189-192
[1056] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 19, Cernăuţi, 1 iulie nou 1921, pp. 244-254
[1057] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 13, Cernăuţi 15 aprilie nou 1921, pp. 157-161
[1058] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 16, Cernăuţi, 21 iulie nou 1921, pp. 69, 70

1922: „Având în vedere concursurile publicate, cererile prezentate şi propunerile făcute de revizorate, Consiliul şcolar al ţării a făcut, în şedinţa din 27 Martie 1922, sub preşedinţia domnului Director general delegat al învăţământului din Bucovina, următoarele numiri, pe ziua de 1 Aprilie 1922: **a).** în calitate de învăţători superiori: **Isaia Brădăţan** la Drăgoieşti”[1059].

1947: „Având în vedere raportul cu Nr. 16.799 din 1947 al Inspectoratului şcolar regional Suceava, înregistrat sub Nr. 264.182 din 1947[1060], următorii învăţători se repartizează, pe data de 1 septembrie 1947, la şcolile primare indicate în dreptul fiecăruia: **Nichitoaia Ioan**, de la Drăgoeşti Centru, la Brăeşti; **Anchidin Viola**, de la Drăguşeni-Podriga-Dorohoi, la Drăgoeşti Centru, post IV, singurul solicitant; **Civruşniuc Aspazia**, de la Stupca, la Drăgoeşti Cenitru, post VI, soţ învăţător; **Nichitoaia Ioan**, de la Rebrişoara-Năsăud, la Drăgoeşti Centru, post V, singurul solicitant”.

La Drăgoieşti s-au născut pictorii Gheorghe BRĂDĂŢEANU (9 mai 1929) şi Constantin BUTOI (17 ianuarie 1955).

DRAGOMĂNEŞTI

(lângă Putredeni, comuna Glăvăneşti, Bacău).

1448, iulie 27: Întărit de Petru voievod lui Ion Porcu, care primeşte uric pentru „satele anume: unde este

---

[1059] *Monitorul Bucovinei*, Fascicula 8, Cernăuţi 21 aprilie 1922, p. 41
[1060] *Monitorul Oficial*, Nr. 250, 29 octombrie 1947, pp. 9652-9657

curtea lui, pe Pârâul Negru, şi Sârbi, şi Arămeşti, şi Româneşti, şi Ştiubeeşti, şi Corneşti, şi Tuleşti, şi moara din câmp, care a fost a lui Andreicu, şi Cuciulăteşti, şi Bârjoveni, şi selişteа lui Manuil, şi Săcuiani, şi, pe Tutova, Mihail Croitor, şi la Glog, şi, pe Bâc, la Botne, Voloseni, şi la Creţul, şi la Clim, şi unde este Cruglici, şi prisaca, şi, la Mealure, unde este Oancea, şi la Jac, şi **la Dragoman**, şi Grozeştii lui Marco, şi la Golâmboanie, cu vadul, şi Nebureşti, şi, la Tecuci, la Săseni, pe amândouă părţile pârâului, şi casa lui Frâham din Tirgul de Jos"[1061]. Hotarele, din veac.

DRAGOMĂNEŞTI

(pe Sărata, comuna Ghergheşti, Vaslui).

1589, aprilie 24: Întărit de Petru voievod lui Simion, Gavril şi Ion, care cumpără, cu 180 zloţi tătăreşti, de la Fâteiu, feciorul lui Petru Hâra, nepotul Stanei, „moştenirea din privilegiul pe care l-a avut bunica lui Stana de la bătrânul Ştefan voievod, dintr-a treia parte, jumătate de sat **Drăgumăneşti**, care e de la apa Sărata, de la apus şi de la răsărit"[1062].

1632, iulie 4: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată pârcălabului de Tutova, după ce „s-a jeluit Iftimie comişel ot **Dragomăneşti** (comuna Ghergheşti, Vaslui)

[1061] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 282, pp. 402, 403

[1062] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 19, pp. 34-36

pe Neculai Bălţatul ot **Gârdeşti** (Grădeşti, comuna Voineşti, Vaslui), zicând cum s-a sculat Neculai Bălţatul şi-a făcut o carte de la domnia mea şi opreşte o parte de ocină din sat din **Drăcsini** (Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui), partea ce-a cumpărat Iftimie comişel de la Maftei, feciorul lui Stiian… tu să-l opreşti de pe acea ocină, ca să-şi strângă Iftimie pâinea de pe câmp şi fânaţe”[1063].

1698, septembrie 1: Apostol Racliş şi şe feciorul său Ion vând lui Lupan, drept 25 lei, „partea mea ce am în **Dracsini** de pe jupâneasa mea Catrina, fata vatavului Iftimi or **Dragomăneşti**; ajungând noi la greu, am ajuns la răzeşi, pe cine am avut, la Simina visterniceasa şi la cumnatul meu Constandin Aftimiai, nu o dată, ci de 5-6 ori, şi ne-au dat răspuns să vindem cui se va afla cumpărător; deci noi, umblând să vindem acea moşie, s-a aflat dumnealui Lupan, şi i-am vândut-o toată”[1064].

1714, martie 12: Constantin, feciorul lui Mirăuţă din Gherghești, nepotul lui Iftimie Surlă, vinde marelui spătar Ioan Pălade, drept 30 lei, „partea de moşie ce i se va alege din **Gherghești** şi din **Dragomăneşti**”[1065].

1767, iulie 4: Nepoţii lui Lupaşco Gherghescul, pentru o datorie a unchiului lor la marele logofăt Ioniţă Pălade, îi dau „dumisale 66 de pământuri şi dintr-un bătrân două părţi… Şi a avut Lupaşco moşie baştină dintr-un bătrân a patra parte şi un bătrân întreg, ce l-a avut danie de la mătuşă-sa Mărica, ce-a ţinut-o Lupaşco,

---

[1063] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 138, pp. 174, 175

[1064] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 204, p. 186

[1065] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 214, p. 191

fratele lui Frige-vacă; şi a mai avut şi alţi doi bătrâni, danie de la unghiul său, popa Gavril… / Aceste toate le-am dat dumisale, un bătrân şi a patra parte dintr-alt bătrân din **Dracsini**, cu seliştea satului şi cu iazul; şi din **Stângaci** iarăşi aceste părţi; şi din **Mănoi**, şi din **Cociobani**, iarăşi aceste părţi; iar din **Gherghești** i-am dat trei bătrâni şi dintr-alt bătrân a patra parte; şi din **Dragomăneşti** iar i-am dat un bătrân şi dintr-altul a patra parte şi cu loc de prisacă; şi s-au împlinit dumisale deplin 66 de pământuri”[1066].

DRAGOMIREŞTI

(pe Moldova, unde a fost Bratul, Roman, Neamţ).

1408, septembrie 16: Întărit de Alexandru cel Bun bisericii Sfânta Vineri din Roman, „unde zace sfânt-răposata mamă a noastră, cneaghina Anastasia”, care primea uric pentru două sate, „unul este Leucuşăuţii lui Brătianu, şi cu moara, care este la fântână, iar altul peste Moldova, unde a fost Bratul (Dragomireşti – n. n.). Şi am dat aceleiaşi biserici vadul de la Moldova, care este mai jos de târgul Roman, şi lăturaşii din această voloste”[1067].

1458, aprilie 12: Întărit de Ştefan voievod „mitropoliei noastre din târgul Roman, unde este hramul sfânta mucenică Paraschiva”, care primeşte uric pentru un

---

[1066] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 208, pp. 188, 189

[1067] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 23, pp. 32-34

„satele anume: Leucuşani, mai sus de târg, şi Dragomireşti, cu pod umblător; iar Leucuşanii, cu moara, şi podul umblător sunt pe Moldova”[1068].

DRAGOMIREŞTI

(sat pe Pârâul Alb, comuna Dragomireşti, Neamţ).

1446, martie 11: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „câte sate ascultă de mănăstirea noastră, anume: unde este Samoil vătăman (Seucăuţi, la Gura Cracăului, comuna Roznov, Neamţ) pe Bistriţa, şi Dvorineşti (Zvorăneşti, comuna Timişeşti), şi Timişeşti, şi Crâstieneşti, şi Băloşeşti, şi, la Topliţă, unde a fost Barbă Geamâră, şi Başoteni, şi Fântânele, şi Dragomireşti, pe Şumuz, şi Telibecinţi, pe Siret, toate acestea sate mănăstireşti”[1069].

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Baţoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Drago-

[1068] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 70, p. 103, 104
[1069] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 266, pp. 377, 378

mireşti, şi Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna”[1070]. Hotarul, din veac.

1532, august 12: Întărit de Alexandru Iliaş voievod popii Dumitru din **Soci**, care cumpără, cu 40 taleri de argint şi un cal bun, preţăluit drept 20 taleri bătuţi, de la fraţii Dămian şi Platon, feciorii lui Andronic, fost vătav în Dragomireşti, „partea lor, câtă se va alege, din satul **Dragomireşti**, în ţinutul Neamţului”[1071].

1576, martie 18: Ileana, fata lui Lazor vinde Urâtei, drept 100 zloţi, „din partea Mălinei, a cincea parte… din satul **Dragomireşti** ce mi se va alege partea mea… dinaintea lui Bonţea, Ion Năsulea, Cristea Cărhană şi Găureanul din Dragomireşti”[1072]. Maria, fata Petrei, vinde lui Drăghici Mălinescul, drept 200 zloţi, „a sa dreaptă parte de ocină din **Dragomireşti**, cu tot venitul”, iar Ileana, fata lui Lazor, tot cu 200 de zloţi, vinde partea ei din Dragomireşti „Urâtei, femeia lui Drăghici Mălinescul”[1073].

1603, iunie 4: Întărit de Eremie Moghilă voievod lui Drăghici şi femeii sale Urâta, „din jumătate de sat **Dragomireşti**, două părţi, ce-s pe Pârâul Alb, şi u loc de moară pe acelaşi pârâu, pe care singuri ei le-au fost cumpărat de la ai săi fraţi Lazor şi Petrea, feciorii Malinei, nepoţii lui Ivan Uscatul, drept 300 zloţi tătăreşti, din

---

1070 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388

1071 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 32, 33

1072 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, p. 91

1073 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 94-96

dresele de visluşenie ce le-a avut bunul lor Ivan Uscatul de la Iliaş şi de la Ştefan voievozi”[1074].

1619, mai 2: Carte de împuternicire, dată de Gaşpar voievod lui Ionaşco fost vatav, „ca să fie tare şi puternic a stăpâni şi a opri toată partea sa de ocină şi moşie, cumpărătură ce are în satul **Dragomireşti**, ce-i în ţinutul Neamţului”[1075].

1632, august 12: Întărit de Iliaş voievod popii Dumitru din **Soci** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), care primeşte uric pentru „cât se va alege din satul **Dragomireşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ), ce este în ţinutul Neamţ”, cumpărătură de la fraţii Dămian şi Platon, fiii lui Andronic fost vatag de la Dragomireşti, „pentru 40 taleri număraţi şi un cal bun, preţuit la 20 taleri curaţi”[1076].

1635, noiembrie 22: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, „în care arată că s-au pârât Gherman, Ghervasie, Vasile, Alecsa şi Tudosia, fiii lui Dumitru Hudici, nepoţi lui Simion Bonţii şi alte neamuri ale lor cu Vasile sin (fiu) lui Andrian, alt Vasile din lui Andrian – fiul lui Gheorghe, Vlad zăt (ginerele) lui Hiperi, şi fata Braii, toţi strănepoţi Malii, şi iarăşi au întărit stăpânirea lui Hudici pe o parte din satul Dragomireşti, ţinutul Neamţului”[1077].

1636, decembrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui spătar Grigoraş Ureche, care primeşte

---

[1074] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, p. 120

[1075] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 207, 208

[1076] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 173, pp. 222, 223

[1077] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 277, pp. 316, 317

uric pentru „toată partea câtă se va alege din satul **Dragomireşti**, ce-i pe Pârâul Alb, la ţinutul Neamţului, partea surorilor Todosia, Sora şi Tudora, fetele Mălineştilor, Ştefanei a lui Chelbere, Nastasiei, fata vornicului, de baştină şi de cumpărătură, şi Blăgoae, din partea Epureştilor, Condre hotnog şi rubedeniile sale, Tita, Maria şi Antonida, fetele Giurgii Vipere, Ştefana a Şoimului şi fratele lor Simion, feciorul Cârstinii, nepot lui Vipere, popa Ion, din partea Bonţii, şi Pânte a preotesei, şi Cernuşcoae, sora lui Hudici, Andronic a Vătăguţului, Carp feciorul lui Cărhană, din partea medelnicerului, şi din Tâmpeşti, ce se va alege din partea Cornii”[1078].

1643, septembrie 8: Dumitru Uscatul, împreună cu feciorii lui Gligorie şi Mătei şi cu fetele sale vând cumnatului său Vasile Vădeanul, drept 20 taleri, 1 cal drept 10 taleri şi o sabie drept 10 taleri, „partea noastră de moşie ce avem cu dumnealui la vad, la **Dragomereşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) şi la **Tâmpeşti** (azi Valea Mare, comuna Războieni, Neamţ)… dinaintea lui Ghervasie şi fratelui lui Gherman, Gavril, Merăuţă, Simion, Tudosie, Gruiţă, Avram, Gavrilaş şi Gligore ot Dragomereşti”[1079].

1646, septembrie 15: Hotarnică în Dragomireşti, făcută, din poruncă domnească, după jaloba lui Vasile Vădianu şi Dragoş, în prezenţa martorilor Pătrăşcan din **Hlăpeşti**, Vasile şi Ionaşcu, feciorii lui Andrian pitar, Vasile, ginerele lui Vipere, Toader Hăţag, Cârstea Hăţag, fraţii Anisiei Brăioai, nepoţi Malii, Dumitru niţă din **Soci**,

---

[1078] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 566, p. 614

[1079] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 168, pp. 159, 160

Vasile Bran din **Strâmbi**, Nechita, Dumitru Uscatul, Vasile Hudici, Ghervasă şi Gherman din **Dragomireşti**, Ionaşcu Trufaşul din **Uscaţi**, care „ne-au arătat un ispisoc de la Petru vodă, din veleat 1528 (7036), mai 6, scriind că au cumpărat Dan, cu femeia lui Anuşca, de la Fedca, fata lui Toader, nepoata Malii, din a treia parte din jumătate de sat, din partea mătuşii Malii, partea dinspre biserică, cât a avut în **Dragomireşti**. Şi am măsurat, şi s-a găsit cumpărătura lui Dan 34 de pământuri în ţarină şi un loc de prisacă, şi 36 stânjeni în silişte, şi s-au împărţit în două cu Pavăl”[1080].

1651, octombrie 5: Porunca dată de Vasile voievod pârvălabilor de Neamţ, după ce „s-a jeluit Neculai din **Obârşie** pe nişte răzeşi din **Dragomireşti**, anume pe Nechita, Dumitru şi alţi răzeşi de acolo pentru un hatalm ce i-a închinat dumnealui vistiernicul. / Pentru aceea, voi să le daţi zi, să vină să stea de faţă înaintea domniei mele”[1081].

1774, iunie: Satul **Dragomireştii,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1082], avea **toată suma caselor 51**. Scădere rufeturi 19: 5 popi, 6 ruptaşi, 6 văduve, 2 case pustii. Rămân birnici 32. / **Birnici:** Luca Vădianu / Ion Popârda / Pavăl Vădianu Secară / Vasile Vădianu / Costantin Gherman / Costantin a Creţoaei / Grigore Popârda / Enachi Popârda / Ion, şoimar / Ion Strop / Toader Ghiman / Toader Bolilă / Ilie Sârbul, văcar / Stan, muntean /

[1080] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 38, 39

[1081] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, p. 81

[1082] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 44

Lupul, călăraş / Vasile Româşcan / Ion Popârda / Grigore Popârda / Lupul Vădianu / Ion Vădianu / Toader sin (fiu) Burduja / Ion, ungurian, morar / Moisăi, slugă / Maria Ghermăniasa cu holtei / Costantin Niţă / Ioniţă Ciocârlie / Ion, muntean, vier / Dumitraşco, vier / Vasile, slugă / Ştefan Vartic / Stan, muntean, văcar / Ion Buhuş. // **Rufeturi:** Popa Ion / Popa Ion Săcară / Iftimi, diacon / Diaconul Grigoraş / Diaconul Ioniţă / Istrate Săcară, ruptaş / Ursul Vădianu, mazil / Gheorghe Gorman, ruptaş / Ştefan Popârda, ruptaş / Gavril Bârgăoai (deci, fiul văduvei lui Bârgăoan), ruptaş / Costantin fiul lui Lupu, ruptaş / Ioana, văduvă / Paraschiva / Sanda / Maria / Gafiţa / Maria, // **2 case pustii**.

1900: „**Dragomireşti**, comună rurală în judeţul Neamţ, plasa de Sus-Mijlocul, situată pe podișele ce se cuprind între dealurile Uscaţi, Mastacănul, Socii, mărginindu-se, la est, cu comunele Talpa și Bârgăoani, de care se desparte prin dealurile Uscaţi, Bornișul și Mastacănul; la sud, cu comunele Bârgăoani şi Șerbești, de care se desparte prin limite convenționale. Este formată din satele: Dragomireşti, Unghiul, Tâmpești, Mastacănul, Bornișul (Arămoaia) şi Negoești, cu o populaţie de 400 familii sau 1.410 suflete, din care: 691 bărbaţi, 728 femei; 877 necăsătoriți, 540 căsătoriţi, 99 văduvi, 3 divorţaţi; 364 băieți, 369 fete; 32 străini. Știu carte 151 persoane, nu ştiu 1.268. Dintre locuitorii împroprietăriţi în 1864, sunt astăzi 28 care stăpânesc înşişi locurile lor; 45 ca urmaşi; 1 loc ocupat de alţii, 1 loc părăsit şi ocupat de comună; 80 de înşi, care, deşi însurați şi cultivatori de pământ, nu au nici o proprietate. Agricultura se face pe o întindere pe 1.029 hectare 53 ari. Imașul sau suhatul are o întindere de 9 hectare 12 ari şi nutrește un număr de 1.730 capete de

vite. În comună sunt 4 biserici, cu 8 deservenţi, plătiţi din fondurile comunale, iar venitul funciar al pământurilor bisericești se urcă la suma de 486 lei; o şcoală, cu un învățător plătit de stat; 3 mori de apă; 5 rotari; 3 fierari. / **Dragomirești**, sat în comuna Dragomireşti, situat în drumul şoselei judeţene Girovul-Tupilaţi, la 23 km 400 m depărtare de oraşul Piatra. Are o populaţie de 292 familii. În sat se află reşedinţa comunei; 1 biserică, deservită de un preot şi 2 dascăli; o școală, frecventată de 83 elevi. Numărul vitelor se urcă 824 capete”[1083].

DRAGOMIREŞTI

(sat pe Pârâul Negru, numit Negoeşti,
comuna Dragomireşti, Neamţ).

1446, martie 13: Întărit de Ştefan voievod mitropolitului chir Tarasie de târgul Roman, care primeşte jurisdicţia „tuturor oamenilor lui din satul său Negoeştii, care sunt pe Pârâul Negru”[1084]. Hotarul, din veac.

1459, septembrie 3: Întărit de Ştefan voievod lui Gostilă, care primeşte uric pentru „dreapta lui ocină şi dedină, satele anume: Gostileşti, unde îi este casa, şi Negoeşti, şi Bahna, şi Făurei, şi Bârzoteşti pe Bistriţa, şi Măneşti pe Neamţ, şi Bran pe Cneaja, şi seliştea unde au fost Voroveştii, şi Băloteştii, şi, mai jos, Comăneşti, şi

---

[1083] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 220

[1084] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 134, pp. 189, 190

unde este Hasniş, şi Şpătoreşti şi Gheuroeşti"[1085]. Hotare, din veac.

1488, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod Mitropoliei din Roman , odată cu celelalte sate cumpărate de Ştefan cel Mare pentru această danie. Vânduseră „însumi domniei mele" fraţii Mihul şi Iahuş, Giurgea, Ivan şi Bratul, nepotul lui Rafeiu, Mihul Obroc şi Grigor fiul lui Ivan, „Negoeştii pe Pârâul Negru" (în Dragomireşti, Neamţ), pentru 172 zloţi tătăreşti; Daşco şi Malea, fiii lui Gostilă, nepoţii lui Puiu Ploscarul, i-au vândut „jumătate din satul Gostileşti" (în Vlădiceni, comuna Bârgăuani, Neamţ), pentru 120 zloţi; Ileana, fiica lui Nechita, fratele lui Coste Andronic au vândut lui Vodă „două sate care sunt pe Moldova, anume Poiana, unde au fost cneji Băloş şi Danciul" (Boureni, Moţca, Iaşi), pentru 200 zloţi; fraţii Zărnă, Toma şi Ion, fiii lui Pătru, nepoţii lui Tiba, i-au vândut „Ciorsăceştii (lângă Păstrăveni, Neamţ), unde a fost bunicul lor Tiba, pe Moldova, în Câmpul Perilor, şi loc de moară pe Moldova", pentru 240 zloţi; Neagşa, fiica lui Băilă de la Racova, nepoata lui Botăş, i-a vândut „un sat pe Moldova, în Câmpul Perilor, anume partea lui Botăş, unde a fost bunicul ei Botăş" (lângă Păstrăveni, Neamţ), pentru 60 de zloţi, toate aceste sate fiind oferite Mitropoliei din Roman „pentru pomenirea sfânt-răposaţilor înaintaşi"[1086]. Hotarele, din veac.

1528, martie 7: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Dan, femeii lui Anuşca şi cumnatului Petre, care cumpără, cu 250 zloţi tătăreşti, de la Nistor, nepotul lui de soră

[1085] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 87, pp. 124-126

[1086] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 42, pp. 76-80

Ierimie, surorile Ilea, Armanca, Tudora, Călina, Fedca şi Duşea, şi de la rudenia lor Fedca, fata Mălinei, nepoţi ai lui Filip Baliţa, „din urice şi drese ce a avut mama lor Malea de la părintele domniei mele Ştefan voievod, o bucată de pământ în **Dragomireşti**, cu vad unde să-şi facă heleşteu”[1087].

1601, iunie 6: Porunca dată Eremia Moghilă voievod, dată vistiernicului Isac din **Hlăpeşti**, după ce „s-au jeluit Drăgan Ciolpan şi Ionaşco vatag de visternicei pe Ilea şi pe seminţia sa din satul **Negoeşti**, care stăpânesc două vetre de sat, din satul **Măleşti** şi din satul Negoeşti. / Drept aceea, tu să-i opreşti lor din cea jumătate de sat Măleşti, iar cui va părea cu strâmbul să stea de faţă înaintea noastră, altfel să nu fie”[1088].

1644, septembrie 27: Zapisul de mărturie al răzeșilor Ionașco Trufașul de **Uscați** (comuna Războieni, Neamț), Vasiiu de **Borcești** (comuna Răucești, Neamț), Giorge Craescul, Ionașco Harguțul, Nechita, Maftei, Crăciun și Ionașco Butiman de **Totoești** (în hotar cu Negoești, comuna Dragomirești, Neamț), Păcurar, Toader Harcul, Ionașco Mardan, Ursu, Tănasie și Danciul de **Verșeni** (comuna Miroslăvești, Iași) de ținutul Sucevei, Pătrașco de **Mirăslăvești** (comuna Miroslăvești, Iași) și Vasile Borșe din **Dobroești** (comuna Tupilați, Neamț), în care scriu „cum ne-a chemat dumnealui Boul clucerul la o gâlceavă ce-a avut cu satul **Negoești** (comuna Dragomirești, Neamț), pentru o bucată de loc din hotarul Strâmbilor și al Devidenilor, din Dumbravă. / Deci noi, dacă

[1087] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 220-222
[1088] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 106, 107

ne-am strâns, am întrebat pe Negoești cu ce au intrat în acel loc; deci ei au adus un uric de la Alexandru vodă cel Bun, ce scrie pe un moș al lor, pe Crăciul Belcescul, și pe feciorii lui Pătru, Ivan, Iosif și Andriiaș. Și scrie uricul în semne: se începe din țărmurele Văii Albe, dinspre Leutești, dintr-o movilă săpată și, dintr-acea movilă, drept în marginea dumbravei, și de acolo la altă movilă săpată, în marginea dumbrăvii dinspre hotarele Totoeștilor, iar de acolo iar la o movilă săpată, ce spune în mijlocul câmpului și de acolo drept peste Valra Albă"[1089].

1645, noiembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Toma (Canzacuzino) vornicul, care cumpără, de la popa Isac şi preoteasa lui Ileana, şi de la frate-său Toader, neciori Aniţii, nepoţi lui Arvasie ot **Negoeşti** (comuna Dragomireşti, Neamţ) „a lor ocină din sat din **Mărişăşti** (comuna Bârgăoani, Neamţ), a patra parte, câtă se va alege din partea Haragăi"[1090].

1669: Trimisul domnesc Grigorie Ciocălie alege moşia lui „Neculai din **Porceşti** din **Dragomireşti** şi **Vad**", pe mărturiile Cârstinei Sătişoae, sora lui Giurgiu Geperi, şi Gherman din Dragomireşti, Toader şi Istrate din Vad. „Şi i-am ales partea Cârstinei, un pământ de **Vad**, şi, din hotarul Dragomireşti, un pământ pe sub dâmb, dinspre **Dragomireşti**, şi un pământ pe obraţă ce loveşte pe lângă vatra satului, şi un pământ la Osoi, şi o lature în Făgeţel… şi la această alegere au fost Merăuţă, Ştefan, Gavril, Constantin Vădeanul din **Dragomireşti** şi

---

[1089] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 435, p. 414, 415

[1090] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 250, p. 196

mulţi oameni buni"[1091].

1900: „**Dragomireşti**, numire ce se da unui vechi sat, ce era situat mai în jos de orașul Roman, judeţul Roman, probabil pe actuala moșie a statului Pânceşti-Dragomirești, poate chiar satului Cotul Vameşului de astăzi. Nişte documente vechi: unul de la 1458, aprilie 20, și altul de la 1488, aprilie 12, date de Ștefan cel Mare, vorbesc de acest sat, când Vodă îl reîntărește danie Mitropoliei Romanului, făcută încă de moșul său Alexandru cel Bun. În acele documente se zice că el era din jos de târgul Romanului şi avea pod umblător pe Moldova. Poziţia se potriveşte foarte bine numai satului Cotul Vameșului sau unui altul, ce ar fi fost lângă el, şi de la care a rămas numele moșiei, de Dragomirești"[1092].

DRAGOMIREŞTI

(prin Belzeni, sat pe Lipova,
comuna Dragomireşti, Vaslui).

1487, ianuarie 13: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Şteful, Simeon şi Ion, care cumpăraseră, cu 60 zloţi tătăreşti, de la Ilinca, fata Dumii Benina, „a treia parte din satul Belzenii, care parte este a ei… Aşijderea, încă m-am mai milostivit domnia mea şi am dat şi am întărit iarăşi slugilor noastre, Ştefului şi fraţilor lui, lui Simeon şi lui

[1091] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 73
[1092] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 220, 221

Ion, pe altă parte de moşie care este chiar dreaptă a lor, iarăşi a treia parte, tot dintru acest sat Belzenii, partea din jos. Iară hotarul acei a treia parte din satul Belzenii, care ei au cum părat-o de la Ilinca, fata Dumii Benin, care este în hotarul din sus dintru a Eremiei Bulaiu se începe din marginea prisăcii şi merge pre mijlocul câmpului pe matca Lipovului, iar de acolo-n valea pârâului Lipovului până întru un stejar ce este hotar, apoi drept în deal, în marginea pădurii, la un corn şi din corn iarăşi la un carpen… Iar hotarul celeilalte a treia parte de sat, care este a lor parte de baştină, să aibă a stăpâni după hotarul vechi, care au umblat din veac”[1093].

1599, octombrie 25: Întărit Eremia Moghilă lui Călin, mare vătav în ţinutul Tutova, „cu zapis de la Ureche, marele vornic al Ţării de Jos, cum că a cumpărat din jumătate de sat din **Dragomireşti**, jumătate, cu partea de heleşteu, cu loc de moară în apa Smila, de la Toader şi Luca, fiii Muşei, nepoţi lui Ivan, şi de la Ion şi Vasile, fiii lui Eremia, şi de la Condrea, fiul lui Ilie, toţi nepoţi şi răsnepoţi Crăstinei, sora lui Ivan, şi din dresele ce au avut moşii lor de la Alexandru voievod, drept 400 taleri de argint”[1094].

1604, mai 4: Ispisoc de judecată de la Eremia Moghilă voievod, după ce „s-au pârât de faţă cu vornicul Ureache, zicând că este mai de mult cumpărător, decât vornicul, de la soră-sa Tudora din satul **Dragomireşti**, drept 15 taleri de argint”[1095].

[1093] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 4, p. 5
[1094] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 232-234
[1095] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 124

1643, aprilie 25: Toader, feciorul lui Mihail ot **Davideşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) vinde vărului său Ştefan din **Dragomireşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), drept 7 ughi (ducaţi ungureşti), „partea noastră din satul Dragomireşti şi din **Bulăeşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui), ce se va alege… dinaintea lui Gherasim şi a popii Sava din **Coloneşti** (comuna Puieşti, Vaslui), Burdugan ot **Dragomireşti**, Vasile şi Cârstea ot **Semeni** (Semenea, comuna Dragomireşti, Vaslui), Gavril din **Buneşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui) şi a mulţi oameni buni”[1096].

DRAGOMIREŞTI

(pe Tutova, Vaslui).

1705, noiembrie 15: Carte de împuternicire, dată de Mihai Racoviţă voievod lui Vasilache, fiul lui Vasile Huşanul, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni părţile de moşie ale lui Strătulat Huşanul şi ale fraţilor săi, feciorii Apostului de **Stănigani**, părţile de selişte din **Dragomireşti** şi din **Semini** de pe Tutova şi din **Stângaci** de pe Racova; care părţi de moşie le-a dat el, de-a plătit nişte datorii ce-a fost dator Strătulat Huşanul, cu nişte stupi şi cu nişte miere la turci, de-a scos pe fraţii lui de la închisoare, ce-au fost închişi pentru acea datorie a frăţânelui lor, Deci să fie volnic să oprească acele părţi dinspre alţi datornici,

[1096] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 81, pp. 87, 88

cum ar fi rămas dator Strătulat Huşanul”[1097].

1900: „**Dragomireşti-Răzăşi**, comună rurală şi sat în judeţul Tutova, plasa Tutova, pe malul stâng al pârâului Tutova, în partea de nord-vest a judeţului, la confluenţa pârâului Lipova cu Tutova. Are 784 locuitori (din care 65 ştiu carte), locuind în 201 case, (socotită și populația satului Dragomireşti-Boereşti). Formează o comună (comuna Dragomirești), cu cătunele Dragomirești-Boerești, Belzeni şi Poiana Pietrei. Sunt, în toată comuna, 1.051 locuitori (din care 71 știu carte), 280 contribuabili şi 281 case. Via ocupă în această comună 63 hectare, din care 18 nelucrătoare; iar prunii, o suprafaţă de 1,75 hectare. Comerţul se face de 7 persoane (din care 5 români și 2 evrei), în 7 stabilimente comerciale, din care 5 cârciumi. Prin această comună trece drumul judeţean Bârlad-Bacău. Are o şcoală primară de băieți şi o biserică. / **Dragomireşti-Boereşti**, sat în comuna Dragomirești-Răzeşi”[1098].

DRAGOMIREŞTI

(în Lăpuşna, lângă Bujor, raionul Kotovsk, Moldova).

1489, ianuarie 9: Menţionat în hotărnicirea Petricanilor, când se scrie că „hotarul satului acestuia, al Petricanilor, se începe dimpotriva locului, din dealul dinspre

[1097] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 99, p. 162

[1098] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 221

Lăpuşna, şi merge la Fântâna Mare, dinspre târgul Lăpuşna, care merge la ruptura din sus şi merge margine în sus faţa Lăpuşnii şi tot margine faţa Lăpuşnii, până ce hotărăşte cu Dragomireştii (lângă Lăpuşna) şi cu Bujorul (satul Bujor, raionul Kotovsk) şi, de acolo, să întoarce faţa Bujorului în jos, din vale de Movila Petricăi hotar, şi, de acolo, merge tot faţa Bujorului împotriva rupturii Bujorului, într-o buză de pisc este hotar şi, de acolo, taie peste deal de la Soci şi muchie dealului din deal de Soci (sat, lângă Bujor) este hotar şi merge drept în Movila lui Fulger şi merge dealul în jos, unde este hotar Bujorului, şi loveşte în coastele Bobicenilor şi Bobicenii trec tot dealul în jos, până împotriva hotarului din jos de lac, este hotar împotriva hotarului din deal şi atâta este hotarul Petricanilor împrejur”[1099].

1597, decembrie 22 Întărit Eremia Moghilă voievod lui Nicoară uricar, „din ispisocul de cumpărătură ce la avut de la domnia mea, jumătate de sat din **Trifeani**, ce-i pe Lăpuşna, în ţinutul Lăpuşnei, cu loc de iaz, cu moară, cu două locuri de grădină, cu rediu şi cu loc de prisacă, pe care l-a cumpărat de la Rusul, Cristea şi Macsin din **Mlădineşti**, pentru 60 taleri de argint, care le-a fost cumpărătură de la Rusul şi Toader, fiii lui Scănteae… / Şi i-am mai întărit a cincea parte din satul **Dragomireşti**, ce-i la obârşia Lăpuşnei, cu loc de iaz, cu moară, cu prisacă, cumpărătură a socrului său Avram Chiceră, fiul lui Ioan Chicer, nepotului său Ionaşco Chicer, fraţilor Fârtat diac, Marco, Ionaşco, Veisa şi Mârza, pentru 150 zloţi tătăreşti. Şi s-a sculat Nicoară uricar şi a întors toţi acei bani… / Şi iarăşi îi întărim, din

---

[1099] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 44, pp. 83, 84

a treia parte din **Obârşia Dragomireştilor**, a treia parte, cu loc de iaz, cu prisacă, cumpărată de el de de la fraţii Ion Mârza, Ghione şi Andrei, fiii lui Oană, nepoţii lui Negrilă, pentru doi cai buni”[1100].

DRAGOMIREŞTI

(comuna Iurceni, raionul Călăraşi, Moldova).

1634, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Vasile, fiul lui Constantin, care în urma unui zapis de mărturie de la Lazor din **Dragomireşti** (comuna Iurceni, raionul Călăraşi, Moldova), Ionaşco din **Borsuneşti** (Bolţun, comuna Iurceni, raionul Călăraşi, Moldova), Mihalcea, fiul lui Hărcul din **Săcăreni** (Secăreni, comuna Paşcani, raionul Kotovsk, Moldova), Guţul din **Făureşti** (comuna Făureşti, raionul Kotovsk, Moldova), primeşte uric pentru „ocina şi dedina din satul **Dragomireşti**, din partea de sus, care se numeşte Fundătura, până la Mârzoaia”, cumpărătură de la Ionaşco Crasnicel, fiul lui Andronic, şi Toader, fiul lui Ion Brăteanul… pentru doi boi de negoţ şi 8 zloţi bătuţi”[1101].

1100 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVIII, Iaşi 1892, pp. 225-231
1101 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 116, pp. 125, 126

DRAGOMIREŞTI

(lângă Blăgeşti, parte din oraşul Paşcani, Iaşi).

1499, noiembrie 23: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Bistriţa, danie domnească, Ştefan cel Mare cumpărând, cu 200 zloţi tătăreşti, de la Maruşca, fata Nastei şi de la vara ei, altă Maruşcă, fiica Olcăi, nepoatele lui Iliaş al lui Cârje, „un sat pe Siret, anume Ilieşeuţi (Ilişeşti, lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi cu mori pe Siret"; de la Mărina, fiica lui Oanţă Bârlici, de la vara ei Ilca, fiica lui Muşat, şi de la nepoţii lor Muşa şi Anuşca, fiicele Nastei, Mărina, fiica lui Grozea Cufta, Nastea, fiica lui Iura, Ghidion, Petrea şi Anuşca, fiii lui Ivaşco Cufta, Mălina, fiica lui Lazor, toţi nepoţii lui Stan Bârlici, cu 400 de zloţi tătăreşti, „două sate pe Siret, anume **Dragomireştii, la gura pârâului Bârlea**, şi alt sat, anume Tălveşti (Osoiu, lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi), care acest sat este aşezat la hotarul Fântânei, unde a fost Onica, mai jos de Ilieşeuţi"; „o falce şi 2 fertale de vie pe dealul Hârlăului, mai sus de viile Putnei", cumpărată cu 150 zloţi tătăreşti de la Nastea, cneaghina vistierului Iuga; „o falce şi două fertale de vie", tot la Hârlău, cumpărată de la mănăstirea Putna, cu 150 zloţi tătăreşti; „două fălci şi două fertale de vie, tot pe dealul Hârlăului, lângă viile de sus", cumpărate, cu 218 zloţi, de la „Olah

Ioanăş şi Gaşpar, orăşeni din Hârlău”[1102]. Hotarul, din vechi.

DRAGOSINEŞTI

(sat pe Berheci, mai sus de Leucuşeşti, Bacău).

1426, mai 22: Întărit de Alexandru cel Bun lui Ştefan cliucinic şi soţiei sale Olenca, care primesc uric pentru „două sate şi o pustie; un sat pe Berheci, mai sus de Leucuşeşti, anume Dragosineşti, celălalt sat la obârşia Dobrotvorului, de asemenea cu numele Dragsineşti, a treia, pustia Pojarita cu toate poienile… Iar hotarul acestui sat care este pe Berheci să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Dragsineştilor, care este pe Dobrotvor, şi al Pojaritei să fie începând din vale, de la hotarul lui Laslău, Dobrotvorul şi Pojarita până la obârşie. Şi ce va putea întemeia în aceste hotare şi aceea să-i fie lui uric şi cu toate drepturile mai sus-scrise”[1103].

[1102] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 248, p. 438-443

[1103] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 63, pp. 91-93

DRAGOŞEŞTI

(sat pe Miletin, Botoşani).

1452: Întărit de Alexandru voievod lui Giurgiu Mijatco, care primeşte uric pentru „a lui ocină, un sat, anume Dragoteşti, pe Miletin… a venit înaintea noastră şi a boierilor noştri Ion Cuşterca şi a dat de bunăvoie fratelui său, Mijatco Giurgiu, o parte a sa din Draganeşti, pe Cracău… Aici s-a arătat că un oarecare Vlaşin l-a pârât totodată pe Giurgiu pentru satul Draganeşti, pârâşul fiind oprit de la alte pâri cu o amendă de 100 zloţi”[1104]. Hotare, din veac.

DRĂGOTENI

(sat înglobat în Vascani, comuna Rugioasa, Iaşi).

1606, aprilie 2: Anghelina, fata lui Ion Nemiş, fiul ei Nicoară, şi Vicol sin (fiul) lui Luca, nepot Anghelinei, strănepot lui Ion Nemeş, vând lui Nicoară „moşia din satul **Onceşti**, ce se cheamă acum **Vascani**, în ţinutul Romanului, din jumătate de sat, două părţi, dar ce se va alege din acea jumătate de sat, trei părţi din două părţi…

[1104] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 16, pp. 17, 18

dinaintea lui Năvrăpăscul jitnicer, Toma Brut diac din **Soci**, popa Costin, Ionaşco Calotă vistiernic şi Nichifor din **Heleşteni**, Gavril şi Frim de **Boldeşti**, Ionaşco Hâncul şi Ştefan ot **Drăgoteani**"[1105].

1632, decembrie 7: Zapis de mărturie de la popa Simion şi Grigorie paharnic din **Drăgoteani**, popa Anton şi Gheorghe Năvrăpăscul diac din **Oboroceni**, popa Ionaşco din **Buţurcani**, Ionaşco diac din **Puceleşti**, Lazor Moţoc din **Movileni**, Vasilie şi Costin din **Pietriş**, Baciul pitar din **Văscani**, Ionaşco Calapod din **Costeşti**, Boul şi Focşea visternicel din **Ruginoasa**, în care scriu „cum Măriica, fata Nastasiei, nepoata Nechitei, strănepoata Bunei, feciorii ei Andrei şi Irina, precum şi nepotul Ionaşco, feciorul Anei, au vândut, din jumătate de sat **Onceşti**, ce sunt lângă Văscani, în ţinutul Romanului, din partea din jos, a treia parte, cu vad de moară în Bahlueţ, cu loc de heleşteu şi cu jumătate de heleşteu ce-i în sat, şi cu loc de râmnic… Lupului Prăjescul"[1106].

1635, octombrie 11: Zapisul lui Ion Ciolpan, feciorul fostului hatman Gligorie Ciolpan, prin care mărturiseşte că a vândut, pentru 40 de lei, clucerului Lupul Prăjescul „o vie la **Cotnari**, ce este în deal, la **Cârjeşti**, care vie mi-a fost mie moşie de la moaşă-mea Nastasia Ciolpănească. Şi când i-o am vândut, acea vie a fost pustie, ţelină". Vânzarea s-a făcut „dinaintea lui Pătraşco Ciogolea, Lazăr Moţoc, Strătulat Dracii, Ştefan şi Pătraşco din

---

[1105] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 238, 239

[1106] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. V, Iaşi 1908, pp. 287

Drăgoteni, popa şi Ţuţurmac din **Hălăştiiani**”[1107].

1636, iulie 10: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Toader şi Pătraşco ot **Drăgoteni** (înglobat în Vascani, comuna Ruginoasa, Iaşi), după ce i s-au jeluit Ionaşco şi Gheorghe de **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi) pe Căruvan şi Ştefan Borşe „pentru părţile lor de **Balasineşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi) şi de **Tâmpeşti** (lângă Săcăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi). Venind înaintea Domniei Mele, au arătat că au şi ei ocină cu dânşii… voi să socotiţi cu oameni buni ce se vine partea lor, să o alegeţi şi să le-o lase în pace alţi răzeşi”[1108].

DRĂGOTENI

(lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi).

1638, aprilie 29: Zapis de la Pătraşcu Ciogole hotnogul de curte din ţinutul Sucevei, Toader, Vasile şi Ionaşco din **Todereşti** (Todireşti, comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan şi Toader din **Drăgoteni** (lângă Hărmăneşti, comuna Todireşti, Iaşi) şi de la Focşea, Larion şi Gligorie din **Ruginoasa** (comuna Ruginoasa, Iaşi), în care mărturisesc cum au mers să aleagă, „din sat de **Boldeşti** (comuna Todireşti, Iaşi), o parte de ocină de la feciorii lui

---

[1107] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 253, p. 296

[1108] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 454, p. 515

Gheorghe Calapod, loc de patru case şi jumătate şi cu 70 de pământuri în ţarină”[1109].

1638, mai 12: Vărvara, fata lui Gheorghe Siminiceanul, ce-a fost vornic, şi cu feciorul său Căzacul vând clucerului Lupul Prăjescul, drept 40 de taleri, bani buni, cu zapis de mărturie întărit de Gheorghe Năvrăpăscul ce-a fost vornic, Lazor Moţoc păhărnicel de **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), popa Anton din **Oboroceni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ştefan, feciorul Siminiceanului de Siminiceni (Suceava), Ilea, feciorul lui Iacon de **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Ştefan păhărnicel de **Drăgoteni** (lângă Hărmăneştii Vechi, comuna Todireni, Iaşi), Ţuţurman de **Hălăştiiani** (comuna Heleşteni, Iaşi) şi Benea de **Găureni** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi), „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dănceni** (în hotar cu Miclăuşeni, comuna Butea, Iaşi), ce-i în ţinutul Romanului, dintr-a patra parte, a treia parte, cu tot venitul”[1110].

DRĂGOTEŞTI

(satul Drăgoteni, lângă Borleşti, Neamţ)

1632, iulie 29: Zapisul postelnicului Lupul Prăjescul şi al uricarului Ionaşco Mânjea, în care mărturisesc cum au hotărnicit părţile de ocină din satul **Pietriş** (Pietrişul, contopit cu Costeşti, înglobat în Târgu Frumos),

---

[1109] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 341, p. 337

[1110] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 350, p. 345

cumpărate de stolnicul Grama. „Deci am strâns megieşi şi din sus şi din jos şi preoţi, pe Iacob Moţoc pitărel din **Văscani** (comuna Ruginoasa, Iaşi), Lazor Moţoc diac din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Ivan stolnicel, Glogorcea pitărel şi popa Miiarea din **Mădărjeaci** (comuna Mădârjaci, Iaşi), Toader păhărnicel din **Todereşti** (comuna Todireşti, Iaşi), Ştefan păhărnicel din **Drăgoteni** (Drăgoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), popa Ştefan, Toader diacul, Creţul şoltuz şi Vasile din **Târgul Frumos**… şi i-am ales părţile de cumpărătură din a treia parte de sat, partea de sus, şi le-am stâlpi din partea Alexei, ce au îmblat în patru părţi, trei părţi, şi din partea Lucăi, ce îmblă în trei părţi, o parte”[1111].

1632, septembrie 5: Zapisul lui Ion Mirce, fecior Sofiicăi din **Drăgoteni** (Dragoteşti, lângă Borleşti, Neamţ), a fetei lui Ion Branişte, prin care mărturiseşte că „şi-a vândut dreaptă ocina sa de moşie din **Tămaşul de Jos** (comuna Tămaşi, Bacău), ce-a avut de la moşul său Ioniţă Branişte… lui Gheorghi Horneţu din Tămaş, drept 55 zloţi bătuţi, însă partea lui Sechil să o ţină toaă; şi Gheorghi Horneţu cu aceasta i-a vândut lui Ion, căci Sechil căci a vândut partea lui din **Cârligii de Sus** (Cârligi, comuna Filipeşti, Bacău)”[1112].

[1111] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 163, pp. 205, 206

[1112] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 200, pp. 257, 258

DRĂGOTEŞTI

(pe Lohan, lângă Târzii, comuna Olteneşti, Vaslui)

1609, august 15: Logofătul Toader Bogza dăruieşte feciorului său Vasile Bogza „satul **Băbiceanii**, însă cu toate i l-am dat, cu două mori, cu vecini, şi încă l-am miluit cu jumătate de **Vlavnic**, din sat de **Drăgoteşte** de pe Lohan, partea mea”[1113].

1638, martie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod jitnicerului Caracaş, care cumpără, cu 42 ughi (ducaţi ungureşti), de la Visarion Bogza călugăr şi sora sa Loghina, fiii lui Drăghici Bogza logofăt, „jumătate din satul **Drăgoteşti**, partea de jos, cu loc de heleşteu în Lohan, ce este în ţinutul Fălciu”[1114].

1641, aprilie 22: Întărit de Vasile Lupul voievod jicnicerului Caracaş, care primeşte ispisoc de cumpărătură pentru „trei părţi din satul **Petrileştii** pe Lohan, la Fălciu, de el cumpărate de la Lupul Dârlău, Varvara şi Stanca, feciorii Nastei, nepoţi Mariei, şi de la nepoţii surorii lui, Vasian, Isac, Coşciug, Petre şi Dumitraşco, feciorii Anisăi, drept 40 galbeni… / a patra parte din satul **Truleşti**, ce-a cumpărat-o de la Ignat şi Dumitraşco, feciorii Ilincăi, nepoţii lui Bârlad, şi de la Magdalina, sora Maricăi, drept 15 galbeni… / jumătate din satul **Drăgoteştii**, partea din jos, iarăşi pe Lohan, acelaşi ţinut,

[1113] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVI, Iassi 1891, pp. 258-260
[1114] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 263, pp. 246, 247

cumpărată de la Visarion Bogza călugăr şi de la Loghina, feciorii lui Drăghici Bogza logofăt, drept 42 galbeni… / Şi iarăşi, altă jumătate din satul Drăgoteştii, cumpărată de la Dumitraşco, fecior Buscăi, nepot Bogzei, drept 42 galbeni”[1115].

DRĂGOTEŞTI

(comuna Ţifeşti, Vrancea).

1638, iunie 20: Vasile Dumnedzău şi Gaftona, fata Baciului, Simion, Pepelea, Negrea fecior lui Aldomir, Mărina şi Cetina – surorile Negrei, Ion Pleş şi al Vasile vând lui Banului medelnicerul, „drept 25 de taleri bani buni… jumătate de vad de moară din **Drăgoteşti**… / Şi aşijderi, Mihail, nepotul lui Nan, din jumătate de vad, două părţi, drept 18 taleri bani buni”[1116].

DRAGSINEŞTI

(sat pe Dobrotvori**,** lângă Stănişeşti, Bacău).

Întărit, în **22 mai 1426**, de Alexandru cel Bun, lui Ştefan cliucinic şi soţiei sale Olenca, care primesc uric

---

[1115] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 46, 47
[1116] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 380, p. 368

pentru „două sate şi o pustie; un sat pe Berheci, mai sus de Leucuşeşti, anume Dragosineşti, celălalt sat la obârşia Dobrotvorului, de asemenea cu numele Dragsineşti, a treia, pustia Pojarita cu toate poienile… Iar hotarul acestui sat care este pe Berheci să fie cu toate hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul Dragsineştilor, care este pe Dobrotvor, şi al Pojaritei să fie începând din vale, de la hotarul lui Laslău, Dobrotvorul şi Pojarita până la obârşie. Şi ce va putea întemeia în aceste hotare şi aceea să-i fie lui uric şi cu toate drepturile mai sus-scrise”[1117].

DRAGOTEŞTI

(sat pe Bistriţa, lângă Borleşti, Neamţ).

1419, aprilie 8: Întărit de Alexandru cel Bun, fiilor „panului Ştefan al lui Borâlă, anume Dragomir şi Ioanăş”, care primesc uric pentru „trei sate în Câmpul lui Dragoş, pe Nechid: un sat unde este casa lor, alt sat Paşcani, al treilea sat Dragoteşti, şi un sat pe Tazlăul Sărat, anume Provozeşti, şi poiana lui Opriş de la Pârâu, pe Tazlăul Mare… Iar hotarul acestor sate să fie atât cât le-au făcut hotar pan Şandrişor şi pan Iliaş ceaşnic”[1118].

1481, februarie 1: Întărit de Ştefan voievod „sfintei noastre mănăstiri de la Tazlău”, cumpărăturile voievo-

---

[1117] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 63, pp. 91-93

[1118] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 45, pp. 64, 65

dului, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Danco, fiul lui Sima, nepotul lui Dragoş viteazul şi cu nepoţii lui de soră, Giurgea, Anuşca, Vasutca, Maria şi Neaga, adică „un sat la Cobâle, anume Selivestrii, amândouă cuturile”, pe care le-a schimbat, adăugând şi 240 zloţi tătăreşti, cu Mărina Lolca, fiica lui Ioaniş Borilescul, cu „două sate, anume Borileştii şi Drăgoteştii din Câmpul lui Dragoş, pe Nichid”[1119]. Hotarul, după ale sale bătrâneşti hotare.

DRĂGUŞANI

(fostul Drăguşeni, comuna Parava, Bacău).

1632, august 15: Zapisul lui Mârzea, feciorul lui Andronic, şi al femeii sale Irina, fata Dabijei, prin care mărturisesc că au vândut moşia părintească „în sat, în **Hălmăgeşti** (ţinutul Adjud, Bacău), cu vad de moară, cu 6 pământuri în frunte… Dabijei pârcălabul, drept 70 lei bani gata… dinaintea a mulţi oameni buni: popa Toader, Iane şoltuzul, Ghince, Petrea Motco, Apostol sin Ghince sin **Adjud**, Grigorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), Leahul de **Drăguşeni** (Drăguşani, comuna Parava, Bacău), Iuraşco de **Scurta** (comuna Orbeni, Bacău), Arhip de **Dănăeşti** (în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Pătrăşcan de **Bătineşti** (co-

---

1119 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 233, pp. 355-357

muna Ţifeşti, Vrancea), Scântee de **Purceleşti** (azi Putna, comuna Boloteşti, Vrancea) şi alţi mulţi oameni buni”[1120].

1639, aprilie 11: Întărit de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Bisericani, care cumpără, cu 120 zloţi ungureşti, cum o confirmă zapisul de mărturie de la Vartic, Iuraşco, Crăciun şi Pătraşco din **Sascut** (comuna Sascut, Bacău), Simion, fiul lui Armiia din **Cucova** (comuna Valea Seacă, Bacău), Vasile din **Drăguşeni** (comuna Parava, Bacău), Tufan Buciumaş, Buzinschi şi Mihăilă din **Buciumi** (Buciumii Precistei, înglobat în Galbeni, comuna Filipeşti, Bacău), Gavril din **Orbeni** (lângă Focşani, înglobat în Focşani, Vrancea), Dumbravă şi fiul său Sanfirici din **Floreşti** (comuna Valea Seacă, Bacău), Maftei din **Grozăşti** (Grozeşti, azi Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toader Din **Sucmeziu** (înglobat în Marvila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga din **Petreşti** (comuna Vânători, Vrancea), de la Erimiia, Dumitraşco şi Tudosiia, fiii lui Nădăbaico… două vaduri de moară, care sunt pe Gârla Putnei, în hotarul satului **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea), şi cu jumătate de hotar din acelaşi sat loc de folosinţă”[1121].

1774, iunie 26: Satul **Drăguşeni**, ţinutul Putnii, ocolul Răcăciunului, după recensământul lui Rumeanţev[1122], avea **toată suma caselor 35**. Scădere rufeturi 9: 4 preoţi şi diaconi, 3 nevolnici, 2 mazili de la alt ţinut. Rămân birnici 26. / **Birnici**: Iftenie Chirvasă / Postolachi,

---

1120 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 176, pp. 226, 227

1121 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 98, pp. 105, 106

1122 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 276, 277

tăbăcar / Echim Petre / Toader Drăgoiu / Neculai al lui Berce / Sandul Silion / Ioniță Guică / Ion Strătulat / Marco Costin / Pricopie Zbera / Lupul fiul lui Marco / Grigoraș Chifani / Costantin Chifani / Ștefan Trepăduș / Ion Dămian / Ion Drăgoiu / Ion Avăl / Ion Petre / Ioniță, muntean / Toader Sava / Vasile Peșul / Vasile Berce / Miron Trepăduș / Mafteiu Borce, vornic / Vasile Petre, vătăman. // **Rufeturile:** Pascal Ghițe, ruptaș cămării, cu dajde la Bacău / Neculai Bantăș, ruptaș, cu dajde la Bacău / Pahomie, monah / Ghenadie, monah / Diaconul Ion, fiul lui Roman / Diaconul Ștefan / Baba Tudora / Baba Avrămia / Baba Sănduliasă.

1900: „**Drăguşani**, comună rurală în plasa Răcăciuni, judeţul Putna. Comuna Drăguşani este situată peste deal de la Orbeni, în valea prin care se scurge pârâul cu același nume. Distanţa comunei de sub-prefectura plăşii e de 26 km, iar de capitala județului e de 70 km. Marginele acestei comune sunt: la nord, Parava; la sud, Orbeni; la est, râul Siret, care-l desparte de judeţul Tecuciii; iar la vest, comuna Gropile din judeţul Bacău, de care se desparte prin dealul Bălănelul. Populaţiunea comunei, după cel din urmă recensământ, e de 231 familii sau 750 suflete (408 bărbaţi, 351 femei). Această populațiune se împarte astfel: 304 neînsuraţi (220 bărbaţi, 174 femei), 330 însuraţi și 63 văduvi (22 bărbaţi, 41 femei); 723 români și 63 de diferite naţionalităţi; 723 ortodoxi, 3 catolici şi 60 mozaici; 241 agricultori, 21 meseriași, 5 comercianţi, 8 cu profesiuni liberale și 15 servitori. Știu carte 72 persoane (64 bărbaţi şi 8 femei). Numărul caselor de locuit: 274. Are o biserică parohială, cu hramul Sfinţii Voevozi, Comuna cheltueşte cu biserica 60 lei anual. Sunt 190 contribuabili. Numărul cultivatorilor a

fost, în același an, de 108. În comună sunt: 25 pluguri de lemn, 86 de fier; 3 mori de apă. Vite sunt: 565, din care: 78 boi, 160 vaci, 22 cai, 40 oi, 41 capre și 224 porci. Viile s-au cultivat, în 1893, pe un teren de 192 hectare și au produs 960 hectolitri vin, în valoare de 20.000 lei. Sunt 3 cârciumari, 2 băcani, 1 pescar, 2 comercianţi de fructe, 6 fabricanți de rachiu, 2 fierari, 2 rotari şi 6 stoleri. / **Drăguşani**, cătun, în comuna cu același nume. Este așezat peste deal de la Orbeni, în valea prin care curge pârâul cu același nume”[1123].

DRĂGUȘENI

(mai jos de Fălticeni, Suceava).

Aşezare de pe limita nordică a formaţiunii prestatale „Câmpul lui Dragoş”, care, ca şi unul dintre fiii lui Dragoş, Sima Drăguşanul, îi înveşniceşte numele, Drăguşenii au o interesantă istorie răzeşească, care coincide, în bună parte cu cea a părtaşilor din Calafindeşti şi din Drăguşeni de lângă Siret. În Moldova există multe localităţi care au purtat acest nume, dar cele mai multe delimitând „Câmpul lui Dragoş”, până în megieşia cu „Câmpul Perilor”, care se înşira de-a lungul apei Moldovei.

1437, decembrie 20, Suceava: Ilie Voievod, fiul lui Alexandru cel Bun, întărește păhărnicelului Ion Urecle (Ureche – n. n.), odată cu Stănigenii, un cătun al

[1123] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 248

Drăgușenilor, „Bîrgăiani pe Moldova”, cu „hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[1124].

1487, martie 5: Ștefan cel mare întărește lui Ivanco Bârlici și surorii lui, Anușca, un sat, „anume Bârgăianii, pe Moldova”[1125].

1634, august 19, Iași: Vasile Lupu scrie pârcălabilor de Suceava că, în fața Divanului său, „s-au pârât de față Soltana Tălmăcioae („fată Mogâldii ce a fost vornic” – n. n.) cu călugării de la mănăstirea de la Pobrata pentru niște vecini, anume David și pentru Tănasie și Marco, zicând că sunt ai lor și au fugit de la mănăstire, după domnia lui Barnovschie încoace, iar Soltana a zis că sunt la dânsa de când împăratul. Pentru aceea, dacă vei vedea cartea domniei mele, iar voi ca să socotiți de vor fi fugiți de la mănăstire, de după domnia lui Barnovschie încoace, să-și ia călugării vecinii, iar de vor fi nimerit acolo, în Drăgușiani, înainte de domnia lui Barnovschie, să-i lase călugării în pace”[1126].

1637, aprilie 8: „Zapis de la o Sultana („fată Mogâldii ce a fost vornic” – n. n.), cu feciorii ei și alte neamuri a lor, cuprinzător cum s-au împărțit între dânșii jumătate din Zăvoeni și jumătate din Drăgușani”[1127].

1637, noiembrie 10, Iași: „Adică eu, Dumitraşco, feciorul lui Bantaş, vornicul, şi Palaghia, fata lui Bantaş, vornicul, şi Ionaşco, feciorul Palaghiei, nepotul lui Ban-

---

[1124] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. I, București 1975, doc. 176, p. 249

[1125] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. III, București 1980, doc. 6, p. 9

[1126] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXII, București 1974, doc. 240, pp. 268, 269

[1127] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXIV, București 1998, doc. 58, p. 60

tăş, singuri pe noi mărturisim cu acest zapis al nostru, cum noi, de bunăvoia noastră, de nimeni nevoiţi, nici împresuraţi, am vândut dreaptă ocină şi cumpărătură din sat din Drăguşeni, ce am cumpărat de la Toader Scântee, o casă gata şi din vatra satului, şi din câmp, şi din fânaţ, şi din pădure, şi tot ce să va alege partea lui Toader Scântee, ce am vândut dumisale jupânului Neculai, vătahul, dirept treizeci de lei: şi zapisul ce am avut de la Toader Scântee încă l-am dat la jupânul Necula. Şi această bună tocmeală s-a făcut dinaintea Neaniului, vornicul, şi a lui Vasilie Roșca, vornicul, și a lui Iachim Bandur, vornicul, și a Stejeranului, vornic, și eu, Pătrasco Opincă, am scris; şi eu, Radul, şi Ştefan Cârcos, şi Mirăuţă şi Andonie Brahăş, să se ştie. Şi mie, lui Ionaşco, ginerele Palaghie miau dat 8 zloți. / Let 7146 (1637) noiemvrie 10. / Az. Neaniul vornic, iscal. Iachim vornic. Stejaran vornic. Az. Vasilie Roşca dvornic. iscal"[1128].

1638, aprilie 20: „Carte de gospod întăritoare Sultanii, fată Mogâldii ce a fost vornic, și feciorilor ei pe jumătate de sat din Drăgușani și jumătate de Zăvoeni, și a treia parte din sat din Iurcești, și altele ce li s-au venit în partea lor, după împărțeala ce au avut cu alte neamuri a lor"[1129].

1640, iulie 9: Într-un zapis de împărţire de moşii, rămase de pe urma lui Vasile Mihailescu şi a jupânese Soltana, socrii lui Gheorghe Roşca vistiernic, Tănasă vornic şi Sturza, „s-au venit în partea lui Ionaşco, de pe tată-său Tălmaci şi de pe maică-sa Soltana, jumătate de

---

[1128] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXIV, București 1998, doc. 214, p. 196

[1129] ASȘP, *Documenta Romaniae Historica,* A. Moldova, vol. XXIV, București 1998, doc. 330, p. 324

sat Drăguşeani, partea de jos”, iar „în partea lui Gheorghe Roşca, vistiernicul, jumătate de Drăguşeani cu ale sale”, iar „în partea lui Tănasii, vornicul, jumătate din Zăvoiani, partea de jos”[1130].

1642, aprilie 7: În faţa divanului lui Vasile Lupu se prezintă „această adevărată cneaghină Soltana, fata lui Ionaşco Mogâldea, vornic”, solicitând şi obţinând uric pentru „a ei dreaptă ocină şi moşie din ispisoc de împărţeală de dânsa… a împărţit cu nepoţii ei, fiii lui Gligoraşco Mogâldea şi cu fiii Zinicăi, logofeteasa, şi s-a cuvenit în partea Soltanei jumătate de sat Drăguşani şi jumătate de sat Zăvoiani, ce-s pe Moldova, în ţinutul Sucevei”. Vistiernicul Gheorghe Roşca şi cneaghina lui, Iftimia, în baza aceluiaşi ispisoc, primeşte şi el întăritură pentru „jumătate sat, Drăguşani şi jumătate sat Zăvoiani”[1131].

1755, iunie 23: O carte de gospod a lui Matei Ghica Vodă, în favoarea lui „Costache (Lazu – n. n.), biv vel stolnic, să fie volnic a stăpâni moşia Negileştii, din ţinutul Sucevei, ce este lângă hotarul Drăguşianilor, tij a dumisale stolnicului Costache”[1132]. Sunt mai multe urice anterioare, care menţionează Drăguşenii lui Costache Lazu în hotarul noii sale proprietăţi, cumpărată de la un călugăr nemţean.

1795, iunie 9: Preotul Gavril cumpără o casă în Fulticeni de la Alexandru Blănarul din Drăguşeni.

[1130] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XXI, Iaşi 1929, p. 44

[1131] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XXI, Iaşi 1929, pp. 49-51

[1132] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XXIV, Iaşi 1930, pp. 78, 79

1814: „Hrisov din 1814, iunie 28, de la Calimah Vodă, întăritor stăpânirii lui Ioan Lazu asupra moşiilor de la ţinutul Sucevei, Negrileştii şi parte din Drăguşeni”[1133]; „carte din 1814, iulie 15, pentru împresurarea moşiilor Drăguşenii şi Zăvpienii de pe Moldova, din ţinutul Sucevei, ce sunt ale banului Costachi Lazu şi a fratelui său Ioan, dinspre moşiile Căbujii a banului Constantin Cantacuzino, şi Stroieştii a Monastiri Slatina”. Sunt folosite ca mărturii „două ispisoace de la Domnul Ştefan Vodă (Ştefăniţă Vodă – n. n.), din 7028, iulie 15 (1520 – n. n.), şi cartea Domnului Scarlat Alesandru Calimah vodă, din 1813, noiembrie 10”[1134].

1881: „Tabloul premianţilor de juriul concursului agricol şi industrial din judeţul Suceava, în zile de 14, 15 şi 16 octombrie 1881: **Berl Iuster**, din comuna Drăguşeni, pentru orzul cultivat pe moşia Drăguşeni, medalie de argint”[1135].

1886: „Domnul **Berl Juster**, arendașul moșiei Drăgușeni, județul Suceava, a dăruit acestei comune lemne, în valoare de 650 lei, pentru construcția unui local de școală”[1136].

1890: „Prin deciziunea Domnului ministru de finanțe cu No. 19.372 din 8 Octombrie 1890, s-au numit ca debitanți de tutunuri, timbre, chibrituri și cărți de joc următoarele persoane: **Gheorghe Pădurariu**, în comuna Drăgușeni, plasa Moldova-Șomuz, județul Suceava; **Ioan**

1133 Codrescu, Th., *Uricarul*, Vol. VI, Iaşi 1886, p. 211
1134 Ibidem, p. 298
1135 *Monitorul Oficial*, No. 196, 2/14 decembrie 1881, pp. 6078-6080
1136 *România Liberă*, Nr. 2604, Anul X, 6/18 aprilie 1886, p. 1

Irimia, în comuna Drăgușeni, plasa Moldova-Șomuz, județul Suceava"[1137].

1894: „**Drăguşeni**, comună rurală, judeţul Suceava, în partea sudică a plasei Moldova de jos, şi la 27 km de Fălticeni. Se învecinează, la est, cu comuna Tătăruşi; la vest, cu comuna Răuceşti, din judeţul Neamţu; la sud, cu comuna Cristeşti, şi la nord, cu comuna Uideşti, despărţindu-se prin semne convenţionale. Are forma aproape dreptunghiulară, înclinată spre şesul Moldovei. E compusă din satele: Drăguşeni, Lunca, Broşteni şi Sârbi, cu reşedinţa în satul de la care şi-a luat numele. E populată cu 644 familii sau 2.575 suflete (1.276 bărbaţi şi 1.299 femei), din care 136 izraeliţi. Sunt 455 contribuabili. Are 4 biserici, deservite de 3 preoţi şi 7 cântăreţi; o şcoală rurală mixtă, frecventată de 50 elevi. În toată comuna sunt 111 băieţi şi 105 fete în vârstă de şcoală. Bugetul comunei, pe anul 1892-1893, are la venituri 6.670 lei şi la cheltuieli, 6.615 lei. Vite sunt: 257 cai, 874 boi, 640 vaci, 3.267 oi, 160 capre şi 275 porci. Altitudinea comunei de la nivelul mării variază între 325-345 m. E udată de Moldova (6 km) şi de pâraiele Râşca (1500 m), Hatia (2 km) şi altele, precum şi de trei iazuri: Pâcla, Stroieşti şi Broşteni. Suprafaţa comunei este de 3.574 hectare, din care 2.295 cultivabile, 600 pădure, 300 fânaţ şi restul prundiş şi loc sterp şi neproductiv. Împroprietăriţi la 1864 sunt 10 fruntaşi, 140 pălmaşi şi 71 codaşi, stăpânind 846 fălci. Drumurile principale sunt la Ciumuleşti (13 km), la Cristeşti (7 km), la Forăşti (3.600 m), la Tătăruşi (11 km) şi la Sîrbeni (5 km). În comuna Drăguşeni se află o fabrică de spirt a proprietăţii, fabricând între 47-55 mii litri spirt pe an. La 1803, „Drăguşeni a Banului Costache

[1137] *Monitorul Oficial*, Nr. 165, 23 octombrie 1890, p. 3868

Lazu, cu loc de mijloc, număra 63 liuzi (oameni străini, aduși din Galiția, care plăteau bir doar proprietarului moșiei – n. n.), plătind 1.028 lei bir anual, fiind şi 10 liuzi de cei fără bir (slugi la conac – n. n.), la care se mai adăugau, breslaşi ot tam (tot aici – n. n.), 17 liuzi, cu 140 lei bir pe an”. Într-un hrisov din 1814, Iunie 28, de la Calimah Vodă, întăritor stăpânirii lui Ioan Lazu asupra moşiilor de la ţinutul Sucevei Negrileşti (astăzi necunoscut) şi parte din Drăguşeni, se citează următoarele acte: Suret din 7028 (1520), Iulie 15, carte din 7231 (1723), Martie 5, carte din 7256 (1748), Decemvrie 28, carte din 1763, Aprilie 4 şi o anafora din 1813, Mai 25. Într-o altă carte de judecată, din acelaşi an (1814), Iulie 15, pentru împresurarea moşiilor Drăguşeni şi Zăvoeni (poate moara Zavului) de pe Moldova, din ţinutul Sucevei, ce sunt a Banului Costache Lazu, şi a fratelui său Ioan, despre moşiile Căbujei, a Banului Const. Cantacuzino, şi Stoeşti, a mănăstirii Slatina, se aduc ca dovezi două ispisoace din 7028 (1520), Iulie 15 şi o carte din 1813, Nov. 10 (*Uricar*, de T. Codrescu, vol. VI, pp. 211 şi 298). Satele Căbuja şi Stoeşti încă sunt astăzi”[1138].

1913: „Gheorghe Vieru din Drăgușeni, în etate de 25 ani, voind a trece râul Moldova, în ziua de 24 mai, spre a-și aduce niște vite de pe țărmul opus, s-a înecat”[1139].

1931: Conform Tabloului de regruparea comunelor rurale, publicat în *Monitorul Oficial* Nr. 161, din 15 iunie 1931, comuna Drăguşeni, din judeţul Baia, avea în componenţă satele **Drăguşeni, Sârbi** şi **Ungheni** (p. 38).

[1138] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicționar Geografic al României*, București 1900, pp. 249, 250

[1139] *Opinia*, No. 1888, Anul X, marți 28 mai 1913, p. 2

1941: „Se publică mai jos lista Nr. 18 de gradele inferioare (trupă) morţi pentru patrie în actualul război, începând de la 22 iunie 1941, ora 22: **Gavriluţ Vasile**, caporal, ctg. 1940, cu ultimu1 domiciliu în comuna Drăguşeni, judeţul Baia, mort la 4 iulie 1941”[1140].

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe data de 1 Septemvrie 1945, la şcoalele primare din jud. Baia, arătate în dreptul fiecăruia: **Dimitriu Aurel**, gr. def., de la Liteni, la Sârbi-Drăguşeni, post I, interese familiare”[1141].

1947: „Următorii învăţători, învăţătoare, conducătoare, maestre şi maeştri şi agronomi, menţionaţi în tabelele alăturate, care fac parte integrantă din prezenta decizie, se transferă, pe data de 1 Septemvrie 1947, la şcolile principale indicate în dreptul fiecăruia: **Popescu Gavril**, de la Drăguşeni, Ungheni, Baia, la Drăguşeni, Drăguşeni, postul lui Popescu Vavile, gradul, interese familiare”[1142].

1948: „Nr. 45.793 din 25 August 1948. Următorul personal medical se detaşează şi se delegă, pe data imediat posterioară publicării prezentei deciziuni în *Monitorul Oficial*, instituindu-se, pe aceeaşi dată, ordonator secundar pentru mandatarea salariilor, personalului pendinte de acest minister, din acel judeţ, după cum se specifică în dreptul fiecăruia: **Dr. Pavlidi Nicolae**, medic circumscripţia Drăguşeni, judeţul Baia, la Direcţia de Studii”[1143].

[1140] *Monitorul Oficial*, Nr. 233, 2 octombrie 1941, p. 5848

[1141] *Monitorul Oficial*, Nr. 248, 30 octombrie 1945, pp. 9578 şi următoarele

[1142] *Monitorul Oficial*, Nr. 135, 17 iunie 1947, p. 4910

[1143] *Monitorul Oficial*, Nr. 203, 2 septembrie 1948, p. 7311

DRĂGUŞENI

(sau Drăguşăni, comuna Rădeni,
raionul Străşeni, Moldova).

1612: Suriţa, fata Nastei din satul **Drăguşeni**, vinde fraţilor Petrii şi Ionaşco, feciorii Milii ot **Stolniceni**, drept 20 lei bani gata, „din vatra satului Drăguşeni, în jos, un bătrân… Şi s-au întâmplat Ion Plopă, Toader Bobeică ot **Drăguşeni**, Ion, Vasile Buza şi Dumitru Coceală din **Chipirceni**"[1144].

1645, iulie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Oniţă, ginerele lui Ştefan de **Drăguşeni** (comuna Rădeni, raionul Străşeni, Moldova), Gavril de **Voinova** (comuna Voinova, raionul Străşeni, Moldova) şi alţi răzeşi ai lor au pârât de faţă, înaintea domniei mele, pe Simion şi pe Hamarţu de Drăguşeni pentru o bucată de loc ce au ei acolo în sat, în Drăguşeni, zicând Oniţă şi Gavril că le împresoară Simion şi Hamarţu a lor bucată de loc. / Deci domnia mea am trimis pe Drăgan Boul şi pe Vasile Săpoteanul, să socoată rândul acelui loc… şi au aflat ca să ţină Oniţă şi Gavril şi cu alţi răzeşi a lor jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, să o ţină Simion şi Hamarţu şi cu alţi răzeşi ai lor. Aşijderea, au aflat 4 iazuri iezite: deci 2 iazuri, ce sunt din sus, să le ţină Oniţă, Gavril şi răzeşii lor, iar 2 iazuri, ce sunt în partea din jos, să le ţină

[1144] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 24, pp. 41, 42

Simion, Hamarţu şi răzeşii lor, iar un vad de iaz, ce este neiezit, împotriva gurii Moroşcii, să-l ţină toţi, frăţeşte, cu câmpul şi ţarina"[1145].

1647, martie 20: Răzmeriţă, fecior lui Ionaşcu Robul din satul **Drăguşeni**, vinde lui Ştefan armaşul cel mare, drept 20 taleri bani buni, „partea tătâne-său şi partea mătuşii sale Tudosca, ce a fost soră cu tată-său Ionaşcu Robul, dintr-un bătrân, două părţi, care bătrân se împarte în trei părţi"[1146].

1654, martie 24: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod lui Dumitraşco Brad, feciorul Gligorii Brad din satul **Ciuciuleni**, care „a adus un zapis de mărturie de la mulţi oamini buni, anume Dămian Grecul, Grigorie ginerele lui Grozav, Ionaşco feciorul Neanelui, Dumitraşcu feciorul lui Tighinean, Necula feciorul lui Carp din satul **Ciuciuleni**, scriind cum a venit Nastasia, fata Horotceanului, şi a dat şi a dăruit toate părţile ei de moşie din satul **Horotca**, ce este în ţinutul Lăpuşneni, şi din satul **Drăguşeni**, şi din satul **Stolniceani** cu vad de moară pe apa Botnii şi au dăruit nepotului său Dumitraşco Brad, pentru sufletul ei"[1147].

1659: Mălureanul, fecior Moţului, Apostol, fecior lui Dumitru, şi Avrămia, fata Vrăbioaei, nepoţii Sofronii, dăruiesc pârcălabului Constandin „toată partea de ocină ce-au avut-o în satul **Drăguşăni**, ce-au avut-o împreună cu preotul Chervasie, şi ei numai partea lor au dat-o

---

[1145] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 144, pp. 121, 122

[1146] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 48, p. 69

[1147] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 51, pp. 69, 70

danie”[1148].

1660, martie 5: Întărit de Ştefan Vasile voievod fostului vornic Constantin, care primeşte ispisoc pentru cumpărăturile şi daniile sale, căci cumpărase „din 6 bătrâni din satul **Găleştii** din Pârjota, jumătate din 3 bătrâni, partea lui Bâtă, care o cumpărase de la Ciocan, fratele lui Grigore Tătarul pentru 35 taleri bătuţi, şi iarăşi dintr-un bătrân a treia parte, care i-a dăruit-o lui Bejan Ciocârlan pentru sufletul părinţilor lui. Şi iarăşi, altă parte din acelaşi sat, din patru bătrâni dintr-un bătrân a cincea parte, care i-au dăruit-o lui Măricuţa Cergoae, fata ei Fetiţa şi nepoţii Gheorghe şi Negrul, şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Anisiei, fata Nastei, nepoata Maricăi. / Şi iarăşi, altă parte din satul **Voinova**, ce se va alege partea lui Pavăl, care a cumpărat de la Gavril din **Puţintei** şi de la femeia lui Nastasia, fata lui Pavăl, feciorul Paraschivei, dintr-un bătrân a şaptea parte din acelaşi sat Voinova, ce se va alege partea Urâtei, fata lui Voivovanu Savii, nepoata Costii, care i-a dăruit-o pentru sufletul părinţilor ei. Şi iarăşi, din acelaşi sat, ce se va alege partea lui Loghin, care i-a dăruit-o lui Vasile, feciorul lui Ştefan, şi Acsănia, nepoata lui Loghin, pentru sufletul lor. / Şi iarăşi, o parte din satul **Tătărăştii**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, din partea din sus, din 7 bătrâni, un bătrân, pe care l-a cumpărat el de la Tănasă şi David, feciorii Huhulii, care bătrân a fost lor de baştină, şi alt bătrân din 7 bătrâni, ce a fost de cumpărătură tatălui lor Huhule, drept doi boi de negoţ. Preţuiţi drept 35 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Maricăi, fata lui Pavăl din **Tutoveni**, ce a cumpărat-o el de la Tănase şi David, drept 70 lei noi. / Şi

---

[1148] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 100, p. 109

iarăşi, a patra parte din partea de sus a satului **Drăguşăni**, întru acelaşi ţinut al Orheiului, partea lui Bălan, ce a cumpărat-o el de la Mihăilă, fecior lui Bălan, drept 45 lei bătuţi. Şi altă parte, de la Togan, ce a căzut el într-o gloabă şi, neavând cu ce plăti, a dat acea parte drept 20 lei şi a plătit capul său. Şi iarăşi, a cincea parte din Drăguşăni, pe care i-a dăruit-o Ionaşcu Săpoteanu şi cu frate-său Maftei, care părţi i-a fost dăruit Vasile, feciorul lui Bilan, lui Savin fost vornic, pentru oarecare moarte de om ce a făcut Vasile sin (fiu) Bilan, iar Savin vornicul a dăruit acea parte lui Ionaşcu Săpoteanul şi lui Maftei. Şi altă parte din acelaşi sat, ce se va alege partea Urâtei, fata Titii, şi a frăţâne-său Ionaşco, pe care a cumpărat-o el de la Vasile, fecior lui Loghin, nepot lui Macsân din **Ghidighiş**, drept doi boi de negoţ şi 50 lei bani gata. / Şi iarăşi, partea Urâtei, fata Nastei, partea din satul **Ineştii**, care i-a dăruit-o lui Urâta pentru sufletul părinţilor ei. / Şi iarăşi o parte de ocină din satul **Hloboca Nacului**, din jumătate de jumătate, a cincea parte, ce a cumpărat el de la Vasile, feciorul Nicului, nepot lui Sisco din Hloboca drept 55 lei. / Şi iarăşi, ce se va alege din moară partea Savii, ginerele popii Constantin din **Ciuciuleni**, partea lui din moara din sus şi din loc, care este stâlpit, care acel loc a fost al Anghelinei şi al Măricăi Boghioae, şi din moară, şi din loc, ce se va alege partea lui, a cumpărat el drept 30 lei"[1149].

1660, martie 26: „O mărturie de la un preot domnesc şi alţi târgoveţi din **Târgul Orheiului**, prin care arată că înaintea lor a vândut Mihăilă, feciorul lui Bălan, a patra parte din satul **Drăguşăni**, partea de sus, lui

[1149] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 62, pp. 86, 87

Constandin pârcălabul”[1150].

1677, iunie 28: Carte de împuternicire, dată de Antonie Rusăt voievod pârcălabilor de Orhei, „ca să cerceteze pagubele ce a făcut lui Loghin pârcălabul Zberce din **Drăguşăni** şi din **Voinova**”[1151].

1678, februarie 9: Ioan, fecior Amghelinei, nepot lui Pavăl, şi Filip, fecior Gănescului, văr de-al doilea lui Ioan, au vândut „lui Darie spătar, luând Ioan 20 lei şi Filip 30 de lei… părţile lor, ce le aveau părinţeşti, adică Ioan partea maică-si Anghelina, şi Filip partea tătâne-său Gănescul din satul **Stolniceni**, din partea de sus, dintr-un bătrân, din satul **Drăguşeni**, dintr-un bătrân, ce este pe Valea Rece, care dă în Târnuşa, de la ţinutul Lăpuşnei, din bătrânul moşului (bunicului) lor Necoară, partea ce se va alege”, zapisul fiind nou, pentru că „dresele ce le-au avut ei, date de mai dinainte, le-a prăpădit Darie spătar, când au prădat tătarii ţara, şi acest zapis l-au dat de al doilea, spre îndreptare”[1152].

1683, aprilie 12: Ambrohie, feciorul Anghelinei, nepo Ilenei, şi cu feciorii săi Andrieş şi Nicu din **Săpoteni**, vând lui Loghin pârcălab „din satul **Drăguşăni**, ce-a avut după moaşă-sa (bunica) Ileana. Fata lui Drăgoman, însă a vândut din a patra parte, din jumătate, trei părţi, adică partea Anghelinei, partea Ştefaniei şi partea Chelsăi”[1153].

[1150] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 101, p. 109

[1151] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 142, p. 143

[1152] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 107, p. 132

[1153] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 152, p. 151

1697, noiembrie 10: Andrei Săpoteanul, vornic de poară, fecior lui Gavril, strănepotul Axentiei Bolduţcoai, fata lui Ghersaim, vinde lui Neculai postelnicul „din sat din **Drăguşăni**, din partea de sus, partea Condreştilor, a patra parte, ce a avut-o el din partea tatălui său Gavril, iar tatăl său a avut-o de la Axenia Bolduţcoae"[1154].

1702, februarie 7: Isac, feciorul lui Fedor din **Cobâlca**, vinde lui Loghin pârcălab „a sa dreaptă ocină şi moşie din satul **Drăguşăni** şi din **Voinova**, ce-a avut-o el de pe mamă-sa Acsenia Mititica, fata lui Filip, nepoată lui Condreciu"[1155].

1705, februarie 28: Lupul, feciorul Cătălinei, nepot lui Bălan de **Cărăbăşeni**, strănepot lui Sulă de **Drăguşăni**, vinde lui Loghin pârcălab „moşiile ce-a avut la satul Drăguşănii de pe moşul bunicul) său Bălan, partea strămoşului său Sulă, din a patra parte din jumătate de sat, partea mâne-sa Cătălina şi a mătuşii sale Gurla, fetele lui Bălan"[1156].

1710, februarie 26: Poiană, feciorul Nacului, vinde lui Loghin Clucerescul pârcălab „moşia din satul **Drăguşăni**, din doi bătrâni ce umblă din a patra parte din tot satul, a şasea parte, partea moşului (bunicului) meu Gavril, tatăl tătâne-meu Nacul"[1157].

1727, iunie 17: Carte de împuternicire, dată de Grigore Ghica voievod fostului mare căpitan Todiraşcu

---

[1154] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 158, p. 155

[1155] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 162, p. 158

[1156] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 165, p. 160

[1157] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 175, p. 168

Clucerescu, „să fie volnic a ţine şi a stăpâni ale sale drepte ocini ce le are la satul **Găleşti**, la **Valea Ţarinii**, la **Valea lui Bâtcă**, la **Tătărăşti**, la **Drăguşeni** şi la **Voinova**, care părţi de moşie sunt la ţinutul Orheiului. Deci să aibă a lua de a zecea, pe obicei"[1158].

1774, iunie 5: Satul **Drăguşenii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Cogâlnicului, după recensământul lui Rumeanţev[1159], avea **toată suma caselor 42**. Scădere rufeturi 11: 7 volintiri, 1 popă, 3 babe sărace. Rămân birnici 31. 8 case pustii. / **Birnici:** Gheorghi Talpă / Toderașco, diacon / Nicolai Trohin / Vasile Vrabii / Maftei a Păvăloai / Istrati Bărăiac / Istrate Toderiță / Irimici Nastasăuță / Miron Baltă / Timofti, dascăl / Maftei Malcoci / Chiriac Vrabii / Luca Talpă / Andrei / Grigoraș Gânul / Toma Vrabii / Sava Căuș / Vasile Nicoară / Grigori Talpă / Ioniță, dascăl / Ioniță Dumitrașco / Enachi Sava / Andrei Pascal / Vasile Negru / Opre, vornic / Toader, cioban / Vasile cumnat ciobanului / Vasile Onofreiu / Apostul al Șendrei / Ilie Talpă / Andrei Ion. // **Rufeturi:** Irimie, volintir / Ioniță Sava, volintir / Nicolai Vrabii, volintir / Andrei Gânul, volintir / Pavel Buruiană, volintir / Vasile Sava, volintir / Ștefan Vrabii, volintir / Popa Toader / Catrina, săracă / Panaghia, săracă / Sanda, săracă.

1904: „**Drăguşenii Noi** sau Conujeni, ruşii ăi zic Novâe Draguşani, sat în judeţul Chişinău, aşezat în valea Tişmanca din volosti Vasieni. Are o populaţie de 1.003 suflete de români răzeşi, care posedă 1.944 deseatini

---

[1158] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 140, pp. 164, 165

[1159] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 445

pământ; o şcoală rurală eparhială, cu o clasă, unde se învaţă numai ruseşte; 120 cai, 610 vite mari. În sat există şi câteva familii de ţărani, care nu posedă decât 0,25 deseatini pământ. Împrejurul satului sunt numeroase vii”[1160].

DRĂGUŞENI

(satul „unde a fost Dragoşă”, comuna Drăguşeni, Galaţi).

1438, iulie 6: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi pisarului Mihai Oţăl, care primeşte uric pentru „sate, pe Berheci, unde este Loluş şi, mai din jos, unde este Stan judele, de pe amândouă părţile, şi la gura Dunavăţului, şi Dobrana, unde este Zlătariu, şi, mai din sus, unde este Coste călugărul. Asemene, pe Prut, mai din jos de gura pârâului Oancii, unde este Stanislav Ravasă, şi seliştea cea veche, Stoeneştii, şi, la Corod, **unde a fost Dragoşă**, şi, din jos, săliştea lui Stan Sârbul, şi la Movila Corodului, Săliştea Sârbilor, şi, de la Movila cea Mare, până la gura Corăzăului, pe amândouă părţile, încât ar putea să-şi aşeze sate cu cotunurile lor şi să aibă şi fâneţe… Iar hotarul acestor sate, cu toate hotarele sale, pe unde s-au hrănit din veac, cum şi hotarul pustietăţilor acelora să fie încât se vor putea hrăni din destul”[1161].

1160 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90

1161 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 185, p. 262

1463, aprilie 15: Întărit de Ştefan voievod lui Şteful Cernat, care cumpărase cu 75 de zloţi tătăreşti, de la Herman, nepotul de frate al lui Oţel, danie de la Oţel, şi de la fiica sa Macrina, „satul Motişeşti, la obârşia Corodului, mai sus de Curtea lui Cernat, şi Seliştea lui Tatul, de la obârşia Corodului, în acelaşi hotar, şi o poiană de la deal, care este în dumbrava de la Deocheaţi (Deocheaţi, apoi **Diocheţi, contopiţi cu Drăguşeni**)"[1162]. Hotarele, din veac.

1468, septembrie 24: Întărit de Ştefan voievod lui Şteful Cernătescul, care primeşte uric pentru „ocina lor dreaptă, satele anume: Cernăteşti, unde îi este casa, pe Corod, pe care l-a cumpărat de la Stan Pâtcău pentru şaptezeci de zloţi, şi, aproape de acesta, mai sus, satul anume Motişeştii, şi, mai sus, la obârşia Corodului, seliştea lui Tatul, şi, deasupra, poiana de la Deochiaţi, pe care le-a cumpărat de la Herman, din uricul lui Oţel, pe care l-a dat Oţel nepotului său, Herman, iar pan Herman a vândut aceste sate şi poiana pentru şaptezeci şi cinci de zloţi, şi la obârşia Bârzotei, la Fântâna Călugărului, la horodişte, şi, pe Bogdana, unde este casa lui, unde a fost Petru Delţag, şi cu moară şi cu toate hotarele sale cele vechi, şi la obârşia Smilei, o moară, unde a fost moara lui Petru Delţag, la Bucoveni, între morile lui Vulpaş şi a lui Giurgiu Pleşan şi între moara lui Şteful şi moara Pleşanului, să-şi facă pan Şteful moară, şi loc din pustie pe Smila, şi, pe Suceava, Ruşciori, şi jumătate din Răoseni, şi, pe Suceava, loc să-şi facă moară, şi, mai sus de acesta, cutul Hueţenilor, anume Unguraşii, şi, în jos pe Suceava, seliştea unde a fost tătarul Petir şi poiana, şi jumătate din

---

[1162] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 115, pp. 165, 166

iezerul Covurlui şi jumătate din gârlă, şi **satul de lângă morile de la Prut**, unde a fost Fara şi, pe Covurlui, satul anume Rădiceşti, şi, mai sus, unde a fost satul bulgăresc, şi, la obârşia Gerului, seliştea anume Cernăteştii"[1163]. Hotarul, din veac.

1495, ianuarie 10: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Ona şi Fedor şi vărului lor A.bul, care cumpăraseră, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Drăgălina, fiica lui Laţco Leghetiş, nepoata lui Ştefan Leghetiş, „două părţi din satul Deocheaţi (sat contopit cu Drăguşeni) pe Sohului, unde a fost Bogdan, fratele lui Ştefan Leghetiş"[1164]. Hotarul, din veac.

1495, octombrie 1: Menţionat de Ştefan voievod, când întăreşte moşia fraţilor Giurgiu Cârmete, Dragoşe, Drăgălina şi Stana, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la Toader, fiul Nastei, „un sat pe Soholui, anume Mireştii, unde a fost Ivan Mieriul, mai sus de Deocheaţi"[1165]. Hotarul, din veac.

1624, martie 25: Întărit de Radul Mihnea voievod postelnicului Ianache, care obţine uric pentru „satul **Stolniceni** (pe Gârla Scumpia, comuna Stolniceni, Iaşi) pe Gârla şi satul **Scumpia** (la gura Săratei, comuna Scumpia, Iaşi), care este în ţinutul Iaşi, cumpărătură de la Păscălina, cneaghina lui Lupul Stroici logofăt, şi de la fiul ei Ionaşco Stroici, pentru 850 ughi ungureşti"; / „satul **Gligenii** (Glingeni, judeţul Bălţi, Moldova) în ţinutul

---

[1163] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 154, pp. 225, 226

[1164] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 152, pp. 283, 284

[1165] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 194, pp. 353-355

Soroca, cumpărat de la Prohor, Eftimie, Simion, Nicanor, Daniil şi de la tot soborul sfintei mănăstiri Pantocrator, pentru 200 taleri bătuţi, cu mori la apa Neagra"; / „satul **Medelenii** (comuna Golăeşti, Iaşi), pe amândouă părţile Prutului, cumpărat de la Busca şi fiii ei Zabulic, Erina şi Elena, şi Vasile, fiul lui Maxin, şi de la Ionaşco Căcărează, fiul Mariei, şi Dămian şi fratele lui Toader, şi Necoară fiii Mariei, şi de la Iosip, fiul lui Ganea, şi sora lIui, Agafia, şi Larion, fiul lui Dănilă, şi sora lui Agafia, şi de la Anna, fiica lui Fedor, şi surorile lui Tudosiia şi Ţiganca, toţi nepoţii şi strănepoţii lui Medelean, şi de la Hilip şi Neniul, fiul Maricăi Budoaie, şi Nuor şi Alixandru, nepoţii Budoaiei, pentru 162 de taleri bătuţi"; / „două părţi din tot satul **Onţeşti** (lângă Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi le-a cumpărat de la Gherman, fiul lui Bâzdâg, şi de la toţi părinţii şi fraţii şi verii lor, pentru 150 de taleri bătuţi şi zece boi… a treia parte, ce se va alege partea lui Barnovschi hatman şi a cneaghinei sale, cumpărată de la milostivirile lor, pentru 100 taleri bătuţi". / „satul **Cucuiaţii** (raionul Râşcani, Moldova), în ţinutul Iaşi, pe care şi l-a cumpărat de la Coste şi de la sora lui Ticea, copiii Agafiei şi ai lui Nasture, nepoţii lui Cirţiu, şi Necoriţă, fiul Magdalinei, nepotul lui Ivan, şi Isac şi sora lui Coschiţa, copiii Stancăi, nepoţii lui Stan cel bătrân, şi Mărica, fiica Erinei, nepoata lui Văsiu, pentru 95 de ughi buni"; / „satul **Fântânelile** (inclus în Matca, Galaţi) în ţinutul Tecuci, pe care şi l-a cumpărat de la Stavăr, fost pârcălab, fiul lui Crăciun, nepotul lui Zbiarea, şi de la Nicoară, fiul lui Moşul, nepotul lui Căldăruşe, şi Iurga, fiul lui Dinga, şi Spiridon, fiul lui Mârzea, şi Neniul, fiul Stancăi, şi Simion, fiul lui Stan, şi Bălan şi Lepădat, fiii lui Fătul, şi Stan, fiul lui

Ţigui, toţi nepoţii Coţuşei, şi Mihăilă, fiul lui Burlă, şi Şerban, fiul lui Iepure, nepotul lui Iepure cel bătrân, pentru 340 de taleri bătuţi"; / „satul **Ciocârlianii** (sat pe Gerul, Galaţi), în ţinutul Tecuci, pe Gerul, pe care şi l-a cumpărat de la Dumitraşco Ciutacul, fiul Dobrei, şi fratele lui, Stancul, nepotul lui Smârcea, şi Miron, fiul lui Păcurar, şi sora lui, Stanca, şi Ion, nepotul lui Păcurar, şi Simion, şi Puţachi, şi Frăţilă, toţi nepoţii lui Smârcea, pentru 100 de ughi roşii"; / „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăşenii Noi, judeţul Cahul, Moldova), în ţinutul Chigheciu, pe care şi l-a cumpărat de la Sofronia, cneaghina lui Ursu Udrea vornic, şi de la fiicele lui, Nastasiia şi Anghelina, pentru 350 de taleri bătuţi"; / „satul **Poienile Sasului** (satul Sasu, Vrancea), cutul de sus, care este în ţinutul Tecuci, pe care l-a luat pentru datoria pe care a avut-o la Iurco logofăt, 300 de ughi galbeni, pe care îi dăduse lui cu împrumut în zilele lui Costandin voievod. Şi hotarul acestui sat fusese cotropit de alţi oameni care erau împrejurul lui, iar după aceea, în zilele lui Ştefan voievod, s-au dus Ionaşco vornic şi Cujbă vornic cu carte domnească şi au ales hotarul acestui sat, cu oameni buni, şi au pus stâlpi, pe unde a fost vechiul lor hotar de demult"; / „jumătate din satul **Chicoşea** (lângă Corni, Galaţi) pe Sohului, în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Maxin şi fratele lui Măteiu, şi Trifan, copiii lui Lupul, şi Ignat şi fratele lui, Istratie, şi sora lui Măgdălina, copiii lui Cornea, şi verii lor Gligor, fiul lui Simion, şi Spiridon, fiul lui Bogdan, pentru 80 de taleri bătuţi"; / „jumătate de sat din **Şuşmăneşti, care acum se numeşte Drăguşănii** (Drăguşeni, Galaţi), în ţinutul Covurlui, pe care şi l-a cumpărat de la Fodor, şi Mihăilă, şi Mica, şi Nichita, şi Eremiia, şi Maxenia, toţi nepoţii şi

strănepoţii Marinei, pentru 80 de taleri bătuţi"; / „satul **Şotropenii** (lângă Perieni, Iaşi) pe Turiia, în ţinutul Iaşi, pe care şi l-a cumpărat de la Cazaca, cneaghina lui Trifan postelnic, şi de la Rusca, sora lui Trifan postelnic, pentru 100 de taleri bătuţi"; / „satul **Furteşti** (lângă Vertişoaia, comuna Furteşti, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe Prut, pe care şi l-a cumpărat de la Movilă şi de la fratele lui, Nicoară fost spătar, fiii lui Lazăr pitar, pentru 180 de taleri bătuţi"; / „satul **Mărişeni** (comuna Mereşeni, judeţul Lăpuşna, Moldova), în ţinutul Lăpuşna, şi iarăşi jumătate din jumătate, pe care şi le-a cumpărat de la Ionaşco Negruţ cel bătrân, pentru 90 de taleri bătuţi. Iar dresele pe care le-au avut pentru acest sat, ei au spus că le-au pierdut din pricina tătarilor, când a venit în domnie Ştefan Tomşa voievod"; / „siliştea **Ghermăneştii** (comuna Drânceni, Vaslui), în ţinutul Fălciu, pe râul Bârlad, pe care şi-a cumpărat-o de la Movilită fost pârcălab şi de la fiul lui, Lazor, şi de la Toader nepotul lui, fiul lui Nicoară, pentru 120 de ughi galbeni"; / „satul **Punteşenii** (Puntişeni, Vaslui), în ţinutul Tutova, pe care şi l-a cumpărat de la Simion, fiul lui Nicoară Barza, nepotul lui Costin, strănepotul lui Trifa şi al lui Toma, şi de la Dumitru, fiul lui Ionaşco Barzica, nepotul lui Costin, şi de la Sirbul, fiul lui Ghiorghe, nepotul lui Nistor, şi Nicoară, fiul lui Petrea, şi Toader, fiul lui Filip Păţea, şi toţi nepoţii şi strănepoţii lui Trif şi ai lui Toma, toate părţile lor de moştenire şi de cumpărătură, pentru 100 de ughi galbeni. Şi a rămas nevândută, din tot satul Punteşeni, dintr-un bătrân, partea lui Costantin şi a lui Nistor, ce se va alege partea lor din şase ogoare"[1166].

[1166] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 182, pp. 243-248

1624, aprilie 6: Zapis de mărturie al lui Constantin, feciorul Măgdălinei, şi, Boţia, feciorul Pribei, privind vânzarea, cu 12 zloţi bani gata, lui Todica din Şurineşti părţii „de moşie din sat de **Şurineşti** (azi Drăguşeni, Galaţi), ce se va alege din partea Dutceştilor, a treia parte, din partea de jos, şi din câmp şi din pometele satului… Şi s-a făcut această tocmeală în casa lui Loghin din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi ne-am întâmplat acolo: eu, popa Mateiu de acolo, şi Pântea tij (la fel), şi Pătraşco din **Dănceşti** (lângă Tăcuta, Vaslui), şi Fremul ot tam (de acolo), şi Dumitru Burnar din **Măjeşti** (Mogeşti, comuna Independenţa, Galaţi) şi Dămian din **Scântiae** (comuna Scânteia, Vaslui)”[1167].

1624, aprilie 6: Zapis de mărturie al lui Şearpe, despre cum a vândut partea lui de Şurineşti „Todicăi de acolo”, pentru12 taleri, „pentru această parte din partea Crăieştilor, dintr-un bătrân, a patra parte, ce mi se vine. Şi această tocmeală o am făcut-o dinaintea lui Vasile aprodul şi dinaintea Tomşii din Şurineşti şi dinaintea a mulţi oameni buni din Şurineşti”[1168].

1774, iunie 5: Satul **Odaia lui Manolache**, ţinutul Covurluiului, ocolul Mijlociu, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1169]**. Ce şed la Drăguşani**, scutelnici clucerului Manolache**:** Tănasii, vătăman / Andronic / Gavril / Andrei Barbăniagră / Dima / Tudosii Chiosa / Lupul Paine / Pricopie / Stanciul, cârciumar / Gligoraş /

[1167] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 192, pp. 265, 266

[1168] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 193, p. 266

[1169] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 104

Neculai Bălăuţă / Tănasii / Dimoftii / Ştefan Broască / Sandul / Toader, croitor / Alicsandru a Crăcănatii. // **Rufeturi:** Ioniţă, ţigan / Ion, ţigan / Ioana, văduvă / Crâstina, văduvă.

1900: „**Drăguşeni**, comună rurală în judeţul Covurlui, plasa Zimbrul, la depărtare de 72 km de Galaţi, în regiunea nord-vestică a judeţului Covurlui. Se hotăreşte, la nord, cu comuna Bursucani; la est, cu Joră̦şti și Crăești; la sud, cu Zmulţi, şi la vest, cu comuna Fundeanul (judeţul Tutova), Această comună e udată de un braț al pârâului Suhuluiul, care izvorăște chiar de pe teritoriul său. Pământul e mai mult şes; sunt numai două dealuri şi văi mai principale: al Bursucanilor şi al Diocheţilor. Comuna Drăgușeni e formată din trei cătune: Târgul Drăgușeni, Diocheţi și Ghinghești; cele două dintâi, separate între ele numai cu 200 metri de distanţă, iar a treia, la depărtare, spre nord, cu vro 5 km. Pe lângă aceste sate, mai este, în apropiere de Ghinghești, și un grupuleţ izolat de câteva stâni, numit Tălpăloaea. / Are o populaţiune de 387 familii sau 1.557 suflete, 772 bărbaţi și 785 femei. Sunt 268 contribuabili. Ştiu carte 229 persoane, nu știu 1.328. Locuitorii acestei comune sunt români, foşti clăcași, împroprietăriți, afară de cei din Târgul Drăgușeni, care sunt mai mult mici negustori şi meseriași evrei. Numărul evreilor e de 46 familii, cu 269 suflete. / Numărul vitelor e de 1.234 capete, din care: 468 boi, 2 tauri, 264 vaci, 56 juncani, 35 junce, 35 mânzaţi, 38 mânzate, 46 viței, 74 cai, 26 iepe, 4 armăsari, 5 noateni, 146 oi, 2 berbeci, 59 capre, 71 mascuri. / În comună sunt 11 crâșme, 10 prăvălii de manufactură, 5 băcănii, 2 pitării, 2 căsăpii şi 1 fabrică cu prăvălie de lumânări de ceară. În fiecare săptămână se face târg. Meșteșugari

sunt: 6 croitori, 6 ciobotari, 2 saidăcari, 2 mindirigii, 1 armurier, 1 boiangiu și 1 stoler, iar în sat sunt câţiva rotari și lemnari; mori cu aburi sunt 4. Sunt 30 stupi. Biserici sunt două: Sf. Ioan Botezătorul, în Drăgușeni, veche de vreo 100 ani, şi a doua, Sf. Gheorghe, în Diocheţi, de vreo 120 ani, ruinată și închisă; bisericile au 17 fălci pământ; întreaga comună Drăgușeni formează o parohie cu catredala Sf. Ioan, deservită de un preot paroh și 3 cântăreți. Sunt două școli: una de băieți şi una de fete; cea de băieţi frecventată de 40 elevi din 50 înscrişi, cea de fete e frecventată de 40 eleve, din 55 înscrise; şcoala de fete de aici e cea mai frecventată din tot judeţul. / **Drăgușeni** (Târgul), orășel reședința comunei Drăgușeni și a plăşii Zimbrul, judeţul Covurlui. E populat cu 125 familii sau 567 suflete, dintre care 46 familii sau 260 suflete de izraeliţi. Are o biserică și 2 scoli"[1170].

DRĂGUȘENI

(sat „unde este Dragoş de la Stavnic",
comuna Şcheia, Iaşi).

1443, mai 31: Întărit de Ştefan voievod lui Giurgiu Drăguşanul şi fratelui său Alexa, care primesc uric pentru „un sat pe Stavnic, anume **Drăguşani**, care este… pe vechiul lor hotar, anume Fântâna de la Holm, ca să-şi întemeieze sat. Şi le-am dat un loc de prisacă la Glodeni,

---

[1170] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 248, 249

anume unde a fost T… Iar hotarul acestui sat să fie după hotarul vechi, pe unde au folosit din veac”[1171].

1508, februarie 16: Întărit de Bogdan (cel Orb) voievod lui Trifan Chintea, nepoatei Maruşca şi altor nepoţi, fiii lui Ivanov, Petre, Magdalina şi Sofiica, nepoţi lui Dragoş de la Stavnic, care primesc ispisoc pentru „a treia parte din **Drăguşeni**, ce sunt pe Stavnic, partea dea din sus, şi jumătate din moară, cea din sus, care parte le-a venit lor din partea moşului (bunicului) lor Dragoş”[1172].

1557, martie 15: Nastea, sora lui Jurjie paharnic şi Agahiei, vinde nepotului ei, vornicului Necoară Bantăş, pentru „10 taleri, un cal şi 6 coţi de felandreş… a mea dreapta ocină şi moşie din cât am în **Drăguşeni**, partea de mijloc, ce se va alege, şi la a noastră tocmeală au fost Cărste şătrar, Buciumaş vornicul, Pătraşco Purcel, Colci Pătru vornic, Gavril şetrărel din Crăciuneşti”[1173].

1586, august 15: Tudora Ţiţul, fata lui Gaşpar, sora lui Jurjie paharnic şi Agahiei, vinde vornicului Necoară Bantăş, pentru „20 taleri şi un cal… dreapta ocină şi moşie din cât am în **Drăguşeni**, partea de mijloc, ce se va alege, şi la a noastră tocmeală au fost Gheorghe vornicul, Pătru vornicul, Gavril Olte, Simion, Dan vătaful, Gherasim, Dămian şi Cojoc din Căpoteşti”[1174].

1592, iulie 15: Aniţa, jupâneasa lui Voico, fata Jurjii paharnic, nepoata Agafiei, vinde lui Bantăş vornic

---

[1171] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 235, pp. 332, 333

[1172] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 8, 9

[1173] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 11

[1174] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 10

şi lui Ilie şetrar, pentru 3 cai, „partea de ocină câtă am din satul **Drăguşeni**, câtă se va alege partea mea din părţile lui Jurje paharnic, fratele Agafiei, feciorul lui Gaşpar şi al Maruşcăi”[1175].

1596, ianuarie 12: Toader Scântee vinde lui Bantăş vornic „a mea dreaptă ocină şi moşie din satul **Drăguşeni**, cu tot venitul… drept un cal, un cobuc poleit, un postav turcesc şi un rând de haine”[1176].

1619, iunie 4: Ispisoc de judecată de la Gaşpar voievod, după ce „Marmure uricarul s-a pârât cu Andrei, feciorul Iliesei şetrar pentru nişte părţi de moşie din satele **Şendreni** (pe Stavnic, lângă Bâcu, comuna Ipatele[1177], Iaşi) şi **Capoteşti** (pe Stavnic, inclus în Şcheia, comuna Şcheia[1178], Iaşi), pe care le-a cumpărat, fără ştirea lui, De la Tudora şi de la fraţii ei Gavril, Dumitru şi Grigore, feciorii lui Toader Purcel, şi pentru un iaz pe pârâul Stavnicului, cumpărătura lui Marmure uricar, iar Andrei, feciorul Ilieşei şetrar, dete seamă cum a făcut el acel iaz, ca să îndrepte apa pe Stavnicul cel bătrân, pe unde curgea mai demut, iar budăi de moară pe acel pârâu ca să nu fie, dar ca să-şi facă lui iaz şi moară mai jos, în hotarul satului **Drăguşanii**, iar de ar fi pus budăi sau moară, sau ar fi arat brazdă pe hotarul lui Msrmure, ca să dea goaba de 12 boi, iar pentru această parte de moşie, ce s-a cumpărat, s-a aflat mai de aproape rudă cu acei vânzători… / şi i-am

---

1175 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 11, 12

1176 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 12, 13

1177 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 248

1178 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 52

judecat după legea ţării şi am aflat ca să întoarcă Marmure banii ce ar fi dat pe această moşie în mâinile lui Andrei, şi Marmure s-a îndreptat, iar Andrei a rămas după legea ţării”[1179].

1633, septembrie 20: Fraţii Dumitraşco Bantăş şi Palaghia vând vornicului Bârsan şi jupânesei Angheliţa, pentru 16 ughi (ducaţi ungureşti) „partea de ocină din satul **Drăguşeni**, din ţinutul Vasluiului”[1180].

1634, ianuarie 5: Întărit de Moise Moghila voievod vornicului Bârsan şi cneaghinei lui Anghelița, care cumpără, cu 50 taleri de argint, de la fostul armaş Andrei, de la fiul său Dumitraşco şi de la nepoţii lui de frate, Palaghiia şi Dumitru, fiii lui Bantăş, „o casă gata din satul **Drăguşani** (Drăguşeni, comuna Şcheia, Iaşi), care a fost mai înainte a tatălui lui Andrei, anume Ilea fost şetrar”[1181].

1637, noiembrie 10: Dumitraşco, feciorul lui Bantăş vornicul, Palaghia, fata lui Bantăş, şi Ionaşco, feciorul Palaghiei, nepotul lui Bantăş, vând lui Neculai vătav, pentru 30 lei, „cumpărătura din satul **Drăguşeni** de la Toader Scântee, tot ce se va alege partea lui Toader Scântee… şi această tocmeală s-a făcut dinaintea lui Neaniul vornicul, Iachim Bandur vornicul, Stejeranul vornicul, şi eu Pătraşco Opincă am scris, şi eu Radul şi Ştefan Crăcos, şi Mirăuţ şi Andonie Brahaş, ca să se ştie, şi mie, lui Ionaşco, ginerele Palaghiei, mi-au dat 8

[1179] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 14
[1180] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 18, 19
[1181] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 2, pp. 4-6

zloţi”[1182].

1638, decembrie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iane ceaşnic, care cumpără, cu 60 de lei bătuţi, de la fostul vornic Bârsan şi cneaghina lui Anghelița „o casă gata din satul **Drăguşiani** (comuna Şcheia, Iaşi), ce este în ţinutul Vasluiului, cu loc de îngrăditură cât este deajuns în jurul unei case, care le este lor cumpărătură de la Andrei fost armaş, de la fiul lui Dumitraşco şi de la nepoţii de frate Palaghia şi Dumitru, fii lui Bantăş, şi, de asemeni, o parte de ocină din acel sat Drăguşiani, ce le este lor cumpărătură de la Palaghia, de la fiul ei Ionaşcu şi fratele ei Dumitru, fiii lui Bantăş”[1183].

1639, martie 20: Fostul vornic Bârsan şi jupâneasa Anghelița vând paharnicului Iane, drept 60 lei bătuţi, „o casă gata şi cu loc cât trebuieşte, nouă cumpărătură de la Andrei armaşul, de la feciorul lui Dumitraşco şi de la Palaghiia şi Dumitru, feciorii lui Bantăş. Aşijderi şi o parte de ocină a noastră din satul **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Iaşi), ce ne este cumpărătură de la Palaghiia şi de la feciorul ei Ionaşco, şi de la fratele ei Dumitru”[1184].

1640, mai 18: Zapis de la popa Ion de **Şcheae**, Petrică de **Deleşti**, Dămian, Lupan, Spinea, Gligore, Vasile, Golăiaş, Bantăş Dumitru şi Andonie, prin care mărturisesc cum „Onaca, feciorul lui Vasile, nepotul Condrei, strănepotul lui Gherasim, a vândut moşia din satul **Drăguşeni**, din partea de mijloc, ce se va alege

[1182] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 19, 20

[1183] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 527, pp. 486, 487

[1184] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 66, p. 69

partea lui Vasile, tatăl său, şi a unchiului Condrea, şi un loc de prisacă în rediu, unde se cheamă prisaca lui Gherasim… lui Andrei, feciorul Ilei şetrar, şi mătuşii sale Anca călugăriţa, drept 25 lei bătuţi"[1185].

1641, aprilie 15: Necula, vătaful hatmanului, vinde lui Cerchej, pentru 40 taleri, „partea lui Toader Scântei din satul **Drăguşeani** de pe Stavnic, ce a fost cumpărat de la Dumitraşco Bantăş, de la sora sa Palaghia, şi de la feciorul ei Ionaşco Chiul… dinaintea lui Andrei şetrarul, Apostol, Handuca şi Gligore de **Căpoteşti**, Văscan şi Simion din **Frenciuci**, şi eu, Constantin, feciorul lui Merăuţ din Iaşi, am scris zapisul şi i-am dat toate dresele pe mâna lui Cerchej"[1186].

1642, octombrie 15: Fraţii Gligore Ţapul ot **Scânteia**, Sava şi Mărica ot **Petreşti** vând Andocăi zlătarul şi jupânesei Măricuţa, pentru 40 lei, „moşia din satul **Drăguşeani**, care este în ţinutul Vasluiului, pe apa Stavnicului, din a treia parte de sat, partea de jos, ce se cheamă partea Cănceştilor, a patra parte, partea bătrânului nostru Ţapul… şi la tocmeală au fost Apostol comisul de **Căzăneşti**, popa Onăşiţă ot **Negreşti**, Gligore Heaghe ot **Căpoteşti**, Simion ot **Frănciuci**, Apostol, nepotul Ancăi, şi Istratie ot **Drăguşeani**"[1187].

1642, octombrie 25: Fraţii Dumitraşco şi Palaghia, feciorii răposatului Bantăş vornic, nepoţi Agahiei (Agahiişoinii, în toate zapise) vând Anduca Zlătarul, pentru 60

[1185] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 17, 18

[1186] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 21, 22

[1187] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 23, 24

lei, „a noastră dreaptă ocină şi moşie din satul **Drăguşeni**, ce este pe valea Stavnicului, în ţinutul Vaslui, cât se va alege partea mătuşii noastre Irina şetrăroaia, fata Agahii-şoinii, pentru că a vândut mătuşa noastră Irina părţile noastre din **Itovăeşti** şi din **Mălăeşti**, şi din **Şcheae**, şi ne-a pârât dinaintea măriei sale vodă, de faţă cu mătuşa noastră Irina şi o am rămas pentru părţile noastre, şi ne-a dat măria sa acea parte din **Drăguşiani**, partea mătuţii Irina[1188].

1642, noiembrie 4: Iani paharnic vinde lui Andoca, pentru 70 lei, „cumpărătura din satul **Drăguşeni**, ce este în ţinutul Vasluiului, pe valea Stavnicului, o casă gata, cu loc cât trebuie de garduri, de poeni şi de alte namesnii primprejur de casă şi altă parte de ocni dintr-acelaşi sat, cumpărătură de la Bârsan, de la Andrei armaşul şi de la ruda lui Palaghia, şi de la tată-său Dumitraşco, feciorii lui Bantăş"[1189].

1644, mai 9: Pătrașco vatav, Gugiul, popa Danil, Mărica și Scânteie, feciorii lui Mihăil, nepoții lui Coste Scânteie, vând lui Andoca (zlătar), drept 10 lei, „moșia moșului (bunicului) nostru Coste, din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte"[1190].

1644, mai 9: Cârje, feciorul Măriicăi, nepotul Vasilcăi, cu verii mei, feciorii lui Maftei Biroc, Neculai și Andrei, și Pătrașco, feciorul Tomei Birtoc vând lui Ando-

---

[1188] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 22, 23

[1189] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 24, 25

[1190] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 315, p. 307

ca (zlătar), drept 15 lei, „din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte”[1191].

1644, mai 9: Feciorii Draghinei, nepoții lui Scânteie și ai lui Irimie, așijderea feciorii lui Isail, nepoții lui Scânteie, anume popa Scânteie, Gligore, Grozava și Nastasia vând lui Andoca (zlătar), drept 15 lei, „din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte”[1192].

1644, mai 9: Pătrașco Boldescul vinde lui Andoca (zlătar), drept 15 lei, „din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte”[1193].

1644, mai 9: Andrei, Candachia, Ciomârtan, Obrejie și Istratie Porpouți, nepoții lui Pătrașco Scânteie vând lui Andoca (zlătar), drept 15 lei, „din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte”[1194].

1644, mai 9: Andrei și Iasail, nepoții lui Necoară, vând lui Andoca (zlătar), drept 15 lei, „moșia moșului nostru Necoară, din drese bătrâne de la Pătru vodă, din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), din a treia parte, a șasea parte”[1195].

[1191] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 316, p. 308

[1192] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 317, p. 308

[1193] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 318, p. 308

[1194] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 319, p. 309

[1195] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 320, p. 309

1644, iunie 10: Grigori Țapul ot **Scânteia** (comuna Scânteia, Iași) și răzeșii lui vând lui Andoca pitar „a treia parte din satul **Drăgușănii** (comuna Șcheia, Iași), partea din jos, în locul ce se cheamă partea Căuceștilor (parte din Drăgușeni pe Stavnic), care umblă pe patru bătrâni... cu câte 40 lei pe bătrân, dându-le peste tocmeală câte 8 lei de bătrân”[1196].

1644, septembrie 20: Dumitrașco și sora lui Palaghia, și fasta ei Nastasiia, feciorii lui Nicoară Bantăș vând jupânului Handoca și jupânesei Măricuța, drept 50 lei, „a noastră dreaptă moșie și cumpărătură din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), partea Nastei, sora Giurgei pârcălabul, și Agahii Șoini. Așijderi am vândut partea Annițeі, fata Giurgii paharnicului; aceștia am avut unul câte a cincea parte din mijloc”[1197].

1644, octombrie 4: Gligorie Țapul și cu verii lui Gavril și Sava vând lui Anduca și jupânesei Măricuța, drept 60 de lei, „a patra parte din partea **Căuceștilor** (parte a satului Drăgușeni, comuna Șcheia, Iași) din satul **Drăgușeni** (comuna Șcheia, Iași), toată partea moșului (bunicului) nostru Țapul, din vatra satului, din câmp, din pădure, din fânaț și din vad de moară, ce-i pe Stavnic, în ținutul Vasluiului”[1198].

1645, septembrie 20: Fraţii Dumitraşco şi Palaghia, feciorii lui Nicoară Bantăş, şi fata lui Dumitraşco, Nastasia, vând lui Handoca (anterior, Andoca zlătarul) şi

---

[1196] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 334, p. 325

[1197] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 432, pp. 411, 412

[1198] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 437, p. 417

jupânesei Măricuţa, pentru 50 lei, „din satul **Drăguşeani**, partea Nastei, sora Jurjei paharnic şi a Agahiei Şoini, aşijderi partea Aniţei, fata Jurjei paharnicul”[1199].

1646, septembrie 18: Ispisoc de la Vasile (Lupu) voievod, după ce „Visarion Bogza călugăr şi sora sa Loghina s-au pârât de faţă cu Andrei sin (fiu) Ilie şetrar, cu Dumitru sin Bantăş şi soră-sa Palaghia „pentru o parte de ocină sin satul **Drăguşeni**, ce se va alege partea Jurjei paharnic, zicând Visarion călugăr şi soră-sa Loghina cum acea parte le-a fost dreaptă moşie şi le-a împresurat Bantăş vornic şi Ilie şetrar, fără nici o treabă, iar Andrei sin Ilie şetrar, Dumitru sin Bamtăş şi sora lui Palaghia aşa au dat seamă, precum le este dreaptă cumpărătură părinţilor lor de la Aniţa, jupâneasalui Voico, fata Jerjei, nepoată Agafiei Şoinei, drept 3 cai buni, şi au arătat zapis de cumpărătură… şi au dat rămas pe Visarion Bogza călugăr şi pe soră-sa Loghina”[1200].

1647, ianuarie 2: Andrei, feciorul lui Ilea şetrar, şi cu Apostol, nepotul Ancăi căligăriţa, vând lui Andoca şi jupânesei Măricuţa, pentru 30 lei, „partea lui Vasile şi a Condrei din satul **Drăguşiani**, cu loc de prisacă, ce se cheamă prisaca lui Gherasim, care ne-au fost nouă cumpărături de la Onaca, feciorul lui Vasile, nepotul Condrei, strănepotul lui Gherasim”[1201].

1651, ianuarie 2: Fraţii Maria, Sava şi Istratie, feciorii Ilenei, nepoţii lui Gherasim, vând lui Andoca

---

1199 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 32

1200 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 33

1201 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 34

pitar şi jupânesei Măricuţa, pentru 30 lei, „moşia din satul **Drăguşiani**, partea moşului (bunicului) nostru Gherasim, partea părinţilor noştri… şi în tocmeala noastră au fost Apostol, nepotul Ancăi, Cerchel ginerele lui Andrei, Gligorie Heghe de **Căpoteşti**, Tiron de **Şchei** şi alţi oameni buni”[1202].

1651, mai 15: Apostol, nepotul Ancăi călugăriţa, vinde lui Andoca pitar şi jupânesei Măricuţa, pentru 40 lei, „moşia părinţilor mei din satul **Drăguşiani**, toată partea de ocină, cu casă, şi partea fraţilor mei, şi eu mă voi tocmi cu dânşii”[1203].

1654, aprilie 20: Maria Hrib din satul Drăguşeanii şi Dumitraşco Rusul, hiastrul lui Istratie, vând piarului Andoca şi jupânesei Măricuţa, pentru 10 lei bătuţi, partea lor din „satul **Drăguşeani**, partea Căuceştilor, cu partea Petriceancăi, care moşie este din partea Caucii”[1204].

1655, martie 1: Cerchez, ginerele lui Andrei armaş, şi femeia lui Todosca vând lui Andoca fost pitar şi jupânesei Măricuţa, pentru 20 lei, „a noastră ocină şi cumpărătură din satul **Drăguşiani**, partea lui Toader Muntean, cumpărată de la Neculai vătav”[1205].

1656, iunie 29: Întărit de Gheorghe Ştefan voievod lui Andoca fost pitar, care cumpărase, cu 40 lei, conform zapisului de mărturie de la popa Simion din **Mogoşăşti**, popa Vasile din **Petreşti**, popa Onăşiţă din

---

[1202] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 39, 40

[1203] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 40

[1204] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 77

[1205] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 41

Negreşti, Gligorie Hăgea (Heghe) din **Căpoteşti**, Simion, Istratie, Gheorghiţă feciorul lui Vasile Drăguşan, Gligorie Bejan feciorul lui Andronic, Vasile Beşină, Mihăilă, Istratie, Olentie, Gligorie Butiman din **Frănciuci**, Cerchez şi Apostol din **Drăguşeni**, de la Gligorie Ţapul, Scânteoae, Gavril, Sava şi Mărica din **Petreşti**, Dămian Şurinescul, Vasile, Dumitru, Gavril Ciulei, Ursul, Sohiica fata Drăguşanului, Ionaşco feciorul Antoniei, Ionaşco ginerele Capcei, Ionaşco feciorul Bozianului, Vlasie ginerele Focşei din **Scânteia**, Alexa de **Spineni**, Ionaşco şi Constantin, feciorii Păscăliţei din **Dumeşti**, „a treia parte din satul **Drăguşeani**, partea din jos, ce a fost a patru bătrâni… Aşijderi, peste plata aceasta, le-am mai dat 8 lei pe un bătrân"[1206].

1667, februarie 2: Călugării de „la sfânta mănăstire Bârnova" dau zapis de mărtuie, despre „cum au fost 12 pământuri în satul **Drăguşiani** şi le-am fost luat noi, pentru o moarte de om, deci după vânzarea satului **Căpoteştilor**, Andoca al doilea clucer ne-a întors banii de pe acele pământuri, deci noi am făcut zapis, ca să aibă a le ţine în veci"[1207].

1668, august 1: Andoca clucer dă zestre fetei sale Sandală, „din afoniseala ce-am avut… un sat, anume **Drăguşianii** la Vaslui, cu casă bună, cu două heleştee şi cu moară pe Stavnic, cu o bucată din **Şendreşti**, unde stau casele"[1208].

[1206] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 41-43

[1207] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 43

[1208] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 82, 83

1671, iulie 25: Sătenii Ionaşco, Sava, Simion, alt Sava, Donoisii, Ţanţul, Andreica, Toader a Ganii „şi alţi ţărani… au mersă să ne întrebăm cu jupânul nostru Ştefan spătarul, înaintea măriei sale vodă… câţi suntem drepţi vecini, şi a dat dumnealui câţiva bani pentru noi şi i-au pierit şi câteva bucate, că am îmblat de gâlcevindu-ne fără ispravă, ce ne-am apucat noi de isnoavă, să-i fim lui Ştefan spătarul drepţi vecini, să-i lucrăm la tot ce ne va pune”[1209].

1719, mai 21: Carte de judecată de la Mihail Racoviţă voievod, după ce marele vistiernic Constantin Costache şi marele sulger Ada, Luca „şi-au făcut mare jalobă asupra lui Antiohie Căpitanul, feciorul lui Neculai fost clucer, zicând dumnealor cum, într-a doua domnie a domniei mele, cumpărând deseatina la **Tecuci** de la Cochi, Antohie Căpitanul a cumpărat-o de la ei, împreună cu Sârbul şi Gavrilaş, precum mi-au arătat zapis, însă trebuind bani în grabă pentru slujbă, aşa le-a fost toc-meala, dumnealor să afle bani de la turci, cu dobândă, să-i dea pentru slujbă, cu dobânda ce-ar fi fiind, şi au luat dumnealor două pungi de bani de la Mehmet Iazagi de **Focşani** şi de la Calafat, de-au dat la cămară, şi pe urmă Antohie Căpitan a dat o seamă de bani la turci, iar cu 386 ughi (ducaţi ungureşti) 12 potronici, au rămas nedaţi la turci, mâncând Antohie acei bani, precum şi soţii lui au arătat aceşti bani asupra lui, cu 70 ughi ce-a făcut desea-tina stupilor lui şi ai mâne-sa, şi nestând la cocoteală Antohie Căpitanul, au apucat turcii pe dumnealor, fiind zapisul dumnealor la turci, şi-au plătit toţi banii cu dobândă, cu tot, şi apucând pe Antohie Căpitanul, l-au

---

[1209] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, p. 44

pus şi la opreală, cu poruncă domnească, pentru istovul slujbei; ci venind maica dumisale, Sandală cluceroaia, a făcut zapis, cu să istovească Antohie toţi banii slujbei, precum scrie zapisul de cumpărare a slujbwi, împreună cu ginerele său Neculai clucer; deci Antohie n-a mai dat acei bani, nici la socoteală n-a vrut să ştie, câtăva vreme îmblând cu felurite meşteşuguri, fiind vremile tulburate din zi în zi, până a stătut la judecată acum, la a treia domnie a domniei mele, deci i-am orânduit lui Dumitru Macri mare ban ca să le ia seama cum va fi mai drept, şi aşa a aflat pe Antohie cu acei bani rămăşiţă, iar Antohie n-a stat să plătească, ci a fugit în ţara muntenească. / Deci domnia mea, împreună cu tot sfatul nostru, aşa am judecat şi le-am dat moşia lui Antohie Căpitanul pentru acei bani, anume satul **Drăguşianii**, ce-i la ţinutul Vasluiului, şi satul **Şendreştii**, tij (la fel) la Vaslui, ce-i este cumpărătură de la frate-său Gavriliţă, drept 90 lei, şi satul **Dănceni** pe Zeletin, la ţinutul Tecuciului, ce-i este cumpărătură lui Antohie de la frate-său Gheorghe, drept 80 lei, 2 boi, 2 vaci şi un cal, să fie volnici dumnealor a le ţine şi a le stăpâni… iar cine din fraţii lui Antohie ar vrea să le cumpere, să dea banii… căci aşa scrie zapisul cluceroaei, de-a fugi Antohie, să plătească ea, şi n-a mai plătit, ci a murit”[1210].

1752, noiembrie 15: Scrisoarea marelui paharnic Vasile Costache, prin care dă soţiei sale Ilinca, fata lui Iordache Cantacuzino, „satul **Drăguşănii**, cu casele ce sunt făcute de mine… care sat este de la părintele meu, răposatul Constandin Costachi, şi i-am dat şi din bucate, pentru hrana ei, din câte mi-a dat putinţa: 60 oi, 40 stupi,

---

[1210] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 47-49

4 boi şi 4 vaci"[1211].

1753, Mai 26: Neculai Bucium vinde lui Neculai Cogălniceanu, pentru 400 lei, „moşia ce este de pe maică-mea Maranda, fiica Milescului clucer, anume **Frenciucii**, ce sunt pe apa Stavnicului… o selişte şi jumătate, cu casă gata, cu două vaduri de moară, unul din sus de casă, la cotul râpilor, la rediu, şi alt vad în opusul morii din selişte, ce vine pe pârâul Schei, unde este iazul cel bătrân dinspre soare-răsare, cu loc de crâşmă la drum, cu loc de prisacă lângă crâşmă, cu trei poieni de fân, cu loc de ţarină în deal, cu loc sterp de păscut, cu alt loc de prisacă din jos, la rediu, dinspre răsărit de **Căzăneşti**, şi aceste locuri sunt, dinspre Căzăneşti, lui Buzdigan, peste Stavnic, dincoace, înspre apus, o selişte întreagă… şi se hotărăsc cu **Drăguşenii** lui Vasile Costachi paharnic, cu **Şendrenii** lui Enachi Buzilă"[1212].

1774, iulie 5: Satul **Drăguşenii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[1213], avea următorii: **Birnici:** Istrate, grădinar / Toader, olar. // **Mazili:** Costandin Popa / Ianachi brat (frate) lui. // **Țigani:** Costandin Bejan / Vasile Bejan / Toader Bejan.

1793, martie 1: Matei Costachi mare sulger face un schimb de moşii cu Aniţa, jupâneasa postelnicului Constandin Lambrino, fiica răposatului pitar Moise Cocoranul, căreia îi dă „o moşie întreagă, **Drăguşeni** pe apa Stavnicului, ce este aleasă şi fără pricină… şi dumneaei

[1211] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, p. 52

[1212] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 105-107

[1213] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 239

datu-mi-a mie **Puţăni** cu apă, ce se numeşte **Munteni Puţeni**, la ţinutul Fălciului, aleasă şi tot fără de pricină, şi alte părţi de moşie, tot în ţinutul Fălciului, pe Elan, anume **Piţcani, Lungeni, Bălăneşti**, şi o vatră de iaz sub moşia **Tupilaţii**"[1214].

1813, mai 16: Mărturii şi mărturisitori despre hotarul **Drăguşenilor**, adunate „astăzi, vineri dimineaţă, în sfânta biserică din satul Drăguşenii, ţinutul Vasluiului, de protopopul ţinutului Neculai, după deosebit cuvântul duhovnicesc ce l-a făcut: / **Enachi Darie**, din satul **Crăciuneștii**, la vârstă peste 70 de ani, născut la satul **Roșiești**, în ținutul Fălciului, a venit la satul **Drăgușenii** cu jupâneasa banului Vasile Costachi, mai înainte de prada tătarilor, fiind un frate al său mai mare vătav pe moșia aceasta, și mai pe urmă a fost și însuși el vătav, în vremea clucerului Grigoraș Costachi, și a arătat că prisaca ce este în dialul Țărincuții, însemnată la partea căminarului Iordache, era cunoscută de loc de prisacă, având și jupâneasa Negeloaei stupi acolo, și în urmă alții cu dijma, iar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit de la nimeni; a mai avut jupâneasa Negeloae și în alte 2 locuri stupi, adică într-un loc, tot în Țărincuța, mai la vale, deasupra părăului, cam împotrivă, ce-i din deal, însă fără a fi cunoscut că a fost mai înainte loc de prisacă, ci numai cât ține stupi, vara, și, peste iarnă, îi ține iarăși la temnicul prisăcii din deal, și întru alt loc, supt marginea pădurii, unde este acum satul, și nu după mulți ani a vândut numita jupâneasa stupii și s-a dus la viaţa călugăriei, şi în urmă a ţinut şi numitul vătav stupi în locul acesta. A mai arătat pentru o poiană, ce este pe lângă Stavnicul vechi, în gura

[1214] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. X, Iaşi 1915, pp. 55, 56

pârâului Țărăncuței, că, într-o vreme, cosindu-se toată de pitarul Neculai Cogălniceanu, stăpânul a jumătate de moșie **Căzăneştii** şi de moșie **Frenciucii** din acea vreme, şi trimiţând clucerul Gligoras Costachi a ridicat tot fânul și, în urmă, s-a stăpânit acea poiană în două, arată că s-au stăpânit și poienile ce sunt pe fundul Țărăncuței, tot de stăpânul **Drăgușenilor**, iar mai încolo, fiind codru mereu, n-au avut ce stăpâni, iar pe unde a şezut un Mătăsarul, și pe urmă el n-a apucat prisacă, decât numai el și-a ținut stupii; și a iscălit însuși cu mâna sa: Enachi Darii. / **Ilie Mihăilă**, la vârstă peste 80 ani, născut și trăitor în satul **Șchei**, ce se megieșește cu **Drăgușenii**, a arătat că acolo, în dealul Țărincuții, tot prisacă a apucat, iar de s-a numit a lui Gherasim n-a auzit de la nimeni, nici pentru alte pricini, că au mai fost pe la alte locuri, pe moșia aceasta, nu are știință, dar poienile ce sunt în fundul Țărincuții s-au stăpânit lot de Drăgușeni, iar de la poieni, încolo, la codru, nu are știință, mai ales că moșia aceasta au ținut-o și în orândă de la banul Vasile Costachi, în doi sau trei ani, și peste pârâul Țărincuții n-au trecut; și neștiind carte, a pus degetul: Ilie Mihăilă. / **Ioan Vasluianu**, tij (la fel) din satul **Şcheia**, la vârstă de 50 ani, tot asemeni mărturisește ca și Ilie, și pentru prisacă, și pentru stăpânire poienilor, ținând și el moșia aceasta în orândă, 4 ani, de la postelnicul Matei Negel, împreună cu alții; și neștiind carte, a pus degetul: Ion Vasluianul. / **Neculai Pește**, tij din satul Şchei, la vârstă de 50 ani, fiind tovarăș la orânda ce a ţinut Ion Vasluianu, asemene a mărturisit; și neștiind carte, a pus degetul: Neculai Pește. / **Irimie Solonarul** din satul **Tatomireștii**, la vârstă de 60 ani, a arătat că, fiind trăitor în satul **Borăști**, de când s-a trezit, a auzit, pentru prisaca din dealul Țărincuții că a fost tot prisacă,

dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit, cum și poienile din fundul Țărincuții. mai înainte de venirea nemților, le-a cumpărat de la Bahrim, ce era vătav la **Drăgușăni**, de și-a făcut fân; și neștiind carte, și-a pus degetul: Irimia Solonarul. / **Sandul Frunză**, tij ot **Tatomirești**, la vârstă de 55 ani, a arătat că la prisaca din dealul Țărincuții a fost tatăl său, șapte ani, prisăcar, și el a făcut cherestea de vânzare, în pădurea din fundul Țărincuții, atât în vremea postelnicului Matei Negel, cât și în vremea Fedescului, și tot vătafii din **Drăgușeni** îi dijmuia; și neștiind carte, a pus degetul: Sandul Frunză. / Căpitan **Gavril Armenescul** ot **Ipate**, la vârstă de 70 ani, a arătat că, în vremea oștirii de la Romanţov, întâi cerând niște răgoz, de la un vătav Nani, ce era la **Frenciuci**, ca să cosească în poiana ce este lângă Stavnicul vechi, i-a zis acel Nani că, de la pârâul Țărincuții, în sus, n-are treabă, fiind a **Drăgușenilor**, a arătat și pentru prisaca din dealul Țărincuții că tot prisacă întemeiată a apucat-o; dar că s-a numit a lui Gherasim n-a auzit; și neștiind carte, a pus degetul: Căpitanul Gavril Armenescul. / **Pahomie Cociubanul**, fustaș din satul **Borăștilor**, la vârstă de 60 ani, a arătat că și el a apucat tot prisaca din dealul Țărincuții, iar altă știință nu are; și neștiind carte, a pus degetul: Pahomie Cociubaș fustaș. // **Oamenii ce i-au adus Buzdugăneștii**: / **Ioniță Carp** ot **Căzănești**, la vârstă de 60 ani, arată că prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, dar că s-a numit prisaca lui Gherasim n-a auzit, și că a mai apucat două prisăci, ale banului Vasile Costachi, după prada tătarilor, una unde a șezut Mătăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este acum satul, însă n-a stătut multă vreme, iar cea din dealul Țărincuții, până în pârâul Țărincuții, tot de **Drăgușeni** s-a stăpânit; și neștiind carte,

a pus degetul: Ioniță Carp. / **Toma Carp** tij ot **Căzănești**, la vârstă de 56 ani, arată, pentru prisaca din dealul Țărincuţii, că a apucat-o tot prisacă întemeiată, fiind și tatăl său prisăcar la acea prisacă, zece ani, și că au mai fost două prisăci, una unde au șezut Matăsarul, și alta în marginea pădurii, unde este satul, dar alți stupi n-a apucat, la aceste două prisăci, decât ai vătavului Enachi Darie, şi i-ar fi spus tatăl său că au fost locuri de prisăci vechi, cum și poienile din fundul Țărincuții știe că tot de **Drăgușani** se stăpâneau, dar pădurea, în jos, nu era poprită de nimeni; și neștiind carte, a pus degetul: Toma Carp. / **Gheorghe Carp** tij ot **Cazănești**, la vârstă de 66 ani, a arătat asemeni ca și Toma Carp; și neștiind carte, a pus degetul: Gheorghe Carp. / **Ioniță Gherasim** tij ot **Căzănești**, la vârstă peste 50 ani, arată că s-a urmat stăpânirea **Drăgușenilor** până în pârâul Țărincuții, și prisaca cea din deal tot asemenea a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Ioniță Gherasim. / **Constandin Gore** tij ot **Căzănești**, la vrâstă de 58 ani, sunt ani de când a venit în Căzănești, a arătat că poienile din fundul Țărincuții tot de **Drăgușeni** s-au stăpânit, cum și prisaca din deal tot prisacă întemeiată a apucat; și neștiind carte, a pus degetul: Constandin Gore. / **Anton Roșul** ot **Drăgușeni**, la vârstă de 80 ani, a arătat că, în copilăria lui, a şezut la un Mătăsariu, un an, și acolo era prisaca jupânesei Negeloaei, fiind însuși acel Matasariul prisăcar; pe urmă, răzlețindu-se el de aici pe la alte locuri, și după prada tătarilor venind iarăși de s-a așezat aice, n-a mai văzut acolo prisacă boierească, ci numai a vătavului Enachi, și în urmă, a altora, puțin mai jos de aceea veche, iar prisaca din dealul Țărincuții a apucat-o tot prisacă întemeiată, cum și poienile din fundul Țărincuţii tot de **Drăgușani** se stăpâneau; și neștiind

carte, şi-a pus degetul: Anton Roșul. / **Manolache Vichiul** tij ot **Drăgușăni**, la vârstă peste 60 ani, a arătat că a apucat trei prisăci, a jupânesei Negeloaei, una acea din dealul Țărincuții, alta în marginea pădurii, unde este acum sat, și alta unde a șezut Mătăsariul, cum și pentru poienile din fundul Țărincuţii că tot de Drăgușani s-au stăpânit; și neștiind carte, a pus degetul: Manolachi Vichiul / Pe toţi martorii, băgându-i în biserică, şi întâi cu cuvânt duhovnicesc arătându-le înfricoşarea blestemului, pe urmă am citit şi carte de blestem, în auzul tuturor, şi încredinţez: Nicolae protopop Varlam"[1215].

DRĂGUŞENI

(„unde a fost Dragoş", Drăguşeni, Mihăileşti,
lângă Cucuteni, comuna Leţcani, Iaşi).

1490, octombrie 14: Întărit de Ştefan voievod acestor „adevărate slugi ale noastre, Iurşa şi nepotul lui, Iliaş Saula, nepoţii lui Stoian Procelnic cel bătrân, ne-au slujit drept şi credincios. De aceea, noi, văzând dreapta şi credincioasa lor slujbă către noi, i-am miluit cu deosebita noastră milă, le-am dat şi le-am întărit în ţara noastră, în Moldova, ocinile lor drepte, pe care le-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic cel bătrân, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, satele la Cârligătură, anume: Procelnicii, unde a fost curtea bunicului lor Stoian Procelnic, şi Bog-

[1215] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. X, Iaşi 1915, pp. 109-114

dăneştii, şi Hovceştii, şi Medelenii, şi Nedeianii şi Bogheasa, şi, pe Bahlui, unde a fost Dragoş, şi moara pe Bahlui, şi, pe Jijia, Lazorenii, unde a fost Rosneag, şi Procelnicii, şi moara pe Jijia, şi Cozmeştii, şi Oişanii, şi, peste Prut: Laslăoanii, la gura Hlabnicului, amândouă cuturile, şi Negoeştii, şi Stancăuţii, şi Scutureceanii, şi Cernăteştii, şi Găurenii, şi Deleştii, la gura Delei, amândouă cuturile… Iar privilegiul pe care l-a avut bunicul lor, Stoian Procelnic, de la bunicul nostru, Alexandru voievod, pentru aceste sate, acel privilegiu a pierit de turci, cum ne este cunoscut nouă şi boierilor noştri. De aceea, nimeni, niciodată, să nu pârască, nici să dobândească peste acest privilegiu al nostru, niciodată, în veci”[1216]. Hotarul, din veac.

DRĂGUŞENI

(pe Podraga, comuna Drăguşeni, Botoşani).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod lui Balşe, dania verişoarei lui Nastea, fiica lui Ivan Bâzdâg, „un sat pe Podraga, anume **Drăguşanii**, puţin mai sus de iazul lui Milea”[1217]. Hotarul, din veac.

1618, mai 25: Întărit de Radul (Mihnea) voievod spătarului Miron Garnoschi şi jupânesei Adamia, care cumpără de la „femeia lui Ionaşco păhărnicel… a treia

[1216] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 80, pp. 155-157

[1217] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 97, pp. 193, 194

parte din satul **Drăguşani**, a patra parte, din sus, ce-i pe Podriga, în ţinutul Dorohoiului, ce le-a fost cumpărătură de la Miron, Iurco, Fădoraşco şi Ileana, feciorii Oancei, nepoţii lui Băloş, drept 180 lei”; / de la Mihăilă sin (fiu) Annei, nepot Tuşcăi, strănepot Simei Mihăilaş, cu 200 galbeni ughi (ducaţi ungureşti de aur), „din tot satul **Saucăuţi**, a treia parte”; / iar de la Ionaşco Diviceanul sin (fiu) Fădor Dragotă, cu 80 taleri bătuţi, „o parte de ocină din satul **Mamurinţi** (Bucovina)”[1218].

1646, ianuarie 14: Odochia, fata Tetii, nepoata lui Coman Berchez, strănepoata lui Vasco, pre-strănepoata lui Balş cel bătrân, vinde Iorgăi postelnicul cel mare, drept 50 lei bătuţi, „ocina şi moşia din uricul ce a avut strămoşul meu Balş. De la Ştefan vodă cel Bătrân, şi din ispisocul de împărţeală ce a avut moşul (bunicul) meu Vasco, cu fraţii săi Oancea, Stana şi Fădora, de la Irimia vosă, din a treia parte de sat **Drăguşeni** (comuna Drăguşeni, Botoşani), ce-i în ţinutul Dorohoiului, pe Podraga, partea din sus, a patra parte… dinaintea tuturor răzeşilor mei care au moşie în satul Drăguşeni: Simion Stecli de **Comăneşti** (comuna Suharău, Botoşani), Drăganu de **Ionăşeni** (comuna Truşeşti, Botoşani), Ştefan Berciul din **Milianca** (comuna Mileanca, Botoşani) şi Dumitraşcu, feciorul lui Neculaie de **Ghereni** (comuna Coţuşca, Botoşani)”[1219].

1646, februarie 7: Simion Stecle vinde Iorgăi mare postelnic, drept 200 lei bătuţi, în faţa boierilor divaniţi, „a lui dreaptă moşie şi ocină din sat din **Drăgu-**

[1218] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XXI, Iaşi 1929, pp. 196, 197

[1219] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 274, p. 217

şeni, dintr-a patra parte de sat, a treia parte”[1220].

1646, februarie 10: Zapisul marilor boieri, prin care mărturisesc că Dumitraşcu sin (fiu) Neculai din **Ghereni** a vândut Iorgăi vel postelnic, drept 200 lei, „ocina din satul **Drăguşeni**, ce sunt în ţinutul Dorohoilui, din a patra parte de sat, două părţi”[1221].

1667, octombrie 2: Ispisoc de judecată de la Iliaş Alexandru voievod, după ce „Evdochia, fata Zamfirei, nepoată de soră Iorgăi postelnic, s-a jeluit pe mătuşa sa Alexandra, sora mamei sale Zamfira şi sora Iorgăi postelnic, arătând Evdochia un ispisoc de împărţeală de la răposatul Ştefan (Lupu) vodă, feciorul lui Vasile vodă, de toate ocinile Iorgăi postelnic, sciind în acel ispisoc cum au mers mumă-sa Zamfira, Alexandra şi Criaţa, toate surorile Iorgăi postelnicul şi s-au învoit între ele şi şi-au împărţit toate ocinile câte au fost ale fratelui lor Iorga, şi aşa scrie în acel ispisoc, că s-a venit în partea Zamfirei, mama Evdochiei, la împărţeală satul **Milianca** şi satul **Drăguşenii**, ce-s în ţinutul Dorohoiului, şi satul **Terneuca**, în ţinutul Sorocii, şi satul **Găureanii**, în ţinutul Iaşilor, şi jumătate de sat **Mărceşti**, la Tecuci, cu vad de moară în gârla Putnei de jos, la Făurei, şi două fălci de vie la Cotnar, în Piscop… deci nelocuind Evdochia şi mamă-sa Zamfira aici, în ţară, mătuşă-sa Alexandra a venit în ţară, a luat această parte a Zamfirei asupra ei, zicând că soră-sa Zamfira a murit şi nepoată-sa Zamfira n-are nici o treabă cu ocinile frăţâne-său, că-i mai apropiată sora decât nepoata, deci a vândut Alexandra dintr-

---

[1220] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 286, pp. 226, 227
[1221] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 288, p. 228

aceste părţi de ocină ale Zamfirei… Deci domnia mea am socotit şi-am judecat după legea ţării că nu poate nimeni să lepede pe fecior sau pe fată din ocinile părinţilor săi, ci a îmblat Alexandra o femeie fără ispravă şi n-are nici o treabă cu partea curorii sale Zamfira, pentru că are feciori… / drept aceasta am dat rămas pe Alexandra, sora Iorgăi postelnicul, din toată legea ţării, şi să-şi ţină Evdochia, fata Zamfirei şi feciorii ei toate ocinile Zamfirei, câte mai sus scriem”[1222].

1774, iunie 22: Satul **Drăguşeni**, ţinutul Dorohoiului, ocolul Başeului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1223]**, toată suma caselor: 24**. Scădere rufeturi 19: 10 scutelnici ai dumisale armaşului Niculi, 3 femei sărace, 1 ruptaş, 4 preoţi şi dascăli, 1 jidov. Rămân birnici 5. / **Birnici**: Gavril Bocancia / Costantin Bălan / Vasile Huştiuc / Neculai Huştiuc / Ion Băcian, // **Scutelnici boiereşti**: Vasile Vasile Nemernic / Toader Ciocan / Todosii Grozav / Chiriac Hortolomeiu / Pătachi Hortolomeiu / Toader, ungurian / Toader Strâmban / Ion Bătrânichi / Toader Ţâţă / Iosip, vornic. // **Femei sărace**: Iliana, babă / Lupa, babă / Safta Gorcioai, săracă. // **Rufeturi**: Strătulat, ruptaş. // **Preoţi, dascăli**: …, protopop / Preotul Neculaiu / Simeon, dascăl / Piltilie, dascăl. // **Jidov**: Iosip.

1900: „**Drăguşeni**, comună rurală, judeţul Dorohoi, plasa Başeul, formată din satele: Drăgușeni, Ichimeni, Nichiteni şi Podriga, cu reședința primăriei în Drăguşeni. Are o populație de 468 familii sau 1.887

1222 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 264-266

1223 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 516, 517

suflete. Are 3 biserici, deservite de 1 preot, 3 cântăreţi și 3 pălămari; o şcoală, condusă de un învăţător şi frecventată de 40 elevi; 946 hectare 7 ari pământ sătesc; 6.831 hectare 57 ari câmp al proprietății moşiei; 12 iazuri și 10 pogoane vie. Vite mari cornute sunt 1351; oi 4.922, cai 332, porci 328. Sunt 50 stupi cu albine. / **Drăguşeni**, sat, format din 2 mahalale, pe moșia cu același nume, comuna Drăgușeni, plasa Başeul, judeţul Dorohoi. Are o populaţie de 246 familii sau 914 suflete. Proprietatea moșiei este: partea Drăgușenii de Jos, a erezilor defunctului T, Pisoschi; iar partea Drăgușenii de Sus, a erezilor defunctului Anastase Fătu. Are 2 biserici, deservite de 1 preot, 2 cântăreți şi 2 pălămari. Una, pe partea de jos a satului, cu hramul Sf. Gheorghe, în care se oficiază, este de zid şi spațioasă, făcută, în 1857, de fostul proprietar Gh. Codrescu; a doua, în partea de sus a satului, cu hramul Sf. Nicolae, este închisă, fiind în ruină. Are o şcoală, condusă de un învăţător și frecventată de 40 elevi. Sătenii împroprietăriți au 529 hectare 20 ari pământ, iar stăpânii moşiei, 3.520 hectare 66 ari, şi anume: 1.088 hectare 47 ari, partea de jos, şi 1.432 hectare 20 ari, partea de sus. Iazuri sunt 5, din care acel numit al Podrigăi este în suprafață de 22 hectare 92 ari. Livada este de 2 hectare 87 ari și via, de 4 pogoane. Pârâul principal, ce trece pe moșie, este Podriga. Drum este cel ce duce la Săveni. Hotarele cu: Podriga, Nichiteni, Ichimeni și Ştiubeieni. / În vechime, proprietatea acestei moşii era a lui Drăguşan, mare spătar şi consilier domnesc; aceasta se vede din hrisovul din 17 martie 1729; apoi a devenit a mănăstirii Putna, din Bucovina, ce o stăpâni până la 1785, când se vându. Familia Fătu este veche și originară răzeșă din

satul Orteşti, după cum se vede din hrisovul lui Ilieş Petru Vodă, din 2 martie 1548”[1224].

DRĂGUŞENI

(pe Moisiia, comuna Şcheia, Vaslui).

1637, aprilie 6: Întărit de Vasile Lupu voievod pârcălabului Gabăr, care primeşte ispisoc pentru „jumătate de sat **Drăguşeni**, partea din sus, de la Fântâna Rece şi mai la deal, cu loc de vie pe pârâul Moisiia, ce-i este cumpărătură de la Gavril sin (fiu) Giurge Ţicşa, nepot lui Drăguş, şi o jumătate de sat **Pâzătureştii**, cu loc de prisacă pe Lohan, unde dă Lohanul în Crasna, cumpărătură de la Andronic sin Petrea Gug, nepot lui Şteful şi Tudorei, şi o parte de ocină din satul **Cordeni**, ce este pe Crasna, cu hotare pe amândouă marginile, cumpărătură de la Chiril sin Armancăi de acolo. Aşijderi şi altă parte din **Cordeni**, cât se va alege dintr-un bătrân, două părţi, cumpărătură de la Vasilca şi Antimia, fetele lui Păcurar de acolo, şi o parte de ocincă din satul **Ţepeni**, ce este pe Elan, cu vad de moară şi ci livezi lângă Moisia, cumpărătură de la Simion Ciujde, feciorul Niacşului, strănepot lui Dobroslav Ţăpanul… şi o parte de ocină din satul **Cordăreni**, ce este pe Crasna, din partea lui Păcurariu, două părţi, ce este din sus de Vâlcoveşti, cumpărătură de la Vasălca, Sava şi Antimia, fetele lui Păcurariu, şi altă

[1224] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 249, 250

parte, din satul **Hultureşti**, de pe pârâul Moisiia, partea din sus şi mai din sus de şipot, cu vad de moară, livezi, loc de prisacă şi cu pomi, cumpărătură de la Loghin sin Pavăl, nepot lui Ion diac, partea tătâne-său Pavăl şi a unchiului Iliia"[1225].

1637, septembrie 1: Fraţii Irimia, Dumitraşco şi Tudosiia, feciorii lui Năbădaico, vând „două vaduri de moară, însă vadurile din sat din **Vâlceşti** (comuna Boloteşti, Vrancea)… şi jumătate de hotar, drept galbeni 30. Iar cealaltă jumătate de hotar l-am dat sfintei mănăstiri la Băsăricanii, pentru sufletele părinţilor noştri, pe nume Lazar şi Nastasiia, să ne scrie la pomelnicul cel mare şi să facă pamente la anul, să ne pomenească până va fi sfânta mănăstire. Şi această tocmeală am făcut-o dinaintea lui Vasile Banul vistiernic ot Cârligărură, Vărtic, Iuraşco şi Crăciun Pătraşco ot **Sascoţ** (Sascut, comuna Sascut, Bacău), Simion sin (fiul lui) Irimia ot **Cucora** (), Vasile, feciorul Condri şi Tofan, feciorullui Buciumaş din **Drăguşeni** (comuna Şcheia, Vaslui), Mihăilă şi Buzincă ot **Buciumi** (comuna Valea Ursului, Neamţ), feciorul lui Buciumaş Gavrilă ot **Orbeni** (comuna Orbeni, Bacău), Dumbravă ot **Floreşti** (comuna Huruieşti, Bacău) vătaf şi fiul lui Sanfirici, Maftei ot **Grozeşti** (Oituz, comuna Oituz, Bacău), popa Tudor şi Toder Giana ot **Sucmezeu** (înglobat în Movila, comuna Corbasca, Bacău), Dumitraşco Buga ot **Petreşti** (comuna Blăgeşti, Bacău)"[1226].

1900: „**Drăguşeni**, comună rurală în partea de nord-est a plăşii Fundurile, judeţul Vaslui, la distanţă de

---

[1225] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. VII, Iaşi 1912, pp. 199-201

[1226] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 169, p. 158

36 km de orașul Vaslui și de 9 km de Negrești, reședința plăşii. E așezată pe mai multe dealuri și văi, între comunele Boroşeşti, Ipatele, Scheia și Parpanița. E formată din satele: Drăgușeni (Holmul), Crăciuneşti, Tatomirești și Scheia de jos, pe lângă care se mai adaugă şi cătunele: Măcreşi, Gura Văii şi Perieni. Se întinde pe o suprafață de 6.292 hectare, din care 429 hectare pădure și 7 hectare vie, iar 745 hectare sunt ale locuitorilor. Are o populaţie de 333 familii sau 1.528 suflete. Sunt 2 biserici, deservite de 2 preoți şi 2 cântăreți; o școală; 2 mori, una de aburi şi una de apă; 3 iazuri; 2 crâşme. Comerţul se face de 9 români și 7 străini. Animale sunt: 610 vite mari cornute, 105 cai, 6 catâri, 736 oi, 12 capre și 175 râmători. Sunt 206 contribuabili. Locuitorii posedă: 87 pluguri şi 40 căruțe cu cai; 30 stupi cu albine. / **Drăguşani** (Holmul), sat în partea de nord-vest a comunei Drăgușani, numit astfel de la dealul Holmul, care-l desparte de satul Tatomireşti. E aşezat între dealurile Holmul, la est; Şendreni, la vest; Scheia, la nord, Anina, la sud. Se întinde pe o suprafață de 1.144 hectare. Are o populație de 153 familii sau 765 suflete. Aici este reşedinţa comunei. Are o școală, înființată în anul 1880, frecventată de 20 elevi; o biserică, deservită de 1 preot şi 1 eclesiarh. Satul acesta e strămutat de fostul proprietar Teodor Rășcanu, de lângă satul Scheia, unde se găsesc pietre îngropate în pământ, semn că acolo a fost biserică”[1227].

[1227] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 248, 249

DRĂGUȘENI

(pe Prut, azi Şoriceşti, comuna Lunca Banului, Vaslui).

1581, martie 10: Obrotina, fata lui Gavril, şi Ilieş, Mărica, Tudosia şi Linca, feciorii Sofroniei, toţi nepoţi Maruşcăi, strănepoţi Ilcăi, prea-strănepoţi Oanei vornicul, vând, „din dresele de împărţeală ce a avut mama lor Maruşca de la tânărul Ştefan voievod… jumătate din satul **Drăguşani** pe Prut (astăzi Şoriceşti, comuna Lunca Banului[1228], Vaslui) cu pomăt lui Gavril Sprânceană paharnicul şi jupânesei Irina, drept 350 zloţi tătăreşti”[1229].

1609, septembrie 11: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc „precum Ionaşco cuparul, feciorul Grozavei, nepot Irinei Sprâncenoae, şi rudenia sa Dumitru, feciorul Petrei, iarăşi nepot Irinei Sprâncenoae, au vândut „moşia din satul **Drăguşani** pe Prut, cu pomăt, ce este în ţinutul Fălciului… din jumătatea satului Drăguşani, din partea de sus, jumătate, iar din jumătatea satului din jos, a cincea parte, lui Cihiriţă Dumitrachi, marele postelnic, drept 60 taleri”[1230].

1610: Ionaşco Sprânceană, fiul lui Sprânceană ceaşnic, vinde postelnicului Chiriţă Dumitrache, drept 50

1228 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89

1229 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 139, 140

1230 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 181

taleri de argint, „jumătate sat din **Drăguşeani**, la Prut, în ţinutul Fălciului, partea din sus"[1231].

1644, noiembrie 28: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Ștefan, Sidor și Isac, fiii popii Sârbul, și rudele lor s-au pârât de față cu Căzacul, fiul lui Zlatul, nepotul lui Todică din **Ghermănești** (comuna Suhuluceni, județul Orhei, Moldova), și cu Simion din **Drăgușeni** (comuna Lunca Banului, Vaslui), și cu Pătrașco Dzamă (Zamă) din **Văsiani** (Văsieni, comuna Leușeni, județul Orhei, Moldova), și cu Tudoran din **Ghermănești**, pentru satul Ghermănești, spunând Ștefan cu frații săi că au ei acolo ocină și dedină în satul Ghermănești, împreună cu Căzacul și cu alte rude ale lui. Iară ei au zis toți că nu au ocini nici unul dintre ei, și nu au nici o treabă... / ei toți au jurat, cu 24 de jurători, pe Dfânta Evanghelie și Sfânta Cruce că nu au ei ocină în satul Ghermănești și nu au nici o treabă. / Pentru aceasta, Ștefan cu frații săi au rămas în fața domniei mele și din toată legea țării"[1232].

DRĂGUŞENI

(comuna Vetrişoara, Vaslui).

1638, aprilie 9: Movila Sava călugăr şi fiul său Gheorghe dau mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi „jumătate de sat, anume **Drăguşeni** (comuna Vetrişoara, Vaslui) pe

[1231] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 181

[1232] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 458, pp. 436, 437

Prut, în ţinutul Fălciului, împotriva **Grubăneştilor** (comuna Hănăşenii Noi, raionul Leova, Moldova), pentru sufletele lor şi ale părinţilor”[1233].

DRĂGUŞENI

(comuna Bobeica, judeţul Lăpuşna, Moldova).

1640, mai 18: Gavril şi femeia sa Vărvara, fata lui Gheorghe diacul din **Volosăni** (Vuluceni, comuna Cojuşna, judeţul Chişinău, Moldova) dăruiesc fraţilor Darie şi Ghina, feciorii lui Cărăbăţ pârcălab, „nişte părţi de ocină, partea lui Gheorghe diacul, tatăl Vărvarei, şi partea unchiului său Dumitru comisul, fratele lui Gheorghe, şi partea mătuşii sale Anghelina călugăriţa, ce a fost soră lui Dumitru şi Gheorghe, cât li se va alege din sat din **Ciuciuleni** (judeţul Lăpuşna, Moldova) şi din **Volosăni**, cu două vaduri de moară în Târnuşa, partea Măriei, mama Vărvarei, precum şi din **Drăguşeni** (comuna Bobeica, judeţul Lăpuşna, Moldova), iarăşi partea lor”[1234].

1709, mai 1: Iftode, feciorul Stăviloaei de **Highidiş**, nepoata fetei lui Bulhat de **Drăsliceni**, dăruieşte serdarului Darie Donici „moşia din satul Drăsliceni, partea mâne-mi Stăviloae, ce se va alege din bătrânul lui Bulhat… / Şi când am dăruit, prilejitu-s-au Vârlan de **Sferja** biv (fost) vel (mare) armaş, Gavril Goia de

---

[1233] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 309, p. 306

[1234] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 358, p. 372

Drăguşani şi alţi oameni buni”[1235].

DRĂGUŞENI

(comuna Parava, Bacău).

1644, ianuarie 10: Mârze şi femeia lui Irina, fata Dabijei, vând fostului staroste Dabija, drept90 de galbeni, „un vad de moară cu şase pământuri în frunte, în sat la **Hălmăgeşti** (satul Sârbi, înglobat în Ivănceşti, comuna Boloteşti, Vrancea)… dinaintea lui Apostol ce a fost şoltuz de **Adjud**, Budzea ot tam (de acolo), Bârlădianul, Ştefan de **Drăguşeni** (comuna Parava, Bacău) şi Dubenschi”[1236].

DRĂGUŞENI

(comuna Rădeni, raionul Străşeni, Moldova).

1645, iulie 24: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Oniţă, ginerele lui Ştefan de **Drăguşeni** (comuna Rădeni, raionul Străşeni, Moldova), Gavril de **Voinova** (comuna Voinova, raionul Străşeni,

---

[1235] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 126, p. 151

[1236] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 225, p. 205

Moldova) şi alţi răzeşi ai lor au pârât de faţă, înaintea domniei mele, pe Simion şi pe Hamarţu de Drăguşeni pentru o bucată de loc ce au ei acolo în sat, în Drăguşeni, zicând Oniţă şi Gavril că le împresoară Simion şi Hamarţu a lor bucată de loc. / Deci domnia mea am trimis pe Drăgan Boul şi pe Vasile Săpoteanul, să socoată rândul acelui loc… şi au aflat ca să ţină Oniţă şi Gavril şi cu alţi răzeşi a lor jumătate de sat, partea de sus, iar jumătate de sat, partea de jos, să o ţină Simion şi Hamarţu şi cu alţi răzeşi ai lor. Aşijderea, au aflat 4 iazuri iezite: deci 2 iazuri, ce sunt din sus, să le ţină Oniţă, Gavril şi răzeşii lor, iar 2 iazuri, ce sunt în partea din jos, să le ţină Simion, Hamarţu şi răzeşii lor, iar un vad de iaz, ce este neiezit, împotriva gurii Moroşcii, să-l ţină toţi, frăţeşte, cu câmpul şi ţarina”[1237].

DRĂGUŞEŞTI

(Drăghiceşti, azi Drăguşeşti, comuna Helegiu, Bacău).

1633, ianuarie 12: Zapisul pârcălabului Dimula, în care mărturiseşte că a venit înaintea sa Partenie, egumenul de Tazlău şi, dinaintea lui Gligorie, egumenul de Berzunţ, „a venit Zaharia Futichi şi a vândut un pământ în frunte, din bătrânul Molneştilor, Neculei lui Crucian şi soţiei lui Maria, din apa Siretului până în Drumul Furilor, în hotarul **Zăbrăuţului** (comuna Moviliţa, Vrancea), cu

[1237] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 144, pp. 121, 122

tot venitul şi cu 9 săpături în dumbravă şi cu pometi, drept 17 ughi şi un bou şi o vacă cu viţel… / Aşijderea, au venit Vasile Logoş şi femeia lui Gaftona, nepoţii lui Girduman, Vasile, feciorul lui Lazăr, nepot lui Girdoman, şi au vândut o jumătate de răzor, drept 18 ughi şi o vacă cu viţel şi o pereche de cizme. / Şi a mai venit Costul şi a vândut un răzor jumătate, în sat în **Periiaţi** (azi Speriaţi, azi Zăbrăuţi, contopit cu Moviliţa, comuna Moviliţa, Vrancea), drept 8 ughi jumătate, iar din partea Girdomăneştilor. / Aşijderea, Oprea, fecior lui Lazor, a vândut un pământ în frunte Neculei lui Crucian şi femeii lui Maria, iar în sat în Periiaţi, din apa Siretului, până în hotarul Zăbrăuţului… / Şi s-au prilejit şi alţi oameni buni, anume Tauca, Nenea Buhudaiul, Stan Coţofană şi Iosip Precup ot **Drăghiceşti** (azi Drăguşeşti, comuna Helegiu, Bacău) şi Nechita Freanţ şi Cozma Freanţii"[1238].

1634, mai: Zapisul lui Vasile Crucean din **Ionăşăşti** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi Ioniţă din **Călimăneşti** (comuna Siretu, înglobat în oraşul Mărăşeşti, Vrancea), care, din porunca lui Vasile Lupu voievod, au strâns martori şi au mers „la sat la **Todereşti** (pe Siret, ţinutul Adjud, Bacău), să-i hotărâm şi să-i alegem (pârcălabului Dabija) a sa dreaptă ocină şi cumpărătură de la Ileana comisoaia şi de la Vasile Boboc, jumătate de sat de Todereşti, partea de sus, drept 50 de galbeni, şi din partea de jos două pământuri de frunte, ce au cumpărat iarăşi de la Vasile Boboc şi cu loc de casă în vatra satului. / Deci noi am strâns oameni buni şi bătrâni, anume: Gligorie Susanul din **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), popa Dumitru din **Rugineşti** (comuna Rugineşti, Vrancea),

---

[1238] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 268, pp. 339, 340

Ţuţuian de **Păuneşti** (comuna Păuneşti, Vrancea), Piialeş de **Jevreni** (azi Viişoara, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în Oneşti, Bacău), Iosip şi Constantin, Simion, Vasile şi Acsinte de **Dănăeşti** (sau Dăneşti, în Mănăstioara, comuna Fitioneşti, Vrancea), Irimia de **Turburea** (ţinutul Adjud, Bacău), Andrei Ţiţul de Ionăşeşti, Gheorghe de **Drăghiceşti** (Drăguşeşti, comuna Helgiu, Bacău), Bosiiuc, Ion şi Sava de **Măreşeşti** (oraşul Mărăşeşti, Vrancea), Buda de **Văleni** (comuna Rugineşti, Vrancea), Cârstian, Cohan, Dărman, Ghirvasie, Vasilie Corbul şi Ionaşco Pălici de **Domneşti** (comuna Pufeşti, Vrancea), Silion de **Copăceşti** (comuna Rugineşti, Vrancea) şi mulţi oameni buni din sus şi din jos, dimprejur megieşi. Şi am ales jumătate de sat Todereşti, partea de sus, şi din partea de jos un răzor de frunte şi cu loc de casă, cu toate nemeasterile, iar trei răzoare le-au lăsat pentru tocmeala cea bună. Însă vânzarea acestui răzor din partea de jos şi cu casele, şi pivniţă şi alte nemeasteri s-a biciuluit drept 300 de taleri”[1239].

1707, noiembrie 20: Întărit de Mihai Racoviţă voievod fostului mare vistiernic Ilie Catargiul, care primeşte ispisoc pentru părţile lui din satul „**Turburea, ce se cheamă Pufeştii**”, în baza unui zapis de la Vasile Hardalupa, Alexa Puful, Dumitraşco Puful, Iachim şi Dumitru Puful, Onmianghia, Vasilache şi Ştefan Pealeş, în care „mărturiseau cu sufletele lor cum ştiu ei că a cumpărat răposatul Dabija vodă jumătate de bătrân din **Turnurea**, din partea Puceleştilor, ce se împarte pe 9 bătrâni, a cumpărat Dabija vodă jumătate de bătrân, ce se hotărăşte fin apa Siretului, până în hotatul Spăriaţilor, din

---

[1239] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 109, pp. 120, 121

partea **bătrânului Bagulias**; / şi alt zapis, de la Ursul Găndacul, feciorul lui Iosip din **Drăghiceşti**, şi de la femeia lui Ştefania, care i-au vândut un pământ în frunte la Pufeşti, la Turburea, ce este din **bătrânul Ursul**, din apa Siretului, până în hotarul Spăriaţilor, ce se cheamă drumul Furilor… / şi alt zapis, de la Alexa Puful, femeia lui Ioana şi feciorii lor Simion şi Grozav, care i-au vândut un pământ de frunte în Turburea, din **bătrânul Drăgălina şi Cortei**, cu selişte de sat… /şi alt zapis, de la Ursul fecior Donosii de **Drăghiceşti**, femeia lui şi feciorul Toader, care i-au vândut 3 răzoare în Turburea, din **bătrânul lui Ursu**… / şi alt zapis, de la Durac şi Gherghina, feciorii Cărstei, de la femeia lui Mărina, fata Struţăi, nepoată lui Irod de la Pufeşti, care i-au vândut partea mamei lor Marina din partea **bătrânilor lor Struţ şi Irod**, învoindu-se cu soră-sa Gherghina să vândă şi partea ei de la Pufeşti, iar ea să ţină partea frăţâne-său Durac de la **Rugineşti**… / alt zapis, de la Hilimon, fecior lui Simion a Damaschinei de **Ioneşeşti** şi de la femeia lui Nastasia şi de la feciorii lor Ion şi Ioana, care le-au vândut un răzor în frunte la Turburia, din **bătrânul Pieleseştilor** care se cheamă Pufeşti… şi un răzor în frunte, la selişti, din **bătrânul Frenţăştilor**, ce este la **Ionăşeşti**. / Şi alt zapis, de la Vasile, fecior lui Gheorghe Grecul, nepot Cornei din Turburea, şi de la Hilimon, ginerele lui Gheorghe Negrul, care i-a vândut un pământ de frunte la **Mihăileşti**, de pe **moşul** (bunicul) **lor Cor-nea**… Aşijderi, i-a mai vândut un răzor de frunte la Turburea… / şi alt zapis, de la Tănasie Drăguţul şi femeia lui Tudosia, din satul **Păuneştii**, care i-au vândut un bătrân, ce este la Bahlui, lângă Căretna, lângă Păuneşti, în ţinutul Putnei, care jumătate de bătrân le-a fost cumpără-

tură din Hedul şi jumătate din Condrat; şi tot într-acel zapis, pentru un bătrân, iar la Bahlui, ce l-au fost cumpărat Alexandru Albotă, vornicul de **Domneşti**, şi murind Albotă şi rămânând un fecior al lui, Istrate, şi căzând la o datorie, a plătit acea datorie un nepot al lui Ion a Palaghii, care a luat moşia şi a vândut-o vistiernicului Ilie Catargiul”[1240].

1774, iunie 15: Satul **Drăguţăştii**, ţinutul Bacău, ocolul Tazlăului Mare de Sus, sat răzeşesc, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1241]**: Toată suma caselor**: 43. Scădere rufeturi, însă 9: 1 popă, 2 diaconi, 6 nevolnici şi femei sărace. Rămân birnici 34. / **Birnici:** Şerban Zmăul / Vasile sin (fiu) lui / Ion Ţârul / Tasii Dălban / Mihălachi Sovian / Andreiu zet (al) Căpătoaei / Pavăl Capotă / Lupul Trofor / Andreiu Manolache / Andreiu Crăciun / Neculaiu Nica / Pinteleiu Oladii / Ioniţă fiul Smărandii / Ioniţă, vrânceanul / Costandin al Varvarii / Iordache Potrinichi / Gavril Betian / Nichita fiul lui Ursul / Neculaiu Ghiniş / Ştefan, bârsan / Gheorghi Manolachi / Ioniţă Manolachi / Ioniţă Cozmeş / Barbul, tăbăcar / Petre, arman / Gheorghi din Bacău / Vasile Spulbere / Vasile Bosâiocu / Toader, muntean / Dumitru, funar / Voicu, muntean / David fiul lui Tofan / Năstasă, chetrar. // **Nevolnici şi femei sărace:** Ştefan David / Acsinia / Tudora / Tofana / Smăranda / Alicsandru. // **Rufeturi:** Popa Pinteleiu / Irimie, diacon / Toderaşcu, diacon.

1240 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 201-204

1241 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 325, 326

DRĂJEŞTI

(lângă Scânteia, Iaşi).

1628, noiembrie 7: Întărit de Miron Barnovschi voievod mănăstirii Bârnova, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la vornicul Mirăuţă, feciorul Hraniţăi, şi de la neamurile lui, Andrei, Moise, Căzacul şi Anghelina, fiii lui Gavrilaş Gribincea, nepoţi lui Gheorghe Năvrăpăscul, şi fraţii lui Nacul, Arsenie şi Todosia, fiii vornicului Năvrăpăscul, de la nepoţii lor Criste, Ştefan şi Ionaşcu, feciorii lui Miron, toţi nepoţi şi strănepoţi Magdei, fetei lui Drule spătar… „jumătate de silişte **Drăjeştii** (lângă Scânteia, Iaşi) şi jumătate de silişte **Grecii** (lângă Scânteia, Iaşi), ce sunt din sus de **Scântee** (sat, Iaşi), sub bucovina cu poieni de fâneţe şi cu loc de moară pe pârâul satului, ce-i în ţinutul Vasluiului”[1242].

DRÂNGEŞTI

(sat pe Bahlui, lângă Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi).

1456, iunie 30: Menţionat de Petru voievod, când întăreşte lui „Giurgea al lui Ioil, pisarul nostru”, care primeşte uric, pentru „satele, ocina lui, anume: Oneşti, la

---

[1242] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 422, pp. 573, 574

Cârligătură, şi cu mănăstirea; iar Scurtul şi Cozma să nu aibă a câştiga împotriva lui Ioil cu privilegiul pe care ei şi l-au făcut, fără vreme, de la Alexandru voievod, pe lângă cel al lui Ioil; şi Voroveşti, şi, pe Bahlui, între Bodicica şi **Drângeşti**, un loc din pustie ca să-şi întemeieze sat, pe care l-a hotărnicit Oanţa, pe care l-a cumpărat Ioil de la Cupcea şi de la Filip pentru 40 de zloţi, şi, pe Crasna, Ştiubeieni, ocina lui, pe care i-a dat-o Butaş, de bună voia sa, lui Ioilel, înaintea noastră şi înaintea boierilor noştri”[1243]. Hotarele vechi.

1459, iunie 12: Întărit de Ştefan voievod lui Ion Negoescu, aflat în pâră cu Ivaşco de Sereţel, care primeşte uric pentru „satele numite Bereşti, şi Drângeşti, şi Havati… Şi încă i-am întărit satul anume Negreşti, pe Pârâul Carului, pe care l-a cumpărat de la Tador Fofâş, pentru 70 zloţi”[1244].

DRĂNCĂLĂEŞTI

(pe Teleajina, lângă Zăpodeni, Vaslui).

1479, aprilie 29: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Toader, Ioan, Puiul, Zaharia, Tudora şi Uţina, care cumpără, cu 200 galbeni tătăreşti, de la Anuşca, fata lui Costin Sărăcean, şi de la fiul ei Matei aprod, „o selişte pe pârâul Telejinul, anume **Drăncălăeştii** (pe

---

[1243] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 61, pp. 91, 92

[1244] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 85, pp. 121, 122

Teleajina, lângă Zăpodeni[1245], Vaslui). Iar hotarul să-i fie pe unde din veci au apucat”[1246].

DRANIŢEA

(Şăndreni, azi Dranіţea, comuna Draniţea,
raionul Novoseliţa, Ucraina).

1589: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod preotului Roman, din târgul Hotinului, care cumpără, cu 100 zloţi tătăreşti, de la rudele lui Petriman vătavul, Ionaşcu şi Vasutca, feciorii lui Vasco, nepoţii Olincăi, strănepoţi lui Stan vistiernicul, „toate părţile lor din satul **Bârnovul**, ce au avut de la Alexandru vodă… / Şi aşijderi Ion cu fraţii săi, feciorii lui Petre Pilat, nepoţi lui Gherasim, au vândut a lor parte, din acelaşi uric, preotului Roma, nepot lui Gherasim, drept 75 zloţi tătăreşti. / Şi sculându-se preotul Roman a răscumpărat partea sa, ce a fost vândută de moşul (bunicul său) Gherasim de **Şendreni** drept 10 boi şi 30 zloţi”[1247].

1589, septembrie 2: Zapisul pârcălabilor de Hotin Gheorghe şi Frăncescul, în care scriu că Druţea Nemiş din **Şăndreni** şi cu sora lui Achilina „au vândut din satul **Bârnovul**, din a treia parte de sat, o a treia parte, din Ploscăuţi şi din Cotunul şi din toate acele trei unghiuri rudei lor preotul Romşa (Roman) din târgul Hotinului,

[1245] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89
[1246] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. II, Iassi 1889, pp. 250, 255
[1247] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 158, 159

drept 200 zloţi tătăreşti, parte ce a avut moaşa (bunica) lor Taţia din drese de la Avexandru voievod… şi au fost de faţă Macsin vatav, Dancil vatav, Orlinschi vatav, Iuri vatav, Dragşan vatav”[1248].

1636, ianuarie 27: Zapisul lui Georgie sin (fiu) Solomicăi, „întru care arată că a vândut din a şasea parte din **Şăndreni** (azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), jumătate, cu baltă şi cu vad de moară pe Prut, fratelui său Efrim Hăjdău, drept 150 taleri bătuţi”[1249].

1636, iulie 9: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc că a venit în faţa lor Antimiia Pătrăşcioae, fata Anghelinei, sztănepoată lui Şoldan şi lui Stan vistiernic şi „a vândut a sa ocină, din a treia parte din satul **Şăndreni** (azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi din **Ezărul Alb** (lângă Dumeni, comuna Costiceni, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi a treia parte din seliştea **Negreştilor** (azi Negrinţi, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), ce este pe Prut, lui Efrim Hăjdău, drept 200 taleri”[1250].

1643, martie 8: Gligorie şi Dumitraşcu, feciorii Agahiei, nepoţii preotesei Nastasia din **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), vând vornicului Cujbă, drept 10 lei, „partea mamei noastre Agahia, din Păniceşti, ce se va alege… / dinaintea lui Pavăl şi Ursu din **Tocsăbeni** (Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), popa Gliu Gligorie şi Niculei de

---

[1248] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 159, 160
[1249] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 319, p. 361
[1250] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 452, p. 513

Bălteni (comuna Probota, Iaşi), Constantin diacul de **Şăndreni** (Şendreni, azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi Alexa de **Dumeşti** (comuna Văratic, judeţul Edineţ, Moldova)”[1251].

1643, octombrie 12: Tete şi Nicola vând lui Gheorghe neguţător, drept 20 lei, „partea lor din sat **Şendreni**, ce-au avut de la moaşa (bunica) lor Dochia”[1252].

1643, octombrie 12: Mărica Ignătoai, lui Gheorghe din **Eşi** „partea ce-au avut la sat la **Şăndreni**, de pe Anton stolnicel, partea Lalii şi partea lui David, cu preţul ce le-au avut cumpărate”[1253].

1643, octombrie 12: Vasile sin (fiu) Varvarii vinde lui Gheorghe neguţătorul, drept 10 lei, „dreaptă ocină şi moşie din sat din **Şendreni**, a treia parte din partea Varvarii, ce s-a alege din partea de jos”[1254].

1643, octombrie 12: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Dimuţă, staroste de neguţători (din Iaşi), „care ne-a arătat două zapise de la Maria, femeia lui Ignat Manoleţ, scris de mâna popii Loghin celui bătrân, dinaintea unor oameni buni din **Târg din Iaşi**, Arhirie, Toader Hagi, Gheorghe Hanul, Mierăuţă fratele Măricăi, Ignătoaia şi feciorul ei Constantin, Alexa neguţător şi Zaharia neguţător, scriind cum ea şi-a vândut a sa dreaptă ocină şi cumpărătură, partea Măricăi, jupânesei lui Gavril Grebincii, ce-a fost pârcălab, şi partea lui Anton stolnicel,

---

[1251] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 41, p. 45

[1252] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 196, p. 183

[1253] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 197, p. 183

[1254] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 198, pp. 183, 184

şi partea Loli, şi partea lui David, neamul Sasului, cât se va alege din satul **Şăndreni**, din ţinutul Iaşului, pe apa Prutului, cumpărătura bărbatului ei Ignat Manoleţ… lui Gheorghe Dimuţă, staroste de neguţători, pentru 85 taleri bătuţi… / Şi altă parte din sat, cumpărată de la Samson, feciorul Măricăi, nepotul Odochiei, ce i-a fost cumpărătură de la Perdutul, partea lui, fără partea nepotul său Ursul, drept 5 galbeni. / Şi iarăşi, ce a cumpărat de la Vasile, feciorul Varvarii, nepot lui Ignat Balotă, a patra parte din partea lui Iuraşco Dimineaţă, pentru 10 lei"[1255].

1644, septembrie 1: Vasile sin (fiu) Varvarii vinde lui Gheorghe neguțătorul, drept 10 lei, „a sa dreaptă ocină și moșie din satul **Șendreni** (comuna Dranițea, raionul Novoselița, Ucraina), a treia parte din partea Varvarii, ce s-a alege din partea de jos"[1256].

1646, iunie 17: Porunca dată de Vasile Lupu voievod pârcălabilor de Hotin, după de „s-a jeluit Ilea din **Voicouţi** (raionul Edineţ, Moldova), zicând că are moşie la satul **Şendreni** (azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina), dintr-a treia parte de sat a şasea parte, în partea din sus, în stâlpul lui Barnovschi vodă, partea moaşă-sa (bunica) Cârstina, şi au ţinut până acum acea a şasea parte. Iar acum răzeşii Ile, Pilipăuceştii şi Timeştii nu vor să-l lase să ţină acea parte şi zic că nu sunt şase părţi în acea a treia parte de sat, ci sunt patru părţi, iar pe moaşă-sa o leapădă. / Drept aceea, să strângeţi oameni buni, să întrebaţi pe amănuntul, să socotiţi şi întrebaţi de va fi fost împărţindu-se acea a treia parte de

---

[1255] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 198, pp. 183, 184

[1256] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 409, p. 393

sat în şase părţi şi va fi ţinut Ilea, feciorul lui Ile Neagul, acea a şasea parte… şi să daţi ştire domniei mele”[1257].

1646, iunie 22: Gaoa din **Şendreni** (Draniţea), nepotul său Mire şi mătuşă-sa Sorca vând comisului Bălan „a treia parte din a patra parte a acestui sat”[1258].

1646, iunie 26: Căzacul din **Şăndreni** vinde comisului Bălan „a şasea parte din a patra parte a acestui sat”[1259].

DRAXENI

(„satul unde au fost juzi Stoian şi Giurgiu Blidariu”, comuna Rebricea, Vaslui).

1443, august 24: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Moica şi Tador, care primesc uric pentru „satele, pe Rebricea, anume Pojereşti şi Petrileşti, unde este casa lui Piatră, şi, pe Rebricioara, satul popii Micu, şi, mai jos, **unde au fost juzi Stoian şi Giugiu Blidaru, şi, mai jos, unde a fost Stoian Folea**, şi, mai jos, seliştea lui Marco şi seliştea lui Nicoară, şi la Tecuci, unde a fost Andrei vătăman, şi, pe Botna, locuri din pustie… Iar hotarul tuturor acestor sate şi selişti să fie după hotarele vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiilor să fie cât vor

---

1257 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 406, pp. 348, 349

1258 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 421, p. 363

1259 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 423, p. 464

putea să folosească satele îndestul”[1260]. / Întărit de Ştefan voievod fraţilor Moisa şi Toader, care primesc uric pentru „ale lor sate din drese de visluşenie ce le au de la noi, satele pe Rebricea ce se numesc **Petrileşti** (sau Petreşti, inclus în Sasova, comuna Rebricea[1261], Vaslui), unde este casa lui Petrea, şi, pe Rebricioara, **satul popii Micului** (Crăeşti[1262], Vaslui), şi altul mai jos, **unde a fost Stoian Folea** (lângă Draxeni[1263], Vaslui), şi **unde a fost Andreiu** (sat la Tecuci, întărit lui Moisa vornic de gloată[1264], Galaţi)… Iar hotarele tuturor acestor sate şi selişti să le fie lor, dinspre toate laturile, pe vechile hotare, pe unde din veci au îmblat, cât să trăiască satele îndeajuns”[1265].

1460, ianuarie 13: Întărit de Ştefan voievod lui Ivaşco Goenescu, care primeşte uric pentru „seliştea care a fost la Conu, pe Rebricea, pe care a cumpărat-o de la Băloş pentru 40 de zloţi, şi, peste deal, pe Rebricioara Mică, seliştea lui Nicoară şi seliştea lui Giurgiu Blidaru (lângă Draxeni), pe care amândouă selişti le-a cumpărat de la Bâlea şi de la Malea, fiica lui Ion, pentru 40 de zloţi”[1266]. Hotare, din veac.

[1260] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 239, pp. 340, 341

[1261] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 190

[1262] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 160

[1263] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 241

[1264] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 17

[1265] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 195-198

[1266] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 90, pp. 128-130

DRĂXENI

(sau Draxini, la obârşia Studineţului,
comuna Ghergheşti, Vaslui).

1455, august 15: Întărit de Petru voievod comisului Petru, care primeşte uric pentru „satele, pe Tutova, anume: Grădeşti, unde este casa lui, şi, mai jos, Făuroane, şi Stănigeşti, şi Hălmăgeşti, sub Cetatea, pe care le-a cumpărat de la Mihul logofăt pentru 80 de zloţi, şi Glodeni, pe care l-a cumpărat de la Mihul Tudora, pentru 55 de zloţi, şi Borceşti, pe care l-a cumpărat de la fiii lui Negrilă pentru 60 de zloţi, şi, la obârşia Studineţului, **Dragsini, şi prisaca lui de la Jica**”[1267]. Hotarul, din veac.

1632, iulie 4: Porunca lui Alexandru Iliaş voievod, dată pârcălabului de Tutova, după ce „s-a jeluit Iftimie comişel ot **Dragomăneşti** (comuna Ghergheşti, Vaslui) pe Neculai Bălţatul ot **Gârdeşti** (Grădeşti, comuna Voineşti, Vaslui), zicând cum s-a sculat Neculai Bălţatul şi-a făcut o carte de la domnia mea şi opreşte o parte de ocină din sat din **Drăcsini** (Drăxeni, comuna Ghergheşti, Vaslui), partea ce-a cumpărat Iftimie comişel de la Maftei, feciorul lui Stiian… tu să-l opreşti de pe acea ocină, ca să-şi strângă Iftimie pâinea de pe câmp şi fânaţe”[1268].

[1267] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 49, pp. 69-71

[1268] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 138, pp. 174, 175

1632, august 20: Zapisul foştilor vornici Ionaşco Avram şi Ursu Vartic. Andriu stolnicel şi Andoni spătărel din **Poliţeni** (azi Vadurile, contopit cu Hălăreşti, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici diacul, Toader sluga lui Iordachi vistiernicul, Ionaşco Dinga, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin din târgul **Bârlad**, prin care mărturisesc cum au venit înaintea lor Neculai şi Dochia, feciorii lui Ursu Bălţatul „şi au vândut moşie din sat de **Dragsini** (azi Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui), a vândut Neculai partea fraţilor săi Gligorie şi Toader, şi Dochia a vândut partea sa; însă partea lui Gligorie o au vândut Neculai însuşi, iar partea lui Toader o au vândut cu soru-sa, cu Dochia, pentru că le-a vândut Toader partea lor din **Lehăceni** (azi Lehancea, comuna Podu Turcului, Bacău). Şi acele trei părţi s-au vândut câte a cincea parte din jumătate de sat şi le-au vândut lui Iftemie şi femeii sale Todosiei, drept 90 zloţi bătuţi bani gata”[1269].

1632, decembrie 25: Zapisul şoltuzului Ion Carapotona şi al celor 12 pârgari din **Bârlad**, şi al preotului Ştefan de la biserica domnească, Maftei Roşca, Maxin paharnicul de **Călimăneşti** (pe Tutova, comuna Puieşti, Vaslui), Dumitru pitarul şi Zaharia din **Miceşti** (contopit cu Gherghești, comuna Gherghești, Vaslui), în care mărturisesc că Mihail, ginerele Cimbalei, şi femeia lui Oprina, fata Stancăi Cimbăloaei de sat de **Grădeşti** (Gârdeşti, pe Tutova, comuna Voineşti, Vaslui) şi cu feciorii lor au vândut „dreaptă ocină şi moşie ce au avut el la sat la **Dracsini** (azi Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui), însă cumpărătură de la mătuşa lor Dochia, sora Stancăi Cimbăloae, din jumătate de sat a patra parte… şi

[1269] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 179, p. 230

o au vândut fratele său Apostol, cumnatul femeii sale, Oprinei, şi fiului său Constantin , drept 16 galbeni buni. Deci s-au sculat Apostol şi cu fiul său Constantin, de au dat ei acei 16 galbeni"[1270].

1633, ianuarie 23: Alexandru Iliaş întăreşte lui Iftimie, care cumpărase, cu 90 zloţi bani gata, de la Nicolae şi Dochia, fiii lui Ursu Bălţatul, „ocina şi dedina pe care au avut-o în satul **Dracsini** (Dragsini, azi Drăxeni, comuna Gherghileşti, Vaslui), pe apa Studeneţ, partea lor şi a fraţilor Gligorie şi Toader, pentru că Gligorie şi Toader au vândut părţile lor din satul **Lehăceni** (azi Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)… Şi de asemenea, de la Maftei, fiul lui Stiian din **Găneşti** (la obârşia Tutovei, Bacău), dreapta sa ocină şi dedină din satul Dracsini, a patra parte, cu loc de iaz şi câmp şi pădure… pentru 45 ughi galbeni"[1271].

1636, mai 18: Zapisul lui Iuraşco sin (fiul) popa Gavril din **Găneşti** (azi Uricari, comuna Voineşti, Vaslui), nepotul lui Steian, prin care mărturiseşte că a vândut „a patra parte de sat din **Dracsini** (Drăxeni, comuna Gheorgheşti, Vaslui)… lui Eftimie, vătaful vistiernicului Iordache (Cantacuzino), drept un cal, o iapă şi un caragiu. Şi în tocmeala noastră au fost Ursu de **Sireţel** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie neguţătorul, Gheorghe Boţ, Gavril Simeniceanul şi Ionaşcu de la sulgerul Toma şi Ştefan Bechea de **Bogdăneşti** (comuna Traian, Bacău), şi

---

[1270] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 263, pp. 331, 332

[1271] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 276, pp. 350-352

Gheorghe şi Istratie de pe Uliţa Strâmbă (**Iaşi**) şi alţi mulţi feciori de boieri”[1272].

1636, septembrie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod, prin ispisoc de judecată, fostului vistiernic Grigore Roşca, după pâra lui Constantin şi al femeii lui, fata Anii, nepoata Tocsabii, strănepoata lui Băloş, „pentru o parte de ocină, a treia parte de sat de **Ţibăneşti**, din partea din mijloc, jumătate. Iar Roşca a arătat uric de cumpărătură de la Miron Barnovschi Vodă, scriind cum a cumpărat acea parte de ocină de la unchiul lor, de la Istrate şi de la sora lui Ana, feciorii Tocsabii, nepoţii lui Băloş; iar lui Istrate şi Anii le-a fost schimbătură cu sora lor, femeia lui Constantin, cu altă parte de ocină din **Dracsini**… Constantin şi cu toată seminţia lor să aibă a-şi ţine partea lor din Dracsini”[1273].

1638, martie 9: Soţii Focea uricar şi Grozava, fata lui Bohoci şi a Cătălinii, nepot Petrii Izărianul vând vornicului Dumitraşcu şi jupânesei Griaca, pentru 12 ughi (ducaţi ungureşti) buni, partea lor „de moşie din sat din **Dragusini** (adică Dracsini), din tot satul a treia parte şi partea frăţâne nestru, feciorul lui Tuţurman, nepot Petrii Izărianul comisul”[1274].

1638, aprilie 20: Necolai şi Dochia, fiii lui Ursu Bălţatu ce a fost pitar, vând soţilor Iftimie şi Todosia, drept 90 de zloţi bătuţi, „a lor dreaptă ocină şi moşie din sat din **Dragseni** (Draxini, comuna Gherghești, Vaslui)…

[1272] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 420, p. 483

[1273] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 523, p. 574

[1274] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 266, p. 248

3 părţi a câte a cincea parte din jumătate de sat”, inclusiv părţile fraţilor lor Grigore şi Nicolae, în compensaţie, de faţă fiind Ionaşco Avram şi Ursul Vartic ce au fost vornici, Andrei stolnic şi Andonie spătar din **Poliţeni** (azi Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Vâscovici diacul, Toader sluga lui Iordache vistiernicul, şi Ionaşco Dinga din **Bârlad**, „Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin de acolo, din târg”[1275].

1638, mai 1: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât în faţa lui „Iftimie cu Tănasie, ginerele lui Toader Bălţatul, pentru nişte părţi de ocină din **Dracsini**, partea lui Toader, socrul lui Tănasie, şi partea lui Gligorie, fratele lui Tănasie, ce le-a vândut Neculai, feciorul Bălţatului, lui Iftimie. Deci Tănasie a zis că ţine Iftimie acele părţi fără de ispravă. Iar Iftimie a arătat un zapis de la Neculai, cum a cumpărat acele părţi de ocină Iftimie, dinaintea a oameni buni. Deci Tănasie a rămas din toată legea ţării”[1276].

1638, mai 10: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Iftimie vătah, care cumpără, cu 45 ughi (ducaţi ungureşti), conform unui zapis de mărturie de la Ursu Vartic vornic, Pană şoltuz din târgul **Iaşi**, Gheorghe de **Bârgăoani** (comuna Bârgăoani, Neamţ), Macsin şi Onciul din **Prăjeşti** (comuna Traian, Bacău), de la Maftei, fiul lui Stonian din **Găneşti** (înglobat în oraşul Târgu Frumos, Iaşi), „a patra parte din satul **Dracsini** (Draxini, comuna Ghergheşti, Vaslui), cu tot venitul, şi din iazuri, ce se va alege”; / de la Iuraşco, fiul popii Gavril din **Găneşti**, con-

[1275] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 326, p. 321
[1276] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 343, p. 338

form zapisului de la Ursul din **Sireţăl** (comuna Sireţel, Iaşi), Statie negustor din târgul Iaşi, Gheorghe Boţul, Gavril Siminicianul, Ionaşco Bălici vătah, Ştefan Benchea şi mulţi alţii, cu „un cal bun şi o iapă bună şi un caragiu, preţuiţi la 40 ughi… a patra parte, tot din acel sat Dracsini, cu tot venitul şi cu parte din iazuri şi curătură şi cu loc de prisacă"; / de la Neculae, fiul lui Bălţatu fost pisar, cu 90 de zloţi bătuţu, conform zapisului de la Iuraşco Avram fost vornic, Ursu Vartic vornic, Andrei stolnicel şi Andonie din **Poliţeni** (Vadurile, comuna Iana, Vaslui), Ionaşco Bâtcovici, Ionaşco Zupcu, Gavriţa şi Constantin, „ocina fraţilor săi Gligorie şi Toader, ce se va alege din acest sat Dracsini, pentru că au vândut Toader şi Gligorie partea lui din **Lehăceni** (Lehancea, comuna Podul Turcului, Bacău)"[1277].

1645, iunie 20: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Iftimii vătav a arătat un zapis de mărturie de la Isac ureadnic de **Bârlad**, Racliş curtean, Iupul cupeţ, Ionaşco Băltag. Ursul aprod de **Zmiian** (sau Zmeieni, comuna Băcani, Vaslui), în care mărturisesc precum a fost cumpărat Dumitraşco Gheuca unele părţi de ocină din **Dragsini** (sau Drăxeni, comuna Gherghești, Vaslui), ce este pe pârâul Studeneş, în ţinutul Tutovii… care a fost cumpărat de la Oprina, sora Stanchii, şi de la alţi fraţi ai lui Stanchi, Dochia, Toader Bălţatul şi Nicolai, fecior Ursului pitar, toată partea lor, jumătate din acest sat. / Dar Iftimie a întors toţi banii lui Dumitraşco Gheuca, cât a fost dat el pentru acea parte, căci Iftimie a avut cealaltă jumătate de sat, dreaptă cumpărătură mai înainte… iar lui Dumitraşco Gheuca nu i s-a căzut lui să

[1277] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 348, pp. 342-344

cumpere dintr-acest sat, Dragsini, pentru că a cumpărat Iftimie, mai înainte, cealaltă jumătate de sat”[1278].

1647, iulie 20: Ispisoc de la Vasile Lupu voievod, după ce Iftmie vătag a arătat un zapis de mărturie de la Isac, ureadnic de Bârla, Racliş, căpian de curteni, Lupul negustor, Ionaşco Băltag, Ursul aprod de la **Zmiiani**, scriind cum a cumpărat Dumitraşco Gheuca câteva părţi de ocină din satul **Dragsini**, ce-i pe apa Studeneţ, în ţinutul Tutovii… de la Oprina, fata Stancăi, de la Odochia, Toader Bălţatul, şi de la Neculai fiul lui Ursul pitar… iar Iftimie a întors toţi banii lui Dumitraşco Gheuca, fiindcă a avut Iftimie cealaltă jumătate de sat dreaptă cumpărătură de mai înainte, iar Gheuca n-ar fi trebuit să cumpere în acel sat Dragsini, că a cumpărat Iftimie, mai înainte, cealaltă jumătate de sat. Şi a luat Dumitraşcuu Gheuca 75 galbeni ungureşti, câţi a dat, şi noi i-am întărit lui Iftimie vătag părţile de ocină din Dragsini care i se vor alege”[1279].

1687, august 21: Carte de împuternicire, dată de Constantin (Cantemir) voievod lui Constantin „spre aceea ca să fie volnic a-şi lua de-a zecea de pe ale lui drepte ocine şi moşii, ce le are în ţinutul Tutovei, din **Dracşeni**, din **Răteşti**, din **Corodeşti**, din **Mirceşti**, din **Ghergheşti** şi din **Huşi**, din gura Tutovei. Din pâinea mare şi din pâinea mică, şi din fânaţ, şi din pomet, şi din toate, după cum este obiceiul”[1280].

[1278] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 103, p. 88

[1279] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 210-214

[1280] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, IV, Bârlad 1924, doc. 79, p. 131

1753, iunie 1: Fostul mare şetrar Ion Racoviţă, fiul răposatului hatman Dumitraşco Racoviţă, vinde „fratelui meu cel mai mare, Radul Racoviţă vel vistiernic, drept 1.845 lei, toată partea mea de moşii de aici, din Moldova, anume **Fireştii** întreg şi cu toate casele şi namestiile de primprejur; **Părtenii**, cu heleşteu; **Sărata**, cu heleşteu; **Valea Ră** ce se zicea **Răii**, cu moară gata pe apa Vasluiului; părţile din **Tătărăni**; părţile din **Portari** şi din **Olari**; **Prigorceni**, sat întreg, cu heleşteu; părţile din **Ţigăneşti**; părţile din **Boţoae** şi din **Chihoae**; **Faurii**, sat întreg; un loc de prisacă din **Băicani**; parte din **Drăcşani**; satul din gura **Ocoalelor** din ţinutul Lăpuşna; 7 pogoane de vie la **Timerleani**”[1281].

DRAXINI

(„slobozia lui Dragşan”, comuna Bălușeni, Botoșani).

1644, iunie 26: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce „Băluța Dumitrășcoaie, cneaghina lui Dumitrașcu din **Draxini** (comuna Bălușeni, Botoșani), fiul lui Alexa șetrar, cu fiii lor Ionașco, Arsenie, Nastasia și Vasilca, și Axinia cu surorile ei Cârstina și Anghelina, fiicele Chielsiei, fata lui Dumitrașcu și a Băluței, și cneaghina Antemiia Isăceasa cu frații săi, fiii Ilenei, nepoții lui Alexa șetrar, și Anghelina Onigășoaie (văduva lui Oniga) și sora ei Anița, și frații lor Ștefan și Grigore,

[1281] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 128

și sora lor Chielsia, fiii Nastasiei, toți nepoți și strănepoți lui Alexa șetrar, s-au pârât, în mai multe rânduri, cu sătenii din satul nostru **Slobodzia Dracșanilor**, ce este în ocolul Botoșanilor, pentru o bucată de loc din hotarul satului Dragsini, din coada iazului nostru Drăgșani, dinspre apus, sub bucovină, pe pârâul Sitna, zicând slobodzienii cum locul acesta este al nostru, domnesc, și se ține către hotarul satului nostru Slobodzia. / Ia strănepoții lui Alexa șetrar așa au răspuns, precum, din zilele de demult, acest loc le este dreaptă ocină și dedină din hotarul satului lor, Dragsini; și au arătat și drese de întăritură de la Constantin Moghila voievod, în semne, și de la Alexandru voievod Iliașcovici. Iar pentru alte drese mai vechi, ei au zis că s-au pierdut din pricina răufăcătorilor, când i-au bătut și i-au muncit în zilele altor domni, iar acest ispisoc de la Constantin Moghila voievod l-au găsit în urma tâlharilor rupt și stricat, și au arătat și o scrisoare de mărturie de la Pătrașco mare logofăt, când a fost ureadnic de Botoșani, în zilele lui Eremia voievod, care scrisoare ei au găsit-o în urma tâlharilor, scriind și mărturisind cum și atunci au avut judecată slobodzienii înaintea lui Eremia voievod și a trimis pe Pătrașco ureadnic de Botoșani să le hotărască după dreptate, fără fățărnicie. Iar el a strâns oameni și le-a hotărât cu dreptate, pentru că atunci s-a întâmplat un om bătrân, care a știut altă pâră, când s-au pârât Dragsinii cu Slobodzienii, în zilele lui Petru voievod cel Bătrân (Rareș), și a jurat pe sufletul său pentru acel loc, precum este din hotarul Draxini și pe aceleași semne a scris de la sine Pătrașco ureadnic acea scrisoare de mărturie... / Pentru aceea, domnia mea am lăsat pe aceleași semne, pe unde le-a hotărât Pătrașco logofăt... / După aceea, slobodzienii

iarăși au ridicat pâră, zicând cum au asuprire dinspre hotarul satului Dragsini... și iarăși am trimis carte lui Grigorie fost postelnic, ureadnic de Botoșani... și iarăși a strâns oameni buni și le-a hotărât pe aceleași semne ale lui Pătrașco logofăt; și așa au aflat cu sufletele lor **hotarul satului Dragsini**, din partea de jos: dinspre răsărit în zăpodie, dinspre seliștea **Rădeni**, de acolo drept la coada heleșteului Drăgșanilor, în valea Ciorenilor și la podul peste acea vale, de acolo la deal, unde merge valea în pădure, de acolo hotarul lor în pădure până la Miletin. Acesta este tot hotarul din partea de jos. / După aceea a venit Andronic Saca și a pârât pe nepoții și strănepoții lui Alexa șetrar, pentru o bucată de loc din același sat Dragsini, din partea de sus, dinspre hotarul satului **Liești**, și a arătat Andronic Saca un ispisoc de la Eremia voievod, scriind de jeluirea cum au pierdut dresele pe care ei le-au avut, pentru o moarte de om, pe care au plătit-o pentru acel loc. Și am aflat precum acel ispisoc nu este adevărat, dar i-am făcut carte lui Tudosie Udrea și a strâns oameni buni și a cercetat **hotarul din partea de sus** și astfel au aflat dinspre hotarul satului Liești: de la un deal ce se cheamă Oușor, drept la locul pe din sus de rediul Voronii, până la capătul prelucăi lui Giurgea, de acolo drumul până la capătul Dumbravei, unde merge drumul la Podul Lung și la Podul lui Pârlea și la Chicere, până la capătul de sus al poienii, unde întorc plugurile în valea Cobâlei, și valea mai sus, până la capătul de jos al Trestioarei, de acolo drumul până la iezer. Acesta este tot hotarul. / Pentru aceea, slobodzienii din Drăgșani au rămas din partea de jos, iar Andronic Saca cu răzeșii săi a rămas din partea din sus”[1282].

1282 AȘSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol.

1690, decembrie 31: Ispisoc de la Constantin Cantemir voievod, în care mărturiseşte cum, „în veleatul **1687** (7195), fiind ţara slabă, în urma domniei lui Dumitraşcu Vodă, cu de toate neputinţele biruită, dinspre parte de sus tâlharii prin toată ţara străbăteau, de stricau până şi sfintele mănăstiri de la munte, ce erau făcute cu mari cheltuieli şi cu osârdie mare de răposaţii Domni ce au fost de la acest pământ. De răutăţile lor, rămas-a pustie şi, fiind mare foamete în toată ţara şi de la stăpânii noştri turci şi tătari cerşindu-ne obiceiurile lor, şi noi, cu toţi locuitorii ţării, nevoiţi şi siliţi să ne putem chivernisi, să mai lupte această săracă de ţară şi alţi bieţi locuitori, şi ţinând şi slujitori de apărare cu mare cheltuială, şi fiind şi ţara înspăimântată într-acea vreme. / Din sus de tâlhari, dinspre Soroca şi Orhei, cazaci; ţara din jos, de tătari, şi fiind şi ţara rămasă puţină, nevoile ne cuprinseseră şi nu puteam birui a le plini, că ne trebuia sumă de bani multă. / Fiind Iorache Ruset mare vistiernic, aşezat cu noi într-acest pământ… fără voia dumisale i-am luat, la acea grea nevoie a ţării, 15.000 lei, care fac 30 pungi cu bani, de i-am dat la trebuinţele ţării, precum scriu catastihele visteriei… şi trăgând greul şi nevoile acestei ţări alături cu noi, datu-i-am numai 2.000 lei din camara şi 1.000 lei din ţară… / Şi am dat dumisale, drept 9.000 lei, satul **Drăgşanii**, cu vecini şi cu heleşteul cel mare, şi cu vaduri de moară pe apa Sitnei, ce este în ocolul Botoşănilor, în ţinutul Hârlăului, şi satul **Şcheia** pe Siret, ce a fost târg, în ţinutul Romanului, cu tot venitul şi cu tot hotarul, cu pod peste apa Siretului, care aceste două sate sunt drepte domneşti, care s-au socotit şi **Şcheia** drept 3.000 lei, osebit de ocinile locuitorilor acestei ţări, şi mărturisiră

XXVII, Bucureşti 2005, doc. 358, pp. 345-349

boierii şi toţi locuitorii pentru acest sat, **Slobozia lui Dragşan**, cum, în zilele lui Iliaş vodă, l-a fost dat lui Ursachi vistiernic danie, cu zapis, fiindu-i fin de cununie, neştiind rândul ţării, fiind Domn străin… Iar ursachi nici în zilele lui Iliaş vodă nu a ţinut acel sat, nici în două rânduri, când a fost Duca vodă Domn, nici la Ştefan vodă Petriceicu n-a ţinut, nici la Dumitraşcu vodă, nici la Antonie Ruset vodă nu se afla să fi ţinut satul **Slobozia lui Drăgşan**… / Deci am socotit să fie acea moşie domnească pentru folosul ţării"[1283].

1774, iunie 10: Satul **Dracşanul** şi **Dracsinii**, ţinutul Botoşani, ocolul Târgului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1284]**: Toată suma caselor**: **80**. Scădere rufeturile 22: 2 popi / 1 dascăl / 1 volintir / 12 scutelnici / 6 ţigani. / Rămân birnici 58. / **Birnicii**: Lupul Dărângă, vornic / Pintelei, vătăman / Tănase Crudul / Toader sin (fiu) Hopul /Aftănachi sin Tomii / Toma cel Bătrân / George Cojescul / Neculai Băjan / Nechita Băjan / Miron Cojescul / Costandin Bălan / Vasile Bejan / Dinul / Toma Andon / Iftimi Vicol / Sava Belici / Ioniţă Belici / Agapi, olar / Vasile Suhan / David / Ştefan Cucoş / Vasile sin Vicol / Toader, crav / Sava sin Pintelei / Neculai Radul / Petre / Toader, şelar / Acsinte, olar / Nistor Surdul / Ostahi sin (fiu) Pricopi / Iacob, rotar / Vasile, prisăcar / Vasile Baltă / George Barnia / Nistor Ţurcan / Vasile Budăiu / Grigoraş Boştoc / Ignat, văcar / Gavril Strătian / Vasile Colbul / Toader Colbul / Costandin Colbul / Necula Negrul / Hoiniag / Ion Negrul / Ilie / Vasile Joroble / George, rusul / Ion Ţurcanul / Toader Mărdare /

[1283] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XI, Iassi 1889, pp. 212-215
[1284] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 195, 196

Ursul Ţipău / Acsinte / Ion Ghileţchi / Carpu sin diaconiţii / George Gavrilaşcu / Anton zet (al) funariul / Pricop brat (frate) Iacob. // **Rufeturi**: Popa Ştefan / Popa Toader / Vasile, dascăl / Ursul Bulboacă, volintir cu salvogvardie / Ursul Buga, scutelnicul domniei sale paharnicului Iordache Balşe / Ion, scultelnic, tij (la fel) / Ilie, morar, tij / George Popăscul, tij / Ion sin Cucoş, tij / Ion, plugar, tij / Tănase Almaţ, tij / Dumitru, tij / Andrei, plugar, tij / Ifrim, prisăcar, tij / Pricopi, prisăcar, tij / Timofti, prisăcar, tij / Gavril, jude, ţigan / Onică, căldărar, ţigan / Toader, ţigan / Simion, herar, ţigan / Ştefan, herar, ţigan / Ursul brat (frate) lui, ţigan.

DREPCĂUŢI

(Zaluceni, în Drepcăuţi, comuna Drepcăuţi,
raionul Briceni, județul Edineț, Moldova).

1635, aprilie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ponici din **Rogăşăşti** (Rogojeşti, comuna Mihăileni, Botoşani) „şi altor oameni din sământa lor”, care primesc uric pentru „un sat, **Socruzenii** (Socrujeni, comuna Gorbăneşti, Botoşani), şi alt sa, **Bisăricanii** (Bisericani, comuna Cuhneşti, raionul Glodeni, Moldova), şi altă jumătate de sat, **Zalocenii** (Zaluceni, în Drepcăuţi, comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova), şi **Sfetcoţii** (Sfetcăuţi, înglobat în Trinca, comuna Trinca, raionul Edineţ, Moldova), şi jumătate de sat de **Hriţeni** (raionul Edineţ, Moldova), şi un sat **Vlădeni** (înglobat în Mihăileni, comuna Mihăileni, Botoşani)… Aşijderi, jupâ-

nesei Milintienii, fetei lui Tuduram, nepoată lui Ponici, un sat **Hilisău** (Şilişeu, comuna Pomârla, Botoşani), la ţinutul Dorohoiului"[1285].

1644, martie 18: Gheorghe, feciorul lui Ionașco Mironescu și al Gahiței vinde lui Toderașco logofătul cel mare „a treia parte de sat de **Drevcăuți** (Drepcăuți, comuna Drepcăuți, județul Edineț, Moldova) pe Prut, în ținutul Hotinului"[1286].

1646, iunie 17: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Dumitraşco şi Andronic Badiul, să meargă, să aleagă „hotarul **Zalucenilor** (comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova, şi NU Zăluceni, comuna Târgul Vertiujeni, raionul Camenca, Moldova, ca în Index) dinspre **Derecăuţi** (Drevcăuţi sau Drepcăuţi, comuna Drepcăuţi, raionul Briceni, Moldova), pe unde vor şti oamenii buni, şi veţi face şi scrisoare cum veţi găsi cu dreptul"[1287].

1904: „**Drepcăuţi**, sat în judeţul Hotin, pe şoseaua dintre Lipcani şi Noua Suliţă, între Prut şi linia căii ferate Mohilău-Noua Suliţă, la 5 km de târguşorul Lipcani. Face parte din volosti Lipcani. Are 226 case, cu o populaţie de 1.263 suflete; o biserică; 290 vite mari cornute; 96 cai"[1288].

[1285] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 105, p. 143

[1286] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 258, p. 234

[1287] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 407, p. 349

[1288] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90

DRINJEŞTI

(Drângei, azi Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi).

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Di-

măceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai, fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1289].

[1289] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

DRISLEA

(fostul sat Drislive, azi Drislea,
comuna Truşeşti, Botoşani).

1635, iulie 1: Zapisul Pătraşco Başotă, mare logofăt, prin care mărturiseşte cum a venit înaintea lui Pătraşco Stănilă, nepotul Bratei şi a vândut „a patra parte din **Drisleve** Tomei sulgerului ceului mare, drept 10 galbeni”[1290].

1667, martie 9: Urmaşii marelui vornic Toma Cantacuzino împart între ei satele moştenite, „şi s-a venit lui Ion (Racoviţă) paharnicul şi femeii lui Nastasia, fata Tomii vornicul: **Sârbii**, sat întreg, cu heleşteu şi cu mori la ţinutul Dorohoiului, **Bălteanii**, sat întreg cu mori, la ţinutul Vasluiului, **Clocuşna**, sat întreg la ţinutul Hotinului, **Hulubeştii**, sat înteg, la ţinutul Tecuciului, **Pănceştii**, sat întreg la ţinutul Iaşilor, jumătate de sat **Vitrianca**, la ţinutul Hotinului, jumătare de sal **Volniceni** la ţinutul Orheiului, a treia parte din satul **Costeşti**, cu mori, la ţinutul Romanului, a treia parte din **Popenţiani**, la ţinutul Iaşilor, **Clucereşti**, selişte întreagă, la ţinutul Dorohoiului, mai bine de jumătate din seliştea **Iteşti**, la ţinutul Dorohoiului, **Jărdeani**, selişte întreagă, la Dorohoi, părţile din **Drislive** ce se vor alege, la Dorohoi, părţi din **Dăneşti** şi din **Bozianii**, ce se vor alege, la Dorohoi,

---

[1290] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 153, p. 190

părţile din **Jugani**, la Dorohoi, cât se vor alege, părţile din **Branişteari**, cât se vor alege, la Dorohoi, patru fălci de vie la Piscup, la **Cotnar**, două fălci în Mândrul, la Cotnar, patru fălci şi trei fârtae la Cotnar, în Laslău, două fălci şi 20 prăjini la Iaşi, în valea Irimiei”[1291].

DRISLICENI

(sau Drăsliceni, Orhei, Moldova).

1709, mai 1: Iftode, feciorul Stăviloaei de **Highidiş**, nepoata fetei lui Bulhat de **Drăsliceni**, dăruieşte serdarului Darie Donici „moşia din satul Drăsliceni, partea mâne-mi Stăviloae, ce se va alege din bătrânul lui Bulhat… / Şi când am dăruit, prilejitu-s-au Vârlan de **Sferja** biv (fost) vel (mare) armaş, Gavril Goia de **Drăguşani** şi alţi oameni buni”[1292].

1709, septembrie 6: Lupaşco, feciorul lui Baci de **Sireţi**, dăruieşte serdarului Darie Donici „o parte de loc din partea de jos din satul **Măgdiceşti**, din bătrânul Erhan cât se va alege partea mea de pe mâne-mea Anisia, fata lui Ştirbei din **Drisliceani**”[1293].

1710, mai: Lupaşco de **Drisliceni**, „cumpărând un cal de la Constantin, feciorul Năstasii de **Păşcani**, drept 5

[1291] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 93

[1292] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 126, p. 151

[1293] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 127, pp. 151, 152

lei, iar Mihălachi, feciorul Gaftonii, aflând calul la mine, a zis că este al lui şi la dat vărului său Constantin, să se ţie cu dânsul, iar nu să-l vândă. Deci ne-au socotit oameni buni de vreme că este calul lui şi fiind Constantin dosit să întoarcă banii, să-şi ia calul. Ci, neavând el banii să mi-i dea, mi-a dat partea lui din satul Păşcani, toată partea mâne-sa Nastasia, însă, netrebuindu-mi mie moşie şi trebuindu-mi banii, eu i-am pus zi ca să aducă banii, să-şi ia zapisul el de moşie, iar el la zi n-a mai venit, ci, văzând eu că nu mai vine, am vândut şi eu această parte de moşie lui Darie Donici serdarul, drept acei bani, şi i-am dat dumisale şi zapisul de la Mihălachi… Şi la acest zapis al meu s-au întâmplat preotul Timuş, Enachii şi Drăhuş de **Steţcani**, Maftei Niţul şi Negoiţă de **Micleşti** şi alţii”[1294].

1727, iulie 11: Porunca dată de Grigore Ghica voievod serdar Lupul Gheuca să cerceteze pricina dintre Aftonie Băţ cu Lupaşco şi alţi răzeşi de-au lui, „zicând că el are moşie în **Măgdiceşti** şi-n **Brislişeni** (corect Drisliceni sau Drăsliceni), ce-s la ţinutul Orheiului, pe Ichil, şi acum Lupaşco şi alţi răzeşi ai lui îi fac strâmbătate şi vor să-i împresoare partea lui de moşie. Şi a arătat Aftonie Băţ o carte gospod şi o mărturie de la oameni buni… că este moşinaş la acele părţi de loc. / Deci să mergi acolo, să strângi oameni buni, să-şi scoată dresele şi zapisele, cine va fi având, şi să le iei seamă pe amănuntul şi cu bună dreptate”[1295].

1904: „**Dresliceni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Siret, aşezat în valea Tişeva. Are 176 case, cu o populaţie

[1294] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 176, pp. 168, 169
[1295] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 141, pp. 165, 166

de 847 suflete de români răzeşi, care posedă 604 deseatini pământ; o şcoală rurală cu o clasă, unde se învaţă ruseşte. Răzeşii păstrează hrisoave de-ale lui Grigore Ghica, de la 1765, şi de-ale lui Ion Theodor Vodă, de la 1759”[1296].

DRISLIVE

(înglobat în Sârbi, comuna Vlăsineşti, Botoşani).

1635, iulie 1: Zapisul Pătraşco Başotă, mare logofăt, prin care mărturiseşte cum a venit înaintea lui Pătraşco Stănilă, nepotul Bratei şi a vândut „a patra parte din **Drisleve** Tomei sulgerului ceului mare, drept 10 galbeni”[1297].

1636, februarie 7: Întărit de Vasile Lupu voievod sulgerului Toma, care cumpără, cu 10 ughi galbeni, de la Pătraşco Stănilă, fiul lui Ţopa, nepotul Bratei, „a patra parte din satul **Drisleve** (Drislive, înglobat în Sârbi, comuna Vlăsineşti, Botoşani), care este în ţinutul Dorohoiului, din vatra satului, şi din câmp, şi din pădure, şi din iaz, şi din tot venitul”[1298].

1638, august 14: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui stolnic Toma, care primeşte pentru cumpărăturile socrului său Miron, fost clucer, adică „o parte de ocină

[1296] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90

[1297] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 153, p. 190

[1298] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 328, pp. 372, 373

din satul **Drislive** (înglobat în Sârbi, comuna Vlăsineşti, Botoşani), ce este în ţinutul Dorohoi, a treia parte din a treia parte, cumpărată de Miron clucer de la Toma, Mărica şi Axana, nepoţii săi, de la Cârstian, fiul lui Tetiu, şi de la Vicol şi Ileana, fiii lui Simion Tetiul. / Şi iarăşi, a patra parte din a treia parte şi iarăşi, din această parte, a cincea parte din a treia parte din jumătate, cumpărată de la Frăţiian şi de la fraţii săi, şi partea Drumanei, a Aftoniei şi a lui Anton, cu fraţii lui. / Şi iarăşi, a cumpărat de la Zoica, fiica popii Tudoran, de la nepotul său Gheorghe, de la Măricuţa, fata Chiciorei, a patra parte din a treie parte, şi au ales partea Budasei pe acea parte dinspre Başeu"[1299].

1667, iunie 26: Porunca dată de Iliaş Alexandru voievod fostului vornic Constantin şi lui Constantin din Sârbi, după ce „s-au pârât de faţă toţi răzeşii din **Borăle** cum nu se pot ei tocmi; deci am pus pe Solomon Bârlădeanul, logofătul cel mare, de le-a luat seama pe drese cine ne-a avut şi s-a făcut lor izvod, iscălit de logofăt; / pentru aceea, să mergeţi acolo, să strângeţi oameni buni şi să socotiţi acei răzeşi cum scrie izvodul, să şi meargă fiecare la bătrânul său… şi să stâlpiţi, să-şi ştie cine cât va ţine. / Aşijderi, pentru un bătrân, ce-a cumpărat Nica de la Zavul, deci pe jumătate de bătrân i-a întors Andreica banii Nicăi, iar jumătate de bătrân li s-a pus zi, din Sinpetriu într-o săptămână, să întoarcă din rudele Nicăi care vor fi, şi dacă vor da banii la zi, să împartă şi acea jumătate de bătrân… / aşijderi, şi nişte părţi ce au în

---

[1299] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 441, pp. 419-421

Drisleve şi în **Jevertiani** să le socotiţi pe drese ce vor avea"[1300].

DRISLOVCA

(comuna Jabca, raionul Floreşti, Moldova).

1491, februarie 26: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Purece spătar, Ivanco Tolocico şi Oliuşa şi nepoţilor lor de frate, Danciul şi Petriman, fiii lui Ivanco gumelnic, şi nepoţilor lor de soră, Mihăilaş şi Copaci, fiii Vasilisei, care cumpăraseră, cu 150 zloţi tătăreşti, de la fraţii Stanciul Stărostescu, Ivanco şi Isaico, fiii lui Fedca Stărostescu, nepoţii lui Mihul Starostici şi ai lui Giurgiu de la Frătăuţi, „două sate pe Nistru, unul anume Drislivoe, iar celălalt unde a fost Nosco (Noscova, comuna Jabca)… Şi iarăşi, în acelaşi ceas… Ivanco Tolocico a vândut a cincea parte din cele două sate, Drislivoe şi unde a fost Nosco… fratelui său, pan Purece spătar, pentru 30 de zloţi tătăreşti"[1301]. Hotarul, din veac.

1300 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 70

1301 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 91, pp. 182-184

DROJDENI

(Lăpuşna, Moldova).

1766: Ispisoc de judecată de la Divanul lui Grigore Ghica voievod asupra pricinii dintre Sofronia, femei lui Toader Darie, fratele lui Vasilache şi nepoţii lor – Dărieştii, cu Ursache fecior Izbaşii, Constandin Tânburi şi Constandin Bucuţă – Izbăşeştii, „pentru aceste două selişti, anume **Călimăneştii** şi **Măndoaia**, peste Prut, pe Nirnova ot ţinutul Lăpuşnei, care moşii se hătărăsc alături, pe din jos, cu **Căţelenii**, moşia rposatului Sandul Sturza, ce-i este cumpărătură de la neamul Dărieştilor, iar pe din sus se hotărăsc cu **Mărinişul**, moşia vornicului Constandin Rosăt, iar în capetele dinspre răsărit, peste Nărnova, cu **Drojdenii** şi cu **Şişcanii** Izbăşeştilor, care împresură aceste două moşii, Călimăneştii şi Măndăoaia, ale Darieştilor, pentru care pricină, la văletul 7254 (1746), iunie 12, au avut ei şi judecată la răposatul logofăt Sandul Sturza şi li s-a rânduit acolo pe Simion Cheşco uricarul, fiind faţă şi Izbăşeştii, şi Dărieştii, şi Izbăşeştii nici o scrisoare sau dovadă n-au avut, cu numai cu gurile lor trăgeau acele două moşii de peste Nârnopva, Cplimăneştii şi Măndăoanii, c-ar fi de moşiile lor Drojdeşii şi Şişcani, dar negăsind nici oameni jurători, nici Izbăşeştii n-au vrut să jure, s-au lăsat ei în cu voia lor judecăţii, să stăpânească Dărieştii acele două selişti de pe Nârnova, pe hotarnica lui Simion Cheşco… hotărâtură în 23 ani au stăpânit şi o parte de şi alta moşiile lor, iar anul trecut, sculându-se Izbăşeştii cu împresurarea asupra celor două moşii au mers cu carte gospod (domnească)

hotarnic Tudori Lupul, vornic de poartă, şi a hotărât moşiile, aflându-se dreptatea Dărieştilor, iar acei Izbăşeşti acolositori hotarnicei… / Deci, acolisitorii s-au dat rămaşi”[1302].

1904: „**Drojdieni**, sat în judeţul Chişinău, volosti Bujora, aşezat în valea Budăi, aproape de gura ei. Are 43 case, cu o populaţie de 497 suflete; 311 vite mari. Locuitorii, ţărani români, posedă pământ de împroprietărire 64 deseatini, iar proprietara Marie von Holdbach are 1.100 deseatini”[1303].

DROJDEŞTI

(pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Lazovsk, Moldova).

1588, august 20: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod hatmanului Andrei Ghetman, pârcălab de Suceava, care primeşte danie şi miluire domnească „un sat, anume **Zovadinele** (Zăvădeni, ocolul scutăriei domneşti pe Răut, inclus în Alexandreni, raionul Lazovsk[1304], Moldova), ce-i în ţinutul Sorocii, pe apa Răutului şi cu loc de moară pe apa Răutului, care a fost drept domnesc… / Iar într-aceasta s-au sculat unele sate, anume

---

[1302] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 184, pp. 215, 216
[1303] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90
[1304] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 285

Budăeşti (pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1305], Moldova) şi **Heciul** (pe Răut, în hotar cu Zăvădeni, raionul Lazovsk[1306], Moldova), şi alte sate ce sunt în jurul **Zăvădenilor** şi s-au tânguit şi-au cerut loru-şi hotarnic pe Danciul fost pârcălab, ca să hotărască lor dinspre satul **Zăvadine**, însă cum le-a hotărât Danciul nu s-au mulţumit, ci au cerut alt hotarnic, pe Cohană spătar… care a strâns oameni buni şi a început a hotărî şi a pune stâlpi; / întâiul hotar se începe în movila cea mare, mai sus de Cheldea; de acolo, alt stâlp, mai în jos de fântâna Bobenilor, în pisc, şi alt stâlp în movila Bobenilor, în vârful Aluneilor; de acolo, alt stâlp, unde se întâlnește hotarul satului Zăvădinilor cu hotarul **satului lui Belici vatag** (Beliceni, raionul Lazovsk[1307], Moldova), în vârful Sângereilor; de acolo, drept în jos, unde se unesc văile ce vin din țarina Bobeanilor, dinspre Soloneț, iar de acolo la movila unde este vârful Odăilor, dinspre Soloneț; iar de acolo, peste valea Niceștilor, în pisc, iar de acolo, în vârful rediului Florii, în marginea drumului ce merge la deal; iar de acolo, drept în vârful dealului, la obârșia Bârsanei, iar de acolo, drept în movila lui Ivașcu, ce-i în vârful Vârtopului, iar de acolo, stâlp în marginea salului **Schindireștilor** (pe Răut, lângă Zavedeni, raionul Lazovsk[1308], Moldova), iar de acolo, la gura Coboltei, dinspre alte laturi, pe unde din veac a îmblat. / Iar satul

---

[1305] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 45
[1306] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 120
[1307] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30
[1308] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 226

Budăeştii nu s-a ţinut nici cu acest hotar, ci iarăși a venit cu pâră înaintea noastră. / Deci noi am cercetat din nou de rândul celui sat **Zăvădeni** și de hotarul lui, pe unde a ținut; deci astfel am aflat cum acel sat Zavadinile a fost **scutărie domnească, făcută de Alexandru (Lăpuşneanu) voievod**; și atunci când a stat acolo scutărie, s-au fost risipit toate satele, câte au fost pe Răut și pe îmbe laturile Răutului, până la **Nemțeni** (pe Răut, lângă Zăvedeni, la gura Căinari, raionul Floreşti[1309], Moldova), și a fost hotarul salului Zăvădinilor valea până la Nemțeni și până la gura Căinarului, iar din sus, cât a putut cuprinde, căci mai în sus de Zăvadini a fost loc pustiu. Iar celor sale, ce s-au fost risipit, Alexandru Vodă le-a fost dat loc pentru loc, și le-a dat, pentru satul **Ileceștii**, **Visterniceni**, și pentru satul **Joldeștii**, tot în Visterniceni (pe Răut, lângă Gura Camenca, raionul Floreşti[1310], Moldova) iar pentru **Prajilele** (Prajila), satul **Goeneștii** (pe Răut, raionul Floreşti[1311], Moldova) pe Răut, iar pentru **Coluneștii** (pe Răut, lângă Zăvedeni, raionul Lazovsk[1312], Moldova), satul **Bursuceanii** (pe Căinari, raionul Floreşti[1313], Moldova), iar pentru **Drojdiești** (pe Răut, lângă Alexandreni,

[1309] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 175
[1310] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 278
[1311] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 112
[1312] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 65
[1313] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 47

raionul Lazovsk[1314], Moldova) datu-le-a lor între Trifan și între Miron, ce-s pe Căinar; iar pentru Nemțeni datu-le-a în fata Coziilor și mai sus de Coșciug, iar pentru **Mărculești** (pe Răut, raionul Floreşti[1315], Moldova)**,** alți Mărculești pe Camănca, iar pentru **Prideani** (pe Răut, lângă gura Căinari, raionul Floreşti[1316], Moldova) datu-le-a lor în jos **Hărceni** pe Răut, iar pentru **Begeni** (Bejeni pe Răut, lângă Alexandreni, raionul Bălţi[1317], Moldova) alți Begeni, ce-s pe Căinar, iar pentru **Căinărești** dat-a lor în jos de gura Bololei, unde se numește la **Știuca**; iar pentru **Putinești** dat-a lor, în jos de gura Bursucilor, și mai sus de Bursuceani; iar pentru satul **Budăeștii** și **Țiplicеștii** și **Puiceștii** și **Vădurenii** și unde se numește la Oprea, acele sale n-au fost din veac, ci s-au așezat după moartea lui Alexandru (Lăpuşneanu) vodă și după Bogdan voievod, și după risipirea scutăriei. Iar cele sale de mai sus scrise, cât timp a stat acolo scutărie, așezată în acele sate, toate s-au mutat pe unde le-a fost dat lor; iar după Alexandru voievod fost-a mult amestec pe toată țara noastră; și în acel amestec, toate acele de mai sus scrise sate cu jelanie s-au întors fiecare la ale sale locuri, şi le-au fost ţiituri, moșii şi danii; şi le-a fost dat lor Alexandru vodă. / Pentru aceea, domnia mea, văzând atâta jelanie a lor, iarăși am luat acele sate, care sunt scrise mai sus, toate și am miluit domnia mea cu acele sate iarăși pe hatmanul Andrei

---

[1314] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 89
[1315] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 157
[1316] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 202
[1317] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 30

Ghetman și pârcălab Sucevei, pentru a lui slujbă ce a slujit domniei mele, și țării domniei mele, când au venit acei tâlhari cazaci asupra domniei mele și asupra țării domniei mele; alta pentru că a dat domniei mele și 55.000 aspri, în treaba și în sarcina țării domniei mele"[1318].

DRUGI

(pe Elan, lângă Murgeni, Vaslui).

1528, martie 28: Întărit de Petru (Rareş) voievod fraţilor Vrabie, Negrul şi Maria, feciorii Ilincăi, care primesc ispisoc pentru „a treia parte din **Hrăniceni** de pe Elan, partea din sus… / şi alt ispisoc, prin care întăreşte stăpânirea fraţilor Barta, Bene, Magda, Neacşa, Preuteasa şi Magdalena, feciorii Siminei, şi seminţiei lor Neagra, Capotă, Dumşa, Paraschiva şi Doica, feciorii Stanei, nepoţii Creţei de pe Elan, pe ale lor drepte moşii **Drugii, Murgenii, Bărsăneşti** şi **Creţeşti**; iar hotarele acestor sate să fie precum au îmblat din veac"[1319].

[1318] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 46-55

[1319] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 178, 179

DRUJENI

(sau Cobolta pe Drujinca, raionul Leova, Moldova).

1635, martie 27: Întărit de Vasile Lupu voievod mănăstirii Sfântul Sava din Iaşi, care primeşte uric pentru „satul **Gurbăneştii** (lângă Hănăsenii Noi, raionul Leova, Moldova), unde este **Târgul Sărăţii** (adică satul Gurbăneşti), mai sus de gura Sărăţii, cu vad de mori la Prut şi cu mori gata şi cu o bucată de pământ din hotarul **Alboteştilor** (raionul Leova, Moldova), loc pentru un sat la dura Sărăţii, care este în ţinutul Chigheciului, şi de asemenea satul **Drujeni** (raionul Leova, Moldova), pe râul Prut, şi **Budeştii** (raionul Leova, Moldova), şi **Furteştii** (comuna Vetrişoaia, Vaslui), şi **Vlăşineştii** (raionul Leova, Moldova), în acelaşi ţinut al Chigheciului, şi de asemenea **Stolniceni** (comuna Cioropcani, raionul Ungheni, Moldova), pe Gârlă, şi cu loc de iazuri, şi Gârla şi cu pricuturile sale **Stroicenii** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova) şi **Vlăşineasa** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi alt pricut, care se numeşte **Scumpia** (cătun al satului Stolniceni, raionul Făleşti, Moldova), şi satul **Şetrărenii** (azi Stejari, comuna Ţigănaşi, Iaşi), care este în ţinutul Iaşilor, şi de asemenea satul **Gligenii** (Hlijeni, comuna Hlijeni, raionul Şoldăneşti, Moldova), care este în ţinutul Sorocii, care acele sate fuseseră drepte ocini şi cumpărături ale răposatului

Enache postelnic, iar când a murit a dat şi a miluit acea sfântă mănăstire”[1320].

1692: „Izvod de moșii ce avem de pe moșii (bunicii) noștri, și anume de pe tatăl nostru Istrate Caroian și de pe mama noastră Soltana de Pistrueni, de pe Răut, ce avem de pe strămoșul nostru de Pistrueni, ce a fost vistiernic mare, a opta parte din sat din **Pistrueni**, sat întreg, cu amândouă fețele Răutului, partea Rusoii, a fetei Pistruiului, și a opta parte din **Ciolănești**, cu a patra parte din jumătate de sat din **Coșniță**, de pe Ciorna, și a opta parte din jumătate de sat, din sat, partea din jos, din **Crimenciuc**, ce-i în țărmurile Nistrului, și a opta parte din **Olișcani**, ce este în olatul Ciornii, iară partea din jos, și a opta parte din a patra parte din sat din **Suruceni**, de pe Ișnovăți, din parte din jos, și a opta parte din jumătate din sat **Divice** pe Bâc, și a opta parte; aceste sate îmblă în opt părți și ne sunt ocină, moșii, de pe strămoșul nostru Pistruiul vistiernicul. / Și strămoșul nostru Rusul are a patra parte din **Mihălașa**, partea lui Istrate Caroean cu frații săi, cine va fi din Iurculeasă și din Săvușcesă și din Derenoi, și a patra parte de sat din **Piscani**, și a patra parte din sat din **Sămășcani**, partea din jos și iazul din mijloc, cu sălci multe. Aceste părți și ocine sunt de pe strămoșul nostru, de pe Rusul. / Moșie și ocină ce mai avem de pe strămoșul nostru, de pe Ioan Caroeanu, și satul **Crăciuneștii**, sat întreg, ce sunt pe Ciulucu cel mare. Așijderi, un sat întreg, ce se cheamă **Scârnăvii**, ce sunt alăture cu **Crăciuneștii din sus**, cu frații săi, cine va fi din popa Ciui, din Tribăș, din Niță, din popa Taos și din Istrate Caroean, ce ne sunt părți și ocini, ne sunt de pe

[1320] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 76, pp. 92-95

Ioan Caroianu, strămoșul nostru, și din jumătate de sat din **Năpădeni**, a cincea parte, partea lui Istrate Caroian, fără de alți frați, din partea din sus, iară din partea din jos tij (la fel) din Năpădeni, parte lui Cotârlă, ce-i cumpărată din Andrieș și de mătușa noastră Lupa, fata Prăbăș, 300 ughi (ducaţi ungureşti) a dat când prada lui Vasile vodă, de a răscumpărat cumpărăturile, a patra parte a lui Istrate Caroian și din jumătate de sat din **Fântâne** a patra parte a lui Istrate Caroian. Aceste părți și ocini sunt de pe strămoșul nostru Ioan Caroian moșii. / Și ocina ce avem de pe strămoșul nostru Coromă Lașcul, jumătate de sat de **Drujăni**, ce să cheamă **Cobolta** de Drujinca, și se împarte cu Hășdienii în două și din țărmurile Drujălii, ce se împart în două la Roșestii și cu Scutăreștii, și din jumătate de sat din **Titieană** de pe Dele, a şasea parte, parte Andrăchii, fără de alți frați, frații Andrăchii după Geantaonul"[1321].

1904: „**Drujmeni**, sat în judeţul Bălţi, aşezat în valea Prutului, la gura văii Şovăţului, pe ţărmul stâng al râuleţului Camenca. Are 45 de case, cu o populaţie de 589 suflete. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 403 deseatini. Proprietarul Mateeff are 619 deseatini"[1322].

[1321] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 115, pp. 136, 137

[1322] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 90

DRUJEŞTI

(satul fiului lui Drajan, comuna Băcani, Vaslui).

1436, mai 13: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Mihail Stângaciu, care primeşte uric pentru „satele anume: pe Bogdana, **unde este Balan şi fiul lui Drajan**, şi, pe Smila, seliştea lui Roşca, şi chilia lui Manasie, şi, pe Iubana, Suseni, şi, Chegheci, locurile din pustie mai jos de Prun, la Fântâna Peducelului şi, mai jos, la Fântâna Mare, şi, pe Jeravăţ, seliştea Fundeştilor, între popa Mircea şi Petru Lungul, şi, pe Bârlad, un loc între Leurinţ şi Bâcsăneşti, şi, mai sus, Iapa, unde se unesc trei văi, un loc de pustie… Iar hotarele acestor sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac. Iar hotarul pustiei să fie cât vor putea să folosească destul patru sate”[1323].

DRUJEŞTI

(sat pe Bârlad, comuna Băcani, Vaslui).

1626, octombrie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod medelnicerului Simion Gheuca, care primeşte carte spre „a ţinea şi a opri a sa dreaptă ocină de la sat de **Portăreşti** (sat lângă Drujeşti, Vaslui), cât ţine acel loc

[1323] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 154, pp. 211, 212

pentru Portăreşti, şi pentru **Drujeşti** (sat pe Bârlad, Vaslui) în mijlocul locului, cum spune şi uricul târgului. / Şi odaia lui Crăciun, ce este pe locul lui, să aibă a-i pune zi să o mute de acolo. Iar de nu o va muta, să aibă a o risipi”[1324].

1900: „**Drujeşti**, sat în judeţul Tutova, plasa Simila, comuna Băcani, pe pârâul Simila, spre sud de satul Băcani. Are o populațiune de 201 locuitori, din care 14 știu carte, locuind în 25 case”[1325].

DRUJEŞTI

(lângă Zlătunoia, comuna Lunca, Botoşani).

1616, august 20: Ionaşcu Stroici, fiul lui Lupul Stroici şi al Pascalinei, dăruieşze mănăstirii Dragomirna „ale noastre drepte moşii şi cumpărături, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, satul **Broscăuţii**, din ţinutul Cernăuţului, cu 2 fălci de vie de la Cotnari, lâmgă Rediul domnesc”[1326].

1616, septembrie 20: Întărit de Radul voievod mănăstirii Dragomirna, care primeşte ispisoc pentru „ale sale drepte ocini şi miluiri, care i le-a dat pentru sufletul său răposatul Lupul Stroici, satul **Dujeştii**, de la ţinutul Hârlău, satul **Tăistreanii**, de la ţinutul Dorohoi, **Bărsă-**

1324 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 134, p. 163

1325 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 257

1326 Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 54-58

neştii şi **Dimideanii**, de la ţinutul Dorohoiului, **Broscăuţii** din ţinutul Cernăuţului… / şi iarăşi siliştea numită **Grăbeşti**, de la ţinutul Hârlăului, pe apa Sitnoi, care a fost pusă chizeş, pentru 600 ugri de fiii lui Drăgan logofăt, Toader şi Iuraşco, care au rămas datori în visteria domnească cu 600 ugri din o deseatină de albine din ţinutul Sucevei, în zilele lui Eremia vodă, şi a plătit din acea datorie”[1327].

1640, octombrie 18: Carte de împuternicire, dată de Vasile Lupu voievod călugărilor de la mănăstirea Dragomirna, ca să „fie tari şi puternici a opri şi a ţine satul **Drujăştii** (lângă Zlătunoia, comuna Lunca, Botoşani) şi datul **Tăistrenii** (lângă Câmpeni, comuna Prăjeni, Botoşani); nimeni să nu aibă nici o treabă cu dânsele. / Aşijderea, şi voi, vătămani şi săteni din acele sate, să aveţi întru tot a asculta de dânşii, căci s-au pârât de faţă cu feciorul lui Curt Celebii şi l-au rămas înaintea domniei mele”[1328].

DRUJEŞTI

(Drujăşti, comuna Zorleni, Vaslui)

1622: Ispisoc de judecată de la Radul voievod, după ce „Simeon Gheuca, spătarul cel mare, s-a pârât de faţă cu şoltuzul din târg de **Bârlad** şi cu Crăciun şi Băr-

---

[1327] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXIII, Iaşi 1895, pp. 59-63

[1328] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 472, pp. 463, 464

bosul de acolo pentru nişte ocini; cum a adus spătarul şi uric de cumpărătură… pentru aceea să aibă dumnealui a ţine **Portăreşti** şi **Drujeşti**"[1329].

1626, octombrie 16: Întărit de Miron Barnovschi voievod medelnicerului Simion Gheuca, care primeşte carte spre „a ţinea şi a opri a sa dreaptă ocină de la sat de **Portăreşti** (sat lângă Drujeşti, Vaslui), cât ţine acel loc pentru Portăreşti, şi pentru **Drujeşti** (sat pe Bârlad, Vaslui) în mijlocul locului, cum spune şi uricul târgului. / Şi odaia lui Crăciun, ce este pe locul lui, să aibă a-i pune zi să o mute de acolo. Iar de nu o va muta, să aibă a o risipi"[1330].

1643, martie 30: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului cămăraş Vasile Corlat, fraţilor lui, feciorii Irinii, şi nepoţii de fraţi, feciorii Anii, sora Irinii, toţi nepoţi Gagii, strănepoţi lui Pătru şi lui Vlaicu, care primesc uric pentru „satul **Tămăşenii** (în Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), pe pârâul Jăgălia, în ţinutul Fălciului, cumpărătura moşilor lor Pătru şi Vlaicu de la Toader paharnic, fratele lui Stan, şi de la Negrilă paharnic, din dresul Gorbăneştilor, pentru 65 zloţi tătăreşti. / Satul **Fântânelile** (lângă Dodeşti, comuna Viişoara, Vaslui), unde a fost casa lor, din acelaşi ţinut şi acelaşi dres, şi saul **Hureştii la Deal** (comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi iarîşi **Hurdeştii** (azi Horeşti, comuna Horeşti, judeţul Chişinău, Moldova) şi o selişte, pe din jos de **Găgeşti** (comuna Găgeşti, Vaslui), şi altă selişte la sfârşitul piscului, care se cheamă **Busteştii** (lângă Peicani,

[1329] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 21, pp. 31, 32

[1330] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 134, p. 163

comuna Găgeşti, Vaslui), cu loc de heleşteie şi de mori. / Şi iarăşi întărim lui Vasile Corlat, fraţilor lui şi altor rubedenii, nepoţii Niacşăi, strănepoţi lui Stan Răpide… satul **Corlăteştii** (comuna Bogdăneşti, Vaslui) pe Horăiata, în ţinutul Tutovei, şi satul **Drujăştii** (Drujeşti, comuna Zorleni, Vaslui), care acum se cheamă **Steşâneştii**, întru acelaşi ţinut, şi nişte pământuri de rediu, care le-au fost stăpânit **Vlădeştii** (comuna Ivăneşti, Vaslui) cu împresurare, iar după aceea Vasile Corlat le-a scos de la dânşii… / Şi o altă bucată de loc din hotarul satului Corlăteştii, care au fost ţinut-o Costache şi rudenia lui Stoica, nepotul Itului şi al lui Ioan Fiultei şi al Martei… / Şi iarăşi îi întărim lui Vasile Corlat, deosebit de alţii, nişte vii ce sunt în hotarul satului **Tămăşănii**, în ţinutul Fălciului, pe care i le-a dăruit lui moaşa (bunica) lui Iliana, fata lui Onică… / Şi iarăşi îi întărim lui Corlat şi cumnatului său Dănilă, feciorul Ilenii, nepotul lui Ion Zane, strănepot lui Fetion… a treia parte din satul **Gângureştii** (lângă oraşul Ungheni, judeţul Ungheni, Moldova) pe Prut, în ţinutul Iaşului, care este între Şocani şi între Mânzăşti”[1331].

1713, mai 1: Agafiţa, jupâneasa răposatului Preda Palade, vinde marelui spătar Ion Palade, drept 330 lei bătuţi, „jumătate de sat **Portăreşti**, cu **Drujeşti** pe Smila, cu casă de cum a rămas stricată şi cu vecini din câţi s-or afla, însă fără cei iertaţi, ce vor avea scrisori de iertare de la dumnealui stolnicul, cu tot cu heleşteu întreg şi cu vad de moară. Căci înainte vreme fost-a jumătate de heleşteu al lui Gheorghe Bogdan şetratul, cum şi jumătate de sat Portăreşti cu Drujăşti, şi apoi s-au învoit, de-a luat

[1331] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 64, pp. 73, 74

Bogdan partea noastră, jumătate de heleşteu din **Zmeiani** şi ne-a fat partea sa de heleşteu de la Portăreşti”[1332].

DRULEŞTI

(lângă Buruieneşti, comuna Doljeşti, Neamţ).

1596, aprilie 27: Întărit de Eremia Moghilă voievod lui Nicola Cucmaru, care cumpără, cu 70 zloţi tătăreşti, după cum scrie în zapisul de mărturie de la Buzne, Danul medelnicer, Meletie vatag, Ursul medelnicer, Cumaş şi fratele său Gligo, de la Caisin ot **Druleşti**, „un loc de prisacă din satul Druleşti şi cu loc de livadă”[1333].

1623, martie 4: Martori din acest sat, atunci când Ştefan Tomşa voievod întăreşte jupânesei „Candachie a dumisale Goe ce a fost postelnic”, în baza unui „zapis de mărturie de la mulţi oameni buni: anume Onul din Maxineşti (selişte în Gâdinţi, Neamţ), şi Cozma de acolo, şi Ursul din Şărăţăi (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Simion tij de acolo, şi Pătraşcu ot Lăţcani (înglobat în Doljeşti, Neamţ), şi Gheorghie tij de acolo, şi Oancea ot Lucani (sat lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Epure tij de acolo, şi Ionaşco din Druleşti (lângă Buruieneşti, Neamţ), şi Toader Gâlcă tij de acolo, şi popa Pintilii ot Doljeşti (pe Almaşi, inclus în Dobreni, Neamţ), şi Ionaşco tij de acolo, şi popa Pahulce, şi popa Leahul de acolo”, s-a

---

[1332] Antonovici, Ioan Preotul, *Documente Bârlădene*, III, Bârlad 1915, doc. 32, pp. 44, 45

[1333] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, pp. 100, 101

„ales jupânesei lui Goe postelnic partea ei de moşie şi de cumpărătură din satul Buruieneşti şi s-au aflat trei părţi a tot satul; iar a patra parte s-a aflat numai a Pârvuleştilor”, dar, după o dovadă că postelnicul Goe, cumpărase, „de la un frate a Pârvuleştilor o bucată de loc”, părţile s-au înţeles între ele, aşa că „a patra parte a rămas sub stăpânirea Pârvuleştilor”[1334].

1625, iunie 2: Întărit de Radul voievod diacului Lupul Prăjescul, care cumpără, cu 40 taleri bătuţi, de la Păntileiu şi femeia sa Axinia, fiica lui Creţul, şi de la vara lor Măriica, fiica Ilenei, nepoata lui Nicoată, de la Nicoară, fiul lui Dumitru, nepotul lui Irimia, şi de la fraţii Andrei şi Axinia, fiii lui Drăgan, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Craiu Drulescul, „parte de ocină din satul **Druleşti**, ce este în ţinutul Roman, din jumătate de sat a şasea parte, cu loc de iaz şi de moară pe pârâul satului şi în pârâul ce se numeşte Lăţcoie, şi cu vad de moară în Siret”[1335].

1625, iunie 20: Zapisul de mărturie prin care fraţii popa Leahul, Busiiuc şi Pătrăşcan, feciorii lui Simion Parpalos, nepoţii lui Mihaşco, strănepoţii Drulei, şi fraţii Tohin şi Ion, feciorii Cârnei, vând, pentru 150 taleri bătuţi, lui Lupul, „partea noastră de ocină din sat **Durleşti** (Druleşti, lângă Buruieneşti, Neamţ)… ce am fost cumpărat de la Cârnea şi de la Drăgoman, din jumătatea de sat ce-i dinspre **Popeşti** (lângă Druleşti, Neamţ)… cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţ la luncă, cu loc de prisăci cu pomete şi cu râmnic la prisacă”. Martori: „Iacob Moţoc din **Movileni** (comuna

---

[1334] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, p. 30

[1335] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 336, p. 409, 410

Heleşteni, Iaşi), Lazor Moţoc şi Nicopoe din **Oboroceni** (comuna Oboroceni, Iaşi), Onaca din **Balosineşti** (lândă Secăreşti, comuna Cucuteni, Iaşi), Vasile şi Ion din **Muncel** (sat, Neamţ), Pătraşco din **Buţcăteni** (sau Buşcăteni, Boscoteni, comuna Heleşteni, Iaşi), Cozma şi Onuţi din **Maxineşti** (selişte în Gâdinţi, Neamţ)”[1336].

1625, decembrie 26: Zapisul lui Gligorie de **Oboroceni** (sat în ţinutul Roman, Iaşi), feciorul lui Pilat, nepotul lui Lupe, strănepot Drulei, şi al feciorilor săi Vasile, Ionaşco şi Toader, prin care mărturisesc că au „vândut dreaptă ocină şi moşie din sat de **Druleşti** (lângă Buruieneşti, Neamţ)… Lupului Prăjescul, drept 20 taleri de argint, cu tot venitul, cu loc de moară în Siret şi în valea satului şi cu fânaţe la şes şi la deal şi în tot locul”. Martori: Iacob Moţoc şi Lazor Moţoc de **Movileni** (comuna Heleşteni, Neamţ), Necopoe **de** Oboroceni, Pătraşco şi Popo de **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Heleşteni, Iaşi) şi popa de **Hălăştiani** (Heleşteni, Neamţ)”[1337].

1626, februarie: Cartea de întăritură a lui Miron Barnovschi voievod pentru Lupul Prăjescul „să fie tare şi puternic a ţinea şi a opri toată partea de ocină din sat din **Druleşti**, ce se va alege partea lui Toadir Şeptemese… pentru că este el dator cu nişte bani şi nu va el să dea banii”[1338].

1626, martie 27: Întărit de Miron Barnovschi diacului Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru părţile

---

[1336] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 344, p. 417

[1337] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 409, pp. 474, 475

[1338] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 10, pp. 15, 16

„din satul Druleşti, care este în ţinutul Romanului, pe Siret”, cumpărate, cu 150 taleri, de la fraţii popa Leahul, Bosiiuc şi Pătrăşcan, fiii lui Simion Parpaloc, nepoţii lui Mihalco, strănepoţii lui Drule, parte „pe care ei au avut-o de la Drăguman şi de la fratele lui Cornea, şi de la fiii lui, Tohilă şi Ion… / Şi iar au venit înaintea noastră Toader, cu soţia lui Măriica şi cu fiii lor Gheorghe şi Dolca” şi – au vândut lui Lupul Prăjescul, pentru 45 taleri, „părţile lor de ocină, câte se vor alege din tot satul Druleşti”[1339].

1626, aprilie 20: Zapisul lui Hadâmbul, feciorul Armancăi, prin care mărturiseşte „cum am vândut eu jupânului Lupului Prăjescul patru pământuri din sat din **Druleşti** (lângă Burueneşti, Neamţ), cu loc de casă în vatra satului şi cu iaz în valea satului, şi cu bălţi ce vor fi… drept 10 taleri bătuţi. Şi aşijderi şi noi, sătenii din Druleşti, anume Gligorie Giuncul, Ionaşco Floare, Ionaşco ai Cârstoe, Măşanul, fratele lui Coiliţă şi Pănteleiu am vândut noi jupânului Lupu Prăjescu două pământuri, ale lui Pătraşco, feciorul lui Parpaloc… drept 3 taleri bătuţi şi 8 potronici. Şi aceşti bani i-am dat pentru dajde. Vândut-am dinaintea preotului, lui Dăvid, Simion, Lupul ţârcovnic şi Dumitru din **Miclăuşeni** (aproape de Roman, Iaşi), a lui David din **Lărăunteşti** (lângă Burueneşti, Neamţ)”[1340].

1626, iunie 10: Zapisul unor mari boieri, al lui Cozma visternicel şi Onuţu pitărel de **Macsineşti** (A-măxineşti, comuna Gâdinţi, Neamţ), Necopoe diac de **Oboroceni** (Oboroceni, Iaşi), Lazor ot **Movileni** (comuna

---

[1339] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 29, pp. 40, 41

[1340] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 46, p. 64

Heleşteni, Iaşi), Pătraşco aprod ot **Buţcăteni** (Boscoteni, lângă Hărmăneasa, Iaşi), Gheorghe şi Avram ot **Lăţicani** (Liţca, comuna Doljeşti, Neamţ), în care scriu şi mărturisesc cum au venit înaintea lor Ionaşco, judele de **Druleşti** (lângă Burueneşti, Neamţ) şi cu nepoată-sa Alecandra, şi Ionaşcu, feciorii lui Văscan Bârzotă, nepoţii Gliguţii vătaful, strănepoţii Drulei, şi fraţii Gheorghe şi Duşca, feciorii lui Toader, nepoţii lui Văscan Bârzotă, strănepoţii Drulei, „şi au vândut… partea lor din sat de Druleşti, şi cu tot venitul, cu vad de moară în Siret şi în valea Lăţcoei, şi cu fâneţe la luncă şi cu pomete, fratelui nostru, Lupului Prăjescul, drept 50 taleri buni”[1341].

1626, iunie 24: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Lupul Prăjescu, care primeşte uric, în baza zapiselor de mărturie privind cumpărarea, de la Ionaşcu, judele din Druleşti şi de la ceilalţi strănepoţi ai lui Drule, a părţii lor „din tot satul Druleşti, care este în ţinutul Romanului, pe Siret, şi cu vad de moară pe Siret şi cu o vale, numită Lăţcoia, şi cu fâneţe în luncă şi grădini”[1342].

1626, septembrie 5: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Lupul Prăjescul, care, în baza unor zapise de mărturie semnate de Pătraşco păhărnicel din **Puţcăteni** (Buţcăteni, adică Boscoteni), Lazor Moţoc din **Movileni**, Necopoe diac din **Oboroceni**, Iacob Moţoc din **Văscani**, Ştefan din **Drăgoteni**, Vasilie din **Lăţcani**, Lupul din **Miclăuşeni**, primeşte uric pentru „cumpărătura din satul **Druleşti**, partea dinspre **Popeşti**”, pe care o cumpărase de

---

[1341] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 77 p. 97

[1342] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 84, pp. 103, 104

la menţionaţii în zapisele anterioare „strănepoţi ai lui Drulea spătar”[1343].

1626, noiembrie: Zapisul lui Chirilă din **Fedeleşeni**, feciorul Onciului, nepotul lui Dumitru Ferăchi, strănepotul Drulei spătarul, prin care mărturiseşte, în prezenţa aceloraşi martori, că a „vândut dumisale Lupului Prăjescul toată partea mea, câtă se va alege, din sat de **Druleşti**, din partea dinspre Popeşti, cu tot venitul, cu vad de moară în Siret şi în valea satului şi cu vad de moară în valea ce se cheamă Lăţăcoaia, şi cu fânaţ la luncă şi la deal, şi cu pomete şi cu bălţi de peşte la Siret… drept 6 taleri de argint”[1344].

1627, martie 1: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Lupul Prăjescul, care primeşte uric pentru „jumătate din selişte **Druleştii**, ce este în ţinutul Romanului, un loc de moară pe pârâul Lăţcoae, şi cu bălţi de peşte şi cu fâneţe şi cu grădini, şi cu loc de prisacă şi tot venitul” (urmează istoricul cumpărăturilor, acelaşi ca şi în uricele şi zapisele anterioare – n. n.) şi „jumătate din satul **Lăţcani**, partea de sus”[1345].

1627, noiembrie 12: Zapisul lui Cozma visternicel şi Obuţă pitărel de **Macsineşti**, Nicopoe diac ot **Oboroceni**, Pătraşco păhărnicel ot **Buţcăteni**, Gheorghie ot **Lăţcani**, Crârste Epure şi Pătraşco Ciurlic ot **Lungani**, Gligorie şi Ionaşco judele ot **Druleşti**, prin care mărturisesc cum au venit în faţa lor fraţii Vasile, Haritona, Chel-

---

1343 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 117, pp. 139-141

1344 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 137, pp. 165, 166

1345 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 160, pp. 193-196

sia, Irina şi Hilotie, feciorii lui Ştefan Benea, nepoţii lui Văscan Benea, strănepoţii Benei bătrânul, „şi au vândut dreapta lor cumpărătură, ce au fost cumpărat tatăl lor Ştefan Benea de la Gheorghie armaşul, din trei părţi de sat de **Găureni**, jumătate. Aceia parte au vândut-o dumisale Lupului Prăjescul, drept 50 de taleri bătuţi”[1346].

1628, iunie 17: Zapisul marilor boieri, în care mărturisesc că „au venit înaintea noastră Tudosca şi Ţiganca, fetele Maricăi, nepoatele Hidroae, strănepoatele Drului spătarul din sat de Druleşti… şi au vândut partea lor fratelui nostru Lupului Prăjescul, drept 15 taleri bătuţi”[1347].

1633, martie 8: Zapisul lui Gligorie Goia, Gheorghe Năvrăpăscul, Iacob Moţoc şi Romanot **Văscani**, Lazor Moţoc ot **Movileni**, Dănilă din **Hândreşti**, Grigore din **Miclăuşeni** şi Chirilă de **Fedeleşeni**, în care mărturisesc că surorile Anna şi Palaghia, fetele Măricăi, nepoatele lui Toader Ferghi, strănepoatele lui Paşco, şi seminţia lor Aftimiia preoteasa, fata popii Simion, nepoata lui Ferghi, strănepoata lui Paşco, „au vândut toată partea lor, ce se va alege din jumătate de sat din **Druleşti**, cu vad de moară în Siret şi-n valea satului… dumisale Lupului Prăjescul postelnic, drept 12 taleri bătuţi”[1348].

1638, mai 30: Lupul Prăjescul clucer şi feciorii lui Dumitru Goia, ce-a fost clucer, schimbă moşii între ei,

---

[1346] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 254, p. 336

[1347] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 365, p. 509

[1348] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 310, p. 400

„şi-a dat Lupul clucer o parte de ocină din **Doljeşti** (comuna Doljeşti, Neamţ), din tot satul a şasea parte, ce este pe Albâia, cu vad de moară în Albâia, ce o au cumpărat de la jupâneasa Păscălena… iar feciorii Goii au dat Lupului clucer o parte de ocină din **Lăţcani** (Liţca, înglobat în Doljeşti, comuna Doljeşti, Neamţ), ce le-a fost cumpărătură de la Ionaşco, feciorul lui Pătraşco den Laşcani". Zapisul de mărturie este semnat de câţiva boieri şi de „Lazor Moţoc din **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), Dănilă din **Hândreşti** (comuna Oţeleni, Iaşi), Gheorghie de **Lăţcani** şi de Gligorie din **Druleşti** (comuna Doljeşti, Neamţ)"[1349].

DRUŞEŞTI

(sau Duşeştii, comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1462, septembrie 25: Întărit de Ştefan voievod Annei, sora logofătului Sima, soţia lui Bârsan, care se pârâse cu vărul ei Şandru Negru, şi primeşte uric pentru „două sate, anume **Socii** şi **Duşeştii**"[1350]. Hotarul, din veac.

1520, martie 22: Întărit de Petru (Rareş) voievod lui Bran, fiul Nastei, seminţiei lui Felea, fiul Mariei, nepoţilor de frate Moga şi Dragoş, fiii popii Luca, nepoţii de soră Toader şi sora lui, copiii Vascăi, seminţiei lor

---

[1349] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 362, pp. 353, 354

[1350] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 109, pp. 156, 157

Roman şi Ion, copiii Anghelinei, şi mătuşii lui Marena, toţi nepoţii Simei logofăt şi ai surorii lui Ana, cneaghina lui Bârsan, care primesc uric pentru „moşii din drese ce a avut bunicul lor Sima logofăt de la străunchii noştri Iliaş şi Ştefan voievozi, şi de la sora lui Ana, cu mărturie de la părintele domniei mele Ştefan voievod, satele anume **Glodenii** şi jumătate de sat **Voinova**, unde a fost Paşco vătăman, şi satul **Socii** şi **Duşeştii**; şi s-a cuvenit lor satul Duşeştii şi a patra parte din satul Glodenii, din partea din sus. / şi iarăşi, în partea lui Roman şi Ion, copiii Anghelinei, şi mătuşii lui Marena, partea lor, trei părţi din satul Glodeni şi jumătate de sat Voinova"[1351].

1660, iunie 19: Fraţii Vasile, Ion, Sârghie, Iliana, Nastasia, Avrămia, Nazaria, Anghelina şi Iustina, feciorii lui Costăn a Nemeşului din **Tătăraşi**, vând marelui vistiernic Iordachi (Cantacuzino), pentru 12 galbeni bani gata, „moşia ce am avut la **Duşăşti**, 12 pământuri, cu vatră de sat şi cu fânaţ"[1352].

1660, decembrie 8: Surorile Ioana, Măriuţa, Iliana şi Todosca, fetele Tudosăi din **Dobreni**, nepoatele lui Andrei Nemeşul, vând unchiului lor Andrei, pentru 10 galbeni, „a noastră ocină şi moşie la satul **Duşăşti**, cu tot venitul… Şi s-au întâmplat Vasilw Bran, popa Gavril din **Măscăteşti**, Toarer Misailă de **Tataraşi**, şi am scris zapisul eum Vasile de **Şerbeşti**"[1353].

1661, ianuarie 20: Fraţii Toader Hurjui şi Pătraşco vând marelui vistiernic Iordachi (Cantacuzino), pentru 8 lei bătuţi, „6 pământuri ce se vin în partea noastră la satul

---

[1351] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, pp. 141, 142
[1352] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 45, 46
[1353] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 46, 47

Duşăşti, ce sunt în ţinutul Neamţului"[1354].

1661, februarie 8: Surorile Mărica şi Maria, fetele lui Chipău, vând vistiernicului Iordachi, drept 3 ughi (ducaţi ungureşti) pol (jumătate), „ce se va alege partea noastră din satul **Duşăşti**"[1355].

1661, martie 22: Istina, fata lui Nechifor din **Şărbeşti**, vinde vistiernicului Iordachi, drept 2 galbeni bani gata, „partea mea, ce se va alege, din satul **Duşăşti**… şi s-au tâmplat Andrei Nemeşul, Dumitraşco sin (fiu) Andrei, Vasile sin Costăn ot **Tătăraş**, Vasile ce-a fost preot în **Şărbeşti**, Dumitraşcu a Ursului, Dumitraşc a Sălionesei ot **Vârtop** şi mulţi oameni buni"[1356].

1661, mai 1: Alexandra, fata lui Nechifor din **Şărbeşti**, vinde vistiernicului Iordachi, drept 2 pol ughi bani gata, „partea mea, ce se va alege, din satul **Duşăşti**… şi s-au tâmplat Andrei Nemeşul, Dumitraşco sin (fiu) Andrei, Vasile sin Costăn ot **Tătăraş**, Vasile ce-a fost preot în **Şărbeşti**, Dumitraşcu a Ursului, Dumitraşc a Sălionesei ot **Vârtop** şi mulţi oameni buni"[1357].

1661, mai 1: Vasile şi feleia lui Maria, nepoata lui Andronic Chipău, vând vistiernicului Iordachi, drept 3 ughi bani gata, „dreaptă ocină şi moşie la **Duşăşti**, la Neamţ, care a fost a unchiului nostru, călugărul Andronic, şi el s-a sculat şi ne-a vândut partea noastră din **Vârtopeni**, şi ne-a dat partea lui din Duşăşti… dinaintea lui Dumitru Niţă, Gligora Niţă, Ştefan Liciul, Ghervasile Liciul din **Duşăşti** şi mulţi oameni buni"[1358].

[1354] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 44, 45
[1355] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 48
[1356] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 49
[1357] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 50
[1358] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 51, 52

1661, mai 2: Fraţii Ştefan şi Gligoraşco, feciori Niţei, schimbă cu vistiernicul Iordachi „12 pământuri din satul **Duşăşti**… şi dumnealui ne-a dat nouă 12 pământuri din satul **Soci**”[1359].

1661, mai 10: Vasile, care a fost preot domnesc, vinde lui Iordachi vistiernic, pentru 8 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), „a mea dreaptă ocină şi moşie la satul **Duşăşti**, la ţinutul Neamţului”[1360].

1661, mai 25: Gavril Viţă, feciorul lui Niţă din **Soci**, ţinutul Neamţului, vinde marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), pentru 4 galbeni pol (jumătate), „moşia părinţilor mei din satul **Duşăşti**, anume 2 pământuri în sat, unul în zapodie, la prisaca dumisale, şi unul, de la fântâna Liciului Ştefan, la deal”[1361].

1661, iunie 18: Frăsina, fata lui Niţă din **Soci**, ţinutul Neamţului, vinde marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), pentru 3 ughi, „moşia mea din satul **Duşăşti**, anume 2 pământuri şi o lature”[1362].

1661, august 1: Ilie Bucioti, feciorul Itului lui Ioan din **Duşăşti**, la Neamţ, vinde marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), pentru 3 ughi pol (jumătate), „moşia mea din satul **Duşăşti**, din stâlpul Dumii, 3 pământuri şi jumătate”[1363].

1661, august 1: Marele vistiernic Iordache Cantacuzino mai cumpără sau schimbă părţi din **Duşăşti** de la Amaria şi Ioana, fetele Dumoaei; popa Pătrăşcan din **Bodeşti**, cu preoteasa lui Sohiana, fata Niţei din **Soci**; fraţii

[1359] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 52, 53
[1360] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 53, 54
[1361] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 54, 55
[1362] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 56
[1363] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 57, 58

Vasile şi Dumitru, feciorii Todosei din **Dobreni**; Gavril sin (fiu) Ştefan Blagă din **Duşăşti**, pământuri pe care le moşteneşte marele vornic Toma Cantacuzino, începând din „let 7171 (1663), iulie 18”[1364].

1774, iunie: Satul **Duşeşti,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1365], avea **toată suma caselor 10**. Scădere rufeturi 2: 2 popi. Rămân birnici 8. / **Birnici:** Simeon Căpan / Grigore Fodor / Vasile Lămătică / Sandul Melinte / Vasile Cae / Neculai Cae / Ion Liciul / Pavăl sin (fiu) Liciul. // **Rufeturi:** Popa Vasile / Diaconul Vasile.

DUBĂSARI

(raionul Dubăsari, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Dubăsarii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Satele de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1366], avea **toată suma caselor 37**. Scădere rufeturi 4: 1 ruptaş, 3 femei sărace. Rămân birnici 33. / **Birnici:** Grigoraş Cercel, vornic / Dorofteiu / Luchian Hipinco / Ursul Herlat / Toader Calcăatinge / Ioniţă Calcăatinge / Vasile Calcăatinge / Ştefan fiul lui Flore / Andrieş a Posticesii / Nichita a Posticesii / Mihăilă a Posticesii / Andrii fiul lui Maftiuţă / Antohi Mafteiu /

[1364] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, pp. 58-65

[1365] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 43

[1366] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 457, 458

Vasile Mafteiu / Dumitru Marulă / Constandin, dascăl / Ştefan frate protopopului / Toader, palamar / Mihai Ciudin / Timofti fiul lui Ocsenti / Moisei fiul lui Ursul / Andrei Flore / Ioniţă fiul lui Ocsenti / Panghe, bejenar / Vasile Catăcule / Toader, bejenar / Constandin fiul lui Stahi / Constandin Schiduni / Ocsinte Schiduni / Donică Şcrinuli / Gheorghi Herlat / Bercu, jidov. // **Rufeturi:** Darie Cărăman, ruptaş / Ştefana, babă / Tofăniasa, babă / Iliana, săracă.

1904: „**Dubăsarii Vechi**, sat în judeţul Bender, volosti Teliţa, aşezat pe malul Nistrului, acolo unde râul face cea mai mare curbătură, dintre Criuleni şi Grigoriopol, din guvernământul Hirson. Are 243 case, cu o populaţie de 2.575 suflete; biserică; şcoală elementară de băieţi şi fete. Vite mari ale proprietarului Lisacovski 700; ale satului, 527 capete”[1367].

DUBOVAIA

(lângă Mihăileanca, raion Secureni, Ucraina).

1447, ianuarie 14: Întărit de Ştefan voievod spătarului Şandru, care primesc uric pentru „satele, pe Nistru, anume: Coleşeuţi, şi Râşcinţi, şi Dubovaia, şi Neporotova, şi Vişneuţi, şi Ogojov şi, la gura Cobâlcinei, unde este moara lor”[1368]. Hotarul, din veac.

[1367] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 91

[1368] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 271, pp. 383, 384

DUBROVCA

(la Zagorna, comuna Chiţcani,
raionul Tiraspol, Moldova).

1500, martie 17: Întărit de Ştefan voievod „sfintei noastre mănăstiri de la Neamţ, care primeşte uric pentru iezerul „Zahorna şi cu gârla ce cade în Nistru şi cu prisaca ce este a lor", dar şi pentru „balta Strâmbei şi iezerul, anume sub Subrovca şi cu gârla anume a lui Chişcă, care este din obârşie, de sub capul Piscului, pe unde iese gârla din Nistru şi curge la vale până la iezerul Dubrovca, şi din Dubrovca, până unde cade în iezer, în Zahorna"[1369]. Hotarul, din veac.

DUDA

(Novaci, Suleni, înglobate în Duda,
comuna Duda-Epureni, Vaslui).

1635, martie 10: Întărit de Vasile Lupu voievod fostului mare vornic Ionaşco Cehan şi lui Duca fost comis, care primesc urice pentru „un sat, anume **Novacii** (înglobat în Duda, comuna Duda-Epureni, Vaslui), ce

[1369] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 254, pp. 454-456

este în ţinutul Fălciului, care a fost drept domnesc, ascultător de ocolul târgului Huşi, Şi au dat 600 taleri de argint lui Ştefan Tomşa voievod, atunci când a mers Enachi Catargiul banul la Ţarigrad pentru nevoia ţării… / o selişte, anume **Stănileştii** (comuna Stănileşti, Vaslui), care este în ţinutul Fălciului, cu bălţi de peşte şi cu vad de moară la Prut, unde au fost 6 mori domneşti într-o casă… fostă dreaptă domnească, lângă târgul Huşi, dată lui de Barnovschi voievod pentru slujbă credincioasă şi pentru un cal bun, pe care l-a luat de la el şi l-a trimis la craiul unguresc… / alt sat, **Volosenii** (comuna Stănileşti, Vaslui), în ţinutul Fălciului, fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dat lui de Ştefan Tomşa pentru 200 ughi şi 6 cai buni, ce s-au dat în slujba ţării… / alt sat, anume **Măicanii** (comuna Lunca Banului, Vaslui) şi **Cerbicani** (comuna Lunca Banului, Vaslui), şi cu bălţi de peşte, anume Căuşul, Alba, Neagra, Pepelea, Cerbicana, Gârla Stâlpului şi Lungul, jumătate, care acest sat Măicani a fost drept domnesc, ascultător de ocolul Stănileştilor, dăruit de Radul Voievod pentru doi cai buni, ce i-a dat în treaba ţării… / o parte din satul **Dolheşti** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), care este la obârşia Crasnei, în ţinutul Fălciului, cumpărată de la Păcurar, fiul lui Cozma sulgerel, a cincea parte din a şasea parte, partea Stancăi, cu 60 taleri de argint… / jumătate din satul **Codăeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), partea de jos şi cu vad de moară la Dobrovăţ, de asemenea a cincea parte din cealaltă jumătate din satul Codăeşti, care este în ţinutul Vaslui, cumpărată de la Pântea fost şetrar, fiul Tudorei, pentru 225 ughi… partea de sus a dat-o lui Pântea vara lui Tudora, fiica Anisiei

Purceloae, pentru că a plătit capul ginerelui său Dumitru Purcel, pentru o moarte de om, pe care a făcut-o el”[1370].

1638, iunie 20: Porunca dată de Vasile Lupu voievod „la toţi mişeii noştri din târg din **Huşi**. Dămu-că ştire de rândul satului **Novacii**, ce a fost de ocolul acelui târg, că a venit boiarinul nostru Cehan ce a fost vornic şi a arătat ispisoc de dare şi miluire de la Ştefan vodă Tomşa, cum i-a miluit lui acel sat şi pentru că a dat bani în treaba ţării şi nişte cai… Pentru aceea, voi să aveţi a-i lăsa iarba toată din hotarul acelui sat, ca să nu o cosiţi; iar de va fi cosită, încă să aveţi a-i da brazde, să-şi strângă fânul… să n-aibă nimeni, de acum, înainte, a mai învălui acel sat, nici hotarul lui să nu-l mai cosească nimeni peste cartea domniei mele”[1371].

1640, ianuarie 6: Ionaşco Costiceanul, nepotul Vlaicului vinde lui Necoriţă din **Tinteşti** (Ţinteşti, comuna Arsura, Vaslui), drept 70 de lei bătuţi, „dinaintea preotului, a lui Iorga şi a jupânesei Cehăneasa din **Horjeşti** (comuna Căprieni, judeţul Lăpuşna, Moldova), a lui Toader Lupşe, Căzacului Frăia, Simion Roşca şi Dolhan de **Suleni** (azi Duda, comuna Duda-Iepureni, Vaslui), ce sunt răzeşi, a lui Ursul Brahăş şi Bordea de **Păhneşti** (comuna Arsura, Vaslui), Gligorcea de **Tinteşti**… moşia din sat din **Şopârleni** (comuna Drânceni, Vaslui), partea Vlaicului, ce se cheamă un bătrân”[1372].

[1370] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 54, pp. 52-56

[1371] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 382, p. 371

[1372] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 284, p. 278

1900: „**Duda**, comună rurală, în partea de sud a plăşii Podoleni, judeţul Fălciu, mărginită, la nord, cu comunele: Tăbălăeşti, Păhneşti și Drinceni; la sud, cu comuna Huşi; la est, cu comuna Râşeşti și râul Prutul, și la vest, cu comunele Iepureni și Tăbălăeşti. Este formată din satele: Duda şi Novaci. Suprafaţa teritoriului comunei e cam de 4.217 hectare. Are o populaţie de 275 familii sau 1.168 suflete, din care 190 contribuabili. Are 2 biserici, deservite de 2 dascăli; o școală, condusă de un învăţător. Este udată de pâraiele: Răcea și Duda, şi, în partea de est, de râul Prutul. În centrul său se află 2 iazuri. Vite mari cornute sunt 992, oi 2.805, cai 90 şi porci 166. / **Duda**, sat în partea de sud a comunei cu același nume, aşezată pe coastele dealurilor Duda și Lohanul, udat, prin mijloc, de pârâul Duda, ce formează valea cu același nume. Suvrafaţa teritorului satului este de 2.254 hectare. Are o populaţie de 155 familii sau 671 suflete, din care 110 contribuabili. Este reședința comunei. Are o şcoală, înființată în anul 1881, frecventată de 44 elevi; o biserică, cu hramul Maicii Domnului. Această biserică e făcută în anul 1803, de către Grigore Kogălniceanu şi de 3 locuitori din Tăbălăeşti, anume: Albu, Acsinte și Mogâlea. Este deservită de un preot şi un dascăl”[1373].

[1373] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 259, 260

DUDEŞTI

(lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi).

1640, martie 6: „Carte de la boierii cei mari, întăritoare Orgăi (Iorga) cămăraşului pe satul **Dudeştii** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), ce se cheamă **Brehna** (lângă Podoleni, comuna Barcea, Galaţi), în ţinutul Tecuciului, pe apa Bârladului, ce a cumpărat de la nepoţii lui Gheorghe vornicul cel mare, şi pe alt sat, anume **Bârlădenii** (comuna Barcea, Galaţi), lângă satul Brehna”[1374].

DULCEŞTI

(comuna Dulceşti, Neamţ).

1577: Gligorie din **Roşiori** vinde „dreaptă ocina din **Dulceşti**, din partea moşiei noastre, a patra parte… paharnicului Anton din Dulceşti, drept 70 zloţi, în casa lui Iuraşco aprodul, dinantea lui Chirilă, socrului său, unde au fost de faţă Drăghici din Roşiori şi Simion din **Băiceni** ot **Cotnari**”[1375].

[1374] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 305, p. 299

[1375] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 37

1593, august 3: Porunca dată de Eremia Moghilă voievod vistirnicului Samson, după ce „s-a jeluit Hâru din Vârtop pe Nechifor ot **Dulceşti** şi arătându-ne că-i este dator cu 25 de taleri, pentru un pământ ce i-a vândut ot tam (acolo)… / tu să faci legiuita judecată, ca să-i plătească arătaţii bani”[1376].

1597: Zapisul lui Văscan sin (fiu) Ionaşco vătag din **Dulceşti**, prin care dă „ştire de rândul lui Băloşan ot **Roşiori**, cum a venit la mine, la scaun, de a cumpărat ocină de la Nastea, de la fata Lupii şi de la Crăstea, fratele Nastei, aceia au dat Nastei şi frăţâne-său Crâstea cum a dat Nastea 2 boi şi Crăstea ei 2 boi şi o vacă; şi după aceea au cumpărat, de la Anghelina şi de la sora lui Băloşan o ocină din partea ei, drept 70 florinţi; şi după aceea dau ştire cum au venit la mine martori Coza, Necoară, Gheorghe, Pătraşco, Ignat, Lazea şi Dumitru din **Roşiori**, Hilip, Hicol, Hilimon sin (fiu) Timotei şi Ignat bătrânul din **Bărboşi**, Coste din **Bălăeşti** şi Andronic din **Dulceşti**”[1377].

1597: Zapisul paharnicului Andone din **Dulceşti**¸în care mărturiseşte cum s-au tocmit fraţii Isaico şi Nicoară din **Roşiori**, din ţinutul Neamţului, „pentru o ocină ce au avut, că s-a sculat Isaico de a dat un brâu, drept 200 florinţi, şi a vândut o casă a părinţişor lor şi i-a plătit capul, căci a căzut întru pieire Nicoară; el, Nicoară, l-a strâns pe frate-său Isaico pentru că a vândut moştenirea părinţilor şi a moşilor săi, acel brâu, iar Isaico s-a prins dintre noi mulţi oameni buni, Andone paharnicul şi, din satul Roşiori, Coza, Ilie, Glogore, Dănilă, Gligorie,

---

[1376] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XXV, Iaşi 1895, p. 18

[1377] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XX, Iaşi 1928, p. 47

Filip, Miron, Oancă, Iachim şi Crăciun din **Bărboşi**, şi aşa s-a rugat Isaico, fratele lui Nicoară, de să nu-l pârască pentru acea casă şi pentru acel brâu, ci i-a dat Isaico frăţâne-său Nicoară opt pământuri, ca să-i fie lui ocină… mărturiseşte şi popa Onciul din **Pilieşti**, de aceea scriem şi mărturisim cu sufletele noastre”[1378].

1632, august 29: Zapisul marilor boieri, prin care scriu şi mărturisesc „cum a venit înaintea noastră Vasilcea aprod ot **Unguraşi**, în ţinutul Neamţ, împreună cu dumnealui Dumitraşco Şoldan mare spătar şi ne-au mărturisit cum s-a rugat Vasilcea lui Şoldan spătarul să-i facă bine de 40 de zloţi, fac 16 galbeni buni, să se plătească de unde a fost nevoia lui… şi a pus Vasilcea zălog a patra parte de sat, din jumătate de Unguraşi, lângă **Dulceşti**… ca să-i dea la Sfântul Dumitru acei 40 de zloţi”[1379].

1640, iulie 27: Porunca dată de Vasile Lupu voievod lui Gheorghe Păturnichi din **Brăneşti** (înglobat în Miron Costin, comuna Trifeşti, Neamţ) şi lui Boghean din **Tatomireşti** (comuna Făurei, Neamţ), după ce „s-a jeluit această femeie, anume Ionna din satul **Dulceşti** (comuna Dulceşti, Neamţ) pe Irimia Spartul, zicând că are parte de ocină şi moşie în satul **Mărgineni** (comuna Mărgineni, Neamţ), iar Irimia i se face frate şi se amestecă şi el la ocină, şi frate nu-i este. / Pentru aceea, voi să mergeţi la acel sat, la Mărgineni, să strângeţi oameni buni

---

[1378] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, p. 47

[1379] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 185, p. 242

bătrâni şi dimprejur şi să socotiţi cum veţi şti mai cu dreptul… Şi să faceţi o scrisoare, să ne daţi de ştire”[1380].

1718, martie 23: Carte de judecată de la Mihail Racoviţă voievod, după ce Iordachi Ruset „a făcut mare jalobă, de faţă, asupra lui Nicolai Şoldan pentru mult jac şi pradă ce i-a făcut, la vremea când au venit în ţară cătanele, arătând Iordache Ruset jicnicer şi izvod de toate câte l-a jăcuit Neculai Şoldan, mergând cu steagul de strânsură, mai mulţi din cei de ţară, rocoşălnici, decât de cătane, de i-au prădat casele lui Iordachi la satul **Mărgineni**… / Deci domnia mea am judecat cu drept şi l-am dat rămas platnic din toată legea ţării pe Neculai Şoldan, ca pe un rocoşălnic şi ridicător de răscoală, căci dintr-acele ale lui fapte rele a căzut mai toată ţara la robie, şi el, fiind fecior de boier şi pământean ca şi alţi locuitori, nu i s-a căzut să se facă cap, de a îndemnat şi pe alţii, făcându-se cătane, asemenea cu dânsul, de au jăcuit şi au prădat casele boiereşti şi mănăstirile, şi aceia mai cumpliţi prădători au fost decât nemţii şi cătanele, că-i jăcuiau pe toţi, fără de nici o milă… şi au ridicat cu podgheazuri de au lovit prin ţară, şi un podgheaz a venit asupra noastră, cu Franţoz căpitan, din cetatea Neamţului, cu alţi mazili boiernaşi aici, în **Iaşi**, ca să ne ia şi pe noi în robie şi pe boierii care se află pe lângă noi să-i omoare şi casele lor să le jăcuiască… / Şi cu ajutorul lui Dumnezeu, biruindu-i, Franţoz căpitan a căzut în mâna noastră şi, ponindu-ne cu tătarii ca să le spargem cuibul din cetatea Neamţului, şi măcar că l-am şi spart, tătarii, cum au trecut Siretul, au şi început a prăda şi a robi ţara până în munte, care pradă şi robie nu se va putea uita în veci… / Deci, neavând el

---

[1380] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 405, p. 413

cu ce plăti, judecat-am să plătească Şoldan cu moşiile sale. / Întru aceea, având el un sdat, anume **Dulceştii**, la ţinutul Neamţului, l-am dat să-l stăpânească Iordachi Ruset, pentru acea pagubă a domniei sale, cu curţi şi cu biserică de piatră, cu heleşteu, cu moară, cu vecini şi cu toate hotarele acelui sat"[1381].

1774, iunie: Satul **Dulceşti,** din ţinutul Neamţului, ocolul Mijlocului, după recensământul lui Rumeanţev[1382], avea **toată suma caselor 19**. Scădere rufeturi 2: 2 popi. Rămân birnici 17. / **Birnici:** Costantin Grama, pas / Gavril Grama, pas / Ion sin (fiu) Tănasă / Ilii, pas / Petre, fiul lui Bindilă, pas / Lupul Merian / Vasile fiul lui Dănilă / Mihălache, scutar / Simeon, pas / Ion Almăşan / Andii, ungurian / Chirilă / Marco, grec / Vasile, morar / Toader, rus / Toader, fiul lui Andrii, holtei cu mamă / Neculai brat (frate) diaconului. // **Rufeturi:** Popa Costantin / Diaconul Ioan.

1900: „**Dulceşti**, comună rurală în judeţul Roman, plasa Siretul de jos, spre vest de orașul Roman și la o depărtare de 12 km de el şi de 11 km de reşedinţa plășii. Este situată, în cea mai mare parte, pe platoul ce separă pârâul Valea Neagră de râul Moldova. Este formată din satele: Corhana, Dulcești și Roșiori, cu reședința în satul Dulcești. Are o populaţiune de 360 familii sau 1.240 suflete. Sunt 341 contribuabili; 335 case. Ştiu carte 76 persoane. Locuitorii au 430 vite mari cornute. Sunt 2 biserici: una de zid și alta de lemn; o școală mixtă, care, în anul 1886-1887, a fost frecventată de 15 elevi, din 63 înscrişi. Formează, cu comuna Bogzeşti, Brănișteni și

[1381] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. III, Iaşi 1892, pp. 53-57
[1382] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 41

Cârligul, o circumscripţie fiscală. Este legată cu orașul Roman prin șosea. / **Dulceşti**, sat în comuna Dulceşti, aşezat pe ambele maluri ale pârâului Valea Neagră . Este reşedinţa com. Dulcești. Are o populaţie de 240 familii sau 835 suflete, din care 216 contribuabili. Ştiu carte 60 persoane. Are o fabrică de spirt şi 3 iazuri cu mori. Se lucrează rogojini, oale și căruţe ordinare. Sunt 284 vite mari cornute. Are o biserică de zid; o şcoală mixtă, care, în anul 1886-1887, a fost frecventată de 15 elevi, din 63 înscriși. Aici se găsesc case mari şi o livadă frumoasă a dnei Sturdza, proprietara satului. Este legat cu oraşul Roman prin şosea. Acest sat este înfiinţat înainte sau în timpul domniei lui Ieremia Movilă, căci biserica este făcută de un boier Caraiman, care a reușit a duce lui Ieremia Movilă bani în Polonia, pentru care faptă Vodă l-a răsplătit, când a venit la domnia Moldovei, cu bani și moşie"[1383].

DULIJĂNI

(pe Botna, Lăpuşna, Moldova).

1663, iunie 8: Vornicul de poartă Dumitraşcu şi femeia lui Măriuţa vând fostului mare spătar Darie, „drept 10 iepe cu mânji… a lor dreaptă ocină şi moşie şi cumpărături din **Dulijăni** şi din **Ulmeni**, ce sunt în ţinutul Lăpuşnei, pe valea Botnei, partea lor ce se va alege din

---

[1383] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 265, 266

vatra satului, cu loc de ţarină, cu fânaţ şi în câmp. Cu vaduri de moară pe apa Botnei"[1384].

1741, august 24: Porunca dată de Grigore Ghica voievod vistiernicului Vasilache Mazarachi, după ce „s-au pârât de faţă Toader Darie cu Andrei Capşa şi Grigori Tonul, răzeşi de moşia **Dulijănii**, arătând Toader Darie un zapis de la Dumitraşcu Roşca, vornic de poartă, şi soţia lui Măriuţa, cu care i-au vândut a treia parte din satul **Ulmeni** şi partea lor din satul Dulijănii, drept 10 iepe cu mânji, preţăluite drept 150 taleri, şi, fiindcă în zapis nu se arată câtă parte este în moşia Dulijănii, dumneata să faci cercetări la faţa locului şi câtă parte se va dovedi că are Darie spătar, să o alegi deosebit şi să o dai în stăpânirea lui"[1385].

DUMASCA

(fostul Dumeşti, comuna Tăcuta, Iaşi):

1499, noiembrie 26: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod, mănăstirii Dobrovăţ, danie domnească, Ştefan cel Mare primind, la schimb, de la Crâstina, fiica lui Voislav şi de la nepoata ei de soră Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, „trei sate pe Dobrovăţ, anul anume **Ruşii** (Dobrovăţ-Ruşii, contopit cu comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost curtea lui Stan al lui

[1384] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 71, p. 95
[1385] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 155, pp. 182, 183

Popa, alt sat **Călugărenii** (comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat **Dumeştii** (Dumasca, comuna Tăcuta, Iaşi), unde a fost Dadul, care sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici – Vodă oferind „patru sate în schimb pentru acele sate: două sunt pe Bujor, unul **Dumbrăveni** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Belici, altul **Radoteşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Borta… căci schimbase acele două sate bunicul nostru Alexandru voievod cu mănăstirea Bistriţa", care dăduse „trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume **Biräeştii** (Gherăieşti, înglobat în Bacău), unde a fost Birai, şi **Vlăcsăneşti** (înglobat în Bacău) şi **Manoileşti** (Manuileşti, înglobat în Bacău)", „al treilea sat li l-am dat pe Berheci, anume **Davideştii** (nelocalizat, Bacău), unde a fost David", cumpărat cu 240 zloţi de la Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar… „al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume **Neagomireşti** (lângă Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), mai jos de **Orgoieşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui)"**,** cumpărat cu 150 zloţi de la Filip, Tudoran şi sora lor, fiii lui Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae"[1386]. Hotarul, din veac.

1900: „**Dumasca**, sat în partea de est a comunei Dobrovăţul, plasa Crasna, judeţul Vaslui, situat pe două coaste de deal, prin mijlocul cărora curge pârâul Dumasca; are o suprafaţă de 534 hectare, proprietatea locuitorilor, cu 11 hectare vii, şi o populaţie de 100 familii sau 518 suflete, din care 36 familii sau 130 suflete lipoveni şi

---

[1386] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 247, p. 444-446

3 familii evreieşti. Numărul vitelor e de 1.231: 312 vite mari cornute, 553 oi, 104 cai şi 262 râmători”[1387].

DUMBRAVA

(fostul sat Başoteni, azi Dumbrava,
comuna Timişeşti, Neamţ).

1446, martie 11: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „câte sate ascultă de mănăstirea noastră, anume: unde este Samoil vătăman (Seucăuţi, la Gura Cracăului, comuna Roznov, Neamţ) pe Bistriţa, şi Dvorineşti (Zvorăneşti, comuna Timişeşti), şi Timişeşti, şi Crâstieneşti, şi Băloşeşti, şi, la Topliţă, unde a fost Barbă Geamără, şi **Başoteni**, şi Fântânele, şi Dragomireşti, pe Şumuz, şi Telibecinţi, pe Siret, toate acestea sate mănăstireşti”[1388].

1446, iunie 6: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru „o mănăstire la Boişte, unde a fost chilia vlădicăi Iosif… Încă am dat mănăstirii mai înainte zise pe toţi popii din satele mănăstireşti, anume: biserica din Telebecinţi, şi biserica din Başoteşti, şi biserica din Dvorineşti, şi biserica din Baloşeşti, şi biserica de la gura Cracăului, şi biserica din Trestiana de

---

[1387] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 266

[1388] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 266, pp. 377, 378

la Balomireşti, ca să asculte de mănăstirea noastră cu toate veniturile”[1389].

1447, august 22: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Neamţ, care primeşte uric pentru, „Temişeşti, şi Dvorenişti, şi Cârstieneşti, şi Băloşeşti, şi Gemineşti, şi Paşco, şi Petrică, şi, la Gura Cracăului, Sauceşti, şi Baţoteni, şi Fântânele, şi Dumbrăviţa, şi Telebecinţi cu mori, şi Clococina, şi Cobâcini, şi Bilosăuţi, şi Dragomireşti, şi Hlapeşti şi iezerele lor, Luciu şi Zahorna”[1390]. Hotarul, din veac.

1449, februarie 21: Întărit de Alexandru vodă Maruşcăi lui Stroi, care primeşte uric„pentru o mănăstire. Boişte, lângă Graşi (azi Dumbrava, comuna Timişeşti), unde este hramul Naşterii preasfintei de Dumnezeu născătoare, ce i-au dat ei maica lui Draguş”[1391].

1455, august 23: Întărit de Petru voievod lui Tador al lui Limbădulce, care primeşte uric pentru „satele, anume: Branişteri, unde este curtea lui, şi Giuleşti, şi Şchei, şi Bărboşi, şi Beşicureni, şi Frăteşti, pe Pârâul Negru, şi Măsteacârul, şi, pe Neamţ, **Graşii, şi Moineştii, şi Liseţul şi Iubaneşti**”[1392]. Hotarul, din veac.

1455, decembrie 12: Întărit de Petru voievod, mănăstirii Neamţ, care primeşte uric, după o pâră cu Gos-

---

[1389] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 267, pp. 378, 379

[1390] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 273, pp. 386-388

[1391] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 1, p. 1

[1392] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 51, pp. 73, 74

tolo, pentru „un sat, numit Băloşeşti, pe Neamţ”[1393], lângă Graşi, acum Dumbrava. Hotarul, cât va putea să folosească destul un sat.

DUMBRAVA

(Putna, Vrancea)

1662, mai 15: Întărit de Evstratie Dabija voievod lui Alexa, feciorul popii Ionaşco, nepotul lui Necoară Ciocârlie vatav, şi seminţiei lui feciorii lui Mihăilă, iar nepoţii lui Necoară Ciocârlie, în baza unui zapis de la Bobanul, ce a fost şoltuz la **Agiud** şi cu 12 pârgari şi de la mulţi oameni buni, despre cum a venit Ion Buzea din satul **Huşi**, ce este în hura Tutovei, şi le-a vândut moşia din satul **Găişteni** şi din **Conţeşti**, partea lui, din a opta parte, jumătate, partea Stancăi, din amândouă satele ce sunt la ţinutul Putnei, drept 370 lei; / şi din alt zapis de mărturie, de la Vasile Morar şi Dinga din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, Ion Pruş, Mărdarie, Drăgan, Strătulat şi Vasile Luhul din **Rugineşti**, scriind cum au venit Iftimie şi surorile lui Vărvara şi Maria, şi nepoatele lui, fetele lui Avram, şi i-au vândut din satul **Deleni**, jumătate de bătrân, partea maicii lor şi a moaşei (bunicii) lor, sora popii Gheorghe din Deleni, din partea Monei, din şapte bătrâni, jumătate de bătrân al Monei, drept 3 galbeni de argint; şi alt zapis, de la Vasile Morariu, Dima

---

[1393] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. II, Bucureşti 1976, doc. 53, pp. 76, 77

şi Luca din **Dănăeşti**, Vasile Popăscul, Roşca, alt Vasile, Condrea păhărnicel, popa Budaş şi Strătulat din **Rugineşti**, scriind cum au venit Gheorghe cu fratele său şi i-au vândut o săpătură, ce o făcuse tatăl lor, în **Dumbravă** mereae, alături cu săpătura Cozmei, ce este la ţinutul Putnei, drept 4 galbeni”[1394].

DUMBRAVA

(loc între Vaslui şi Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui).

1491, octombrie 15: Întărit de Ştefan voievod, care cumpără şi dăruieşte „târgului nostru al Vasluiului”, odată cu hotarnica, multe sate, dintre care trei sate, cumpărate, cu 200 de zloţi, de la mănăstirea Bistriţa, „anume Crăstoae pe Racova, unde a fost Pătru, feciorul Crăstei, alt sat anume Bălcarii tij pe Racova, unde a fost Oană, fratele lui Pătru (toate trei în Bejeneşti, comuna Laza, Vaslui), şi al treilea sat, anume Curteştii tij pe Racova, unde a fost feciorul lui Naneş” (satul Curteşti, comuna Poieneşti, Vaslui); de la Drăgălina şi Maruşca, fetele Cozmei Streaşină şi nepoţii lor Ion şi Maria, copiii Mihului, toţi nepoţi ai lui Feir, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 100 zloţi, „acest sat pe Rahova, anume Feereştii, unde au fost casele moşilor lor, a lui Feir şi a lui Pătru şi a Cozmei Streaşină” (comuna Laza, Vaslui); de la popa Băilă din Vaslui şi Neacşa, fiii lui Băilă celui

[1394] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. IV, Iaşi 1908, pp. 312-314

bătrân, a cumpărat, cu 50 zloţi, „un sat pe Rahova, anume Păuceştii, unde a fost Păucă cel bătrân" (Rediul Păuceşti, comuna Laza, Vaslui); de la Groza Rohat, feciorul lui Oanăş Ungureanul, un sat pe Rahova, anume Rohaţii, unde a fost casa tătâne-său", cu 50 zloţi (comuna Laza, Vaslui); de la Toader Hasnăş, Ştefan cel Mare a cumpărat, cu 240 zloţi tătăreşti, „două sate pe Bârlad, din sus de târgul nostru, de Vaslui, anume Băltenii, în gura Stebnicului (comuna Bălteni, Vaslui), şi, de iastă parte de Bârlad, Delenii (lângă Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui) şi o selişte, anume Micleştii" (lângă Bălteni, comuna Bălteni, Vaslui); de la Nastea şi Sohiica, fetele lui Steţco Dămăcuşescul, nepoatele lui Dămăcuş stolnicul, cu 70 zloţi, „un sat pe Bârlad, din sus de Vaslui, anume Măreşenii, unde a fost Mareş judele" (Mărăşeni, comuna Ştefan cel Mare, Vaslui); de la Costul Părăş şi Drăghita, fiii Armancăi şi seminţia lor, Toader, Sasca, Parasca şi Docica, fiii Anuşcăi, toţi nepoţi ai lui Ştefan Mesehnea, cu 50 zloţi, „un sat în sus de Vaslui, în Dumbravă, unde a fost casa moşului lor, a lui Ştefan Mesehnea (loc între Vaslui şi Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Anna, Maruşca şi Armanca, fetele Dobrei, nepoatele lui Brudur, cu 100 zloţi, „două sate pe Vaslui, din sus de târgul Vasluiului, anume Brudureştii, unde a fost satul lui Drăgoi şi a Tomei" (Portari, comuna Zăpodeni, Vaslui); de la Ionaşco, feciorul Jorăi, nepot Giurgii Răspop, cu 70 zloţi, „un sat anume Mărăţăi pe Vaslui, iar numele celui sat din vechi a fost Părtănoşi" (Moara Grecilor, inclusă în Vaslui); de la Nastea, fata Anuşcăi, nepoata lui Ioan Curui, cu 60 zloţi, „două sate între Crasna şi între Bârlad, anume Filipeştii şi, mai jos de acest sat, într-acelaşi hotar, Săcuienii, unde a fost Stanciul Săcuiul"; de la Şteful şi

Mărina, fiii Maruşcăi, şi seminţia lor… Bila şi Oance, feciorii Marinei, nepoţi ai lui Giurge Jumătate, şi Marina, fata Mândrei şi nepotul ei de frate Silea, şi soru-sa Donea. Fiii Fedorei, nepoţi ai lui Oană Jumătate, cu 500 zloţi, „un sat pe Bârlad, în jos de târgul Vasluiului, tot cu toate cuturile, unde au fost Balosinăuţii" (Muntenii de Jos, comună, Vaslui)… Apoi iarăşi domnia mea am socotit şi am miluit pe şoltuzii şi pârgarii şi pe toţi oamenii cei săraci din târgul Vasluiului şi le-am întărit obiceiul cel vechi, precum că nici un om dintr-înşii, dintru care au lăcuinţă a lor acolo, în Vaslui, nici cât de puţină vamă să nu aibă a plăti acolo în târgul Vasluiului, nici la un fel de alişveriş, fără numai să plătească aceia care vor aduce peşte în târg, adică de la o maje, un peşte, şi de la o căruţă, iarăşi un peşte, iară mai mult nimic"[1395].

1774, iulie 5: Satul **Dumbrava**, ţinutul Vasluiului, ocolul Crasnei, după recensământul lui Rumeanţev[1396], avea următorii: **Mazili:** Vasile nepot pivniceriului.

DUMBRĂVENI

(sat pe Racova, „unde a fost văratecul" lui Tofan, comuna Gârceni, Vaslui).

1437, mai 15: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Tofan, care primeşte uric pentru „cinci sate pe Racova, anume: Pungeşti, unde este casa lui, alt sat, mai sus, Gâr-

[1395] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. III, Bucureşti 1980, doc. 96, pp. 188-190

[1396] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 220

cineşti, al treilea sat Luşceşti, al patrulea sat, unde este Cursec, al cincilea sat, **unde a fost văratecul lor vechi din veac**… Iar hotarul acestor cinci sate să fie cu toate hotarele lor vechi, pe unde au folosit din veac, însă începând de la cei patru stejari, apoi drept la dealul Racovei, apoi, pe deal, până la dealul Stemnicului.... apoi până la dealul Lipovei, la deal, drept la cei patru stejari numiţi mai înainte, la Racova. Acesta le este tot hotarul”[1397].

1614, iunie 12: Nastasia, fata Neanului, nepoata lui Lupe, cu feciiorii săi, din **Dumbrăveni**, vând lui Constantin Cehan, drept 5 taleri bătuţi, „partea de ocină ce se va alege în tot locul, cu loc de prisacă, de fân, de ţarină şi în vatra satului **Dumbrăveni**… dinaintea lui Albotă, Cozma şi Ionaşco Marmure de **Grăcini**, Filip, Sava ginerele Moisei de **Fereşti** şi a mulţi oameni buni”[1398].

1621, martie 4: Nastasia, fata Neanului, nepoata lui Lupe, cu feciorul ei Simion şi fata Grozava, din satul Dumbrăveani, vând lui Constantin Cehan, cu 15 taleri mari, partea lor de ocină din „**Dumbrăveani**, cu loc de prisacă, de grădină, de fânaţ şi ţarină în vatra satului… dinaintea lui Albotă şi Cozma de **Grăcini**, Filip şi Sava zet (ginere) Moisei de **Fereşti** şi a mulţi oameni buni”[1399].

1625, martie 24: Ionaşco, feciorul lui Toader din Dumbrăveani, nepotul Gustei, vinde lui Constantin, feciorul Petrei Cehan, drept 30 zloţi, „a treia parte din partea

---

[1397] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 170, pp. 239, 240

[1398] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 23

[1399] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 63

lui Nechifor în satul **Dumbrăveni**, în vatra satului, în ţarină şi pe un loc de va fi loc de fânaţă şi loc de prisacă, unde a fost prisaca lui Nechifor, la fântâna Cosiţei, deasupra Cosiţei, în pădure, şi cu loc de grădină la izvorul fântânii Cosiţei… dinaintea şoltuzului de Vaslui cu 12 pârgari, a popii Mihăilă şi a popii Lipovanul de acolo, Onaca de **Tătăraşi**, Neagului, Liciol şi Bilaşco”[1400].

1641, martie 9: Ignat dărueşte „hiastrului meu Ştefan şi lui Pavăl, şi mai vârtos lui Ştefan, că m-a ţinut din tinereţe, până în bătrâneţe, şi cuvântul nu mi-a întors… partea mea de ocină din satul **Stoileşti**, câtă se va alege partea lui Simion, jumătate, aşijderi şi la **Muşăteşti**, partea din jos, ce este lângă a **Coticerilo**r hotărâtă din movila lui Vodă, până în dealul Lohanului, tij (la fel) mai sus, pe lângă casa Gligorcii, pe din jos 40 de paşi, cumpărătură tătâne-său iarăşi din movila lui Vodă, până în dealul Lohanului,,, / Aşijderi, şi pe Racova, jumătate din satul **Dumbrăveni** şi, la **Grăcini**, jumătate de bătrân… dinaintea Savii, lui Dumitraşcu, frăţâne-său Gavriliţă şi Mihalce de **Coticeri**, popii Ionaşco, Stratului, Vasile şi Cozmii ot **Stoileşti**, Dumitru ot **Muşăteşti** şi alţi oameni buni”[1401].

1900: „**Dumbrăveni**, sat în judeţul Vaslui, plasa Racova, comuna Pungești, în partea de nord a târgușorului Pungeşti. E situat pe fundul unei văi, pe un loc râpos, având o întindere de 510 hectare, proprietatea locuitorilor răzeși, pe care sunt 42 hectare vii și livezi. Are o populaţie de 193 familii sau 530 suflete. Locuitorii

---

[1400] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Fereştii, Vaslui*, vol. XVI, Iaşi 1926, p. 45

[1401] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XXI, Iaşi 1929, p. 45

sunt răzeşi. Are o biserică, deservită de 1 preot şi 1 eclesiarh; o școală, întreținută de comună, înființată în anul 1887 şi frecventată de 20 elevi. Vite sunt: 267 vite mari cornute, 128 oi, 13 capre, 22 cai şi 27 râmători. Locuitorii posedă: 22 pluguri, 35 care cu boi și 5 căruţe cu cai; 200 stupi"[1402].

DUMBRĂVENI

(comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui).

1499, noiembrie 26: Întărit de Ştefan voievod mănăstirii Dobrovăţ, danie domnească, Ştefan cel Mare primind, la schimb, de la Crâstina, fiica lui Voislav şi de la nepoata ei de soră Nastasia, fiica Anuşcăi, nepoatele lui Ivan Damianovici, „trei sate pe Dobrovăţ, anul anume **Ruşii** (Dobrovăţ-Ruşii, contopit cu comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost curtea lui Stan al lui Popa, alt sat **Călugărenii** (comuna Dobrovăţ, Iaşi), unde a fost Giurgiu Călugărul, al treilea sat **Dumeştii** (Dumasca, comuna Tăcuta, Iaşi), unde a fost Dadul, care sate au căzut în partea lor, din satele bunicului lor Ivan Damianovici – Vodă oferind „patru sate în schimb pentru acele sate: două sunt pe Bujor, unul **Dumbrăveni** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Belici, altul **Radoteşti** (comuna Dimitrie Cantemir, Vaslui), unde a fost Borta… căci schimbase acele două sate bunicul nostru Alexandru

[1402] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 272

voievod cu mănăstirea Bistriţa”, care dăduse „trei sate pe Bistriţa, mai sus de Bacău, anume **Birăeştii** (Gherăieşti, înglobat în Bacău), unde a fost Birai, şi **Vlăcsăneşti** (înglobat în Bacău) şi **Manoileşti** (Manuileşti, înglobat în Bacău)”, „al treilea sat li l-am dat pe Berheci, anume **Davideştii** (nelocalizat, Bacău), unde a fost David”, cumpărat cu 240 zloţi de la Gheorghe, fiul lui Negrilă ploscar… „al patrulea sat li l-am dat pe Hovrăleata, anume **Neagomireşti** (lângă Orgoieşti, comuna Bogdăneşti, Vaslui), mai jos de **Orgoieşti** (comuna Bogdăneşti, Vaslui)”**,** cumpărat cu 150 zloţi de la Filip, Tudoran şi sora lor, fiii lui Mircea, nepoţii lui Micul Orgoae”[1403]. Hotarul, din veac.

DUMBRĂVENI

(sat pe Bistriţa, comuna Dumbrăveni, Bacău).

1625, martie 22: Zapis de mărturie de la „Ionaşco, feciorul lui Toader din **Dumbrăveni**, nepotul Gustei, cum a vândut a treia parte din partea lui Nechifor în sat, în Dumbrăveni, în vatra satului, loc de arat şi fânaţ, pe unde va fi partea lui şi cu o prisacă, unde a fost prisaca lui Nechifor, la fântâna la Cosiţa, deasupra Cusiţiei, în pădure, unde a fost prisaca lui Nechifor, a treia parte, cum îi mai sus scris, şi cu loc de grădină, izvorul fântâna

---

[1403] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 247, p. 444-446

Cusiţie… lui Constantin, feciorul Petrei Cehan. Şi am luat 15 zloţi şi 2 potronici"[1404].

1625, martie 24: Zapis de mărturie de la „Ionaşco, feciorul lui Toader din **Dumbrăveni**, nepotul Gustei", care a vândut a treia parte din partea lui Nechifor în sat, în Dumbrăveni, în vatra satului, loc de fânaţă şi loc de prisacă, unde a fost prisaca lui Nechifor, la fântâna la Cosiţa, deasupra Cusiţiei, în pădure şi cu loc de grădină în izvorul fântânii Cosiţăi … lui Constantin, feciorul Petrei Cehan. Şi am luat 30 zloţi"[1405].

1625, august 24: „Adică eu, Pătraşcu Başotă, al doilea logofăt, şi eu, Gheorghie Başotă, al doilea vistiernic, mărturisim noi cu mare credinţă, la mâna dumisale lui Pană vistiernic, că, trimiţându-ne cu cinstită carte a măriei sale, lui vodă, de i-am hotărât dumisale, lui Pană vistiernic, nişte părţi de moşie din **Mogăşăşti** (inclus în Costişa, Neamţ) de la ţinutul Neamţului, care le-a cumpărat Pană vistiernicul cu un zapis de la Zaharie şi fraţii lui, Irimie, şi Simion, şi Condre şi sora lor Tudora, toţi nepoţi Danciului din Mogoşăşti, ce au vândut, din jumătate de sat, a patra parte, ce s-au chemat partea Mânzăştilor, care le-a plătit Pană vistiernic cu 80 de taleri bătuţi. / Şi alt zapis, de la Macsâm, fecior Andriicăi Creţului, şi Gavril, cu fraţii lui, Ştifan şi Bejan, feciorii Măriei, toţi nepoţii Danciului Pardos cel bătrân, care a vândut lui Pană vistiernic, din tot satul Mogoşăştii, a patra parte, cu casele lor şi cu pivniţe şi jăcniţe. şi toate măiestriile ce sunt pe lângă casă, şi cu jumătate vad de moară, şi cu două mori

---

[1404] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 299, p. 370

[1405] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 300, pp. 370, 371

gata, umblătoare în gârla Bistriţei. / Care toate aceste le-au plătit Pană vistiernic bani gata... şi coţi postav ce s-au cuprins 90 ughi bani buni, şi un zapis de la Toader Gărgăriţă, ficior lui Gligori Gărgăriţă cel bătrân şi cu femeia lui, cu Nastasie, fata popii Bechii şi a Gaftonii, şi cu fetele lor, cu Sofronie şi Ileana, au vândut, din jumătate de sat, a treia parte. / Deci noi, dacă am mers acolo, la moşie, împreună cu Trele, pârcălabul de Neamţ, şi cu Iuga pârcălabul şi Cârlig vornic de poartă, şi am strâns pe toţi răzeşii şi pe alţi oameni buni şi bătrâni: Alecsa ot **Hârliceşti** (sat lângă oraşul Buhuşi, Bacău), şi Pintilie ot tam, şi Veriva ot tam, şi Condre, şi Dămiian, şi Cortiş ot tam, şi Gavril Ciochirlie, şi Bănte ot **Vrânceni (?)**, şi Gavril de **Dumbrăveni** (comuna Dumbrăveni, Bacău), şi Patrichi de la **Orbic** (contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), şi Rusul călugărul din Mogoşăşti, şi Toader vornicul, şi diaconul Bănte din **Zbereşti** (satul Zbereşti, Bacău), şi Hroiţă, şi Ion, şi Costandin şi Toader din **Dorneşti** (satul Dorneşti, Bacău). / Şi mergând cu toţii la Bistriţă, întâi am făcut o funie de 20 de stânjeni ş-am măsurat, din apa Bistriţei, lunca cea mare din sus, de unde umblă luntrile, pe drum, până peste Topliţă, la casa lui Nichifor, şi am găsit 27 funii şi am pus piatră în malul Topliţei. De acolo, piste bălţi, printre Zbereşti şi printre Mogoşăşti, pe şes, până supt deal, şi am găsit 50 de funii şi am pus o piatră la mijlocul şesului şi o piatră supt… şi am măsurat şi dumbrava, la deal, până la loc în vârful dealului, deasupra, şi am găsit bolovan vechi şi am făcut şi noi bour, şi până acolo am găsit 38 funii, 2 stânjeni. / Şi am mai mers cu trei funii până în muchia dinspre Orbic şi n-am mai putut merge cu funie, că-i huciul des şi pădure, dar am căutat din muchie, peste codru, spre răsărit, precum mi-au

mărturisit răzeşii că merg Mogoşăştii. Şi s-au dus Luca, vătavul lui Pană vistiernic, cu răzeşii şi au făcut un bour peste Orbic, în muchea codrului, într-un paltin, şi unul într-un fag, în Bobeică, în vârful codrului. / Şi am mai făcut bour în pârâu, pe unde a fost moara lui Hăsan, în capul poienii ceea mai din jos, şi ne-am dus şi noi până în marginea unor săpături, peste Orbic, la un bour vechi, şi ne-am întors înapoi şi am măsurat tot satul curmeziş şi au scos răzeşii pe acele zapise 16 funii 10 stânjeni şi le-am pus o piatră hotar supt deal. Şi şi-au primit toţi răzeşii atâta să ţină şi la luncă şi la dumbravă şi la codru. / Şi am iscălit, să se creadă, şi, iscălit şi unii din răzeşi, dar popa Bechii şi Pintilie şi Veriva n-au iscălit, zăcând că or întoarce de la Pană vistiernic”[1406].

DUMBRĂVENI

(pe Siret, Suceava).

Una dintre cele mai frumoase comune din România, Dumbrăveni, îşi datorează obişnuinţele gospodăreşti, dar şi fala nemeritată întru Eminescu (la Sălăgeni, unde a fost un schit, încă mai trăiesc descendenţii lui Nicolae Eminovici, dar nu interesează pe nimeni) unui boier luminat, Leon Ghika, priceput în a trezi o anume solidaritate şi mândrie comunitară, pe care a canalizat-o şi spre cele gospodăreşti, dar şi spre cele care ţin de minte şi

---

[1406] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 369, pp. 438, 439

suflet. Altminteri, adică fără prinţul Leon Gyka, adeseori ironizat în presa vremii, Dumbrăvenii ar fi rămas scufundat în banalitatea zonală, cu un parcurs sinuos al istoriei proprietăţii şi atât.

1432, august 14. „Iliaş, domnul Moldovei, dăruieşte lui Isaia satele: Tişeuţi, aproape de râul Suceava, jumătate din Bosance, Selejani, Dumbrăveni, Medveja, Bojii lui Petru, jumătate din Borilea lui Giurgiu, Dreslive şi Jerdeni”[1407].

1489, octombrie 4. Ştefan cel Mare dă satul „Grigoreşti cu mori pe Siret” urmaşilor lui Giurgiu din Frătăuţi, fraţii Starostici, în cadrul unui schimb de moşii. Voievodul cumpărase jumătate de Grigoreşti, cu 125 zloţi tătăreşti, de la Sima şi Mihul, iar cealaltă jumătate, cu 350 zloţi tătăreşti, de la Iurie Serbiei şi de la Petru Grigorescu.

1507, martie 1: Eremia vistiernic cumpără, cu 800 zloţi tătăreşti, satul Grigoreşti pe Siret de la feciorii Stanciului[1408].

1546, mai 27: În faţa divanului lui Petru Rareş se prezintă „Eremia, fost mare vistiernic, dintru călugărie numit Ivloghie în mănăstioara anume Sălăgeanii, care a zidit-o din a sa dreaptă avere, şi satul Sălăgeani, ce iaste lângă mănăstioară; iar dânsul le-au închinat sfintei mănăstiri Moldoviţa… unde şi pristav a fost pus de domnia mea şi mormântul singur şi l-a cumpărat, să aibă oasele lui să şază acolo, ca să asculte mai sus scrisa mănăstioară

[1407] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 10, p. 30

[1408] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XIX, Iaşi 1927, p. 61

Sălăgeanii şi cu satul Sălăgeanii de sfânta mănăstire Moldaviţa”[1409].

1587, martie 6. „Elena Drăcsăneasa, jupâneasă din Grigoreşti, dăruieşte Mitropoliei Sucevei ocina ei din satul Dumbrăveni, pe Siret, cu hotarul se va alege din partea fraţilor ei”[1410].

1744, iulie 5. „Venedict, egumenul mănăstirii Moldoviţa, cu tot soborul şi cu încuviinţarea lui Gavril, Mitropolitul Moldovei, dă lui Iordache Balş paharnic scrisoare prin care schimbă moşia Sălăgeni, ţinutul Suceava, între râurile Siret şi Suceava, învecinată cu **moşia Dumbrăveni a lui Iordache Balş**, cu moşia Iordăneşti, pe Siret, ocolul Berhomote, apropiată de moşia Oprişeni a mănăstirii Moldoviţa, pe care paharnicul o primise de la mănăstirea Putna, prin schimb cu moşia Dumbrăveni, deoarece este „mai îndestulată cu fânaţe şi ţarină, şi oameni” decât moşia Sălăgeni”[1411].

1746, mai 5. „Manea din Vlădeni, moşie a mănăstirii Voroneţ, **Vasile din Dumbrăvenii mitropoliei**, Mardare din Bervoieşti şi Strachi de la mănăstirea Solca dau mărturie cu jurământ că poiana din satul Lipăeştii este a mănăstirii Solca”[1412].

1767, noiembrie 28. Printre „bătrânii” satelor, chemaţi ca martori la hotărnicirea moşiilor Mitropoliei

---

[1409] Ghibănescu, Gh., *Surete şi Izvoade*, Volumul XIX, Iaşi 1927, pp. 59, 60

[1410] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 117, p. 77

[1411] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1256, pp. 418, 419

[1412] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 813, p. 268

Moldovei, din porunca lui Grigore Callimachi Voievod, s-a numărat şi „Ion Sebiechi din Dumbrăveni”[1413].

1773, mai 22. Iordache Balş paharnic **obţine întreg satul Dumbăveni** printr-un schimb de moşii.

1775: În recensământul lui Spleny pentru Ocolul Siretului, figurează „Dumbrăveni şi Sălăjani: 1 boier, 1 popă, 68 de ţărani”[1414].

1777, iunie 8: „Iordache Balş vistier confirmă lui Ioasaf, egumenul mănăstirii Putna, primirea scrisorii prin care îi face cunoscut că Spleny general i-a trimis o poruncă ca să se înţeleagă cu mănăstirea Moldoviţa, care e nemulţumită de moşia Iordăneşti, pentru care a dat în schimb moşia Sălăgeni. Deoarece, când **a primit moşiile Dumbrăveni şi Vlădeni, de la mănăstirea Putna**, a arătat că vrea o moşie pentru care să primească în schimb moşia Sălăgeni a mănăstirii Moldoviţa, propune lui Ioasaf egumen să dea mănăstirii Moldoviţa o moşie din Cordon, la fel cu moşia Iordăneşti, şi egumenul Venedict va fi mulţumit. Cere să nu mai fie supărat, fiindcă nu răspunde pentru moşia Iordăneşti. În privinţa moşiei Stăuceni şi a altor părţi de moşie, ce se împresoară de cei din jur, îi recomandă egumenului să se folosească de documentele pe care le-a primit la facerea schimbului, după cum şi el procedează cu moşiile primite de la mănăstirea Putna. La ameninţarea lui Ioasaf cu întoarcerea schimbului făcut, îi răspunde că i-a dat moşii mai mari şi mai bune decât moşiile primite, pe care a construit acareturi şi a învestit

[1413] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1150, p. 382

[1414] Spleny, Gabriel von, *Descrierea districtului Bucovina*, pp. 236-266

bani, îi cere să-şi administreze cu rânduială moşiile, pentru a aduce folos mănăstirii şi să nu-l mai supere”[1415].

1788: Contele Feodor Karacsay de Valyesaka, participant, în 1788-1791, la asediul Hotinului şi la marile bătălii de pe teritoriul Moldovei, bun cunoscător al fiecărei regiuni moldoveneşti, descrie „Drumul mare, de la Suceava (în Bucovina), la Botoşani: De la Suceava, la Tişăuţi (vama austriacă, carantina se află la ¼ de ceas de acolo, în satul mai mare, Bosanci). Aici, hotar e râul Suceava, care, când se umflă apele, este trecut cu plute. De aici, prin Salcea, pe la Dumbrăveni, peste două braţe ale râului Siret, peste primul – pe un pod suspendat; apoi, la dreapta, pe lângă satul Vlădeni, pe la poalele împădurite ale unui deal, la Botoşani”[1416].

1804, iunie 15. „Alexandru Moruzi, domnul Moldovei, la cererea lui Iordache Balş, fost mare vistier, în care arată că s-a făcut hotarnica între moşiile Avereşti, Dumbrăveni şi Sălăgeni faţă de moşiile Salcea şi Iucşeni, din ţinutul Suceava, ale lui Iordache Hurmuzachi, în anul 1802, împreună cu Nicolae Calmuschi pitar şi Gavril Conachi mare vornic, în anul 1803, dar Iordache Hurmuzachi a fost nemulţumit, porunceşte lui Constantin Ureche fost mare sluger să meargă la faţa locului şi, după cartea de judecată de la Divan, hotarnica din 1762 şi alte scrisori mai vechi ale megieşilor, să se îndrepte hotarele Avereştilor faţă de moşiile lui Hurmuzachi şi să se însemne cu pietre şi movile. Dacă acolo nu se va putea face îndreptare, la locul cu pricina nu se vor pune pietre hotare, ci se va face hartă, mărturie cu arătarea pricinii,

---

[1415] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1267, pp. 422, 423

[1416] *Călători,* XIX, I, pp. 754-773

pentru a fi trimise la Divan, să le dea hotărârea. A recitit marele logofăt”[1417].

1809: Un testament din 21 martie 1809, diata lui Iordachi Balş, aduce informaţii importante şi despre satele din jurul Dumbrăvenilor, inclusiv despre „Baleştii, care acum se zic Siminicea”, întemeiat de Mândru Jumătate, despre „biserica din Plopeni, unde să află îngropată răposata maica mea”, şi despre rânduita „şcoală cu dascăl moldovenesc şi grecesc” din Dumbrăveni, care urma să se deschidă în 1810. „**Diată**. *Copie legalizată de Comisia hotărâturilor ţinutului Hotin de pe Diata răposatului Iordachi Balş, ce este din 1809, Mart 21, către care s-au alăturat şi tălmăcirea ei în dialectul rusesc. Şi întru asemenea s-a alăturat şi copia diatei Logofătului Constantin Balş, din 1822, Genarie 30, cu adaosul în urmă din acel an Iunie 5.* / Diata aceasta, care se numeşte copie a diatei ce au lăsat răposatul boier Iordachi Balş Vistiernic prea iubiţilor săi fii şi clironomi, arătându-se nouă de către rânduiţii epitropi, asupra celor rânduite împărţiri de milostenie, spre pomenirea sa, şi văzându-se încredinţată cu însuşi iscălitura şi slova răposatului boier, iar în urmă şi cu iscălitura pomenitului întru fericire Arhiereul Nicodim Sinadon, şi amândouă aceste iscălituri fiind nouă desăvârşit cunoscute şi fără îndoire, spre urmarea acestei epitropii întocmai, după rânduirea răposatului în veci, fără strămutare, s-a încredinţat şi de cătră noi. / (Iscălit) *Veniamin Mitropolit Moldaviei.* / Eu, mai jos iscălitul, cu toată umilinţa humei mele, mulţămesc fierbinte, din toată inima mea şi cu tot cugetul meu, Sfântului Dumnezeu pentru toate bunătăţile cu care întru această vremelnică

[1417] DGAS, *Din tezaurul documentar sucevean*, Bucureşti 1983, Doc. 1609, p. 522

viaţă m-a învrednicit, şi ca un ticălos, cu umilinţă şi lacrămi dintru adâncul inimii plângând, de toate greşelile şi răutăţile mele. Mă rog milostivului împărat ca, trecând cu vederea, să ierte toate nelegiuirile mele şi să mă învrednicească cereştii împărăţii şi bunătăţilor făgăduite celor credincioşi robii săi… / Las blagoslovenia mea prea iubiţilor mei fii, rugându-le de la milostivul Dumnezeu fericirile acestei vremelnice vieţi şi câştigarea cereştii împăraţii, le las şi le dau părinteasca învăţătură ca să petreacă cu iubire frăţească, nesmintindu-să nici de un interes, având şi pe fraţii mei în loc de părinţi, şi pe verii lor, fiii fraţilor mei, întocmai ca nişte fraţi, şi petrecând cu toţii într-o unire şi frăţească dragoste, şi fiul meu Iancu, şi fiica mea Catinca să fie ascultători mai marelui lor frate Aleco, iar care va urma împotrivă are a lua răsplătire de la Sfântul Dumnezeu. / Pe lângă acestea, cu umilinţa cerşind ajutorul cerescului împărat, prin această diată cu toată cuviinţa socotind a pune la cale toate ale mele rânduieli, cele care cu cuget curat am socotit a urma, după săvârşirea mea, şi mai întâi pentru fiii mei hotărăsc: a avea şi a stăpâni, dintru ale mele, cele care în partea fieştecăruia am socotit, şi înainte, cum pe largă cuprindere să arata anume pe faţa întâi iscălit, Iordachi Balş Visternic. // *În partea fiului meu Alecu.* // Moşiile **sate întregi Dumbrăvenii**, Romaneştii, Avereştii[1418], Sălăgenii, Bursucenii, şi Brehoeştii, şi Vlădenii, şi Mândreştii, şi Baleştii[1419], care acum se zic Siminicea, ce să află, toate

---

[1418] Vereşti.

[1419] Anterior, Baleşti se numise Balinţi, sat din ţinutul Suceava, vecin cu Mândreştii şi Vlădenii din ţinutul Botoşanilor, pentru că Siminicea, deci Baleştii-Balinţi, avea pământuri şi peste apa

unite la un loc, în ţinutul Suceava şi în ţinutul Botoşanii, şi cu toate prisăcile cu stupi ce să vor afla la aceste arătate moşii… / Să se afle fără strămutare preoţi şi psalți, după trebuinţă, la **biserica de la Dumbrăveni**, pentru ca să urmeze rânduiala rugăciunilor bisericii cu toată cuviinţa, spre pomenirea morţilor şi a viilor. / Să se afle fără strămutare, **la Dumbrăveni**, şcoală cu dascăl moldovenesc şi grecesc, spre înlesnirea celor ce vor voi a-şi da copiii la învăţătura. / Să se facă, pe tot anul, la **biserica de la Dumbrăveni**, două pomeniri, una la ziua hramului şi alta, la ziua moşilor, cu toată rânduiala cuviincioasă. / Să se facă, pe tot anul, o dată, pomenire, cu toată rânduiala cuviincioasă, la biserica din Plopeni, unde să află îngropată răposata maica mea. / Să se dea, pe tot anul, **din veniturile de la Dumbrăveni**, câte una sută lei la monastirea Suceviţa, pentru biserica răposatului părintelui meu, ce este făcută pe poarta acei monastiri, pentru că, precum a rânduit răposatul, să slujească în toată vremea obştie, care bani să se dea acum la purtătorul de grijă, lăsat de cătră proin egumen Hurie, iar în urmă, la acel care, după vreme, se va afla purtătorul de grijă la acea biserică”.

1821, Mai 8. „Duminică, am purces, din Eşi, cu bejănia, spre Bucovina, şi, umblând nemernicind din loc în loc, păn la Burdujani, am trecut în Bucovina, Mai 21, cu mari spaimă de eteriştii ci au venit la Dumbrăveni şi la Plopeni de au prădat casele boierești, şi m-am așezat în târgul Sucevii, în casa lut kir Nicolai Riga, şi șezând păn la 23 Iuni, mi-au venit cărţi de la frate-meu Nicolai ce venise meimandar cu Chehaia-beiu a lui Iusuf Paşa,

Siretului, de unde confuzia că Balinţi ar fi fost inclus în Mândreşti. Siminicea îl are drept ctitor pe Mundrea sau Mândrea Jumătate

ocârmuitorul oştilor turceşti în Eşi. Am ieșit din Suceavă la 28 Iuni şi, mergând la Eşi, la 14 Iuli, m-au rânduit Caimacamul samiş la Bacău şi cămăraş de Ocnă; apoi, de la Ocnă, la 1 Avgust, m-am dus şi la Ibraila, la sarascheriul Iusuf Paşa. Iar nevasta şi copiii i-am ţinut în Suceava păn la 1 Dechemvre şi i-am adus aice la Ocnă”[1420].

1849: Naşterea lui Mihai Eminescu la Dumbrăveni. Romånca născută în Botoşani, din părinţi bucovineni, cu rădăcini în Ardeal, Constance Dunka de Sajó (Constanţa de Dunca-Schiau), care, la 16 ani, uimea Parisul cu nuvelele „publiées dans les principaux journaux de Paris”, ulterior, adică după succesul romanului „Elena”, publicat, în două volume, sub titlul „Estela” (*Scéne de la vie moldave, L'ombre des Stan, La frére Blanc, Scénes de la Roumanie, La criminelle hongroise, Un affranchissement en Roumanie* etc.), avea să surprindă, în 1897, când publica la Budapesta „*Amintiri din copilărie*”, cu o mărturie despre **naşterea lui Mihai Eminescu la Dumbrăveni, în mai 1849**, pruncuţul, pe care Constanţa de Dunca şi Muţi, fiul boierului Constantin Balş, l-au „botezat” în 21 mai 1849, având, pe atunci, câteva săptămâni. În istoria literară românească există tot felul de conveniri despre anul, luna şi ziua naşterii lui Mihai Eminescu, aşa că o mărturie în plus nu strică, aşa cum nici nu ajută: „Dumbrăvenii – Moldova, ţinutul Botoşani – era o moşie cu patrusprezece sate şi cătune, toate pe şesul mănos cu puţină pădure, moşie, deşi nu aşa de populată, dar mult mai întinsă decât unele principate germane, state întregi, cu domnitori suverani. Dumbrăvenii nu se aflau departe de Dumuşeni, una din moşiile părintelui meu, locuită de

---

[1420] Bianu, Ioan, *Catalogul manuscriptelor Româneşti*, Biblioteca Academiei Române, Tomul I, 1907, p. 644

familie, peste vară. Iarna, pe atunci, era petrecută la Botoşani, locul naşterii mele. Din apropierea moşiilor cred că s-a întremat cunoştinţa şi amiciţia boierului Constantin Balş, dvoraninul (nobil rusesc), proprietarul Dumbrăvenilor, şi a părintelui meu, boier bucovinean, strămutat în acele părţi pe la anii 1835. / Studii făcute pe la facultăţi germane, acelaşi spirit înalt, cercetător, cu totul filosofic, caracterizând pe noii amici, ambii europeişti, ca puţini alţi pe acel timp, relaţiunile lor deveniră tot mai intime. Constantin Balş m-a şi botezat. Dumuşenii fură vânduţi. Părinţii mei se mutară la altă moşie, ce o aveau în ţara de jos. Acum locuiam, iarna, în Galaţi. Vizitele la Dumbrăveni totuşi nu încetară. Vizitele la Balş se reînnoiră mai des când şi moşia noastră, Rânzeştii, trecu în alte mâini, precum trecuseră Dumuşenii, Cereşiul-Banilă şi Slobozia-Duma din Bucovina, şi când ne aşezarăm la Iaşi. În acel timp, de la anii 1835-1845, nănaşul meu fusese şi mai harnic la vânzare decât tata. El înstrăinase patruzeci de moşii clironomisite în Basarabia rusească. Este adevărat că unele din ele trecuseră în dar de cumetrie pe la ruşi puternici, bunăoară Cahulul, domeniu ce astăzi valorează multe milioane. / Boierul Constantin Balş avea ceva regesc în gusturile ce-şi împlinea. Nu-i mirare că şi dărnicia i-a fost regală. Salonul lui, la Dumbrăveni, avea punte de asemănare cu Sans-Soucis a regelui-filosof. Acelaşi caracter academic, aceeaşi şcoală de speculaţiuni spirituale, numai nu aceeaşi parcimonie. Multe auzeam, aci, pe când aveam 4-5 ani, multe deacelea ce nu le pricepeam. Dar cuvintele ce aş fi voit să le înţeleg mă preocupau şi mi se întipăreau în minte. Cuvinte şi nume. Ce caleidoscop fără şir şi înţeles! Repetam necontenit sunetele pocite, ce-mi sunau la urechi; de

multe ori le şi cântam. Cântam zile întregi: „Enciclopedişti, materialişti, metafizicieni, pluralitate de rase, prejudicii vechi, liberă-conştiinţă, imortalitatea sufletului, idealism platonician” şi o mulţime de asemenea cuvinte. Le cântam precum s-ar cânta un cântec de pasăre nepriceput. / Şi nume multe puteam înşira iute: Kant, Leibnitz, Diderot, Voltaire, Rousseau, Pascal – de Pascal făceam mare haz – Socrates, Paton, Locke, Malebranches, Spinoza – le ziceam pe toate aşa de repede, încât nimenea nu mă putea urma. Muţi chiar mă admirau. Muţi cel frumos şi genial. Muţi, adică Demetrius Balş, unicul fiu al nănaşului şi unicul meu, camarad de joc şi amic de copilăria. Şi ce finit tragic şi uitat a avut! Îl văd încă sprinten, vesel, totdeauna ocupat; uneori gânditor, altă-dată capricios, dar bun totdeauna, bun şi iubitor. Pare că mă văd şi pe mine copilă mică, alergând prin lungul salon, abia zărind de fum pe boierii din fund, cu ciubucele lor de doi stânjeni, ciubuce de care mult mă împiedicam şi nu rareori cădeam jos. / Stăpânul casei, boier în toate impersonal, gros, frumos la obraz, vorbea mai mult şi mai tare decât toţi, de pe jilţul său înalt, cu trei perine de catifea. Cine ce spunea, cine ce credea, n-o ştiu zice. De atunci este o jumătate de secol. Mi-aduc numai aminte că acele discuţiuni se reînnoiau zile întregi şi nopţile mai bine de jumătate, că disputele cele mai înverşunate erau intre Alecsandru Sturza Miclăuşanul, Constantin Hurmuzaki, tatăl meu şi Balş. Ultimul, plin de doctrine germane. Mai erau nişte boieri: Vârnav şi Miclescu, care vorbeau de Coran şi religiunea Hindu. / Doctorul Schwarzenberg, medicul casei, care locuia la curte, avea tot pe Kant şi Spinoza în gură, iar fraţii Sillioneşti, ideile moderne franceze. Tocmai îşi făceau studiile înalte la Paris. Auto-

ritatea ştiinţifică supremă părea a fi un bătrân erudit german sau suedez, copia exactă a figurii Alecsandru de Humbold. Acesta era sapient de specialitate şi avea titlul de „preceptorul lui Muţi”. Pe la mijlocul salonului, sub oglinda mare, pe o canapea aurită, erau mama, cu Doamna Balş. Când ascultam ce vorbesc, le auzeam pomenind pe Bulwer şi Walter Scott. Vorbeau şi de Werther, de Goethe. / Între uşă şi sobă, stafagiu mut, stăteau adunaţi cei patrusprezece administratori ai satelor moşiei Dumbrăvenii şi cătune, toţi cu dreptul şi datoria de a nu lipsi, seara, de la masa boierească şi a umple colţurile salonului până după miezul nopţii. Între aceştia, cel mai înalt şi chipos, cu faţă lată şi barbă castanie, era „**Domnul Eminovitz**”. Şi el cult, şi el bucovinean. / Noi doi, Muţi şi eu, unicii copii toleraţi în salon, adormeam ades pe două mici fotolii, când nu ni se permitea de a ne juca „de-a ascunsul”, spre a nu tulbura nesfârşitele conversaţii. Aceste somnişoare nu prea intrau în programa pedagogică a scolastului nănaş, care voia să adape, de pe la şase ani, pe adoratul său fiu cu metafizică şi psihologie şi cu întreaga ştiinţă omenească. Cine ştia, pe atunci, în Moldova, de Basedow şi Pestalozzi, de Froebel şi de teoriile pedagogiei moderne? // La 1849, salonul citat era deşert şi tăcut. Oglinzile, acoperite cu crep negru. Nici fum, nici mişcare. Numai un gol apăsător. Pe canapeaua de odinioară, iarăşi şedeau mama şi Doamna Balş. Nănaşa însă purta haine negre, doliu adânc. Ambele plângeau. Tatăl meu vorbea încet. Din când în când, un cuvânt de filosofică mângâiere. Murise stăpânul casei, boierul Constantin Balş. Eram la Dumbrăveni în vizită de condoleanţă. Muriseră şi doctorul Schwarzenberg, şi bătrânul perceptor german. / Salonul ne părea, mie şi lui Muţi, o criptă

neînchisă. Când puteam, fugeam de acel salon, fugeam în grădină. Parcul n-avea sfârşit şi era plin de flori şi de fluturi. Aveam ce prinde şi ce culege. Pe atunci, eram copii şi copiii nu ştiu de milă. Bucuria nespusă ne făcea de a prinde bieţii fluturaşi, de a-i prinde cu sutele şi miile şi a-i închide în cutii. Mureau săracii; dar ştiam noi ce-i moartea, ce-i durerea? / Lui Muţi îi răpise nemiloasa moarte pe medicul, pe perceptorul şi chiar şi pe tatăl său. Noi însă nu pricepeam aceea eternitate, spre care ei plecaseră, nu pricepeam că golul lăsat de cel ce ne părăseşte nu se mai poate umple. Mor mulţi copii juni şi, totuşi, copilului nu-i este frică de moarte; le ia moartea ce au mai drag pe lume şi ei aşteaptă, speră, nici o grijă nu au. / Unde ne uitam, vedeam doliu şi solitudine şi, totuşi, eram veseli şi mulţumiţi, cum scăpam la larg şi puteam alerga prin grădină. Bietul Vasilie, cum gemea, urmându-ne; ducea greu baltagul gros, cu care avea să ne păzească. Dar astfel îi era porunca. Domnul Constantin Hurmuzaki, tutorele lui Muţi, însărcinase pe vechiul camerdiner a veghea bine asupra micului orfan, bogatului clironom şi Vasilie Arnăutul era om circumspect şi conştiincios. Cât alergam noi după fluturi, el alerga după noi. // La marginea parcului, capătul dinspre şuri şi grajduri, vestitele grajduri de la Dumbrăveni, era o casă lungă, fără uşă, în grădină. Numai şase ferestre se iveau printre arbori. Urmărind fluturii, ajungeam uneori la acele ferestre. Aci am descoperit copii după geamurile închise. Erau două fetiţe – poate şi un băiat mai mare, nu ştiu bine – fetiţe sfioase, tăcute, cu ochii plecaţi, fără surâse pe faţă, înspăimântător de cuminţi. Ele se uitau mirate la nebunele noastre alergături. Dar era şi jale şi dor în privirile lor: nu le era permis a intra în parc. Şi nouă multe ne erau oprite,

însă ne ştiam emancipa. Ne puneam bine eu Vasilie şi făceam ce ne plăcea. / La trei zile după prima vedere, eram deja la un loc cu fetiţele cele sfioase. Amiciţia ajunse curând în stadiul confidenţei. Copilele ne încredinţară un mare secret: mama lor era bolnavă şi ele dobândiseră, de-o săptămână, un nou frăţior. / „Să-l botezam noi!”, am strigat şi eu, şi Muţi. / Despre copiii mici atâta ştiam amândoi, că, îndată ce vin pe lume, părinţii lor cer părinţilor noştri, să le boteze noul născut. „Să-l botezăm!”. / Dar cum se botează? Aceasta n-o ştia nici Muţi, nici eu. A întreba de mamele noastre simţeam, că nu se cade acum, când erau tot triste şi tot plângeau. Copiii, când nu ştiu, inventează. Ne-am pus pe gânduri şi pe sfaturi. Mult ne-am bătut capul, aducând fiecare când o idee, când alta. La urma urmei, a stătorit un plan. A doua zi, eram hotărâţi a boteza pe frăţiorul fetelor, a-l boteza cum credeam noi că va fi mai nimerit a-l boteza cum n-a fost botezat creştin pe lume. / Era ziua de Sfântul Constantin împărat, patronul defunctului meu nănaş. Părinţii mei şi Doamna Balş voiau să fie singuri în aceea zi, singuri cu tristele lor amintiri Pentru multe ore furăm încredinţaţi lui „căpitan Vasilie” (mi se pare că bătrânul camerdiner fusese căpitan în eteria grecească din timpul lui Caragea Vodă al Munteniei). Asta ne venea de tot la socoteală. Cu atât mai uşor ne puteam împlini dorinţa. Mai era şi onomastica mea, nu mi se refuza nimic. / Am şi finit botezul pentru aceea zi, 21 mai 1849, 11 ore. La 11 ore, 21 mai 1849, eram gata amândoi. Amândoi purtam haine negre, dar gulere albe şi pălării de paie. Muţi pusese mănuşi, avea baston şi părul frizat – arta bătrânului camerdiner. În mână ţinea o cutie mare de cristal roşu, plină cu fluturi, ce bâzâiau in ea. Eu aveam flori în braţe cât nu mai puteam

duce. Am plecat. Vasilie, înainte. De astă dată, înainte şi cu mult. / La uşa din curte, ne aşteptau fetiţele, mai sfioase, mai tăcute încă, dar ochii le străluceau pe ascuns. Cu ele era un domn înalt, chipos, cu faţa lată şi barba castanie. Îl cunoşteam. Odinioară îl vedeam zilnic, seara, la masa boierească şi, noaptea jumătate, în salon. Furăm primiţi de toţi ca padişahul când merge la marele său vizir. Fetiţele alergară înaintea noastră; domnul chipos venea îndărăt. Astfel am intrat. / Odaia mică, joasă, dar sclipitoare de curăţenie. Apoi alta, mai mare. Pereţi tot alb văruiţi şi perdele albe, lungi, slobozite. Podelele găl-bii, proaspăt date cu lutişor galben. Două divanuri cu macaturi, saltele şi coltucele de lână verde şi roşie, ţesă-tură de casă. Între două ferestre, ce dădeau în grădină, o masă de cărţi închisă. Pe dânsa, o lampă, sfeşnice de ar-gint şi un serviciu de cafea neagră, porţelan frumos: toate prezente, de anul nou, de la darnicul boier, proprietar şi stăpân. / În fund, un pat cu aşternut alb şi plapomă roşie. Lungi cordele roşii la perine. Bolnavă, în pat. Palidă, cu privire îngrijită se uita la noi. Voia, cred, să ne recomande tăcere şi nu cuteza. Memoria, la mine, a fost totdeauna puterea intelectuală cea mai dezvoltată. Ţiu minte toate, de când aveam doi ani. Cât eram de mică, toate le văd încă astfel cum erau şi cele ce-mi păreau atunci noi, singulare şi care numai mai târziu le-am priceput. Copiii obişnuiţi, când nimic nu-i scoate din fire, au bună ţinută în prezenţa bolnavilor. Şi noi ne purtam cuviincios. Ba chiar ne şi uitaserăm curiozitatea, ne uitaserăm dorul de nănăşit, ne uitaserăm florile, fluturii. Vedeam numii pe palida bolnavă şi nu mai ştiam ce aveam de făcut. / Dăm cu ochii de leagăn. Leagăn simplu, de lemn alb, frumos acoperit cu un lepedeu ca de zăpadă, transparent, jur

împrejur cu dantele împletite. Domnul chipos băgă de seamă la ce ne uităm şi ridică învelitoarea. Atenţiune! Un copil, tot alb înfăşat, cu mâinile strâns legate, cu capul ascuns într-o mare bonetă, dormea acolo. Noi stăm înlemniţi. Tata copilului ne zice: „Iată-vă finul, botezaţi-l!”. Mama adăugă: „Botezaţi-l, dar vă rog, nu-l deşteptaţi!”. / Cum aveam de gând a-l boteza nimenea nu visa. Ba chiar nici noi nu ne cugetam. Şi Prometeu astfel o fi dormit odată. Priveam noul născut de departe, cu mirare. Muţi era de tot uimit, el, care încă nu văzuse un copil mic. Deodată, un sunet străin, un plâns necunoscut, o mişcare în leagăn şi băieţelul deschide ochii. Muţi pare că e electrizat. Îşi pierde capul, se repede la leagăn, sare, strigă, se extaziază, deschide cutia de cristal roşu... Un nor de fluturi zboară peste nou născutul, şi eu, ca să nu rămân îndărăt, arunc peste prunc toate florile mele. Ce făceau ceilalţi nu ştiu. Muţi şi eu eram beţi de bucurie, de entuziasm, de conştiinţa marelui act săvârşit. / În acel moment, Vasilie intră şi ne cheamă iute la Castel: sosise domnul Constantin Hurmuzaki, tutorele. Am plecat, uitând a pune nume finişorului botezat cu fluturi şi flori. Numele şi l-a primit de la alţii. Un nume ce-l ştiu toţi, ce nu-l va uita nimenea, un nume nemuritor la români, numele: „**MIHAIL EMINESCU**”. / Budapesta, 1897 / Constanţa de Dunca-Schiau”[1421].

1886: „Trenul cu abur ne duce, în două ore, de la Botoșani, la Verești, un nod de cale ferată care în sine este complet inutil. De aici, trecem printre câmpuri mediocre până în satul Dumbrăveni, unde obținem tot felul de

[1421] Dunca-Schiau, Constanţa de, *Amintiri din copilărie. Botezul poetului*, în *Almanachul Societăţii de lectură „Petru Maior”*, Budapesta 1901, pp. 61-67

informaţii despre ţară şi oamenii ei, din partea unei frumoase familii, venită din Polonia. Domnul este directorul administrator al bunurilor celebrei familii moldoveneşti Balş. Moşiile sunt nu mai puţin de treisprezece, arendate la trei armeni, unui evreu şi unui român”[1422].

1888: Răscoala din Dumbrăveni, Siminicea, Brehuieşti şi Corni. „În plasa Siretului, s-a observat, de mult, o mişcare printre săteni, după cum nu se bănuia pe-alocurea. Ni s-a spus, îndată după aplanarea mişcărilor din Valahia, că agenţi anume veniţi s-ar fi coborât la cutare staţiune de drum de fer, ar fi întâlnit săteni lucrând la câmp şi le-ar fi vorbit; apoi au intrat prin sate şi aşa mai departe. Subprefectul a fost imediat încunoştinţat a fi cu atenţiune şi prea vigilent, spre a descoperi cele ce se petrec, a raporta imediat prefecturii, trimiţând pe orice agenţi provocatori înaintea justiţiei. Răspunsurile sale au fost stereotipe, că nimic nu se petrece, că totul e în linişte. / Deodată, un număr de 30 locuitori, sunt acuma două luni, din cătunul **Siminicea**, comuna Dumbrăveni, s-au prezentat la redacţia noastră şi s-au plâns că ei, ca rezervişti, sunt urmăriţi pentru prestaţiune, în timp ce, după lege, făcând parte din războiul de la 1877 -78, sunt scutiţi. Mergând, împreună cu câţiva din ei, la prefectură, a fost uşor a-i convinge că pentru plata dărilor de care erau scutiţi pria lege ei nu sunt urmăriţi. Atunci plângerea lor a luat o alta fază; ei începură a cere pământuri (după cum le promisese Carol I, înainte de Războiul de Independenţă – n. n.). S-a cunoscut îndată că există o agitaţie şi, dându-li-se consilii (sfaturi – n. n.) prudente, locuitorii s-au retras. / Nu mult după aceasta, izbucneşte o altă mişcare, mai

---

[1422] Bergner, Rudolf, *Rumänien / Eina Darstellung des Landes und der Leute,* Breslau 1887, pp. 81-93

obiectivă; se semnalează, tot în această plasă, în comuna **Brehuieştii**. Prefectul, făcând dreptate locuitorilor, linişte a s-a restabilit. Erau vexaţiunile primarilor colectivişti, care exasperaseră pe săteni. / Vine, apoi, în o formă mai acută, mişcarea de la **Corni**, tot din această plasă. Mergând prefectul la faţa locului, cu o mai mare greutate decât la **Siminicea** şi la **Brehuieşti** a putut restabili liniştea. Sătenii, amestecând plângerea lor contra primarului cu acea de cerere pentru pământuri, au trebuit a se mărgini la cea dintâi, pentru ca dreptate să li se facă şi liniştea să se restabilească. Aci se semnalase ca instigator învăţătorul sătesc. / Despre toate aceste mişcări, subprefectul n-a ştiut nimic, n-a putut a le preîntâmpina şi nici a raporta ceva în privinţa agitărilor locuitorilor. Pe neaşteptate, când totul părea intrat în cea mai mare linişte, prefectura e încunoştinţată că locuitorii din **Dumbrăveni** s-au răsculat; au intrat în ograda arendaşului, i-au luat plugurile şi s-au dus pe câmp, să tragă brazde şi să-şi împartă pământul. Ordine severe au fost transmise şi de la centru, ca să se desfăşoare forţe suficiente, pentru ca mişcarea să se înăbuşe în germeni fiind. / Prefectul, păşind la faţa locului, în unire cu colonelul comandant al regimentului de dorobanţi, şi intrând în mijlocul sătenilor, ce erau adunaţi în număr ca la 600-700 locuitori din diferite cătune şi chiar comune, până şi din judeţul limitrof, Dorohoi, au început a se explica eu ei, spre a cunoaşte cauza acestei aglomerări. Din vorbele lor reieşea că vor pământuri, că la urmă se mulţumeau ca prefectul să le dea o declaraţiune, scrisă şi subscrisă de el, cum că li se vor da pământuri şi că arendaşul nu va pune plugurile sale să are, înainte de a li se împărţi lor pământuri. În zadar au fost toate consiliile date, toate declaraţiunile că guvernul

e pe cale de a-i împroprietări pe moşiile Statului, dar că trebuieşte o lege şi după forme. / „Destul, de zece ani, ne purtaţi tot cu vorbe!, striga mulţimea. Nu mai putem aştepta”. / Într-aceste, prefectul e chemat la staţiunea **Vereşti**, spre a convorbi telegrafic cu primul ministru; sătenii nu-l lăsau să iasă din mijlocul lor. În fine, după multă greutate, deşi forţa armatei era la distanţă, prefectul a putut a se strecura printre ei, fără a face uz de ea. / Reîntors, ziua venea spre declinul său, liniştea trebuia restabilită înainte de sosirea nopţii. Se semnalase chiar că sosesc şi alţi locuitori, retardatarii ce-şi dăduseră întâlnire. / Colonelul Maca, în urma consiliilor şi a parlamentărilor date şi avute cu locuitorii, văzând că aceştia se obstinează şi nu vor a se împrăştia, se pune în fruntea regimentului său şi face somaţiuni repetate, faţă fiind procurorul şi judele instructor. După somaţiunile orale, urmează cele cu batere de tobă şi sunete de trompete; totuşi, rezerviştii mai cu deosebire încurajau pe ceilalţi la rezistenţă, spunându-le că n-au voie să dea focuri. Se dau salve de puşti, dar nici o mişcare. Atunci, colonelul Maca, având deja experienţa acestor răscoale din Valahia, unde operase spre calmarea lor, dă ordine artileriei călăreţe ca, în rând câte trei, să înainteze în mulţime, spre a se împrăştia. Întâia şarjă rămâne fără efect. La a doua şarjă, căpitanul Zamfirescu, care avea comanda artileriei, se pune în fruntea soldaţilor şi, prin o evoluţiune dibace, reuşeşte a împrăştia pe revoltanţi şi a-i dispersa în grupuri mai mari ori mai mici, după care, intervenind infanteria, îi asedie între puşti şi îi arestă. / Atunci se produse o panică între locuitori, încep cu toţii a fugi, sar gardurile, se ascund pria ogrăzi, case şi atenanse, şi din totalul număr se arestează vreo 120 locuitori (Eroi ai Indepen-

denţei, dar ce contează – n. n.). / Imediat, liniştea a fost restabilită, fără ca o picătură de sânge să se fi vărsat, fără ca o zgârietură să se fi produs. Trebuie să recunoaştem că acest rezultat fericit nu-l datorăm decât tactului şi prudenţei prefectului, decât experienţei şi energiei colonelului Maca, decât curajului şi abilităţii căpitanului Zamfirescu. Cea mai mică imprudenţă comisă, cât de puţină impacienţă de s-ar fi arătat, ar fi avut de rezultat sute de cadavre, lăsate pe străzile satului Dumbrăveni. Mulţumită acestora, nici un exces s-a produs, nici o iritaţiune nu s-a manifestat. Păstrând cu toţii un sânge rece, o pacienţă şi o prudenţă demne de toată lauda, am putea vedea că cea mai impunătoare răscoală s-a putut potoli în un mod atât de fericit, precum pe aiurea nu s-a întâmplat. / De acum, începe rolul justiţiei. Între cei arestaţi au figurat şi doi cetăţeni din Botoşani: arhitectul comunei, dl C. Argenti, şi un fost comisar al colectiviştilor (mişcare aparent reformistă, încropită de boierii Ion Câmpineanu, Prinţul Dimitrie Ghica etc. – n. n.), dl G. Petrescu. Nu intrăm în a discuta culpabilitatea ori inocenţa a nici-unuia; afacerea fiind pendinte la justiţie, presa trebuie să păzească o strictă rezervă, spre a nu se influenţa cursul justiţiei în nici un mod. Atâta ştim, că în timp ce redactorii *Sentinelei* reclamau pe aceşti doi preveniţi ca reporterii ziarului lor, declaraţiunile inculpaţilor erau că se duseseră la vânat, în satul Dumbrăveni. / Instrucţiunea fiind absolut secretă, nimic n-a putut transpira, dar în urma interogatoriului judele instructor i-a depus pe ambii în arestul preventiv al judeţului. Rolul însă de arhitect al comune şi acel de reporter de ziare ni se par cu totul incompatibile, atât zicem şi trecem înainte. / Mulţi din cei arestaţi au fost eliberaţi. Ceea ce reiese din declaraţiunile sătenilor,

făcute chiar la arestarea lor, e că primarii, perceptorii şi unii învăţători chiar i-au trimis la Dumbrăveni pe oameni, ca să ceară pământuri. Mai mult, sosind prefectul în Dumbrăveni, se spune că chiar vătăjeii i-au strâns, zicându-le că a venit prefectul să le împartă pământuri; că, odată acolo adunaţi, s-au găsit alţii care, punându-se în frunte, i-au reţinut şi au vorbit în numele lor, fără ca ei să fi ştiut ceva şi fără să fi venit cu un scop de revolte. Despre toate s-a raportat ministerului. / Astăzi, liniştea e complet stabilită şi ne mirăm că unele ziare din Capitală dau ştirea că, din surse oficiale, sătenii s-au răsculat a doua oară la Dumbrăveni. Acesta fiind purul adevăr în răscoala sătenilor de la Dumbrăveni, îl aşternem aci, spre a împrăştia orice alte relaţiuni inexacte, exagerate ori de rea credinţă făcute. Ne abţinem de la orice comentarii; dorim însă ca autorii revoltei să fie descoperiţi. Justiţia are suficiente elemente de a putea pune mâna pe firul conspiraţiunii surde ce agită ţara şi să ne dea liniştea la care avem dreptul de a pretinde. Trecută şi această ocaziune, fără a se reprima răul în chiar sorgintea lui, ne putem aştepta la mari calamităţi. Atâta zicem şi încheiem pentru astă-dată”[1423].

1889: Prefectura judeţului Botoşani publică, în Monitorul Oficial, un „Tablou de tinerii din judeţul Botoşani care urmează a fi înscrişi pe tabelele de recensământ ale clasei anului 1901 şi care sunt dispăruţi de prin comunele unde s-au născut”. Din Dumbrăveni „dispăruţii” erau: Huludeţ Gheorghe, fiul lui Costache şi al Mariei, Brodnor Petru, fiul lui Iohan şi al Magdalenei, A Orbu Gheorghe, fiul lui Toader şi al Rariţei, Ruganovici Alexe, fiul lui Mihail şi al Sofiei, Meir Iancu,

[1423] *Epoca,* Anul III, No. 841, miercuri 14/26 septembrie 1888, p. 2

fiul lui Pitic şi al Minţei, Stan Costache, fiul lui Ioan şi al Casandrei, Leibovici Aktăr, fiul lui Strul şi al Malcăi, Aizic Şloim, fiul lui Strul şi al Dvarei, Aizic Altăr, fiul lui Strul şi al Dvarei, Iancovici Calman, fiul lui Calman şi al Ruhlăi, Clain Iosef, fiul lui Rudolf şi al Mariei, Carpinschi Mihaiu, fiul lui Mihaiu şi al Iuliei, Dumitru Gheorghe, fiul lui Gheorghe şi al Mariei, Moldovanu Petru, fiul Elenei, A Popei Neculai, fiul lui Dumitru şi al Casandrei[1424].

1890: „Listă de rezervişti din judeţul Botoşani dispăruți din comunele lor, fiind declaraţi totodată nesupuşi ca unii ce nu s-au prezentat la corp pentru a lua parte în manevrele din anul curent. **Regimentul 8 linie**: / Lustgarten Josef, soldat, din comuna Dumbrăveni. **Regimentul 4 artilerie**: Andriescu Dumitru, soldat, din comuna Dumbrăveni”[1425].

1895: „Întemeietorul **corului ţărănesc din Dumbrăveni** este dl Leon Ghica, mare proprietar din acea comună. Domnia sa, din dragostea ce are de a ridica nivelul cultural al sătenilor, a dăruit o clădire spre a servi ca local de şcoală, iar în anul 1895 înfiinţează corul, pe care îl întreţine pe cheltuiala sa, un diriginte permanent. / Cel dintâi diriginte a fost dl Petrovici, care a format un cor de trei voci, spre a cânta răspunsurile liturgice la biserica familiei Ghica. / Dl Petrovici părăsind comuna, la 1897, diriginţa corului a fost încredinţată dlui Liviu Tempea, care a făcut cele dintâi încercări de cor mixt pe 4 voci, dar, după 6 luni, părăsind domnia sa comuna, dirigenţa

---

1424 *Monitorul Oficial*, No. 165, Sâmbătă 23 octombrie / 4 noiembrie 1899, pp. 5649, 5650

1425 *Monitorul Oficial*, No. 185, 17/29 noiembrie 1890, pp. 4297, 4298

corului a luat-o dl M. Livescu, notar, care posedă unele cunoştinţe muzicale, căpătate în Seminarul „Veniamin Costache” din Iaşi. / După trei ani, dl Liviu Tempea revine, spre a dirija, din nou, corul, timp de un an şi jumătate. Domnia sa a organizat serbările corale, cu prilejul dezvelirii bustului lui Eminescu, bust ridicat din bunăvoinţa dlui Leon Ghica, în Dumbrăveni, chiar pe locul unde se crede că s-a născut marele poet. / După plecarea dlui Tempea, dirigenţa rămase, din nou, în seama dlui Livescu, până la 16 martie 1906, când veni dl Calistrat N. Popărescu, dirigentul de astăzi, şi diplomat al Conservatorului din Bucureşti. / Actualmente, corul este compus din 60 de persoane: ţărani, ţărance, învăţătorii şi învăţătoarele din comună, maestrul de lucru manual, cântăreţii de la biserică şi secretarul comunal. De altfel, dl Leon Ghica încurajează, din toată inima, personalul acestui cor, distribuind, în fiecare an, cu prilejul Crăciunului: îmbrăcăminte pentru corişti, cărţi folositoare, până şi lemne. / Cu ocazia serbărilor corale din Bucureşti, dl Leon Ghica n-a cruţat sacrificiul de a trimite şi de a întreţine, pe cheltuiala sa, un cor de 50 persoane, care avea să completeze reuşita serbărilor din Arenele Romane. / Calistrat N. Popărescu s-a născut la unul 1882, august 7, în comuna Dessa, judeţul Dolj, din părinţi români. După ce absolvi studiile elementare, a urmat Liceul „Carol I” din Craiova, şi, după absolvire, s-a înscris la Conservatorul din Bucureşti, în prima serie a distinsului maestru dl G. Kiriac, cu care urmează, doi ani, clasa de „principii, teorie şi solfegiu”, obţinând Premiul I, după care urmează cursurile de „armonie” şi „cânt coral”, tot cu maestrul Kiriac. Aflându-se ca elev al cursului de „armonie”, a fost numit, de Societatea Corală „Carmen”,

maestru de predarea muzicii corale, la două şcoli primare de fete. / Cu aceste coruri a luat parte la diferite concerte, date la Ateneu. La 16 martie 1906, dl Popărescu a fost chemat de dl Leon Ghica, spre a fi dirigintele corului bisericesc din Dumbrăveni. În urma silinţelor depuse de domnia sa, corul din Dumbrăveni a stârnit aplauzele publicului, cu prilejul serbărilor din Bucureşti"[1426].

1899: „În anul 1899, luna ianuarie, în 20, a luat fiinţă, în comuna Dumbrăveni, **banca populară „Dumbrava"**, cea dintâi bancă înfiinţată în judeţul Botoşani, cu 10 membri şi un capital de lei 200. Astăzi, banca are 450 membri, cu un capital de 410 mii lei, depune 350 mii lei, cu un fond de rezervă de 31.664 lei şi alte fonduri de educaţie 5 mii lei. Banca are local propriu, evaluat astăzi la 200 mii lei, precum şi o magazie pentru strâns cereale, cu o capacitate de 16 vagoane, în valoare de 100 mii lei. Mai posedă 2 pompe pentru foc. / Consiliul de administraţie se compune din 7 persoane: Vasile Pomparău preşedinte; Alecu Pomparău, I. Olăriţă, D. Carpen, Luca Ioniţă şi I. Chiriac membri. Cenzori: domnii Corneliu Bozueanu, C. Antoniu şi D. Ananiea. Casier C. Snituanu, contabil P. Dan, magaziner C. Mitrea. / Cu toată criza de numerar, conducătorii acestei bănci au făcut faţă tuturor cererilor pentru cumpărări de vite, unelte agricole, seminţuri, cumpărături de pământ, plata loturilor către stat, ajutând şi împrumutând toate instituţiile ca: comitete şcolare, de construcţie, pentru restaurare de biserici şi altele. Actele de portofolii se urcă la suma de un milion. / Iniţiatorul acestei instituţiuni a fost P. N. Filip, un adevărat luptător al cooperaţiei, însă nemiloasa moarte l-a răpit dintre noi prea timpuriu. A condus această bancă până la

---

[1426] *Calendarul Minervei pe 1907*, pp. 133-135

1912, când s-a retras, rămânând numai cu sfaturile frumoase, ce le da urmaşilor săi conducători. / Cooperator D. Sireteanu”[1427].

1900: „**Dumbrăveni, comună rurală**, în partea de sud a plasei Siretul, judeţul Botoşani. Se întinde pe valea Siretului, la est, pe valea Sucevei, la vest, şi pe dealurile dintre Siret şi Suceava. Tot teritoriul comunei e format din o singură moşie, Dumbrăveni, având următoarele sate: Dumbrăveni, Sălăgeni, Văratecul şi Vereşti. Suprafaţa comunei e de 15.758 hectare, din care 12.758 hectare ale proprietarului şi 3.000 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 971 familii sau 4.087 suflete, care locuiesc în 822 case. Sunt 842 contribuabili. Vite sunt: 1.799 boi şi vaci, 276 cai, 2.647 oi, 6 capre şi 262 porci. Are 1 velniţă, care produce 2.920 hectolitri spirt pe an. Sunt 33 comercianţi; 30 meseriaşi. Comuna e străbătută de calea ferată Paşcani-Iţcani, linia principală, având gara Vereşti, de unde pleacă, spre nord, linia Vereşti-Botoşani, linie secundară; apoi e străbătută de şoseaua judeţeană Botoşani – Burdujeni, pietruită, şi de şoseaua vecinală Dumbrăveni-Fântânelele. Bugetul comunei are, la venituri, 12.410 lei 60 bani şi, la cheltuieli, 12.397 lei 55 bani. Sunt 4 biserici, deservite de 4 preoţi şi 5 cântăreţi; 2 şcoli de băieţi, conduse de 2 învăţători şi frecventate de 158 băieţi; 2 şcoli de fete, conduse de 2 învăţătoare şi frecventate de 70 fete. Numărul copiilor ce au etatea cerută de lege pentru a urma şcoala e de 180 băieţi şi 120 fete. / **Dumbrăveni, sat**, în centrul comunei Dumbrăveni, plasa Siretul, judeţul Botoşani, pe moşia Dumbrăveni. Are 15.758 hectare şi o populaţie de 737 familii sau 2.862

[1427] *Cultura Poporului*, Nr. 94, Anul V, Cluj, duminică 18 ianuarie 1925, p. 3

suflete. Are 2 biserici şi o capelă la cimitir, deservite de 2 preoţi şi 2 cântăreţi; o şcoală de băieţi, condusă de 1 învăţător plătit de stat şi frecventată de 104 băieţi; o şcoală de fete, condusă de o învăţătoare şi frecventată de 54 fete. Sunt 13 cârciumi; 29 comercianţi şi 23 meseriaşi. În acest sat e reşedinţa comunei Dumbrăveni. Acesta e satul cel mai mare şi mai populat din plasa Siretul. Vite sunt: 828 boi şi vaci, 120 cai, 1.204 oi, 220 porci, 8 capre. Sunt 47 stupi cu albine. Legenda spune că în locul comunei Dumbrăveni era o pădure, numită Dumbrava, în mijlocul căreia era un schit de călugări, numit Trestioara şi, mai în urmă, Dumbrăvioara, care era pendinte de Mănăstirea Putna din Bucovina. Puţinii locuitori ce s-au stabilit în Dumbrăvioara, pe lângă schit, au fost numiţi „dumbrăveni". Mai târziu s-au mai adunat şi locuitorii din desfiinţatul sat Româneşti, situat între jumătate distanţă de la Dumbrăveni la Siret, cât şi din satul ce se zice că era în stânga Siretului, în faţa podului de peste Siret de astăzi, despre a căreia existenţă dovedesc urmele unui cimitir şi ale unei biserici, care se văd spre sud de pod"[1428].

1901: „Raport de călătorie. În nordul Moldovei. În 26 iulie 1901, am pornit în a șaptea călătorie pentru a studia dialectele românești. De data aceasta, nu a fost drumul meu obișnuit, prin zonele joase maghiare, ci prin Cracovia și Lemberg, spre Bucovina, direct spre Ițcani, lângă granița cu România. Domnul Gorovei (Artur – n. n.), din Fălticeni, mă aștepta la gară, unde îmi lăsasem trăsura şi caii, în toamna trecută. După o ședere de câteva ore în Suceava, unde am fost primiți cu căldură de cunoscutul folclorist şi protopop Marian (Simion

[1428] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 271, 272

Florea – n. n.), am plecat, seara, prin Bunești, peste granița românească, de care am trecut fără probleme, la Fălticeni. Cum mi-am dorit să vizitez partea cea mai nordică a Moldovei încă din anul trecut, lucru pe care nu l-am putut face atunci, din cauza vremii ploioase, am pornit, a doua zi, pentru a compensa ceea ce fusese ratat. Din cauza deplasării anevoioase pe drumurile jalnice de pe terenul deluros din judeţele Dorohoi și Botoșani, mi-am lăsat trăsura şi bagajele în Fălticeni și am luat, mai întâi, trenul, prin Dolhasca, spre Verești, de unde un birjar evreu, pentru 2 franci, m-a dus la **Dumbrăveni, locul naşterii lui Eminescu**. Primarul m-a trimis la preot, pe care nu l-am găsit acasă, așa că nu am avut de ales şi a trebuit să-mi petrec noaptea într-un han mizerabil din sat, unde a trebuit să mă mulţumesc cu niște ouă și cu o cameră murdară, ca nu îngăduie nici măcar gândul la odihnă. Dar, cu siguranță, am fost compensat de materialul lingvistic abundent[1429], pe care puteam să-l adun acolo, în restul timpului"[1430].

1902: „Duminică, 14 Iulie 1902, a avut loc, la Dumbrăveni, dezvelirea bustului marelui nostru poet Mihail Eminescu, ridicat de dl Leon Ghika, proprietarul domeniului de la Dumbrăveni şi fost deputat, poet apreciat în cercurile literare franceze. Bustul, opera de artă a sculptorului Oscar Spãthe, are o înălţime de aproape 2 m şi 50 cm şi este făcut din bronz, aşezat pe un soclu de piatră. Bustul este admirabil executat ca artă, ca expres-

---

1429 Lui Gustav Weigand i-au cântat, la Dumbrăveni: Rucsanda a Gafiţi (*Foaie verde trii pelini*), Gheorghi a Gafiţi (*Foaie verdi arţăraş*)

1430 Weigand, Gustav, Prof. Dr., *Die Dialekte der Bukowina und Bessarabiens*, Leipzig 1904, pp. 1-7

siune şi perfectă asemănare. Persoane care au cunoscut bine pe marele nostru poet ne-au asigurat că este unul din busturile cele mai bine reuşite ale lui Eminescu. / Bustul este situat în parcul de la Dumbrăveni, în faţa splendidului castel al proprietarului şi în faţa casei unde s-a născut Eminescu, pe care dl Leon Ghika a restaurat-o cu mult gust artistic. Bustul are ca inscripţie, pe o parte, data naşterii şi morţii nefericitului nostru poet: 15 Ianuarie 1850 – 15 Iunie 1889; iar în faţă se află gravată ultima strofă din poezia: *Valurile! Vânturile!*: „Ne-nţeles rămâne gândul, / Ce-ţi străbate cânturile, / Sboară veşnic, îngânându-l / Valurile! Vânturile!”. / La această frumoasă sărbătoare artistică şi unică, până acum, la noi, în ţară, a asistat o mulţime de lume din împrejurimile Dumbrăvenilor, precum şi numeroase persoane din ţară şi din ţările vecine. La orele 11, se începe solemnitatea, printr-o slujbă religioasă, oficiată de preotul Vasile Gheorghiu din Dumbrăveni, asistat de cor. După terminarea serviciului divin, poetul Cincinat Pavelescu a recitat o odă, compusă de domnia sa, în memoria lui Eminescu, odă care a fost foarte mult aplaudată. Dl N. N. Vlaicu depune o coroană, cu următoarea inscripţie: *Gălăţenii, nemuritorului poet român Eminescu*. După aceea citeşte o telegramă primită din partea gălăţenilor. Felicită pe dl Leon Ghika pentru nobila sa iniţiativă, urând ca exemplul dumisale să fie imitat. / Dl C. N. Bour citeşte o poezie ocazională, în memoria Iui Eminescu. Dl Rădulescu, delegat din partea „Convorbirilor literare”, aduce elogii lui Eminescu, care a întrupat aşa de înalt gândirea românească, transportând peste graniţă faima ţării. Domnia sa relevă faptul că, acum, cu ocazia catastrofei de la Veneţia, dintre toate poeziile, a lui Eminescu a fost găsită cea mai splendidă şi

a fost tradusă şi reprodusă de multe ziare şi reviste străine; domnia sa încheie, aducând omagiile sale domnului Leon Ghika, pentru nobila sa iniţiativă. / Dl (Victor – n. n.) Morariu, student la Cernăuţi, spune că înălţătoarea serbare de azi deşteaptă gânduri măreţe bucovinenilor. Domnia sa adaugă că a ţinut să vină la această serbare, fiindcă Eminescu a studiat Bucovina, a cântat-o şi imortalizat-o. Depune, în numele celor trei societăţi culturale, omagiul său marelui maestru al limbii române şi fermecătorul poet. Dl (Constantin – n. n.) Berariu, redactor la „Deşteptarea" din Cernăuţi, spune că comoara cugetării marelui Eminescu a tăiat brazda largă a limbii româneşti. Eminescu a avut, în viaţă, soarta viermelui şi, după moarte, geniul său va străbate secolele. „La această frumoasă moşie românească, unde, la începutul secolului 19, a luptat, cu bărbăţie, un Costache Balş pentru păstrarea limbii şi graiului strămoşesc, dl Leon Ghika, boier neaoş, continuă tradiţia începută. La marginea Bucovinei, dl Leon Ghica a pus bustul marelui şi neasemănatului poet român, care a cântat cu atâta călduri durerile şi aspiraţiunile bucovinenilor prin frumoasa sa *Doină*". / D. Petre Grădişteanu se urcă lângă bustul lui Eminescu şi zice, cu glas tare şi emoţionat: „Daţi-mi voie să mă sprijin de această statuie a marelui poet român, pe care îl sărbătorim cu toţii, a poetului român prin excelenţă, mulţumită nu numai versurilor sale, ci şi inimii sale, care a cuprins România întreagă, şi, fără să cercetez trecutul, să mă inspir de la dânsul, căci profet este poetul şi, dar, inspirat de la dânsul, să văd înainte-mi viitorul ţării acesteia, aşa cum se arată ochilor mei. Vorbesc în numele meu personal, fără nici o calitate oficială şi fără ca nimeni să fie legat prin cuvântarea mea.

Acum câţiva ani, cu ocazia dezvelirii statuii lui Ştefan cel Mare, constatam că lipsesc câteva pietre de la coroana marelui Domn al Moldovei şi, grăind, tot ca particular, manifestam surprinderea inimii, care era şi este suspinul inimii întregii Românii, ca acele pietre scumpe să-şi reia locul lor natural. Azi, însă, când un ministru al monarhiei vecine, Vlasics, cutează, în contra legii naţionalităţilor, domnitoare în ţara lui, să-şi propună ca ţel maghiarizarea tuturor naţionalităţilor de sub coroana lui Sf. Ştefan, ca să ajungă la 40 milioane maghiari, permis cred că-mi este mie, simplu cetăţean român, uzând de drepturile recunoscute mie de lege şi Constituţiune, şi întrucât nici o jignire şi nici o turburare nu voi să aduc statului vecin, să prevăd că, într-un viitor mult mai apropiat decât aţi putea crede, vom fi 12 milioane de români laolaltă. / În tinereţea mea cea mai fragedă, am jucat *Hora Unirii* Moldovei cu Muntenia; Dumnezeu ne va ajută să jucăm, împreună, cu toţii, marea horă a unirii tuturor Românilor. Neamul meu se trage de la Alba-Iulia, şi două sentimente îşi împart inima mea, dragostea nemărginită ce am pentru fetiţa mea şi dragostea ce am către ţară. Aceste două iubiri le confund într-una singură şi sunt convins că pronia cerească mă va învrednici să sărut cununia fetiţei mele în Alba-Iulia, în ţară, la noi. Ceea ce Mihai Viteazul, Domnul român dinaintea căruia M. S. Regele a primit, 20 ani, consecutiv, defilarea armatei sale, a realizat, pentru o clipă, e peste putinţă ca Carol I de Hohenzolern, să nu îndeplinească pentru vecie. E peste putinţă ca România, fiica mândra a Romei, să nu devină falnica stâncă, care să reziste tuturor competiţiunilor neamurilor diverse, care ar tinde să năvălească asupra orientului european. Pentru aceasta, România trebuie să

stea liberă şi independentă pe Carpaţi şi aceasta va fi!”. / Dl Leon Ghika mulţumeşte domnului Petru Grădişteanu şi tuturor asistenţilor, pentru participarea lor, şi spune că nu şi-a făcut decât datoria către nemuritorul poet. / Dl Şt. O. Iosif a compus, cu această ocazie, o odă, care a fost pusă pe note de dl L. Tempea, din Ardeal, şi care a fost executată de băieţii de la ambele şcoli din Dumbrăveni, instruiţi în mod admirabil. S-a mai cântat, pentru prima oară, un marş al poetului Eminescu, o marsilieză română, intitulată *La arme!*, pusă în muzică de un compozitor francez, pe spesele domnului Leon Ghika şi care, poate, va deveni marşul naţional al României. / Reproducem, aci, prima strofă din această superbă poezie: / Auzi! Departe strigă slabii / Şi asupriţii către noi, / E glasul blândei Basarabii, / Ajunsă-n ziua de apoi. / E sora noastră cea mezină, / Gemând sub cnutul de Calmuc / Lăsată-n lanţuri e-a ei mână, / De ştreang târând-o ei o duc. / Murit-a? Poate numai doarme / Ş-aşteaptă moartea de la câini. / La arme! La arme! / La arme, dar, români! / Fraţi români! La arme! / La arme, dar, români!”. / Cântarea acestei poezii a stârnit aplauze furtunoase şi nesfârşite de entuziasm. În mijlocul unei mari animaţiuni s-a sfârşit această solemnitate, care va rămâne adânc întipărită în inima fiecărui asistent; Ia urmă toţi au fost fotografiaţi”[1431].

[1431] Botez, Corneliu, *Omagiu lui Mihail Eminescu, cu prilejul a 20 de ani de la moartea sa*, Atelierele grafice „Socec”, Bucureşti, 1909, pp. 125-128

1903: Simion Florea Marian îi notează, printre colaboratorii săi din Dumbrăveni[1432], pe agricultorul „Grigore Olariu şi Anton Sandruşcă”, dar şi pe „Grigore Şărcuş, agricultor”

1904: „De la Burdujeni, spre Botoșani, în trăsura bunișoară, cu cai focoși, a unui birjar evreu, rapt în coate, care a slujit în oaste și vorbește destul de înțeles românește. De o parte, apa Sucevei, cu vederea orașului numit de la dânsa. De alta, valuri blânde de pământ foarte roditor, pe care grâne înalte așteaptă încă secerișul, și porumbul cu foile largi și grele își 1eagă rodul supt spicul auriu, pe când pășunile sunt smălțate de o nemărginire de flori galbene, de lumânărele înalte și drepte, de busuioc vânăt, de cicori ca niște picături de cer senin, de coada-șoarecului albă, cu floricelele adunate strâns în mănunchi. Pe drumul uscat, vântul rece înalță nori de praf, prin care răzbat care încete, cu boii cuminți, privind dulce cu ochii mari, negri și umezi, căruțe cu calul înhămat supt arcul de lemn, care se obișnuiește și în toată Rusia, săteni frumoși, în cămăși foarte curate, purtând pălăria de pâslă, cu margini mari, peste pletele ce fâlfâie, țărance mai mult ofilite, îmbrăcate urât, în polcuțe și rochii de cit din oraș, cu cosițele tuflite supt barizul negru, tot de cumpărătură. O trăsurică încărcată cu sifoane poartă numele domnului fabricant Șmilovici, al cărui vizitiu botos duce marfa, de la un crâșmar de sat, la altul. / Dintru întâi, satele au încă înfățișarea bună: case cu șindrilă stau lângă acelea pe care le acoperă stuful, așezat frumos, în pături sau căzând în mițe putrede; fereștile sunt, chiar și la acestea din urmă,

---

1432 Marian, Sim. Fl., *Insectele. Limba, credinţele şi obiceiurile românilor*, Bucureşti 1904, pp. 9, 11, 17, 32, 75, 101, 193, 277, 363, 421, 519, 564, 566, 567

mărișoare, ferești de târg, prin care poate veni lumina. / Plopenii arată o foarte frumoasă biserică, din a doua jumătate a veacului al XVIII-lea, întemeiată de marele boier Lupu Balș, a cărui soție se odihnește lângă lăcaș, supt o piatră cu armele Cantacuzinilor, familia ei. Preotul și poporenii au reparat, deunăzi, marea clădire, care ar împodobi și un oraș. / Salcea are o biserică mai nouă, care e încunjurată, însă, de plantații de brazi și de flori. Gospodăria proprietarului, care e dl Alexandru Cantacuzino-Pașcanu, se poate socoti printre cele mai bune din țară: un heleșteu se revarsă la soare cu luciul său de oțel; apele lui dau puterea electrică, prin care se luminează curtea; în cuprinsul ei se îngrămădesc coșarele și magaziile, și un păstor mână un cârd de viței sperioși, care zburdă nebunatici în jurul trăsurii. / **Dumbrăvenii**, pe care îi împart un proprietar român și un arendaș evreu, dintre evreii care caută să se apropie și să se confunde cu noi. Curtea celui dintâi se pierde în vechea măreție a unor uriași copaci de pădure, cealaltă râde la soarele vesel. Supuși și uneia, și alteia, țăranii se adăpostesc în case sărăcăcioase, prizărite, prin marile livezi neîngrijite”[1433].

1907: „Pe toată valea Siretului, din judeţul Botoşani, s-a întins distrugerea. Hancea, Băneştii, Fântânelele au avut soarta Salcei; numai Dumbrăvenii nu au suferit nimic. Şi, lucru curios: se spune că în judeţul Botoşani răscoalele au avut un caracter antisemit; cu toate acestea, şi Salcea, şi Hancea, şi Fântânelele erau gospodării creştineşti şi au fost distruse, iar Dumbrăvenii, moşie aren-

---

1433 Iorga, Nicolae, *România cum era până la 1918*, volumul II, *Moldova și Dobrogea*, București 1972, pp. 27-33

dată unor evrei, au fost cruţaţi”[1434]. „Principele Leon Ghica-Dumbrăveni a tipărit, în *Convorbiri*, nişte cugetări. *Viaţa Literară*, în bătaie de joc, publică şi ea un fel de... cugetări: / „Cea mai preţioasă colaborare la o revistă e aceea pe care ţi-o plăteşti singur” (Aluzie la averea principelui). / „A murit cel mai iubit şi mai exploatat mecenat al unui gen de scriitori: beizadeaua Sturza-Viţelul. Astăzi i-a luat locul beizadeaua Ghica-Dumbrăveni”. *Convorbirile* au arătat că prinţul i-a dictat cugetările poetului Dimitrie Nanu, cu prilejul unei vizite, pe care acesta a făcut-o la Dumbrăveni. În ajutorul *Vieţii* a sărit şi *Luceafărul* (Anul VI, Nr. 10, din Iulie, 1907), care a adăpostit următoarea epigramă: / „Alei, coane Mihalache, / Noi o ducem în nevoi. / N-ar mai fi un prinţ pe-acolo / „Să cugete” şi la noi?”… / Şi încă una cu Leon Ghica-Dumbrăveni: „Frumoase vremuri! Am fost şi eu o pasăre, care a cântat în parcul lui Leon Ghica şi am mâncat din mâna princiară”, zice o ciocârlie din ogorul literaturii naţionale”[1435].

1913: „Ca să mergi la Dumbrăveni, trebuie să te cobori în gara Vereşti. Această gară se află chiar în satul Vereşti, sat care face parte din comuna Dumbrăveni. Cum ieşi din gara Vereşti şi străbaţi satul cu acelaşi nume, faci cam spre nord-răsărit, trecând linia ferată ce duce spre Burdujeni, ca să străbaţi şase kilometri până în Dumbrăveni. Cum ai ieşit din sat, ochiul dă de apa Sucevei, şerpuind de-a lungul hotarului dinspre Bucovina, pe care privim cu nesaţ până în zările cele mai depărtate. Cel ce merge la Dumbrăveni, numai dacă se opreşte înadins şi se

[1434] Gorovei, Artur, *Cruzimi*, Iaşi, Editura *Viaţa Românească*, 1921, pp. 235-242
[1435] *România Eroică*, Nr. 3-4, Anul VII, iulie-august 1943, p. 89

întoarce poate privi culmile dealurilor înşirate şi acoperite cu păduri, dincolo, peste hotare, în Bucovina. / Dar şi drumul spre Dumbrăveni e cât se poate de frumos. Şoseaua merge pe platoul trăgănat, aşezat între apa Sucevei şi apa Siretului, şi abia ai străbătut 2 km că dai de o pădure frumoasă, în care, deşi proprietarul a vrut să oprească intrarea călătorilor, îngrădind-o cu sârmă legată cu furci de stejar, totuşi se găsesc locuri pe unde sârma îi stricată şi se poate intra în pădure pentru a merge, nu pe praful şoselei, necontenit ridicat de numeroasele vehicule, ci pe iarba mătăsoasă şi la umbra stejarilor. Aci odihna e binefăcătoare pe o zi călduroasă. Când ai ieşit din pădure, care ţine vreo jumătate de km., se vede satul Dumbrăveni, cu bisericile lui. Acest sat e mare de tot, are 4.700 locuitori, din el au plecat 800 (opt sute) de soldaţi în război. / Aceasta mi-au spus-o învăţătorul şi primarul comunei. Tot ei mi-au spus că plecarea acestor 800 soldaţi, în ziua mobilizării, s-a făcut cu un alai nespus de frumos. Tot satul a condus pe aceşti 800 soldaţi, până la gara Vereşti, numai în cântece şi chiote de veselie şi bucurie. La îmbarcarea făcută în gara Vereşti a luat parte şi dl Leon Ghica, proprietarul, care, împreună cu învăţătorul, a ţinut cuvântări de ocazie, înflăcărând inimile aprinse ale flăcăilor. Dl Leon Ghica a dat 2.000 lei pentru ajutorarea familiilor, în suferinţă pe urma celor plecaţi în război. Învăţătorul mi-a mai spus că, împreună cu primarul, a mai format nişte echipe, de câte zece oameni muncitori, cu care a lucrat din holdele celor plecaţi în război. Femeile celor plecaţi, dacă-aveau nevoie de lucrători pentru muncă la holdele lor, se adresau învăţătorului şi primarului, iar aceştia destinau câţiva muncitori din echipă, ca să le muncească. / Satul Dumbrăveni e frumos de tot, are

drumuri îngrijite. În el sunt două biserici, din care una zidită de Balş, vechiul proprietar, situată lângă curtea proprietăţii dlui Leon Ghica. Dumineca sau sărbătoarea e o plăcere să mergi la această biserică, ca să asculţi un cor îngeresc, ţinut pe socoteala proprietarului, dl Leon Ghica, şi din care vezi făcând parte fete ţărăncuţe din Dumbrăveni. Dirijoral coralei e dl Căpriţă, un diplomat al Conservatorului. Cu o vie plăcere m-am ales din vizitarea bisericii, în timpul serviciului liturghiei. În parcul curţii se află aşezat bustul poetului Eminescu, al cărui tată a trăit în Dumbrăveni. / În satul Dumbrăveni se găsesc, zilnic, de citit ziarele „Universul", „Dimineaţa", „Adevărul", „Minerva", „Epoca". Se găsesc de vânzare la prăvălia Bosinceanu. / Satul Dumbrăveni are şi o fabrică de spirt şi de acid carbonic, aşezată spre Siret, care e la un kilometru departe de sat. În Dumbrăveni sunt două şcoli, una tip urban, cu 4 învăţători, cu local propriu, şi alta de ţesătorie şi sericicultură"[1436].

1917, Regina Maria: „În tren. Sâmbătă 18 februarie / 3 martie 1917. Am pornit, la ora opt și jumătate, de la gara Verești și am făcut circuitul pe care Ballif mi-l desenase. În fiecare sat, regimentele erau aliniate într-un loc deschis și am mers să le văd, pe rând, bucurându-le. Trebuie să spun că ostaşii, în mare parte, arătau bine și erau bine îmbrăcați, majoritatea fiind bărbați foarte tineri. Toți erau pedeştri, caii neputând să se recupereze la fel de bine ca bărbații. În fiecare sat, școlile şi primăriile au fost rechiziţionate pentru a fi transformate în spitale. Oriunde m-am dus, le-am găsit într-o stare satisfăcătoare, destul de curate, nu prea multe, dar desigur foarte sărace. / La Hânţeşti, Dumbrăveni și Salcea, am găsit o mulțime de

[1436] *Opinia*, Anul X, No. 1965, Iaşi, miercuri 21 august 1913, pp. 1, 2

bolnavi de tifos exantematic. Oriunde m-am dus, totul era decorat cu florile timpurii ale primăverii, în special ghioceii și ramuri de salcie, care erau foarte frumoase. Am fost atât de dornică de flori, încât această abundență a fost o adevărată bucurie. La Siminicea, au împodobit pământul pe care urma să trec cu crengi de salcie, într-un alt loc totul era decorat cu ghiocei. Întreaga populație s-a înghesuit în jurul meu, umplându-mi brațele cu flori, astfel încât am putut să dau buchete proaspete tuturor bolnavilor. Adăugate la dulciurile și țigările pe care le-am adus, le-a făcut ostaşilor o mare plăcere. Ziua a fost bună și Carol a fost alături de mine, ca şi dimineață, la Botoșani. Mi-a făcut bine inimii să fiu încă o dată înflăcărată de trupele noastre, iar când am ajuns, în sfârșit, la Dumbrăveni, spre ora prânzului, am fost mult emoționată de modul în care m-au primit. Să aud imnul nostru național a făcut ca lacrimile să-mi vină în ochi. Aici, la Dumbrăveni, era un spital mare, bine păstrat și încăpător, dar mulți bolnavi foarte grav. Am adus cantități de lucruri pentru toate trupele, dar nu le-am putut distribui singură, așa că le-am lăsat unor generali și colonei să le împartă, fiecărei divizii sau brigăzi. Am adus și multe lucruri pentru spitale. / **La Dumbrăveni**, am luat masa cu toți ofițerii mei, în casa lui Leon Ghyca. A fost plăcut să le văd din nou pe toate; mai multe fețe cunoscute desigur lipseau, altele erau noi. Leon Ghyca și fratele său au fost și ei acolo, dar am fost oaspetele roșiorului meu. A fost foarte frumos, dar fiind un prânz militar a durat prea mult. Carol, refuzând să accepte un loc de cinste, s-a așezat printre ofițerii destul de tineri de la capătul mesei, unde era multă distracție și glume. După prânz, am pornit din nou, pentru a vizita divizia lui Petre

Grecianu; obișnuia să fie A.D.C. Ne-a întâlnit la Salcea, arătând extrem de tare și viguros, așa cum face întotdeauna. La Salcea era și un spital mare. Din păcate, pierdem mulți medici, din cauza acestui tifos îngrozitor. Până la urmă, toate par să se rezolve, chiar dacă este transmis prin viruşi împotriva cărora este foarte dificil să te aperi în perioadele de murdărie și dezordine. / Am terminat în Burdujeni, care este frontiera dintre România și Bucovina. Acolo am găsit-o pe Elise Grecianu, care m-a dus în micuța ei casă, pentru un moment de odihnă binevenit, când am reușit să mă spăl. Fețele noastre fuseseră acoperite de praf și noroi în rânduri groase”[1437].

1931: Unul din cele mai populare jocuri în Dumbrăveni era „Cimpoieşul”, după cum mărturisea Niculescu-Varone. „Jocul îl încep întâi flăcăii, care sar pe loc şi se lasă pe vine. După ce fac de câteva ori aceste mişcări repezi, se prind şi fetele, apoi joacă toţi sârba vioaie. Când flăcăii joacă singuri, unul din el strigă: / „La pământ cu talpa goală / să sară zama din oală, / să rămâie oasilii / să li roadă babilii”, „Eu iubesc, sora iubeştii, / casa ni să prăpădeştii. / Eu cu pânza la ghilit, / sora ţişti după iubit”[1438].

1941: Se publică mai jos lista Nr. 9 de gradele inferioare (trupă) morţi pentru Patrie în actualul război, începând de la 22 Iunie 1941, ora 24: **Răduceanu Mihai**, sergent, ctg. 1935, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 23 iunie 1941; **Corocăescu Vasile**, caporal, ctg. 1938, cu ultimul domi-

---

[1437] Marie, Queen of Roumania, *The story of my Life*, London, Toronto, Melbourne and Sydney 1935, pp. 159, 160

[1438] Varone-Niculescu, G. T., *Dicţionarul jocurilor româneşti*, Bucureşti 1931, p. 43

ciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 2 iulie 1941; **Aolăriţei Ioan**, sergent, ctg. 1934, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 5 iulie 1941; **Gherasim Gheorghe**, soldat, ctg. 1941, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 12 iulie 1941; **Oboroceanu Teodor**, soldat ctg. 1941, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 12 iulie 1941; **Soficu Gheorghe**, soldat ctg. 1934, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 12 iulie 1941; **Bou Pintilie**, soldat ctg. 1933, cu ultimul domiciliu cunoscut în comuna Dumbrăveni, jud. Botoşani, mort la 17 iulie 1941”[1439].

1942, ianuarie 29: „Noi, general Victor Iliescu, subsecretar de Stat al Educaţiei Extraşcolare; / Având în vedere jurnalul Consiliului de Miniştri Nr. 21 din 14 Ianuarie 1942… / Decidem: Art. unic. Se angajează, pe data prezentării la serviciu, ca diurnişti la formaţiunile tineretului extraşcolar, următorul personal, plătibil cu îndemnizaţia de şedinţă respectivă: **Rădăuceanu Vasile**, învăţător, şeful Subcentrului Nr. 1 băieţi, Dumbrăveni; **Gafiţescu Constantin**, învăţător, şeful Subcentrului Nr. 2 băieţi, Dumbrăveni; **Busneanu Natalia**, învăţătoare, şefa Subcentrului Nr. 1 fete, Dumbrăveni; **Alexievici Ecaterina**, învăţătoare, şefa Subcentrului Nr. 2. fete, Dumbrăveni”.

1945: „Următorii învăţători se transferă, pe ziua de 1 Septemvrie 1945, la şcoalele primare din judeţul Botoşani, trecute în dreptul fiecăruia: **Nistor Sava**, de la Cristeşti, Cristeşti, Botoşani, la Sălăgeni-Dumbrăveni, II

[1439] *Monitorul Oficial*, Nr. 202, 27 august 1941, pp. 5043-5052

băieţi, fără concurenţă; **Oliciuc Lucreţia**, de la Borzeşti-Dorohoi, la Văratic-Dumbrăveni, IV, soţ preot; **Ilievici Constantin**, de la Goruni-Tomeşti, Iaşi, la Şcoala nr. 2 Dumbrăveni, locul lui **Adrian Isnir**, vechime; **Hruşcă Gheorghe**, de la Dărmăneşti, Suceava, la Şcoala nr. 1 Dumbrăveni, locul lui **Balan Ştefan**, vechime”[1440]. Fixări pe posturi: „**Bolgan Elena**, la Dumbrăveni, Şcoala nr. 3, postul III; **Rotundu Eugenia**, la Dumbrăveni, Şcoala nr. 2, postul VII; **Nistor Sava**, la Dumbrăveni-Sălăgeni; **Borozan Iosif**, la Dumbrăveni, Şcoala Nr. 3, postul IV; **Vârlan Vasile**, la Dumbrăveni-Sălăgeni, postul IV”[1441].

La Dumbrăveni s-a născut pictoriţa Virginia ONU (20 iunie 1923).

DUMBRĂVENI

(Dumbrava din Deal şi din Vale,
contopite cu Săvineşti, Neamţ).

1633, septembrie 19: Porunca dată de Moise Moghila voievod pârcălabilor de Neamţ, după ce „s-au jeluit Popoţeştii pe Damaschin din **Brăneşti** (lângă Buhuşi, Bacău), zicând că face casă şi mori pe ocina lor de sat, la **Bodeşti** (înglobat în oraşul Buhuşi, Bacău), în tăria lui… voi să daţi zi lui Damaschin cu Popoţeştii, şi cu Robul din **Dumbrăveni** (Dumbrava din Deal şi din Vale, contopite cu Săvineşti, Neamţ), şi călugării de la

[1440] *Monitorul Oficial*, Nr. 246, 27 octombrie 1945, pp. 9500, 9501
[1441] Ibidem, pp. 9502, 9503

Tazlău, şi lui Partenie din **Hărliceşti** (în Orbic, contopit cu oraşul Buhuşi, Bacău), să-şi aducă toţi uricele şi zapisele ce au pe acele ocini”[1442].

DUMBRĂVENI

(comuna Bădeni, raionul Soroca, Moldova).

1637, iunie 20: Văsăian şi Ionaşcu Grecul vând cumpărătura „tătâni-nostru, lui Grigorie diac, unchiului nostru Ştefan Dinţul, din tot satul **Dumbrăvenii** (comuna Bădeni, raionul Soroca, Moldova) ot ţinutul Sorocii, jumătate, pentru… taleri de argint, doi boi buni şi două vaci”[1443].

1904: „**Dumbrăveni**, colonie de evrei, întemeiată de guvernul rus din evrei aduşi din guberniile ruseşti, în judeţul Soroca, volosti Ocolina, între satele Porcani şi Balota. Are 89 case, cu o populaţie de 988 suflete de evrei, care fac negoţ prin satele învecinate”[1444].

[1442] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 399, pp. 502, 503

[1443] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 123, p. 118

[1444] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 91

DUMBRĂVIŢA

(pe Siret, „unde a fost Giurgiu”, lângă Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău).

1491, noiembrie 6: Întărit de Ştefan voievod fraţilor Mihul Pojar şi Nastea, nepoţii de frate Fărcea, Mitutelul, Anna, Mărina şi Stana, fiii lui Tăbuci, şi verii lor Cârstea şi Anuşca, fiii Mărinei, toţi nepoţi lui Laslău Buhaicea, care primesc uric pentru „dreptele lor ocini, satele la Cobâle, anume: Săcuianii (Secuieni, Bacău) şi, mai sus de Movile, unde a fost jude Oanciu (lângă Secuieni, Bacău), şi Bogdăneştii (Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi, pe Siret, Năneştii, unde a fost jude Oancea (Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, mai jos, Rusciorii, unde a fost jude Stan (în Bogdăneşti, comuna Traian, Bacău), şi **Dumbrăviţa, unde a fost jude Giurgiu** (lângă Prăjeşti, comuna Secuieni, Bacău), şi, pe Jijia, sub Cornăriş, Buhăiceştii (Buhăceni, comuna Truşeşti, Botoşani)... Însă să le fie în patru părţi: slugii noastre Mihul Pojar să-i fie satul anume Bogdăneştii şi jumătate din judecia lui Oanciu, ce este mai sus de Movile; iar slugii noastre Cârstea şi surorii lui Annuşca să le fie Săcuianii şi, de asemenea, jumătate din judecia lui Oanciu; iar slugii noastre Fărcea şi fratelui său Mitutelu şi surorilor lor Anna, şi Marina şi Stanca să le fie Rusciorii şi Dumbrăviţa, unde a fost jude

Giurgiu, iar Nastei să-i fie Buhăiceanii”[1445]. Hotarul, din veac.

1502, aprilie 17: Întărit de Ştefan (cel Mare) voievod fraţilor Tăbuci Mititelul şi Frece, care „au adus dresuri ce au de la moşul (bunicul) domniei mele Ştefan voievod, pe satul **Disculţii** (pe Trotuş, inclus în Borzeşti[1446], Bacău), ce este în ţinutul Trotuşului, pe jumătate din **Găureana** pe pârâul Turbata, pe satul **Ciorşeceşti** ce se cheamă acum **Arămeşti**, unde a fost Avram jude, ce este în ţinutul Neamţului, pe satul **Hărmăneştii** (Hrăneşti pe Siret, aproape de Roman[1447], Bacău), **Rusciorii** pe Siret, dinspre amiază-noapte, peste Cobâla, în ţinutul Romanului, unde a fost Stan jude, dinspre amiază peste Cobâla, valea pe Siret, satul **Dumbrăviţa** (pe Siret, la Cobâle[1448], Bacău), unde a fost Giurge jude, satul **Petreştii** (pe Siret, lângă Adjud[1449], Bacău) pe pârâul Diineţului, unde a fost Gavrilă diacu jude, din capul pârâului Diineţului, valea pe amndouă părţile ape Diineţului, până la pârâul Zmeului, ce este în ţinutul Ajudii”[1450].

1633, martie 11: Întărit de Alexandru Iliaş voievod lui Naşcul, în baza unui zapis de mărturie, în care

---

[1445] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 105, pp. 208-210
[1446] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 82
[1447] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 118
[1448] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93
[1449] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 189
[1450] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XIV, Iassi 1889, pp. 105-107

scria că „dânsul singur a cumpărat de la Guţu, fiul lui Tăbuci din **Bodeşti** un loc de prisacă din hotarul satului **Dumbrăviţa** (pe Siret, „unde a fost Giurgiu”, la Cobâle[1451], Bacău), care este la poiana mănăstirii, mai în sus de prisaca veche, unde este patra fântânii; cum el a cumpărat-o, pentru 10 zloţi curaţi, dinaintea lui Moglan, Drăgan Bârzul, Pavăl Zamă, Hotnogul, Sava, Vasile, Gligorie şi Tunsul din **Ciumâleşti** (Ciumăleşti pe Siret, lângă oraşul Paşcani[1452], Iaşi) şi a altor oameni buni”[1453].

1774, iunie 26: Satul **Prăjăştii**, al păhărnicesei Ilinca, ţinutul Romanului, ocolul de Jos, după recensământul lui Rumeanţev[1454], avea **toată suma caselor 171**. Scădere rufeturi 55: 3 preoți și diaconi, 7 mazili și ruptași, 19 țigani, 6 văduve, 20 case pustii. Rămân birnici 116. / **Birnici:** Nichita Putină / Chirița / Ion, crav / Alecsa, butnar / Ion, tăbăcar / Gligoraș Mititel / Ion Gurău, păscar / Gligori Popa / Miron Rogoz / Năstasă Crâste / Costandin Vlad / Dumitru Codrian / Ion Codrian / Stan Codrian / Corne, muntean / Gheorghe, ungurian / Opre, ungurian / Neculai, cioban / Simion, cocier / Gheorghe Hângan / Vasile, mocan / Dumitru, mocan / Ion, mocan / Iancul, mocan / Ion Putină / Vasile, postăvar / Gheorghe sin (fiu) Sângiap, postăvar / Vasile, slugă / Ioniță, pârle, slugă / Ursache Costreș / Alecsandru / Paraschiv, postăvar / Gheorghiță zet (ginere) Puicăi /

1451 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

1452 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 62

1453 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 96-98

1454 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 267, 268

Lazor, postăvar / Ioniță, postăvar / Iordachi, postăvar / Ion, grădinariu / Vasile, cojocar / Istrate, dascăl / Neculai / Ștefan, slugă. // **Ciritioana** ot tam: Adam, plugar / Ion Hurdubei, tij (la fel) / Ion, muntean, la fel / Maftei, la fel / Sava, la fel / Toader Boldia, pas / Ioniță, la fel / Gligore Humă, pas / Vasile Hurdubei, vornic / Neculai, dascăl / Sandul Gioncul / Ștefan Fontul / Diță, dulgheriul / Cozma, văcariu / Ioniță Tusuce / Ion, sasul / Mihălache, podar / Lupul Lipan / Pintelei, slugă / Dumitru, muntean / Ioniță Prepeliță / Andrii, muntean / Mărdari, muntean / Toader Bordei / Neculai, muntean / Ion / Moisăi, ungurian / Mane, scutariu / Mane, cârciumar / Ion Calcă / Stan Bocan / Ion, baciul / Melenti, cioban / Stan, cojocar / Ion Gaiți / Toma, cioban / Stan Brânză / Sandul Spade, priș ot (vine din) Câmpeni / Vasile Prepeliță / Apostol, pas / Dumitrașco, cibotar. // **Dumbrăvița** ot tam: Tănasă, morar / Lupul Roșca, pas / Andronache, pas / Vasile Măciucă / Antohi, pas / Antal Lungul / Apostol / Ion Măciucă / Iftimi, butnar / Radu Presură / Toader / Ștefan Dubas / Pal Mărtic, ungur / Ianăș, săcrieriu / Dumitru Farcăș / Ștefan al Duții / Iftimi Miron / Ianoș Dubas / Mihai Dubas / Giurgiu Ciornei / Luca fiu lui săcrieriu / Neniu, săcrieriu / Mihalache, cibotariu / Ion Buzdugan. // **Căsteiu** ot tam: Gavril Răbegia / Dumitrașco Ciorovan / Gavril, morariu / Crăciun, văcariu / Gligori Hlibar, pas / Ursul, muntean / Radu, cioban / Toader, cioban / Crâste Drăguțu / Gheorghi, pas. // **Rufeturi:** Popa Condorache / Popa Toader / Vasile, diacon / Ilii Boldescul, mazil, priș ot (vine din) Niamț / Tuader Muste, mazil / Vasile Cerbul, mazil, vine din Neamț / Lupașco Dospinescu, mazil / Mihalache Dospinescu, ruptaș / Ilii, țigan / Golia, țigan / Ichim, țigan / Perjul, țigan / Andrei, jude / Ioniță,

fratele lui / Ștefan Honul / Vasile, țigan / In (alt) Vasile, țigan / Ion Zorna, țigan / Enache, țigan / Ion, petrar, țigan / Stan, fratele lui, țigan / Diță, țigan / Joița, țigan / Lupul, țigan / Năstasă, cârciumar, țigan / Ioniță Lazor, țigan / Gheorghe, țigan / Tofana, săracă / Ilinca, săracă / Irina, săracă / Catrina, săracă / Anița, săracă / In (altă) Anița, preoteasă, săracă. // **20 case pustii**.

DUMBRĂVIŢA

(comuna Suraia, Vrancea).

1634, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan căpitan de **Dumbrăviţa** (comuna Suraia, Vrancea), în baza unui zapis de mărturie de la „Melintie, fiul preotului Chiril, făcut cu mare blestem dinaintea câtorva oameni buni, pe numele lor Murgoci, Sălevăstru iuzbaşa, Urzică chihaia, Nechifor chihaia, Avram şi Ştefan Cârlianţă, Damian fiul lui Murgoci şi preotul Ioan… scriind şi mărturisind că a dat şi a dăruit dreapta sa ocină şi dedină din satul **Torceşti** (comuna Umbrăreşti, Galaţi), din ţinutul Tecuciului, jumătate din partea sa, cât se va alege din vatra satului şi din câmp şi din tot venitul… lui Ştefan căpitan, pentru iertarea păcatelor lui şi a părinţilor lui… / Şi întru asemenea, a arătat Ştefan căpitan şi un alt zapis de mărturie, de la un om pe nume Trif, fiul lui Ionaşco Căuia din **Torceşti**, dinaintea a oameni buni, pe numele lor Condrea Marlici din Cârligătura, Melinte din **Torceşti**, fiul preotului Chirilă, Albul din **Dumbrăviţa**, Urzică chihaia şi Ionaşco stegar, scriind şi mărturisind

însuşi asupra sa Trif, în acel zapis, că a vândut dreapta lui ocină şi dedină din acelaşi sat Torceşti… lui Ştefan căpitan de Dumbrăviţă, pentru 6 ughi”[1455].

1636, octombrie 23: Întărit de Vasile Lupu voievod vornicului Vasile Roşcaginerele Măricăi Cernătoae, şi cămăraşului Toader, ginerele Schivei, prin ispisoc de judecată, după pâra lui Toader, feciorul lui Hârbor din **Blăjeri** (înglobat în Iveşti, comuna Iveşti, Galaţi), Răchitan feciorul Ghizălii, Ionaşco nepot Grecului, Fetion nepotul lui Fetion cel bătrân, Ştefan izbaşa şi Hârbor din **Dumbrăviţa** (înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), Antonii din **Lieşti** (înglobat în Popricani, comuna Popricani, Iaşi), toţi nepoţii şi strănepoţii Neagului Buze, şi a sorei lor Muşe, şi a verilor Buze şi Stana, „pentru un sat, anume **Dimăcenii** (lângă Vadu Roşca, comuna Vulturu, Vrancea), ce este în ţinutul Tecuciului, zicând aceşti oameni precum acel sat Dimăcenii le este dreaptă ocină şi moşie, din uric ce au arătat de la Ştefan voievod Bătrânul. Iar Vasile Roşca şi Toader aşa au mărturisit, că satul Dimpcenii le este cumpărătura răposatului Cârstii, vornicul de la Ţara de Jos, de la Hârbor şi de la Andrei, fratele lui Moţoc, şi de la Ghizăle, Fetion, Fetion, Grecul, Bratin, Albotă, Corni, Zâmbrilă şi Bâlor. Şi au arătat un zapis… precum şi drese în care scrie că acel sat este cumpărătură”[1456].

1639, aprilie 9: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ştefan căpitan şi rudelor lui Dumitru Urdzică, Ionaşco Tâmpa, Chiriac, Trifan, Nistor fratele lui Ionaşco, Canda-

---

[1455] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 142, pp. 160-162

[1456] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 544, pp. 593, 594

chiia, Răzvan, Bilea, Manea, Grigore Bănacea, Obrejie Buric, Hârbor fiul lui Drăgan, Ionaşco Popiiacul, Iacob, Ernilă, Chera şi fratele lui Gheorghiţă, Mărdarie, Nechita, Pătraşco, Apostol, Stoica, Dobra, Eremiia, Pâhnă, toţi strănepoţii lui Baicul stolnicel şi ai lui Dragotă, Drăghici, şi Lup, Fătul, Vlaico, Moşul, Lupe Bulmez, Stavăr, Movila, Nistor, Trifan, Stan Hudici, Micul, Simion, Grozav, Mihăilă, Şerban, Chirică, alt Simion, Duma, alt Ştefan, Dobre, Badiul, Ion Leul, Liciul, Dan, Cernat, Sambacilă, Pepelea, Stănilă şi Marco, toţi primind uric pentru „dreptele lor ocine şi dedine, din dreptele şi propriile lor drese, ce au avut de la bunicii lor mai sus scrişi, de la Alexandru voievod cel Bătrân şi de la Iancul voievod, satul anume **Sineştii** (sat înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea) şi **Dumbrăviţa** (sat înglobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), care sunt între Sireturi, în ţinutul Tecuci, şi cu vaduri de moară în Sireţel şi la pârâul Dimaci, şi cu pod umblător peste râul Siretul cel Mare… / de asemenea dăm şi întărim numai lui Ştefan căpitan un pământ în frunte, din Dumbrăviţa, pe care el l-a cumpărat de la Diicu şi Niţul, fiii lui Paşcău, nepoţii lui Ion Leul, pentru 10 ughi… şi de asemenea, jumătate de pământ în frunte, tot din Dumbrăviţa, pe care şi l-a cumpărat de la Anghiel, fiul lui Fetea, nepotul lui Ion, pentru 5 ughi. / Şi de asemenea, întărim lui Hârbor, fost scutar, două pământuri în frunte, tot în Dumbrăviţa, pe care le-a cumpărat de la Eremiia, fiul lui Bolea uşer, nepotul lui Banul stolnicel, pentru 20 ughi… / Iar hotarul acestor sate, Sineştii şi Dumbrăviţa, să fie cum le-au stăpânit din veac, de la Bârlăviţă şi de la moara lui Crăciun Cioaşcă, până la Sireţelul Muntean şi pe lângă hotarul Dimăchenilor, Crucişata de Jos, Coada Mami-

nejii, Portişoara, şi din sus pe lângă hotarul de jos al satului Sasul şi pe unde a hotărât Costin postelnic cu Umbrăreştii, până la moara lui Oprea, la Dimaci, şi până la capătul de jos al Poienii Sasului, şi loveşte în capătul de sus al Poienii Vidrei, şi la malul de sus al Stoenesei, până la Sireţel, la vadul lui Soare, şi dinspre alte părţi, pe vechile hotare, pe unde au folosit din veac”[1457].

1639, aprilie 9: Zapisul răzeşilor din Dumbrăviţa, Horâbor, chihaia Dumitru Urdzică, Ionaşco Tâmpa, Postolache, Dumitru vătav, Îndreiu, Horâbor cel mis, Ionaşco Hrincescul, Dumitru Căpăţină, Răchitan, Ionaşco Popiacul, Postolache şi Gheorghe, în care mărturisesc cum au venit înaintea lor Stoica şi soră-sa Antimiia Negâlcioae, şi cu fetele ei Stanca şi Măriia, şi „au vândut lui Ştefan căpitanul de **Dumbrăviţa** trei pământuri din frunte şi cu vad de moară în apa Sireţelului şi în Dimaci, drept 3 boi de negoţ, boul câte 8 galbeni, şi cu altă cheltuială au împlinit 30 de galbeni”[1458].

1640, septembrie 1: Zapis de la Dumitru chihaia, Andrei, Postolachi, Hârbor fiul lui Drăgan, Lopiian, Gheorghe şi Areon din **Dumbrăviţa**, prin care mărturisesc cum „a venit înaintea noastră Tofana, soţia lui Pătrăşcan, cu cei doi fii ai lor Grigore şi Lepădat, când a murit Pătrăşcan, şi au vândut dreptele lor părţi din Dumbrăviţa, un ogor cu vad de moară, ce se va alege între

---

[1457] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 94, pp. 94-97
[1458] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 95, p. 98

Dimaciu şi Sireţel, lui Ştefan din Dumbrăviţa, pentru 5 ughi şi jumătate şi cu adălmaşul s-au făcut 7 ughi”[1459].

1644, mai 20: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Ștefan căpitan de **Dumbrăvița** (înlobat în Suraia, comuna Suraia, Vrancea), care s-a înfățișat „cu un zapis de mărturie de la un om, pe numele lui Melintie, fiul preotului Chiril, făcut cu mare blestem dinaintea câtorva oameni buni, Murgoci, Sălevăstru iuzbașa, Urzică chihaia, Nechifor chihaia, Avram, Ștefan Cârlianță, Damian fiul lui Murgoci și preotul Ioan, scriind că Melintie, fiul popii Chirilă, a dat și a dăruit dreapta sa ocină din satul **Torcești** (comuna Umbrărești, Galați), din ținutul Tecuciului, jumătate din partea sa... lui Ștefan căpitan, pentru iertarea păcatelor lui și ale părinților lui... / Și a mai arătat Ștefan căpitan și alt zapis de mărturie, de la un om pe nume Trif, fiul lui Ionașco Căuia din Torcești, dinaintea lui Condrea Malici din Cârligătura, Melintie, fiul popii Chirilă din Torcești, Albul din Dumbrăvița, Urzică chihaia, Ionașco stegar, mărturisind că acel Trif a vândut dreapta lui ocină și dedină din Torcești... lui Ștefan căpitan de Dumbrăvișa, pentru 6 ughi (ducați unguești)... Și altul să nu se amestece”[1460].

1645, mai 29: Hărăbor din Dumbrăviţa vinde „un pământ de frunte din **Dumbrăviţa** (comuna Suraia, Vrancea), cu toată partea acelui pământ din toate poienile şi din tot locul, cu vad de moară ce se va alege în Dimaci şi în Sereţil, drept un cal bun. / Şi când l-am vândut s-au întâmplat Dumitru Urdzică chihaia, stegarul Ionaşco, pre-

---

[1459] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 446, pp. 441, 442

[1460] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 324, pp. 314-316

otul Isaiia, Ionaşco Hrincescul, Obregii Buric, Dumitrul Vătavul, Răchitan, Iunaşco Popiiacul, Hărăburaş, Brăcăilă, Andriiu din **Dumbrăviţa** şi mulţi oameni buni”[1461].

1900: „**Dumbrăviţa**, cătun în judeţul Putna, plasa Bileşti, comuna Suraia, lângă Siret. Are o populaţiune de 385 suflete, care locuesce în 51 case. Este aci o biserică parohială, cu hramul Sf. Ilie. Copii în vârstă de şcoală sunt 26 (13 băieţi şi 13 fete), din care urmează 12 (8 băieţi şi 4 fete) la şcoalele din Suraia”[1462].

DUMBRĂVIŢA

(comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova).

1635, iunie 17: Zapisul lui Bercea, feciorul Fratelui de **Brădeani** (lângă Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova), în care mărturiseşte că „am dat şi am dăruit o parte de ocină, partea mea din Brădeani, din partea de jos, însă fără părţile fraţilor mei… lui Constantin, vărul meu, iuzbaşa de **Miceşti** (Mirceşti, comuna Boghenii Noi, raionul Ungheni, Moldova)… pentru sufletul părintelui meu, Fratelui, şi pentru sufletul fratelui meu Iacob şi al lui Negruţu, Şi s-au întâmplat Ostahie de **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), Constantin Grosul şi Ambrohie de

---

1461 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 83, p. 75

1462 Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 272

Brădeani, Isac Huţul, popa Ştefan de la Biserica lui Ştefan Vodă”[1463].

1645, martie 7: Izvodul de moşii ale lui Iordachi Canta vel logofăt: / **Corneştii** (comuna Corneşti, raionul Ungheni, Moldova), la ţinutul Eşi, sub Codru, care se începe hotarul din Codru şi trece peste Dele, de ajunge în matca Vladnicului şi este vatră de sat în vârful Deli, anume Leucanii; şi umblă hotarul în trei bătrâni: unul este al Petrimăneştilor, care s-au tras din Hârce vornic, din care este Ghervasă Paciul sin (fiu) Mihăilă, brat (frate) Petrimam, fecior lui Marcu Mera; / **Bumboteşti** (comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), tij (la fel) ot Eşi, şi iarăşi au parte lui Petriman, un bătrân, din câţi fraţi au fost de pe strămoşul lor Mihăilă; / **Herceştii** (comuna Sineşti, Iaşi), tij ot Eşi, sub Codru, umblă hotarul în trei bătrâni, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci; şi o parte a bălţii loveşte până în Valea Murgului, pe din sus de locul Tărnuşii, dinspre apus, ajunge în hotarul Bobleticilor şi se atinge şi Sineştii în acel hotar; / **Tărnuşa** (Iaşi) tij ot Eşi, a treia parte din tot hotarul, care umblă în trei bătrâni; / **Dumbrăviţa** (comuna Dumbrăviţa, raionul Sângerei, Moldova), tij în capul ţinutului Eşii, din jos, iar au Cuhuceştii un bătrân, şi se începe hotarul din Ciuluc, de ajunge până la hotarul Năpădenilor, şi în rediul ţin a treia parte dinspre răsărit; / **Măneştii** (pe Nirnova, Iaşi), tij ot Eşi, pe Nărnova, au jumătate de hotar deplin stâlpită, iar este de pe moşul (bunicul) lor Petriman, brat (frate) cu moşul lor Mihăilă, feciorii lui Marcu Mera, veri primari cu Dumitraşcu Bălăban, fecior de fraţi; / **Vepriva** (Viprova, comuna

---

[1463] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 137, p. 172

Puţintei, raionul Orhei, Moldova), ce se cheamă **Puţuteni** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova) pe Cula, în ţinutul Orheiului, care umblă în trei bătrâni, din care unul este al lor, ales şi stâlpit, partea din jos de pe moaşa (bunica) lor Păcioaia, fata Tudurii din **Vlăsăeşti** (comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), şi acel bătrân umblă în patru părţi, o parte a Tudurii, a doua a Vlăsăeştilor, a treia a Despii şi a patra a Hânsănoai, care Hânsănoai şi cu Despa, fiind sterpe, au rămas să împartă ceilalţi doi fraţi, adică Tudura şi Vlăsăieştii, iar doi bătrâni, în partea de sus, au de pe moaşa (bunica) lor Cârstâna, fata popii Dimion, soră cu Nistor ce-a fost vătav, pe care a ţinut-o moşul (bunicul) lor Mihăilă, şi acei doi bătrâni se împart pe şapte surori şi un frate, Nistor, feciorii popii Simion, din care fete, pe una a ţinut-o Miron din **Negreşti** (satul Negreşti, raionul Străşeni, Moldova), pe a doua, Băluţa, a ţinut-o Horceag, pe a treia a ţinut-o Radulinco, pe a patra a ţinut-o Miloş, pe a cincea a ţinut-o Borde ot **Şutuleşti** (partea a satului Puţintei, comuna Puţintei, raionul Orhei, Moldova), a şasea este muma Cirgolii, iar pentru a şaptea nu arată nimic”[1464].

1669, septembrie: Aniţa Hânculiasă, nepoata lui Petriman şi a lui Mihăilă, strănepoată lui Marcu Mâra din **Mireşti**, care s-a tras din Hârcea vornicul, împreună cu feciorii ei Mârza, Gavril, Păvălache şi Rucsanda, şi cu nepoţii ei Ilii Tâmbur şi Mihălachi Tâmbur vând vătafului de aprozi Pătraşcu Iordăchelea şi jupânesei Safta moşiile „ce au avut de la moşii lor, ce sunt în ţinutul Iaşului peste Prut, întâiaşi dată anume **Corneştii** de sub Codru… a treia parte de sat, şi **Bumbăteştii** cu iaz, iarăşi a treia

[1464] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 23, pp. 14, 15

parte de sat, şi **Hârceştii** pe Cula, sub Codrul Botnii… cu trei vaduri de moară în Ichil, în Cula şi în Târnuşa, iarăşi în ţinutul Eşului, cu iaz, a treia parte de sat şi **Dumbrăviţa** tij (la fel) în capul ţinutului Eşii, iarăşi a treia parte, şi **Verdăşănii** pe Vladnic, a treia parte de sat, şi **Osămzănii** (Osinceni), în ţinutul Orheiului, iarăşi a treia parte de sat, şi **Copăcenii** din ţinutul Orheiului, pe Ciuluc şi pe Răut, a treia parte de sat, care acele moşii îmblă câte în trei bătrâni şi întru şapte au câte un bătrân, care bătrânul lor se cheamă bătrânul Petriman, fecior lui Marcu Mâra din Mireşti, care s-a tras din Hârce vornicul, de şi-au scos şi Hârceştilor nume pe numele lui Hârceştii, într-unele hotare este de pe moaşa (bunica) lor şi într-altele de pe moşul (bunicul) lor Petriman. / Aşinjderi, am mai vândut Iordăchelii jumătăţi de sat din **Mireşti**, stâlpită aleasă, în **Brătuleni**, iar în ţinutul Eşului, care este iarăşi de pe Marcu Mâra, însă în celelalte hotare îmbşă câte în patru bătrâni, iar acum îmblă în trei, că au fost patru fraţi cu Măicanu, şi l-au plătit cei trei fraţi de la turci şi acum se împarte în trei părţi… / Şi plata s-a făcut deplin în mână, bani gata 328 galbeni ungureşti şi venetici de aur, 8 boi într-ales, 6 vaci cu viţei. / Deosebil de aceste moşii, soacra lor Aniţa, împreună cu feciorii şi nepoţii ei, ci Irimia Guţul şi soţia lui Stratona… având şi ei părţi de moşii şi de la părinţii lor, anume **Băcşănii** peste Prut, la capul ţinutului Eşii, a treia parte de sat, şi **Ialovenii**, în ţinutul Lăpuşnei, pe Işnovăţ, şi **Crâsteştii**, iarăşi la ţinutul Lăpuşnei, şi **Pocşăştii** pe Ichil, în ţinutul Orhei, în tuspatru moşiile acelea are câte un bătrân, cu iazuri şi cu moară în Cârsteşti şi Ialoveni. Şi Ialovenii şi Poşăştii, trei bătrâni i-au vândut Iordăchelii, drept bani gata 250 bătuţi, iar Băcşănii încă le-au socotit pentru că

de multe ori l-au scos de la multe nevoi”[1465].

1904: „**Dumbrăviţa**, sat mare de răzeşi, în judeţul Bălţi, aşezat pe valea cu acelaşi nume. La vest de sat se află colonia evreiască, numită Valea lui Vlad. Face parte din volosti Chişcăreni. Are 295 case, cu o populaţie de 1.472 suflete; o biserică, cu hramul Adormirii; şcoală elementară rusească. Răzeşii români posedă 1.700 deseatini pământ şi păstrează anafore şi hrisoave de proprietate, dintre care unul al lui Miron Mohilă, din anul 7134 (1626), martie 6”[1466].

DUMENI

(Duminţi, sat pe Soloneţ, comuna Costiceni,
raionul Noua Suliţă, Ucraina).

1443, iunie: Întărit de Ştefan voievod lui „Pătraş şi Cozar, ot Belo Ozer, şi Dumca sân Pătraş, i Iurii şi Mândre”, care primesc uric pentru „un sat, anume Duminţii, unde este casa lor… Şi iarăşi facem ştiut că Cozar, de bună voia sa, pe partea sa au dat-o lui Cosin, pe Soloneţ, ca să-şi facă moară cu Dumca şi cu fraţii săi, Iurii şi Mândre… Iar hotarul acelui sat să fie după hotarul vechi, mai jos de Belo Ozer”[1467].

[1465] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Lăpuşnei*, Bucureşti 1937, doc. 92, pp. 118-120

[1466] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 91

[1467] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 236, p. 334

DUMENI

(pe Jijia, Botoşani).

1572, martie 8: Întărit de Ioan voievod Măricăi cheaghina, care primeşte ispisoc pentru „**Tăutenii, Dumenii** şi **Călugărenii** la Jijia”[1468].

DUMENI

(satul Dumenii, comuna George Enescu, Botoşani).

1624, martie 24: Întărit de Radul Mihnea voievod mănăstirii Solca, care primeşte uric pentru, pe lângă satele din ocolul Bădeuţilor (Bădeuţii, Drăgăneştii, Cârneceştii, Vancicăuţi, Pârlişani), „care sate au fost toate domneşti şi s-au numit de ocolul Badeuţi şi nu sunt de nici o trebuinţă pentru domnie”, şi alte sate sucevene (Ciorsaci, Broşteni, Stupca, Lămăşeni), „două sate, **Monastirenii** (Mănăstireni, Botoşani) şi **Costeştii** (Costeşti, Botoşani) şi cu mori pe Siret, care au fost ascultătoare de ocolul Botoşanilor… un sat, anume **Iubăneştii** (Ibăneşti, Botoşani), din ţinutul Dorohoi, cu iazuri şi cu mori, care sat a fost mai înainte ascultător de ocolul Dorohoi smuls

---

[1468] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. XIX, Iaşi 1927, p. 78

de acolo Isac Balica hatman, în zilele sale, şi l-a luat, iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi cu mulţime de leşi asupra ţării aceştia şi asupra lui Ştefan voievod… / un sat anume **Dumenii** (Dumeni, Botoşani), în acelaşi ţinut, care sat mai înainte a fost al lui Isac Balica hatman şi l-a alipit la ocolul **Căcăcianilor** (sat pe Cracău, Neamţ), iar apoi l-a pierdut în hiclenie, când s-a ridicat cu Costantin voievod asupra lui Ştefan voievod şi asupra sceptrului cinstitului împărat… / două sate, anume **Lozna** (comuna Dersca, Botoşani) şi **Călineştii** (judeţul Suceava), ce sunt în ţinutul Suceava, care sate au fost mai înainte ale lui Vasile Stroici şi le-a pierdut în hiclenie, când a venit cu sabie şi foc asupra ţării acesteia şi asupra lui Ştefan voievod, cu mare mulţime de leşi şi cazaci… / un sat, anume **Stroieştii** (comuna Lunca, Botoşani), ce este în ţinutul Hârlău, care sat a fost mai înainte domnesc… / un sat, anume **Slobozia** (comuna Slobozia, Iaşi), în ţinutul Roman, lângă Cotnari, pe pârăul Cârjoaie, şi cu mori mai jos de sat, pe acelaşi pârâu… / un sat, anume **Podolenii** (sat, Vaslui), în ţinutul Fălciu, cu tot venitul, care sat a fost drept domnesc şi a mers din mână în mână… / un sat, anume **Ustiia** (comuna Ustiia, judeţul Chişinău, Moldova), în ţinutul Orhei, pe malul Nistrului, unde cade pârâul Răut în Nistru, şi cu mori în Răut şi în Nistru, care sat a fost ascultător de ocolul Orheiului”[1469].

1633, octombrie 20: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte urice pentru dania domnească „un sat, anume **Dumenii**, care este în ţinutul Dorohoiului, pe apa Iubăneasa, cu tot hotarul şi cu tot venitul, care a fost dreaptă cumpărătură

[1469] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 178, pp. 235-238

vărului primar al domniei mele, Isac Balica hatman, de la Nicorici diac şi de la Nicoară, fiul lui Cornea diac, şi de la Cazacul şi Chireana, fiii lui Griga vătag, iar părinţilor lui Griga le-a fost cumpărătură de la Pătraşco, Grozav şi Chireana, copiii lui Zaharia"[1470].

1633, noiembrie 1: Zapisul marelui vătah de Dorohoi Nicoară Moţoc, în care scrie şi mărturiseşte, din **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), „cum am prins un fur, anume Ostahie, fur drept. Deci acel fur Ostahie, la nevoia lui, a pus soţ pe Ionaşco Puşculeş din **Săpoteni** (Sipoteni, contopit cu Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani). Deci Ionaşco încă n-a putut să nu se dea vinovat, ci a căzut după popa Matiiaş, ca să plătească. Deci ne-a dat popa un cal, de i-a plătit capul. Ci nu i s-a plătit capul numai cu acel cal, ci am luat şi o iapă a lui Prostu. Deci să nu mai aibă val pentru această pâră"[1471].

1634, ianuarie 5: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte urice pentru daniile voievodale „ce le-a cumpărat vărul domniei mele, răposatul Isac Balica, ce a fost hatman…. jumătate de sat **Puţureni** (comuna Coţuşca, Botoşani), ce sunt pe Olovăţ, şi câte părţi se vor alege pe zapise în satul **Săpoteni** (Sipoteni, contopit cu Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), ce sunt pe Ibăneasa, şi nişte părţi care vor fi scrise în zapise iar în sat în **Pomârla** (comuna

[1470] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 405, pp. 509, 510
[1471] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 408, p. 513

Pomârla, Botoşani), ce sunt toate în ţinutul Dorohoiului"[1472].

1634, martie 11: Zapisul Măriicăi Roşculeasa, în care mărturiseşte cum a „dat 4 lei popii, lui Măteiaş, din banii ce-au rămas de pe cumpărătură ot **Săpoteni**. Şi am rămas cu 2 lei. Şi aceşti bani i-am dat vornicului de **Dumeni** şi au fost frate-său Vasile şi Olan de acolo, să se ştie"[1473].

1634, martie 18: Întărit de Moise Moghila voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte uric pentru dania domnească „un sat, care este ocină a domniei mele, anume **Dumenii**, pe Iubăneasa, în ţinutul Dorohoi, cu iaz şi cu tot hotarul şi cu tot venitul cât va fi pe el, pentru a lui dreaptă şi credincioasă slujbă, şi pentru 200 taleri de argint, pe care el i-a dat în treaba domniei mele şi a ţării, unui mare agă care a adus domniei mele caftanul de la măritul împărat"[1474].

1634, noiembrie 21: Întărit de Vasile Lupu voievod logofătului Pătraşco Ciogolea, care primeşte uric pentru „un sat, anume **Dumeni**, pe râul Iubăneasa, care acel sat Dumenii a fost drept de dedină lui Moise Moghila voievod de pe Movileşti şi a dat şi a miluit pe Pătraşco Ciogolea, pentru dreapta şi credincioasa lui slujbă; alta, a dat acelui domn 150 taleri de argint, care s-au dat în treaba ţării"[1475].

[1472] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 1, p. 3

[1473] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 76, pp. 81, 82

[1474] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 85, pp. 99, 100

[1475] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 285, pp. 323, 324

1635, iulie: Porunca dată de Vasile Lupu voievod fostului pârcălab Onciul Iuraşcovici, uricarului Borăleanu, lui Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Dimitraşcu de **Ipoteşti** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), Toader Arbure şi Gociul să meargă „la sat la **Dumeni** (comuna Geoge Enescu, Botoşani), ce este pe Iubăneasa, ca să alegeţi hotarul acelui sat dinspre alte sate dimprejur, dinspre **Miclăuşani** (Miclăuşeni, comuna Corlăteni, Botoşani), **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), **Popeni** (comuna Brăeşti, Botoşani) şi de către **Săpoteni** (Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani)"[1476].

1635, august 21: Scrisoarea fostului staroste Onciul Ioraşcovici, Borileanul uricarul, Isac de **Costineşti** (comuna Leorda, Botoşani), Toader Arbure de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani) şi Gociul de **Dorohoi**, prin care îl informează pe Vasile Lupu voievod că au dat curs poruncii aduse de pârcălabul de Hotin Pătraşco Ciogolea şi au mers la satul acestuia, **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), să-i stabilească hotarul dinspre **Miclăuşenii** (înglobat în Carasa, comuna Corlăteni, Botoşani) lui Constantin Stârcea, împreună cu martorii Lupul Talpă comisul, Ionaşco Roşca, popa Matieşi şi Ioan Târte ot **Popeniii** (comuna George Enescu, Botoşani), Isac, Golăi şi Olan din **Bobeşti** (lângă Movileni, comuna Conceşti, Botoşani), popa Iordache cel domnesc, Ioan şoltuzul, Miron, Grozav, Găjdul şi popa Ştefan din **Dorohoi**… I-am întrebat întâi cu ştiu ei cu sufletele lor de acel heleşteu ce este pe valea Bilaucăi, unde se împreună hotarul Dumenilor cu al Miclăuşe-

---

[1476] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 149, pp. 187, 188

nilor… şi au mărturisit că a fost a nişte popi, ce au fost locuind în Dumeni. Deci a cumpărat a treia parte de acel heleşteu un om, ce l-a chemat Ţepişca din Dorohoi, şi l-a ezit şi l-a ţinut, până când a dobândit Balica hatmanul Dumenii, ce i-a cumpărat. Deci a trimis, de a chemat pe Ţepişcă şi i-a întors 56 taleri şi l-a ţinut Balica către sat, către Dumeni. Deci am întrebat şi de hotarul Dumenilor dinspre al Miclăuşenilor… şi aceşti oameni au spus că este din capul acelui iaz hotarul drept la deal, peste o muchie de deal şi de aici pe la nişte capete de pământuri, pe de la vale, până într-un pisc… dintr-acel pisc, tot muchia dealului, peste o moviliţă tot dealul, până la drumul mare ce vine de la Dorohoi, şi de aici drumul, până într-o movilă dinspre Cordăreni, unde se împreună hotarul Dumenilor şi al Miclăuşenilor şi al Cordărenilor"[1477].

1636, mai 19: Întărit de Vasile Lupu voievod diacului Ionaşco Roşca şi cneaghinei lui Maria, în baza unui zapis de la Ivan şi Botici, foşti ureadnici, Gligorie şoltuz, Cârstea cel bătrân, alt Gligorie fost şoltuz şi Maguş de **Dorohoi**, popa Anton, Guţul şi Ostahie din **Săpoteni** (Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), în care mărturisesc că a venit înaintea lor Ionaşco diac, „cu carte de la Radul voievod, şi de la Gheanghea logofăt, şi de la Nicoară vornic, ca să aibă ei a socoti de rândul unui iaz de la satul **Popeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi de la satul **Săpoteni**. Şi ai aflat ei, cu sufletele lor, că Ionaşco şi Petrea au avut a treia parte din iazul de la Popeni, pe Iubăneasa, din iazul

[1477] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 216, pp. 253, 254

de jos, şi de asemenea de la Săpoteni, jumătate de iaz, tot a lui Ionaşco şi a răzeşilor săi”[1478].

1636, mai 19: Scrisoarea călugărilor de la Suceviţa, trimisă marelui logofăt Gavrilaş, prin care „mărturisesc cu sufletele de rândul unui heleşteu, ce are pâră Ionaşco (Roşca) diacul din **Popeni** cu Isac Stârcea. Deci noi ştim că a ezit Solomie Posmăgoe, soacra lui Ionaşco diacul, împreună cu Hăcimăndoe, siacra lui Isac Stârcea, că este un ţărmure al **Spotenilor**, alt ţărmure al Popenilor, deci, dacă au ezit acel heleşteu acele jupânese, au înălţat iazul peste măsură şi ne-au înecat heleşteul nostru, al **Levenilor**, ce este împotriva Popenilor. Deci noi am mers cu tot soborul sfintei mănăstiri la cinstit şi repauzat Radul Vodă şi am pârât pe Solomie, soacra lui Ionaşco diacul, şi pe Hăcimăndoe, soacra lui Isac Stârce. Domnul Radu Vodă a trimis un om al Măsiei Sale şi a tăiat acel eleşteu, şi l-a lăsat mai jos, pentru ca să îmble moara noastră şi a celor jupânese, când vor să facă moară în acel heleşteu”[1479].

1637, iunie 21: Ispisoc de judecată de la Vasile Lupu voievod, după ce s-au pârât de faţă Ionaşco diacul şi Lupul Rusinovschie, şi cu femeile lor Mărica şi Sorca, fetele Solomiei, nepoatele Grozei Giurgeală, strănepoatele lui Giurgială cel bătrân, cu Andreica diaconul, feciorul popii Mătiişi, „pentru o parte de ocină din **Săpoteni** (Sipoteti, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), pe Iubăneasa, în ţinutul Dorohoiului, partea Anniţei, surorii lui Giurgeală celui bătrân, zicând

---

[1478] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 421, pp. 483, 484

[1479] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 421, pp. 483, 484

că le este lor dreaptă ocină şi moşie, iar Andreica diaconul a zis că este a lui moşie, şi este de Anniţa, şi-a arătat un uric de la Petru vodă cel bătrân. / Deci, domnia mea şi sfatul am socotit că este acel uric al moşilor lui Ionaşcu diacul şi Lupul şi-ai femeilor lor Mărica şi Sorca, nu este Andreica diaconul dintr-acea moaşă de Anniţa, ci se leagă fără ispravă. / După aceea, Andreica diaconul a zis că i-i moaşă lui Aniţa şi are şi mărturii mulţi oameni buni… Deci i-am zis să aducă 12 jurători, şi i-am scris la catastif, cum este obiceiul ţării, anume Toader Arbure, Lupul Talpă comisul, Toader Gherman, Lupul cel bătrân şi Gociul diacul de **Cordăreni** (comuna Cordăreni, Botoşani), Miron de **Dorohoi**, Isac, Olan cel bătrân şi Gabăr de **Bobeşti** (lângă Petricani şi oraşul Săveni, Botoşani), Gherasim şi Ilea de **Conceşti** (comuna Conceşti, Botoşani), Isac cel bătrân din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) pe Jijia… / Deci, când a fost zi, el a venit şi a adus numai 6 jurători, anume Talpă comisul, Toader Gherman, Gociul, Miron, Olan şi Isac de Bobeşti. Şi ceia ce-au venit încă n-au vrut să jure. Deci siacul Andreica a rămas din zi şi din toată legea ţării”[1480].

1637, septembrie 22: Dumitru beşleu şi femeia lui Parasca, fata Anuşcăi, nepoată Micşii, mărturisesc cum a vândut soacra lui, Anuşca, paharnicului Ilie Bucioc, „juruind să ne dea o vacă cu viţel şi nu mi i-au dat”, „nişte părţi de ocină din **Dumeni**, partea Pistruiatului şi partea Măricăi, sora Pistruiatului”[1481].

[1480] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 126, pp. 119, 120

[1481] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 193, p. 177

1638, decembrie 26: Tofan, feciorul lui Frăţiian din Dumeni, dă lui Petriceico, vornicul cel mare din Ţara de Sus, „pentru o sută de lei bătuţi, care bani i-am fost luat dintr-o slujbă ce-am avut la dumnealui, la ţinutul Sorocii, trei sute de lei bani domneşti, şi am fugit în Ţara Turcească, iar dumnealui a plătit deplin acei bani la visteria măriei sale lui vodă... partea de ocină din satul **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani), de pe Jijia, din a treia parte de sat, a treia parte, ce este a tătâne-meu Frăţiian; aşijderea, altă parte de ocină din satul **Plopeni** (comuna Ungureni, Botoşani), din a şasea parte de sat, a treia parte, ce este partea mâni-mea Irinei, fata Isaiei din Plopeni. / Deci i-am dat cumisale acele părţi de ocină pentru 100 de lei, iar 100 de lei i-am dat bani gata, iar altă 100 de lei mi i-a iertat dumnealui, că n-am avut cu ce mă mai plăti. / Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile, unchiu-meu, Ignati, văru-meu, Isac, Toader şi Gheorghe, feciorii lui Isac din **Dumeni**, Năstasie şi Meica din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani) şi Vasile Comişescul, şi mulţi oameni buni”[1482].

1643, iunie 11: Scrisoarea marelui medelnicer Ghica, după cercetarea hotarului **Săpotenilor** (înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani) şi al **Levenilor** (Liveni, comuna George Enescu, Botoşani), pe care şi-l disputau, la divan. Constantin Stârcea cu jupâneasa lui Ionaşco Roşca, în prezenţa unor „oameni bătrâni, megieşi de primprejur… „care au fost locuitori de mai de mulţi ani în Leveni, anume Grigiu, care locuieşte acum în în **Cucorăni** (comuna Mihai Eminescu, Botoşani), şi Andronic, ce locuieşte acum în **Iubăneşti** (comuna Ibăneşti,

[1482] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 525, p. 485

Botoşani), oameni cu care trimisul domnesc a socotit şi a „aflat doi stâlpi scoşi şi mutaţi în hotarul Levenilor şi alţi doi stâlpi mutaţi în hotarul Săpotenilor… câte un stânjen, iar cei doi ce sunt muaţi în hotarul Levenilor, ei sunt mutaţi mai depărcior”. / Deci am socotit după legea ţării şi am pus brazda în cap şi ei eu mers pe unde au ştiut ei cu sufletele lor. Deci am mers după dânşii şi le-am hotărât şi am pus stâlpi, în semne, Levenilor de către Săpoteni şi Săpotenilor de către Leveni”[1483].

1644, decembrie 18: Întărit de Vasile Lupu voievod lui Isac din **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoșani) și fiilor lui, care cumpără, cu 100 taleri de argint, de la Petriceico mare vornic de Țara de Sus, „a treia parte din a treia parte din satul Dumeni, ce este pe Jidzia, în ținutul Dorohoi, și a treia parte din a șasea parte din satul **Plopeni** (Popeni, comuna George Enescu, Botoșani), din vatra satului, din câmp, din apă și din tot venitul, care părți i-au fost cumpărătură de la Tofan, fiul lui Frățian și al Irinei, nepotul lui Isaia. / Și de la Petrica, fiul lui Isaia, drept 35 taleri de argint, trei părți din a șasea parte din satul Plopeni, cu vad de moară la pârâul Iubăneasa, cumpărătura tatălui lui Isaia de la Nicoară... / Și de la Căzacul, fiul lui Gheorghe comis, împreună cu cumnatul lui Nicoară, drept 65 de taleri bătuți, plus 30 taleri de la Nicoară, din Plopeni a trteia parte, cu loc de iaz și de moară la râul Jijia”[1484].

1645, martie 21: Carte de împuternicire de la Vasile Lupu voievod, dată lui Toader, feciorul lui Isac din

---

[1483] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 110, p. 116

[1484] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 466, pp. 444-446

Dumeni (comuna George Enescu, Botoşani), „ca să fie tare şi puternic a opri şi a ţine părţile altor răzeşi din satul **Plopeni** (comuna Belceşti, Iaşi – în opinia mea, este vorba de actualul Popeni, comuna George Enescu, Botoşani), pentru când s-a pârât cu seminţiile Balicăi pentru acel sat, a cheltuit multă cheltuială şi nu i-au mai întors alţi răzeşi. Deci să le oprească părţile, până îi vor da banii”[1485].

1646, aprilie 25: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui logofăt Toderaşco, care cumpără, cu 20 ughi galbeni (ducaţi ungureşti de aur), de la Antimiia, fiica lui Văscănel din **Săpoteni** (sau Şipoteni, înglobat în Dumeni, comuna George Enescu, Botoşani), şi de la fiii ei Gheorghiţă, Mierăuţă, Soltana şi Acsana moşia „din satul **Bumboteşti** (Bumbăta, comuna Bumbăta, raionul Ungheni, Moldova), în ţinutul Iaşi, din jumătate de sat, partea de sus, cât se va alege partea lor”[1486].

1646, iunie 15: Zapisul lui Lupul de **Cuzlău** (comuna Păltiniş, Botoşani), în care mărturiseşte cum a „vândut o parte de ocină ce am avut în **Dumeni** (comuna George Enescu, Botoşani) şi am avut pâră pentru dânsa, şi m-a rămas şi o a luat o fată a lui Nechifor, pentru că s-a aflat că este a ei. / Deci acum m-am tocmit cu Nastasie din **Vicoleni** (comuna Ungureni, Botoşani), să-i dau partea mea de **Vivorăni** (?, Botoşani), şi moşie, şi cumpărătură ce am, pentru că am fost vândut lui Năstasie acea parte de Dumeni, ce a luat-o fata lui Nechifor, şi m-au prins să i-o aleg, câtă parte va fi. / Şi în tocmeala noastră

[1485] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 32, p. 25

[1486] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 352, p. 301

cu fost Andronic Saca din **Hăneşti** (comuna Hăneşti, Botoşani), Pătraşco Albotă din **Corlăteni** (comuna Corlăteni, Botoşani), Coste Săcescul din **Olovăţ** (azi Manoleasa, comuna Manoleasa, Botoşani) şi mulţi oameni buni"[1487].

1657, noiembrie 3: Ştefan Văscan din **Ungureni** dăruieşte nepotului său Gligoraşco Gherman „partea mea dinspre alţi fraţi din **Pomârla**, cu tot venitul… şi o am dăruit, dinainte, feciorilor mei, anume Istrati şi ginerele meu Ştefan Cozeari, dinaintea lui Toader Isac, Gheorghe, Ursul Pribagul ot **Dumeni**, Gligorie Răşchip şi Ionaşco Meica ot **Epureni**, pentru aceea nimeni dintre feciorii sau ginerii mei să nu aibă a se amesteca… şi dresele ce sunt pe Pomârla sunt pe mâinile nepoţilor mei, feciorii lui Năstasie"[1488].

1774, iunie 15: Satul **Dumeni**, ţinutul Botoşani, ocolul Câmpului, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1489]**: Toată suma caselor**: 19. Scădere rufeturi 2: 2 popi. Rămân birnici: 17. / **Birnici**: Mihălachi sin (fiu) preotesii / Ştefan Erhan, vornic / Ion Osman / Sandul, velnicer / Lungul, ciubotar / Neculai Luncă / Iordache, croitor / Toderici Chirilescul / Dumitru Romăşcan / Ursul Buhoace / Vasile Groza / Ion Tănase / Costandin, botnar / Vasile Strachină / Tudosi sin (fiu) Tănasi / Toader Zelencu / Costandin zet (ginere) Goroae. // **Rufeturi**: Popa Costandin / Popa Dumitraşcu.

[1487] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 403, pp. 346, 347

[1488] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, p. 81

[1489] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 187

1900: „**Dumeni**, sat pe moșia cu acelaşi nume, în judeţul Dorohoi, plasa Prutul de sus, comuna Cordăreni, cu o populaţie de 155 familii sau 777 suflete. Proprietatea moșiei este a erezilor defunctului I. Balasinovici. Biserica, cu hramul Sf. Gheorghe, deservită de 1 preot, 2 cântăreți şi 1 pălămar, este mică, făcută din lemn, în anul 1700, de către săteni. Sătenii împroprietăriți au 516 hectare 31 ari pământ; iar proprietatea moşiei, 1.026 hectare 99 ari. Iazuri sunt 2, din care cel mai întins, de 4 hectare 30 ari, e numit al Donicioaei. Vie este în mărime de 2 pogoane. Pârâul ce trece pe hotarul moșiei este Ibăneasa, pe care se află şi iazul. Drumurile principale sunt: acel de la Cordăreni, Şipoteni, pe la Crăcalia, la Dorohoi; acel de la Liveni-Sofianu, prin Dumeni, la Corlăteni şi Vlădeni. Hotarele moşici sunt: cu Broscăuţi, Carasa, Cordăreni, Ibăneasa și Vârcoliciul”[1490].

DUMENI

(pe Prut, comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova).

1631, aprilie 8: Întărit de Moise Moghilă voievod vistiernicului Dumitru Buhuş, careprimeşte uric pentru „o bucată de pământ în hotarul Târgului Frumos, care este dinspre **Criveşti**, şi de începe din movila săpată, din hotarul Plotuneştilor, pe drumul cel păduros, şi de acolo peste Bahlueţ, la altă movilă săpată; şi de acolo iarăşi la

[1490] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 273, 274

altă moviliţă, peste Bahlueţ, la dealul Muncel şi pe vârful Muncelului, la hotarul Costeştilor; iar dinspre celelalte laturi, pe ale sale vechi hotare… dreaptă danie de slujire şi chiar cumpărătură, pentru că a dat acelui domn patru cai buni, preţăluiţi drept 140 ughi (ducaţi ungureşti); iar acei cai datu-i-a în treaba ţării la cinstitul han… / Şi mai întărim lui Dumitru Buhuş vistiernic, din ispisoc de cumpărătură, ce-a avut de la Alexandru voievod, fiul lui Radul voievod. din a patra parte de sat **Olăşei**, a treia parte, ce-i în ţinutul Vasluiului, cu părţi din mori şi din heleştee pe apa Şacovăţului, şi cu prisacă, cumpărătură de la Vasile Dăşovanul, fiul Nacului, drept 50 taleri de argint… / şi nişte părţi din satul **Dumeni** pe Prut, la gura Ciuhurului, în ţinutul Hotinului, cumpărătura socrului său Ilea Bucioc. / Şi iarăşi îi dăm şi întărim, din ale sale dresuri de cumpărătură, din satul **Văvătieşti**, care acum se numeşte **Bârleşti**, din jumătatea de jos, a treia parte, cumpărătură de la Ionaşco, fiul lui Toader Moga, nepot lui Moga sulger, drept 40 taleri de argint… / Şi iarăşi îi dăm şi îi întărim a patra parte din toată seliştea **Hotceştilor**, sub strungă, în ţinutul Romanului, cumpărătură de la Tanasie şi femeia lui Titiana, fata lui Gligore Mustea, şi de la sora sa Nastasia, nepoata Anei, strănepoata lui Ion Gănescul, drept 40 taleri de argint”[1491].

1632, noiembrie 2: Întărit de Alexandru Iliaş voievod logofătului Dumitru Buhuş, care primeşte urice pentru „satul **Gâdinţii** (comuna Sagna, Neamţ) pe Siret, cu loc de mori la Siret şi la pârâul satului şi cu bălţi de peşte şi cu vii, şi cu pod umblător pe Siret, şi alt sat, anume **Criveştii** (comuna Strunga, Iaşi) sub Strungă, cu iaz şi cu

---

[1491] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române,* vol. II, Iaşi 1907, pp. 155-161

mori şi cu vii, şi, în acelaşi hotar, seliştea **Răvăcanii** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), mai jos de Pietriş, şi seliştea **Găurenii** (azi Gura Văii, comuna Strunga, Iaşi) şi **Hotceştii** (lângă Strunga, Iaşi), şi a patra parte din satul **Movileni** (comuna Heleşteni, Iaşi), şi seliştea **Dădeştii** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi), pe Sirca, cu loc de iaz şi de mori la Sirca, ce este în ţinutul Roman, şi a treia parte din seliştea **Plotuneştilor** (inclus în Târgu Frumos, Iaşi) şi jumătate din satul **Căcăceşti** (în Cârligătura, Iaşi) şi o bucată de pământ în hotarul **Târgului Frumos**, pe unde a însemnat şi a pus stâlpi Pătraşco Başotă logofăt… cu loc de iazuri şi de mori la amândouă Bahluţele, şi toate părţile lui, câte se vor alege, din satul **Tălhăreşti** (lângă Târgu Frumos, Iaşi), cu iaz şi cu mori la Bahlui, şi nişte părţi din **Chiceră** (lângă Sârca, comuna Bălţaţi, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi satul **Vavatieştii**, ce se numeşte **Bârleştii** (comuna Erbiceni, Iaşi), şi satul **Spinoasa** (comuna Erbiceni, Iaşi) pe Bahlui, cu iaz şi cu mori pe Bahlui, şi toate părţile de cumpărătură ce se vor alege din satul **Iurghiceni** (azi Erbiceni, Iaşi) şi din satul **Totoeşti** (comuna Erbiceni, Iaşi), de asemenea pe Bahlui, ce este în ţinutul Hârlău, şi un loc de mori şi de prisacă mai jos de **Pureciani** (la nord de Popricani, Iaşi), la Jijia, ce este în ţinutul Iaşi, şi catul **Cupcici** (numit apoi Cupcina, azi oraşul Kalininsk, raionul Ediniţa, Moldova) şi **Brătăşanii** (azi Brătuşenii Vechi, raionul Ediniţa, Moldova) pe Ciuhur, cu iaz şi moară pe Ciuhur, şi a patra parte din satul **Tribiseuţi** (comuna Trebisăuţi, raionul Briceni, Moldova), ce este pe Drabişte, cu jumătate de iaz şi cu moară pe pârâul Drabişte, şi a treia parte din satul **Costeşti** (comuna Duruitoarea, raionul Râşcani, Moldova), pe Prut, cu loc de iaz şi de moară la Ciuhur, şi de asemenea

şi la Prut, cu loc de moară la **Dubase** (toponim în braniştea Bohotin) şi cu pod umblător peste Prut, şi toate părţile lui din satul **Dumeni** (comuna Văratic, raionul Râşcani, Moldova), mai sus de Costeşti, de asemenea pe Prut, şi jumătate din satul **Bozoviţă** (Buzoviţă, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi jumătate din satul **Răsteul** (Resteu-Atachi, regiunea Cernăuţi, Ucraina) şi toate părţile lui din satul **Tălmaceu** (Tălmaci, regiunea Cernăuţi, Ucraina), pe Nistru, ce este în ţinutul Hotin, şi satul **Măneştii** (lângă Brătila, comuna Helegiu, Bacău), şi jumătate din satul **Grozeşti** (azi Oituz, Bacău) pe Oituz, cu mori şi cu loc de pive şi de firistreu pe pârâul Oituz, şi cu loc de vie, şi cu grădini şi cu fâneţe la muntele ce se numeşte Munceii, ce este în ţinutul Trotuş, şi o parte de ocină din satul **Măstacănul** (Mastacăn, comuna Borleşti, Neamţ), peste Bistriţă, ce se va alege partea lui Hricicanul, cu loc de moară la pârâul satului şi cu loc de prisacă, ce este în ţinutul Bacău, şi satul **Neculeştii**, ce se numeşte **Trifeştii** (Neamţ), cu iaz şi cu mori la Pârâul Negru, şi toate părţile lui de cumpărătură, câte se vor alege, din satul **Româneşti** (lângă Trifeşti, Neamţ), de asemenea pe Pârâul Negru, cu loc de iaz şi de mori pe Pârâul Negru, de asemenea şi pe pârâul Brănişterilor, ce este în ţinutul Neamţ, şi satul **Potropopeştii** (Potropopeşti, comuna Tăcuta, Vaslui), şi nişte părţi de ocină, câte se vor alege, din satul **Olăşei** (comuna Tăcuta, Vaslui), şi alte părţi de asemenea cumpărătură din satul **Bomboteşti** (azi Tăcuta, Vaslui), pe pârâul Cuţitna, cu mori şi cu loc de pive la pârâul Cuţitna”[1492].

[1492] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 234, pp. 289-292

1660, februarie 4: Întărit de Ştefan Lupu voievod sulgerului Bucioc, care cumpără, cu 200 lei, de la Ştefan fost medelnicer, Gavril şi Alexandru, feciorii lui Vasile Brăescul, „jumătate de sat din **Dumeni**, pe apa Prutului, în ţinutul Hotin, ce le este lor ocină de la tatăl lo Vasile Brăescul”[1493].

1904: „**Dumeni**, sat în judeţul Bălţi, aşezat pe malul Prutului, între satele Şarbaca şi Varatic. Face parte din volosti Zabriceni. Are 38 case de răzeşi români, care posedă 264 deseatini pământ. Tot aici mai are o proprietate de 500 deseatini dl V. Hâtu. Răzeşii au vii şi grădini cu pomi”[1494].

DUMEŞTI

(comuna Văratic, raionul Călăraşi,
judeţul Edineţ, Moldova).

1420, aprilie 25: Întărit de Alexandru cel Bun lui Oană vornic, cel care primea uric pentru „satele anume: Corneştii, şi Miclăuşeştii, şi Loznova, şi Săcărenii, şi Vornicenii, şi **Dumeştii**, şi Ţigăneştii, şi Lavreştii, şi Sadova, şi Homiceşti… Iar hotarul acestor sate, care sunt la Bâcovăţ, să fie începând de la mănăstirea lui Vărzar, pe deasupra prisăcii lui Acibco, pe vârful Horodiştei, la vârful Lozovei, la podul lui Gârlanici, de la Fântâna Mică

[1493] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IV, Iaşi 1908, pp. 164, 165

[1494] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 91

până la Fântâna Mare, iar de la Fântâna Mare, pe deasupra, la poiana Târnaucăi, de la poiana lui Chiprian, cu moara de pe Bâc, din Lunca cea Mică, şi către Poroseci, şi de la Poroseci la gura Pituşcăi, la seliştea lui Tigomir, iar de la seliştea lui Tigomir, pe deasupra Homiceştilor şi pe deasupra Sadovei, şi de la obârşia Sadovei, la gura Conelii, iar de la gura Conelii, pe deasupra, la mănăstirea lui Vărzar. Şi în acest hotar să-şi întemeieze prisăci, câte va putea să întemeieze. Şi îi întărim hotarele vechi, pe unde au folosit din veac"[1495].

1643, martie 8: Gligorie şi Dumitraşcu, feciorii Agahiei, nepoţii preotesei Nastasia din **Păniceşti** (lângă Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), vând vornicului Cujbă, drept 10 lei, „partea mamei noastre Agahia, din Păniceşti, ce se va alege… / dinaintea lui Pavăl şi Ursu din **Tocsăbeni** (Taxobeni, comuna Horeşti, judeţul Bălţi, Moldova), popa Gliu Gligorie şi Niculei de **Bălteni** (comuna Probota, Iaşi), Constantin diacul de **Şăndreni** (Şendreni, azi Draniţea, comuna Draniţea, raionul Novoseliţa, Ucraina) şi Alexa de **Dumeşti** (comuna Văratic, judeţul Edineţ, Moldova)"[1496].

1757, iunie 6: Scrisoarea hotarnică a lui Simion Cheşcul, trimisul lui Ion Scarlat Ghica voievod „la satul **Dumeşti**, ce este peste Prut, la ţinutul Eşului, care acest sat Dumeşti se hotărăşte, pe din jos, cu **Teleneştii**, moşie răzăşească, la care are şi mănăstirea Golia o parte de moşie, danie de la un răzeş, din partea din sus din Teleneşti, iar pe din sus se hotărăsc **Dumeştii** cu satul

---

[1495] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 47, pp. 67, 68

[1496] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 41, p. 45

Tocsobenii, moşia Esoviţilor leşeşti şi a răzeşilor, la care, având multe judecăţi moşenii din Dumeşti cu moşenii din Teleneşti, pentru pricina hotarelor, dară fiind aceste moşii hotărâte şi stâlpite cu pietre, din trecuţii ani, atât Tocsobenii, pe din sus, cât şi Dumeştii, la mijloc, şi Teleneştii, pe din jos… / mergând noi la aceste moşii, am strâns pe toţi răzeşii, anume Simion călugărul monah, feciorii săi Vasile şi Ion, Iacob Furnică, Grigoraş Talpă, Toma Turtă, Maria Piciormăneasa ţi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Dumeşti**, Sanda, fata Suceveanului, femeia Sandului, fecior lui Merăiţă, şi feciorul ei Ursachi, şi alţi fraţi ai lor, moşeni din **Teleneşti**, din partea din sus, care, având pod umblător în Prut, în partea lor, în Teleneştii de sus, şi, de la o vreme, mutându-se apa Prutului pe sub deal şi rămânând luncă şi baltă de iastă parte de Prut, li s-a stricat vadul de pe partea lor, iar ei s-au sculat şi au mutat podul mai sus, pe moşia Dumeştii, peste hotarele vechi, şi făcându-le multă stricăciune şi acând ei judecată, anul trecut, la Ioan Bogdan cel (mare) logofăt, le-a orânduit întâi hotarnic pe Ioan Meleghe, vornicul de Poartă (Divan), şi, cu socoteala lui, făcând împresurare Dumeştilor şi, apoi, mai jeluind Dumeştii, a rânduit marele logofăt pe Ioniţă gramaticul, împreună cu Ion Meleghe vornic, şi au măsurat Dumeştii pe hotarul vechi, pe unde a hotărât Gligor Cucoranul, vornic de Poartă, cu Vasile Popa uricarul, şi le-au îndreptat, şi le-au pus şi pietre dinspre Prut, şi s-au primit și Dumeștii. / Dar mai pe urmă, s-a sculat un Ursache, fecior Sandului ce ține podul, și de iznoavă a luat el hotarnic pe Ioan Meleghe vornic și au mutat hotarul, ce l-a pus el cu Ioniță gramaticul, pe hotarele vechi, și au împins pe Dumeștii și i-au băgat din sus, în Tocsobeni, luând și siliștea caselor

Esoviților leșești, și pe Teleneștii i-au lățit în Dumești, numai pe Prut, de au cuprins podul, iar pietrele hotare vechi pe deal stau neclătite, și acum vel logofătul a judecat hotărâtura veche, să nu se strice și pe acea hotărâtură veche să măsurăm, cu acea măsură, care și palma este pusă pe hotarnică, și noi am mers acolo și am strâns oameni, anume preotul Toader, moșan din **Vră-nești** şi Ion Picioroman, care au mărturisit că au fost ei și la hotărâtura veche, când au hotărât Dumeștii din jos, dinspre Telenești, și din sus, dinspre Tocsobeni; și Lupul Tetiul, moșan diu Tocsobeni și vechil din partea Esovi-ților leșești, și Alexandru Bănarul, moșan din **Iugani**, și s-au îutâmplat și Ursul, căpitan din tabără din **Oișani**, și Sandul călăraș, și Neculai Curcoiu, moșeni din **Onteni**, și cu toți acești oameni am măsurat satul Dumeștii, pe deal, pe deasupra Prutului, pe șleahul Hotinului, de piatră ve-che hotar, cu funie de 20 stânjeni, și stânjenul de opt palme, cu acea palmă de pe hotarnica veche, pe unde a arătat preotul Toader de **Vrănești**, și dintr-acea piatră, în sus, până în Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, s-au aflat 33 funii pol (jumătate), și s-a pus acum și piatră hotar din vale de movilă, într-un pisc, și s-a mai pus și altă piatră hotar, mai de la vale, în podiș, din vale, de unde au fost casele Esoviților, și de acolo, tot la vale, în dreptul locului, de la Movila găunoasă cu spini, ce este hotar vechi dinspre Tocsobeni, și până în Prut, unde au mărturisit Ion Picioroman și Lupul Tetiul, moșan din Tocsobeni, că a fost piatra veche hotar, din jos de o salce, ce s-a făcut dintr-un par de salce, de la o grădină, ce au dijmuit-o toți Tocsobenii, și au mărturisit și preotul Toader de Vrănești, și Ursul căpitan, că au văzut și ei acea piatra hotar, unde și Ioniță gramaticul a pus piatră, în

malul Prutului, și s-a mutat acea piatră mai la deal, unde este salcia din jos, lângă un măr pădureț, unde au arătat acești oameni toți că a fost piatră hotar vechi, iar unde pusese Meleghe hotar, mai sus, nu bătea drept la Movila găunoasă cu spini, ci bătea mai sus, de lua siliștea și temelia caselor Esoviților, pe gura unei femei, anume Maria Piciormăneasă, care acum a tăgăduit și a zis că n-a mărturisit, nici a zis să pună hotar acolo, cum și din jos, dinspre Telenești, s-au îndreptat Dumeștii și s-au hotărât pe hotarele vechi dinspre Prut, cum și dinspre câmp. Și li s-a dat și moșenilor de Dumești osebită mărturie hotarnică. Iar această mărturie hotarnică s-au dat Esoviților leșești și altor moșeni de Tocsobeni. Aceasta înștiințăm”[1497].

DUMEŞTI

(sat pe Bahlui, numit Neagşinţi, Iaşi).

1431, iunie 15: Întărit de Alexandru cel Bun vornicului Cupcici, care primeşte uric pentru mai multe sate, printre care, „pe Jijia, pământ să-şi întemeieze sate, de la gura Liubanei în sus şi din cealaltă parte, de la gura văii lui Lazăr în sus, pe amândouă părţile, până la Horaiţele lui Coşarici şi, peste bucovină, Diacăuţii, amândouă cuturile, pe care i-a schimbat cu fiica lui Costin înaintea noastră, şi **C**atamareuţi, pe care i-a schimbat cu Catamare pentru Şerbăuţi, şi, pe Bahlui, **Neagşinţi**, şi prisaca la

[1497] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XX, Iaşi 1892, pp. 139-144

Cârligătură, şi, la Terebne, pământ din pustie să-şi întemeieze sate, anume Cozareuţi, şi Polzalăuţi, şi Vedinţi, şi Micicova, şi Nesteacăuţi, şi, pe Ciuhru, în sus de moară şi în jos de moară, şi, pe Ciuhru, Mihailăuţi la Vadul de Piatră şi la Hacişce Leş… Iar hotarul acestor sate de la Vadul de Piatră, să fie de cealaltă parte a Ciuhrului, în sus, până la Durnea Ceatariu, iar de la Ciuhru, pe vale, până la Dumbrava Rotundă, şi de la Tador, pe hotarele vechi, până la Racovăţ, iar de la Neagăuţi şi de la Grozea şi de la Costici, pe hotarele vechi, până la Vadul de Piatră”[1498].

1487, marie 8: Întărit de Ştefan voievod lui Giurgea Căvărează şi soţiei sale Fedca, care cumpărase, cu 200 de zloţi tătăreşti, de la Ivan şi sora lui Alba şi nepotul lor Ivanco „un sat, anume Nămisnicii pe Bahlui (apoi Căcărăzeni, Căcărăzeni-Banu, azi Banu, comuna Dumeşti); însă jumătate din acel sat înainte spus, de la Vad, partea de sus, să fie a slugii noastre Giurgiu Căcărează de la noi uric şi cu tot venitul; iar cea de a doua jumătate de sat, de la Vad, partea de jos, să fie de la noi uric Fedcăi, soţia lui Giurgiu Căcărează, şi copiilor ei, Şendru şi Ion”[1499]. Hotarul, din veac.

[1498] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 103, pp. 152-154

[1499] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 10, pp. 15-17

DUMEŞTI

(comuna Dumeşti, Iaşi).

1636, martie 8: Întărit prin ispisocul lui Vasile Lupu, după convenirea împărţirii moşiilor lui Cârstea Ghenovici între urmaşii lui. „Şi s-au venit, în partea Schivii, jupâneasa Dabijii, fata Cârstii şi a fiilor ei Ghiune, Maria, Nastasia, Irina, Tofana, Anasia, satul **Blândăreştii** (Blidereşti, lângă Bucium, comuna Ştefan cel Mare, Bacău) şi **Săcătura** (lângă Bogdana, comuna Ştefan cel Mare, înglobat în oraşul Oneşti, Bacău), la ţinutul Trotuşului… a treia parte din sat **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), ce este în ţinutul Cârligăturii, şi sunt într-acel sat patru selişti, patru hotare, anume **Drângei** (Drinjeşti, înglobat în Hoiseşti, comuna Dumeşti, Iaşi), **Hodorenii** (comuna Dumeşti, Iaşi) şi **Bereştii** (comuna Dumeşti, Iaşi) cu două iazuri. / Şi s-a mai venit lor, Anghelina, cu sora şi cu feciorii ei un iaz dintre cele două iazuri: un iaz este gata, cu apă şi cu peşti, iar unul este loc de iaz, şi satul **Spinenii** (lângă Ciocani, comuna Perieni, Vaslui) şi **Cogenii** (înglobat în Ciocani, comuna Perieni, Vaslui), de la ţinutul Tutovii… şi satul **Movilenii** (comuna Coroieşti, Vaslui)… şi satul **Văcăreşti** (înglobat în Ciuşlea, comuna Garoafa, Vrancea), de la ţinutul Putnii… şi a treia parte din sat de **Glăvăneşti** (comuna Glăvăneşti, Bacău), ce este în ţinutul Tecuciului, cu vad de moară în pârâul Zeletinului, şi a treia parte din satul **Dimaşi** (Dimăceni, comuna Vulturu, Vrancea), iarăşi la acel ţinut… / Şi s-au venit Anghelinii Vasilioai,

fata Cârstei vornic, satul **Bujorenii** (înglobat în Zorleni, comuna Zorleni, Vaslui), **Pipărcanii** (înglobat în Banca, comuna Banca, Vaslui), **Bâcsăneştii** (comuna Zorleni, Vaslui) şi **Măstăcanii** (lângă Sălcioara, Măstatici, comuna Banca, Vaslui), ce sunt la ţinutul Bârladului, şi satul **Sângurenii** (Singureni, raionul Cahul, Moldova), la ţinutul Tigheciului, şi a treia parte din **Cândeşti** (comuna Mihăileni, Botoşani) şi satul **Scândurinii** (Scândureni, în Covurlui, Galaţi), la ţinutul Covurluiului, şi satul **Tomeşti** (comuna Pogana, Vaslui), în ţinutul Tutovii… şi a treia parte de Dumeşti, în ţinutul Cârligăturii, cu două heleştee. Şi s-au mai venit lor, dimpreună cu sora lor Schiva, şi a tria parte din Dimaceni, ce este la ţinutul Tecuciului. / Şi s-au venit în partea Măricuţii Cernătoai, iar fata Cârstii, satul **Movileni** (comuna Trifeşti, Neamţ), la ţinutul Neamţului, cu vad de moară în pârâul Ciornii, şi a treia parte din Dumeşti, cu heleşteul din jos, şi jumătate de sat de **Iacobeni** (ţinutul Neamţului, Neamţ), ce sunt tot la acel ţinut, şi **Popârşiocei** (Popârşcioci, lângă Lungeşti, comuna Bălăbăneşti, Galaţi), la ţinutul Bârladului, şi a treia parte din satul **Ţigănenii** (Ţigăneşti, comuna Munteni, înglobată în Tecuci, Galaţi), de la ţinutul Tecuciului, şi satul **Popeştii** (Popeni, comuna Găgeşti, Vaslui), din ţinutul Fălciului, cu vad de moară în pârâul Elanului, şi a treia parte din Dimăceni, ce sunt în ţinutul Tecuciului”[1500].

1638, iunie 15: Hariton, feciorul lui Vasile Mardan din **Băloşeni** (comuna Vlădeni, Iaşi) vinde „fratelui nostru Ionaşco Dronei din **Blândeşti** (comuna Ţigănaşi, Iaşi), pe un cal drept 20 de galbeni buni şi două vaci bune

[1500] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 350, pp. 392, 393

cu viţei… moşie din sat din Băloşeni de pe Jijia, ce este în ţinutul Iaşilor, din a şasea parte din sat, jumătate din cutul de jos, ce se va alege partea Borcei… Şi în tocmeala noastră fost-au Vasile Drăguş ce a fost pârcălab şi Ionaşco Ţampa din **Ionăşeni** (comuna Truşeşti, Botoşani), Petrea Hurjui staroste de mesergii de târg Iaşi, Larion din **Drăgoeşti** (lângă Cucuteni, comuna Leţcani, Iaşi) de la Cârligătură, Mihalcea, Măteiu şi alt Măteiu din **Blândeşti**, Toader din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Iaşi), Ionaşco Budzea din **Băloşeni** şi mulţi oameni buni"[1501].

1774, mai 26: Satul **Dumeşti**, ţinutul Cârligăturii, ocolul de Sus, avea, după recensământul lui Rumeanţev[1502]**: Toată suma caselor: 49**. Scădere rufeturi, însă 34: 23 ţigani, 2 mazili, 2 ruptaşi, 1 popă, 3 slugi, 3 sărace. Rămân birnici 15. / **Birnici**: Bosia / Vlad, muntean, plugar / Lupul Dobrin / Panait Buburoiu / Ioniţă sin (fiu) Grigoraş / Pavăl / Ion sin Grigoraş / Grigorii, vier / Crâste, vier / Mihălache Miaună, argat / Simeon rusul, plugar /Neculai sin Lupul, plugar / Georgii, ungurian / Neculai Podariu. // **Rufeturi**: Mafteiu, jude, ţigan / Gavril Păşcan, ţigan / Vasile sin Gavril, ţigan / Ion Arhip, ţigan / Simeon, ţigan / Roman, ţigan / Ion Darahoi, ţigan / Ştefan Bordia, ţigan / Sandul, scutar, ţigan / Mihalache, ciobotar, ţigan / Ion, căldărar, ţigan / Ioniţă Pârle, ţigan / Toader Zamcă, ţigan / Andronachi, ţigan / Neculai Bălan, ţigan / Ilie, pânzar, ţigan / Iftimie Colţa, ţigan / Simion, pitar, ţigan / Neculai Păşcan, ţigan / Trohin Păşcan, ţigan / Luca Mălai, ţigan / Toader Titirez, ţigan / Ifrim, ţigan / Andrei

---

[1501] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 372, p. 362

[1502] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, pp. 473, 474

Grosul, mazil / Ursul Gherman, ruptaş / Ioniţă Durnian, ruptaş / Popa Petre / Ion Samoilă, slugă / Ioniţă Grumeza, mazil / Toader Donţu, slugă / Ştefan Rămăşcan, slugă / Maria, săracă / Nasta, săracă / Irina, săracă.

1900: „**Dumeştii Mari**, sat în judeţul Iaşi, plasa Cârligătura, comuna Păuşeşti, care, împreună cu Dumeştii Mici, formează un singur trup. E situat pe costișa și podișul dealului cu același nume, Se zice că aceste sate și-au luat numele de la niște locuitori răzeși, de pe timpul lui Ștefan Vodă cel Mare, care aveau diferite însărcinări la Curte, precum: cu purtarea goanelor la vânători, cu căratul productelor şi a lemnelor la Curtea Domnească, de la care împrejurare se numeau oameni domnești, numindu-se şi satul Domnești, mai târziu Dumeşti. Are o suprafață cam de 2.574 hectare și o populaţie de 121 familii sau 570 suflete. În satul Dumeştii Mari este o biserică, zidită la 1802 de fostul proprietar Păşcanu, deservită de 1 preot, 1 cântăreţ şi 1 eclesiarh. Numărul vitelor din ambele sate e de 894 capete, din care: 440 vite mari cornute, 60 cai, 293 oi și 111 râmători”[1503].

[1503] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, p. 274

DUMEŞTI

(Marcoviceni, în Dumeştii Vechi, şi Terpeşti, comuna Dumeşti, Vaslui).

1502, martie 14: Întărit de Ştefan voievod fiicelor lui Nistrea, Fedca, Ileana şi Anuşca, şi vărului lor Stanciul, fiul lui Dragoş, şi nepoţilor de frate Isaia şi Iurie, care primesc uric pentru „ocina lor dreaptă, satele de pe Bârlad anume Marcoviceani, unde au fost casele lui Nistrea şi ale lui Dragoş, şi satul Terpeşti, tot pe Bârlad”[1504]. Hotarul, din veac.

1625, septembrie 25: Zapis de mărturie despre „cum a vândut Petriman a treia parte de sat de **Armăşăni** (comuna Băceşti, Vaslui), din tot locul, cât este hotarul satului, cu loc de prisacă şi cu vad de moară; şi l-a cumpărat Lungul armaş şi a dat pe tot locul aista un cal bun şi i s-a socotit preţul 80 taleri. Şi s-a întâmplat această tocmeală a lor înaintea vornicului de **Soholeţ** (Suholeţ, în Jigălia, comuna Şuletea, Vaslui), Nistor din **Mereşti** (Mirăşti, inclus în Lieşti, Galaţi), popa Toader din **Găureni** (lângă Albeşti, Vaslui), Iuraşcu din **Hodorăni** (în loc de Todireni, comuna Stăniţa, Neamţ), Ursu şi Muriuţi de **Marcoviceni** (sat inclus în Dumeşti, Vaslui), Ţigan de **Ţâbăneşti** (Ţibăneşti, Iaşi)”[1505].

[1504] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. III, Bucureşti 1980, doc. 273, pp. 488-490

[1505] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 375, p. 443

1634, februarie: Întărit de Moise Movilă lui Postolache şi femeii lui Sora, care s-au pârât la domnie cu Strătulat, Iuraşco şi cu răzeşii lui Popa din **Dumeşti** (Dumeştii Vechi, comuna Dumeşti, Vaslui), **„**pentru a treia parte de sat de **Leucuşiani** (lângă Armăşeni, comuna Băceşti, Vaslui), ce-a fost cumpărat Trifan din **Marcoviciani** (lângă Dumeştii Vechi, comuna Dumeşti, Vaslui), cu femeia lui Sora, în zilele lui Ştefan vodă Tomşa, în domnia dintâi, iar dresele lor au ars în casa lor şi cu alte odoare ale lor, când au aprins tâlharii casa lor. Deci Strătulat, cu Iuraşco şi Popa din Dumeşti şi răzeşii lor au zis cum n-au vândut acea ocină, ci au pus-o zălog la Trifan, pentru 138 taleri de argint. Deci noi am dat pe Strătulat şi pe Iuraşco şi pe oamenii lor cum ca să aibă a jura cu 12 oameni buni cum n-au vândut ei acea parte de ocină, ci au pus-o zălog. Apoi Strătulat, cu Iuraşco şi răzeşii lor, n-au putut să jure, ci au rămas dinaintea noastră din toată legea ţării”[1506].

1634, iunie 22: Întărit de Vasile Lupu voievod slugilor domneşti Murgoci, Simion Mogâldea şi Ştefan „jumătate din satul **Sloboziiani** (Sloboziani, în Dumeşti, comuna Dumeşti, Vaslui), pe pârâul Bârlad, la ţinutul Vaslui, cu vad de moară pe pârâul Bârlad, cu poiană şi din pădure şi din câmp”, pe care l-au cumpărat, cu 110 taleri de argint, de la „Titiana şi Ana, fiicele Nastasiei, nepoate lui Petrea Ungurul pârcălab, strănepoate lui Coste logofăt, şi de la Anghelina, fiica Todosiei, nepoata lui Caraghiuzel, strănepoata lui Coste logofăt”[1507].

[1506] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 45, p. 49

[1507] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXII, Bucureşti 1974, doc. 164, pp. 187, 188

1635, iulie 12: Zapisul lui Iuraşco diac ot **Hodoreni** (comuna Dumeşti, Vaslui), Petrea Gânscă şi Căpracea aprod de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui), prin care mărturisesc faptul că, dând curs poruncii lui vodă, din cartea adusă lor de Dumitraşco diacul, fecior lui Andronic, nepot Tâmpei pârcălabul, „ca să socotim şi să-i alegem o parte de ocină din sat din **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Iaşi), ce-s pe Bârlădzel, dreaptă cumpărătură a părinţilor lui, partea lui Ion şi a lui Costin şi a surorii lor Vasilca, fraţi Muşei, feciorul Annesiei”, au fost şi au căutat martori care să sunoască hotarele vechi: popa Dumitru, Panhilie călugărul şi Gheorghe Turcul din **Cuci** (comuna Bozieni, Neamţ), Liontie de **Hodoreni**, Vicul din **Borăşti**, Hilip, Urlea, Bejan, Vasile Banul şi Gligorie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Rânjea de Meleşcani… Şi am aflat cu aceşti oameni buni şi i-am ales partea lui din a cincea parte de sat din Borăşti, din a treia parte trei părţi ale celor trei fraţi mai sus scrişi”[1508].

1636, martie 15: Scrisoarea vornicului Dumitru şi a armaşului Lungul, după cercetarea pricinii dintre Porce şi Postolachi cu fostul vornic Dumitru Gheuca „pentru un loc, unde a fost mănăstirea Rafailă… loc de-a fost făcut Băisanul o mănăstioară cu poiene”, lângă **Oşeşti** (comuna Oşeşti, Vaslui). Martorii chemaţi de trimişii domneşti au fost Sanson şi Gavril Ciurlan de **Albeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Gavril de **Ruginoşi** (înglobat în Oşeşti, comuna Oşeşti, Vaslui), Gligore, Pavel şi Cârstea Zăpodie de **Cozmeşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Porcea de **Băleşti** (comuna Deleşti, Vaslui), Dumitraşco de **Pietreşti** (azi

---

1508 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 165, p. 201

Chetreşti, comuna Bălteni, Vaslui), Busul şi Ştefan de **Fâstâci** (fostă schitul Racoviţă, comuna Deleşti, Vaslui) – „toţi de valea Stemnicului”, şi Pinul şi Lazor din **Hultureşti** (comuna Vultureşti, Vaslui), Constantin de **Tărâceni** (lângă Unceşti, comuna Zăpodeni, Vaslui), Dumitraşco şi Pascal de **Buhăeşti** (Buhăieşti, comuna Vultureşti, Vaslui), Portărescul de **Condreşte** (lângă Ciofeni, comuna Zăpodeni, Vaslui), Macsin de **Meleşcani** (lângă Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Dumitru Popăscul, Gorcea, Raţea şi Dumitru Gâdea de **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), Bejan şi Melintie de **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), Vicol şi Florea de **Borăşti** (azi Cuza Vodă, comuna Ipatele, Vaslui), Dumitru şi Silion de **Armeneşti** (lângă Cotic, comuna Todireşti, Vaslui) – „toţi de pe apa Bârlădzelului”, şi Gligore şi Bogonie de **Gârcini** (azi Gârceni, comuna Gârceni, Vaslui) şi Căzacul de **Curceci** (azi Curseşti Deal, comuna Pungeşti, Vaslui) – „de pe apa Racovei”. Acestora le-au „pus brazde de pământ în capetele lor şi-au mers pe unde au ştiut că merge hotarul Oşeştilor şi se întâmpină cu hotarele satelor dinspre Bârlădzel; dinspre altă parte, cu hotarele Racovei. Deci am mers, de-am înconjurat hotarul Oşeştilor şi am pus stâlpi. Iar pe acel loc ce-a fost mănăstirea ce se cheamă Rafailă nu a fost loc domnesc, ci este hotarul Oşeştilor. Iar acelui uric, cel are Dumitraşco Gheuca, nu i s-a găsit hotar, nici loc”[1509].

1640, martie 2: Întărit de Vasile Lupu voievod lui „Iorgachi mare vistiernic” (Iordache Cantacuzino), care cumpără, cu 350 lei, de la „Gheorghe Ştefan fost postel-

[1509] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 360 şi 361, pp. 404, 405

nic, fiul răposatului Dumitraşco Ştefan, fost mare logofăt… două părţi din satul **Dumeşti**, care este în ţinutul Vaslui, pe pârâul Bârlădzel”[1510].

1640, august 9: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iorgachi (Iordache Cantacuzino), care cumpără, cu 150 lei bătuţi, de la Bejan şi Macovei, fiii lui Cârstea din Dimeşti, nepoţii lui Dumşa, „a şasea parte din satul **Dumeşti**, ce este în ţinutul Vaslui, pe Bârlădzel”[1511].

1645, iulie 18: Ispisoc de cumpărătură şi întărire, de Vasile Lupu voievod, pentru Dorrofteia Andoniasa şi fiul ei Eftimie vătav, care au cumpărat, conform zapisului de mărturie de la popa Dumitru, Zaharia, Vasile şi fratele său Toader, fiii lui Sas, Costea, Mihăilă şi Mierăe din **Mărmureni** (comuna Oniceni, Neamţ) şi Hilipaş din **Dumeşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), de la Miron, fiul lui Rusul, nepotul Petricăi Telii, cu femeia lui Grozava, drept 23 lei bătuţi şi un cal bun, „dreapta lor ocină din **Băceşti** (comuna Băceşti, Vaslui), ce este pe Bârlăzel, în ţinutul Vaslui, cumpărătură de la mătuşa lui Anca; / de la Ştefãnia, fiica Irinei, nepoata Iftimoae, pentru 9 lei bătuţi, din acelaşi sat Băceşti, din a patra parte, a şaptea parte, şi din a şaptea parte, jumătate; / de la nepotul Petricăi Telii, pentru 38 lei bătuţi, partea ce i se va alege din acel sat Băceşti, cu vad de moară pe pârâul Bârlăzel; / de la Dieniş, fiul lui Onilă, nepotul lui Hazuca, pentru 8 lei bătuţi, a sa ocină şi dedină din satul **Mărmurenii de Jos**, ce este pe Bârlăzel; / de la fraţii Ihnat şi Toma, pentru 14 lei bătuţi, din acelaşi sat Mărmureni, 5 ogoare din partea

---

[1510] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 303, pp. 297, 298

[1511] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXV, Bucureşti 2003, doc. 416, p. 423

Hăzăciască; / de la Toader Flondor şi fratele lui Costea, fiii lui Tiron, Ştefan şi Toader Oatul, fiii lui Avram, Lozea şi Bălan, fiii lui Cercul, toţi nepoţi şi strănepoţi lui Lazor Giurgea Mărmureanul, pentru 6o lei bătuţi, din acelaşi sat Mărmureni, a patra parte, partea din mijloc, ce s-a numit de demult partea lui Lazor Mărmureanul, dar acum s-a chemat partea Popească"[1512].

1646, martie 15: Dumitraşco uricar, feciorul lui Andronic şi al Catrinei, nepotul Tâmpei, şi cu nepoţii lui Gligorie, Solonca, Mărica şi Todosca, feciorii lui Toader Diţul şi ai Candachiei, nepoţii şi strănepoţii Pântei călugărul, vând lui Iordache (Cantacuzino) marele vistiernic, „a cincea parte de sat **Borăşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), ce se împarte în trei părţi, din a treia parte trei părţi din partea Muşei, dreaptă cumpărătură părinţilor noştri Andronic şi Catrina de la Muşa, partea a trei fraţi ai muşei, Costin, Ion şi Vasilca, feciorii Onesiei, nepoţii lui Nicoară Liciul, strănepoţii lui Mihăilă şi Dumitru Căprioară, din uric ce au avut ei de la Pătru vodă. / Aşjderi, din a cincea parte a satului Borăşti, a treia parte din bătrânul Pântea călugărul, din acelaşi uric, cu parte din vatra satului şi din vadul de moară, ce-i în apa Bârlădzelului, în ţinutul Vasluiului"[1513].

1646, aprilie 26: Iosip, feciorul lui Anton, şi vara-sa Ileana, fata Tomşei, vând lui Iordache (Cantacuzino), vistiernicul cel mare, „moşia din sat **Ţigăneşti**, ce sunt în ţinutul Vasluiului, pe apa Bârlădzelului, dintr-a treia parte

---

[1512] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 135, pp. 111-115

[1513] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova,* vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 313, p. 252

de sat, din jumătate, jumătate”[1514].

1646, mai 18: Mardarie, croitorul din târgul **Iaşi**, vinde lui Tănasie din **Cursăci** (Curseşti, comuna Curseşti, Vaslui), drept 18 galbeni buni, partea lui „de ocină sin satul **Borăşti** (comuna Dumeşti, Vaslui), din ţinutul Vasluiului, ce se va veni partea mea… / Şi în tocmeala noastră au fost Focşea, Petrea şi Strătulat din **Glodeni** (comuna Codăeşti, Vaslui), Neanul din **Soholeţ** (Suholeţ, în Jigălia, comuna Şuletea, Vaslui), Ştefan fiul lui Nestor ot **Mereşti** (comuna Drânceni, Vaslui), Hicol, Toader Parcău şi Rânjea ot **Borăşti** şi mulţi oameni buni”[1515].

1725, august 3: Ispisoc de judecată de la Mihai Racoviţă voievod, după ce „s-au pârât de faţă Măriuţa, jupâneasa lui Vasile jicnicer, fata Gheucăi, ce a fost vistiernic mare, cu Tofana Grădiasca, fata lui Epure, şi cu nepoatele ei Simina şi Aniţa pentru o selişte, anume **Bădenii**, ce este pe Bârlad, în ţinutul Tutovii, zicând Tofana şi cu nepoatele ei cum acea moşie Bădenii este a lor dreaptă moşie, de pe strămoşul lor Vartic vornic, cumpărată, drept 500 de zloţi tătăreşti, de la Ionaşco şi Mărica, feciorii lui Toader Baci, iar Măriuţa jicniceroaie a dat seamă că-i este ei dreaptă ocină, de pe părintele ei Gheuca vistiernic şi ne-a arătat un uric de la Eremia Moghilă voievod, scriind precum a cumpărat Nestor Ureche vornic acea selişte de la preotul Ion din **Ţigăneşti** (înglobat în Dumeştii Noi, comuna Dumeşti, Vaslui), drept 120 galbeni de aur, moşie care fusese a lui Vartic şi a dat-o danie mănăstirii Grăjdeni şi ţinând-o călugării

[1514] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 358, pp. 306, 307

[1515] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 376, p. 321

până s-a făcut o moarte de om pe hotarul Bădenilor, şi, fiind acolo 50 de boi, acelui preot Ion din Ţigăneşti i s-au luat acei boi gloabă, şi, neavând călugării de Grăjdiana de unde să întoarcă acei 50 de boi preotului Ion, s-au lepădat de moşia Bădeni dinaintea Divanului şi să aibă a o ţine preotul Ion, iar de va vrea să o vândă, să fie volnic a o vinde… şi a vândut-o lui Nistor Ureche… apoi ginerelui său Alexandru Buhuş şi jupânesei Alexandra, fata lui Ureche vornicul,care au dat jumătate de sat Bădeni danie lui Vasile Gheuca vistiernic, iar jumătate de sat au vândut-o lui Vasile Gheuca, drept 420 lei bani gata şi doi cai, preţăluiţi drepr 45 lei, precum arată zapisul… Pentru aceea, am dat rămas pe Tofana Grădiasca, fata lui Epure, şi pe nepoatele ei”[1516].

1774, iulie 5: Satul **Dumeştii**, ţinutul Vasluiului, ocolul Fundului, după recensământul lui Rumeanţev[1517], avea următorii: **Birnici:** Ion Darii / Sofroni sin (fiu) Șchiopul / Toader (brat) frate lui / Ion zet (ginere) lui Pricopi / Toader fiul lui Istrati / Gheorghi, rus / Stoian, sârbul / Vasile, bejenar / Neculai fratele lui.

1900: „**Dumeşti**, comună rurală în partea de vest a plășii Fundurile, judeţul Vaslui, la 42 km de orașul Vaslui şi 12 km de Negreşti, reşedinţa plășii, situată pe un teren accidentat, prezentând dealuri și văi. E formată din satele Dumeştii Mari sau Noi, Dumeştii Vechi, Iezerul, Armă-șeni, Țibăneşti, Buhli şi Schinetea, pe o supraprafaţă de 7.269 hectare, din care 3.057 pădure și 15 hectare vie ale proprietăţii, iar 1.331 hectare sunt ale locuitorilor. Are o

---

[1516] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române între 1428-1757*, vol. XXIV, Iaşi 1930, pp. 3-5

[1517] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, I, Chişinău 1975, p. 234

populaţie de 448 familii sau 2.017 suflete. Această comună este străbătută în toată întinderea ei de calea judeţeană Vaslui-Roman... În comună sunt 3 biserici, deservite de 2 preoţi şi 3 cântăreţi; 2 şcoli, una de băieți și una de fete; 5 cârciumi. Comerţul se face de 7 persoane. Vite: 1.976 vite mari cornute, 2.008 oi, 164 cai și 221 râmători. Locuitorii posedă: 203 pluguri și 152 care cu boi, 4 pluguri și 10 căruţe cu cai; 550 stupi cu albine. / **Dumeştii Mari Noi**, sat şi reşedinţa comunei Dumeşti, situat pe coasta dinspre sud a Dealului Bisericii; numele şi l-a luat de la satul Dumeştii Vechi. Are o suprafaţă de 4.828 hectare, din care 2.302 hectare pădure, cu 2 hectare vie ale proprietăţii, iar 319 hectare ale locuitorilor. Are o populaţie de 266 familii sau 1.139 suflete. Sunt două biserici, una pe vale, lângă calea judeţeană Vaslui-Roman, făcută la 1858 de Epitropia Spitalelor Sf. Spiridon din Iaşi, căreia îi aparţine moşia; a doua biserică, pe deal, e strămutată, la 1813, din satul Dumeștii Vechi. Legenda spune că biserica aceasta a fost făcută de un călugăr. Pe timpul când s-au aşezat aici locuitorii ruși, veniți din Bucovina, biserica era făcută în pădure şi avea două chilii împrejur… În partea de est a satului Dudești, pe şes, se spune că a fost un iaz al unei numite Iordăchioaia, şi în partea dinspre vest a Dumeștilor au fost moară și iaz, ale unei surori a Iordăchioaei, numită Gânduleasa, care surori au donat moşia Spitalului Sf. Spiridon din Iaşi... Bisericile sunt deservite de 1 preot şi 2 cântăreți. Se mai află 2 şcoli, una de băieţi, înființată în anul 1866, frecventată de 36 elevi, şi una de fete, frecventată de 13 eleve. Sunt 3 cârciumi. Vite: 1.100 vite mari cornute, 1.400 oi, 110 cai și 104 râmători. Locuitorii posedă: 160 pluguri şi 100 care cu boi, 4 pluguri și 5 căruţe cu cai. Sunt 400 stupi cu

albine. / **Dumeştii Vechi**, sat, în partea de sud-est a comunei Dumeşti. E situat pe coasta de est a dealului Ciurubucul și pe cea de vest a Dealului Văii Mari. Are o suprafaţă de 275 hectare, din care 2 hectare vie; o populaţie de 93 familii sau 331 sufete. Urmele unui cimitir arată că, din vechime, a fost aci o biscrică, pe care a strămutat-o unul numit Răducanu, în satul Dumeștii Mari. Este o cârciumă. Vite: 289 vite mari cornute, 200 oi, 27 cai şi 40 râmători. Locuitorii posedă: 4 pluguri şi 6 care cu boi, 2 căruțe cu cai; 20 stupi cu albine. Moşia acestui sat este proprictatea Epitropiei Sf. Spiridon din Iași”[1518].

DUMITRENI

(„mai jos de Bârsomeni”, comuna Durneşti, Botoşani).

1439, aprlie 3: Întărit de Ilie şi Ştefan voievozi lui Stanciul postelnic, care, cumpărând de la Ivaşco, fiul lui Horaiţă, primeşte uric pentru un „jumătate din satul său Plişineţi” şi, date de voievozi, „două selişti pe Dzijia, anume Bârsomeni şi Dumitreni, mai jos de Bârsomeni… Iar hotarul acestor sate este pe unde au folosit din veac”[1519].

[1518] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 274, 275

[1519] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 194, pp. 273-275

DUMITREŞTI

(sat în comuna Mărgineni, Neamţ).

1429, iunie 3: Întărit de Alexandru cel Bun fiilor lui Oană, vornicul de Suceava şi, ulterior, de Tulova, Lazăr, Stanciul şi Costea, care primeau uric pentru, pe lângă alte sate din viitoarea Bucovina, şi pentru satele „Gândinţi, la Cobâla… şi pe Orbic, Seliştea, unde este curtea lor, şi Zagoreni, mai sus de Cociman şi unde a fost Başea, şi Costinţi, la obârşia Orbicului, şi Moişinţi, la Iucaş, unde a fost vie, şi Plopeşti, la Slatină, şi **Dumitreşti, mai în jos de Iaz**, şi Cărbuneşti, la Văratic, şi amândouă seliştile lui Drăghici, pe Bistriţa, şi moara… iar la Dumbrava Înaltă satele: unde este vătăman Minco, şi, pe Iubăneasa, la Iaz, şi unde este Stan; iar hotarul lor să fie cât vor putea să folosească destul trei sate; şi peste Prut, la Derenice, zece locuri: unde a aşezat sat Stanco, la Cornul Lâcinului, şi Fântâna Rece, şi unde este Andiaş, şi Bahmatăuţi, şi, pe Ciuhru, sub Horodişte, şi Suhoverhul, unde este Ion al lui Filea; în tot acest hotar să-şi întemeieze zece sate; şi satul Spărietului, la obârşia Dobromirei, cu vechile şi dreptele hotare; şi, pe Prut, zece locuri, să-şi întemeieze zece sate de această parte a Prutului; iar hotarul acestor sate care sunt pe Prut să fie anume de la Unghiul Strâmt, care este mai sus de satul lui Ivan Şurinschi, apoi în jos pe Prut, până la balta care se cheamă Ochiul, apoi drept la Pârâul Sărat, apoi în sus pe Pârâul

Sărat, până la pârâul care se cheamă Dobromira, apoi pe Dobromira în sus, până la Unghiul Strâmt, pe Prut; acesta le este tot hotarul”[1520].

DUMITREŞTI

(Edumireşti, azi Dumitreşti, comuna Scorţeni, Bacău).

1636, februarie 3: Zapisul vornicului de gloată Neaniul, prin care mărturiseşte „cum au venit Nastasia Solomoneasă cu feciorul său Ionaşco… să mergem să le hotărâm nişte ocine şi să le alegem dinspre călugării de Schitul lui Drăguşan, anume la sat la **Băsăşti** (comuna Pârjol, Bacău) şi la **Edumireşti** (Dumitreşti, comuna Scorţeni, Bacău)… Călugării de la schit au adus dresele lor pe jumătate de loc de Băseşti, iar Solomoneasa a scos zapis şi uric de la Alecsandro Vodă… cum a compărat Dumitraşco Solomon, ce a fost sulger, de la Lazor, Petrea, Bordzea, Tănasie şi Dochia, feciorii lui Ion Plavăţ, nepoţi popii Lucăi, partea lor din sat din Băseşti; şi aşijderi, de la Istratie, toată partea lui, drept un cal bun, preţuit drept 20 taleri; şi de la Îndreiu, feciorul Oancei, toată partea lui, drept 23 taleri; de la diaconiţa lui Toader diacul, drept 10 taleri. / Deci, am socotit și am măsurat cu funia și-am pus stâlp în mijlocul locului și și-au osebit călugării de la schit partea din sus, jumătate de loc, ce este dinspre mănăstire, și muntele Geamăna. Și a luat

[1520] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 90, pp. 134-136

Solomoneasa partea din jos, și cu răzeșii săi, jumătate de sat. Dintr-acea jumătate, jumătate s-a aflat a Solomonesei cumpărătură, cum mai sus scrie, de la feciorii lui Ion Plavăț, de la Lazor, Petrea Bordzea, Istra Tănasie și Dochiia, și de la Vasilie Plavăț. Iar în cealaltă a patra parte ca să aibă a ține cu răzeșii săi, partea lui Beldiman sin Istratie și a lui Îndrei sin Oancea, și a diaconului, a lui Toader. Iar poienile ce sunt pe de laturi, așa am socotit și s-au tocmit, ca să țină călugării de la schit poiana dinspre cireși, pentru că este în dreptul hotarului; iar Solomoneasa și cu răzeșii săi să țină poiana din jos, de la fântână, pentru ca să nu mai aibă a ținea călugării de la hotar în jos… / De aceasta mărturisim, anume: Vasilie Solomon, Bejan ce a fost paharnic și Ursul din **Verșești** (comuna Sănduleni, Bacău), Pepelea, Alecsa, Ponici, Gherman, Nicoară, Gligorcea, Mărian și Chirilă ot **Sârbi** (înglobat în Floreşti, comuna Scorţeşti, Bacău), și Constantin ot **Comănești** (oraşul Comăneşti, Bacău), Pătrașco ot **Albotești** (înglobat în oraşul Moineşti, Bacău) și alți mulți oameni buni”[1521].

1636, iulie 13: Întărit de Vasile Lupu voievod Schitului Drăguşani, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Băseşti** (comuna Pârjol, Bacău) ce este pe Tazlău, în ţinutul Bacăului… cumpărat de la Marga din **Ruşi** (înglobat în Verşeşti, comuna Sănduleni, Bacău), Băncea fiul lui Dumitru, Mărica fiica Măgdălinei, Lupul şi Dănilă, fiii lui Häinal, pentru 271 zloţi tăreşti; şi altă parte din această jumătate, dreaptă danie de la Petrea fiul lui Ionaşco. / Şi a opta parte din jumătate din satul **Edumireşti** (azi Scorţeni, comuna Scorţeni, Bacău), tot din

[1521] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 327, pp. 370, 371

acest ţinut Bacău, cu locuri de mori pe pârâul Solonţ şi pe Tazlău, şi cu loc de prisacă şi cu Poiana Boului, cumpărată de la Lupul şi de fa fiii lui, pentru 27 de ughi şi să-i scrie în sfântul pomelnic. / Şi alta, au avut, acum, pâră Nastasia Solomoneasa şi fiii ei pentru aceste părţi din satul Băseşti şi Edumireşti, spunând cneaghina Solomoneasa că îi este dreaptă ocină şi dedină. Noi am spus să-şi scoată dresele de moştenire şi de cumpărătură, dar ea n-a avut nici un dres: Iar rugătorii noştri, călugării, au arătat aceste drese mai sus scrise”[1522].

DUMITREŞTI

(lângă Ionăşeşti, comuna Nicoreşti, Galaţi).

1643, iulie 20: Alexa, feciorul lui Petriman, vinde fraţilor Ioniţă şi Timoftei, feciorii lui Zgribăoan, „din al treilea bătrân, jumătate de sat de **Măneşti** (comuna Dragomireşti, Vaslui)… şi toată partea lui din satul **Sârbi** (comuna Nicoreşti, Galaţi) şi din **Dumitreşti** (lângă Ionăşeşti, comuna Nicoreşti, Galaţi)”[1523].

[1522] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 459, pp. 518-520
[1523] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 133, p. 131

DUMUŞENI

(sau Dumşeni, Dumşani, inclus în
Manoleasa pe Prut, Botoşani).

1546, mai 25: Întărite de Petru (Rareş) voievod fiicelor postelnicului Alecsa[1524], care primesc ispisoc pentru „moşiile **Zahorenii, Dumuşenii** (Dumşani, Dumşeni, Domoşeni, inclus în Manoleasa[1525], Botoşani) şi **Teşcurenii** de la ţinutul Dorohoiului”[1526].

1620, decembrie 31: Întărit de Gaşpar voievod popii Dediul, care cumpărase, cu 45 taleri, de la Sora, fata Anei, nepoata Dumşei, conform unui zapis de mărturie de la popa Burlă şi Drumana din **Borăle**, Gărlea vatah, Onil paharnic şi Ştefan Roşca din **Dumuşeni** (sau Dumşeni, Dumşani, inclus în Manoleasa pe Prut[1527], Botoşani), şi Căsian Toader din **Zăhoreani**, „partea ei, cât i se va alege din jumătate de sat **Dumuşeni**, din vatră de sat, din vatră de sat, din pădure, din câmp, din bălţi şi din tot venitul”[1528].

1524 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 284

1525 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

1526 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XVIII, Iaşi 1927, p. 224

1527 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 93

1528 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. II, Iaşi 1907, pp. 226-228

DURĂCEŞTI

(la Breanova, comuna Morozeni,
raionul Orhei, Moldova).

1784, iunie 29: Satul **Terşiţei** era stăoânit de marele logofăt Dimitrie Sturza, care „stăpânea şi partea de sus a satelor **Morozăneşti** şi **Durăceşti**”[1529].

DURDUCIŞTE

(cătun al satului Secuieni, Neamţ)

1633, septembrie 1: Zapisul fraţilor Toader, Mărica şi Sulunca, feciorii lui Maftei Surici din **Săcuiani** (comuna Secuieni, Neamţ) şi al nepoţilor lor, feciorii fratelui lor Irimia, prin care mărturisesc că au vândut moşia avută „în cutul **Durduciştelor** (cut al satului Secuieni, Neamţ), din a treia parte, a patra parte… şi o cumpărătură, ce am avut de la tată-meu Maftei din partea Inicii… lui Dumitraşco Varnav, drept 13 galbeni bani buni… dinaintea popii Grigore, Toader Cuzeo, Ionaşco ginerele lui Vasluianul, Tofan Râmbas, Gheţău şi Radul din **Cuciulaţi** (Căciulaţi, sat contopit cu Secuieni, Neamţ), Dumitru Tătarul, Tufan a preotesei şi Irimia

[1529] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 24, p. 38

Varnav din **Podu Leloe** (Podu Iloaei, Iaşi) şi mulţi oameni buni”[1530].

DURLEŞTI

(pe Bâcovăţ, lângă Buiucani, Orhei, Moldova).

1774, iunie 5: Satul **Durleştii**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Bâcovăţului, după recensământul lui Rumeanţev[1531], avea **toată suma caselor 43**. Scădere rufeturi 43: 29 călăraşi sărdăreşti, 2 mazili, 1 ruptaş, 1 popă, 1 diacon, 5 femei sărace, 1 volintir cu ostavcă, 1 om stricat, 2 ţigani. 5 case pustii. / **Călăraşi:** Nicolai / Acsinte Caraolan / Toader / Matei fiul lui Niagu / Niagul / Toader Andronic / Nistor fiul lui Chirică / Ştefan chihae / Onofrei Andronic / Postică fiul Năstăsoai / Darii fiul Năstăsoai / Gavril fratele lui / Lupul fratele lui / Mihălachi fiul lui Ivănuţă / Ichim, văcar / Ulian fiul lui Postică / Ştefan Spădar / Simion, dascăl / Flore / Moisăiu, vătăman / Stahi Liancă / Ion Gechiu / Trohin Căzacu / Dănilă Bobeică / Vasile Bobeică / Ivănuţă / Onofrei fiul Cotârciasăi / Iftimi Liancă / Gavril fiul lui Vlase. // **Alte rufeturi:** Ursul fiul Irimicioai, om stricat / Vasile, cătana cu ostavcă / Onofrei fiul lui Grigoraş, mazil / Ioniţă Şişcan, ruptaş, căpitan de volintiri / Tănase fiul Irimicioai, mazil / Popa Ilii / Diaconul Chiriac / Maria, săracă /

1530 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 369, pp. 468, 469

1531 ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, p. 432

Rucsanda, săracă / Safta, săracă / Nastasia Sâmioniasă, săracă / Ioana, săracă / Sandul, ţigan / Trifan, ţigan.

1904: „**Durleşti**, sat în judeţul Chişinău, volosti Siret, a treia circumscripţie poliţienească, spre vest de Chişinău. Are o populaţie de 500 familii români răzeşi, care posedă la Durleşti 988 deseatini de pământ şi la Grozeşti 507 deseatini, cumpăraţi; 6 familii din aceşti răzeşi mai au o sfoară de moşie, de 35,75 deseatini la Reguleni. Tot răzeşilor din Durleşti le aparţin 714,75 deseatini pământ la Reguleancă. Unii din răzeşi păstrează hrisoave de proprietate ale lui Alexandru Calimachi, din anul 1795, ale lui Mihai Racoviţă, de la 1721 (7229) şi alte documente vechi. Satul are o şcoală cu o clasă, unde se învaţă numai ruseşte, deşi răzeşii nu vorbesc ruseşte. Sunt multe vii şi grădini cu pomi”[1532].

DURNEŞTI

(sat pe Ciuhur, lângă Ocniţa, raion Donduşani, Moldova).

1433, iunie: Întărit de Ilie voievod lui Petru Durnea şi fraţilor săi, Ion şi Giurgiu, care primesc uric pentru „satul lor, Durniştii pe Ciuhur… Iar hotarul acestui sat, Durneşti, să fie după hotarul vechi din toate părţile, pe unde au folosit din veac”[1533].

[1532] Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 92

[1533] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. I, Bucureşti 1975, doc. 116, pp. 166, 167

DURNEŞTI

(comuna Durneşti, Botoşani).

1637, iunie 6: „Moşan şi cumpărător mai vechi" decât Unul din **Bârsăneşti** (lângă Cărpeniş, comuna Durneşti, Botoşani), Bejan Balş, feciorul slugerului Lupu Balş, cumpără, cu 50 de lei bătuţi, de la „Nastasia, fata lui Gavril aprodul, ce l-a chemat pe poreclă Boican, ce-a avut dare şi miluire pe acel sat, pe **Durneşti** (comuna Durneşti, Botoşani), de la Petru voievod… a patra parte de sat din Durneşti, la ţinutul Dorohoiului, cu casă gata şi cu pometţi, şi cu loc de heleşteu"; de la Ene grecul, ginerele lui Gavril aprodul Boican, de la fata lui Gozava şi de la ginerele său Gheorghe Golăe, drept 90 lei, „a treia parte din jumătate de sat Durneşti, ce-au fost cumpărat şi ei de la Patatii sin (fiul lui) Buican"; de la Nastasia, fata lui Gavril aprodul, cu nepoţii ei de fii, feciorii lui Ene grecul, drept 100 lei bătuţi, „a treia parte dintr-acel sat Durneşti, jumătate de sat din a treia parte"[1534].

1643, februarie 17: Andronic Săcescul, ginerele lui Soltan, şi femeia lui Antimiia, fata lui Soltan, şi Nacul, cu femeia lui Mărica, nepoata lui Soltan, vând Tomei stolnicului celui mare, drept 50 lei bătuţi, părţile lor din „satul **Brănişteri** (înglobat în Durneşti, comuna Durneşti,

---

1534 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIV, Bucureşti 1998, doc. 117, p. 112

Botoşani), ce este la ţinutul Dorohoiului, pe apa Başeului, din tot satul a şasea parte”[1535].

1749, august 25: Ecateria Doamna dăruieşte lui „Constantin Gândul, al doilea vistiernic, fiindu-ne fiu de botez şi de cununie, şi slujind casa noastră din copilărie până astăzi, şi fiind şi soţia sa fata fiicei noastre… ne-am socotit şi i-am făgăduit răposatului soţul meu Constantin Roset vornic să-i dăm o moşie din moşiile noastre, şi întâmplându-se răosarea soţului meu la Bucureşti, n-a apucat a plini această făgăduială. / Deci eu i-am dat danie jumătate de sat **Durneşti**, ce este la ţinutul Dorohoiului, ce a fost a lui Ştefan Iorga, care şi nouă ne este de la Ilie, logofăt de la vistierie, care n-a avut alţi fraţi sau neamuri, din pârâu, în sus, dinspre apus, precum arată şi scrisorile”[1536].

1900: „**Durneşti**, comunp rurală în partea de vest a plășii Ștefănești, judeţul Botoşani. E formată din satele Cucuteni-Răzăși, Cucuteni-Tufescu și Dorneni-Brănișteanu. Teritoriul comunei e compus mai mult din dealuri şi podişuri întinse, cu puţine văi. Suprafața comunei e de 4.080 hectare, din care 3.625 hectare ale proprietarilor mari, 395 hectare ale locuitorilor și 60 hectare ale răzaşilor. Are o populațiune de 193 famlii sau 960 suflete, din care 480 bărbaţi şi 489 femei. Sunt 235 contribuabili. Întinderea locurilor cultivate e de 1.616 hectare. Vii sunt 3, care au o întindere de 20 hectare. Numărul vitelor e de 2.607: 547 boi şi vaci, 206 cai, 1.739 oi, 115 râmători. Sunt 70 stupi cu albine. Are: 2 biserici, deservite de 2 preoţi, 3 cântăreți şi 1 paraclisier; o şcoală mixtă, condusă

[1535] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVII, Bucureşti 2005, doc. 30, p. 35

[1536] Codrescu, Theodor, *Uricarul*, vol. XVII, Iassi 1891, pp. 37-39

de un învățător plătit de stat şi frecventată de 58 elevi; 3 mori pe apă; 4 cârciumi. Sunt 4 comercianţi şi 8 meseriași. / **Durneşti-Brănişteanul**, sat în comuna Durneşti, în partea de vest a comunei. Are o suprafață de 2.684 hectare, din care 2.431 proprietate mare şi 253 ale locuitorilor, și o populaţie de 87 familii sau 401 suflete, care locuiesc în 80 case. În acest sat e reședința comunei Durneşti. Are o biserică, deservită de un preot şi 2 cântăreţi; 1 şcoală mixtă, condusă de 1 învățător și cu 58 şcolari. Vite: 390 boi şi vaci, 120 cai, 1.333 oi și 60 porci. Locuitorii posedă 25 stupi cu albine. Sunt: 2 cârciumi; 2 comercianți și 5 mescriaşi. / **Durneştii Mitropoliei**, fostă moşie a Statului şi sat în partea de est a comunei Rânghileşti, judeţul Botoșani, plasa Stefăneşti, în dreapta Prutului. În urma împroprietăririlor de la 1879, pe o parte din moşie s-a format satul nou Santa Maria, iar partea rămasă fu înstrăinată de Stat, cumpărată şi alipită la moşia Rânghilești. Astăzi, sub numele de Durneştii Mitropoliei, se cunoaşte micul cătun, așezat pe marginea șoselei judeţene Ştefăneşti-Iaşi, în partea de est a satului Santa Maria. Are o populație de 31 familii sau 105 suflete, din care 82 contribuabili şi o întindere de 369 hectare. În vechime, satul se numea Periţcani şi era așezat în ponoare, mai spre nord, pe malul Prutului; însă, din cauză că Prutul risipea malul, locuitorii, împroprietărindu-se la 1864, au format, mutându-se pe locul de astăzi, satul, dându-i şi numele de Durneşti, după numele vechiului proprietar, Durnea. Astăzi Statul mai are o mică pădure de răchită (salcie) lângă Prut. Numărul vitelor este de 144: 84 boi și vaci, 8 cai, 70 oi şi 8 mascuri”[1537].

[1537] Lahovari, George Ioan, *Marele Dicţionar Geografic al României*, volumul III, Bucureşti 1900, pp. 300, 301

DUŞCENI

(sat înglobat în Lopatnic, comuna Lopatnic,
raionul Edineţ, Moldova).

1628, august 10: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Ştefan şi cumnatului său Vasilie, feciorii Ilenii, nepoţii lui Gligore stolnic, „care s-au judecat înaintea noastră” cu Toader Gânscă şi feciorilor săi Lupul şi Udrea, „pentru a patra parte din satul **Mlinăuţii** (sat în ţinutul Hotin, Moldova), cu eleşteu şi cu moară, ce este în ţinutul Hotinului… Deci domnia mea, cu sfatul nostru, le-am aflat lor lege ca să jure Toader Gânscă şi feciorii săi, cu 24 jurători, slugi domneşti, precum că moşul lor Griga Udrea n-a luat nici un ban de la Grigori stolnic pentru acea a patra parte din satul Mlinăuţi. Şi la aceasta, mai sus numitul Toader Gânscă, cu feciorii săi, au arătat dinaintea noastră un zapis de la Beldiman vel logofăt, cum că în acele vremi s-au judecat Irimia şi Vasilie, feciorii lui Grigorii Talpă stolnic, şi dinaintea lui Ştefan voievod, şi aşijderea li s-a făcut dreptate, ca să aibă a jura. Şi pentru aceea, feciorii lui Grigori stolnic nu i-au lăsat pe dânşii să jure pentru jurământul tatălui lor, ce s-a fost tocmit cu dânşii de bunăvoia lor şi a fost dat Toader dintr-a lor dreaptă ocină, o a treia parte din satul **Lemeşenii** (sat în ţinutul Hotin, Moldova), ce este într-acelaşi pârâu Viliia, cu loc de eleşteu şi moară, partea din jos. Drept aceea, la tocmeală, precum şi mai înainte, s-au dat rămaşi, aşa că s-au tocmit să stăpânească Toader

Gânscă, cu feciorii săi, pe acea a treia parte din satul Lemeşenii, cu eleşteu şi moară, iar Ştefan, cu cumnatul său, nepoţi lui Grigori stolnic, să aibă a-şi stăpâni pe acea a patra parte din satul Mlinăuţi. Şi acele dresuri de judecată, ce le-a avut încă Griga Udrea, socrul lui Gânscă, ce sunt Mlinăuţii , cu Grigori stolnic pe acea parte din Mlinăuţi, s-au dat în mâinile lui Ştefan şi a cumnatului său. Iar un ispisoc, ce este pe a treia parte din satul **Duşcenii** (sat în ţinutul Hotin, Moldova), pe acelaşi pârâu, ce l-a avut Gligori stolnic de cumpărătură, pentru care au avut ei judecată, aşijderea s-a dat în mâna lui Gânscă şi feciorilor lui"[1538].

1636, martie 9: Întărit de Vasile Lupu vornicului Gavrilaş Măteeş, care cumpără, cu 350 taleri de argint, de la Mardarie din **Cuzlău** (comuna Păltiniş, Botoşani) ocinile „ce le-a avut de la Mărica, jupâneasa lui Chiriţă Dumitraşcu postelnic… jumătate de sat **Mihăilăşăni** (Mihălăşeni, comuna Mihălăşeni, raionul Ocniţa, Moldova), partea de sus, ce-i în obârşia Ciuhurului, în ţinutul Hotinului, şi jumătate dintr-acelaşi sat Mihăilăşănii, a cincea parte cu parte din loc de heleşteu şi de moară, ce i-a fost lui miluire de la Mărica, jupâneasa lui Dumitrache Chiriţă postelnic… căruia i-a fost cumpărătură de la Fădor, Griga, Ştefan, Dima şi Costin, toţi nepoţii lui Mihăilaş… / Şi iar i-a mai vândut Mardarie nişte părţi din satul **Lopatinţi** (Lopatnic, comuna Lopatnic, raionul Edineţ, Moldova), din jumătate de sat, a treia parte, pe Viliia cea Mică, în ţinutul Hotinului, ce i-a fost cumpărătură Chiriţii postelnic de la Gherman diac, feciorul Fădorii, nepot Hapcăi, strănepot Negritei şi prea-străne-

---

[1538] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 390, p. 536

pot Leucăi, din uric ce l-a avut moşul său Leucu de la bătrânul şi bunul Alexandru voievod… cum şi altă parte dintr-acelaşi sat Lopatinţi, din jumătate de sat, două părţi, ce este între **Duşceni** (sat înglobat în Lopatnic, comuna Lopatnic, raionul Edineţ, Moldova) şi între **Lopatinţii** cei **Vechi** (înglobat în comuna Lopatnic, raionul Edineţ, Moldova, ce i-a fost cumpărătură de la Gherman diac, feciorul Fădoei, nepot Hapcăi, strănepot lui Leucu logofăt”[1539].

DUŞCOVA

(fostul sat Dişcova, în Orhei, Moldova).

1614, noiembrie 1: Zapis de la marele pitar Grigore, Ionaşco al treilea logofăt, Băseanul fost uricar, Necula cămăraş de Ocnă, Dumitru fost pitar, Isac diac de **Dişcova**, Vlasie pitărel de **Morozeni**, Bocşe de **Tărceţei**, Lupul păhărnicel de **Verca**, Hanţul pitar de **Sverjea**, Andronic păhărnicel de **Horodişte**, Duma uşerel de **Zahorna** din ţinutul Sorocii, în care mărturisesc cum Antemia, soţia lui Pătraşco visternicel, şi sora ei Nastasia, fetele lui Văscan, nepoatele Dudoşei, strănepoatele lui Duma Ciochină, au vândut marelui logofăt Beldiman, pentru 80 taleri de argint, „moşia din jumătatea de jos a satului **Sămăşcani**, din jumătate din jumătate, a patra parte, care este sub pădurea Horodiştei, până la fântână, şi cu loc de iaz şi de moară pe râul satului, care este în

---

[1539] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 352, pp. 395, 396

ţinutul Orhei”[1540].

1618, noiembrie 26: Ispisoc de judecată de la Ştefan voievod, după „pâra ce au avut Vlasă pitarul din **Morozăni** cu Isac diacul din **Dişcova** pentru nişte părţi de ocină din satul Morozănii, ce a fost cumpărat de Isac diacul de la nişte rudenii ale lui, anume Coadă, feciorul Petrii, Lupul, Toader şi Maica, feciorii Fătului, nepoţi Solomiei, zicând Vasile Pitărescul că el a zis lui Isac diacul ca să nu cumpere de la acele rude rudenii ale lui, fiind el, adică diacul, om străin, pentru care pricină au avut ei judecată şi la Simion vodă, să-şi ia numitul diacon banii, şi n-a vrut să-i primească şi şi-a făcut un uric viclean şi, dându-se dreptate Pitărescului, a întors banii şi s-a întărit stăpânirea”[1541].

1626, ianuarie 13: Întărit de Radul voievod diacului Dumitraşco Fulger, în baza unui zapis de mărturie, semnat de curteni din Iaşi, precum Ion armaş, Grama fost uşer, Avram pivnicer, Gavril Arvat fost vătaf de aprozi, Ignat săbier, Moiseiu Grebencea diac, Călin şi Drăgoiu, precum şi de Gheorghiţă, fiul lui Ignat din **Dişcova** (Duşcova, ţinutul Orhei, Moldova)), „scriind în aceste zapise că şi-a cumpărat o parte de ocină din satul **Todereşti** (azi satul Chilişoaia, Iaşi), din ţinutul Cârligăturii, de la Dochia, fiica lui Ion Capşea, toată partea ei…, pentru 25 de taleri bătuţi. / Şi de asemenea şi-a cumpărat o altă parte de ocină din acelaşi sat Todereşti de la Văsiian, fiul lui Ion Policeanu, şi de la Vasile, fiul lui

---

1540 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 38, pp. 51-53

1541 Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului*, Bucureşti 1944, doc. 47, p. 59

Mănăilă, nepotul lui Purcar, toată partea lor… pentru 15 ughi galbeni”[1542].

1774, iunie 5: Satul **Dişcova**, ţinutul Orhei-Lăpuşna, ocolul Culii, după recensământul lui Rumeanţev[1543], avea **toată suma caselor 44**. Scădere rufeturi 41: 32 călărași sărdărești, 5 volintiri, 2 mazili, 2 femei sărace. Rămân birnici 3. / **Birnici:** Ilie Cerchez / Andrei Marga / Ștefan Zaharie. // **Călărași sărdărești:** Ion Lupașco / Donică / Ioniță Vasilache / Neculai Lupașco / Afteni, rotar / Ștefan fiul lui Duțul / Onică Rapailă / Afteni Pantiul / Ioniță Oglindă / Constandin, vătăman / Apostol, chihae / Irimie Timofte / Constandin Moga / Antohi fiul lui Pante / Niță fiul diaconului / Ursul Reciul / Ștefan Guțul / Ignat Țurcan / Ioniță Moga / Gavril Moga / Vasile Herboveiul / Agape, rotar / Constandin, rotar / Vasile, cibotar / Pricopi Buzul / Constandin a rotariului / Postică Iurcul / Sandu Pănuță / Ioniță Buzul / Grigoraș Buzul / Vasile Moga. // **Alte rufeturi:** Ioniță Timofti, volintir / Apostu, rotar, volintir / Nicolai, rotar, volintir / Luca al rotarului, volintir / Gheorghe Batâru, volintir / Chiriac Sârghie, mazil / Simion Buzun, mazil / Măriușa, femeie săracă / Aftinie, femeie săracă.

1796, februarie 18: Rânduiţi de Alexandru Ioan Calimah voievod, serdarii de Lăpuşna şi Orhei judecă pricina dintre „Gavril şi Apostol, ce se răspund din Moga, şi alte neamuri ale lor, cu diaconul Grigore şi Vasile Buciuşcanu, care sunt de nouă neamuri, ce se numesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, ce se răspund a fi seminţie din

---

[1542] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 5, pp. 8, 9

[1543] ACAD. ŞT. RSS MOLD., *Moldova în epoca feudalismului*, VII, II, Chişinău 1975, pp. 400, 401

Moga şi din sora lui Evdochia. Şi am întrebat pe Gavril şi Apostol cu ce cuvânt cer parte de moşie în **Ciocâlteni** şi în **Căcărăzăni**. Ei au răspuns că se trag şi ei din acel Moga şi ne-au arătat spiţa neamului. Împotriva ziselor lor, Hârşteştii şi Ştirbeştii ne-au arătat un suret de ispisoc din let 7155 (1647), martie 18, a răposatului Vasile vodă, de sunt acum 149 de ani, întru care se cuprinde că Paul, feciorul lui Moga, şi sora lui Evdochia au cumpărat o a patra parte din Căcărăzăni, şi iarăşi, din acelaşi sat, o a patra parte ce se va alege… ca să stăpânească Paul, Moga şi sora sa Evdochia în pace; ne-au mai arătat şi spiţa neamului lor, întru care se înţelege că Moga aşa a avut nume, iar nu poreclă şi, potrivit spiţelor ce au dat Gavril şi Apostol, nici într-un chip nu s-a potrivit cu spiţa ce au dat Hârşteştii şi Ştirbeştii, care, spre mai bună dovedire, au mai scos Hârşteştii şi Ştirbeştii un ispisoc din let 7131 (1623), martie 18, al răposatului Ştefan Tomşa voievod, care sunt acum 173 de ani, în care se cuprinde că, la o pricină ce a avut Petre stolnicelul de **Tulbureşti**, dintre alte mărturii ce-a adus, a adus şi pe un Grigore Moga (de pe care cer Apostol şi Gavril parte de moşie), şi se înţelege că acel Grigore poreclă a avut Moga, iar nu nume Moga, şi alt Moga este acela ce se arată în ispisocul răposatului Vasile Vodă, de pe care stăpânesc Hârşteştii şi Ştirbeştii, şi alt neam este acel Grigori Moga… I-am mai întrebat pe Apostol şi Gavril, şi pe ceilalţi ai lor, de au stăpânit vreodată în Ciocâlteni şi în Căcărăzăni şi au răspuns că nu au stăpânit nici părinţii lor, nici ei, iar răzeşii au arătat că, trăind Chirică Sirghii, tatăl lui Toader Sirghii, în satul **Dişcova**, care sunt răzeşi cu Apostol şi cu Gavril în **Peresăcina**, iar fi dijmuit răzeşi de Ciocâlteni şi de Căcărăzăni, şi au adus un om bătrân, ca de 80 de ani,

de a mărturisit că niciodată nu i-a apucat stăpânind nici pe părinţii lor, nici pe ei, ci mai vârtos s-au dijmuit Chirică Sirghii, ce este răzeş cu dânşii în Peresăcina, care, fiind faţă Toader Sărghii, feciorul lui Chirică, n-a putut tăgădui. / S-au mai întrebat Apostol şi Gavril pentru ce, în curgere de 45 de ani, de când ştiu pe Hârşteştii şi Ştirbeştii că stăpânesc nestrămutat pe mai sus arătatele părţi, nu şi-au căutat judecată… şi au răspuns că pornire cu jalobă către stăpânire au făcut… / Şi fiindcă la pravile zice că „pâra ce se face pentru lucru nemişcător are soroc de zece ani, la cei ce nu sunt înstrăinaţi de pământul lor", am găsit cu cale ca Hârşteştii şi Ştirbeştii să stăpânească părţile lor din Ciocâlteni şi din Căcărăzeni, în pace şi nesupăraţi"[1544].

DUŞEŞTI

(sat pe Vaslui, lângă Codăeşti şi
Movila lui Burcel, Vaslui).

1601, iulie 8: Întărit de Eremie Moghilă voievod lui Drăghici Bogza, care cumpără, cu 30 taleri curaţi, de la Tudora, cneaghina Lupului postelnic, „un vad de moară, ce este pe apa Vasluiului, în satul **Duşeşti** (pe Vaslui, lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel[1545], Vaslui),

---

[1544] Sava, Aurel V., *Documente privitoare la târgul şi ţinutul Orheiului,* Bucureşti 1944, doc. 302, pp. 340-342
[1545] Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 94

însă din partea ei, din drese ce dânsa a avut de la însuşi Petru voievod, de împărţeală”[1546].

1625, mai 25: Zapisul de mărturie prin care Busca, fata logofătului Bogza, nepoata Purceloaei, confirmă că a vândut partea ei de ocină „din satul **Duşeşti** (sat pe Vaslui, lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui) lui Ionaşco, hânsarului celui mare, drept 50 de galbeni roşii”, martori la tocmeală fiind „unchiaşul Lupul din **Popeşti** (sat pe Bârlad, inclus în Rorleni, Vaslui), Ionaşco cuparul de **Pietreşti** (Petreşti, inclus în Blăgeşti, Bacău), Mihoci paharnic de **Ludeşti** (comuna Ludeşti, Vaslui) şi Pântea ce a fost postelnic”[1547].

1625, noiembrie 25: Zapisul jupânesei Loghina, fata Bogzii, şi a jupânesei Necşii în care mărturisesc „cum au vândut o ocină din sat **Duşeşti** (lângă Codăeşti şi Movila lui Burcel, Vaslui), însă partea mea, ce mi se va cădea, unchiului meu, lui Dumitru Purcel ot Duşeşti”. Martori: „Ion Munteanul, Păntelei, Gligori, Pamfilie ot **Grumăzeşti** (lângă Beneşti, Vaslui), Butmaş pitar ot **Soleşti** (comuna Soleşti, Vaslui), Costea de **Todireşti** (sat pe Vaslui, judeţul Vaslui) şi Medelin de Duşeşti”[1548].

1625, noiembrie 25: Zapisul lui Dumitru, feciorul lui Purcel, şi Ionaşco, hânsarul de Duşăşti, prin care mărturisesc despre vânzarea unei „ocine de sat din Duşăşti, cu două mori în Vaslui şi cu curţile noastre, şi cu tot locul în sat şi în câmp, dumisale jupânului Pană visti-

---

[1546] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XX, Iaşi 1928, pp. 107, 108

[1547] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 331, pp. 404, 405

[1548] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 388, p. 452

ernicul, drept 186 de galbeni, dinaintea lui Pătrăşcan, ce-a fost clucer, şi a lui Gherghel de Trotuş, şi dinaintea lui Drăguşan de Lăpuşna şi dinaintea lui Toader Onilă de Micleşti ”[1549].

1625, noiembrie 30: Întărit de Radul voievod vistiernicului Pană, care a cumpărat, cu 186 ughi (ducaţi ungureşti), de la Dumitru, fiul lui Purcel, şi de la Ionaşcu hânsarul „trei părţi din a cincea parte din tot satul Duşeşti, cu curţi şi cu două mori pe pârâul Vaslui, în ţinutul Vaslui. Însă lui Dumitru Purcel i-a fost dreaptă ocină şi dedină şi o parte de cumpărătură de la sora lui Neacşa, iar lui Ionaşcu hânsar i-a fost cumpărătură de la Isac, fiul lui Gligorie, nepotul lui Purcel postelnic, din acelaşi bătrân”[1550].

1626, ianuarie 12: Zapisul lui Vasile, feciorul lui Gavril Pucel de **Duşeşti**, prin care mărturiseşte că a vândut „din sat Duşeşti, în ţinutul Vasluiului, din jumătate de sat, partea din sus, a patra parte, şi cu vad de moară în valea Vasluiului… jupânului Pană vistiernic, drept 52 ughi (ducaţi ungureşti)”[1551].

1627, aprilie 12: Întărit de Miron Barnovschi voievod lui Pană vistiernic, care primeşte uric pentru „jumătate din satul **Frijeni** (lângă Gura Sărăţii, Vaslui), ce este în ţinutul Fălciului, pe râul Sărata, cu loc de iazuri şi de moară… cumpărătură de la Bărnovschi, de la femeia lui Anghelina şi de la fiica lor Sora, pentru 150 taleri de

[1549] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 389, p. 453

[1550] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XVIII, Bucureşti 2006, doc. 390, pp. 453, 454

[1551] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 4, pp. 7, 8

argint"; / „trei părţi din satul **Duşeşti** (lângă Codăeşti, Vaslui), care este în ţinutul Vasluiului, căci se împarte întregul sat în cinci părţi, cu două mori gata pe pârâul Vaslui şi cu curţi… cumpărătură de la Dumitru, fiul lui Purcel şi de la Ionaşco hânsar, pentru 186 galbeni ungureşti. Iar lui Ionaşco hânsar… cumpărătură de la Isac, fiul lui Gligorie, nepotul lui Purcel postelnic… şi o altă parte din acelaşi sat Duşeşti, din jumătatea de sus a satului, a opta parte, cu parte din vad de moară pe apa Vaslui, ce şi-a cumpărat-o de la Vasile, fiul lui Gavril Purcel, pentru 80 ughi galbeni"; „o parte de ocină din satul **Mogoşeşti** (intrat în componenţa oraşului Buhuşi, Bacău), ce este în ţinutul Neamţului, a opta parte din a treia parte a satului, cu vad de moară pe pârâul Bistriţa, ce şi-a cumpărat-o de la Efrim păhărnicel, pentru 150 taleri de argint", iar de la Maxin, fiul lui Andreica Creţul, de la Gavril, Ştefan şi Bejan, fiii Maricăi, toţi nepoţi lui Danciul Pardos cel bătrân, „a patra parte din tot satul Mogoşeşti, partea de sus şi cu case gata, şi cu pivniţă, şi cu jumătate dintr-un vad de moară şi cu două mori gata pe o gârlă a Bistriţei"; / „o parte de ocină din satul **Boureni** (comuna Moţca, Iaşi), ce este în ţinutul Sucevei, a treia parte ce se va alege, partea lui Hraniţă, fiul lui Năvrăpăscul cel Bătrân, pentru 150 ughi galbeni"[1552].

1635, martie 24: Zapisul lui Istratie şi Lazor din **Glodeni** (lângă Iaz, comuna Soleşti, Vaslui), al popii Măteiu şi Pântea din **Mirceşti** (comuna Tăcuta, Vaslui) şi al lui Tilie şi Răzmiriţă din **Codăeşti** (cvomuna Codăeşti, Vaslui), prin care mărturisesc că au venit în faţa lor fetele Tudorii, Ileana, Acsinia, Mica şi Mărica, nepoatele lui

---

[1552] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XIX, Bucureşti 1969, doc. 179, pp. 229-236

Purcel postelnicul şi au vândut vornicului Cehan „moşia ce au avut în sat, în **Duşeşti** (comuna Codăeşti, Vaslui), partea Tudorii toată şi a lui Ionaşco tij (la fel) toată, şi jumătate de parte a lui Pătraşco, pentru 35 de galbeni, bani buni, cum umblă la vistierie”[1553].

1636, august 28: Zapisul lui Pântea, care mărturiseşte „cum am luat două poloboace de miere de la jupânul Ionaşco Cehan vornic, drept 32 zloţi. Şi am pus zălog partea mea din **Duşeşti**, până îi voi da dumisale banii”[1554].

DUŞEŞTI

(comuna Ştefan cel Mare, Neamţ).

1581, septembrie 15: Întărit de Petru (Şchiopul) voievod lui Dămian Cristovici, care cumpără, cu 320 zloţi tătăreşti, de la Ionaşco, fiului Stângaciului pârcălab, „din dresele de cumpărătură ce le-a avut tatăl său Ion Stângaciul pârcălab de la Alexandru voievod, „a sa parte, ce i se va alege, din satul **Duşeşti**”, apoi, acelaşi Ionaşco Stângaciu, vinde, cu 400 zloţi, lui Dămian uricar „jumătate de sat **Corni** în volostea (ţinutul) Neamţului”, iar cu aceşti bani şi cu alţii, obţinuţi din vânzarea robilor ţigani, Ionaşco Stângaciu „şi-a plătit sieşi capul la pârcălabii de

[1553] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 67, pp. 74, 75
[1554] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXIII, Bucureşti 1996, doc. 490, p. 549

Neamţ, pentru că el a fost furat 3.000 aspri de la un grec”[1555].

1645, iunie 9: Întărit de Vasile Lupu voievod marelui vistiernic Iordache (Cantacuzino), care cumpără, cu 12 lei bătuţi, de la Mărica, femeia Băcei, fata lui Ion din **Şerbeşti** (înglobat în Talpa, comuna Bârgăoani, Neamţ), nepoata lui Nistor, şi de la feciorii lor Istihie, Cruceanul, Trofim, Lazar, Damaschin şi Dafina, „cinci pământuri în ţarină la **Duşeşti** (comuna Ştefan cel Mare, Neamţ), în ţinutul Neamţului, cu vatră de sat, fânaţ, loc de stupină, pomăt şi cu tot venitul, cumpărătura moşului (bunicului) lor Nistor de la părinţii lui Comonici”[1556].

DUŞMANI

(Mare şi Mic, fost Duşmani, azi Okteabr'skoe, raionul Făleşti, Moldova).

1633, septembrie 15: Întărit de Moise Moghila voie-vod fraţilor Pătraşco şi Miron Ciogolea, care primesc urice pentru dania domnească „trei sate, anume **Duşmanul Mare** (fost Duşmani, azi Okteabr'skoe, raionul Făleşti, Moldova) şi **Dumanul Mic** (fost Duşmani, azi Okteabr'skoe, raionul Făleşti, Moldova) şi **Logofetenii** (comuna Năvârneţ, raionul Făleşti, Moldova) şi nişte părţi de ocină din satul **Pătruşenii** (comuna

[1555] Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. XIX, Iaşi 1927, pp. 154-156

[1556] AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXVIII, Bucureşti 2006, doc. 93, p. 81

Pătruşeni, raionul Râşcani, Moldova), care sunt în ţinutul Iaşi, care acele ocine au fost de moştenire ale vărului primar al domniei mele, răposatul Isac Balica hatman"[1557].

1647, aprilie 13: Hilip, feciorul Anei, nepotul lui Şteful de **Oişani** (pe Jijia, anterior Săuleşti, comuna Golăeşti[1558], Iaşi), vinde lui Toderaşco de **Ruşi**, pentru 15 galbeni, „din jumătate de sat, a patra parte, ce se cheamă dinspre partea **Duşmanilor** (pe Dubovăţ, raionul Glodeni[1559], Moldova)… în casa popii Gheorghe de Iaşi, de la biserica sveti Ioan de la Măji, dinaintea lui Gligorie Barna de **Zabulutiani**, Toader Ciurlic de **Trifeşti**, Anton cel bătrân de **Oişani** şi feciorul lui Anton, Simion"[1560].

1904: „**Duşmani**, sat mare în judeţul Bălţi, aşezat în valea Iazul lui Calmuţchi. Face parte din volosti Bolotina. Are 145 case, cu o populaţie de 998 suflete; o şcoală bisericească rusească. Ţăranii posedă pământ de împroprietărire 1.292 deseatini. Sunt vii şi grădini cu pomi"[1561].

1557 AŞSP, *Documenta Romaniae Historica / A. Moldova*, vol. XXI, Bucureşti 1971, doc. 394, pp. 496, 497

1558 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 179

1559 Gonţa, Alexandru I., *Indicele numelor de locuri*, Bucureşti 1990, p. 94

1560 Ghibănescu, Gh., *Surete şi izvoade / Documente slavo-române*, vol. IX, Iaşi 1914, pp. 141, 142

1561 Arbore, Zamfir, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti 1904, p. 92

Cuprins

În întreaga „*ţară binecuvântată de Dumnezeu* (*Bogdana*, cum o numesc românii)”, „poporul moldovean, cu un port aproape întocmai ca al străbunilor săi, purcede după datina şi rânduiala acestora”,

iar cartea aceasta, din care am lucrat, în patru volume doar, peste 6.000 de pagini cu mărturii, nu îşi propune altceva decât să contribuie la desluşirea şi înţelegerea rânduielilor îndătinate, prin istoriile mărunte, care ne fac istoria mare.